ခုဒ္ဒကနိကာယေ ဝိနယပိဋကေ

ပါစိတ္တာဒိအဋ္ဌကထာ

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဃောသန္တိဿလယေ ဗုဒ္ဓါဒိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၀ မရမ္မဝဿေ ၁၃၁၀ ၁၉၅၆

ပါဒိတျာဒိအဋ္ဌကထာ

မာတိကာ			ဝိဋ္ဌက်
၅-ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ			
၁-မုသာဝါဒဝဂ္ဂ			
၁-မုသာဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁
၂-သြမသဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၄
၃-ပေသုညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	...	၆
၄-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇
၅-သဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀
၆-ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆
၇-ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆
၈-ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၇
၉-ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၉
၁၀-ပထဝီခဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀
၂-ဘူတဂါမဝဂ္ဂ			
၁-ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅
၂-အညဝါဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄
၃-ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၆
၄-ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၇
၅-ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၂
၆-အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၅
၇-နိက္ကဍ္ဎနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၇
၈-ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၈
၉-မဟလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၉
၁၀-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၁

မာတိကာ			စာမျက်နှာ
၃-ဩဝါဒဝဂ္ဂ			
၁-ဩဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၂
၂-အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၇
၃-ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၉
၄-အာမိသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၀
၅-စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၀
၆-စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၁
၇-သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၂
၈-နာဝါဘိရုဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၄
၉-ပရိပါစိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၅
၁၀-ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၆
၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ			
၁-အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၆
၂-ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	...	၇၈
၃-ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၃
၄-ကာဏမာတာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၆
၅-ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၈
၆-ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၇
၇-ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၈
၈-သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၄
၉-ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၆
၁၀-ဒန္တပေါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၈
၅-အစေလကဝဂ္ဂ			
၁-အစေလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၁
၂-ဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၁
၃-သဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၂

မာတိကာ			ဝိဋ္ဌက်
၆-စာရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၃
၇-မဟာနာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၄
၈-ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၅
၉-သေနာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	...	၁၂၆
၁၀-ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၆

၆-သုရာပါနဝဂ္ဂ

၁-သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၆
၂-အဂ်ိလိပတောဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၈
၃-ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၈
၄-အနာဒရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၉
၅-ဘိုသာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၉
၆-ဇောတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၀
၇-နဟာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၀
၈-ဒုမ္မဏ္ဍကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၁
၉-ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၁
၁၀-စီဝရပနိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၂

၇-သပ္ပါဏကဝဂ္ဂ

၁-သဠိစ္စပါဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၂
၂-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၃
၃-ဥဗ္ဘောဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၄
၄-ဒုဋ္ဌုल्लသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၄
၅-ဌိနဝိသတိဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၅
၆-ထေယျသတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၇
၇-သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၇
၈-အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၈
၉-ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၉
၁၀-ကဏ္ဍကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၀

မာတိကာ			စာမျက်နှာ
၈-သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂ			
၁-သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၀
၂-ဝိလေခနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၁
၃-မောဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၆
၄-ပဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၇
၅-တလသတ္တိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၈
၆-အမူလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၈
၇-သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၈
၈-ဥပဿုတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၉
၉-ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၉
၁၀-ဆန္ဒံအဒတ္ဝာဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၀
၁၁-ဒုဗ္ဘလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၀
၁၂-ပရိဏာမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၀
၉-ရတနဝဂ္ဂ			
၁-အနေ့ဓုရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၁
၂-ရတနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၂
၃-ဝိကာလဂါမပ္ပဝိသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၃
၄-သူစိဃရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၄
၅-မဉ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၅
၆-တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၅
၇-နိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၅
၈-ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၆
၉-ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၆
၁၀-နန္ဒတ္ထေရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၆
၆.ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ	....	....	၁၅၇
၇-သေခိယကဏ္ဍ	....	....	၁၆၁
၈-သတ္တာဓိကရဏသမထ	....	....	၁၇၂

ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာယ မဟာဝိဘင်္ဂ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

မာတိကာ			ဒိုင်္ဂဏ်
ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂလေခ			
၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ	....	....	၁၇၃
၂-သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ	....	....	၁၈၀
၃-နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ	....	....	၁၉၀
၄-ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ	....	....	၁၉၅
၁-လသုဏာဝဂ္ဂ	....	....	၁၉၅
၂-အန္ဓကာရဝဂ္ဂ	....	....	၂၀၂
၃-နဂ္ဂဝဂ္ဂ	....	....	၂၀၅
၄-တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂ	....	....	၂၀၉
၅-စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂ	....	....	၂၁၂
၆-အာရာမဝဂ္ဂ	....	....	၂၁၅
၇-ဂဇ္ဇနီဝဂ္ဂ	....	....	၂၁၉
၈-ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂ	....	....	၂၂၂
၉-ဆတ္တပါဟနဝဂ္ဂ	....	....	၂၂၆
၅-ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ	....	....	၂၃၀

ပါစိတျာဒိအဋ္ဌကထာယ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ
မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ

မာတိကာ			ဒုတိယတွဲ
၁-မဟာခန္ဓက			
ဗောဓိကထာ	....	....	၂၃၃
အဇပါလကထာ	....	....	၂၃၈
မုစလိန္ဒကထာ	....	....	၂၃၉
ရာဇာယတနကထာ	....	....	၂၄၀
ဗြဟ္မယာစနကထာ	....	....	၂၄၂
ပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာ	....	....	၂၄၅
ပဋ္ဌာနကထာ	....	....	၂၄၇
ဒုတိယမာရကထာ	....	....	၂၅၂
ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယကထာ	....	....	၂၅၂
ဥရုဝေလပါဋိဟာရိယကထာ	....	....	၂၅၂
ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမကထာ	....	....	၂၅၃
သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပဋ္ဌာနကထာ	....	....	၂၅၅
ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၅၇
သဠိဝိဟာရိကဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၆၃
နသမ္ဘာဝတ္ထုနာဒိကထာ	....	....	၂၆၃
ရာမဗြာဟ္မဏဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၆၄
အာစရိယဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၆၅
ပဏာမနာခမနာကထာ	....	....	၂၆၆
နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ	....	....	၂၆၇
ဥပသမ္ပဒေတဗ္ဗပဋ္ဌကကထာ	....	....	၂၇၀
ဥပသမ္ပဒေတဗ္ဗဆက္ကကထာ	....	....	၂၇၂
အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၇၂
ပဋ္ဌာဗာဓဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၇၇
ရာဇာဘဋ္ဌဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၇၈
စောရဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၇၈
ဇုဏာယိကဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၈၀

မာတိကာ			စာမျက်နှာ
ဒါသဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၀၂
ကမ္မာရဘဏ္ဍုဝတ္ထာဒိကထာ	....	....	၂၀၄
ရာဟုလဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၀၆
သိက္ခာပဒဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၉၄
အနာပုစ္ဆာဝရဏဝတ္ထုအာဒိကထာ	....	....	၂၉၅
ပဏ္ဍကဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၉၇
ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာ	....	....	၂၉၈
တိတ္ထိယပက္ကန္တကကထာ	....	....	၃၀၂
တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုကထာ	....	....	၃၀၃
မာတုဃာတကာဒိဝတ္ထုကထာ	....	....	၃၀၄
ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဝတ္ထုကထာ	....	....	၃၀၆
အနုပဇ္ဈာယကာဒိဝတ္ထုကထာ	....	....	၃.၀၇
အပတ္တကာဒိဝတ္ထုကထာ	....	....	၃၀၇
ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာ	....	....	၃၀၈
အလဇ္ဇိနိဿယဝတ္ထုကထာ	....	....	၃၁၃
ဂမိကာဒိနိဿယဝတ္ထုကထာ	....	....	၃၁၄
ဥပသမ္ပဒါဒိမိကထာ	....	....	၃၁၅
စတ္တာရောနိဿယာဒိကထာ	....	....	၃၁၆

၂-ဥပေါသထက္ခန္ဓက

သန္နိပါတာနုဇာနနာဒိကထာ	....	....	၃၁၇
သီမာနုဇာနနကထာ	....	....	၃၁၈
ဥပေါသထာဂါရာဒိကထာ	....	....	၃၃၀
အဝိပ္ပဝါသသီမာနုဇာနနကထာ	....	....	၃၃၁
ဂါမသီမာဒိကထာ	...	...	၃၃၃
ဥပေါသထဘေဒါဒိကထာ	....	....	၃၃၇
ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကထာ	....	....	၃၃၈
အဓမ္မကမ္မပဋိက္ခေါသနာဒိကထာ	....	....	၃၄၀
ပက္ခဂဏနာဒိဥဋ္ဌဟဏနာနုဇာနနကထာ	....	....	၃၄၁
ဒိသံဂမိကာဒိဝတ္ထုကထာ	....	....	၃၄၂
ပါရိသုဒ္ဓိဒါနကထာ	....	....	၃၄၃

မာတိကာ			စာမျက်နှာ
ဆန္ဒဒါနကထာ	....	....	၃၄၄
သံဃုပေါသထာဒိကထာ	....	....	၃၄၄
အာပတ္တိပဋိကမ္မဝိဓိကထာ	....	....	၃၄၅
အနာပတ္တိပန္နရသကာဒိကထာ	....	....	၃၄၆
သီမောက္ကန္တိကပေယ္ယာလကထာ	....	....	၃၄၆
လိင်္ဂါဒိဒဿနကထာ	....	....	၃၄၇
နဂန္တမ္ဘဂန္တမ္ဘဝါရကထာ	....	....	၃၄၇
ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂလသန္ဒဿနကထာ	....	....	၃၄၈

၃-ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓက

ဝဿူပနာယိကာနုဇာနနကထာ	....	....	၃၄၉
ဝဿာနေစာရိကာပဋိက္ခေပါဒိကထာ	....	....	၃၄၉
သတ္တာဟကရဏီယာနုဇာနနကထာ	....	....	၃၅၀
ပဉ္စန္နံအပ္ပဟိတေပိအနုဇာနနကထာ	....	....	၃၅၀
ပဟိတေယေဝအနုဇာနနကထာ	....	....	၃၅၁
အန္တရာယေအနာပတ္တိဝဿစ္ဆေဒကထာ	....	....	၃၅၂
သံဃဘေဒေအနာပတ္တိဝဿစ္ဆေဒကထာ	....	....	၃၅၃
ဝဇ္ဇာဒိသုဝဿူပဂမနကထာ	....	..	၃၅၃
အဓမ္မိကကတိကာဒိကထာ	....	....	၃၅၄
၄-ပဝါရဏာက္ခန္ဓက	....	....	၃၅၆
၅-စမ္မက္ခန္ဓက	....	....	၃၆၄
၆-ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက	....	....	၃၇၂
၇-ကထိနက္ခန္ဓက	....	....	၃၈၇
၈-စီဝရက္ခန္ဓက	....	....	၃၉၆
၉-စမ္မေယျက္ခန္ဓက	...	....	၄၂၇
၁၀-ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓက	....	....	၄၃၁

ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယံ မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာယ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိနယပိဋကတ

ပါစိတ္တာဒိအဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁-မုသာဝါဒဝဂ္ဂ

၁-မုသာဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ယေသံ နဝဟိ ဝဏ္ဏေဟိ၊ သဂ်ဟော သုပ္ပတိဋ္ဌိတော။
ခုဒ္ဒကာနံ အယံ ဒါနိ၊ တေသံ ဘဝတိ ဝဏ္ဏနာ။

၁။ တတ္ထ မုသာဝါဒဝဂ္ဂဿ တာဝ ပဌမသိက္ခာပဒေ **ဟတ္ထကော**တိ တဿ ထေရဿ နာမံ။ သက္ကာနံ ပုတ္တောတိ **သက္ကပုတ္တော**။ ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ သက္ကကုလတော အသီတိ ပုရိသသဟဿာနိ ပဗ္ဗဇိံသု၊ တေသံ သော အညတရောတိ။ **ဝါဒက္ခိတ္တော**တိ ''ဝါဒံ ကရိဿာမီ''တိ ဧဝံ ပရိဝိတက္ကိတေန ဝါဒေန ပရဝါဒိသန္တိကံ ခိတ္တော ပက္ခိတ္တော၊ ပဟိတော ပေသိတောတိ အတ္ထော။ ဝါဒမ္ပိ ဝါ သကေန စိတ္တေန ခိတ္တော၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ဝါဒေါ, တတ္ထ တတ္ထေဝ သန္ဒိဿတိတိပိ ဝါဒက္ခိတ္တော။ **အဝဇာနိတ္တာ ပဋိဇာနာတိ**တိ အတ္ထနော ဝါဒေ ကဿ ဒေါသံ သလ္လက္ခေန္တော "နာယံ မမ ဝါဒေါ"တိ အဝဇာနိတ္တာ ပုန ကထေန္တော ကထေန္တော နိဒ္ဒေါသတံ သလ္လက္ခေတ္တာ "မမေဝ အယံ ဝါဒေါ''တိ ပဋိဇာနာတိ။ **ပဋိဇာနိတ္တာ အဝဇာနာတိ**တိ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ဝစနေ အာနိသံသံ သလ္လက္ခေန္တော "အယံ မမ ဝါဒေါ"တိ ပဋိဇာနိတ္တာ ပုန ကထေန္တော ကထေန္တော တတ္ထ ဒေါသံ

သလ္လက္ခေတ္တာ''နာယံ မမ ဝါဒေါ''တိ အဝဇာနာတိ။ **အညေနညံ ပဋိစရတိ**တိ အညေန ကာရဏေန အညံ ကာရဏံ ပဋိစရတိ ပဋိစ္ဆာဒေတိ အဒ္ဓေါဘဏ္ဍရတိ။ "ရူပံ အနိစ္စံ ဇာနိတမ္ဘတော"တိ ဝတ္တာ ပုန "ဇာတိမမ္ဘတော''တိအာဒိနိ ဝဒတိ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ''တေသ ပဋိစ္ဆာဒနဟေတုံ အညံ ဗဟုံ ကထေတိ''တိ ဝုတ္တံ။ တတြာယံ အဓိပ္ပါယော၊ ယံ တံ ပဋိဇာနနဠ အဝဇာနနဠ၊ တသ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ "ကော အာဟ, ကိံ အာဟ, ကိသ္မိံ အာဟာ''တိ ဝေမာဒိံ ဗဟုံ ဘာသတိတိ။ ပုန မဟာအဋ္ဌကထာယံ "အဝဇာနိတ္တာ ပဋိဇာနန္တော ပဋိဇာနိတ္တာ အဝ-ဇာနန္တော ဝေ စ အညေနညံ ပဋိစရတိ''တိ ဝုတ္တံ။ **သမ္ဘဇာနမုသာ ဘာသတိ**တိ ဇာနန္တော မုသာ ဘာသတိ။ **သင်္ကေတံ ကတ္တာ ဝိသံဝါဒေတိ**တိ ပုရေဘတ္တာဒိသု "အသုကသ္မိံ နာမ ကာလေ အသုကသ္မိံ နာမ ပဒေသေ ဝါဒေါ ဟောတူ''တိ သင်္ကေတံ ကတ္တာ သင်္ကေတတော ပုရေ ဝါ ပစ္ဆာ ဝါ ဂန္ဓာ "ပဿထ ဘော, တိတ္ထိယာ နာ အာဂတာ ပရာဇိတာ"တိ ပဏ္ဍမတိ။

၂။ **သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေ**တိ ဇာနိတ္တာ ဇာနန္တသ စ မုသာ ဘဏနေ။

၃။ **ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရဿာ**တိ ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ ပုရတော ကတ္တာ ဝဒန္တသ။ **ဝါစာ**တိ မိဒ္ဓာဝါစာပရိယာပန္နဝစနသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ။ **ဂိရာ**တိ တာယ စေတနာယ သမုဋ္ဌာပိတသဒ္ဒံ ဒသေတိ။ **ဗျပ္ပထော**တိ ဝစနပထော၊ ဝါစာယေဝ ဟိ အညေသမ္ပိ ဒိဋ္ဌာနုဂတိမာပဇ္ဇန္တာနံ ပထဘူတတော "ဗျပ္ပထော''တိ ဝုစ္စတိ။ **ဝစီဘေဒေါ**တိ ဝစီသညိတာယ ဝါစာယ ဘေဒေါ၊ ပဘေဒဂတာ ဝါစာ ဧဝ ဧဝံ ဝုစ္စတိ။ ဝါစသိကာ ဝိညတ္တိတိ **ဝစီဝိညတ္တိ**။ ဧဝံ ပဋမပဒေန သုဒ္ဓစေတနာ, မဒ္ဓေ တီဟိ တံသမုဋ္ဌာပိတသဒ္ဒသဟိတာ စေတနာ, အန္တေ ဧကေန ဝိညတ္တိသဟိတာ စေတနာ ကထိတာတိ ဝေဒိတမ္ဘော။ **အနရိယဝေါဟာရော**တိ အနရိယာနံ ဗာလပုထုဇ္ဇနာနံ ဝေါဟာရော။

ဧဝံ သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒံ ဒသေတ္တာ ဣဒါနိ အန္တေ ဝုတ္တာနံ သမ္ဘဇာန-မုသာဝါဒသဒ္ဒါတာနံ အနရိယဝေါဟာရာနံ လက္ခဏံ ဒသေန္တော **အဒိဋ္ဌं ဒိဋ္ဌं မေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ "အဒိဋ္ဌं ဒိဋ္ဌं မေ''တိ ဧဝံ ဝဒတော ဝစနံ တံသမုဋ္ဌာပိကာ ဝါ စေတနာ ဧကော အနရိယဝေါဟာရောတိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတမ္ဘော။ အပိစေတ္ထ စက္ခုဝသေန အဂ္ဂဟိတာရမ္ဘဏံ အဒိဋ္ဌံ။ သောတဝသေန အဂ္ဂဟိတံ အသုတံ။ ဃာနာဒိဝသေန မုနိတ္တာ[1] တီဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ ဧကောဝဋ္ဌံ ဝိယ ကတ္တာ ပတ္တာ အဂ္ဂဟိတံ အမုတံ။ အညြတ္ထ ပဏ္ဍိတ ဣန္ဒြိယေဟိ

---

[1]-ကေသ (သီ) [2]-မုတ္တာ (သီ၊ က)

သုဒ္ဓေန ဝိညာဏေနေဝ အဂ္ဂဟိတံ အဝိညာတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပါဠိယံ ပန **အဒိဋ္ဌं နာမ နာ စက္ခုနာ ဒိဋ္ဌန္တိ** ဧဝံ သြိဋ္ဌာရိကေနေဝ နယေန ဒေသနာ ကတာတိ။ ဒိဋ္ဌာဒိသု စ အတ္ထနာပိ ပရေနပိ ဒိဋ္ဌं ဒိဋ္ဌမေဝ။ ဧဝံ သုတမုတ-ဝိညာတာနိတိ အယမေကော ပရိယာယော။ အပရော နယော[1] ယံ အတ္ထနာ ဒိဋ္ဌं၊ ဒိဋ္ဌမေဝ တံ။ သေ နယော သုတာဒိသု။ ယံ ပန ပရေန ဒိဋ္ဌं၊ တံ အတ္ထနာ သုတဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ မုတာဒိနိပိ။

၄။ ဣဒါနိ တေသံ အနရိယဝေါဟာရာနံ ဝသေန အာပတ္တိံ အာရောပေတ္တာ ဒသေန္တော **တိဟာကာရေဟိ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ''တိဟိ အာကာ-ရေဟိ ပဋမံ ဗျာနံ သမာပဇ္ဇိ''န္တိ သမ္ဘဇာနမုသာ ဘဏန္တသ္သ အာပတ္တိ ပါရာဇိ-ကဿာတိ ဧဝမာဒိစတုတ္ထပါရာဇိကပါဠိဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလဏ္ဍိ တတ္ထ ပဋမံ ဗျာနံ သမာပဇ္ဇိန္တိ၊ ဣဓ အဒိဋ္ဌं ဒိဋ္ဌं မေတိ၊ တတ္ထ စ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ၊ ဣဓ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာတိ ဧဝံ ဝတ္ထုမတ္တေ အာပတ္တိမတ္တေ စ ဝိသေသော၊ သေသံ ကေဝလဏ္ဍဏမေဝါတိ။

၉။ **တိဟာကာရေဟိ ဒိဋ္ဌေ ဝေမတိကော**တိအာဒိနမ္ပိ အတ္ထော ''ဒိဋ္ဌသ ဟောတိ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော ဒိဋ္ဌေ ဝေမတိကော''တိ ဧဝမာဒိဒုဋ္ဌ-ဒေါသပါဠိဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပါဠိမတ္တမေဝ ဟိ ဏ္ဍ ဝိသေသော၊ အတ္ထေ ပန သဏ္ဌေရဝါဒေ ကိဉ္စိ နာနာကရဏံ နတ္ထိ။

၁၁။ **သဟသာ ဘဏတီ**တိ အဝိမံသိတ္တာ အနုပဓာရေတ္တာ ဝါ ဝေဂေန ဒိဋ္ဌမ္ပိ "အဒိဋ္ဌं မေ''တိ ဘဏတိ။ **အညံ ဘဏိဿာမီတိ အညံ ဘဏတီ**တိ မန္ဒတ္တာ ဇဋ္ဌတ္တာ ပကၠလန္တော "စိဝရ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ "စိရ''န္တိ အာဒိံ ဘဏတိ။ ယော ပန သာမဏေရေန "အပိ ဘန္တေ မယံ ဥပဇ္ဈာယံ ပဿိတ္တာ''တိ ဝုတ္တော ကေဠိံ ကုရုမာနော "တဝ ဥပဇ္ဈာယော ဒါရုသကဋ္ဌं ယောဇေတ္တာ ဂတော ဘဝိဿတိ''တိ ဝါ သိင်္ဂါလသဒ္ဒံ သုတ္တာ "ကဿာယံ ဘန္တေ သဒ္ဒေါ''တိ ဝုတ္တော "မာတုယာ တေ ယာနေန ဂစ္ဆန္တိယာ ကဒ္ဒမေ လဂ္ဂစက္ကံ ဥဒ္ဓရန္တာနံ[2] အယံ သဒ္ဒေါ''တိ ဝါ ဧဝံ နေဝ ဒဝါ နေ ရဝါ အညံ ဘဏတိ၊ သော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိယေဝ။ အညာ ပူရဏကထာ နာမ ဟောတိ၊ ကော ဂါမေ ထောကံ တေလံ လဘိတ္တာ ဝိဟာရံ အာဂတော သာမဏေရံ ဘဏတိ "တွံ အဇ္ဇ ကုဟိံ ဂတော၊ ဂါမော ကေတေလော အဟောသိ''တိ ဝါ ပန္ဓိကာယ ဌပိတံ ပူဝခဏ္ဍံ

---

[1] - အပရော ပန (သျာ၊က)　　[2] - ဥဒ္ဓါရေန္တာနံ (သီ)

လဘိတ္တာ "အဇ္ဇ ဂါမေ ပစ္ဆိကာဟိ ပူဝေ စာရေသု"န္တိ[1] ဝါ၊ အယံ မုသာဝါဒေါ ဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

မုသာဝါဒသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၂-သြမသဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ **သြမသန္တိ**တိ သြဝိဏ္ဏန္တိ။ **ခုံသေန္တိ**တိ အက္ကောသန္တိ။ **ဝမ္ဘေန္တိ**တိ ပဓံသေန္တိ။

၁၃။ **ဘိက္ခုတမုဒ္ဒန္တိ** ဇုဒံ ဝတ္ထုံ ဘဂဝါ သြမသဝါဒဂရဟဏတ္ထံ အာဟရိ။ **နန္ဒိဝိသာလော နာမ**တိ နန္ဒိတိ တဿ ဗလိဗဒ္ဓဿ[2] နာမံ၊ ဝိသာဏာနိ ပနဿ ဝိသာလာနိ၊ တသ္မာ **နန္ဒိဝိသာလော**တိ ဝုစ္စတိ။ ဗောဓိသတ္တော တေန သမယေန နန္ဒိဝိသာလော နာမ ဟောတိ[3]၊ ဗြာဟ္မဏော တံ ယာဂု-ဘတ္တာဒိဟိ အတိဝိယ ပေါသေသိ။ အထ သော ဗြာဟ္မဏံ အနုကမ္ပမာနော **ဂန္ဓ ဘုန္တိ**အာဒိမာဟ။ **တတ္ထေဝ အဋ္ဌာသိ**တိ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာလေပိ ပရခုံသနံ အမနာပတောယေဝ ပစ္စေသိ၊ တသ္မာ ဗြာဟ္မဏဿ ဒေါသံ ဒဿေတုကာမော အဋ္ဌာသိ။ **သကဋ္ဌသတံ အတိဗဒ္ဓံ ပဝဋ္ဋေသိ**တိ ပဋိပါဋိယာ ဌပေတ္တာ ဟေဋ္ဌာရုက္ခေ ဒတ္တာ ကောဗဒ္ဓံ ကတ္တာ မုဂ္ဂမာသဝါလုကာဒိဟိ ပုဏ္ဏံ သကဋ္ဌသတံ ပဝဋ္ဋေန္တော ကိဉ္စာပိ ပုဗ္ဗေ ပတိဋ္ဌိတာရပ္ပဒေသံ ပုန အရေ ပတ္တေ ပဝဋ္ဋိတံ ဟောတိ၊ ဗောဓိသတ္တော ပန ပုရိမသကဋ္ဌေန ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ ပစ္ဆိမသကဋ္ဌံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ သကဋ္ဌသတပ္ပမာဏံ ပဒေသံ ပဝဋ္ဋေသိ။ ဗောဓိ-သတ္တာနံ ဟိ သိထိလကရဏံ နာမ နတ္ထိ။ **တေန စတ္တမနော အဟူ**တိ တေန ဗြာဟ္မဏဿ ဓနလာဘေန အတ္တနော ကမ္မေန စ သော နန္ဒိဝိသာလော အတ္တမနော အဟောသိ။

---

[1]-ဝါရေသုန္တိ (သီ)၊ ဟရိ'သုတိ (သျာ) [2]-ဗလိဝဒ္ဓဿ (သီ၊ သျာ)
[3]-တေန သမယေန ဟောတိ (သီ၊ သျာ၊ သာရတ္ထဒီပနိဋီကာယံ စ)

၁၅။ **အက္ကောသေနဝိ**တိ ဣဿ ပန ယသ္မာ ပရတော "ဒ္ဝေ အက္ကောသာ ဟိနော စ အက္ကောသော, ဥက္ကဋ္ဌော စာ"တိ ဝိဘဇိတုကာမော၊ တသ္မာ ယထာ ပုဗ္ဗေ "ဟိနေနပိ အက္ကောသေန ခုံသေန္တိ"တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ အဝတ္ဝာ "အက္ကော-သေန"ဣစ္စေဝမာဟ။ **ဝေနဇာတိ**တိ[1] တစ္ဆကဇာတိ၊ ဝေဏုကာရဇာတိတိပိ ဝဒန္တိ။ **နေသာဒဇာတိ**တိ မိဂလုဒ္ဓကာဒိဇာတိ[2]။

ရထကာရဇာတိတိ စမ္မကာရဇာတိ။ **ပုက္ကုသဇာတိ**တိ ပုပ္ဖဆဒ္ဒကဇာတိ။ **အဝကဏ္ဏကာ**ဒိ ဒါသာနံ နာမံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဟိနံ။ **သြညာတ**န္တိ အဝညာတံ။ ဥညာတန္တိပိ ပဋ္ဌန္တိ။ **အဝညာတ**န္တိ ဝမ္ဘေတ္ဝာ ဥတံ။ **ဟီဠိတ**န္တိ ဇိဂုစ္ဆိတံ။ **ပရိဘူတ**န္တိ "ကိမေတေနာ"တိ ပရိဘဝကတံ။ **အစိတ္တီကတ**န္တိ နဝ ဂရုကတံ။

ကောဋ္ဌကကမ္မန္တိ တစ္ဆကကမ္မံ။ **မုဋ္ဌာ**တိ ဟတ္ထမုဋ္ဌာဂဏနာ။ **ဂဏနာ**တိ အစ္ဆိဋ္ဌကာဒိအဝသေသဂဏနာ။ **လေခာ**တိ အက္ခရလေခါ။ မဓုမေဃာဘာဝေ ဝေဒနာယ အဘာဝတော "ဥက္ကဋ္ဌော"တိ ဝုတ္တော။ **ပါဠိကန်ါ**တိ ဣစ္ဆိတမ္ဘာ။ **ယကာရေန ဝါ ဘကာရေန ဝါ**တိ ယကာရဘကာရေ ယောဇေတ္ဝာ ယော အက္ကောသော။ **ကာဋ္ဌကောဋ္ဌိကာယ ဝါ**တိ **ကာဋ္ဌ**န္တိ ပုရိသနိမိတ္တံ။ **ကောဋ္ဌိကာ**တိ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ။ ဧတေဟိ ဝါ ယော အက္ကောသော၊ သော ဟိနော နာမ အက္ကောသောတိ။

၁၆။ ဣဒါနိ တေသံ ဇာတိအာဒိနံ ပဘေဒဝသေန အာပတ္တိ ရောပေတ္ဝာ ဒဿေန္တော **ဥပသမ္ပန္နော ဥပသမ္ပန္နဿ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ခုံသေတုကာမော ဝမ္ဘေတုကာမော မက္ခိကတ္ထုကာမော**တိ အက္ကောသိတုကာမော ပဓံသိတု-ကာမော ဂရဟိတုကာမော၊ နိတ္ထေဇံ ကတ္ထုကာမောတိ အတ္ထော။ **ဟီနေန ဟီနန္တိ** ဟီနေန ဇာတိဝစနေန ဟီနဇာတိကံ[3]။ ဧတေန ဥပါယေန သမ္ဘပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတမ္ဘော။

ဣတ္ထေ စ ဟီနေန ဟီနံ ဝဒန္တော ကိဉ္စာပိ သစ္စံ ဝဒတိ၊ သြမသိတုကာမ-တာယ ပနဿ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။ ဥက္ကဋ္ဌေန ဟီနံ ဝဒန္တော စ ကိဉ္စာပိ အလိကံ ဘဏတိ၊ သြမသိတုကာမတာယ ပန ဣမိနာဝ သိက္ခာပဒေန ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ၊ နပုရိမေန။ ယောပိ "အတိစဏ္ဍာလောသိ၊ အတိမြောဟ-ဏောသိ၊ ဒုဋ္ဌစဏ္ဍာလောသိ၊ ဒုဋ္ဌမြောဟဏောသိ"တိအာဒိနိ ဝဒတိ၊ သောပိ အာပတ္တိယာ ကာရေတမ္ဘော။

၁-ဝေဏဇာတိတိ (သီ၊ သျာ၊ က)　　၂-မိဂလုဒ္ဓကဇာတိ (က)　　၃-ဟီနဇာတိယာ (သျာ၊ က)

၂၆။ **သန္တိ ဣဒေကစ္စေ**တိ ဝါရေ ပန ပရိဟရိတ္တာ ဝုတ္တဘာဝေန ဒုက္ကဋံ။ ဧသေव နယော **ယေ ဣနာ**။**ပ**။ **နာ မယန္တိ** ဝါရေသုပိ။ အနုပသမ္ပန္နေ ပန စတူသုပိ ဝါရေသု ဒုက္ကဋမေव။ ''စောရောသိ၊ ဂဏ္ဌိဘေဒကောသိ''တိအာဒိဝစနေဟိ ပန ဥပသမ္ပန္နေပိ အနုပသမ္ပန္နေပိ သဗ္ဗဝါရေသု ဒုက္ကဋမေव။ ဒဝကမ္မတာယ ပန ဥပသမ္ပန္နေပိ အနုပသမ္ပန္နေပိ သဗ္ဗဝါရေသု ဒုဗ္ဘာသိတံ။ ဒဝကမ္မတာ နာမ ကေဋ္ဌိဟသာဓိပ္ပါယတာ[1]။ ဣမသ္မိံ စ သိက္ခာပဒေ ဌပေတ္တာ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခုနိ-အာဒယော သဗ္ဗသတ္တာ အနုပသမ္ပန္နဋ္ဌာနေ ဋ္ဌိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၅။ **အတ္ထပုရေက္ခာရသာ**တိအာဒိသု ပါဋိယာ အတ္ထံ ဝဏ္ဏယန္တော **အတ္ထ-ပုရေက္ခာရော**။ ပါဋိံ ဝါစေန္တော **ဓမ္မပုရေက္ခာရော**။ အနုသိဋ္ဌိယံ ဌတ္တာ ''ဣဒါနိ ပိ စဏ္ဍာလောသိ, ပါပံ မာ အကာသိ၊ မာ တမော တမပရာယဏောဟ[2] အဟောသိ''တိအာဒိနာ နယေန ကထေန္တော **အနုသာသနီပုရေက္ခာရော** နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။ **ဒုဗ္ဘာသိတာပတ္တိ** ပနေတ္ထ ဝါစာ-စိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒွိဝေဒနံ သုခါ စ မဇ္ဈတ္တာ စာတိ။

ဩမသဝါဒသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၃-ပေသုညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆။ တတိယသိက္ခာပဒေ **ဘဏ္ဍနဇာတာနန္တိ** သဠာတဘဏ္ဍနာနံ။ **ဘဏ္ဍ-နန္တိ** ကလဟသ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ''ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ဣဒံ ကတံ၊ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဧဝံ ဝက္ခာမာ''တိအာဒိကံ သကသကပက္ခေ သမ္ဗန္ဓနံ[3]။ **ကလဟော**တိ အာပတ္တိ-ဂါမိကော ကာယဝါစာဝိကိဏ္ဏမော။ **ဝိဝါဒေါ**တိ ဝိဂ္ဂါဟိကကထာ။ တံ ဝိဝါဒံ အာပန္နာနံ **ဝိဝါဒါပန္နာနံ**။ **ပေသုညန္တိ** ပိသုဏဝါစံ[4]၊ ပိယဘာဝသ သုည-ကရဏဝါစန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

---

[1]-ကေဋ္ဌိဟသာဓိပ္ပါယတာ (သီ)
[2]-မာ တမောသိ၊ မာ တမပရာယနော (သျာ၊ က)
[3]-သမ္ဗန္ဓနံ (က)
[4]-ပိသုဏဘာဝံ (က)

၃၇။ **ဘိက္ခုပေသုညေ**တိ ဘိက္ခုနံ ပေသုညေ၊ ဘိက္ခုတော သုတ္တာ ဘိက္ခုနာ ဘိက္ခုဿ ဥပသံဟဋ္ဌပေသုညေတိ အတ္ထော။

၃၈။ **ဒ္ဝိဟာကာရေဟိ**တိ ဒ္ဝိဟိ ကာရဏေဟိ။ **ပိယကမ္မဿ ဝါ**တိ "ဧဝံ အဟံ ဧတဿ ပိယော ဘဝိဿာမိ"တိ အတ္တနော ပိယဘာဝံ ပတ္ထယမာနဿ ဝါ။ **ဘေဒါဓိပ္ပါယဿ ဝါ**တိ "ဧဝမယံ ဧတေန သဒ္ဓိံ ဘိဇ္ဇိဿတိ"တိ ပရဿ ပရေန ဘေဒံ ဣစ္ဆန္တဿ ဝါ။ **ဇာတိတောပိ**တိအာဒိ သဗ္ဗံ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣဓာပိ ဘိက္ခုနိုံ အာဒိုံ ကတ္တာ သဗ္ဗေ အနုပသမ္ပန္နာ နာမ။

နေ ပိယကမ္မဿ နေ ဘေဒါဓိပ္ပါယဿာတိ ဧကံ အက္ကောသန္တံ ကေဠ ခမန္တံ ဒိသ္မာ "အဟော နိလ္လဇ္ဇော၊ ဤဒိသမ္မိ နာမ ဘဝန္တံ ပုန ဝတ္တုံ မည္ပိဿတိ"တိ ဧဝံ ကေဝလံ ပါပဂရဟိတာယ ဘဏန္တဿ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပေသုညသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

၄-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၄။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေ **အပ္ပတိဿာ**တိ အပ္ပတိဿဝါ၊ ဥပါသကာတိ ဝုတ္တ ဝစနမ္ပိ နိ သောတုကာမာ၊ အနာဒရာတိ အတ္ထော။ အပ္ပတိဿယာ ဝါ၊ အနိစ္စဝုတ္တိနောတိ အတ္ထော။ **အသဘာဂဝုတ္တိကာ**တိ ဝိသဘာဂဇီဝိကာ၊ ယထာ ဘိက္ခုသု ဝတ္တိတမ္ပိ၊ ဧဝံ အပ္ပဝတ္တဝုတ္တိနောတိ အတ္ထော။

၄၅။ **ပဒသော ဓမ္မံ ဝါစေယ္ယာ**တိ ဧကေတော ပဒံ ပဒံ ဓမ္မံ ဝါစေယ္ယ၊ ကောဋ္ဌာသံ ကောဋ္ဌာသံ ဝါစေယ္ယာတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန တံ ကောဋ္ဌာသ-နာမကံ ပဒံ စတုဗ္ဗိဓံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ဒဿေတုံ "ပဒံ အနုပဒံ အနုက္ခရံ အနုဗ္ယဉ္ဇန"န္တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပဒ**န္တိ ဧကော ဂါထာပါဒေါ အဓိပ္ပေတော။ **အနုပဒ**န္တိ ဒုတိယပါဒေါ။ **အနုက္ခရ**န္တိ ဧကေကမက္ခရံ။ **အနု-ဗ္ယဉ္ဇန**န္တိ ပုရိမဗ္ယဉ္ဇနေန သဒ္ဓိံ ပစ္ဆာဗ္ယဉ္ဇနံ။ ယံကိဉ္စိ ဝါ ဧကမက္ခရံ အနုက္ခရံ၊ အက္ခရသမူဟော အနုဗ္ယဉ္ဇနံ၊ အက္ခရာနုဗ္ယဉ္ဇနသမူဟော ပဒံ။ ပဌမပဒံ ပဒမေဝ၊ ဒုတိယံ အနုပဒန္တိ ဧဝမေတ္ထ နာနာကရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဤဒါနိ **ပဋိ နာမ ကေတော ပဋ္ဌပေတွာ ကေတော ဩသာပေန္တိ**တိ ဂါထာဗန္ဓံ ဓမ္မံ ဝါစေန္တော "မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ"တိ ကေမေကံ ပဋိ သာမဏေ-ရေန သဒ္ဓိံ ကေတော အာရတိတွာ ကေတောယေဝ နိဋ္ဌာပေတိ။ ဧဝံ ဝါစေန္တသ္မိ ပဒဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အနုပဋိ နာမ ပါဒ္ဒေ့ကို ပဋ္ဌပေတွာ ကေတော ဩသာပေန္တိ**တိ ထေရေန "မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ"တိ ဝုတ္တေ သာမဏေရော တံ ပဋိ အပါပုဏိတွာ "မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ''တိ ဒုတိယ-ပဋိ ကေတော ဘဏတိ၊ ဤမေ ပါဒ္ဒေ့ကို ပဋ္ဌပေတွာ ကေတော ဩသာပေန္တိ နာမ။ ဧဝံ ဝါစေန္တသ္မိ အနုပဒဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာ။ **အန္တ္ဘရိ နာမ "ရူပံ အနိစ္စ"န္တိ ဝုစ္စမာနော "ရူ"တိ ဩပါတေတိ**တိ "ရူပံ အနိစ္စန္တိ ဘဏ သာမဏေရာ"တိ ဝုစ္စမာနော ရူကာရမတ္တမေဝ ကေတော ဝတ္တာ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ ဝါစေန္တသ္မိ အန္တ္ဘရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာ။ ဂါထာဗန္ဓေပိ စ သေ နယော လဗ္ဘတိယေဝ။ **အနုဗျဉ္ဇနံ နာမ "ရူပံ အနိစ္စ"န္တိ ဝုစ္စမာနော "ဝေဒနာ အနိစ္စာ"တိ သဒ္ဒံ နိဿာရေတိ**တိ ရူပံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ ဝေဒနာ အနိစ္စာတိ ဤမံ သုတ္တံ ဝါစယမာနော ထေရေန ရူပံ အနိစ္စန္တိ ဝုစ္စမာနော သာမဏေရော သိဃပညတာယ ဝေဒနာ အနိစ္စာတိ ဤမံ အနိစ္စပဒံ ထေရဿ ရူပံ အနိစ္စန္တိ ဧတေန အနိစ္စပဒေန သဒ္ဓိံ ကေတော ဘဏန္တော ဝါစံ နိဿာရေတိ။ ဧဝံ ဝါစေန္တသ္မိ အနုဗျဉ္ဇနဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာ။ အယံ ပနေတ္ထ သခ်ေပေါ၊ ဤမေသု ပဒါဒိသု ယံ ယံ ကေတော ဘဏတိ၊ တေန တေန အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိတိ။

ဗုဒ္ဓဘာသိတောတိ သကလံ ဝိနယပိဋကံ, အဘိဓမ္မပိဋကံ, ဓမ္မပဒံ, စရိယာပိဋကံ, ဥဒါနံ, ဤတိဝုတ္တကံ, ဇာတကံ, သုတ္တနိပါတော, ဝိမာနဝတ္ထု, ပေတဝတ္ထု, မြဟ္မဇာလာဒိနိ စ သုတ္တာနိ။ **သာဝကဘာသိတော**တိ စတုပရိသ-ပရိယာပန္နေဟိ သာဝကေဟိ ဘာသိတော အနဂ်ဏသမ္မာဒိဋ္ဌိအနုမာနသုတ္တ-စူဠဝေဒလ္လ မဟာဝေဒလ္လာဒိကော။ **ဤသိဘာသိတော**တိ ဗာဟိရပရိဗ္ဗာဇကေဟိ ဘာသိတော သကလော ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ္ဂေါ, ဗာဝရိယသ္သ အန္တေဝါသိကာနံ သောဠသန္နံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဏ္ဏာတိ ဧဝမာဒိ။ **ဒေဝတာဘာသိတော**တိ ဒေဝတာဟိ ဘာသိတော၊ သော ဒေဝတာသံယုတ္တဒေဝပုတ္တသံယုတ္တမာရသံယုတ္ထ-မြဟ္မသံယုတ္တသက္ကသံယုတ္တာဒိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

အတ္ထုပသဠိတောတိ အဋ္ဌကထာနိဿိတော။ **ဓမ္မုပသဠိတော**တိ ပါဠိ-နိဿိတော၊ ဥဘယေနာပိ ဝိဝဋ္ဋုပနိဿိတမေဝ ဝဒတိ။ ကိဉ္စာပိ ဝိဝဋ္ဋုပနိဿိတံ ဝဒတိ၊ တိသော သင်္ဂီတိယော အာရုဠ္ဍဓမ္မံယေဝ ပန ပဒသော ဝါစေန္တသ

အာပတ္တိ။ ဝိဝန္ဒ။ပနိဿိတေပိ နာနာဘာသာဝသေန ဂါထာသိလောကဗန္ဓာဒီဟိ အဘိသင်္ခတေ အနာပတ္တိ။ တိသော သဂ်ီတိယော အနာရုဠ္ဍေပိ ကုလုမ္ဗသုတ္တံ, ရာဇောဝါဒသုတ္တံ, တိက္ခိန္ဒြိယံ, စတုပရိဝဋ္ဋံ, နန္ဒောပနန္ဒန္တိ ဤဒိသေ အာပတ္တိ-ယေဝ။ အပလာလဒမနမ္ပိ ဝုတ္တံ၊ မဟာပစ္စရိယမ္ပန ပဋိသိဒ္ဓံ။ မေဏ္ဍကမိလိန္ဒ-ပညှေသု ထေရဿ သကပဋိဘာနေ အနာပတ္တိ၊ ယံ ရညော သညာပနတ္ထံ အာဟရိတ္တာ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ အာပတ္တိ။ ဝဏ္ဏပိဋ္ဌကအဂ်ုလိမာလပိဋ္ဌကရဋ္ဌပါလဂဠိတ-အာဠဝကဂဠိတဂုဠ္ဍမဂ္ဂ[1] ဂုဠ္ဍဝေဿန္တရဂုဠ္ဍဝိနယဝေဒလ္လပိဋ္ဌကာနိ ပန အဗုဒ္ဓ-ဝစနာနိယေဝါတိ ဝုတ္တံ။ သီလူပဒေသော နာမ ဓမ္မသေနာပတိနာ ဝုတ္တောတိ ဝဒန္တိ၊ တသ္မိံ အာပတ္တိယေဝ။ အညာနိပိ မဂ္ဂကထာအာရမ္ဘကထာဗုဒ္ဓိက-ဒဏ္ဍက[2] ဥဏ္ဏာဝတ္ထုအသုဘကထာဒီနိ အတ္ထि၊ တေသု သတ္တတိ သ ဗောဓိပက္ခိယ-ဓမ္မာ ဝိဘတ္တာ၊ ဓုတင်ပညှေ ပဋိပဒါ ဝိဘတ္တာ၊ တသ္မာ တေသု အာပတ္တိတိ ဝုတ္တံ။ မဟာပစ္စရိယာဒီသု ပန သဂ်ီတိံ အနာရုဠ္ဍေသု ရာဇောဝါဒတိက္ခိန္ဒြိယစတုပရိ-ဝဋ္ဋနန္ဒောပနန္ဒကုလုမ္ဗသုတ္တေသုယေဝ အာပတ္တိတိ ဝတ္တာ အဝသေသေသု ယံ ဗုဒ္ဓဝစနတော အာဟရိတ္တာ ဝုတ္တံ၊ တဒေဝ အာပတ္တိဝတ္ထု ဟောတိ၊ နာ ဇုတရန္တိ အယမတ္ထော ပရိဂ္ဂဟိတော။

၄၇။ **ကေတော ဥဒ္ဒိသာပေန္တော**တိ အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ ကေတော ဥဒ္ဒေသံ ဂဏှန္တောပိ[3] ကေတော ဝဒတိ အနာပတ္တိတိ အတ္ထော။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—ဥပသမ္ပန္နော စ အနုပသမ္ပန္နော စ နိသီဒိတ္တာ ဥဒ္ဒိသာပေန္တိ။ အာစရိယော နိသိန္နာနံ ဘဏာမီတိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ကေတော ဝဒတိ၊ အာစရိယဿ အာပတ္တိ။ အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ ဂဏှန္တဿ အနာပတ္တိ။ ဒွေပိ ဌိတာ ဂဏှန္တိ၊ ဧသေဝ နယော။ ဒဟရဘိက္ခု နိသိန္နော၊ သာမဏေရော ဌိတော၊ နိသိန္နဿ ဘဏာမီတိ ဘဏတော အနာပတ္တိ။ သစေ ဒဟရော တိဋ္ဌတိ၊ ဇုတရော နိသီဒတိ၊ ဌိတဿ ဘဏာမီတိ ဘဏတောပိ အနာပတ္တိ။ သစေ ဗဟူနံ ဘိက္ခူနံ အန္တရေ ကော သာမဏေရော နိသိန္နော ဟောတိ၊ တသ္မိံ နိသိန္နေ ပဒသော ဓမ္မံ ဝါစေန္တဿ အာစရိယဿ အစိတ္တကာပတ္တိ။ သစေ သာမဏေရော ဥပစာရံ မုဉ္စိတ္တာ ဌိတော ဝါ နိသိန္နော ဝါ ဟောတိ၊ ယေသံ ဝါစေတိ၊ တေသု အပရိယာပန္နတ္တာ ကေန ဒိသာဘာဂေန ပလာ-ယနကဝန်ဆံ နာမ ဂဏှာတိတိ သင်္ကိုံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ အနာပတ္တိ။ ကေတော သဏ္ဌာယံ ကရောန္တောပိ အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ ဥပသမ္ပန္နော ကေတော သဏ္ဌာယံ

---

[1]-ဂုဠ္ဍဥမ္ဗဂ္ဂ (သီ)　　[2]-ဗုဒ္ဓိကရဏ္ဍက (သီ၊ သျာ)　　[3]-ဘဏန္တောပိ (က)

ကရောန္တော တေန သဒ္ဓိံ‌ယေဝ ဘဏတိ၊ အနာပတ္တိ။ အနုပသမ္ပန္နသ သန္တိကေ ဥဒ္ဒေသံ ဂဏှန္တသိပိ တေန သဒ္ဓိံ ကေတော ဘဏန္တသ အနာပတ္တိ။ အယမ္ပိ ဟိ ကေတော သဏ္ဌာယံ ကရောတိယေဝ သဏ်ံ ဂ‌ဏတိ။

ယေဘုယ္ယေန ပဂုဏံ ဂန္ထံ ဘဏန္တံ ဩပါတေတိတိ သစေ ကေဂါထာယ ကော ပါဒေါ နု အာဂ‌ဏတိ၊ သေသံ အာဂ‌ဏတိ၊ အယံ ယေဘုယ္ယေန ပဂုဏဂ‌ဏ္ဌော နာမ။ တေန နယေန သုတ္တေပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တံ ဩပါတေန္တသ ဧဝံ ဘဏာဟိတိ ကေတောပိ ဘဏန္တသ အနာပတ္တိ။ **ဩသာရေန္တံ ဩပါတေတိ**တိ သုတ္တံ ဥစ္စာရေန္တံ ပရိသမဗ္ဗေ ပရိသက်မာနံ ဧဝံ ဝဒေဟိတိ တေန သဒ္ဓိံ ကေတောပိ ဝဒန္တသ အနာပတ္တိ။ ယံ ပန မဟာပစ္စရိယာဒီသု ''မယာ သဒ္ဓိံ မာ ဝဒါတိ ဝုတ္တော ယဒိ ဝဒတိ၊ အနာပတ္တိ''တိ ဝုတ္တံ၊ တံ မဟာအဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ၊ နတ္ထိဘာဝေါယေဝ စသ ယုတ္တော။ ကသ္မာ? ကိရိယသမုဋ္ဌာနတ္တာ။ ဇုတရထာ ဟိ ကိရိယာကိရိယံ ဘဝေယ္ယ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ ဝါစတော စ ဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ။

၅-သဟသေယ္ယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၉။ ပဌမသိက္ခာပဒေ **မုဌ္ဌဿတိ အသမ္ပ‌ဇာနာ**တိ ပုဗ္ဗဘာဂေ သတိ-သမ္ပ‌ဇညဿ အကရဏဝသေနေတံ ဝုတ္တံ၊ ဘဝင်ေါတိဏ္ဏကာလေ ပန ကုတော သတိသမ္ပ‌ဇညန္တိ။ **ဝိကူ‌ဇမာနာ**တိ ဝိပ္ပလပမာနာ။ **ကာကဋ္ဌမာနာ**တိ နာသာယ ကာကသဒ္ဒံ ဝိယ နိ‌ရတ္ထကသဒ္ဒံ မုဏ္ဍမာနာ။ **ဥပါသကာ**တိ ပဋ္ဌမတရံ ဥဋ္ဌိတ-ဥပါသကာ။

၅၀။ **တေ‌ဝေါ‌ဒုန္တိ** ဘဂဝတာ အာဝုသော ရာဟုလ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ ဘိက္ခူ သိက္ခာပဒဂါ‌ရ‌ဝေနေ‌ဝ တေ အ‌ဝေါ‌ဒုံ။ ပကတိယာ ပန တေ ဘဂ‌ဝတိ စ ဂါ‌ရ‌ဝေန အာယသ္မတော စ ရာဟုလဿ သိက္ခာကာမတာယ တဿ အာယသ္မတော ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂ‌တဿ စူ‌ဋ‌ဗဏ္ဏကံ ဝါ အပသေနံ ဝါ ယံ အတ္ထိ၊ တံ ပညပေတ္တာ စိ‌ဝ‌ရံ ဝါ ဥတ္တ‌ရာသင်ံ ဝါ ဥသိသကရဏတ္ထာယ

ဒေန္တိ။ တတြိဒံ တဿာယသ္မာတော သိက္ခာကာမတာယ—ဘိက္ခု။ ကိရ တံ ဒုရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ မုဋ္ဌသမ္ဘုဇ္ဇနိဇ္ဇ ကစဝရဆဒ္ဒနကဇ္ဇ ဗဟိ ခိပန္တိ။ အထညေဟိ "အာဝုသော ကေနိဒံ ပါတိတ"န္တိ ဝုတ္တေ အညေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "ဘန္တေ ရာဟုလော ဇုမသ္မိံ ပဒေသေ သဏ္ဌရိ၊ တေန နု ခေါ ပါတိတ"န္တိ။ သော ပနာယသ္မာ "နာ မယ္ဟံ ဘန္တေ ဇုဒံ ကမ္မ"န္တိ ကေဒိဝသမ္မိ အဝတ္ထာ တံ ပဋ္ဌိသာမေတ္ထာ ဘိက္ခု။ ခမာပေတ္ထာ ဂစ္ဆတိ။ **ဝစ္စကုဋ္ဌိယာ သေယ္ယံ ကပ္ပေသိ**တိ တံယေဝ သိက္ခာကာမတံ အနုပြ||ဟန္တော ဓမ္မသေနာပတိမဟာမောဂ္ဂလ္လာန-အာနုဘ္ဘာဝေ ရာဇဂဟနိဒါနံ သန္တိကံ အဂန္ဒာ ဘဂဝတော ဝဋ္ဌဇုနကဝစ္စကုဋ္ဌိယံ သေယ္ယံ ကပ္ပေသိ။ သာ ကိရ ကုဋ္ဌိ ကဝါဋ္ဌမ္ဘဒ္ဒါ ဂန္ဓပရိဘဏ္ဍကတာ သမောသရိတပုပ္ဖဒါမာ စေတိယင္ဃာနမိဝ တိဋ္ဌတိ၊ အပရိဘောဂါ အညေသံ။

၅၁။ **ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တန္တိ** ဘဂဝါ သာမဏေရာနံ သံဂ်ဟကရဏတ္ထာယ တိရတ္တံ ပရိဟာရံ အဒါသိ။ နာ ဟိ ယုတ္တံ ကုလဒါရကေ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ နာနုဂ္ဂ-ဟေတုန္တိ။ **သဟသေယ္ယန္တိ** ကေတော သေယ္ယံ။ **သေယ္ယာ**တိ ကာယပ္ပသာရဏာ-သင်္ခါတံ သယနမ္ပိ ဝုစ္စတိ၊ ယသ္မိံ သေနာသနေ သယန္တိ, တမ္ပိ။ တတ္ထ သေနာသနံ တာဝ ဒသေတုံ **သေယ္ယာ နာမ သမ္ဘုဇ္ဇနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ကာယပ္ပသာရဏံ ဒသေတုံ **အနုပသမ္ပန္နေ နိပန္နေ ဘိက္ခု၊ နိပဇ္ဇတိ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ အယမေတ္ထ အတ္ထော "သေနာသနသင်္ခါတံ သေယ္ယံ ပဝိသိတ္ဝာ ကာယပ္ပသာရဏာ-သင်္ခါတံ သေယ္ယံ ကပ္ပေယ္ယ ဝိဒဟေယ္ယ သမ္ပာဒေယ္ယာ"တိ။ **သမ္ဘုဇ္ဇနာ**တိအာဒိနာ ပန တဿာ သေနာသနသင်္ခါတာယ သေယ္ယာယ လက္ခဏံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယံ သေနာသနံ ဥပရိ ပဇ္ဇဟိ ဆဒနေဟိ အညေန ဝါ ကေနစိ သမ္ဘမေဝ ပဋ္ဌိဇ္ဇန်ံ၊ အယံ သမ္ဘုဇ္ဇနာ နာမ သေယ္ယာ။ အဋ္ဌကထာသု ပန ပါကဋ္ဌဝေါဟာရံ ဂဟေတ္ဝာ ဝါစုဂ္ဂတဝသေန "သမ္ဘုဇ္ဇနာ နာမ ပဇ္ဇဟိ ဆဒနေဟိ ဆန္နာ"တိ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ၊ အထ ခေါ ဒုဿကုဋ္ဌိယံ သယန္တာသာပိ[1] နာ သက္ကာ အနာပတ္တိ ကာတုံ၊ တသ္မာ ယံကိဉ္စိ ပဋ္ဌိဇ္ဇာဒနသမတ္ထံ ဇုမ ဆဒနဇ္ဇ ပရိဇ္ဇန္နဇ္ဇ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပဇ္ဇဝိမဇ္ဇဒနေယေဝ ဟိ ဂယ္ဟမာနေ ပဒရဇ္ဇန္ဒေပိ သဟသေယ္ယာ နာ ဘဝေယ္ယ။ ယံ ပန သေနာသနံ ဘူမိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဆဒနံ အာဟစ္စ ပါကာရေန ဝါ အညေန ဝါ ကေနစိ အန္တမသော ဝတ္ထေနာပိ ပရိက္ခိတ္တံ၊ အယံ သမ္ဘပရိဇ္ဇန္နာ နာမ သေယ္ယာ။ ဆဒနံ အနာဟစ္စ သမ္ဘန္တိမေန ပရိယာယေန ဒိယမုဟတ္ထုမ္ဘေနေ ပါကာရာဒိနာ ပရိက္ခိတ္တာပိ သမ္ဘပရိဇ္ဇန္နာယေဝါတိ ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန ဥပရိ ဗဟုတရံ ဌာနံ ဆန္ဒံ အပ္ပံ အစ္ဆန်ံ၊

---

[1] ဝသန္တသိ (သီ၊ သျာ)

သမန္တာတော ဝါ ဗဟုတရံ ပရိကိ္ခိတ္တံ အပ္ပံ အပရိကိ္ခိတ္တံ၊ အယံ **ယေဘုယ္ယေန ဆန္ဒာ ယေဘုယ္ယေန ပရိစ္ဆန္နာ** နာမ။ ဣမိနာ ဟိ လက္ခဏေန သမန္တာဂတော သစေပိ သတ္တဘူမကော ပါသာဒေါ ကေူပစာရော ဟောတိ၊ သတဂဇ္ဇံ ဝါ စတုဿာလံ ဝါ၊ ကေသေယျာဝ္ဌစ္ဆေဝ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ **စတုတ္ထေ ဒိဝသေ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ အနုပသမ္ပန္နေ နိပန္နေ ဘိက္ခု နိပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိအာဒိ။

တတ္ထ စ နိပဇ္ဇနမတ္တေနေဝ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန သမ္မဟုလာ သာမဏေရာ ဧကော ဘိက္ခု၊ သာမဏေရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာ။ တေ စေ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ နိပဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ ပယောဂေ ပယောဂေ ဘိက္ခုဿ အာပတ္တိ။ ဘိက္ခုဿ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ နိပဇ္ဇနေ ပန ဘိက္ခုသ္မေဝ ပယောဂေန ဘိက္ခုဿ အာပတ္တိ။ သစေ ပန သမ္မဟုလာ ဘိက္ခူ၊ ဧကော သာမဏေရော၊ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ ကရောတိ၊ တဿ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ နိပဇ္ဇနေနပိ ဘိက္ခူနံ အာပတ္တိယေဝ။ ဥဘယေသံ သမ္မဟုလဘာဝေပိ ဧသေဝ နယော။

အပိစေတ္ထ ကောဝါသာဒိကမ္မိ စတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယော ဟိ ကေသ္မိ အာဝါသေ ဧကေနေဝ အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ တိရတ္တံ သဟသေယ္ယ ကပ္ပေတိ၊ တဿ စတုတ္ထဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝသိကာ အာပတ္တိ။ ယောပိ ကေသ္မိ-ယေဝ အာဝါသေ နာနာအနုပသမ္ပန္နေဟိ သဒ္ဓိံ တိရတ္တံ သဟသေယ္ယ ကပ္ပေတိ၊ တဿပိ။ ယောပိ နာနာအာဝါသေသု ဧကေနေဝ အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ တိရတ္တံ သဟသေယ္ယ ကပ္ပေတိ၊ တဿပိ။ ယောပိ နာနာအာဝါသေသု နာနာ-အနုပသမ္ပန္နေဟိ သဒ္ဓိံ ယောဇနသတမ္ပိ ဂန္ဓာ သဟသေယ္ယ ကပ္ပေတိ၊ တဿပိ စတုတ္ထဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝသိကာ အာပတ္တိ။

အယဉ္စ သဟသေယ္ယာပတ္တိ နာမ "ဘိက္ခုံ ဌပေတ္ဝာ အဝသေသော အနုပသမ္ပန္နော နာမာ"တိ ဝစနတော တိရစ္ဆာနဂတေနပိ သဒ္ဓိံ ဟောတိ၊ တတြ တိရစ္ဆာနဂတဿ ပရိစ္ဆေဒေါ မေထုနဓမ္မာပတ္တိယာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တသ္မာ သစေပိ ဂေါဓောဗိဠာလမဂ္ဂ်သာဒိသု ကောစိ ပဝိသိတ္ဝာ ဘိက္ခုနော ဝသနသေနာသနေ ကေူပစာရဋ္ဌာနေ သယတိ၊ သဟသေယ္ယာဝ ဟောတိ။

ယဒိ ပန ထမ္ဘာနံ ဥပရိ ကတပါသာဒဿ ဥပရိမတလေန သဒ္ဓိံ အသမ္ဘဒ္ဓ-ဘိတ္တိကဿ ဘိတ္တိယာ ဥပရိ ဋ္ဌိတသုသိရတုလာသီသဿ သုသိရေန ပဝိသိတ္ဝာ တုလာယ အဇ္ဈန္တရေ သယိတ္ဝာ တေနေဝ သုသိရေန နိက္ခမိတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ၊

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ သယိတဘိက္ခုသ္မိံ အနာပတ္တိ။ သစေ ဆဒနေ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ တေန ပရိသိတ္တာ အန္တောဆဒနေ ဝသိတ္တာ တေနေဝ ပဏ္ဍမတိ၊ နာနုပစာရေ ဥပရိမတလေ ဆဒနဇ္ဈန္တရေ သယိတသ္မိံ အာပတ္တိ၊ ဟေဋ္ဌိမတလေ သယိတသ္မိံ အနာပတ္တိ။ သစေ အန္တောပါသာဒေနေဝ အာရောဟိတ္တာ သမ္ဘတလာနိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဣုပစာရာနိ ဟောန္တိ၊ တေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ သယိတသ္မိံ အာပတ္တိ။

သဘာသခ်ေပန ကတေ အမုကုဋ္ဌကသေနာသနေ သယိတသ္မိံ ဝါ-ဋ-သယ်ာဌာဒီသု ကပေါတာဒယော ပရိသိတ္တာ သယန္တိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ ပရိက္ခေပသ္မိံ ဗဟိဂတေ နိမ္ဗကောသဇ္ဈန္တရေ[1] သယန္တိ၊ အနာပတ္တိ။ ပရိမဏ္ဍလံ ဝါ စတုရသံ ဝါ ကေစ္ဆဒနာယ ဂဇ္ဈမာလာယ သတဂဇ္ဇံ စေပိ သေနာသနံ ဟောတိ၊ တတြ စေ ဧကေန သာခါရဏ္ဍဒ္ဓါရေန ပရိသိတ္တာ ဝိသုံ ပါကာရေန အပရိစ္ဆိန္နဂဇ္ဈ။ပစာရေ သမ္ဘဂဇ္ဇေ ပရိသန္တိ၊ ကေဂဇ္ဇေပိ အနုပသမ္ပန္နေ နိပန္နေ သမ္ဘဂဇ္ဇေသု နိပန္နာနံ အာပတ္တိ၊ သစေ သပမုခါ ဂဇ္ဈာ ဟောန္တိ၊ ပမုခသ္မိံ ဥပရိ အစ္ဆန္နံ ဥစ္ဆဝတ္ထုကံ စေပိ ဟောတိ၊ ပမုခေ သယိတော ဂဇ္ဇေ သယိတာနံ အာပတ္တိ ံ နကရောတိ၊ သစေ ပန ဂဇ္ဈစ္ဆဒနေနေဝ သဒ္ဓိ ံ သမ္ဘဒ္ဓစ္ဆဒနံ ဟောတိ၊ တတြ သယိတော သမ္ဘေသံ အာပတ္တိ ံ ကရောတိ။ ကသ္မာ? သမ္ဘစ္ဆန္နတ္တာ သမ္ဘပရိစ္ဆန္နတ္တာ စ၊ ဂဇ္ဈပရိက္ခေပေယေဝ ဟိ သ္မိံ ပရိက္ခေပေါတိ။ ဧတေနေဝ ဟိ နယေန အဋ္ဌကထာသု လောဟပါသာဒပရိက္ခေပသ္မိံ စတူသု ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကေသု အာပတ္တိ ဝုတ္တာ။

ယံ ပန အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ "အပရိက္ခိတ္တေ ပမုခေ အနာပတ္တိတိ ဘူမိယံ ဝိနာ ဇဂတိယာ ပမုခံ သန္ဓာယ ကထိတ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ တံ အန္ဓကရဋ္ဌေ ပါဋ္ဌေက္ခ-သန္ဓိဝေသာ ကေစ္ဆဒနာ ဂဇ္ဈပါဋ္ဌိယော သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ယဟ္ဝ တတ္ထ "ဘူမိယံ ဝိနာ ဇဂတိယာ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ နေဝ အဋ္ဌကထာသု အတ္ထိ၊ နေ ပါဋ္ဌိယာ သမေတိ။ ဒသဟတ္ထုဗ္ဗေဓေ ဟိ ဇဂတိ ပရိက္ခေပသ္မိံ ံ နဟ္ဆတိ၊ တသ္မာ ယမ္ပိ တတ္ထ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ ဇဂတိယာ ပမာဏံ ဝတ္တာ "ဧတံ ဣုပစာရံ ပရိစ္ဆန္နံ နာမ ဟောတိ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ နဂဟေတဗ္ဗံ။ ယေပိ ဧကသာလ ဒ္ဝိသာလ တိသာလ-စတုသာလသန္ဓိဝေသာ မဟာပါသာဒါ ကေသ္မိ ံ ဩကာသေ ပါဒေ ဓောဝိတ္တာ ပဝိဋ္ဌေန သက္ကာ ဟောန္တိ သမ္ဘတ္ထ အနုပရိဂန္တုံ၊ တေသုပိ သဟသေယ္မာပတ္တိယာ နမုစ္စတိ။ သစေ တသ္မိ ံ တသ္မိ ံ ဌာနေ ဥပစာရံ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ ကတာ ဟောန္တိ၊ ဣုပစာရဋ္ဌာနေယေဝ အာပတ္တိ။

---

[1] နိမ္ဗကောသဇ္ဈန္တရေ (သီ)

ဒွိဟိ ဒွါရေဟိ ယုတ္တသ္မာ သုဝဏ္ဏမယူပသ္မိံ ဝေဠုပါကာရံ ကရောန္တိ။ ကေန ဒွါရေန ပဝိသိတ္တာ ကေသ္မိံ ပရိစ္ဆေဒေ အနုပသမ္ပန္နော သယတိ၊ ကေသ္မိံ ဘိက္ခု၊ အနာပတ္တိ။ ပါကာရေ ဂေါဝဒိနံ ပဝိသနမတ္တမ္ပိ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ ကေသ္မိဉ္စ ပရိစ္ဆေဒေ ဂေါဝ သယန္တိ၊ အနာပတ္တိယေဝ။ နဟိ ဆိဒ္ဒေန ဂေဟံ ကေူပစာရံ နာမ ဟောတိ။ သစေ ပါကာရမဗ္ဗေ ဆိန္ဒိတ္တာ ဒွါရံ ယောဇေန္တိ၊ ကေူပစာရတာယ အာပတ္တိ။ တံ ဒွါရံ ကဝါဋေန ပိဒဟိတ္တာ သယန္တိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ နဟိ ဒွါရပိဒဟနေန ဂေဟံ နာနၟပစာရံ နာမ ဟောတိ, ဒွါရံ ဝါ အဒ္ဒါရံ။ ကဝါဋံ ဟိ သံဝရဏဝိဝရဏေဟိ ယထာသုခံ ဝဋ္ဋနုဗ္ဗဏ္ဏာယ ကတံ၊ နဝဋ္ဋနၟပ္ပဋိဒေဒနတ္ထာယ။ သစေ ပန တံ ဒွါရံ ပုန ဗ္ဗဏ္ဏကာဟိ ပိဒဟန္တိ၊ အဒ္ဒါရံ ဟောတိ၊ ပုရိမေ နာနၟပစာရဘာဝေယေဝ တိဋ္ဌတိ။ ဒိဃပမုခံ စေတိယဃရံ ဟောတိ။ ကေ ကဝါဋံ အန္တော ကေ ဗဟိ၊ ဒ္ဝိန္နံ ကဝါဋာနံ အန္တရေ အနုပသမ္ပန္နော အန္တောစေတိယဃရေ သယန္တသ္မာ အာပတ္တိံ ကရောတိ, ကေူပစာရတ္တာ။

တတြ ယသ္မာ "သိယာ အယံ ကေူပစာရနာနၟပစာရတာ နာမ ဥဒေါသိတ-သိက္ခာပဒေ ဝုတ္တာ၊ ဗ္ဗဝ ပန 'သေယ္ယာ နာမ သမ္ဘ္ဆန္နာ သမ္ဘပရိစ္ဆန္နာ ယေဘုယ္ယေန ဆန္နာ ယေဘုယ္ယေန ပရိစ္ဆန္နာ'တိ ဘြောကမေဝ ဝုတ္တံ၊ ပိဟိတ-ဒ္ဒါရော စ ဂဗ္ဘော သမ္ဘပရိစ္ဆိန္နောဝ ဟောတိ။ တသ္မာ တတ္ထ အန္တော သယိ-တေနေဝ သဒ္ဒိံ အာပတ္တိ၊ ဗဟိ သယိတေန အနာပတ္တိ"တိ။ သော ဧဝံ ဝတ္တုမ္ဘော "အပိဟိတဒ္ဒါရေ ပန ကသ္မာ ဗဟိ သယိတေန အာပတ္တိ"တိ။ ပမုခသ္မ ဂဗ္ဘေန သဒ္ဒိံ သမ္ဘ္ဆန္နတ္တာ။ "ကိံ ပန ဂဗ္ဘေ ပိဟိတေ ဆဒနံ ဝိဒ္ဓသ္မိံ ဟောတိ"တိ။ နဝိဒ္ဓသ္မိံ၊ ဂဗ္ဘေန သဒ္ဒိံ ပမုခသ္မ သမ္ဘပရိစ္ဆန္နတာ ၁ နဟောတိ။ "ကိံ ပရိက္ခေပေါ ဝိဒ္ဓသ္မောဘော"တိ။ အဒ္ဒါ ဝက္ခတိ "နဝိဒ္ဓသ္မောဘော၊ ကဝါဋေန ဥပစာရော ပရိစ္ဆန္နော"တိ၊ ဧဝံ ဒ္ဝိရမ္ပိ ဂန္ဓာ ပုန ကေူပစာရနာနၟပစာရတံယေဝ ပစ္စာဂမိဿတိ။

အပိစ ယဒိ ဗ္ဗဏ္ဏနမတ္တေယေဝ အတ္ထော သုဝိညေယ္ယော သိယာ၊ သမ္ဘ္ဆန္နာတိ ဝစနတော ပဋ္ဌန်ံ အညတရေန ဆဒနေန ဆန္နာ ဧဝ သေယ္ယော သိယာ၊ နဲ အညေန။ ဧဝ္ဘ သတိ ပဒရစ္ဆန္နာဒီသု အနာပတ္တိ သိယာ။ တတော ယဒတ္ထံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ၊ သ္မေဝ အတ္ထော ပရိဟာယေယ္ယ။ ပရိဟာယတု ဝါ မာ ဝါ၊ ကထံ အဝုတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ။ ကော ဝါ ဝဒတိ "အဝုတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗ"န္တိ။ ဝုတ္တဥ္ဧတံ အနိယတေသု "ပဋ္ဌိစ္ဆန်ံ နာမ အာသနံ ကုဒ္ဓေန ဝါ ကဝါဋေန ဝါ

၁–သမ္ဘပရိစ္ဆန္နတ္တာ (သ္မာ)

ကိလဉ္ဇေန ဝါ သာဏိပါကာရေန ဝါ ရုက္ခေန ဝါ ထမ္ဘေန ဝါ ကောဋ္ဌလိကာယ[1] ဝါ ယေန ကေနစိ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ"တိ။ တသ္မာ ယထာ တတ္ထ ယေန ကေနစိ ပဋိစ္ဆန္နံ ပဋိစ္ဆန္နမေဝ၊ ဝေမိဝါ[2] ဂဟေတဗ္ဗံ။ တသ္မာ သေနာသနံ ခုဒ္ဒကံ ဝါ ဟောတု မဟန္တံ ဝါ, အညေန သဒ္ဓိံ သမ္ဗဒ္ဓံ ဝါ အသမ္ဗဒ္ဓံ ဝါ, ဒီဃံ ဝါ ဝဋ္ဋံ ဝါ စတုရဿံ ဝါ, ကေဘုမကံ ဝါ အနေကဘူမကံ ဝါ ယံ ယံ ကေုပစာရံ၊ သမ္ဗတ္တ ယေန ကေနစိ ပဋိစ္ဆာဒနေန သမ္ဗစ္ဆန္နေ, သမ္ဗပရိစ္ဆန္နေ, ယေဘုယ္ယေန ဝါ ဆန္နေ ယေဘုယ္ယေန ပရိစ္ဆန္နေ သဟသေယ္မာပတ္တိ ဟောတီတိ။

၅၃။ **ဥပမုဒ္ဓန္နေ ဥပမုပရိဒ္ဓန္နေ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ္မာ**တိ ဣတ္ထ သမ္ဗစ္ဆန္နေ ဥပမုပရိစ္ဆန္နေတိ ဝေမာဒိသုပိ မဟာပစ္စရိယံ ဒုက္ကဋမေဝါတိ ဝုတ္တံ။ မဟာအဋ္ဌ-ကထာယံ ပန "သမ္ဗစ္ဆန္နေ ယေဘုယ္ယေနပရိစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ၊ သမ္ဗစ္ဆန္နေ ဥပမုပရိစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ၊ ယေဘုယ္ယေနဆန္နေ ဥပမုပရိစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ၊ သမ္ဗပရိစ္ဆန္နေ ယေဘုယ္ယေနဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ၊ သမ္ဗပရိစ္ဆန္နေ ဥပမုစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ၊ ယေဘုယ္ယေနပရိစ္ဆန္နေ ဥပမုစ္ဆန္နေ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါဋိယံ ဝုတ္တပါစိတ္တိ-ယေန သဒ္ဓိံ သတ္တ ပါစိတ္တိယာနိ"တိ ဝုတ္တံ။ "သမ္ဗစ္ဆန္နေ စူဋကပရိစ္ဆန္နေ ဒုက္ကဋံ၊ ယေဘုယ္ယေနဆန္နေ စူဋကပရိစ္ဆန္နေ ဒုက္ကဋံ၊ သမ္ဗပရိစ္ဆန္နေ စူဋကစ္ဆန္နေ ဒုက္ကဋံ၊ ယေဘုယ္ယေနပရိစ္ဆန္နေ စူဋကစ္ဆန္နေ ဒုက္ကဋံ၊ ပါဋိယံ ဒုက္ကဋေန သဟ ပဉ္စ ဒုက္ကဋာနိ"တိ ဝုတ္တံ။

ဥပမုစ္ဆန္နေ စူဋကပရိစ္ဆန္နေ အနာပတ္တိ၊ ဥပမုပရိစ္ဆန္နေ စူဋကစ္ဆန္နေ အနာပတ္တိ၊ စူဋကစ္ဆန္နေ စူဋကပရိစ္ဆန္နေ အနာပတ္တိ။ သမ္ဗစ္ဆန္နေ သမ္ဗအပရိစ္ဆန္နေတိ စ ဣတ္ထ သေနမ္ဗမဏ္ဍပဝဏ္ဏံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာပေတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ ဇဂတိ ပရိကၠေပသင်္ခါ နာ ဂစ္ဆတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော စ ကာယစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သဟသေယျသိက္ခာပဒံ ပဉ္စမံ။

---

[1]-ကောဋ္ဌလိကာယ (သီ)၊ ကောဋ္ဌလိယာ (ဝိ ၁–၂၇၇–ဝိဌ)

[2]-ဝေမိဝါပိ တံ (သျာ)၊ ဝေမိဝါဝိတိ (က)

၆-ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၅။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒေ **အာဝသထာဂါရန္တိ** အာဂန္တုကာနံ ဝသနာဂါရံ။ **ပညတ္တံ ဟောတိ**တိ ပုညကာမတာယ ကတ္တာ ဌပိတံ ဟောတိ။ **ယေန သာ ဣတ္ထီ တေနုပသင်္ကမိ**တိ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ အာဝသထာဂါရံ ပညတ္တံ အတ္ထိတိ မနုဿာနံ သုတ္တာ ဥပသင်္ကမိ။ **ဂန္ဓဂန္ဓိနီ**တိ အဂရုကုင်္ကုမာဒိနံ ဂန္ဓာနံ ဂန္ဓော ဂန္ဓဂန္ဓော၊ သော အဿာ အတ္ထိတိ ဂန္ဓဂန္ဓိနီ။ **သာဋကံ နိက္ခိပိတ္တာ**တိ "အပ္ပေဝ နာမဿ ဣမမ္ဟိ ဝိပ္ပကာရံ ပဿန္တဿ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယာ''တိ စိန္တေတ္တာ ဝေမကာသိ။ **ဩကိ္ခိပိတ္တာ**တိ အဓော ခိပိတ္တာ။ **အစ္ဆယော**တိ အပရာဓော။ **မံ အစ္ဆဂမာ**တိ မံ အတိက္ကမ္မ အဘိဘဝိတ္တာ ပဝတ္တော။ သေသံ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမေဝ ဟိ ဝိသေသော ပဌမသိက္ခာပဒေ စတုတ္ထဒိဝသေ အာပတ္တိ၊ ဣဓ ပဌမဒိဝသေပိ။ ယက္ခီပေတိဟိ ဒိဿမာနကရူပါဟိ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာ စ မေထုနမ္မ-ဝတ္ထုဘူတာယ ဧဝ ဒုက္ကဋံ၊ သေသာဟိ အနာပတ္တိ။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ ပဌမ-သဒိသာနေဝါတိ။

ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇-ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၀။ သတ္တမသိက္ခာပဒေ **ဃရဏီ**တိ ဃရသာမိနိ။ **နိဝေသနဋ္ဌါရေ**တိ နိဝေသနဿ မဟာဋ္ဌါရေ။ **ဃရသုဏ္ဟာ**တိ တသ္မိံ ဃရေ သုဏ္ဟာ။ **အာဝသထ-ဋ္ဌါရေ**တိ ဩဝရကဋ္ဌါရေ။ **ဝိဿဋ္ဌေနာ**တိ သုနိဋ္ဌတေန သဋ္ဌေန။ **ဝိဝဋ္ဌေနာ**တိ သုဋ္ဌု ပကာသေန အသံဝုတေန။ **ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော**တိ အယံ သရဏ-သီလာဒိဘေဒေါ ဓမ္မော ကထေတဗ္ဗော။ **အညာတုန္တိ** အာဇာနိတုံ။ **ဝိညုနာ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေနာ**တိ ဝိညုနာ ပုရိသေန၊ ပုရိသဝိဂ္ဂဟံ ဂဟေတ္တာပိ ဌိတေန နယကွေန နေ ပေတေန နေ တိရစ္ဆာနဂတေန။

၆၆။ **အနာပတ္တိ ဝိညုနာ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေနာ**တိ ဝိညုနာ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန သဒ္ဓိံ ဌိတာယ ဗဟုမ္ပိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ အနာပတ္တိ။ **ဆပ္ပဏ္ဍဝါစာဟိ**တိ ဆဟိ ပဏ္ဍဟိ ဝါစာဟိ ယော ဒေသေတိ၊ တဿပိ အနာပတ္တိ။ တတ္ထ ဧကော ဂါထာပါဒေါ ဧကဝါစာတိ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ဝါစာပမာဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သစေ အဋ္ဌကထံ ဓမ္မပဒံ ဇာတကာဒိဝတ္ထုံ ဝါ ကထေတုကာမော ဟောတိ၊ ဆပ္ပဏ္ဍပဒမတ္တမေဝ

ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပါဠိယာ သဒ္ဓိံ ကထေန္တေန ကေပဒံ ပါဠိတော ပဋ္ဌ အဋ္ဌကထာတောတိ ဧဝံ ဆ ပဒါနိ အနတိက္ကာမေတ္ဝာဝ ကထေတမ္ဘော။ ပဒသောဓမ္မေ ဝုတ္တပ္ပဘေဒေါ ဟိ ဗုဒ္ဓဝါ သမ္ဘော ဓမ္မောယေဝ။ **တသ္မိံ ဒေသေတိ**တိ တသ္မိံ ခဏေ ဒေသေတိ။ သမ္ပဒါနတ္ထေ ဝါ ဘုမ္မဝစနံ။ တဿ ဒေသေတိတိ အတ္ထော။ **အညိဿ မာတုဂါမဿ**တိ ကေဿ ဒေသေတ္ဝာ ပုန အာဂတာဂတာယ အညိဿာပိ ဒေသေတိတိ ဧဝံ ကောသနေ နိသိန္နော မာတုဂါမသတသဟဿန္တိ ဒေသေတိတိ အတ္ထော။ မဟာပစ္စရိယဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ သမံ နိသိန္နာနံ မာတုဂါမာနံ "တုမ္ဟာကံ ကေကိဿ ကေကံ ဂါထံ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထာတိ ဒေသေတိ၊ အနာပတ္တိ။ ပဌမံ ကေကိဿ ကေကံ ဂါထံ ကထေဿာမီတိ အာဘောဂံ ကတ္ဝာ ဇာနာပေတ္ဝာ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နိ ပဏ္ဍာ"တိ။ **ပဌံ ပုစ္ဆတိ ပဌံ ပုဋ္ဌော ကထေတိ**တိ မာတုဂါမော "ဒီဃနိကာယော နာမ ဘန္တေ ကိမတ္ထံ ဒီပေတိ"တိ ပုစ္ဆတိ၊ ဧဝံ ပဌံ ပုဋ္ဌော ဘိက္ခု သဗ္ဗံ စေပိ ဒီဃနိကာယံ ကထေတိ၊ အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ ဝါစတော စ ဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈-ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၇။ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒေ ဝတ္ထုကထာယ တာဝ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယမေဝ ဟိ ဝိသေသော၊ တတ္ထ အဘူတံ အာရောစေသုံ၊ ဗုဒ္ဓ ဘူတံ။ ဘူတမ္ပိ ပုထုဇ္ဇနာ အာရောစေသုံ၊ နိ အရိယာ။ အရိယာနမ္ပိ ပယုတ္တဝါစာ နာမ နတ္ထိ၊ အတ္တနော ဂုဏော အာရောစယမာနေ ပန အညေ နိ ပဋိသေဓေသုံ၊ တထာဥပ္ပန္နေ စ ပစ္စယေ လာဒိယိံသု တထာဥပ္ပန္နဘာဝံ အဇာနန္တာ။

အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုန္တိအာဒိမ္ပိ ပန ယေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသိံသု၊ တေ အာရောစေသုန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ကစ္စိ ပန ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဘူတန္တိ** ပုစ္ဆိတေ ပန သဗ္ဗေပိ **ဘူတံ ဘဂဝါ**တိ ပဋိဇာနိံသု။ အရိယာနမ္ပိ ဟိ အဇ္ဈတ္တရေ ဘူတော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မောတိ။ အထ

ဘဂဝါ အရိယမိသကတ္တာ "မောဃပုရိသာ"တိ အဝတ္တာ **ကထဋ္ဌိ နာမ တုမ္မေ ဘိက္ခဝေ**တိ ဝတ္တာ **ဥဒရသ္မိ ကာရဏာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ အရိယာ အညေသံ သုတ္တာ "အယျော ကိရ ဘန္တေ သောတာပန္နော"တိ-အာဒိနာ နယေန ပသန္နေဟိ မနုဿေဟိ ပုစ္ဆိယမာနာ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ အနာဒီနဝဒဿိနော သုဒ္ဓစိတ္တတာယ အတ္တနော စ ပရေသဉ္စ ဝိသေသာဓိဂမံ ပဋိဇာနိံသု။ ဧဝံ ပဋိဇာနန္တေဟိ စ တေဟိ ယံ အညေ ဥဒရသ္မိ ကာရဏာ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသ္မိ ဝဏ္ဏံ ဘာသိတ္တာ ဝိဏ္ဏုပါတံ ဥပ္ပါဒေသုံ၊ တံ သုဒ္ဓစိတ္တတာယ သာဒိယန္တေဟိပိ ဥဒရသ္မိ ကာရဏာ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသ္မိ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဝိယ ဟောတိ။ တသ္မာ သမ္ဘသင်္ကိဟိကေနေဝ နယေန "ကထဋ္ဌိ နာမ တုမ္မေ ဘိက္ခဝေ ဥဒရသ္မိ ကာရဏာ ဂိဟီနံ အညမညံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသ္မိ ဝဏ္ဏံ ဘာသိဿထာ"တိ အာဟ။ သေသံ စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏုသဒိသမေဝ။ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေပိ ကေဝလံ တတ္ထ ပါရာဇိကဿ ဝေ ထုလ္လစ္စယဿ၊ ဣဓ ဘူတတ္တာ ပါစိတ္တိယဿ ဝေ ဒုက္ကဋဿ၊ အယံ ဝိသေသော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၇၇။ **ဥပသမ္ပန္နဿ ဘူတံ အာရောစေတီ**တိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ဟိ အန္တရာ ဝါ အတိကနိုယမာနေန ဥပသမ္ပန္နဿ ဘူတံ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သုတပရိယတ္တိသီလဂုဏံ ပန အနုပသမ္ပန္နဿပိ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာဒိကမ္မိကဿ အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကဿာတိ ဣဒံ ပန ဣဓ နုတ္ထိ။ ကသ္မာ? ဒိဋ္ဌသမ္ပန္နာနံ ဥမ္မာဒဿ ဝါ စိတ္တက္ခေပဿ ဝါ အဘာဝါတိ။ မဟာပစ္စရိယမ္ပိ ဟိ ဝိစာရိတံ "ဗျာနလာဘီ ပန ပရိဟီနေ ဗျာနေ ဥမ္မတ္တကော ဘဝေယျ၊ တဿပိ ဘူတာရောစနပစ္စယာ အနာပတ္တိ နု ဝတ္တဗ္ဗာ, ဘူတသော အဘာဝတော''တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဘူတာရောစနံ နာမေတံ ပုဗ္ဗေ အဝုတ္တေဟိ တီဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌာတိ ကာယတော ဝါစတော ကာယဝါစတော စာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝज्ज်၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ ကုသလာဗျာကတစိတ္တေဟိ ဒ္ဝိစိတ္တံ၊ သုခမဇ္ဈတ္တဝေဒနာဟိ ဒ္ဝိဝေဒနန္တိ။

ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉-ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၈။ နဝမသိက္ခာပဒေ **ဒုဋ္ဌုလ္လာ နာမ အာပတ္တိ စတ္တာရိ စ ပါရာဇိကာနိ တေရသ စ သံဃာဒိသေသာ**တိ ဣမိဿာ ပါဠိယာ ပါရာဇိကာနိ ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒတ္ထ-ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ၊ သံဃာဒိသေသံ ပန ဣမ အဓိပ္ပေတန္တိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။ တတြာယံ ဝိစာရဏာ—သစေ ပါရာဇိကံ အာရောစေန္တသ ပါစိတ္တိယံ နဘဝေယျ၊ ယထာ သမာနေပိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိနံ ဥပသမ္ပန္နသဒ္ဒေ ယတ္ထ ဘိက္ခုနိ အနုဓိပ္ပေတာ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဘိက္ခုံ ဌပေတ္တာ အဝသေသော အနုပ-သမ္ပန္နောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမိဓ သမာနေပိ ပါရာဇိကသံဃာဒိသေသာနံ ဒုဋ္ဌုလ္လ-သဒ္ဒေ ယဒိ ပါရာဇိကံ အနုဓိပ္ပေတံ၊ "ဒုဋ္ဌုလ္လာ နာမ အာပတ္တိ တေရသ သံဃာဒိသေသာ"တိ ဧတဒေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။ တတ္ထ ဘဝေယျ "ယော ပါရာဇိကံ အာပန္နော၊ သော ဘိက္ခုဘာဝတော စုတော၊ တသ္မာ တဿ အာပတ္တိ အာရောစေန္တော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတီ"တိ။ ဧဝံ သတိ အက္ကောသန္တောပိ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယမေဝ စ အာပဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ "အသုဒ္ဓေါ ဟောတိ ပုဂ္ဂလော အညတရံ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နော၊ တဉ္စေ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ သမာနော ဩကာသံ ကာရာပေတ္တာ အက္ကောသာမိပ္ပါယော ဝဒတိ၊ အာပတ္တိ ဩမသ-ဝါဒဿာ"တိ[1]။ ဧဝံ ပါဠိယာ ဝိစာရိယမာနာယ ပါရာဇိကံ အာရောစေန္တသ္သာပိ ပါစိတ္တိယမေဝ ဒိဿတိ၊ ကိဉ္စာပိ ဒိဿတိ၊ အထ ခေါ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တတ္တာ **အဋ္ဌကထာစရိယာ**ဝ ဣဒ္ဓေ ပမာဏံ၊ နာ အညာ ဝိစာရဏာ။ ပုဗ္ဗေပိ စ အဝေါစုမှ "ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မော ဝိနယော စ ဝုတ္တော၊ ယော တဿ ပုတ္တေဟိ တထေဝ ဉာတော"တိအာဒိ[2]။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဟိ ဗုဒ္ဓဿ အဓိပ္ပါယံ ဇာနန္တိ။

ဣမိနာပိ စေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အညတြ ဘိက္ခုသမ္ဘုတိယာတိ ဟိ ဝုတ္တံ၊ ဘိက္ခုသမ္ဘုတိယာ စ အာရောစနံ အာယတိံ သံဝရတ္ထာယ ပုန တထာရူပံ အာပတ္တိံ အနာပဇ္ဇနတ္ထာယ ဘဂဝတာ အနုညာတံ၊ နာ တဿ ဘိက္ခုနော အဝဏ္ဏမတ္တပ္ပကာသနတ္ထာယ, သာသနေ စဿ ? ပတိဋ္ဌာနိသေ-နတ္ထာယ။ နာ စ ပါရာဇိကံ အာပန္နဿ ပုန တထာရူပါယ အာပတ္တိယာ အနာပဇ္ဇနေန ဘိက္ခုဘာဝေါ နာမ အတ္ထိ။ တသ္မာ "ပါရာဇိကာနိ ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒတ္ထ-ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ၊ သံဃာဒိသေသံ ပန ဣဓာဓိပ္ပေတ"န္တိ ယံ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ၊ တံ သုဝုတ္တမေဝ။

---

[1] ၁-၀ ၁-၂၅၄-ဝိဒ္ဓေ။　　[2] ၀-ဝ-ဌ ၁-၃-ဝိဒ္ဓေ။

[3] ၁-နာ သာသနေ ဝါသ(သီ)၊ နာ သာသနေ တဿ (သျာ)

၇၀။ **အတ္ထိ ဘိက္ခုသမ္ဘုတိ အာပတ္တိပရိယန္တာ**တိအာဒိသု ပန ယာ အယံ ဘိက္ခုသမ္ဘုတိ ဝုတ္တာ၊ သာ နု ကတ္ထစိ အာဂတာ၊ ဣဒ ဝုတ္တတ္တာယေဝ ပန အဘိဏှာပတ္တိကံ ဘိက္ခုံ ဒိသ္မာ "ဝေမေသ ပရေသု ဟိရောတ္တပ္ပေနာပိ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇိသတိ"တိ တသ္မ ဘိက္ခုနော ဟိတေသိတာယ တိက္ခတ္တုံ အပလောကေတ္တာ သံဃေန ကာတဗ္ဗာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

၇၂။ **အဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိं အာရောစေတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ္မာ**တိ ပဋ္ဌပိ အာပတ္တိကဒ္ဒေ အာရောစေန္တသ္မ ဒုက္ကဋံ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ပါရာဇိကံ အာရောစေန္တသ္မပိ ဒုက္ကဋမေဝ ဝုတ္တံ။ **အနုပသမ္ပန္နသ္မ ဒုဋ္ဌုလ္လံ ဝါ အဒုဋ္ဌုလ္လံ ဝါ အစ္ဆာစာရဉ္စ** ဣတ္ထေ အာဒိတော ပဋ္ဌ သိက္ခာပဒါနိ ဒုဋ္ဌုလ္လော နာမ အစ္ဆာစာရော၊ သေသာနိ အဒုဋ္ဌုလ္လော[1]။ သုက္ကရိသင္ဒိကာယသံသဂ္ဂ-ဒုဋ္ဌုလ္လအတ္ထကာမာ ပနသ္မ အစ္ဆာစာရော နာမာတိ ဝုတ္တံ။

၇၃။ **ဝတ္ထုံ အာရောစေတိ**တိ "အယံ သုက္ကရိသင္ဒိ" အာပန္နော၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပန္နော၊ အတ္တကာမံ အာပန္နော၊ ကာယသံသဂ္ဂံ အာပန္နော"တိ ဧဝံ ဝဒန္တသ္မ အနာပတ္တိ။ **အာပတ္တိं အာရောစေတိ**တိ ဣတ္ထေ "အယံ ပါရာဇိကံ အာပန္နော၊ သံဃာဒိသေသံ၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါဋိဒေသနိယံ၊ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုဗ္ဘာသိတံ အာပန္နော"တိ ဝဒတိ၊ အနာပတ္တိ။ "အယံ အသုကိံ မောစေတ္တာ သံဃာဒိသေသံ အာပန္နော"တိအာဒိနာ ပန နယေန ဝတ္ထုနာ သဒ္ဓိံ အာပတ္တိံ ဃဋ္ဋေတ္တာ အာရောစေန္တသ္မေဝ အာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစနသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀-ပထဝီခဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၆။ ဒသမသိက္ခာပဒေ **ဇာတာ စ ပထဝီ၂ အဇာတာ စ ပထဝီ၂**တိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ဇာတပထဝိဉ္စ အဇာတပထဝိဉ္စ ဒဿေတိ။ **အပ္ပပါသာဏာ**ဒိသု အပ္ပါ[2] ပါသာဏာ ဣတ္ထောတိ အပ္ပပါသာဏာတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တတ္ထ

၁-အဒုဋ္ဌုလ္လာနိ (က) ၂-ပဋ္ဌဝီ (သီ၊သျာ) ၃-အပ္ပံ(သီ)

မုဋ္ဌိပ္ပမာဏတော ဥပရိ ပါသာဏာတိ ဝေဒိတမ္ဘာ၊ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာ သက္ခရာ။ ကထလာတိ[1] ကပါလခဏ္ဍာနိ။ မရုမ္ဗာတိ ကဋ္ဌသက္ခရာ။ ဝါလိကာတိ ဝါလုကာယေဝ။ **ယေဘုယ္ယေန ပံသုကာ**တိ တိသု ကောဋ္ဌာသေသု ဒ္ဝေ ကောဋ္ဌာသာ ပံသု, ဧကော ပါသာဏာဒိသု အညတရော[2]။ **အဒ္ဓုဝါ**တိ ဥဒ္ဓနုပတ္ထပစနကုမ္ဘကာရဝါပါဒိဝသေန တထာ တထာ အဒ္ဓုဝါ။ သာ ပန ဝိသုံ နတ္ထိ၊ သုဒ္ဓပံသုအာဒိသု အညတရာဝ ဝေဒိတမ္ဘာ။ **ယေဘုယ္ယေန သက္ခရာ**တိ ဗဟုတရာ သက္ခရာ[3]။ ဟတ္ထိကုစ္ဆိယံ ကိရ ဧကပစ္ဆိပ္ပရံ အာဟရာပေတ္ဝာ ဒေါဏိယံ ဝေဝိတ္ဝာ ပထဝိယာ ယေဘုယ္ယေန သက္ခရဘာဝံ ဥတ္ဝာ သယံ ဘိက္ခု ပေါက္ခရဏိံ ခဏိံသု။ ယာနိ ပန မဇ္ဈေ **အပ္ပပံသု အပ္ပမတ္တိကာ**တိ ဒ္ဝေ ပဒါနိ၊ တာနိ ယေဘုယ္ယေနပါသာဏာဒိပဋိကမေဝ ပဝိသန္တိ။ တေသံယေဝ ဟိ ဒ္ဝိန္နံ ပဘေဒဒဿနမေတံ။ **သယံ ခဏတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ဣတ္ထေ ပဟာရေ ပဟာရေ ပါစိတ္တိယံ ဝေဒိတမ္ဘံ။ **သကိံ အာဏတ္ထော ဗဟုကမ္ပိ ခဏတိ**တိ သစေပိ သကလဒိဝသံ ခဏတိ၊ အာဏာပကဿ ဧကံယေဝ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ကုသိတော ဟောတိ၊ ပုနပ္ပုနံ အာဏာပေတမ္ဘော။ တံ အာဏာပေတ္ဝာ ခဏာပေန္တဿ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။ အယံ တာဝ ပါဠိဝဏ္ဏနာ။

အယံ ပန ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော—"ပေါက္ခရဏိံ ခဏာ"တိ ဝဒတိ၊ဝဋ္ဋတိ။ ခတာယေဝ ဟိ ပေါက္ခရဏီ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ အယံ ကပ္ပိယဝေါဟာရော။ သေ နယော "ဝါပိံ တဋ္ဌာကံ အာဝါဋံ ခဏာ"တိအာဒိသုပိ။ "ဣမံ ဩကာသံ ခဏ၊ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာ"တိ ဝတ္တုံ ပန နဝဋ္ဋတိ။ "ကန္ဒံ ခဏ၊ မူလံ ခဏာ"တိ အနိယာမေတ္ဝာ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ "ဣမံ ဝလ္လိံ ခဏ၊ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ကန္ဒံ ဝါ မူလံ ဝါ ခဏာ"တိ ဝတ္တုံ နဝဋ္ဋတိ။ ပေါက္ခရဏိံ သောခေန္တေဟိ ယော ကုဒ္ဒေဟိ ဥဿိဉ္စိတုံ သက္ကာ ဟောတိ တနုကကဒ္ဒမော၊ တံ အပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဗဟလံ[4] နဝဋ္ဋတိ။ အာတပေန သုက္ခကဒ္ဒမော ဖလတိ၊ တတြ ယော ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယာ အသမ္ဘေဒ္ဓေ၊ တမေဝ အပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒကေန ဂတဋ္ဌာနေ ဥဒကပပ္ပဋိကော နာမ ဟောတိ၊ ဝါတပ္ပဟာရေန စလတိ၊ တံ အပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပေါက္ခရဏိအာဒီနံ တဋ္ဌံ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ ဥဒကသာမန္တာ ပတတိ။ သစေ ဩမကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌံ၊ ဆိန္နိတုံ ဝါ ဘိန္ဒိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ စာတုမာသတော ဥဒ္ဓံ

---

[1] ကဋ္ဌလာတိ (သီ)
[2] အညတရကောဋ္ဌာသော (က)
[3] ဗဟုတရသက္ခရာ (?)
[4] ဗဟလော (က)

နဲ့ ဝင်ရောက်တယ်။ သစ္စေ ပန ဥဒကေယေဝ ပတတိ၊ ဒေဝေ အတိရေကစာတုမာသံ ဩဝဿေ ဥဒကေယေဝ ဥဒကသ္မိံ ပတိတဗ္ဗာ ဝဋ္ဋတိ။ ပါသာဏပိဋ္ဌိယံ သောဏ္ဍိံ ခဏန္တိ၊ သစေ တတ္ထ ပဌမမေဝ သုခုမရဇံ ပတတိ၊ တဿ ဒေဝေန ဩဝဋ္ဌံ ဟောတိ၊ စာတုမာသမ္ပိ ယေန အကပ္ပိယပထဝီသင်္ခါတံ ဂစ္ဆတိ။ ဥဒကေ ပရိယာဒိယ္ဟေ သောဏ္ဍိံ သောဓေတ္ဝာ တံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပဌမမေဝ ဥဒကေန ပူရတိ၊ ပစ္ဆာ ရဇံ ပတတိ၊ တံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထ ဟိ ဒေဝေ ဝဿန္တေပိ ဥဒကေယေဝ ဥဒကံ ပတတိတိ။ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ သုခုမရဇံ ဟောတိ၊ ဒေဝေ ဖုသာယန္တေ အလ္လီယတိ၊ တမ္ပိ စာတုမာသမ္ပိ ယေန ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အကတပဇ္ဇာရေ ဝမ္မိကော ဥဋ္ဌိတော ဟောတိ၊ ယထာသုခံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အဇ္ဇောကာသေ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ဩမကစာတုမာသံ ဩဝဿေယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ရုက္ခာဒီသု အာရုဠ္ဍပစ်ကာ-မတ္တိကာယပိ ဧသေဝ နယော။ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒဂ္ဂဏ မ္ဟသိကုက္ကရ[1] ဝေါကဏ္ဍကာ-ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဝေါကဏ္ဍကော နာမ ဂါဝိနံ ခုရစ္ဆိန္နကဋ္ဌမော ဝုစ္စတိ။ သစေ ပန ဟေဋ္ဌိမတလေန ဘူမိသမ္မဋ္ဌော ဟောတိ၊ ကေဒိဝသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ကသိတဋ္ဌာနေပိ နင်္ဂလစ္ဆိန္နမတ္တိကာပိဏ္ဍံ ဂဏှန္တဿ ဧသေဝ နယော။ ပုရာဏသေနာသနံ ဟောတိ အစ္ဆဒနံ ဝါ ဝိနဋ္ဌစ္ဆဒနံ ဝါ၊ အတိရေကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌံ ဇာတ-ပထဝီသင်္ခါတမေဝ ဂစ္ဆတိ။ တတော အဝသေသံ ဆဒနိဋ္ဌကံ ဝါ ဝေါပါနသီ-အာဒိကံ ဥပကရဏံ ဝါ "ဣဋ္ဌကံ ဂဏှာမိ၊ ဝေါပနသိံ၊ ဘိတ္တိပါဒံ၊ ပဒရတ္ထရဏံ၊ ပါသာဏတ္ထမ္ဘံ ဂဏှာမိ"တိ သညာယ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေန သဒ္ဓိံ မတ္တိကာ ပတတိ၊ အနာပတ္တိ။ ဘိတ္တိမတ္တိကံ ဂဏှန္တဿ ပန အာပတ္တိ။ သစေ ယာ ယာ အတိန္တာ၊ တံ တံ ဂဏှာတိ၊ အနာပတ္တိ။

အန္တောဝေဟေ မတ္တိကာပုဏ္ဏော ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကေဒိဝသံ ဩဝဋ္ဌေ ဝေဟံ ဆာဒေန္တိ၊ သစေ သဗ္ဗော တိန္တော၊ စာတုမာသမ္ပိ ယေန ဇာတပထဝီယေဝ။ အထသ ဥပရိဘာဝေါယေဝ တိန္တော, အန္တော အတိန္တော။ ယတ္တကံ တိန္တံ၊ တံ ကပ္ပိယကာရကေဟိ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန အပနာမေတ္တာ သေသံ ယထာသုခံ ဝဋ္ဌတေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒကေန တေမေတ္တာ ကောဗဋ္ဌိယေဝ ဟိ ဇာတပထဝီ ဟောတိ၊ နဲ့ ဣတရာတိ။

၁-....မ္ဟသိကုက္ကရ (သီ၊သျာ၊က)

အဇ္ဈောကာသေ မတ္တိကာပါကာရော ဟောတိ၊ အတိရေကစာတုမာသံ စေ ဩဝဋ္ဌော၊ ဇာတပထဝီသင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ လဂ္ဂပံသုံ ပန အလ္လဟတ္ထေန ဆုပိတ္မာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဗ္ဗဋ္ဌကပါကာရော ဟောတိ၊ ယေဘုယ္ယေနကထလဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ ယထာသုခံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အဇ္ဈောကာသေ ဋ္ဌိတမဏ္ဍပတ္ထမ္ဘံ ဗ္ဗတော စိတော စ သမ္ဘာလေတ္မာ ပထဝိံ ဝိကောပေန္တေန ဂဟေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဥဇုကမေဝ ဥဒ္ဓရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညမ္ပိ သုက္ခရုက္ခံ ဝါ သုက္ခခါဏုကံ ဝါ ဂဏ္ဍုပ္ပဿ ဧသေဝ နယော။ နဝကမ္မတ္ထံ ပါသာဏံ ဝါ[1] ရုက္ခံ ဝါ ဒဏ္ဍကေဟိ ဥစ္စာလေတ္မာ ပဝဋ္ဋေန္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ ပထဝီ ဘိဇ္ဇတိ။ သစေ သုဒ္ဓစိတ္တာ ပဝဋ္ဋေန္တိ၊ အနာပတ္တိ။ အထ ပန တေန အပဒေသေန ပထဝိံ ဘိန္ဒိတုကာမာယေဝ ဟောန္တိ၊ အာပတ္တိ။ သာခါဒိနိ ကဟုန္တာနမ္ပိ ပထဝိယံ ဒါရုနိ ဖာလေန္တာနမ္ပိ ဧသေဝ နယော။

ပထဝိယံ အဋ္ဌသုစိကဏ္ဏကာဒိသုပိ ယံကိဉ္စိ အာကောဋ္ဌေတုံ ဝါ ပဝေသေတုံ ဝါ နဝဋ္ဋတိ။ ပဿာဝဝေရာယ ဝေဝေန ပထဝိံ ဘိန္ဒိဿာမိတိ ဧဝံ ပဿာဝမ္ပိ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ကရောန္တဿ ဘိဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ။ ဝိသမဘူမိံ သမံ ကရိဿာမိတိ သမ္ဘုဇ္ဇနိယာ ဃံသိတုမ္ပိ နဝဋ္ဋတိ၊ ဝတ္တသီသေနေဝ ဟိ သမ္ဘဇ္ဇိတမ္ဘံ။ ကေစိ ကတ္တရယဋ္ဌိယာ ဘူမိံ ကောဋ္ဌေန္တိ၊ ပါဒဂ်ဋ္ဌကေန ဝိလိခန္တိ၊ "စက်မိတဋ္ဌာနံ ဒဿေဿာမာ"တိ ပုနပ္ပုနံ ဘူမိံ ဘိန္ဒန္တာ စက်မန္တိ၊ သမ္ဘံ နဝဋ္ဋတိ။ ဝိရိယသမ္ပဂ္ဂဟတ္ထံ ပန သမဏဝမ္ဗံ ကရောန္တေန သုဒ္ဓစိတ္တေန စက်မိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ "ဟတ္ထံ ဓောဝိဿာမာ"တိ ပထဝိယံ ဃံသန္တိ၊ နဝဋ္ဋတိ။ အဃံသန္တေန ပန အလ္လဟတ္ထံ ပထဝိယံ ဌပေတ္မာ ရဇံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကေစိ ကဏ္ဍုကဓ္ဓုအာဒိဟိ အာဗာဓိကာ ဆိန္နတဋ္ဌာဒိသု အင်ပစ္စင်္ဂါနိ ဃံသန္တိ၊ နဝဋ္ဋတိ။

၈၇။ **ခဏတိ ဝါ ခဏာပေတိ ဝါ**တိ အန္တမသော ပါဒဂ်ဋ္ဌကေနပိ သမ္ဘဇ္ဇနိသလာကာယပိ သယံ ဝါ ခဏတိ၊ အညေန ဝါ ခဏာပေတိ။ **ဘိန္ဒတိ ဝါ ဘေဒါပေတိ ဝါ**တိ အန္တမသော ဥဒကမ္ပိ ဆဋ္ဌေန္တော သယံ ဝါ ဘိန္ဒတိ၊ အညေန ဝါ ဘိန္ဒာပေတိ။ **ဒဟတိ ဝါ ဒဟာပေတိ ဝါ**တိ အန္တမသော ပတ္တမ္ပိ ပစန္တော သယံ ဝါ ဒဟတိ၊ အညေန ဝါ ဒဟာပေတိ။ ယတ္တကေသု ဌာနေသု အဂ္ဂိံ ဒေတိ ဝါ ဒါပေတိ ဝါ၊ တတ္တကာနိ ပါစိတ္တိယာနိ။ ပတ္တံ ပစန္တေနပိ ဟိ ပုဗ္ဗေ ပက္ကဌာနေယေဝ ပစိတဗ္ဗော၊ အဒဗ္ဗာယ ပထဝိယာ အဂ္ဂိံ ဌပေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ပတ္တပစနကပါလဿ ပန ဥပရိ အဂ္ဂိံ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒါရုနံ ဥပရိ

---

[1] ထမ္ဘံ ဝါ ပါသာဏံ ဝါ (သီ)

ဌပေတိ၊ သော အဂ္ဂိ တာနိ ဒဟန္တော ဂန္ဓာ ပထဝိ ဒဟတိ၊ နေ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဋ္ဌကကပါလာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတြာပိ ဟိ ဣဋ္ဌကာဒီနံယေဝ ဥပရိ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? တေသံ အနုပါဒါနတ္တာ။ နေ ဟိ တာနိ အဂ္ဂိသ ဥပါဒါနသင်္ခါ ဂစ္ဆန္တိ။ သုက္ခခါဏု-သုက္ခရုက္ခာဒီသုပိ အဂ္ဂိ ဒါတုံ နေ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ပထဝိ အပ္ပတ္တမေဝ နိဗ္ဗာပေတ္မာ ဂမိဿာမီတိ ဧဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာ နိဗ္ဗာပေတုံ နေ သက္ကောတိ၊ အဝိသယတ္တာ အနာပတ္တိ။ တိဏုက္ကံ ဂဟေတ္မာ ဂစ္ဆန္တော ဟတ္ထေ ဍယ္ဟမာနေ ဘူမိယံ ပါတေတိ၊ အနာပတ္တိ။ ပတိတဋ္ဌာနေယေဝ ဥပါဒါနံ ဒတ္မာ အဂ္ဂိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ ဒဗ္ဗုပထဝိယာ စ ယတ္တကံ ဌာနံ ဥသုမာယ အနုဂတံ၊ သဗ္ဗံ ဝိကောပေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ တတ္ထေဝ ဝုတ္တံ။ ယော ပန အဇာနနကော ဘိက္ခု အရဏီသဟိတေန အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတ္မာ ဟတ္ထေန ဥက္ခိပိတ္မာ "ကိံ ကရောမိ"တိ ဝဒတိ။ "ဇာလေဟိ"တိ ဝတ္တမ္ဗော။ "ဟတ္ထော ဍယ္ဟတိ"တိ ဝဒတိ။ "ယထာ နေ ဍယ္ဟတိ၊ တထာ ကရောဟိ"တိ ဝတ္တမ္ဗော၊ "ဘူမိယံ ပါတေဟိ"တိ ပန နေ ဝတ္တမ္ဗော။ သစေ ဟတ္ထေ ဍယ္ဟမာနေ ပါတေတိ၊ "ပထဝိ ဒဟိဿာမီ"တိ အပါတိတတ္တာ အနာပတ္တိ။ ပတိတဋ္ဌာနေ ပန အဂ္ဂိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။

၈၈။ **အနာပတ္တိ ဣမံ ဇာနာတိ**အာဒီသု ဣမဿ ထမ္ဘဿ အာဝါဋံ ဇာန၊ မဟာမတ္တိကံ ဇာန၊ ထုသမတ္တိကံ ဇာန၊ မဟာမတ္တိကံ ဒေဟိ၊ ထုသမတ္တိကံ ဒေဟိ၊ မတ္တိကံ အာဟရ၊ ပံသုံ အာဟရ၊ မတ္တိကာယ အတ္ထော၊ ပံသုနာ အတ္ထော၊ ဣမဿ ထမ္ဘဿ အာဝါဋံ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ ဣမံ မတ္တိကံ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ ဣမံ ပံသုံ ကပ္ပိယံ ကရောဟီတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတမ္ဗော။

အသဒ္ဓိစ္စာတိ ပါသာဏရုက္ခာဒီနိ ဝါ ပဝေဇ္ဇေန္တသ ကတ္တရဒဏ္ဍေန ဝါ အာဟစ္စ အာဟစ္စ ဂစ္ဆန္တသ ပထဝိ ဘိဇ္ဇတိ၊ သာ "တေန ဘိန္နိဿာမီ"တိ ဧဝံ သဒ္ဓိစ္စ အဘိန္နတ္တာ အသဒ္ဓိစ္စ ဘိန္နာ နာမ ဟောတိ၊ ဣတိ အသဒ္ဓိစ္စ ဘိန္ဒန္တသ အနာပတ္တိ။ **အသတိယာ**တိ အညဝိဟိတော ကေနစိ သဒ္ဓိံ ကိဠ္ဠ ကထေန္တော ပါဒဂ်ဋ္ဌကေန ဝါ ကတ္တရယဋ္ဌိယာ ဝါ ပထဝိံ ဝိလိခန္တော တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ အသတိယာ ဝိလိခန္တသ ဝါ ဘိန္ဒန္တသ ဝါ အနာပတ္တိ။ **အဇာနန္တသ**တိ အန္တောဂေဟေ ဩဝဋ္ဌံ ဆန္နံ ပထဝိံ "အကပ္ပိယပထဝိ"တိ နေ ဇာနာတိ၊ "ကပ္ပိယ-ပထဝိ"တိ သညာယ ဝိကောပေတိ၊ "ခဏာမိ ဘိန္ဒာမိ ဒဟာမိ"တိ ဝါ နေ

၁–ဣဋ္ဌကပါသာဏာဒီသုပိ (သျာ၊ က)

ဇာနာတိ၊ ကေဝလံ သင်္ဂါဟနတ္ထာယ ခဏိတ္တာဒိနိ ဝါ ဌပေတိ၊ ဥယ္ယာနဟတ္ထော ဝါ အဂ္ဂိံ ပါတေတိ၊ ဧဝံ အဇာနန္တသ္ဝ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပထဝီခဏနသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

သမတ္တော ဝဏ္ဏနာဂ္ဂမေန မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂-ဘူတဂါမဝဂ္ဂ

၁-ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၉။ သေနာသနဝဂ္ဂသ္မိံ ပဌမသိက္ခာပဒေ **အနာဒိယန္တော**တိ တဿာ ဝစနံ အဂဏ္ဍန္တော၊ **ဒါရကဿ ဗာဟုံ အာကောဋ္ဌေသိ**တိ ဥက္ခိတ္တံ ဖရသုံ နိဂ္ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တော မနုဿာနံ စက္ခုပိသယာတီတေ မဟာရာဇသန္တိကာ လဒ္ဓေ ရက္ခဋ္ဌကဒိမ္ဗပိမာနေ နိပန္နဿ ဒါရကဿ ဗာဟုံ ထနမူလေယေဝ ဆိန္ဒိ။ **နေ ခေါ ဧတံ ပတိရူပန္တိ**အာဒိမှ အယံ သခ်ေပဝဏ္ဏနာ—ဟိမဝန္တေ ကိရ ပက္ခဒိဝသေသု ဒေဝတာသန္နိပါတော ဟောတိ၊ တတ္ထ ရုက္ခမ္မံ ပုစ္ဆန္တိ "တုံ ရုက္ခမ္မေ ဌိတာ, နု ဌိတာ"တိ။ ရုက္ခမ္မော နာမ ရုက္ခေ ဆိဇ္ဇမာနေ ရုက္ခဒေဝတာယ မနောပဒေါသဿ အကရဏံ။ တတ္ထ ယာ ဒေဝတာ ရုက္ခမ္မေ အဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ သာ ဒေဝတာသန္နိပါတံ ပဝိသိတုံ နု လဘတိ။ ဣတိ သာ ဒေဝတာ ဣမဿ ရုက္ခမ္မေ အဋ္ဌာနပ်စ္စယံ အာဒိနဝံ အဒ္ဒသ၊ ဘဂဝတော စ သမ္မုခါ သုတပုဗ္ဗမ္မဒေသနာနုသာရေန တထာဂတဿ ဆဒ္ဒန္တာဒိကာလေ ပုဗ္ဗစရိတံ အနုဿရိ၊ တေနဿာ ဇောဒဟောသိ "နု ခေါ ဧတံ ပတိရူပံ။ ပ။ ဝေါရောပေယ္ယ"န္တိ။ **ယန္ဒုနာဟံ ဘဂဝတော တေမတ္တံ အာရောစေယ္ယ**န္တိ ဣဒံ ပနဿာ "အယံ ဘိက္ခု သပိတိကော ပုတ္တော၊ အဒ္ဓါ ဘဂဝါ ဣမံ ဣမဿ အစ္ဆာစာရံ သုတ္တာ မရိယာဒံ ဗန္ဓိဿတိ၊ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿတိ"တိ ပဋိသဒ္ဓိကတ္တာ ယာ အဟောသိ။ **သစဇ္ဇ တုံ ဒေဝတေ**တိ သစေ အဇ္ဇ တုံ ဒေဝတေ။ **ပသဝေယ္ယာသိ**တိ ဇနေယ္ယာသိ ဥပ္ပါဒေယ္ယာသိ။ **ဝေဠ**ု ပန ဝတ္တာ ဘဂဝါ တံ ဒေဝတံ သညာပေန္တော—

"ယော ဝေ ဥပ္ပတိတံ ကောဓံ၊ ရထံ ဘန္တံဝ ဝါရယေ။
တမဟံ သာရထိ'ံ ဗြူမိ၊ ရသ္မိဂ္ဂါဟော ဇ္ဇတရော ဇနော"တိ [1]—

ဣမံ ဂါထမဘာသိ။ ဂါထာပရိယောသာနေ သာ ဒေဝတာ သောတာ-ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ပုန ဘဂဝါ သမ္ဘတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော—

"ယော ဥပ္ပတိတံ ဝိနေတိ ကောဓံ၊ ဝိသဋ္ဌံ သပ္ပဝိသံဝ ဩသဓေဟိ။
သော ဘိက္ခု ဇဟာတိ ဩရပါရံ၊ ဥရဂေါ ဇိဏ္ဏမိဝတ္တစံ ပုရာဏ"န္တိ [2]—

ဣမံ ဂါထမဘာသိ။ တတြ ပဌမဂါထာ ဓမ္မပဒေ သင်္ဂဟံ အာရုဠှာ၊ ဒုတိယာ သုတ္တနိပါတေ၊ ဝတ္ထု ပန ဝိနယေတိ။ အထ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော-ယေဝ တသ္သာ ဒေဝတာယ ဝသနဋ္ဌာနံ အာဝဇ္ဇေန္တော ပတိရူပံ ဋ္ဌာနံ ဒိသ္သွာ "ဂစ္ဆ ဒေဝတေ အသုကသ္မိ'ံ ဩကာသေ ရုက္ခော ဝိဝိတ္တော၊ တသ္မိ'ံ ဥပဂစ္ဆာ"တိ အာဟ။ သော ကိရ ရုက္ခော နှ အာဋ္ဌဝိရဋ္ဌေ၊ ဇေတဝနသ္သ အန္တောပရိက္ခေပေ၊ ယသ္သ ဒေဝပုတ္တသ္သ ပရိဂ္ဂဟော အဟောသိ၊ သော စုတော၊ တသ္မာ ''ဝိဝိတ္တော''တိ ဝုတ္တော။ တတော ပဋ္ဌာယ စ ပန သာ ဒေဝတာ သမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓတော လဒ္ဓပရိဟာရာ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာယိကာ အဟောသိ။ ယဒါ ဒေဝတာသမာဂမော ဟောတိ၊ တဒါ မဟေသက္ခဒေဝတာသု အာဂစ္ဆန္တိသု အညာ အပ္ပေသက္ခာ ဒေဝတာ ယာဝ မဟာသမုဒ္ဒစက္ကဝါဠပမ္ဘတာ၊ တာဝ ပဋ္ဌိက္ကမန္တိ။ အယံ ပန အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ နိသီဒိတ္ဝာ ဓမ္မံ သုဏာတိ။ ယမ္မိ ပဌမယာမေ ဘိက္ခု ပဋ္ဌံ ပုစ္ဆတိ၊ မဇ္ဈိမယာမေ ဒေဝတာ၊ တံ သမ္ဘံ တတ္ထေဝ နိသီဒိတ္ဝာ သုဏာတိ။ စတ္တာရော မဟာရာဇာနောပိ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္ဒာ ဂစ္ဆန္တာ တံ ဒေဝတံ ဒိသ္သွာဝ ဂစ္ဆန္တိ။

၉၀။ **ဘူတဂါမပါတမ္ပတာယာ**တိ ဣတ္ထေ ဘဝတိ အဟုဝုဠှာတိ [2] **ဘူတာ**၊ ဇာယန္တိ ဝဍ္ဎန္တိ ဇာတာ ဝနိတာ စာတိ အတ္ထော။ **ဂါမော**တိ ရာသိ။ ဘူတာနံ ဂါမောတိ **ဘူတဂါမော**၊ ဘူတာ ဧဝ ဝါ ဂါမော **ဘူတဂါမော**။ ပတိဋ္ဌိတ-ဟရိတတိဏရုက္ခာဒိနမေတံ အဓိဝစနံ။ ပါတမ္ပသ္သ ဘာဝေါ **ပါတမ္ပတာ**၊ ဆေဒနဘေဒနာဒိဟိ ယထာရုစိ ပရိဘုဇ္ဇိတမ္ဘတာတိ အတ္ထော။ တသ္သာ **ဘူတ-ဂါမပါတမ္ပတာယ**၊ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ၊ ဘူတဂါမပါတမ္ပတာဟေတု ဘူတဂါမသ္သ ဆေဒနာဒိပစ္စယာ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။

---

[1] ခု ၁-ဂ၆-ဓမ္မပဒေ။ [2] ခု ၁-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။

[2] အဟုဝန္တိ စာတိ (သမ္ဘတ္ထ)၊ အဟုဝတ္ထုဠှာတိ (ယောဇနာ)

၉၁။ ဣဒါနိ တံ ဘူတဂါမံ ဝိဘဇိတ္မာ ဒဿေန္တော **ဘူတဂါမော နာမ ပဠု ဗီဇဇာတာနိ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ "ဘူတဂါမော နာမာ"တိ ဘူတဂါမံ ဥဒ္ဒရိတ္မာ ယသ္မိं သတိ ဘူတဂါမော ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ "ပဠု ဗီဇဇာတာနိ"တိ အာဟာတိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သန္တေပိ "ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ မူလေ ဇာယန္တိ"တိအာဒိနိ နိ သမေန္တိ။ နိ ဟိ မူလဗီဇာဒိနိ မူလာဒိသု ဇာယန္တိ၊ မူလာဒိသု ဇာယမာနာနိ ပန တာနိ ဗီဇကတာနိ[1] တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ ဝဏ္ဏနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ—**ဘူတဂါမော နာမာ**တိ ဝိဘဇိတဗ္ဗပဒံ။ **ပဠု**တိ တဿ ဝိဘာဂပရိဒ္ဒေဒေါ။ **ဗီဇဇာတာနိ**တိ ပရိဗ္ဗိန္ဒမေမ္ဗနိဒဿနံ။ တဿတ္ထော၊ ဗီဇေဟိ ဇာတာနိ ဗီဇဇာတာနိ၊ ရုက္ခာဒီနမေတံ အဓိဝစနံ။ အပရော နယော၊ ဗီဇာနိ စ တာနိ ဝိဇာတာနိ စ ပသူတာနိ နိဗ္ဗတ္တပဏ္ဏမူလာနိတိ ဗီဇဇာတာနိ။ ဧတေန အလ္လဝါလိကာဒီသု ဌပိတာနံ နိဗ္ဗတ္တပဏ္ဏမူလာနံ သိဂ်ိဝေရာဒီနံ သင်ဟော ကတော ဟောတိ။

ဣဒါနိ ယေဟိ ဗီဇေဟိ ဇာတတ္တာ ရုက္ခာဒီနိ ဗီဇဇာတာနိတိ ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ ဒဿေန္တော **မူလဗီဇန္တိ**အာဒိမာဟ။ တေသံ ဥဒ္ဒေသော ပါကဋော ဧဝ။ နိဒ္ဒေသေ **ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ မူလေ ဇာယန္တိ မူလေ သဠာယန္တိ**တိ ဣတ္ထေ ဗီဇတော နိဗ္ဗတ္တေန ဗီဇံ ဒဿိတံ၊ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ အာလုဝ ကသေရုကမလုပ္ပလ ပုဏ္ဏရိက ကုဝလယ-ကန္ဒ[2]ပါဋလိမူလာဒိဘေဒေ မူလေ ဂစ္ဆဝလ္လိရုက္ခာဒီနိ ဇာယန္တိ သဠာယန္တိ၊ တာနိ ယမ္ပိ မူလေ ဇာယန္တိ စေဝ သဠာယန္တိ စ၊ တဠ, ပါဋ္ဌယံ ဝုတ္တံ ဟလိဒ္ဒါဒိ စ, သမ္ဘဝိ ဧတံ မူလဗီဇံ နာမ။ ဧသေဝ နယော ခန္ဓဗီဇာဒီသု။ ယေဝါပနက-ခန္ဓဗီဇေသု ပနေတ္ထ အမ္ဘာဋ္ဌက ဇုန္ဒသာလ နုဟိ ပါဋ္ဌိဘဒ္ဒ ကဏိကာရာဒီနိ ခန္ဓဗီဇာနိ၊ အမ္ဘလဝလ္လိ[3] စတုရဿဝလ္လိ ကဏ္ဏဝိရာဒီနိ ဖဠုဗီဇာနိ၊ မကစိ သုမန-ဇယသုမနာဒီနိ အဂ္ဂဗီဇာနိ၊ အမ္ဘဇမ္ဗုပနသဠ္ဌိအာဒီနိ ဗီဇဗီဇာနိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။

၉၂။ ဣဒါနိ ယံ ဝုတ္တံ "ဘူတဂါမပါတဗျတာယ ပါစိတ္တိယ"န္တိ၊ တတ္ထ သညာဝေသေန အာပတ္တာနာပတ္တိဘေဒံ ပါတဗျတာဘေဒဉ္စ ဒဿေန္တော **ဗီဇေ ဗီဇသညီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယထာ "သာလိနံ စေပိ သြဒနံ ဘုဉ္ဇတိ"တိ-အာဒိသု[4] သာလိတဏ္ဍုလာနံ သြဒနော "သာလိနံ သြဒနော"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ဗီဇတော သမ္ဘူတော ဘူတဂါမော "ဗီဇ"န္တိ ဝုစ္စတေတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ဗီဇာနိ (သီ၊ သျာ)　　၂-ကုန္ဒ (က)
၃-အမ္ဘိလဝလ္လိ (သျာ၊ က)　　၄-မ ၁-၄၆-ပိဋ္ဌေ။

ယံ ပန "ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ ပဋိဝိရတော"တိအာဒိသု[1] ဝုတ္တံ ဘူတ-ဂါမပရိမောစနံ ကတ္တာ ဌပိတံ ဗီဇံ၊ တံ ဒုက္ကဋဝတ္ထု။ အထ ဝါ ယဒေတံ "ဘူတဂါမော နာမာ"တိ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂသ အာဒိပဒံ၊ တေန သဒ္ဓိံ ယောဇေတ္တာ "ယံ ဗီဇံ ဘူတဂါမော နာမ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဗီဇေ ဗီဇသညိ သတ္ထကာဒီနိ ဂဟေတ္တာ သယံ ဝါ ဆိန္ဒတိ၊ အညေန ဝါ ဆေဒါပေတိ၊ ပါသာဏာဒီနိ ဂဟေတ္တာ သယံ ဝါ ဘိန္ဒတိ၊ အညေန ဝါ ဘေဒါပေတိ၊ အဂ္ဂိံ ဥပသံဟရိတ္တာ သယံ ဝါ ပစတိ၊ အညေန ဝါ ပစာပေတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ"တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာရုတံ ပန ဂဟေတ္တာ ဘူတဂါမဝိနိမုတ္တသ ဗီဇသ ဆိန္ဒနာဒိဘေဒါယ ပါတဗ္ဗတာယ ပါစိတ္တိယံ နိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

အယံ ဟေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယကထာ—ဘူတဂါမံ ဝိကောပေန္တသ ပါစိတ္တိယံ၊ ဘူတဂါမပရိမောစိတံ ပဋ္ဌဝိမ္မိ ဗီဇဂါမံ ဝိကောပေန္တသ ဒုက္ကဋံ၊ ဗီဇဂါမဘူတဂါမော နာမေသ အတ္ထိ ဥဒကဋ္ဌော၊ အတ္ထိ ထလဋ္ဌော။ တတ္ထ ဥဒကဋ္ဌော သာသပမတ္တိကာ တိလဗီဇကာဒိဘေဒါ သပဏ္ဍိကာ အပဏ္ဍိကာ စ သဗ္ဗာ သေဝါလဇာတိ အန္တမသော ဥဒကပပ္ပဋ္ဌကံ ဥပါဒါယ "ဘူတဂါမော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဥဒကပပ္ပဋ္ဌကော နာမ ဥပရိ ထဒ္ဓေါ ဖရုသဝဏ္ဏော၊ ဟေဋ္ဌာ မုဒု နီလဝဏ္ဏော ဟောတိ။ တတ္ထ ယသ သေဝါလသ မူလံ ဩရုဟိတ္တာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တသ ပထဝိ ဌာနံ။ ယော ဥဒကေ သဏ္ဌရတိ၊ တသ ဥဒကံ။ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝိကောပေန္တသ ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဝါ ဌာနန္တရံ သင်္ကာမေန္တသ ပါစိတ္တိယံ။ ဥဒကေ သဏ္ဌရန္တံ ဝိကောပေန္တသေဝ ပါစိတ္တိယံ။ ဟတ္ထေဟိ ပန ဇုတော စိတော စ ဝိယူဟိတ္တာ နာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သကလံ ဟိ ဥဒကံ တသ ဌာနံ။ တသ္မာ နိ သော ဇောဝတာ ဌာနန္တရံ သင်္ကာမိတော ဟောတိ။ ဥဒကတော ပန ဥဒကေန ဝိနာ သဒ္ဓိ ဥဒ္ဓိပိတုံ နိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဒကေန သဒ္ဓိံ ဥဒ္ဓိပိတ္တာ ပုန ဥဒကေ ပဏ္ဍိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိဿာ-ဝနန္တရေန နိက္ခမတိ၊ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတ္တာဝ ဥဒကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဥပ္ပလိနိ-ပဒုမိနိအာဒိနိ ဇလဇဝလ္လိတိဏာနိ ဥဒကတော ဥဒ္ဓရန္တသ ဝါ တတ္ထေဝ ဝိကောပေန္တသ ဝါ ပါစိတ္တိယံ။ ပရေဟိ ဥပ္ပါဋိတာနိ ဝိကောပေန္တသ ဒုက္ကဋံ။ တာနိ ဟိ ဗီဇဂါမေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ တိလဗီဇကသာသပမတ္တက-သေဝါလောပိ ဥဒကတော ဥဒ္ဓတော အမိလာတော အဂ္ဂဗီဇသင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

---

[1] ဒီ ၁-၅-ဝိဒ္ဓာဒီသု။

မဟာပစ္စရိယာဒီသု "အနန္တကတိလဗီဇကဥဒကပပ္ပဋ္ဌကာဒိနိ ဒုက္ခဋ္ဌဝတ္ထု-ကာနိ"တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ကာရဏံ နတ္ထိ။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ "သမ္ဘုဏ္ဍ-ဘူတဂါမော နတ္ထိ"တိ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိ နတ္ထိ။ ဘူတဂါမေ ဟိ ပါစိတ္တိယံ၊ ဗီဇဂါမေ ဒုက္ခဋ္ဌံ ဝုတ္တံ။ အသမ္ဘုဏ္ဍဘူတဂါမော နာမ တတိယော ကောဋ္ဌာသော နတ္ထိ ပါဠိယံ, နတ္ထိ အဋ္ဌကထာသု အာဂတော။ အထ ဇတေ[1] ဗီဇဂါမသင်္ခေါ ဂစ္ဆတိတိ၊ တမ္ပိ နတ္ထိ၊ အဘူတဂါမမူလတ္ထာ တာဒိသဿ ဗီဇဂါမသာတိ။ အပိစ ဂရုကလဟုကေသု ဂရုကေ ဌာတမ္ဘတ္တိ ဇတေ ဝိနယလက္ခဏံ။

ထလဋ္ဌေ ဆိန္နရုက္ခာနံ အဝသိဋ္ဌော ဟရိတခါဏု နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ကကုဓကရုဇ္ဇပိယင်ုပနသာဒီနံ ခါဏု ဥဋ္ဌံ ဝမုတိ၊ သော ဘူတဂါမေန သင်ုဟိ-တော။ တာလနာဠိကေရာဒီနံ ခါဏု ဥဋ္ဌံ နဝမုတိ၊ သော ဗီဇဂါမေန သင်ုဟိတော။ ကဒလိယာ ပန အဖလိတာယ ခါဏု ဘူတဂါမေန သင်ုဟိတော၊ ဖလိတာယ ဗီဇဂါမေန။ ကဒလိ ပန ဖလိတာ ယာဝ နိလပဏ္ဍာ၊ တာဝ ဘူတ-ဂါမေနေဝ သင်ုဟိတာ၊ တတော ဖလိတော ဝေဋ္ဌေ။ ယဒါ ပန အဂ္ဂတော ပဋ္ဌာယ သုသ္သတိ၊ တဒါ ဗီဇဂါမေန သင်ုဟံ ဂစ္ဆတိ။ ကတရဗီဇဂါမေန? ဖဋ္ဌဗီဇဂါမေန။ ကိံ တတော နိဗ္ဗတ္တတိ? နကိဉ္စိ။ ယဒိ ဟိ နိဗ္ဗတ္တေယ္ယ၊ ဘူတ-ဂါမေနေဝ သင်ုဟံ ဂစ္ဆေယ္ယ။ ဣန္ဒသာလာဒီရုက္ခေ ဆိန္ဒိတ္တာ ရာသိံ ကရောန္တိ၊ ကိဉ္စာပိ ရာသိကတဒဏ္ဍကေဟိ ရတနပ္ပမာဏာပိ သာခါ နိက္ခမန္တိ၊ ဗီဇဂါမေ-နေဝ သင်ုဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ တတ္ထ မဏ္ဍပတ္ထာယ ဝါ ဝတိအတ္ထာယ ဝါ ဝလ္လိအာရော-ပနတ္ထာယ ဝါ ဘူမိယံ နိခဏန္တိ၊ မူလေသု စေဝ ပဏ္ဏေသု စ နိဋ္ဌိတေသု ပုန ဘူတဂါမသင်္ခေါ ဂစ္ဆန္တိ။ မူလမတ္တေသု ပန ပဏ္ဏမတ္တေသု ဝါ နိဋ္ဌိတေသု ဗီဇဂါမေန သင်ုဟိတာ ဇော။

ယာနိ ကာနိစိ ဗီဇာနိ ပထဝိယံ ဝါ ဥဒကေန သိဉ္စိတ္တာ ဌပိတာနိ, ကပါလာဒီသု ဝါ အလ္လပံသုံ ပက္ခိပိတ္တာ နိက္ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗာနိ မူလ-မတ္တေ ပဏ္ဏမတ္တေ ဝါ နိဋ္ဌိတေပိ ဗီဇာနိယေဝ။ သစေပိ မူလာနိ စ ဥပရိ အက္ခိရော စ နိဋ္ဌိတိ၊ ယာဝ အက္ခိရော ဟရိတော နတ္ထိ၊ တာဝ ဗီဇာနိယေဝ။ မုဋ္ဌိဒိနံ ပန ပဏ္ဏေသု ဥဋ္ဌိတေသု ဝိဟိအာဒီနံ ဝါ အက္ခိရေ ဟရိတေ နိလပဏ္ဍာဝဏ္ဏော ဇာတော ဘူတဂါမသင်ုဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ တာလဋ္ဌိနံ ပဌမံ သူကရဒါဋ္ဌာ ဝိယ မူလံ နိဋ္ဌိတိ။ နိဋ္ဌိတေပိ ယာဝ ဥပရိ ပတ္တဝဋ္ဋိ နတ္ထိ၊ တာဝ ဗီဇဂါမောယေဝ။ နာဠိကေရသ္ယ တစ်ံ ဘိန္ဒိတ္တာ ဒန္တသူစိ ဝိယ အက္ခိရော

---

[1] အပိစ တံ (သီ)၊ အထ စ တံ (ဗျာ)

နိဂ္ဂဟိတေ၊ ယာဝ မိဂသိင်္ဂါလဒိသာ နိလပတ္တဝဏ္ဏိ နာ ဟောတိ၊ တာဝ ဗီဇဂါမော-ယေဝ။ မူလေ အနိဂ္ဂတေပိ တာဒိသာယ ပတ္တဝဏ္ဏိယာ ဇာတာယ အမူလက-ဘူတဂါမေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။

အမ္ဘဋ္ဌအာဒိနိ ဝိဟိအာဒိဟိ ဝိနိစ္ဆိနိတဗ္ဗာနိ။ ဝန္ဒာကာ ဝါ အညာ ဝါ ယာ ကာစိ ရုက္ခေ ဇာယိတ္ဝာ ရုက္ခံ ဩတ္ထရတိ၊ ရုက္ခောဝ တဿာ ဌာနံ၊ တံ ဝိကောပေန္တဿ ဝါ တတော ဥဋ္ဌရန္တဿ ဝါ ပါစိတ္တိယံ။ ကော အမူလိကာ[1] လတာ ဟောတိ၊ အဂ်ိလိဝေဋ္ဌကော ဝိယ ဝနပ္ပဂုမ္ဗဒဏ္ဍကေ ဝေဋ္ဌေတိ၊ တဿာပိ အယမေဝ ဝိနိစ္ဆယော။ ဂေဟမုခပါကာရဝေဒိကာစေတိယာဒီသု နိလဝဏ္ဏော သေဝါလော ဟောတိ၊ ယာဝ ဒွေ တိဏိ ပတ္တာနိ နာ သဏ္ဌာယန္တိ၊ တာဝ အဂ္ဂဗီဇသင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ ပတ္တေသု ဇာတေသု ပါစိတ္တိယဝတ္ထု။ တသ္မာ တာဒိသေသု ဌာနေသု သုဓာလေပမ္ပိ ဒါတုံ နာ ဝဋ္ဋတိ၊ အနုပသမ္ပန္နေန လိတ္တသ ဥပရိသ္မေဟာလေပေါ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ နိဒါဃသမယေ သုက္ခသေဝါလော တိဋ္ဌတိ၊ တံ သမ္ဘုဇ္ဇနိအာဒိဟိ ဃံသိတ္ဝာ အပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပါနိယဃဋဒီနံ ဗဟိ သေဝါလော ဒုက္ခဋ္ဌဝတ္ထု၊ အန္တော အမ္ဘောဟာရိကော။ ဒန္တကဋ္ဌပူဝါဒိသု ကဏ္ဏကမ္ပိ[2] အမ္ဘောဟာရိကမေဝ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ "သစေ ဂေရုကပရိကမ္မကတာ ဘိတ္တိ ကဏ္ဏကိတာ ဟောတိ၊ စောဋ္ဌကံ တေမေတ္ဝာ ဝိဋ္ဌေတ္ဝာ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗာ"တိ[3]။

ပါသာဏဇာတိပါသာဏဒဋ္ဌသေဝါလသေလေယ္ယကာဒီနိ အဟရိတဝဏ္ဏာနိ အပတ္တကာနိ စ ဒုက္ကဋဝတ္ထု။ အဟိစ္ဆတ္တကံ ယာဝ မကုဠံ ဟောတိ၊ တာဝ ဒုက္ကဋဝတ္ထု။ ပုပ္ဖိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အမ္ဘောဟာရိကံ။ အလ္လရုက္ခတော ပန အဟိစ္ဆတ္တကံ ဂဏ္ဍန္တော ရုက္ခတ္တစံ ဝိကောပေတိ၊ တသ္မာ တတ္ထ ပါစိတ္တိယံ။ ရုက္ခပပ္ပဋိကာယပိ[4] ဧသေဝ နယော။ ယာ ပန ဣန္ဒသာလကကုဓာဒီနံ ပပ္ပဋိကာ ရုက္ခတော မုစ္စိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ တံ ဂဏ္ဍန္တဿ အနာပတ္တိ။ နိယ္ယာသမ္ပိ ရုက္ခတော မုစ္စိတ္ဝာ ဌိတံ သုက္ခရုက္ခေ ဝါ လဂ္ဂံ ဂဏ္ဍိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အလ္လရုက္ခတော နာ ဝဋ္ဋတိ။ လာခါယပိ ဧသေဝ နယော။ ရုက္ခံ စာလေတ္ဝာ ပဏ္ဏုပလာသံ ဝါ ပရိဏတကဏိကာရာဒိပုပ္ဖံ ဝါ ပါတေန္တဿ ပါစိတ္တိယမေဝ။ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စေန မုဒုကေသု ဣန္ဒသာလနဟိခန္ဓာဒီသု ဝါ တတ္ထ ဇာတကတာလပဏ္ဏာဒီသု ဝါ အက္ခရံ ဆိန္ဒန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။

---

[1] ၁-အမူလကာ (က)
[2] ၂-ဝ ၃-ဖ ၀-ပိဋ္ဌေ။
[3] ၂-ကဏ္ဏိကမ္ပိ (က)
[4] ၄-ရုက္ခပပ္ပဋိကာယပိ (သီ)

သာမဏေရာနံ ပုပ္ပံ ဩစိနန္တောနံ သာခံ ဩနာမေတွာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေဟိ ပန ပုပ္ပေဟိ ပါနီယံ နဝါသေတဗ္ဗံ။ ပါနီယဝါသတ္ထိကေန သာမဏေရံ ဥက္ခိပိတွာ ဩစိနာပေတဗ္ဗာနိ။ ဖလသာခါပိ အတ္ထနာ ခါဒိတုကာမေန နဩနာမေတဗ္ဗာ၊ သာမဏေရံ ဥက္ခိပိတွာ ဖလံ ဂါဟာပေတဗ္ဗံ။ ယံကိဉ္စိ ဂန္ဓံ ဝါ လတံ ဝါ ဥပ္ပါဒေန္တေဟိ သာမဏေရေဟိ သဒ္ဓိံ ဂဟေတွာ အာဂန္တုံ နဝဋ္ဋတိ။ တေသံ ပန ဥဿာဟဇနနတ္ထံ အနာဂမုန္တေန ကမုနာကာရံ ဒဿေန္တေန ဝိယ အဂ္ဂေ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယေသံ ရုက္ခာနံ သာခါ ရုဟတိ၊ တေသံ သာခံ မက္ခိကာဗီဇနာဒိနံ အတ္ထာယ ကပ္ပိယံ အကာရာပေတွာ ဂဟိတံ တစေ ဝါ ပတ္တေ ဝါ အန္တမသော နခေနပိ ဝိလိခန္တသ ဒုက္ကဋံ။ အလ္လသိင်ဂေရာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ သိတလေ ပဒေသေ ဌပိတသ မူလံ သဏ္ဌာယတိ၊ ဥပရိဘာဂေ ဆိန္နတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အက်ံရောဇာယတိ၊ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ ဆိန္နတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မူလေ စ နိလက်ံရေ စ ဇာတေ နဝဋ္ဋတိ။

ဆိန္နတိ ဝါ ဆေဒါပေတိ ဝါတိ အန္တမသော သမ္ဘဏ္ဍနိသလာကာယပိ တိဏာနိ ဆိန္ဒိသာမီတိ ဘူမိံ သမ္မဇ္ဇန္တော သယံ ဝါ ဆိန္ဒတိ၊ အညေန ဝါ ဆေဒါပေတိ။ **ဘိန္ဒတိ ဝါ ဘေဒါပေတိ ဝါ**တိ အန္တမသော စက်မန္တောပိ ဆိဇ္ဇနကံ ဆိဇ္ဇတု၊ ဘိဇ္ဇနကံ ဘိဇ္ဇတု၊ စက်မိတဋ္ဌာနံ ဒဿေသာမီတိ သဏ္ဌိစ္ဆ ပါဒေဟိ အက္ကမန္တော တိဏဝလ္လိအာဒိနိ သယံ ဝါ ဘိန္ဒတိ၊ အညေန ဝါ ဘေဒါပေတိ။ သစေပိ ဟိ တိဏံ ဝါ လတံ ဝါ ဂဏ္ဌိ ကရောန္တသ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဂဏ္ဌိပိ နဝါ ကာတဗ္ဗော[1]။ တာလရုက္ခာဒိသု ပန စောရာနံ အနာရုဟနတ္ထာယ ဒါရုမက္ကဋကံ အာကောဋေန္တိ၊ ကဏ္ဏကေ ဗန္ဓန္တိ၊ ဘိက္ခုသ ဧဝံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဒါရုမက္ကဋကော ရုက္ခေ အလ္လီနမတ္တောဝ ဟောတိ၊ ရုက္ခံ နပီဋ္ဌေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ "ရုက္ခံ ဆိန္ဒ၊ လတံ ဆိန္ဒ၊ ကန္ဒံ ဝါ မူလံ ဝါ ဥပ္ပါဒေဟိ"တိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အနိယာမိတတ္တာ။ နိယာမေတွာ ပန "ဣမံ ရုက္ခံ ဆိန္ဒာ"တိအာဒိ ဝတ္တုံ နဝဋ္ဋတိ။ နာမံ ဂဟေတွာပိ "အမ္ဘရုက္ခံ စတုရဿဝလ္လိ အာလုဝကန္ဒံ မုဇ္ဇတိဏံ အသုကရုက္ခဆ္ဆလ္လိ ဆိန္ဒ ဘိန္ဒ ဥပ္ပါဒေဟိ"တိအာဒိဝစနမ္ပိ အနိယာ-မိတမေဝ ဟောတိ။ ဣမံ အမ္ဘရုက္ခန္တိအာဒိဝစနမေဝ ဟိ နိယာမိတံ နာမ၊ တံ နဝဋ္ဋတိ။

ပစတိ ဝါ ပစာပေတိ ဝါတိ အန္တမသော ပတ္တမ္ပိ ပစိတုကာမော တိဏာ-ဒိနံ ဥပရိ သဏ္ဌိစ္ဆ အဂ္ဂိံ ကရောန္တော သယံ ဝါ ပစတိ၊ အညေန ဝါ

---

[1] ဂဏ္ဌိမ္ပိ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ (သီ၊ သျာ)

ပစာပေတိတိ သဗ္ဗံ ပထဝီခဏနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အနိယာ-မေတ္တာ ပန "မုဋ္ဌေ ပစ၊ မာသေ ပစာ"တိအာဒိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ "ဣမေ မုဋ္ဌေ ပစ၊ ဣမေ မာသေ ပစာ"တိ ဧဝံ ဝတ္တုံ နေ ဝဋ္ဋတိ။

အနာပတ္တိ ဣမံ ဇာနာတိအာဒိသု ဣမံ မူလဘေသဇ္ဇံ ဇာန၊ ဣမံ မူလံ ဝါ ပဏ္ဏံ ဝါ ဒေဟိ၊ ဣမံ ရုက္ခံ ဝါ လတံ ဝါ အာဟရ၊ ဣမိနာ ပုပ္ဖေန ဝါ ဖလေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ အတ္ထော၊ ဣမံ ရုက္ခံ ဝါ လတံ ဝါ ဖလံ ဝါ ကပ္ပိယံ ကရောဟိတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တော်ဝတာ ဘူတဂါမပရိမောစနံ ကတံ ဟောတိ။ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန ပန ဗီဇဂါမပရိမောစနတ္ထံ ပုန ကပ္ပိယံ ကာရေတဗ္ဗံ။

ကပ္ပိယကရဏာဠေတ္ထ ဣမိနာ သုတ္တာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတေ သမဏကပ္ပေဟိ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ အဂ္ဂိပရိဓိတံ[1] သတ္ထပရိဓိတံ နခပရိဓိတံ အဗီဇံ နိဗ္ဗဋ္ဋဗီဇမေဝ ပဏ္ဍိတ"န္တိ။ တတ္ထ အဂ္ဂိပရိဓိတန္တိ အဂ္ဂိနာ ပရိဓိတံ[2] အဓိဘူတံ ဒဓုံ ဖုဋ္ဌန္တိ အတ္ထော။ သတ္ထပရိဓိတန္တိ သတ္ထေန ပရိဓိတံ အဓိဘူတံ ဆိန္နံ ဝိဒ္ဓံ ဝါတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော နခပရိဓိတေ။ အဗီဇနိဗ္ဗဋ္ဋဗီဇာနိ သယမေဝ ကပ္ပိယာနိ။ အဂ္ဂိနာ ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန ကဋ္ဌဂ္ဂိဂေါမယဂ္ဂိအာဒိသု ယေန ကေနစိ အန္ဓမသော လောဟခဏ္ဍေနပိ အာဒိတ္တေန ကပ္ပိယံ ကာတဗ္ဗံ၊ တဏ္ဍုလေ ခေါ ဧကဒေသေ ဖုသန္တေန "ကပ္ပိယ"န္တိ ဝတ္တာဝ ကာတဗ္ဗံ။ သတ္ထေန ကရောန္တေန ယသ္သ ကသ္သစိ လောဟမယသတ္ထသ္သ အန္ဓမသော သူစိနခဏ္ဍေဒနာနမ္ပိ တုဏ္ဍေန ဝါ ဓာရာယ ဝါ ဆေဒံ ဝါ ဝေဓံ ဝါ ဒသ္သေန္တေန "ကပ္ပိယ"န္တိ ဝတ္တာဝ ကာတဗ္ဗံ။ နခေန ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန ပူတိနခေန နေ ကာတဗ္ဗံ။ မနုဿာနံ ပန သီဟဗျဂ္ဃာဒိပိ-မဂ္ဂဋ္ဌာဒိနံ သကုန္ဓာနဉ္စ နခါ တိခိဏာ ဟောန္တိ၊ တေဟိ ကာတဗ္ဗံ။ အသ-မဟိ"သ သူကရ မိဂ ဂေါရူပါဒိနံ ခုရာ အတိခိဏာ၊တေဟိ နေ ကာတဗ္ဗံ၊ ကတမ္ပိ အကတံ ဟောတိ။ ဟတ္ထိနခါ ပန ခုရာ နေ ဟောန္တိ၊ တေဟိ ဝဋ္ဋတိ။ ယေဟိ ပန ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တေဟိ တတ္ထဇာတကေဟိပိ ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဂဟိတကေဟိပိ ဆေဒံ ဝါ ဝေဓံ ဝါ ဒသ္သေန္တေန "ကပ္ပိယ"န္တိ ဝတ္တာဝ ကာတဗ္ဗံ။

တတ္ထ သစေပိ ဗီဇာနံ ပဗ္ဗတမတ္တော ရာသိ ရုက္ခသဟဿံ ဝါ ဆိန္ဒိတ္တာ ဧကာဗဒ္ဓံ ကတ္တာ ဥစ္ဆုနံ ဝါ မဟာဘာရော ဗန္ဓိတ္တာ ဌပိတော ဟောတိ၊ ကေသ္မိံ ဗီဇေ ဝါ ရုက္ခသာခါယ ဝါ ဥစ္ဆုမ္ပိ ဝါ ကပ္ပိယေ ကတေ သဗ္ဗံ ကတံ ဟောတိ။ ဥစ္ဆု။ စ ဒါရုနိ စ ကေတော ဗဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ၊ ဥစ္ဆုံ ကပ္ပိယံ ကရိဿာမီတိ

---

[1]-အဂ္ဂိပရိစိတံ (သီ၊ သျာ၊ ဝိ ၄-၂၄၄-၂၄၅-ပိဋ္ဌေသု စ) [2]-ပရိစိတံ (သီ၊ သျာ)

ဒါရုံ ဝိဏ္ဏတိ၊ ဝန္ဒတိယေဝ။ သစေ ပန ယာယ ရဇ္ဇုယာ ဝါ ဝလ္လိယာ ဝါ ဗဒ္ဓါနိ၊ တံ ဝိဏ္ဏတိ၊ နေ ဝန္ဒတိ။ ဥစ္ဆုခဏ္ဍာနံ ပန္ဓိံ ပူရေတွာ အာဟရန္တိ၊ ကေသ္မိံ ခဏ္ဍေ ကပ္ပိယေ ကတေ သမ္ဘံ ကတမေဝ ဟောတိ။ မရိစပဏ္ဍာဒီဟိ ဝိသေသတွာ ဘတ္တံ အာဟရန္တိ၊ "ကပ္ပိယံ ကရောဟိ"တိ ဝုတ္တေ သစေပိ ဘတ္တသိတ္ထေ ဝိဏ္ဏတိ၊ ဝန္ဒတိယေဝ။ တိလတဏ္ဍုလာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယာဂုယာ ပက္ခိတ္တာနိ ပန ကောဗဒ္ဓါနိ ဟုတ္တာ နေ သန္တိဋ္ဌန္တိ၊ တတ္ထ ကေမေကံ ဝိဏ္ဏတွာ ကပ္ပိယံ ကာတမ္ဘမေဝ။ ကပိတ္ထဖလာဒီနံ အန္တော မိဠ္ဇ[1] ကဋ္ဌာဟံ မုဏ္ဍိတွာ သဏ္ဌရတိ[2]၊ ဘိန္နာပေတွာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတမ္ဘံ၊ ကောဗဒ္ဓံ ဟောတိ၊ ကဋ္ဌာဟေပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အသဏ္ဌိတာတိ ပါသာဏရုက္ခာဒီနိ ဝါ ပဝဋ္ဋေန္တသ သာခံ ဝါ ကမ္ပေန္တသ ကတ္ထရဒဏ္ဍေန ဝါ ဘူမိံ ပဟရိတ္တာ ဂစ္ဆန္တသ တိဏာနိ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ တာနိ တေန ဆိန္နိသာမီတိ ဧဝံ သဏ္ဌိတ အန္ဆိန္နတ္တာ အသဏ္ဌိတ ဆိန္နာနိ နာမ ဟောန္တိ။ ဣတိ အသဏ္ဌိတ ဆိန္နန္တသ အနာပတ္တိ။

အသတိယာတိ အညဝိဟိတော ကေနစိ သဒ္ဓိံ ကိဏ္ဍိ ကထေန္တော ပါဒဂ်ိဋ္ဌကေန ဝါ ဟတ္ထေန ဝါ တိဏံ ဝါ လတံ ဝါ ဆိန္ဒန္တော တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ အသတိယာ ဆိန္ဒန္တသ အနာပတ္တိ။

အဇာနန္တသတိ ဗ္ဗေဗ္ဗန္တရေ ဗီဇဂါမောတိ ဝါ ဘူတဂါမောတိ ဝါ နဇာနာတိ၊ ဆိန္နာမီတိပိ နဇာနာတိ၊ ကေဝလံ ဝတိယာ ဝါ[3] ပလာလပုဏ္ဏေ ဝါ နိခါဒနံ ဝါ ခဏိတ္တိံ ဝါ ကုဒါလံ ဝါ[4] သဂ်ေါပနတ္ထာယ ဌပေတိ၊ ဌယမာန-ဟတ္ထော ဝါ အဂ္ဂိံ ပါတေတိ။ တတြ စေ တိဏာနိ ဆိဇ္ဇန္တိ ဝါ ဌယန္တိ ဝါ၊ အနာပတ္တိ။ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ ပန သမ္ဘအဋ္ဌကထာသု "သစေ ဘိက္ခု ရုက္ခေန ဝါ အဗ္ဗောတ္ထရော ဟောတိ၊ ဩပါတေ ဝါ ပတိတော၊ သက္ခာ စ ဟောတိ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ ဘူမိံ ဝါ ခဏိတွာ နိက္ခမိတုံ၊ ဇီဝိတဟေတုပိ အတ္ထနာ နကာတမ္ဘံ။ အညေန ပန ဘိက္ခုနာ ဘူမိံ ဝါ ခဏိတွာ ရုက္ခံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ အလ္လရုက္ခတော ဝါ ဒဏ္ဍကံ ဆိန္ဒိတွာ တံ ရုက္ခံ ပဝဋ္ဋေတွာ နိက္ခာမေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အနာပတ္တိ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကာရဏံ နဒိသတိ။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒဝဌာဟေ ဌယမာနေ ပဋ္ဌိံ ဒါတုံ ပရိတ္တံ ကာတု"န္တိ[5] ဣဒံ ပန ကေမေဝ သုတ္တံ ဒိသတိ။ သစေ တေသ အနုလောမံ၊ အတ္ထနော နေ ဝဋ္ဋတိ, အညသ

၁-ဗီဇာနိ (က)　　၂-သဏ္ဌရန္တိ (က)　　၃-တိဏော ဝါ (သီ)
၄-ကုဒ္ဒါလံ ဝါ (သီ၊ သျာ)　　၅-ဒီ ၄-၂၇၉-ဝိဌေ။
ဒီ-ဋ ၃-၃

ဝဋ္ဋတိတိ ဣဒံ နာနာကရဏံ နာ သက္ကာ လဒ္ဓုံ။ အတ္တနော အတ္ထာယ ကရောန္တော အတ္တသိနေဟေန အကုသလစိတ္တေနေဝ ကရောတိ၊ ပရော ပန ကာရည္ဟေန၊ တသ္မာ အနာပတ္တိတိ စေ။ တေမ္ပိ အကာရဏံ။ ကုသလစိတ္တေနာပိ ဟိ ဣမံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ သမ္ဘအဋ္ဌကထာသု ပန ဝုတ္တတ္တာ နာ သက္ကာ ပဋိသေဓေတုံ။ ဂဝေသိတမ္ဘာ ဇေ္ဌ ယုတ္တိ။ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ ဝါ သဒ္ဓါယ ဂန္တမ္ဗန္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဘူတဂါမသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၂-အညဝါဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၄။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ **အနာစာရံ အာစရိတ္တာ**တိ အကာတမ္ဗံ ကတ္တာ၊ ကာယဝစီဒ္ဒါရေသု အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အညေနညံ ပဋိစရတီ**တိ အညေန ဝစနေန အညံ ဝစနံ ပဋိစရတိ ပဋိဆာဒေတိ အဏ္ဏောတ္ထရတိ။ ဣဒါနိ တံ ပဋိစရဏာဝိဓိံ ဒဿေန္တော **ကော အာပန္နော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထာယံ ဝစနသမ္ဗန္ဓော—သော ကိရ ကိဠိ ဝိတိက္ကမံ ဒိသ္မာ "အာဝုသော အာပတ္တိံ အာပန္နောသီ"တိ သံဃမဇ္ဈေ အာပတ္တိယာ အနုယုဇ္ဇိယမာနော "ကော အာပန္နော"တိ ဝဒတိ။ တတော "တ္မ"န္တိ ဝုတ္တေ "အဟံ ကိံ အာပန္နော"တိ ဝဒတိ။ အထ "ပါစိတ္တိယံ ဝါ ဒုက္ကဋံ ဝါ"တိ ဝုတ္တေ ဝတ္ထုံ ပုစ္ဆန္တော "အဟံ ကိသ္မိံ အာပန္နော"တိ ဝဒတိ။ တတော "အသုကသ္မိံ နာမ ဝတ္ထုသ္မိ"န္တိ ဝုတ္တေ "အဟံ ကထံ အာပန္နော ကိံ ကရောန္တော အာပန္နောမှိ"တိ ပုစ္ဆတိ။ အထ "ဣဒံ နာမ ကရောန္တော အာပန္နော"တိ ဝုတ္တေ "ကံ ဘဏထာ"တိ ဝဒတိ။ တတော "တံ ဘဏာမာ"တိ ဝုတ္တေ "ကိံ ဘဏထာ"တိ ဝဒတိ။

အပိစေတ္ထ အယံ ပါဠိမုတ္တကောပိ အညေနညံ ပဋိစရဏာဝိဓိ—ဘိက္ခူဟိ "တဝ သိပါဠိကာယ ကဟာပဏော ဒိဋ္ဌော၊ ကိသ္မိ[1]ဝမသာရုပ္ပံ ကရောသီ"တိ ဝုတ္တော "သုဒိဋ္ဌံ ဘန္တေ၊ နာ ပနေသော ကဟာပဏော၊ တိပုမဏ္ဍလံ တေ"န္တိ ဘဏန္တော ဝါ, "တ္မိံ သုရံ ပိဝန္တော ဒိဋ္ဌော၊ ကိသ္မိ[1]ဝံ ကရောသီ"တိ

---

[1]-ကိသ္မိဝမသာရုပ္ပံ (သီ)

ဝုတ္တော "သုဒိဋ္ဌော ဘန္တေ၊ နိ ပနေသာ သုရာ၊ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ သမ္မာဒိတံ အရိဋ္ဌ"န္တိ ဘဏန္တော ဝါ, "တ္ဝံ ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ နိသိန္နော ဒိဋ္ဌော၊ ကိသ္မေ ဝမသာရုပ္ပံ ကရောသီ"တိ ဝုတ္တော "ယေန ဒိဋ္ဌံ၊ သုဒိဋ္ဌံ၊ ဝိညူ ပနေတ္ထ ဒုတိယော အတ္ထိ၊ သော ကိသ္မ နိ ဒိဋ္ဌော"တိ ဘဏန္တော ဝါ, "ဤဒိသံ တယာ ကိဋ္ဌ ဒိဋ္ဌ"န္တိ ပုဋ္ဌော "နိ သုဏာမီ"တိ သောတမုပနေန္တော ဝါ, သောတဒ္ဒါရေ ပုစ္ဆန္တာနံ စက္ခုံ ဥပနေန္တော ဝါ အညေနညံ ပဋိစရတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အညဝါဒကံ ရောပေတူ**တိ အညဝါဒကံ အာရောပေတု၊ ပတိဋ္ဌာပေတူတိ အတ္ထော။ **ဝိဟေသကံ ရောပေတူ**တိ ဇေတ္ဝိမ္ဘိ ဧသေဝ နယော။

၉၇။ **အညဝါဒကေ ဝိဟေသကေ ပါစိတ္တိယန္တိ** ဣတ္ထေ အညံ ဝဒတီတိ အညဝါဒကံ၊ အညေနညံ ပဋိစရဏသေတံ နာမံ။ ဝိဟေသေတီတိ ဝိဟေသကံ၊ တုဏ္ဍီဘူတသေတံ နာမံ။ တသ္မိံ **အညဝါဒကေ ဝိဟေသကေ။ ပါစိတ္တိယန္တိ** ဝတ္ထုဒ္ဒယေ ပါစိတ္တိယဒ္ဒယံ ဝုတ္တံ။

၁၀၀။ **အရောပိတေ အညဝါဒကေ**တိ ကမ္မဝါစာယ အနာရောပိတေ အညဝါဒကေ။ **အရောပိတေ ဝိဟေသကေ**တိ ဇေတ္ဝိမ္ဘိ ဧသေဝ နယော။

၁၀၁။ **ဓမ္မကမ္မ ဓမ္မကမ္မသညီ**တိအာဒိသု ယံ တံ အညဝါဒကဝိဟေသက-ရောပနကမ္မံ ကတံ၊ တဿ ဓမ္မကမ္မံ ဟောတိ၊ သော စ ဘိက္ခု တသ္မိံ ဓမ္မကမ္မသညီ အညဝါဒကဿ ဝိဟေသကဿ ကရောတိ၊ အထ သ တသ္မိံ အညဝါဒကေ စ ဝိဟေသကေ စ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယသ္သာတိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၀၂။ **အဇာနန္တော ပုစ္ဆတီ**တိ အာပတ္တိ ဝါ အာပန္နဘာဝံ အဇာနန္တော-ယေဝ "ကိ တုမှေ ဘဏထ၊ အဟံ နိ ဇာနာမီ"တိ ပုစ္ဆတိ။ **ဂိလာနော ဝါ နိ ကထေတီ**တိ မုခေ တာဒိသော ဗျာဓိ ဟောတိ၊ ယေန ကထေတုံ နိ သက္ကောတိ။ **သံဃသ္သ ဘဏ္ဍံ ဝါ**တိအာဒိသု သံဃမဇ္ဈေ ကထိတေ တပ္ပစ္စယာ သံဃသ္သ ဘဏ္ဍံ ဝါ ကလဟော ဝါ ဝိဝါဒေါ ဝါ ဘဝိဿတိ၊ သော မာ အဟောသီတိ မညမာနော နိ ကထေတီတိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ သိယာ ကိရိယံ, သိယာ အကိရိယံ၊ အညေနညံ ပဋိစရန္တိသ္မ ဟိ

ကိရိယံ ဟောတိ၊ တုဏ္ဍိဘာဝေန ဝိဟေသန္တသ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အညဝါဒကသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၃-ဥဒ္ဓါပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၃။ တတိယသိက္ခာပဒေ **ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ ဘိက္ခု။ ဥဒ္ဓါပေန္တိ**တိ "ဆန္ဒာယ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော"တိအာဒိနိ ဝဒန္တာ တံ အာယသ္မန္တံ တေဟိ ဘိက္ခု[1]ဟိ အဝဇာနာပေန္တိ၊ အဝညာယ ဩလောကာပေန္တိ၊ လာမကတော ဝါ စိန္တာပေန္တိတိ အတ္ထော။ လက္ခဏံ ပနေတ္ထ သဒ္ဒသတ္ထာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဩဒ္ဓါပေန္တိတိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။ **ဆန္ဒာယာ**တိ ဆန္ဒေန ပက္ခပါတေန၊ အတ္ထနော သန္ဓိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာနံ ပဏိတာနိ ပညပေတီတိ အဓိပ္ပါယော။ **ဒိယျန္တိ**တိ "ဆန္ဒာယ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော"တိအာဒိနိ ဝဒန္တာ ပကာသေန္တိ။

၁၀၅။ **ဥဒ္ဓါပနကေ ဒိယျနကေ ပါစိတ္တိယန္တိ** ဣတ္ထေ ယေန ဝစနေန ဥဒ္ဓါပေန္တိ၊ တံ ဥဒ္ဓါပနကံ။ ယေန စ ဒိယျန္တိ၊ တံ ဒိယျနကံ။ တသ္မိံ ဥဒ္ဓါပနကေ ဒိယျနကေ။ **ပါစိတ္တိယန္တိ** ဝတ္ထုဒ္ဒယေ ပါစိတ္တိယဒ္ဒယံ ဝုတ္တံ။

၁၀၆။ **ဥဒ္ဓါပနကံ နာမ ဥပသမ္ပန္နံ သံဃေန သမ္မတံ သေနာသန-ပညာပကံ ဝါ။ ပ။ အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇနကံ ဝါ**တိ ဧတေသံ ပဒါနံ **မက္ခ-ကတ္တုကာမော**တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ **အဝဏ္ဏံ ကတ္တုကာမော အယသံ ကတ္တုကာမော**တိ ဣမေသံ ပန ဝသေန **ဥပသမ္ပန္နန္တိ**အာဒိသု "ဥပသမ္ပန္နသာ"တိ ဧဝံ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမော ကာတဗ္ဗော။ **ဥဒ္ဓါပေတိ ဝါ ဒိယျတိ ဝါ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယသာ**တိ ဣတ္ထေ ပန ယသ္မာ "ဒိယျနကံ နာမ"တိ ဧဝံ မာတိကာပဒံ ဥဒ္ဓရိတ္တာပိ "ဥဒ္ဓါပနကံ နာမ"တိ ဣမသ္မိံ ပဒသ္မိံ ဝုတ္တဝိဘက္ခေါ်ယေဝ ဝတ္တဗ္ဗော ဟောတိ၊ အညဝါဒကသိက္ခာပဒေ ဝိယ အညော ဝိသေသော နတ္ထိ၊ တသ္မာ တံ ဝိသုံ အနုဒ္ဓရိတ္တာ အဝိဘဇိတ္တာ နိဂမနမေဝ ဧကေတော ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညီ**တိအာဒိသု ယံ တသ္မိံ ဥပသမ္ပန္နသ္မိံ သမ္ဘတိကမ္မံ ကတံ၊ တဗ္ဗေ ဓမ္မကမ္မံ ဟောတိ။ သော စ ဘိက္ခု တသ္မိံ ဓမ္မကမ္မသညီ ဥဒ္ဓါပနကဿ ဒိယျနကဿ ကရောတိ၊ အထသ္မိံ တသ္မိံ ဥဒ္ဓါပနကေ စ ဒိယျနကေ စ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယသာတိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

---

[1]–အဝဏ္ဏာပေန္တိ (?)၊ ဝိ-ဋ ၁-၂၅၆-ဝိဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

အနုပသမ္ပန္နံ ဥဒ္ဓောပေတိ ဝါ ဒိယျတိ ဝါတိ ဣဿ ဥပသမ္ပန္နံ သံဃေန သမ္မတံ အညံ အနုပသမ္ပန္နံ ဥဒ္ဓောပေတိ အဝဇာနာပေတိ[1]၊ တဿ ဝါ တံ သန္တိကေ ဒိယျတိတိ အဿော။ **ဥပသမ္ပန္နံ သံဃေန အသမ္မတ**ဿ ကမ္မဝါစာယ အသမ္မတံ, ကေဝလံ "တဝေသော ဘာရော"တိ သံဃေန အာရောပိတဘာရံ, ဘိက္ခုနံ ဝါ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ သယမေव တံ ဘာရံ ဝဟန္တံ, ယတ္ထ ဝါ ဒွေ တယော ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ၊ တတ္ထ ဝါ တာဒိသံ ကမ္မံ ကရောန္တန္တိ အဓိပ္ပါယော။ **အနုပသမ္ပန္နံ သံဃေန သမ္မတံ ဝါ အသမ္မတံ ဝါ**တိ ဣဿ ပန ကိဉ္စာပိ အနုပသမ္ပန္နဿ တေရသ သမ္မုတိယော ဒါတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ[2]၊ အထ ခေါ ဥပသမ္ပန္နကာလေ လဒ္ဓသမ္မုတိကော ပစ္ဆာ အနုပသမ္ပန္နဘာဝေ ဋ္ဌိတော၊ တံ သန္ဓာယ "သံဃေန သမ္မတံ ဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ ယဿ ပန ဗျတ္တဿ သာမဏေရဿ ကေဝလံ သံဃေန ဝါ သမ္မတေန ဝါ ဘိက္ခုနာ "တွံ ဣဒံ ကမ္မံ ကရောဟိ"တိ ဘာရော ကတော၊ တာဒိသံ သန္ဓာယ "အသမ္မတံ ဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဥဒ္ဓောပနကသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

၄-ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၈။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေ **ဟေမန္တိကေ ကာလေ**တိ ဟေမန္တကာလေ ဟိမပါတသမယေ။ **ကာယံ ဩတာပေန္တာ**တိ မဗ္ဗပိဋ္ဌာဒိသု နိသိန္နာ ဗာလာ-တပေန ကာယံ ဩတာပေန္တာ။ **ကာလေ အာရောစိတေ**တိ ယာဂုဘတ္တာဒိသု ယဿ ကဿစိ ကာလေ အာရောစိတေ။ **ဩဝဋ္ဌं ဟောတိ**တိ ဟိမဝယေန ဩဝဋ္ဌं တိန္တံ ဟောတိ။

၁၁၀။ **အဝသိကသင်္ကေတေ**တိ ဝသိကဝသာနမာသာတိ ဧဝံ အပညာ-တေ၊ စတ္တာရော ဟေမန္တိကေ စတ္တာရော စ ဂိမှိကေ အဋ္ဌ မာသေတိ အဿော။ **မဏ္ဍပေ ဝါ**တိ သာခါမဏ္ဍပေ ဝါ ပဒရမဏ္ဍပေ ဝါ။ **ရုက္ခမူလေ**

---

[1] အဝဇ္ဇာပေတိ (?)　　[2] ဝဋ္ဋတိ (သီ၊ သျာ)

ဝါတိ ယသ ကသစိ ရုက္ခသ ဟေဋ္ဌာ။ **ယတ္ထ ကာကာ ဝါ ကုလလာ ဝါ န ဋ္ဌိဟဒန္တိ**တိ ယတ္ထ ဓုဝနိဝါသေန ကုလာဝကေ ကတ္တာ ဝသမာနာ ဧတေ ကာကကုလလာ ဝါ အညေ ဝါ သကုန်္ဓာ တံ သေနာသနံ နဋ္ဌိဟဒန္တိ၊ တာဒိသေ ရုက္ခမူလေ နိက္ခိပိတုံ အနုဇာနာမိတိ။ တသ္မာ ယတ္ထ ဂေါစရပ္ပသုတာ သကုန်္ဓာ ဝိသမိတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ ရုက္ခသ မူလေ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယသ္မိံ ပန ဓုဝနိဝါသေန ကုလာဝကေ ကတ္တာ ဝသန္တိ၊ တသ ရုက္ခသ မူလေ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ "အဋ္ဌ မာသေ"တိ ဝစနတော ယေသု ဇနပဒေသု ဝဿကာလေ န ဝဿတိ၊ တေသုပိ စတ္တာရော မာသေ နိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ "အဝဿိက-သင်္ကေတေ"တိ ဝစနတော ယတ္ထ ဟေမန္တေ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ တတ္ထ ဟေမန္တေပိ အဇ္ဈောကာသေ နိက္ခိပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဂိမှေ ပန သမ္ဘတ္ထ ဝိဂတဝလာဟကံ ဝိသုဒ္ဓံ နဘံ ဟောတိ၊ ဒေဝ္ဝပေ ကာလေ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန အဇ္ဈောကာသေ မဗ္ဗပိဋ္ဌံ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အဇ္ဈောကာသိကေနာပိ ဝတ္တုံ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ တသ ဟိ သစေ ပုဂ္ဂလိကမဗ္ဗကော အတ္ထိ၊ တတ္ထေဝ သယိတဗ္ဗံ။ သံဃိကံ ဂဏ္ဍုနေန ဝေတ္ထေန ဝါ ဝါကေန ဝါ ဝိတမဗ္ဗကော ဂဟေတဗ္ဗော။ တသ္မိံ အသတိ ပုရာဏမဗ္ဗကော ဂဟေတဗ္ဗော။ တသ္မိမ္ပိ အသတိ နဝဝါယိမော ဝါ ဩနဒ္ဓကော ဝါ ဂဟေတဗ္ဗော။ ဂဟေတ္တာ စ ပန "အဟံ ဥက္ကဋ္ဌရုက္ခမူလိကော ဥက္ကဋ္ဌအဇ္ဈောကာသိကော"တိ စိဝရကုဋိမ္ပိ အကတ္တာ အသမယေ အဇ္ဈောကာသေ ရုက္ခမူလေ ဝါ ပညပေတ္တာ နိပဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန စတုဂ္ဂုဏေနပိ စိဝရေန ကတကုဋိ အတေမေန္တံ ရက္ခိတုံ န သက္ကောတိ၊ သတ္ထာဟဝဋ္ဋလိကာဒိနိ ဘဝန္တိ၊ ဘိက္ခုနော ကာယာနုဂတိ-ကတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။

အရညေ ပဏ္ဏကုဋိသု ဝသန္တာနံ သီလသမ္ပဒါယ ပသန္နစိတ္တာ မနုဿာ နဝံ မဗ္ဗပိဋ္ဌံ ဒေန္တိ "သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ၊ ဝသိတ္တာ ဂစ္ဆန္တေဟိ သာမန္တဝိဟာရေ သဘာဂဘိက္ခူနံ ပေသေတ္တာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သဘာဂါနံ အဘာဝေ အနောဝဿကေ နိက္ခိပိတ္တာ ဂန္တဗ္ဗံ၊ အနောဝဿကေ အသတိ ရုက္ခေ လဂ္ဂေတ္တာ ဂန္တဗ္ဗံ။ စေတိယင်္ဂဏေ သမ္မဇ္ဇနိံ ဂဟေတ္တာ ဘောဇနသာလင်္ဂဏံ ဝါ ဥပေါသထာဂါရင်္ဂဏံ ဝါ ပရိဝေဏဒိဝါဋ္ဌာနအဂ္ဂိသာလာဒိသု ဝါ အညတရံ သမ္မဇ္ဇိတ္တာ ဓောဝိတ္တာ ပုန သမ္မဇ္ဇနိမာဋ္ဌကေယေဝ ဋ္ဌပေတဗ္ဗော။ ဥပေါသထာ-ဂါရာဒိသု အညတရသ္မိံ ဂဟေတ္တာ အဝသေသာနိ သမ္မဇ္ဇန္တိယာပိ ဧသေဝ နယော။

ယော ပန ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂံ သမ္မဇ္ဇန္တော၁ ဂန္ဓကာမော ဟောတိ၊ တေန သမ္မဇ္ဇိတ္တာ သစေ အန္တရာမဂ္ဂေ သာလာ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဌပေတဗ္ဗာ။ သစေ နတ္ထိ၊ ဝလာဟကာနံ အနုဋ္ဌိတဘာဝံ သလ္လက္ခေတ္တာ "ယာဝါဟံ ဂါမတော နိက္ခမာမိ၊ တာဝ နဝဿိဿတိ"တိ ဇာနန္တေန ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိက္ခိပိတ္တာ ပုန ပစ္ဆာဂစ္ဆန္တေန ပါကတိကဋ္ဌာနေ ဌပေတဗ္ဗာ။ သစေ ဝဿိဿတိတိ ဇာနန္တော အဏ္ဏောကာသေ ဌပေတိ၊ ဒုက္ခဋ္ဌာနံ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန တတြ တတြေဝ သမ္မဇ္ဇနတ္ထာယ သမ္မဇ္ဇနီ နိက္ခိတ္တာ ဟောတိ၊ တံ တံ ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတ္တာ တတြ တတြေဝ နိက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာသနသာလံ သမ္မဇ္ဇန္တေန ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တတြိဒံ ဝတ္တံ၊ မဏ္ဍပေ ပဋ္ဌာယ ပါဒဋ္ဌာနာဘိမုခါ ဝါလိကာ ဟရိတဗ္ဗာ။ ကစ၊ဝရံ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတ္တာ ဗဟိ ဆဒ္ဒေတဗ္ဗံ။

ဘ၁။ **မသာရကော**တိ မဠ္ဠပါဒေ ဝိဇ္ဈိတ္တာ တတ္ထ အဋ္ဌနိယော ပဝေသေတ္တာ ကတော။ **ဗုန္ဒိကာမဠ္ဠေ**တိ အဋ္ဌနိဟိ မဠ္ဠပါဒေ ဒုံသာပေတ္တာ ပလ္လင်္ကသခ်ေပေန ကတော။ **ကုဋ္ဌိရပါဒကော**တိ အဿမေဏ္ဍကာဒိနံ ပါဒသဒိသေဟိ ပါဒေဟိ ကတော။ ယော ဝါ ပန ကောစိ ဝက်ပါဒကော၊ အယံ ဝုစ္စတိ ကုဋ္ဌိရပါဒကော။ **အာဟစ္စပါဒကော**တိ အယံ ပန "အာဟစ္စပါဒကော နာမ မဠ္ဠော အဂ်ေ ဝိဇ္ဈိတ္တာ ကတော ဟောတိ"တိ[1] ဧဝံ ပရတော ပါဠိယံယေဝ ဝုတ္တော၊ တသ္မာ အဋ္ဌနိယော ဝိဇ္ဈိတ္တာ တတ္ထ ပါဒသိခံ ပဝေသေတ္တာ ဥပရိ အာဏိ ဒတ္တာ ကတမဠ္ဠော "အာဟစ္စပါဒကော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပိဋ္ဌေပိ ဧသေဝ နယော။ **အန္တော သံဝေဋ္ဌေတ္တာ ဗဒ္ဓံ ဟောတိ**တိ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ ဝိတ္ထတံ၊ မဠ္ဠေ သခ်ိတ္တံ၊ ပဏ္ဏဝသဏ္ဌာနံ ကတ္တာ ဗဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တံ ကိရ မဠ္ဠေ သိဟဗျ္ဃစမ္မပရိက္ခိတ္တမ္ပိ[2] ကရောန္တိ။ အကပ္ပိယစမ္မံ နာမေတ္ထ နတ္ထိ။ သေနာသနံ ဟိ သောဝဏ္ဏမယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ တံ မဟဋ္ဌံ ဟောတိ။ **အနုပသမ္ပန္နံ သန္ထရာပေတိ၊ တဿ ပလိဗောဓော**တိ ယေန သန္ထရာပိတံ၊ တဿ ပလိဗောဓော။ **လေဋ္ဌုပါတံ အတိက္ကမန္တဿ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဋ္ဌုပါတံ အတိက္ကမန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။

အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော၊ ထေရော ဘောဇနသာလာယံ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္တာ ဒဟရံ အာဏာပေတိ "ဂစ္ဆ ဒိဝါဋ္ဌာနေ မဠ္ဠပိဋ္ဌံ ပညပေဟိ"တိ။ သော တထာ ကတ္တာ နိသိန္နော။ ထေရော ယထာရုစိ ဝိစရိတ္တာ တတ္ထ ဂန္တ္ဝာ ထဝိကံ ဝါ ဥတ္တရာသင်္ဃံ ဝါ ဌပေတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ထေရဿ ပလိဗောဓော။ နိသိဒိတ္တာ

---

[1] ဌိတော ဟောတိ (ဝိ ၂-၆၇-ပိဋ္ဌေ) [2] ...ပရိက္ခတမ္ပိ (သီ)

သယံ ဂစ္ဆန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရတိ၊ နပိ ဥဒ္ဓရာပေတိ၊ လေဒ္ဓုပါတာတိက္ကမေ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ထေရော တတ္ထ ထဝိကံ ဝါ ဥတ္တရာသင်္ဃံ ဝါ အဋ္ဌပေတ္တာ စက်မန္တောဝ ဒဟရံ "ဂစ္ဆ ဘေ"န္တိ ဘဏတိ။ တေန "ဣဒံ ဘန္တေ မဟ္ဗပိဋ"န္တိ အာစိက္ခိတမ္ပိ။ သစေ ထေရော ဝတ္တုံ ဇာနာတိ၊ "ဘေ ဂစ္ဆ, အဟံ ပါကတိကံ ကရိဿာမီ"တိ ဝတ္တမ္ပိ။ သစေ ဗာလော ဟောတိ အနုဋ္ဌဟိတဝတ္ထော၊ "ဂစ္ဆ မာ ဣမ တိဋ္ဌ၊ နေဝ နိသီဒိတုံ နပိ နိပဇ္ဇိတုံ ဒေမီ"တိ ဒဟရံ တဇ္ဇေတိယေဝ၊ ဒဟရေန "ဘန္တေ သုခံ သယထာ"တိ ကပ္ပံ လဘိတ္တာ ဝန္ဒိတ္တာ ဂန္တမ္ပိ။ တသ္မိံ ဂတေ ထေရသ္သေဝ ပလိဗောဓော။ ပုရိမနယေနေဝ စဿ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အထ ပန အာဏတ္တိကွဏ္ဏောယေဝ ဒဟရော "မယှံ ဘန္တေ ဘဏ္ဍကဓောဝနာဒိ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ အတ္ထိ"တိ ဝဒတိ၊ ထေရော စ နံ "တွံ ပညပေတ္တာ ဂစ္ဆာဟိ"တိ ဝတ္တာ ဘောဇနသာလတော နိက္ခမိတ္တာ အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ ပါဒုဒ္ဓါရေန ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ တတ္ထေဝ ဂန္ဓာ နိသီဒတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ စဿ လေဒ္ဓုပါတာတိက္ကမေ အာပတ္တိ။ သစေ ပန ထေရော သာမဏေရံ အာဏာပေတိ၊ သာမဏေရေ တတ္ထ မဟ္ဗပိဋံ ပညပေတ္တာ နိသိန္နေပိ ဘောဇနသာလတော အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တော ပါဒုဒ္ဓါရေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဂန္ဓာ နိသိန္နော ပုန ဂမနကာလေ လေဒ္ဓုပါတာတိက္ကမေ အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ ပန အာဏာပေန္တော "မဟ္ဗပိဋံ ပညပေတ္တာ တတ္ထေဝ နိသီဒါ"တိ အာဏာပေတိ၊ ယတ္တိစ္ဆတိ၊ တတ္တြ ဂန္ဓာ အာဂန္တ္ဝါ လဘတိ။ သယံ ပန ပါကတိကံ အကတ္တာ ဂစ္ဆန္တသ္သ လေဒ္ဓုပါတာတိက္ကမေ ပါစိတ္တိယံ။ အန္တရသန္ထိပါတေ မဟ္ဗပိဋာနိ ပညပေတ္တာ နိသိန္နေဟိ ဂမနကာလေ အာရာမိကာနံ "ဣမံ ပဋိသာမေထာ"တိ ဝတ္တမ္ပိ၊ အဝတ္တာ ဂစ္ဆန္တာနံ လေဒ္ဓုပါတာတိက္ကမေ အာပတ္တိ။

မဟာဓမ္မသဝနံ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဥပေါသထာဂါရတောပိ ဘောဇန-သာလတောပိ အာဟရိတ္တာ မဟ္ဗပိဋာနိ ပညပေန္တိ၊ အာဝါသိကာနံယေဝ ပလိဗောဓော။ သစေ အာဂန္တုကာ "ဣဒံ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဣဒံ အာစရိယဿာ"တိ ဂဏှန္တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တေသံယေဝ ပလိဗောဓော၊ ဂမနကာလေ ပါကတိကံ အကတ္တာ လေဒ္ဓုပါတံ အတိက္ကမန္တာနံ အာပတ္တိ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ဝုတ္တံ "ယာဝ အညေ နပိ နိသီဒန္တိ၊ တာဝ ယေဟိ ပညတ္တံ၊ တေသံ ဘာရော။ အညေသု အာဂန္တာ နိသိန္နေသု နိသိန္နကာနံ ဘာရော။ သစေ တေ အနုဋ္ဌရိတ္တာ ဝါ အနုဋ္ဌရာပေတ္တာ ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ကသ္မာ? အနာဏတ္တိယာ ပညပိတတ္တာ"တိ။ ဓမ္မာသနေ ပညတ္တေ ယာဝ ဥဿာရကော

၁-ဒေဟိတိ (သီ)

ဝါ ဓမ္မကထိကော ဝါ နာဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ပညာပကာနံ ပလိဗောဓော၊ တသ္မိံ အာဂန္ဒာ နိသိန္နေ တဿ ပလိဗောဓော။ သကလံ အဟောရတ္တံ ဓမ္မသဝနံ ဟောတိ၊ အညော ဥဿာရကော ဝါ ဓမ္မကထိကော ဝါ ဥဋ္ဌဟတိ၊ အညော နိသီဒတိ။ ယော ယော အာဂန္ဒာ နိသီဒတိ၊ တဿ တဿ ဘာရော။ ဥဋ္ဌဟန္တေန ပန "ဣဒမာသနံ တုမှာကံ ဘာရော"တိ ဝတ္တာ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေပိ ဣတရသ္မိံ အနာဂတေယေဝ ပဌမံ နိသိန္နော ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိဉ္စ အန္တေ-ဥပစာရဋ္ဌေယေဝ ဣတရော အာဂန္ဒာ နိသီဒတိ၊ ဥဋ္ဌာယ ဂတော အာပတ္တိယာ န ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဣတရသ္မိံ အနာဂတေယေဝ ပဌမံ နိသိန္နော ဥဋ္ဌာယာသနာ လေဿုပါတံ အတိက္ကမတိ၊ အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော။ သဗ္ဗတ္ထ စ "လေဿုပါတာတိက္ကမေ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယေ ပါစိတ္တိယ"န္တိ အယံ နယော မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တော။

၁၁၂။ **စိမိလိကံ ဝါ**တိအာဒိသု[1] **စိမိလိကာ** နာမ သုဝေဒိပရိကမ္မကတာယ ဘူမိယာ ဝဏ္ဏာနုရက္ခဏတ္ထံ ကတာ ဟောတိ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ပတ္ထရိတ္ဝာ ဥပရိ ကဋ္ဌသာရကံ ပတ္ထရန္တိ။ **ဥဿာရတ္ထရဏံ** နာမ မဏ္ဍပိဋ္ဌာနံ ဥပရိ အတ္ထရိတဗ္ဗကံ ပစ္စတ္ထရဏံ။ **ဘူမတ္ထရဏံ** နာမ ဘူမိယံ အတ္ထရိတဗ္ဗာ ကဋ္ဌသာရကာဒိဝိကတိ။ **တန္ဒိကံ** နာမ တာလပဏ္ဏေဟိ ဝါ ဝါကေဟိ ဝါ ကတတန္ဒိကာ။ **စမ္မခဏ္ဍော** နာမ သီဟဗျဂ္ဃာဒိဝိတရစ္ဆစမ္မာဒိသုပि ယံကိဉ္စိ စမ္မံ။ အဋ္ဌကထာသု ဟိ သေနာသနပရိဘောဂေ ပဋိက္ခိတ္တစမ္မံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ သီဟစမ္မာဒိနံ ပရိဟရဏေယေဝ ပဋိက္ခေပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပါဒပုဉ္ဆနီ** နာမ ရဇ္ဇုကေဟိ ဝါ ပိလောတိကာဟိ ဝါ ပါဒပုဉ္ဆနတ္ထံ ကတာ။ **ဖလကပီဋံ** နာမ ဖလကမယံ ပီဋံ။ အထ ဝါ ဖလကဠော ဒါရုမယပီဋဿ၊ ဧတေန သဗ္ဗမ္ပိ ဒါရုဘဏ္ဍာဒိ သင်္ဂဟိတံ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ဝိတ္ထာရေနေဝ ဝုတ္တံ "အာဓာရကံ ပတ္တပိဓာနံ ပါဒကထလိကံ တာလဝဏ္ဏံ ဗီဇနိပတ္တကံ ယံကိဉ္စိ ဒါရုဘဏ္ဍံ အန္တမသော ပါနိယဇ္ဇုက်ံ ပါနိယသင်ခံ အဠောကာသေ နိက္ခိပိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋ"န္တိ။ မဟာ-အဋ္ဌကထာယံ ပန ဧသ နယော ဒုတိယသိက္ခာပဒေ ဒဿိတော။ အဠောကာသေ ရဇနံ ပစိတ္ဝာ ရဇနဘာဇနံ ရဇနဇ္ဇုကော်ာ ရဇနဒေါဏိကာတိ သဗ္ဗံ အဂ္ဂိသာလာယ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ။ သစေ အဂ္ဂိသာလာ နတ္ထိ၊ အနောဝဿကေ ပဿာရေ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ တသ္မိမ္ပိ အသတိ ယတ္ထ ဩလောကေန္တာ ဘိက္ခူ ပဿန္တိ၊ တာဒိသေ ဌာနေ ဌပေတ္ဝာပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

---

[1] - စိလိမိကံ ဝါတိအာဒိသု (သီ၊ ဧ၀မုပရိပိ)

အညဿ ပုဂ္ဂလိကေတိ ယသ္မိံ ဝိဿာသဂ္ဂါဟော နုရုဟတိ၊ တဿ သန္တကေ ဒုက္ကဋံ။ ယသ္မိံ ပန ဝိဿာသော ရုဟတိ၊ တဿ သန္တကံ အတ္တနော ပုဂ္ဂလိကမိဝ ဟောတီတိ မဟာပစ္စရိယာဒီသု ဝုတ္တံ။

၁၁၃။ **အာပုစ္ဆံ ဂစ္ဆတီ**တိ ယော ဘိက္ခု ဝါ သာမဏေရော ဝါ အာရာမိကော ဝါ လဇ္ဇီ ဟောတိ၊ အတ္တနော ပလိဗောဓံ ဝိယ မညတိ၊ ယော တထာရူပံ အာပုစ္ဆိတ္တာ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ အနာပတ္တိ။ **ဩတာပေန္တော ဂစ္ဆတီ**တိ အာတပေ ဩတာပေန္တော အာဂန္ဒာ ဥဒ္ဓရိဿာမီတိ ဂစ္ဆတိ၊ ဧवံ ဂစ္ဆတော အနာပတ္တိ။ **ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓံ ဟောတီ**တိ သေနာသနံ ကေနစိ ဥပဒ္ဒုတံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ သစေပိ ဟိ ဝုဒ္ဓတရော ဘိက္ခု ဥဒ္ဓာပေတ္တာ[1] ဂဏ္ဍာတိ၊ သစေပိ ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ အာဂန္ဒာ နိသီဒတိ၊ ကောစိ ဝါ ဗ္ဠသရော အာဂန္ဒာ ဂဏ္ဍာတိ၊ သေနာသနံ ပလိဗုဒ္ဓံ ဟောတိ။ သီဟဗျဂ္ဃါဒီသု ဝါ ပန တံ ပဒေသံ အာဂန္ဒာ ဌိတေသုပိ သေနာသနံ ပလိဗုဒ္ဓံ ဟောတိယေဝ။ ဧवံ ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓေ အနုဒ္ဓရိတ္တာပိ ဂစ္ဆတော အနာပတ္တိ။ **အာပဒါသု**တိ ဇီဝိတမ္ပြဟ္မစရိယန္တရာယေသု။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ။

၅-ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၆။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒေ **ဘိသီ**တိ မဇ္ဈိကဘိသိ ဝါ ပိဋ္ဌကဘိသိ ဝါ၊ စိမိလိကာဒိနိပိ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တပ္ပကာရာနိယေဝ။ **နိသီဒနန္တိ** သဒ္ဒသံ ဝေဒိတမ္ပိ။ **ပစ္စတ္ထရဏန္တိ** ပါဝါရော ကောဇဝေါတိ ဘော်ကမေဝ ဝုတ္တံ။ **တိဏသန္ထာရော**တိ ယေသံ ကေသဉ္စိ တိဏာနံ သန္ထာရော။ သေ နယော ပဏ္ဏသန္ထာရေ။ **ပရိဘောဂ အတိရေကမန္တိ ဿာ**တိ ဘော်ပဌမပါဒံ အတိရေကာမေန္တိ ဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယာတိရေကမေ ပါစိတ္တိယံ။ အပရိဘောဂ ဥပစာရော နာမ သေနာသနတော ဒွေ လေဋ္ဌုပါတာ။

---

[1] ဥဒ္ဓာပေတ္တာဝ (သျာ၊က)

အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယ္ယာတိ ထွေ ဘိက္ခုမှ သတိ ဘိက္ခု အာပုစ္ဆိတမ္ဘော။ တသ္မိံ အသတိ သာမဏေရော၊ တသ္မိံ အသတိ အာရာမိကော၊ တသ္မိမ္ပိ အသတိ ယေန ဝိဟာရော ကာရိတော၊ သော ဝိဟာရသာမိကော, တဿ ဝါ ကုလေ ယော ကောစိ အာပုစ္ဆိတမ္ဘော။ တသ္မိမ္ပိ အသတိ စတူသု ပါသာဏေသု မဏ္ဍံ ဌပေတွာ မဇ္ဈေ အဝသေသမဏ္ဍပိဋ္ဌာနိ အာရောပေတွာ ဥပရိ ဘိသိအာဒိကံ ဒသဝိဓမ္ပိ သေယ္ယံ ရာသိံ ကရိတွာ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ ပဋိသာမေတွာ ဒွါရဝါတပါနာနိ ပိဒဟိတွာ ဂမိယဝတ္တံ ပူရေတွာ ဂန္တွဗ္ဗံ။ သစေ ပန သေနာသနံ ဩဝဿတိ၊ ဆဒနတ္ထဒ္ဓ တိဏံ ဝါ ဝုဋ္ဌကာ ဝါ အာနိတာ ဟောန္တိ။ သစေ ဥဿဟတိ၊ ဆာဒေတဗ္ဗံ။ နော စေ သက္ကောတိ၊ ယော ဩကာသော အနောဝဿကော၊ တတ္ထ မဏ္ဍပိဋ္ဌာဒိနိ နိက္ခိပိတွာ ဂန္တွဗ္ဗံ။ သစေ သမ္ဘမ္ပိ ဩဝဿတိ၊ ဥဿဟန္တေန အန္တောဂါမေ ဥပါသကာနံ ဃရေ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ တေပိ "သံဃိကံ နာမ ဘန္တေ ဘာရိယံ၊ အဂ္ဂိဒါဟာဒိနံ ဘာယာမာ''တိ နဿမ္ပိ ဋ္ဌပေန္တိ၊ အဏ္ဏောကာသေပိ ပါသာဏာနံ ဥပရိ မဏ္ဍံ ဌပေတွာ သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ နိက္ခိပိတွာ တိဏေဟိ စ ပဏ္ဏေဟိ စ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဟိ တတ္ထ အဂ်မတ္တမ္ပိ အဝသိဿတိ၊ တံ အညေသံ တတ္ထ အာဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဥပကာရံ ဘဝိဿတီတိ။

၁၁၇။ **ဝိဟာရဿ ဥပစာရေ**တိအာဒိသု ဝိဟာရဿူပစာရော နာမ ပရိဝေဏံ။ **ဥပဋ္ဌာနသာလာ**တိ ပရိဝေဏဘောဇနသာလာ။ **မဏ္ဍပေါ**တိ ပရိဝေဏမဏ္ဍပေါ။ **ရုက္ခမူလ**န္တိ ပရိဝေဏရုက္ခမူလံ။ အယံ တာဝ နယော ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တော။ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တော၊ အထ ခေါ ဝိဟာရောတိ အန္တောဂဏ္ဍော ဝါ အညံ ဝါ သမ္ဘပရိစ္ဆဒံ ဂတ္တသေနာသနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဝိဟာရဿ ဥပစာရေ**တိ တဿ ဗဟိ အာသန္နေ ဩကာသေ။ **ဥပဋ္ဌာန-သာလာယံ ဝါ**တိ ဘောဇနသာလာယံ ဝါ။ **မဏ္ဍပေ ဝါ**တိ အပရိစ္ဆန္နေ ပရိစ္ဆန္နေ ဝါ ဗဟူနံ သန္နိပါတမဏ္ဍပေ။ ရုက္ခမူလေ ဝတ္တဗ္ဗံ နတ္ထိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဟိ ဒသဝိဓံ သေယ္ယံ အန္တောဂဏ္ဍာဒိမှ ဂတ္တဋ္ဌာနေ ပညပေတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ယသ္မာ သေယျာပိ သေနာသနမှ ဥပစိကာဟိ ပလုဇ္ဇတိ၊ ဝမ္မိကရာသိယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပါစိတ္တိယံ ဝုတ္တံ။ ဗဟိ ပန ဥပဋ္ဌာန-သာလာဒိသု ပညပေတွာ ဂစ္ဆန္တဿ သေယျာမတ္တမေဝ နသေယ္ယ, ဋ္ဌာနဿ

အဂ္ဂတာယ၊ နိ သေနာသနံ၊ တသ္မာ ဣဒ္ဓိကိုဋ္ဌံ ဝုတ္တံ။ **မဟန္တံ ဝါ ဒီဃံ ဝါ**တိ ဣဒ္ဓိ ယသ္မာ နိ သက္ကာ မဟတိယံ သဟသာ ဥပစိကာဟိ ခါယိတုံ၊ တသ္မာ တံ ဝိဟာရေပိ သန္ဓရိတ္မာ ဂစ္ဆန္တသ ဣဒ္ဓိကိုဋ္ဌံ ဝုတ္တံ။ ဝိဟာရပစာရေ ပန တံ ဝိဟာရစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တာပိ ဒိသ္မာ ပဋိသာမေသုန္တိ။

၁၁၀။ **ဥဒ္ဓရိတ္မာ ဂစ္ဆတိ**တိ ဣဒ္ဓရိတ္မာ ဂစ္ဆန္တေန မဟတိယကဝါဋံ သမ္ဘံ အပနေတ္မာ သံဟရိတ္မာ စိဝရဝံသေ လဂ္ဂေတ္မာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ပစ္ဆာ အာဂန္ဘာ ဝသနကဘိက္ခုနာပိ ပုန မဟတိယံ ဝါ ပညပေတ္မာ သယိတ္မာ ဂစ္ဆန္တေန တထေဝ ကာတဗ္ဗံ။ အန္တောဂုဟတော သေယ်ျ ဗဟိကုဋ္ဌေ ပညပေတ္မာ ဝသန္တေန ဂမနကာလေ ဂဟိတဘ္ဘာနေယေဝ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ။ ဥပရိပါသာဒတော သြရောပေတ္မာ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ဝသန္တဿပိ ဧသေဝ နယော။ ရတ္တိဋ္ဌာန-ဒိဝါဋ္ဌာနေသု မဟတိယံ ပညပေတ္မာပိ ဂမနကာလေ ပုန ဂဟိတဘ္ဘာနေယေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။

အာပုန္ဆံ ဂစ္ဆတိတိ ဣဒ္ဓောယံ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာနာပုစ္ဆိတဗ္ဗဝိနိစ္ဆယော၊ ယာ တာဝ ဘူမိယံ ဒိဋ္ဌသာလာ ဝါ ပဏ္ဍသာလာ ဝါ ဟောတိ၊ ယံ ဝါ ရုက္ခဋ္ဌမ္ဟေသု ကတဂေဟံ ဥပစိကာနံ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တတော ပဏ္ဍမန္တေန တာဝ အာပုစ္ဆိတ္မာဝ ပဏ္ဍမိတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ဟိ ကတိပယာနိ ဒိဝသာနိ အဇ္ဈောဝတ္ထဗ္ဗာနေ ဝမ္မိကာဝ သန္တိဋ္ဌန္တိ။ ယံ ပန ပါသာဏပိဋ္ဌိယံ ဝါ ပါသာဏဋ္ဌမ္ဟေသု ဝါ ကတသေနာသနံ သိလုစ္စယလေဏံ ဝါ သုဝေလိတ္ထ-သေနာသနံ ဝါ၊ ယတ္ထ ဥပစိကာသင်္ကာ နတ္ထိ၊ တတော ပဏ္ဍမန္တဿ အာပုစ္ဆိတ္မာပိ အနာပုစ္ဆိတ္မာပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာပုစ္ဆနံ ပန ဝတ္တံ။ သစေ တာဒိသေပိ သေနာသနေ ဧကေန ပဿေန ဥပစိကာ အာရောဟန္တိ၊ အာပုစ္ဆိတ္မာဝ ဂန္တဗ္ဗံ။ ယော ပန အာဂန္တုကော ဘိက္ခု သံဃိကံ သေနာသနံ ဂဟေတ္မာ ဝသန္တံ ဘိက္ခုံ အနုဝတ္တန္တော အတ္တနော သေနာသနံ အဂ္ဂဟေတ္မာ ဝသတိ၊ ယာဝ သော နိ ဂဏှာတိ၊ တာဝ တံ သေနာသနံ ပုရိမဘိက္ခုဿေဝ ပလိဗောဓော။ ယဒါ ပန သော သေနာသနံ ဂဟေတ္မာ အတ္တနော ဋ္ဌာယိဝသေန ဝသတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ အာဂန္တုကဿေဝ ပလိဗောဓော။ သစေ ဥဘောပိ ဝိဘဇိတ္မာ ဂဏှန္တိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ ပလိဗောဓော။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ဝုတ္တံ၊ သစေ ဒွေ တယော ဧကတော ဟုတ္မာ ပညပေန္တိ၊ ဂမနကာလေ သမ္ဘေဟိပိ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ တေသု စေ ပဌမံ ဂစ္ဆန္တော ပစ္ဆိမော ဇဂ္ဂိယတိတိ အာဘောဂံ ကတ္မာ ဂစ္ဆတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆိမဿ အာဘောဂေန မုတ္တိ နတ္ထိ။ ဗဟူ ကေ ပေသေတ္မာ သန္ဓရာပေန္တိ၊ ဂမနကာလေ သမ္ဘေဟိ ဝါ

အာပုဏ္ဏိတဗ္ဗံ၊ ကေ ဝါ ပေသေတွာ အာပုဏ္ဏိတဗ္ဗံ။ အညတော မဗ္ဗပိဋ္ဌာဒိနိ အာနေတွာ အညတြ ဝသိတွာပိ ဂမနကာလေ တတ္ထေव နေတဗ္ဗာနိ။ သစေ အညာဝါသတော အာနေတွာ ဝသမာနဿ အညော ဝုဏ္ဏတရော အာဂစ္ဆတိ၊ နဲ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗော၊ "မယာ ဘန္တေ အညာဝါသတော အာနိတံ၊ ပါကတိကံ ကရေယျာထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန "ဧဝံ ကရိဿာမိ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတေ ဗုတရဿ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝမညတ္ထ ဟရိတွာပိ သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ နဋ္ဌ ဝါ ဓိဏ္ဏံ ဝါ စောရေဟိ ဝါ ဟဋံ ဂိဝါ နဲ ဟောတိ၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ပန ဂိဝါ ဟောတိ။ အညဿ မဗ္ဗပိဋ္ဌံ ပန သံဃိကပရိဘောဂေန ဝါ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ဝါ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ နဋ္ဌ ဂိဝါယေဝ။

ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓံ ဟောတိတိ ဝုဏ္ဏတရဘိက္ခု ဗုဒ္ဓရိယယက္ခသိဟဝါဠမိဂ-ကဏ္ဍသပ္ပါဒိသု ယေန ကေနစိ သေနာသနံ ပလိဗုဒ္ဓံ ဟောတိ။ **သာပေက္ခော ဂန္ဓာ တတ္ထ ဋ္ဌိတော အာပုဏ္ဏတိ၊ ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ**တိ အဇ္ဇေဝ အာဂန္ဓာ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိတိ ဧဝံ သာပေက္ခော နဒီပါရံ ဝါ ဂါမန္တရံ ဝါ ဂန္ဓာ ယတ္ထဿ ဂမနစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတ္ထေဝ ဋ္ဌိတော ကဏ္ဍိ ပေသေတွာ အာပုဏ္ဏတိ၊ နဒီပူရရာဇစောရာဒိသု ဝါ ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ ဥပဒ္ဒုတော၊ နဲ သက္ကောတိ ပစ္ဆာဂန္တုံ၊ ဧဝံဘူတဿပိ အနာပတ္တိ။ သေသံ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယမေဝ သဒ္ဓိ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။

ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒံ ပဋ္ဌမံ။

၆-အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၉။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒေ **ပလိဗုဒ္ဓေန္တိ**တိ ပဌမတရံ ဂန္ဓာ ပတ္တစီဝရံ အတိ-ဟရိတွာ[1] ရုန္ဓိတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ **ထေရာ ဘိက္ခု**[2] **ဝုဋ္ဌာပေန္တိ**တိ အမှာကံ အာဝုသော ပါပုဏာတိတိ ဝဿဂ္ဂေန ဂဟေတွာ ဝုဋ္ဌာပေန္တိ။ **အနုပခဇ္ဇ သေယျံ ကပ္ပေန္တိ**တိ တုမှာကံ ဘန္တေ မဗ္ဗဋ္ဌာနံယေဝ ပါပုဏာတိ။ နဲ သဗ္ဗော ဝိဟာရော။ အမှာကံ ဒါနိ ဗုဒ္ဓံ ဋ္ဌာနံ ပါပုဏာတိတိ အနုပဝိသိတွာ မဗ္ဗပိဋ္ဌံ ပညပေတွာ နိသီဒန္တိပိ နိပဇ္ဇန္တိပိ သဇ္ဈာယမ္ပိ ကရောန္တိ။

၁၂၀။ **ဇာနန္တိ** "အနုဋ္ဌာပနိယော အယ"န္တိ ဇာနန္တော။ တေနေဝဿ ဝိဘင်္ဂေ "ဝုဏ္ဏောတိ ဇာနာတိ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဝုဏ္ဏော ဟိ အတ္တနော ဝုဏ္ဏတာယ

---

[1] -အာဟရိတွာ (က)　　[2] -ထေရေ ဘိက္ခု (သီ၊ သျာ)

အနုဋ္ဌာပနီယော၊ ဂိလာနော ဂိလာနတာယ၊ သံဃော ပန ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝါ ဓမ္မကထိကဝိနယဓရာဒီနံ ဝါ ဂဏဝါစကအာစရိယဿ ဝါ ဗဟူပကာရတ် ဂဏဝိသိဋ္ဌတ္တာ သလ္လက္ခေန္တော ဓုဝဝါသတ္ထာယ ဝိဟာရံ သမ္မန္နိတ္တာ ဒေတိ၊ တသ္မာ ယဿ သံဃေန ဒိန္နော၊ သောပိ အနုဋ္ဌာပနီယော။ ကာမဉ္စေတ္ထ ဂိလာနဿာပိ သံဃောယေဝ အနုစ္ဆဝိကံ သေနာသနံ ဒေတိ၊ ဂိလာနော ပန အပလောကေတ္တာ သံဃေန အဒိန္နသေနာသနောပိ[1] နိ ပိဋ္ဌေတမ္ပော အနုကမ္ပိတမ္ပောတိ ဒယေတုံ ဝိသုံ ဝုတ္တော။

၁၂၁။ **ဥပစာရေတိ** ဣတ္ထ မဗ္ဘပိဋ္ဌာနံ တာဝ မဟလ္လကေ ဝိဟာရေ သမန္တာ ဒိယဏ္ဍော ဟတ္ထော ဥပစာရော၊ ခုဒ္ဒကေ ယတော ပဟောတိ တတော ဒိယဏ္ဍော ဟတ္ထော၊ ပါဒေ ဓောဝိတ္တာ ပဝိသန္တဿ ပဿာဝတ္ထာယ နိက္ခမန္တဿ စ ယာဝ ဒ္ဝါရေ နိက္ခိတ္တပါဒဓောဝနပါသာဏတော ပဿာဝဋ္ဌာနတော စ မဗ္ဘပိဋ္ဌံ, တာဝ ဒိယဏ္ဍဟတ္ထဝိတ္ထာရော မဂ္ဂေါ ဥပစာရော နာမ။ တသ္မိံ မဗ္ဘဿ ဝါ ပိဋ္ဌဿ ဝါ ဥပစာရေ ဋ္ဌိတဿ ဝါ ဘိက္ခုနော ပဝိသန္တဿ ဝါ နိက္ခမန္တဿ ဝါ ဥပစာရေ ယော အနုပခဇ္ဇ သေယ္ယံ ကပ္ပေတုကာမော သေယ္ယံ သန္ဌရတိ ဝါ သန္ဌရာပေတိ ဝါ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။

အဘိနိသီဒတိ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇတိ ဝါတိ ဣတ္ထ အဘိနိသီဒနမတ္တေန အဘိ-နိပဇ္ဇနမတ္တေနေဝ ဝါ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ဒ္ဝေပိ ကရောတိ၊ ဒ္ဝေ ပါစိတ္တိယာနိ။ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ နိသီဒတော ဝါ နိပဇ္ဇတော ဝါ ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။

၁၂၂။ **ဥပစာရံ ဋ္ဌပေတ္တာ သေယ္ယံ သန္ဌရတိ ဝါ သန္ဌရာပေတိ ဝါ**တိ ဣမသ္မိံ, ဣတော ပရေ စ "ဝိဟာရဿ ဥပစာရေ"တိအာဒိကေ ဒုက္ကဋဝါရေပိ ယထာ ဣဓ အဘိနိသီဒနမတ္တေ အဘိနိပဇ္ဇနမတ္တေ[2] ဥဘယကရဏေ ပယောဂဘေဒေ[3] စ ပါစိတ္တိယပ္ပဘေဒေါ ဝုတ္တော၊ ဧဝံ ဒုက္ကဋပ္ပဘေဒေါ ဝေဒိတမ္ပော။ ဧဝရူပေန ဟိ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလေန ကေဝိဟာရေ ဝါ ကေပရိဝေဏေ ဝါ ဝသန္တေန အတ္ထော နတ္ထိ၊ တသ္မာ သမ္ဘတ္ထေဝဿ နိဝါသော ဝါရိတော။ **အညဿ ပုဂ္ဂလိကေ**တိ ဣဓာပိ ဝိဿာသိကဿ ပုဂ္ဂလိကံ အတ္ထနော ပုဂ္ဂလိက-သဒိသမေဝ၊ တတ္ထ အနာပတ္တိ။

၁-အဒိန္နသေနာသနေပိ (က) ၂-အဘိနိသီဒနမတ္တေန အဘိနိပဇ္ဇနမတ္တေန (ကဲ)
၃-ပယောဂဘေဒေန (က)

၁၂၃။ **အာပဒါသူ**တို့ သစေ ဗဟို ဝသန္တသ ဇိဝိတမြဟ္မစရိယန္တရာယော ဟောတိ၊ ဧဝရူပါသု အာပဒါသု ယော ပဝိသတိ၊ တဿာပိ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇-နိဂ္ဂုံးနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၆။ သတ္တမသိက္ခာပဒေ **ကေန ပယောဂေန ဗဟုကေပိ ဒ္ဝါရေ အတိက္ကာမေတိ**တိ ယေ စတုဘူမကပဌဝီဘူမကာ ပါသာဒါ, ဆသတ္တကောဋ္ဌကာနိ ဝါ စတုဿာလာနိ၊ တာဒိသေသု သေနာသနေသု ဟတ္ထေသု ဝါ ဂိဝါယ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ အန္တရာ အဋ္ဌပေန္တော ကေန ပယောဂေန အတိက္ကာမေတိ၊ ကေမေဝ ပါစိတ္တိယံ။ ဌပေတ္ဝာ ဌပေတ္ဝာ နာနာပယောဂေဟိ အတိက္ကာ-မေန္တသ ဒ္ဝါရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။ ဟတ္ထေန အနာမသိတ္ဝာ "နိက္ခမာ"တိ ဝတ္ဝာ ဝါစာယ နိက္ခမန္တသ္မိ သော ဝ နယော။

အညံ အာဏာပေတိတိ ဣတ္ထေ "ဣမံ နိက္ခမာ"တိ အာဏတ္တိမတ္တေ ဒုက္ကဋံ။ သစေ သော သကိ အာဏတ္တော ဗဟုကေပိ ဒ္ဝါရေ အတိက္ကာမေတိ၊ ကေ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန "ဣတ္ထေကာနိ ဒ္ဝါရာနိ နိက္ခမာဟိ"တိ ဝါ "ယာဝ မဟာဒ္ဝါရံ, တာဝ နိက္ခမာဟိ"တိ ဝါ ဧဝံ နိယာမေတ္ဝာ အာဏတ္တော ဟောတိ၊ ဒ္ဝါရ-ဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။

တဿ ပရိက္ခာရန္တိ ယံကိဉ္စိ တဿ သန္တကံ ပတ္တစီဝရပရိဿာဝနဓမကရဏ-မဏ္ဍလဝိဋ္ဌဘိသိဗိမ္ဗောဟနာဒိဘေဒံ အန္တမသော ရဇနဆလ္လိမ္ဗိ ယော နိက္ခမတိ ဝါ နိက္ခမာပေတိ ဝါ၊ တဿ ဝတ္ထုဂဏနာယ ဒုက္ကဋာနိ။ ဂါဠှံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဌပိတေသု ပန ကောဝ အာပတ္တိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

၁၂၇။ **အညဿ ပုဂ္ဂလိကေ**တိ ဣမာဝိ ဝိဿာသိကပုဂ္ဂလိကံ အတ္တနော ပုဂ္ဂလိကသဒိသမေဝ။ ယထာ စ ဣမ, ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။ ယတ္ထ ပန ဝိသေသော ဘဝိဿတိ၊ တတ္ထ ဝက္ခာမ။

၁၂၈။ **အလဒ္ဓံ နိက္ခမတိ ဝါ**တိအာဒီသု ဘဏ္ဍနကာရကကလဟကာရက-မေဝ သကလသံဃာရာမတော နိက္ခမိတုံ လဘတိ၊ သော ဟိ ပက္ခံ လဘိတ္ဝာ

သံဃမ္ပိ ဘိန္ဒေယျ။ အလဇ္ဇီအာဒယော ပန အတ္တနော ဝသနट္ဌာနတောယေव နိက္ကမိတမ္ပာ၊ သကလသံဃာရာမတော နိက္ကမိတုံ နေ ဝဋ္ဋတိ။ **ဥမ္မတ္တကဿာ**တိ သယံ ဥမ္မတ္တကဿ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

နိက္ကမုနသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈-ဝေဟာသကုဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၉။ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒေ **ဥပရိဝေဟာသကုဋ္ဌိယာ**တိ ဥပရိ အစ္ဆန္ဒတလာယ ဒ္ဋိဘူမိကကုဋ္ဌိယာ ဝါ တိဘူမိကာဒိကုဋ္ဌိယာ ဝါ။ **မဉ္စံ သဟသာ အဘိနိသီဒီ**တိ မဉ္စံ သဟသာ အဘိဘဝိတ္တာ အဗ္ဗောတ္ထရိတ္တာ နိသီဒိ။ ဘုမ္မဋ္ဌေ ဝါ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ၊ မဉ္စေ နိသီဒိတိ အတ္ထော။ **အဘီ**တိ ဣဒံ ပန ပဒသောဘနတ္ထံ ဥပသဂ္ဂမတ္တမေဝ။ **နိပ္ပတိတ္တာ**တိ နိပတိတ္တာ၊ နိက္ခမိတ္တာ ဝါ။ တသ္မာ ဟိ ဥပရိ အာဏိပိ[1] နေ ဒိန္နာ၊ တသ္မာ နိက္ခန္တော။ **ဝိဿရမကာသီ**တိ ဝိရူပံ အာတုရသရ-မကာသိ။

၁၃၁။ **ဝေဟာသကုဋ္ဌိ နာမ မဏ္ဍိမဿ ပုရိသဿ အသီသဃဋ္ဋာ**တိ ယာ ပမာဏမဏ္ဍိမဿ ပုရိသဿ သမ္ဘေဒ္ဓိမာဟိ တုလာဟိ သီသံ နေ ဃဋ္ဋေတိ၊ ဧတေန ဣမ အမိပ္ပေတာ ဝေဟာသကုဋ္ဌိ ဒဿိတာ ဟောတိ၊ နေ ဝေဟာသ-ကုဋ္ဌိလက္ခဏံ။ ယာ ဟိ ကာစိ ဥပရိ အစ္ဆန္ဒတလာ ဒ္ဋိဘူမိကာ ကုဋ္ဌိ တိဘူမိကာဒိကုဋ္ဌိ ဝါ ''ဝေဟာသကုဋ္ဌိ''တိ ဝုစ္စတိ။ ဣမ ပန အသီသဃဋ္ဋာ အမိပ္ပေတာ။ အဘိနိသီဒနာဒီသု ပုမ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပယောဂဝသေန အာပတ္တိဘေဒေါ ဝေဒိတမ္ဗော။

၁၃၂။ **အဝေဟာသကုဋ္ဌိယာ**တိ ဘူမိယံ ကတပဏ္ဍာသာလာဒီသု အနာပတ္တိ။ နေ ဟိ သက္ကာ တတ္ထ ပရဿ ပိဋ္ဌာ ကာတုံ။ **သီသဃဋ္ဋာယာ**တိ ယာယံ သီသဃဋ္ဋာ ဟောတိ၊ တတ္ထာပိ အနာပတ္တိ။ နေ ဟိ သက္ကာ တတ္ထ ဟေဋ္ဌာ-ပါသာဒေ အနောဏတေန ဝိစရိတုံ၊ တသ္မာ အသဗ္ဗရဏဋ္ဌာနတ္တာ ပရပိဋ္ဌာ နေ

---

[1] - အာဏိဟိ (က)

ဘဝိဿတိ။ **ဟေဋ္ဌာ အပရိဘောဂံ ဟောတိ**တိ ယဿာ ဟေဋ္ဌာ ဒမ္မသမ္ဘာရာဒိနံ နိက္ခိတ္တတ္တာ အပရိဘောဂံ ဟောတိ၊ တတ္ထာပိ အနာပတ္တိ။ **ပဒရသဋ္ဌိတံ ဟောတိ**တိ ယဿာ ဥပရိမတလံ ဒါရုဖလကေဟိ ဝါ ဃနသန္ထတံ ဟောတိ သုဓာဒိပရိကမ္မကတံ ဝါ၊ တတ္ထာပိ အနာပတ္တိ။ **ပဋ္ဌာဏိ ဒိန္နာ ဟောတိ**တိ မဏ္ဍပိဋ္ဌာနံ ပါဒသိခါသု အာဏိ ဒိန္နာ ဟောတိ။ ယတ္ထ နိသီဒန္တေပိ န နိပ္ပတန္တိ၊ တာဒိသေ မဏ္ဍပိဋ္ဌေ နိသီဒတောပိ အနာပတ္တိ။**တသ္မိံ ဋ္ဌိတော**တိ အာဟစ္စပါဒကေ မဏ္ဍေ ဝါ ဗိဋ္ဌေ ဝါ ဋ္ဌိတော ဥပရိ နာဂဒန္တကာဒီသု လဂ္ဂိတကံ စီဝရံ ဝါ ကိဋ္ဌိ ဝါ ဂဏ္ဍာတိ ဝါ၊ အညံ ဝါ လဂ္ဂေတိ၊ တဿာပိ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဇေတကလောမသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော စ ကာယစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉-မဟာလွကဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၃၅။ နဝမသိက္ခာပဒေ **ယာဝ ဒွါရကောသာ**တိ ဣတ္ထ ဒွါရကောသော နာမ ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋသ သမန္တာ ကဝါဋပိတ္ထာရပ္ပမာဏော ဩကာသော။ မဟာပစ္စရိယံ ပန "ဒွါရဗာဟတော ပဋ္ဌာယ ဒိယမ္ပေါ ဟတ္ထော"တိ ဝုတ္တံ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန "ဒွါရသ ဥဘောသု ပယေသု ကဝါဋပ္ပမာဏ"န္တိ။ မဟာ-အဋ္ဌကထာယံ "ကဝါဋံ နာမ ဒိယမ္ပုဟတ္ထမ္ပိ ဟောတိ ဒ္ဝိဟတ္ထမ္ပိ အမ္ပုတေယ္ယ-ဟတ္ထမ္ပိ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ သုဝုတ္တံ။ တဒေဝ ဟိ သန္ဓာယ ဘဂဝတာပိ "ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋသ သမန္တာ ဟတ္ထပါသာ"တိ အယံ ဥတ္တာနဒ္ဒနိဒ္ဒေသော ကတော။ **အဂ္ဂဠဒ္ဒပနာယာ**တိ သကဝါဋကဒ္ဒါရမ္ဘနဒ္ဒပနာယ၊ သကဝါဋကသ ဒ္ဒါရမ္ဘနသ နိစ္စလဘာဝတ္ထာ-ယာတိ အတ္ထော။ ဒ္ဒါရဒ္ဒပနာယာတိ ဣဒမ္ပိ ဟိ ပဒဘာဇနံ ဣမမေဝတ္ထံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ။ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ ကဝါဋံ ဟိ လဟုပရိဝတ္တကံ ဝိဝရဏ-ကာလေ ဘိတ္တိံ အာဟနတိ၊ ပိဒဟနကာလေ ဒ္ဒါရမ္ဘံ၊ တေန အာဟန-နေန ဘိတ္တိ ကမ္ပတိ၊ တတော မတ္တိကာ စလတိ၊ စလိတ္တာ သိထိလာ ဝါ ဟောတိ ပတတိ ဝါ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ယာဝ ဒ္ဒါရကောသာ အဂ္ဂဠ-ဒ္ဒပနာယာ"တိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ "ဣဒံ နာမ ကတ္တမ္ဘ"န္တိ နေဝ မာတိကာယံ န ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယံ ပန "ပုနပ္ပုနံ ဆာဒါပေသိ၊ ပုနပ္ပုနံ လေပါပေသိ"တိ အဓိကာရတော ယာဝ ဒ္ဒါရကောသာ အဂ္ဂဠဒ္ဒပနာယ ပုနပ္ပုနံ လိမ္ပိတမ္ဘော ဝါ လေပါပေတမ္ဘော ဝါတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌမ္ဘော။

ယံ ပန ပဒဘာဇနေ ''ပိဋ္ဌသမ္ပန္နာ ဟတ္ထပါသာ''တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယသ ဝေမဇ္ဈေ ဋ္ဌိရံ ဟောတိ၊ ဥပရိဘာဂေ ဥစ္ဆာ ဘိတ္တိ၊ တသ တီသု ဒိသာသု သမန္နာ ဟတ္ထပါသာ ဥပစာရော ဟောတိ၊ ခုဒ္ဒကသ ဝိဟာရသ ဒ္ဝီသု ဒိသာသု ဥပစာရော ဟောတိ။ တတြာပိ ယံ ဘိတ္တိ ဝိဝရိယမာနံ ကဝါဋံ အာဟနတိ၊ သာ အပရိပူရဥပစာရာပိ ဟောတိ။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန ပန တီသု ဒိသာသု သမန္နာ ဟတ္ထပါသာ ဋ္ဌိရသ နိစ္စလဘာဝတ္ထာယ လေပေါ အနုညာတော။ သစေ ပနသ ဋ္ဌိရသ အဓောဘာဂေပိ လေပေါကာသော အတ္ထိ၊ တမ္ပိ လိမ္ပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မယာ**တိ ဣတ္ထ **အာလောကသန္ဓိ**တိ ဝါတပါနကဝါဋကာ ဝုစ္စန္တိ။ တေပိ ဝိဝရဏကာလေ ဝိဒတ္ထိမတ္တမ္ပိ အတိရေကမ္ပိ ဘိတ္တိပ္ပဒေသံ ပဟရန္တိ။ ဥပစာရော ပနေတ္ထ သမ္ဘ-ဒိသာသု လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ သမ္ဘဒိသာသု ကဝါဋဝိတ္ထာရပ္ပမာဏော သြကာသော အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မတ္ထာယ လိမ္ပိတမ္ပေါ ဝါ လေပါပေတမ္ပေါ ဝါတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

သေတဝဏ္ဏန္တိအာဒိကံ နာ မာတိကာယ ပဒဘာဇနံ။ ဣမိနာ ဟိ ဝိဟာရသ ဘာရိကတ္တံ နာမ နတ္ထိတိ ပဒဘာဇနေယေဝ အနုညာတံ၊ တသ္မာ သမ္ဘမေတံ ယထာသုခံ ကတ္တဗ္ဗံ။

ဧဝံ လေပကမ္မေ ယံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဒဿေတ္မာ ပုန ဆဒနေ ကတ္တဗ္ဗံ ဒဿေတုံ **ဒ္ဝတ္တိစ္ဆဒနသ္မာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒ္ဝတ္တိစ္ဆဒနသ္မ ပရိယာယန္တိ** ဆဒနသ္မ ဒ္ဝတ္တိပရိယာယံ၊ ပရိယာယော ဝုစ္စတိ ပရိက္ခေပေါ၊ ပရိက္ခေပဒ္ဝယံ ဝါ ပရိက္ခေပတ္တယံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **အပ္ပဟရိတေ ဋ္ဌိတေနာ**တိ အဟရိတေ ဋ္ဌိတေန။ **ဟရိတန္တိ** စေတ္ထ သတ္တဇညဘေဒံ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ မုဂ္ဂမာသတိလကုလတ္ထအလာဗု-ကုမ္ဘဏ္ဍာဒိဘေဒဠ္ဆ အပရဏ္ဏံ အဓိပ္ပေတံ။ တေနေဝါဟ "ဟရိတံ နာမ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ အပရဏ္ဏ"န္တိ။

သစေ ဟရိတေ ဋ္ဌိတော အဓိဋ္ဌာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ္မာတိ ဣတ္ထ ပန ယသ္မိမ္ပိ ခေတ္တေ ဝုတ္တံ ဗီဇံ နာ တာဝ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝသေ ဝါ ပန ပတိတေ သမ္ပဇ္ဇိသတိ၊ တမ္ပိ ဟရိတသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ ဧဝရူပေ ခေတ္တေပိ ဋ္ဌိတေန နာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ အဟရိတေယေဝ ဋ္ဌိတေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ တတြာပိ အယံ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိဋ္ဌိဝံသသ ဝါ ကူဋ္ဌာဂါရကဏ္ဏိကာယ ဝါ ဥပရိ, ထုပိကာယ ဝါ ပသေ နိသိန္နော ဆဒနမုခဝဋ္ဋိအန္တေန သြလောကေန္တော ယသ္မိံ ဘူမိဘာဂေ ဋ္ဌိတံ ပဿတိ၊ ယသ္မိံ စ ဘူမိဘာဂေ ဋ္ဌိတော တံ ဥပရိ နိသိန္နကံ ပဿတိ၊

တသ္မိံ ဌာနေ အဓိဋ္ဌာတမ္ဘံ။ တသ္မာ အန္ဓော အဟရိတေပိ ဌတ္ဝာ အဓိဋ္ဌာတုံ နလဘတိ။ ကသ္မာ? ဝိဟာရသ္မိ ဟိ ပတန္တသ္မိ အယံ ပတနောကာသောတိ။

၁၃၆။ **မဂ္ဂေန ဆာဒေန္တသ္မာ**တိ ဇေ္ဌ မဂ္ဂေန ဆာဒနံ[1] နာမ အပရိက္ခိ-ပိတ္ဝာ ဥဇုကမေဝ ဆာဒနံ၊ တံ ဣဋ္ဌကသိလာသုဓောဟိ လဘတိ။ **ဒ္ဝေ မဂ္ဂေ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ**တိ ဒ္ဝေ မဂ္ဂါ သစေ ဒုစ္ဆန္နာ ဟောန္တိ၊ အပနေတ္ဝာပိ ပုနပ္ပုနံ ဆာဒေတုံ[2] လဘတိ၊ တသ္မာ ယထာ ဣစ္ဆတိ၊ တထာ ဒ္ဝေ မဂ္ဂေ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ တတိယမဂ္ဂံ "ဣဒါနိ ဧဝံ ဆာဒေဟိ"တိ အာဏာပေတ္ဝာ ပက္ကမိတမ္ဘံ။ **ပရိယာ-ယေနာ**တိ ပရိက္ခေပေန။ ဧဝံဆဒနံ ပန တိဏပဏ္ဏေဟိ လဘတိ။ တသ္မာ ဣဓဝါ ယထာ ဣစ္ဆတိ၊ တထာ ဒ္ဝေ ပရိယာယေ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ တတိယံ ပရိယာယံ "ဣဒါနိ ဧဝံ ဆာဒေဟိ"တိ အာဏာပေတ္ဝာ ပက္ကမိတမ္ဘံ။ သစေ နပက္ကမတိ၊ တုဏ္ဍိဘူတေန ဌာတမ္ဘံ။ သမ္ဘဗ္ဗိ စေတံ ဆဒနံ ဆဒနူပရိ ဝေဒိတမ္ဘံ။ ဥပရ္ဗ-ပရိစ္ဆန္နော ဟိ ဝိဟာရော စိရံ အနောဝဿကော ဟောတီတိ မညမာနော ဧဝံ ဆာဒေန္တိ။ **တတော စေ ဥတ္တရိန္တိ** တိဏ္ဍံ မဂ္ဂါနံ ဝါ ပရိယာယာနံ ဝါ ဥပရိ စတုတ္ထေ မဂ္ဂေ ဝါ ပရိယာယေ ဝါ။

၁၃၇။ **ကရဒ္ဒေ ကရဒ္ဒေ**တိ တိဏမုဋ္ဌိယံ တိဏမုဋ္ဌိယံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာန-မေဝါတိ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

မဟာလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၄၀။ ဒသမသိက္ခာပဒေ **ဇာနံ သပ္ပါဏကန္တိ** သပ္ပါဏကံ ဇေန္တိ ယထာ တထာ ဝါ ဇာနန္တော။ **သိဠ္ဓေယ္ယ ဝါ သိဠ္ဓာပေယ္ယ ဝါ**တိ တေန ဥဒကေန သယံ ဝါ သိဠ္ဓေယ္ယ, အညံ ဝါ အာဏာပေတ္ဝာ သိဠ္ဓာပေယ္ယ။ ပါဠိယံ ပန "သိဠ္ဓေယ္ယာတိ သယံ သိဠ္ဓတိ"တိ ဤဒိသာနံ ဝစနာနံ အတ္ထော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ ဓာရံ အဝိစ္ဆိန္နတ္ဝာ သိဠ္ဓန္တသ္မ ကေသ္မိံ ဥဒကဃဋေ ကောဝ အာပတ္တိ။ သေ နယော သမ္ဘဝါဇနေသု။ ဓာရံ ဝိစ္ဆိန္ဒန္တသ္မ ပန ပယောဂေ ပယောဂေ

---

[1] ဆာဒိတံ (က)　　[2] ဆာဒါပေတုံ (သီ၊ သျာ)

အာပတ္တိ။ မာတိကံ သမ္ဘုဇံ ကရောတိ၊ ဒိဝသမ္ပိ သန္ဓတု၊ ကောဝ အာပတ္တိ။ သစေ တတ္ထ တတ္ထ ဗန္ဓိတ္ဝာ အညတော အညတော နေတိ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ သကဒ္ဒဘာရမတ္တမ္ပေ တိဏံ ကေပယောဂေန ဥဒကေ ပက္ခိပတိ၊ ကောဝ အာပတ္တိ။ ကေကံ တိဏံ ဝါ ပဏ္ဏံ ဝါ ပက္ခိပန္တသ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။ မတ္တိကာယပိ အညေသုပိ ကဒ္ဒဂေါမယာဒီသု ဧသေဝ နယော။ ဧဒံ ပန မဟာဥဒကံ သန္ဓာယ နု ဝုတ္တံ၊ ယံ တိဏေ ဝါ မတ္တိကာယ ဝါ ပက္ခိတ္တာယ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆတိ၊ အာဝိလံ ဝါ ဟောတိ၊ ယတ္ထ ပါဏကာ မရန္တိ၊ တာဒိသံ ဥဒကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာန-မေဝါတိ။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

သမတ္တော ဝဏ္ဏနာက္ကမေန သေနာသနဝဂ္ဂေါ[1] ဒုတိယော။

၃-သြဝါဒဝဂ္ဂ

၁-သြဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၄၄။ ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂသ ပဌမသိက္ခာပဒေ **လာဘိနော ဟောန္တိ**တိ ဣဒ္ဓေ နတေသံ ဘိက္ခုနိယော ဒေန္တိ နဒါပေန္တိ၊ မဟာကုလေဟိ ပဗ္ဗဇိတာ ပန ကုလဒိတရော အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတာနံ ဥတ္တိမနုဿာနံ "ကုတော အယ္ယ သြဝါဒံ ဥဒ္ဒေသံ ပရိပုစ္ဆံ လဘထာ"တိ ပုစ္ဆန္တာနံ "အသုကော စ အသုကော စ ထေရော သြဝဒတိ"တိ အသိတိမဟာသာဝကေ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ကထာနုသာရေန တေသံ သီလသုတာစာရဇာတိဂေါတ္တာဒိဘေဒံ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏံ ကထယန္တိ။ ဧဝရူပါ ဟိ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏာ ကထေတုံ ဝဋ္ဋန္တိ။ တတော ပသန္နစိတ္တာ မနုဿာ ထေရာနံ စီဝရာဒိဘေဒံ မဟန္တံ လာဘသက္ကာရံ အဘိဟရိ[2]သု။ တေန ဝုတ္တံ "လာဘိနော ဟောန္တိ စီဝရ။ပ။ ပရိက္ခာရာန"န္တိ။

---

[1]–ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ (ပါဠိယံ)

ဘိက္ခုနိယော ဥပသက်မိတ္တာတိ တေသံ ကိရ သန္တိကေ တာသု ဧကာ ဘိက္ခုနိပိ နာ အာဂစ္ဆတိ၊ လာဘတဏှာယ ပန အာကမ္ပိယမာနဟဒယာ တာသံ ဥပသယံ အဂမံသု။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုနိယော ဥပသက်မိတ္တာ"တိ။ တာပိ ဘိက္ခုနိယော စလစိတ္တတာယ တေသံ ဝစနံ အကံသုယေဝ။ တေန ဝုတ္တံ **အထ ခေါ တာ ဘိက္ခုနိယော။ ပ။ နိသီဒိ**ံ**သု**တိ။ **တိရစ္ဆာနကထန္တိ**[1] သဂ္ဂမဂ္ဂဂမနေပိ တိရစ္ဆာနဘူတံ ရာဇကထာဒိမနေကဝိဓံ နိရတ္ထကကထံ။ **ဣဒ္ဓေါ**တိ သမိဒ္ဓေါ၊ သဟိတတ္ထော ဂမ္ဘီရော ဗဟုရသော လက္ခဏပဋိဝေ-သံယုတ္တောတိ အဓိပ္ပါယော။

၁၄၅-၁၄၇။ **အနုဗာနာမိ ဘိက္ခဝေ**တိ ဣတ္ထေ ယသ္မာ တေ ဘိက္ခု "မာ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိယော သြေါဒိတ္ထာ"တိ ဝုစ္စမာနာ အဒ်ဋ္ဌသစ္စတ္ထာ တထာဂတေ အာဃာတံ ဗန္ဓိတ္တာ အပါယုပဂါ ဘဝေယျုံ၊ တသ္မာ နေသံ တံ အပါယုပဂတံ ပရိဟရန္တော ဘဂဝါ အညေနေဝ ဥပါယေန တေ ဘိက္ခုနောဝါဒတော ပရိဗာဟိရေ ကတ္တုကာမော ဣမံ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ**ံ** အနုဗာနိတိ ဝေဒိတမ္ဘော။ ဧဝံ ဣဓ ပရိဗာဟိရေ ကတ္တုကာမတာယ အနုဗာနိတ္တာ ပရတော ကရောန္တော**ဝ** **အနုဗာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဒ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတ**န္တိအာဒိမာဟ။ ဣမာနိ ဟိ အင်္ဂင်္ဂါနိ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ သုပိနန္တေနပိ နာ ဘူတပုဗ္ဗာနိတိ။

တတ္ထ သီလမသ္ဓ အတ္ထိတိ **သီလ၀ါ**။ ဣဒါနိ ယဿ တံ သီလံ, ယထာ စ တံ တသ္ဓ အတ္ထိ နာမ ဟောတိ၊ တံ ဒဿေန္တော **ပါတိမောက္ခသံ၀ရသံ၀ုတော**တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ပါတိမောက္ခော၀ သံ၀ရော ပါတိမောက္ခသံ၀ရော။ ပါတိ-မောက္ခသံ၀ရေန သံ၀ုတော သမန္နာဂတောတိ **ပါတိမောက္ခသံ၀ရသံ၀ုတော**။

ဝိဟရတိတိ ဝတ္တတိ။ ဝုတ္တဥ္စေတံ ဝိဘင်္ဂေ—

"ပါတိမောက္ခန္တိ သီလံ ပတိဋ္ဌာ အာဒိ စရဏံ သံယမော သံ၀ရော မောက္ခံ ပမောက္ခံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ၊ သံ၀ရောတိ ကာယိကော အဝီတိက္ကမော ဝါစသိကော အဝီတိက္ကမော ကာယိကဝါစသိကော အဝီ-တိက္ကမော။ သံ၀ုတောတိ ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံ၀ရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမ္ပန္နော သမန္နာဂတော၊ တေန ဝုစ္စတိ "ပါတိမောက္ခသံ၀ရသံ၀ုတော"တိ။ ဝိဟရတိတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ စရတိ ဝိဟရတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ "ဝိဟရတိ"တိ[2]။

---

[1] – တိရစ္ဆာနကထာယ (ပါဠိယံ)　　[2] – အဘိ [2] - [2]၅၄-ဝိဌေ။

အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နောတိ မိစ္ဆာဇီဝပဋိသေဓကေန နဝေဠုဒါနာဒိနာ အာစာရေန, ဝေသိယာဒိအဂေါစရံ ပဟာယ သဒ္ဓါသမ္ပန္နကုလာဒိနာ စ ဂေါစရေန သမ္ပန္နော။ **အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ**တိ အပ္ပမတ္တကေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ၊ တာနိ ဝဇ္ဇာနိ ဘယတော ဒဿနသီလောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု**တိ အဓိသီလသိက္ခာဒိဘာဝေန တိဝေ ဒ္ဝိတေသု သိက္ခာပဒေသု တံ တံ သိက္ခာပဒံ သမာဒါယ သမ္မာ အာဒါယ သာဓုကံ ဂဟေတ္ဝာ အဝိဇဟန္တော သိက္ခတိတိ အတ္ထော။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော[1] ပန ယော ဣစ္ဆတိ၊ တေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော ဂဟေတဗ္ဗော။

ဗဟု သုတမဿာတိ **ဗဟုဿုတော**။ သုတံ ဓာရေတီတိ **သုတဓရော**၊ ယဒဿ တံ ဗဟု သုတံ နာမ၊ တံ နု သုတမတ္တမေဝ၊ အထ ခေါ နံ ဓာရေတီတိ အတ္ထော။ မဇ္ဈိသာယံ ဝိယ ရတနံ သုတံ သန္ဓိစိတမသ္မိန္တိ **သုတသန္ဓိစယော**။ ဧတေန ယံ သော သုတံ ဓာရေတိ၊ တဿ မဇ္ဈိသာယ ဂေါပေတ္ဝာ သန္ဓိစိတရတနသေဝ စိရကာလေနာပိ အဝိနာသနံ ဒဿေတိ။ ဣဒါနိ တံ သုတံ သရူပတော ဒဿေန္တော **ယေ တေ ဓမ္မာ**တိအာဒိမာဟ၊ တံ ဝေရဉ္ဇ-ကဏ္ဍေ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ နိဂမနံ၊ တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ[2] ဟောန္တိ၊ တဿ ဗဟုဿုတော။ ဓာတာ[3]၊ တဿ သုတဓရော။ **ဝစသာ ပရိစိတာ** မနသာနုပေက္ခိတာ၊ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ တဿ သုတသန္ဓိစယော။ တတ္ထ **ဝစသာ ပရိစိတာ**တိ ဝါစာယ ပဂုဏာ ကတာ။ **မနသာနုပေက္ခိတာ**တိ မနသာ အနုပေက္ခိတာ၊ အာဝဇ္ဇနဿ ဒီပသဟဿေန ဩဘာသိတာ ဝိယ ဟောန္တိ။ **ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ**တိ အတ္ထတော စ ကာရဏတော စ ပညာယ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဒ္ဓါ သုပစ္စက္ခကတာ ဟောန္တိ။

အယံ ပန ဗဟုဿုတော နာမ တိဝိဓော ဟောတိ နိဿယမုစ္စနကော ပရိသုပဋ္ဌာပကော ဘိက္ခုနောဝါဒကောတိ။ တတ္ထ **နိဿယမုစ္စနကေန** ဥပသမ္ပဒါယ ပဋ္ဌဝေသေန သမ္ဘန္တိမေန ပရိဏ္ဍေဒေန ဒ္ဝေ မာတိကာ ပဂုဏာ ဝါစုဂ္ဂတာ ကာတဗ္ဗာ[4] ပဂ္ဂဒိဝသေသု ဓမ္မသာဝနတ္ထာယ[5] သုတ္တန္တတော စတ္တာရော ဘာဏဝါရာ, သမ္ဘတ္တာနံ ပရိကထနတ္ထာယ အန္ဓကဝိန္ဒမဟာရာဟု-လောဝါဒအမ္ဗဋ္ဌသဒိသော ဧကော ကထာမဂ္ဂေါ, သံဃဘတ္တမဂ်လာမဂ်လေသု အနုမောဒနတ္ထာယ တိသော အနုမောဒနာ, ဥပေါသထပဝါရဏာဒိဇာနနတ္ထံ

၁–ဝိတ္ထာရံ (သီ၊ သျာ) ၂–ဗဟု သုတာ (?) ၃–ဓတာ (သီ၊ သျာ)
၄–ကတ္တာ (က) ၅–ဓမ္မသဝနတ္ထာယ (သီ၊ သျာ၊ က)

ကမ္မာကမ္မဝိနိစ္ဆယော, သမဏာဓမ္မကရဏာတ္ထံ သမာဓိဝသေန ဝါ ဝိပဿနာ-ဝသေန ဝါ အရဟတ္တပရိယောသာနမေကံ ကမ္မဋ္ဌာနံ, ဣတ္ထေကံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣတ္ထောဝတာ ဟိ အယံ ဗဟုဿုတော ဟောတိ စာတုဒ္ဒိသော၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အတ္ထနော ဗ္ရဿရိယေန ဝသိတုံ လဘတိ။

ပရိသုပဋ္ဌာပကေန ဥပသမ္ပဒါယ ဒသဝဿေန သမ္ဘန္ဓိမေန ပရိဏ္ဍေဒေန ပရိသံ အဘိဝိနယေ ဝိနေတုံ ဒ္ဝေ ဝိဘင်္ဂါ ပဂုဏာ ဝါစုဂ္ဂတာ ကာတမ္ဗာ၊ အသက္ကောန္တေန တိဟိ ဇနေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိဝတ္တနက္ခမာ ကာတမ္ဗာ၊ ကမ္မာကမ္မဗ္ဗ ခန္ဓကဝတ္တဗ္ဗ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပရိသာယ ပန အဘိဓမ္မေ ဝိနယနတ္ထံ သစေ မဇ္ဈိမ-ဘာဏကော ဟောတိ မူလပဏ္ဏာသကော ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဒီဃဘာဏကေန မဟာဝဂ္ဂေါ၊ သံယုတ္တဘာဏကေန ဟေဋ္ဌိမာ ဝါ တယော ဝဂ္ဂါ မဟာဝဂ္ဂေါ ဝါ၊ အင်္ဂုတ္တရဘာဏကေန ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဥပရိ ဝါ ဥပဓုနိကာယော ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ အသက္ကောန္တေန တိကနိပါတတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂဟေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ဧကံ ဥဂ္ဂဏ္ဟန္တေန စတုက္ကနိပါတံ ဝါ ပဉ္စကနိပါတံ ဝါ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝုတ္တံ။ ဇာတကဘာဏကေန သာဋ္ဌကထံ ဇာတကံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ တတော သြေရံ နဝဋ္ဋတိ။ ဓမ္မပဒမ္ပိ သဟ ဝတ္ထုနာ ဥဂ္ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ တတော တတော သမုစ္စယံ ကတ္ဝာ မူလပဏ္ဏာသက-မတ္တံ ဝဋ္ဋတိ နဝဋ္ဋတိတိ။ နဝဋ္ဋတိတိ ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ဣတရာသု ဝိစာရဏာယေဝ နတ္ထိ။ အဘိဓမ္မေ ကိဉ္စိ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ နဝုတ္တံ။ ယသ္ယ ပန သာဋ္ဌကထမ္ပိ ဝိနယပိဋကံ အဘိဓမ္မပိဋကဉ္စ ပဂုဏံ၊ သုတ္တန္တေ စ ဝုတ္တပ္ပကာရော ဂန္ထော နတ္ထိ၊ ပရိသံ ဥပဋ္ဌာပေတုံ နလဘတိ။ ယေန ပန သုတ္တန္တတော ဝိနယတော စ ဝုတ္တပ္ပမာဏော ဂန္ထော ဥဂ္ဂဟိတော၊ အယံ ပရိသုပဋ္ဌာပကော ဗဟုဿုတော ဟောတိ ဒိသာပါမောက္ခော ယေနကာမံဂမော၊ ပရိသံ ဥပဋ္ဌာပေတုံ လဘတိ။

ဘိက္ခုနောဝါဒကေန ပန သာဋ္ဌကထာနိ တီဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ အသက္ကောန္တေန စတူသု နိကာယေသု ဧကဿ အဋ္ဌကထာ ပဂုဏာ ကာတမ္ဗာ၊ ဧကေနိကာယေန ဟိ သေသနိကာယေသုပိ ပဋ္ဌံ ကထေတုံ သက္ခိဿတိ။ သတ္တသု ပကရဏေသု စတုပ္ပကရဏဿ အဋ္ဌကထာ ပဂုဏာ ကာတမ္ဗာ၊ တတ္ထ လဒ္ဓနယေန ဟိ သေသပကရဏေသု ပဋ္ဌံ ကထေတုံ သက္ခိဿတိ။ ဝိနယပိဋကံ ပန နာနတ္ထံ နာနာကာရဏံ၊ တသ္မာ တံ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌကထာယ ပဂုဏံ ကာတမ္ဗမေဝ။ ဣတ္ထောဝတာ ဟိ ဘိက္ခုနောဝါဒကော ဗဟုဿုတော နာမ ဟောတိတိ။

ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿာတိအာဒိ ပန ယသ္မာ အညသ္မိံ သကလေ နဝင်ေဝိ ဗာဟုဿစ္စေ သတိ သာဋ္ဌကထံ ဝိနယပိဋကံ ဝိနာ နေ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တသ္မာ ဝိသုံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝိတ္ထာရေနာ**တိ ဥဘတောဝိဘင်ေန သဒ္ဒါ။ **သွာဂတာနိ**တိ သုဋ္ဌု အာဂတာနိ။ ယထာ အာဂတာနိ ပန သွာဂတာနိ ဟောန္တိ၊ တံ ဒဿေတုံ **သုဝိဘတ္တာနိ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သုဝိဘတ္တာနိ**တိ သုဋ္ဌု ဝိဘတ္တာနိ ပဒပစ္စာဘဋ္ဌသင်္ခါတေါသဝိရဟိတာနိ။ **သုပ္ပဝတ္တီနိ**တိ ပဂုဏာနိ ဝါစုဂ္ဂတာနိ။ **သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသေါ**တိ ခန္ဓကပရိဝါရတော အာဟရိတ္ဝါ သုတ္တဝသေန သုဋ္ဌု ဝိနိစ္ဆိတာနိ။ **အနုဗျဉ္ဇနသေါ**တိ အက္ခရပဒပါရိပူရိယာ စ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ အခဏ္ဍာနိ အဝိပရီတက္ခရာနိ။ ဧတေန အဋ္ဌကထာ ဒီပိတာ၊ အဋ္ဌကထာတော ဟိ ဧသေ ဝိနိစ္ဆယော ဟောတိတိ။

ကလျာဏဝါစေါတိ သိထိလဓနိတာဒီနံ ယထာဝိဓာနဝစနေန ပရိမဏ္ဍလ-ပဒဗျဉ္ဇနာယ ပေါရိယာ ဝါစာယ သမန္နာဂတော ဝိဿဋ္ဌာယ အနေလဂဋ္ဌာယ အတ္ထသ ဝိညာပနိယာ။ **ကလျာဏဝါက္ခရဏော**တိ မဓုရသရော၊ မာတုဂါမော ဟိ သရသမ္ပတ္တိရတော၊ တသ္မာ ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနမ္ပိ ဝစနံ သရ-သမ္ပတ္တိရဟိတံ ဟိဋ္ဌေတိ။ **ယေဘုယ္ယေန ဘိက္ခုနိနံ ဝိယော ဟောတိ မနာပေါ**တိ သမ္ဘာသံ ဝိယော နာမ ဒုလ္လဘော၊ ဗဟုတရာနံ ပန ပဏ္ဍိတာနံ ဘိက္ခုနိနံ သီလာစာရသမ္ပတ္တိယာ ဝိယော ဟောတိ မနဝဗုနကော။ **ပဋိဗလော ဟောတိ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတုန္တိ** သုတ္တဋ္ဌ ကာရဏဋ္ဌ ဒဿေန္တော ဝဋ္ဋဘယေန တဇ္ဇေတွာ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတုံ တာဒိသံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ သမတ္ထော ဟောတိ။ **ကာသာယဝတ္ထဝသနာယာ**တိ ကာသာယဝတ္ထနိဝတ္ထာယ။ **ဂရုဓမ္မန္တိ** ဂိဟိကာလေ ဘိက္ခုနိယာ ကာယသံသဂ္ဂံ ဝါ သိက္ခမာနာသာမဏေရိသု မေထုန-ဓမ္မံ ဝါ အနဏ္ဍာပန္နပုဗ္ဗော ဟောတိ။ မာတုဂါမော ဟိ ပုဗ္ဗေ ကတမနု-သရန္တော သံဝရေ ဋ္ဌိတသာပိ ဓမ္မဒေသနာယ ဂါရဝံ နေ ကရောတိ၊ အထ ဝါ တသ္မိံယေဝ အသဒ္ဓမ္မေ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတိ။ **ဝိသတိဝဿော ဝါ**တိ ဥပသမ္ပဒါယ ဝိသတိဝဿော တတော အတိရေကဝဿော ဝါ။ ဝေရ္ဏပေါ ဟိ ဝိသဘာဂေဟိ ဝတ္ထု။ဟိ ပုနပ္ပုနံ သမာဂစ္ဆန္တော ဝိယ သဟသာ သီလဝိနာသံ နေ ပါပုဏာတိ၊ အတ္တနော ဝယံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ အယုတ္တဋ္ဌာနေ ဆန္ဒရာဂံ ဝိနေတုံ ပဋိဗလော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဝိသတိဝဿော ဝါ ဟောတိ အတိရေက-ဝိသတိဝဿော ဝါ''တိ။

ထွေ စ သီလဝါတိအာဒိ ဧကမဂ်ံ၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိတိအာဒိ ဒုတိယံ၊ ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿာတိအာဒိ တတိယံ၊ ကလျာဏဝါစော ဟောတိ ကလျာဏဝါက္ကရဏောတိ စတုတ္ထံ၊ ယေဘုယ္ယေန ဘိက္ခုနိနံ ဝိယော ဟောတိ မနာပေါတိ ပဉ္စမံ၊ ပဋိဗလော ဟောတိ ဘိက္ခုနိယော သြဝဒိတုန္တိ ဆဋ္ဌံ၊ နခေါ ပနေတန္တိအာဒိ သတ္တမံ၊ ဝိသတိဝဿောတိအာဒိ အဋ္ဌမန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၄၇။ **ဥတ္တိစတုတ္ထေနာ**ဘိ ပုဗ္ဗေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဝုတ္တေနေဝ။ **ဂရုဓမ္မေဟိ**တိ ဂရုကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တေဟိ ဂါရဝံ ကတ္တာ ဘိက္ခုနိဟိ သမ္ဘဋ္ဌိတမ္ဘတ္တာ "ဂရုဓမ္မာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ကေတောဥပသမ္ပန္နာယာ**တိ[1] ထွေ ဘိက္ခုနိနံ သန္တိကေ ကေတောဥပသမ္ပန္နာယ ယော ဂရုဓမ္မေန သြဝဒတိ၊ တသ ဒုက္ကဋံ။ ဘိက္ခုနိနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ပန ယထာဝတ္ထု၊ကမေဝ။

၁၄၉။ **ပရိဝေဏံ သမ္ဘဇ္ဇိတ္တာ**တိ သစေ ပါတော အသမ္ဘဇ္ဇံ, သမ္ဘဇ္ဇမ္ပိ ဝါ ပုန တိဏပဏ္ဏာဒီဟိ ဥက္ကာပံ ပါဒပ္ပဟာရေဟိ[2] စ ဝိကိဏ္ဏဝါလိကံ ဇာတံ၊ သမ္ဘဇ္ဇိတမ္ဘံ။ အသမ္ဘဇ္ဇံ ဟိ တံ ဒိသ္မာ "အယ္ယော အတ္တနော နိသိတကေ ဒဟရဘိက္ခုပိ ဝတ္တပဋိပတ္တိယံ နယောဇေတိ၊ ဓမ္မံယေဝ ကထေတိ"တိ တာ ဘိက္ခုနိယော အသောတုကာမာ ဝိယ ဘဝေယ္ယုံ။ တေန ဝုတ္တံ "ပရိဝေဏံ သမ္ဘဇ္ဇိတ္တာ"တိ။ အန္တောဂါမတော ပန ဘိက္ခုနိယော အာဂစ္ဆန္တိယော ဝိပါသိတာ စ ကိလန္တာ စ ဟောန္တိ၊ တာ ပါနိယဉ္စ ဟတ္ထပါဒမုခသီတလ-ကရဏဉ္စ ပစ္စာသီသန္တိ၊ တသ္မိဉ္စ အသတိ ပုရိမနယေနေဝ အဂါရဝံ ဇနေတ္တာ အသောတုကာမာဝိ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ **ပါနိယံ ပရိဘောဇနိယံ ဥပဋ္ဌပေတ္တာ**တိ။

အာသနန္တိ နိစ္စဝိဌကဖလကတဋ္ဌိကကဋ္ဌသာရကာဒိဘေဒံ အန္တမသော သာခါဘင်္ဂမ္ပိ "ဣဒံ တာသံ အာသနံ ဘဝိဿတီ"တိ ဧဝံ အာသနံ ပညပေတ္တာ။ ဓမ္မဒေသနာပတ္တိမောစနတ္ထံ ပန ဒုတိယော ဣစ္ဆိတမ္ဘော။ တေန ဝုတ္တံ **ဒုတိယံ ဂဟေတ္တာ နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ**။ **နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ** နိ ဝိဟာရပစ္ဆန္တေ၊ အထ ခေါ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဥပေါသထာဂါရသ ဝါ ဘောဇနသာလာယ ဝါ ဒ္ဝါရေ သမ္ဘေသံ သြသရဏဋ္ဌာနေ နိသီဒိတမ္ဘံ။ **သမဋ္ဌိတ္ထာ**တိ သမ္ဘာ[3] အာဂတတ္ထာတိ အတ္ထော။ **ဝတ္ထန္တိ**တိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ပဂုဏာ ဝါ ဝုဋ္ဌတာတိ အတ္ထော။ **နိယ္ယာဒေ-တဗ္ဗော**တိ အပ္ပေတဗ္ဗော။ **သြသာရေတဗ္ဗော**တိ ပါဠိ ဝတ္တဗ္ဗော။ **ဝဿသတူ-ပသမ္ပန္နာယာ**တိအာဒိ ဝတ္တဗ္ဗပါဠိဒဿနံ။

---

[1]-ကေတောဥပသမ္ပန္နန္တိ (ပါဠိယံ) [2]-ဝါတပ္ပဟာရေဟိ (က) [3]-သမ္ဘာ (က)

တတ္ထ **သာမီစိကမ္မန္တိ** မဂ္ဂသမ္ဘဒါနဗီဇနပါနိယာပုဏ္ဏနာဒိကံ အနုဏ္ဍိကဝတ္ထုံ။ ဣတ္ထေ စ ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုဿ အာဘိဝါဒနံ နာမ အန္ကောဝါမေ ဝါ ဗဟိဝါမေ ဝါ အန္ကောဝိဟာရေ ဝါ ဗဟိဝိဟာရေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ ရထိကာယ ဝါ အန္တမသော ရာဇဿာရဏ္ဏာယပိ ဝတ္ထုမာနာယ ဒေဝေ ဝဿမာနေ သကဒ္ဒမာယ ဘူမိယာ ဆတ္တပတ္တဟတ္ထာယပိ ဟတ္ထိအဿာဒီဟိ အနုဗန္ဓိယပိ ကာတဗ္ဗမေဝ။ ကောဗန္ဓိယ ပါဠိယာ ဘိက္ခာစာရံ ပဝိသန္တေ ဒိသ္မာ ကေသ္မိံ ဌာနေ "ဝန္ဒာမိ အယ္မာ"တိ ဝန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အန္တရန္တရာ ဒ္ဝါဒသဟတ္ထေ မုဏ္ဍိတ္မာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝိသုံ ဝိသုံ ဝန္ဒိတဗ္ဗာ။ မဟာသန္ဓိပါတေ နိသိန္နေ ကေသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဝန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒေ နယော အဠလိကမ္မေပိ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိသိန္နာယ ပန ပစ္ဆိုဌာနံ ကာတဗ္ဗံ။ တဿ တဿ သာမီစိကမ္မဿ အနုရူပေ ပဒေသေ စ ကာလေ စ တံ တံ ကာတဗ္ဗံ။

သက္ကတ္ဝာတိ ယထာ ကတော သုကတော ဟောတိ, ဧဝံ ကတ္ဝာ။ **ဂရုံကတ္ဝာ**တိ တတ္ထ ဂါရဝံ ဇနေတ္ဝာ။ **မာနေတ္ဝာ**တိ မနေန ပိယံ ကတ္ဝာ။ **ပူဇေတ္ဝာ**တိ ဇုမေသံယေဝ တိက္ခိတ္တုံ ကိစ္စာနံ ကရဏေန ပူဇေတ္ဝာ။ **အနတိက္ကမနီယော**တိ နာ အတိက္ကမိတဗ္ဗော။

အဘိက္ခုကေ အာဝါသေတိ ဣတ္ထေ သစေ ဘိက္ခုနုပဿယတော အမုယောဇနဗ္ဘန္တရေ သြဝါဒဒါယကာ ဘိက္ခူ နတ္ထိ၊ အယံ အဘိက္ခုကော အာဝါသော နာမ၊ ဣတ္ထေ ဝဿံ နတ္ထိ ဝသိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ "အဘိက္ခုကော နာမ အာဝါသော နတ္ထိ သက္ကာ ဟောတိ သြဝါဒါယ ဝါ သံဝါသာယ ဝါ ဂန္တုံ"န္တိ။ နတ္ထိ စ သက္ကာ တတော ပရံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဂန္တုံ ဝမ္မံ သုတ္ဝာ အာဂန္တုံ။ သစေ တတ္ထ ဝဿံ ဝသိတုံ အနိစ္ဆမာနာ ဘိက္ခုနိယော ဉာတကာ ဝါ ဥပဋ္ဌာကာ ဝါ ဧဝံ ဝဒန္တိ "ဝသထ အယ္ယေ၊ မယံ ဘိက္ခူ အာနေဿာမာ"တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝုတ္ထပ္ပမာဏေ ပဒေသေ ဝဿံ ဥပဂန္တုကာမာ ဘိက္ခူ အာဂန္ဒ္ဝာ သာခါမဏ္ဍပေပိ ကေရတ္တံ ဝုတ္ထာ ဟောန္တိ၊ နာ နိမန္တိတာ ဟုတ္ဝာ ဂန္တုကာမာ။ ဣတ္ထာဝတာပိ သဘိက္ခုကော အာဝါသော ဟောတိ၊ ဣတ္ထေ ဝဿံ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥပဂစ္ဆန္တိဟိ စ ပက္ခဿ တေရသိယံယေဝ ဘိက္ခူ ယာစိတဗ္ဗာ "မယံ အယ္ယာ တုမှာကံ သြဝါဒေန ဝသိဿာမာ"တိ။ ယတော ပန ဥဇုနာ မဂ္ဂေန အမုယောဇနေ ဘိက္ခူနံ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ တေန ပန မဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တိနံ ဇိဝိတန္တရာယော ဝါ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော ဝါ ဟောတိ၊ အညေန မဂ္ဂေန

ခ-၀ ၂-၄၁ ၂-ပိဋ္ဌေ။

ဂစ္ဆန္တိနံ အတိရေကဃုယောဇနံ ဟောတိ၊ အယံ အဘိက္ခုကာဝါသဋ္ဌာနေ-ယေव တိဋ္ဌတိ။ သစေ ပန တတော ဂါဝုတမတ္တေ အညော ဘိက္ခုနုပဿယော ခေမဋ္ဌာနေ ဟောတိ၊ တာဟိ ဘိက္ခုနိဟိ တာ ဘိက္ခုနိယော ယာစိတ္မာ ပုန ဂန္ဓာ ဘိက္ခု။ ယာစိတမ္ဘာ "အယျာ အမှာကံ ဥဇုမဂ္ဂေ အန္တရာယော အတ္ထိ၊ အညေန မဂ္ဂေန အတိရေကဃုယောဇနံ ဟောတိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ ပန အမှာကံ ဥပဿယတော ဂါဝုတမတ္တေ အညော ဘိက္ခုနုပဿယော အတ္ထိ၊ အယျာနံ သန္တိကာ ဝတ္ထု အာဂတသြေါဒေန ဝသိဿာမာ''တိ။ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ သမ္ပဋိစ္ဆိတမ္ပိ။ တတော တာဟိ ဘိက္ခုနိဟိ တံ ဘိက္ခုနုပဿယံ အာဂန္ဓာ ဥပေါသထော ကာတမ္ဘော၊ တာ ဝါ ဘိက္ခုနိယော ဒိသ္သာ အတ္ထနော ဥပဿယမေဝ ဂန္ဓာ ကာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန ဝဿံ ဥပဂန္တုကာမာ ဘိက္ခု စာတုဒ္ဒသေ ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဘိက္ခုနိဟိ စ "ဣဓ အယျာ ဝဿံ ဝသိဿထာ"တိ ပုစ္ဆိတာ "အာမာ"တိ ဝတ္တာ ပုန တာဟိ "တေနဟိ အယျာ မယမ္ပိ တုမှာကံ သြေါဒံ အနုဇီဝန္တိယော ဝသိဿာမာ"တိ ဝုတ္တာ ဒုတိယဒိဝသေ ဂါမေ ဘိက္ခာစာရသမ္ပဒံ အပဿန္တာ "နသက္ကာ ဣဓ ဝသိတု''န္တိ ပက္ကမန္တိ။ အထ တာ ဘိက္ခုနိယော ဥပေါသထဒိဝသေ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဘိက္ခု။ နပဿန္တိ၊ ဣတ္ထေ ကိံ ကာတမ္ဘန္တိ။ ယတ္ထ ဘိက္ခု ဝသန္တိ၊ တတ္ထ ဂန္ဓာ ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿံ ဥပဂန္တမ္ပိ။ ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿံ ဥပဂန္တုံ အာဂမိဿန္တိတိ ဝါ အာဘောဂံ ကတ္တာ အာဂတာနံ သန္တိကေ သြေါဒေန ဝသိတမ္ပိ။ သစေ ပန ပစ္ဆိမိကာယပိ နကေစိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ စ ရာဇာယံ ဝါ စောရာယံ ဝါ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဝါ ဟောတိ၊ အဘိက္ခုကာဝါသေ ဝသန္တိယာ အာပတ္တိ, ဝဿစ္ဆေဒံ ကတ္တာ ဂစ္ဆန္တိယာပိ အာပတ္တိ၊ သာ ရက္ခိတမ္ဘာ။ အာပဒါသု ဟိ အဘိက္ခုကေ အာဝါသေ ဝသန္တိယာ အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ။ သစေ အာဂန္ဓာ ဝဿံ ဥပဂတာ ဘိက္ခု ပုန ကေနစိ ကာရဏေန ပက္ကမန္တိ၊ ဝသိတမ္ဘမေဝ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ "အနာပတ္တိ ဝဿူပဂတာ ဘိက္ခု ပက္ကန္တာ ဝါ ဟောန္တိ ဝိဗ္ဘန္တာ ဝါ ကာလကတာ ဝါ ပက္ခသက်န္တာ ဝါ အာပဒါသု ဥမ္မတ္တိကာယ အာဒိကမ္မိကာယာ"တိ[1]။ ပဝါရေန္တိယာ ပန ယတ္ထ ဘိက္ခု အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဂန္ဓာ ပဝါရေတမ္ပိ။

အန္ဓဗ္ဗမာသန္တိ အဗ္ဗမာသေ အဗ္ဗမာသေ။ **ဒွေ ဓမ္မာ ပစ္စာသီသိတမ္ဘာ**တိ ဒွေ ဓမ္မာ ဣစ္ဆိတမ္ဘာ။ **ဥပေါသထပုစ္ဆကန္တိ** ဥပေါသထပုစ္ဆနံ။ တတ္ထ ပန္ဒရသိကေ ဥပေါသထေ ပက္ခသ စာတုဒ္ဒသိယံ, စာတုဒ္ဒသိကေ တေရသိယံ ဂန္ဓာ

---

[1] ၁-၀ ၂-၄၁ ၂-ဝိဋ္ဌေ။

ဥပေါသထော ပုစ္ဆိတမ္ဘော။ မဟာပစ္စရိယံ ပန "ပကၽသ တေရသိယံယေဝ ဂန္ဓာ 'အယံ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသိကော ပန္နရသိကော'တိ ပုစ္ဆိတမ္ဘ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဥပေါသထဒိဝသေ သြဝါဒတ္ထာယ ဥပသင်္ကမိတမ္ဘံ။ ပါဋိပဒဒိဝသတော ပန ပဋ္ဌာယ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ ဂန္တမ္ဘံ။ ဣတိ ဘဂဝါ အညသ္မိံ ကမ္မသ္မိံ သြကာသံ အဒတ္တွာ နိရန္တရံ ဘိက္ခူနိနံ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဂမနမေဝ ပညပေသိ။ ကသ္မာ? မန္ဒပညတ္တာ မာတုဂါမသ္မိံ။ မန္ဒပညော ဟိ မာတုဂါမော၊ တသ္မာ[1] နိစ္စံ ဓမ္မသဝနံ ဗဟူပကာရံ။ ဧဝဉ္စ သတိ "ယံ မယံ ဇာနာမ၊ တမေဝ အယျာ ဇာနန္တိ"တိ မာနံ အကတ္တွာ ဘိက္ခုသံဃံ ပယိရုပါသမာနာ သာတ္ထိကံ ပဋ္ဌဏ္ဍံ ကရိဿန္တိ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ ဧဝမကာသိ။ ဘိက္ခုနိယောပိ "ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇိဿာမာ"တိ သဗ္ဗာယေဝ နိရန္တရံ ဝိဟာရံ ဥပသင်္ကမိ[2]သု။ ဝုတ္တဥ္စေတံ—

> "တေ န ခေါ ပန သမယေန သဗ္ဗော ဘိက္ခုနိသံဃော သြဝါဒံ ဂစ္ဆတိ။ မနုဿာ ဥဗ္ဗာယန္တိ ခိယ္ယန္တိ ဝိပါစေန္တိ 'ဇာယာယော ဣမာ ဣမေသံ၊ ဇာရိယော ဣမာ ဣမေသံ၊ ဣဒါနိမေ ဣမာဟိ သဒ္ဓိံ အဘိရမိဿန္တိ'တိ။ ဘဂဝတော တေမတ္တံ အာရောစေသုံ။ န ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗေန ဘိက္ခုနိသံဃေန သြဝါဒေါ ဂန္တဗ္ဗော၊ ဂစ္ဆေယ္ယ စေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုနိဟိ သြဝါဒံ ဂန္တု"န္တိ။ ပုနပိ တတ္ထေဝ ဥဗ္ဗာယိ[3]သု။ ပုန ဘဂဝါ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွေ တိသော ဘိက္ခုနိယော သြဝါဒံ ဂန္တု"န္တိ အာဟ။

တသ္မာ ဘိက္ခုနိသံဃေန ဒွေ တိသော ဘိက္ခုနိယော ယာစိတ္တွာ ပေသေတမ္ဘာ "ထေယ္ယေ ဘိက္ခုသံဃံ သြဝါဒူပသင်္ကမနံ ယာစထ၊ ဘိက္ခုနိသံဃော အယျာ။ပ။ သြဝါဒူပသင်္ကမန"န္တိ[4]။ တာဟိ ဘိက္ခုနိဟိ အာရာမံ ဂန္တမ္ဘံ။ တတော သြဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကံ ဂေါ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတ္တွာ ဝန္ဒိတ္တွာ သော ဘိက္ခု ကောယ ဘိက္ခုနိယာ ဧဝမသ္မ ဝစနိယော "ဘိက္ခုနိသံဃော အယ္ယ ဘိက္ခုသံဃသ္မ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ သြဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ အယ္ယ ဘိက္ခုနိသံဃော သြဝါဒူပသင်္ကမန"န္တိ။ တေန ဘိက္ခုနာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတ္တွာ ဧဝမသ္မ ဝစနိယော "ဘိက္ခုနိသံဃော ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃသ္မ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ သြဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိသံဃော သြဝါဒူပသင်္ကမန"န္တိ။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝုတ္တမ္ဘော "အတ္ထိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော"တိ။ သစေ ဟောတိ ကောစိ

၁-တသ္မာ (သီ)၊ တသ္မ (သျာ) ၂-ဝိ ၄-၄၅၅-ဝိဒ္ဓေ။

ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝတ္တမ္ဘော ''ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ တံ ဘိက္ခုနိသံဃော ဥပသက်မတူ''တိ။

သစေ နဟောတိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝတ္တမ္ဘော "ကော အာယသ္မာ ဥဿဟတိ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတု"နှင့်။ သစေ ကောစိ ဘိက္ခု ဥဿဟတိ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတုံ၊ သော စ ဟောတိ အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော၊ သမ္မန္ဒိတ္တာ ဝတ္တမ္ဘော ''ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ တံ ဘိက္ခုနိသံဃော ဥပသက်မတူ''တိ။

သစေ ပန ကောစိ နဥဿဟတိ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတုံ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေ-သကေန ဝတ္တမ္ဘော "နတ္ထိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ ပါသာဒိကေန ဘိက္ခုနိသံဃော သမ္မာဒေတူ"တိ။ ဘွောဝတာ ဟိ သကလံ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟံ သာသနမာရောစိတံ ဟောတိ။ တေန ဘိက္ခုနာ သာဓုတိ သမ္မဒ္ဒိတ္ဆိတ္တာ ပါဋိပဒေ ဘိက္ခုနိနံ အာရောစေတမ္ဗံ။ ဘိက္ခုနိသံဃေနပိ တာ ဘိက္ခုနိယော ပေသေတမ္ဗာ ''ဂစ္ဆထယျေ ပုစ္ဆထ ကိံ အယျ လဘတိ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသက်မန''နှင့်။ တာဟိ "သာဓု အယျေ"တိ သမ္မဒ္ဒိတ္ဆိတ္တာ အာရာမံ ဂန္တာ တံ ဘိက္ခုံ ဥပသက်မိတ္တာ ဧဝံ ဝတ္တမ္ဗံ "ကိံ အယျ လဘတိ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသက်မန"နှင့်။ တေန ဝတ္တမ္ဗံ "နတ္ထိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ ပါသာဒိကေန ဘိက္ခုနိသံဃော သမ္မာ-ဒေတူ"တိ။ ဟာဟိ သာဓု အယျာတိ သမ္မဒ္ဒိတ္ဆိတမ္ဗံ။ ကေတော အာဂတာနံ ဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ၊ တာသု ပန ကောယ ဘိက္ခုနိယာ ဝတ္တမ္ဗဒ္ဓု သမ္မဒ္ဒိတ္ဆိတမ္ဗဒ္ဓု၊ ဣတရာ တသာ သဟာယိကာ။

သစေ ပန ဘိက္ခုနိသံဃော ဝါ ဘိက္ခုသံဃော ဝါ နပ္ပရတိ၊ ဥဘယတောပိ ဝါ ဂဏမတ္တမေဝ ပုဂ္ဂလမတ္တံ ဝါ ဟောတိ၊ ကော ဘိက္ခုနီ ဝါ ဗဟူဟိ ဘိက္ခုနုပဿယေဟိ ဩဝါဒတ္ထာယ ပေသိတာ ဟောတိ၊ တတြာယံ ဝစနက္ကမော။ ဘိက္ခုနိယော အယျ ဘိက္ခုသံဃသ ပါဒေ ဝန္ဒန္တိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဒ္ဓု ယာစန္တိ၊ လဘန္တု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိယော ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။ အဟံ အယျ ဘိက္ခုသံဃသ ပါဒေ ဝန္ဒာမိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဒ္ဓု ယာစာမိ၊ လဘာမဟံ အယျ ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။

ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ အယျာနံ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။ ဘိက္ခုနိယော အယျ အယျာနံ ပါဒေ ဝန္ဒန္တိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစန္တိ၊ လဘန္တု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိယော ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။ အဟံ အယျ အယျာနံ ပါဒေ ဝန္ဒာမိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစာမိ၊ လဘာမဟံ အယျ ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။

ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ အယျဿ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။ ဘိက္ခုနိယော အယျ အယျဿ ပါဒေ ဝန္ဒန္တိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစန္တိ၊ လဘန္တု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိယော ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။ အဟံ အယျ အယျဿ ပါဒေ ဝန္ဒာမိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစာမိ၊ လဘာမဟံ အယျ ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။

ဘိက္ခုနိသံဃော စ အယျ ဘိက္ခုနိယော စ ဘိက္ခုနိ စ ဘိက္ခုသံဃဿ အယျာနံ အယျဿ ပါဒေ ဝန္ဒတိ ဝန္ဒန္တိ ဝန္ဒတိ။ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစတိ ယာစန္တိ ယာစတိ။ လဘတု ကိရ လဘန္တု ကိရ လဘတု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိသံဃော စ ဘိက္ခုနိယော စ ဘိက္ခုနိ စ ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။

တေနပိ ဘိက္ခုနာ ဥပေါသထကာလေ ဧဝံ ဝတ္တွဗ္ဗံ—ဘိက္ခုနိယော ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါဒေ ဝန္ဒန္တိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစန္တိ၊ လဘန္တု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။ ဘိက္ခုနိ ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိ ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။

ဘိက္ခုနိသံဃော ဘန္တေ, ဘိက္ခုနိယော ဘန္တေ, ဘိက္ခုနိ ဘန္တေ အာယသ္မန္တာနံ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိ ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။

ဘိက္ခုနိသံဃော စ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော စ ဘိက္ခုနိ စ ဘိက္ခုသံဃဿ အာယသ္မန္တာနံ ပါဒေ ဝန္ဒတိ ဝန္ဒန္တိ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသက်မနဉ္စ ယာစတိ ယာစန္တိ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ လဘန္တု ကိရ လဘတု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိသံဃော စ ဘိက္ခုနိယော စ ဘိက္ခုနိ စ ဩဝါဒူပသက်မနန္တိ။

ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေနာပိ သစေ သမ္မုတော ဘိက္ခု အတ္ထိ၊ ပုရိမနယေနေဝ "တံ ဘိက္ခုနိယော, တံ ဘိက္ခုနိ, တံ ဘိက္ခုနိသံဃော စ ဘိက္ခုနိယော စ ဘိက္ခုနိ စ ဥပသက်မန္တု ဥပသက်မတု ဥပသက်မတူတိ ဝတ္တွဗ္ဗံ။ သစေ နတ္ထိ၊

ပါသာဒိကေန ဘိက္ခုနိသံဃော စ ဘိက္ခုနိယော စ ဘိက္ခုနိ စ သမ္မာဒေတု သမ္မာဒေန္တု သမ္မာဒေတူတိ ဝတ္တမ္ဗံ။

ဩဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကေန ပါဋိပဒေ ပစ္စာဟရိတ္တာ တထေဝ ဝတ္တမ္ဗံ။ ဩဝါဒံ ပန ဗာလဂိလာနဂမိကေ ဌပေတ္တာ အညော သစေပိ အာရညကော ဟောတိ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတုံ နိ လဘတိ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ—

"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဌပေတ္တာ ဗာလံ ဌပေတ္တာ ဂိလာနံ ဌပေတ္တာ ဂမိကံ အဝသေသေဟိ ဩဝါဒံ ဂဟေတု"န္တိ[1]။

တတ္ထ ယော စာတုဒ္ဒသိကပန္နရသိကေသု ဝါ ဥပေါသထေသု ပါဋိပဒေ ဝါ ဂန္တုကာမော၊ သော ဂမိကော၊ ဒုတိယပက္ခဒိဝသေ ဂစ္ဆန္တော်ပိ အဂ္ဂဟေတုံ နိ လဘတိ၊ "နိ ဘိက္ခဝေ ဩဝါဒေါ နိ ဂဟေတမ္ဗော၊ ယော နိ ဂဏ္ဍေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[2] ဝုတ္တံ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိယေဝ။ ဩဝါဒံ ဂဟေတ္တာ စ ဥပေါသထဋ္ဌေ အနာရောစေတုံ ဝါ ပါဋိပဒေ ဘိက္ခုနိနံ အပစ္စာဟရိတုံ ဝါ နိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ—

"နိ ဘိက္ခဝေ ဩဝါဒေါ နိ အာရောစေတမ္ဗော၊ ယော နိ အာရောစေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[3]။

အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ—

"နိ ဘိက္ခဝေ ဩဝါဒေါ နိ ပစ္စာဟရိတမ္ဗော၊ ယော နိ ပစ္စာဟရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[4]။

တတ္ထ အာရညကေန ပစ္စာဟရဏတ္ထံ သင်္ကေတော ကာတမ္ဗော။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာရညကေန ဘိက္ခုနာ ဩဝါဒံ ဂဟေတုံ သင်္ကေတဋ္ဌကာတုံ အတြ ပဋိဟရိဿာမိ"တိ[5]။ တသ္မာ အာရညကော ဘိက္ခု သစေ ဘိက္ခုနိနံ ဝသနဂါမေ ဘိက္ခံ လဘတိ၊ တတ္ထေဝ စရိတ္တာ ဘိက္ခုနိယော ဒိသ္မာ အာရောစေတ္တာ ဂန္တမ္ဗံ။ နော စဿ တတ္ထ ဘိက္ခာ သုလဘာ ဟောတိ၊ သာမန္တဂါမေ စရိတ္တာ ဘိက္ခုနိနံ ဂါမံ အာဂမ္မ တထေဝ ကာတမ္ဗံ။ သစေ ဒူရံ ဂန္တမ္ဗံ ဟောတိ၊ သင်္ကေတော ကာတမ္ဗော "အဟံ အမုကံ နာမ တုမ္ဟာကံ ဂါမဒ္ဒါရေ သဘံ ဝါ မဏ္ဍပံ ဝါ ရုက္ခမူလံ ဝါ ဥပသင်္ကမိဿာမိ၊ တတ္ထ

---

[1] ၃-၂-၈ ၄-၄၅၆-ဝိဇ္ဇေ။ [2] ၃-၄-၅-၈ ၄-၄၅၇-ဝိဇ္ဇေ။

အာဂန္ဆေယျာထာ”တိ။ ဘိက္ခုနိဟိ တတ္ထ ဂန္တုံ၊ အဂန္တုံ နု လဗ္ဘတိ[1]။ ဝုတ္တဥ္စေတံ “နု ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိယာ သင်္ကေတံ နု ဂန္တုံ၊ ယာ နု ဂဆ္ဆေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ[2]။

ဥဘတောသံဃေ တီဟိ ဌာနေဟိ ပဝါရေတဗ္ဗန္တိ ထေ ဘိက္ခုနိဟိ စာတုဒ္ဒသေ အတ္ထနာ ပဝါရေတ္တာ ဥပေါသထေ ဘိက္ခုသံဃေ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဥ္စေတံ—

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဇ္ဇတနာယ ပဝါရေတ္တာ အပရဇ္ဇု ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတု”န္တိ[3]။

ဘိက္ခုနိခန္ဓကေ ဝုတ္တနယေနေဝ စေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဥ္စေတံ—

ဘေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗော ဘိက္ခုနိသံဃော ပဝါရေန္တော ကောလာဟလမကာသိ။ ဘဂဝတော ဇေတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကေ ဘိက္ခုနိ ဗျတ္တံ ပဋိဗလံ သမ္မန္တေတုံ ဘိက္ခုနိသံဃဿ အတ္ထာယ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတုံ။ ဇေ္ဇ ပန ဘိက္ခဝေ သမ္မန္တေတဗ္ဗာ။ ပဌမံ ဘိက္ခုနိ ယာစိတဗ္ဗာ။ ယာစိတ္တာ ဗျတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ ပဋိဗလာယ သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

“သုဏာတု မေ အယ္ယေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဋ္ဌတ္ထန္ဒာမံ ဘိက္ခုနိ သမ္မန္တေယ္ယ ဘိက္ခုနိသံဃဿ အတ္ထာယ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတုံ။ ဧသော ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ အယ္ယေ သံဃော၊ သံဃော ဋ္ဌတ္ထန္ဒာမံ ဘိက္ခုနိ သမ္မန္တေယ္ယ ဘိက္ခုနိသံဃဿ အတ္ထာယ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတုံ။ ယဿာ အယ္ယာယ ခမတိ ဋ္ဌတ္ထန္ဒာမာယ ဘိက္ခုနိယာ သမ္မုတိ ဘိက္ခုနိ-သံဃဿ အတ္ထာယ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတုံ၊ သာ တုဏ္ဍိဿ၊ ယဿာ နက္ခမတိ၊ သာ ဘာသေယ္ယ။

သမ္မတာ သံဃေန ဋ္ဌတ္ထန္ဒာမာ ဘိက္ခုနိ ဘိက္ခုနိသံဃဿ အတ္ထာယ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတုံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏ္ဍီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမိ”တိ[4]။

---

[1]-နု လဘာမိ (သီ)၊ နု လဘန္တိ (သျာ၊ က)
[2]-ဝိ ၄-၄၆-ဝိဇ္ဇေ။
[3]-ဝိ ၄-၄၅-ဝိဇ္ဇေ။
[4]-ဝိ ၄-၄၆-ဇ-ဝိဇ္ဇေသု။

တာယ သမ္မတာယ ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုနိသံဃံ အာဒါယ ဘိက္ခုသံဃံ ဥပသင်္ကမိတ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဃံ ကရိတ္မာ အဋ္ဌလိံ ပဂ္ဂဟေတ္မာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတယျ ဘိက္ခုသံဃော ဘိက္ခုနိသံဃံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿတိ။ ဒုတိယမ္ပိ အယျ။ တတိယမ္ပိ အယျ ဘိက္ခုနိသံဃော။ပ။ ပဋိကရိဿတိ"တိ။

သစေ ဘိက္ခုနိသံဃော နု ဟုရတိ၊ "ဘိက္ခုနိယော အယျ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေန္တိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတယျ ဘိက္ခုသံဃော ဘိက္ခုနိယော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိယော ပဋိကရိဿန္တိ"တိ စ, "အဟံ အယျ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတု မံ အယျ ဘိက္ခုသံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိ ပဋိကရိဿာမိ"တိ စ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။

သစေ ဘိက္ခုသံဃော နု ဟုရတိ၊ "ဘိက္ခုနိသံဃော အယျာ အယ္မေ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒန္တယျာ ဘိက္ခုနိသံဃံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿတိ"တိ စ, "ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ အယ္ပံ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတယျော ဘိက္ခုနိသံဃံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿတိ"တိ စ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဥဘိန္နံ အပါရိဟုရိယာ "ဘိက္ခုနိယော အယျာ အယ္မေ ပဝါရေန္တိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒန္တယျာ ဘိက္ခုနိယော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိယော ပဋိကရိဿန္တိ"တိ စ, "ဘိက္ခုနိယော အယျ အယ္ပံ ပဝါရေန္တိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတယျော ဘိက္ခုနိယော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိယော ပဋိကရိဿန္တိ"တိ စ, "အဟံ အယျာ အယ္မေ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒန္တု မံ အယျာ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိ ပဋိကရိဿာမိ"တိ စ, "အဟံ အယျ အယ္ပံ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတု မံ အယျော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိ ပဋိကရိဿာမိ"တိ စ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။

မာနတ္တစရဏာဒိ ဥပသမ္ပဒါပရိယေသနာ စ ယထာဌာနေယေဝ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

နဲ့ ဘိက္ခုနိယာ ကေနစိ ပရိယာယေနာတို့ ဒသဟိ ဝါ အကြောသဝတ္ထူဟိ အညေန ဝါ ကေနစိ ပရိယာယေန ဘိက္ခု နေဝ အကြောသိတမ္ပေါ၊ နဲ့ ပရိ-ဘာသိတမ္ပေါ၊ နဲ့ ဘယေန တဇ္ဇေတမ္ပေါ။ **သြဝဒ္ဓေါ**တို့ ဝိဟိတော ဝါရိတော ပဋိက္ခိတ္တော။ ဝစနံယေဝ **ဝစနပထော**။ **အနောဝဒ္ဓေါ**တို့ အပိဟိတော အဝါရိတော အပဋိက္ခိတ္တော။ တသ္မာ ဘိက္ခုနိယာ အာဓိပစ္စဋ္ဌာနေ ဇေဋ္ဌက-ဋ္ဌာနေ ဌတ္တာ "ဧဝံ အဘိက္ကမ၊ ဧဝံ ပဋိက္ကမ၊ ဧဝံ နိဝါသေဟိ၊ ဧဝံ ပါရုပါဟိ"တိ ကေနစိ ပရိယာယေန နေဝ ဘိက္ခု သြဝဒိတမ္ပေါ၊ နဲ့ အနုသာသိတမ္ပေါ။ ဒေါသံ ပန ဒိသ္မာ "ပုဗ္ဗေ မဟာထေရာ နဲ့ ဧဝံ အဘိက္ကမန္တိ၊ နဲ့ ပဋိက္ကမန္တိ၊ နဲ့ နိဝါသေန္တိ၊ နဲ့ ပါရုပန္တိ၊ ဤဒိသံ ကာသာဝမ္ပိ နဲ့ ဓာရေန္တိ၊ နဲ့ ဧဝံ အကွိနိ အဗ္ဗေန္တိ"တိ-အာဒိနာ နယေန ဝိဇ္ဇမာနဒေါသံ ဒသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခူဟိ ပန "အယံ ဝုဓုသမဏီ ဧဝံ နိဝါသေတိ၊ ဧဝံ ပါရုပတိ၊ မာ ဧဝံ နိဝါသေဟိ၊ မာ ဧဝံ ပါရု-ပါဟိ၊ မာ တိလကမ္မပဏ္ဏကမ္မာဒီနိ ကရောဟိ"တိ ယထာသုခံ ဘိက္ခုနိုံ သြဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သမဂ္ဂမ္ပယျာတိ ဘဏ္ဍန္တိဆိုတဲ့ သမဂ္ဂါ အမ္ပ အယျ ဇုတိ ဘဏ္ဍနံ ဘိက္ခုနိ-သံဃံ။ **အညံ ဓမ္မံ ဘဏတိ**တို့ အညံ သုတ္တန်း ဝါ အဘိဓမ္မံ ဝါ။ သမဂ္ဂမ္ပ-ယျာတိ ဝစနေန ဟိ သြဝါဒံ ပစ္စာသီသန္တိ၊ တသ္မာ ဌပေတ္တာ သြဝါဒံ အညံ ဓမ္မံ ဘဏန္တသ ဒုက္ကဋံ။ **သြဝါဒံ အနိယျာဒေတ္တာ**တို့ ဧသော ဘဂိနိယော သြဝါ-ဒေါတိ အဝတ္တာ။

၁၅၀။ **အဓမ္မကမ္မေ**တိအာဒိသု ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိကမ္မံ ကမ္မန္တိ ဝေဒိ-တဗ္ဗံ။ တတ္ထ အဓမ္မကမ္မေ ဒ္ဝိန္နံ နဝကာနံ ဝသေန အဋ္ဌာရသ ပါစိတ္တိယာနိ။ ဓမ္မကမ္မေ ဒုတိယသ နဝကသ အဝသာနပဒေ အနာပတ္တိ၊ သေသေသု သတ္တရသ ဒုက္ကဋာနိ။

၁၅၂။ **ဥဒ္ဒေသံ ဒေန္တော**တို့ အဋ္ဌန်း ဂရုဓမ္မာနံ ပါဠိုံ ဥဒ္ဒိသန္တော။ **ပရိ-ပုစ္ဆံ ဒေန္တော**တို့ တသ္သာယေဝ ပဂုဏာယ ဂရုဓမ္မပါဠိယာ အဋ္ဌကထံ ကထေန္တောတို့ အတ္ထော။ **သြသာရေဟိ အယျာတိ ဝုစ္စမာနော သြသာရေတိ**တို့ ဧဝံ ဝုစ္စမာနော အဋ္ဌဂရုဓမ္မပါဠိုံ သြသာရေတိတို့ အတ္ထော။ ဧဝံ ဥဒ္ဒေသံ ဒေန္တော ပရိပုစ္ဆံ ဒေန္တော ယော စ သြသာရေဟိတို့ ဝုစ္စမာနော အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ဘဏတိ၊ တသ ပါစိတ္တိယေန အနာပတ္တိ။ အညံ ဓမ္မံ ဘဏန္တသ ဒုက္ကဋေန အနာပတ္တိ။ **ပဠိ ပုစ္ဆတိ ပဠိ ပုဋ္ဌော ကထေတိ**တို့ ဘိက္ခုနိ ဂရု-ဓမ္မနိဿိတံ ဝါ ခန္ဓာဒိနိဿိတံ ဝါ ပဠိ ပုစ္ဆတိ၊ တံ ယော ဘိက္ခု ကထေတိ၊

တဿာပိ အနာပတ္တိ။ **အညဿတ္ထာယ ဘဏ္ဍန္တိ** စတုပရိသတိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ ဘိက္ခုံ ဥပသက်မိတ္မာ ဘိက္ခုနိယော သုဏန္တိ၊ တတြာပိ ဘိက္ခုဿ အနာပတ္တိ။ **သိက္ခမာနာယ သာမဏေရိယာ**တိ ဧတာသံ ဒေသေန္တဿာပိ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ ဝါစတော စ ဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဩဝါဒသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၂-အတ္ထဂ်တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၅၃။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ **ပရိယာယေနာ**တိ ဝါရေန၊ ပဋိပါဋိယာတိ အတ္ထော။ **အဓိစေတသော**တိ အဓိစိတ္တဝတော၊ သမ္ဘစိတ္တာနံ အဓိကေန အရဟတ္တဖလစိတ္တေန သမန္နာဂတဿာတိ အတ္ထော။ **အပ္ပမဇ္ဇတော**တိ နပ္ပမဇ္ဇ-တော၊ အပ္ပမာဒေန ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သာတစ္စကိရိယာယ သမန္နာဂတဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **မုနိနော**တိ "ယော မုနာတိ ဥဘော လောကေ၊ မုနိ တေန ပဝုစ္စတိ"တိ[1] ဧတံ ဥဘယလောကမုနနေန ဝါ, မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ၊ တေန ဉာဏေန သမန္နာဂတတ္တာ ဝါ ခီဏာသဝေါ မုနိ နာမ ဝုစ္စတိ။ တဿ မုနိနော။ **မောန-ပထေသု သိက္ခတော**တိ အရဟတ္တဉာဏသင်္ခါတဿ မောနဿ ပထေသု သတ္တတိ[2]သဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေသု တိသု ဝါ သိက္ခာသု သိက္ခတော။ ဧဒဒ္ဓ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ ဂဟေတ္မာ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ဧတံ ပုဗ္ဗဘာဂေ သိက္ခတော ဧမာယ သိက္ခာယ မုနိဘာဝံ ပတ္တဿ မုနိနောတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **သောကာ နု ဘဝန္တိ တာဒိနော**တိ တာဒိသဿ ခီဏာသဝမုနိနော အဗ္ဘန္တရေ ဧဋ္ဌဝိယောဂါဒိဝတ္ထုကာ သောကာ နု သန္တိ။ အထ ဝါ **တာဒိနော**တိ တာဒိလက္ခဏသမန္နာဂတဿ ဧဝရူပဿ မုနိနော သောကာ နု ဘဝန္တိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **ဥပသန္တဿာ**တိ ရာဂါဒီနံ ဥပသမေန ဥပသန္တဿ။ **သဒ္ဓါ သတိမတော**တိ သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တတ္တာ နိစ္စကာလံ သတိယာ အဝိရဟိတဿ[3]။ **အာကာသေ အန္တလိက္ခေ**တိ အန္တလိက္ခသင်္ခါတေ အာကာသေ၊ နု ကသိ-ဏုဋ္ဌာဒိမေ၊ နု ပန ရူပပရိစ္ဆေဒေ။ **စက်မတိ ဝိ တိဋ္ဌတိ ဝိ**တိ တာသံ ဘိက္ခုနိနံ

---

[1] ၁-ခု ၁-၅ ၂-ဝိဗ္ဗေ။　　[2] အဝိဇဟိတဿ (သီ)

ကထံ သုတ္တာ "ဣမာ ဘိက္ခုနိယော မံ 'ဣတ္ထေကမေဝ အယံ ဇာနာတိ'တိ အဝမညန္တိ၊ ဟန္ဒ ဒါနိ ဇောသံ အတ္ထနော အာနုဘာဝံ ဒဿေမီ"တိ ဓမ္ဓ-ဗဟုမာနံ ဥပ္ပါဒေတ္တာ အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္တာ ဝုဋ္ဌာယ ဝေရုပံ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဒဿေသိ—အာကာသေ အန္တလိက္ခေ စင်္ကမတိပိ॥ ပ॥ အန္တရဝေယတိပိတိ။ တတ္ထ **အန္တရဝေယတိပိတိ**[1] အန္တရဝေယတိပိ အဒဿနမ္ပိ ဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော။ **တဋ္ဌေ ဥဒါနံ ဘဏတိ အညဋ္ဌ ဗဟုံ ဗုဒ္ဓဝစနန္တိ** ထေရော ကိရ အတ္ထနော ဘာတုထေရဿ သန္တိကေ—

ပဒုမ်[2] ယထာ ကောကနုဒံ သုဂန္ဓံ၊
ပါတော သိယာ ဖုလ္လမဝိတဂန္ဓံ။
အ[3]ဂ်ိရသံ ပဿ ဝိရောစမာနံ၊
တပန္တမာဒိစ္စမိဝန္တလိက္ခေတိ[4]—

ဣမံ ဂါထံ ဥဒ္ဒိသာပေတ္တာ စတ္တာရော မာသေ သဏ္ဌာယိ။ နဝ ပဂုဏေ ကတ္တုမသက္ခိ။ တတော နံ ထေရော "အဘဗ္ဗော တွံ ဣမသ္မိံ သာသနေ"တိ ဝိဟာရာ နိက္ကဗ္ဘာပေသိ၊ သော ရောဒမာနော ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌာသိ။ အထ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ ဝေနေယ္ယသတ္တေ[5] ဩလောကေန္တော တံ ဒိသ္မာ ဝိဟာရစာရိကံ စရမာနော ဝိယ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ "စူဠပန္ထက ကသ္မာ ရောဒသိ"တိ အာဟ။ သော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထဿ ဘဂဝါ သုဒ္ဓံ ပိလောတိကခဏ္ဍံ ဒတ္တာ "ဣဒံ 'ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏ'န္တိ ပရိမဇ္ဇာဟိ"တိ အာဟ၊ သော သာဋကေ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္တာ အတ္ထနော နိဝါသ-ဋ္ဌာနေ နိသီဒိတ္တာ တဿ ဇောမန္တိ ပရိမဇ္ဇိ၊ ပရိမဇ္ဇိတဋ္ဌာနံ ကာဋ္ဌကမဟောသိ။ သော "ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓမ္ပိ နာမ ဝတ္ထံ ဣမံ အတ္ထဘာဝံ နိဿာယ ကာဋ္ဌကံ ဇာတ"န္တိ သံဝေဂံ ပဋိလဘိတ္တာ ဝိပဿနံ အာရဘိ။ အထဿ ဘဂဝါ အာရဒ္ဓ-ဝိရိယဘာဝံ ဥတ္တာ အဓိစေတသောတိ ဣမံ ဩဘာသဂါထံ အဘာသိ၊ ထေရော ဂါထာပရိယောသာနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ တသ္မာ ထေရော ပကတိ-ယာဝ ဣမံ ဂါထံ မမာယတိ၊ သော တံ ဣမိဿာ ဂါထာယ မမာယနဘာဝံ ဇာနာပေတုံ တံယေဝ ဘဏတိ အညဋ္ဌ အန္တရန္တရာ အာဟရိတ္တာ ဗဟုံ ဗုဒ္ဓဝစနံ။ တေန ဝုတ္တံ "တဋ္ဌေ ဥဒါနံ ဘဏတိ၊ အညဋ္ဌ ဗဟုံ ဗုဒ္ဓဝစန"န္တိ။

၁-အန္တရာပိဝေယတိပိတိ (သီ)
၂-သံ ၁-၈၁-ဝိဒ္ဓေ။
၃-ပဒ္ဒံ (က)
၄-ဗုဒ္ဓဝိနေယျသတ္တေ (သီ၊သျာ)

၁၅၆။ **ကေတောဥပသမ္ပန္နာယာ**တိ ဘိက္ခုနိသံဃေ ဥပသမ္ပန္နာယ၊ ဘိက္ခု-သံဃေ ပန ဥပသမ္ပန္နံ သြေဝဒန္တသ ပါစိတ္တိယံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေव။ ဣဒမ္ပိ စ ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနမေव။

အတ္ထဂ်တသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၃-ဘိက္ခုနုပသယယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၆၂။ တတိယသိက္ခာပဒေ **အညတြ သမယာ သြေဝတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိအာဒိသု အဋ္ဌဟိ ဂရုဓမ္မေဟိ သြေဝန္တသ္သေव ပါစိတ္တိယံ၊ အညေန ဓမ္မေန ဒုက္ကဋန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ကေတောဥပသမ္ပန္နာယာ**တိ ဘိက္ခုနိ-သံဃေ ဥပသမ္ပန္နာယ၊ ဘိက္ခုသံဃေ ဥပသမ္ပန္နာယ ပန သြေဝဒတော ပါစိတ္တိယ-မေव။ ဣတော ပရမ္ပိ ယတ္ထ ယတ္ထ "ကေတောဥပသမ္ပန္နာ"တိ ဝုစ္စတိ၊ သမ္ဘတ္ထ အယမေव အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဘိက္ခုနုပသယယသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

ဣဒံ ပနေတ္ထ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ ပကိဏ္ဏကံ—အသမ္ဘတော စေ ဘိက္ခု အတ္ထဂ်တေ သူရိယေ ဘိက္ခုနုပသယံ ဥပသက်မိတ္တာ အဋ္ဌဟိ ဂရုဓမ္မေဟိ သြေဝတိ၊ တိဏိ ပါစိတ္တိယာနိ။ အညေန ဓမ္မေန သြေဝတော ဒွေ ဒုက္ကဋာနိ၊ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ။ ကထံ? အသမ္ဘတမူလကံ ဒုက္ကဋံ, ဥပသယံ ဂန္ဓာ အညေန ဓမ္မေန သြေဝနမူလကံ ဒုက္ကဋံ, အတ္ထဂ်တေ သူရိယေ သြေဝနမူလကံ ပါစိတ္တိယန္တိ။ သမ္ဘတသ အတ္ထဂ်တေ သူရိယေ တတ္ထ ဂန္ဓာ အဋ္ဌဟိ ဂရုဓမ္မေဟိ သြေဝန္တသ ဧကော အနာပတ္တိ၊ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ။ ကထံ? သမ္ဘတတ္တာ အနာပတ္တိ၊ အတ္ထဂ်တေ သူရိယေ သြေဝနမူလကံ ဧကံ, ဂန္ဓာ ဂရုဓမ္မေဟိ သြေဝနမူလကံ[1] ဧကန္တိ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ။ တသ္သေဝ အညေန ဓမ္မေန သြေဝတော ဧကော အနာပတ္တိ၊ ဧကံ ဒုက္ကဋံ၊ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ။ ကထံ? သမ္ဘတတ္တာ အနာပတ္တိ၊ ဂန္ဓာ အညေန ဓမ္မေန သြေဝနမူလကံ ဒုက္ကဋံ၊ အတ္ထဂ်တေ သူရိယေ သြေဝနမူလကံ ပါစိတ္တိယန္တိ။

---

[1] ဂရုဓမ္မေမူလကံ (က)

ဒိဝါ ပန ဂန္ဓာ သြေဝဒတော သမ္မတသ္သ စ အသမ္မတသ္သ စ ရတ္တိ သြေဝဒနမူလကံ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ အပနေတွာ အဝသေသာ အာပတ္တာနာပတ္တိယော ဝေဒိ-တဗ္ဗာတိ။

ပကိဏ္ဏကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အာမိသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၆၄။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေ **နေ ဗဟုကတာ**တိ နေ ကတဗဟုမာနာ၊ နေ ဓမ္မေ ဗဟုမာနံ ကတ္တာ သြေဝဒန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။ **ဘိက္ခုနောဝါဒကံ အဝဏ္ဏံ ကတ္တုကာမော**တိအာဒိနံ ဥဒ္ဓာပနကေ ဝုတ္တနယေနေဝတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥပသမ္ပန္နံ သံဃေန အသမ္မတန္တိ တ္ထေ အသမ္မတော နာမ သမ္မတေန ဝါ သံဃေန ဝါ ဘာရံ ကတ္တာ ဌပိတော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အနုပသမ္ပန္နံ သမ္မတံ ဝါ အသမ္မတံ ဝါ**တိ တ္ထေ ပန ဘိက္ခုကာလေ သမ္မုတိ လဘိတ္တာ သာမဏေရ-ဘူမိယံ ဋ္ဌိတော သမ္မတော၊ သမ္မတေန ဝါ သံဃေန ဝါ ဌပိတော ဗဟုဿုတော သာမဏေရော အသမ္မတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ[1]။

အာမိသသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ။

၅-စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၆၉။ ပဉ္စမသိက္ခာပဒေ **ဝိသိဝါယာ**တိ ရထိကာယ။ **ဝိဏ္ဏာယ စရတီ**တိ နိဗဒ္ဓစာရဝသေန အဘိဏှံ စရတိ။ **သန္ဓိဋ္ဌာ**တိ သန္ဓိဋ္ဌမိတ္တာ အဟေသုံ။ သေသမေတ္ထ ပဒတော ဥတ္တာနတ္ထံ၊ ဝိနိစ္ဆယတော စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒီဟိ။ တတြ ဟိ ဘိက္ခု ပဋိဂ္ဂါဟကော၊ ဣဓ ဘိက္ခုနီ၊ အယံ ဝိသေသော။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

စီဝရဒါနသိက္ခာပဒံ ပဉ္စမံ။

---

[1] တိဝေဒနန္တိ (သီ)

၆-စိတ္တရသိမ္ဘနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၇၅။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒေ **ဥဒါယီ**တိ လာဋ္ဌဒါယီ။ **ပဋ္ဌော**တိ[1] ပဋ္ဌိမလော၊ နိပုဏော စေဝ သမတ္ထော စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အညတရာ ဘိက္ခုနီ**တိ တသ္မေ ပုရာဏဒုတိယိကာ။ **ပဋ္ဌိဘာနစိတ္တန္တိ** အတ္တနော ပဋ္ဌိဘာနေန ကတ-စိတ္တံ၊ သော ကိရ စိတ္တရံ ရဇ္ဇတ္ထာ တသ္မိံ မဇ္ဈေ နာနာဝဏ္ဏေဟိ ဝိပ္ပကတ-မေထုနံ ဇုတ္ထိပုရိသရူပမကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "မဇ္ဈေ ပဋ္ဌိဘာနစိတ္တံ ဝုဋ္ဌာ-ပေတ္ထာ"တိ။ **ယထာသံဟဋ္ဌန္တိ** ယထာသံဟရိတမေဝ။

၁၇၆။ **စိတ္တရန္တိ** ယံ နိဝါသိတုံ ဝါ ပါရုပိတုံ ဝါ သက္ကာ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဟိ မဟာပစ္စရိယာဒီသု ဝုတ္တံ။ **သယံ သိမ္ဘတီ**တိ ဣတ္ထေ သိမ္ဘိသ္သာမီတိ ဝိစာရေန္တသ္သာပိ ဆိန္ဒန္တသ္သာပိ ဒုက္ကဋံ၊ သိမ္ဘန္တသ္သ ပန ပါစိတ္တိယံ။ **အာရုပထေ အာရုပထေ**တိ[2] သူစိ ပဝေသေတ္ထာ ပဝေသေတ္ထာ နိဟရဏေ။ သစေ ပန သကလသူစိ အနိဟရန္တော ဒီဃသုတ္တပ္ပဝေသနတ္ထံ သတက္ခတ္တုမ္ပိ ဝိဗ္ဘိတ္ထာ နိဟရတိ၊ ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ။ **သကိံ အာဏတ္ထော**တိ သကိံ "စိတ္တရံ သိမ္ဘာ"တိ ဝုတ္တော၊ **ဗဟုကမ္ပိ သိမ္ဘတီ**တိ သစေပိ သမ္ဘံ သူစိကမ္မံ ပရိယောသာပေတ္ထာ စိတ္တရံ နိဋ္ဌာပေတိ၊ ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ။ အထ ပန "ဣမသ္မိံ စိတ္တရေ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ တဝ ဘာရော"တိ ဝုတ္တော ကရောတိ၊ အာဏတ္ထသ္သ အာရုပထေ အာရုပထေ ဧကမေကံ ပါစိတ္တိယံ၊ အာဏာပကသ္သ ဧကဝါစာယ သမ္ဘဟုလာနိပိ။ ပုနပ္ပုနံ အာဏတ္တိယံ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

ယေပိ သစေ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု အတ္တနော ဥတ္တိကာနံ စိတ္တရံ သိမ္ဘန္တေသု တေသံ နိဿိတကာ "အာစရိယုပဇ္ဈာယဝတ္တံ ဝါ ကထိနဝတ္တံ ဝါ ကရောမာ"တိ သိမ္ဘန္တိ၊ တေသမ္ပိ အာရုပထဝဏ္ဏနာယ အာပတ္တိယော။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ အတ္တနော ဥတ္တိကာနံ စိတ္တရံ အန္တေဝါသိကေဟိ သိမ္ဘာပေန္တိ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာ-ယာနံ ဒုက္ကဋံ၊ အန္တေဝါသိကာနံ ပါစိတ္တိယံ။ အန္တေဝါသိကာ အတ္တနော ဥတ္တိကာနံ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ သိမ္ဘာပေန္တိ၊ တတြာပိ ဧသေဝ နယော။ အန္တေဝါသိကာနမ္ပိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနမ္ပိ ဥတ္တိကာယ စိတ္တရံ ဟောတိ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ပန အန္တေဝါသိကေ ဝဇ္ဇေတ္ထာ သိမ္ဘာပေန္တိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ ကသ္မာ ? အန္တေဝါသိကာနံ အညာတိကသညာယ သိမ္ဘိတတ္တာ ဣတရေသံ အကပ္ပိယေ နိယောဇိတတ္တာ။ တသ္မာ "ဣဒံ တေ မာတု စိတ္တရံ၊ ဣဒံ ဘဂိနိယာ"တိ အာစိက္ခိတ္ထာ သိမ္ဘာပေတမ္ဗံ။

---

[1] ပဋ္ဌေတိ (သီ)　　[2] အာရုပထေ အာရုပထေတိ (သီ)

၁၇၉။ **အညံ ပရိက္ခာရန္တိ** ယံကိဉ္စိ ဥပါဟနတ္ထရိကာဒိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

စီဝရသိမ္မနသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇-သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၈၁။ သတ္တမသိက္ခာပဒေ **ပဿ ဂ္ဃတ္တိနံ စောရာ အစ္ဆိန္ဒိံသူ**တိ ပဿ ဂ္ဃတ္တိနံ ပတ္တစီဝရံ စောရာ ဟရိံသု။ **ဒူသေသုန္တိ** တာ ဘိက္ခုနိယော စောရာ ဒူသယိံသု၊ သီလဝိနာသံ ပါပယိံသူတိ အတ္ထော။

၁၈၂-၃။ **သံဝိဓေယ္ယာ**တိ သံဝိဒဟိတ္တာ၊ ဂမနကာလေ သက်ေတံ ကတ္တာတိ အတ္ထော။ **ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ဘာဒေ**တိ ဣတ္ထေ ယသ္မာ ဂါမာ နိက္ခမိတ္တာ ကုက္ကုဋ္ဌော ပဒသာဝ အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ဘာဒေါတိ ဝုစ္စတိ။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော။ သမ္ဘဒန္တိ ဣတ္ထောတိ **သမ္ဘာဒေါ**။ ကေ သမ္ဘဒန္တိ? ကုက္ကုဋ္ဌာ။ ကုက္ကုဋ္ဌာနံ သမ္ဘာဒေါ **ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ဘာဒေါ**။ အထ ဝါ သမ္ဘာဒေါတိ ဂမနံ၊ ကုက္ကုဋ္ဌာနံ သမ္ဘာဒေါ ဣတ္ထေ အတ္ထိတိပိ ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ဘာဒေါ။ ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ဘာတေ ဇာတိပိ ပါဠေ၊ တတ္ထ ယသ္မာ ဂါမသ္မာ ဂေဟဋ္ဌဒနပိဋ္ဌေတော ကုက္ကုဋ္ဌော ဥပ္ပတိတ္တာ အညသ္မာ ဂေဟဋ္ဌဒနပိဋ္ဌေ ပတတိ၊ အယံ "ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ဘာတော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒ္ဝိမာ ဝုတ္တပ္ပကာရောပိ စေသ ဂါမော အစ္ဆာသန္နော ဟောတိ၊ ဥပစာရော နိ လဗ္ဘတိ။ ယသ္မိं ပန ဂါမေ ပစ္ဆိသေ ဝဿန္တသ္မိ ကုက္ကုဋ္ဌသ္မိ သဒ္ဒေါ အနန္တရေ ဂါမေ[1] သုယျတိ၊ တာဒိသေဟိ ဂါမေဟိ သမ္ပုဏ္ဏရဋ္ဌေ ဂါမန္တရေ ဂါမန္တရေ ပါစိတ္တိယန္တိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ၊ "ဂါမန္တရေ ဂါမန္တရေ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိ-ယသ္သာ"တိ ဝစနတော ပန သစေပိ ရတနမတ္တန္တရော ဂါမော ဟောတိ၊ ယော တသ္မိ မနုဿေဟိ ဌပိတဥပစာရော၊ တံ ဩက္ကမန္တသ္သ အာပတ္တိယေဝ။

တတြာယံ အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော—သံဝိဓာနကာလေ ဟိ သစေ ဥဘောပိ ဘိက္ခုနုပသ္သယေ ဝါ အန္တရာရာမေ ဝါ အာသနသာလာယ ဝါ တိတ္ထိယ-သေယျာယ ဝါ ဌတ္တာ သံဝိဒဟန္တိ၊ အနာပတ္တိ၊ ကပ္ပိယဘူမိ ကိရာယံ။ တသ္မာ ဣတ္ထေ

---

[1] အနန္တရဂါမေ (သီ)

သံဝိဒဟနပစ္စယာ ဒုက္ခဋ္ဌာပတ္တိ နိ ဝဒန္တိ၊ ဂစ္ဆန္တသ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ သစေ ပန အန္တောဂါမေ ဘိက္ခုနုပသမ္ပန္နဿ ရထိကာယ အညေသု ဝါ စတုက္ကသိသ်ာဋကဟတ္ထိသာလာဒီသု သံဝိဒဟန္တိ၊ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ။ ဧဝံ သံဝိဒဟိတ္တာ ဂါမတော နိက္ခမန္တိ၊ နိက္ခမနေ အနာပတ္တိ၊ အနန္တရဂါမသ ဥပစာရောက္ကမနေ ပန ဘိက္ခုနော ပါစိတ္တိယံ။ တတြာပိ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယန္တိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ ဂါမတော နိက္ခမိတ္တာ ပန ယာဝ အနန္တရဂါမသ ဥပစာရံ နိ ပြက္ကမန္တိ၊ ဣဏ္ဍေန္တရေ သံဝိဒဟိတေပိ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋံ၊ အနန္တရဂါမသ ဥပစာရောက္ကမနေ ပုရိမနယေနေဝ အာပတ္တိ။ သစေ ဒူရံ ဂန္တုကာမာ ဟောန္တိ၊ ဂါမူပစာရ-ဂဏနာယ ပြက္ကမနေ ပြက္ကမနေ အာပတ္တိ၊ တသ တသ ပန ဂါမသ အတိက္ကမနေ အနာပတ္တိ။ သစေ ပန ဘိက္ခုနိ အသုကံ နာမ ဂါမံ ဂမိဿာမိတိ ဥပသံယတော နိက္ခမတိ၊ ဘိက္ခုပိ တမေဝ ဂါမံ သန္ဓာယ အသုကံ နာမ ဂါမံ ဂမိဿာမိတိ ဝိဟာရတော နိက္ခမတိ။ အထ ဒွေပိ ဂါမဒ္ဒါရေ သမာဂန္ဓာ တုမ္ဟေ ကုဟိံ ဂစ္ဆथ။ အသုကံ နာမ ဂါမံ တုမ္ဟေ ကုဟိန္တိ။ မယမ္ပိ တတ္ထေဝါတိ ဝတ္တာ ဟေ ဒါနိ ဂစ္ဆာမာတိ သံဝိဓာယ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနာပတ္တိ။ ကသ္မာ? ပုဗ္ဗမေဝ ဂမိဿာမာတိ နိက္ခန္တတ္တာတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ တံ နေဝ ပါဠိယာ နေ သေသအဋ္ဌကထာယ သမေတိ။

အဒ္ဓယောဇနေ အဒ္ဓယောဇနေတိ ဧကမေကံ အဒ္ဓယောဇနံ အတိက္ကမန္တဿ ဣဒါနိ အတိက္ကမိဿတီတိ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယံ။ ဣမသ္မိံ ဟိ နယေ အတိက္ကမနေ အာပတ္တိ၊ ပြက္ကမနေ အနာပတ္တိ။

၁၈၄။ **ဘိက္ခု သံဝိဒဟတီ**တိ နဂရဒ္ဒါရေ ဝါ ရထိကာယ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဒိသ္မာ အသုကဂါမံ နာမ ဂတပုဗ္ဗတ္တာတိ ဝဒတိ။ နာမ္ပိ အယ္ယ ဂတပုဗ္ဗာတိ။ ဟေ ဂစ္ဆာမာတိ ဝါ, သ္မေ အဟံ ဂမိဿာမိ၊ တုမ္ပိ အာဂစ္ဆေယ္ယာသီတိ ဝါ ဝဒတိ။ **ဘိက္ခုနိ သံဝိဒဟတီ**တိ ဂါမန္တရေ စေတိယဝန္ဒနတ္ထံ ဂါမတော နိက္ခမန္တံ ဘိက္ခုံ ဒိသ္မာ အယ္ယ ကုဟိံ ဂစ္ဆထာတိ ဝဒတိ။ အသုကံ နာမ ဂါမံ စေတိယ-ဝန္ဒနတ္ထန္တိ။ အဟမ္ပိ အယ္ယ အာဂစ္ဆာမီတိ ဧဝံ ဘိက္ခုနိယေဝ သံဝိဒဟတိ၊ နေ ဘိက္ခု။

၁၈၅။ **ဝိသကေ်တေနာ**တိ ဣဏ္ဍေ "ပုရောဘတ္တံ ဂစ္ဆိဿာမာ"တိ ဝတ္တာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ "အဇ္ဇ ဝါ ဂမိဿာမာ"တိ ဝတ္တာ သ္မေ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ

ကာလဝိသင်္ခေတေယေဝ အနာပတ္တိ၊ ဒွါရဝိသင်္ခေတေ ပန မဂ္ဂဝိသင်္ခေတေ ဝါ သတိပိ အာပတ္တိယေဝ။ **အာပဒါသူ**တိ ရဋ္ဌဘေဒေ စက္ကသမာရုဋ္ဌာ ဇနပဒါ ပရိယာယန္တိ၊ ဝေရူပါသု အာပဒါသု အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

စဘုသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော ကာယဝါစတော ကာယစိတ္တတော ကာယ-ဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သံဝိဓာနသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈-နာဝါဘိရူဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၈၈။ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒေ **သံဝိဓာယာ**တိ လောကသာဒမိတ္တသန္ဓဝဝသေန ကိဋ္ဌာပုရေကွာရာ သံဝိဒဟိတ္ဝာ။ **ဥဒ္ဓံဂါမိနိန္တိ** ဥဒ္ဓံ နဒိယာ ပဋိသောတံ ဂစ္ဆန္တိံ။ ယသ္မာ ပန ယော ဥဒ္ဓံ ဇဝနတော ဥဇ္ဇဝနိကာယ နာဝါယ ကိဋ္ဌတိ၊ သော "ဥဒ္ဓံဂါမိနိံ အဘိရုဟတိ"တိ ဝုစ္စတိ။ တေနသ ပဒဘာဇနေ အတ္ထမေဝ ဒသေတုံ "ဥဇ္ဇဝနိကာယာ"တိ ဝုတ္တံ။ **အဓောဂါမိနိန္တိ** အဓော အနုသောတံ ဂစ္ဆန္တိံ။ ယသ္မာ ပန ယော အဓော ဇဝနတော သြဇဝနိကာယ နာဝါယ ကိဋ္ဌတိ၊ သော "အဓောဂါမိနိံ အဘိရုဟတိ"တိ ဝုစ္စတိ။ တေနသာပိ ပဒဘာဇနေ အတ္ထမေဝ ဒသေတုံ "သြဇဝနိကာယာ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ တိတ္ထသမ္ဘဋ္ဌပါဒနတ္ထံ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ ဟရန္တိ၊ တ္ထေ အနာပတ္တိ။ **တိရိယံ တရဏာယာ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ နိသက္ကဝစနံ။

၁၈၉။ **ဂါမန္တရေ ဂါမန္တရေ**တိ ဇ္ဇေ ယသာ နဒိယာ ဧကံ တီရံ ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ဘဒဂါမေဟိ နိရန္တရံ၊ ဧကံ အဂါမကံ အရညံ၊ တသာ သဂါမက-တီရပဿေန ဂမနကာလေ ဂါမန္တရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ၊ အဂါမကတီရ-ပဿေန ဂမနကာလေ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ။ ယာ ပန ယောဇန-ဝိတ္ထတာ ဟောတိ၊ တသာ မဇ္ဈေန ဂမနေပိ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ ဝေဒိတမ္ဘာနိ။ **အနာပတ္တိ တိရိယံ တရဏာယာ**တိ ဇ္ဇေ နဒိယာ၊ ယောပိ မဟာတိတ္ထပဋ္ဌနတော တာမလိတ္တိံ ဝါ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ တသာပိ အနာပတ္တိ။ သမ္ဘအဋ္ဌကထာသု ဟိ နဒိယံယေဝ အာပတ္တိ ဝိစာရိတာ, နဒ သမုဒ္ဒေ။

၁၉၁။ **ဝိသင်္ခေတနာ**တိ ဣမာဝိ ကာလဝိသင်္ခေတနေဝ အနာပတ္တိ၊ တိတ္ထဝိသင်္ခေတန ပန နာဝါဝိသင်္ခေတန ဝါ ဂစ္ဆန္တသ အာပတ္တိယေဝ။ သေသံ ပဌမသိက္ခာပဒသဒိသမေဝ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒီဟီတိ။

နာဝါဘိရုဟနသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉-ပရိပါစိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၉၂။ နဝမသိက္ခာပဒေ **မဟာနာဂေ တိဋ္ဌမာနေ**တိ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂ-ဝစနံ၊ မဟာနာဂေသု တိဋ္ဌမာနေသူတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ မဟာနာဂေ တိဋ္ဌမာနေ အဒိသ္မာတိ အယမေတ္ထ ပါဋိသေသော ဒဋ္ဌမ္ဘော။ ဣတရထာ ဟိ အတ္ထော နယုဇ္ဇတိ။ **အန္ဓကာ**ရ**ကထာ**တိ အဝသာနံ အပ္ပတ္တာ အာရမ္ဘသ စ အဝသာနသ စ ဝေမဇ္ဈဋ္ဌာနံ ပတ္တကထာ။ **ဝိပ္ပကတာ**တိ ကယိရမာနာ ဟောတိ။ **သစ္စံ မဟာနာဂါ ခေါ တယာ ဂဟပတီ**တိ အဒ္ဓဗ္ဗိကေန သြလောကယမာနာ ထေရေ ပဝိသန္တေ ဒိသ္မာ တေဟိ သုတဘာဝံ ဥတ္တာ ဧဝမာဟ။

၁၉၃။ **ဘိက္ခုနိပရိပါစိတ**န္တိ ဘိက္ခုနိယာ ပရိပါစိတံ၊ ဂုဏပ္ပကာသနေန နိပ္ဖါဒိတံ လဒ္ဓမ္ဘံ ကတန္တိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပနသ ဘိက္ခုနိဗ္ဗ တသ္သာ ပရိပါစနာကာရဗ္ဗ ဒသ္သေတုံ "ဘိက္ခုနိ နာမ ဥဘတောသံ္ဃ ဥပသမ္ပန္နာ၊ ပရိပါစေတိ နာမ ပုဗ္ဗေ အဒါတုကာမာန"န္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ **ပုဗ္ဗေ ဂိဟိသမာရမ္ဘာ**တိ ဇတ္ထ **ပုဗ္ဗေ**တိ ပဌမံ။ **သမာရမ္ဘာ**တိ[1] သမာရဒ္ဓံ ဝုစ္စတိ၊ ပဋိယာဒိတသ္သေတံ အဓိဝစနံ။ ဂိဟိနံ သမာရမ္ဘော ဂိဟိသမာရမ္ဘော။ ဘိက္ခုနိယာ ပရိပါစနတော ပဌမမေဝ ယံ ဂိဟိနံ ပဋိယာဒိတံ ဘတ္တံ၊ တတော အညတ္တြ တံ ပိဏ္ဍပါတံ ဌပေတ္တာ အညံ ဘုဉ္ဇန္တသ အာပတ္တိ၊ တံ ပန ဘုဉ္ဇန္တသ အနာပတ္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဒဘာဇနေ ပန ယသ္မာ ဥတ္တကပဝါရိတေဟိ ဘိက္ခုသ္သတ္ထာယ အသမာရဒ္ဓေါပိ ပိဏ္ဍပါတော အတ္ထတော သမာရဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ယထာသုခံ အာဟရာပေတမ္ဗတော၊ တသ္မာ ဗျဉ္ဇနံ အနာဒိယိတ္တာ အတ္ထမေဝ ဒသ္သေတုံ "ဂိဟိသမာရမ္ဘော နာမ ဥတ္တကာ ဝါ ဟောန္တိ ပဝါရိတာ ဝါ"တိ ဝုတ္တံ။

၁-သမာရမ္ဘာတိ (သျာ၊က)

၁၉၅။ **ပကတိပဋိယတ္တန်** ပကတိယာ တသော ဘိက္ခုနော အတ္ထာယ ပဋိယာဒိတံ ဟောတိ "ထေရဿ ဒဿာမာ"တိ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန "တဿ, အညဿာ"တိ အဝတ္တာ "ဘိက္ခူနံ ဒဿာမာတိ ပဋိယတ္တံ ဟောတိ"တိ အဓိပ္ပေသေန ဝုတ္တံ။

၁၉၆။ **ပဌ ဘောဇနာနိ ဌပေတ္တာ သမ္ဘတ္ထ အနာပတ္တိ**တိ ယာဝဇီဝကဖလာဖလေ သမ္ဘတ္ထ ဘိက္ခုနိပရိပါစိတေပိ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပရိပါစိတသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀-ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၉၇။ ဒသမသိက္ခာပဒေ သမ္ဘော ပါဠိအတ္ထော စ ဝိနိစ္ဆယော စ ဒုတိယအနိယတေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ဘော။ ဣဒဏ္ဍ သိက္ခာပဒံ ဒုတိယာနိယတေန စ ဥပရိ ဥပနန္ဒသ္သ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေန စ သဒ္ဓိ ကေပရိစ္ဆေဒံ၊ အဌပ္ပတ္တိဝသေန ပန ဝိသုံ ပညတ္တန္တိ။

ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

သမတ္တော ဝဏ္ဏနာက္ကမေန ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂေါ[1] တတိယော။

၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ

၁-အာဝသထဝိဏ္ဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂ဝ၃။ ဘောဇနဝဂ္ဂသ္သ ပဌမသိက္ခာပဒေ **အာဝသထဝိဏ္ဏော**တိ အာဝသထေ ဝိဏ္ဏော။ သမန္တာ ပရိက္ခိတ္တံ အဒ္ဓိကဂိလာနဝဇ္ဇိနိပဋိဓိတာနံ ယထာနုရူပံ ပညတ္တမဗ္ဘန္တရိဒ္ဓံ အနေကဝဏ္ဏပမုခပရိစ္ဆေဒံ အာဝသထံ ကတ္တာ တတ္ထ ပုညကာမတာယ ဝိဏ္ဏော ပညတ္တော ဟောတိ၊ ယာဝဘတ္တဘေသဇ္ဇာဒိ သဗ္ဗံ တေသံ တေသံ ဒါနတ္ထာယ ဌပိတံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဟိယ္ယော**ဒီတိ သ္မေ၊

---

[1] ဩ၀ါ၅ဝ၇ဂ္ဂေါ (ပါဠိယံ)

အပသက္ကန္တိတိ အပဂစ္ဆန္တိ။ **မနုဿာ ဥဗ္ဗာယန္တိ**တိ တိတ္ထိယေ အပဿန္တာ ''တိတ္ထိယာ ကုဟိं ဂတာ၊ ဣမေ ပဿိတ္မာ ပက္ကန္တာ''တိ သုတ္မာ ဥဗ္ဗာယန္တိ။ **ကုက္ကုစ္စာယန္တော**တိ ကုက္ကုစ္စံ ကရောန္တော၊ အကပ္ပိယသည်ံ ဥပ္ပါဒေန္တောတိ အတ္ထော။

၂၀၆။ **သက္ကောတိ တမ္မာ အာဝသထာ ပက္ကမိတုန္တိ** အဒ္ဓယောဇနံ ဝါ ယောဇနံ ဝါ ဂန္ত্বা သက္ကောတိ။ **နု သက္ကောတိ**တိ တ္ထေကမေဝ နု သက္ကောတိ။ **အနောဒိဿာ**တိ ဣမေသံယေဝ ဝါ တ္ထေကာနံယေဝ ဝါတိ ကေ ပါသဏ္ဍံ အနုဒ္ဒိသိတ္မာ သမ္ဘေသံ ပညတ္ထော ဟောတိ။ **ယာဝဒတ္ထော**တိ ဘောဇနမ္ပိ တ္ထေကန္တိ အပရိစ္ဆိန္နိတ္မာ ယာဝဒတ္ထော ပညတ္ထော ဟောတိ။ **သကိं ဘုဉ္ဇိတမ္ဘန္တိ** ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတမ္ဘံ၊ ဒုတိယဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏော ဒုက္ကဋံ၊ အဏ္ဏောဟာရေ အဏ္ဏောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။

အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော—ကေကုလေန ဝါ နာနာကုလေဟိ ဝါ ကေတော ဟုတ္မာ ကေသ္မိं ဌာနေ ဝါ နာနာဌာနေသု ဝါ အဇ္ဇ ကေသ္မိं, သ္မေ ကေသ္မိန္တိ ဧဝံ အနိယမိတဌာနေ ဝါ ပညတ္တံ ကေသ္မိं ဌာနေ ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတ္မာ ဒုတိယဒိဝသေ တသ္မိं ဌာနေ အညသ္မိं ဝါ ဘုဉ္ဇိတုံ နု ဝဋ္ဋတိ။ နာနာကုလေဟိ ပန နာနာဌာနေသု ပညတ္တံ ကေသ္မိं ဌာနေ ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတ္မာ ဒုတိယဒိဝသေ အညတ္ထ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပဋ္ဌပါဠိံ ပန ခေပေတ္မာ ပုန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဘုဉ္ဇိတုံ နု ဝဋ္ဋတီတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ ကေပူဂနာနာပူဂကေဂါမနာနာဂါမေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယောပိ ကေကုလဿ ဝါ နာနာကုလာနံ ဝါ ကေတော ပညတ္ထော တဏ္ဍုလာဒိနံ အဘာဝေန အန္တရန္တရာ ဆိဇ္ဇတိ၊ သောပိ နု ဘုဉ္ဇိတမ္ဘော။ သစေ ပန နု သက္ကောမ ဒါတုန္တိ ဥပစ္ဆိန္နိတ္မာ ပုန ကလျာဏစိတ္ထော ဥပ္ပန္နေ ဒါတုံ အာရဘန္တိ၊ တေ ပုန ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

၂၀၇။ **အနာပတ္တိ ဂိလာနဿာ**တိ ဂိလာနဿ အနုဝသိတ္မာ ဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ။ **ဂစ္ဆန္တော ဝါ**တိ ယော ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ကေဒိဝသံ ဂတဌာနေ စ ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇတိ၊ တဿာပိ အနာပတ္တိ။ အာဂစ္ဆန္တေပိ ဧသေဝ နယော။ ဂန္ဓာ ပစ္စာဂစ္ဆန္တောပိ အန္တရာမဂ္ဂေ ကေဒိဝသံ အာဂတဌာနေ စ ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတုံ လဘတိ။ ဂစ္ဆိဿာမီတိ ဘုဉ္ဇိတ္မာ နိက္ခန္တဿ နဒီ ဝါ ပူရတိ၊ စောရာဒိဘယံ ဝါ ဟောတိ၊ သော နိဝတ္တိတ္မာ ခေမဘာဝံ ဥတ္မာ ဂစ္ဆန္တော ပုန ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတုံ လဘတီတိ သမ္ဘမိဒံ မဟာပစ္စရိယာဒိသု

ဝုတ္တံ။ **ဩဒိဿ ပညတ္တော ဟောတိ**တိ ဘိက္ခုနိုင်ယေဝ အတ္ထာယ ဥဒ္ဒိသိတ္တာ ပညတ္တော ဟောတိ။ **နာ ယာဝဒတ္ထော**တိ ယာဝဒတ္ထံ ပညတ္တော နာ ဟောတိ၊ ထောကံ ထောကံ လဗ္ဘတိ၊ တာဒိသံ နိစ္စမ္ပိ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ပဠု ဘောဇနာနိ ဌပေတ္တာ သဗ္ဗတ္ထာ**တိ ယာဂုခဇ္ဇကဖလာဖလာဒိဘေဒေ သဗ္ဗတ္ထ အနာပတ္တိ။ ယာဂုအာဒိနိ ဟိ နိစ္စမ္ပိ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဌေကလောမ-သမုဋ္ဌာနံ ကာယတော စ ကာယစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာ-ဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၂-ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၀၉။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ **ပရိဟီနလာဘသက္ကာရော**တိ သော ကိရ အဇာတသတ္တုနာ ရာဇာနံ မာရာပေတ္တာပိ အဘိမာရေ ယောဇေတ္တာပိ ရုဟိရုပ္ပါဒံ ကတ္တာပိ ဂုဏ္ဍပဒ္ဓိဆ္ဆန္နော အဟောသိ။ ယဒါ ပန ဒိဝါယေဝ ဓနပါလကံ ပယောဇေသိ၊ တဒါ ပါကဋော ဇာတော။ "ကထံ ဒေဝဒတ္တော ဟတ္ထိ ပယော-ဇေသိ"တိ ပရိကထာယ ဥပ္ပန္နာယ "နာ ကေဝလံ ဟတ္ထိ ပယောဇေသိ၊ ရာဇာနမ္ပိ မာရာပေသိ၊ အဘိမာရေပိ ပေသေသိ၊ သိလမ္ပိ ပဝိဇ္ဈိ၊ ပါပေါ ဒေဝဒတ္တော"တိ ပါကဋော အဟောသိ။ "ကေန သဒ္ဓိံ ဣမံ ကမ္မမကာသိ"တိ စ ဝုတ္တေ "ရညာ အဇာတသတ္တုနာ"တိ အာဟံသု။ တတော နာဂရာ "ကထဏ္ဍု နာမ ရာဇာ ဧဝရူပံ စောရံ သာသနကဏ္ဋကံ ဂဟေတ္တာ ဝိစရိဿတိ"တိ ဥဇ္ဇဟိံသု။ ရာဇာ နဂရသမ္ဘေါဇံ ဥတ္တာ ဒေဝဒတ္တံ နီဟရိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စဿ ပဠုထာလိ-ပါကသတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု၊ ဥပဋ္ဌာနမ္ပိဿ နာ အဂမာသိ၊ အညေပိဿ မနုဿာ နာ ကိဉ္စိ ဒါတမ္ဘံ ဝါ ကာတမ္ဘံ ဝါ မညိံသု။ တေန ဝုတ္တံ "ပရိဟီနလာဘသက္ကာ-ရော"တိ။ **ကုလေသု ဝိညာပေတ္တာ ဝိညာပေတ္တာ ဘုဉ္ဇတီ**တိ "မာ မေ ဂဏော ဘိဇ္ဇီ"တိ ပရိသံ ပေါသေန္တော တံ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ဘတ္တံ ဒေဟိ၊ တံ ဒ္ဝိန္နန္တိ ဧဝံ ဝိညာပေတ္တာ သပရိသော ကုလေသု ဘုဉ္ဇတိ။

၂၁၁။ **စိဝရံ ပရိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ**တိ ဘတ္တံ အဂဏ္ဍန္တာနံ စိဝရံ နာ ဒေန္တိ၊ တသ္မာ ပရိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၂၁၂။ **စီဝရကာရကေ ဘိက္ခု။ ဘဏ္ဍေန နိမန္တေန္တိ**တိ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ စီရေန စီဝရံ နိဋ္ဌာပေန္တေ ဒိသ္မာ "ဧဝံ လဟုံ နိဋ္ဌာပေတ္ဝာ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ"တိ ပုညကာမတာယ နိမန္တေန္တိ။

၂၁၅။ **နာနာဝေရဇ္ဇကေ**တိ နာနာဝိဝေဟိ အညရဇ္ဇေဟိ အာဂတေ။ နာနာဝိရဇ္ဇကေတိပိ ပါဋ္ဌော၊ အယမေဝတ္ထော။

၂၁၇-ဂ။ **ဂဏဘောဇနေ**တိ ဂဏသ ဘောဇနေ။ ဣမ စ ဂဏော နာမ စတ္တာရော ဘိက္ခု။ အာဒိ ကတ္ဝာ တတ္ထတ္ထရိ ဘိက္ခု။ အဓိပ္ပေတာ၊ တေနေဝ သမ္ဘန္ဓိမံ ပရိဏ္ဍေဒံ ဒဿေန္တော အာဟ "ယတ္ထ စတ္တာရော ဘိက္ခု။ ပ။ တေ ဂဏဘောဇနံ နာမာ"တိ။ တံ ပနေတံ ဂဏဘောဇနံ ဒ္ဝိဟာကာရေဟိ ပသဝတိ နိမန္တနတော ဝါ ဝိညတ္တိတော ဝါ။ ကထံ နိမန္တနတော ပသဝတိ? စတ္တာရော ဘိက္ခု။ ဥပသက်မိတ္ဝာ "တုမှေ ဘန္တေ သြဒနေန နိမန္တေမိ၊ သြဒနံ မေ ဂဏ္ဍထ အာကခ်ထ သြလောကေထ အဓိဝါသေထ ပဋိမာနေထာ"တိ ဧဝံ ယေန ကေနစိ ဝေဝစနေန ဝါ ဘာသန္တရေန ဝါ ပဋ္ဌန်ဒ် ဘောဇနာနံ နာမံ ဂဟေတ္ဝာ နိမန္တေတိ။ ဧဝံ ကေတော နိမန္တိတာ ပရိဘ္ဍန္နကာလဝသေန အဇ္ဇတနာယ ဝါ သ္ဝေတနာယ ဝါ ကေတော ဂစ္ဆန္တိ၊ ကေတော ဂဏ္ဍန္တိ၊ ကေတော ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဂဏဘောဇနံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ။ ကေတော နိမန္တိတာ ကေတော ဝါ နာနတော ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကေတော ဂဏ္ဍန္တိ၊ နာနတော ဘုဉ္ဇန္တိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဟိ တ္ထေ ပမာဏံ။ ကေတော နိမန္တိတာ ကေတော ဝါ နာနတော ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ နာနတော ဂဏ္ဍန္တိ၊ ကေတော ဝါ နာနတော ဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ အနာပတ္တိ။ စတ္တာရိ ပရိဝေဏာနိ ဝါ ဝိဟာရေ ဝါ ဂန္ဓ္ဝာ နာနတော နိမန္တိတာ ကေဋ္ဌာနေ ဋ္ဌိတေသုယေဝ ဝါ ကေော ပုတ္ထေန ကေော ပိတရာတိ ဝေမ္ပိ နာနတော နိမန္တိတာ ကေတော ဝါ နာနတော ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကေတော ဝါ နာနတော ဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ သစေ ကေတော ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဂဏဘောဇနံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ။ ဧဝံ တာဝ နိမန္တနတော ပသဝတိ။

ကထံ ဝိညတ္တိတော? စတ္တာရော ဘိက္ခု။ ကေတော ဋ္ဌိတာ ဝါ နိသိန္နာ ဝါ ဥပါသကံ ဒိသ္မာ "အမှာကံ စတုန္နမ္ပိ ဘတ္တံ ဒေဟိ"တိ ဝါ ဝိညာပေယ္ယုံ၊ ပါဋ္ဌေက္ကံ ဝါ ပဿိတ္ဝာ "မယ္ဟံ ဒေဟိ၊ မယ္ဟံ ဒေဟိ"တိ၊ ဧဝံ ကေတော ဝါ နာနတော ဝါ ဝိညာပေတ္ဝာ ကေတော ဝါ ဂစ္ဆန္တိ၊ နာနတော ဝါ၊ ဘတ္တံ ဂဟေတ္ဝာပိ ကေတော ဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ နာနတော ဝါ၊ သစေ ကေတော ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဂဏဘောဇနံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ။ ဧဝံ ဝိညတ္တိတော ပသဝတိ။

ပါဒါဒိ ဖလိတာတိ[1] ယထာ မဟာစမ္မသ ပရတော မံသံ ဒိသတိ၊ ဧဝံ ဖာလိတာ၊ ဝါလိကာယ ဝါ သက္ခရာယ ဝါ ပဟဋမတ္တေ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ နသက္ကာ ဟောတိ အန္တောဂါမေ ဝိဏ္ဏာယ စရိတုံ။ ဤဒိသေ ဂေလညေ ဂိလာနသမယောတိ ဘုဇ္ဈတမ္ပံ၊ နလေသကပ္ပိယံ[2] ကာတမ္ပံ။

စိဝရေ ကယိရမာနေတိ ယဒါ သာဋကဿ သုတ္တဿ လဘိတ္တာ စိဝရံ ကရောန္တိ, တဒါ၊ ဝိသုံ ဟိ စိဝရကာရသမယော နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ ယော တတ္ထ စိဝရေ ကတ္တမ္ပံ ယံကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ ဟိ "အန္တမသော သူစိဝေဓနကော"တိပိ ဝုတ္တံ၊ တေန စိဝရကာရသမယောတိ ဘုဇ္ဈတမ္ပံ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝိတ္ထာရေနေဝ ဝုတ္တံ။ ယော စိဝရံ ဝိစာရေတိ ဆိန္ဒတိ၊ မောဃသုတ္တံ ဌပေတိ၊ အာဝန္ဓကပ္ပန်[3] ဌပေတိ၊ ပစ္စာဂတံ သိဗ္ဗတိ၊ အာဝန္ဓကပန်ံ ဗန္ဓတိ၊ အနုဝါတံ ဆိန္ဒတိ ဃဋ္ဋေတိ အာရောပေတိ၊ တတ္ထ ပစ္စာဂတံ သိဗ္ဗတိ၊ သုတ္တံ ကရောတိ ဝလေတိ၊ ဝိပ္ပလိကံ နိသေတိ၊ ပရိဝတ္တေန် ကရောတိ၊ သဗ္ဗောပိ စိဝရံ ကရောတိယေဝါတိ ဝုစ္စတိ။ ယော ပန သမိပေ နိသိန္နော ဇာတကံ ဝါ ဓမ္မပဒံ ဝါ ကထေတိ၊ အယံ နု စိဝရကာရကော။ တေ ဌပေတ္တာ သေသာနံ ဂဏာဘောဇနေ အနာပတ္တိတိ။

အဋ္ဌယောဇနန္တိ တ္ထောကမ္ပိ အဋ္ဌါနံ ဂန္တုကာမေန။ ယော ပန ဒူရံ ဂန္တုကာမော၊ တတ္ထ ဝတ္တမ္ပမေဝ နတ္ထိ။ **ဂန္ဓဗ္ဗေနာ**တိ အဋ္ဌါနံ ဂစ္ဆန္တေန အဋ္ဌယောဇနဗ္ဘန္တရေ ဂါဝုတေပိ ဘုဇ္ဈတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ဂတေန ဘုဇ္ဈိတမ္ပန္တိ** ဂတေန ကေဒိဝသံ ဘုဇ္ဈိတမ္ပံ။ နာဝါဘိရုဟနေပိ ဧသေဝ နယော။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ အဘိရုဠ္ဍေန ဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာပိ ယာဝ နဿ ဩရောဟတိ၊ တာဝ ဘုဇ္ဈိတမ္ပန္တိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ **စတုတ္ထေ အာဂတေ**တိ အယံ အန္တိမပရိစ္ဆေဒေါ၊ စတုတ္ထေပိ အာဂတေ ယတ္ထ နယာပေန္တိ၊ သော မဟာသမယော။ ယတ္ထ ပန သတ်ံ ဝါ သဟဿံ ဝါ သန္ဓိပတန္တိ၊ တတ္ထ ဝတ္တမ္ပမေဝ နတ္ထိ။ တသ္မာ တာဒိသေ ကာလေ "မဟာသမယော"တိ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ ဘုဇ္ဈတမ္ပံ။ **ယော ကောစိ ပရိဗ္ဗာဇက-သမာပန္နော**တိ သဟဓမ္မိကေသု ဝါ တိတ္ထိယေသု ဝါ အညတရော၊ ဧတေသံ ဟိ ယေန ကေနစိ ကတေ ဘတ္တေ "သမဏာဘတ္တသမယော"တိ ဘုဇ္ဈတမ္ပံ။

၂၂၀။ **အနာပတ္တိ သမယေ**တိ သတ္တသု သမယေသု အညတရသ္မိံ အနာပတ္တိ။ **ဒ္ဝေ တယော ကေတေ**တိ ယေပိ အကပ္ပိယနိမန္တနံ သာဒိယိတ္တာ ဒ္ဝေ ဝါ တယော ဝါ ကေတော ဂဟေတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ တေသမ္ပိ အနာပတ္တိ။

---

[1]-ဖာလိတာတိ (သီ၊သျာ) [2]-နလေသကပ္ပံ (သီ)

[3]-အာဝန္ဓကပတ္တံ (သီ)၊ အာဝန္ဓကပဋ္ဌံ (သျာ)

တတ္ထ အနိမန္တိတစတုတ္ထံ[1] ပိဏ္ဍပါတိကစတုတ္ထံ အနုပသမ္ပန္နစတုတ္ထံ ပတ္တ-စတုတ္ထံ ဂိလာနစတုတ္ထန္တိ ပဋ္ဌနံ စတုက္ကာနံ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ? ဇုဓေကစ္စော စတ္တာရော ဘိက္ခူ "ဘတ္တံ ဂဏ္ဍထာ"တိ နိမန္တေတိ။ တေသု တယော ဂတာ၊ ဧကော နဂတော။ ဥပါသကော "ဧကော ဘန္တေ ထေရော ကုဟိ"န္တိ ပုစ္ဆတိ။ နာဂတော ဥပါသကာတိ။ သော အညံ တခ်ဏ္ဍပ္ပတ္တံ ကဏ္ဍ "ဟေ ဘန္တေ"တိ ပဝေသေတ္တာ စတုန္နမ္ပိ ဘတ္တံ ဒေတိ၊ သမ္ဘေသံ အနာပတ္တိ။ ကသ္မာ? ဂဏ္ဍပူရကသ အနိမန္တိတတ္တာ။ တယော ဧဝ ဟိ တတ္ထ နိမန္တိတာ ဂဏ္ဍိ[2]သု၊ တေဟိ ဂဏ္ဍော နပူရတိ၊ ဂဏ္ဍပူရကော စ အနိမန္တိတော၊ တေန ဂဏ္ဍော ဘိဇ္ဇတိတိ ဣဒံ အနိမန္တိတစတုတ္ထံ။

ပိဏ္ဍပါတိကစတုတ္ထေ နိမန္တနကာလေ ဧကော ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတိ၊ သော နာမိဝါသေတိ။ ဂမနဝေလာယ ပန "ဟေ ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ အနမိဝါသိတတ္တာ အနာဂစ္ဆန္တမ္ပိ "ထေ ဘိက္ခံ လစ္ဆထာ"တိ ဂဟေတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊ သော တံ ဂဏ်ံ ဘိန္ဒတိ။ တသ္မာ သမ္ဘေသံ အနာပတ္တိ။

အနုပသမ္ပန္နစတုတ္ထေ သာမဏေရေန သဒ္ဓိ နိမန္တိတာ ဟောန္တိ၊ သောပိ ဂဏ်ံ ဘိန္ဒတိ။

ပတ္တစတုတ္ထေ ဧကော သယံ အဂန္ဒာ ပတ္တံ ပေသေတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဂဏ္ဍော ဘိဇ္ဇတိ။ တသ္မာ သမ္ဘေသံ အနာပတ္တိ။

ဂိလာနစတုတ္ထေ ဂိလာနေန သဒ္ဓိ နိမန္တိတာ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဂိလာနသ္ဓေ အနာပတ္တိ၊ ဣတရေသံ ပန ဂဏ္ဍပူရကော ဟောတိ။ နဟိ ဂိလာနေန ဂဏ္ဍော ဘိဇ္ဇတိ။ တသ္မာ တေသံ အာပတ္တိယေဝ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

သမယလဒ္ဓကော သယမေဝ မုစ္စတိ၊ သေသာနံ ဂဏ္ဍပူရကတ္တာ အာပတ္တि-ကရော ဟောတိ။ တသ္မာ စိဝရဒါနသမယလဒ္ဓကာဒိနမ္ပိ ဝသေန စတုက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သစေ ပန အမိဝါသေတ္တာ ဂတေသုပိ စတူသု ဇနေသု ဧကော ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု "အဟံ တုမ္ဟာကံ ဂဏ်ံ ဘိန္ဒိဿာမိ၊ နိမန္တနံ သာဒိယထာ"တိ ဝတ္တာ ယာဂုခဇ္ဇကာဝသာနေ ဘတ္တတ္ထာယ ပတ္တံ ဂဏ္ဍန္တာနံ အဒတ္တာ ဣမေ တာဝ ဘိက္ခု ဘောဇေတ္တာ ဝိဿဇ္ဇေထ၊ အဟံ ပစ္ဆာ အနုမောဒနံ ကတ္တာ ဂမိဿာမီတိ နိသိန္နော။ တေသု ဘုတ္တာ ဂတေသု "ဒေထ ဘန္တေ ပတ္တ"န္တိ ဥပါသကေန ပတ္တံ ဂဟေတ္တာ ဘတ္တေ ဒိန္နေ ဘုဉ္ဇိတ္တာ

---

[1]-အနိမန္တိတစတုတ္ထံ (က) ဧဝမညပဒေသုပိ။

အနုမောဒနံ ကတ္တာ ဂစ္ဆတိ၊ သမ္ဘေသံ အနာပတ္တိ။ ပဋ္ဌန်ဟိ ဘောဇနာနံယေဝ ဝသေန ဂဏဘောဇနေ ဝိသင်္ကေတံ နတ္ထိ။ ဩဒနေန နိမန္တိတာ ကုမ္ဘာသံ ဂဏ္ဍန္တာပိ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇန္တိ။ တာနိ စ တေဟိ ကေတော နု ဂဟိတာနိ။ ယာဂုအာဒီသု ပန ဝိသင်္ကေတံ ဟောတိ၊ တာနိ တေဟိ ကေတော ဂဟိတာနိတိ။ ဧဝံ ဧကော ပဏ္ဍိတော အညေသမ္ပိ အနာပတ္တိ ကရောတိ။

တသ္မာ သစေ ကောစိ သံဃဘတ္တံ ကတ္တုကာမေန နိမန္တေန္တော ပေသိတော ဝိဟာရံ အာဂမ္ဘ "ဘန္တေ သ္မေ အမှာကံ ဃရေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ"တိ အဝတ္တာ "ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝါ "သံဃဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝါ "သံဃော ဘတ္တံ ဂဏှာတု"တိ ဝါ ဝဒတိ၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကေန ပဏ္ဍိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နေမန္တနိကာ ဂဏဘောဇနတော ပိဏ္ဍပါတိကာ စ ဓုတင်္ဂဘေဒတော မောစေတဗ္ဗာ။ ကထံ? ဧဝံ တာဝ ဝတ္တဗ္ဗံ "သ္မေ နု သက္ကာ ဥပါသကာ"တိ။ ပုနဒိဝသေ ဘန္တေတိ။ ပုနဒိဝသေပိ နု သက္ကာတိ၊ ဧဝံ ယာဝ အဋ္ဌမာသမ္ပိ ဟရိတ္တာ ပုန ဝတ္တဗ္ဗော "တုံ ကိံ အဝစာ"တိ။ သစေ ပုနပိ "သံဃဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ တတော "ဣမံ တာဝ ဥပါသက ပုပ္ပံ ကပ္ပိယံ ကရောဟိ၊ ဣမံ တိဏ"န္တိ ဧဝံ ဝိဂ္ဂေါံ ကတ္တာ ပုန "ကိံ ကထယိတ္ထာ"တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ သစေ ပုနပိ တထေဝ ဝဒတိ၊ "အာဝုသော တုံ ပိဏ္ဍပါတိကေ ဝါ မဟာထေရေ ဝါ နု လစ္ဆသိ၊ သာမဏေရေ လစ္ဆသီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ "နနု ဘန္တေ အသုကသ္မိံ္ဌ အသုကသ္မိံ္ဌ ဂါမေ ဘဒန္တေ ဘောဇေသုံ၊ အဟံ ကသ္မာ နု လဘာမီ"တိ စ ဝုတ္တေ တေ နိမန္တေတုံ ဇာနန္တိ၊ တုံ နု ဇာနာသီတိ။ တေ ကထံ နိမန္တေသုံ ဘန္တေတိ။ ဧဝမာဟံသု "အမှာကံ ဘန္တေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ"တိ။ သစေ သောပိ တထေဝ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ပုနပိ "ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ "နု ဒါနိ တုံ အာဝုသော ဗဟူ ဘိက္ခု လစ္ဆသိ၊ တယော ဧဝ လစ္ဆသီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ နနု ဘန္တေ အသုကသ္မိံ္ဌ အသုကသ္မိံ္ဌ ဂါမေ သကလံ ဘိက္ခုသံဃံ ဘောဇေသုံ၊ အဟံ ကသ္မာ နု လဘာမီတိ။ တုံ နိမန္တေတုံ နု ဇာနာသီတိ။ တေ ကထံ နိမန္တေသုန္တိ။ တေ "ဘိက္ခံ ဂဏှာထာ"တိ အာဟံသုတိ။ သစေ သောပိ "ဘိက္ခံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ပုနပိ "ဘတ္တမေဝါ"တိ ဝဒတိ၊ တတော ဝတ္တဗ္ဗော "ဂစ္ဆ တုံ, နတ္ထမ္ပာကံ တဝ ဘတ္တေနတ္ထော၊ နိဗဒ္ဓဂေါစရော သေ အမှာကံ၊ မယမေတ္ထ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမာ"တိ။ တံ "စရထ ဘန္တေ"တိ ဝတ္တာ အာဂတံ ပုစ္ဆန္တိ "ကိံ ဘော လဒ္ဓါ ဘိက္ခု"တိ။ "ကိံ ဧတေန၊ ဗဟု တ္ထေ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထေရာ 'သ္မေ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမာ'တိ အာဟံသု၊ မာ ဒါနိ တုမ္ဟေ ပမဇ္ဇိတ္ထာ"တိ။ ဒုတိယဒိဝသေ စေတိယဝတ္တံ ကတ္တာ ဌိတာ ဘိက္ခု

သံဃတ္ထေရေန ဝတ္တမ္ဘာ "အာဝုသော ဓုရဂါမေ သံဃဘတ္တံ၊ အပဏ္ဍိတမနုဿော ပန အဂမာသိ၊ ဂစ္ဆာမ ဓုရဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမာ"တိ။ ဘိက္ခူဟိ ထေရဿ ဝစနံ ကာတမ္ဗံ၊ နဒုမ္ဗရေဟိ ဘဝိတမ္ဗံ၊ ဂါမဒ္ဒါရေ အဒ္ဒတ္ဝါဝ ပိဏ္ဍာယ စရိတမ္ဗံ။ တေသု ပတ္တာနိ ဂဟေတ္ဝာ နိသီဒါပေတ္ဝာ ဘောဇေန္တေသု ဘုဉ္ဇိတမ္ဗံ။ သစေ အာသနသာလာယ ဘတ္တံ ဌပေတ္ဝာ ရထိကာသု အာဟိဏ္ဍန္တာ အာရောစေန္တိ "အာသနသာလာယ ဘန္တေ ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ၊ နဝဋ္ဋတိ။

အထ ပန ဘတ္တံ အာဒါယ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တ္ဝာ "ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ပဋိကစ္စေဝ ဝါ ဝိဟာရံ အဘိဟရိတ္ဝာ ပတိရူပေ ဌာနေ ဌပေတ္ဝာ အာဂတာ-ဂတာနံ ဒေန္တိ၊ အယံ အဘိဟဋဘိက္ခာ နာမ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဘတ္တသာလာယ ဒါနံ သဇ္ဇေတ္ဝာ တံ တံ ပရိဝေဏံ ပဟိဏန္တိ "ဘတ္တသာလာယ ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ၊ နဝဋ္ဋတိ။ ယေ ပန မနုဿာ ပိဏ္ဍစာရိကေ ဘိက္ခူ ဒိသ္ဝာ အာသနသာလံ သမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ တတ္ထ နိသီဒါပေတ္ဝာ ဘောဇေန္တိ၊ နတေ ပဋိက္ခိပိတမ္ဗာ။ ယေ ပန ဂါမေ ဘိက္ခံ အလဘိတ္ဝာ ဂါမတော နိက္ခမန္တေ ဘိက္ခူ ဒိသ္ဝာ "ဘန္တေ ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ တေ ပဋိက္ခိပိတမ္ဗာ၊ နဝါ နိဝတ္တိတမ္ဗံ။ သစေ "နိဝတ္တထ ဘန္တေ ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ "နိဝတ္တထာ"တိ ဝုတ္တပဒေ နိဝတ္တိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ "နိဝတ္တထ ဘန္တေ ဃရေ ဘတ္တံ ကတံ၊ ဂါမေ ဘတ္တံ ကတ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ ဂေဟေ စ ဂါမေ စ ဘတ္တံ နာမ ယဿ ကဿစိ ဟောတိတိ နိဝတ္တိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ "နိဝတ္တထ ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ သမ္မန္နံ ကတ္ဝာ ဝဒန္တိ၊ နိဝတ္တိတုံ နဝဋ္ဋတိ။ အာသနသာလတော. ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ နိက္ခမန္တေ ဒိသ္ဝာ "နိသီဒထ ဘန္တေ ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ နိစ္စဘတ္တန္တိ ဓုဝဘတ္တံ ဝုစ္စတိ။ "နိစ္စဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဗဟုနမ္ပိ ဂေတော ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သလာကဘတ္တာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဍိတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၃-ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၂၁။ တတိယသိက္ခာပဒေ **နေ ခေါ ဣဒံ ဩရကံ ဘဝိဿတိ၊ ယထယိဒံ မနုဿာ သက္ကစ္စံ ဘတ္တံ ကရောန္တိ**တိ ယေန နိယာမေန ဣမေ မနုဿာ သက္ကစ္စံ

ဘတ္တံ ကရောန္တိ၊ တေန ဥယတိ "ဣဒံ သာသနံ ဣဒံ ဝါ ဗုဒ္ဓပူဇမေဝ သံဃေ ဒါနံ နာ ခေါ ဩရကံ ဘဝိဿတိ၊ ပရိတ္တံ လာမကံ နေဝ ဘဝိဿတီ"တိ။ **ကိရပတိကောတိ** ဣတ္ထေ **ကိရောတိ** တဿ ကုလပုတ္တဿ နာမံ၊ အာမိပစ္စဏ္ဍေန ပန ''ကိရပတိကော''တိ ဝုစ္စတိ။ သော ကိရ ဗုဿရော အမိပတိ မာသ-ဥတုသံဝစ္ဆရနိယာမေန ဝေတနံ ဒတ္တာ ကမ္မကာရကေ ကမ္မံ ကာရေတိ။ **မဒရာ ပဋိယတ္တာ**တိ ဥပစာရဝသေန ဝဒတိ။ **မဒရမိဿေနာ**တိ မဒရသာဒ္ဓဝေန။

၂၂၂။ **ဥဿူရေ**[1] **အာဟရိယိတ္ထာ**တိ အတိဒိဝါ အာဟရိယိတ္ထ။

၂၂၆။ **မယံ ဘတ္တပစ္စာသံ ဗုတ္ထုန္ဒာမသ ဒ**ဗ္ဗီတိ အယံ ဘတ္တပိကပ္ပနာ နာမ သမ္ဘုဝါပိ ပရမ္ဘုဝါပိ ဝဋ္ဋတိ။ သမ္ဘုဝါ ဒိသ္မာ "တုယ္ဟံ ပိကပ္ပေမိ"တိ ဝတ္တာ ဘုဥ္ဇိတမ္ဘံ၊ အဒိသ္မာ ပဋ္ဌသု သဟမ္ဘိကေသု "ဗုတ္ထုန္ဒာမသ ပိကပ္ပေမိ"တိ ဝတ္တာ ဘုဥ္ဇိတမ္ဘံ။ မဟာပစ္စရိယာဒီသု ပန ပရမ္ဘုဝါပိကပ္ပနာဝ ဝုတ္တာ။ သာ စာယံ ယသ္မာ ဝိနယကမ္မေန သင်ဟိတာ၊ တသ္မာ ဘဂဝတော ပိကပ္ပေတုံ နဝ ဋ္ဌတိ။ ဘဂဝတိ ဟိ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္နေပိ သံဃမဇ္ဈေ နိသိန္နေပိ သံဃေန ဂဏပ္ပဟောနကေ ဘိက္ခု။ ဂဟေတ္တာ တံ တံ ကမ္မံ ကတံ သုကတမေဝ ဟောတိ၊ ဘဂဝါ နေဝ ကမ္မံ ကောပေတိ နာ သမ္ဘာဒေတိ။ နာ ကောပေတိ ဓမ္မိဿရတ္တာ၊ နာ သမ္ဘာဒေတိ အဂဏပူရကတ္တာ။

၂၂၉။ **ဒ္ဝေ တယော နိမန္တနေ ကေတော ဘုဥ္ဇတီ**တိ ဒ္ဝေ တိဏိ နိမန္တနာနိ ကေပတ္ထေ ပဋ္ဌိပိတ္တာ မိဿေတ္တာ ဧကံ ကတ္တာ ဘုဥ္ဇတိတိ အတ္ထော။ ဒ္ဝေ တိဏိ ကုလာနိ နိမန္တေတ္တာ ဧကဿိံ ဌာနေ နိသီဒါပေတ္တာ ဗုတော စိတော စ အာဟရိတ္တာ ဘတ္တံ အာကိရန္တိ၊ သူပဗျဉ္ဇနံ အာကိရန္တိ၊ ကေမိဿကံ ဟောတိ၊ ဣတ္ထေ အနာပတ္တိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန မူလနိမန္တနံ ဟေဋ္ဌာ ဟောတိ, ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ ဥပရိ၊ တံ ဥပရိတော ပဋ္ဌာယ ဘုဥ္ဇန္တဿ အာပတ္တိ။ ဟတ္ထံ ပန အန္တော ပဝေသေတ္တာ ပဌမနိမန္တနတော ကေမ္ပိ ကဗ္ဗံ ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဘုတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ယထာ တထာ ဝါ ဘုဥ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ။ သစေပိ တတ္ထ ခီရံ ဝါ ရသံ ဝါ အာကိရန္တိ၊ ယေန အဏ္ဏောတ္ထတံ ဘတ္တံ ကေရသံ ဟောတိ၊ ကောဋ္ဌိတော ပဋ္ဌာယ ဘုဥ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန ဝုတ္တံ "ခီရဘတ္တံ ဝါ ရသဘတ္တံ ဝါ လဘိတ္တာ နိသိန္နဿ တတ္ထေဝ အညေပိ ခီရဘတ္တံ ဝါ ရသဘတ္တံ ဝါ အာကိရန္တိ၊ ခီရံ ဝါ ရသံ ဝါ ပိဝတော အနာပတ္တိ။ ဘုဥ္ဇန္တေန ပန ပဌမံ လဒ္ဓမံသခဏ္ဍံ ဝါ

---

[1] ဥဿူရေန (က)

ဘတ္တပိဏ္ဍံ ဝါ မုခေ ပက္ခိပိတ္မာ ကောဠိတော ပဠာယ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သပ္ပိပါယာသေပိ ဧသေव နယော"တိ။

မဟာဥပါသကော ဘိက္ခုံ နိမန္တေတိ၊ တဿ ကုလံ ဥပဂတဿ ဥပါသကောပိ တဿ ပုတ္တဒါရဘာတိကဘဂိနိအာဒယောပိ အတ္တနော အတ္တနော ကောဋ္ဌာသံ အာဟရိတ္မာ ပတ္တေ ပက္ခိပန္တိ၊ ဥပါသကေန ပဌမံ ဒိန္နံ အဘုဉ္ဇိတ္မာ ပစ္ဆာ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ"တိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ ပန ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။ မဟာပစ္စရိယံ "သစေ ပါဠေက္ကံ ပစန္တိ၊ အတ္တနော အတ္တနော ပက္ကဘတ္တတော အာဟရိတ္မာ ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ပစ္ဆာ အာဟဋံ ပဌမံ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ ယဒိ ပန သမ္ဘေသံ ဧကောဝ ပါကော ဟောတိ၊ ပရမ္မရဘောဇနံ န ဟောတီ"တိ ဝုတ္တံ။ မဟာဥပါသကော နိမန္တေတ္မာ နိသီဒါပေတိ၊ အညော မနုဿော ပတ္တံ ဂဏှာတိ၊ န ဒါတမ္ဘံ။ ကိံ ဘန္တေ န ဒေထာတိ။ နနု ဥပါသက တယာ နိမန္တိတမှာတိ။ ဟောတု ဘန္တေ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇထာတိ ဝဒတိ၊ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညေန အာဟရိတ္မာ ဘတ္တေ ဒိန္နေ အာပုစ္ဆိတ္မာပိ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။

အနုမောဒနံ ကတ္မာ ဂစ္ဆန္တံ ဓမ္မံ သောတုကာမာ "သ္မေပိ ဘန္တေ အာဂစ္ဆေ-ယ္ယာထာ"တိ သမ္ဘေ နိမန္တေန္တိ၊ ပုနဒိဝသေ အာဂန္ဒာ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? သမ္ဘေဟိ နိမန္တိတတ္တာ။ ဧကော ဘိက္ခု ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဘတ္တံ လဘတိ၊ တမညော ဥပါသကော နိမန္တေတ္မာ ဃရေ နိသီဒါပေတိ၊ န စ တာဝ ဘတ္တံ သမ္ပဇ္ဇတိ။ သစေ သော ဘိက္ခု ပိဏ္ဍာယ စရိတ္မာ လဒ္ဓဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ။ အဘုတ္မာ နိသိန္နေ ''ကိံ ဘန္တေ န ဘုဉ္ဇသိ''တိ ဝုတ္တေ ''တယာ နိမန္တိတတ္တာ''တိ ဝတ္မာ ''လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇထ ဘန္တေ''တိ ဝုတ္တော ဘုဉ္ဇတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

သကလေန ဂါမေနာတိ သကလေန ဂါမေန ဧကတော ဟုတ္မာ နိမန္တိ-တသ္သေဝ ယတ္တ ကတ္တစိ ဘုဉ္ဇတော အနာပတ္တိ။ ပုရေပိ ဧသေव နယော။ **နိမန္တိယမာနော ဘိက္ခု ဂဟေဿာမီတိ ဘဏတိ**တိ ''ဘတ္တံ ဂဏှာ''တိ နိမန္တိယမာနော ''န မယှံ တဝ ဘတ္တေနတ္ထော၊ ဘိက္ခုံ ဂဏှိဿာမိ''တိ ဝဒတိ။ ဒ္ဝေ ပန မဟာပဒုမတ္ထေရော အာဟ "ဧဝံ ဝဒန္တော ဇုမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ အနိမန္တနံ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ ဘုဉ္ဇနတ္ထာယ ပန ဩကာသော ကတော ဟောတီတိ နေဝ ဂဏဘောဇနတော န စာရိတ္တတော မုစ္စတီတိ။ မဟာ-သုံမတ္ထေရော အာဟ "ယဒဂ္ဂေန အနိမန္တနံ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ တဒဂ္ဂေန နေဝ ဂဏဘောဇနံ န စာရိတ္တံ ဟောတီ''တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ ဧတ္ထ ဟိ ဘောဇနံ ကိရိယာ၊ အဝိကပ္ပနံ အကိရိယာ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

၄-ကာဏမာတာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၃၀။ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေ **ကာဏမာတာ**တိ ကာဏာယ မာတာ။ သာ ကိရသာ မိတာ အဘိရူပါ အဟောသိ၊ ယေ ယေ တံ ပဿန္တိ၊ တေ တေ ရာဂေန ကာဏာ ဟောန္တိ၊ ရာဂန္ဓာ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။ တသ္မာ ပရေသံ ကာဏဘာဝကရဏတော "ကာဏာ"တိ ဝိသုတာ အဟောသိ။ တသာ ဝသေန မာတာပိသာ "ကာဏမာတာ"တိ ပါကဋာ ဇာတာ။ **အာဂတန္တိ** အာဂမနံ။ **ကိသ္မိ ဝိယာ**တိ ကိဒိသံ ဝိယ၊ လဇ္ဇနကံ ဝိယ ဟောတီတိ အမိပ္ပါယော။ **ရိတ္တဟတ္ထံ ဂန္ဓဗ္ဗန္တိ** ရိတ္တာ ဟတ္ထာ အသ္မိံ ဂမနေ တဒိဒံ **ရိတ္တဟတ္ထံ**၊ တံ ရိတ္တဟတ္ထံ ဂမနံ ဂန္ဓဗ္ဗံ လဇ္ဇနကံ ဝိယ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပရိက္ခယံ အဂမာသိ**တိ ဥပါသိကာ အရိယသာဝိကာ ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာ သန္တိ အဒါတုံ နိ သက္ကောတိ၊ တသ္မာ တာဝ ဒါပေသိ၊ ယာဝ သဗ္ဗံ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ ဧတ္ထ ကာဏာပိ မာတု အတ္ထာယ ဒေသိယ-မာနံ ဓမ္မံ သုဏန္တီ ဒေသနာပရိယောသာနေ သောတာပန္နာ အဟောသိ။ **ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမီ**တိ အာသနတော ဥဋ္ဌဟိတ္တာ ဂတော။ သောပိ ပုရိသော "သတ္ထာ ကိရ ကာဏမာတာယ နိဝေသနံ အဂမာသိ"တိ သုတ္တာ ကာဏံ အာနေတ္တာ ပကတိဋ္ဌာနေယေव ဌပေသိ။

၂၃၁။ ဇုမသ္မိံ ပန ဝတ္ထုသ္မိံ ဥပ္ပန္နမတ္တေ အပညတ္တေယေဝ သိက္ခာပဒေ ပါထေယ္ယဝတ္ထု ဥဒပါဒि၊ တသ္မာ အနန္တရမေဝ စေတံ ဒဿေတုံ **တေန ခေါ ပန သမယေနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သောပိ စ ဥပါသကော အရိယသာဝကတ္တာ သဗ္ဗမေဝ ဒါပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပရိက္ခယံ အဂမာသိ"တိ။

၂၃၂။ **ယံကိဉ္စိ ပဟေဏကတ္ထာယာ**တိ[1] ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ ပဋိယတ္တံ ယံကိဉ္စိ အတိရသကမောဒကသက္ခလိကာဒိ သဗ္ဗံ ဇုဓ ပူဝေါတ္တေ သန္ဓိ ဂဆ္ဆတိ။

1-ပဟိဏကတ္ထာယာတိ (က)

ယံကိဉ္စိ ပါထေယျဗ္ဗာယာတိ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာနံ အန္တရာမဂ္ဂဗ္ဗာယ ပဋိယတ္တံ ယံကိဉ္စိ ဗဒ္ဓသတ္တုအဗဒ္ဓသတ္တုတိလတဏ္ဍုလာဒိ သမ္ဘံ ဧဒမ မန္ဒောတ္ဝေ သန်္ဓ ဂစ္ဆတိ။ **တတော စေ ဥတ္တရိန္တိ** သစေပိ တတိယံ ပတ္တံ ထူပီကတံ ဂဏှာတိ၊ ပူဝဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။

ဒွတိပတ္တပူရေ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာတိ မုခဝဋ္ဋိယာ ဟေဋ္ဌိမလေခါယ သမပူရေ ပတ္တေ ဂဟေတ္ဝာ။ **အမုတြ မယာ ဒွတိပတ္တပူရာ**တိ ဧတ္ထ သစေ ဒွေ ဂဟိတာ "အတြ မယာ ဒွေ ပတ္တပူရာ ပဋိဂ္ဂဟိတာ၊ တွံ ကေ ဂဏှေယျာသီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေနာပိ အညံ ပဿိတ္ဝာ "ပဌမံ အာဂတေန ဒွေ ပတ္တပူရာ ဂဟိတာ၊ မယာ ဧကော၊ မာ တွံ ဂဏှိ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ယေန ပဌမံ ဧကော ဂဟိတော၊ တဿာပိ ပရမ္ပရာရောစနေ ဧသေဝ နယော။ ယေန ပန သယမေဝ တယော ဂဟိတာ၊ တေန အညံ ဒိသ္ဝာ "မာ ခေါ ဧတ္ထ ပဋိဂ္ဂဏှိ"ဗ္ဗေ ဝတ္တဗ္ဗံ။ **ပဋိဂ္ဂဟဏံ နိဟရိတ္ဝာ**တိ အာသနသာလံ ဟရိတ္ဝာ၊ အာသနသာလံ ဂစ္ဆန္တေန စ ဆဋ္ဌိတသာလာ နဂန္တဗ္ဗာ။ ယတ္ထ မဟာ ဘိက္ခုသံဃော နိသီဒတိ၊ တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ဝုတ္တံ "ယာ လဒ္ဓဋ္ဌာနတော အာသန္နာ အာသနသာလာ၊ တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။ 'အတ္ထနော သန္ဓိဋ္ဌာနံ ဝါ သမ္ဘတ္ထာနံ ဝါ ကေနိကာယိကာနံ ဝါ ဒဿာမိ'တိ အညတ္ထ ဂန္တုံ နလဗ္ဘတိ။ သစေ ပနဿ နိဗဒ္ဓနိသီဒနဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဒုရမ္ပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ"တိ။

သံဝိဘဇိတဗ္ဗန္တိ သစေ တယော ပတ္တပူရာ ဂဟိတာ၊ ကေ အတ္ထနော ဌပေတ္ဝာ ဒွေ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါတဗ္ဗာ။ သစေ ဒွေ ဂဟိတာ၊ ကေ အတ္ထနော ဌပေတ္ဝာ ဧကော သံဃဿ ဒါတဗ္ဗော၊ ယထာမိတ္တံ ပန ဒါတုံ နလဗ္ဘတိ။ ယေန ဧကော ဂဟိတော၊ နတေန ကိဉ္စိ အကာမာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယထာရုစိ ကာတဗ္ဗံ။

၂၃၅။ **ဂမနေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေ**တိ အန္တရာမဂ္ဂေ ဥပဒ္ဒဝံ ဝါ ဒိသ္ဝာ အနတ္ထိ-ကတာယ ဝါ "မယံ ဇ္ဈဒါနိ နပေသိဿာမ နဂမိဿာမာ"တိ ဧဝံ ဂမနေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေ ဥပစ္ဆိန္နေ။ **ဥတ္တရိတ္ဝာ ပဝါရိတာ**နန္တိ ဧတေသံ ဗဟုမ္ပိ ဒေန္တာနံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ အနာပတ္တိ။ အဋ္ဌကထာသု ပန "တေသမ္ပိ ပါထေယျပဟေဏ-ကတ္ထာယ ပဋိယတ္တတော ပမာဏမေဝ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ကာဏမာတာသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၃၆။ ပဌမသိက္ခာပဒေ **ဘိက္ခု**။ **ဘုတ္တာဝီ ပဝါရိတာ**တိ ဗြာဟ္မဏောန "ဂဏ္ဍထ ဘန္တေ ယာဝ ဇ္ဈဋ္ဌထာ"တိ ဧဝံ ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာယ, သယဉ္စ "အလံ အာဝုသော ထောကံ ထောကံ ဒေဟိ"တိ ဧဝံ ပဋိက္ခေပပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ။ **ပဋိဝိဿကေ**တိ သာမန္တဿရဝါသိကေ။

၂၃၇။ **ကာကောရဝသဒ္ဒန္တိ** ကာကာနံ သြရဝသဒ္ဒံ သန္ဓိပတိတွာ ဝိရဝန္တာနံ သဒ္ဒံ။ **အလမေတံ သဗ္ဗန္တိ** ဣဒ္ဓေ တိကာရံ အဝတ္တာဝ 'အလမေတံ သဗ္ဗံ' ဣတ္တေကံ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

၂၃၈-၉။ **ဘုတ္တာဝီ**တိ ဘုတ္တဝါ။ တတ္ထ စ ယသ္မာ ယေန ကေမ္ပိ သိတ္ထံ သမ်ိဒိတွာ ဝါ အသမ်ိဒိတွာ ဝါ[1] အဗ္ဗောဟရိတံ ဟောတိ၊ သော "ဘုတ္တာဝီ"တိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ တေနသ္မ ပဒဘာဇနေ "ဘုတ္တာဝီ နာမ ပဏ္ဍိတော ဘောဇနာန"န္တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ **ပဝါရိတော**တိ ကတပဝါရဏော ကတပဋိက္ခေပေါ။ သောပိ စ ယသ္မာ နု ပဋိက္ခေပမတ္တေန၊ အထ ခေါ ပဏ္ဍိစ္စဝသေန၊ တေနသ္မ ပဒဘာဇနေ "ပဝါရိတော နာမ အသနံ ပညာယတီ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယသ္မာ အသနံ ပညာယတီတိ ဇ္ဈမိနာ ဝိပ္ပကတဘောဇနေ "ပဝါရိတော"တိ ဝုတ္တော၊ ယော စ ဝိပ္ပကတဘောဇနေ၊ တေန ကိဉ္စိ ဘုတ္တံ ကိဉ္စိ အဘုတ္တံ၊ ယဉ္စ ဘုတ္တံ၊ တံ သန္ဓာယ "ဘုတ္တာဝီ"တိပိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ဘုတ္တာဝိဝစနေန ဝိသုံ ကဉ္စိ အတ္ထသိဒ္ဓိံ နပသဿာမ။ ဒိရတ္တတိရတ္တံ, ဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိတိအာဒိသု[2] ပန ဒိရတ္တာဒိဝစနံ ဝိယ ပဝါရိတပဒဿ ပရိဝါရကဘာဝေန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာယ စေတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အသနံ ပညာယတီတိအာဒိသု ဝိပ္ပကတဘောဇနံ ဒိဿတိ၊ ဘုဉ္ဇမာနော စေသော ပုဂ္ဂလော ဟောတိတိ အတ္ထော။ **ဘောဇနံ ပညာယတီ**တိ ပဝါရဏာပ္ပ-ဟောနကဘောဇနံ ဒိဿတိ။ သြဒနာဒိနံ စေ အညတရံ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ ဘောဇနံ ဟောတိတိ အတ္ထော။ **ဟတ္ထပါသေ ဌိတော**တိ ပဝါရဏာပ္ပဟောနကံ ဘောဇနံ ဂဏှိတွာ ဒါယကော အမုတေယျဟတ္ထပ္ပမာဏော သြကာသေ ဟောတိတိ အတ္ထော။ **အာဘိဟရတိ**တိ သော စေ ဒါယကော တဿ တံ ဘတ္တံ ကာယေန အာဘိဟရတိတိ အတ္ထော။ **ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတီ**တိ ပဋိက္ခေပေါ ဒိဿတိ၊ တဿ အာဘိဟဋံ သော ဘိက္ခု ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပဋိက္ခိပတိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ပဏ္ဍိတ္ခံ အဂ်ါနံ ဝသေန ပဝါရိတော နာမ ဟောတိတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

၁-သမ်ိရိတွာ ဝါ အသမ်ိရိတွာ ဝါ (က) ၂-ဒီ ၂-၂၇-၃၃-ဝိဇ္ဇေသု။

"ပဋ္ဌမိ ဥပါလိ အာကာရေဟိ ပဝါရဏာ ပညာယတိ၊ အသနံ ပညာယတိ၊ ဘောဇနံ ပညာယတိ၊ ဟတ္ထပါသေ ဌိတော, အဘိ-ဟရတိ၊ ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတိ"တိ[1]။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—အသနန္တိအာဒီသု တာဝ ယဋ္ဌ အသ္ဆာတိ၊ ယဋ္ဌ ဘောဇနံ ဟတ္ထပါသေ ဌိတေန အဘိဟဋံ ပဋိက္ခိပတိ၊ တံ သြဒနော ကုမ္မာသော သတ္ထု မဏ္ဍော မံသန္တိ ဣမေသံ အညတရမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ သြဒနော နာမ သာလိ ဝိဟိ ယဝေါ ဂေါဓုမော ကဂ်ံ ဝရကော ကုဠ္ဍ။သကောတိ သတ္ထန္ဒံ ဓညာနံ တဏ္ဍုလေဟိ နိမ္ဗတ္ထော။ တတ္ထ **သာလိ**တိ အန္တမသော နိဝါရံ ဥပါဒါယ သမ္ဘာဝိ သာလိဇာတိ။ **ဝိဟိ**တိ သမ္ဘာဝိ ဝိဟိဇာတိ။ **ယဝဂေါဓုမေသု** ဘေဒေါ နတ္ထိ။ **ကဂ်ံ**တိ သေတရတ္ထကာဠဘေဒါ သမ္ဘာဝိ ကဂ်ံဇာတိ။ **ဝရကော**တိ အန္တမသော ဝရကစောရကံ ဥပါဒါယ သမ္ဘာ သေတဝဏ္ဏော ဝရကဇာတိ။ **ကုဠ္ဍ။သကော**တိ ကာဠကော ဒြဝေါ စေဝ သာမာကာဒိ-ဘေဒါ စ သမ္ဘာဝိ တိဏဓညဇာတိ။

နိဝါရဝရကစောရကာ စေတ္ထ "ဓညာနုလောမာ"တိ ဝဒန္တိ။ ဓညာနိ ဝါ ဟောန္တု ဓညာနုလောမာနိ ဝါ၊ ဧတေသံ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါနံ သတ္ထန္ဒံ ဓညာနံ တဏ္ဍုလေ ဂဟေတ္ဝာ "ဘတ္တံ ပစိဿာမာ"တိ ဝါ "ယာဂုံ ပစိဿာမာ"တိ ဝါ "အမ္ဗိလပါယာသာဒီသု အညတရံ ပစိဿာမာ"တိ ဝါ ယံကိဉ္စိ သန္ဓာယ ပစန္တု၊ သစေ ဥဏ္ဍံ သီတလံ ဝါ ဘုဉ္ဇန္တာနံ ဘောဇနကာလေ ဂဟိတဂဟိတ-ဋ္ဌာနေ သြမိ ပညာယတိ၊ သြဒနသင်္ခါတမေဝ ဂဏှတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ သစေ သြမိ နပညာယတိ၊ ယာဂုသင်္ခါတံ ဂဏှတိ၊ ပဝါရဏံ နဇနေတိ။

ယောပိ ပါယာသော ဝါ ပဏ္ဏဖလကဠိရမိဿကာ အမ္ဗိလယာဂု ဝါ ဥဒ္ဓနတော သြတာရိတမတ္တာ အဇ္ဇုဏ္ဏာ ဟောတိ၊ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ[2] ဝိဝိတုံ သက္ကာ၊ ဟတ္ထေန ဂဟိတောကာသေပိ သြမိ နဒဿေတိ၊ ပဝါရဏံ နဇနေတိ။ သစေ ပန ဥသုမာယ ဝိဂတာယ သီတလိဘူတာ ဃနဘာဝံ ဂဏှတိ၊ သြမိ ဒဿေတိ၊ ပုန ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ ပုဗ္ဗေ တနုဘာဝေါ နရက္ခတိ။ သစေပိ ဒမိတက္ကာဒီနိ အာရောပေတ္ဝာ ဗဟုပဏ္ဏဖလကဠိရေ ပက္ခိပိတ္ဝာ မုဋ္ဌိမတ္တာပိ တဏ္ဍုလာ ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဘောဇနကာလေ စေ သြမိ ပညာယတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ အယာဂုကေ နိမန္တနေ "ယာဂုံ ဒဿာမာ"တိ ဘတ္တေ ဥဒကကဠိကဒိရာဒိနိ အာကိရိတ္ဝာ "ယာဂုံ ဂဏှထာ"တိ ဒေန္တိ။ ကိဉ္စာပိ တနုကာ ဟောန္တိ၊ ပဝါရဏံ

---

[1]-ဝိ ၅-၃၂၆-ဝိဇ္ဇေ။　　[2]-အာဝိဇ္ဇိတ္ဝာ (သျာ၊က)

ဇနေတိယေဝ။ သစေ ပန ပဏ္ဍုတိတေသု ဥဒကာဒီသု ပက္ခိပိတ္ဝာ ပစိတ္ဝာ ဒေန္တိ၊ ယာဝုသဂ်ဟမေဝ ဂစ္ဆတိ။ ယာဝုသဂ်ဟံ ဂတေပိ တသ္မိံ ဝါ အညသ္မိံ ဝါ ယတ္ထ မစ္ဆမံသံ ပက္ခိပန္တိ၊ သစေ သာသပမတ္တမ္ပိ မစ္ဆမံသခဏ္ဍံ ဝါ နှာရု ဝါ ပညာယတိ၊ ပဝါရေတိ ဇနေတိ။

သုဒ္ဓရသကော ပန ရသကယာဂု ဝါ နှ ဇနေတိ။ ဌပေတ္ဝာ ဝုတ္တမညာနံ တဏ္ဍုလေ အညေဟိ ဝေဏုတဏ္ဍုလာဒီဟိ ဝါ ကန္ဒမူလဖလေဟိ ဝါ ယေဟိ ကေဟိစိ ကတံ ဘတ္တမ္ပိ ပဝါရေတိ နှ ဇနေတိ၊ ပဂေဝ ဃနယာဂု။ သစေ ပနေတ္ထ မစ္ဆမံသံ ပက္ခိပန္တိ၊ ဇနေတိ။ မဟာပစ္စရိယံ "ပုပ္ဖိအတ္ထာယ ဘတ္တမ္ပိ ပဝါရေတိ ဇနေတိ"တိ ဝုတ္တံ၊ ပုပ္ဖိအတ္ထာယ ဘတ္တံ နာမ ပုပ္ဖိခဇ္ဇကတ္ထာယ ကုထိတုဒကေ ပက္ခိပိတ္ဝာ သေဒိတတဏ္ဍုလာ ဝုစ္စန္တိ။ သစေ ပန တေ တဏ္ဍုလေ သုက္ခာပေတ္ဝာ ခါဒန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ နေဝ သတ္တုသင်္ခေ နှ ဘတ္တသင်္ခေ ဂစ္ဆန္တိ။ ပုန တေဟိ ကတဘတ္တံ ပဝါရေတိယေဝ။ တေ တဏ္ဍုလေ သပ္ပိတေလာဒီသု ဝါ ပစန္တိ၊ ပူဝံ ဝါ ကရောန္တိ၊ နှ ပဝါရေန္တိ။ ပုထုကာ ဝါ တာဟိ ကတသတ္တုဘတ္တာဒိနိ ဝါ နှ ပဝါရေန္တိ။

ကုမ္ဘာသော နာမ ယဝေဟိ ကတကုမ္ဘာသော။ အညေဟိ ပန မုဂ္ဂါဒီဟိ ကတကုမ္ဘာသော ပဝါရေတိ နှ ဇနေတိ။ သတ္တု နာမ သာလိဝိဟိယဝေဟိ ကတသတ္တု။ ကဂ်ဝရကကုဋ္ဌသကသီသာနိပိ ဘဇ္ဇိတ္ဝာ ဤသကံ ကောဋ္ဋေတ္ဝာ ထုသေ ပလာပေတ္ဝာ ပုန ဒဋ္ဌံ ကောဋ္ဋေတ္ဝာ စုဏ္ဏံ ကရောန္တိ။ သစေပိ တံ အလ္လတ္ဝာ ဧကောဘဋ္ဌံ ဟောတိ၊ သတ္တုသဂ်ဟမေဝ ဂစ္ဆတိ။ ခရပါကဘဇ္ဇိတာနံ ဝိဟိနံ တဏ္ဍုလေ ကောဋ္ဋေတ္ဝာ ဒေန္တိ၊ တမ္ပိ စုဏ္ဏံ သတ္တုသဂ်ဟမေဝ ဂစ္ဆတိ။ သမပါကဘဇ္ဇိတာနံ ပန ဝိဟိနံ ဝါ ဝိဟိပလာသာနံ ဝါ တဏ္ဍုလာ ဘဇ္ဇိတ-တဏ္ဍုလာ ဧဝ ဝါ နှ ပဝါရေန္တိ။ တေသံ ပန တဏ္ဍုလာဒီနံ စုဏ္ဏံ ပဝါရေတိ။ ခရပါကဘဇ္ဇိတာနံ ဝိဟိနံ ကုဏ္ဍကမ္ပိ ပဝါရေတိ။ သမပါကဘဇ္ဇိတာနံ ပန အာတပသုက္ခာနံ ဝါ ကုဏ္ဍကံ နှ ပဝါရေတိ။ လာဇာ ဝါ တေဟိ ကတဘတ္တ-သတ္တုအာဒိနိ ဝါ နှ ပဝါရေန္တိ။ ဘဇ္ဇိတပိဋ္ဌံ ဝါ ယံကိဉ္စိ သုဒ္ဓခဇ္ဇကံ ဝါ နှ ပဝါရေတိ။ မစ္ဆမံသပူရိတခဇ္ဇကံ ပန သတ္တုမောဒကော ဝါ ပဝါရေတိ။ မစ္ဆော မံသဉ္စ ပါကဋမေဝ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ သစေပိ ယာဂုံ ပိဝန္တသ္ယ ယာဂုသိတ္ထ-မတ္တာနေဝ ဒ္ဝေ မစ္ဆခဏ္ဍာနိ ဝါ မံသခဏ္ဍာနိ ဝါ ဧကဘာဇနေ ဝါ နာနာဘာဇနေ ဝါ ဒေန္တိ၊ တာနိ စေ အခါဒန္တော အညံ ယံကိဉ္စိ ပဝါရဏပဋိဂ္ဂဟေ

ပဋိက္ခိပတိ၊ နေ ပဝါရေတိ။ တတော ဧကံ ခါဒိတံ၊ ဧကံ ဟတ္ထေ ဝါ ပတ္တေ ဝါ ဟောတိ၊ သော စေ အညံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ဒွေပိ ခါဒိတာနိ ဟောန္တိ၊ မုခေ သာသပမတ္တမ္ပိ အဝသိဋ္ဌံ နတ္ထိ၊ သစေပိ အညံ ပဋိက္ခိပတိ၊ နေ ပဝါရေတိ။

ကပိယမံသံ ခါဒန္တော ကပိယမံသံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ကပိယမံသံ ခါဒန္တော အကပိယမံသံ ပဋိက္ခိပတိ၊ နေ ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? အဝတ္ထုတာယ။ ယံ ဟိ ဘိက္ခုနော ခါဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တံယေဝ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။ ဣဒံ ပန ဇာနန္တော အကပိယတ္တာ ပဋိက္ခိပတိ၊ အဇာနန္တောပိ ပဋိက္ခိပိတမ္ပဋ္ဌာနေ ဋ္ဌိတမေဝ ပဋိက္ခိပတိ နာမ၊ တသ္မာ နေ ပဝါရေတိ။ သစေ ပန အကပိယမံသံ ခါဒန္တော ကပိယမံသံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? ဝတ္ထုတာယ။ ယံ ဟိ တေန ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တံ ပဝါရဏာယ ဝတ္ထု။ ယံ ပန ခါဒတိ၊ တံ ကိဉ္စာပိ ပဋိက္ခိပိတမ္ပဋ္ဌာနေ ဋ္ဌိတံ၊ ခါဒိယမာနံ ပန မံသဘာဝံ နဇဟတိ၊ တသ္မာ ပဝါရေတိ။ အကပိယမံသံ ခါဒန္တော အကပိယမံသံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ နေ ပဝါရေတိ။ ကပိယမံသံ ဝါ အကပိယမံသံ ဝါ ခါဒန္တော ပဠုနံ ဘောဇနာနံ ယံကိဉ္စိ ကပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ကုလ-ဒူသကဝေဇ္ဇကမ္မဥ္ဇာရိမနုဿမ္ဘာရောစနသာဒိတရူပိယာဒိဟိ နိဿဋ္ဌံ ဗုဒ္ဓပဋိ-ကုဋ္ဌံ အနေသနာယ ဥပ္ပန္နံ အကပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ နေ ပဝါရေတိ။ ကပိယဘောဇနံ ဝါ အကပိယဘောဇနံ ဝါ ဘုဉ္ဇန္တောပိ ကပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ အကပိယဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ နေ ပဝါရေတိတိ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ အသနန္တိအာဒီသု ယဿ အသ္သာတိ၊ ယဿ ဘောဇနံ ဟတ္ထပါသေ ဋ္ဌိတေန အဘိဟဋံ ပဋိက္ခိပန္တော ပဝါရဏံ အာပဇ္ဇတိ၊ တံ ဥတ္တာ ဣဒါနိ ယထာ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္ဝ ဇာနနတ္ထံ အယံ ဝိနိစ္ဆယော—အသနံ ဘောဇနန္တိ ဣတ္ထေ တာဝ ယေန ကေသိတ္ထမ္ပိ အဇ္ဈောဟဋံ ဟောတိ၊ သော သစေ ပတ္တမုခဟတ္ထာနံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပဠုသု ဘောဇနေသု ကေသ္မိမ္ပိ သတိ အညံ ပဠုသု ဘောဇနေသု ကေမ္ပိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ ကတ္ထစိ ဘောဇနံ နတ္ထိ၊ အာမိသဂန္ဓမတ္တံ ပညာယတိ၊ နေ ပဝါရေတိ။ မုခေ စ ဟတ္ထေ စ ဘောဇနံ နတ္ထိ၊ ပတ္တေ အတ္ထိ၊ တသ္မိံ ပန အာသနေ နေ ဘုဉ္ဇိတု-ကာမော, ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္တာ ဘုဉ္ဇိတုကာမော, အညဿ ဝါ ဒါတုကာမော၊ တသ္မိံ စေ အန္တရေ ဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ နေ ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? ဝိပ္ပကတ-ဘောဇနဘာဝဿ ဥပစ္ဆိန္နတ္တာ။ ယောပိ အညတ္ထ ဂန္တ္ဝာ ဘုဉ္ဇိတုကာမော မုခေ

ဘတ္တံ ဂိလိတ္တာ သေသံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ အညံ ဘောဇနံ ပဋိဂ္ဂိပတိ၊ တဿာပိ ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ ယထာ စ ပတ္တေ၊ ဧဝံ ဟတ္ထေပိ။ မုခေပိ ဝါ ဝိဇ္ဇမာနဘောဇနံ သစေ အနဇ္ဈောဟရိတုကာမော ဟောတိ၊ တသ္မိဉ္စ ခဏေ အညံ ပဋိဂ္ဂိပတိ၊ နတ္ထိ ပဝါရေတိ။ ကေသဉ္စိ ဟိ ပဒေ ဝုတ္တလက္ခဏံ သဗ္ဗတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ အပိစ ကုရုန္ဒိယံ သေနယော ဒဿိတောယေဝ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ "မုခေ ဘတ္တံ ဂိလိတံ၊ ဟတ္ထေ ဘတ္တံ ဝိဃာသာဒဿ ဒါတုကာမော၊ ပတ္တေ ဘတ္တံ ဘိက္ခုဿ ဒါတုကာမော၊ သစေ တသ္မိံ ခဏေ ပဋိဂ္ဂိပတိ၊ နတ္ထိ ပဝါရေတိ"တိ။ **ဟတ္ထပါသေ ဌိတော**တိ ဟတ္ထေ ပန သစေ ဘိက္ခု နိသိန္နော ဟောတိ၊ အာသနဿ ပစ္ဆိမန္တတော ပဋ္ဌာယ, သစေ ဌိတော၊ ပဏ္ဍိအန္တတော ပဋ္ဌာယ, သစေ နိပန္နော၊ ယေန ပယောဂေန နိပန္နော၊ တဿ ပါရိမန္တတော ပဋ္ဌာယ, ဒါယကဿ နိသိန္နဿ ဝါ ဌိတဿ ဝါ နိပန္နဿ ဝါ ဌပေတ္တာ ပသာရိတဟတ္ထံ ယံ အာသန္နတရံ အင်္ဂံ၊ တဿ သြရိမန္တေန ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ အဖုတေယျဟတ္ထော "ဟတ္ထပါသော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ ဌတ္တာ အဘိဟဋံ ပဋိဂ္ဂိပန္တဿေဝ ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ နတ္ထိ တတော ပရံ။

အဘိဟရတီတိ ဟတ္ထပါသဗ္ဘန္တရေ ဌိတော ဂဟဏတ္ထံ ဥပနာမေတိ။ သစေ ပန အနန္တရနိသိန္နောပိ ဘိက္ခု ဟတ္ထေ ဝါ ဥရုသု ဝါ အာဓာရကေ ဝါ ဌိတပတ္တံ အနဘိဟရိတ္တာဝ "ဘတ္တံ ဂဏှာ"တိ ဝဒတိ၊ တံ ပဋိဂ္ဂိပတော ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ ဘတ္တပစ္ဆိံ အာနေတ္တာ ပုရတော ဘူမိယံ ဌပေတ္တာ "ဂဏှာဟီ"တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ ဤသကံ ပန ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဝါ အပနာမေတ္တာ ဝါ "ဂဏှထာ"တိ ဝုတ္တေ ပဋိဂ္ဂိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။ ထေရာသနေ နိသိန္နော ထေရော ဒူရေ နိသိန္နဿ ဒဟရဘိက္ခုဿ ပတ္တံ ပေသေတ္တာ "ဣတော သြဒနံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝဒတိ၊ ဂဏှိတ္တာ ပန ဂတော တုဏှီ တိဋ္ဌတိ၊ ဒဟရော "အလံ မယှ"န္တိ ပဋိဂ္ဂိပတိ၊ နတ္ထိ ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? ထေရဿ ဒူရဘာဝတော ဒူတဿ စ အနဘိဟရဏတော။ သစေ ပန ဂဟေတ္တာ အာဂတော ဘိက္ခု "ဣမံ ဘတ္တံ ဂဏှာ"တိ ဝဒတိ၊ တံ ပဋိဂ္ဂိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။

ပရိဝေသနာယ ဧကော ဧကေန ဟတ္ထေန သြဒနပစ္ဆိံ ဧကေန ကဋစ္ဆုံ ဂဟေတ္တာ ဘိက္ခူ ပရိဝိသတိ၊ တတြ စေ အညော အာဂန္တာ "အဟံ ပစ္ဆိံ ဓာရေဿာမိ၊ တွံ သြဒနံ ဒေဟီ"တိ ဝတ္တာ ဂဟိတမတ္တကမေဝ ကရောတိ၊ ပရိဝေသကော ဧဝ ပန တံ ဓာရေတိ၊ တသ္မာ သာ အဘိဟဋာဝ ဟောတိ။ တတော ဒါတုကာမတာယ ဂဏှန္တံ ပဋိဂ္ဂိပန္တဿ ပဝါရဏာ ဟောတိ။

သစေ ပန ပရိဝိသကေန ဖုဋ္ဌမတ္တာဝ ဟောတိ၊ ဣတရောဝ နံ ဓာရေတိ၊ တတော ဒါတုကာမတာယ ဂဏှန္တံ ပဋိက္ခိပန္တသ ပဝါရဏာ နဟောတိ။ ကဋ္ဌဆုနှာ ဥဒ္ဓဋဘတ္တေ ပန ဟောတိ။ ကဋ္ဌဆုအာဟာရောယေဝ ဟိ တဿ အာဟာရော။ ဒ္ဝိန္နံ သမဘာရေပိ ပဋိက္ခိပန္တော ပဝါရေတိယေဝါတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ အနန္တရသ ဘိက္ခုနော ဘတ္တေ ဒိယျမာနေ ဣတရော ပတ္တံ ဟတ္ထေဟိ ပိဒဟတိ၊ ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? အညသ အာဟာရေ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ။

ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတီတိ ဏ္ဍေ ဝါစာယ အာဟဋံ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ ကာယေန အာဟဋံ ပန ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပဋိက္ခိပန္တသ ပဝါရဏာ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ ကာယေန ပဋိက္ခေပေါ နာမ အဂ်လိံ ဝါ ဟတ္ထံ ဝါ မဏ္ဍိကဗီဇနိံ ဝါ စီဝရကဏ္ဏံ ဝါ စာလေတိ၊ ဘမုကာယ ဝါ အာကာရံ ကရောတိ၊ ကုဋ္ဌေ ဝါ ဩလောကေတိ။ ဝါစာယ ပဋိက္ခေပေါ နာမ "အလ"န္တိ ဝါ "နဂဏှာမိ"တိ ဝါ ''မာ အာဟရ''တိ ဝါ ''အပဂစ္ဆာ''တိ ဝါ ဝဒတိ၊ ဧဝံ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပဋိက္ခိတ္တေ ပဝါရဏာ ဟောတိ။

ဧကော အာဟရေ ဘတ္တေ ပဝါရဏာယ ဘိတော ဟတ္ထံ အပနေတ္တာ ပုနပ္ပုနံ ပတ္တေ ဩဒနံ အာကိရန္တံ "အာကိရ အာကိရ, ကောနေ့တ္တာ ပူရေဟိ"တိ ဝဒတိ၊ ဏ္ဍေ ကထန္တိ? မဟာသုမတ္ထေရော တာဝ "အနာကိရဏတ္ထာယ ဝုတ္တတ္တာ ပဝါရဏာ ဟောတိ''တိ အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန "အာကိရ ပူရေဟိတိ ဝဒန္တသ နာမ ကသ္မစိ ပဝါရဏာ အတ္ထိ"တိ ဝတ္တာ "နပဝါရေတိ''တိ အာဟ။ အပရော ဘတ္တံ အာဟရန္တံ ဘိက္ခုံ သလ္လက္ခေတ္တာ "ကိံ အာဝုသော ဣတောပိ ကိဉ္စိ ဂဏှိဿသိ၊ ဒမ္မိ တေ ကိဉ္စိ''တိ အာဟ၊ တတြာပိ "ဧဝံ နာဂမိဿတိ"တိ ဝုတ္တတ္တာ ''ပဝါရဏာ ဟောတိ''တိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။ မဟာပဒု-မတ္ထေရော ပန ''ဂဏှိဿသိတိ ဝဒန္တသ နာမ ကသ္မစိ ပဝါရဏာ အတ္ထိ''တိ ဝတ္တာ ''နပဝါရေတိ''တိ အာဟ။

ဧကော သမံသကံ ရသံ အာဟရိတ္တာ ''ရသံ ဂဏှထာ''တိ ဝဒတိ၊ တံ သုတ္တာ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ "မဏ္ဍရသံ မံသရသ"န္တိ ဝုတ္တေ ပဋိက္ခိပတော ဟောတိ၊ "ဣဒံ ဂဏှထာ''တိ ဝုတ္တေပိ ဟောတိယေဝ။ မံသံ ဝိသုံ ကတ္တာ "မံသရသံ ဂဏှထာ''တိ ဝဒတိ၊ တတ္ထ စေ သာသပမတ္တမ္ပိ မံသခဏ္ဍံ

အဘ္ဆိ၊ တံ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။ သစေ ပန ပရိသာဝိတော ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိတိ အာဘယတ္ထေရော အာဟ။

မံသရသေန အာပုစ္ဆန်္တံ မဟာထေရော "မုဟုတ္တံ အာဂမေဟိ"တိ ဝတ္ဝာ "ထာလကံ အာဝုသော အာဟရာ"တိ အာဟ။ ဣတ္ထေ ကထန္တိ? မဟာ-သုမတ္ထေရော တာဝ "အဘိဟာရကဿ ဂမနံ ပဋမံ ဥပစ္ဆိန္နံ၊ တသ္မာ ပဝါရေတိ"တိ အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန "အယံ ကုဟိံ ဂစ္ဆတိ၊ ကိဒိသံ ဘေသ ဂမနံ၊ ဂဏ္ဍန္ဓသာပိ နာမ ပဝါရဏာ အတ္ထိ"တိ ဝတ္ဝာ "နံ ပဝါရေတိ"တိ အာဟ။ ကဠိရပနသာဒီဟိ မိသ္သေတ္ဝာ မံသံ ပစန္တိ။ တံ ဂဟေတ္ဝာ "ကဠိရသူပံ ဂဏ္ဍထ၊ ပနသဗျဉ္ဇနံ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝမ္ပိ နံ ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? အပဝါရဏာရဟဿ နာမေန ဝုတ္တတ္တာ။ သစေ ပန "မစ္ဆသူပံ မံသသူပ"န္တိ ဝါ "ဣမံ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဝါ ဝဒန္တိ၊ ပဝါရေတိ။ မံသ-ကရမ္ဘကော နာမ ဟောတိ၊ တံ ဒါတုကာမောပိ "ကရမ္ဘကံ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ နံ ပဝါရေတိ။ "မံသကရမ္ဘက"န္တိ ဝါ "ဣဒ"န္တိ ဝါ ဝုတ္တေ ပန ပဝါရေတိ။ ဧသေဝ နယော သမ္ဘေသု မစ္ဆမံသမိဿကေသု။

ယော ပန နိမန္တနေ ဘုဉ္ဇမာနော မံသံ အဘိဟဋ္ဌုံ ဥဒ္ဒိဿ ကတန္တိ မည-မာနော ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရိတောဝ ဟောတီတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ မိဿကကထာ ပန ကုရုန္ဒိယံ သုဋ္ဌု ဝုတ္တာ။ ဧဝံ ဟိ တတ္ထ ဝုတ္တံ—ပိဏ္ဍပါတ-စာရိကော ဘိက္ခု ဘတ္တမိဿကံ ယာဂုံ အာဟရိတ္ဝာ "ယာဂုံ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဝဒတိ၊ နံ ပဝါရေတိ။ "ဘတ္တံ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဝုတ္တေ ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? ယေနာပုစ္ဆိတော၊ တသ္ဿ အတ္ထိတာယ။ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ "ယာဂုမိဿကံ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဝဒတိ၊ တတြ စေ ယာဂု ဗဟုတရာ ဝါ ဟောတိ သမသမာ ဝါ၊ နံ ပဝါရေတိ။ ယာဂု မန္ဒာ, ဘတ္တံ ဗဟုတရံ၊ ပဝါရေတိ။ ဣဒဉ္ဍ သမ္ဘ-အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တတ္တာ နံ သက္ကာ ပဋိက္ခိပိတုံ၊ ကာရဏံ ပနေတ္ထ ဒုဗ္ဗဿံ။ "ဘတ္တမိဿကံ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဘတ္တံ ဗဟုကံ ဝါ သမံ ဝါ အပ္ပတရံ ဝါ ဟောတိ၊ ပဝါရေတိယေဝ။ ဘတ္တံ ဝါ ယာဂုံ ဝါ အနာမသိတ္ဝာ "မိဿကံ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဝဒတိ၊ တတြ စေ ဘတ္တံ ဗဟုတရံ ဝါ သမကံ ဝါ ဟောတိ၊ ပဝါရေတိ။ အပ္ပတရံ နံ ပဝါရေတိ။ ဣဒဉ္ဍ ကရမ္ဘကေန နံ သမာနေတဗ္ဗံ။ ကရမ္ဘကော ဟိ မံသမိဿကောပိ ဟောတိ အမံသမိဿကောပိ၊ တသ္မာ "ကရမ္ဘက"န္တိ ဝုတ္တေ ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ ဣဒံ ပန ဘတ္တမိဿကမေဝ။ ဣတ္ထေ ဂုတ္ထ-နယေနေဝ ပဝါရဏာ ဟောတိ။ ဗဟုရသေ ဘတ္တေ ရသံ, ဗဟုဓိရေ ဓိရံ, ဗဟုသပ္ပိမှ

စ ပါယာသေ သပ္ပိ ဂဏ္ဍထာတိ ဝိသုံ ကတ္တာ ဒေတိ၊ တံ ပဋိက္ခိပတော. ပဝါရဏာ နတ္ထိ။

ယော ပန ဂစ္ဆန္တော ပဝါရေတိ၊ သော ဂစ္ဆန္တောဝ ဘုဉ္ဇတု လဘတိ။ ကဒ္ဒမံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ ပတ္တာ ဌိတေန အတိရိတ္တံ ကာရေတမ္ပိ။ သစေ အန္ဓရာ နဒီ ပူရာ ဟောတိ၊ နဒီတိရေ ဂုမ္ဗံ အနုပရိယာယန္တေန ဘုဉ္ဇိတမ္ပိ။ အထ နာဝါ ဝါ သေတု ဝါ အတ္ထိ၊ တံ အဘိရုဟိတ္တာပိ စင်္ကမန္တေနေဝ ဘုဉ္ဇိတမ္ပိ၊ ဂမနံ န ဥပစ္ဆိန္နတမ္ပိ။ ယာနေ ဝါ ဟတ္ထိအဿပိဋ္ဌေ ဝါ စန္ဒမဏ္ဍလေ ဝါ သူရိယ-မဏ္ဍလေ ဝါ နိသိဒိတ္တာ ပဝါရိတေန ယာဝမဇ္ဈန္ဟိကံ၊ တာဝ တေသု ဂစ္ဆန္တေသုပိ နိသိန္နေနေဝ ဘုဉ္ဇိတမ္ပိ။ ယော ဌိတော ပဝါရေတိ၊ ဌိတေနေဝ, ယော နိသိန္နော ပဝါရေတိ၊ နိသိန္နေနေဝ ဘုဉ္ဇိတမ္ပိ။ တံ တံ ဣရိယာပထံ ကောပေန္တေန အတိရိတ္တံ ကာရေတမ္ပိ။ ယော ဥက္ကုဋိကော နိသိဒိတ္တာ ပဝါရေတိ၊ တေန ဥက္ကုဋိကေနေဝ ဘုဉ္ဇိတမ္ပိ။ တဿ ပန ဟေဋ္ဌာ ပလာလပိဋ္ဌံ ဝါ ကိဋ္ဌံ ဝါ နိသီဒနကံ ဒါတမ္ပိ။ ပိဋ္ဌကေ နိသိဒိတ္တာ ပဝါရိတေန အာသနံ အစာလေတ္တာဝ စတသော ဒိသာ ပရိဝတ္တေန္တေန ဘုဉ္ဇိတုံ လဗ္ဘတိ။ မဗ္ဗေ နိသိဒိတ္တာ ပဝါရိတေန ဣတော ဝါ ဧတ္တော ဝါ သံသရိတုံ န လဗ္ဘတိ။ သစေ ပန နံ သဟ မဗ္ဗေန ဥက္ခိပိတ္တာ အညတြ နေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ နိပဇ္ဇိတ္တာ ပဝါရိတေန နိပန္နေနေဝ ဘုဉ္ဇိတမ္ပိ။ ပရိဝတ္တေန္တေန ယေန ပဿေန နိပန္နော၊ တဿ ဌာနံ နာတိက္ကမေတမ္ပိ။

အနတိရိတ္တန္တိ နာ အတိရိတ္တံ၊ နာ အမိကန္တိ အတ္ထော။ တံ ပန ယသ္မာ ကပ္ပိယ-ကတာဒိဟိ သတ္တဟိ ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ အကတံ ဝါ ဂိလာနဿ အနမိကံ ဝါ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ "အကပ္ပိယကတ"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အကပ္ပိယကတ**န္တိ ယံ တတ္ထ ဖလံ ဝါ ကန္ဒမူလာဒိ ဝါ ပဏ္ဍိတေ သမဏ-ကပ္ပေဟိ ကပ္ပိယံ အကတံ၊ ယဏ္ဍ အကပ္ပိယမံသံ ဝါ အကပ္ပိယဘောဇနံ ဝါ၊ ဧတံ အကပ္ပိယံ နာမ။ တံ အကပ္ပိယံ "အလမေတံ သမ္ဘ"န္တိ ဧဝံ အတိရိတ္တံ ကတမ္ပိ အကပ္ပိယကတန္တိ ဝေဒိတမ္ပိ။ **အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတ**န္တိ ဘိက္ခုနာ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံယေဝ ပုရိမနယေန အတိရိတ္တံ ကတံ။ **အနုစ္ဆာရိတကတ**န္တိ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတုံ အာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဤသကမ္ပိ အနုက္ခိတ္တံ ဝါ အနပနာမိတံ ဝါ ကတံ။ **အဟတ္ထပါသေ ကတ**န္တိ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတုံ အာဂတသ ဟတ္ထပါသတော ဗဟိ ဌိတေန ကတံ။ **အဘုတ္တာဝိနာ ကတ**န္တိ ယော "အလမေတံ သမ္ဘ"န္တိ အတိရိတ္တံ ကရောတိ၊ တေန ပဝါရဏာပဟောနကံ ဘောဇနံ အဘုတ္တေန ကတံ။ **ဘုတ္တာဝိနာ ပဝါရိတေန အာသနာ ဝုဋ္ဌိတေန ကတ**န္တိ ဣဒံ ဥတ္တာနမေဝ။ **အလမေတံ သမ္ဘန္တိ အဝုတ္တန္တိ** ဝစီဘေဒံ ကတ္တာ ဧဝံ အဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣတိ

ဣမေဟိ သတ္တဟိ ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ ယံ အတိရိတ္တံ ကပ္ပိယံ အကတံ၊ ယဉ္စ ဂိလာနာတိရိတ္တံ၊ တဒုဘယမ္ပိ အနတိရိတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အတိရိတ္တံ ပန တသ္မေ ပဋိပက္ခနယေန[1] ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အပိစေတ္ထ **ဘုတ္တာဝိနာ ကတံ ဟောတိ**တိ အနန္တရေ နိသိန္နသ္မိံ သဘာဂသ္မိံ ဘိက္ခုနော ပတ္တတော ဧကမ္ပိ သိတ္ထံ ဝါ မံသဟိရံ ဝါ ခါဒိတ္တာ ကတမ္ပိ ဘုတ္တာဝိနာဝ ကတံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အာသနာ အဝုဋ္ဌိတေနာ**တိ ဧတ္ထ ပန အသမ္မောဟတ္ထံ အယံ ဝိနိစ္ဆယော—ဒ္ဝေ ဘိက္ခူ ပါတောဝ ဘုဉ္ဇမာနာ ပဝါရိတာ ဟောန္တိ၊ ဧကေန တတ္ထေव နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ဣတရေန နိစ္စဘတ္တံ ဝါ သလာကဘတ္တံ ဝါ အာနေတ္တာ ဥပနုံ တသ္မိံ ဘိက္ခုနော ပတ္တေ အာကိရိတ္တာ ဟတ္ထံ ဓောဝိတ္တာ သေသံ တေန ဘိက္ခုနာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတ္တာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ ? ယံ ဟိ တသ္မိံ ဟတ္ထေ လဂ္ဂံ၊ တံ အကပ္ပိယံ ဟောတိ။ သစေ ပန ပဌမံ နိသိန္နော ဘိက္ခု သယမေव တသ္မိံ ပတ္တတော ဟတ္ထေန ဂဏှာတိ၊ ဟတ္ထဓောဝနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သစေ ပန ဧဝံ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တသ္မိံ ပုန ကိဉ္စိ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ ခါဒနီယံ ဝါ ပတ္တေ အာကိရန္တိ၊ ယေန ပဌမံ ကပ္ပိယံ ကတံ၊ သော ပုန ကာတုံ နလဘတိ။ ယေန အကတံ၊ တေန ကာတဗ္ဗံ။ ယဉ္စ အကတံ၊ တံ ကာတဗ္ဗံ။ **ယေန အကတ**န္တိ အညေန ဘိက္ခုနာ ယေန ပဌမံ နကတံ၊ တေန ကာတဗ္ဗံ။ **ယဉ္စ အကတ**န္တိ ယေန ပဌမံ ကပ္ပိယံ ကတံ၊ တေနာပိ ယံ အကတံ၊ တံ ကာတဗ္ဗံ။ ပဌမဘာဂေန ပန ကာတုံ နလဗ္ဘတိ။ တတ္ထ ဟိ ကရိယမာနံ ပဌမံ ကတေန သဒ္ဓိံ ကတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ အညသ္မိံ ဘာဂေန ကာတုံ ဝဋ္ဋတိတိ အဓိပ္ပါယော။ ဧဝံ ကတံ ပန တေန ဘိက္ခုနာ ပဌမံ ကတေန သဒ္ဓိံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန စ နကေဝလံ ပတ္တေယေव, ကုဏ္ဍောပိ ပစ္ဆိယမ္ပိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပုရတော ဌပေတ္တာ ဩနာမိတဘာဂေန ကာတဗ္ဗံ။ တံ သစေပိ ဘိက္ခုသတံ ပဝါရိတံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ္ပဝါရိတာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယေန ပန ကပ္ပိယံ ကတံ၊ တသ္မာ နဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ ပဝါရေတ္တာ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ပတ္တံ ဂဟေတ္တာ အဝသံ ဘုဉ္ဇနကေ မဂ်လနိမန္တနေ နိသီဒါပေန္တိ၊ အတိရိတ္တံ ကာရေတ္တာဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ တတ္ထ အညော ဘိက္ခု နတ္ထိ၊ အာသနသာလံ ဝါ ဝိဟာရံ ဝါ ပတ္တံ ပေသေတ္တာ ကာရေတဗ္ဗံ။ ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန ပန အနုပသမ္ပန္နသ္မိံ ဟတ္ထေ ဌိတံ နကာတဗ္ဗံ။ သစေ အာသနသာလာယံ အဗျတ္တော ဘိက္ခု ဟောတိ၊ သယံ ဂန္ဓာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတ္တာ အာနေတ္တာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

---

[1] ပဋိက္ခေပေန (သျာ)

ဂိလာနာတိရိတ္ဆာနိ ဣတ္ထေ နပုံ ကေဝလံ ယံ ဂိလာနသ္မာ ဘုတ္တာဝသေသံ ဟောတိ၊ တံ ဂိလာနာတိရိတ္ဆံ၊ အထ ခေါ ယံကိဉ္စိ ဂိလာနံ ဥဒ္ဒိဿ အဇ္ဇ ဝါ သွေ ဝါ ယဒါ ဝါ ဣစ္ဆတိ၊ တဒါ ခါဒိဿတိတိ အာဟဋံ၊ တံ သမ္ဘံ "ဂိလာနာ-တိရိတ္ဆာ"နာမေ ဝေဒိတမ္ဘံ။ ယံ ယာမကာလိကာဒိသု အဏ္ဍောဟာရေ အဏ္ဍောဟာရေ ဒုက္ကဋံ၊ တံ အသံသဋ္ဌဝသေန ဝုတ္တံ။ သစေ ပန အာမိသသံသဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ အာဟာရတ္ထာယပိ အနာဟာရတ္ထာယပိ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ အဏ္ဍောဟရန္တသ္မ ပါစိတ္တိယမေဝ။

၂၄၁။ **သတိ ပစ္စယေ**တိ ယာမကာလိကံ ဝိပါသာယ သတိ ဝိပါသဏ္ဍေ-ဒနတ္ထံ, သတ္တာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကဉ္စ တေန တေန ဥပသမေတမ္ဘကေ အာဗာဓေ သတိ တသ္မ ဥပသမနတ္ထံ ပရိဘုဉ္ဇတော အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒံ ပဋ္ဌမံ။

၆-ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၄၂။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒေ **အနာစာရံ အာစရတီ**တိ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမံ ကရောတိ။ **ဥပနန္ဒီ**တိ ဥပနာဟံ ဇနေန္တော တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အတ္တနော ကောဓံ ဗန္ဓိ၊ ပုနပ္ပုနံ အာဃာတံ ဇနေသီတိ အတ္ထော။ **ဥပနန္ဒေါ ဘိက္ခု**တိ သော ဇနိတဥပနာဟော ဘိက္ခု။

၂၄၃။ **အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယ္ယာ**တိ အဘိဟရိတ္တာ ဟန္ဒ ဘိက္ခု ခါဒ ဝါ ဘုဉ္ဇ ဝါတိ ဧဝံ ပဝါရေယ္ယ။ ပဒဘာဇနေ ပန "ဟန္ဒ ဘိက္ခု"တိအာဒိံ အနုဒ္ဓရိတ္တာ သာဓာရဏမေဝ အဘိဟဋ္ဌုံ-ပဝါရဏာယ အတ္ထံ ဒဿေတုံ "ယာဝတကံ ဣစ္ဆသိ၊ တာဝတကံ ဂဏှာဟိ"တိ ဝုတ္တံ။ **ဇာနန္တိ** ပဝါရိတဘာဝံ ဇာနန္တော။ တံ ပနသ္မ ဇာနနံ ယသ္မာ တိဟာကာရေဟိ ဟောတိ၊ တသ္မာ "ဇာနာတိ" နာမ သာမံ ဝါ ဇာနာတိတိအာဒိနာ နယေန ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ **အာသာဒနာပေက္ခော**တိ အာသာဒနံ စောဒနံ မဂ္ဂုကရဏဘာဝံ အပေက္ခမာနော။

ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ယသ အဘိဟဋ်၊ တသ္မိံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တေ အဘိဟာရကသ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋ်။ ဣတရသ ပန သမ္ဘော အာပတ္တိဘေဒေါ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တော၊ ဣမသ္မိံ ပန သိက္ခာပဒေ သမ္ဘော အာပတ္တိယော အဘိဟာရကသ္သေव ဝေဒိတမ္ဘော။ သေသံ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယတ္တာ ပါကဋမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇-ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၄၇။ သတ္တမသိက္ခာပဒေ **ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇော**တိ ဂိရိမှိ အဂ္ဂသမဇ္ဇော၊ ဂိရိဿ ဝါ အဂ္ဂဒေသေ သမဇ္ဇော။ သော ကိရ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဘဝိဿတီတိ နဂရေ ဃောသနာ ကရိယတိ၊ နဂရဿ ဗဟိဒ္ဓါ သမေ ဘူမိဘာဂေ ပမ္ဘတ္ထာယယ မဟာဇနကာယော သန္နိပတတိ၊ အနေကပ္ပကာရာနိ နဋနာဋကာနိ ပဝတ္တန္တိ၊ တေသံ ဒဿနတ္ထံ မဟာတိမဇ္ဈေ ဗန္ဓန္တိ။ သတ္တရသဝဏ္ဏိယာ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ ဒဟရာဝ ဥပသမ္ပန္နာ၊ တေ "နာဋကာနိ အာဝုသော ပဿိဿာမာ"တိ တတ္ထ အဂမံသု။ အထ နေသံ ဥတကာ "အမှာကံ အယျာ အာဂတာ"တိ တုဋ္ဌစိတ္တာ နှာပေတ္မာ ဝိလိမ္ပေတ္မာ ဘောဇေတ္မာ အညမ္မိ ပူဝခါဒနိယာဒိ ဟတ္ထေ အဒံသု။ တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ **မနုဿာ သတ္တရသဝဏ္ဏိယေ ဘိက္ခု ပဿိတ္မာ**တိအာဒိ။

၂၄၈-၉။ **ဝိကာလေ**တိ ဝိဂတေ ကာလေ။ ကာလောတိ ဘိက္ခုနံ ဘောဇနကာလော အဓိပ္ပေတော၊ သော စ သမ္ဘန္ဓိမေန ပရိစ္ဆေဒေန မဇ္ဈန္ဟိကော[1]၊ တသ္မိံ ဝိတိဝတ္တေတိ အဓိပ္ပါယော။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "ဝိကာလော နာမ မဇ္ဈန္ဟိကေ ဝိတိဝတ္တေ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ"တိ ဝုတ္တံ၊ ဋ္ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကောပိ ကာယသင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပန ခါဒိတုံ ဝါ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝါ နှ သက္ကာ၊ သဟသာ ပိဝိတုံ သက္ကာ ဘဝေယျ။ ကုက္ကုစ္စကေန ပန နှ ကတ္တမ္ဗံ။ ကာလပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထဉ္စ ကာလတ္ထမ္ဘော ယောဇေတမ္ဗော၊ ကာလန္တရေ ဝ ဘတ္တကိစ္စံ ကာတမ္ဗံ။

---

[1]-မဇ္ဈန္ဟိကော (သမ္ဘတ္ထ)

အဝသေသံ ခါဒနီယံ နာမဘိ ဣဒေ ယံ တာဝ သက္ခလိမောဒကာဒိ-ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏမယံ၊ တတ္ထ ဝတ္ထုမ္ဘမေဝ နတ္ထိ။ ယမ္ပိ ဝနမူလာဒိပ္ပဘေဒံ အာမိသ-ဂတိကံ ဟောတိ၊ သေယ္ယထိဒံ၊ မူလခါဒနီယံ ကန္ဒခါဒနီယံ မုဒ္ဒါလခါဒနီယံ မတ္ထကခါဒနီယံ ခန္ဓခါဒနီယံ တစခါဒနီယံ ပတ္တခါဒနီယံ ပုပ္ဖခါဒနီယံ ဖလခါဒနီယံ အဋ္ဌိခါဒနီယံ ဝိဋ္ဌခါဒနီယံ နိယ္ယာသခါဒနီယန္တိ၊ ဣဒမ္ပိ ခါဒနီယ-သင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။

တတ္ထ ပန အာမိသဂတိကသလ္လက္ခဏတ္ထံ ဣဒံ မုခမတ္တနိဒဿနံ— မူလခါဒနီယေ တာဝ မူလကမူလံ ခါရကမူလံ[1] စစ္ဆုမူလံ[2] တမ္ဘကမူလံ တက္ကုလေယျကမူလံ ဝတ္ထုလေယျကမူလံ ဝဇကလိမူလံ ဇဠ္ဆရိမူလန္တိ ဧဝမာဒိနိ သူပေယျပဏ္ဏမူလာနိ အာမိသဂတိကာနိ။ ဣတ္ထေ စ ဝဇကလိမူလေ ဇရဋ္ဌ ဆိန္နိတ္ဝာ ဆဒ္ဒေန္တိ၊ တံ ယာဝဇီဝိကံ ဟောတိ။ အညမ္ပိ ဧဝရူပံ ဧတေနေဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မူလကခါရကဇဠ္ဆရိမူလာနံ ပန ဇရဋ္ဌာနိပိ အာမိသဂတိကာနေဝါတိ ဝုတ္တံ။ ယာနိ ပန ပါဠိယံ—

> "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မူလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဟလိဒ္ဒိံ သိင်္ဂိဝေရံ ဝစံ ဝစတ္တံ အတိဝိသံ ကဋုကရောဟိဏိံ ဥသိရံ ဘဒ္ဒမုတ္တကံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထि မူလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နေဝ ခါဒနီယေ ခါဒနီယတ္ထံ ဖရန္တိ၊ နေ ဘောဇနီယေ ဘောဇနီယတ္ထံ ဖရန္တိ"တိ[3]—

ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ ယာဝဇီဝိကာနိ။ ဧတသ္မိံ စူဠပဉ္စမူလံ မဟာပဉ္စမူလန္တိ-အာဒိနာ နယေန ဂဏိယမာနာနံ ဂဏနာယ အန္တော နတ္ထိ။ ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏာဘာဝေါ ယေဝ ပန တေသံ လက္ခဏံ။ တသ္မာ ယံကိဉ္စိ မူလံ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရတိ၊ တံ ယာဝကာလိကံ၊ ဣတရံ ယာဝဇီဝိကန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေ သုဗဟုံ ဝတ္ဝါပိ ဟိ ဣမသ္မိံ ယေဝ လက္ခဏေ ဌာတဗ္ဗံ။ နာမ-သညာသု ပန ဝုစ္စမာနာသု တံ တံ နာမံ အဇာနန္တာနံ သမ္မောဟောယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ နာမသညာယ အာဒရံ အကတ္ဝာ လက္ခဏမေဝ ဒဿိတံ။

ယထာ စ မူလေ၊ ဧဝံ ကန္ဒာဒီသုပိ ယံ လက္ခဏံ ဒဿိတံ၊ တသ္မေ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဉ္စ တံ ပါဠိယံ ဟလိဒ္ဒါဒိ အဋ္ဌဝိဓံ ဝုတ္တံ၊ တသ ခန္ဓတစပုပ္ဖဖလမ္ပိ သဗ္ဗံ ယာဝဇီဝိကန္တိ ဝုတ္တံ။

---

[1] ဝါရကမူလံ (သီ၊ သျာ)　　[2] စုစ္ဆုမူလံ (သီ)၊ ပုစ္ဆုမူလံ (သျာ)　　[3] ဝိ-ဋီ ၃-၂ ၂-၂၉ ၂-ဝိဌေ။

ကန္ဒခါဒနိယေ ဒုဝိဓော ကန္ဓော ဒီဃော စ ရဿော စ၊ ဘိသကိ သုကကန္ဓာဒိ ဝန္ဓော[1] ဥပ္ပလ ကသေရုကကန္ဓာဒိ၊ ယံ "ဂဏ္ဍိ"တိပိ ဝဒန္တိ။ တတ္ထ သမ္ဘေသံ ကန္ဓာနံ ဇိဏ္ဏဇရဋ္ဌာနဋ္ဌ ဆလ္လိ စ သုခုမမူလာနိ စ ယာဝဇီဝိကာနိ။ တရုဏော ပန သုခခါဒနိယော၊ သာလကလျာဏိပေါတကကန္ဓော ကိ သုကပေါတကကန္ဓော အမ္ဗာဋကကန္ဓော ကေတကကန္ဓော မာလုဝကန္ဓော ဘိသသခ်ါတော ပဒုမ-ပုဏ္ဍရိကကန္ဓော ပိဏ္ဍာလုမသာလုအာဒယော စ ခီရဝလ္လိကန္ဓော[2] အာလုဝ-ကန္ဓော သိဂ္ဂုကန္ဓော တာလကန္ဓော နိလုပ္ပလရတ္တုပ္ပလကုမုဒသောဂန္ဓိကာနံ ကန္ဓာ ကဒလိကန္ဓော ဝေဠုကန္ဓော ကသေရုကကန္ဓောတိ ဧဝမာဒယော တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနိယတ္ထဋ္ဌ ဘောဇနိယတ္ထဋ္ဌ ဖရဏကကန္ဓာ ယာဝကာလိကာ။

ခီရဝလ္လိကန္ဓော အဓောတော ယာဝဇီဝိကော၊ ဓောတော ယာဝကာလိကော၊ ခီရကာကောလိ ဇီဝိက ဥသဘက လသုဏာဒိကန္ဓာ ပန ယာဝဇီဝိကာ။ တေ ပါဠိယံ "ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ မူလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ"တိ[3] ဧဝံ မူလဘေသဇ္ဇသင်္ဂဟေနေဝ သင်္ဂဟိတာ။

မုဋ္ဌာလခါဒနိယေ ပန ပဒုမမုဋ္ဌာလံ ပုဏ္ဍရိကမုဋ္ဌာလသဒိသမေဝ။ ဧရေကမူလံ ကန္ဒုလမူလန္တိ ဧဝမာဒိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနိယတ္ထဋ္ဌ ဘောဇနိယတ္ထဋ္ဌ ဖရဏကမုဋ္ဌာလံ ယာဝကာလိကံ။ ဟလိဒ္ဒိ သိင်္ဂိဝေရ မကစိ စတုရသဝလ္လိ ကေတက တာလ ဟိန္တာလ ကုန္တာလ နာဠိ-ကေရ ပူဂရုက္ခာဒိမုဋ္ဌာလံ ပန ယာဝဇီဝိကံ၊ တံ သမ္ဘမ္ပိ ပါဠိယံ "ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ မူလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ"တိ[3] ဧဝံ မူလဘေသဇ္ဇသင်္ဂဟေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။

မတ္ထက်ခါဒနိယေ တာလ ဟိန္တာလ ကုန္တာလ ကေတက နာဠိကေရ ပူဂရုက္ခ-ခဇ္ဇ။ ရိ ဝေတ္တ ဧရေက ကဒလိနံ ကဠီရသခ်ါတာ မတ္ထကာ, ဝေဏုကဠီရော နဠကဠီရော ဥဇ္ဇုကဠီရော မူလကကဠီရော သာသပကဠီရော သတာဝရိကဠီရော သတ္တန္ဓ ဣညာနံ ကဠီရာတိ ဧဝမာဒိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနိယတ္ထံ ဘောဇနိယတ္ထဋ္ဌ ဖရဏကော ရုက္ခဝလ္လိအာဒီနံ မတ္ထကော ယာဝကာလိကော။ ဟလိဒ္ဒိ သိင်္ဂိဝေရ ဝစ မကစိ လသုဏာနံ ကဠီရာ, တာလ-ဟိန္တာလ ကုန္တာလ နာဠိကေရ ကဠီရာနဋ္ဌ ဆိန္နိတ္တာ ပါတိတော ဇရဋ္ဌဗုန္ဓော ယာဝဇီဝိကော။

---

[1] ဝ-ဝန္ဓော စ (သီ) [2] ၂-ဝလ္လိကန္ဓော (သီ၊ သျာ) [3] ၃-ဝိ ၃-၂ဋ ၂-ဝိဗ္ဗေ။

ခန္ဓခါဒနိယေ အန္တောပထဝိဂတော သာလကလျာဏိခန္ဓော ဥစ္ဆုခန္ဓော နိလုပ္ပလ ရတ္တုပ္ပလ ကုမုဒသောဂန္ဓိကာနံ ခန္ဓကာတိ ဧဝမာဒိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနိယတ္ထံ ဘောဇနိယတ္ထဉ္စ ဖရဏကော ခန္ဓော ယာဝကာလိကော။ ဥပ္ပလဇာတိနံ ပဏ္ဏဒဏ္ဍကော ပဒုမဇာတိနံ သမ္ဘောပိ ဒဏ္ဍကော ကာရဝိန္ဒကဒဏ္ဍာဒယော[1] စ အဝသေသ-သမ္ဘခန္ဓာ ယာဝဇီဝိကာ။

တစခါဒနိယေ ဥစ္ဆုတစောဝ ဧကော ယာဝကာလိကော၊ သောပိ သရသော။ သေသော သမ္ဘော ယာဝဇီဝိကော။ တေသံ ပန မတ္ထကခန္ဓတစာနံ တိဏ္ဏံ ပါဠိယံ ကသာဝဘေသဇ္ဇေန သင်္ဂဟော ဝေဒိတမ္ဘော။ ဝုတ္တဉ္ဘေတံ—

> "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကသာဝါနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နိမ္မကသာဝံ ကုဋ္ဌဇကသာဝံ ပဒ္ဒေါလကသာဝံ ဖဂ္ဂဝကသာဝံ နတ္တမာလကသာဝံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ကသာဝါနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နေဝ ခါဒနိယေ ခါဒနိယတ္ထံ ဖရန္တိ၊ နေ ဘောဇနိယေ ဘောဇနိယတ္ထံ ဖရန္တိ"တိ[2]။

ဣတ္ထေ ဟိ ဧတေသမ္ပိ သင်္ဂဟော သိဒ္ဓတိ။ ဝုတ္တကသာဝါနိ စ သမ္ဘာနိ ကပ္ပိယာနိတိ ဝေဒိတမ္ဘာနိ။

ပတ္တခါဒနိယေ မူလကံ ခါရကော စစ္ခု တမ္ဗကော တက္ကုလေယျကော ပဝုန္ဒာဂေါ ဝတ္ထုလေယျကော ဝဇကလိ ဇဏ္ဍရီ သေလ္လု သိဂ္ဂု ကာသမဒ္ဒကော ဥမ္မာ စိနမုဂ္ဂေါ မာသော ရာဇမာသော ဌပေတ္ဝာ မဟာနိပ္ဖါဝံ အဝသေသနိပ္ဖါဝေါ အဂ္ဂိမန္ထော သုနိသန္ဓကော သေတဝရဏော နာဠိကာ ဘူမိယံ ဇာတလောဏိတိ ဧတေသံ ပတ္တာနိ အညာနိ စ ဝေရူပါနိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနိယတ္ထံ ဘောဇနိယတ္ထဉ္စ ဖရဏကာနိ ပတ္တာနိ ဧကံသေန ယာဝကာလိကာနိ။ ယာ ပနညာ မဟာနခပိဋ္ဌမတ္တာ ပဏ္ဏလောဏိ ရုက္ခေ စ ဂစ္ဆေ စ အာရောဟတိ၊ တဿာ ပတ္တံ ယာဝဇီဝိကံ။ ဗြဟ္မိပတ္တဉ္စ ယာဝကာလိကန္တိ ဒီပဝါသိနော ဝဒန္တိ။ အမ္မပလ္လဝံ ယာဝကာလိကံ၊ အသောကပလ္လဝံ ပန ယာဝဇီဝိကံ။

ယာနိ ဝါ ပနညာနိ ပါဠိယံ—

> "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဏာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နိမ္မပဏ္ဏံ ကုဋ္ဌဇပဏ္ဏံ ပဒ္ဒေါလပဏ္ဏံ သုလသိပဏ္ဏံ ကပ္ပါသကပဏ္ဏံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ

---

[1] အရဝိန္ဒကဒဏ္ဍာဒယော (သီ၊ သျာ) [2] ၂-၈ ၃-၂၉ ၂-ဝိဌေ။

အတ္ထိ ပဏ္ဍာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နေဝ ခါဒနိယေ ခါဒနိယတ္ထံ ဖရန္တိ၊ န ဘောဇနိယေ ဘောဇနိယတ္ထံ ဖရန္တိ"တိ ၁—

ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ ယာဝဇီဝိကာနိ။ နေ ကေဝလဉ္စ ပဏ္ဍာနိယေဝ, တေသံ ပုပ္ဖဖလာဒိနိပိ ယာဝဇီဝိကာနိ။ ပဏ္ဍာနံ ဖဂ္ဂဝပဏ္ဍံ အဇ္ဇုကပဏ္ဍံ ဖဏိဇ္ဇကပဏ္ဍံ ပဒ္ဒေါလပဏ္ဍံ တမ္ဗူလပဏ္ဍံ ပဒုမိနိပဏ္ဍန္တိ ဧဝံ ဂဏနဝသေန အနေကာ နတ္ထိ။

ပုပ္ဖခါဒနိယေ မူလကပုပ္ဖံ ခါရကပုပ္ဖံ စစ္ဆုပုပ္ဖံ တမ္ဗကပုပ္ဖံ ဝဇကလိပုပ္ဖံ ဇဏ္ဏရိပုပ္ဖံ စူဠနိပ္ပါ၀ပုပ္ဖံ မဟာနိပ္ပါ၀ပုပ္ဖံ ကသေရုကပုပ္ဖံ နာဠိကေရတာလ-ကေတကာနံ တရုဏပုပ္ဖါနိ သေတ၀ရဏပုပ္ဖံ သိဂ္ဂုပုပ္ဖံ ဥပ္ပလပဒုမဇာတိကာနံ ပုပ္ဖါနိ ၂ ကဏ္ဏိကမတ္တံ အဂန္ဓိကပုပ္ဖံ ကဠိရပုပ္ဖံ ဇိ၀ဏ္ဏိပုပ္ဖန္တိ ဧ၀မာဒိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရ၀သေန မနုဿာနံ ခါဒနိယတ္ထံ ဘောဇနိ-ယတ္ထဉ္စ ဖရဏကပုပ္ဖံ ယာ၀ကာလိကံ။ အသောက ဗကုလ ကုယျက ပုန္နာဂ-စမ္ပကဇာတိ ကဏ္ဏိရ ကဏိကာရ ကုန္ဒ နဝမာလိက မလ္လိကာဒိနံ ပန ပုပ္ဖံ ယာ၀ဇီဝိကံ၊ တသ ဂဏနာယ အနေကာ နတ္ထိ။ ပါဠိယံ ပနဿ ကသာ၀-ဘေသဇ္ဇေနေ၀ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဖလခါဒနိယေ ပနသ လဗုဇ တာလ နာဠိကေရ အမ္ဗ ဇမ္ဗု အမ္ဗာဋ္ဌက-တိန္တိဏိက မာတုလုင် ကပိတ္ထ လာဗု ကုမ္ဘဏ္ဍ ပုဿဖလ တိမ္ဗရုသက တိပုသ-ဝါတိင်ဏ စောစ မောစ မဓုကာဒိနံ ဖလာနိ ယာနိ လောကေ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရ၀သေန မနုဿာနံ ခါဒနိယတ္ထံ ဘောဇနိယတ္ထဉ္စ ဖရန္တိ၊ သဗ္ဗာနိ တာနိ ယာ၀ကာလိကာနိ။ နာမဂဏနဝသေန နေသံ နသက္ကာ ပရိယန္တံ ဒဿေတုံ။ ယာနိ ပန ပါဠိယံ—

"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဖလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဗီလင်ံ ဝိပ္ပလိ မရိစံ ဟရိတကံ ဝိဘိတကံ အာမလကံ ဂေါ၌ဖလံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ဖလာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ နေ၀ ခါဒနိယေ ခါဒနိယတ္ထံ ဖရန္တိ၊ န ဘောဇနိယေ ဘောဇနိယတ္ထံ ဖရန္တိ"တိ ၁—

ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ ယာ၀ဇီဝိကာနိ။ တေသမ္ပိ အ၀ရိပဏ္ဍာနိ အစ္ဆိ၀ ဗိမ္ဗ ဝရဏ-ကေတက ကာသ္မရိအာဒိနံ ဖလာနိ ဇာတိဖလံ ကဠုကဖလံ ဌေ၀ တဏ္ဍေါလန္တိ ဧ၀ံ နာမ၀သေန နသက္ကာ ပရိယန္တံ ဒဿေတုံ။

အဋ္ဌခါဒနီယေ လဗုဇဋ္ဌိ ပနသဋ္ဌိ အမ္ဗာဋကဋ္ဌိ သာလဋ္ဌိ ခဇ္ဇူ၊ရိ ကေတက-တိမ္ဗရူသကာနံ တရုဏဖလဋ္ဌိ တိန္တိဏိကဋ္ဌိ ဗိမ္ဗဖလဋ္ဌိ ဥပ္ပလ ပဒုမဇာတိနံ ပေါက္ခရဋ္ဌိတိ ဧဝမာဒိနိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု မနုဿာနံ ပကတိ-အာဟာရဝသေန ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏကာနိ အဋ္ဌိနိ ယာဝ-ကာလိကာနိ။ မဓုကဋ္ဌိ ပုန္နာဂဋ္ဌိ ဟရိတကာဒိနံ အဋ္ဌိနိ သိဒ္ဓတ္ထကဋ္ဌိ ရာဇိကဋ္ဌိတိ ဧဝမာဒိနိ အဋ္ဌိနိ ယာဝဇီဝိကာနိ။ တေသံ ပါဋိယံ ဖလဘေသဇ္ဇေနေဝ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပိဋ္ဌခါဒနီယေ သတ္တုန္နံ တာဝ ဓညာနံ ဓညာနုလောမာနံ အပရဏ္ဏာနဉ္စ ပိဋ္ဌံ ပနသပိဋ္ဌံ လဗုဇပိဋ္ဌံ အမ္ဗာဋကပိဋ္ဌံ သာလပိဋ္ဌံ ဓောတကတာလပိဋ္ဌဉ္စ ခီရဝလ္လိပိဋ္ဌဉ္စာတိ ဧဝမာဒိနိ တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပကတိအာဟာရ-ဝသေန မနုဿာနံ ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ ဖရဏကာနိ ပိဋ္ဌာနိ ယာဝ-ကာလိကာနိ။ အဓောတကံ တာလပိဋ္ဌံ ခီရဝလ္လိပိဋ္ဌံ အဿဂန္ဓာဒိပိဋ္ဌာနိ စ ယာဝဇီဝိကာနိ။ တေသံ ပါဋိယံ ကသာဝေဟိ စ မူလဖလေဟိ စ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

နိယျာသခါဒနီယေ ဧကော ဥစ္ဆုနိယျာသော သတ္တာဟကာလိကော။ သေသာ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဇတူနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဟိဂ်ုံ ဟိဂ်ုဇတုံ ဟိဂ်ုသိပါဋိကံ တကံ တကပတ္တိံ တကပဏ္ဏိံ သဇ္ဇုလသံ၊ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ဇတူနိ ဘေသဇ္ဇာနိ''တိ ဧဝံ ပါဋိယံ ဝုတ္တနိယျာသာ ယာဝဇီဝိကာ။ တတ္ထ ယေဝါပနကဝသေန သင်္ဂဟိတာနံ အမ္ဗနိယျာသော ကဏိကာရနိယျာသောတိ ဧဝံ နာမဝသေန နိ သက္ကာ ပရိယန္တုံ ဒသေတုံ။ ဧဝံ ဣမေသု မူလခါဒနိယာဒိသု ယံကိဉ္စိ ယာဝကာလိကံ၊ သဗ္ဗမ္ပိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဝသေသံ ခါဒနိယံ နာမာတိ သင်္ဂဟိတံ။

ဘောဇနီယံ နာမ ပဉ္စ ဘောဇနာနိတိအာဒိမှ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝုတ္တမေဝ။ **ခါဒိဿာမိ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ**တိ ယော ဘိက္ခု ဝိကာလေ ဧတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယဉ္စ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ တာဝ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော စ ကာယစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈-သန္ဓိမိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၅၂။ အဋ္ဌမသိက္ခာပဒေ **မေလဋ္ဌသီသော**[1] နာမ ဇဋိလသဟဿဿ ဇဋိလရော မဟာထေရော။ **အရညေ ဝိဟရတိ**တိ ဇေတဝနသဒိသေ အဝိဒူရေ ပဝေနဿရေ ကေသ္မိ အာဝါသေ ဝသတိ။ **သုက္ခကုရန္တိ** အသုပဗျဉ္ဇနံ ဩဒနံ။ သော ကိရ အန္ဓောဝါမေ ဘုဉ္ဇတွာ ပစ္ဆာ ဝိဏ္ဏာယ စရိတွာ တာဒိသံ ဩဒနံ အာဟရတိ၊ တဉ္စ ခေါ အပ္ပိစ္ဆတာယ၊ နိ ပစ္စယဂိဒ္ဓတာယ။ ထေရော ကိရ သတ္တာဟံ နိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝိတိနာမေတွာ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ တံ ဝိဏ္ဏပါတံ ဥဒကေန တေမေတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ တတော ပုန သတ္တာဟံ သမာပတ္တိယာ နိသီဒတိ။ ဧဝံ ဒွေပိ တိဏိပိ စတ္တာရိပိ သတ္တာဟာနိ ဝိတိနာမေတွာ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ။ တေန ဝုတ္တံ **စိရေန ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ**တိ။

၂၅၃။ ကာရော ကရဏံ ကိရိယာတိ အတ္ထတော ဧကံ၊ သန္ဓိမိ ကာရော အဿာတိ သန္ဓိမိကာရံ။ သန္ဓိမိကာရမေဝ **သန္ဓိမိကာရကံ**။ ( )[2] ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဧကရတ္တံ ဝိတိနာမိတသေသတံ အဓိဝစနံ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ "သန္ဓိမိကာရကံ နာမ အဇ္ဇ ပဋိဂ္ဂဟိတံ အပရဇ္ဇု"တိ။

ပဋိဂ္ဂဏ္ဟာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ဧဝံ သန္ဓိမိကတံ ယံကိဉ္စိ ယာဝ-ကာလိကံ ဝါ ယာမကာလိကံ ဝါ အဇ္ဈောဟရိတုကာမတာယ ဂဏ္ဍန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ တာဝ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အဇ္ဈောဟရတော ပန ဧကေမေကသ္မိံ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။ သစေပိ ပတ္တေ ဒုဗ္ဗေါတော ဟောတိ၊ ယံ အဂ်လိယာ ဃံသန္တဿ လေခါ ပညာယတိ၊ ဂဏ္ဌိကပတ္တဿ ဝါ ဂဏ္ဌိကန္တရေ သ္မေဟော ပဝိဋ္ဌော ဟောတိ၊ သော ဥဏ္ဏေ ဩတာပေန္တဿ ပဿရတိ၊ ဥဏ္ဏယာဂုယာ ဝါ ဂဟိတာယ သန္ဓိယတိ၊ တာဒိသေ ပတ္တေပိ ပုနဒိဝသေ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ တသ္မာ ပတ္တံ ဓောဝိတွာ ပုန တတ္ထ အဇ္ဈောဒကံ ဝါ အာသိဉ္စိတွာ အဂ်လိယာ ဝါ ဃံသိတွာ နိသ္မေဟဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော။ သစေ ဟိ ဥဒကေ ဝါ သ္မေဟဘာဝေါ ပတ္တေ ဝါ အဂ်လိလေခါ ပညာယတိ၊ ဒုဗ္ဗေါတော ဟောတိ။ တေလဝဏ္ဏပတ္တေ ပန အဂ်လိလေခါ ပညာယတိ၊ သာ အဇ္ဈောဟာရိကာ။ ယံ ဘိက္ခု နိရပေက္ခာ သာမဏေရာနံ ပရိစ္စဇန္တိ၊ တဉ္စေ သာမဏေရာ နိဒဟိတွာ ဒေန္တိ၊ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ သယံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အပရိစ္စတ္တမေဝ ဟိ ဒုတိယဒိဝသေ နိ ဝဋ္ဋတိ။ တတော ဟိ ဧကသိတ္ထမ္ပိ အဇ္ဈောဟရတော ပါစိတ္တိယမေဝ။

---

[1] - မေလဋ္ဌသီသော (သီ) [2] - (သန္ဓိမိကိရိယန္တိ အတ္ထো) (ဩ၊ က)

အကပ္ပိယမံသေသု မနုဿမံသေ ထုလ္လစ္စယေန သဒ္ဓိံ ပါစိတ္တိယံ၊ အဝသေ-သေသု ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ။ ယာမကာလိကံ သတိ ပစ္စယေ အဇ္ဈောဟရတော ပါစိတ္တိယံ။ အာဟာရတ္ထာယ အဇ္ဈောဟရတော ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပဝါရိတော ဟုတ္ဝာ အနတိရိတ္တကတံ အဇ္ဈောဟရတိ၊ ပကတိ-အာမိသေ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ၊ မနုဿမံသေ ထုလ္လစ္စယေန သဒ္ဓိံ ဒွေ၊ သေသ-အကပ္ပိယမံသေ ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ၊ ယာမကာလိကံ သတိ ပစ္စယေ သာမိသေန မုခေန အဇ္ဈောဟရတော ဒွေ၊ နိရာမိသေန ဧကမေဝ။ အာဟာရတ္ထာယ အဇ္ဈောဟရတော ဝိကပ္ပဒ္ဒယေပိ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ။ သစေ ဝိကာလေ အဇ္ဈောဟရတိ ပကတိဘောဇနေ သန္ဓိမိပစ္စယာ စ ဝိကာလဘောဇနပစ္စယာ စ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ၊ အကပ္ပိယမံသေသု ထုလ္လစ္စယဉ္စ ဒုက္ကဋဉ္စ ဝုတ္တံ။ ယာမကာလိကေသု ဝိကာလ-ပစ္စယာ အနာပတ္တိ၊ အနတိရိတ္တပစ္စယာ ပန ဝိကာလေ သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု အနာပတ္တိ။

၂၅၅။ **သတ္တာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကံ အာဟာရတ္ထာယာ**တိ အာဟာ-ရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဏှတော ပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ တာဝ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟရတော ပန သစေ နိရာမိသံ ဟောတိ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ဒုက္ကဋံ။ အထ အာမိသ-သံသဋ္ဌံ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဌပိတံ ဟောတိ၊ ယထာဝတ္ထုကံ ပါစိတ္တိယမေဝ။

၂၅၆။ **အနာပတ္တိ ယာဝကာလိက**န္တိအာဒိမှ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒေ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ယာဝ မဇ္ဈန္တိကသမ်ိတော ကာလော၊ တာဝ ဘုဉ္ဇိတမ္ဘတော **ယာဝကာလိကံ**။ သဒ္ဓိံ အနုလောမပါနေဟိ အဌဝိဓံ ပါနံ ယာဝ ရတ္တိယာ ပဋ္ဌမယာမသမ်ိတော ယာမော၊ တာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတမ္ဘတော ယာမော ကာလော အဿာတိ **ယာမကာလိကံ**။ သပ္ပိအာဒိ ပဉ္စဝိဓံ ဘေသဇ္ဇံ သတ္တာဟံ နိဓေတမ္ဘတော သတ္တာဟော ကာလော အဿာတိ **သတ္တာဟကာလိကံ**။ ဌပေတ္ဝာ ဥဒကံ အဝသေသံ သဗ္ဗမ္ပိ ယာဝဇီဝံ ပရိဟရိတ္ဝာ သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇိတမ္ဘတော **ယာဝဇီဝက**န္တိ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ အရုဏောဒယေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ယာဝကာလိကံ သတက္ခတ္တုမ္ပိ နိဒဟိတ္ဝာ ယာဝကာလော နာတိက္ကမတိ တာဝ, ယာမကာလိကံ ဧကံ အဟောရတ္တံ, သတ္တာဟကာလိကံ သတ္တရတ္တံ, ဣတရံ သတိ ပစ္စယေ ယာဝဇီဝမ္ပိ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ အဌကထာသု ပန ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပါနကထာ, ကပ္ပိယာနုလောမကထာ, ကပ္ပတိ နု ခေါ ယာဝကာလိကေန ယာမကာလိကန္တိအာဒိကထာ စ ကပ္ပိယဘူမိကထာ စ ဝိတ္ထာရိတာ၊ တံ မယံ အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ ကထယိဿာမ။

ဇေဋကလောမသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော စ ကာယစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သန္ဓိမိကာရကသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉-ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၅၇။ နဝမသိက္ခာပဒေ **ပဏီတဘောဇနာနီ**တိ ဥတ္တမဘောဇနာနိ။ **ကဿ သမ္ပန္နံ နု မနာပန္တိ** သမ္ပတ္တိယုတ္တံ ကဿ နု ပိယံ။ **သာဒုန္တိ** သုရသံ။

၂၅၉။ **ယော ပန ဘိက္ခု ဝေရုပါနိ ပဏီတဘောဇနာနိ အဂိလာနော အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာပေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇေယ္ယာ**တိ ဣတ္ထေ သုဒ္ဓါနိ သပ္ပိအာဒီနိ ဝိညာပေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇန္တော ပါစိတ္တိယံ နာပဇ္ဇတိ၊ သေခိယေသု သူပေါဒနဝိညတ္တိ-ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဩဒနသံသဋ္ဌာနိ ပန ဝိညာပေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇန္တော ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အယံ ကိရေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။ တေနေဝ စ ပဏီတာနိတိ အဝတ္ဝာ ပဏီတဘောဇနာနိတိ သုတ္တေ ဝုတ္တံ။ ပဏီတာနိတိ ဟိ ဝုတ္တေ သပ္ပိအာဒီနံယေဝ ဂဟဏံ ဟောတိ၊ ပဏီတဘောဇနာနိတိ ဝုတ္တေ ပန ပဏီတသံသဋ္ဌာနိ သတ္တညေနိဗ္ဗတ္တာနိ ဘောဇနာနိ ပဏီတဘောဇနာနိတိ အယမတ္ထော ပညာယတိ။

ဣဒါနိ **ဝိညာပေတိ ပယောဂေ ဒုက္ကဋန္တိ**အာဒီသု အယံ ဝိနိစ္ဆယော၊ သပ္ပိနာ ဘတ္တံ ဒေဟိ၊ သပ္ပိ အာဟရိတ္ဝာ ဒေဟိ၊ သပ္ပိမိဿကံ ကတ္ဝာ ဒေဟိ၊ သဟ သပ္ပိနာ ဒေဟိ၊ သပ္ပိဿ ဘတ္တဿ ဒေဟိတိ ဝိညာပေန္တဿ ဝိညတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။ သပ္ပိဘတ္တံ ဒေဟိတိ ဝုတ္တေ ပန ယဿ သာလိဘတ္တံ ဝိယ သပ္ပိဘတ္တံ နာမ နတ္ထိ၊ တဿ သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ကဋမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သစေ ပန သပ္ပိနာ ဘတ္တံ ဒေဟိတိ ဝုတ္တေ ဘတ္တံ ဒတ္ဝာ သပ္ပိ ကတ္ဝာ ဘုဉ္ဇာတိ နဝနီတံ ဝါ ခီရံ ဝါ ဒမိ ဝါ ဒေတိ၊ မူလံ ဝါ ပန ဒေတိ "ဣမိနာ သပ္ပိ ဂဟေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇာ"တိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ ဂေါသပ္ပိနာ ဘတ္တံ ဒေဟိတိ ဝုတ္တေ ပန ဂေါသပ္ပိနာ ဝါ ဒေတု၊ ဂေါသပ္ပိမှိ အသတိ ပုရိမနယေနေဝ ဂေါနဝနီတာဒီနိ ဝါ ဂါဟိ'ယေဝ ဝါ ဒေတု "ဣတော သပ္ပိနာ ဘုဉ္ဇာ"တိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။

သစေ ပန ဂေါသပ္ပိနာ ယာစိတော အဇိယာ သပ္ပိအာဒိဟိ ဒေတိ၊ ဝိသေသံ။ ဧဝဋ္ဌိ သတိ အညံ ယာစိတေန အညံ ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ အနာပတ္တိ။ သေ နယော အဇိယာ သပ္ပိနာ ဒေဟိတိ အာဒိသုပိ။

ကပ္ပိယသပ္ပိနာ ဒေဟိတိ ဝုတ္တေ အကပ္ပိယသပ္ပိနာ ဒေတိ၊ ဝိသေသတမေဝ။ အကပ္ပိယသပ္ပိနာတိ ဝုတ္တေ အကပ္ပိယသပ္ပိနာ ဒေတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ အကပ္ပိယသပ္ပိမှိ အသတိ ပုရိမနယေနေဝ အကပ္ပိယနဝနီတာဒိနိ ဒေတိ "သပ္ပိ ကတ္တာ ဘုဉ္ဇာ"တိ၊ အကပ္ပိယသပ္ပိနာဝ ဒိန္နံ ဟောတိ။ အကပ္ပိယ-သပ္ပိနာတိ ဝုတ္တေ ကပ္ပိယေန ဒေတိ၊ ဝိသေသံ။ သပ္ပိနာတိ ဝုတ္တေ သေသေသု နဝနီတာဒိသု အညတရေန ဒေတိ၊ ဝိသေသတမေဝ။ သေ နယော နဝနီတေန ဒေဟိတိအာဒိသုပိ။ ယေန ယေန ဟိ ဝိညတ္တိ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဝါ တဿ မူလေ ဝါ လဒ္ဓေ တံ တံ လဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။

သစေ ပန အညံ ပါဠိယာ အာဂတံ ဝါ အနာဂတံ ဝါ ဒေန္တိ၊ ဝိသေသံ။ ပါဠိယံ အာဂတနဝနီတာဒိနိ ဌပေတ္တာ အညေဟိ နဝနီတာဒိဟိ ဝိညာပေန္တသ ဒုက္ကဋံ။ ယထာ စ "သပ္ပိဘတ္တံ ဒေဟိတိ ဝုတ္တေ သာလိဘတ္တသ ဝိယ သပ္ပိဘတ္တသ အဘာဝါ သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ကဋမေဝ ဟောတီ"တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ နဝနီတဘတ္တံ ဒေဟိတိအာဒိသုပိ။ ပဋိပါဋိယာ ဧကမေကံ ဝိတ္ထာရေတ္တာ ဝုစ္စမာနေပိ ဟိ အယမေဝတ္ထော ဝတ္တမ္ဘော သိယာ၊ သော စ သခ်ေပေနပိ သက္ကာ ဉတုံ၊ ကိံ တတ္ထ ဝိတ္ထာရေန။ တေန ဝုတ္တံ "သေ နယော နဝနီတေန ဒေဟိတိ-အာဒိသုပိ"တိ။

သစေ ပန သမ္ဘေဟိပိ သပ္ပိအာဒိဟိ ကေဋ္ဌာနေ ဝါ နာနာဋ္ဌာနေ ဝါ ဝိညာ-ပေတ္တာ ပဋိလဒ္ဓံ ကေဘာဇနေ အာကိရိတ္တာ ကေရသံ ကတ္တာ တတော ကုသဂ္ဂေနာပိ ဇိဝဂ္ဂေ ဗိန္ဒုံ ဌပေတ္တာ အဏ္ဏောဟရတိ၊ နဝ ပါစိတ္တိယာနိ အာပဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ပရိဝါရေ—

"ကာယိကာနိ နဝ ဝါစသိကာနိ၊
သမ္ဘာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိ။
အပုဗ္ဗံ အစရိမံ အာပဇ္ဇေယ္ယ ကေတော၊
ပဏ္ဍာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ"တိ[1]။

၂၆၁။ **အဂိလာနော ဂိလာနသညီ**တိ ဣဒေ သစေ ဂိလာနသညီပိ ဟုတ္တာ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ပဋ္ဌ ဘေသဇ္ဇာနိ ဝိညာပေတိ၊ မဟာနာမသိက္ခာပဒေန

---

[1] ဝိ ၅-ဝ-ဝ-ဝ

ကာရေတမ္ဘော။ နဝ ပဏီတဘောဇနာနိ ဝိညာပေန္တော ပန ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန ကာရေတမ္ဘော။ ဘိက္ခုနိနံ ပန တောနိ ပါဋိဒေသနိယဝတ္ထူနိ ဟောန္တိ၊ သူပေါဒနဝိညတ္တိယံ ဥဘယေသမ္ပိ သေက္ခပဏ္ဏတ္တိဒုက္ကဋမေဝ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

စတုသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော ကာယဝါစတော ကာယစိတ္တတော ကာယ-ဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀-ဒန္တပေါနသိက္ခာပဒ၁ဝဏ္ဏနာ

၂၆၃။ ဒသမသိက္ခာပဒေ စတူသု ပစ္စယေသု အန္တမသော ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ သဗ္ဗံ ပံသုကူလမေဝ အဿာတိ **သဗ္ဗပံသုကူလိကော**။ သော ကိရ သုသာနေ ဆဋ္ဌိတ-ဘာဇနမေဝ ပတ္တံ ကတ္တာ တတ္ထ ဆဋ္ဌိတစောဋ္ဌကေဟေဝ စီဝရံ ကတ္တာ တတ္ထ ဆဋ္ဌိတမဏ္ဍပိဋ္ဌကာနိယေဝ ဂဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ **အယ္ယဝေါသာဋ္ဌိတကာနိ**တိ ဣတ္ထေ **အယ္ယာ** ဝုစ္စန္တိ ကာလက်တာ ပိတိပိတာမဟာ။ **ဝေါသာဋ္ဌိတကာနိ** ဝုစ္စန္တိ တေသံ အတ္ထာယ သုသာနာဒီသု ဆဋ္ဌိတကာနိ ခါဒနီယဘောဇနီယာနိ၊ မနုဿာ ကိရ ကာလက်တေ ဥတကေ ဥဒ္ဒိဿ ယံ တေသံ သဇီဝကာလေ ပိယံ ဟောတိ၊ တံ ဇေတသု သုသာနာဒီသု ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ ကတ္တာ ဥတကာ နော ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ သော ဘိက္ခု တံ ဂဟေတ္တာ ဘုဉ္ဇတိ၊ အည် ပဏီတမ္ပိ ဒိယျမာနံ နဗ္ဘုဉ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သုသာနေပိ ရုက္ခမူလေပိ ဥမ္မာရေပိ အယ္ယ-ဝေါသာဋ္ဌိတကာနိ သာမံ ဂဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇတိ"တိ။ **ထေရော**တိ ထိရော ဃနဗ္ဘော။ **ဝဋ္ဌရော**တိ ထူလော၊ ထူလော စ ဃနသရီရော စာယံ ဘိက္ခု။ တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **မနုဿမံသံ မညေ ခါဒတီ**တိ မနုဿမံသံ ခါဒတီတိ နံ သလ္လက္ခေမ၊ မနုဿမံသံ ခါဒန္တော ဟိ ဤဒိသော ဘဝန္တိတိ အယံ တေသံ အဓိပ္ပါယော။

၂၆၄။ **ဥဘတောဒန္တပေါနေ ကုက္ကုစ္စာယန္တီ**တိ ဣတ္ထေ တေ ဘိက္ခု "အဒိန္နံ မုခဒ္ဒါရံ အာဟာရံ အာဟရေယျာ"တိ ပဒဿ သမ္မာ အတ္ထံ အသလ္လက္ခေတ္တာ ကုက္ကုစ္စာယိ"သု၊ ဘဂဝါ ပန ယထာဥပ္ပန္နဿ ဝတ္ထုဿ ဝသေန ပိတာ ဝိယ ဒါရကေ တေ ဘိက္ခု သညာပေန္တော အနုပညတ္တိ" ဌပေသိ။

၂၆၅။ **အဒိန္နန္တိ** ကာယေန ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ဂဏှန္တသ္မာ ကာယ-ကာယပဋိဗဒ္ဓနိဿိတဿ ဂ္ဂဟဏံ အညတရဝသေန န ဒိန္နံ။ တေဒေဝ ဟိ သန္ဓာယ ပဒဘာဇနေ ''အဒိန္နံ နာမ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ ဝုစ္စတိ''တိ ဝုတ္တံ။ ဒုတိယပါရာဇိကေ ပန ''အဒိန္နံ နာမ ပရပရိဂ္ဂဟိတကံ ဝုစ္စတိ''တိ ဝုတ္တံ။ **ဒိန္နန္တိ** ဣဒံ ပန တသ္မေ အဒိန္နသ္မိံ ပဋိပက္ခဝသေန လက္ခဏဒဿနတ္ထံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ။ နိဒ္ဒေသေ စ **ကာယေန ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ နိဿိတ္ထေန ဝါ ဒေန္တေ**တိ ဧဝံ အညသ္မိံ ဒဿနေ။ **ဟတ္ထပါသေ ဌိတော ကာယေန ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ**တိ တံ ဧဝံ ဒိယျမာနံ အန္တမသော ရထရေဏုမ္ပိ သစေ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တလက္ခဏော ဟတ္ထပါသေ ဌိတော ကာယေန ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ တေ ဧဝံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဒိန္နံ နာမ ဝုစ္စတိ။ နေ ''ဣဒံ ဂဏှ၊ ဣဒံ တဝ ဟောတု''တိအာဒိဝစနေန နိဿဋ္ဌံ။

တတ္ထ **ကာယေနာ**တိ ဟတ္ထာဒိသု ယေန ကေနစိ သရီရာဝယဝေန အန္တမသော ပါဒဂ္ဂိလိယာပိ ဒိယျမာနံ ကာယေန ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ဧသေဝ နယော။ ယေန ကေနစိ ဟိ သရီရာဝယဝေန ဂဟိတံ ကာယေန ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ သစေပိ နတ္ထုကရဏီယာ ဒိယျမာနံ နာသာ-ပုဋ္ဌေန, အကလ္လကော ဝါ မုခေန ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ အာဘောဂမတ္တမေဝ ဟိ ဇွေ ပမာဏန္တိ အယံ နယော မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တော။ **ကာယပဋိဗဒ္ဓေနာ**တိ ကဋ္ဌစ္ဆိအာဒိသု ယေန ကေနစိ ဥပကရဏေန ဒိန္နံ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ။ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ဧသေဝ နယော။ ယေန ကေနစိ သရီရပဋိဗဒ္ဓေန ပတ္တထာလကာဒိနာ ဂဟိတံ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ **နိဿိတ္ထေနာ**တိ ကာယတော စ ကာယပဋိဗဒ္ဓတော စ မောစေတ္တာ ဟတ္ထပါသေ ဌိတသ္မ ကာယေန ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ[1] ပါတိယမာနမ္ပိ နိဿိတ္ထေန ပယောဂေန ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ။ အယံ တာဝ ပါဠိဝဏ္ဏနာ။

အယံ ပနေတ္ထ **ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော**—ပဗ္ဗတေ ဟိ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ရုဟတိ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ ဥစ္စာရဏမတ္တံ[2] ဟောတိ၊ ဟတ္ထပါသော ပညာယတိ၊ အဘိဟာရော ပညာယတိ၊ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ တိရစ္ဆာနဂတော ဝါ ကာယေန ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ နိဿိတ္ထေန ဝါ ဒေတိ၊ တဿ ဘိက္ခု ကာယေန ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ ဧဝံ ပဗ္ဗတေ ဟိ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ရုဟတိ။

တတ္ထ ဌိတနိသိန္နနိပန္နာနံ ပဝါရဏာသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟတ္ထပါသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဒါယကပဋိဂ္ဂါဟကေသု ဧကော အာကာသေ ဟောတိ၊

---

[1] -ကာယေ ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေ ဝါ (က)　　[2] -ဥဿရဏမတ္တံ (သီ)

ကေား ဘူမိယံ၊ ဘူမဋ္ဌသ စ သိသေန, အာကာသဋ္ဌသ စ ဋ္ဌပေတ္တာ ဒါတုံ ဝါ ဂဟေတုံ ဝါ ပသာရိတဟတ္ထံ ယံ အာသန္နတရံ အင်္ဂ၊ တသ သြရိမန္တေန ဟတ္ထပါသပ္ပမာဏံ ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗံ။ သစေပိ ကေား ကူပေ ဟောတိ၊ ကေား ကူပတဋ္ဌေ။ ကေား ဝါ ပန ရုက္ခေ၊ ကေား ပထဝိယံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟတ္ထပါသပ္ပမာဏံ ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗံ။ ဝေရူပေ ဟတ္ထပါသေ ဋ္ဌတ္တာ သစေပိ ပက္ခီ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ ဟတ္ထိ ဝါ သောဏ္ဍာယ ဂဟေတ္တာ ပုပ္ဖံ ဝါ ဖလံ ဝါ ဒေတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ရုဟတိ။ သစေ ပန အဋ္ဌဋ္ဌမရတနသဏ္ဌာပိ ဟတ္ထိနော ခန္ဓေ နိသိန္နော၊ တေန သောဏ္ဍာယ ဒိယျမာနံ ဂဏှာတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ကေား ဗဟူနိ ဘတ္တဗျဉ္ဇနဘာဇနာနိ သိသေ ကတ္တာ ဘိက္ခုသ သန္တိကံ အာဂန္တ္ဝာ ဋ္ဌိတကေား ဂဏှထာတိ ဝဒတိ၊ နဝ တာဝ အဘိဟာရော ပညာယတိ၊ တသ္မာ နဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဤသကမ္ပိ သြနမတိ၊ ဘိက္ခုနာ ဟတ္ထံ ပသာရေတ္တာ ဟေဋ္ဌိမဘာဇနံ ကေဒေသေနာပိ သမ္ဖုဋ္ဌိတဗ္ဗံ။ တ္ဝောဝတာ သဗ္ဗဘာဇနာနိ ပဋိဂ္ဂဟိတာနိ ဟောန္တိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ သြရောပေတ္တာ ဝါ ဥဿိဉ္စေတ္တာ ဝါ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဂဟေတ္တာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သဘတ္တပစ္ဆိအာဒိမ္ပိ ပန ကေဘာဇနေ ဝတ္တမ္ပမေဝ နတ္ထိ၊ ကာဇေန ဘတ္တံ ဟရန္တောပိ သစေ ကာဇံ သြနာမေတ္တာ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တိ"သဟတ္ထော ဝေဏု ဟောတိ၊ ကေသ္မိ" အန္တေ ဂဏ္ဌကုမ္ဘော ဗဒ္ဓေါ၊ ကေသ္မိ" သပ္ပိကုမ္ဘော၊ တဿ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ သဗ္ဗံ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ။ ဥစ္ဆုယန္တဒေါဏိတော ပဿရန္တမေဝ ရသံ ဂဏှထာတိ ဝဒတိ၊ အဘိဟာရော နဝ ပညာယတီတိ နဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ သစေ ပန ကသဋ္ဌံ ဆဒ္ဒေတ္တာ ဟတ္ထေန ဥသိဉ္စိတ္တာ ဥသိဉ္စိတ္တာ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ဗဟူ ပတ္တာ မဿ ဝါ ပိဋ္ဌေ ဝါ ကဋ္ဌသာရကေ ဝါ ဒေါဏိယံ ဝါ ဖလကေ ဝါ ဋ္ဌပိတာ ဟောန္တိ၊ ယတ္ထ ဋ္ဌိတသ ဒါယကော ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဋ္ဌတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟဏသညာယ မဏ္ဍာဒိနိ အင်္ဂုလိယာပိ ဖုသိတ္တာ ဋ္ဌိတေန ဝါ နိသိန္နေန ဝါ နိပန္နေန ဝါ ယံ တေသု ပတ္တေသု ဒိယျတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ သစေပိ ပဋိဂ္ဂဟေသာမီတိ မဏ္ဍာဒိနိ အာရုဟိတ္တာ နိသီဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သစေ ပန မဏ္ဍာဒိနိ ဟတ္ထေန ဂဟေတ္တာ မဿ နိသီဒတိ၊ ဝတ္တမ္ပမေဝ နတ္ထိ။

ပထဝိယံ ပန သစေပိ ကုဋ္ဌိယာ ကုဋ္ဌိ" အာဟစ္စ ဋ္ဌိတာ ဟောန္တိ၊ ယံ ယံ အင်္ဂုလိယာ ဝါ သူစိယာ ဝါ ဖုသိတ္တာ နိသိန္နော ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဒိယျမာနမေဝ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ "ယတ္ထ ကတ္ထစိ မဟာကဋ္ဌသာရဟတ္ထတ္ထ-ရဏာဒိသု ဋ္ဌပိတပတ္တေ ပဋိဂ္ဂဟဏံ နဝ ရုဟတိ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဟတ္ထပါသာတိက္ကမံ

သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတမ္ဗံ။ ဟတ္ထပါသေ ပန သတိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝဋ္ဋတိ အညြတ္တြ တတ္ထဇာတကာ။

တတ္ထဇာတကေ ပန ပဒုမိနိပဏ္ဏေ ဝါ ကိံသုကပဏ္ဏာဒိမ္ပိ ဝါ နဝဋ္ဋတိ။ နဟိ တံ ကာယပဋိမဒ္ဒသင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယထာ စ တတ္ထဇာတကေ၊ ဧဝံ ခါဏုကေ ဗန္ဓိတ္တာ ဌပိတမဏ္ဍာဒိမ္ပိ အသံဟာရိမေ ဖလကေ ဝါ ပါသာဏေ ဝါ နရုဟတိ-ယေဝ၊ တေပိ ဟိ တတ္ထဇာတကသခ်ေပုပဂါ ဟောန္တိ။ ဘူမိယံ အတ္ထတေသု သုခုမေသု တိန္တိဏိကာဒိပဏ္ဏေသုပိ ပဋိဋ္ဌဟဏံ နရုဟတိ၊ နဟိ တာနိ သန္ဓာရေတုံ သမတ္ထာနိတိ။ မဟန္တေသု ပန ပဒုမိနိပဏ္ဏာဒီသု ရုဟတိ။ သစေ ဟတ္ထပါသံ အတိက္ကမ္မ ဌိတော ဒီဃဒဏ္ဍကေန ဥဋ္ဌ၊ကေ်နဝေတိ၊ အာဂန္ဒ္ဓာ ဒေဟီတိ ဝတ္တမ္ဗော။ ဝစနံ အသုတ္တာ ဝါ အနာဒိယိတ္တာ ဝါ ပတ္တေ အာကိရတိယေဝ၊ ပုန ပဋိဋ္ဌဟေတမ္ဗံ။ ဒုရေ ဌတ္တာ ဘတ္တပိဏ္ဍံ ခိပန္တေပိ ဧသေဝ နယော။

သစေ ပတ္တတ္ထဝိကတော နီဟရိယမာနေ ပတ္တေ ရဇနစုဏ္ဏာနိ ဟောန္တိ၊ သတိ ဥဒကေ ခေါဝိတမ္ဗော၊ အသတိ ရဇနစုဏ္ဏံ ပုဏ္ဏတ္တာ ပဋိဋ္ဌဟေတ္တာ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရိတမ္ဗံ။ သစေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တသ ရဇံ ပတတိ၊ ပဋိဋ္ဌဟေတ္တာ ဘိက္ခာ ဂဏှိတမ္ဗာ။ အပ္ပဋိဋ္ဌဟေတ္တာ ဂဏှတော ဝိနယဒုက္ကဋံ။ တံ ပန ပုန ပဋိဋ္ဌဟေတ္တာ ဘုဉ္ဇတော အနာပတ္တိ။ သစေ ပန "ပဋိဋ္ဌဟေတ္တာ ဒေထာ"တိ ဝုတ္တေ ဝစနံ အသုတ္တာ ဝါ အနာဒိယိတ္တာ ဝါ ဘိက္ခံ ဒေန္တိယေဝ၊ ဝိနယဒုက္ကဋံ နတ္ထိ၊ ပုန ပဋိဋ္ဌဟေတ္တာ အညာ ဘိက္ခာ ဂဟေတမ္ဗာ။

သစေ မဟာဝါတော တတော တတော ရဇံ ပါတေတိ၊ နသက္ကာ ဟောတိ ဘိက္ခံ ဂဟေတုံ၊ "အနုပသမ္ပန္နသ ဒဿာမိ"တိ သုဒ္ဓစိတ္တေန အာဘောဂံ ကတ္တာ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ ဝိဟာရံ ဝါ အာသနသာလံ ဝါ ဂန္ဓာ တံ အနုပသမ္ပန္နသ ဒတ္တာ ပုန တေန ဒိန္နံ ဝါ တသ ဝိဿာသေန ဝါ ပဋိဋ္ဌဟေတ္တာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ဘိက္ခာစာရေ သရဇံ ပတ္တံ ဘိက္ခုသ ဒေတိ၊ သော ဝတ္တမ္ဗော "ဣမံ ပဋိဋ္ဌဟေတ္တာ ဘိက္ခံ ဝါ ဂဏှေယျာသိ, ပရိဘုဉ္ဇေယျာသိ ဝါ"တိ၊ တေန တထာ ကာတမ္ဗံ။ သစေ ရဇံ ဥပရိ ဥပ္ပိလဝတိ[1]၊ ကဋ္ဌိကံ ပဝါဟေတ္တာ သေသံ ဘုဉ္ဇိတမ္ဗံ။ သစေ အန္တော ပဝိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ပဋိဋ္ဌဟေတမ္ဗံ။ အနုပသမ္ပန္နေ အသတိ ဟတ္ထတော အမောစေန္တေန ယတ္ထ အနုပသမ္ပန္နော အတ္ထိ၊ တတ္ထ နေတ္တာ

---

[1] ဥပ္ပလဝတိ (က)

ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ပိ။ သုက္ခဘတ္တေ ပတိတရတိ အပနေတ္တာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အတိသုခုမံ ဟောတိ၊ ဥပရိဘတ္တေန သဒ္ဓိံ အပနေတမ္ပိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ ဝါ ဘုဉ္ဇိတမ္ပိ။ ယာဂုံ ဝါ သူပံ ဝါ ပုရတော ဌပေတ္တာ အာလုလေန္တာနံ ဘာဇနတော ဖုသိတာနိ ဥဂ္ဂန္ဒာ ပတ္တေ ပတန္တိ၊ ပတ္တော ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ပေ။

ဥဒ္ဒုက္ခေန အာဟရိတ္တာ ဒေန္တာနံ ပဌမတရံ ဥဒ္ဒုက္ခတော ထေဝါ ပတ္တေ ပတန္တိ၊ သုပတိတာ၊ အဘိဟဋ္ဌတ္တာ ဒေါသော နတ္ထိ။ သစေပိ စရုကေန ဘတ္တေ အာကိရိယမာနေ စရုကတော မသိ ဝါ ဆာရိကာ ဝါ ပတတိ၊ အဘိဟဋ္ဌတ္တာ နေဝတ္ထိ ဒေါသော။ အနန္တရဿ ဘိက္ခုနော ဒိယျမာနံ ပတ္တတော ဥပ္ပတိတ္တာ ဧကရဿ ပတ္တေ ပတတိ၊ သုပတိတံ။ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟိ တံ ဟောတိ။

သစေ ဇဋ္ဌရိသာခါဒိံ ဖာလေတ္တာ ကေသ ဘိက္ခုနော ဒေန္တာနံ သာခတော ဖုသိတာနိ အညဿ ပတ္တေ ပတန္တိ၊ ပတ္တော ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ပေ။ ယဿ ပတ္တဿ ဥပရိ ဖာလေန္တိ၊ တဿ ပတ္တေ ပတိတေသု ဒါတုကာမတာယ အဘိဟဋ္ဌတ္တာ ဒေါသော နတ္ထိ။ ပါယာသဿ ပူရေတ္တာ ပတ္တံ ဒေန္တိ၊ ဥဏ္ဏတ္တာ ဟေဋ္ဌာ ဂဟေတုံ နိ သက္ကောတိ၊ မုခဝဋ္ဋိယာပိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ တထာပိ နိ သက္ကောတိ၊ အာဓာရကေန ဂဏှိတမ္ပေ။

အာသနသာလာယ ပတ္တံ ဂဟေတ္တာ နိသိန္နော ဘိက္ခု နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ၊ နေဝ အာဟရိယမာနံ, နိ ဒိယျမာနံ ဇာနာတိ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ သစေ ပန အာဘောဂံ ကတ္တာ နိသိန္နော ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ သော ဟတ္ထေန အာဓာရကံ မုဉ္စိတ္တာ ပါဒေန ပေလ္လေတ္တာ နိဒ္ဒါယတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ပါဒေန အာဓာရကံ အက္ကမိတ္တာ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ ပန ဇာဂရန္တဿပိ အနာဒရပဋိဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ၊ တဿ နိ ကတ္တမ္ဗံ။ ကေစိ ဧဝံ အာဓာရကေန ပဋိဂ္ဂဟဏံ ကာယပဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓေန ပဋိဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ၊ တဿ နိ ဝဋ္ဋတိတိ ဝဒန္တိ။ တံ တေသံ ဝစနမတ္တမေဝ။ အတ္ထတော ပန သမ္ဘဒ္ဓမ္ပေတံ ကာယပဋိဗဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။ ကာယသံသဂ္ဂေပိ စေသ နယော ဒဿိတောဝ။ ယမ္ပိ ဘိက္ခုဿ ဒိယျမာနံ ပတတိ၊ တမ္ပိ သာမံ ဂဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တတြိဒံ သုတ္တံ—

> "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယံ ဒိယျမာနံ ပတတိ၊ တံ သာမံ ဂဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ( )[1] ပရိစ္စတ္တံ တံ ဘိက္ခဝေ ဒါယကေဟိ"တိ[2]။

၁-(တံ ကိဿ ဟေတု) (သမ္ဘတ္တ) ပါဠိယံ နတ္ထိ။ ၂-ဝိ ၄-၂၇၃-ဝိဌေ။

ဣဒၦ ပန သုတ္တံ နေယျတ္ထံ။ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယံ ဒိယျမာနံ ဒါယကဿ ဟတ္ထတော ပရိဝင်္ဒတ္တာ သုဒ္ဓါယ ဝါ ဘူမိယာ ပဒုမိနိပဏ္ဏဝတ္ထကဒ္ဒသာရကာဒီသု ဝါ ပတတိ၊ တံ သာမံ ဂဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန သရဇာယ ဘူမိယာ ပတတိ၊ တံ ရဇံ ပုဉ္ဇိတ္တာ ဝါ ဝေါဝိတ္တာ ဝါ ပင်္ဂဋ္ဌဟေတ္တာ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ပဝဋ္ဋနံ အညဿ ဘိက္ခုနော သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ၊ တေန အာဟရာပေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ တံ ဘိက္ခုံ ဝဒတိ "တုံ-ယေဝ ခါဒါ"တိ၊ တဿာပိ ခါဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အနာဏတ္ထေန ပန တေန နဂဟေတဗ္ဗံ။ အနာဏတ္ထေနာပိ "ဣတရဿ ဒဿာမိ"တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။ ကသ္မာ ပနေတံ ဣတရဿ ဘိက္ခုနော ဂဟေတုံ နဝဋ္ဋတိတိ၊ ဘဂဝတာ အနနုညာတတ္တာ။ ဘဂဝတာ ဟိ "သာမံ ဂဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတု"န္တိ ဝဒန္တေန ယသ္မေဝ တံ ဒိယျမာနံ ပတတိ၊ တသ္မ အပ္ပင်္ဂဋ္ဌဟိတကမ္မိ တံ ဂဟေတ္တာ ပရိဘောဂေါ အနုညာတော။ "ပရိစ္ဆတ္တံ တံ ဘိက္ခဝေ ဒါယကေဟိ"တိ ဝစနေန ပနေတ္ထ ပရသန္တကာဘာဝေါ ဒီပိတော။ တသ္မာ အညဿ သာမံ ဂဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ နဝဋ္ဋတိ။ တသ္မ ပန အာဏတ္တိယာ ဝဋ္ဋတိတိ အယံ ကိရေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

ယသ္မာ စ တံ အပ္ပင်္ဂဋ္ဌဟိတကတ္တာ အနုညာတံ၊ တသ္မာ ယထာဒ္ဌိတံယေဝ အနာမသိတ္တာ ကေနစိ ပိဒဟိတ္တာ ဌပိတံ ဒုတိယဒိဝသေပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သန္ဓိမိပစ္ဆယာ အနာပတ္တိ။ ပင်္ဂဋ္ဌဟေတ္တာ ပန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ တံဒိဝသံယေဝ ဟိ တသ္မ သာမံ ဂဟေတ္တာ ပရိဘောဂေါ အနုညာတော၊ နတ္ထေ ပရန္တိ အယမ္ပိ ကိရေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

ဣဒါနိ အမ္ဗောဟာရိကနယော ဝုစ္စတိ—ဘုဉ္ဇန္တာနံ ဟိ ဒန္တာ ခိယ္ယန္တိ၊ နခါ ခိယ္ယန္တိ၊ ပတ္တသ္ဝ ဝဏ္ဏော ခိယ္ယတိ၊ သဗ္ဗံ အမ္ဗောဟာရိကံ။ ယမ္ပိ သတ္ထကေန ဥစ္ဆုအာဒီသု ဖာလိတေသု မလံ ပညာယတိ၊ ဧတံ နဝသမ္ပုဋ္ဌံ နာမ ပင်္ဂဋ္ဌဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သတ္ထကံ ဝေါဝိတ္တာ ဖာလိတေသု မလံ နပညာယတိ၊ လောဟဂန္ဓမတ္တံ ဟောတိ၊ တံ အမ္ဗောဟာရိကံ။ ယမ္ပိ သတ္ထကံ ဂဟေတ္တာ ပရိဟရန္တိ၊ တေန ဖာလိတေပိ ဧသေဝ နယော။ နဟိ တံ ပရိဘောဂတ္ထာယ ပရိဟရန္တိတိ။ မူလဘေသဇ္ဇာဒီနိ ပိသန္တာနံ ဝါ ကောဋ္ဋေန္တာနံ ဝါ နိသဒနိသဒပေါတက ဥဒုက္ခလ မုသလာဒီနိ ခိယ္ယန္တိ၊ ပရိဟရဏကဝါသိ တာပေတ္တာ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ တက္ကေ ဝါ ခီရေ ဝါ ပက္ခိပန္တိ၊ တတ္ထ နိလိကာ ပညာယတိ။ သတ္ထကေ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။ အာမကတက္ကာဒီသု ပန သယံ နပက္ခိပိတဗ္ဗာ။ ပက္ခိပတိ စေ၊ သာမပါကတော နမုစ္စတိ။

ဒေဝေ ဝဿန္တေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တသ သရီရတော ဝါ စီဝရတော ဝါ ကိလိဋ္ဌဥဒကံ ပတ္တေ ပတတိ၊ တံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ရုက္ခမူလာဒီသု ဘုဉ္ဇန္တသ ပတိတေပိ ဒေသေ နယော။ သစေ ပန သတ္တာဟံ ဝဿန္တေ ဒေဝေ သုဒ္ဓံ ဥဒကံ ဟောတိ၊ အဇ္ဈောကာသတော ဝါ ပတတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သာမဏေရသ သြဒနံ ဒေန္တေန တသ ပတ္တဂတံ အဋ္ဌပန္တေနေဝ ဒါတဗ္ဗော။ ပတ္တော ဝါသ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတေ သြဒနံ ဆုပိတ္တာ ပုန အတ္တနော ပတ္တေ သြဒနံ ဂဏှန္တသ ဥဂ္ဂဟိတကော ဟောတိ။

သစေ ပန ဒါတုကာမော ဟုတ္တာ ''အာဟရ သာမဏေရ ပတ္တံ၊ သြဒနံ ဂဏှာ''တိ ဝဒတိ၊ ဇုတရော စ "အလံ မယှ"န္တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန ''တဝေဝေတံ မယာ ပရိစ္စတ္တ''န္တိ စ ဝုတ္တေပိ ''နု မယှံ ဧတေနတ္ထော''တိ ဝဒတိ။ သတက္ခတ္တုမ္ပိ ပရိစ္စဇတု၊ ယာဝ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။

သစေ ပန အာဓာရကေ ဌိတံ နိရပေက္ခော "ဂဏှာ"တိ ဝဒတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ သာပေက္ခော အာဓာရကေ ပတ္တံ ဌပေတ္တာ ''ဧတ္တော ပူဝံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ဂဏှာ''တိ သာမဏေရံ ဝဒတိ၊ သာမဏေရော ဟတ္ထံ ဓောဝိတ္တာ သစေပိ သတက္ခတ္တုံ ဂဟေတ္တာ အတ္တနော ပတ္တဂတံ အဖုသန္တောဝ အတ္တနော ပတ္တေ ပက္ခိပတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယဒိ ပန အတ္တနော ပတ္တဂတံ ဖုသိတ္တာ တတော ဂဏှာတိ၊ သာမဏေရသန္တကေန သံသဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ကေစိ ပန ''သစေပိ ဂယှမာနံ ဆိဒ္ဒိတ္တာ တတ္ထ ပတတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ''န္တိ ဝဒန္တိ။ တံ ''ဧကံ ဘတ္တပိဏ္ဍံ ဂဏှ၊ ဧကံ ပူဝံ ဂဏှ၊ ဇုမသ ဂုဋ္ဌပိဏ္ဍသ ဧတ္တကံ ပဒေသံ ဂဏှာ''တိ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ ဝုတ္တေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဇုမ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ တသ္မာ ယံ သာမဏေရသ ပတ္တေ ပတတိ၊ တဒေဝ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟတိ။ ဟတ္ထဂတံ ပန ယာဝ သာမဏေရော ဝါ ''အလ''န္တိ နု သြရမတိ၊ ဘိက္ခု ဝါ နု ဝါရေတိ၊ တာဝ ဘိက္ခုသ္မေဝ သန္တကံ၊ တသ္မာ ပဋိဂ္ဂဟဏံ နု ဝိဇဟတိ။

သစေ အတ္တနော ဝါ ဘိက္ခုနော ဝါ ယာဂုပစနကဘာဇနေ ကေသဋ္ဌိ အတ္ထာယ သြဒနံ ပက္ခိပတိ၊ ''သာမဏေရ ဘာဇနသ ဥပရိ ဟတ္ထံ ကရောဟိ''တိ ဝတ္တာ တသ ဟတ္ထေ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ တသ ဟတ္ထတော ဘာဇနေ ပတိတံ ဟိ ဒုတိယဒိဝသေ ဘာဇနသ အကပ္ပိယဘာဝံ နု ကရောတိ၊ ပရိစ္စတ္တတ္တာ။ သစေ ဧဝံ အကတ္တာ ပက္ခိပတိ၊ ပတ္တမိဝ ဘာဇနံ နိရာမိသံ ကတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဒါယကာ ယာဂုကုဋ္ဌံ ဌပေတ္တာ ဂတာ၊ တံ ဒဟရသာမဏေရော ပဋိဂ္ဂဏှာပေတုံ နု သက္ကောတိ၊ ဘိက္ခု ပတ္တံ ဥပနာမေတိ၊ သာမဏေရော ကုဋ္ဌသ ဂိဝံ ပတ္တသ

မုခဝန္ဓိယံ ဌပေတွာ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ပတ္တဂတာ ယာဂု ပဋိဂ္ဂဟိတာဝ ဟောတိ။ အထ ဝါ ဘိက္ခု ဘူမိယံ ဟတ္ထံ ဌပေတိ၊ သာမဏေရော ပဝဋ္ဋေတွာ တတ္ထ အာရောပေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ပူဝပန္ဓိဘတ္တပန္ဓိဥဒ္ဓုတ္ဘာရာဒီသုပိ ဧသေव နယော။

သစေ ပဋိဂ္ဂဟဏူပဂံ ဘာရံ ဒ္ဝေ တယော သာမဏေရာ ဒေန္တိ၊ ဧကေန ဝါ ဗလဝတာ ဥက္ခိတ္တံ ဒ္ဝေ တယော ဘိက္ခု ဂဏှန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ မဏ္ဍူသ ဝါ ပိဋ္ဌသ ဝါ ပါဒေ တေလဃဋံ ဝါ ဖာဏိတဃဋံ ဝါ နဝနီတဃဋံ ဝါ လဂ္ဂေန္တိ၊ ဘိက္ခုသ မဏ္ဍေပိ ပိဋ္ဌေပိ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဂ္ဂဟိတကံ နာမ နဟောတိ။

နာဂဒန္တကေ ဝါ အက္ခံသကေ ဝါ ဒ္ဝေ တေလဃဋာ လဂ္ဂိတာ ဟောန္တိ၊ ဥပရိ ပဋိဂ္ဂဟိတကော ဟေဋ္ဌာ အပဋိဂ္ဂဟိတကော၊ ဥပရိမံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟေဋ္ဌာ ပဋိဂ္ဂဟိတကော ဥပရိ အပဋိဂ္ဂဟိတကော၊ ဥပရိမံ ဂဟေတွာ ဗုတရံ ဂဏှတော ဥပရိမော ဥဂ္ဂဟိတကော ဟောတိ။ ဟေဋ္ဌာမဏ္ဍေ အပဋိဂ္ဂဟိတကံ တေလထာလကံ ဟောတိ၊ တဏ္ဍေ သမ္မဇ္ဇန္တော သမ္မဇ္ဇနိယာ ဃဋ္ဋေတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ နဟောတိ။ ပဋိဂ္ဂဟိတကံ ဂဏှိဿာမီတိ အပဋိဂ္ဂဟိတကံ ဂဟေတွာ ဥတ္တာ ပုန ဌပေတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ နဟောတိ။ ဗဟိ နီဟရိတွာ သဏ္ဌာနာတိ၊ ဗဟိ အဌပေတွာ ဟရိတွာ တတ္ထေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ နတ္ထိ ဒေါသော။ သစေ ပန ပုဗ္ဗေ ဝိဝရိတွာ ဌပိတံ၊ နပိဒဟိတဗ္ဗံ၊ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဌိတံ, တထေဝ ဌပေတဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟိ ဌပေတိ၊ ပုန နဆုပိတဗ္ဗံ။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩရောဟန္တော နိဿေဏိမဏ္ဍေ သဏ္ဌာနာတိ၊ အနောကာ-သတ္ထာ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ ဟရိတွာ ဌပေတဗ္ဗံ။ ပဋိဂ္ဂဟိတကေ တေလာဒိမှိ ကဏ္ဏကံ[1] ဥဒ္ဓေတိ၊ သိဂ်ိဝေရာဒိမှိ ဃနစုဏ္ဏံ၊ တံသမုဋ္ဌာနမေဝ နာမေတံ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။

တာလံ ဝါ နာဠိကေရံ ဝါ အာရုဠ္ဌော ယောတ္တေန ဖလပိဏ္ဍိ ဩတာရေတွာ ဥပရိ ဌိတောဝ ဂဏှထာတိ ဝဒတိ၊ နဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ အညော ဘူမိယံ ဌိတော ယောတ္တပါသကေ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပိတွာ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သဖလံ မဟာသာခံ ကပ္ပိယံ ကာရေတွာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဖလာနိ ပဋိဂ္ဂဟိတာနေဝ ဟောန္တိ၊ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အန္တောဝတိယံ ဌတွာ ဝတိံ ဆိန္ဒိတွာ ဥစ္ဆုံ ဝါ တိမ္ဗရုသကံ ဝါ ဒေန္တိ၊ ဟတ္ထပါသေ သတိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝတိဒဏ္ဍကေသု[2] အပဟရိတွာ နိဂ္ဂတံ ဂဏှန္တသ ဝဋ္ဋတိ။ ပဟရိတွာ နိဂ္ဂတေ အဌကထာသု ဒေါသော နဒဿိတော။ မယံ ပန

---

[1]-ကဏိကာ (သီ၊ သျာ)၊ ကဏ္ဏိကံ (က)　　[2]-ဒဏ္ဍကေသု (သီ)

ယံ ဌာနံ ပဟဋ္ဌံ၊ တတော သယံပတိတမိဝ ဟောတိ တက္ကယာမ။ တသ္မိမ္ပိ အဌတ္ဌာ ဂစ္ဆန္တေ ယုဇ္ဇတိ, သုက်ဃာတတော ပဝေဋ္ဌတ္ဌာ ဗဟိပတိတဘာဝတ္ထံ ဝိယ။ ဝတိ ဝါ ပါကာရံ ဝါ လङ်ဃိတ္ဝာ ဒေန္တိ၊ သစေ ပန နဂုတ္ထလော ပါကာရော၊ အန္တောပါကာရေ စ ဗဟိပါကာရေ စ ဌိတဿ ဟတ္ထပါသော ပဟောတိ၊ ဟတ္ထသတမ္ပိ ဥဋ္ဌံ ဂန္ဒ္ဓာ သမ္ပတ္တံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဘိက္ခု ဂိလာနံ သာမဏေရံ ခန္ဓေန ဝဟတိ၊ သော ဖလာဖလံ ဒိသ္ဝာ ဂဟေတ္ဝာ ခန္ဓေ နိသိဒ္ဓောဝ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အပရော ဘိက္ခုံ ဝဟန္တော ခန္ဓေ နိသိန္နဿ ဘိက္ခုနော ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ဘိက္ခု ဖလိနိံ သာခံ ဆာယတ္ထာယ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ၊ ဖလာနိ ခါဒိတုံ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟာပေတ္ဝာ ခါဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မစ္ဆိကဝါရဏတ္ထံ ကပ္ပိယံ ကာရေတ္ဝာ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာတိ၊ ခါဒိတုကာမော စေ ဟောတိ၊ မူလပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ခါဒန္တဿ နတ္ထိ ဒေါသော။

ဘိက္ခု ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏာရဟံ ဘဏ္ဍံ မနုဿာနံ ယာနေ ဌပေတ္ဝာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ၊ ယာနံ ကဒ္ဒမေ လဂ္ဂတိ၊ ဒဟရော စက္ကံ ဂဟေတ္ဝာ ဥက္ခိပတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ နာမ နဟောတိ။ နာဝါယ ဌပေတ္ဝာ နာဝံ အရိတ္တေန ဝါ ပါဇေတိ၊ ဟတ္ထေန ဝါ ကမ္ပတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဋ္ဌမ္ပေပိ ဧသေဝ နယော။ စာဋိယံ ကုဏ္ဍကေ ဝါ ဌပေတ္ဝာပိ တံ အနုပသမ္ပန္နေန ဂါဟာပေတ္ဝာ အနုပသမ္ပန္နံ ဗာဟာယံ ဂဟေတ္ဝာ တရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မိမ္ပိ အသတိ အနုပသမ္ပန္နံ ဂါဟာပေတ္ဝာ တံ ဗာဟာယံ ဂဟေတ္ဝာ တရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဥပါသကာ ဂမိကဘိက္ခုနံ ပါထေယျတဏ္ဍုလေ ဒေန္တိ။ သာမဏေရာ ဘိက္ခုနံ တဏ္ဍုလေ ဂဟေတ္ဝာ အတ္တနော တဏ္ဍုလေ ဂဟေတုံ နသက္ကောန္တိ၊ ဘိက္ခု တေသံ တဏ္ဍုလေ ဂဏှန္တိ။ သာမဏေရာ အတ္တနာ ဂဟိတတဏ္ဍုလေသု ဒိဏ္ဏေသု ဇုတရေဟိ တဏ္ဍုလေဟိ ယာဂုံ ပစိတ္ဝာ သမ္ဘေသံ ပတ္တာနိ ပဋ္ဌိပါဋိယာ ဌပေတ္ဝာ ယာဂုံ အာကိရန္တိ။ ပဏ္ဍိတော သာမဏေရော အတ္တနော ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ထေရဿ ဒေတိ၊ ထေရဿ ပတ္တံ အနုထေရဿာတိ ဧဝံ သဗ္ဗာနိ ပရိဝတ္တေတိ၊ သဗ္ဗေဟိ သာမဏေရဿ သန္တကံ ဘုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

သစေပိ သာမဏေရော အပဏ္ဍိတော ဟောတိ၊ အတ္တနော ပတ္တေ ယာဂုံ သယမေဝ ပါတုံ အာရဘတိ၊ အာဝုသော တုယ္ဘံ ယာဂုံ မယ္ဘံ ဒေဟိတိ ဧဝံ ထေရေဟိ ပဋ္ဌိပါဋိယာ ယာစိတ္ဝာပိ ပိဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သဗ္ဗေဟိ သာမဏေရဿ

သန္တကမေဝ ဘုတ္တံ ဟောတိ၊ နေဝ ဥဂ္ဂဟိတပစ္စယာ နေ သန္ဓိမိပစ္စယာ ဝဇ္ဇံ ဖုသန္တိ။ ဣဒ္ဓေ ပန မာတာပိတူနံ တေလာဒီနိ ဆာယာဒီနံ အတ္ထာယ သာခါဒိနိ စ ဟရန္တာနံ ဇုမေသဟ္ဒ ဝိသေသော နတ္ထိ။ တသ္မာ ကာရဏံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ။

သာမဏေရော ဘတ္တံ ပစိတုကာမော တဏ္ဍုလေ ဓောဝိတ္တာ နိစ္စာလေတုံ နသက္ကောတိ။ ဘိက္ခုနာ တဏ္ဍုလေ စ ဘာဇနဉ္ဍ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ တဏ္ဍုလေ ဓောဝိတ္တာ နိစ္စာလေတ္တာ ဘာဇနံ ဥဒ္ဓနံ အာရောပေတဗ္ဗံ၊ အဂ္ဂိ နတ္ထိ ကာတဗ္ဗော၊ ပက္ကကာလေ ဝိဝရိတ္တာ ပက္ကဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော။ သစေ ဒုပ္ပက္ကံ ဟောတိ၊ ပါကတ္ထာယ ပိဒဟိတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ရဇသ ဝါ ဆာရိကာယ ဝါ အပတနတ္ထာယ ဝဋ္ဋတိ၊ ပက္ကကာလေ ဩရောပေတုမ္ပိ ဘုဇ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။

သာမဏေရော ပဋိဗလော ပစိတုံ၊ ခဏော ပနသ နတ္ထိ၊ ကတ္ထစိ ဂန္ဓုကာမော။ ဘိက္ခုနာ သတဏ္ဍုလောဒကဘာဇနံ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ ဥဒ္ဓနံ အာရောပေတ္တာ အဂ္ဂိံ ဇာလေတ္တာ ဂန္ဓာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော။ တတော ပရံ ပုရိမနယေနေဝ သမ္ဘံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဘိက္ခု ယာဂုအတ္ထာယ သုဒ္ဓံ ဘာဇနံ အာရောပေတ္တာ ဥဒကံ တာပေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထေ ဥဒကေ သာမဏေရော တဏ္ဍုလေ ပက္ခိပတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုနာ အဂ္ဂိ နတ္ထိ ကာတဗ္ဗော။ ပက္ကယာဂုံ ပဋိဂ္ဂဟေတ္တာ ပါတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သာမဏေရော ယာဂုံ ပစတိ။ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စကော ဘိက္ခု ကိဉ္စိ ကော ဘာဇနံ အာမသတိ၊ ပိဝေနံ အာမသတိ၊ ဥဂ္ဂတံ ဖေဏံ ဆိန္ဒိတ္တာ ဟရတိ၊ တသ္မေ ပါတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဒုရုပစိဏ္ဏံ နာမ ဟောတိ။ သစေ ပန ဒဗ္ဗိံ ဝါ ဥဋ္ဌုက်ံ ဝါ ဂဟေတ္တာ အနုက္ခိပန္တော အာလုဠေတိ၊ သဗ္ဗေသံ နဝဋ္ဋတိ၊ သာမပါကဗ္ဗေ ဟောတိ ဒုရုပစိဏ္ဏဉ္ဍ။ သစေ ဥက္ခိပတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတကမ္ပိ ဟောတိ။

ဘိက္ခုနာ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ အာဓာရကေ ပတ္တော ဌပိတော ဟောတိ၊ တတ္ထ စေ အညော လောလဘိက္ခု ကိဉ္စိ ကော ပတ္တံ အာမသတိ၊ ပတ္တပိဝေနံ အာမသတိ၊ တသ္မေ တတော လဒ္ဓံ ဘတ္တံ နဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ပတ္တံ ဥက္ခိပိတ္တာ ဌပေတိ၊ သဗ္ဗေသံ နဝဋ္ဋတိ။ တတ္ထဇာတကဖလာနိ သာခါယ ဝါ ဝလ္လိယာ ဝါ ဂဟေတ္တာ စာလေတိ၊ တသ္မေ တတော လဒ္ဓံ ဖလံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဒုရုပစိဏ္ဏဒုက္ကဋဉ္ဍ အာပဇ္ဇတိ။ ဖလရုက္ခံ ပန အပသယိတုံ ဝါ တတ္ထ ကဏ္ဍကေ ဝါ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒုရုပစိဏ္ဏံ နဟောတိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

အရညေ ပတိတံ ပန အမ္မဖလာဒိ ဒိသ္မာ သာမဏေရဿ ဒဿာမီတိ အာဟရိတ္မာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သီဟဝိဃာသာဒိ ဒိသ္မာပိ သာမဏေရဿ ဒဿာမီတိ ပဋိဂ္ဂဟေတ္မာ ဝါ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတ္မာ ဝါ အာဟရိတ္မာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သက္ကောတိ ဝိတက္ကံ သောဓေတုံ၊ တတော လဒ္ဓံ ခါဒိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ နေဝ အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ, နေ ဥဂ္ဂဟိတကပစ္စယာ ဝဇ္ဇံ ဖုသတိ။

မာတာပိတူနံ အတ္ထာယ တေလာဒီနိ ဂဟေတ္မာ ဂစ္ဆတော အန္တရာမဂ္ဂေ ဗျာဓိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတော ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ပဋိဂ္ဂဟေတ္မာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန မူလေပိ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ မာတာပိတူနံ တဏ္ဍုလေ အာဟရိတ္မာ ဒေတိ။ တေ တတောယေဝ ယာဂုအာဒီနိ သမ္မာဒေတ္မာ တဿ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ သန္ဓိမိပစ္စယာ ဝါ ဥဂ္ဂဟိတကပစ္စယာ ဝါ ဒေါသော နတ္ထိ။

ဘိက္ခု ပိဒဟိတ္မာ ဥဒကံ တာပေတိ၊ ယာဝ ပရိက္ခယာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနေတ္ထ ဆာရိကာ ပတတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဒီဃသက္ခာသေန ထာလကံ ဂဟေတ္မာ တေလံ ပစန္တဿ ဆာရိကာ ပတတိ။ ဟတ္ထေန အမုဉ္စန္တေနေဝ ပစိတ္မာ ဩတာရေတ္မာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ အင်္ဂါရာပိ ဒါရုနိ ဝါ ပဋိဂ္ဂဟေတ္မာ ဌပိတာနိ၊ မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ။

ဘိက္ခု ဥစ္ဆုံ ခါဒတိ၊ သာမဏေရော မယ္ဟမ္ပိ ဒေထာတိ ဝဒတိ။ ဣတော ဆိန္ဒိတ္မာ ဂဏ္ဍာတိ ဝုတ္တော ဂဏ္ဍာတိ၊ အဝသေသေ ပုန ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ဂဠပိဏ္ဍကံ ခါဒန္တဿာပိ သေသေ နယော။ ဝုတ္တောကာသတော ဆိန္ဒိတ္မာ ဂဟိတာဝသေသံ ဟိ အဇဟိတပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဟောတိ။

ဘိက္ခု ဂုဠံ ဘာဇေန္တော ပဋိဂ္ဂဟေတ္မာ ကောဋ္ဌာသေ ကရောတိ၊ ဘိက္ခုပိ သာမဏေရပိ အာဂန္တ္မာ ကေဂဟဏေနေဝ ကေမေကံ ကောဋ္ဌာသံ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဂဟိတာဝသေသံ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ သစေ လောလသာမဏေရော ဂဏ္ဍိတ္မာ ဂဏ္ဍိတ္မာ ပုန ဌပေတိ၊ တဿ ဂဟိတာဝသေသံ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကံ ဟောတိ။

ဘိက္ခု ရူမဝဋ္ဋိ ပဋိဂ္ဂဟေတ္မာ ရူမံ ပိဝတိ၊ မုခဓ္ဓ ကဏ္ဌော စ မနောသိလာယ လိတ္တော ဝိယ ဟောတိ၊ ယာဝကာလိကံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယာဝကာလိကေန ယာဝဇီဝိကသံသဂ္ဂေ ဒေါသော နတ္ထိ။

ပတ္တံ ဝါ ရဇနံ ဝါ ပစန္တိယ ကဏ္ဍနာသမုဋ္ဌာနိဿ ရူပေ ပရိသတိ၊ ဗျာဓိပစ္စယာ ပုပ္ဖံ ဝါ ဖလံ ဝါ ဥပသိဿတိ၊ အဗ္ဘောဟာရိကတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။ ဘတ္တုဂ္ဂါရော[1] တာလံ အာဟစ္စ အန္တောယေဝ ပရိသတိ၊ အရိသယတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။ မုခံ ပရိဋ္ဌံ ပန[2] အဗ္ဘောဟရတော ဝိကာလေ အာပတ္တိ။ ဒန္တန္တရေ လဂ္ဂိတ အာမိသသ ရသော ပရိသတိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ သစေ သုခုမံ အာမိသံ ဟောတိ၊ ရသော နဿတိ၊ အဗ္ဘောဟာရိကပက္ခံ ဘဇတိ။

ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ နိရုဒကဋ္ဌာနေ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္တာ ကက္ခာရေတ္တာ ဒ္ဝေ တယော ခေဋ္ဌပိဏ္ဍေ ပါတေတ္တာ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဂန္တ္မာ မုခံ ဝိက္ခာလေတဗ္ဗံ။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတ္တာ ဌပိတသိရိဝေရာဒိနံ အက္ခိရာ နိက္ခမန္တိ၊ ပုန ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ လောဏေ အသတိ သမုဒ္ဒေါဒကေန လောဏကိစ္စံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတ္တာ ဌပိတံ လောဏောဒကံ လောဏံ ဟောတိ၊ လောဏံ ဝါ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရသော ဝါ ဖာဏိတံ ဟောတိ၊ ဖာဏိတံ ဝါ ရသော ဟောတိ၊ မူလပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဟိမကရကာ ဥဒကဂတိကာ ဧဝ။ ပါရိဟာရိကေန ကတကဋ္ဌိနာ ဥဒကံ ပသာဒေန္တိ၊ တံ အဗ္ဘောဟာရိကံ၊ အာမိသေန သဒ္ဓိံ ဝဋ္ဋတိ။ အာမိသဂတိကေဟိ ကပိတ္ထဖလာဒီဟိ ပသာဒိတံ ပုရေဘတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတိ။

ပေါက္ခရဏီအာဒီသု ဥဒကံ ဗဟလံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန မုခေ စ ဟတ္ထေ စ လဂ္ဂတိ၊ နဿတိ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ခေတ္တေသု ကသိတဋ္ဌာနေ ဗဟလံ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ သန္ဓိတ္တာ ကန္ဒရာဒိနိ ပရိသိတ္တာ နဒီ ပူရေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကကုဓသောဇ္ဇာဒယော ဟောန္တိ ရုက္ခတော ပတိတေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သဉ္ဇာနောဒကာ၊ သစေ ပုပ္ဖရသော နဿတိ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ပရိတ္တံ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရသော ပဿတိ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေ-တဗ္ဗံ။ ပဒုတကန္ဒရာဒီသု ကာဋ္ဌဝဏ္ဏပဏ္ဏသဉ္ဇာနဥဒကေပိ ဧသေဝ နယော။

ပါနီယဃဋေ သရေဏုကာနိ ဝါ သဝဏ္ဏဒီရာနိ ဝါ ပုပ္ဖါနိ ပက္ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပုပ္ဖါနိ ဝါ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတ္တာ ပက္ခိပိတဗ္ဗာနိ။ ပါဋ္ဌလိစမ္မက-မလ္လိကာ[3] ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဝါသမတ္တံ တိဋ္ဌတိ၊ တံ အဗ္ဘောဟာရိကံ၊ ဒုတိယဒိဝသေပိ အာမိသေန သဒ္ဓိံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုနာ ဌပိတပုပ္ဖဝါသိတက-ပါနိယတော သာမဏေရော ပါနိယံ ဂဟေတ္တာ ပိတာဝသေသံ တတ္ထေဝ အာကိရတိ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပဒုမသရာဒီသု ဥဒကံ သန္ဓရိတ္တာ[4] ဌိတံ ပုပ္ဖရေဏုံ

၁-ဘုတ္တုဂ္ဂါရော (သီ၊ သျာ)　　၂-ပုန (သီ၊ သျာ)
၃-ပါဋ္ဌလိကမလ္လိကာ (သျာ၊ က)　　၄-ပဏ္ဍရိတ္တာ (သီ)

ဃဋ္ဋေန ဝိကွမ္ဘေတွာ ဥဒကံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတံ ဒန္တကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ သစေ တဿ ရသံ ပိဝိတုကာမော၊ မူလပဋိဂ္ဂဟဏမေव ဝဋ္ဋတိ။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အဇာနန္တဿ ရသေ ပဝိဋ္ဌေပိ အာပတ္တိယေव၊ အစိတ္တကံ ဟိ ဗ္ဘဒံ သိက္ခာပဒံ။

မဟာဘူတေသု ကိံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကိံ နု ဝဋ္ဋတီတိ? ခီရံ တာဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ကပ္ပိယမံသခီရံ ဝါ အကပ္ပိယမံသခီရံ ဝါ ဟောတု၊ ပိဝန္တဿ အနာပတ္တိ။ အသု ခေဋ္ဌော သိသ်ာဏိကာ မုတ္တံ ကရိသံ သေမှံ ဒန္တမလံ အက္ခိဂူထကော ကဏ္ဏဂူထကော သရီရေ ဥဋ္ဌိတလောဏန္တိ ဗ္ဘဒံ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပနေတ္ထ ဌာနတော စရိတ္တာ ပတ္တေ ဝါ ဟတ္ထေ ဝါ ပတတိ၊ တံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အဂ်လဂ္ဂံ ပဋိဂ္ဂဟိတကမေဝ။ ဥဏ္ဟပါယာသံ ဘုဉ္ဇန္တဿ သေဒေါ အဂ်လိ-အနုသာရေန ဧကာဗဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ ပါယာသေ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ပိဏ္ဍာယ ဝါ စရန္တဿ ဟတ္ထတော ပတ္တဿ မုခဝဋ္ဋိတော ဝါ ပတ္တတလံ ဩရောဟတိ၊ ဧတ္ထ ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ဗျာမမဟာဘူတေသု ဗ္ဘဒံ နာမ နု ဝဋ္ဋတီတိ နတ္ထိ၊ ဒုဗ္ဗျာပိတံ ပန နု ဝဋ္ဋတိ။ သုဗ္ဗျာပိတံ မနုဿဋ္ဌိမိ စုဏ္ဏံ ကတ္ဝာ လေဟေ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

စတ္တာရိ မဟာဝိကဋာနိ အသတိ ကပ္ပိယကာရကေ သာမမိ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ ဒုမ္ဗစောပိ အသမတ္ထောပိ ကပ္ပိယကာရကော အသန္တပက္ခေယေဝ တိဋ္ဌတိ။ ဆာရိကာယ အသတိ သုက္ခဒါရုံ ဗျာပေတ္ဝာ ဆာရိကာ ဂဟေတဗ္ဗာ။ သုက္ခဒါရုမှိ အသတိ အလ္လဒါရုံ ရုက္ခတော ဆိန္ဒိတ္ဝာပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဗ္ဘဒံ ပန စတုဗ္ဗိဓမ္ဗိ မဟာဝိကဋံ ကာလောဒိဿံ နာမ၊ သပ္ပ-ဒဋ္ဌက္ခဏေယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဒ္ဝေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယတော စ ကာယစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ[1]၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒန္တပေါနသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

သမတ္တော ဝဏ္ဏနာက္ကမေန ဘောဇနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၁-ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ (သီ)

၅-အစေလကဝဂ္ဂ

၁-အစေလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၆၉။ အစေလကဝဂ္ဂသ ပဌမသိက္ခာပဒေ **ပရိဝေသနန္တိ** ပရိဝိသနဋ္ဌာနံ။ **ပရိဗ္ဗာဇကသမာပန္နော**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ သမာပန္နော။ **ဒေတိ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိ-ယဿာ**တိ သမတိတ္တိကံ ယာဂုပတ္တံ ကေပယောဂေန ဒေတိ၊ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ။ အဝ္ဆိန္နဒ္ဒိတ္တာ အဝ္ဆိန္နဒ္ဒိတ္တာ ဒေတိ၊ ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။ ဧသေဝ နယော ပူဝဘတ္တာဒီသု။ **တိတ္ထိယေ အတိတ္ထိယသညီ**တိ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ တိတ္ထိယေသု ပဗ္ဗဇိတေ၊ တေသံ မာတာပိတုသညာယ ဒေန္တသ္သာပိ ပါစိတ္တိယမေဝ ဟောတိ။ **ဒါပေတီ**တိ အနုပသမ္ပန္နေန ဒါပေတိ။

၂၇၃။ **ဥပနိက္ခိပိတ္တာ ဒေတီ**တိ တထာရူပေ ဘာဇနေ ဌပေတ္တာ တံ ဘာဇနံ တေသံ သန္တိကေ ဘူမိယံ နိက္ခိပိတ္တာ ဒေတိ၊ တေသံ ဝါ ဘာဇနံ နိက္ခိပါပေတ္တာ တတ္ထ ဒေတိ၊ ပတ္တံ အာဓာရကေ ဝါ ဘူမိယံ ဝါ ဌပေတ္တာပိ "ဣတော ဂဏှထာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ တိတ္ထိယော ဝဒတိ "မယှံ နာမ ဣဒံ သန္တကံ၊ ဣမ နံ အာဟရထာ"တိ၊ အာဟရိတဗ္ဗံ။ တဿ သန္တကတ္တာ သဟတ္ထာ ဒါနံ နာမ နဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

အစေလကသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၂-ဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၇၄။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ **ပဋိဂ္ဂမနေ**တိ အာသနသာလာယမ္ပိ။ **ဘတ္တ-ဝိဿဂ္ဂေ**တိ ဘတ္တကိစ္စံ။ **နေ သမ္ဘာဝေသီ**တိ နေ ပါပုဏိ။

၂၇၆။ **အနာစာရေ**တိ ဝုတ္တာဝသေသံ ကာယဝစီဒ္ဒါရဝိတိက္ကမံ။ **ဒဿနူ-ပစာရံ ဝါ သဝနူပစာရံ ဝါ ဝိဇဟေ**တိ ဣတ္ထေ ယဒိ ဌိတော ဝါ နိသိန္နော ဝါ ဥယျောဇေတိ၊ ယော ဥယျောဇိတော၊ သော ဝိဇဟတိ၊ တဿ စ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မိံ ပန ဝိဇဟန္တေ ဝိ အတ္ထတော ဣတရေန ဝိဇဟိတ-မေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ ယော ဥယျောဇေတိ၊ တသ္မိံ ဝါ ယံ အာပတ္တိ။ တတ္ထ

သစေ ဥပစာရဇ္ဈာနရေ ဧကော ပါဒေါ ဟောတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ သိမာတိက္ကမေ ပါစိတ္တိယံ။ ဣတ္ထေ စ ဒဿနူပစာရသ္မိံ အဇ္ဈောကာသေ ဒ္ဝါဒသဟတ္ထူပမာဏံ၊ တတ္ထ သဝနူပစာရသ္မိံ။ သစေ ပန အန္ဓရာ ကုဋ္ဌဒ္ဒါရုပါကာရာဒယော ဟောန္တိ၊ တေဟိ အန္ဓရိတဘာဝေါ ဒဿနူပစာရာတိက္ကမော၊ တသ္မာ ဝသေန အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **နဲ အညော ကောစိ ပဗ္ဗယော ဟောတိ**တိ ဌပေတ္ဝာ ဝုတ္တပ္ပကာရမနာစာရံ အညံ ကိဉ္စိ ကာရဏံ နဲ ဟောတိ။

၂၇၇။ **ကလိသာသနံ အာရောပေတီ**တိ **ကလိ**တိ ကောဓော၊ တသ္မာ သာသနံ အာရောပေတိ၊ ကောဓသ္မိံ အာဏံ အာရောပေတိ၊ ကောဓဝသေန ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ဒေါသံ ဒဿေတ္ဝာ "ပဿထ ဘော ဣမသ္မိံ ဌာနေ နိသဇ္ဇံ အာလောကိတံ ဝိလောကိတံ၊ ခါဏုကော ဝိယ တိဋ္ဌတိ၊ သုနခေါ ဝိယ နိသီ-ဒတိ၊ မဂ္ဂေ ဝိယ ဣတော စိတော စ ဝိလောကေတိ"တိ ဧဝံ အမ်နာပဝစနံ ဝဒတိ "အပ္ပေဝ နာမ ဣမိနာပိ ဥဗ္ဗာဠ္ဠော ပက္ကမေယ္ယာ"တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဥယျောဇနသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၃-သဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၇၉။ တတိယသိက္ခာပဒေ **သယနီယရေ**တိ သယနိယဃရေ။ **ယတ္ထ အယ္ယသ္ဘိက္ခာ ဒိန္နာ**တိ ယတ္ထ ဘိက္ခာ ဒိန္နာ၊ ယံ အာဂတေန လဒ္ဓဗ္ဗံ၊ တံ ဝေါ လဒ္ဓံ၊ ဂစ္ဆထာတိ အဓိပ္ပါယော။ **ပရိယုဋ္ဌိတော**တိ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတော၊ မေထုနာဓိပ္ပါယောတိ အတ္ထော။

၂၈၀။ သဟ ဥဘောဟိ ဇနေဟီတိ သဘောဇနံ။ တသ္မိံ **သဘောဇနေ**။ အထ ဝါ **သဘောဇနေ**တိ သဘောဂေ။ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတသ္မိံ ပုရိသသ္မိံ ဣတ္ထိ ဘောဂေါ၊ ဣတ္ထိယာ စ ပုရိသော။ တေနေဝသ္မိံ ပဒဘာဇနေ "ဣတ္ထိ စေဝ ဟောတိ ပုရိသော စာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **မဟလ္လကေ ဃရေ**တိ မဟလ္လကေ သယနိဃရေ။ **ဝိဋ္ဌသဝ်ာဋ္ဌသ္မိံ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတ္ဝာ**တိ တသ္မိံ သယနိဃရေ ဂဟသ္မိံ ယော ဝိဋ္ဌသဝ်ာဋ္ဌော၊ တသ္မိံ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတ္ဝာ၊ အန္တောသယနသ္မိံ

အာသန္နေ ဌာနေ နိသီဒတိတိ အတ္ထော။ ဤဒိသဉ္စ သယနိဿရံ မဟာစတု-ဿာလာဒီသု ဟောတိ။ **ဗိဠိဝံသံ အတိက္ကမိတ္ဝာ**တိ ဣမိနာ မဏ္ဍာတိက္ကမံ ဒဿေတိ။ တသ္မာ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ကတသ ခုဒ္ဒကသ သယနိဿရသ မဏ္ဍာတိက္ကမေ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောက-ဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒ္ဝိဝေဒနန္တိ။

သဘောဇနသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

၃၀၄။ စတုတ္ထပဌမသိက္ခာပဒေသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ အနိယတ-ဒ္ဒယေ ဝုတ္တနယမေဝ။ ယထာ စ သဘောဇနသိက္ခာပဒံ၊ ဧဝမေတာနိပိ ပဌမ-ပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနာနေဝါတိ။

ရဟောပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ၊ ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ ပဉ္စမံ။

၆-စာရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၉၄။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒေ **ဒေထာဝုသော ဘတ္တန္တိ** ဣတ္ထေ တံ ကိရ ဘတ္တံ အဘိဟဋ္ဌံ အဟောသိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟံသု။ အနဘိဟဋ္ဌေ ပန ဧဝံ ဝတ္တုံ နလဗ္ဘတိ၊ ပယုတ္တဝါစာ ဟောတိ။

၂၉၅။ **တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ နိက္ခိပထာ**တိ ဣဒံ ပန ဘဂဝါ ကုလသ သဒ္ဓါနုရက္ခဏတ္ထာယ အာဟ။ ယဒိ "ဘာဇေတ္ဝာ ခါဒထာ"တိ ဝဒေယ္ယ၊ မနုဿာနံ ပသာဒဿ ဥတ္ထတ္တံ သိယာ။ **ဥဿာရိယိတ္ထာ**တိ ပဋိဟရိယိတ္ထ၊ ဿရံယေဝ နံ ဂဟေတ္ဝာ အဂမံသူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၉၆။ **သန္တံ ဘိက္ခုန္တိ** ဣတ္ထေ ကိတ္တာဝတာ သန္တော ဟောတိ၊ ကိတ္တာ-ဝတာ အသန္တောတိ? အန္တောဝိဟာရေ, ယတ္ထ ဌိတသ ကုလာနိ ပယိရုပါသနစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ယံ ပယော ဝါ အဘိမုခေ ဝါ ပဿတိ၊ ယသ သက္ကာ ဟောတိ ပကတိဝစနေန အာရောစေတုံ၊ အယံ သန္တော နာမ။ ဣတော စိတော စ ပရိယေသိတ္ဝာ အာရောစနကိစ္စံ နာမ နတ္ထိ။ ယော ဟိ ဧဝံ ပရိယေသိတဗ္ဗော၊ သော အသန္တောယေဝ။ အပိစ အန္တော-ဥပစာရသီမာယ ဘိက္ခုံ ဒိသ္မာ အာပုစ္ဆိဿာမီတိ ဂန္ဓာ တတ္ထ ယံ ပဿတိ၊

သော အာပုစ္ဆိတမ္ပေါ။ နော စေ ပဿတိ၊ အသန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ ပဝိဋ္ဌော နာမ ဟောတိ။

၃၀၂။ **အန္တရုဃရမန္တိ** အန္တောဝါမေ ဝိဟာရော ဟောတိ၊ တံ ဂစ္ဆတိ။ **ဘတ္တိယဃရန္တိ** နိမန္တိတဃရံ ဝါ သလာကဘတ္တာဒိဒါယကာနံ ဝါ ဃရံ။ **အာပဒါသု**တိ ဇီဝိတပြဟ္မစရိယန္တရာယေသု သတိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

စာရိတ္တသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇-မဟာနာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၀၃။ သတ္တမသိက္ခာပဒေ **မဟာနာမော** နာမ ဘဂဝတော စူဠပိတု-ပုတ္တော မာသမတ္တေန မဟလ္လကတရော ဒ္ဝိသု ဖလေသု ပတိဋ္ဌိတော အရိယ-သာဝကော။ **ဘေသဇ္ဇံ ဥဿန္နံ ဟောတိ**တိ ဝဇတော အာဟရိတ္တာ ဌပိတသပ္ပိ ဗဟု ဟောတိ။

၃၀၆။ **သာဒိတမ္ပိ**တိ တသ္မိံ သမယေ ရောဂေါ နတ္ထိတိ နိ ပဋိက္ခိပိ-တမ္ပိ၊ ရောဂေ သတိ ဝိညာပေဿာမီတိ အဓိဝါသေတမ္ပိ။ **ဣဒေဟိ ဘေသဇ္ဇေဟိ ပဝါရေမီ**တိ နာမဝသေန သပ္ပိတေလာဒီသု ဒ္ဝိဟိ တိဟိ ဝါ, ပရိမာဏဝသေန ပတ္ထေန နာဠိယာ အာဠကေနာတိ ဝါ။ **အညံ ဘေသဇ္ဇ ဝိညာပေတိ**တိ သပ္ပိနာ ပဝါရိတော တေလံ ဝိညာပေတိ၊ အာဠကေန ပဝါရိတော ဒေါဏံ။ **နိ ဘေသဇ္ဇေန ကရဏီယေနာ**တိ[1] မိဿကဘတ္တေနပိ စေ ယာပေတုံ သက္ကောတိ၊ နိ ဘေသဇ္ဇကရဏီယံ နာမ ဟောတိ။

၃၁၀။ **ပဝါရိတာနန္တိ** ယေ အတ္တနော ပုဂ္ဂလိကာယ ပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ၊ တေသံ ပဝါရိတာနုရူပေန ဝိညတ္တိယာ အနာပတ္တိ။ သံဃဝသေန ပဝါရိတေသု ပန ပမာဏံ သလ္လက္ခေတမ္ဘမေဝါတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

၁-ကရဏီယေတိ (သီ၊ သျာ)

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

မဟာနာမသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈-ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၁၁။ အဋ္ဌမေ **အဇ္ဈုယျာတေ**တိ အဘိဥယျာတေ၊ ပရသေနံ အဘိမုခေါ[1] ဂမိသ်ာမီတိ နဂရတော နိဂ္ဂတောတိ အတ္ထော။ **ဥယျုတ္တန်**တိ ကတဥယျောဂံ၊ ဂါမတော နိက္ခန္တန်တိ အတ္ထော။

၃၁၃။ **ဒ္ဝါဒသပုရိသော ဟတ္ထီ**တိ စတ္တာရော အာရောဟကာ, ဧကေကပါဒ-ရက္ခကာ ဒ္ဝေ ဒ္ဝေတိ ဧဝံ ဒ္ဝါဒသပုရိသော ဟောတိ။ **တိပုရိသော အဿော**တိ ဧကော အာရောဟကော, ဒ္ဝေ ပါဒရက္ခကာတိ ဧဝံ တိပုရိသော ဟောတိ။ **စတုပုရိသော ရထော**တိ ဧကော သာရထိ, ဧကော ယောဓော, ဒ္ဝေ အာဏိ-ရက္ခကာတိ ဧဝံ စတုပုရိသော ဟောတိ။ **စတ္တာရော ပုရိသာ သရဟတ္ထာ**တိ အာဝုဓဟတ္ထာ စတ္တာရော ပုရိသာတိ အယံ ပန္ဆိမကောဋ္ဌာသော စတုရင်-သမန္နာဂတာ သေနာ နာမ။ ဤဒိသံ သေနံ ဒဿနာယ ဂစ္ဆတော ပဒေ ပဒေ ဒုက္ခံ။ **ဒဿနူပစာရံ ဝိဇဟိတ္ဝာ**တိ ကေနစိ အန္တရိတာ ဝါ နိန္နံ ဩရုဇ္ဇာ ဝါ နဒိသတိ၊ ဇုမဝ္ဌတ္ဝာ နဿတ္ကာ ဒဋ္ဌုန်တိ အညံ ဌာနံ ဂန္ဓာ ပဿတော ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယန်တိ အတ္ထော။

၃၁၅။ **ကေမေက**န်တိ ဟတ္ထိအာဒီသု စတူသု အဂ်ေသု ကေမေကံ အန္တမ-သော ကေပုရိသာရုဠ္ဍကဟတ္ထိမှိ ကေမှိ သရဟတ္ထံ ပုရိသံ။ **အနုယျုတ္တာ** နာမ ရာဇာ ဥယျာနံ ဝါ နဒိ° ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ အနုယျုတ္တာ ဟောတိ။

၃၁၆။ **အာပဒါသု**တိ ဇိဝိတဗြဟ္မစရိယန္တရာယေသု သတိ ဏ္ဍေ ဂတော မုစ္စိဿာမီတိ ဂစ္ဆတော အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဌေကလောမ-သမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

---

[1] အဘိမုခံ (က)

၉-သေနာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၁၉။ နဝမေ **အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သုဒိယေ သေနာယ ဝသတီ**တိ တိဋ္ဌတု ဝါ နိသီဒတု ဝါ သယတု ဝါ သစေပိ အာကာသေ ဋ္ဌိယာ ကိ္ဍ ဋ္ဌရိယာပထံ ကပ္ပေတိ၊ ပါစိတ္တိယမေဝ။ **သေနာ ဝါ ပဋိသေနာယ ရုဠ္ဟာ ဟောတီ**တိ ယထာ သဠ္ဠာရော ဆိဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ရုဠ္ဟာ ဟောတိ။ **ပလိဗုဠ္ဟော**တိ ဝေရိကေန ဝါ ဋ္ဌသရေန ဝါ ရုဠ္ဟော။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာ-ဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သေနာဝါသသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀-ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၂၂။ ဒသမေ ဥဂ္ဂန္ဓာ ဥဂ္ဂန္ဓာ ဘြော ယုဒ္ဓန္တိ **ဥယျောဓိကံ**၊ သမ္ဗဟာရ-ဋ္ဌာနသေတံ အဓိဝစနံ။ ဗလသ အဂ္ဂံ ဇာနန္တိ ဘြောတိ **ဗလဂ္ဂံ**၊ ဗလဂဏနဋ္ဌာနန္တိ အဘြော။ သေနာယ ဝိယူဟံ **သေနာဗ္ယူဟံ**၊ သေနာနိဝေသသေတံ အဓိဝစနံ။ **တယော ဟတ္ထိ ပဒ္ဓိမံ ဟတ္ထာနီကန္တိ** ယော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တော ဒ္ဝါဒသ-ပုရိသော ဟတ္ထိတိ တေန ဟတ္ထိနာ တယော ဟတ္ထိ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သေသံ ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ သဒ္ဓိ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။

ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

သမတ္တော ဝဏ္ဏနာဂ္ဂမေန အစေလကဝဂ္ဂေါ ပဋ္ဌမော။

၆-သုရာပါနဝဂ္ဂ

၁-သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၂၆။ သုရာပါနဝဂ္ဂသ ပဌမသိက္ခာပဒေ **ဘဒ္ဒဝတိကာ**တိ ဧကော ဂါမော၊ သော ဘဒ္ဒိကာယ ဝတိယာ သမန္နာဂတတ္တာ ဧဝံ နာမံ လဘိ။ **ပထာဝိနော**တိ အဒ္ဓိကာ။ **တေဇသာ တေဇန္တိ** အတ္တနော တေဇသာ အာနုဘာဝေန နာဂသ တေဇံ။ **ကာပေါတိကာ**တိ ကပေါတပါဒသမဝဏ္ဏရတ္တောဘာသာ[1]။ **ပသန္နာ**တိ

---

[1]-ကပေါတပါဒသမဝဏ္ဏာ ရတ္တောဘာသာ (?)

သုရာမဏ္ဍသေယျတံ အဓိဝစနံ။ **အနနုစ္ဆဝိယံ ဘိက္ခဝေ သာဝဇ္ဇာ**တိ ပဋ္ဌာ-ဘိညဿ သတော မဇ္ဇပါနံ နာမ နာ အနုစ္ဆဝိယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၃၂၀။ **ပုပ္ဖါသဝေါ** နာမ မဒုကပုပ္ဖါဒိနံ ရသေန ကတော။ **ဖလာသဝေါ** နာမ မုဒ္ဒိကဖလာဒိနိ မဒ္ဒိတ္ဝာ တေသံ ရသေန ကတော။ **မဓွာသဝေါ** နာမ မုဒ္ဒိကာနံ ဇာတိရသေန ကတော၊ မဓုကမဒုနာပိ ကရိယတိတိ ဝဒန္တိ။ **ဂုဠာသဝေါ** နာမ ဥစ္ဆုရသာဒိဟိ ကရိယတိ။ **သုရာ** နာမ ပိဋ္ဌကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာ၊ နာဋ္ဌကေရာဒိနမ္ပိ ရသေန ကတာ သုရာတ္ထေ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာယေဝ ကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာယ မဏ္ဍော ဂဟိတေ မေရယောတ္ထေ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိတိ ဝဒန္တိ။ **အန္တမသော ကုသဂ္ဂေနပိ ပိဝတိ**တိ ဧတံ သုရံ ဝါ မေရယံ ဝါ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ ကုသဂ္ဂေန ပိဝတောပိ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။ ဧကေန ပန ပယောဂေန ဗဟုမ္ပိ ပိဝန္တဿ ဧကော အာပတ္တိ။ ဝိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ ဝိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ ပိဝတော ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော။

၃၂၉။ **အမဇ္ဇဉ္စ ဟောတိ၊ မဇ္ဇဝဏ္ဏံ မဇ္ဇဂန္ဓံ မဇ္ဇရသန္တိ** လောဏသောဝီရကံ ဝါ သုတ္တံ ဝါ ဟောတိ။ **သူပသမ္ပာကေ**တိ ဝါသဂါဟာပနတ္ထံ ဤသကံ မဇ္ဇံ ပက္ခိပိတ္ဝာ သူပံ ပစန္တိ၊ တသ္မိံ အနာပတ္တိ။ **မံသသမ္ပာကေ**ပိ ဧသေဝ နယော။ တေလံ ပန ဝါတဘေသဇ္ဇတ္ထံ မဇ္ဇေန သဒ္ဓိံ ပစန္တိ၊ တသ္မိမ္ပိ အနတိက္ခိတ္တမဇ္ဇေ-ယေဝ[1] အနာပတ္တိ။ ယံ ပန အတိက္ခိတ္တမဇ္ဇံ[2] ဟောတိ၊ ယတ္ထ မဇ္ဇဿ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသာ ပညာယန္တိ၊ တသ္မိံ အာပတ္တိယေဝ။ **အမဇ္ဇံ အရိဋ္ဌန္တိ** ယော အရိဋ္ဌော မဇ္ဇံ နာ ဟောတိ၊ တသ္မိံ အနာပတ္တိ။ အာမလကာဒိနံယေဝ ကိရ ရသေန အရိဋ္ဌံ ကရောန္တိ၊ သော မဇ္ဇဝဏ္ဏဂန္ဓရသောယေဝ ဟောတိ၊ နာ စ မဇ္ဇံ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ယော ပန သမ္ဘာရပက္ခိတ္တော၊ သော မဇ္ဇံ ဟောတိ၊ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ နာ ဝဋ္ဋတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဧဋ္ဌကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။ ဝတ္ထုအဇာနနတာယ စေတ္ထ အစိတ္တကတာ ဝေဒိတမ္ဘာ၊ အကုသလေနေဝ ပါတမ္ဘတာယ လောကဝဇ္ဇတာတိ။

သုရာပါနသိက္ခာပဒံ ပဋ္ဌမံ။

---

[1] -အနတိဓိဏမဇ္ဇေယေဝ (က)　　[2] -အတိဓိဏမဇ္ဇံ (က)

၂-အဂ်ိလိပတောဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၃၀။ ဒုတိယေ **အဂ်ိလိပတောဒကေနာ**တိ အဂ်ိလိဟိ ဥပကစ္ဆကာဒိဃဋ္ဋနံ ဝုစ္စတိ။ **ဥတ္တသန္တော**တိ အတိဟာသေန ကိလမန္တော။ **အနဿာသကော**တိ ဥပစ္ဆိန္နအဿာသပဿာသသဘာဝေ ဟုတ္ဝာ။ **အနုပသမ္ပန္နံ ကာယေန ကာယန္တိ** ဣတ္ထေ ဘိက္ခုနိုပိ အနုပသမ္ပန္နဌာနေ ဋ္ဌိတာ၊ တမ္ပိ ခိဋ္ဌာမိပ္ပါယေန ဖုသန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မိကန္တိ။

အဂ်ိလိပတောဒကသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၃-ဟသမ္မေသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၃၅။ တတိယေ **အပ္ပကတညုနော**တိ ယံ ဘဂဝတာ ပကတံ ပညတ္တံ၊ တံ နဿ ဇာနန္တိတိ အတ္ထော။

၃၃၆။ **ဥဒကေ ဟသမ္မေ**တိ[1] ဥဒကကီဠိကာ ဝုစ္စတိ။ **ဥပရိဂေါ်ပ္ပကေ**တိ ဂေါ်ပ္ပကာနံ ဥပရိဘာဂပ္ပမာဏေ။ **ဟသာမိပ္ပါယော**တိ ကီဠာမိပ္ပါယော။ **နိမုဇ္ဇတိ ဝါ**တိအာဒိသု နိမုဇ္ဇနတ္ထာယ သြရောဟန္တဿ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ၊ နိမုဇ္ဇနမ္ပုဇ္ဇနေသု ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ အန္တောဥဒကေယေဝ ဂစ္ဆန္တဿ ဟတ္ထဝါရပဒဝါရေသု သမ္ဘတ္ထ ပါစိတ္တိယံ။ **ပလဝတိ**တိ တရတိ။ ဟတ္ထေဟိ တရန္တဿ ဟတ္ထဝါရေ ဟတ္ထဝါရေ ပါစိတ္တိယံ။ ပါဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယေန ယေန အဂ်ေန တရတိ၊ တဿ တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။ တိရတော ဝါ ရုက္ခတော ဝါ ဥဒကေ ပတတိ၊ ပါစိတ္တိယမေဝ။ **နာဝါယ ကီဠတိ**တိ ဖိယာရိတ္တာဒိဟိ နာဝံ ပါဇေန္တော ဝါ တိရေ ဥဿာရေန္တော[2] ဝါ နာဝါယ ကီဠတိ၊ ဒုက္ကဋံ။

ဟတ္ထေန ဝါတိအာဒိသုပိ ပယောဂေ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ။ ကေစိ ဟတ္ထေန ဥဒကေ ခိတ္တာယ ကထလာယ ပတနုပ္ပတနဝါရေသု ဒုက္ကဋံ ဝဒန္တိ၊ တံ နဿ ဂဟေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဟိ ဧကေပယောဂတ္တာ ဧကမေဝ ဒုက္ကဋံ၊ အပိစ ဥပရိဂေါ်ပ္ပကေ ဝုတ္တာနိ ဥမ္မုဇ္ဇနာဒီနိ ဌပေတ္ဝာ အညေန ယေန ကေနစိ အာကာရေန ဥဒကံ သြတရိတ္ဝာ ဝါ အနောတရိတ္ဝာ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဋ္ဌိတံ

---

[1] ဟဿမ္မေတိ (သီ၊ သျာ) [2] ဥဿာရေန္တော (သီ၊ သျာ)

ဥဒကံ အန္တမသော ဗိန္ဒုံ ဂဟေတ္ဝာ ခိပနကိဠာယပိ ကိဠန္တသ ဒုက္ခဋ္ဌမေဝ၊ အတ္ထဇောတကံ ပန အက္ခရံ လိခိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ သေသ-မေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

၄-အနာဒရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၄၂။ စတုတ္ထေ **ကထာယံ နသေယ္ယာ**တိ ကထံ အယံ ဓမ္မော တန္တိ ပဝေဏီ နသေယ္ယ။ **တံ ဝါ နိ သိက္ခိတုကာမော**တိ ယေန ပညတ္တေန ဝုစ္စတိ၊ တံ ပညတ္တိं နိ သိက္ခိတုကာမော။ **အပညတ္တေနာ**တိ သုတ္တေ ဝါ အဘိဓမ္မေ ဝါ အာဂတေန။

၃၄၄။ **ဝေ အမ္ဘာကံ အာစရိယာနံ ဥဂ္ဂဟော**တိ ဣတ္ထေ ဂါရယ္ဟော အာစရိယုဂ္ဂဟော နိ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ပဝေဏိယာ အာဂတော အာစရိယုဂ္ဂဟောဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ ကုရုန္ဒိယံ ပန "လောကဝဇ္ဇေ အာစရိယုဂ္ဂဟော နိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေ ပန ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ မဟာပစ္စရိယံ "သုတ္တံ သုတ္တာနုလောမဉ္စ ဥဂ္ဂဟိတကာနံယေဝ အာစရိယာနံ ဥဂ္ဂဟော ပမာဏံ၊ အဇာနန္တာနံ ကထာ အပ္ပမာဏာ"နွိ ဝုတ္တံ။ တံ သဗ္ဗံ ပဝေဏိယာ အာဂတသမောဓာနံ ဂစ္ဆတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

တိသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အနာဒရိယသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ။

၅-ဘိုံသာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၄၅။ ပဉ္စမေ ရူပူပဟာရာဒယော မနုဿဝိဂ္ဂဟေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အနာဒရိယသဒိသာနေဝါတိ။

ဘိုံသာပနသိက္ခာပဒံ ပဉ္စမံ။

၆-ဇောတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၅၀။ ဆဋ္ဌေ **ဘဋ္ဌါ**တိ ဇနပဒသဿ နာမံ။ **သံသုမာရဂိရန္တိ** နဂရဿ။ **ဘေသကဋ္ဌာဝနန္တိ** တန္နိဿိတဝနဿ။ တံ ပန မိဂါနံ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယ ဒိန္နတ္တာ **မိဂဒါယော**တိ ဝုစ္စတိ။ **သမာဒဟိတ္တာ**တိ ဇာလေတ္တာ။ **ပရိပါတေသိ**တိ အနုဗန္ဓိ။

၃၅၂။ **ပဒီပေ**တိ ပဒီပုဇ္ဇလနေ။ **ဇောတိကေ**တိ ပတ္တပစနသေဒကမ္မာ-ဒိသု ဇောတိကရဏေ။ **တထာရူပပစ္စယာ**တိ ပဒီပါဒိပစ္စယာ။

၃၅၄။ **သယံ သမာဒဟတီ**တိ ဇော ဇောတိ သမာဒဟိတုကာမတာယ အရဏိသဏ္ဌာပနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဇာလာ နိ ဥဋ္ဌဟတိ၊ တာဝ သဗ္ဗ-ပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ။ **ပဋ္ဌိလာတံ ဥက္ခိပတီ**တိ ဒယှမာနံ အလာတံ ပတိတံ ဥက္ခိပတိ၊ ပုန ယထာဌာနေ ဌပေတိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာတံ ဥက္ခိပိတ္တာ ပက္ခိပန္တသ္မေ ဒုက္ကဋံ၊ ဝိဇ္ဇာတံ ပုန ဇာလာပေန္တဿ ပါစိတ္တိယမေဝ။

၃၅၆။ **တထာရူပပစ္စယာ**တိ ဌပေတ္တာ ပဒီပါဒိနိ အညေနပိ တထာရူပေန ပစ္စယေန သမာဒဟန္တဿ အနာပတ္တိ။ **အာပဒါသု**တိ ဒုဋ္ဌဝါဠမိဂအမနုဿေဟိ ဥပဒ္ဒဝေါ ဟောတိ၊ တတ္ထ သမာဒဟန္တဿာပိ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာန-မေဝါတိ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဇောတိသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇-နဟာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆၄။ သတ္တမေ **စုဏ္ဏေန ဝါ မတ္တိကာယ ဝါ**တိ ဇော စုဏ္ဏမတ္တိကာနံ အဘိသခ်ရဏကာလတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ။

၃၆၆။ **ပါရံ ဂစ္ဆန္တော နှာယတီ**တိ ဇော သုဏ္ဌာယ နဒိယာ ဝါလိကံ ဥတ္တိရိတ္တာ ကတအာဝါဋကေသုပိ နှာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အာပဒါသု**တိ ဘမရာဒိဟိ အနုဗဒ္ဓဿ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဌဋ္ဌကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

နဟာနသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈-ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆၈။ အဌမေ **နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စီဝရလာဘေနာ**တိ ဣဏ္ဍ အလဘိတိ လဘော၊ လဘောယေဝ လာဘော။ ကိံ အလဘိ? စီဝရံ၊ ကိဒိသံ? နဝံ၊ ဣတိ နဝစီဝရလာဘေနာတိ ဝတ္ဌမ္ဘေ အနုနာသိကလောပံ အကတ္ဝာ နဝံစီဝရ-လာဘေနာတိ ဝုတ္တံ၊ ပဋိလဒ္ဓနဝစီဝရေနာတိ အတ္ထော။ မဏ္ဍေ ဋ္ဌိတပဒဒ္ဒယေ **ပနာ**တိ နိပါတော။ **ဘိက္ခုနာ**တိ ယေန လဒ္ဓံ တသ္သ နိဒဿနံ။ ပဒဘာဇနေ ပန ဗျဉ္ဇနံ အနာဒိယိတ္ဝာ ယံ လဒ္ဓံ၊ တံ ဒသ္သေတုံ "စီဝရံ နာမ ဆန္နံ စီဝရာန"န္တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ **စီဝရန္တိ** ဣဏ္ဍ ယံ နိဝါသေတုံ ဝါ ပါရုပိတုံ ဝါ သက္ကာ ဟောတိ၊ တဒေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနေဝ "ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမ"န္တိ န ဝုတ္တံ။ **ကံသနီလ**န္တိ စမ္မကာရနီလံ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန "အယောမလံ လောဟမလံ၊ ဧတံ ကံသနီလံ နာမာ"တိ ဝုတ္တံ။ **ပလာသနီလ**န္တိ ယော ကောစိ နီလဝဏ္ဏော ပဏ္ဏရသော။ **ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ အာဒါတဗ္ဗ**န္တိ ဧတံ ကပ္ပဗိန္ဒုံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န နီလာဒိဟိ သကလစီဝရသ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ။ တဿ ပန ကပ္ပံ အာဒိယန္တေန စီဝရံ ရဇိတ္ဝာ စတူသု ဝါ ကောဏေသု တီသု ဝါ ဒ္ဝီသု ဝါ ဧကသ္မိံ ဝါ ကောဏေ မောရသ အက္ခိမဏ္ဍလမတ္တံ ဝါ မဂ်လပိဋ္ဌိမတ္တံ[1] ဝါ အာဒါတဗ္ဗံ။ မဟာပစ္စရိယံ "ပတ္တေ ဝါ ဂဏ္ဍိယံ ဝါ နဝ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန "ဝဋ္ဋတိယေဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ ပါဠိကပ္ပကဏ္ဍိကကပ္ပါဒယော ပန သမ္ဘတ္ထ ပဋိသိဒ္ဓါ၊ တသ္မာ ဌပေတ္ဝာ ဧကံ ဝဋ္ဋဗိန္ဒုံ အညေန ကေနစိပိ ဝိကာရေန ကပ္ပေါ န ကာတဗ္ဗော။

၃၇၁။ **အဂ္ဃဋ္ဌေ**တိအာဒိသု ဘောနိ အဂ္ဃဋ္ဌာဒိနိ ကပ္ပကတစီဝရေ ပစ္ဆာ အာရောပေတ္ဝာ ကပ္ပကရဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဋ္ဌကလောမ-သမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉-ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၇၄။ နဝမေ **တသ္သ ဝါ အဒိန္နန္တိ** စီဝရသာမိကသ္သ "ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောဟိ"တိ ဧဝံ ဝတ္ဝာ အဒိန္နံ။ **တသ္သ ဝါ အဝိဿသန္တော**တိ ယေန ဝိနယကမ္မံ ကတံ၊ တသ္သ အဝိဿာသေန ဝါ။

---

[1] မ်ကုဏပိဋ္ဌိမတ္တံ (သီ)

တေန ပန ဒိန္နံ ၁ ဝါ တဿ ဝိဿာသေန ဝါ ပရိဘုဥ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္တ တိ သကဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနမေဝါတိ။ ကထိန-သမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာ-ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀-စီဝရပနိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၇၇။ ဒသမေ **အပနိဓေန္တိ**တိ အပနေတ္တာ နိဓေန္တိ။ **ဟသာပေက္ခော**တိ ဟသာဓိပ္ပါယော။ **အညံ ပရိက္ခာရန္တိ** ပါဠိယာ အနာဂတံ ပတ္တတ္ထဝိကာဒိံ။ **ဓမ္မံ ကထံ ကတ္တာ**တိ သမဏေန နာမ အနိဟိတပရိက္ခာရေန ဘဝိတုံ နဝဋ္ဋတီတိ ဧဝံ ဓမ္မကထံ ကထေတ္တာ ဒဿာမီတိ နိက္ခိပတော အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနမေဝ။ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

စီဝရပနိဓာနသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

သမတ္တော ဝဏ္ဏနာက္ကမေန သုရာပါနဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၇-သပ္ပါဏကဝဂ္ဂ

၁-သဉ္စိစ္စပါဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၈၂။ သပ္ပါဏကဝဂ္ဂဿ ပဌမသိက္ခာပဒေ **ဇာနာသော ဟောတီ**တိ ဂိဟိကာလေ ဓနုဂ္ဂဟာစရိယော ဟောတိ။ **ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ**တိ ဇီဝိတာ ဝိယောဇိတာ။

သိက္ခာပဒေပိ **ဝေါရောပေယ္ယာ**တိ ဝိယောဇေယ္ယ။ ယသ္မာ ပန ဝေါဟာရ-မတ္တမေဝေတံ၊ နဟေတ္တ ကိဉ္စိ ဝိယောဇိတေ သီသာလက်ာရေ သီသံ ဝိယ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတေ ပါဏေပိ ဇီဝိတံ နာမ ဝိသုံ တိဋ္ဌတိ၊ အညဒတ္ထု

အန္တရဓာနမေဝ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ ပဒဘာဇနေ ''ဧဝံ ဝိတ္ထိဏ္ဍိယံ ဥပစ္ဆိန္နတိ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣမသ္မိဉ္စ သိက္ခာပဒေ တိရစ္ဆာနဂတောယေဝ ပါဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တံ ခုဒ္ဒကမ္ပိ မဟန္တမ္ပိ မာရေန္တဿ အာပတ္တိနာနာ-ကရဏံ နတ္ထိ။ မဟန္တေ ပန ဥပဂ္ဂမမဟန္တတ္တာ အကုသလမဟတ္တံ ဟောတိ။ **ပါဏော ပါဏသညီ**တိ အန္တမသော မဗ္ဗပိဋ္ဌံ သောဝေန္တော မဂ်ုလဗီဇကေပိ ပါဏသညိ နိဗ္ဗာရုဏိကတာယ တံ ဘိန္ဒန္တော အပနေတိ၊ ပါစိတ္တိယံ။ တသ္မာ ဝေရုပေသု ဌာနေသု ကာရုညံ ဥပဋ္ဌပေတ္တာ အပ္ပမတ္တေန ဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ သေသံ မနုဿဝိဂ္ဂဟေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒီဟိတိ။

သဗ္ဗိစ္ဆပါဏသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၂-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၀၇။ ဒုတိယေ **သပ္ပါဏက**န္တိ ယေ ပါဏကာ ပရိဘောဂေန မရန္တိ၊ တေဟိ ပါဏကေဟိ သပ္ပါဏကံ။ တာဒိသဉ္စိ ဇာနံ ပရိဘုဉ္ဇတော ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။ ပတ္တပူရမ္ပိ အဝိစ္ဆိန္နိတ္တာ ဧကပယောဂေန ပိဝတော ဧကာ အာပတ္တိ။ တာဒိသေန ဥဒကေန သာမိသံ ပတ္တံ အာဝိဉ္ဆိတ္တာ[1] ဓောဝတောပိ, တာဒိသေ ဥဒကေ ဥဏ္ဏယာဂုပတ္တံ နိမ္မာပယတောပိ, တံ ဥဒကံ ဟတ္ထေန ဝါ ဥဋ္ဌုကေန ဝါ ဂဟေတ္တာ နှာယတောပိ ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ၊ ဥဒကသောဏ္ဍိံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ ပဝိသိတ္တာ ဗဟိနိက္ခမနတ္ထာယ ဝိစိံ ဥဋ္ဌာပယတောပိ။ သောဏ္ဍိံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ သောဝေန္တေဟိ တတော ဂဟိတဥဒကံ ဥဒကေ-ယေဝ အာသိဉ္ဆိတဗ္ဗံ။ သမိပမ္ပိ ဥဒကေ အသတိ ကပ္ပိယဥဒကဿ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ဃရေ ဥဒကသဏ္ဌာနကပ္ပဒေသေ အာသိဉ္ဆိတ္တာ တတ္ထ အာသိဉ္ဆိတဗ္ဗံ။ "ပဝဋ္ဋေ ဥဒကေ ပတိဿတိ''တိ ဥဏ္ဍပါသာဏေ ဥဒကံ နာသိဉ္ဆိတဗ္ဗံ။ ကပ္ပိယဥဒကေန ပန ပါသာဏံ နိမ္မာပေတ္တာ အာသိဉ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။ ဣတ္ထေ စ ပဌဝိပါဏကာနံ ပတနံ ဥတ္တာပိ သုဒ္ဓစိတ္တတာယ ဒိပဇာလနေ ဝိယ သပ္ပါဏကဘာဝံ ဥတ္တာပိ ဥဒကသညာယ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၁-အာဝိဉ္ဆိတ္တာ (သျာ)၊ အဝိစ္ဆိန္နိတ္တာ (က)

၃-ဥဿောဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၉၂။ တတိယသိက္ခာပဒေ **ဥဿောဋေန္တိ**တိ တသ တသ ဘိက္ခုနော သန္တိကံ ဂန္ဓာ အကတံ ကမ္မန္တိအာဒိနိ ဝဒန္တာ ဥစ္စာလေန္တိ၊ ယထာပတိဋ္ဌိတ-ဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတုံ နဒေန္တိ။

၃၉၃။ **ယထာဓမ္မန္တိ** ယော ယသ အဓိကရဏသ ဝူပသမနာယ ဓမ္မော ဝုတ္တော၊ တေနေဝ ဓမ္မေနာတိ အတ္ထော။ **နိဟတာဓိကရဏန္တိ** နိဟတံ အဓိကရဏံ၊ သတ္ထာရာ ဝုတ္တဓမ္မေနေဝ ဝူပသမိတံ အဓိကရဏန္တိ အတ္ထော။

၃၉၅။ **ဓမ္မကမ္မ ဓမ္မကမ္မသညိ**တိ ယေန ကမ္မေန တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမိတံ၊ တဿ ဓမ္မကမ္မံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဓမ္မကမ္မေ အယမ္ပိ ဓမ္မကမ္မသညိ ဟုတ္ဝာ ယဒိ ဥဿောဋေတိ၊ ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ ဧတေန နယေန သေသပဒါနိပိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဇုမေသံ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ "ကတိ ဥဿောဋနာ''တိအာဒိနာ နယေန ပရိဝါရေ ဝုတ္တော။ အဋ္ဌကထာသု တံ သမ္ဘံ အာဟရိတ္ဝာ တသ္သေဝတ္ထော ဝဏ္ဏိတော။ မယံ ပန တံ တတ္ထေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ဇုဓ အာဟရိတ္ဝာ ဝဏ္ဏိယမာနေ ဟိ သုဋ္ဌုတရံ သမ္ဘောဟော ဘဝေယ္ယာတိ နဝဏ္ဏယိမှ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဥဿောဋနသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

၄-ဘုဋ္ဌိလ္လသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၉၆။ စတုတ္ထေ **ဘုဋ္ဌိလ္လာ နာမ အာပတ္တိ**တိ ဇေ့ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ အတ္ထုဒ္ဒါရဝသေန ဒသိတာနိ၊ သံဃာဒိသေသာပတ္တိ ပန အဓိပ္ပေတာ၊ တံ ဆာဒေန္တသ ပါစိတ္တိယံ။ **ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေ**တိ ဓုရေ နိက္ခိတ္တမတ္တေ။ သစေပိ ဓုရံ နိက္ခိပိတ္ဝာ ပဏ္ဍာ အာရောစေတိ၊ နဂ္ဂတိ၊ ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေယေဝ ပါစိတ္တိယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သစေ ပန ဧဝံ ဓုရံ နိက္ခိပိတ္ဝာ ပဋိဏ္ဍာဒနတ္ထမေဝ အညသ အာရောစေတိ၊ သောပိ အညသာတိ ဧတေနုပါယေန သမဏသတမ္ပိ သမဏ-သဟသမ္ပိ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိယေဝ တာဝ၊ ယာဝ ကောဋိ နဆိဇ္ဇတိ။ ကဒါ ပန ကောဋိ ဆိဇ္ဇတီတိ။ မဟာသုံမတ္ထေရော တာဝ ဝဒတိ "အာပတ္တိ အာပန္နော

ဧကဿ အာရောစေတိ၊ သော ပဠိနိဝတ္တိတ္ဝာ တဿေव အာရောစေတိ၊ ဧवं ကောဠိ ဆိဇ္ဇတိ"တိ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ "အယံ ဟိ ဝတ္ထုပုဂ္ဂလောယေव။ အာပတ္တိं အာပန္နော ပန ဧကဿ ဘိက္ခုနော အာရောစေတိ၊ အယံ အညဿ အာရောစေတိ၊ သော ပဠိနိဝတ္တိတ္ဝာ ယေနဿ အာရောစိတံ, တဿေव အာရောစေတိ။ ဧवं တတိယေန ပုဂ္ဂလေန ဒုတိယဿ အာရောစိတေ ကောဠိ ဆိန္နာ ဟောတီ"တိ။

၄၀၀။ **အဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိန္တိ** အဝသေသေ ပဏ္ဍာပတ္တိကွန္နေ။ **အနုပသမ္ပန္နဿ ဒုဋ္ဌုလ္လံ ဝါ အဒုဋ္ဌုလ္လံ ဝါ အဠ္ဝါစာရန္တိ** ထွေ အနုပသမ္ပန္နဿ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ စ ကာယသံသဂ္ဂေါ စာတိ အယံ ဒုဋ္ဌုလ္လအဠ္ဝါစာရော နာမ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။ ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ။

၅-ဥိနဝိသတိဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၀၂။ ပဏ္ဍမသိက္ခာပဒေ **အဂ်ိလယော ဒုက္ခာ ဘဝိဿန္တိ**တိ အက္ခရာနိ လိခန္တဿ အဂ်ိလယော ဒုက္ခာ ဘဝိဿန္တိတိ စိန္တေသုံ။ **ဥရဿ ဒုက္ခော**တိ ဂဏံ သိက္ခန္တေန ဗဟုံ စိန္တေတမ္ပိ ဟောတိ၊ တေနဿ ဥရော ဒုက္ခော ဘဝိဿတီတိ မညိ်သု။ **အက္ခိနိ ဒုက္ခာ ဘဝိဿန္တိ**တိ ရူပသုတ္တံ သိက္ခန္တေန ကဟာပဏာ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ပဿိတမ္ပိ ဟောန္တိ၊ တေနဿ အက္ခိနိ ဒုက္ခာနိ ဘဝိဿန္တိတိ မညိ်သု။ ဒုံသာဒိသု **ဒုံသာ**တိ ပိဂ်လမက္ခိကာယော။ **ဒုက္ခာ**နန္တိ ဒုက္ခမာနံ။ **တိဗ္ဗာ**နန္တိ ဗဟလာနံ။ **ခရာ**နန္တိ တိခိဏာနံ။ **ကဋုကာ**နန္တိ ဖရုသာနံ၊ အမနာပတာယ ဝါ ကဋုကရသသဒိသာနံ။ **အသာတာ**နန္တိ အမဓုရာနံ။ **ပါဏဟရာ**နန္တိ ဇီဝိတဟရာနံ။

၄၀၄။ **သိမံ သမ္ပန္နတိ**တိ နဝံ သိမံ ဗန္ဓတိ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ဥဒကုက္ခေပပရိဏ္ဍိန္ဒနေပိ ဒုက္ခဋ္ဌံ ဝုတ္တံ။ **ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿော**တိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿော၊ ဂဗ္ဘဝိသောပိ ဟိ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿောတ္တေव သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ယထာဟ—

တေန ခေါ် ပန သမယေန အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ ဂဿ္ဘရိသော ဥပသမ္ပန္နော ဟောတိ။ အထ ခေါ် အာယသ္မတော ကုမာရကဿပဿ တေဒဟောသိ "ဘဂဝတာ ပညတ္တံ 'နဒ္ဓိနရိသတိဝဿော ပုဂ္ဂလော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော'တိ၊ အဟဉ္စမှိ ဂဿ္ဘရိသော ဥပသမ္ပန္နော၊ ဥပသမ္ပန္နော နုခေါ်မှိ, နဒ္ဓိ နုခေါ် ဥပသမ္ပန္နော''တိ။ ဘဂဝတော တေမတ္တံ အာရောစေသုံ။ ယံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂုန္ဆိမှိ ပဌမံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ ပဌမံ ဝိညာဏံ ပါတုဘူတံ၊ တဒုပါဒါယ သာဝဿ ဇာတိ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂဿ္ဘရိသံ ဥပသမ္ပာဒေတုန္တိ[1]။

တတ္ထ ယော ဒ္ဝါဒသမာသေ မာတုဂုန္ဆိသ္မိံ ဝသိတ္တာ မဟာပဝါရဏာယ ဇာတော၊ သော တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဧကူနရိသတိမေ ဝဿေ မဟာ-ပဝါရဏာ တံ အတိက္ကမိတ္တာ ပါဠိပဒေ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ဧတေနုပါယေန ဟာယနဝဏ္ဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပေါရာဏကတ္ထေရာ ပန ဧကူနရိသတိဝဿံ သာမဏေရံ နိက္ခမနီယပုဏ္ဏမာသိံ အတိက္ကမ္မ ပါဠိပဒဒိဝသေ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ၊ တံ ကသ္မာတိ။ ဝုစ္စတေ၊ ဧကသ္မိံ ဝဿေ ဆ စာတုဒ္ဒသိကဥပေါသထာ ဟောန္တိ။ ဣတိ ဝိသတိယာ ဝဿေသု စတ္တာရော မာသာ ပရိဟာယန္တိ။ ရာဇာနော တတိယေ တတိယေ ဝဿေ ဝဿံ ဥက္ကဏ္ဍန္တိ၊ ဣတိ အဋ္ဌာရသသု ဝဿေသု ဆ မာသာ ဝဏ္ဏန္တိ၊ တတော ဥပေါသထဝသေန ပရိဟီနေ စတ္တာရော မာသေ အပနေတ္တာ ဒ္ဝေ မာသာ အဝသေသာ ဟောန္တိ၊ တေ ဒ္ဝေ မာသေ ဂဟေတ္တာ ဝိသတိဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ ဟောန္တိတိ နိက္ခ၏ ဟုတ္တာ နိက္ခမနီယပုဏ္ဏမာသိံ အတိက္ကမ္မ ပါဠိပဒေ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ။ တတ္ထ ပန ယော ပဝါရေတ္တာ ဝိသတိဝဿော ဘဝိဿတိ၊ တံ သန္ဓာယ "ဧကူနရိသတိဝဿ"န္တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယော မာတုဂုန္ဆိသ္မိံ ဒ္ဝါဒသမာသေ ဝသိ၊ သော ဧကဝိသတိဝဿော ဟောတိ။ ယော သတ္တမာသေ ဝသိ၊ သော သတ္တမာသာဓိကဝိသတိဝဿော။ ဆမာသဇာတော ပန နဇ္ဇိ ဝတိ။

၄၀၆။ **အနာပတ္တိ ဒ္ဝိနဝိသတိဝဿံ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿသညီတိ** ဣတ္ထေ ကိ မ္ဘာဝိ ဥပသမ္ပာဒေန္တသ္ဝ အနာပတ္တိ၊ ပုဂ္ဂလော ပန အနုပသမ္ပန္နောဝ ဟောတိ။ သစေ ပန သော ဒသဝဿစ္ဆယေန အညံ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ တဿ မုဋ္ဌိတ္တာ ဂဏ္ဌော ပူရတိ၊ သူပသမ္ပန္နော။ သောပိ စ ယာဝ နဇ္ဇာနာတိ၊ တာဝဿ နေဝ

---

[1] ၁-ဝိ ၃-၁ ၂၉-ဝိဒ္ဓေ။

သဂ္ဂန္တရာယော နာ မောက္ခန္တရာယော၊ ဥတ္တာ ပန ပုန ဥပသမ္ပဇ္ဇိတမ္ပိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဥိနဝိသတိဝဿသိက္ခာပဒံ ပဋ္ဌမံ။

၆-ထေယျသတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၀၇။ ဆဋ္ဌေ **ပဋ္ဌိယာလောကန္တိ** သူရိယာလောကဿ ပဋိမုခံ၊ ပစ္ဆိမ-ဒိသန္တိ အတ္ထော။ **ကမ္မိယာ**တိ[1] သုက်ဋ္ဌာနေ ကမ္မိကာ။

၄၀၉။ **ရာဇာနံ ဝါ ထေယျံ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ရာဇာနံ ဝါ ထေနေတွာ ဝဠ္ဠေတွာ ရညော သန္တကံ ကိဉ္စိ ဂဟေတွာ ဗ္ဗဒါနိ နာ တဿ ဒဿာမာတိ ဂစ္ဆန္တိ။

၄၁၁။ **ဝိသကေ်တေနာ**တိ ကာလဝိသကေ်တေန ဒိဝသဝိသကေ်တေန စ ဂစ္ဆတော အနာပတ္တိ။ မဂ္ဂဝိသကေ်တေန ပန အဒ္ဓဝိဝိသကေ်တေန ဝါ အာပတ္တိ-ယေဝ။ သေသမေတ္ထ ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂေ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ထေယျသတ္ထ-သမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ထေယျသတ္ထသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇-သံဝိဘေနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၁၂။ သတ္တမေ **ပရူပဝေန္တော နိသီဒိ**တိ ပဠာယန္တော အတ္တာနံယေဝ ပရိဘာသန္တော နိသီဒိ။ **နာယျော သော ဘိက္ခု မံ နိပ္ပါတေသိ**တိ အယျော အယံ ဘိက္ခု မံ နာ နိက္ခာမေသိ၊ နာ မံ ဂဟေတွာ အဂမာသိတိ အတ္ထော။ သေသမေတ္ထ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိ သံဝိဘေနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ပိ သဒ္ဓိ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။

သံဝိဘေနသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

---

[1] ကမ္မိကာတိ (သီ၊သျာ)

၈-အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၁၇။ အဋ္ဌမေ ဂဒ္ဓေ ဗာဓယိ"သ္ဝတိ ဂဒ္ဓဗာဓိနော၊ ဂဒ္ဓဗာဓိနော ပုဗ္ဗပုရိသာ အဿာတိ **ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗော**၊ တဿ ဂဒ္ဓဗာဓိပုဗ္ဗဿ၊ ဂိဒ္ဓဿာတက-ကုလပ္ပသုတဿာတိ အတ္ထော။

သဂ္ဂမောက္ခာနံ အန္တရာယံ ကရောန္တိတိ **အန္တရာယိကာ**။ တေ ကမ္မ-ကိလေသဝိပါကဥပဝါဒအာဏာဝိတိက္ကမဝသေန ပဋ္ဌဝိတာ။ တတ္ထ ပဋ္ဌာနန္တရိယ-ကမ္မာ ကမ္မန္တရာယိကာ နာမ။ တထာ ဘိက္ခုနိဗ္ဗုသကကမ္မံ၊ တံ ပန မောက္ခဿေव အန္တရာယံ ကရောတိ၊ နိ သဂ္ဂဿ။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝမ္မာ ကိလေသန္တရာယိကာ နာမ။ ပဏ္ဍကတိရစ္ဆာနဂတဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကာနံ[1] ပဋိသန္ဓိဝမ္မာ ဝိပါကန္တရာ-ယိကာ နာမ။ အရိယူပဝါဒါ ဥပဝါဒန္တရာယိကာ နာမ၊ တေ ပန ယာဝ အရိယေ နိ ခမာပေန္တိ၊ တာဝဒေဝ၊ နိ တတော ပရံ။ သဗ္ဗေ အာပန္နာ အာပတ္တိယော အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယိကာ နာမ၊ တာပိ ယာဝ ဘိက္ခုဘာဝံ ဝါ ပဋိဇာနာတိ နိ ဝုဋ္ဌာတိ ဝါ နိ ဒေသေတိ ဝါ၊ တာဝဒေဝ၊ နိ တတော ပရံ။

တတြာယံ ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဓမ္မကထိကော သေသန္တရာယိကေ ဇာနာတိ၊ ဝိနယေ ပန အကောဝိဒတ္တာ ပဏ္ဍတ္တိဝိတိက္ကမန္တရာယိကေ နိ ဇာနာတိ၊ တဿ ရဟောဂတော ဧဝံ စိန္တေသိ "ဣမေ အာဂါရိကာ ပဋ္ဌ ကာမဂုဏေ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ သောတာပန္နာပိ သကဒါဂါမိနောပိ အနာဂါမိနောပိ ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခူပိ မနာပိကာနိ စက္ခုဝိညေယ္ယာနိ ရူပါနိ ပဿန္တိ။ပ။ ကာယဝိညေယ္ယေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ဖုသန္တိ၊ မုဒုကာနိ အတ္ထရဏပါဝုရဏာဒီနိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဧတံ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ ဣတ္ထိရူပါ။ပ။ ဣတ္ထိဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဧဝ နု ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဧတေပိ ဝဋ္ဋန္တိ"တိ။ ဧဝံ ရသေန ရသံ သံသန္ဒိတ္တာ သစ္ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂဿ နိစ္ဆန္ဒရာဂပရိဘောဂဿ ဧကံ ကတ္တာ ထူလဝါကေဟိ သဒ္ဓိံ အတိသုခုမသုတ္တံ ဃဋ္ဋေန္တော ဝိယ သာသပေန သဒ္ဓိံ သိနေရုံ ဥပသံဟရန္တော ဝိယ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပါဒေတ္တာ "ကိ" ဘဂဝတာ မဟာသမုဒ္ဒံ ဗန္ဓန္တေန ဝိယ မဟတာ ဥဿာဟေန ပဌမပါရာဇိကံ ပညတ္တံ၊ နံ တ္သိ ဣဒ္ဓေ ဒေါသော"တိ သမ္ဗညျတညာဏေန သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဇ္ဈန္တော ဘမ္ဗပုဂ္ဂလာနံ အာသံ ဆိန္ဒန္တော ဇိနသာ အာဏာစက္ကေ ပဟာရမဒါသိ။ တေနာဟ "တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ"တိအာဒိ။

၁–ဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကာဒီနံ (သီ)

အဋ္ဌကက်လူပမာတိအာဒိမ္ဟि **အဋ္ဌကက်လူပမာ** အပ္ပသာဒဋ္ဌေန။ **မံသ-ပေသူပမာ** ဗဟုသာဓာရဏာဋ္ဌေန။ **တိဏုက္ကူပမာ** အနုဒဟနဋ္ဌေန။ **အင်္ဂါရ-ကာသူပမာ** မဟာဘိတာပနဋ္ဌေန။ **သုဝိနကူပမာ** ဇုတ္တရပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနဋ္ဌေန။ **ယာစိတကူပမာ** တာဝကာလိကဋ္ဌေန။ **ရုက္ခဖလူပမာ** သဗ္ဗဂ်ပစ္စဂ်ပလိဘောဋ္ဌေန။ **အသိသူနူပမာ** အဓိကုဋ္ဌနဋ္ဌေန။ **သတ္တိသူလူပမာ** ဝိနိဝိဗ္ဗေဇနဋ္ဌေန။ **သပ္ပသိရူပမာ** သာသက်သပ္ပဋိဘယဋ္ဌေနာတိ အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပန ပပဉ္စ-သူဒနိယံ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယံ[1] ဂဟေတဗ္ဗော။ **ဒေ ဗျာခေါ**တိ ဒေ ဝိယ ခေါ။ သေသမေတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယတ္ထာ ဥတ္တာနမေव။

သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉-ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၂၄။ နဝမေ **အကဋ္ဌာနမ္ဟေနာ**တိ အနုဝမ္ဟော ဝုစ္စတိ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဝါ အပ္ပဋိကမ္မေ ဝါ ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဝါ ဝမ္ဟေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန ဥက္ခိတ္တကဿ အနုလောမဝတ္တံ ဒိသ္မာ ကတာ သြသာရဏာ၊ သော သြသာရဏာသင်္ခါတော အနုဝမ္ဟော ယဿ နု ကတော၊ အယံ အကဋ္ဌာနုဝမ္ဟော နာမ၊ တာဒိသေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "အကဋ္ဌာနုဝမ္ဟော နာမ ဥက္ခိတ္တော အနောသာရိတော"တိ ဝုတ္တံ။

ဒေတိ ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝါတိ ဧကေပယောဂေန ဗဟုမ္ဟိ ဒဒတော ဝါ ဂဏှတော ဝါ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ။ ဝိစ္ဆိန္နတ္တာ ဝိစ္ဆိန္နတ္တာ ဒေန္တဿ စ ဂဏှန္တဿ စ ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေव။ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

---

[1] မ ၁-၁၇၂-ဝိဋ္ဌေ အလဂဒ္ဒူပမသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ, မ ၂-၂၇-ဝိဋ္ဌေ ပေါတလိသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ။

၁၀-ကဏ္ဍကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၂၇။ ဒသမေ **ဒိဋ္ဌဂတံ ဥပ္ပန္နန္တိ** အရိဋ္ဌသ ဝိယ တေသာပိ အယောနိသော ဥမ္မုဇ္ဇန္တသ ဥပ္ပန္နံ။ **နာသေတ္ရတိ** ဣတ္ထ တိဝိဓာ နာသနာ သံဝါသနာသနာ လိင်နာသနာ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာတိ။ တတ္ထ အာပတ္တိယာ အဒဿနာဒီသု ဥက္ခေပနာ သံဝါသနာသနာ နာမ။ "ဒ္ဝသကော နာသေတဗ္ဗော[1] မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိ" နာသေထာ"တိ[2] အယံ လိင်နာသနာ နာမ။ "အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ နစ္ဆိ သော ဘဂဝါ သတ္ထာ အပဒိသိတဗ္ဗော"တိ အယံ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ နာမ။ အယံ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ။ တေနာဟ "ဝေဠ္ဍ ပန ဘိက္ခဝေ နာသေတဗ္ဗော။ ပ။ ဝိနသ္သာ"တိ။ တတ္ထ **စရ**တိ ဂစ္ဆ။ **ဝိရေ**တိ? ပရ အမာမက။ **ဝိနသ္သာ**တိ နသ္သ၊ ယတ္ထ တေ နတ္ထိ ပသ္သာမ၊ တတ္ထ ဂစ္ဆာတိ။

၄၂၉။ **ဥပလာပေယ္ယာ**တိ သင်ကျေယျ။ **ဥပဋ္ဌာပေယ္ယာ**တိ တေန အတ္ထနော ဥပဋ္ဌာနံ ကာရာပေယျ။ သေသံ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။

ကဏ္ဍကသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

သမတ္တော ဝဏ္ဏနာက္ကမေန သပ္ပါဏကဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

ဂ-သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂ

၁-သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၃၄။ သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂသ ပဌမသိက္ခာပဒေ **တေသ္မိံ သိက္ခာပဒေ**တိ တေသ္မိံ သိက္ခာပဒေ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ နတ္ထိ ပ သိက္ခိသ္သာမိ။ **အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယ**ဿ**ာ**တိ ဣတ္ထ ပန ဝါစာယ ဝါစာယ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သိက္ခမာနေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ**တိ ဩဝါဒံ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ သိက္ခိတုကာမေနေဝ ဟုတ္ဝာ အာဇာနိတဗ္ဗေ ပုစ္ဆိတဗ္ဗေ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗေ။ သေသမေတ္ထ ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဒတ္ထတော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိနိစ္ဆယတော ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

---

[1] ၁-ဝိ ၁-၄၁-ဝိဌေ။ [2] ၂-ဝိ ၁-၂၄၉-ဝိဌေ။ [3] ပရေတိ (သီ)

၂-ဝိလေခနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၃၈။ ဒုတိယေ **ဝိနယကထံ ကထေတိ**တိ ဝိနယကထာ နာမ ကပ္ပိယာကပ္ပိယ-အာပတ္တာနာပတ္တိသံဝရပဟာနပဋိသံယုတ္တကထာ၊ တံ ကထေတိ။ **ဝိနယသ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ**တိ ဝိနယသ ဝဏ္ဏော နာမ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ သတ္တဇ္ဇမ္ပိ အာပတ္တိကွန္ဓာနံ ဝသေန မာတိကံ နိက္ခိပိတ္မာ ပဒဘာဇနေန ဝဏ္ဏနာ၊ တံ ဘာသတိ။ **ဝိနယ-ပရိယတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ**တိ ဝိနယံ ပရိယာပုဏာတုံ ဝိနယပရိယတ္တိမူလကံ ဝဏ္ဏံ ဂုဏံ အာနိသံသံ ဘာသတိ။ ဝိနယရော ဟိ ဝိနယပရိယတ္တိမူလကေ ပဗ္ဗာနိသံသေ ဆာနိသံသေ သတ္တာနိသံသေ အဋ္ဌာနိသံသေ နဝါနိသံသေ ဒသာနိသံသေ ဧကာဒသာနိသံသေ စ လဘတိ၊ တေ သဗ္ဗေ ဘာသတိတိ အတ္ထော။ ကတမေ ပဗ္ဗာနိသံသေ လဘတိတိ။ အတ္ထနော သီလကွန္ဓသုဂုတ္တိ-အာဒိကေ။ ဝုတ္တဥ္စေတံ—

> "ပဗ္ဗိမေ ဘိက္ခဝေ အာနိသံသာ ဝိနယရေ ပုဂ္ဂလေ၊ အတ္ထနော သီလကွန္ဓော သုဂုတ္တော ဟောတိ သုရက္ခိတော၊ ကုက္ကုစ္စပကတာနံ ပဋိသရဏံ ဟောတိ၊ ဝိသာရဒေါ သံဃမဇ္ဈေ ဝေါဟရတိ၊ ပစ္စတ္ထိကေ သဟမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော ဟောတိ"တိ[1]။

ကထမသ **အတ္ထနော သီလကွန္ဓော သုဂုတ္တော ဟောတိ သုရက္ခိတော**? ဇရေကစ္စော ဘိက္ခု အာပတ္တိ အာပဇ္ဇန္တော **ဆဟာကာရေဟိ အာပဇ္ဇတိ** အလဇ္ဇိတာ အညာဏတာ ကုက္ကုစ္စပကတတာ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာ သတိသမ္မောသာတိ။

ကထံ **အလဇ္ဇိတာယ** အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ။ အကပ္ပိယဘာဝံ ဇာနန္တောယေဝ မဒ္ဒိတ္မာ ဝိတိက္ကမံ ကရောတိ၊ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "သဗ္ဗိစ္ဆ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ ပရိဂူဟတိ။
> အဂတိဂမနဉ္စ ဂစ္ဆတိ၊ ဒေဿော ဝုစ္စတိ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလော"တိ[2]။

ကထံ **အညာဏတာယ** အာပဇ္ဇတိ။ အညာဏပုဂ္ဂလော ဟိ မန္ဒော မောမူဟော ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ အဇာနန္တော အကတ္တဗ္ဗံ ကရောတိ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ဝိရာဓေတိ။ ဧဝံ အညာဏတာယ အာပဇ္ဇတိ။

---

[1] ၁-ဝိ ၅-၂၃၆-ဝိဇ္ဇေ။　　[2] ၂-ဝိ ၅-၂၇၉-ဝိဇ္ဇေ။

ကထံ **ကုက္ကုစ္စပကတတာယ** အာပဇ္ဇတိ။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ နိဿာယ ကုက္ကုစ္စေ ဥပ္ပန္နေ ဝိနယဓရံ ပုစ္ဆိတ္တာ ကပ္ပိယဥ္စေ, ကတ္တမ္ဘံ သိယာ၊ အကပ္ပိယဥ္စေ, နာ ကတ္တမ္ဘံ၊ အယံ ပန "ဝဋ္ဋတိ"တိ မဒ္ဒိတ္တာ ဝိတိက္ကမတိယေဝ။ ဧဝံ ကုက္ကုစ္စ-ပကတတာယ အာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာယ** အာပဇ္ဇတိ။ အစ္ဆမံသံ သူကရမံသန္တိ ခါဒတိ၊ ဒီပိမံသံ မိဂမံသန္တိ ခါဒတိ၊ အကပ္ပိယဘောဇနံ ကပ္ပိယဘောဇနန္တိ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဝိကာလေ ကာလသညာယ ဘုဉ္ဇတိ၊ အကပ္ပိယပါနကံ ကပ္ပိယပါန-ကန္တိ ပိဝတိ။ ဧဝံ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာယ အာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာယ** အာပဇ္ဇတိ။ သူကရမံသံ အစ္ဆမံသန္တိ ခါဒတိ၊ မိဂမံသံ ဒီပိမံသန္တိ ခါဒတိ၊ ကပ္ပိယဘောဇနံ အကပ္ပိယဘောဇနန္တိ ဘုဉ္ဇတိ၊ ကာလေ ဝိကာလသညာယ ဘုဉ္ဇတိ၊ ကပ္ပိယပါနကံ အကပ္ပိယပါနကန္တိ ပိဝတိ။ ဧဝံ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာယ အာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **သတိသမ္မောသာယ** အာပဇ္ဇတိ။ သဟသေယ္ယစီဝရဝိပ္ပဝါသ ဘေသဇ္ဇ-စီဝရကာလာတိက္ကမနပစ္စယာ အာပတ္တိဿ သတိသမ္မောသာယ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝ-မိမေကစ္စော ဘိက္ခု ဗုမေဟိ **ဆဟာကာရေဟိ အာပတ္တိ**ံ အာပဇ္ဇတိ။

ဝိနယဓရော ပန ဗုမေဟိ **ဆဟာကာရေဟိ အာပတ္တိ**ံ **နာပဇ္ဇတိ**။ ကထံ **လဒ္ဓိတာယ** နာပဇ္ဇတိ။ သော ဟိ "ပဿထ ဘော, အယံ ကပ္ပိယာ-ကပ္ပိယံ ဇာနန္တောယေဝ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမံ ကရောတိ"တိ ဗုမံ ပရ္ဝပဝါဒံ ရက္ခန္တောပိ နာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ လဒ္ဓိတာယ နာပဇ္ဇတိ။ သဟသာ အာပန္နမ္ပိ ဒေသနာဂါမိနိ[1] ဒေသေတ္တာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝုဋ္ဌဟိတ္တာ သုဒ္ဓန္တေ[2] ပတိဋ္ဌာတိ။ တတော——

> သဒ္ဓိဒ္ဓိ အာပတ္တိ**ံ** နာ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ**ံ**ပိ နာ ပရိဂ္ဂဟတိ။
> အဂတိဂမနဿ နာ ဂစ္ဆတိ၊ ဒေသော ဝုစ္စတိ လဒ္ဓိပုဂ္ဂလောတိ?—

ဗုမသ္မိ**ံ** လဒ္ဓိဘာဝေ ပတိဋ္ဌိတောဝ ဟောတိ။

ကထံ **ဥဏ္ဏတာယ** နာပဇ္ဇတိ။ သော ဟိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ဇာနာတိ၊ တသ္မာ ကပ္ပိယမေဝ ကရောတိ၊ အကပ္ပိယံ နာ ကရောတိ။ ဧဝံ ဥဏ္ဏတာယ နာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **အကုက္ကုစ္စပကတတာယ** နာပဇ္ဇတိ။ သော ဟိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ နိဿာယ ကုက္ကုစ္စေ ဥပ္ပန္နေ ဝတ္ထုံ ဩလောကေတ္တာ မာတိကံ ပဒဘာဇနံ

---

[1]-သုဒ္ဓဂ္ဂေ (သီ) [2]-အာပန္နံ (သီ) ၃-၀ ၅–၂၇၉-ဝိဌေ။

အန္တရာပတ္တိ အာပတ္တိ အနာပတ္တိ၌ သြေလာကေတ္တာ ကပ္ပိယဿ ဟောတိ, ကရောတိ၊ အကပ္ပိယဿ, နကရောတိ။ ဧဝံ အကုက္ကုစ္စပကတတာယ နာပဇ္ဇတိ။

ကတံ **အကပ္ပိယာဒိသညိတာယ** နာပဇ္ဇတိ။ သော ဟိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ဇာနာတိ၊ တသ္မာ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညီ နဟောတိ၊ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယ-သညီ နဟောတိ၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ[1] စသ သတိ ဟောတိ၊ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ အဓိဋ္ဌေတိ၊ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗံ ဝိကပ္ပေတိ။ ဣတိ ဣမေဟိ ဆဟာကာရေဟိ အာပတ္တိ နာပဇ္ဇတိ။ အာပတ္တိ အနာပဇ္ဇန္တော အခဏ္ဍသီလော ဟောတိ ပရိသုဒ္ဓသီလော။ ဧဝမသ္ယ အတ္ထနော သီလက္ခန္ဓော သုဂုတ္တော ဟောတိ သုရက္ခိတော။

ကထံ **ကုက္ကုစ္စပကတာနံ ပဋိသရဏံ ဟောတိ**။ တိရောရဋ္ဌေသု တိရောဇနပဒေသု စ ဥပ္ပန္နကုက္ကုစ္စာ ဘိက္ခူ "အသုကသ္မိံ ကိရ ဝိဟာရေ ဝိနယဓရော ဝသတိ"တိ ဒူရတောပိ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တ္မာ ကုက္ကုစ္စံ ပုစ္ဆန္တိ၊ သော တေဟိ ကတသ ကမ္မသ ဝတ္ထုံ သြေလာကေတ္တာ အာပတ္တာနာပတ္တိဂရုက-လဟုကာဒိဘေဒံ သလ္လက္ခေတ္တာ ဒေသနာဂါမိနိံ ဒေသာပေတ္တာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ ဝုဋ္ဌာပေတ္တာ သုဒ္ဓန္တေ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ ဧဝံ ကုက္ကုစ္စပကတာနံ ပဋိသရဏံ ဟောတိ။

ဝိသာရဒေါ သံဃမဇ္ဈေ ဝေါဟရတီတိ အဝိနယဓရသ ဟိ သံဃမဇ္ဈေ ကထေန္တသ ဘယံ သာရဇ္ဇံ သြက္ကမတိ၊ ဝိနယဓရသ တံ နဟောတိ။ ကသ္မာ? "ဧဝံ ကထေန္တသ ဒေါသော ဟောတိ၊ ဧဝံ နဒေါသော"တိ ဥတ္တာ ကထနတော။

ပစ္စတ္ထိကေ သဟမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဏ္ဟာတီတိ ဣဒ္ဓေ ဒ္ဝေ ပစ္စတ္ထိကာ နာမ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ စ သာသနပစ္စတ္ထိကာ စ။ တတ္ထ မေတ္တိယဘုမ္မဇကာ စ ဘိက္ခူ ဝမ္ဘော စ လိစ္ဆဝီ အမ္ဗလကေန အန္တိမဝတ္ထုနာ စောဒေသုံ၊ ဣမေ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ နာမ။ ယေ ဝါ ပနညေပိ ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အတ္တပစ္စတ္ထိကာ။ ဝိပရိတဒဿနာ ပန အရိဋ္ဌဘိက္ခုကဏ္ဋကသာမဏေရ-ဝေသာလိကဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ပရူပဟာရအညာဏကခ်ိပရဝိတရဏာဒိဝါဒါ မဟာ-သံဃိကာဒယော စ အဗုဒ္ဓသာသနံ "ဗုဒ္ဓသာသန"န္တိ ဝတ္တာ ကတပဋ္ဌာ သာသနပစ္စတ္ထိကာ နာမ။ တေ သဗ္ဗေပိ သဟမ္မေန သကာရဏေန ဝစနေန ယထာ တံ အသဒ္ဓမ္မံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ နသက္ကောန္တိ၊ ဧဝံ သုနိဂ္ဂဟိတံ ကတ္တာ နိဂ္ဂဏ္ဟာတိ။

---

[1]-သုပ္ပဋိတာ (?)

သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော ဟောတိတိ ဤ ပန တိဝိဓော သဒ္ဓမ္မော ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိအဓိဂမဝသေန။ တတ္ထ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ **ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မော** နာမ။ တေရသ ဓုတင်ဂုဏာ စုဒ္ဒသ ခန္ဓကဝတ္တာနိ ဒွေအသီတိ မဟာဝတ္တာနိတိ အယံ **ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မော** နာမ။ စတ္တာရော မဂ္ဂါ စ ဖလာနိ စာတိ အယံ **အဓိဂမ-သဒ္ဓမ္မော** နာမ။

တတ္ထ ကေစိ ထေရာ "ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ"တိ ဣမိနာ သုတ္တေန "**သာသနဿ ပရိယတ္တိ မူလ**"န္တိ ဝဒန္တိ။ ကေစိ ထေရာ "ဣမေ စ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယ္ယုံ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ"တိ ဣမိနာ သုတ္တေန "**သာသနဿ ပဋိပတ္တိ မူလ**"န္တိ ဝတ္တာ "ယာဝ ပဉ္စ ဘိက္ခူ သမ္မာ ပဋိပန္နာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တာဝ သာသနံ ဋ္ဌိတံ ဟောတိ"တိ အာဟံသု။ ဣတရေ ပန ထေရာ "ပရိယတ္တိယာ အန္တရဟိတာယ သုပ္ပဋိပန္နဿပိ ဓမ္မာဘိ-သမယော နတ္ထိ"တိ အာဟံသု။ သစေ ပဉ္စ ဘိက္ခူ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ ရက္ခဏကာ ဟောန္တိ၊ တေ သဒ္ဓေ ကုလပုတ္တေ ပဗ္ဗာဇေတ္မာ ပစ္ဆန္တိမေ ဇနပဒေ ဥပသမ္ပာဒေတ္မာ ဒသဝဂ္ဂံ ဂဏံ ပူရေတ္မာ မဇ္ဈိမေ ဇနပဒေပိ ဥပသမ္ပဒံ ကရိဿန္တိ၊ ဧတေနုပါယေန ဝိသတိဝဂ္ဂဂဏံ သံဃံ ပူရေတ္မာ အတ္တနောပိ အဇ္ဈာနကမ္မံ ကတ္မာ သာသနံ ဝုဋ္ဌိ ဝိရူဠ္ဍိ ဝေပုလ္လံ ဂမယိဿန္တိ။ ဧဝမယံ ဝိနယဓရော တိဝိဓဿာပိ သဒ္ဓမ္မဿ စိရဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော ဟောတီတိ ဧဝမယံ ဝိနယ-ဓရော ဣမေ တာဝ ပဉ္စာနိသံသေ ပဋိလဘတီတိ ဝေဒိတမ္ဗော။

ကတမေ ဆ အာနိသံသေ လဘတီတိ။ တဿာဓေယ္ယော ဥပေါသထော, ပဝါရဏာ, သံဃကမ္မံ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ဥပသမ္ပဒါ, နိဿယံ ဒေတိ သာမဏေရံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။

ယေ ဣမေ စာတုဒ္ဒသိကော, ပန္နရသိကော, သာမဂ္ဂိဥပေါသထော, သံဃေ ဥပေါသထော, ဂဏေ, ပုဂ္ဂလေ ဥပေါသထော, သုတ္တုဒ္ဒေသော, ပါရိသုဒ္ဓိ, အဓိဋ္ဌာနဥပေါသထောတိ နဝ ဥပေါသထာ၊ သမ္ဘေ တေ ဝိနယဓရောယတ္တာ။

ယာပိ စ ဣမာ စာတုဒ္ဒသိကာ, ပန္နရသိကာ, သာမဂ္ဂိပဝါရဏာ, သံဃေ ပဝါရဏာ, ဂဏေ, ပုဂ္ဂလေ ပဝါရဏာ, တေဝါစိကာ, ဒွေဝါစိကာ, သမာနဝဿိကာ ပဝါရဏာတိ နဝ ပဝါရဏာယော၊ တာပိ ဝိနယဓရောယတ္တာ ဧဝ၊ တဿ သန္တိကာ၊ သော တာသံ သာမိ။

၁-ဒီ ၂-၁ ၂၆-၇-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-ဒီ ၂-၁ ၂၅-ဝိဇ္ဇေ။

ယာနိုပိ ဣမာနိ အပလောကနကမ္မံ ဥတ္တိကမ္မံ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ ဥတ္တိစတုတ္ထ-ကမ္မန္တိ စတ္တာရိ သံဃကမ္မာနိ၊ တာနိ ဝိနယရာယတ္တာနိ။

ယာပိ စာယံ ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတ္ဝာ ကုလပုတ္တာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ကာတဗ္ဗာ၊ အယမ္ပိ ဝိနယရာယတ္တာဝ။ နဟိ အညော ဒ္ဝိပိ ဒ္ဝကရောပိ တေ ကာတုံ လဘတိ။ သော ဧဝ နိဿယံ ဒေတိ၊ သာမဏေရံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ အညော နေဝ နိဿယံ ဒါတုံ လဘတိ, နဲ သာမဏေရံ ဥပဋ္ဌာပေတုံ။ သာမဏေရူပဋ္ဌာနံ ပစ္ခာသိသန္တော ပန ဝိနယရသ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတ္ဝာ ဝတ္ထုပဋိပတ္တိ[1] သာဒိတုံ လဘတိ။ ဣတ္ထေ စ နိဿယဒါနဉ္စေဝ သာမဏေရူပဋ္ဌာနဉ္စ ဧကမဂ်ံ။

ဣတိ ဣမေသု ဆသု အာနိသံသေသု ဧကေန သဒ္ဓိံ ပုရိမာ ပဉ္စ ဆ ဟောန္တိ၊ ဒ္ဝီဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တ၊ တီဟိ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌ၊ စတူဟိ သဒ္ဓိံ နဝ၊ ပဉ္စဟိ သဒ္ဓိံ ဒသ၊ သမ္ဘေဟိပေတေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကာဒသာတိ ဧဝံ ဝိနယရော ပုဂ္ဂလော ပဉ္စ ဆ သတ္တ အဋ္ဌ နဝ ဒသ ဧကာဒသ စ အာနိသံသေ လဘတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဣမေ အာနိသံသေ ဒဿေန္တော ဝိနယပရိယတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အာဒိဿ အာဒိဿာတိ ပုနပ္ပုနံ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ ဝိသုံ ဝိသုံ ကတ္ဝာ။ **အာယသ္မတော ဥပါလိဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ**တိ ဝိနယပရိယတ္တိံ နိဿာယ ဥပါလိတ္ထေရဿ ဂုဏံ ဘာသတိ ထောမေတိ ပသံသတိ။ ကသ္မာ? အပ္ပေဝ နာမ မမ ဝဏ္ဏနံ သုတ္ဝာပိ ဘိက္ခူ ဥပါလိဿ သန္တိကေ ဝိနယံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာ-ပုဏိတဗ္ဗံ မညေယ္ယုံ၊ ဧဝမိဒံ သာသနံ အဒ္ဓနိယံ ဘဝိဿတိ၊ ပဉ္စဝဿသဟဿာနိ ပဝတ္တိဿတီတိ။

တေ ဧ ဗဟူ ဘိက္ခူတိ တေ ဣမံ ဘဂဝတော ဝဏ္ဏနံ သုတ္ဝာ "ဣမေ ကိရာနိသံသေ နေဝ သုတ္တန္တိကာ, နဲ အာဘိဓမ္မိကာ လဘန္တိ"တိ ယထာပရိ-ကိတ္တိတာနိသံသာမိဂမေ ဥဿာဟဇာတာ ဗဟူ ဘိက္ခူ ထေရာ စ နဝါ စ မဇ္ဈိမာ စ အာယသ္မတော ဥပါလိဿ သန္တိကေ ဝိနယံ ပရိယာပုဏန္တိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **ဣဒါ**တိ နိပါတမတ္တမေဝ။

၄၃၉။ **ဥဒ္ဒိဿမာနေ**တိ အာစရိယေန အန္တေဝါသိကဿ ဥဒ္ဒိဿမာနေ၊ သော ပန ယသ္မာ အာစရိယေ အတ္တနော ရုစိယာ ဥဒ္ဒိသန္တေ ဝါ အာစရိယံ

---

[1] ဝတ္ထုပဋိပတ္တိ (သီ)

ယာစိတ္တာ အန္တေဝါသိကေန[1] ဥဒ္ဓိသာပေန္တေ ဝါ ယော နံ ဓာရေတိ၊ တသ္မိံ သဏ္ဌာယံ ကရောန္တေ ဝါ ဥဒ္ဓိဿမာနော နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ "ဥဒ္ဓိသန္တေ ဝါ ဥဒ္ဓိသာပေန္တေ ဝါ သဏ္ဌာယံ ဝါ ကရောန္တေ"တိ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တံ။ **ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေဟိ**တိ ခုဒ္ဒကေဟိ စ အနုခုဒ္ဒကေဟိ စ။ **ယာဝဒေဝါ**တိ တေသံ သံဝတ္တနမရိယာဒပရိစ္ဆေဒဝစနံ။ ဧဒိသံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧတောနိ ဟိ ယေ ဥဒ္ဓိသန္တိ ဥဒ္ဓိသာပေန္တိ သဏ္ဌာယန္တိ ဝါ၊ တေသံ တာဝ သံဝတ္တန္တိ၊ ယာဝ "ကပ္ပတိ နု ခေါ, နု ကပ္ပတိ နု ခေါ"တိ ကုက္ကုစ္စသင်္ခါတော ဝိပ္ပဋိသာရော, ဝိဟေသာ, ဝိစိကိစ္ဆာသင်္ခါတော မနောဝိလေခေါ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ။ အထ ဝါ **ယာဝဒေဝါ**တိ အတိသယဝဝတ္ထာပနံ၊ တသ သံဝတ္တန္တိတိ ဧဒိမိနာ သမ္ဗန္ဓော၊ ကုက္ကုစ္စာယ ဝိဟေသာယ ဝိလေခါယ အတိဝိယ သံဝတ္တန္တိ-ယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥပသမ္ပန္နဿ ဝိနယံ ဝိဝဏ္ဏေန္တိ**တိ ဥပသမ္ပန္နဿ သန္တိကေ တသ တသ္မိံ ဝိမတိံ ဥပ္ပါဒေတုကာမော ဝိနယံ ဝိဝဏ္ဏေတိ နိန္ဒတိ ဂရဟတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဝိလေခနသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၃-မောဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၄၄။ တတိယေ **အန္ဓဗ္ဗမာသ**န္တိ အနုပဋိပါဋိယာ အဗ္ဗမာသေ အဗ္ဗမာသေ၊ ယသ္မာ ပန သော ဥပေါသထဒိဝသေ ဥဒ္ဓိသိယတိ၊ တသ္မာ "အနုပေါသထိက"န္တိ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ။ **ဥဒ္ဓိဿမာနေ**တိ ဥဒ္ဓိသိယမာနေ။ ယသ္မာ ပန သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေ ဥဒ္ဓိသန္တေ[2] ဥဒ္ဓိသိယမာနော နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ "ဥဒ္ဓိသန္တေ"တိ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ။ **ယဒ္ဓ တတ္ထ အာပတ္တိ အာပန္နော**တိ တသ္မိံ အနာစာရေ စိတ္တေ ယံ အာပတ္တိ အာပန္နော။ **ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော**တိ အညာဏေန အာပန္နတ္တာ တဿာ အာပတ္တိယာ မောက္ခော နတ္ထိ၊ ယထာ ပန ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဋ္ဌိတော၊ တထာ ကာရေတဗ္ဗော။ ဒေသနာဂါမိနိဿ္ဓ အာပန္နော ဟောတိ, ဒေသာပေတဗ္ဗော၊ ဝုट္ဌာနဂါမိနိဿ္ဓ, ဝုट္ဌာပေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **သာဓုက**န္တိ သုဋ္ဌု။ **အဋ္ဌံ ကတ္တာ**တိ အတ္ထိကဘာဝံ ကတ္တာ၊ အတ္ထိကော ဟုတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

---

[1]-အန္တေဝါသိကေ (သီ၊ သျာ) [2]-ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန (က)

၄၄၇။ **ဓမ္မကမ္မေ**တိအာဒီသု မောဟာရောပနကမ္မံ အဓိပ္ပေတံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေव။ တိသမုဒ္ဒာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

မောဟနသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

၄-ပဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၄၉။ စတုတ္ထေ **ပဟာရံ ဒေန္တီ**တိ အာဝုသော ပိဌကံ ပညပေထ၊ ပါဒမောဝနံ အာဟရထာတိအာဒိနိ ဝတ္တာ တထာ အကရောန္တာနံ ပဟာရံ ဒေန္တိ။

၄၅၁။ **ပဟာရံ ဒေတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ဣတ္ထေ ပဟရိတု-ကာမတာယ ပဟာရေ ဒိန္နေ သစေပိ မရတိ၊ ပါစိတ္တိယမေव။ ပဟာရေန ဟတ္ထော ဝါ ပါဒေါ ဝါ ဘိဇ္ဇတိ၊ သီသံ ဝါ ဘိန္ဒံ[1] ဟောတိ၊ ပါစိတ္တိယမေव။ ယထာယံ သံဃမဇ္ဈေ နိ ဝိရောစတိ၊ တထာ နံ ကရောမိတိ ဧဝံ ဝိရူပ-ကရဏာဓိပ္ပါယေန ကဏ္ဏံ ဝါ နာသံ ဝါ ဆိန္ဒတိ၊ ဒုက္ကဋံ။

၄၅၂။ **အနုပသမ္ပန္နဿာ**တိ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသဿ ဝါ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတဿာပိ ပဟာရံ ဒေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ရတ္တစိတ္တော ဣတ္ထိ ပဟရတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

၄၅၃။ **ကေနစိ ဝိဟေဋ္ဌိယမာနော**တိ မနုဿေန ဝါ တိရစ္ဆာနဂတေန ဝါ ဝိဟေဋ္ဌိယမာနော။ **မောက္ခာဓိပ္ပါယော**တိ တတော အတ္တာနော မောက္ခံ ပတ္ထယမာနော။ **ပဟာရံ ဒေတိ**တိ ကာယကာယပဋိဗဒ္ဓနိဿဂ္ဂိယာနံ အညတရေန ပဟာရံ ဒေတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေပိ အန္တရာမဂ္ဂေ စောရံ ဝါ ပစ္စတ္ထိကံ ဝါ ဝိဟေဋ္ဌေတုကာမံ ဒိသ္မာ ''ဥပါသက ဣတ္ထေ တိဋ္ဌ၊ မာ အာဂမိ''တိ[2] ဝတ္ဝာ ဝစနံ အနာဒိယိတ္တာ အာဂစ္ဆန္တံ "ဂစ္ဆ ရေ"တိ မုဂ္ဂရေန ဝါ သတ္ထကေန ဝါ ပဟရိတ္တာ ယာတိ၊ သော စေ တေန ပဟာရေန မရတိ အနာပတ္တိယေဝ။ ဝါဠမိဂေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေव။ သမုဒ္ဒာနာဒိနိ ပနဿ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပဟာရသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ။

---

[1] ဆိဒ္ဒံ (သီ၊ က)

[2] မာ အာဂမာတိ (သီ)၊ မာ အာဂမိတ္ထာတိ (က)

၅-တလသတ္တိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၅၄။ ပဌမေ **တလသတ္တိကံ ဥဂ္ဂရန္တိ**တိ ပဟာရဒါနာကာရံ ဒသေတွာ ကာယမ္ပိ ကာယပဋိဗဒ္ဓမ္ပိ ဥစ္စာရေန္တိ။ **တေ ပဟာရသမုစ္ဆိတာ ရောဒန္တိ**တိ တေ ပဟာရပရိစိတာ ပုဗ္ဗေပိ လဒ္ဓပဟာရတ္တာ ဧဒါနိ စ ပဟာရံ ဒဿန္တိတိ မညမာနာ ရောဒန္တိတိ အတ္ထော။ ပဟာရသ မုစ္ဆိတာတိပိ သဗ္ဗာယန္တိ၊ တတ္ထ ပဟာရသ ဘီတာတိ အတ္ထော။

၄၅၇။ **ဥဂ္ဂရတိ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ဣတ္ထေ သစေ ဥဂ္ဂရိတ္တာ ဝိရဒ္ဓေါ ပဟာရံ ဒေတိ၊ အဝဿံ ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တဿ ပဟာရော သဟသာ ပတတိ၊ နပဟရိတုကာမတာယ ဒိန္နတ္တာ ဒုက္ကဋံ။ တေန ပဟာရေန ဟတ္ထာဒီသု ယံကိဉ္စိ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။

၄၅၈။ **မောက္ခာဓိပ္ပါယော တလသတ္တိကံ ဥဂ္ဂရတီ**တိ ဣတ္ထေ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေသု ဝတ္ထူသု ပုရိမနယေနေဝ တလသတ္တိကံ ဥဂ္ဂရန္တဿ အနာပတ္တိ။ သစေပိ ဝိရဒ္ဓိတ္တာ ပဟာရံ ဒေတိ၊ အနာပတ္တိယေဝ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ သဒ္ဒီ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။

တလသတ္တိကသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၆-အမူလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၅၉။ ဆဋ္ဌေ **အနုဒ္ဓံသေန္တီ**တိ တေ ကိရ သယံ အာကိဏ္ဏဒေါသတ္တာ "ဧဝံ ဘိက္ခု အမှေ နေဝ စောဒေဿန္တိ နသာရေဿန္တိ"တိ အတ္တပရိတ္တာဏံ ကရောန္တာ ပဋိကစ္စေဝ ဘိက္ခု အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန စောဒေန္တိ။ သေသမေတ္ထ တေရသကမ္ပိ အမူလကသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အမူလကသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇-သဠေ့ဗ္ဗသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၆၄။ သတ္တမေ **ဥပဒဟန္တီ**တိ ဥပ္ပါဒေန္တိ။ **ကုက္ကုစ္စံ ဥပဒဟတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ဝါစာယ ဝါစာယ အာပတ္တိ။ **အနုပသမ္ပန္နဿာ**တိ

သာမဏေရသ။ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ရဟောဝ မညေ တယာ နိသိန္နံ နိပန္နံ ဘုတ္တံ ပိတံ, သံဃမဇ္ဈေ ဇုဒ္ဓိဒ္ဓ ကတန္တိအာဒိနာ နယေန ကုက္ကုစ္စံ ဥပဒဟတိ၊ ဝါစာယ ဝါစာယ ဒုက္ခဋ္ဌ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိပိ အမူလကသဒိသာနေဝါတိ။

သဒ္ဓိစ္စသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

၈-ဥပဿုတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၁။ အဋ္ဌမေ **အဓိကရဏဇာတာနန္တိ** ဇေတေဟိ ဘဏ္ဍနာဒီဟိ ဥပ္ပန္နဝိဝါဒါဓိကရဏာနံ။ **ဥပဿုတိန္တိ** သုတိသမီပံ၊ ယတ္ထ ဌတ္ဝာ သက္ကာ ဟောတိ တေသံ ဝစနံ သောတုံ, တတ္ထာတိ အတ္ထော။ **ဂန္ဓတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဇော ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ။ **မန္တေန္တန္တိ** အညေန သဒ္ဓိံ အညဿိံ မန္တယမာနေ၊ မန္တေန္တေတိ ဝါ ပါဌော၊ အယမေဝတ္ထော။

၄၇၃။ **ဥပသမိဿာမီ**တိ ဥပသမံ ဂမိဿာမိ ကလဟံ နဂရိဿာမိ။ **အတ္ထာနံ ပရိမောစေဿာမီ**တိ မမ အကာရကဘာဝံ ကထေတ္ဝာ အတ္ထာနံ မောစေဿာမိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ သိယာ ဂိရိယံ သောတုကာမတာယ ဂမနဝသေန၊ သိယာ အဂိရိယံ ဌိတဋ္ဌာနံ အာဂန္ဓာ မန္တယမာနာနံ အဇာနာပနဝသေန၊ ရူပိယံ အညဝါဒကံ ဥပဿုတိတိ ဇုမာနိ ဟိ တိဏိ သိက္ခာပဒါနိ ကေပရိဏ္ဍေဒါနိ။ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဥပဿုတိသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉-ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၄။ နဝမေ **သစေ စ မယံ ဇာနေယျာမာ**တိ သစေ မယံ ဇာနေယျာမ။ စကာရော ပန နိပါတမတ္တမေဝ။ **ဓမ္မိကာနန္တိ** ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန ကတတ္ထာ ဓမ္မော ဇေတေသု အတ္ထိတိ ဓမ္မိကာနိ၊ တေသံ ဓမ္မိကာနံ စတုန္နံ သံဃကမ္မာနံ။ **ဒိယျတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ဇော ဝါစာယ ဝါစာယ

ပါစိတ္တိယံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀-ဆန္ဒံအဒတ္တွာဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၈၁။ ဒသမေ **ဝတ္ထု ဝါ အာရောစိတန္တိ** စောဒကေန စ စုဒိတကေန စ အတ္တနော ကထာ ကထိတာ, အနုဝိဇ္ဇကော သမ္မတော, ဇာနာဝတာပိ ဝတ္ထုမေव အာရောစိတံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေव။

ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဆန္ဒံ အဒတ္တာ ဂမနသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

၁၁-ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၈၄။ ဧကာဒသမေ **ယထာမိတ္တတာ**တိ ယထာမိတ္တတာယ၊ ယော ယော မိတ္တော, တဿ တဿ ဒေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧသ နယော သမ္ဘပဒေသု။ သေသံ ဥဏ္ဏာပနကာဒီသု ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပဒံ ဧကာဒသမံ။

၁၂-ပရိဏာမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၈၉။ ဒ္ဝါဒသမေ ယံ ဝတ္ထုံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ တိ"သကေ ပရိဏာမန-သိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယမေव။ အယမေဝ ဟိ ဝိသေသော—တတ္ထ အတ္တနော ပရိဏာမိတတ္တာ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဣဓ ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာမိတတ္တာ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယန္တိ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပရိဏာမနသိက္ခာပဒံ ဒုဒိဒသမံ။

သမတ္တော ဝဏ္ဏနာဂ္ဂမေန သဟမ္ဘိကဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

၉-ရတနဝဂ္ဂ

၁-အန္တေပုရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၉၄။ ရာဇဝဂ္ဂသ္မိ ပဋမသိက္ခာပဒေ **ဩရကော**တိ ပရိတ္တကော။ **ဥပရိ-ပါသာဒဝရဂတော**တိ ပါသာဒဝရသ္မိ ဥပရိဂတော။ **အယျာနံ ဝါ ဟသာ**တိ အယျာနံ ကာရဏာ၊ တေဟိ ဇာနာပိတတ္တာ ဇာနာမိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၄၉၇။ **ဝိတရံ ပတ္ထေတီ**တိ အန္တရံ ပသိတ္တာ ဃာတေတုံ ဣစ္ဆတိ။ **ရာဇန္တေပုရံ ဟတ္ထိသမ္ဗဒ္ဓန္တိ**အာဒိသု ဟတ္ထိဟိ သမ္ဗဒ္ဓေါ ဣတ္ထောတိ **ဟတ္ထိသမ္ဗဒ္ဓံ**[1]၊ ဟတ္ထိသမ္ဗာဓန္တိ အတ္ထော။ **အဿရထသမ္ဗဒ္ဓပဒေ**ပိ ဧသေဝ နယော။ သမ္ဗတ္တန္တိ[2] ကေစိ ပဋ္ဌန္တိ၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ ရညော အန္တေပုရေ ဟတ္ထိသမ္ဗဒ္ဓန္တိပိ ပါဋ္ဌော၊ တတ္ထ ဟတ္ထိနံ သမ္ဗဒ္ဓံ ဟတ္ထိသမ္ဗဒ္ဓန္တိ အတ္ထော၊ ရညော အန္တေပုရေ ဟတ္ထိ-သမ္ဗဒ္ဓေါ အတ္ထိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧသ နယော ဧသသပဒေသုပိ။ **ရဇနီယာနီ**တိ တသ္မိံ အန္တေပုရေ ဒေဿာနိ ရူပါဒိနိ။

၄၉၈။ **မုဒ္ဓါဝသိတ္တသ္ဿာ**တိ မုဒ္ဓနိ အဝသိတ္တသ္ဿ။ အနိက္ခန္တော ရာဇာ ဣတောတိ အနိက္ခန္တရာဇကံ။ တသ္မိံ **အနိက္ခန္တရာဇကေ**၊ သယနိဿရေတိ အတ္ထော။ ရတနံ ဝုစ္စတိ မဟေသီ၊ နိဋ္ဌတန္တိ[3] နိက္ခန္တံ၊ အနိဋ္ဌတံ[4] ရတနံ ဣတောတိ အနိဋ္ဌတရတနကံ၊ တသ္မိံ **အနိဋ္ဌတရတနကေ**[5]၊ သယနိဿရေတိ အတ္ထော။ ဧသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

အန္တေပုရသိက္ခာပဒံ ပဋ္ဌမံ။

၁-သမ္ဗတန္တိ (သီ၊ သျာ)၊ သမ္ဗတ္ထန္တိ (က)
၂-အနိဘတံ (သီ၊ သျာ)
၃-နိဘတန္တိ (သီ၊ သျာ)
၄-အနိဘတရတနကေ (သီ၊ သျာ)

၂-ရတနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀၂။ ဒုတိယေ **ဝိဿရိတ္ဝာ**တိ ပမုဿိတ္ဝာ[1]။ **ပုဏ္ဏပတ္တံ** နာမ သတတော ပဋ္ဌာ ကဟာပဏာ။ **ကျာဟံ ကရိဿာမီ**တိ ကိံ အဟံ ကရိဿာမိ။ **အာဘရဏံ ဩမုဉ္စိတ္ဝာ**တိ မဟာလတံ နာမ နဝကောဋ္ဌိအဋ္ဌနကံ အလင်္ကာရံ အပနေတ္ဝာ။

၅၀၄။ **အန္ဓေ ဝါ**သီတိ ပရိစာရကော။

၅၀၆။ **အပရိက္ခီတ္တသ ဥပစာရော**တိ ဩ ဥပစာရော နာမ အာရာမသဒ္ဒေ လေဋ္ဌုပါတာ၊ အာဝသထသ ပန သုပ္ပပါတော ဝါ မုသလပါတော ဝါတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ **ဥဋ္ဌဏ္ဍာတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ဩ ဇာတရူပ-ရဇတံ အတ္တနော အတ္ထာယ ဥဋ္ဌဏ္ဍန္တသ ဝါ ဥဋ္ဌဏ္ဍာပေန္တသ ဝါ နိဿဋ္ဌိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ သံဃဂဏပုဂ္ဂလစေတိယနဝကမ္မာနံ အတ္ထာယ ဒုက္ကဋံ၊ အဝသေသံ မုတ္တာဒိရတနံ အတ္တနော ဝါ သံဃာဒိနံ ဝါ အတ္ထာယ ဥဋ္ဌဏ္ဍန္တသ ဝါ ဥဋ္ဌဏ္ဍာပေန္တသ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ကပ္ပိယဝတ္ထု ဝါ အကပ္ပိယဝတ္ထု ဝါ ဟောတု၊ အန္တမသော မာတု ကဏ္ဏပိဋ္ဌနနတာလပဏ္ဏမ္ပိ ဂိဟိသန္တကံ ဘဏ္ဍာဂါရိက-သိသေန ပဋိသာမေန္တသ ပါစိတ္တိယမေဝ။

သစေ ပန မာတာပိတူနံ သန္တကံ အဝသံ ပဋိသာမေတမ္ဘံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ အတ္တနော အတ္ထာယ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိသာမေတမ္ဘံ။ ဧဒံ ပဋိသာမေတ္ဝာ ဒေဟီတိ ဝုတ္တေ ပန နဒ္ဓတိတိ ပဋိက္ခိပိတမ္ဘံ။ သစေ ပဋိသာမေဟီတိ ပါတေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပလိဗောဓော နာမ ဟောတိ၊ ပဋိသာမေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဟာရေ ကမ္မံ ကရောန္တာ ဝမ္ဗုကိအာဒယော ဝါ ရာဇဝလ္လဘာ ဝါ အတ္တနော ဥပကရဏဘဏ္ဍံ ဝါ သယနဘဏ္ဍံ ဝါ ပဋိသာမေတ္ဝာ ဒေထာတိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဆန္ဒေနပိ ဘယေနပိ နဒ္ဓတိ ကာတမ္ဗမေဝ၊ ဂုတ္တဋ္ဌာနံ ပန ဒဿေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဗလက္ကာရေန ပါတေတ္ဝာ ဂတေသု စ ပဋိသာမေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အဏ္ဏာရာမေ ဝါ အဏ္ဏာဝသထေ ဝါတိ ဩ သစေ မဟာဝိဟာရသဒိသော မဟာရာမော ဟောတိ၊ တတ္ထ ပါကာရပရိက္ခိတ္တေ ပရိဝေဏေ ယတ္ထ ဘိက္ခူဟိ ဝါ သာမဏေရေဟိ ဝါ ဂဟိတံ ဘဝိဿတီတိ သက်ာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာဒိသေ ဧဝ ဌာနေ ဥဋ္ဌဏ္ဍိတ္ဝာ ဝါ ဥဋ္ဌဏ္ဍာပေတ္ဝာ ဝါ ဌပေတမ္ဘံ။ မဟာဗောဓိဋ္ဌာရ-ကောဋ္ဌကအမ္ဗဂ်ဏသဒိသေသု[2] ပန မဟာဇနသဏ္ဌရဏဋ္ဌာနေသု နဒ္ဓတမ္ဘံ၊ ပလိဗောဓော နာ ဟောတိ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တံ "ကော မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တော နိမနုဿဋ္ဌာနေ ကိဉ္စိ ဘဏ္ဍံ ပဿတိ၊ အာကိဏ္ဏမနုဿေပိ ဇာတေ မနုဿာ

---

[1] သမ္ဘုဿိတ္ဝာ (သီ) [2] မဟာဗောဓိဋ္ဌာရကအမ္ဗဂ်ဏသဒိသေသု (သီ)

တမေဝ ဘိက္ခုံ အာသင်္ကန္တိ၊ တသ္မာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ သာမိကေသု အာဂတေသု တံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သစေ သာမိကေ နေ ပဿတိ၊ ပတိရူပံ ကရိဿတီ''တိ။

ရူပေန ဝါ နိမိတ္တေန ဝါ သညာဏံ ကတ္တာတိ ဣတ္ထေ ရူပံ နာမ အန္ဓော-ဘက္ခိကာယ ဘက္ခံ၊ တသ္မာ ဘက္ခိကံ မုဏ္ဍိတ္တာ ဂဏ္ဍေတ္တာ ဣတ္ထေကာ ကဟာပဏာ ဝါ ဇာတရူပရဇတံ ဝါတိ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။ **နိမိတ္တန္တိ** လဉ္ဇနာဒိ၊ တသ္မာ လဉ္ဇိတာယ ဘက္ခိကာယ မတ္တိကာလဉ္ဇနန္တိ ဝါ လာခါလဉ္ဇနန္တိ ဝါ နီလ-ပိလောတိကာယ ဘက္ခိကာ ကတာတိ ဝါ, သေတပိလောတိကာယ ကတာတိ ဝါ ဧဝမာဒိ သဗ္ဗံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။

ဘိက္ခု ပတိရူပါတိ လဇ္ဇိနော ကုက္ကုစ္စကာ။ လောလဇာတိကာနံ ဟိ ဟတ္ထေ ဌပေတုံ နေ လဘတိ။ ယော ပန နေဝ တမ္မာ အာဝါသာ ပက္ကမတိ၊ နေ သာမိကေ ပဿတိ၊ တေနာပိ အတ္တနော စိဝရာဒိမူလံ နေ ကာတဗ္ဗံ၊ ထာဝရံ ပန သေနာသနံ ဝါ စေတိယံ ဝါ ပေါက္ခရဏိ ဝါ ကာရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဒိဋ္ဌသုတ အဒ္ဒုနော အစ္ဆယေန သာမိကော အာဂစ္ဆတိ၊ ''ဥပါသက တဝ သန္တကေန ဣဒံ နာမ ကတံ၊ အနုမောဒါဟိ''တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ အနုမောဒတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။ နော စေ အနုမောဒတိ၊ ''မမ ဓနံ ဒေထာ''တိ စောဒေတိ-ယေဝ၊ အညံ သမာဒပေတ္တာ ဒါတဗ္ဗံ။

၅၀၇။ **ရတနသမ္မတံ ဝိဿာသံ ဂဏ္ဍာတိ**တိအာဒိသု အာမာသမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အနာမာသံ နေ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ရတနသိက္ခာပဒံ ဒုတိယံ။

၃-ဝိကာလဂါမပုဗ္ဗိသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀၈။ တတိယေ **တိရစ္ဆာနကထန္တိ** အရိယမဂ္ဂသ္မာ တိရစ္ဆာနဘူတံ ကထံ။ **ရာဇကထန္တိ** ရာဇပဋိသံယုတ္တံ ကထံ။ **စောရကထာ**ဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။

၅၁၂။ **သန္ဓိ ဘိက္ခုန္တိ** ဣတ္ထေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ စာရိတ္တသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တမေဝ။ သစေ သမ္ဗဟုလာ ကေနစိ ကမ္မေန ဂါမံ ပဝိသန္တိ၊ ''ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနံ

အာပုဏ္ဏာမိ''တိ သမ္ဘေဟိ အညမညံ အာပုစ္ဆိတမ္ပိ။ တသ္မိံ ဂါမေ တံ ကမ္မံ နသမ္ဘဇ္ဇတိတိ အညံ ဂါမံ ဂန္ဆန္တိ၊ ဂါမသတမ္ပိ ဟောတု၊ ပုန အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သစေ ပန ဥဿာဟံ ပဋ္ဌပ္ပဿမ္ဘေတွာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တာ အန္တရာ အညံ ဂါမံ ပဝိသိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ ပုန အာပုစ္ဆိတမ္ပမေဝ။

ကုလဃရေ ဝါ အာသနသာလာယ ဝါ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္တာ တေလဘိက္ခာယ ဝါ သပ္ပိဘိက္ခာယ ဝါ စရိတုကာမော ဟောတိ၊ သစေ ပဿေ ဘိက္ခု အတ္ထိ၊ အာပုစ္ဆိတ္တာ ဂန္တမ္ပိ။ အသန္တေ နတ္ထိတိ ဂန္တမ္ပိ။ ဝိထိံ ဩတရိတ္တာ ဘိက္ခုံ ပဿတိ၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အနာပုစ္ဆိတ္တာပိ စရိတမ္ပမေဝ။ ဂါမမဇ္ဈေန မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ တေန ဂစ္ဆန္တဿ တေလာဒိဘိက္ခာယ စရိဿာမိတိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ သစေ ပဿေ ဘိက္ခု အတ္ထိ၊ အာပုစ္ဆိတ္တာ စရိတမ္ပိ။ မဂ္ဂါ အနောက္ကမ္မ ဘိက္ခာယ စရန္တဿ ပန အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အပရိက္ခိတ္တဿ ဂါမဿ ဥပစာရော အဒိန္နာဒါနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၁၅။ **အန္တရာရာမန္တိ**အာဒီသု နု ကေဝလံ အနာပုစ္ဆာ, ကာယမ္ပန္ဓနံ အမ္ပဒ္ဓိတ္တာ သဝိသေသံ အပါရုပိတ္တာ ဂစ္ဆန္တဿပိ အနာပတ္တိ။ **အာပဒါသု**တိ သီဟော ဝါ ဗျဂ္ဃော ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ မေဃော ဝါ ဥဋ္ဌေတိ၊ အညော ဝါ ကောစိ ဥပဒ္ဒဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနာပတ္တိ။ ဝေရုပါသု အာပဒါသု ဗဟိဂါမတော အန္တောဂါမံ ပဝိသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝज्ज်၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဝိကာလဂါမပ္ပဝိသနသိက္ခာပဒံ တတိယံ။

၄-သူစိဃရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၁၇။ စတုတ္ထေ ဘေဒနမေဝ ဘေဒနကံ၊ တံ အဿ အတ္ထီတိ ဘေဒနက-မေဝ။ **အရုဏိကေ**တိ အရုဏိဒနုကေ။ **ဝိမေ**တိ ဝေမကေ[1]။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝज्ज်၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သူစိဃရသိက္ခာပဒံ စတုတ္ထံ။

၁-ဝိဒ္ဓေတိ ဝိဒ္ဓကေ (သီ)၊ ဝိထေတိ ဝိထကေ (သျာ)

၅-မဏ္ဍသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၂။ ပဏ္ဍေ **ဆေဒနကံ** ဝုတ္တနယမေဝ။

ဆိန္ဒိတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇတိတိ ဣဏ္ဍ သစေ နဆိန္ဒိတုကာမော ဟောတိ၊ ဘူမိယံ နိခဏိတ္ဝာ ပမာဏံ ဥပရိ ဒဿေတိ၊ ဥတ္တာနံ ဝါ ကတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဝါ တုလာသဏ္ဌာနေ ဌပေတ္ဝာ အဋ္ဌံ ကတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသ-မေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ။

မဏ္ဍသိက္ခာပဒံ ပဏ္ဍမံ။

၆-တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၆။ ဆဋ္ဌေ တူလံ ဩနဒ္ဓမေတ္ထာတိ **တူလောနဒ္ဓံ**၊ တူလံ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဥပရိ စိမိလိကာယ ဩနဒ္ဓန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ။

တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပဒံ ဆဋ္ဌံ။

၇-နိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၃၁။ သတ္တမေ **နိသီဒနံ အနုညာတံ ဟောတီ**တိ ကတ္ထ အနုညာတံ? စီဝရကွန္ဓကေ ပဏ္ဍိတဘောဇနဝတ္ထုသ္မိံ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကာယဂုတ္တိယာ စီဝရဂုတ္တိယာ သေနာသနဂုတ္တိယာ နိသီဒန"န္တိ[1]။ **သေယ္ယထာပိ ပုရာဏာသိကောဋ္ဌော**တိ ယထာ နာမ ပုရာဏစမ္မကာရောတိ အတ္ထော။ ယထာ ဟိ စမ္မကာရော စမ္မံ ဝိတ္ထတံ ကရိဿာမီတိ ဣတော စ စတော စ သမဋ္ဌတိ၊ ကမ္ပတိ။ ဧဝံ သောပိ တံ နိသီဒနံ။ တေန တံ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ။ **နိသီဒနံ နာမ သဒ္ဒသံ ဝုစ္စတီ**တိ သန္ဌတသဒိသံ သန္ဌရိတ္ဝာ ကေသ္မိံ အန္တေ သုဂတဝိဒတ္ထိယာ ဝိဒတ္ထိ-မတ္တေ ပဒေသေ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဖာလေတ္ဝာ တိသော ဒသာ ကရိယန္တိ၊ တာဟိ ဒသာဟိ သဒ္ဒသံ နာမ ဝုစ္စတိ၊ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ။

နိသီဒနသိက္ခာပဒံ သတ္တမံ။

---

[1] ၁-၆ ၃-၄၁၀-ဝိဌေ။

၈-ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၃၇။ အဋ္ဌမေ **ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိ အနုညာတာ ဟောတီ**တိ ကတ္ထ အနုညာတာ? စီဝရကွန္ဓကေ ဗေလဋ္ဌသီသဝတ္ထုသ္မိံ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယဿ ကဏ္ဍု ဝါ ပိဋကာ ဝါ အဿာဝေါ ဝါ ထုလ္လကစ္ဆု ဝါ အာဗာဓော၊ တဿ ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိ"န္တိ[1]။

၅၃၉။ **ယဿ အဝေနာဘိ ဥဒ္ဓဇာဏုမဏ္ဍလန္တိ** ယဿ ဘိက္ခုနော နာဘိယာ ဟေဋ္ဌာ ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ ဥပရိ။ **ကဏ္ဍု**တိ ကစ္ဆု။ **ပိဋကာ**တိ လောဟိတတုဏ္ဍိကာ သုခုမပိဋကာ။ **အဿာဝေါ**တိ အရိသဘဂန္ဓရမဓုမေဟာဒိနံ[2] ဝသေန အသုစိပဋ္ဌရဏကံ။ **ထုလ္လကစ္ဆု ဝါ အာဗာဓော**တိ မဟာပိဋကာဗာဓော ဝုစ္စတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေव။ ဆသမုဋ္ဌာနံ။

ကဏ္ဍုပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပဒံ အဋ္ဌမံ။

၉-ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၄၂။ နဝမေ **ဝဿိကသာဋိကာ အနုညာတာ ဟောတီ**တိ ကတ္ထ အနုညာတာ? စီဝရကွန္ဓကေ ဝိသာခါဝတ္ထုသ္မိံ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿိကသာဋိက"န္တိ[3]။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေव။ ဆသမုဋ္ဌာနံ။

ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒံ နဝမံ။

၁၀-နန္ဒတ္ထေရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၄၇။ ဒသမေ **စတုရင်္ဂုလောမကော**တိ စတူဟိ အင်္ဂုလေဟိ ဥိနကပ္ပမာဏော၊ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ ဆသမုဋ္ဌာနံ။

နန္ဒတ္ထေရသိက္ခာပဒံ ဒသမံ။

သမတ္တော ဝဏ္ဏနာဂ္ဂမေန ရတနဝဂ္ဂေါ နဝမော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါတိအာဒိ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ
ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

ပါစိတ္တိယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

---

[1] ၁-ဝိ ၃-၄၁၀-ဝိဋ္ဌေ။ [2] ဘဂန္ဓရဗမေဟာဒိနံ (သီ) [3] ၃-ဝိ ၃-၄၀၈-ဝိဋ္ဌေ။

၆–ပါဠိဒေသနိယကဏ္ဍ

၁–ပဌမပါဠိဒေသနိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပါဠိဒေသနိယာ ဓမ္မာ၊ ခုဒ္ဒကာနံ အနန္တရာ။
ဌပိတာ ယေ အယံ ဒါနိ၊ တေသံ ဘဝတိ ဝဏ္ဏနာ။

၅၅၂။ ပဌမပါဠိဒေသနိယေ တာဝ **ပဋိက္ကမနကာလေ**တိ ပဋိက္ကာယ စရိတ္ဝာ ပဋိအာဂမနကာလေ။ **သမ္ဗေ အဂ္ဂဟေသိ**တိ သမ္ဗမေဝ အဂ္ဂဟေသိ။ **ပဝေဒေန္တီ**တိ ကမ္မမာနာ။ **အပေဟိ**တိ အပဂစ္ဆ။

၅၅၃။ **ဂါရယှံ အာဝုသော**တိအာဒိ ပဋိဒေသေတမ္ဘာကာရဒဿနံ။ **ရထိကာ**တိ ရန္တာ။ **ဗ္ယူဟ**န္တိ အနိမ္ဓိဗ္ဗိတ္ဝာ ဌိတာ ဂတပစ္စာဂတရန္တာ။ **သိင်္ဃာဋကန္တိ** စတုက္ကောဏံ ဝါ တိကောဏံ ဝါ မဂ္ဂသမောဝနဋ္ဌာနံ။ **ဃရန္တိ** ကုလဃရံ။ ဧတေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဌတ္ဝာ ဂဏ္ဍန္တသ ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ အဏ္ဏောဟာရေ အဏ္ဏောဟာရဂဏနာယ ပါဠိဒေသနိယံ။ ဟတ္ထိသာလာဒီသု ဂဏ္ဍန္တသာပိ ဧသေဝ နယော။ ဘိက္ခုနိ ရထိကာယ ဌတ္ဝာ ဒေတိ၊ ဘိက္ခု သစေပိ အန္တရာရာမာဒီသု ဌတ္ဝာ ဂဏ္ဍာတိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ ''အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌာယာ''တိ ဟိ ဝစနတော ဘိက္ခုနိယာ အန္တရဃရေ ဌတ္ဝာ ဒဒမာနာယ ဝသေနေတ္ထ အာပတ္တိ ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ဘိက္ခု သေ ဌိတဋ္ဌာနံ ပန အပ္ပမာဏံ။ တသ္မာ သစေပိ ဝီထိအာဒီသု ဌိတော ဘိက္ခု အန္တရာရာမာဒီသု ဌတ္ဝာ ဒဒမာနာယ ဘိက္ခုနိယာ ဂဏ္ဍာတိ၊ အနာပတ္တိယေဝ။

ယာဝမကာလိကံ သတ္ထာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကံ အာဟာရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အဏ္ဏောဟာရေ အဏ္ဏောဟာရေ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ဣဒံ အာမိသေန အသမ္ဘိန္နံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ သမ္ဘိန္နေ ပန ကေရသေ ပါဠိဒေသနိယမေဝ။ **ကေတော ဥပသမ္ပန္နာယာ**တိ ဘိက္ခုနိနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ။ ဘိက္ခုနံ သန္တိကေ ဥပသမ္ပန္နာယ ပန ယထာဝတ္ထုကမေဝ။

၅၅၆။ **ဒါပေတိ နဒေတိ**တိ အညာတိကာ အညေန ကေနစိ ဒါပေတိ၊ တံ ဂဏ္ဍန္တသ အနာပတ္တိ။ **ဥပနိက္ခိပိတ္ဝာ ဒေတိ**တိ ဘူမိယံ ဌပေတ္ဝာ ''ဣဒံ အယျ တုမ္ဟာကံ ဒမ္မီ''တိ ဒေတိ၊ ဧဝံ ဒိန္နံ ''သာဓု ဘဂိနိ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ တာယ ဧဝ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ အညေန ဝါ ကေနစိ ပဋိဂ္ဂဟာပေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သိက္ခမာနာယ သာမဏေရိယာတိ တောသံ ဒဒမာနာနံ ဂဏ္ဍုပ္ပဿ အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေव။

ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဌမပါဋိဒေသနီယံ။

၂-ဒုတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၅၀။ ဒုတိယေ **အပသက္ကေ တာဝ ဘဂိနိ**တိအာဒိ အပသာဒေတမ္ဘာကာရ-ဒဿနံ။ **အတ္ထနော ဘတ္တံ ဒါပေတိ နာ ဒေတီ**တိ ထေ သစေပိ အတ္ထနော ဘတ္တံ ဒေတိ၊ ဇုမိနာ သိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိယေဝ၊ ပုရိမသိက္ခာပဒေန အာပတ္တိ။ **အညေသံ ဘတ္တံ ဒေတိ နာ ဒါပေတီ**တိ ထေ သစေပိ ဒါပေယျ၊ ဇုမိနာ သိက္ခာပဒေန အာပတ္တိ ဘဝေယျ။ ဒေန္တိယာ ပန နေဝ ဇုမိနာ နာ ပုရိမေန အာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာ-ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယပါဋိဒေသနီယံ။

၃-တတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၆၂။ တတိယေ **ဥဘတောပသန္နန္တိ** ဒ္ဝိဟိ ပသန္နံ ဥပါသကေနပိ ဥပါသိကာယပိ။ တသ္မိံ ကိရ ကုလေ ဥဘောပိ တေ သောတာပန္နာယေဝ။ **ဘောဇေန ဟာယတီ**တိ ဒေသံ ဟိ ကုလံ သစေပိ အသီတိကောဋိခေါ် ဟောတိ၊ ဘောဇေဟိ ဟာယတိယေဝ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ တတ္ထ နေဝ ဥပါသိကာ, နာ ဥပါသကော ဘောဇေ ရက္ခတိ။

၅၆၉။ **ယရတော နိဟရိတ္တာ ဒေန္တိ**တိ အာသနသာလံ ဝါ ဝိဟာရံ ဝါ အာနေတ္တာ ဒေန္တိ။ သစေပိ အနာဂတေ ဘိက္ခုမှိ ပဌမံယေဝ နိဟရိတ္တာ ဒ္ဝါရေ ဌပေတ္တာ ပစ္ဆာ သမ္ပတ္တသ ဒေန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုံ ပန ဒိသ္မာ အန္တောဇေဟတော နိဟရိတ္တာ ဒိယျမာနံ နာ ဝဋ္ဋတိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ သေသမေတ္ထ

ဥတ္တာနမေဝ။ ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

တတိယပါဠိဒေသနိယံ။

၄-စတုတ္ထပါဠိဒေသနိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၇၀။ စတုတ္ထေ **အဝရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ**တိ ပဋိဝိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။

၅၇၃။ **ပဠုန္နံ ပဋိသံဝိဒိတန္တိ** ပဠုသု သဟမ္မိကေသု ယံကိဉ္စိ ပေသေတွာ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ အာဟရိဿာမာတိ ပဋိသံဝိဒိတံ ကတမ္မိ အပ္ပဋိသံဝိဒိတ-မေဝါတိ အတ္ထော။ **အာရာမံ အာရာမူပစာရံ ဌပေတ္တွာ**တိ အာရညကသေနာ-သနာရာမဿ တဿ ဥပစာရဿ ဌပေတ္တွာ ဥပစာရတော နိက္ခန္တံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဘိက္ခုံ ဒိဿွာ ဝါ ဂါမံ အာဂတဿ ဝါ ပဋိသံဝိဒိတံ ကတမ္မိ အပ္ပဋိသံဝိဒိတမေဝ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **သစေ သာသက်ံ ဟောတိ၊ သာသက်န္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ** ကသ္မာ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ? အာရာမေ စောရေ ဝသန္တေ အမှာကံ နာရောစေန္တိတိ ဝစနပဋိမောစနတ္ထံ။ **စောရာ ဝတ္တဗ္ဗာ မနုဿာ ဇုဏ္ဏပစရန္တိ**တိ ကသ္မာ ဝတ္တဗ္ဗံ? အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကေဟိ အမှေ ဂဏှာပေန္တိတိ ဝစနပဋိမောစနတ္ထံ။

ယာဝဒတ္ထာ ပဋိသံဝိဒိတေ တဿာ ပရိဝါရော အာဟရိယျတီတိ ယာဝဒတ္ထာ ပဋိသံဝိဒိတံ ကတ္တာ ကိံ သုဒ္ဓယာဝဒတ္ထာ ဒိန္နာယ ပူဝဘတ္တာဒိနိပိ ဧတိဿာ ယာဝဒတ္ထာ ပရိဝါရံ ကတ္တာ ဒဿာမာတိ ဧဝံ ယံကိဉ္စိ အာဟရန္တိ၊ သဗ္ဗံ ပဋိသံဝိဒိ-တမေဝ ဟောတိ။ **ဘတ္တေန ပဋိသံဝိဒိတေ**တိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ အသုကံ နာမ ကုလံ ပဋိသံဝိဒိတံ ကတ္တာ ခါဒနိယာဒိနိ ဂဟေတ္တာ ဂစ္ဆတီတိ သုတ္တာ အညာနိပိ တေန သဒ္ဓိံ အတ္တနော ဒေယျမဲ့ အာဟရန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ယာဝဒတ္ထာ ပဋိသံဝိဒိတံ ကတ္တာ ပူဝံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ အာဟရန္တိ၊ ဧတမ္မိ ဝဋ္ဋတိတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။

၅၇၅။ **ဂိလာနဿာ**တိ အပ္ပဋိသံဝိဒိတေပိ ဂိလာနဿ အနာပတ္တိ။ **ပဋိသံဝိဒိတေ ဝါ ဂိလာနဿ ဝါ သေသကန္တိ** ဧကဿတ္ထာယ ပဋိသံ-ဝိဒိတံ ကတ္တာ အာဟရံ၊ တဿ သေသကံ အညဿာပိ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ စတုန္နံ ပဠုန္နံ ဝါ ပဋိသံဝိဒိတံ ကတ္တာ ဗဟုံ အာဟရံ ဟောတိ၊ အညေသမ္မိ ဒါတုံ ဣစ္ဆန္တိ၊

ဧတမ္ပိ ပဋိသံဝိဒိတသေသကမေဝ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ[1] ဝဋ္ဋတိ။ အထ အဓိကမေဝ ဟောတိ၊ သန္ဓိမိ မောစေတ္ဝာ ဌပိတံ ဒုတိယဒိဝသေပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဂိလာနသ္သ အာဟဋ္ဌာဝသေသေပိ ဧသေဝ နယော။ ယံ ပန အပ္ပဋိသံဝိဒိတမေဝ ကတ္ဝာ အာဘတံ၊ တံ ဗဟိအာရာမံ ပေသေတ္ဝာ ပဋိသံဝိဒိတံ ကာရေတ္ဝာ အာဟရာ-ပေတမ္ပိ၊ ဘိက္ခူဟိ ဝါ ဂန္ဓာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဂဟေတမ္ပိ။ ယမ္ပိ ဝိဟာရမဇ္ဈေန ဂစ္ဆန္တာ ဝါ ဝနစရကာဒယော ဝါ ဝနတော အာဟရိတ္ဝာ ဒေန္တိ၊ ပုရိမ-နယေနေဝ ပဋိသံဝိဒိတံ ကာရေတမ္ပိ။ **တ္ထဇာတကန္တိ** အာရာမေ ဇာတက-မေဝ မူလခါဒနိယာဒိ အညေန ကပ္ပိယံ ကတ္ဝာ ဒိန္နံ ပရိဘုဉ္ဇတော အနာပတ္တိ။ သစေ ပန တံ ဂါမံ ဟရိတ္ဝာ ပစိတ္ဝာ အာဟရန္တိ၊ နေ ဝဋ္ဋတိ။ ပဋိသံဝိဒိတံ ကာရေတမ္ပိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

စတုတ္ထပါဋိဒေသနီယံ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

ပါဋိဒေသနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

---

[1] သမ္ဗမ္ပိ (သီ)

၇—သေခ်ိယာကဏ္ဍ

၁-ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

ယာနိ သိက္ခိတသိက္ခေန၊ **သေခိယာနိ**တိ တာဒိနာ။
ဘာသိတာနိ အယံ ဒါနိ၊ တေသမ္ပိ ဝဏ္ဏနာဂ္ဂမော။

၅၇၆။ တတ္ထ **ပရိမဏ္ဍလ**န္တိ သမန္တတော မဏ္ဍလံ။ **နာဘိမဏ္ဍလံ ဇာဏုမဏ္ဍလ**န္တိ ဥဒ္ဓံ နာဘိမဏ္ဍလံ အဓော ဇာဏုမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တေန ဇာဏုမဏ္ဍလဿ ဟေဋ္ဌာ ဇဏ္ဍိကတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တံ နိဝါသနံ သြတာရေတွာ နိဝါသေတဗ္ဗံ၊ တတော ပရံ သြတာရေန္တဿ ဒုက္ကဋန္တိ ဝုတ္တံ။ ယထာ နိသိန္နဿ ဇာဏုမဏ္ဍလတော ဟေဋ္ဌာ စတုရင်္ဂုလမတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ နိဝါသေန္တဿ ပန နိဝါသနံ ပမာဏိကံ ဝဋ္ဋတိ။ တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီဃတော မုဋ္ဌိပ္ပမာဏံ တိရိယံ အဗ္ဘုတေယျဟတ္ထံ။ တာဒိသဿ ပန အလာဘေ တိရိယံ ဒွိဟတ္ထပမာဏမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ ဇာဏုမဏ္ဍလပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ၊ နာဘိမဏ္ဍလံ ပန စိဝရေနာပိ သက္ကာ ပဋိစ္ဆာဒေတုန္တိ။ တတ္ထ ကေပဋ္ဌစိဝရံ ဧဝံ နိဝတ္ထမ္ပိ နိဝတ္ထဋ္ဌာနေ[1] နတ္ထိ၊ ဒုပဋ္ဌံ ပန တိဋ္ဌတိ။

သြလမ္ဗေ ဇေ နိဝါသေတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ဣတ္ထေ နကေဝလံ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ သြလမ္ဗေတ္ဝာ နိဝါသေန္တဿေဝ ဒုက္ကဋံ၊ ယေ ပနညေ ''တေန ခေါ ပန သမယေန ဆမ္ဘဋ္ဌိယာ ဘိက္ခူ ဂိဟိနိဝတ္ထံ နိဝါသေန္တိ ဟတ္ထိသောဏ္ဍကံ မ္ဗဟုဝါလကံ စတုက္ကဏ္ဏကံ တာလဝဏ္ဏကံ သတဝလိကံ နိဝါသေန္တိ''တိ-အာဒိနာ[2] နယေန ခန္ဓကေ နိဝါသနဒေါသာ ဝုတ္တာ၊ တထာ နိဝါသေန္တဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ တေ သမ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေန္တဿ န ဟောန္တိ။ အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပန တတ္ထေဝ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အသ္ဓိ ဗ္ဗာတိ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ သြလမ္ဗေတ္ဝာ နိဝါသေဿာမီတိ ဧဝံ အသ္ဓိ ဗ္ဗ၊ အထ ခေါ ပရိမဏ္ဍလံယေဝ နိဝါသေဿာမီတိ ဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ အပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေန္တဿ အနာပတ္တိ။ **အဿတိ ယာ**တိ အညဝိဟိတဿာပိ တထာ နိဝါသေန္တဿ အနာပတ္တိ။ **အဇာနန္တဿာ**တိ ဣတ္ထေ နိဝါသနဝတ္ထံ အဇာနန္တဿ မောက္ခော နတ္ထိ။ နိဝါသနဝတ္ထံ ဟိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ တဿ အနုဂ္ဂဟဏမေဝဿ အနာဒရိယံ။ တံ ပန သ္ဓိ ဗ္ဗ အနုဂ္ဂဏ္ဟန္တဿ[3] ယုဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဥဂ္ဂဟိတဝတ္ထေဝါပိ ယော အာရုဠ္ဍဘာဝံ ဝါ သြရုဠ္ဍဘာဝံ ဝါ န ဇာနာတိ၊

၁-ဌာနေ (သီ၊ သျာ) ၂-ဝိ ၄-၂ ၇၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အနုဂ္ဂဏ္ဟန္တဿေဝ (သီ၊ သျာ)

တသ အနာပတ္တိ။ ကုရန္ဒိယံ ပန ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတုံ အဇာနန္တသ အနာပတ္တိတိ ဝုတ္တံ။ ယော ပန သုကၠဇဏ္ဍော ဝါ မဟာပိဏ္ဍိကမံသော ဝါ ဟောတိ၊ တသ သာရုပ္ပတ္ထာယ ဇာဏုမဏ္ဍလတော အဋ္ဌင်္ဂုလာမိကမ္ပိ ဩတာရေတွာ နိဝါသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဝိလာနသာတိ ဇဏ္ဍယ ဝါ ပါဒေ ဝါ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဥက္ခိပိတွာ ဝါ ဩတာရေတွာ ဝါ နိဝါသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အာပဒါသု**တိ ဝါဋမိဂါ ဝါ စောရာ ဝါ အနုဗန္ဓန္တိ၊ ဧဝရူပါသု အာပဒါသု အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။ ဖုဿဒေဝတ္ထေရော အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ တိဝေဒနန္တိ အာဟ။ ဥပတိဿတ္ထေရော ပန အနာဒရိယံ ပဋိစ္စာတိ ဝုတ္တတ္တာ လောကဝဇ္ဇံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ အာဟ။

၅၇၇။ **ပရိမဏ္ဍလံ ပါရုပိတဗ္ဗန္တိ** တေန ခေါ ပန သမယေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ။ ဂိဟိပါရုတံ ပါရုပန္တိတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ အနေကပ္ပကာရံ ဂိဟိပါရုပနံ အပါရုပိတွာ ဣဓ ဝုတ္တနယေနေဝ ဥဘော ကဏ္ဏေ သမံ ကတွာ ပါရုပနဝတ္ထုံ ပူရေန္တေန ပရိမဏ္ဍလံ ပါရုပိတဗ္ဗံ။ ဣမာနိ စ ဒွေ သိက္ခာပဒါနိ အဝိသေသေန ဝုတ္တာနိ။ တသ္မာ ဝိဟာရေပိ အန္တရဃရေပိ ပရိမဏ္ဍလမေဝ နိဝါသေတဗ္ဗံ ပါရုပိတဗ္ဗဉ္စာတိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ သဒ္ဓိံ ထေရဝါဒေန။

၅၇၈။ **ကာယံ ဝိဝရိတ္တာ**တိ ဇတ္တုမ္ပိ ဥရမ္ပိ ဝိဝရိတ္တာ။ **သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေနာ**တိ နေ သသီသံ ပါရုတေန၊ အထ ခေါ ဂဏ္ဌိကံ ပဋိမုဉ္စိတ္တာ အနုဝါတန္တေန ဂိဝံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဥဘော ကဏ္ဏေ သမံ ကတွာ ပဋိသံဟရိတ္တာ ယာဝ မဏိဗန္ဓံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အန္တရဃရေ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ ဂလဝါဋကတော ပဋ္ဌာယ သီသံ, မဏိဗန္ဓတော ပဋ္ဌာယ ဟတ္ထေ, ပိဏ္ဍိမံသတော စ ပဋ္ဌာယ ပါဒေ ဝိဝရိတ္တာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။

၅၇၉။ **ဝါသုပဂတသာ**တိ ဝါသတ္ထာယ ဥပဂတသ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ ကာယံ ဝိဝရိတ္တာပိ နိသီဒတော အနာပတ္တိ။

၅၈၀။ **သုသံဝုတော**တိ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ အကိဋ္ဌာပေန္တော၊ သုဝိနီ-တောတိ အတ္ထော။

. ၁-ဝိ ၄-၂၇၈-ဝိဒ္ဓေ။ ၂-ဇာဏုမ္ပိ (သျာ၊က)

၅၀၂။ **ဩကိုတ္ကစက္ခု**။တိ ဟေဋ္ဌာ ဓိတ္ကစက္ခု ဟုတ္တာ။ **ယုဂမတ္တံ ပေက္ခ-မာနော**တိ ယုဂယုတ္တကော ဟိ ဒန္တော အာဇာနေယ္ယော ယုဂမတ္တံ ပေက္ခတိ ပုရတော စတုဟတ္ထပ္ပမာဏံ ဘူမိဘာဂံ၊ ဣမိနာပိ ဇောကံ ပေက္ခန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ။ **ယော အနာဒရိယံ ပဋိစ္စ တဟံ တဟံ ဩလောကေန္တော**တိ ယော တံတံဒိသာဘာဂံ ပါသာဒံ ကူဋာဂါရံ ဝိထိံ ဩလောကေန္တော ဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ ကေသဉ္စိ ပန ဌာနေ ဌတ္တာ ဟတ္ထိအဿာဒိပရိဿယဘာဘာဝံ ဩလောကေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နိသီဒန္တေနာပိ ဩကိုတ္ကစက္ခုနာဝ နိသီဒိတဗ္ဗံ။

၅၀၄။ **ဥက္ခိတ္တကာယာ**တိ ဥက္ခေပေန၊ ဇုတ္ထမ္ဘ။တလက္ခဏော ကရဏာဝစနံ ကေတော ဝါ ဥဘတော ဝါ ဥက္ခိတ္တစိတ္တရော ဟုတ္တာတိ အတ္ထော။ အန္တော-ဇုန္ဒဒီလတော ပဋ္ဌာယ နဇေ ဂန္တဗ္ဗံ။ နိသိန္နကာလေ ပန ဓမကရဏံ နိဟရန္တေနာပိ စိတ္တံ အနုက္ခိပိတ္တာဝ နိဟရိတဗ္ဗန္တိ။

ပဋ္ဌမော ဝဏ္ဏော။

၂-ဥဒ္ဓိစ္ဆိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၅၀၆။ **ဥဒ္ဓိစ္ဆိကာယာ**တိ မဟာဟသိတံ ဟသန္တော။ ဝုတ္တနယေနေဝေတ္ထ ကရဏာဝစနံ။

၅၀၀။ **အပ္ပသဒ္ဒေါ အန္တရဃရေ**တိ ဣတ္ထေ ကိတ္တာဝတာ အပ္ပသဒ္ဒေါ ဟောတိ? ဒ္ဝါဒသဟတ္ထေ ဂေဟေ အာဒိမ္ဝိ သံဃတ္ထေရော၊ မဇ္ဈေ ဒုတိယတ္ထေရော၊ အန္တေ တတိယတ္ထေရောတိ ဧဝံ နိသိန္နေသု သံဃတ္ထေရော ဒုတိယေန သဒ္ဒိံ မန္တေတိ၊ ဒုတိယတ္ထေရော တဿ သဒ္ဒဿ ဥဏ္ဏာတိ၊ ကထဿ ဝဝတ္ထပေတိ။ တတိ-ယတ္ထေရော ပန သဒ္ဒမေဝ သုဏာတိ၊ ကထံ နု ဝဝတ္ထပေတိ။ ဣတ္ထာဝတာ အပ္ပသဒ္ဒေါ ဟောတိ။ သစေ ပန တတိယတ္ထေရော ကထံ ဝဝတ္ထပေတိ၊ မဟာ-သဒ္ဒေါ နာမ ဟောတိ။

၅၀၀။ **ကာယံ ပဋ္ဌဟေတ္ဝာ**တိ နိစ္စလံ ကတ္ဝာ ဥဇုကေန ကာယေန သမေန ဣရိယာပထေန ဂန္တဗ္ဗန္တေ နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ။

၅၀၁။ **မုခံ ပဋ္ဌဟေတ္ဝာ**တိ နိစ္စလံ ကတ္ဝာ။

၅၀၂။ **သီသံ ပဋ္ဌဟေတ္ဝာ**တိ နိစ္စလံ ဥဇုံ ဌပယိတ္ဝာ။

ဒုတိယော ဝဏ္ဏော။

၃-ခမ္ဘကတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၅၉၆။ **ခမ္ဘကတော** နာမ ကဋ္ဌိယံ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ ကတခမ္ဘော။ **ဩဂုဏ္ဌိ-တော**တိ သသီသံ ပါရုတော။

၆၀၀။ **ဥက္ကုဋ္ဌိကာယာ**တိ ဣတ္ထေ ဥက္ကုဋ္ဌိကာ ဝုစ္စတိ ပဏ္ဍိယော ဥက္ခိပိတ္တာ အဂ္ဂပါဒေဟိ ဝါ, အဂ္ဂပါဒေ ဝါ ဥက္ခိပိတ္တာ ပဏ္ဍိဟိ ယေဝ ဝါ ဘူမိံ ဖုသန္တသ ဂမနံ။ ကရဏဝစနံ ပနေတ္ထ ဝုတ္တလက္ခဏမေव။

၆၀၁။ **ဒုဿပလ္လတ္ထိကာယာ**တိ ဣတ္ထေ အာယောဂပလ္လတ္ထိကာပိ ဒုဿ-ပလ္လတ္ထိကာဧဝ။

၆၀၂။ **သက္ကစ္စန္တိ** သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္တွာ။

၆၀၃။ **အာကိရန္တော**တိ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တော။ **ပတ္တသညီ**တိ ပတ္တေ သညီ ကတ္တွာ။

၆၀၄။ **သမသူပကော** နာမ ယတ္ထ ဘတ္တသ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏော သူပေါ ဟောတိ။ **မုဋ္ဌသူပေါ မာသသူပေါ**တိ ဣတ္ထေ ကုလတ္ထာဒီဟိ ကတသူပါပိ သင်ဟံ ဂစ္ဆန္တော်ယေဝါတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ **ရသရသေ**တိ ဣတ္ထေ ဌပေတ္တွာ ဒွေ သူပေ အဝသေသာနိ သြလောဏိ သာက သူပေယျ မစ္ဆရသ မံသရသာဒီနိ ရသရသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တံ ရသရသံ ဗဟုမ္ပိ ဂဏ္ဍန္တသ အနာပတ္တိ။

၆၀၅။ **သမတိတ္ထိကန္တိ** သမပုဏ္ဏံ သမဘာရိတံ။ **ထူပိကတံ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဣတ္ထေ ထူပိကတော နာမ ပတ္တသ အန္တောမုခဝဋ္ဋိလေခံ အတိက္ကမိတ္တွာ ကတော၊ ပတ္တေ ပဏ္ဍိတ္ထော ရစိတော ပူရိတောတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ ကတံ အဂဟေတ္တွာ အန္တောမုခဝဋ္ဋိလေခါ-သမပ္ပမာဏော ဂဟေတဗ္ဗော။

တတ္ထ ထူပိကတံ နာမ ပဠုဟိ ဘောဇနေဟိ ကတန္တိ အာဘယတ္ထေရော အာဟ။ တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရော ပန "ပိဏ္ဍပါတော နာမ ယာဂုပိ ဘတ္တမ္ပိ ခါဒနီယမ္ပိ စုဏ္ဏပိဏ္ဍောပိ ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ ဒသိကသုတ္တမ္ပိ"တိ ဣဒံ သုတ္တံ ဝတ္တွာ ဒသိကသုတ္တမ္ပိ ထူပိကတံ နာ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ။ တေသံ ဝါဒံ သုတ္တွာ ဘိက္ခု။ ရောဟဏံ ဂန္တွာ စူဠသုမနတ္ထေရံ ပုစ္ဆိံသု "ဘန္တေ ထူပိကတပိဏ္ဍပါတော ကေန ပရိစ္ဆိန္နော"တိ၊ တေသဉ္စ ထေရာနံ ဝါဒံ အာရောစေသုံ။ ထေရော သုတ္တွာ

အာဟ "အဟော စူဠနာဂေါ သာသနတော ဘဋ္ဌော၊ အဟံ ဇေသ သတ္ထုဂုတ္တုံ ဝိနယံ ဝါစေန္တော နဂ္ဂါ စ ဝေ အဝစံ၊ အယံ ကုတော လဘိတ္ထာ ဧဝံ ဝဒသီ"တိ။ ဘိက္ခူ ထေရံ ယာစိံသု "ကထေထ ဒါနိ ဘန္တေ ကေန ပရိစ္ဆိန္နော"တိ။ "ယာဝကာလိကေနာဝုသော"တိ ထေရော အာဟ။ တသ္မာ ယံကိဉ္စိ ယာဝဘတ္တံ ဝါ ဖလာဖလံ ဝါ အာမိသဇာတိကံ သမတိတ္ထိကမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။ တဒ္ဓု ခေါ အဓိဋ္ဌာနုပဂေန ပတ္တေန၊ ဣတရေန ပန ထူပိကတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယာမကာလိကသတ္ထာဟကာလိကယာဝဇီဝိကာနိ ပန အဓိဋ္ဌာနုပဂပတ္တေပိ ထူပိကတာနိ ဝဋ္ဋန္တိ။ ဒ္ဝိသု ပတ္တေသု ဘတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ကေသ္မိ[1] ပူရေတ္ဝာ ဝိဟာရံ ပေသေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ ယံ ပတ္တေ ပက္ခိပိယမာနံ[2] ပူဝဥ္ဇ္ဈ၊ ခဏ္ဍေ ဖလာဖလာဒိ ဟေဋ္ဌာ ဩရောဟတိ၊ တံ ထူပိကတံ နာမ နဟောတိ။ ပူဝဝဋ္ဋံသကံ ဌပေတ္ဝာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တိ၊ ထူပိကတမေဝ ဟောတိ။ ပုပ္ဖဝဋ္ဋံသကတက္ကောလကဋ္ဌကဖလာဒိဝဋ္ဋံသကေ[1] ပန ဌပေတ္ဝာ ဒိန္နံ ထူပိကတံ နဟောတိ။ ဘတ္တသ ဥပရိ ထာလကံ ဝါ ပတ္တံ ဝါ ဌပေတ္ဝာ ပူရေတ္ဝာ ဂဏ္ဍာတိ၊ ထူပိကတံ နာမ နဟောတိ။ ကုရုန္ဒိယမ္ပိ ဝုတ္တံ "ထာလကေ ဝါ ပတ္တေ ဝါ ပက္ခိပိတ္ဝာ တံ ပတ္တမတ္ထကေ ဌပေတ္ဝာ ဒေန္တိ၊ ပါဒ္ဒေ ဂ္ဂဘာဇနံ ဝဋ္ဋတိ"တိ။

ဣမ အနာပတ္တိယံ ဂိလာနော နဘာဂတော၊ တသ္မာ ဂိလာနသ္သပိ ထူပိကတံ နဝဋ္ဋတိ။ သဗ္ဗတ္ထ ပန ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတုမေဝ နဝဋ္ဋတိ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ ပန သုပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။

တတိယော ဝဂ္ဂေါ။

၄-သက္ကစ္စဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၀၆။ **သက္ကစ္စန္တိ** ဩောပိ အသက္ကစ္စံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏေယေဝ အာပတ္တိ၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ ပန သုပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတမေဝ။ သက္ကစ္စန္တိ စ ပတ္တသညိတိ စာတိ ဥဘယံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၆၀၇။ **သပဒါနန္တိ** တတ္ထ တတ္ထ ဩမိ အကတ္ဝာ အနုပဋ္ဌပါဠိယာ။ **သမသူပကေ** ဝတ္တမ္ဗံ ဝုတ္တမေဝ။

၆၁၀။ **ထူပကတော**တိ မတ္ထကတော၊ ဝေမဇ္ဈတောတိ အတ္ထော။

---

[1]-ပက္ခိပမာနံ (သီ) [2]-....ကမုကဖလာဒိ ဝဋ္ဋံသကေ (သီ)....ကဋ္ဌကဖလာဒိ ဝဋ္ဋံသကံ (ဍီ)

၆၁၁။ **ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဒေန္တိ**တိ မာဃာတသမယာဒိသု ပဋိစ္ဆန္နံ ဗျဉ္ဇနံ ကတ္တာ ဒေန္တိ။ ဝိညတ္တိယံ ဝတ္တမ္ပိ နတ္ထိ။

၆၁၄။ **ဥဒ္ဓ္ဝာနသညီသိကဘာဝေ**ဝိ ဂိလာနော နေ မုစ္စတိ။

၆၁၅။ **နာတိမဟန္တော ကမ္ဗုဂ္ဂီ**တိ မယ္ဟရဏ္ဍံ အတိမဟန္တံ၊ ကုက္ကုဋ္ဌဏ္ဍံ အတိခုဒ္ဒကံ၊ တေသံ ဝေမ္ဗျပ္ပမာဏော။ **ခဏ္ဍေ**တိ ဏ္ဍေ မူလခါဒနိယာဒိ သမ္ဘံ ဂဟေတမ္ပိ။

စတုတ္ထော ဝဂ္ဂေါ။

၅-ကမ္ဗုဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၁၇။ **အနာဟရေ**တိ အနာဟရိတေ၊ မုခဋ္ဌါရံ အသမ္ပာပိတေတိ အတ္ထော။

၆၁၈။ **သမ္ဘံ ဟတ္ထေန** သကလဟတ္ထံ။

၆၁၉။ **သကမ္ဗုနာ**တိ ဏ္ဍေ ဓမ္မံ ကထေန္တော ဟရိတကံ ဝါ လဋ္ဌိမဓုကံ ဝါ မုခေ ပက္ခိပိတ္တာ ကထေတိ။ ယတ္ထကေန ဝစနံ အပရိပုဏ္ဏံ နေ ဟောတိ၊ တတ္ထကေ မုခမ္ပိ သန္တေ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၆၂၀။ **ဝိဏ္ဏုက္ခေ**ပကန္တိ ဝိဏ္ဏံ ဥက္ခိပိတ္တာ ဥက္ခိပိတ္တာ။

၆၂၁။ **ကမ္ဗုဝဝေ**ဿကန္တိ ကမ္ဗုံ အဝဿိန္ဒိတ္တာ အဝဿိန္ဒိတ္တာ။

၆၂၂။ **အဝဏ္ဏကာရကန္တိ** မဏ္ဍေ ဝိယ ဝဏ္ဏေ ကတ္တာ ကတ္တာ။

၆၂၃။ **ဟတ္ထနိဒ္ဓုနကန္တိ** ဟတ္ထံ နိဒ္ဓုနိတ္တာ နိဒ္ဓုနိတ္တာ။

၆၂၄။ **သိတ္ထာဝကာရကန္တိ** သိတ္ထာနိ အဝကိရိတ္တာ အဝကိရိတ္တာ။

၆၂၅။ **ဇိဂ္ဂါနိစ္ဆာရကန္တိ** ဇိဂ္ဂံ နိစ္ဆာရေတ္တာ နိစ္ဆာရေတ္တာ။

၆၂၆။ **စပုစပုကာရကန္တိ** စပု စပုတိ ဧဝံ သဒ္ဒံ ကတ္တာ ကတ္တာ။

ပဉ္စမော ဝဂ္ဂေါ။

၆-သုရသုရဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၂၇။ **သုရသုရကာရကန်** သုရသုရတိ ဧဝံ သဒ္ဒံ ကတ္တာ ကတ္တာ။ **ဒေဝါ**တိ ပရိဟာသဝစနံ၊ တံ ယေန ကေနစိ ပရိယာယေန "ကိုံ ဗုဒ္ဓေါ သိလကဗုဒ္ဓေါ ပဠိဗုဒ္ဓေါ၊ ကိုံ ဓမ္မော ဂေါဓမ္မော အဇဓမ္မော၊ ကိုံ သံဃော မိဂသံဃော ပသုသံဃော''တိအာဒိနာ နယေန တိဏိ ရတနာနိ အာရဗ္ဘ နကာတမ္ဘန်အတ္ထော။

၆၂၈။ **ဟတ္ထနိလ္လေဟကန်** ဟတ္ထံ နိလ္လေဟိတ္တာ နိလ္လေဟိတ္တာ။ ဘုဉ္ဇန္တေန ဟိ အင်္ဂုလိမတ္တမ္ပိ နိလ္လေဟိတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ဃနယာဂုဖာဏိတပါယာသာဒိကေ ပန အင်္ဂုလိဟိ ဂဟေတ္တာ အင်္ဂုလိယော မုခေ ပဝေသေတ္တာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ပတ္တနိလ္လေဟကဩဇ္ဇနိလ္လေဟကေသုပိ** ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ ကေဠိယာပိ ပတ္တော နိလ္လေဟိတမ္ဘော၊ ကေဩဇ္ဇောပိ ဇိဝ္ဟာယ နိလ္လေဟိတမ္ဘော၊ ဩဇ္ဇမံသေဟိ ဧဝ ပန ဂဟေတ္တာ အန္တော ပဝေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၆၃၁။ **ကောကနဒေ**တိ ဧဝံနာမကေ။ **ကောကနဒန်** ပဒုမံ ဝုစ္စတိ၊ သော စ ပါသာဒေါ ပဒုမသဏ္ဌာနော၊ တေနဿ ကောကနဒေါတ္တေဝ နာမံ အကံသု။ **နဿ သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနိယထာလကန်** ဧတံ ပဠိဂ္ဂဟ||လဝသေန ပဠိဂ္ဂိတ္တံ၊ တသ္မာ သံဃိကမ္ပိ ပုဂ္ဂလိကမ္ပိ ဂိဟိသန္တကမ္ပိ အတ္တနော သန္တကမ္ပိ သခ်မ္ပိ သရာဝမ္ပိ ထာလကမ္ပိ နဂဟေတမ္ဘမေဝ၊ ဂဏ္ဍန္တသ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ဟတ္ထဿ ကေဒေသော အာမိသမဂ္ဂိတော နဟောတိ၊ တေန ပဒေသေန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၆၃၂။ **ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဝါ**တိ သိတ္ထာနိ ဥဒကတော ဥဒ္ဓရိတ္တာ ကေသ္မိံ ဌာနေ ရာသိံ ကတ္တာ ဥဒကံ ဆဒ္ဒေတိ။ **ဘိန္နိတ္တာ ဝါ**တိ သိတ္ထာနိ ဘိန္နိတ္တာ ဥဒက-ဂတိကာနိ ကတ္တာ ဆဒ္ဒေတိ။ **ပဠိဂ္ဂဟေ ဝါ**တိ ပဠိဂ္ဂဟေန ပဠိဆ္ဆန္နော နံ ပဠိဂ္ဂဟေ ဆဒ္ဒေတိ။ **နိဟရိတ္တာ**တိ ဗဟိ နိဟရိတ္တာ ဆဒ္ဒေတိ၊ ဧဝံ ဆဒ္ဒေန္တဿ အနာပတ္တိ။

၆၃၄။ **သေတန္ဆတ္တန်** ဝတ္ထုပလိဂုဏ္ဌိတံ ပဏ္ဍရဆတ္တံ။ **ကိလဉ္ဇဆတ္တန်** ဝိလိ-ဝဆတ္တံ။ **ပဏ္ဍဆတ္တန်** တာလပဏ္ဍာဒိဟိ ယေဟိ ကေဟိစိ ကတံ။ **မဏ္ဍလမဋ္ဌံ သလာကမဋ္ဌန်** ဧတံ ပန တိဏ္ဍမ္ပိ ဆတ္တာနံ ပဠရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တာနိ ဟိ မဏ္ဍလမဋ္ဌါနိ စေဝ ဟောန္တိ သလာကမဋ္ဌါနိ စ။ ယမ္ပိ တတ္ထ ဇာတကဒဏ္ဍကေန ကတံ ကေပဏ္ဍဆတ္တံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ ဆတ္တမေဝ။ ဧတေသု ယံကိဉ္စိ ဆတ္တံ

ပါဏိမှ် အဿာတိ **ဆတ္တပါဏိ**။ သော တံ ဆတ္တံ ဓာရယမာနော ဝါ အံသေ ဝါ ကတ္တာ ဥရမှ် ဝါ ဌပေတ္တာ ယာဝ ဟတ္ထေန နမုစ္စတိ၊ တာဝဿ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဒေသေန္တဿ ဝုတ္တနယေန ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပနဿ အညော ဆတ္တံ ဓာရေတိ၊ ဆတ္တပါဒုကာယ[1] ဝါ ဌိတံ ဟောတိ၊ ဟတ္ထတော အပဂတမတ္တေ ဆတ္တပါဏိ နာမ နဟောတိ။ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဓမ္မပရိစ္ဆေဒေါ ပနေတ္ထ ပဒသောဓမ္မေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ဗော။

၆၃၅။ **ဒဏ္ဍပါဏိဿာ**တိ ဣတ္ထေ ဒဏ္ဍော နာမ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ စတုဟတ္ထပ္ပမာဏော၊ ဒဏ္ဍပါဏိဘာဝေါ ပနဿ ဆတ္တပါဏိမှ် ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ဗော။

၆၃၆။ **သတ္ထပါဏိမှ်**ပိ ဧသေဝ နယော။ အသိ သန္ဓဟိတ္တာ ဌိတောပိ ဟိ သတ္ထပါဏိသင်္ခေ နဝ ဂစ္ဆတိ။

၆၃၇။ **အာဝုဓပါဏိဿာ**တိ ဣတ္ထေ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ "အာဝုဓံ နာမ စာပေါ ကောဒဏ္ဍော"တိ၊ အထ ခေါ သမ္ဘာပိ ဓနုဝိကတိ သဒ္ဓိံ သရဝိကတိယာ အာဝုဓန္တိ ဝေဒိတမ္ဗံ။ တသ္မာ သဒ္ဓိံ ဝါ သရေန ဓနုံ ဂဟေတ္တာ သုဒ္ဓဓနုံ ဝါ သုဒ္ဓသရံ ဝါ သဇိယဓနုံ ဝါ နိဇ္ဇိယဓနုံ ဝါ ဂဟေတ္တာ ဌိတဿ ဝါ နိသိန္နဿ ဝါ ဓမ္မော ဒေသေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနဿ ဓနုံ ကဏ္ဏေပိ ပဋိမုဉ္စိတ္တံ ဟောတိ၊ ယာဝ ဟတ္ထေန နဂဏှာတိ၊ တာဝ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝါတိ။

ဆဋ္ဌော ဝဂ္ဂေါ။

၇-ပါဒုကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၃၈။ **အဏ္ဏတ္ထိဿာ**တိ ဆတ္တဒဏ္ဍကေ အဂ်ိလန္ဓရံ အပ္ပဝေသေတ္တာ ကေဝလံ ပါဒုကံ အဏ္ဏမိတ္တာ ဌိတဿ။ **ပဋိမုဏ္ဏိဿာ**တိ ပဋိမုဏ္ဏိတ္တာ ဌိတဿ။ ဥပါဟနာယပိ ဧသေဝ နယော။ **ဩမုဏ္ဏော**တိ ပနေတ္ထ ပဏ္ဍိကမဒ္ဒံ ဩမုဏ္ဏိတ္တာ ဌိတော ဝုစ္စတိ။

၆၄၀။ **ယာနဂတဿာ**တိ ဣတ္ထေ သစေပိ ဒ္ဝိဟိ ဇနေဟိ ဟတ္ထသင်္ဃာဋေန ဂဟိတော, သာဋကေ ဝါ ဌပေတ္တာ ဝံသေန ဝယ္ဟတိ၊ အယုတ္တေ ဝါ ဝယ္ဟာဒိကေ

---

[1] ဆတ္တံ ပါဒုကာယ (သီ)

ယာနေ, ဝိသခ်ိရိတ္ဌာ ဝါ ဌပိတေ စက္ကမတ္ထေပိ နိသိန္နော ယာနဂတောတ္တေ၀ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ပန ဒွေပိ ဧကယာနေ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိသုံ နိသိန္နေသုပိ ဥစ္စေ ယာနေ နိသိန္နေန နိစေ နိသိန္နဿ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သမပ္ပမာဏေပိ ဝဋ္ဋတိ။ ပုရိမေ ယာနေ နိသိန္နေန ပစ္ဆိမေ နိသိန္နဿ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆိမေ ပန ဥစ္စတရေပိ နိသိန္နေန ဒေသေတုံ နဝဋ္ဋတိ။

၆၄၁။ **သယနဂတဿ**တိ အန္တမသော ကဠသာရကေပိ ပကတိဘူမိယမ္ပိ နိပန္နဿ ဥစ္စေပိ မဉ္စပီဌေ ဝါ ဘူမိပဒေသေ ဝါ ဌိတေန နိသိန္နေန ဝါ ဒေသေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ သယနဂတေန ပန သယနဂတဿ ဥစ္စတရေ ဝါ သမပ္ပမာဏေ ဝါ နိပန္နေန ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နိပန္နေန စ ဌိတဿ ဝါ နိသိန္နဿ ဝါ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နိသိန္နေနာပိ ဌိတဿ ဝါ နိသိန္နဿ ဝါ ဝဋ္ဋတိ။ ဌိတေန ဌိတသ္မေ ဝဋ္ဋတိ။

၆၄၂။ **ပလ္လတ္ထိကာယာ**တိ အာယောဂပလ္လတ္ထိကာယ ဝါ ဟတ္ထပလ္လတ္ထိ-ကာယ ဝါ ဒုဿပလ္လတ္ထိကာယ ဝါ ယာယ ကာယစိ ပလ္လတ္ထိကာယ နိသိန္နဿ အဂိလာနဿ ဒေသေတုံ နဝဋ္ဋတိ။

၆၄၃။ **ဝေဠိတသီသဿာ**တိ ဒုဿဝေဠေန ဝါ မောဠိအာဒိဟိ ဝါ ယထာ ကေသဉ္စော နဒိဿတိ၊ ဧဝံ ဝေဠိတသီသဿ။

၆၄၄။ **ဩဂုဏ္ဌိတသီသဿာ**တိ သသီသံ ပါရုတဿ။

၆၄၅။ **ဆမာယံ နိသိန္နေနာ**တိ ဘူမိယံ နိသိန္နေန။ **အာသနေ နိသိန္နဿာ**တိ အန္တမသော ဝတ္ထမ္ပိ တိဏာနိပိ သန္ဌရိတ္ဌာ နိသိန္နဿ။

၆၄၇။ **ဆပကဿာ**တိ စက္ကာလဿ။ **ဆပကီ**တိ စက္ကာလိ။ **နိလီနော**တိ ပဋိစ္ဆန္နော ဟုတ္ဌာ။ **ယတ္ထ ဟိ နာမာ**တိ ယော ဟိ နာမ။ **သဗ္ဗမိဒံ စရိမံ ကတ္ထ တ္ထေ ဝ ပရိ ပတီ**တိ "သဗ္ဗော အယံ လောကော သက်ရံ ဂတော နိမ္မရိ-ယာဒေါ"တိ ဣမံ ဝစနံ ဝတ္ဌာ တတ္ထေ ဝ တေသံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ အန္တရာ ရုက္ခတော ပတိတော။ ပတိတ္ဌာ စ ပန ဥဘိန္နမ္ပိ ပုရတော ဌတ္ဌာ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

ဥဘော အတ္ထံ နဇာနန္တိ။ပ။ အဿ္ဌာ ကုမ္ဘမိ၀ါဘိဒါတိ။

တတ္ထ **ဥဘော အတ္ထံ နဇာနန္တိ**တိ ဒွေပိ ဇနာ ပါဠိယာ အတ္ထံ နဇာနန္တိ။ **ဝမ္မံ နပဿ**ရေတိ ပါဠိ နပဿန္တိ။ ကတမေ တေ ဥဘောတိ? **ယော စာယံ**

မန္တံ ဝါစေတိ, ယော စာဒမ္မေနဒီယတိတိ၊ ဧဝံ ဗြာဟ္မဏာဒိ ရာဇာနဉ္စ ဥဘောပိ အဓမ္မိကဘာဝေ ဌပေသိ။

တတော ဗြာဟ္မဏော **သာလိနန္တိ** ဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—ဇာနာမဟံ ဘော အယံ အဓမ္မောတိ [1]၊ အပိ စ ခေါ မယာ ဒိဋ္ဌရတ္တံ သပုတ္တဒါရပရိဇနေန ရညော သန္တကော သာလိနံ ဩဒနော ဘုတ္တော။ **သုစိမံသူပသေစနော**တိ နာနပ္ပကာရကတိသမ္ပာဒိတံ သုစိမံသူပသေစနံ မိသိကရဏမဿာတိ **သုစိ-မံသူပသေစနော။ တဿ ဓမ္မေ နိ ဝတ္တာမီ**တိ ယဿ ဧဝံ မယာ ရညော ဩဒနော ဘုတ္တော၊ အညေ စ ဗဟူ လာဘာ လဒ္ဓါ၊ တဿ ဓမ္မေ အဟံ နိ ဝတ္တာမိ ဥဒရေ ဗဒ္ဓေါ [2] ဟုတ္ဝာ၊ နိ ဓမ္မံ အဇာနန္တော။ အယံ ဟိ ဓမ္မော အရိယေဟိ ဝဏ္ဏိတော ပသတ္ထော ထောမိတောတိ ဇာနာမိ။

အထ နံ ဆပကော **မိရဏ္ဍ**ဂါတိအာဒိနာ ဂါထာဒ္ဒယေန အဇ္ဈဘာသိ။ တဿတ္ထော—ယော တယာ ဓနလာဘော စ ယသလာဘော စ လဒ္ဓေါ၊ မိရဏ္ဍ၊ တံ ဓနလာဘံ ယသလာဘဉ္စ ဗြာဟ္မဏ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အယံ တယာ လဒ္ဓေါ လာဘော အာယတိံ အပါယေသု ဝိနိပါတနဟေတုနာ သမ္ပတ္တိ စ အဓမ္မစရဏေန ဝုတ္တိ နာမ ဟောတိ၊ ဧဝရူပါ ယာ ဝုတ္တိ အာယတိံ ဝိနိပါတေန ဋ္ဌာ အဓမ္မစရဏေန ဝါ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကိံ တာယ ဝုတ္တိယာ။ တေန ဝုတ္တံ—

> မိရဏ္ဍ၊ တံ ဓနလာဘံ၊ ယသလာဘဉ္စ ဗြာဟ္မဏ။
> ယာ ဝုတ္တိ ဝိနိပါတေန၊ အဓမ္မစရဏေန ဝါ တိ။

ပရိဗ္ဗဇ မဟာဗြဟ္မေတိ မဟာဗြာဟ္မဏ ဋ္ဌတော ဒိသာ [3] သီဃံ ပလာယသု။ **ပစ္ဆာ ညေဝိ ပါဏိနော**တိ အညေပိ သတ္တာ ပစ္ဆာ စေဝ ဘုဉ္ဇန္တိ စ၊ နိ ကေဝလံ တဉ္ဇေဝ ရာဇာ စ။ **မာ တုံ အဓမ္မော အာဝရိတော၊ အသ္မာ ကုမ္ဘမိ ဝါ ဘိဒါ**တိ သစေ ဟိ တုံ ဋ္ဌတော အပရိဗ္ဗဇိတ္တာ ဋ္ဌမံ အဓမ္မံ အာဝရိဿသိ၊ တတော တုံ သော အဓမ္မော ဧဝံ အာဝရိတော ယထာ ဥဒကကုမ္ဘံ ပါသာဏော ဘိန္ဒေယ္ယ၊ ဧဝံ ဘေစ္ဆတိ [4]၊ တေန မယံ တံ ဝဒါမ—

> ပရိဗ္ဗဇ မဟာဗြဟ္မေ၊ ပစ္ဆာ ညေဝိ ပါဏိနော။
> မာ တုံ အဓမ္မော အာဝရိတော၊ အသ္မာ ကုမ္ဘမိ ဝါ ဘိဒါ တိ။

ဥစ္ဆေ အာသနေတိ အန္တမသော ဘူမိပ္ပဒေသေပိ ဥန္နတဋ္ဌာနေ နိသိန္နဿ ဒေသေတုံ နိ ဝဋ္ဋတိ။

---

[1]-ဓမ္မောတိ (သီ)
[2]-ဥဒရေကမ္ဗဒ္ဓေါ (က)
[3]-ဒေသာ (သီ၊ သျာ)
[4]-ဧဝံ မာ ဘိဇ္ဇ (သီ)၊ ဧဝံ ဘိဇ္ဇတိ (သျာ၊ က)

၆၄၈။ **နဒ္ဒိတော နိသိန္နဿ**တို့ သစေပါ ထေရပဌာန် ဂန္ဓာ ဌိတံ ဒဟရဘိက္ခုံ အာသနေ နိသိန္နော မဟာထေရော ပဋိ ပုစ္ဆတိ၊ နု ကထေတမ္ဘီ။ ဂါရဝေန ပန ထေရံ ဥဋ္ဌဟိတွာ ပုစ္ဆထာတိ ဝတ္တုံ နု သက္ကာ၊ ပသေ ဌိတဘိက္ခုဿ ကထေမီတိ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၆၄၉။ **နု ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တေနာ**တို့ ထွေ သစေ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တံ ပဋိ ပုစ္ဆတိ၊ နု ကထေတမ္ဘီ။ ပစ္ဆိမဿ ဘိက္ခုနော ကထေမီတိ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သဒ္ဓိံ ဥဋ္ဌဟိတမမ္ပိ ပန သဇ္ဈာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သမဓုရေန ဂစ္ဆန္တဿ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၆၅၀။ **နု ဥပ္ပထေနာ**တို့ ထွေပါ သစေ ဒွေပါ သကဋပထေ ဧကေက-စက္ကပထေန ဝါ ဥပ္ပထေန ဝါ သမဓုရံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၆၅၁။ **အသဒ္ဓိစ္စာ**တို့ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တဿ သဟသာ ဥစ္စာရော ဝါ ပဿာဝေါ ဝါ နိက္ခမတိ၊ အသဒ္ဓိစ္စ ကတော နာမ အနာပတ္တိ။

၆၅၂။ **နု ဟရိတေ**တို့ ထွေ ယမ္ပိ ဇီဝရုက္ခဿ မူလံ ပထဝိယံ ဒိဿမာနံ ဂစ္ဆတိ၊ သာခါ ဝါ ဘူမိလဂ္ဂါ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗံ ဟရိတသင်္ခါတမေဝ။ ခန္ဓေ နိသိဒိတွာ အပ္ပဟရိတဋ္ဌာနေ ပါတေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အပ္ပဟရိတဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တဿေဝ သဟသာ နိက္ခမတိ၊ ဂိလာနဋ္ဌာနေ ဌိတော ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ **အပ္ပဟရိတေ ကတော**တို့ အပ္ပဟရိတံ အလဘန္တေန တိဏက္ကုပကံ ဝါ ပလာလက္ကုပကံ ဝါ ဌပေတွာ ကတောပိ ပစ္ဆာ ဟရိတံ ဩတ္ထရတိ၊ ဝဋ္ဋတိ-ယေဝ။ ခေဋ္ဌေန စေတ္ထ သိဿ်ဘိကာပိ သင်ဟိတာတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

၆၅၃။ **နု ဥဒကေ**တို့ တေ ပရိဘောဂဥဒကမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဇစ္ဆ-ကုဋ္ဌိသမုဋ္ဌါဒိဥဒကေသု ပန အပရိဘောဂေသု အနာပတ္တိ။ ဒေဝေ ဝဿန္တေ သမန္တတော ဥဒကောဃော ဟောတိ၊ အနုဒကဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တဿေဝ နိက္ခမတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ "တောဒိသေ ကာလေ အနုဒကဋ္ဌာနံ အလဘန္တေန ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ"တိ။ သေသံ သမ္ဘသိက္ခာပဒေသု ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

သတ္တမော ဝဂ္ဂေါ။

သမုဋ္ဌာနာဒိဒိပနတ္ထာယ ပနေတ္ထ ဧဒံ ပကိဏ္ဏကံ—ဥဇ္ဇုဂ္ဃိကဥစ္စာသဒ္ဓပဋိ-သံယုတ္တာနိ စတ္တာရိ, သကမ္ပဇ္ဇေန မုခေန ဗျာဟရဏံ ဧကံ, ဆမာနိစာသန-ဋ္ဌာနပစ္ဆတောဂမနဥပ္ပထဂမနပဋိသံယုတ္တာနိ ပဏ္ဏာတိ ဧမာနိ ဒသ သိက္ခာပဒါနိ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနာနိ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌဟန္တိ၊ ကိရိယာနိ၊

သညာဝိမောက္ခာနိ၊ သစိတ္တကာနိ၊ လောကဝဇ္ဇာနိ၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မာနိ၊ အကုသလစိတ္တာနိ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနိတိ။

သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ ကာယစိတ္တတော ကာယ-ဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဆတ္တပါဏိ ဒဏ္ဍပါဏိသတ္ထပါဏိအာဝုပေါဏိပါဒုကဥ္ပါဟနယာနသယန-ပလ္လတ္ထိကဝေဠိတသြဂုဏ္ဌိတနာမကာနိ ဧကာဒသ သိက္ခာပဒါနိ ဓမ္မဒေသန-သမုဋ္ဌာနာနိ ဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌဟန္တိ၊ ကိရိယာကိရိယာနိ၊ သညာဝိမောက္ခာနိ၊ သစိတ္တကာနိ၊ လောကဝဇ္ဇာနိ၊ ဝစီကမ္မာနိ၊ အကုသလစိတ္တာနိ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနိတိ။

အဝသေသာနိ တေပဏ္ဏာသ သိက္ခာပဒါနိ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနာနိတိ။

သမ္ဘသေဓိယေသု အာဗာဓပေစ္စယာ အနာပတ္တိ၊ ထူပိကတပိဏ္ဍပါတေ, သူပ-ဗ္ယဉ္ဇနေန ပဋ္ဌိ ဆ္ဆာဒနေ, ဥဒ္ဓါနသညိမှိတိ တီသု သိက္ခာပဒေသု ဂိလာနော နတ္ထိတိ။

သေဓိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သေဓိယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

၇-သတ္တာဓိကရဏသမထ

၆၅၅။ အဓိကရဏသမထေသု **သတ္တာ**တိ တေသံ ဓမ္မာနံ သင်္ခ်ာပရိစ္ဆေဒေါ။ စတုဗ္ဗိဓံ အဓိကရဏံ သမေန္တိ ဝူပသမေန္တိတိ **အဓိကရဏသမထာ**။ တေသံ ဝိတ္ထာရော ခန္ဓကေ စ ပရိဝါရေ စ ဝုတ္တော၊ တသ္မာ တတ္ထေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ
ဘိက္ခုဝိဘင်ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အနန္တရာယေန ယထာ၊ နိဋ္ဌိတာ ဝဏ္ဏနာ အယံ။
အနန္တရာယေန တထာ၊ သန္တိ ပပ္ပေါန္တု ပါဏိနော။

စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော၊ ကာလေ ဝဿံ စိရံ ပဇံ။
တပ္ပေတု ဒေဝေါ ဓမ္မေန၊ ရာဇာ ရက္ခတု မေဒနိန္တိ။

မဟာဝိဘင်ေါ နိဋ္ဌိတော။

ဘိက္ခုနိဿိတဝဂ်ဝဏ္ဏနာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ

ယော ဘိက္ခုနံ ဝိဘင်္ဂဿ၊ သင်္ဂီတိတော အနန္တရံ။
ဘိက္ခုနိနံ ဝိဘင်္ဂဿ၊ တဿ သံဝဏ္ဏနာဂ္ဂမော။

ပဌော ယတော တတော တဿ၊ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံ။
ကာတုံ ပါရာဇိကေ တာဝ၊ ဟောတိ သံဝဏ္ဏနာ အယံ။

၁-ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၅၆။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပ။ သာဒ္ဓေါ မိဂါရနတ္တာ**တိ ဣဒေ **သာဒ္ဓေါ**တိ တဿ နာမံ၊ မိဂါရမာတုယာ ပန နတ္တာ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "မိဂါရနတ္တာ"တိ။ **နဝကမ္မိကန်** နဝကမ္မာ-မိဋ္ဌာယကံ။ **ပဏ္ဍိတာ**တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတာ။ **ဗျတ္တာ**တိ ဝေယျတ္တိကေန[1] သမန္နာဂတာ။ **မေဓာဝိနီ**တိ ပါဒိဋ္ဌဟဏေ သတိပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ပညာယ, အတ္ထဋ္ဌဟဏေ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမာယ သတိယာ သမန္နာဂတာ။ **ဒက္ခာ**တိ ဆေကာ၊ အဝိရဒ္ဓိတ္ထာ သီဃံ ကတ္တုမ္ဘကာရိနီတိ အတ္ထော။ **အနလသာ**တိ အာလသိယ-ဝိရဟိတာ။ **တ၊ဗြ၊ပါယာ၊ယာ**တိ တေသု တေသု ကမ္မေသု ဥပါယဘူတာယ။ **ဝီမံသာ၊ယာ**တိ ကတ္တုမ္ဘကမ္မုပဝရိက္ခာယ။ **သမန္နာ၊ဂတာ**တိ သမ္ပယုတ္တာ။ **အလံ ကာ၊တုန်** သမတ္ထာ တံ တံ ကမ္မံ ကာတုံ။ **အလံ သံဝိဓာ၊တုန်** ဝေ၊ဗ္ဗ ဝေ၊ဗ္ဗ ဣဒံ ဟောတူတိ ဧဝံ သံဝိဒဟိတုမ္ပိ သမတ္ထာ။ **ကတာ၊ကတံ ဇာနိတုန်** ကတ၊ဗ္ဗ အကတ၊ဗ္ဗ ဇာနိတုံ။ **တေတိ** တေ ဥဘော၊ သာ စ သုန္ဒရိနန္ဒာ သော စ သာဒ္ဓေါတိ အတ္ထော။ **ဘတ္တ၊ဂ္ဂေ**တိ ပရိဝေသနဋ္ဌာနေ။ **နိက္ခ၊ဒ္ဓေ**တိ ကောဏ-သဒိသံ ကတ္ဝာ ဒ္ဝသိတေ ဂန္ဓိရေ။ **ဝိဿရော မေ ဘဝိဿတီ**တိ ဝိရ၊ပေါ မေ

---

[1] ဝေယျတ္တိယေန (သီ၊သျာ)

သရော ဘဝိဿတိ၊ ဝိပ္ပကာရသဒ္ဒေါ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။ **ပတိမာနေန္တိ**တိ အပေက္ခမာနာ။ **ကျာဟန္တိ** ကိံ အဟံ။ **ဇရာဒုဗ္ဗလာ**တိ ဇရာယ ဒုဗ္ဗလာ။ **စရဏဂိလာနာ**တိ ပါဒရောဂေန သမန္နာဂတာ။

၆၅၇။ **အဝဿုတာ**တိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန အဝဿုတာ၊ တိန္တာ ကိလိန္နာတိ အတ္ထော။ ပဒဘာဇနေ ပနဿ တမေဝ ရာဂံ ဂဟေတ္မာ "သာရတ္တာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သာရတ္တာ**တိ ဝတ္ထုံ ဝိယ ရဂ်ဇာတေန ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန သုဋ္ဌု ရတ္တာ။ **အပေက္ခဝတီ**တိ တသ္မေဝ ရာဂဿ ဝသေန တသ္မိံ ပုရိသေ ပဝတ္တာယ အပေက္ခာယ သမန္နာဂတာ။ **ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ**တိ တေန ရာဂေန တသ္မိံ ပုရိသေ ဗန္ဓိတ္တာ ဌပိတစိတ္တာ ဝိယ။ သေ နယော ဒုတိယ-ပဒဝိဘင်္ဂေပိ။ **ပုရိသပုဂ္ဂလဿာ**တိ ပုရိသသင်္ခါတဿ ပုဂ္ဂလဿ။ **အင်္ဂေကန္တိ** အင်္ဂကာနံ အဓော။ **ဥဒ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလန္တိ** ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ ဥပရိ။ ပဒဘာဇနေ ပန ပဒပဋိပါဋိယာ ဧဝ "ဟေဋ္ဌင်္ဂကံ ဥပရိဇာဏုမဏ္ဍလ"န္တိ ဝုတ္တံ။ တ္ထေ စ ဥဒ္ဘကပ္ပရမ္ပိ ဥဒ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။ သေသံ မဟာဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ပုရိမာယော ဥပါဒါယာ**တိ သာဓာရဏ-ပါရာဇိကေဟိ ပါရာဇိကာယော စတသ္သော ဥပါဒါယာတိ အတ္ထော။ **ဥဒ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလိကာ**တိ ဣဒံ ပန ဣမိဿာ ပါရာဇိကာယ နာမမတ္တံ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ နိ ဝိစာရိတံ။

၆၅၉။ ဧဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌသိက္ခာပဒံ ပဒါနုက္ကမေန ဝိဘဇိတ္မာ ဣဒါနိ အဝဿုတာဒိ-ဘေဒေန အာပတ္တိဘေဒံ ဒဿေတုံ **ဥဘတောအဝဿုတေ**တိအာဒိမာဟ။ **တတ္ထ ဥဘတောအဝဿုတေ**တိ ဥဘတောအဝဿဝေ၊ ဘိက္ခုနိယာ စေဝ ပုရိသဿ စ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန အဝဿုတဘာဝေ သတိတိ အတ္ထော။ **ကာယေန ကာယံ အာမသတိ**တိ ဘိက္ခုနီ ယထာပရိစ္ဆေဒေန ကာယေန ပုရိသဿ ယံကိဉ္စိ ကာယံ, ပုရိသော ဝါ ယေန ကေနစိ ကာယေန ဘိက္ခုနိယာ ယထာပရိစ္ဆိန္နံ ကာယံ အာမသတိ၊ ဥဘယထာပိ ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိကံ။ **ကာယေန ကာယပဋိဗဒ္ဓေန** ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ အတ္တနော ကာယေန ပုရိသဿ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ။ **အာမသတိ**တိ တ္ထေ သယံ ဝါ အာမသတု၊ တဿ ဝါ အာမသနံ သာဒိယတု၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ **ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ကာယေန**ဿ အတ္တနော ဝုတ္တပ္ပ-ကာရကာယပဋိဗဒ္ဓေန ပုရိသဿ ကာယံ။ **အာမသတိ**တိ ဣဓာပိ သယံ ဝါ အာမသတု၊ တဿ ဝါ အာမသနံ သာဒိယတု၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ အဝသေသ-ပဒေသုပိ ဣမိနာဝ နယေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သစေ ပန ဘိက္ခု စေဝ ဘိက္ခုနီ စ ဟောတိ၊ တတြ စေ ဘိက္ခုနီ အာမသတိ၊ ဘိက္ခု နိစ္စလော ဟုတ္ဝာ စိတ္တေန သာဒိယတိ၊ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ နကာရေတမ္ဗော။ သစေ ဘိက္ခု အာမသတိ၊ ဘိက္ခုနီ နိစ္စလာ ဟုတ္ဝာ စိတ္တေနေဝ အဓိဝါသေတိ၊ ကာယင်္ဂ အစောပယမာနာပိ ပါရာဇိကဿေတ္တေ ပါရာဇိကေန, ထုလ္လစ္စယဿေတ္တေ ထုလ္လစ္စယေန, ဒုက္ကဋဿေတ္တေ ဒုက္ကဋေန ကာရေတမ္ဗာ။ ကသ္မာ? "ကာယသံသဂ္ဂံ သာဒိယေယ္ယာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ။ အယံ အဋ္ဌကထာသု ဝိနိစ္ဆယော။ ဧဝံ ပန သတိ ကိရိယာသမုဋ္ဌာနတာ နု ဒိသ္သတိ၊ တသ္မာ တမ္ဗဟုလနယေန သာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတမ္ဗာ။

၆၆၀။ **ဥဇ္ဇာဟ္ဝကန္တိ** အဟ္ဝကာနံ ဥပရိ။ **အဓောဇာဏုမဏ္ဍလန္တိ** ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ ဟေဋ္ဌာ။ ဣတ္ထေ စ အဓောကပ္ပရမ္ဗိ အဓောဇာဏုမဏ္ဍလေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။

၆၆၂။ **ကေတောအဝသုတေ**တိ ဣတ္ထေ ကိဠာပိ ဧကေတောတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ၊ တထာပိ ဘိက္ခုနိယာ ဧဝ အဝသုတေ သတိ အယံ အာပတ္တိဘေဒေါ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတမ္ဗော။

တတြာယံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိနိစ္ဆယော—ဘိက္ခုနိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန အဝသုတာ၊ ပုရိသောပိ တထေဝ။ အဓဿကေ ဥဇ္ဇာဇာဏုမဏ္ဍလေ ကာယပ္ပဒေသေ ကာယသံသဂ္ဂသာဒိယနေ သတိ ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိကံ။ ဘိက္ခုနိယာ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ၊ ပုရိသဿ မေထုနရာဂေါ ဝါ ဧကဿိတပေမံ ဝါ သုဒ္ဓစိတ္တံ ဝါ ဟောတု၊ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ ဘိက္ခုနိယာ မေထုနရာဂေါ၊ ပုရိသဿ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ ဝါ မေထုနရာဂေါ ဝါ ဧကဿိတပေမံ ဝါ သုဒ္ဓစိတ္တံ ဝါ ဟောတု၊ ဒုက္ကဋံ။ ဘိက္ခုနိယာ ဧကဿိတပေမံ၊ ပုရိသဿ ဝုတ္တေသု စတူသု ယံ ဝါ တံ ဝါ ဟောတု၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဘိက္ခုနိယာ သုဒ္ဓစိတ္တံ၊ ပုရိသဿ ဝုတ္တေသု စတူသု ယံ ဝါ တံ ဝါ ဟောတု၊ အနာပတ္တိ။

သစေ ပန ဘိက္ခု စေဝ ဟောတိ ဘိက္ခုနိ စ၊ ဥဘိန္နံ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ၊ ဘိက္ခုဿ သံဃာဒိသေသော၊ ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိကံ။ ဘိက္ခုနိယာ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ၊ ဘိက္ခုဿ မေထုနရာဂေါ ဝါ ဧကဿိတပေမံ ဝါ၊ ဘိက္ခုနိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဘိက္ခုဿ ဒုက္ကဋံ။ ဥဘိန္နံ မေထုနရာဂေါ ဝါ ဧကဿိတပေမံ ဝါ၊ ဥဘိန္နမ္ဗိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ယဿ ယတ္ထ သုဒ္ဓစိတ္တံ၊ တဿ တတ္ထ အနာပတ္တိ။ ဥဘိန္နမ္ဗိ သုဒ္ဓစိတ္တံ၊ ဥဘိန္နမ္ဗိ အနာပတ္တိ။

၆၆၃။ **အနာပတ္တိ အသဒ္ဓိစ္စာ**တိအာဒီသု ဝိရဒ္ဓိတ္တာ ဝါ အာမသန္တိယာ, အညဝိဟိတာယ ဝါ, "အယံ ပုရိသော ဝါ ဣတ္ထီ ဝါ"တိ အဇာနန္တိယာ ဝါ, တေန ဖုဋ္ဌာယပိ တံ ဖသံ အသာဒိယန္တိယာ ဝါ အာမသနေပိ သတိ အနာပတ္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒ္ဝိဝေဒနန္တိ။

ပဌမပါရာဇိကံ။

၂-ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၆၄။ ဒုတိယေ ပါရာဇိကေ **ကစ္စိ နော သာ**တိ ကစ္စိ နု သာ။ **အဝဏ္ဏောတိ** အဂုဏောဝ။ **အကိတ္တိတိ** နိန္ဒာ။ **အယသောတိ** ပရိဝါရဝိပတ္တိ၊ ပရမ္မုခဂရဟာ ဝါ။

၆၆၆။ **သာ ဝါ အာရောစေတီ**တိ ယာ ပါရာဇိကံ အာပန္နာ၊ သာ သယံ အာရောစေတိ။ **အဒ္ဓနန္တိ ပါရာဇိကာနံ အညတရန္တိ** ဘိက္ခုဟိ သာဓာရဏာနံ စတုန္နံ အသာဓာရဏာနံ စ စတုန္နမေဝ အညတရံ။ ဣဒဉ္စ ပါရာဇိကံ ပဋ္ဌာ ပညတ္တံ၊ တသ္မာ ''အဒ္ဓနန္တ''န္တိ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တံ။ ပုရိမေန ပန သဒ္ဒေါ ယုဇ္ဇတ္တာ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ဌပိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဧရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေ**တိ ဧရေ နိက္ခိတ္တမတ္တေ။ ဝိတ္ထာရကထာ ပနေတ္ထ သပ္ပါဏကဝဂ္ဂမှိ ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတြ ဟိ ပါစိတ္တိယံ၊ ဣဓ ပါရာဇိကန္တိ အယမေဝ ဝိသေသော။ သေသံ ဟာဒိသမေဝ။ **ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ**တိ ဣဒမှိ ဣမိဿာ ပါရာဇိကာယ နာမမတ္တမေဝ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ န ဝိစာရိတံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဧရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယပါရာဇိကံ။

၃-တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၆၉။ တတိယေ **ဓမ္မေနာ**တိ ဘူတေန ဝတ္ထုနာ။ **ဝိနယေနာ**တိ စောဒေတ္မာ သာရေတ္မာ။ ပဒဘာဇနံ ပနဿ "ယေန ဓမ္မေန ယေန ဝိနယေန ဥက္ခိတ္တော သုဥက္ခိတ္တော ဟောတီ"တိ ဣမံ အဓိပ္ပါယမတ္တံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ **သတ္ထုသာသနေနာ**တိ ဥတ္တိသမ္ပဒါယ စေဝ အနုသာဝနသမ္ပဒါယ စ။ ပဒဘာဇနေ ပနဿ "ဇိနသာသနေန ဗုဒ္ဓသာသနေနာ"တိ ဝေဝစနမတ္တမေဝ ဝုတ္တံ။ **သံဃံ ဝါ ဂဏံ ဝါ**တိအာဒီသု ယေန သံဃေန ကမ္မံ ကတံ၊ တံ သံဃံ ဝါ, တတ္ထ သမ္ဗဟုလပုဂ္ဂလသခ်ိတံ ဂဏံ ဝါ, ဧကပုဂ္ဂလံ ဝါ, တံ ဝါ ကမ္မံ နာ အာဒိယတိ နာ အနုဝတ္တတိ၊ နာ တတ္ထ အာဒရံ ဇနေတိဘိ အတ္ထော။ **သမာနသံဝါသကာ ဘိက္ခု။ ဝုစ္စန္တိ သဟာယာ၊ သော တေဟိ သဒ္ဓိံ နတ္ထိ**တိ ဣတ္ထေ ဧကကမ္မံ ဧကုဒ္ဒေသော သမသိက္ခတာတိ အယံ တာဝ သံဝါသော၊ သမာနော သံဝါသော ဧတေသန္တိ **သမာနသံဝါသကာ**။ ဝေရ္ဗပါ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုသ္မ တသ္မိံ သံဝါသေ သဟ အယနဘာဝေန **သဟာယာ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣဒါနိ ယေန သံဝါသေန တေ သမာနသံဝါသကာတိ ဝုတ္တာ၊ သော သံဝါသော တသ္မ ဥက္ခိတ္တကသ္မ တေဟိ သဒ္ဓိံ နတ္ထိ။ ယေဟိ စ သဒ္ဓိံ တသ္မ သော သံဝါသော နတ္ထိ၊ နာ တေန တေ ဘိက္ခု။ အတ္ထနော သဟာယာ ကတာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ "သမာန-သံဝါသကာ ဘိက္ခု။ ဝုစ္စန္တိ သဟာယာ၊ သော တေဟိ သဒ္ဓိံ နတ္ထိ၊ တေန ဝုစ္စတိ 'အကတသဟာယော'တိ"။ သေသံ သံဃဘေဒသိက္ခာပဒါဒီသု ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနမေဝ။

သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

တတိယပါရာဇိကံ။

၄-စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၇၅။ စတုတ္ထေ **အဝဿုတာ**တိ လောကဿာဒမိတ္တသန္ထဝဝသေန ကာယ-သံသဂ္ဂရာဂေန အဝဿုတာ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ **ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ ဝါ**တိအာဒီသု ပန ယံ ပုရိသပုဂ္ဂလေန ဟတ္ထေ ဂဟဏံ ကတံ၊ တံ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏန္တိ ဝုတ္တံ။ ဧသေဝ နယော **သဿ်ာဒ္ဓိကဏ္ဏဂ္ဂ-ဟဏေပိ**။ **ဟတ္ထဂ္ဂဟဏန္တိ** ဣတ္ထေ စ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏဿ အညမ္ပိ အပါရာဇိကဣတ္ထေ

ဂဟဏာ့ကေဏ္ဍ ကတ္တာ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏန္တိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနေဝ သ ပဒဘာဇနေ "ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ ဝါ သာဒိယေယ္ယာတိ ဟတ္ထော နာမ ကပ္ပရံ ဥပါဒါယ ယာဝ အဂ္ဂနခါ၊ တေသ အသဒ္ဓမ္မသ ပဋိသေဝနတ္ထာယ ဥဇ္ဇုကမ္ဘကံ အဓောဇာဏုမဏ္ဍလံ ဂဟဏံ သာဒိယတိ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ''တိ ဝုတ္တံ။ ဏ္ဍ စ **အသဒ္ဓမ္မော**တိ ကာယသံသဂ္ဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နာ မေထုနဓမ္မော။ နာ ဟိ မေထုနဿ သာမန္တာ ထုလ္လစ္စယံ ဟောတိ။ "ဝိညူ ပဋိဗလော ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇိတု''န္တိ ဝစနမ္ပိ စေတ္ထ သာဓကံ။

တိသိတ္ထိယော မေထုနံ တံ နာ သေဝေ၊
တယော ပုရိသေ တယော စ အနရိယပဏ္ဍကေ။
နာ စာစရေ မေထုနံ ဗျဉ္ဇနသ္မိံ၊
ဆေဇ္ဇာ သိယာ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ။
ပဏ္ဍာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာတိ[1]—

ဗုမာယ ပရိဝါရေ ဝုတ္တာယ သေဒမောစကဂါထာယ ဝိရုဇ္ဈတီတိ စေ။ နာ၊ မေထုနဓမ္မသ ပုဗ္ဗဘာဂတ္တာ။ ပရိဝါရေယေဝ ဟိ "မေထုနဓမ္မသ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ဇာနိတဗ္ဗောတိ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏော ကာယသံသဂ္ဂေါ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ အတ္တကာမ-ပါရိစရိယာဂမနုပ္ပါဒန"န္တိ ဧဝံ သုက္ကဝိသဋ္ဌိအာဒိနိ ပဏ္ဍ သိက္ခာပဒါနိ မေထုန-ဓမ္မသ ပုဗ္ဗဘာဂေါတိ ဝုတ္တာနိ။ တသ္မာ ကာယသံသဂ္ဂေါ မေထုနဓမ္မသ ပုဗ္ဗဘာဂတ္တာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဗုတိ **ဆေဇ္ဇာ သိယာ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ**တိ ဏ္ဍ ဗုမိနာ ပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနုပါယေန သဗ္ဗပဒေသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစ သကေါတံ ဝါ ဂဏ္ဍေယ္ယာတိ တေသ ပဒဘာဇနေ **ဗုတ္ထန္ဒာမံ အာဂဏ္ဆာ**တိ ဧဝံနာမကံ ဌာနံ အာဂဏ္ဆာတိ အတ္ထော။

၆၇၆။ **အဌမံ ဝတ္ထုံ ပရိပူရေန္တိ အသမဏီ ဟောတီ**တိ အနုလောမတော ဝါ ပဋိလောမတော ဝါ ကေန္တရိကာယ ဝါ ယေန တေန နယေန အဌမံ ဝတ္ထုံ ပရိပူရေန္တိယေဝ အသမဏီ ဟောတိ။ ယာ ပန ကေါ ဝါ ဝတ္ထုံ သတ္တ ဝါ ဝတ္ထူနိ သတက္ခတ္တုမ္ပိ ပူရေတိ၊ နေဝ အသမဏီ ဟောတိ။ အာပန္နာ အာပတ္တိယော ဒေသေတ္တာ မုစ္စတိ။ အပိစေတ္ထ ဂဏနူပိကာ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ''အတ္ထာပတ္တိ ဒေသိတာ ဂဏနူပိကာ၊ အတ္ထာပတ္တိ ဒေသိတာ နာ ဂဏနူပိကာ''တိ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—ဗုဒါနိ နာပဇ္ဇိဿာမီတိ ဓုရနိက္ခေပံ ကတ္တာ ဒေသိတာ ဂဏနူပိကာ၊ ဒေသိတဂဏနံ ဥပေတိ၊ ပါရာဇိကဿ အဂ်ံ

---

[1] ၁-ဋီ ၅-၃၇၀-ဝိဒ္ဓေ။

နဲ့ ဟောတိ။ တသ္မာ ယာ ဧကံ အာပန္နာ ဓုရနိက္ခေပံ ကတ္မာ ဒေသေတ္မာ ပုန ကိလေသဝသေန အာပဇ္ဇတိ၊ ပုန ဒေသေတိ၊ ဧဝံ အဋ္ဌ ဝတ္ထူနိ ပူရေန္တိပိ ပါရာဇိကာ နဲ့ ဟောတိ။ ယာ ပန အာပဇ္ဇိတ္မာ ပုနပိ အညံ ဝတ္ထုံ အာပဇ္ဇိဿာမီတိ သဉ္ဉိဿာဟာဝ ဒေသေတိ၊ တဿာ သာ အာပတ္တိ နဂဏန္နူပိကာ၊ ဒေသိတာပိ အဒေသိတာ ဟောတိ၊ ဒေသိတဂဏနံ နဲ့ ဂစ္ဆတိ၊ ပါရာဇိကသော အဂ်ံ ဟောတိ။ အဋ္ဌမေ ဝတ္ထုမှိ ပရိပုဏ္ဏမတ္တေ ပါရာဇိကာ ဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာ-ဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒ္ဋ္ဌဝေဒနန္တိ။

စတုတ္ထပါရာဇိကံ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ ဓမ္မာတိ ဘိက္ခူ အာရဇ္ဈ ပညတ္တာ သာဓာရဏာ စတ္တာရော ဇုမေ စ စတ္တာရောတိ ဧဝံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ-မဂ္ဂေန ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ ဓမ္မာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သေသံ မဟာဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ
ပါရာဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါရာဇိကကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

၂–သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ

၁-ပဌမသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပါရာဇိကာနန္တရသ၊ အယံ ဒါနိ ဘဝိဿတိ။
သံဃာဒိသေသကဏ္ဍသ၊ အနုတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနာ။

၆၇၈။ **ဥဒေါသိတန္တိ**[1] ဘဏ္ဍသာလာ။ **မာယျော ဧဝံ အဝစာ**တိ အယျော မာ ဧဝံ အဝစ။ **အဝိနာယျာ**တိ အဝိနဿ အယျာ။ **အစ္ဆာဝဒထာ**တိ အတိက္ကမိတ္တာ ဝဒထ၊ အက္ကောသထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၆၇၉။ **ဥဿယဝါဒိကာ**တိ မာနုဿယဝသေန ကောဓုဿယဝသေန ဝိဝဒမာနာ။ ယဿ ပန သာ အတ္ထတော အဠကာရိကာ ဟောတိ၊ တဿ "ဥဿယဝါဒိကာ နာမ အဠကာရိကာ ဝုစ္စတိ"တိ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ **စ အဠော**တိ ဝေါဟာရိကဝိနိစ္ဆယော ဝုစ္စတိ၊ ယံ ပဇ္ဇဇိတာ "အမိကရဏ"န္တိပိ ဝဒန္တိ။ **ဒုတိယံ ဝါ ပရိယေသတီ**တိ သက္ခိ ဝါ သဟာယံ ဝါ ပရိယေသတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ **ဂစ္ဆတိ ဝါ**တိ ဥပသယော ဝါ ဟောတု ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂေါ ဝါ၊ ယတ္ထ ဌိတာယ အဠံ ကရိဿာမီတိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတော ဝေါဟာရိကာနံ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တိယာ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ။ **ကေသ အာရောစေတီ**တိ ဒ္ဝိသု ဇနေသု ယဿ ကဿစိ ကေသ ကထံ ယော ကောစိ ဝေါဟာရိကာနံ အာရောစေတိ။ **ဒုတိယဿ အာရောစေတီ**တိ ဧတ္ထောပိ ဧသေဝ နယော။

အယံ ပနေတ္ထ အသမ္မောဟတ္ထာယ ဝိတ္ထာရကထာ၊ ယဏ္ဍ ကတ္ထစိ အန္တမသော ဘိက္ခုနုပဿယံ အာဂတေပိ ဝေါဟာရိကေ ဒိသ္မာ ဘိက္ခုနိ အတ္ထနော ကထံ အာရောစေတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ ဒုက္ကဋံ။ ဥပါသကော အတ္ထနော ကထံ အာရောစေတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ ထုလ္လစ္စယံ။ ပဌမံ ဥပါသကော အတ္ထနော ကထံ အာရောစေတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ ဒုက္ကဋံ။ အထ သာ အတ္ထနော ကထံ အာရောစေတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ ဘိက္ခုနိ ဥပါသကံ ဝဒတိ "မမ စ တဝ စ ကထံ တ္ဝံယေဝ အာရောစေဟိ"တိ၊ သော အတ္ထနော ဝါ ကထံ ပဌမံ အာရောစေတု, ဘိက္ခုနိယာ ဝါ၊ ပဌမာရောစနေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယာရောစနေ ထုလ္လစ္စယံ။ ဥပါသကော ဘိက္ခုနိံ ဝဒတိ "မမ စ တဝ စ ကထံ တ္ဝံယေဝ အာရောစေဟိ"တိ။ ဧတ္ထောပိ ဧသေဝ နယော။

၁-ဥဒ္ဒေါသိတန္တိ (သီ၊သျာ)

ဘိက္ခုနီ ကပ္ပိယကာရကေန ကထာပေတိ၊ တတ္ထ ကပ္ပိယကာရကော ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ကထံ ပဌမံ အာရောစေတု, ဒုတရော ဝါ အတ္တနော ကထံ၊ ကပ္ပိယကာရကော ဝါ ဥဘိန္နမ္ပိ ကထံ, ဒုတရော ဝါ ဥဘိန္နမ္ပိ ကထံ အာရောစေတု၊ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ အာရောစိယမာနေ ပဌမေ အာရောစနေ ဘိက္ခုနိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယေ ထုလ္လစ္စယံ။ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ အာရောစိတံ ပန ဥဘိန္နမ္ပိ ကထံ သုတ္တာ ဝေါဟာရိကေဟိ ဝိနိစ္ဆယေ ကတေ အဋ္ဌပရိယောသာနံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မိံ အဋ္ဌပရိယောသာနေ ဘိက္ခုနိယာ ဇယေပိ ပရာဇယေပိ သံဃာဒိသေသော။ သစေ ပန ဂတိဂတံ အဓိကရဏံ ဟောတိ၊ သုတပုဗ္ဗံ ဝေါဟာရိကေဟိ။ အထ တေ ဘိက္ခုနိဉ္စ အဋ္ဌကာရကဉ္စ ဒိသ္မာဝ "တုမ္ဟာကံ ကထနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဇာနာမ မယံ ဇေ္ဌ ပဝတ္တိ"န္တိ[1] သယမေဝ ဝိနိစ္ဆိနိတ္မာ ဒေန္တိ၊ ဝေရ္ဏပေ အဋ္ဌပရိယောသာနေပိ ဘိက္ခုနိယာ အနာပတ္တိ။

ပဌမံ အာပတ္တိ ဇေတသ္မာတိ ပဌမာပတ္တိကော၊ ဝိတိက္ကမကိရိယာယ ဝေ အာပဇ္ဇိတမ္ဘောတိ အတ္ထော၊ တံ **ပဌမာပတ္တိကံ**။ ပဒဘာဇနေ ပန အဓိပ္ပါယမတ္တံ ဒဿေတုံ "သဟ ဝတ္ထုဒ္ဓျာစာရာ အာပဇ္ဇတိ အသမနုဘာ-သနာယာ"ဝိ ဝုတ္တံ။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော၊ သဟ ဝတ္ထုဒ္ဓျာစာရာ ယံ ဘိက္ခုနိ အာပဇ္ဇတိ၊ နု တတိယာယ သမနုဘာသနာယ၊ အယံ ပဌမမေဝ သဟ ဝတ္ထုဒ္ဓျာစာရေန အာပဇ္ဇိတမ္ဘတ္ထာ ပဌမာပတ္တိကောတိ။ ဘိက္ခုနိသံဃတော နိဿာရေတိတိ နိဿာရဏိယော၊ တံ **နိဿာရဏိယံ**။ ပဒဘာဇနေ ပန အဓိပ္ပါယမတ္တံ ဒဿေတုံ "သံဃမ္ဟာ နိဿာရိယတိ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ယံ အာပန္နာ ဘိက္ခုနိ သံဃတော နိဿာရိယတိ၊ သော နိဿာရဏိယောတိ ဇေ္ဌမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နု ဟိ သော ဇေ ဓမ္မော သံဃမ္ဟာ ကေနစိ နိဿာရိယတိ။ တေန ပန ဓမ္မေန ဘိက္ခုနိ နိဿာရိယတိ၊ တသ္မာ သော နိဿာရေတိတိ နိဿာရဏိယော။

အာကဋ္ဌိယမာနာ ဂစ္ဆတိတိ အဋ္ဌကာရကမနုဿေဟိ သယံ ဝါ အာဂန္ဒ္ဓာ ဒူတံ ဝါ ပေသေတ္မာ ဟေတိ ဝုစ္စမာနာ ဝေါဟာရိကာနံ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ၊ တတော အဋ္ဌကာရကော အတ္ထနော ဝါ ကထံ ပဌမံ အာရောစေတု ဘိက္ခုနိယာ ဝါ၊ နေဝ ပဌမာရောစနေ ဒုက္ကဋံ၊ နု ဒုတိယာရောစနေ ထုလ္လစ္စယံ။ အမစ္စေဟိ ဝိနိစ္ဆိနိတ္မာ ကတေ အဋ္ဌပရိယောသာနေပိ အနာပတ္တိယေဝ။ သစေပိ အဋ္ဌကာရကော ဘိက္ခုနိံ ဝဒတိ "မမ စ တဝ စ ကထံ တ္မမေဝ ကထေဟိ"တိ၊ ကထေန္တိယာပိ ကထံ သုတ္မာ ကတေ အဋ္ဌပရိယောသာနေပိ အနာပတ္တိယေဝ။

---

[1] ဇေတမတ္ထန္တိ (သီ၊ သျာ)

ရက္ခံ ယာစတိတိ ဓမ္မိကံ ရက္ခံ ယာစတိ၊ အနာပတ္တိ။ ဣဒါနိ ယထာ-ယာစိတာ ရက္ခာ ဓမ္မိကာ ဟောတိ၊ တံ ဒသ္သေတုံ **အနောဒိဿ အာစိက္ခတိ**တိ အာဟ။ တတ္ထ အတိတံ အာရဗ္ဘ အတ္ထိ သြဒိဿအာစိက္ခနာ၊ အတ္ထိ အနောဒိဿ-အာစိက္ခနာ၊ အနာဂတံ အာရဗ္ဘာပိ အတ္ထိ သြဒိဿအာစိက္ခနာ၊ အတ္ထိ အနောဒိဿအာစိက္ခနာ။

ကထံ အတိတံ အာရဗ္ဘ သြဒိဿအာစိက္ခနာ ဟောတိ? ဘိက္ခုနုပဿယေ ဂါမဒါရကာ ဝုတ္ထာဒယော ဝါ ယေ ကေစိ အနာစာရံ ဝါ အာစရန္တိ၊ ရက္ခံ ဝါ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဖလာဖလံ ဝါ ဟရန္တိ၊ ပရိက္ခာရေ ဝါ အစ္ဆိန္ဒန္တိ။ ဘိက္ခုနိ ဝေါဟာရိကေ ဥပသင်္ကမိတ္မာ "အမှာကံ ဥပဿယေ ဣဒံ နာမ ကတ"န္တိ ဝဒတိ။ ကေနာတိ ဝုတ္တေ အသုကေန စ အသုကေန စာတိ အာစိက္ခတိ။ ဧဝံ အတိတံ အာရဗ္ဘ သြဒိဿအာစိက္ခနာ ဟောတိ၊ သာ နေ ဝဋ္ဋတိ။ တဿေ သုတ္တာ တေ ဝေါဟာရိကာ တေသံ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ သမ္ဘ ဘိက္ခုနိယာ ဂိဝါ ဟောတိ။ ဒဏ္ဍံ ဂဏှိဿန္တိတိ အမိပ္ပါယေပိ သတိ ဂိဝါယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန တဿ ဒဏ္ဍံ ဂဏှထာတိ ဝဒတိ၊ ပဠုမာသကမတ္တေ ဂဟိတေ ပါရာဇိကံ ဟောတိ။

ကေနာတိ ဝုတ္တေ ပန "အသုကေနာတိ ဝတ္တုံ အမှာကံ နေ ဝဋ္ဋတိ၊ တုမှေယေဝ ဇာနိဿထ။ ကေဝလံ ဟိ မယံ ရက္ခံ ယာစာမ၊ တံ နော ဒေထ၊ အဝဟဋ္ဌာဘဏ္ဍဿ အာဟရာပေထာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ အနောဒိဿ-အာစိက္ခနာ ဟောတိ၊ သာ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သစေပိ တေ ဝေါဟာရိကာ ကာရကေ ဂဝေသိတ္မာ တေသံ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ သမ္ဘ သာပတေယ္ယမ္ပိ ဂဟိတံ ဘိက္ခုနိယာ နေဝ ဂိဝါ နေ အာပတ္တိ။

ပရိက္ခာရံ ဟရန္တေ ဒိသ္မာ တေသံ အနတ္ထကာမတာယ စောရော စောရောတိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ဟိ ယံ တေသံ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ သမ္ဘမ္ပိ ဘိက္ခုနိယာ ဂိဝါ ဟောတိ။ အတ္ထနော ဝစနကရံ ပန "ဣမိနာ မေ ပရိက္ခာရော ဂဟိတော၊ တံ အာဟရာပေဟိ၊ မာ စဿ ဒဏ္ဍံ ကရောဟိ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒါသဒါသီဝါဒိအာဒိနံ အတ္ထာယ အဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ အယံ အကပ္ပိယအဏ္ဍော နာမ၊ နေ ဝဋ္ဋတိ။

ကထံ အနာဂတံ အာရဗ္ဘ သြဒိဿအာစိက္ခနာ ဟောတိ? ဝုတ္ထနယေနေဝ ပရေဟိ အနာစာရာဒိသု ကတေသု ဘိက္ခုနိ ဝေါဟာရိကေ ဧဝံ ဝဒတိ "အမှာကံ ဥပဿယေ ဣဒ္ဓိဒ္ဓု ကရောန္တိ၊ ရက္ခံ နော ဒေထ အာယတိ အကရဏတ္ထာယာ"တိ။ ကေန ဧဝံ ကတန္တိ ဝုတ္တေ စ အသုကေန အသုကေန

စာတိ အာစိက္ခတိ။ ဧဝံ အနာဂတံ အာရဗ္ဘ ဩဒိဿအာစိက္ခနာ ဟောတိ၊ သာပိ နိ ဝဋ္ဋတိ။ တေသံ ဟိ ဒဏ္ဍေ ကတေ ပုရိမနယေနေဝ သမ္ဘံ ဘိက္ခုနိယာ ဂိဝါ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

သစေ ပန ဝေါဟာရိကာ "ဘိက္ခုနုပဿယေ ဧဝရူပံ အနာစာရံ ကရောန္တာနံ ဣမံ နာမ ဒဏ္ဍံ ကရောမာ"တိ ဘေရိံ စရာပေတ္တာ အာဏာယ အတိဋ္ဌမာနေ ပရိယေသိတ္တာ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ ဘိက္ခုနိယာ နေဝ ဂိဝါ နိ အာပတ္တိ။

ယော စာယံ ဘိက္ခုနိနံ ဝုတ္တော၊ ဘိက္ခုနုမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ ဘိက္ခုနောပိ ဟိ ဩဒိဿအာစိက္ခနာ နိ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ တထာ အာစိက္ခိတေ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိ၊ သမ္ဘံ ဂိဝါ ဟောတိ။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒဏ္ဍံ ဂဏှာပေန္တသ ပါရာဇိကံ။ ယော ပန "ဒဏ္ဍံ ကရိဿန္တိ"တိ ဇာနန္တောပိ အနောဒိဿ ကထေတိ၊ တေ စ ပရိယေသိတ္တာ ဒဏ္ဍံ ကရောန္တိယေဝ၊ နိ ဒေါသော။ ဝိဟာရသီမာယ ရုက္ခာဒီနိ ဆိန္ဒန္တာနံ ဝါသိဖရသုအာဒီနိ ဂဟေတ္တာ ပါသာဏေဟိ ကောဋ္ဋေန္တိ၊ နိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဓာရာ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကာရာပေတ္တာ ဒါတဗ္ဗာ။ ဥပဓာဝိတ္တာ တေသံ ပရိက္ခာရေ ဂဏှန္တိ၊ တမ္ပိ နိ ကာတဗ္ဗံ၊ လဟုပရိဝတ္တံ ဟိ စိတ္တံ၊ ထေယျစေတနာယ ဥပ္ပန္နာယ မူလဋ္ဌေဇ္ဇမ္ပိ ဂဏ္ဍေယျ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သတ္တရသကေ ပဌမသိက္ခာပဒံ။

၂-ဒုတိယသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၇၂။ ဒုတိယေ **ဝရဘဏ္ဍန္တိ** မုတ္တာမဏိဝေဠုရိယာဒိ မဟဃ္ဃဘဏ္ဍံ။

၆၇၃။ **အနုပလောကေတ္တာ**တိ အနာပုစ္ဆိတ္တာ။ **ဂဏှ ဝါ**တိ မလ္လဂဏှ-ဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏှာဒိကံ[1]။ **ပူ ဂ**န္တိ ဓမ္မဂဏှံ။ **သေဏိ**န္တိ ဂန္ဓိကသေဏိဒုဿိကသေဏိ-အာဒိကံ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ ရာဇာနော ဂဏှာဒိနံ ဂါမနိဂမေ နိယျာတေန္တိ "တုမ္ဟေ ဏ္ဍေ အနုသာသထာ"တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ တေ ဧဝ ဇာသရာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ တေ သန္ဓာယ ဇာဒံ ဝုတ္တံ။ ဏ္ဍေ စ ရာဇာနံ ဝါ ဂဏှာဒိကေ ဝါ အာပုစ္ဆိတ္တာပိ ဘိက္ခုနိသံဃော အာပုစ္ဆိတမ္ဗောဝ။ **ဌပေတ္တာ ကပ္ပန္တိ** တိတ္ထိယေသု

---

[1] -....ဘတ္တပုတ္တဂဏှာဒိကံ (သီ)၊....ဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏှာဒိကံ (သျာ)

ဝါ အညဘိက္ခုနိသု ဝါ ပမ္ဘဇိတပုဗ္ဗံ ကပ္ပဂတိကံ ဌပေတ္တာတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

စောရိဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကေနစိ ကရဏီယေန ပက္ကန္တာသု ဘိက္ခုနိသု အဂန္တ္မာ ခဏ္ဍသီမံ ယထာနိသိန္နဋ္ဌာနေယေဝ အတ္တနော နိသိတကပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ ဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ခဏ္ဍသီမံ ဝါ နဒိံ ဝါ ဂန္တ္မာ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ အနာပုစ္ဆာ ဝုဋ္ဌာပနဝသေန ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ။

၃-တတိယသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၉၂။ တတိယေ **ပရိက္ခေပံ အတိက္ကာမေန္တိယာ**တိ ဣတ္ထေ ကေ၊ ပါဒံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဒုတိယေန အတိက္ကန္တမတ္တေ သံဃာဒိသေသော။ **အပရိက္ခိတ္တသ ဂါမသ ဥပစာရန္တိ** ဣတ္ထေ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနံ ဧကေန ပါဒေန အတိက္ကမတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဒုတိယေန အတိက္ကန္တမတ္တေ သံဃာဒိသေသော။ အပိစေတ္ထ သကဂါမတော နိက္ခမန္တိယာ ဂါမန္တရပစ္စယာ အနာပတ္တိ၊ နိက္ခမိတ္တာ ပန ဂါမန္တရံ ဂစ္ဆန္တိယာ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ၊ ဧကေန ပါဒေန ဠတရသ ဂါမသ ပရိက္ခေပေ ဝါ ဥပစာရေ ဝါ အတိက္ကန္တမတ္တေ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဒုတိယေန အတိက္ကန္တမတ္တေ သံဃာဒိသေသော။ တတော နိက္ခမိတ္တာ ပုန သကဂါမံ ပဝိသန္တိယာပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ခဏ္ဍပါကာရေန ဝါ ဝတိဆိဒ္ဒေန ဝါ ဘိက္ခုနိဝိဟာရဘူမိယေဝ သက္ကာ ဟောတိ ပဝိသိတုံ၊ ဧဝံ ပဝိသမာနာယ ကပ္ပိယဘူမိ နာမ ပဝိဋ္ဌာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိအာဒီဟိ ဝါ ဠဒ္ဓိယာ ဝါ ပဝိသတိ၊ ဝဋ္ဋတိ ယေဝ။ ပဒသာ ဂမနမေဝ ဟိ ဠဓာမိပ္ပေတံ။ တေနေဝ "ပဌမံ ပါဒံ အတိက္ကာမေန္တိယာ"တိ အာဒိမာဟ။

ဒွေ ဂါမာ ဘိက္ခုနိဝိဟာရေန သမ္ဗဒ္ဓဝတိကာ ဟောန္တိ၊ ယသ္မိံ ဂါမေ ဘိက္ခုနိဝိဟာရော၊ တတ္ထ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ ပုန ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္တာ သစေ ဝိဟာရမဇ္ဈေန ဠတရသ ဂါမသ မဇ္ဈေ အတ္ထိ၊ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ တတော ပန ဂါမတော တေနေဝ မဇ္ဈေန ပစ္စာဂန္တုံ။ သစေ ဂါမဒ္ဒါရေန နိက္ခမိတ္တာ အာဂစ္ဆတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ အာပတ္တိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သကဂါမတော

ကေနစိ ကရဏီယေန ဘိက္ခုနိဟိ သဒ္ဓိ နိက္ခန္တာယ ပုန ပဝိသနကာလေ ဟတ္ထိ ဝါ မုစ္စတိ၊ ဥဿာရဏာ ဝါ ဟောတိ၊ ဧတရာ ဘိက္ခုနိယော သဟသာ ဂါမံ ပဝိသန္တိ၊ ယာဝ အညာ ဘိက္ခုနိ အာဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ဗဟိဂါမဒ္ဒါရေ ဌာတဗ္ဗံ။ သစေ နာ အာဂစ္ဆတိ၊ ဒုတိယိကာ ဘိက္ခုနိ ပက္ကန္တာ နာမ ဟောတိ၊ ပဝိသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုဗ္ဗေ မဟာဂါမော ဟောတိ၊ မဇ္ဈေ ဘိက္ခုနိဝိဟာရော။ ပစ္ဆာ တံ ဂါမံ စတ္တာရော ဇနာ လဘိတ္တာ ဝိသုံ ဝိသုံ ဝတိပရိက္ခေပံ ကတ္တာ ဝိဘဇိတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဝိဟာရတော ကေ ဂါမံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ တတော အပရံ ဂါမံ ဒ္ဒါရေန ဝါ ဝတိဆိဒ္ဒေန ဝါ ပဝိသိတုံ နာ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုန ဝိဟာရမေဝ ပစ္စာဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? ဝိဟာရသ္မိ စတုဂါမသာမောရဏတ္တာ။

အန္တရဝါသကော တေမိယတီတိ ယတ္ထ ယထာ တိမဏ္ဍလပဋ္ဌိစ္ဆာဒနံ ဟောတိ၊ ဧဝံ နိဝတ္ထာယ ဘိက္ခုနိယာ ဝသကာလေ တိတ္ထေန ဝါ အတိတ္ထေန ဝါ သြတရိတ္တာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥတ္တရန္တိယာ ကေဒ္ဒဂ်ိလမတ္တမ္ပိ အန္တရဝါသကော တေမိယတိ။ သေသံ နဒီလက္ခဏံ နဒီနိမိတ္တကထာယံ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဧဝရူပံ နဒိံ တိတ္ထေန ဝါ အတိတ္ထေန ဝါ သြတရိတ္တာ ဥတ္တရဏကာလေ ပဌမံ ပါဒံ ဥဒ္ဓရိတ္တာ တိရေ ဌပေန္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဒုတိယပါဒုဒ္ဓါရေ သံဃာဒိသေသော။ သေတုနာ ဂစ္ဆတိ၊ အနာပတ္တိ။ ပဒသာ သြတရိတ္တာ ဥတ္တရဏကာလေ သေတုံ အာရောဟိတ္တာ ဥတ္တရန္တိယာပိ အနာပတ္တိ။ သေတုနာ ပန ဂန္ဒာ ဥတ္တရဏ-ကာလေ ပဒသာ ဂစ္ဆန္တိယာ အာပတ္တိယေဝ။ ယာနနာဝါအာကာသဂမနာ-ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ သြရိမတီရတော ပန ပရတီရမေဝ အက္ကမန္တိယာ အနာပတ္တိ။ ရဇနကမ္မတ္ထံ ဂန္ဒာ ဒါရုသက်ဖုနာဒိကိစ္စေန ဒ္ဒေ တိသော ဥဘယတီရေသု ဝိစရန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနေတ္ထ ကာစိ ကလဟံ ကတ္တာ ဧတရံ တီရံ ဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိ။ ဒ္ဒေ ဧကတော ဥတ္တရန္တိ၊ ဧကာ မဇ္ဈေ နဒိယာ ကလဟံ ကတ္တာ နိဝတ္တိတ္တာ သြရိမတီရမေဝ အာဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိ။ ဧတရိသ္မာ ပန အယံ ပက္ကန္တဒ္ဒါနေ ဌိတာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပရတီရံ ဂစ္ဆန္တိယာပိ အနာပတ္တိ။ နာယိတုံ ဝါ ပါတုံ ဝါ သြတိဏ္ဏာ တမေဝ တီရံ ပစ္ဆုတ္တရတိ၊ အနာပတ္တိ။

သဟ အရုဏုဂ္ဂမနာတိ ဧတ္ထ သစေ သဒ္ဓါယံ ဝါ ပဓာနံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကုရုမာနာ ပုရေအရုဏောယေဝ ဒုတိယိကာယ သန္တိကံ ဂမိဿာမီတိ အာဘောဂံ ကရောတိ၊ အဇာနန္တိယာ ဧဝ စဿာ အရုဏောဒ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အနာပတ္တိ။ အထ ပန "ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ ဧမေဝ ဘဝိဿာမိ"တိ ဝါ အနာဘောဂေန ဝါ ဝိဟာရသ္မိ ကေဒေသေ အစ္ဆတိ၊ ဒုတိယိကာယ ဟတ္ထပါသံ

နဲ့ ပြြတရတိ၊ အရဏ္ဏဂ္ဂမနေ သံဃာဒိသေသော။ ဟတ္ထပါသောယေဝ ဟိ ဣမ ပမာဏံ၊ ဟတ္ထပါသာတိက္ကမေ ကေဝဇ္ဇောပိ နဲ့ ရကၠတိ။

အဂါမကေ အရညေတိ ဆိုတော် "နိကၠမိတ္တာ ဗဟိ ဣန္ဒခီလာ သမ္ဗမေတံ အရညံ"နဲ့ ဆိုဝံ ဝုတ္တလက္ခဏမေဝ အရညံ။ တံ ပနေတံ ကေဝလံ ဂါမာဘာဝေန "အဂါမက"နဲ့ ဝုတ္တံ၊ နဲ့ ဝိဗျာဒ္ဓဝိသဒိသတာယ။ တာဒိသေ အရညေ ပြြက္ကန္တေ ဒဿနူပစာရေ ဝိဇဟိတေ သစေပိ သဝနူပစာရော အတ္ထိ၊ အာပတ္တိ။ တေနေဝ ဝုတ္တံ အဋ္ဌကထာယံ ''သစေ ဘိက္ခုနိသု မဟာဗောဓိအင်္ဂဏံ ပဝိသန္တိသု ကောဗဟိ တိဋ္ဌတိ၊ တဿာပိ အာပတ္တိ။ လောဟပါသာဒံ ပဝိသန္တိသုပိ ပရိဝေဏံ ပဝိသန္တိသုပိ ဆေဝ နယော။ မဟာစေတိယံ ဝန္ဒမာနာသု ကော ဥတ္တရဒ္ဒါရေန နိက္ခမိတ္ဘာ ဂစ္ဆတိ၊ တဿာပိ အာပတ္တိ။ ထူပါရာမံ ပဝိသန္တိသု ကော ဗဟိ တိဋ္ဌတိ၊ တဿာပိ အာပတ္တိ''တိ။ ဆိုတော် စ ဒဿနူပစာရော နာမ ယတ္တ ဌိတံ ဒုတိယိကာ ပဿတိ။ သစေ ပန သာဏိပါကာရန္တရိကာပိ ဟောတိ၊ ဒဿနူပစာရံ ဝိဇဟတိ နာမ။ သဝနူပစာရော နာမ ယတ္တ ဌိတာ မဂ္ဂမ္ဗုဇ္ဇသဒ္ဒေန ဝိယ ဓမ္မသဝနာရောစနသဒ္ဒေန ဝိယ စ "အယ္ယေ"တိ သဒ္ဒါယန္တိယာ သဒ္ဒံ သုဏာတိ။ အဇ္ဈောကာသေ ဒူရေပိ ဒဿနူပစာရော နာမ ဟောတိ။ သော ဇေရ္ဏပေ သဝနူပစာရေ ဝိဇဟိတေ နဲ့ ရကၠတိ၊ ဝိဇဟိတမတ္တေ အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသသ။

ကော မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ ပြြဟိယတိ။ သဉ္ဇဿာဟာ စေ ဟုတ္ဘာ ဣဒါနိ ပါပုဏိဿာမီတိ အနုဗန္ဓတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ ပုရိမာယော အညေန မဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တိ၊ ပက္ကန္တာ နာမ ဟောန္တိ၊ အနာပတ္တိယေဝ။ ဒ္ဝိန္နံ ဂစ္ဆန္တိနံ ကော အနုဗန္ဓိတုံ အသက္ကောန္တိ "ဂစ္ဆတု အယ"နဲ့ ပြြဟိယတိ၊ ဣတရာပိ "ပြြဟိယတု အယ"နဲ့ ဂစ္ဆတိ၊ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ အာပတ္တိ။ သစေ ပန ဂစ္ဆန္တိသု ပုရိမာပိ အညံ မဂ္ဂံ ဂဏှာတိ၊ ပစ္ဆိမာပိ အညံ၊ ကော ကေသာ ပက္ကန္တဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ။

ပက္ခသင်္ကန္တာ ဝါတိ တိတ္ထာယတနံ သင်္ကန္တာ၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

တတိယသိက္ခာပဒံ။

၄-စတုတ္ထသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၉၄။ စတုတ္ထေ **ပါဒဒိဋ္ဌိ** နာမ ဓောတပါဒဋ္ဌပနကံ။ **ပါဒကဋ္ဌလိကာ** နာမ အဓောတပါဒဋ္ဌပနကံ။ **အနညာယ ဂဏ္ဍသ ဆန္ဒန္တိ** တသ္မေ ကာရကဂဏ္ဍသ ဆန္ဒံ အဇာနိတ္မာ။ **ဝတ္ထေ ဝတ္ထန္တိ** တေစတ္တာလိသပ္ပဘေဒေ နေတ္ထာရဝတ္ထေ ဝတ္ထမာနံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဥရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ။

၅-ပဉ္စမသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၀၁။ ပဉ္စမေ **ကေတောအဝဿုတေတိ** ဣတ္ထေ ဘိက္ခုနိယာ အဝဿုတ-ဘာဝေါ ဒဋ္ဌမ္ဘောတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပနေတံ နဝုတ္တံ၊ တံ ပါဠိယာ သမေတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒွိဝေဒနန္တိ။

ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ။

၆-ဆဋ္ဌသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၀၅။ ဆဋ္ဌေ **ယတော တွန္တိ** ယသ္မာ တွံ။ **ဥယ္ယောဇေတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌသ္ဿာ**တိအာဒိကာ သံဃာဒိသေသပရိယောသာနာ အာပတ္တိယော ကဿာ ဟောန္တိတိ၊ ဥယ္ယောဇိကာယ။ ဝုတ္တံ စေတံ ပရိဝါရေပိ—

"နဒေတိ နပဋိဂ္ဂဏ္ဏာတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟော တေန နဝိဇ္ဇတိ။
အာပဇ္ဇတိ ဂရုကံ နလဟုကံ၊ တဿ ပရိဘောဂပစ္စယာ။
ပဋ္ဌာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ''တိ[1]။

---

[1] ၁-ဒိ ၅-၃၇၉-ဒိဋ္ဌေ။

အယံ ဟိ ဂါထာ ဣမံ ဥယျောဇိကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ။ ဣတရိဿာ ပန အာပတ္တိဘေဒေါ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝိဘတ္တောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ။

၇-သတ္တမသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၀၉။ သတ္တမေ **ယာဝတတိယက**ပဒဿောဝ မဟာဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

သတ္တမသိက္ခာပဒံ။

၈-အဋ္ဌမသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၁၅။ အဋ္ဌမေ **ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အဓိကရဏေ**တိ စတုန္နံ အညတရသ္မိံ။ ပဒဘာဇနေ ပန ကေဝလံ အဓိကရဏဝိဘာဂံ ဒဿေတုံ ''အဓိကရဏံ နာမ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ''တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။

အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ။

၉-နဝမသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၂၃။ နဝမေ **သံသဋ္ဌာ**တိ မိဿီဘူတာ။ **အနနုလောမိကေနာ**တိ ပဗ္ဗဇိတာနံ အနနုလောမေန ကာယိကဝါစသိကေန။ **သံသဋ္ဌာ**တိ ဂိဟီနံ ကောဋ္ဌနပစနဂန္ဓပိသနမာလာဂန္ထနာဒိနာ ကာယိကေန သာသနပဋိသာသနာဟရဏသဏ္ဌရိတ္တာဒိနာ ဝါစသိကေန စ သံသဋ္ဌာ။ ပါပေါ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ ဧတာသန္တိ

ပါပသဒ္ဒါ။ ပါပေါ အာဇီဝသင်္ခါတော သိလောကော တောသန္တိ **ပါပသီ-လောကာ**။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ သဒ္ဒိ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။

နဝမသိက္ခာပဒံ။

၁၀-ဒသမသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၂၇။ ဒသမေ **ဝေါစာရာ**တိ ဝေံအာစာရာ၊ ယာဒိသော တုမှာကံ အာစာရော၊ တာဒိသာ အာစာရာတိ[1] အတ္ထော။ သေ နယော သဒ္ဒတ္ထော။ **ဥညာယာ**တိ အဝညာယ နိစ်ံ ကတ္တာ ဇာနနာယ။ **ပရိဘဝေနာ**တိ ကိ ဣမာ ကရိသန္တိတိ ဝေံ ပရိဘဝိတ္တာ ဇာနနေန။ **အက္ခန္တိယာ**တိ အသဟနတာယ၊ ကောဓေနာတိ[2] အတ္ထော။ **ဝေဘဿိယာ**တိ[3] ဗလဝဘဿဘာဝေန အတ္ထနော ဗလပ္ပကာသနေန၊ သမုတ္ထြာသနေနာတိ[4] အတ္ထော။ **ဒုဗ္ဗလ္ယာ**တိ တုမှာကံ ဒုဗ္ဗလ-ဘာဝေန။ သဒ္ဒတ္ထော ဥညာယ စ ပရိဘဝေန စာတိ ဝေံ သမုစ္စယတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဒိဒိ စ္ဆထ**ာတိ ဝိနာ ဟောထ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ သဒ္ဒိ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော သတ္တရသ သံဃာဒိသေသာတိ ဣတ္ထ ဆန္နံ ပဋ္ဌမာပတ္တိကာနံ အနန္တရာ သဠေဝိတ္ထံ, ဒွေ ဒုဋ္ဌဒေါသာတိ ဣမာနိ တိဏိ သိက္ခာပဒါနိ မဟာဝိဘင်္ဂတော ပက္ခိပိတ္တာ **နဝ ပဋ္ဌမာပတ္တိကာ**၊ စတုန္နံ ယာဝ-တတိယကာနံ အနန္တရာ မဟာဝိဘင်္ဂတောပိ စတ္တာရော ယာဝတတိယကေ ပက္ခိပိတ္တာ **အဋ္ဌ ယာဝတတိယကာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝေံ သဗ္ဗေပိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ-မဂ္ဂေန ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော သတ္တရသ သံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာတိ ဝေ-မေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ အညြတ္ထ ပက္ခမာနတ္တာ။ တံ ပန ခန္ဓကေ ဝိတ္ထာရေန ဝဏ္ဏယိဿာမာတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ ဘိက္ခုနိဒါနဝဏ္ဏနာ
သတ္တရသကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သံဃာဒိသေသကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

၁-တာဒိသော အာစာရောတိ (သျာ)၊ တာဒိသအာစာရာတိ (?) ၂-ကောပေနာတိ (သီ၊ သျာ)
၃-ဝေဘဿာတိ (သီ၊ သျာ) ၄-ဗလပ္ပကာသနသမုတ္ထြာသနေနာတိ (သျာ)

၃–နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

ပဌမနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တိ˚သ နိဿဂ္ဂိယာ ဓမ္မာ၊ ဘိက္ခုနိနံ ပကာသိတာ။
ယေ တေသံ ဒါနိ ဘဝတိ၊ အယံ သံဝဏ္ဏနာဂ္ဂမော။

၇၃၃။ **အာမတ္တိကာပဏ္ဏာ**နဲ့ အမတ္တာနိ ဝုစ္စန္တိ ဘာဇနာနိ၊ တာနိ ယေ ဝိဏ္ဏိဏာနဲ့၊ တေ ဝုစ္စန္တိ အာမတ္တိကာ၊ တေသံ အာပဏ္ဏော **အာမတ္တိကာပဏ္ဏော**၊ တံ ဝါ ပသာရေသန္တိ အတ္ထော။

၇၃၄။ **ပတ္တသန္နိစယံ ကရေယျာ**တိ ပတ္တသန္နိမိ˚ ကရေယျ၊ ကောဟံ အနမိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဝါ အဝိကပ္ပေတ္ဝာ ဝါ ပတ္တံ ဌပေယျာတိ အတ္ထော။ သေသံ မဟာဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမေဝ ဟိ ဝိသေသော၊ တတ္ထ ဒသာဟံ ပရိဟာရော၊ ဣဓ ကောဟမ္ပိ နတ္ထိ။ သေသံ တာဒိသမေဝ။

ဣဒမ္ပိ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ အကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ။

ဒုတိယနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၃၅။ ဒုတိယေ **ဒုစ္စောဋ္ဌာ**တိ ဝိရူပစောဋ္ဌာ၊ ဇိဏ္ဏစောဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ **အပယျာ**ဟီတိ အပိ အယျာဟိ။

၇၄၀။ **အာဒိသ ဒိန္နန္တိ** သမ္ဘတ္တာ ဘာဇေန္တေ||တိ ဝတ္ဝါပိ ဣဒံ ဂဏှထ, ဣဒံ တုမှာကံ ဒမ္ဘိတိ ဝတ္ဝါ ဝါ ဒါတုကမ္မတာယ ပါဒမူလေ ဌပေတ္ဝာ ဝါ ဒိန္နမ္ပိ အာဒိသ ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ။ တေ˚ သမ္ဘမ္ပိ အကာလစီဝရံ။ **အယျာယ** **ဒမ္ဘိ**တိ ဧဝံ ပဋိလဒ္ဓံ ပန ယထာဒါနေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ။

တတိယနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၄၃။ တတိယေ **ဟန္ဒာ**တိ ဂဏ္ဍု။ **သယံ အစ္ဆိန္ဒတိ**တိ ကေ၊ ဒတ္ဝာ ကေ၊ အစ္ဆိန္ဒန္တိယာ ကေ၊ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဗဟူသု ဗဟူနိ။ သစေ သံဟရိတ္ဝာ ဌပိတာနိ ကေတေ၊ အစ္ဆိန္ဒတိ၊ ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဌပိတေသု ပန ကေ၊ ဝ အာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

တတိယသိက္ခာပဒံ။

စတုတ္ထနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၄၄။ စတုတ္ထေ **ကယေနာ**တိ မူလေန။ **နေ မေ အာဝုသော သပ္ပိနာ အတ္ထော၊ တေလေန မေ အတ္ထော**တိ ဣဒံ ကိရ သာ အာဟဋ္ဌသပ္ပိं ဒတ္ဝာ တေလမ္ပိ အာဟရိဿတီတိ မညမာနာ အာဟ။ **ဝိညာပေတ္ဝာ**တိ ဇာနာပေတ္ဝာ၊ ဣဒံ နာမ အာဟရာတိ ယာစိတ္ဝာ ဝါ။

၇၅၂။ **တညေဝ ဝိညာပေတီ**တိ ယံ ပဌမံ ဝိညတ္တံ၊ တံ ထောကံ နပ္ပဟောတိ၊ တသ္မာ ပုန တညေဝ ဝိညာပေတီတိ အတ္ထော။ **အညဉ္စ ဝိညာပေတီ**တိ သစေ ပဌမံ သပ္ပိ ဝိညတ္တံ၊ ယမကံ ပစိတမ္ဘန္တိ စ ဝေဠေန ဝုတ္တတ္တာ တေလေန အတ္ထော ဟောတိ၊ တတော တေလေနာပိ မေ အတ္ထောတိ ဧဝံ အညဉ္စ ဝိညာပေတိ။ **အာနိသံသံ ဒသ္သေတ္ဝာ**တိ သစေ ကဟာပဏသ သပ္ပိ အာဘတံ ဟောတိ၊ ဣမိနာ မူလေန ဒိဂုဏံ တေလံ လဘ္ဘတိ၊ တေနာပိ စ ဣဒံ ကိစ္စံ နိပ္ဖဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တေလံ အာဟရာတိ ဧဝံ အာနိသံသံ ဒသ္သေတ္ဝာ ဝိညာပေတီတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ။

ပဉ္စမနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၅၃။ ပဉ္စမေ **နမေ သိက္ခမာနေ**တိ ဣဒံ ကိရ သာ ကုလဓီတာ "အယံ အဋ္ဌိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ဣဒံ တေလံ ဌပေတ္ဝာ သပ္ပိမ္ပိ မေ အတ္ထိနော ကုလဃရာ အာဟရိဿတီ''တိ မညမာနာ အာဟ။ **စေတာပေတ္ဝာ**တိ ဇာနာပေတ္ဝာ ဣစ္ဆေဝ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ စတုတ္ထသဒိသမေဝါတိ။

ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ။

ဆဋ္ဌနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၅၄။ ဆဋ္ဌေ **ဆန္ဒကန္တိ** ဣဒံ နာမ မမ္မကိစ္စံ ကရိဿာမ၊ ယံ သက္ကောထ၊ တံ ဒေထာတိ ဧဝံ ပရေသံ ဆန္ဒဿ ရုစိဿ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ဂဟိတပရိက္ခာရသ္မေတံ အဓိဝစနံ။ **အညဒတ္ထိကေနာ**တိ အညဿတ္ထာယ ဒိန္နေန။ **အညုဒ္ဒိသိကေနာ**တိ အညံ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ဒိန္နေန။ **သံဃိကေနာ**တိ သံဃဿ ပရိစ္စတ္တေန။

၇၅၅။ **သေသကံ ဥပနေတီ**တိ ယဒတ္ထာယ ဒိန္နော၊ တံ စေတာပေတ္ဝာ အဝသေသံ အညဿတ္ထာယ ဥပနေတိ။ **သာမိကေ အပလောကေတ္ဝာ**တိ "တုမှေဟိ စီဝရတ္ထာယ ဒိန္နော၊ အမှာကဉ္စ စီဝရံ အတ္ထိ၊ တေလာဒီဟိ ပန အတ္ထော''တိ ဧဝံ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ ဥပနေတိ။ **အာပဒါသု**တိ တထာရူပေသု ဥပဒ္ဒဝေသု ဘိက္ခုနိယော ဝိဟာရံ ဆဒ္ဒေတ္ဝာ ပက္ကမန္တိ၊ ဝေရူပါသု အာပဒါသု ယံ ဝါ တံ ဝါ စေတာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ။

သတ္တမနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၆၄။ သတ္တမေ **သညာစိကေနာ**တိ သယံ ယာစိတကေန။ ဘေဒေဝေတ္ထ နာနာကရဏံ၊ သေသံ ဆဋ္ဌသဒိသမေဝါတိ။

သတ္တမသိက္ခာပဒံ။

အဋ္ဌမနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၆၉။ အဋ္ဌမေ **မဟာဇနိကေနာ**တိ ဂဏသ ပရိစ္ဆေဒေန။ တေဒေဝေတ္ထ နာနာကရဏံ။

အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ။

နဝမနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၇၄။ နဝမသိက္ခာပဒေ **သညာစိကေနာ**တိ ဇုဒံ ပဒံ ဇုတော အဓိကတရံ။

နဝမသိက္ခာပဒံ။

ဒသမနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၇၈။ ဒသမေ **ပရိဝေဏံ ဥဒ္ဒိယတီ**တိ[1] ပရိဝေဏံ ဝိနသ္သတိ၊ ပရိပတတိတိ အတ္ထော။ ဇုဒ္ဓ ပဒံ **ပုဂ္ဂလိကေန သညာစိကေနာ**တိ ဇုဒ္ဓ တ္ထေကမေဝ နာနာကရဏံ။ သေသံ ပုဗ္ဗသဒိသမေဝါတိ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ။

ဧကာဒသမနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၈၄။ ဧကာဒသမေ **ဂရုပါဝုရဏာနံ** သိတကာလေ ပါဝုရဏံ။ **စတုက္ကံသ-ပရမံ**ဣတ္ထေ ကံသော နာမ စတုက္ကဟာပဏိကော ဟောတိ။ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ "သောဋ္ဌသကဟာပဏ္ဍနက"ံ ဝုတ္တံ။

ဧကာဒသမသိက္ခာပဒံ။

ဒွါဒသမနိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၈၉။ ဒွါဒသမေ **လဟုပါဝုရဏာနံ** ဥဏ္ဍကာလေ ပါဝုရဏံ။ သေသံ သိက္ခာပဒဒ္ဒယေပိ ဥတ္တာနမေဝ။

---

[1] ဥဒ္ဒိယတီတိ (သီ)၊ ဥဒ္ဒရိယတီတိ (သျာ)

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒ္ဝါဒသမသိက္ခာပဒံ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာတိ ဣတ္ထေ မဟာဝိဘင်္ဂေ စီဝရဝဂ္ဂတော ဓောဝနဋ္ဌ ပဋိဂ္ဂဟဏဋ္ဌာတိ ဒ္ဝေ သိက္ခာပဒါနိ အပနေတ္ဝာ အကာလစီဝရံ ကာလစီဝရန္တိ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဘာဇိတသိက္ခာပဒေန စ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ အဋ္ဌန္နစီဝရေန စ ပဌမဝဂ္ဂေါ ပူရေတမ္ဘော။ ပုန ဌေက-လောမဝဂ္ဂဿ အာဒိတော သတ္တ သိက္ခာပဒါနိ အပနေတ္ဝာ သတ္တ အည-ဒတ္ထိကာနိ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဒုတိယဝဂ္ဂေါ ပူရေတမ္ဘော။ တတိယဝဂ္ဂတော ပဌမပတ္တံ ဝဿိကသာဋိကံ အာရညကသိက္ခာပဒန္တိ ဣမာနိ တီဏိ အပနေတ္ဝာ ပတ္တ-သန္နိစယဂရုပါဝုရဏလဟုပါဝုရဏသိက္ခာပဒေဟိ တတိယဝဂ္ဂေါ ပူရေတမ္ဘော။ ဣတိ ဘိက္ခုနိနံ ဒ္ဝါဒသ သိက္ခာပဒါနိ ဧကတောပညတ္တာနိ, အဋ္ဌာရသ ဥဘတောပညတ္တာနိတိ ဧဝံ သမ္ဘေါ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသမဂ္ဂေန ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌမ္ဘော။ သေသံ ဥတ္တာနယမေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ
တိံသကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

၄-ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁-လသုဏာဝဂ္ဂ

၁-ပဌမလသုဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တိ ံသကာနန္တရံ ဓမ္မာ၊ ဆသင္ခ်သတသင်ဟာ။
သဂ်ီတာ ယေ အယံ ဒါနိ၊ ဟောတိ တေသမ္ပိ ဝဏ္ဏနာ။

၇၉၃။ တတ္ထ လသုဏဝဂ္ဂသ္မိ တာဝ ပဌမသိက္ခာပဒေ **ဒ္ဝေ တယော ဘဏ္ဍိကေ**တိ[1] ဒ္ဝေ ဝါ တယော ဝါ ပေါ[2]ရာ[3]ဏလိကေ[4]။ သမ္ပုဏ္ဏမ်ိုးဟုနမေတံ အမ်ိုးစုနံ။ **န မတ္တံ ဇာနိတ္ဝာ**တိ ပမာဏံ အဇာနိတ္ဝာ ခေတ္တပါလသ ဝါရေန္တသ ဗဟုံ လသုဏံ ဟရာပေသိ။

အညတရံ ဟံသယောနိန္တိ သုဝဏ္ဏဟံသယောနိ ံ။ **သော တာသံ ကေကန္တိ** သော ဟံသော ဇာတိသရော အဟောသိ၊ အထ ပုဗ္ဗသိနေဟေန အာဂန္ဓွာ တာသံ ကေကံ ပတ္တံ ဒေတိ၊ တံ တာပနတာလနဿ ဒ္ဒေဒနက္ခမ် သုဝဏ္ဏမေဝ ဟောတိ။

၇၉၅။ **မာဂဓကန္တိ** မဂဓေသု ဇာတံ။ မဂဓရဋ္ဌေ ဇာတလသုဏမေဝ ဟိ ဗ္ဗမ လသုဏန္တိ အမ်ိုပ္ပေတံ၊ တမ္ပိ ဘဏ္ဍိကလသုဏမေဝ[5], န ကေဋ္ဌတိမ်ုဏံ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ဇာတဒေသံ အဝတ္ဝာ "မာဂဓကံ နာမ ဘဏ္ဍိကလသုဏ"န္တိ ဝုတ္တံ။ **အဗ္ဗောဟာရေ အဗ္ဗောဟာရေ**တိ ဏ္ဍေ သစေ ဒ္ဝေ တယော ဘဏ္ဍိကေ ကေတောယေဝ သ[6]ခ်ါဒိတ္ဝာ အဗ္ဗောဟာရတိ၊ ကေ ပါစိတ္တိယံ။ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ကေကံ မ်ုံ ခါဒန္တိယာ ပန ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိတိ။

၇၉၇။ **ပလဏ္ဍုကာ**ဒိနံ ဝဏ္ဏေန ဝါ မ်ုဝယ ဝါ နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—ဝဏ္ဏေန တာဝ ပလဏ္ဍုကော ပဏ္ဍုဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ဘ္ဗုနကော လောဟိတဝဏ္ဏော။ ဟရိတကော ဟရိတပဏ္ဍုဝဏ္ဏော။ မ်ုဝယ ပန ပလဏ္ဍုကသ ကော မ်ုဝ ဟောတိ၊ ဘ္ဗုနကသ ဒ္ဝေ၊ ဟရိတကသ တိသ္သော၊ စာပလသုဏော[7] အမ်ုကော[8]၊ အကုံရမတ္ထမေဝ ဟိ တသ ဟောတိ။ မဟာပစ္စရိယာဒိသု ပန "ပလဏ္ဍုကသ တိဏိ မ်ုဝါနိ၊ ဘ္ဗုနကသ ဒ္ဝေ၊ ဟရိတကသ ကေ"န္တိ

၁-ဂဏ္ဍိကေတိ (က)
၂-ဂဏ္ဍိကလသုဏမေဝ (က)
၃-ဖောဋ္ဌလကေ (က)
၄-စာဝလသုဏော (သီ)

ဝုတ္တံ။ ဧတေ ပလဏ္ဍုကာဒယော သဘာဝေနေဝ ဝဋ္ဋန္တိ။ သုပသမ္ပာကာဒီသု ပန မာဂဓကမ္မိ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဟိ ပစ္ဆိမာနေသု မုဂ္ဂသူပါဒီသု ဝါ မဏ္ဍမံသ-ဝိကတိယာ ဝါ တေလာဒီသု ဝါ ဗဒရသာဌဝါဒီသု ဝါ အမ္ဗိလသာကာဒီသု ဝါ ဥတ္တရိဘင်္ဂေသု ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အန္တမသော ယာဂုဘတ္တေပိ ပက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ဒ္ဝေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိ-ဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ[1]၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

လသုဏာသိက္ခာပဒံ ပဌမံ။

၂-ဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၉၉။ ဒုတိယေ **သမ္ဘာ**ဧတိ ပဋိဋ္ဌနေ္ဒါကာသေ။ တသ ဝိဘာဝဒဿနတ္ထံ ပန "ဥဘော ဥပကဋ္ဌကာ မုတ္တကရဏာ"တိ ဝုတ္တံ။ **ကေ**မ္ပိ **လောမ**န္တိ ကတ္ထရိယာ ဝါ သဏ္ဌာသကေန ဝါ ခုရေန ဝါ ယေန ကေနစိ ကေပယောဂေန ဝါ နာနာပယောဂေန ဝါ ဧကံ ဝါ ဗဟူနိ ဝါ သံဟရာပေန္တိယာ ပယောဂဂဏာနာယ ပါစိတ္တိယာနိ၊ နာ လောမဂဏာနာယ။

၈၀၁။ **အာဗာ**ဓပစ္စယာ**တိ** ကဏ္ဍုကဋ္ဌုအာဒိအာဗာဓပစ္စယာ သံဟရာ-ပေန္တိယာ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ စတုသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော ကာယဝါစတော ကာယစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ။

၃-တတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၀၃။ တတိယေ **တလ**ဃာ**တ**ကေ**ဧ**တိ မုတ္တကရဏတလဃာတနေ။ **အန္တ-မသော ဥပ**ဟ**ပ**ဏ္ဍေ**နာ**ပိ**ဧ**တိ ဏ္ဍေ ပတ္တံ တာဝ မဟန္တံ၊ ကေသရေနာပိ ပဟာရံ ဒေန္တိယာ အာပတ္တိယေဝ။

---

[1]-ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ (သီ၊သျာ)

၈၀၅။ **အာမာပေစ္ဆယာ**တိ ဂဏ္ဍံ ဝါ ဝဏ်ံ ဝါ ပဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ[1]။

တတိယသိက္ခာပဒံ။

၄-စတုတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၀၆။ စတုတ္ထေ **ပုရာဏရာဇောရောဝေ**တိ[2] ပုရာဏော ဂိဟိဘာဝေ ရညော သြရောဝေ[3]။ **စိရာစိရံ ဂစ္ဆတိ**တိ စိရေန စိရေန ဂစ္ဆတိ။ **ဝေရေဏ**တိ သက္ကောဏ။ **ကသိဒံ ကမ္မန္တိ** ဝုတ္တေ အနာရောစိတေပိ ဘော မယိ အာသင်္ကံ ကရိသဿန္တိ မညမာနာ ဧဝမာဟ "မယ္ပိဒံ ကမ္မ"န္တိ။

၈၀၇။ **ဇတုမဋ္ဌကေ**တိ[4] ဇတုနာ ကတေ မဋ္ဌဒဏ္ဍကေ[5]။ ဝတ္ထုဝသေနေဝေတံ ဝုတ္တံ၊ ယံကိဉ္စိ ပန ဒဏ္ဍကံ ပဝေသေန္တိယာ အာပတ္တိယေဝ။ တေနာဟ "အန္တမသော ဥပ္ပလပတ္တမ္ပိ မုတ္တကရဏံ ပဝေသေတိ"တိ။ ဧတမ္ပိ စ အတိမဟန္တံ၊ ကေသရမတ္တမ္ပိ ပန ပဝေသေန္တိယာ အာပတ္တိ ဧဝ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ တလဃာတကေ ဝုတ္တသဒိသာနေဝါတိ။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ။

၅-ပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၁၀။ ပဌမေ **အတိဂန္ဓိရံ ဥဒကသုဒ္ဓိကံ အာဒိယန္တိ**တိ အတိအန္ဓော ပဝေသေတ္ဝာ ဥဒကေန ဓောဝနံ ကုရုမာနာ။

၈၁၂။ **ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ အတိက္ကာမေတိ**တိ ဝိတ္ထာရတော တတိယံ ဝါ စတုတ္ထံ ဝါ အင်္ဂုလံ, ဂမ္ဘီရတော ဒွိန္နံ ပဒ္မာနံ ဥပရိ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ပဝေသေန္တိယာ ပါစိတ္တိယန္တိ အဋ္ဌော။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ မဟာပစ္စရိယံ "ဧကိဿာ အင်္ဂုလိယာ တိဏိ ပဒ္မာနိ အာဒါတုံ နေ လဘတိ၊ တိဏ္ဏံ ဝါ စတုန္နံ ဝါ ဧကေကမ္ပိ ပဒ္မံ အာဒါတုံ

---

[1]-ဒ္ဝိဝေဒနန္တိ (သီ၊ သျာ)　[2]-ပုရာဏရာဇောရောဝေတိ (သီ၊ သျာ)　[3]-သြရောဝေ (သီ၊ သျာ)
[4]-ဇတုမဋ္ဌကေတိ (သီ)　[5]-မဋ္ဌဒဏ္ဍကေ (သီ)

နိ လဘတိ”တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိုပိ တလဃာတကေ ဝုတ္တသဒိသာနေဝါတိ။

ပဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ။

၆-ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၁၅။ ဆဋ္ဌေ **ဘုတ္တဝိသဂ္ဂန္တိ** ဘုတ္တကိစ္စံ။ **ပါနီယေန စ ဝိရူပနေန စ ဥပတိဋ္ဌိတ္တာ**တိ ကေန ဟတ္ထေန ပါနိယထာလကံ ကေန ဗီဇနိံ ဂဟေတ္တာ ဗီဇမာနာ သမီပေ ဌတ္တာတိ အတ္ထော။ **အစ္ဆာဝဒတိ**တိ ပုဗ္ဗေပိ တုမှေ ဧဝံ ဘုဉ္ဇထ၊ အဟံ ဧဝံ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောမိတိ ပမ္ဘဒိတစာရိတ္တံ အတိက္ကမိတ္တာ ဂေဟသိတကထံ ကထေတိတိ အတ္ထော။

၈၁၇။ **ယံကိဉ္စိ ပါနိယန္တိ** သုဒ္ဓဥဒကံ ဝါ ဟောတု, တက္ကဒမိမတ္ထုရသ-ခိရာဒိနံ ဝါ အညတရံ။ **ယာ ကာစိ ဗီဇနီ**တိ အန္တမသော စိဝရကဏ္ဏောပိ။ **ဟတ္ထပါသေ တိဋ္ဌတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ဣမ ဌာနပစ္စယာဝ ပါစိတ္တိယံ ဝုတ္တံ။ ပဟာရပစ္စယာ ပန ခန္ဓကေ ဒုက္ကဋံ ပညတ္တံ။

၈၁၉။ **ဒေတိ ဒါပေတိ**တိ ပါနိယံ ဝါ သူပါဒိံ ဝါ ဣမံ ပိဝထ၊ ဣမိနာ ဘုဉ္ဇထာတိ ဒေတိ၊ တာလဝဏ္ဏံ ဣမိနာ ဗီဇန္တာ ဘုဉ္ဇထာတိ ဒေတိ၊ အညေန ဝါ ဥဘယမ္ပိ ဒါပေတိ၊ အနာပတ္တိ။ **အနုပသမ္ပန္နံ အာဏာပေတိ**တိ ဥပတိဋ္ဌနတ္ထံ သာမဏေရိ[1] အာဏာပေတိ၊ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဇေဋကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိ-ဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ။

၇-သတ္တမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၂၂။ သတ္တမေ **ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဣဒံ ပယောဂဒုက္ကဋံ နာမ၊ တသ္မာ နိ ကေဝလံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏေယေဝ ဟောတိ၊

---

[1] သာမဏေရာဒိ (က)

ပဋိဂ္ဂဏှိတ္တာ ပန အရညတော[1] အာဟရဏောပိ သုက္ခာပနေပိ ဝဋ္ဋလိဒိဝသေ ဘဇ္ဇနတ္ထာယ ဥဒ္ဓနသဇ္ဇနေပိ ကပလ္လသဇ္ဇနေပိ ဒဗ္ဗိသဇ္ဇနေပိ ဒါရုနိ အာဒါယ အဂ္ဂိကရဏောပိ ကပလ္လမှိ ဓညပက္ခိပနေပိ ဒဗ္ဗိယာ သဝဏ္ဏနေသုပိ ကောဋ္ဌနတ္ထံ ဥဒုက္ခလမုသလာဒိသဇ္ဇနေသုပိ ကောဋ္ဌနပဗ္ပေါဠနခောဝနာဒိသုပိ ယာဝ မုခေ ဌပေတ္တာ အဗ္ဘောဟရဏတ္ထံ ဒန္တေဟိ သဓိဒတိ၊ တာဝ သဗ္ဗပယောဂေသု ဒုက္ကဋာနိ၊ အဗ္ဘောဟရဏကာလေ ပန အဗ္ဘောဟရဏဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။ ဇွေ စ ဝိညတ္တိ စေဝ ဘောဇနဉ္စ ပမာဏံ။ တသ္မာ သယံ ဝိညာပေတ္တာ အညာယ ဘဇ္ဇနကောဋ္ဌနပစနာနိ ကာရာပေတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တိယာပိ အာပတ္တိ။ အညာယ ဝိညာပေတ္တာ သယံ ဘဇ္ဇနာဒီနိ ကတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တိယာပိ အာပတ္တိ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ဝုတ္တံ "ဣဒံ အာမကဓညံ နာမ မာတရမှိ ဝိညာပေတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ အဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓံ သယံ ဘဇ္ဇနာဒီနိ ကတ္တာ ဝါ ကာရာပေတ္တာ ဝါ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ဒုက္ကဋံ။ အညာယ ဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓံ သယံ ဝါ ဘဇ္ဇနာဒီနိ ကတ္တာ တာယ ဝါ ကာရာပေတ္တာ အညာယ ဝါ ကာရာပေတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တိယာပိ ဒုက္ကဋမေဝ၊"တိ။ ပုနပိ ဝုတ္တံ "အညာယ ဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓံ သယံ ဘဇ္ဇနာဒီနိ ကတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ပါစိတ္တိယမေဝ။ ဘဇ္ဇနာဒီနိ ကာရာပေတ္တာ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ပန ဒုက္ကဋ"န္တိ။ တံ ပုဗ္ဗာပရိရုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ နှ ဟိ ဘဇ္ဇနာဒီနံ ကရဏော ဝါ ကာရာပနေ ဝါ ဝိသေသော အတ္ထိ။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန အညာယ ဝိညတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ဒုက္ကဋန္တိ အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။

၈၂၃။ **အာမဓညပစ္စယာ**တိ သေဒကမ္မာဒီနံ အတ္ထာယ ဓညဝိညတ္တိယာ အနာပတ္တိ။ အဝိညတ္တိယာ လဗ္ဘမာနံ ပန နဝကမ္မတ္ထာယ သမ္ပဋ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ **အပရဏ္ဏေ ဝိညာပေတိ**တိ ဌပေတ္တာ သတ္တ ဓညာနိ မုဂ္ဂမာသာဒိ ဝါ လာဗုကုမ္ဘဏ္ဍာဒိ ဝါ အညံ ယံကိဉ္စိ ဥတကပဝါရိတဋ္ဌာနေ ဝိညာပေန္တိယာ အနာပတ္တိ။ အာမကဓညံ ပန ဥတကပဝါရိတဋ္ဌာနေပိ နဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

စတုသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော ကာယဝါစတော ကာယစိတ္တတော ကာယ-ဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သတ္တမ္ပသိက္ခာပဒံ။

---

[1] အညတော (သီ၊ သျာ)

၈-အဋ္ဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၂၄။ အဋ္ဌမေ နိဗ္ဗိဒ္ဓော ရာဇာဘရော ရညော ဘတိ ကေဏိ ဧတေနာတိ **နိဗ္ဗိဒ္ဓရာဇာဘရော**၊ ကေ ဌာနန္တရံ ကေဏိယာ ဂဟေတ္ဝာ တတော လဒ္ဓဥဒယောတိ အတ္ထော။ **တညေဝ ဘဋ္ဌပဏ် ယာစိသ္သာမီ**တိ ရညော ကေဏိ ဒတ္ဝာ ပုန တံယေဝ ဌာနန္တရံ ယာစိသ္သာမိတိ စိန္တေန္တော။ **ပရိဘာသီ**တိ တာ ဘိက္ခုနိယော မာ ပုန ဧဝံ ကရိတ္ထာတိ သန္ဓေသိ။

၈၂၆။ **သယံ ဆဒ္ဒေတီ**တိ စတ္ထာရိပိ ဝတ္ထူနိ ကေပယောဂေန ဆဒ္ဒေန္တိယာ ကောဝ အာပတ္တိ၊ ပါဒ္ဒေက္ကံ ဆဒ္ဒေန္တိယာ ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ အာဏတ္တိယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ ဒန္တကဋ္ဌဆဒ္ဒနေပိ ဘိက္ခုနိယာ ပါစိတ္တိယမေဝ။ ဘိက္ခုဿ သမ္ဘတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ။

၉-နဝမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၃၀။ နဝမေ **ယံ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ ရောပိမန္တိ** ခေတ္တံ ဝါ ဟောတု နာဠိကေရာဒိအာရာမော ဝါ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ရောပိမဟရိတဋ္ဌာနေ ဧတာနိ ဝတ္ထူနိ ဆဒ္ဒေန္တိယာ ပုရိမနယေနေဝ အာပတ္တိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ခေတ္တေ ဝါ အာရာမေ ဝါ နိသိဒိတ္ဝာ ဘုဉ္ဇမာနာ, ဥစ္ဆုအာဒိနိ ဝါ ခါဒန္တိ ဂစ္ဆမာနာ ဥစ္ဆိဒ္ဒောဒကစလကာဒိနိ ဟရိတဋ္ဌာနေ ဆဒ္ဒေတိ၊ အန္တမသော ဥဒကံ ပိဝိတ္ဝာ မတ္ထကစ္ဆိန္နနာဠိကေရမ္ပိ ဆဒ္ဒေတိ၊ ပါစိတ္တိယမေဝ။ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋံ။ ကသိတဋ္ဌာနေ ပန နိက္ခိတ္တဗီဇေ ယာဝ အင်္ကုရံ နုဋ္ဌဟတိ၊ တာဝ သမ္ဘေသံ ဒုက္ကဋံ။ အနိက္ခိတ္တဗီဇေသု ခေတ္တကောဏာဒိသု ဝါ အသဉ္ဇာတရောပိ-မေသု ခေတ္တမရိယာဒါဒိသု ဝါ ဆဒ္ဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မနုဿာနံ ကစဝရဆဒ္ဒနဋ္ဌာနေပိ ဝဋ္ဋတိ။ **ဆဒ္ဒိတခေတ္တေ**တိ မနုဿေသု သဿံ ဥဋ္ဌရိတ္ဝာ ဂတေသု ဆဒ္ဒိတခေတ္တံ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ ယတ္ထ ပန လာယိတမ္ပိ ပုဗ္ဗဏ္ဏာဒိ ပုန ဥဋ္ဌဟိဿတီတိ ရက္ခန္တိ၊ တတ္ထ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ။ ပ ။ တိဝေဒနန္တိ။

နဝမသိက္ခာပဒံ။

၁၀-ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၃၅။ ဒသမေ **ယံကိဉ္စိ နစ္စန္တိ** နဋ္ဌာဒယော ဝါ နစ္စန္တု, သောဏ္ဍာ ဝါ၊ အန္တမသော မောရသုဝမဏ္ဍဋ္ဌာဒယောပိ၊ သမ္ဘမ္ပေတံ နစ္စမေဝ။ **ယံကိဉ္စိ ဂီတန္တိ** ယံကိဉ္စိ နဋ္ဌာဒိနံ ဝါ ဂီတံ ဟောတု အရိယာနံ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ရတနတ္တယ-ဂုဏူပသံဟိတံ သာဓုကီဠိတဂီတံ ဝါ အသံယတဘိက္ခူနံ ဓမ္မဘာဏကဂီတံ ဝါ၊ သမ္ဘမ္ပေတံ ဂီတမေဝ။ **ယံကိဉ္စိ ဝါဒိတန္တိ** တန္တိဗဒ္ဓါဒိဝါဒနိယဘဏ္ဍဝါဒိတံ ဝါ ဟောတု ကုဋဘေရိဝါဒိတံ ဝါ အန္တမသော ဥဒကဘေရိဝါဒိတမ္ပိ၊ သမ္ဘမ္ပေတံ ဝါဒိတမေဝ။

၇၃၆။ **ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ပဒဝါရဂဏနာယ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ။ **ယတ္ထ ဋ္ဌိတာ ပဿတိ ဝါ သုဏာတိ ဝါ**တိ ကေပယောဂေန သြလောကေန္တိ ပဿတိ၊ တေသံယေဝ ဂီတဝါဒိတံ သုဏာတိ၊ ကေမေဝ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ကေ စိ ဒိသံ သြလောကေတ္တာ နစ္စံ ပဿတိ၊ ပုန အညတော သြလောကေတ္တာ ဂါယန္တေ ပဿတိ အညတော ဝါဒေန္တေ၊ ပါဠေ့ဏ္ဍာ အာပတ္တိယော။ ဘိက္ခုနိ သယမ္ပိ နစ္စိတုံ ဝါ ဂါယိတုံ ဝါ ဝါဒိတုံ ဝါ နိ လဘတိ၊ အညေ နစ္စ, ဂါယ, ဝါဒေဟီတိ ဝတ္တုမ္ပိ နိ လဘတိ။ စေတိယသ ဥပဟာရံ ဒေထ ဥပါသကာတိ ဝတ္တုမ္ပိ, တုမှာကံ စေတိယသ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောမာတိ ဝုတ္တေ သာဓုတိ သမ္ပဋိစ္ဆိတုမ္ပိ နိ လဘတိ။ သမ္ဘတ္ထ ပါစိတ္တိယန္တိ သမ္ဘအဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋံ။ "တုမှာကံ စေတိယသ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောမာ"တိ ဝုတ္တေ ပန "ဥပဋ္ဌာနကရဏံ နာမ သုန္ဒရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

၇၃၇။ **အာရာမေ ဋ္ဌိတာ**တိ အာရာမေ ဋ္ဌတ္တာ အန္တရာရာမေ ဝါ ဗဟိ-အာရာမေ ဝါ နစ္စာဒိနိ ပဿတိ ဝါ သုဏာတိ ဝါ၊ အနာပတ္တိ။ **သတိ ကရဏီယေ**တိ သလာကဘတ္တာဒိနံ ဝါ အတ္ထာယ အညေန ဝါ ကေနစိ ကရဏီယေန ဂန္တာ ဂတဋ္ဌာနေ ပဿတိ ဝါ သုဏာတိ ဝါ၊ အနာပတ္တိ။ **အာပဒါသု**တိ တာဒိသေန ဥပဒ္ဒဝေန ဥပဒ္ဒုတာ သမဏ္ဍဋ္ဌာနံ ပဝိသတိ၊ ဧဝံ ပဝိသိတ္တာ ပဿန္တိယာ ဝါ သုဏန္တိယာ ဝါ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဇ္ဇေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ။

လသုဏ္ဍဝဂ္ဂေါ ပဋ္ဌမော။

၂-အန္ဓကာရဝဂ္ဂ

၁-ပဋမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၃၉။ အန္ဓကာရဝဂ္ဂသ ပဋမသိက္ခာပဒေ **အပ္ပဋိဝေ**တိ ပဋိပစ္ဆသ္ဝရိယ-အဂ္ဂိသု ကေနာပိ အနောဘာသိတေ။ တေနေဝသ ပဒဘာဇနေ "အနာ-လောကေ"တိ ဝုတ္တံ။ **သလ္လပေယ္ယ ဝါ**တိ ဂေဟသိတကထံ ကထေယ္ယ။

၇၄၁။ **အရဟောပေက္ခာ အညဝိဟိတာ**တိ နိ ရဟောအသာဒါပေက္ခာ ရဟောအသာဒတော အညဝိဟိတာဝ ဟုတ္ဝာ ဣတိ ဝါ ပုစ္ဆတိ၊ ဒါနေ ဝါ ပူဇာယ ဝါ မနေ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ထေယ္ယသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ ကာယ-စိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒ္ဝိဝေဒနန္တိ။

ပဋမသိက္ခာပဒံ။

၂-ဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၄၂။ ဒုတိယေ **ပဋိစ္ဆန္နေ ဩကာသေ**တိ ဣဒမေဝ နာနံ၊ သေသံ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ။

၃-တတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၄၆။ တတိယေ **အဗ္ဘောကာသေ**တိ နာနံ၊ သေသံ သဗ္ဗံ တာဒိသမေဝါတိ။

တတိယသိက္ခာပဒံ။

၄-စတုတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၅၀။ စတုတ္ထေ **နိကဏ္ဏိကန္တိ** ကဏ္ဏမူလံ ဝုစ္စတိ၊ ကဏ္ဏမူလေ ဇပ္ပေယ္ယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သတိ ကရဏီယေ**တိ သလာကဘတ္တာဒိနံ အာဟရဏတ္ထာယ ဝိဟာရေ ဝါ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ ပဋိသာမနတ္ထာယ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ ပုရိမသဒိသာနေဝါတိ။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ။

၅-ပဉ္စမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၅၄။ ပဉ္စမေ **ဃရံ သောဓေန္တော**တိ တေသံ ကိရ တေဒဟောသိ "ထေရိယာ ကောစိ ကာယိကဝါစသိကော ဝိတိက္ကမော နတ္ထိ ဃရမ္ပိ တာဝ သောဓေမာ"တိ၊ တတော ဃရံ သောဓေန္တာ နံ အဒ္ဒသံသု။

၇၅၆။ **အနောဝဿကံ အတိက္ကာမေန္တိယာ**တိ ပဌမံ ပါဒံ အတိက္ကာ-မေန္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ၊ ဥပစာရာတိက္ကမေ ဧသေဝ နယော။

၇၅၇။ **ဂိလာနာယာ**တိ ယာ တာဒိသေန ဂေလညေန အာပုစ္ဆိတုံ နသက္ကောတိ။ **အာပဒါသု**တိ ဃရေ အဂ္ဂိ ဝါ ဥဒ္ဓိတော ဟောတိ စောရာ ဝါ၊ ဝေရိပေ ဥပဒ္ဒဝေ အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမတိ၊ အနာပတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ။

၆-ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၆၀။ ဆဋ္ဌေ **အဘိနိသီဒေယ္ယာ**တိ နိသီဒေယ္ယ။ နိသီဒိတ္တာ ဂစ္ဆန္တိယာ ကော အာပတ္တိ၊ အနိသီဒိတ္တာ နိပဇ္ဇိတ္တာ ဂစ္ဆန္တိယာ ကော၊ နိသီဒိတ္တာ နိပဇ္ဇိတ္တာ ဂစ္ဆန္တိယာ ဒွေ။

၇၆၃။ **ဓုဝပညတ္တေ**တိ ဘိက္ခုနိနံ အတ္ထာယ နိစ္စပညတ္တေ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ။ ပ။ တိဝေဒနန္တိ။

ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒံ။

၇-သတ္တမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၆၄။ သတ္တမေပိ သဗ္ဗံ ဆဋ္ဌေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သတ္တမသိက္ခာပဒံ။

၈-အဋ္ဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၆၉။ အဋ္ဌမေ သမ္ဘုဏ ဥတ္တာနမေဝ။ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အဋ္ဌမသိက္ခာပဒံ။

၉-နဝမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၇၅။ နဝမေ **အဘိသပေယ္ယာ**တိ သပယံ ကရေယ္ယ။ **နိရယေန အဘိသပတိ** နာမ "နိရယေ နိမ္ဗတ္တာမိ၊ အဝိစိမှိ နိမ္ဗတ္တာမိ၊ နိရယေ နိမ္ဗတ္တတု၊ အဝိစိမှိ နိမ္ဗတ္တတု"တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန အဂ္ဂေါသတိ။ **ဗြဟ္မစရိယေန အဘိသပတိ** နာမ "ဂိဟိနိ ဟောမိ၊ ဩဒါတဝတ္ထာ ဟောမိ၊ ပရိမ္ဘာဇိကာ ဟောမိ၊ ဇုတရာ ဝါ ဒေဿာ ဟောတု"တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန အဂ္ဂေါသတိ၊ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။ ဌပေတ္တာ ပန နိရယဿ ဗြဟ္မစရိယဿ "သုနခီ သုကရီ ကာကာ ကုက္ကုဋီ"တိအာဒိနာ နယေန အဂ္ဂေါသန္တိယာ ဝါစာယ ဝါစာယ ဒုက္ကဋံ။

၈၇၈။ **အဏ္ဍပုရေက္ခာရယာ**တိ အဋ္ဌကထံ ကထေန္တိယာ။ **ဓမ္မပုရေက္ခာ-ရယာ**တိ ပါဠိံ ဝါစေန္တိယာ။ **အနုသာသနီပုရေက္ခာရယာ**တိ "ဇုဒါနိပိ တုံ ဒေဿာ၊ သာဓု ဝိရမသု၊ နော စေ ဝိရမသိ၊ အဒ္ဓါ ပုန ဧဝရူပါနိ ကမ္မာနိ ကတ္တာ နိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿသိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿသိ"တိ ဧဝံ အနုသာသနိယံ ဌတ္တာ ဝဒန္တိယာ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

နဝမသိက္ခာပဒံ။

၁၀-ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၇၉။ ဒသမေ သမ္ဘုဏ ဥတ္တာနမေဝ။ ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝါစာ-စိတ္တဘော သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ။

အန္ဓကာရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃-နဝ၀ဂ

၁-ပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၈၃။ နဝ၀ဂသ ပဌမသိက္ခာပဒေ **မြဟ္မစရိယံ စိဏ္ဏောနာ**တိ မြဟ္မစရိယေန စိဏ္ဏော၊ အထ ဝါ မြဟ္မစရိယသ စရဏောနာတိ ဧဝံ ကရဏဿ ဝါ သာမိအတ္ထေ ဝါ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အစ္ဆိန္နစီ၀ရိကာယာ**တိ ဣဒံ ဥဒကသာဋိကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ နာ အညံ စီ၀ရံ။ တသ္မာ ဥဒကသာဋိကာယ အစ္ဆိန္နာယ ဝါ နဋ္ဌာယ ဝါ နဂ္ဂါယ နာယန္တိယာ အနာပတ္တိ။ သစေပိ ဥဒကသာဋိကစီ၀ရံ မဟဏ္ဍံ ဟောတိ၊ နာ သက္ကာ နိ၀ါသေတ္မာ ဗဟိ ဂန္တုံ၊ ဧ၀မ္ပိ နဂ္ဂါယ နာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀။

ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိ-ဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိ၀ေဒနန္တိ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ။

၂-ဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၈၄။ ဒုတိယေ သမ္ဗဿ ဥတ္တာနမေ၀။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာ-ဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိ၀ဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ၀စီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိ၀ေဒနန္တိ။

ဒုတိယသိက္ခာပဒံ။

၃-တတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၉၃။ တတိယေ **အနန္တရာယိကိနိ**တိ ဒသသု အန္တရာယေသု ကေနပိ အန္တရာယေန, အနန္တရာယာ။ **ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေ**တိ ဓုရံ နိက္ခိပိတ္မာ သစေပိ ပစ္ဆာ သိမ္ဗတိ၊ အာပတ္တိယေ၀ါတိ အတ္ထော။ သေသံ ဥတ္တာနမေ၀။

ဓုရနိက္ခေ၀သမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောက၀ဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ၀စီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခ၀ေဒနန္တိ။

တတိယသိက္ခာပဒံ။

၄-စတုတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၉၇။ စတုတ္ထေ ပဠု အဟာနိ ပဠုဟာ၊ ပဠုဟာမေဝ **ပဠုဟာကံ**။ သင်္ဃဒ္ဓိနံ စာရော **သင်္ဃဒ္ဓိစာရော**၊ ပရိဘောဂဝသေန ဝါ ဩတာပနဝသေန ဝါ သင်္ဃဒ္ဓိတဋ္ဌေန သင်္ဃဒ္ဓိတိ လဒ္ဓနာမာနံ ပဠုနဲ့ စီဝရာနံ ပရိဝတ္တနန္တိ အတ္ထော။ တသ္မာယေဝ ပဒဘာဇနေ "ပဠုမံ ဒိဝသံ ပဠု စီဝရာနီ"တိအာဒိမာဟ။ **အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ထေ စ ကေသို စီဝရေ ကော အာပတ္တိ၊ ပဠုသု ပဠု။

၉၀၀။ **အာပဒါသု**တိ မဟဋ္ဌံ စီဝရံ၊ နဿ သက္ကာ ဟောတိ စောရဘယာဒီသု ပရိဘုဇ္ဇိတုံ၊ ဝေရူပေ ဥပဒ္ဒဝေ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

စတုတ္ထသိက္ခာပဒံ။

၅-ပဉ္စမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၀၃။ ပဠုမေ **စီဝရသက်မနီယ**န္တိ သက်မေတမ္ပံ စီဝရံ၊ အညိဿာ သန္တကံ အနာပုစ္ဆာ ဂဟိတံ ပုန ပဋိဒါတဗ္ဗစီဝရန္တိ အတ္ထော။

၉၀၄။ **အာပဒါသု**တိ သစေ အပါရုတံ ဝါ အနိဝတ္ထံ ဝါ စောရာ ဟရန္တိ၊ ဝေရူပါသု အာပဒါသု ဓာရေန္တိယာ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ကထိန-သမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဉ္စမသိက္ခာပဒံ။

၆-ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၀၉။ ဆဋ္ဌေ **အညံ ပရိက္ခာရ**န္တိ ယံကိဉ္စိ ထာလကာဒိနံ ဝါ သပ္ပိတေလာဒိနံ ဝါ အညတရံ။ **အာနိသံသ**န္တိ ကိတ္တကံ အဋ္ဌနက် ဒါတုကာမတ္ထာတိ ပုစ္ဆတိ၊ ဣတ္ထေကံ နာမာတိ ဝဒန္တိ၊ အာဂမေထ တာဝ, ဣဒါနိ ဝတ္ထုံ မဟဋ္ဌံ၊ ကတိပါဟေန ကပ္ပါသေ အာဂတေ သမဋ္ဌံ ဘဝိဿတီတိ ဧဝံ ဝဘ္ဘာ နိဝါရေန္တိယာ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဆဌသိက္ခာပဒံ။

၇-သတ္တမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၁၁။ သတ္တမေ **ပဏ္ဏမိ**[1]**သ္ဆုတိ** အညာသမ္ပိ အာဂမနံ အာဂမေန္တိ အပ္ပါ အမ္ဘာကမ္ပိ အာဂမေဿတိတိ တတ္ထ တတ္ထ အဂမံသု။ **ပဋ္ဌိမာဟေယျာ**တိ ပဋ္ဌိသေခေယျ။

၉၁၂။ **အာနိသံသ**န္တိ ကေသာ ကေ သာဋ္ဌကံ နပ္ပဟောတိ၊ အာဂမေထ တာဝ, ကတိပါဟေန ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တတော ဘာ၀ေဿာမိတိ ဧဝံ အာနိသံသံ ဒဿေတွာ ပဋ္ဌိမာဟန္တိယာ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သတ္တမသိက္ခာပဒံ။

၈-အဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၁၆။ အဌမေ **နဋ္ဌာ** နာမ ယေ နာဋ္ဌကံ နာဋ္ဌေန္တိ။ **နဋ္ဌကာ** နာမ ယေ နစ္စန္တိ။ **လဿကာ** နာမ ယေ ဝံသဝရတ္တာဒီသု လဿနကမ္မံ ကရောန္တိ။ **သောကဏ္ဍာယိကာ**[2] နာမ မာယာကာရာ။ **ကုမ္ဘထူဏိကာ** နာမ ဃဋကေန ကီဠနကာ၊ ဗိမ္ဗိသကဝါဒကာတိပိ ဝဒန္တိ။ **ဒေတိ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ဣတ္ထေ စိဝရဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

အဌမသိက္ခာပဒံ။

---

[1]-ဝိပဏ္ဏမိ သ္ဆုတိ (ဆျာ)　　[2]-သောကသာယိကာ (သီ)

၉-နဝမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၂၁။ နဝမေ **ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာယာ**တိ ဒုဗ္ဗလာယ စီဝရပစ္စာသာယ။ **အာနိသံသန္တိ** ကိဉ္စာပိ နိ မယံ အယျ သက္ကောမာတိ ဝဒန္တိ၊ ဣဒါနိ ပန တေသံ ကပ္ပါသော အာဂမိဿတိ၊ သဒ္ဓေါ ပသန္နော ပုရိသော အာဂမိဿတိ၊ အဒ္ဓါ ဒဿတီတိ ဧဝံ အာနိသံသံ ဒသ္သေတွာ နိဝါရေန္တိယာ အနာပတ္တိ၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

နဝမသိက္ခာပဒံ။

၁၀-ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၂၂။ ဒသမေ **ကထိနုဒ္ဓါရံ နိ ဒဿန္တိ**တိ ကိဒိသော ကထိနုဒ္ဓါရော ဒါတဗ္ဗော၊ ကိဒိသော နိ ဒါတဗ္ဗောတိ။ ယဿ အတ္ထာရမူလကော အာနိသံသော မဟာ၊ ဥဒ္ဒာရမူလကော အပ္ပေါ၊ ဧဝရူပေါ နိ ဒါတဗ္ဗော။ ယဿ ပန အတ္ထာရမူလကော အာနိသံသော အပ္ပေါ၊ ဥဒ္ဒာရမူလကော မဟာ၊ ဧဝရူပေါ ဒါတဗ္ဗော။ သမာနိသံသောပိ သဒ္ဓါပရိပါလနတ္ထံ ဒါတဗ္ဗောဝ။

၉၃၁။ **အာနိသံသန္တိ** ဘိက္ခုနိသံဃော ဇိဏ္ဏစီဝရော၊ ကထိနာနိသံသ-မူလကော မဟာလာဘောတိ ဧဝရူပံ အာနိသံသံ ဒသ္သေတွာ ပဋိဗာဟန္တိယာ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယ-ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ။

နဂ္ဂဝဂ္ဂေါ တတိယော။

၄-တုဝဏ္ဏဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၃၃။ တုဝဏ္ဏဝဂ္ဂသ ပဌမသိက္ခာပဒေ **တုဝဏ္ဏေယျ**န္တိ နိပဇ္ဇေယျုံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဌမံ။

၂-ဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၃၄။ ဒုတိယေ ကေ အတ္ထရဏ္ဍေ ပါဝုရဏ္ဍေ တောသန္တိ **ကေတ္ထရဏ္ဍ-ပါဝုရဏ္ဍာ၊** သံဟာရိမာနံ[1] ပါဝါရတ္ထရဏကဋ္ဌသာရကာဒီနံ ကေ အန္တံ အတ္ထရိတ္ဝာ ကေ ပါရုပိတ္ဝာ တုဝဋ္ဋေန္တိနမေတံ အဓိဝစနံ။

၉၄၀။ **ဝဝတ္ထာနံ ဒဿေတ္ဝာ**တိ မဇ္ဈေ ကာသာဝံ ဝါ ကတ္ဘရယဋ္ဌိ ဝါ အန္တမသော ကာယဗန္ဓနမ္ပိ ဌပေတ္ဝာ နိပဇ္ဇန္တိနံ အနာပတ္တိတိ အတ္ထော။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယံ။

၃-တတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၄၁။ တတိယေ **ဥဋ္ဌာရသမ္ဘာဝိတာ**တိ ဥဋ္ဌာရကုလာ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ ဂဏှောဟိ စ ဥဋ္ဌာရတ္တာ ဥဋ္ဌာရာတိ သမ္ဘာဝိတာ။ **ဋ္ဌသာပကတာ**တိ ဋ္ဌသာယ အပကတာ၊ အာဘိဘူတာတိ အတ္ထော။ သညတ္တိ ဗဟုလာ တောသန္တိ **သညတ္တိ-ဗဟုလာ၊** ဒိဝသံ မဟာဇနံ သညာပယမာနာတိ အတ္ထော။ ဝိညတ္တိ ဗဟုလာ တောသန္တိ **ဝိညတ္တိဗဟုလာ**။ **ဝိညတ္တိ**တိ ဟေတုဒါဟရဏာဒီဟိ ဝိဝိဓေဟိ နယေဟိ ဉာပနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ နယာစနာ။

---

[1] သံဟာရိယမာနာနံ (သီ)

၉၄၃။ စက်မနေ နိဝတ္တနဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတမ္ဘာ၊ **တိဋ္ဌတိ ဝါ**တိအာဒိသု ပယောဂဂဏနာယ၊ **ဥဋ္ဌိသတိ ဝါ**တိအာဒိသု ပဒါဒိဂဏနာယ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

တတိယံ။

၄-စတုတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၄၉။ စတုတ္ထေ **သတိ အန္တရာယေ**တိ ဒသဝိဓေ အန္တရာယေ သတိ။ **ပရိယေသိတ္မာ နိ လဘတိ**တိ အညံ ဥပဋ္ဌာယိကံ နိ လဘတိ။ **ဂိလာနာယာ**တိ သယံ ဂိလာနာယ။ **အာပဒါသု**တိ တထာရူပေ ဥပဒ္ဒဝေ သတိ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

စတုတ္ထံ။

၅-ပဉ္စမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၅၂။ ပဉ္စမေ **အညံ အာဏာပေတီ**တိ ဣတ္ထေ သစေ နိက္ကမ္ဘာတိ အာဏတ္တာ ဧကေပယောဂေန ဗဟူနိပိ ဌါနာနိ အတိက္ကာမေတိ၊ ဧကော ဆာပတ္တိ။ အထ ဣမဿိမဿ ဌါဏံ အတိက္ကာမေဟီတိ ဧဝံ အာဏတ္တာ အတိက္ကာမေတိ၊ ဌါဏ-ဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပဉ္စမံ။

၆-ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၅၅။ ဆဋ္ဌေ သမ္ဘံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဆဋ္ဌံ။

၇-၈-၉-သတ္တမ အဋ္ဌမ နဝမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၆၁။ သတ္တမ အဋ္ဌမ နဝမေသု သမ္ဘံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမ္ဘာနိ ဌေကလောမ-သမုဋ္ဌာနာနိ၊ ကိရိယာနိ၊ နောသညာဝိမောက္ခာနိ၊ အစိတ္တကာနိ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနိ၊ ကာယကမ္မာနိ၊ တိစိတ္တာနိ၊ တိဝေဒနာနိတိ။

သတ္တမ အဋ္ဌမ နဝမသိက္ခာပဒါနိ။

၁၀-ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၇၃။ ဒသမေ **အာဟုန္ဒရိကာ**တိ သမ္ဘာဝေ။

၉၇၄။ **ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေ**တိ သစေပိ ဓုရံ နိက္ခိပိတ္တာ ပစ္ဆာ ပဏ္ဍမတိ၊ အာပတ္တိယေဝါတိ အတ္ထော။ ပဝါရေတ္တာ ပဋ္ဌ ယောဇနာနိ ဂစ္ဆန္တိယာပိ အနာပတ္တိ။ ဆသု ဝတ္ထုမ္ဘေဝ နတ္ထိ။ သစေ ပန တိဏိ ဂန္ဒာ တေနေဝ မဂ္ဂေန ပစ္ဆာဂစ္ဆတိ၊ နဝဇ္ဇတိ။ အညေန မဂ္ဂေန အာဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

၉၇၆။ **အန္ဓရာယေ**တိ ဒသဝိဓေ အန္ဓရာယေ။ ပရံ ဂစ္ဆိဿာမီတိ နိက္ခန္တာ၊ နဒီပူရော ပန အာဂတော[1]၊ စောရာ ဝါ မဂ္ဂေ ဟောန္တိ၊ မေဃော ဝါ ဥဋ္ဌာတိ၊ နိဝတ္တိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ။

တုဝဋ္ဌဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၁-နဒီပူရော ပုန အာဂတာ (က)

၅-စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၇၀။ စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂသဲ့ ပဌမသိက္ခာပဒေ **ရာဇာဂါရန်** ရည်ရွယ် ကိုင်နေသည်။ **စိတ္တာဂါရန်** ကိုင်နေစိတ္တသာလည်း။ **အာရာမန်** ကိုင်နေဥပဝန်း။ **ဥယျာနန်** ကိုင်နေယျာန်း။ **ပေါက္ခရဏီ**တို့ ကိုင်နေပေါက္ခရဏီ။ တသ္မာယေဝ ပဒဘာဇနေ "ယတ္ထ ကတ္ထစိ ရည်ရွယ် ကိုင်ပြီတဲ့"နှင့်အာဒိ ဝုတ္တံ။ **ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တို့ ထွေ ပဒဝါရဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ **ယတ္ထ ဌိတာ ပဿတီ**တို့ ထွေ ပန သစေ ကေသို့ယေဝ ဌာနေ ဌိတာ ပဒံ အနုဒ္ဓရမာနာ ပမ္ဘပိ ပဿတိ၊ ကေမေဝ ပါစိတ္တိယံ။ တံ တံ ဒိသာဘာဂံ သြလောကေတ္တာ ပဿန်ယာ ပန ပါဠေဋ္ဌာ အာပတ္တိယော။ ဘိက္ခုဿ ပန သမ္ဘတ္ထ ဒုက္ကဋံ။

၉၇၁။ **အာရာမေ ဌိတာ**တို့ အဗ္ဘန္တရာမေ ရာဇာဂါရာဒိနိ ကရောန်၊ တာနိ ပဿန်ယာ အနာပတ္တိ။ **ဂစ္ဆန်တိ ဝါ အာဂစ္ဆန်တိ ဝါ**တို့ ဝိဏ္ဏပါတာဒိနံ အတ္ထာယ ဂစ္ဆန်ယာ မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ တာနိ ပဿတိ၊ အနာပတ္တိ။ **သတိ ကရဏီယေ ဂန္ဓာ**တို့ ရည်ရွယ် သန်ကံ ကေနစိ ကရဏီယေန ဂန္ဓာ ပဿတိ၊ အနာပတ္တိ။ **အာပဒါသု**တို့ ကေနစိ ဥပဒ္ဒုတာ ပရိသိတ္တာ ပဿတိ၊ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန်။

ပဌမံ။

၂-ဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၇၂။ ဒုတိယေ အဘိနိသီဒနာဘိနိပဇ္ဇနေသု ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန်။

ဒုတိယံ။

၃-တတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၇၈။ တတိယေ **ဥဇ္ဇဝုဇ္ဇဝေ**တိ ယတ္ထကံ ဟတ္ထေန အဋ္ဌိတံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ တက္ကမ္မိ[1] ဝေဌိတေ ဧကော အာပတ္တိ။ ကန္ဒနတော ပန ပုဗ္ဗေ ကပ္ပါသဝိစိနနံ အာဒိံ ကတ္ဝာ သဗ္ဗပယောဂေသု ဟတ္ထဝါရဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။

၉၇၉။ **ကန္ဒိတသုတ္တန္တိ** ဒသိကသုတ္တာဒိံ သဇ်ာဒ္ဒေတ္ဝာ ကန္ဒတိ၊ ဒုက္ကန္တိတံ ဝါ ပဋိကန္ဒတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

တတိယံ။

၄-စတုတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၈၂။ စတုတ္ထေ **ယာဝ**ံ ဝါတိအာဒိသု တဏ္ဍုလကောဋ္ဌနံ အာဒိံ ကတ္ဝာ သဗ္ဗေသု ပုဗ္ဗပယောဂေသု[2] ပယောဂဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ ယာဝဘတ္တေသု ဘာဇနဂဏနာယ, ခါဒနီယာဒိသု ရူပဂဏနာယ[3] ပါစိတ္တိယာနိ။

၉၈၃။ **ယာဝပါ**နေတိ မနုဿေဟိ သံဃဿတ္ထာယ ကရိယမာနေ ယာဝ-ပါနေ ဝါ သံဃဘတ္တေ ဝါ တေသံ သဟာယိကဘာဝေန[4] ယံကိဉ္စိ ပစန္တိယာ အနာပတ္တိ။ စေတိယပူဇာယ သဟာယိကာ ဟုတ္ဝာ ဂန္ဓာဒိနိ ပူဇေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ **အတ္တနော ဝေယ္ယာဝစ္စကရဿာ**တိ သစေပိ မာတာပိတရော အာဂန္ဆန္တိ၊ ယံကိဉ္စိ ဗီဇနိံ ဝါ သမ္မဇ္ဇနိဒဏ္ဍကံ ဝါ ကာရာပေတ္ဝာ ဝေယ္ယာဝစ္စကရဋ္ဌာနေ ဌပေတ္ဝာဝ ယံကိဉ္စိ ပစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ တတိယသဒိသာနေဝါတိ။

စတုတ္ထံ။

၅-ပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၉၆။ ပဌမေ **အသတိ အနုရာယေ**တိ ဒသဝိဓေ အနုရာယေ အသတိ။ **ဓုရံ နိက္ခိပိတ္ဝာ** ပဿာ ဝိနိစ္ဆိနန္တိ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတ္ဝာဝ ဝိနိစ္ဆိနာတိ။

---

[1] -တတ္ထကမ္မိ (သီ၊ သျာ)　　[2] -သဗ္ဗပယောဂေသု (သျာ၊ က)
[3] -ပူဝဂဏနာယ (ကခ်ါဝိတရဏိယံ)　　[4] -သဘာဂဘာဝေန (သီ)၊ သဟာယဘာဝေန (သျာ)

၉၉၇။ **ပရိယေသိတွာ နလာဘီ**တိ သဟာယိကာ ဘိက္ခုနိယော နလာဘိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပဋ္ဌမံ။

၆-ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၉၉။ ဆဋ္ဌေ သမ္ဘံ နဂ္ဂဝဂ္ဂေ အာဂါရိကသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ဘံ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ တံ ဆသမုဋ္ဌာနံ။ ဣဒံ "သဟတ္ထာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ ဇဋ္ဌကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဆဋ္ဌံ။

၇-သတ္တမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၀၇။ သတ္တမေ **ပုန ပရိယာယေနာ**တိ ပုနဝါရေ။ **အာပဒါသု**တိ မဟဗ္ဘယဝိဝံ သရီရတော မောစေတွာ သုပဋိသာမိတမ္ပိ စောရာ ဟရန္တိ၊ ဝေရုပါသု အာပဒါသု အနိဿဇ္ဇိတ္တာ နိဝါသေန္တိယာ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သတ္တမံ။

၈-အဋ္ဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၀၈။ အဋ္ဌမေ **အနိဿဇ္ဇိတ္တာ**တိ ရက္ခဏတ္ထာယ အဒတ္တာ၊ ဣမံ ဇဋ္ဌေယျာသီတိ ဒေဝ အနာပုစ္ဆိတ္တာတိ အတ္ထော။

၁၀၁၂။ **ပရိယေသိတွာ နလာဘီ**တိ ပဋိဇဂ္ဂိကံ နလာဘိ။ **ဂိလာနာယာ**တိ ဝစိဘေဒံ ကာတုံ အသမတ္ထာယ။ **အာပဒါသု**တိ ရဋ္ဌေ ဘိဇ္ဇန္တေ

အာဝါသေ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝေရုပါသု အာပဒါသု အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ အနန္တရသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

အဋ္ဌမံ။

၉-နဝမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၁၅။ နဝမေ **ဗာဟိရကံ အနတ္ထသံဟိတန္တိ** ဟတ္ထိအဿရထနေထရသိပ္ပ-အာထဗ္ဗဏခီလနဝသိကရဏသောသာပနမန္တာဂဒပ္ပယောဂါဒိဘေဒံ ပရ္ဝပဃာ-တကရံ။ **ပရိတ္တန္တိ** ယက္ခပရိတ္တနာဂမဏ္ဍလာဒိဘေဒံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ ဝါစတော ဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

နဝမံ။

၁၀-ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၁၆။ ဒသမေ **ဝါစေယျာ**တိ ပဒံ ဝိသေသော၊ သေသံ နဝမေ ဝုတ္တ-နယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ သမုဋ္ဌာနာဒိဟိတိ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ။

စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂေါ ပဋ္ဌမော။

၆-အာရာမဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၂၅။ အာရာမဝဂ္ဂဿ ပဌမသိက္ခာပဒေ **ပရိက္ခေပံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ဥပစာရံ ဩက္ကမန္တိယာ**တိ ဣတ္ထေ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယံ။

၁၀၂၇။ **သီသာနုလောကိကာ**တိ ပဌမံ ပရိသန္တိနံ ဘိက္ခုနိနံ သီသံ အနုလောကေန္တိ ပရိသတိ၊ အနာပတ္တိ။ **ယတ္ထ ဘိက္ခုနိယော**တိ ယတ္ထ ဘိက္ခုနိယော ပဌမတရံ ပရိသိတ္ဝာ သဏ္ဌာယစေတိယဝန္ဒနာဒိနိ ကရောန္တိ၊ တတ္ထ

တာသံ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမိတိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အာပဒါသု**တိ ကေနစိ ဥပဒ္ဒုတာ ဟောတိ၊ ဧဝရူပါသု အာပဒါသု ပရိသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ ကိဝေဒနန္တိ။

ပဋ္ဌမံ။

၂-ဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၂၀။ ဒုတိယေ **အာယသ္မာ ကပ္ပိတကော**တိ အယံ ဇဋိလသဟသ-ဟ္ဿန္တရော ထေရော။ **သံဟရိ**တိ သက်ာမေသိ။ **သံဟဒ္ဒေ**တိ သက်ာမိတော။ **ကာသာဝဒ္ဒေ**တိ နာဝိတာ ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ တံ သန္ဓာယာဟံသု။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။

တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယံ။

၃-တတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၃၆။ တတိယေ **အနုသာသနီပုရေက္ခာရယာ**တိ ဗုဒ္ဓါနိပိ တံ ဗာလာ အဗျတ္တာတိအာဒိနာ နယေန အနုသာသနိပက္ခေ ဌတွာ ဝဒန္တိယာ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ အနန္တရသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

တတိယံ။

၄-စတုတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၃၇။ စတုတ္ထေ သဗ္ဗံ ဥတ္တာနမေव။ စတုသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော ကာယဝါစတော ကာယစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ နိမန္တိတာယ အနာပုစ္ဆာ ဘုဉ္ဇန္တိယာ အာပတ္တိသမ္ဘဝတော သိယာ ကိရိယာ-ကိရိယံ၊ ပဝါရိတာယ ကပ္ပိယံ ကာရေတွာပိ အကာရေတွာပိ ဘုဉ္ဇန္တိယာ

အာပတ္တိသမ္ဘဝတော သိယာ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

စတုတ္ထံ။

၅-ပဉ္စမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၄၃။ ပဉ္စမေ ကုလေ မဒ္ဒရော ကုလမဒ္ဒရော၊ ကုလမဒ္ဒရော တေသာ အတ္ထိတိ **ကုလမဒ္ဒရိနီ**။ ကုလံ ဝါ မဒ္ဒရာယတီတိ **ကုလမဒ္ဒရိနီ**။ **ကုလဿ အဝဏ္ဏန္တိ** တံ ကုလံ အဿဒ္ဓံ အပ္ပသန္နန္တိ။ **ဘိက္ခုနိနံ အဝဏ္ဏန္တိ** ဘိက္ခုနိယော ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာတိ။

၁၀၄၅။ **သန္ဓိယေ အာဒီနဝန္တိ** ကုလဿ ဝါ ဘိက္ခုနိနံ ဝါ သန္ဓိ အဂုဏံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပဉ္စမံ။

၆-ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၄၈။ ဆဋ္ဌေ **ဩဝါဒါယာ**တိ ဂရုဓမ္မတ္ထာယ။ **သံဝါသာယာ**တိ ဥပေါသထပဝါရဏာဝုဋ္ဌာနတ္ထာယ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပန ဘိက္ခုနောဝါဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တောယေဝ။

ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဆဋ္ဌံ။

၇-သတ္တမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၅၁။ သတ္တမေ **ပရိယေသိတ္ဝာ နလာဘတီ**တိ ဘိက္ခုနိ[1] နလာဘတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ ဤမသာပိ ဝိတ္ထာရော ဘိက္ခုနောဝါဒကေ ဝုတ္တောယေဝ။

၁-ဘိက္ခုံ (က)

ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

သတ္တမံ။

၇-အဋ္ဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၅၆။ အဋ္ဌမေ **ကေကမ္ဘန္တိ**အာဒီဟိ ဥပေါသထပပါဌဏ္ဍာယေဝ ဝုတ္တာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ ဣမဿာပိ ဝိတ္ထာရော ဘိက္ခုနောဝါဒကေ ဝုတ္တောယေဝ။

ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အဋ္ဌမံ။

၉-နဝမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၅၇။ နဝမေ သဗ္ဗံ ဥတ္တာနမေव။ ဣမဿာပိ ဝိတ္ထာရော ဘိက္ခုနောဝါဒကေ ဝုတ္တောယေဝ။

ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

နဝမံ။

၁၀-ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၆၂။ ဒသမေ **ပသာခေ**တိ အဓောကာယေ။ အဓောကာယော ဟိ ယသ္မာ တတော ရုက္ခသ သာခါ ဝိယ ဥဘော ဥိရူ ပဘိဇ္ဇိတ္တာ ဂတာ၊ တသ္မာ "ပသာခေါ"တိ ဝုစ္စတိ။

၁၀၆၅။ **ဘိန္နာ**တိအာဒီသု သစေ ဘိန္ဒ,ဖာလေဟိတိ သမ္ဘာနိ အာဏာပေတိ၊ သော စ တထေဝ ကရောတိ၊ ဆ အာဏတ္တိဒုက္ကဋာနိ ဆ စ ပါစိတ္တိယာနိ အာပဇ္ဇတိ။ အထာပိ ဧဝံ အာဏာပေတိ "ဥပါသက ယံကိဉ္စိ ဣဿ ကာတဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ ကရောဟိ"တိ၊ သော စ သမ္ဘာနိပိ ဘေဒနာဒီနိ ကရောတိ၊ ကေဝါစာယ

ဆဒုက္ကဋ္ဌာနိ ဆ ပါစိတ္တိယာနိတိ ဒ္ဝါဒသ အာပတ္တိယော။ သစေ ပန ဘေဒနာဒိ-သုပိ ကေံယေဝ ဝတ္တာ ''ဣဒံ ကရောဟိ''တိ အာဏာပေတိ၊ သော စ သမ္ဘာနိ ကရောတိ၊ ယံ အာဏတ္တံ၊ တသ္မေ ကရဏေ ပါစိတ္တိယံ၊ သေသေသု အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ။

အာရာမဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၇-ဂဒ္ဒနိဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၆၉။ ဂဒ္ဒနိဝဂ္ဂသ္မိံ ပဌမသိက္ခာပဒေ **အာပန္နသတ္တာ**တိ ကုဋ္ဌ-ပရိဋ္ဌသတ္တာ[1]။

ပဌမံ။

၂-ဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၇၃။ ဒုတိယေ **ပါယန္တိန္တိ** ထည့် ပါယမာနံ။ **မာတာ ဝါ ဟောတိ**တိ ယံ ဒါရကံ ပါယေတိ၊ တဿ မာတာ ဝါ ဟောတိ ဓာတိ ဝါ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဥဘယမ္ပိ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယံ။

၃-တတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၇၇။ တတိယေ **သိက္ခာသမ္ဘုတိံ ဒါတုန္တိ** ကသ္မာ ဒါပေသိ? မာတု-ဂါမော နာမ လောလော ဟောတိ၊ ဒ္ဝေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု အသိက္ခိတ္တာ သီလာနိ ပူရယမာနော ကိလမတိ၊ သိက္ခိတ္တာ ပန ပဏ္ဍာ နိ ကိလမိဿတိ၊ နိတ္ထရိဿတီတိ ဒါပေသိ။

---

[1] ကုဋ္ဌ ပရိဋ္ဌသတ္တာ (သီ၊ သျာ၊ က)

၁၀၇၉။ **ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ ဒွေ ဝဿာနိ အဝိတိက္ကမ္မ သမာဒါနံ သမာဒိယာမီတိ** ယံ တံ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီတိ ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ၊ တံ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ[1] ဒွေ ဝဿာနိ အဝိတိက္ကမိတမ္ပိ-သမာဒါနံ ကတ္တာ သမာဒိယာမီတိ အတ္ထော။ သေ နယော သမ္ဘတ္ထ။ ဣမာ ဆ သိက္ခာယော သင်္ခိဝဿာယပိ ပမ္ဘဇိတာယ ဒါတမ္ဘာယေဝ၊ နဇောသု အသိက္ခိတာ ဥပသမ္ပာဒေတမ္ဘာ။

တတိယံ။

၄-စတုတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၈၄။ စတုတ္ထေ သဗ္ဗံ ဥတ္တာနမေဝ။ သစေ ပန ပဌမံ ဝုဋ္ဌာနသမ္ပတ္တိ[2] နဒိန္နာ ဟောတိ၊ ဥပသမ္ပဒမာဋ္ဌကေပိ ဒါတမ္ဘာယေဝ။ ဣမာ ဒွေပိ မဟာ-သိက္ခမာနာ နာမ။

စတုတ္ထံ။

၅-ပဉ္စမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၉၀။ ပဉ္စမေ ကိဉ္စာပိ ဥိနဒ္ဓါဒသဝဿံ ပရိပုဏ္ဏသညာယ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ အနာပတ္တိ၊ သာ ပန အနုပသမ္ပန္နာဝ ဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဉ္စမံ။

၆-ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၉၅။ ဆဋ္ဌေ ဒသဝဿာယ ဂိဟိဂတာယ သိက္ခာသမ္ပတ္တိံ ဒတ္တာ ပရိပုဏ္ဏဒ္ဓါဒသဝဿံ ဥပသမ္ပာဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဆဋ္ဌံ။

---

[1] ဝေရမဏီသိက္ခာပဒံ (သီ၊ သျာ) [2] သိက္ခာသမ္ပတ္တိ (သီ၊ သျာ)

၇-သတ္တမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၀၁။ သတ္တမေ သဗ္ဗံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိပိ သဗ္ဗေသု ဒုတိယေ ဝုတ္တသဒိသာနေဝ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ ယတ္ထ သမ္ဘုတိ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ကိရိယာကိရိယံ ဟောတိတိ။

သတ္တမံ။

၈-အဋ္ဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၀၈။ အဋ္ဌမေ **နာ အနုဂ္ဂဏ္ဍာပေယ္ယာ**တိ ဣမိဿာ အယ္ယေ ဥဒ္ဒေသာဒိနိ ဒေဟိတိ ဧဝံ ဥဒ္ဒေသာဒိဟိ နာ အနုဂ္ဂဏ္ဍာပေယ္ယ။

၁၁၁၀။ **ပရိယေသိတ္ဝာ**တိ အညံ ပရိယေသိတ္ဝာ နာ လဘတိ။ သယံ ဂိလာနာ ဟောတိ၊ နာ သက္ကောတိ ဥဒ္ဒေသာဒိနိ ဒါတုံ၊ တဿာ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အဋ္ဌမံ။

၉-နဝမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၁၃။ နဝမေ **နာ ဥပဋ္ဌဟေယ္ယာ**တိ စုက္ကေန မတ္တိကာယ ဒန္တကဋ္ဌေန မုခေါဒကေနာတိ ဧဝံ တေန တေန ကရဏီယေန နာ ဥပဋ္ဌဟေယ္ယ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ပဋ္ဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

နဝမံ။

၁၀-ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၁၆။ ဒသမေ **နေဝ ဂ္ဂုပကာသေယ္ယာ**တိ နာ ဂဟေတ္ဝာ ဂဏ္ဍေယ္ယ။ **နာ ဂ္ဂုပကာသာပေယ္ယာ**တိ "ဣမံ အယ္ယေ ဂဟေတ္ဝာ ဂဏ္ဍာ"တိ အညံ နာ အာဏာ-ပေယ္ယ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊

သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒသမသိက္ခာပဒံ။

ဂဒ္ဒြနိဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၈-ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂ

၁-၂-၃-ပဌမ ဒုတိယ တတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၁၉။ ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂသ ပဌမဒုတိယတတိယသိက္ခာပဒါနိ တီဏိ တိဟိ ဂိဟိဂတသိက္ခာပဒေဟိ သဒိသာနိ။ ယာ ပန တာ သမ္ဘပဌမာ ဒ္ဝေ မဟာ-သိက္ခမာနာ၊ တာ အတိက္ကန္တဝိသတိဝဿာတိ ဝေဒိတမ္ဘာ။ တာ ဂိဟိဂတာ ဝါ ဟောန္တု အဂိဟိဂတာ ဝါ၊ သိက္ခမာနာ ဒ္ဝေ ဝတ္ထုမ္ဘာ၊ ဂိဟိဂတာတိ ဝါ ကုမာရိဘူတာတိ ဝါ နိ ဝတ္ထုမ္ဘာ။ ဂိဟိဂတာယ ဒသဝဿကာလေ သိက္ခာသမ္ဘုတိ ဒတ္တာ ဒ္ဝါဒသဝဿကာလေ ဥပသမ္ပဒါ ကာတမ္ဘာ၊ ကော-ဒသဝဿကာလေ ဒတ္တာ ဘေရသဝဿကာလေ ကာတမ္ဘာ၊ ဒ္ဝါဒသ၊ ဘေရသ၊ စုဒ္ဒသ၊ ပန္နရသ၊ သောဠသ၊ သတ္တရသ၊ အဋ္ဌာရသဝဿကာလေ သမ္ဘုတိ ဒတ္တာ ဝီသတိဝဿကာလေ ဥပသမ္ပဒါ ကာတမ္ဘာ။ အဋ္ဌာရသဝဿကာလတော ပဋ္ဌာယ စ ပနာယံ ဂိဟိဂတာတိပိ ကုမာရိဘူတာတိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကုမာရိ-ဘူတာ ပန ဂိဟိဂတာတိ နိ ဝတ္ထုမ္ဘာ၊ ကုမာရိဘူတာ ဒ္ဝေ ဝတ္ထုမ္ဘာ။ မဟာသိက္ခမာနာ ပန ဂိဟိဂတာတိပိ ဝတ္တုံ နိ ဝဋ္ဋတိ၊ ကုမာရိဘူတာတိပိ ဝတ္တုံ နိ ဝဋ္ဋတိ၊ သိက္ခာသမ္ဘုတိဒါနဝသေန ပန တိသော်ပိ သိက္ခမာနာတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပဌမဒုတိယတတိယာနိ။

၄-၅-၆-စတုတ္ထ ပဉ္စမ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၃၆။ **စတုတ္ထပဉ္စမဆဋ္ဌေသု** သဗ္ဗံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမ္ဘာနိ တိသမုဋ္ဌာနာနိ၊ စတုတ္ထံ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။ ပဉ္စမံ ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊

ပဏ္ဏာတ္တိဝဏ္ဏံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။ ယဉ္စေတ္ထ "သံဃေန ပရိစ္ဆိန္နတဗ္ဗာ"တိ ဝုတ္တံ၊ တသ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ဆဋ္ဌံ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဏ္ဏံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။ ယံ ပနေတ္ထ "ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ"တိ ဝုတ္တံ၊ တသ ဥပပရိက္ခိတ္တာတိ အတ္ထော။

စတုတ္ထပဗ္ဗမဆဋ္ဌာနိ။

၇-သတ္တမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၅၀။ သတ္တမေ သမ္ဘံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဓုရနိက္ခေပသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဏ္ဏံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

သတ္တမံ။

၈-အဋ္ဌမသိက္ခာပဒ

၁၁၅၄။ အဋ္ဌမေပိ သမ္ဘံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ အနန္တရသဒိသာနေ-ဝါတိ။

အဋ္ဌမံ။

၉-နဝမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၅၈။ နဝမေ **သောကာဝါသန္တိ**[1] သကေ်တံ ကတ္တာ အဂ္ဂမာနာ[2] ပုရိသာနံ အန္တော သောကံ ပဝေသေတီတိ သောကာဝါသာ၊ တံ သောကာဝါသံ။ တေနေဝါဟ "သောကာဝါသာ နာမ ပရေသံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတီ"တိ။ **အထ ဝါ** ဃရံ ဝိယ ဃရသာမိကာ, အယမ္ပိ ပုရိသသမာဂမ် အလဘမာနာ သောကံ အာဝိသတိ။ ဣတိ ယံ အာဝိသတိ၊ သ္မာသ္မာ အာဝါသော, ဟောတီတိ သောကာဝါသာ။ တေနာဟ "သောကံ အာဝိသတီ"တိ။ **ဘဂ္ဂ**နန္တိတိ

---

[1]-သောကဝဿန္တိ (သီ)

[2]-အာဂ္ဂမာနာနံ (သီ၊ က)

ဒေါသာ အယန္တိ အဇာနမာနာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

နဝမံ။

၁၀-ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၆၂။ ဒသမေ **အနာပုစ္ဆာ**တိ အနာပုစ္ဆိတ္ဝာ။ ဘိက္ခုနိဟိ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ အာပုစ္ဆိတမ္ပိ ပဗ္ဗဇ္ဇာကာလေ စ ဥပသမ္ပဒါကာလေ စ၊ ဘိက္ခူနံ ပန သကိံ အာပုစ္ဆိတေပိ ဝဋ္ဋတိ။

၁၁၆၃။ **အဇာနန္တိ**တိ မာတာပိတရံ အတ္ထိဘာဝံ အဇာနန္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဣဒံ အပုဗ္ဗသမုဋ္ဌာနသိက္ခာ။ စတုသမုဋ္ဌာနံ ဝါစတော ကာယ-ဝါစတော ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ ကထံ? အဇ္ဇာနကမ္မာဒီသု ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ခဏ္ဍသီမာယံ နိသိန္နာ "ပဏ္ဍော-သထ သိက္ခမာနံ၊ ဣမေဝ နံ ဥပသမ္ပာဒေဿာမာ"တိ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ ဧဝံ ဝါစတော သမုဋ္ဌာတိ။ ဥပဿယတော ပဋ္ဌာယ ဥပသမ္ပာဒေဿာမိတိ ဝတ္တာ ခဏ္ဍသီမံ ဂစ္ဆန္တိယာ ကာယဝါစတော သမုဋ္ဌာတိ။ ဒ္ဝိသုပိ ဌာနေသု ပဏ္ဍိတ္တိဘာဝံ ဇာနိတ္ဝာဝ ဝိတိက္ကမံ ကရောန္တိယာ ဝါစာစိတ္တတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ။ အနနုဇာနာပေတ္ဝာ ဥပသမ္ပာဒနတော ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာ-ဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဍိတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒသမံ။

၁၁-ကောဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၆၄။ ကောဒသမေ **ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနေနာ**တိ ပါရိဝါသိယေန ဆန္ဒဒါနေန။ တတ္ထ စတုဗ္ဗိဓံ ပါရိဝါသိယံ ပရိသပါရိဝါသိယံ ရတ္တိပါရိဝါသိယံ ဆန္ဒပါရိဝါသိယံ အဏ္ဏာသယပါရိဝါသိယန္တိ။ တတ္ထ ပရိသပါရိဝါသိယံ နာမ ဘိက္ခူ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ၊ အထ မေဃော ဝါ ဥဋ္ဌာတိ၊ ဥဿာဝရဏာ ဝါ ကရိယတိ၊ မနုဿာ ဝါ အဏ္ဏောတ္ထရန္တာ အာဂစ္ဆန္တိ၊

ဘိက္ခု။ "အနောကာသာ[1] မယံ၊ အညတြ ဝစ္ဆာမာ"တိ ဆန္ဒံ အဝိသဇ္ဇေတ္တာဝ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ ဧဒံ ပရိသပါရိ[2]ဝါသိယံ။ ကိဉ္စာပိ ပရိသပါရိ[2]ဝါသိယံ၊ ဆန္ဒသ ပန အဝိသဇ္ဇတ္တာ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုန ဘိက္ခု။ ဥပေါသထာဒိနိ ကရိဿာမာတိ ရတ္တိံ သန္နိပတိတ္တာ "ယာဝ သဗ္ဗေ သန္နိပတန္တိ၊ တာဝ ဓမ္မံ သုဏိဿာမာ"တိ ဧကံ အဗ္ဘောသန္တိ၊ တသ္မိံ ဓမ္မကထံ ကထေန္တေ ယေ အရုဏောဒယံ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ သစေ စာတုဒ္ဒသိကံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမာတိ နိသိန္နာ၊ ပန္နရသောတိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန္နရသိကံ ကာတုံ နိသိန္နာ၊ ပါဋိပဒေ အနုပေါသထေ ဥပေါသထံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ အညံ ပန သံဃကိစ္စံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဒံ ရတ္တိပါရိ[2]ဝါသိယံ နာမ။

ပုန ဘိက္ခု။ ကိဉ္စိဒေဝ အဇ္ဇာနာဒိသံဃကမ္မံ ကရိဿာမာတိ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ တတြေကော နက္ခတ္တပါဌကော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒတိ "အဇ္ဇ နက္ခတ္တံ ဒါရုဏံ၊ မာ ဣမံ ကမ္မံ ကရောထ"တိ။ တေ တဿ ဝစနေန ဆန္ဒံ ဝိဿဇ္ဇေတ္တာ တတ္ထေव နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ အထညော အာဂန္တ္မာ "နက္ခတ္တံ ပဋိမာနေန္တိ၊ အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စဂါ"တိ[3] ဝတ္တာ "ကိံ နက္ခတ္တေန ကရောထ"တိ ဝဒတိ။ ဧဒံ ဆန္ဒပါရိ[2]ဝါသိယဉ္စေဝ အဗ္ဘာသယပါရိ[2]ဝါသိယဉ္စ။ တေသ္မိံ ပါရိ[2]ဝါသိယေ ပုန ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ အနာနေတ္တာ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။

ဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာတိ ဆန္ဒံ ဝိဿဇ္ဇေတ္တာ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဆန္ဒဝိဿဇ္ဇနမတ္တေနေဝ ဝါ ဥဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ။

၁၁၆၉။ **အနာပတ္တိ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာ**တိ ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇေတ္တာ အဝုဋ္ဌိတာယ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ တိသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာ-ဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဧကာဒသမံ။

၁၂-ဒွါဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၇၀။ ဒွါဒသမေ **ဥပဿယော** နဝ **သမ္ပတ္တီ**တိ ဝသနောကာသော နပ္ပဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ အနန္တရသဒိသာနေဝါတိ။

ဒွါဒသမံ။

---

[1]-အနောကာသော (သီ၊ သျာ) [2]-ခု ၅-၁၂-ဇာတကေ။

၁၃-တေရသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၇၅။ တေရသမေ **ကေ ဝသံ ဒ္ဝေ**တိ ကေန္ဒရိကေ ကေသ္မိ သံဝ္ဆရေ ဒ္ဝေ ဝုဋ္ဌာပေတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိပိ ဝုတ္တသဒိသာနေဝါတိ။

တေရသမံ။

ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

၉-ဆတ္တုပါဟနဝဂ္ဂ

၁-ပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၈၁။ ဆတ္တဝဂ္ဂသ္မိ ပဌမသိက္ခာပဒေ **သကိမ္ဘိ ဓာရေတိ၊ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ မဂ္ဂဝမနေ ကေပယောဂေနေဝ ဒ်ဝသမ္ဘိ ဓာရေတိ၊ ကောဝ အာပတ္တိ။ သစေ ကဋ္ဌမာဒီနိ ပတ္တာ ဥပါဟနာ သြမုဋ္ဌိတ္တာ ဆတ္တမေဝ ဓာရေန္တိ ဂစ္ဆတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ အထာပိ ဂစ္ဆာဒီနိ ဒ်ဿာ ဆတ္တံ အပနာမေတ္တာ ဥပါဟနာ-ရုဠ္ဟာဝ ဂစ္ဆတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ သစေ ဆတ္တမ္ဘိ အပနာမေတ္တာ ဥပါဟနာပိ သြမုဋ္ဌိတ္တာ ပုန ဓာရေတိ၊ ပုန ပါစိတ္တိယံ။ ဧဝံ ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာ-ဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဌမသိက္ခာပဒံ။

၂-ဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၈၄။ ဒုတိယေ **ယာနေန ယာယန္တိ**တိ ဍောပိ သြရောဟိတ္တာ ပုနပ္ပုနံ အဘိရုဟန္တိယာ ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ပဌမေ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဒုတိယံ။

၃-တတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၉၁။ တတိယေ **ဝိပ္ပကိရိယံ**ဿုတိ မဏယော ဝိပ္ပကိဏ္ဏာ။ ဣဝေပိ ဩမုဠ္ဍိတ္ဌာ ဓာရေန္တိယာ ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ ဝုတ္တနယာနေဝ။ ကေဝလံ ဣဓ အကုသလစိတ္တံ ဟောတိတိ။

တတိယံ။

၄-စတုတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၉၄။ စတုတ္ထေ သိသူပဂါဒိသု ယံ ယံ ဓာရေတိ၊ တဿ တဿ ဝသေန ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ တတိယေ ဝုတ္တနယ-မေဝါတိ။

စတုတ္ထံ။

၅-ပဉ္စမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၉၉။ ပဉ္စမေ **ဂန္ဓဝဏ္ဏကေနာ**တိ ဂန္ဓေန စ ဝဏ္ဏကေန စ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ တတိယသဒိသာနေဝါတိ။

ပဉ္စမံ။

၆-ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၀၂။ ဆဋ္ဌေ သမ္ဘံ ပဉ္စမေ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

ဆဋ္ဌံ။

၇-သတ္တမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၀၈။ သတ္တမေ **ဥမ္မဒ္ဒါပေတိ**[1] **အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ**တိ ဣဓ ဟတ္ထံ အမောစေတ္တာ ဥမ္မဒ္ဒနေ[2] ကောဝ အာပတ္တိ၊ မောစေတ္တာ မောစေတ္တာ ဥမ္မဒ္ဒနေ[2]

---

[1]-ဥမ္မဒ္ဒါပေတိ (သီ)　　[2]-ဥမ္မဒ္ဒနေ (သီ)

ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ **သမ္ဘာဟနေ**ဝိ သေဝ နယော။ **ဂိလာနာယာ**တိ အန္တမသော မဂ္ဂဂမနပရိယေသနာပိ သာဗာဓာယ။ **အာပဒါ-ဿု**တိ စောရဘယာဒိဟိ သရီရကမ္မနာဒိသု။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ သမုဋ္ဌာနာဒိနိ တတိယသဒိသာနေဝါတိ။

သတ္တမံ။

ဂ-ဧ-၁၀-အဋ္ဌမ နဝမ ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၁၀။ အဋ္ဌမာဒိသု တီသု သိက္ခမာနာယ သာမဏေရိယာ ဂိဟိနိယာတိ ဗ္ဗဒမေဝ နာနာကရဏံ၊ သေသံ သတ္တမေ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

အဋ္ဌမနဝမဒသမာနိ။

၁၁-ကောဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၁၄။ ကောဒသမေ **ဘိက္ခုဿ ပုရတော**တိ အဘိမုခမေဝါတိ အတ္ထော။ ဗ္ဗံ ပန ဥပစာရံ သန္ဓာယ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ ဥတ္တာနမေव။ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ ကာယဝါစတော ကာယဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ကောဒသမံ။

၁၂-ဒွါဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၁ဇ။ ဒွါဒသမေ **အနောကာသကတန္တိ** အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ ပုဒ္ဓာမီတိ ဧဝံ အကတဿြကာသံ။ တေနေဝါဟ "အနောကာသကတန္တိ အနာပုဒ္ဓာ"တိ။ **အနောဒိဿာ**တိ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ ပုဒ္ဓာမီတိ ဧဝံ အနိယမေတ္တာ ကေဝလံ "ပုဒ္ဓိတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ ပုဒ္ဓာမိ အယ္ယာ"တိ ဧဝံ ဝတ္တာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ ဝါစတော ဝါစာစိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒွါဒသမံ။

၁၃-တေရသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၂၆။ တေရသမေ **ပရိက္ခေပံ အတိက္ကာမေန္တိယာ**တိ ကေန ပါဒေန အတိက္ကန္တေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယေန ပါစိတ္တိယံ။ ဥပစာရေပိ ဧသေဝ နယော။

၁၂၂၇။ **အန္ဓိန္ဓစိဝရိကာယာ**တိအာဒီသု သက်စ္စိကစိဝရမေဝ စိဝရန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အာပဒါသု**တိ မဟဋ္ဌံ ဟောတိ သက်စ္စိကံ၊ ပါရုပိတ္တာ ဂစ္ဆန္တိယာဝ ဥပဒ္ဒဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝေရူပါသု အာပဒါသု အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဌေကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

တေရသမသိက္ခာပဒံ။

ဆတ္တပါဟနဝဏ္ဏော နဝမော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော ဆသင်္ဌိသတံ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာတိ ဣတ္ထ သမ္ဘာနေဝ ဘိက္ခုနိနံ ခုဒ္ဒကေသု ဆန္ဒဝုတိ, ဘိက္ခူနံ ဒ္ဝေနဝုတိတိ အဌာသီတိသတံ သိက္ခာ-ပဒါနိ၊ တတော သကလံ ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂံ, ပရမ္မရဘောဇနံ, အနတိရိတ္တဘောဇနံ, အနတိရိတ္တေန အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရဏံ, ပဏီတဘောဇနဝိညတ္တိ, အစေလက-သိက္ခာပဒံ, ဒုဋ္ဌုल्लပဋ္ဌိဆာဒနံ, ဥနဝီသတိဝဿုပသမ္ဘာဒနံ, မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ သံဝိဓာယ အဒ္ဓါနဂမနံ, ရာဇေန္တေပုရပ္ပဝေသနံ, သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနံ, နိသီဒနံ, ဝဿိကသာဋိကန္တိ ဣမာနိ ဒ္ဝါဝိသတိ သိက္ခာပဒါနိ အပနေတ္ဝာ သေသာနိ သတ္တ ဆသင်္ဌိ စ သိက္ခာပဒါနိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသမဂ္ဂေန ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တေနာဟ "ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော ဆသင်္ဌိသတံ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ။ ပ။ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ"တိ။

တတြာယံ သခ်ေပတော သမုဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယော—ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇံ စိတ္တာဂါရ-သိက္ခာပဒံ သဃ်ာဏိ ဣတ္ထာလက်ာရော ဂန္ဓဝဏ္ဏကော ဝါသိတကပိညာကော ဘိက္ခုနိအာဒိဟိ ဥမ္မဒ္ဒနပရိမဒ္ဒနာနိတိ ဣမာနိ ဒသ သိက္ခာပဒါနိ အစိတ္တကာနိ လောကဝဇ္ဇာနိ။ အ့ယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ ဝိနာပိ စိတ္တေန အာပဇ္ဇိတမ္ဘတ္တာ အစိတ္တကာနိ၊ စိတ္တေ ပန သတိ အကုသလေနေဝ အာပဇ္ဇိတမ္ဘတ္တာ လောက-ဝဇ္ဇာနိ။ အဝသေသာနိ အစိတ္တကာနိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနေဝ။ စောရိဝုဋ္ဌာပနံ ဂါမန္တရံ အာရာမသိက္ခာပဒံ ဂဒ္ဒိနိဝဂ္ဂေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သတ္တ, ကုမာရိဘူတဝဏ္ဏေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပဉ္စ, ပုရိသသံသဋ္ဌं ပါရိဝါသိယဆန္ဒဒါနံ အနုဝဿဝုဋ္ဌာပနံ

ကေန္ဓရိကဝဏ္ဏာပနန္တိ ဣမာနိ ကျေနဝိသတိ သိက္ခာပဒါနိ သစိတ္တကာနိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနိ၊ အဝသေသာနိ သစိတ္တကာနိ လောကဝဇ္ဇာနေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ

ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါစိတ္တိယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

၅-ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ

ပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပါဋိဒေသနီယာ နာမ၊ ခုဒ္ဒကာနံ အနန္တရာ။
ယေ ဓမ္မာ အဋ္ဌ အာရဗ္ဘာ၊ သခ်ေပေနေဝ သင်္ဂဟံ။
တေသံ ပဝတ္တတေ သော၊ သခ်ေပေနေဝ ဝဏ္ဏနာ။

၁၂၂၀။ ယာနိ ဟိ တ္ထေ ပါဋိယံ သပ္ပိတေလာဒီနိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ တာနိယေဝ ဝိညာပေတ္ဝာ ဘုဥ္ဇန္တိယာ ပါဋိဒေသနီယာ။ ပါဋိဝိနိမုတ္တကေသု ပန သမ္ဘေသု ဒုက္ကဋံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ အဋ္ဌဝိဓမ္ပိ ပနေတံ ပါဋိဒေသနီယံ စတုသမုဋ္ဌာနံ ကာယတော ကာယဝါစတော ကာယစိတ္တတော ကာယဝါစာ-စိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပါဋိဒေသနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

သေခိယာ ပန ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ယေ ဓမ္မာ ပဋ္ဌသတ္တတိ။
တေသံ အနန္တရာယေဝ၊ သတ္တာဓိကရဏာဒယာ။

မဟာဝိဘင်္ဂေ ယော ဝုတ္တော၊ တေသံ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော။
ဘိက္ခုနိနံ ဝိဘင်္ဂေပိ၊ တာဒိသံယေဝ တံ ဝိဒူ။

ယသ္မာ တသ္မာ ဝိသုံ တေသံ၊ ဓမ္မာနံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။
နာ ဝုတ္တာ တတ္ထ ယာ ဝုတ္တာ၊ ဝုတ္တာယေဝ ဟိ သာ ဇုဓာတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ
ဘိက္ခုနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမ္ဘာသဝေပဟံ ဧသော၊ နိဋ္ဌိတာ ဝဏ္ဏနာ ယထာ။
သမ္ဘာသဝေပဟံ မဂ္ဂံ၊ ပတ္တာ ပဿန္တု နိမ္မုတိန္တိ။

ဥဘတောဝိဘင်္ဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိနယဝိဒုက

မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-မဟာခန္ဓက

ဗောဓိကထာ

ဥဘိန္နံ ပါတိမောက္ခာနံ၊ သင်္ဂီတိသမနန္တရံ။
သင်္ဂါယိ သု မဟာထေရာ၊ ခန္ဓကံ ခန္ဓကောဝိဒါ။

ယံ တဿ ဒါနိ သမ္ဘတ္တော၊ ယသ္မာ သံဝဏ္ဏနာဂ္ဂမော။
တသ္မာ ဟောတိ အယံ တဿ၊ အနုတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနာ။

ပဒဘာဇနိယေ အတ္ထာ၊ ယေဟိ ယေသံ ပကာသိတာ။
တေ စေ ပုန ဝဒေယ္ယာမ၊ ပရိယောသာနံ ကဒါ ဘဝေ။

ဥတ္တာနာ စေဝ ယေ အတ္ထာ၊ တေသံ သံဝဏ္ဏနာယ ကိံ။
အဓိပ္ပါယာနုသန္ဓိဟိ၊ ဗျဉ္ဇနေန စ ယေ ပန။

အနုတ္တာနာ နု တေ ယသ္မာ၊ သဂ္ဂာ ဥတ္တုံ အဝဏ္ဏိတာ။
တေသံယေဝ အယံ တသ္မာ၊ ဟောတိ သံဝဏ္ဏနာနယောတိ။

၁။ **တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ ဗောဓိမဏ္ဍေ နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ ဗောဓိရုက္ခမူလေ ပဌမာภิสမ္ဗုဒ္ဓေါ**တိ ဣတော ကိဉ္စာပိ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယန္တိအာဒိသု ဝိယ ကရဏဝစနေ ဝိသေသ-ကာရဏံ နတ္ထိ၊ ဝိနယံ ပတ္တော ပန ကရဏဝစနေနေဝ အယမတ္ထိလာပေါ အာရောပိတောတိ - အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အာရဉ္ဇာတိလာပဝသေနေဝေတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧသ နယော အညေသုပိ ဧတေသု ဧဝရူပေသု။

ကိံ ပနေတသ္မ ဝစနေ ပယောဇနန္တိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနံ ဝိနယကမ္မာနံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ နိဒါနဒဿနံ။ ယာ ဟိ ဘဂဝတာ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဧဒေဟိ

တိဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပသမ္ပဒ"န္တိ[1] ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စေဝ ဥပသမ္ပဒါ စ အနုညာတာ၊ ယာနိ စ ရာဇဂဟာဒီသု ဥပဇ္ဈာယ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ အာစရိယ-အာစရိယဝတ္တာဒီနိ အနုညာတာနိ၊ တာနိ အဘိသမ္ဘောမိ ပတ္တာ သတ္တ-သတ္တာဟံ ဗောဓိမဏ္ဍေ[2] ဝိတိနာမေတ္တာ ဗာရာဏသိယံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတ္တာ ဣမိနာ အနုက္ကမေန ဣဒ္ဓိဒ္ဓု ဌာနံ ပတ္တာ ဣမသ္မိဒ္ဓု ဣမသ္မိဒ္ဓု ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တာနိတိ ဧဝမေတေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနံ ဝိနယကမ္မာနံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ နိဒါနဒဿနံ တေသ ဝစနေ ပယောဇနန္တိ ဝေဒိတမ္ဗံ။

တတ္ထ **ဥရုဝေလာယ**န္တိ မဟာဝေလာယံ၊ မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမ္ဟိတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ဥရု**တိ ဝါလိကာ ဝုစ္စတိ၊ **ဝေလာ**တိ မရိယာဒါ၊ ဝေလာ-တိက္ကမနဟေတု အာဟဋ္ဌာ ဥရု ဥရုဝေလာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အတိတေ ကိရ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ဒသသဟဿကုလပုတ္တာ တာဝတ္သပဗ္ဗတေ ပဗ္ဗဇိတ္တာ တတ္ထ ပဒေသေ ဝိဟရန္တာ ဧကဒိဝသံ သန္ဓိပတိတ္တာ ကတိကဝတ္တံ အကံသု "ကာယကမ္မဝစီကမ္မာနိ နာမ ပရေသမ္ဟိ ပါကဋာနိ ဟောန္တိ၊ မနော-ကမ္မံ ပန အပါကဋံ။ တတ္ထ ယော ကာမဝိတက္ကံ ဝါ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝါ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဝါ ဝိတက္ကေတိ၊ တဿ အညော စောဒကော နာမ နတ္ထိ၊ သော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ စောဒေတ္တာ ပတ္တပုဋ္ဌေန ဝါလိကံ အာဟရိတ္တာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ အာကိရတု၊ ဣဒမဿ ဒဏ္ဍကမ္မ"န္တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ယော တာဒိသံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေတိ၊ သော တတ္ထ ပတ္တပုဋ္ဌေန ဝါလိကံ အာကိရတိ။ ဧဝံ တတ္ထ အနုက္ကမေန မဟာဝါလိကရာသိ ဇာတော၊ တတော နံ ပန္တိမာ ဇနတာ ပရိကိဏ္ဏိတ္တာ စေတိယဋ္ဌာနမကာသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဥရု-ဝေလာယန္တိ မဟာဝေလာယံ၊ မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမ္ဟိတိ အတ္ထော"တိ။ တမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "အထ ဝါ ဥရုတိ ဝါလိကာ ဝုစ္စတိ၊ ဝေလာတိ မရိယာဒါ၊ ဝေလာတိက္ကမနဟေတု အာဟဋ္ဌာ ဥရု ဥရုဝေလာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော"တိ။

ဗောဓိရုက္ခမူလေတိ ဗောဓိ ဝုစ္စတိ စတုသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ၊ တံ ဗောဓိံ ဘဂဝါ ဇာတော ပတ္တောတိ ရုက္ခောပိ "ဗောဓိရုက္ခော"တ္တေဝ နာမံ လဘိ၊ တဿ ဗောဓိရုက္ခဿ မူလေ ဗောဓိရုက္ခမူလေ။ **ပဋ္ဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေ**တိ ပဋ္ဌမံ အဘိ-သမ္ဗုဒ္ဓေ၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္တာ သမ္ဗုပဋ္ဌမံယေဝါတိ အတ္ထော။ **ကေပလ္လကေ-နာ**တိ သကိမ္ဟိ အနုဋ္ဌဟိတ္တာ ယထာအာဘုဇိတေန ဧကေနေဝ ပလ္လကေန။ **ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒီ**တိ ဝိမုတ္တိသုခံ ဖလသမာပတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒယမာနော။

---

[1] ၁-ဝိ ၃-၂၉-ဝိဌေ။ [2] ဗောဓိမဟာမဏ္ဍော (က)

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒန္တိ ပစ္စယာကာရံ။ ပစ္စယာကာရော ဟိ အညမညံ ပဋ္ဌိစ္စ သဟိတေ ဓမ္မေ ဥပ္ပါဒေတီတိ "ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒေါ"တိ ဝုစ္စတိ၊ အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ ဝိနိစ္ဆယံ ဋီကာယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော ဂဟေတဗ္ဗော။ **အနုလောမပဋိလောမန္တိ** အနုလောမဉ္စ ပဋိလောမဉ္စ။ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော အဝိဇ္ဇာဒိကော ပစ္စယာကာရော အတ္တနာ ကတ္တုမ္ဘူတိစ္စကရဏတော "အနုလောမော"တိ ဝုစ္စတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တ္ဝေव အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော သ္ဝေव အနုပ္ပါဒနိရောဓေန နိရုဇ္ဈမာနော တံ ကိစ္စံ နကရောတိတိ တဿ အကရဏတော "ပဋိလောမော"တိ ဝုစ္စတိ။ ပုရိမနယေန ဝါ ဝုတ္တော ပဝတ္တိယာ အနုလောမော၊ ဋီကရော တဿာ ပဋိလောမောတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အာဒိတော ပန ပဋ္ဌာယ ယာဝ အန္တံ, အန္တတော စ ပဋ္ဌာယ ယာဝ အာဒိံ ပါပေတ္ဝာ အဝုတ္တတ္တာ ဋီကော အညေနတ္ထေန အနုလောမပဋိ-လောမတာ နယုဇ္ဇတိ။

မနသာကာသီတိ မနသိ အကာသိ။ တတ္ထ ယထာ အနုလောမံ မနသိ အကာသိ၊ ဋီကံ တာဝ ဒဿေတုံ **အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာ စ သာ ပစ္စယော စာတိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော။ တသ္မာ **အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယာ သင်္ခါရာ သမ္ဘဝန္တီ**တိ ဋီကာ နယေန သမ္ဘပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိ-တဗ္ဗော။ အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ ဝိနိစ္ဆယံ ဋီကာယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတောဝ ဂဟေတဗ္ဗော။

ယထာ ပန ပဋိလောမံ မနသိ အကာသိ၊ ဋီကံ ဒဿေတုံ **အဝိဇ္ဇာယ တ္ဝေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိ**အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အဝိဇ္ဇာယ တ္ဝေဝါ**တိ အဝိဇ္ဇာယ တု ဧဝ[1]။ **အသေသဝိရာဂနိရောဓော**တိ ဝိရာဂသင်္ခါတေန မဂ္ဂေန အသေသနိရောဓော။ **သင်္ခါရနိရောဓော**တိ သင်္ခါရာနံ အနုပ္ပါဒနိရောဓော ဟောတိ။ ဧဝံ နိရုဒ္ဓါနံ ပန သင်္ခါရာနံ နိရောဓော ဝိညာဏံ နိရုဒ္ဓံ၊ ဝိညာဏာဒိနဉ္စ နိရောဓော နာမရူပါဒိနိ နိရုဒ္ဓါနိယေဝ ဟောန္တိတိ ဒဿေတုံ **သင်္ခါရနိရောဓော ဝိညာဏနိရောဓော**တိအာဒိနိ ဝတ္ဝာ **ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကေဝလဿ**တိ သကလဿ၊ သုဒ္ဓဿ ဝါ သတ္တဝိရဟိတဿာတိ အတ္ထော။ **ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ**တိ ဒုက္ခရာသိဿ။ **နိရောဓော ဟောတိ**တိ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ။

---

[1]-အဝိဇ္ဇာယ ဧဝ တု (သီ၊က)

ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတ္ဝာတိ ယွာယံ ''အဝိဇ္ဇာဒိဝသေန သင်္ခါရာဒိကဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော စ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာဒိဝသေန စ နိရောဓော ဟောတိ''တိ ဝုတ္တော၊ သဗ္ဗာကာရေန ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတ္ဝာ။ **တာယံ ဝေလာယ**န္တိ တာယံ တဿ အတ္ထဿ ဝိဒိတဝေလာယံ။ **ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ**တိ ဣမံ ကသ္မိံ ဝိဒိတေ အတ္ထေ ဟေတုနော စ ဟေတုသမုပ္ပန္နဓမ္မဿ စ ပစ္စာနနာယ အာနုဘာဝဒီပကံ **ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ**တိအာဒိကံ သောမနဿယုတ္တဉာဏသမုဋ္ဌာနံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ၊ အတ္တမနဝါစံ နိစ္ဆာရေသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တဿတ္ထော—**ယဒါ ဟဝေ**တိ ယသ္မိံ ဟဝေ ကာလေ။ **ပါတုဘဝန္တိ**တိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ **ဓမ္မာ**တိ အနုလောမပစ္စယာကာရ ၁ ပဋိဝေဓသောဓကာ ဗောဓိပက္ခိယ-ဓမ္မာ။ အထ ဝါ **ပါတုဘဝန္တိ**တိ ပကာသန္တိ၊ အဘိသမယဝသေန ဗျတ္တာ ပါကဋာ ဟောန္တိ။ **ဓမ္မာ**တိ စတုအရိယသစ္စဓမ္မာ။ အာတာပေါ ဝုစ္စတိ ကိလေသသန္တာပနဋ္ဌေန ဝိရိယံ၊ **အာတာပိနော**တိ သမ္မပ္ပဓာနဝိရိယဝတော။ **ဈာယတော**တိ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏေန စ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏေန စ ဈာနေန ဈာယန္တဿ။ **ဗြာဟ္မဏဿာ**တိ ဗာဟိတပါပဿ ခီဏာသဝဿ။ **အထဿ ကင်္ခါ ဝပယန္တိ**တိ အထဿ ဧဝံ ပါတုဘူတဓမ္မဿ ကင်္ခါ ဝပယန္တိ။ **သဗ္ဗာ**တိ ယာ တော ''ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဖုသတီတိ၊ နော ကလ္လော ပဠောတိ ဘဂဝါ အဝေါစာ''တိအာဒိနာ, တထာ ''ကတမံ နု ခေါ ဘန္တေ ဇရာမရဏံ၊ ကဿ စ ပနိဒံ ဇရာမရဏန္တိ၊ နော ကလ္လော ပဠောတိ ဘဂဝါ အဝေါစာ''တိအာဒိနာ စ နယေန ပစ္စယာကာရေ ကင်္ခါ ဝုတ္တာ၊ ယာ စ ပစ္စယာ-ကာရဿေဝ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ''အဟောသိ နု ခေါ အဟံ အတီတမद္ဓါန''န္တိ-အာဒိကာ သောဠသ ကင်္ခါ အာဂတာ၊ တာ သဗ္ဗာ ဝပယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ နိရုဇ္ဈန္တိ။ကသ္မာ? **ယတော ပစ္စာနာတိ သဟေတုဓမ္မ**န္တိ ယသ္မာ အဝိဇ္ဇာဒိကေန ဟေတုနာ သဟေတုကံ ဣမံ သင်္ခါရာဒိ ကေဝလံ ဒုက္ခက္ခန္ဓဓမ္မံ ပစ္စာနာတိ အညာတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ။

၂။ ဒုတိယဝါရေ **ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ**တိ ဣမံ တသ္မိံ ဝိဒိတေ အတ္ထေ ''အဝိဇ္ဇာယ ဘေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော''တိ ဧဝံ ပကာသိ-တဿ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတဿ ပစ္စယက္ခယဿ အဝေါဓနဘာဝဒီပကံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသီတိ အတ္ထော။ တတြာယံ သခ်ေပတ္ထော—ယသ္မာ ပစ္စယာနံ ခယသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနံ အဝေဒိ အညာသိ ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ တသ္မာ ယဒါဿ အာတာပိနော

၁-အနုလောမပဋိလောမပစ္စယာကာရ (က)

ဗျာယတော ဗြာဟ္မဏသ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဓမ္မာ ပါတုဘဝန္တိ၊ အထသ ယာ နိဗ္ဗာနသ အဝိဒိတတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ၊ တာ သမ္ဘာပိ ကမ္မ ဝပယန္တိတိ။

၃။ တတိယဝါရေ **ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ**တိ ဣမံ ယေန မဂ္ဂေန သော ဒုက္ခက္ခန္ဓသ သမုဒယနိရောဓသမ္ပါတော အတ္ထော ကိစ္စဝသေန စ အာရမ္မဏ-ကိရိယာယ စ ဝိဒိတော၊ တသ အရိယမဂ္ဂသ အာနုဘာဝဒီပကံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ အတ္ထော။ တတြာပါယံ သခ်ေပတ္ထော—**ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ အာတာပိနော ဗျာယတော ဗြာဟ္မဏသ**၊ တဒါ သော ဗြာဟ္မဏော တေဟိ ဝါ ဥပ္ပန္နေဟိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေဟိ, ယသ ဝါ အရိယ-မဂ္ဂသ စတုသစ္စဓမ္မာ ပါတုဘူတာ၊ တေန အရိယမဂ္ဂေန **ဝိဓူပယံ တိဋ္ဌတိ မာရသေနံ**၊ "ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တပ္ပကာရံ မာရသေနံ ဝိဓူပယန္တော ဝိဓမေန္တော ဝိဒ္ဓံသေန္တော တိဋ္ဌတိ။ ကထံ? **သူရိယော ဗြဘာသယမန္တလိက္ခံ**၊ ယထာ သူရိယော အဗ္ဘုဋ္ဌိတော အတ္တနော ပဘာယ အန္တလိက္ခံ ဗြဘာသေန္တော အန္ဓကာရံ ဝိဓမေန္တော တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ သောပိ ဗြာဟ္မဏော တေဟိ ဓမ္မေဟိ တေန ဝါ မဂ္ဂေန သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော မာရသေနံ ဝိဓူပယန္တော တိဋ္ဌတီတိ။

ဧဝမေတ္ထ ပဌမံ ဥဒါနံ ပစ္စယာကာရပစ္စဝေက္ခဏဝသေန, ဒုတိယံ နိဗ္ဗာန-ပစ္စဝေက္ခဏဝသေန, တတိယံ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏဝသေန ဥပ္ပန္နန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဥဒါနေ ပန "ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ အနုလောမံ၊ ဒုတိယံ ယာမံ ပဋိလောမံ၊ တတိယံ ယာမံ အနုလောမပဋိလောမ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ တံ သတ္တာဟသ အစ္စယေန "သွေ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီ"တိ ရတ္တိ ဥပ္ပါဒိတမနသိကာရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တဒါ ဟိ ဘဂဝါ ယသ ပစ္စယာကာရပဇ္ဇောနနသ စ ပစ္စယက္ခယာဒိဂမသ စ အာနုဘာဝဒီပိကာ ပုရိမာ ဒွေ ဥဒါနဂါထာ၊ တသ ဝသေန ဧကေကမေဝ ကောဋ္ဌာသံ ပဌမယာမဠ္ဆ မဇ္ဈိမယာမဠ္ဆ မနသာကာသိ၊ ဣဓ ပန ပါဋိပဒရတ္တိယာ ဧဝံ မနသာကာသိ။ ဘဂဝါ ဟိ ဝိသာခပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယာ ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရိ၊ မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဝိသောဓေသိ၊ ပစ္ဆိမယာမေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ အနုလောမပဋိလောမံ မနသိ ကတ္တာ "ဣဒါနိ အရုဏောဒယော ဇာတိမိဿတီ"တိ သမ္ဘည္ဇုတံ ပါပုဏိ။ သမ္ဘည္ဇုတပ္ပတ္တိသမနန္တရမေဝ[1] စ အရုဏောဒယော ဇာတော၊ တတော တံ ဒိဝသံ တေနေဝ ပလ္လင်္ကေန ဝီတိနာမေတ္တာ သမ္ဘတ္တာယ ပါဋိပဒရတ္တိယာ တီသု ယာမေသု ဧဝံ မနသိ ကတ္တာ ဣမာနိ ဥဒါနာနိ ဥဒါနေသိ။

၁-သမ္ဘည္ဇုတံ ပတ္တသမနန္တရမေဝ (က)

ဣတိ ပါဠိပဒရတ္တိယာ ဧဝံ မနသိ ကတ္တာ တံ "ဗောဓိရုက္ခမူလေ သတ္တာဟံ ကေပလ္လကေန နိသိဒိ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တသတ္တာဟံ တတ္ထေဝ ဝိတိနာမေသိ။

အဇပါလကထာ

၄။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သတ္တာဟဿ အစ္စယေန တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဗောဓိရုက္ခမူလာ ယေန အဇပါလနိဂြောဓော တေနုပသင်္ကမိတိ ဣတ္ထေ နု ဘဂဝါ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အနန္တရမေဝ ဗောဓိရုက္ခမူလာ ယေန အဇပါလနိဂြောဓော တေနုပသင်္ကမိ၊ ယထာ ပန "ဘုတ္တာ သယတိ"တိ ဝုတ္တေ နု "ဟတ္ထေ အခေါဝိတွာ မုခံ အဝိက္ခာလေတ္ဝာ သယနသမီပံ အဂန္ဒွာ အညံ ကိဉ္စိ အာလာပသလ္လာပံ အကတ္ဝာ သယတိ''စ္ဆေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘောဇနတော ပန ပစ္ဆာ သယတိ, နု နသယတီတိ[1] ဣဒမေဝေတ္ထ ဒီပိတံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝပိ နု "တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အနန္တရမေဝ ပက္ကာမိ"တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဝုဋ္ဌာနတော စ ပန ပစ္ဆာ ပက္ကာမိ, နု နပက္ကာမီတိ[2] ဣဒမေဝေတ္ထ ဒီပိတံ ဟောတိ။

အနန္တရံ ပန အပက္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝါ ကိံ အကာသီတိ။ အပရာနိပိ တီဏိ သတ္တာဟာနိ ဗောဓိသမီပေယေဝ ဝိတိနာမေသိ။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗီကထာ— ဘဂဝတိ ကိရ ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ဝာ သတ္တာဟံ ကေပလ္လကေန နိသိန္နေ ''နု ဘဂဝါ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ကိံ နု ခေါ အညေပိ ဗုဒ္ဓတ္တကရာ ဓမ္မာ အတ္ထိ''တိ ကေစ္စာနံ ဒေဝတာနံ ကင်္ခါ ဥဒပါဒိ။ အထ ဘဂဝါ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဒေဝတာနံ ကင်္ခံ ဥတ္ဝာ ကင်္ခါဝိဓမနတ္ထံ အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ယမကပါဋိဟာရိယံ ဒဿေတ္ဝာ တာသံ ကင်္ခံ ဝိဓမိတ္ဝာ ပလ္လင်္ကတော ဤသကံ ပါစီနနိသိတေ ဥတ္တရဒိသာဘာဂေ ဌတ္ဝာ စတ္တာရိ အသင်္ခေ့ယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ဥပစိတာနံ ပါရမီနံ ဗလာဓိဂမနဋ္ဌာနံ ပလ္လင်္ကံ ဗောဓိ-ရုက္ခဉ္စ အနိမိသေဟိ အက္ခီဟိ သြလောကယမာနော သတ္တာဟံ ဝိတိနာမေသိ၊ တံ ဌာနံ **အနိမိသစေတိယံ** နာမ ဇာတံ။ အထ ပလ္လင်္ကဿ စ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနဿ စ အန္တရာ ပုရတ္ထိမတော စ ပစ္ဆိမတော စ အာယတေ ရတနစင်္ကမေ စင်္ကမန္တော သတ္တာဟံ ဝိတိနာမေသိ၊ တံ ဌာနံ **ရတနစင်္ကမစေတိယံ** နာမ ဇာတံ။ တတော ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ဒေဝတာ ရတနဃရံ မာပယိံသု၊ တတ္ထ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိတ္ဝာ အဘိဓမ္မပိဋကံ ဝိသေသတော စေတ္ထ အနန္တနယံ

---

[1] ၁-နု သယတီတိ (က) [2] ၂-နု ပက္ကာမီတိ (က)

သမန္တပဋ္ဌာနံ ဝိစိနန္တော သတ္တာဟံ ဝိတိနာမေသိ၊ တံ ဌာနံ **ရတနဃရစေတိယံ** နာမ ဇာတံ။

ဧဝံ ဗောဓိသမီပေယေဝ စတ္တာရိ သတ္တာဟာနိ ဝိတိနာမေတ္မာ ပဏ္ဍမေ သတ္တာဟေ ဗောဓိရုက္ခမူလာ ယေန အဇပါလနိဂြောဓော တေနုပသင်္ကမိ။ တသ္မာ ကိရ နိဂြောဓဿ ဆာယာယ အဇပါလကာ ဂန္ဓာ နိသီဒန္တိ၊ တေနဿ "အဇပါလနိဂြောဓော"ကွေဝ နာမံ ဥဒပါဒိ။ **သတ္တာဟံ ဝိမုတ္တိသုခပဋိ-သံဝေဒီ**တိ တတြာပိ ဓမ္မံ ဝိစိနန္တောယေဝ ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေန္တော နိသီဒိ။ ဗောဓိတော ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေ ဩ ရုက္ခော ဟောတိ။ ဧဝံ နိသိန္နေ စ ပနေတ္ထ ဘဂဝတိ ဧကော ဗြာဟ္မဏော ဂန္ဓာ ပဋိ ပုစ္ဆိ။ တေန ဝုတ္တံ **အထ ခေါ အညတရော**တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဟုံဟုက်ဇာတိကော**တိ[1] သော ကိရ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကော နာမ မာနဝသေန ကောဓဝသေန စ "ဟုံဟု"န္တိ ကရောန္တော ဝိစရတိ၊ တသ္မာ "ဟုံဟုက်ဇာတိကော"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဟုဟုက္ကဇာတိကောတိပိ ပဋ္ဌန္တိ။

တေမတ္ထံ ဝိဒိတ္တွာတိ ဧတံ[2] တေန ဝုတ္တဿ ဝစနဿ သိခါပတ္တမတ္ထံ ဝိဒိတ္တွာ တာယံ ဝေလာယံ ဇုမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ တဿတ္ထော၊ ယော ဗာဟိတပါပဓမ္မတာယ **ဗြာဟ္မဏော**၊ နဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကတာယ ဟုံဟုက်ဝရ-ကသာဝါဒိပါပဓမ္မယုတ္တော ဟုတ္တာ ကေဝလံ ဇာတိမတ္တကေန ဗြဟ္မညံ ပဋိဇာနာတိ၊ သော ဗြာဟ္မဏော ဗာဟိတပါပဓမ္မတ္တာ ဟုံဟုက်ဝရပ္ပဟာနေန **နိဟုံဟုကော်**, ရာဂါဒိကသာဝါဘာဝေန **နိက္ကသာဝေါ**, ဘာဝနာနုယောဂ-ယုတ္တစိတ္တတာယ **ယတတ္တော**, သီလသံဝရေန ဝါ သညတစိတ္တတာယ **ယတတ္တော**, စတုမဂ္ဂညာဏသင်္ခါတေဟိ **ဝေဒေ**ဟိ အန္တံ, ဝေဒါနံ ဝါ အန္တံ ဂတတ္တာ **ဝေဒန္တဂူ**, မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ဝုသိတတ္တာ **ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော**။ **ဓမ္မေန ဗြဟ္မဝါဒံ ဝဒေယ္ယ** "ဗြာဟ္မဏော အဟ"န္တိ ဧတံ ဝါဒံ ဓမ္မေန ဝဒေယ္ယ။ ယဿ သကလေ လောကသန္ဓိဝါသေ ကုဟိဋ္ဌိ ကောရမ္ဘကောပိ ရာဂဿဒေါ ဒေါသုဿဒေါ မောဟုဿဒေါ မာနုဿဒေါ ဒိဋ္ဌိဿဒေါတိ ဇုမေ ဥဿဒါ နတ္ထိတိ။

မုစလိန္ဒကထာ

၅။ **အကာလမေဃော**တိ အသမ္ဘတ္တေ ဝဿကာလေ ဥပ္ပန္နမေဃော၊ အယံ ပန ဂိမ္ဟာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ဥဒပါဒိ။ **သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာ**တိ တသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ သတ္တာဟံ အဝိစ္ဆိန္နဝုဋ္ဌိကာ အဟောသိ။ **သီတဝါတဒုဒ္ဒိနီ**တိ သာ စ ပန

---

[1]–ဟုဟုက်ဇာတိကောတိ (သီ)　　[2]–ဧတံ (သီ)

သတ္တာဟဝဋ္ဋလိကာ ဥဒကဖုသိတသမ္မိသေန သိတဝါတေန သမန္တာ ပရိဇ္ဇမန္တေန ဒုသိဘဒ်ဝသတ္တာ သီတဝါတဒုဋ္ဌိနိ နာမ အဟောသိ။ **အထ ခေါ မုစလိန္ဒော နာဂရာဇာ**တော် တသ္မေ မုစလိန္ဒရုက္ခသ္မိ သမီပေ ပေါက္ခရဏိယာ နိမ္မတ္တော မဟာနုဘာဝေါ နာဂရာဇာ။ **သတ္တက္ခတ္တုံ ဘောဂေဟိ ပရိက္ခိပိတ္တာ**တိ ဧဝံ ဘောဂေဟိ ပရိက္ခိပိတ္တာ ဥပရိမုဒ္ဓနိ မဟန္တံ ဖဏံ ကရိတ္တာဝ ဋ္ဌိတေ[1] တသ္မိံ တသ္မိ ပရိက္ခေပဋ္ဌာနေ လောဟပါသာဒေ ဘဏ္ဍာဂါရဂဗ္ဘပ္ပမာဏံ အဟောသိ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ နိဝါတေ ဝိဟိတဋ္ဌာရိဝါတပါနေ ကူဋာဂါရေ နိသိန္နော ဝိယ ဇာတော။ **မာ ဘဂဝန္တံ သီတ**န္တိအာဒိ တသ္မိ တထာ ကရိတ္တာ ဋ္ဌာနကာရဏ-ပရိဒီပနံ။ သော ဟိ "မာ ဘဂဝန္တံ သီတံ ဗာဓယိတ္ထ, မာ ဥဏ္ဏံ, မာ ဍံသာဒိ-သမ္ဖဿော ဗာဓယိတ္ထာ"တိ တထာ ကရိတ္တာ အဋ္ဌာသိ။ တတ္ထ ကိဠာဝိ-သတ္တာဟဝဋ္ဋလိကာယ ဥဏ္ဏမေဝ နတ္ထိ၊ သစေ ပန အန္တရန္တရာ မေဃော ဝိဂစ္ဆေယ္ယ၊ ဥဏ္ဏံ ဘဝေယ္ယ၊ တမ္ပိ နံ မာ ဗာဓယိတ္ထာတိ ဧဝံ တသ္မ စိန္တေတုံ ယုတ္တံ။ **ဝိဋ္ဌ**န္တိ ဥမ္မိဋ္ဌံ၊ မေဃဝိဂမေန ဒုရိဘူတန္တိ အတ္ထော။ **ဝိဂတဝလာဟကန္တိ** အပဂတမေဃံ။ **ဒေဝ**န္တိ အာကာသံ။ **သကဝဏ္ဏန္တိ** အတ္တနော ရူပံ။

သုခေါ ဝိဝေကောတိ နိမ္မာနသမ္ပတ္တိတော ဥပဓိဝိဝေကော သုခေါ။ **တုဋ္ဌသာ**တော် စတုမဂ္ဂဉာဏသန္တောသေန သန္တုဋ္ဌသာ။ **သုတမ္မသာ**တိ ပကာသိတမ္မသာ။ **ပဿတော**တိ တံ ဝိဝေကံ, ယံ ဝါ ကိဉ္စိ ပဿိတဗ္ဗံ နာမ၊ တံ သဗ္ဗံ အတ္တနော ဝိရိယဗလာဓိဂတေန ဉာဏစက္ခုနာ ပဿန္တသာ။ **အဗ္ယာပဇ္ဇန္တိ**[2] အကုပ္ပနာ-ဘာဝေါ၊ ဧတေန မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ ဒဿိတော။ **ပါဏဘူတေသု သံယမော**တိ သတ္တေသု စ သံယမော၊ အဝိဟိံသနဘာဝေါ သုခေါတိ အတ္ထော။ ဧတေန ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ ဒဿိတော။ **သုခါ ဝိရာဂတာ လောကေ**တိ ဝိတရာဂတာပိ သုခါတိ ဒီပေတိ။ **ကာမာနံ သမတိက္ကမော**တိ ယာ "ကာမာနံ သမတိက္ကမော"တိ ဝုစ္စတိ၊ သာ ဝိရာဂတာပိ သုခါတိ အတ္ထော၊ ဧတေန အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ကထိတော။ **အသ္မိမာနဿ ယော ဝိနယော**တိ ဣမိနာ ပန အရဟတ္တံ ကထိတံ။ အရဟတ္တံ ဟိ အသ္မိမာနဿ "ပဿဒ္ဓိဝိနယော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတော ပရဏ္ဍ သုခံ နာမ နတ္ထိ၊ တေနာဟ "ဧတံ ဝေ ပရမံ သုခ"န္တိ။

ရာဇာယတနကထာ

၆။ **မုစလိန္ဒမူလာ**တိ မဟာဗောဓိတော ပါစီနကောဏေ ဋ္ဌိတမုစလိန္ဒ-ရုက္ခမူလာ။ **ရာဇာယတန**န္တိ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေ ဋ္ဌိတံ ရာဇာယတနရုက္ခံ

---

[1] ဋ္ဌိတော (သီ)

[2] အဗ္ယာပဇ္ဇန္တိ (သီ၊ သျာ)

ဥပသင်္ကမိ။ **တေန ခေါ ပန သမယေနာ**တိ ကတရေန သမယေန ? ဘဂဝတော ကိရ ရာဇာယတနမူလေ သတ္တာဟံ ကေပလ္လကေ်နေ နိသိန္နဿ သမာဓိတော ဝုဋ္ဌာနဒိဝသေ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယမေဝ "ဘောဇနကိစ္စေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ ဥတ္တာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ သြသဟရိတကံ ဥပနေသိ။ ဘဂဝါ တံ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ ပရိဘုတ္တမတ္တဿေဝ သရီရကိစ္စံ အဟောသိ။ သက္ကော မုခေါဒကံ အဒါသိ။ ဘဂဝါ မုခံ ဓောဝိတ္တာ တသ္မိံယေဝ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ ဧဝံ ဥဋ္ဌေ အရုဏမှိ နိသိန္နေ ဘဂဝတိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန တပုဿဘလ္လိကာ ဝါဏိဇာတိ တပုဿော[1] စ ဘလ္လိကော စာတိ ဒွေ ဘာတရော ဝါဏိဇာ။ **ဥက္ကလာ**တိ ဥက္ကလဇနပဒေသော။ **တံ ဒေသ**န္တိ ယသ္မိံ ဒေသေ ဘဂဝါ ဝိဟရတိ[2]။ ကတရသ္မိဉ္စ ဒေသေ ဘဂဝါ ဝိဟရတိ[3]၊ မဇ္ဈိမဒေသေ။ တသ္မာ မဇ္ဈိမဒေသံ ဂန္တုံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **ဉာတိသာလောဟိတာ ဒေဝတာ**တိ တေသံ ဉာတိဘူတပုဗ္ဗာ ဒေဝတာ။ **တေဒေဝေါစာ**တိ သာ ကိရ နေသံ သဗ္ဗသကဋ္ဌာနိ အပ္ပဝတ္တိနိ အကာသိ။ တတော တေ ကိံ ဋ္ဌဒန္တိ မဂ္ဂဒေဝတာနံ ဗလိံ အကံသု။ တေသံ ဗလိကမ္မကာလေ သာ ဒေဝတာ ဒိဿမာနေနေဝ ကာယေန ဧတံ အဝေါစ။ **မန္ကြေန စ မရုပိဏ္ဍိကာယ စာ**တိ အဗ္ဗသတ္တုနာ စ သပ္ပိမရုဖာဏိတာဒိဟိ ယောဇေတ္တာ ဗ္ဗသတ္တုနာ စ။ **ပတိမာနေထာ**တိ ဥပဋ္ဌဟထ။ **တံ ဝေ**တိ တံ ပတိမာနနံ တုမှာကံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ **ယံ အမှာကန္တိ** ယံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ အမှာကံ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ။ **ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ**တိ ယော ကိရဿ ပဓာနာနုယောဂကာလေ ပတ္တော အဟောသိ၊ သော သုဇာတာယ ပါယာသံ ဒါတုံ အာဂစ္ဆန္တိယာ ဧဝ အန္တရဓာယိ။ တေနဿ ဧတဒဟောသိ "ပတ္တော မေ နတ္ထိ၊ ပုရိမကာပိ စ နံ ခေါ တထာဂတာ ဟတ္ထေသု ပဋိဂ္ဂဏ္ဏန္တိ၊ ကိမ္မိ နု ခေါ အဟံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဏေယ္ယံ၊ မန္ကြ ဗ္ဗ မရုပိဏ္ဍိကဗ္ဗာ"တိ။

ပရိဝိတက္ကမညာယာတိ ဋ္ဌတော ပဋ္ဌေဝ ဘဂဝတော သုဇာတာယ ဒိန္ဒ-ဘောဇနံယေဝ သြဇာနုပ္ပဗန္ဓနဝသေန အဗ္ဘာသိ၊ တ္တေကံ ကာလံ နေဝ ဇိဃစ္ဆာ နု ပိပါသာ နု ကာယဒုဗ္ဗလျံ အဟောသိ။ ဋ္ဌဒါနိ ပနဿ အာဟာရံ ပဋိဂ္ဂဟေတုကာမတာယ **နု ခေါ တထာဂတာ**တိအာဒိနာ နယေန ပရိဝိတက္ကော

၁-တပဿု (သီ)　　၂-ဘဂဝါ (သီ)　　၃-ဘဂဝါတိ (သီ၊ သျာ)

ဥဒပါဒိ။ တံ ဧဝံ ဥပ္ပန္နံ အတ္တနော စေတသာ ဘဂဝတော စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ။ **စတုဒ္ဒိသာ**တိ စတူဟိ ဒိသာဟိ။ **သေလမယေ ပတ္တေ**တိ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသေလမယေ ပတ္တေ။ ဣဒံ ယေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဟေသိ၊ တေယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ စတ္တာရော ပန မဟာရာဇာနော ပဌမံ ဣန္ဒနီလမဏိမယေ ပတ္တေ ဥပနာမေသုံ၊ နဲ တေ ဘဂဝါ အဂ္ဂဟေသိ။ တတော ဣမေ စတ္တာရောပိ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာမယေ ပတ္တေ ဥပနာမေသုံ၊ ဘဂဝါ စတ္တာရောပိ ပတ္တေ အဂ္ဂဟေသိ တေသံ ပသာဒါနုရက္ခဏတ္ထာယ၊ နော မဟိစ္ဆတာယ။ ဂဟေတ္တာ စ ပန စတ္တာရောပိ ယထာ ဧကောဝ ပတ္တော ဟောတိ၊ တထာ အဓိဋ္ဌဟိ၊ စတုန္နမ္ပိ ကေသဒိသော ပုညဝိပါကော အဟောသိ။ ဧဝံ ကေ ကတ္တာ အဓိဋ္ဌိတေ **ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ ပစ္ဆေ သေလမယေ ပတ္တေ မဏ္ဍူ မရိဏ္ဍိကဋ္ဌ**။ **ပစ္ဆေ**တိ ပစ္ဆိဿိ၊ ပါဒ္ဒေ့ကို မဟဿိမ္ဆိန္တိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ပစ္ဆေ**တိ အဘိနဝေ အဇ္ဇုဏ္ဏေ၊ တခ်ဏေ နိဗ္ဗတ္တသ္မိန္တိ အတ္ထော။ ဒွေ ဝါစာ ဧတေသံ အဟေသုန္တိ **ဒ္ဝေဝါစိကာ**။ အထ ဝါ ဒ္ဝိဟိ ဝါစာဟိ ဥပါသကဘာဝံ ပတ္တာတိ အတ္ထော။ တေ ဧဝံ ဥပါသကဘာဝံ ပဋိဝေဒေတ္တာ ဘဂဝန္တံ အာဟံသု "ကဿ ဒါနိ ဘန္တေ အမှေဟိ အဇ္ဇ ပဌာယ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနံ ကာတဗ္ဗ"န္တိ။ အထ ဘဂဝါ သီသံ ပရာမသိ၊ ကေသာ ဟတ္ထေ လဂ္ဂိံသု။ တေ တေသံ အဒါသိ "ဣမေ တုမှေ ပရိဟရထာ"တိ။ တေ ကေသမာတုယော လဘိတ္တာ အမတေနေဝ အဘိသိတ္တာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္တာ ပက္ကမိံသု။

မြဟ္မယာစနကထာ

၇။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သတ္တာဟသ အစ္ဆယေန တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတ္တာ ဝုတ္တပ္ပကာရမေတံ သဗ္ဗံ ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတ္တာ ရာဇာယတနမူလာ ပုနပိ ယေန အဇပါလနိဂြောဓော တေနုပသင်္ကမိ။ **ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ**တိ တသ္မိံ နိသိန္နမတ္တသ္မိံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော အယံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။ ကသ္မာ ပနာယံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ ဓမ္မသ္ဝ မဟန္တဘာဝံ ဂရုဘာဝံ ဘာရိယဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခဏာယ မြဟ္မုနာ ယာစိတေ ဒေသေတုကာမတာယ စ။ ဇာနန္တိ ဟိ ဗုဒ္ဓါ "ဝေ ပရိဝိတက္ကိတေ မြဟ္မာ အာဂန္ဒာ မေ့ဒေသနံ ယာစိဿတိ၊ တတော သတ္တာ ဓမ္မေ ဂါရဝံ ဥပ္ပါဒေဿန္တိ၊ မြဟ္မဂရုကော ဟိ လောကသန္ဓိဝါသော"တိ။ ဣတိ ဣမေဟိ ဒ္ဝိဟိ ကာရဏေဟိ အယံ ဝိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။

တတ္ထ **အဓိဂတော ခေါ ဗျာယန္တိ** အဓိဂတော ခေါ မေ အယံ။ **အာလယ-ရာမာ**တိ သတ္တာ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ အလ္လိယန္တိ၊ တဿာ တေ "အာလယာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ တေဟိ အာလယေဟိ ရမန္တိတိ **အာလယရာမာ**။ အာလယေသု ရတာတိ **အာလယရတာ**။ အာလယေသု သုဋ္ဌုမုဒိတာတိ **အာလယသမ္မုဒိတာ**။ **ယဒိဒန္တိ** နိပါတော၊ တဿ ဌာနံ သန္ဓာယ ယံ ဣဒန္တိ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ သန္ဓာယ ယော အယန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ**တိ ဣမေသံ ပစ္စယာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဣဒပ္ပစ္စယာဝ **ဣဒပ္ပစ္စယတာ**။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ စ သာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ စာတိ **ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ**။ **သော မမဿ ကိလမထော**တိ ယာ အဇာနန္တာနံ ဒေသနာ နာမ၊ သော မမ ကိလမထော အဿ၊ သာ မမ ဝိဟေသာ အဿာတိ အတ္ထော။ **ဘဝန္တ**န္တိ ဘဝတော။ **အနုဋ္ဌရိယာ**တိ အနု အဋ္ဌရိယာ။ **ပဋိဘံသု**တိ ပဋိဘာနသင်္ခါတဿ ဉာဏဿ ဂေါစရာ အဟေသုံ၊ ပရိဝိတက္ကယိတမ္ဘဘာဝံ ပါပုဏိ"သု။

ဟလန္တိ ဣဒ္ဓိ ဟကာရော နိပါတမတ္တော၊ အလန္တိ အတ္ထော။ **ပကာသိတุ**န္တိ ဒေသေတုံ၊ အလံ ဒါနိ မေ ဣမံ ကိဉ္စေန အဓိဂတံ ဓမ္မံ ဒေသေတุန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဋိသောတဂါမိ**န္တိ ပဋိသောတံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာနဂါမိန္တိ အတ္ထော။ **ရာဂရတ္တာ**တိ ကာမရာဂဘဝရာဂဒိဋ္ဌိရာဂေန ရတ္တာ။ **နာ ဒဿ္ဒန္တိ**တိ နပဿိဿန္တိ[1]။ **တမောခန္ဓေန အာဝုဋ္ဌာ**တိ အဝိဇ္ဇာရာသိနာ အဗ္ဗောတ္ထဋာ။ **အပ္ပေါဿุက္ကတာယာ**တိ နိရုဿုက္ကဘာဝေန၊ အဒေသေတุကာမတာယာတိ အတ္ထော။

၇။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ယသ္မိं နာမ လောကေ။ **ဘဝတော ပุရတော ပါတုရဟောသိ**တိ ဓမ္မဒေသနာယာစနတ္ထံ ဒသသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု မဟာဗြဟ္မာနော ဂဟေတ္တာ အာဂမ္မ ဘဝတော ပุရတော ပါတုရဟောသိ။ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ**တိ ပညာမယေ အက္ခိမှိ အပ္ပံ ရာဂဒေါသမောဟရဇံ ဧတေသံ, ဧဝံသဘာဝါတိ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ**။ **ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာ-တာရော**တိ ပဋိဝိဇ္ဈိတာရော။

ပါတုရဟောသိတိ ပါတုဘဝိ။ **သမလေဟိ စိန္တိတော**တိ ရာဂါဒီဟိ မလေဟိ သမလေဟိ ဆဟိ သတ္ထာရေဟိ စိန္တိတော။ **အပါပุရေတန္တိ** ဝိဝရ တော်။ **အမတဿ ဒ္ဝါရန္တိ** အမတဿ နိဗ္ဗာနဿ ဒ္ဝါရဘူတံ အရိယမဂ္ဂံ။ **သုဏန္တု ဓမ္မံ**

---

[1]-နာ ပဿန္တိ (သျာ၊က)

ဝိမလေနာနုဗုဒ္ဓန္တိ ဣမေ သတ္တာ ရာဂါဒိမလာနံ အဘावတော ဝိမလေန သမ္မာသမ္ဗုद္ဓေန အနုဗုဒ္ဓံ စတုသစ္စမေၽံ သုဏန္တု။

သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတောတိ သေလမယေ ကေဋ္ဌနေ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ ယထာဋ္ဌိတောဝ[1]၊ ယထာ စက္ခုမာ ပုရိသော သမန္တတော ဇနတံ ပသေယျ၊ တွမ္ပိ သုမေဓ သုန္ဒရပညေ သမ္ဗညုတညာဏေန သမန္တစက္ခု ဘဂဝါ ဓမ္မမယံ ပညာမယံ ပါသာဒမာရုယှ သယံ အပေတသောကော သောကာဝတိဏ္ဏံ ဇာတိဇရာဘိဘူတန္တု ဇနတံ အဝေက္ခသု ဥပဓာရယ။

ဥဒ္ဒေဟိတိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနတ္ထံ စာရိကစရဏံ ယာစန္တော ဘဏတိ။ **ဝိရာ**တိအာဒိသု ဘဂဝါ ဝိရိယဝန္တတာယ **ဝီရော**။ ဒေဝပုတ္တမစ္စုကိလေသဝ-ဘိသင်္ခါရမာရာနံ ဝိဇိတတ္တာ **ဝိဇိတသင်္ဂါမော**။ ဇာတိကန္တာရာဒိနိတ္ထရဏ-သမတ္ထတာယ **သတ္ထဝါဟော**။ ကာမဋ္ဌန္ဒဏ္ဍာဿ အဘावတော **အဏဏော**။

၉။ **အဏ္ဏေသနန္တိ** ယာစနံ။ **ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ**တိ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညာဏေန[2] စ အာသယာနုသယညာဏေန စ။ ဣမေသဉ္စိ ဒ္ဝိန္နံ ညာဏာနံ ဗုဒ္ဓစက္ခုတိ နာမံ။ **အပ္ပရဇက္ခာ**တိ ပညာစက္ခုမှိ ရာဂါဒိရဇံ အပ္ပံ ယေသံ၊ တေ **အပ္ပရဇက္ခာ**။ ယေသံ တံ မဟန္တံ၊ တေ **မဟာရဇက္ခာ**။ ယေသံ သဒ္ဓါဒိနိ ဣန္ဒြိယာနိ တိက္ခာနိ၊ တေ **တိက္ခိန္ဒြိယာ**။ ယေသံ တာနိ မုဒူနိ၊ တေ **မုဒိန္ဒြိယာ**။ ယေသံ တေယေဝ သဒ္ဓါဒယော အာကာရာ သုန္ဒရာ၊ တေ **သ္သာကာရာ**။ ယေသံ တေယေဝ သဒ္ဓါဒယော အာကာရာ အသုန္ဒရာ၊ တေ **ဒ္ဝါကာရာ**။ ယေ ကထိတကာရဏံ သလ္လက္ခေန္တိ၊ သုခေန သက္ကာ ဟောန္တိ ဝိညာပေတုံ၊ တေ **သုဝိညာပယာ**။ ယေ ပရလောကဉ္စ ဝဇ္ဇဉ္စ ဘယတော ပဿန္တိ၊ တေ **ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာ-ဝိနော**။ **ဥပ္ပလိနိယန္တိ** ဥပ္ပလဝနေ။ ဣတရေသုပိ ဧသေव နယော။ **အန္တော-နိမုဋ္ဌပေါသီနီ**တိ ယာနိ ဥဒကဿ အန္တော နိမုဋ္ဌါနေဝ ပေါသယန္တိ။ **သမောဒကံ ဋ္ဌိတာနီ**တိ ဥဒကေန သမံ ဋ္ဌိတာနိ။ **ဥဒကံ အစ္စုဂ္ဂမ္မ ဋ္ဌိတာနီ**တိ[3] ဥဒကံ အတိက္ကမိတ္မာ ဋ္ဌိတာနိ[4]။

အပါရုတာတိ ဝိဝဋာ။ **အမတဿ ဒ္ဝါရာ**တိ အရိယမဂ္ဂေါ။ သော ဟိ အမတသင်္ခါတဿ နိဗ္ဗာနဿ ဒ္ဝါရံ။ **ပမုဉ္စန္တု သဒ္ဓန္တိ** သဗ္ဗေ အတ္တနော သဒ္ဓံ ပမုဉ္စန္တု။ ပစ္ဆိမပဒဒ္ဝယေ အယမတ္ထော၊ အဟဏ္ဍိ အတ္တနော ပဂုဏံ သုပ္ပဝတ္တိမှိ

၁-ဋ္ဌိတော၊ သော စ (သျာ၊က) မ-ဋ္ဌ ၂-ပါသရာသိသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ စ။

၂-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိညာဏေန (သျာ၊က)

၃-တိဋ္ဌန္တိ (သျာ) ၄-တိဋ္ဌန္တိ (သျာ၊က)

ဣမံ ပဏိတံ ဥတ္တမံ ဓမ္မံ ကာယဝါစာကိလမထသညီ ဟုတ္တာ မနုဇေသု ဒေဝမနုဿေသု နဘာသိန္တိ။

ပဌမဝဂ္ဂိယကထာ

၁၀။ **ပဏ္ဍိတောတိ** ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတောတိ။ **ဗျတ္တောတိ** ဝေယျတ္တိယေန သမန္နာဂတောတိ။ **မေဓာဝီတိ** ဌာနုပ္ပတ္တိယာ ပညာယ သမန္နာဂတောတိ။ **အပ္ပရဇက္ခဇာတိကောတိ** သမာပတ္တိယာ ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ နိက္လိလေသဇာတိကော ဝိသုဒ္ဓသတ္တော။ **အာဇာနိဿတီ**တိ သလ္လက္ခေဿတိ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ။ **ဘဂဝတောဝိ ခေါ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ**တိ သမ္ဗညုတညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ "ဣတော သတ္တမဒိဝသမတ္ထကေ ကာလံကတ္တာ အာကိဉ္စညာယတနေ နိဗ္ဗတ္တော"တိ။ **မဟာဇာနိယောတိ** သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရေ ပတ္တမ္ဗမဂ္ဂဖလတော ပရိဟီနတ္တာ မဟတိ ဇာနိ[1] အဿာတိ **မဟာဇာနိယော**၊ အက္ခဏော နိဗ္ဗတ္တတ္တာ[2]။ **အဘိဒေါသကာလံကတောတိ** ဟိယျော ကာလက်တော၊ သောပိ နေဝသညာနာသညာယတနေ နိဗ္ဗတ္တောတိ အဒ္ဒသ။ **ဗဟုကာရာတိ** ဗဟူပကာရာ။ **ပဓာနပဟိတတ္တံ ဥပဋ္ဌဟိံသူ**တိ ပဓာနတ္ထာယ ပေသိတတ္တာဘာဝံ မုခေါဒကဒါနာဒိနာ ဥပဋ္ဌဟိံသု။

၁၁။ **အန္တရာ စ ဂယံ အန္တရာ စ ဗောဓိန္တိ** ဥပကော ဗောဓိမဏ္ဍသ စ ဂယာယ စ အန္တရေ ဘဂဝန္တံ အဒ္ဒသ။ **အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နန္တိ** အဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပန္နံ။

သမ္ဗာဘိဘူတိ သမ္ဗံ တေဘူမကဓမ္မံ အဘိဘဝိတ္တာ ဌိတော။ **သမ္ဗဝိဒူ**တိ သမ္ဗံ စတုဘူမကဓမ္မံ အဝေဒိံ အညာသိံ။ **သမ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနူပလိတ္တော**တိ သမ္ဗေသု တေဘူမကဓမ္မေသု ကိလေသလေပေန အလိတ္တော။ **သမ္ဗဉ္ဇဟော**တိ သမ္ဗံ တေဘူမကဓမ္မံ ဇဟိတ္တာ ဌိတော။ **တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တော**တိ တဏှက္ခယေ နိဗ္ဗာနေ အာရမ္မဏတော ဝိမုတ္တော။ **သယံ အဘိညာယာ**တိ သမ္ဗံ စတုဘူမက-ဓမ္မံ အတ္တနာဝ ဇာနိတ္တာ။ **ကမုဒ္ဒိသေယျ**န္တိ ကံ အညံ "အယံ မေ အာစရိယော"တိ ဥဒ္ဒိသေယ္ယံ။

နမေ အာစရိယော အတ္ထီတိ လောကုတ္တရဓမ္မေ မယှံ အာစရိယော နာမ နတ္ထိ။ **နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော**တိ မယှံ ပဋိဘာဂပုဂ္ဂလော နာမ နတ္ထိ။ **သီတိဘူတောတိ** သမ္ဗကိလေသဂ္ဂိနိဗ္ဗာပနေန သီတိဘူတော၊ ကိလေသာနံ-ယေဝ နိဗ္ဗုတတ္တာ **နိဗ္ဗုတောတိ**။

---

[1] - မဟာဇာနိ (သျှာ၊ က)　　[2] - နိဗ္ဗတ္တတ္တာ စ (သျှာ)

ကာသီနံ ပုရန္တိ ကာသိရဋ္ဌေ နဂရံ။ **အာဟဉ္ဆု[1] အမတဒုန္ဒုဘိန္တိ** ဓမ္မစက္ကပ္ပဋ္ဌိ-လာဘာယ အမတဘေရိံ ပဟရိသာမိတိ ဂစ္ဆာမိ။

အရဟသိ အနန္တ္ဓီနောတိ အနန္တ္ဓီနော ဘဝိတုံ ယုတ္တောဝ။ **ဟုပေယ္ယ-ပါဝုသောတိ** အာဝုသော ဝေမ္ပိ နာမ ဘဝေယ္ယ။ **သီသံ ဆြကမ္ပေတ္ဝာတိ** သီသံ စာလေတ္ဝာ။

၁၂။ **သဏ္ဌာပေသုန္တိ** ကတိကံ အကံသု။ **ဗာဟုလ္လိကောတိ** စိဝရဗာဟုလ္လာဒီနံ အတ္ထာယ ပဋ္ဌိပန္နော။ **ပဓာနဝိဗ္ဘန္တော်ောတိ** ပဓာနတော ဝိဗ္ဘန္တော ဘဋ္ဌော ပရိဟီနော။ **အာဝတ္တော ဗာဟုလ္လာယာတိ** စိဝရာဒိဗဟုလဘာဝတ္ထာယ အာဝတ္တော။ **ဆြဒဟထ ဘိက္ခဝေ သောတန္တိ** ဥပနေထ ဘိက္ခဝေ သောတံ၊ သောတိန္ဒြိယံ ဓမ္မသဝနတ္ထံ အာဘိမုခံ ကရောထာတိ အတ္ထော။ **အမတမဓိဂတန္တိ** အမတံ နိဗ္ဗာနံ မယာ အဓိဂတန္တိ ဒဿေတိ။ **ဥ္ဇုရိယာယာတိ** ဒုက္ခရဇ္ဇရိယာယ[2]။ **ပဋ္ဌိပဒါယာတိ** ဒုက္ခရပဋ္ဌိပဒါယ။ **အဘိဇာနာထ မေ နောတိ** အဘိဇာနာထ နု မေ, သမနုပဿထ။ **ဝေရုပံ ဘာသိတမေတန္တိ** တေ ဝေရုပံ ဝါကျံ ဘာသိတန္တိ အတ္ထော။ **အသက္ခိ ခေါ ဘဂဝါ ပဗ္ဗဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ။ သညာပေတုန္တိ** ''အဟံ ဗုဒ္ဓေါ''တိ ဇာနာပေတုံ အသက္ခိ။

၁၃။ **စက္ခုကရဏီတိ** ပညာစက္ခုံ သန္ဓာယာဟ။ ဥတော ပရံ သဗ္ဗံ ပဒတ္ထတော ဥတ္တာနမေव။ အဓိပ္ပါယာနုသန္ဓိယောဇနာဒိဘေဒတော ပန ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဥတော ပဋ္ဌာယ ဟိ အတိဝိတ္ထာရဘီရုကဿ မဟာဇနဿ စိတ္တံ အနုရက္ခန္တာ သုတ္တန္တကထံ အဝဏ္ဏယိတ္ဝာ ဝိနယကထံယေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

၁၄။ **သာဝ တဿ အာယသ္မတော ဥပသမ္ပဒါ အဟောသိ**တိ အာသာဒ္ဓိ-ပုဏ္ဏမာယ အဋ္ဌာရသဟိ ဒေဝတာကောဋိဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတဿ "ဟေ ဘိက္ခု"တိ ဘဂဝတော ဝစနေန အဘိနိပ္ပန္နာ သာဝ တဿ အာယသ္မတော **ဟေ ဘိက္ခု ပသမ္ပဒါ** အဟောသိ။

၁၉။ **အထ ခေါ အာယသ္မတော စ ဝပ္ပ ဿ**တိ အာဒိမှ ဝပ္ပတ္ထေရဿ ပါဠိပဒဒိဝသေ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ၊ ဘဒ္ဒိယတ္ထေရဿ ဒုတိယဒိဝသေ၊ မဟာ-နာမတ္ထေရဿ တတိယဒိဝသေ၊ အဿဇိတ္ထေရဿ စတုတ္ထိယန္တိ။ ဥမေသဟ

---

[1] -အာဟည်ိ (သျှာ၊ က) [2] -ဒုက္ခရစရိယာယ (သျှာ၊ က)

ပန ဘိက္ခူနံ ကမ္မဋ္ဌာနေသု ဥပ္ပန္နမလဝိသောဓနတ္ထံ ဘဂဝါ အန္တောဝိဟာရေယေव အဟောသိ၊ ဥပ္ပန္နေ ဥပ္ပန္နေ ကမ္မဋ္ဌာနမလေ အာကာသေန ဂန္ဓာ မလံ ဝိနောဒေသိ။ ပက္ခသ ပန ပဏ္ဍိယံ သဗ္ဗေ တေ ကေတော သန္ဓိပါတေတွာ အနတ္တသုတ္တေန သြဝဒိ။ တေန ဝုတ္တံ **အထ ခေါ ဘဂဝါ ပဏ္ဍဝဂ္ဂိယေ**တိအာဒိ။

၂၄။ **တေန ခေါ ပန သမယေန ဆ လောကေ အရဟန္တော ဟောန္တိ**တိ ပဏ္ဍိယာ ပက္ခသ လောကသ္မိံ ဆ မနုဿာ အရဟန္တော ဟောန္တိတိ အတ္ထော။

ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၃၁။ **ပုဗ္ဗာနုပုဗ္ဗကာ**နန္တိ ပဝေဏိဝသေန ပေါရာဏာနုပေါရာဏာနန္တိ အတ္ထော။ **တေန ခေါ ပန သမယေန ကေသဋ္ဌိ လောကေ အရဟန္တော ဟောန္တိ**တိ ပုရိမာ ဆ ဇ္ဈမေ စ ပဏ္ဍိတာသာတိ အန္တောဝဿမ္ပိယေဝ ကေသဋ္ဌိ မနုဿာ အရဟန္တော ဟောန္တိတိ အတ္ထော။

တတြ ယသအာဒိနံ ကုလပုတ္တာနံ အယံ ပုဗ္ဗယောဂေါ—အတီတေ ကိရ ပဏ္ဍိတသဇနာ သဟာယကာ ဝဂ္ဂဗန္ဓေန ပုညာနိ ကရောန္တာ အနာထသရီရာနိ ပဋိဇဂ္ဂန္တာ ဝိစရန္တိ၊ တေ ကေဒိဝသံ ဂင်္ဂါနိ^{1} ဇ္ဈတ္ထိံ ကာလက်တံ ဒိသ္မာ "ဗျာပေဿာမာ"တိ သုသာနံ နိဟရိံသု။ တေသု ပဏ္ဍဇနေ "တုမ္ဟေ ဗျာပေထာ"တိ သုသာနေ ဌပေတ္တာ သေသာ ဂါမံ ပဝိဋ္ဌာ။ ယသော ဒါရကော တံ သရီရံ ဝိဇ္ဈိတ္တာ ပရိဝတ္တေတ္တာ စ ဗျာပယမာနော အသုဘသညံ ပဋိလဘိ၊ သော ဇ္ဈတရေသမ္ပိ စတုန္နံ ဇနာနံ "ပဿထ ဘော ဇ္ဈမံ အသုစိ" ပဋိကူလ"န္တိ ဒသ္သေသိ၊ တေပိ တတ္ထ အသုဘသညံ ပဋိလဘိံသု။ တေ ပဏ္ဍိတ ဇနာ ဂါမံ ဂန္တ္ဝာ သေသသဟာယကာနံ ကထယိံသု။ ယသော ပန ဒါရကော ဂေဟမ္ပိ ဂန္တ္ဝာ မာတာပိတူနဉ္စ ဘရိယာယ စ ကထေသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ အသုဘံ ဘာဝယိံသု။ အယမေတေသံ ပုဗ္ဗယောဂေါ။ တေနာယသ္မတော ယသသ နာဋ္ဌကဇနေသု သုသာနသညာယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တာယေဝ စ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ သဗ္ဗေသံ ဝိသေသာဓိဂမော နိဗ္ဗတ္တိတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ၊ **အာမန္တေသိ**တိ ဘဂဝါ ယာဝ ပဏ္ဍိမကတ္တိက-ပုဏ္ဏမာ၊ တာဝ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တော ကေဒိဝသံ တေ ခီဏာသဝေ သဗ္ဗေ ဘိက္ခူ၊ အာမန္တေသိ။

၃၂။ **ဒိဋ္ဌာ** နာမ ဒိဋ္ဌေသု ဝိသယေသု လောဘပါသာ။ **မာနုသာ** နာမ မာနုသကေသု ဝိသယေသု လောဘပါသာ။ **မာ ဧကေန ဒ္ဝေတိ** ဧကေန မဂ္ဂေန ဒ္ဝေ မာ အဂမိတ္ထ။ **အဿဝနတာ**တိ အဿဝနတာယ။ **ပရိဟာယန္တီ**တိ အနမိဂတံ နာမိဂစ္ဆန္တာ ဝိသေသာမိဂမတော ပရိဟာယန္တိ။

၃၃။ **အန္တကာ**တိ လာမက ဟိနသတ္တာ။ **အန္တလိက္ခစရော**တိ ရာဂပါသံ သန္ဓာယာဟ။ တံ ဟိ သော ''အန္တလိက္ခစရော''တိ မန္တာ အာဟ။

၃၄။ **နာနာဒိသာ နာနာဇနပဒါ**တိ နာနာဒိသတော စ နာနာဇန-ပဒတော စ။ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တုမ္ဟေ ဒါနိ တာသု တာသု ဒိသာသု တေသု တေသု ဇနပဒေသု ပဗ္ဗာဇေထာ**တိအာဒိမှ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ ကုလပုတ္တံ ပဗ္ဗာဇေန္တေန ယေ ပရတော ''နံ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတာ အာဗာဓေဟိ ဖုဋ္ဌော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော''တိ အာဒိ ကတ္တာ ယာဝ "နံ အန္ဓမူဂဗဓိရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော"တိ ဧဝံ ပဋိက္ခိတ္တာ ပုဂ္ဂလာ၊ တေ ဝဇ္ဇေတ္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒေါသဝိရဟိတော ပုဂ္ဂလော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ သောပိ စ မာတာပိတူဟိ အနုညာတောယေဝ။ တသ အနုဇာနနလက္ခဏံ "နံ ဘိက္ခဝေ အနနုညာတော မာတာပိတူဟိ ပုတ္တော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ''တိ ဧတေသ္မိံ သုတ္တေ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒေါသဝိရဟိတံ မာတာပိတူဟိ အနုညာတံ ပဗ္ဗာဇေန္တေနာပိ စ သစေ အစ္ဆိန္နကေသော ဟောတိ၊ ကေသိမာယ စ အညေပိ ဘိက္ခူ အတ္ထိ၊ ကေသဗ္ဗေဒနတ္ထာယ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ တသ အာပုစ္ဆနာကာရံ ''အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃံ အပလောကေတုံ ဘဏ္ဍုကမ္မာယာ''တိ ဣတ္ထေ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ သစေ ဩကာသော ဟောတိ၊ သယံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ဥဒ္ဒေသဝါရိပုစ္ဆာဒိဟိ ဗျာဝဋော ဟောတိ၊ ဩကာသံ နံ လဘတိ၊ ကော ဒဟရဘိက္ခု ဝတ္တဗ္ဗော "တေ ပဗ္ဗာဇေဟိ"တိ။ အဝတ္ထောပိ စေ ဒဟရဘိက္ခု ဥပဇ္ဈာယံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဒဟရဘိက္ခု နတ္ထိ၊ သာမဏေရောပိ ဝတ္တဗ္ဗော "ဧတေ ခဏ္ဍာသိမံ နေတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတ္တာ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတ္တာ ဧဟိ''တိ။ သရဏာနိ ပန သယံ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ ဘိက္ခုနာဝ ပဗ္ဗာဇိတော ဟောတိ။ ပုရိသံ ဟိ ဘိက္ခုတော အညော ပဗ္ဗာဇေတုံ နံ လဘတိ၊ မာတုဂါမံ ဘိက္ခုနိတော အညော။ သာမဏေရော ပန သာမဏေရီ ဝါ အာဏတ္တိယာ ကာသာယာနိ ဒါတုံ လဘတိ။ ကေသောရောပနံ ယေန ကေနစိ ကတံ သုကတံ။

သစေ ပန ဘဗ္ဗရူပေါ ဟောတိ သဟေတုကော ဥတောပိ ယသသိ ကုလပုတ္တော၊ သြကာသံ ကတ္တာပိ သယမေव ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ''မတ္တိကာမုဋ္ဌံ ဂဟေတ္တာ နှာယိတ္တာ ကေသေ တေမေတ္တာ အာဂစ္ဆာဟိ''တိ စ ပန နဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော။ ပဗ္ဗဇိတုကာမာနံ ဟိ ပဌမံ ဗလဝဥ္ဃသာဟောဟောတိ၊ ပစ္ဆာ ပန ကာသာယာနိ စ ကေသဟရဏာသတ္ထကဉ္စ ဒိသ္မာ ဥတ္တြသန္တိ၊ ဇော္ဂေယေဝ ပလာယန္တိ၊ တသ္မာ သယမေဝ နဟာနတိတ္ထံ နေတ္တာ သစေ နာတိဒဟရော ဟောတိ၊ "နဟာဟိ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ကေသာ ပနဿ သယမေဝ မတ္တိကံ ဂဟေတ္တာ ဓောဝိတဗ္ဗာ။ ဒဟရကုမာရကော ပန သယံ ဥဒကံ သြတရိတ္တာ ဂေါမယမတ္တိ-ကာဟိ ဃံသိတ္တာ နဟာပေတဗ္ဗော။ သစေပိဿ ကစ္ဆု ဝါ ပိဋ္ဌကာ ဝါ ဟောန္တိ၊ ယထာ မာတာ ပုတ္တံ နိ ဇိဂုစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝ အဇိဂုစ္ဆန္တေန သာဓုကံ ဟတ္ထပါဒ-သီသာနိ ဃံသိတ္တာ နဟာပေတဗ္ဗော။ ကသ္မာ၊ ဇော္ဂေကေန ဟိ ဥပကာရေန ကုလပုတ္တာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု စ သာသနေ စ ဗလဝသိနေဟာ တိဗ္ဗဂါရဝါ အနိဝတ္တိမဗ္ဗာ ဟောန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ အနဘိရတိံ ဝိနောဒေတ္တာ ထေရဘာဝံ ပါပုဏန္တိ၊ ကတညူ ကတဝေဒိနော ဟောန္တိ။

ဧဝံ နဟာပနကာလေ ပန ကေသမဿုံ သြရောပနကာလေ ဝါ "တုံ ဥတောပိ ယသသိ၊ ဣဒါနိ မယံ တံ နိဿာယ ပစ္စယေဟိ နိ ကိလမိဿာမာ"တိ နိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အညာပိ အနိယ္ယာနိကကထာ နိ ကထေတဗ္ဗာ။ အထ ဣဿ ''အာဝုသော သုဋ္ဌု ဥပဓာရေဟိ၊ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေဟိ''တိ ဝတ္တာ တစပ္ပုက-ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ အာစိက္ခန္တေန စ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဂန္ဓာသယောကာသ-ဝသေန အသုစိဇေဂုစ္ဆပဋိကူလဘာဝံ နိဇ္ဇီဝနိဿတ္တဘာဝံ ဝါ ပါကဋံ ကရောန္တေန အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သစေ ဟိ သော ပုဗ္ဗေ မဒ္ဒိတသဒ္ဓါရော ဟောတိ ဘာဝိတ-ဘာဝနော, ကဏ္ဌကဝေဓဝေဓေ ကော ဝိယ ပရိပက္ကဂ္ဂေ သူရိယုဂ္ဂမနာပေက္ခံ ဝိယ စ ပရိဏာတပဒုမံ၊ အထဿ အာရဒ္ဓမတ္တေ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေ ဗ္ဗုဋ္ဌာသနိ ဝိယ ပဗ္ဗတေ ကိလေသပဗ္ဗတေ စုဏ္ဏယမာနံယေဝ ဥဏ္ဍံ ပဝတ္တတိ၊ ခုရဂ္ဂေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ ယေ ဟိ ကေစိ ခုရဂ္ဂေ အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဧဝရူပံ သဝနံ လဘိတ္တာ ကလ္ယာဏမိတ္တေန အာစရိယေန ဒိန္နနယံ နိဿာယ၊ နော အနိဿာယ။ တသ္မာဿ အာဒိတောဝ ဧဝရူပိ ကထာ ကထေတဗ္ဗာတိ။

ကေသေသု ပန သြရောပိတေသု ဟလိဒ္ဒိစုဏ္ဏေန ဝါ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန ဝါ သီသဉ္စ သရီရဉ္စ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတ္တာ ဂိဟိဂန္ဓံ အပနေတ္တာ ကာသာယာနိ တိက္ခတ္တုံ ဝါ

ဒ္ဋိကဒ္ဓတ္တုံ ဝါ သကိ ဝါ ပဋိဂ္ဂါဟေတမ္ပေါ ။ အထာပိသ ဟတ္ထေ အဒတ္တာ အာစရိယော ဝါ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ သယမေव အစ္ဆာဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ အညံ ဒဟရံ ဝါ သာမဏေရံ ဝါ ဥပါသကံ ဝါ အာဏာပေတိ "အာဝုသော ဧတေန ကာသာယာနိ ဂဟေတ္တာ ဧတံ အစ္ဆာဒေဟိ"တိ၊ တံယေव ဝါ အာဏာပေတိ "ဧတေန ဂဟေတ္တာ အစ္ဆာဒေဟိ"တိ၊ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ သဗ္ဗံ တေန ဘိက္ခုနာဝ ဒိန္နံ ဟောတိ။

ယံ ပန နိဝါသနံ ဝါ ပါရုပနံ ဝါ အနာဏတ္တိယာ နိဝါသေတိ ဝါ ပါရုပတိ ဝါ၊ တံ အပနေတ္တာ ပုန ဒါတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခုနာ ဟိ သဟတ္ထေန ဝါ အာဏတ္တိယာ ဝါ ဒိန္နမေव ကာသာဝံ ဝဋ္ဋတိ၊ အဒိန္နံ နဝဋ္ဋတိ၊ သစေပိ တသ္သေव သန္တကံ ဟောတိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဥပဇ္ဈာယမူလကေ။ အယံ **ပဋမံ ကေသမသ္သု ဩဟာရေတ္တာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒါပေတ္တာ ကေသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကာရာပေတ္တာ**တိ ဣတ္ထေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒာပေတ္တာတိ ယေ တတ္ထ သန္ဓိပတိတာ ဘိက္ခူ၊ တေသံ ပါဒေ ဝန္ဒာပေတ္တာ အထ သရဏဂုဟဏတ္ထံ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒါပေတ္တာ အဇ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏှာပေတ္တာ "ဧဝံ ဝဒေဟိ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ "ယမဟံ ဝဒါမိ၊ တံ ဝဒေဟိ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ အထသ္သ ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ အာစရိယေန ဝါ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိအာဒိနာ နယေန သရဏာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ ယထာဝုတ္တပဋိ-ပါဋိယာဝ၊ နဥပ္ပဋိပါဋိယာ။ သစေ ဟိ ကေပဒမ္ပိ ကေကၖရမ္ပိ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံယေဝ ဝါ တိက္ခတ္တုံ ဒတ္တာ ပုန ဇုတရေသု ဧကေကံ တိက္ခတ္တုံ ဒေတိ၊ အဒိန္နာနိ ဟောန္တိ သရဏာနိ။

ဇုမ္ဗူ ပန သရဏဂမနူပသမ္ပဒံ ပဋိက္ခိပိတ္တာ အနုညာတဥပသမ္ပဒါ ကေတော သုဒ္ဓိယာ ဝဋ္ဋတိ။ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန ဥဘတောသုဒ္ဓိယာဝ ဝဋ္ဋတိ၊ နော ကေတော သုဒ္ဓိယာ။ တသ္မာ ဥပသမ္ပဒါယ သစေ အာစရိယော ဥတ္တိဒေါသဇ္ဇော ကမ္မဝါစာဒေါသဇ္ဇ ဝဇ္ဇေတ္တာ ကမ္မံ ကရောတိ၊ သုကတံ ဟောတိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပန ဇုမာနိ တီဏိ သရဏာနိ ဗုကာရဓကာရာဒိနံ ဗျဥ္ဇနာနံ ဌာနကရဏသမ္ပတ္တိံ အဟာပေန္တေနေဝ အာစရိယေနပိ အန္တေဝါသိကေနပိ ဝတ္တဗ္ဗာနိ။ သစေ အာစရိယော ဝတ္တုံ သက္ကောတိ၊ အန္တေဝါသိကော နသက္ကောတိ၊ အန္တေ-ဝါသိကော ဝါ သက္ကောတိ၊ အာစရိယော နသက္ကောတိ၊ ဥဘောပိ ဝါ နသက္ကောန္တိ၊ နဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဥဘောပိ သက္ကောန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ပဋိဂ္ဂါဟာပေတဗ္ဗာနိ (သီ)

ဣမာနိ စ ပန ဒဒမာနေန "ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ"တိ ဧဝံ ကေသမ္မန္ဓာနိ အနုနာသိကန္တာနိ ဝါ ကတ္တာ ဒါတမ္ဗာနိ၊ "ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိ"တိ ဧဝံ ဝိဗ္ဗန္ဓိတ္တာ မကာရန္တာနိ ဝါ ကတ္တာ ဒါတမ္ဗာနိ။ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** နာမ သာဝေတ္တာ "အဟံ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ယာဝဇီဝံ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ကေအဋ္ဌကထာယမ္ပိ နတ္ထိ၊ ပါဠိယမ္ပိ နတ္ထိ၊ တေသံ ရုစိမတ္တမေဝ၊ တသ္မာ နဂဟေတဗ္ဗံ။ နဟိ တထာ အဝဒန္တသ သရဏံ ဂုပ္ပတိတိ။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပသမ္ပဒန္တိ ဣမေဟိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိအာဒီဟိ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဥဘတောသုဒ္ဓိယာ ဝုတ္တေဟိ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇေဝ ဥပသမ္ပဒဉ္စ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ယသ္မာ ဥပသမ္ပဒါ ပရတော ပဋိက္ခိတ္တာ၊ တသ္မာ သာ ဧတရဟိ သရဏမတ္တေနေဝ နဂုဟတိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန ယသ္မာ ပရတော "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇ"န္တိ အနုညာတာ ဧဝ၊ တသ္မာ သာ ဧတရဟိပိ သရဏမတ္တေနေဝ ရုဟတိ။ တေနာဝတာ ဟိ သာမဏေရဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတော ဟောတိ။

သစေ ပနေသ မတိမာ[1] ဟောတိ ပဏ္ဍိတဇာတိကော၊ အထသ တသ္မိံ-ယေဝ ဌာနေ သိက္ခာပဒါနိ ဥဒ္ဒိသိတမ္ဗာနိ။ ကထံ၊ ယထာ ဘဂဝတာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။ ဝုတ္တညေတံ—

> "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သာမဏေရာနံ ဒသ သိက္ခာပဒါနိ၊ တေသု စ သာမဏေရေဟိ သိက္ခိတုံ။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ[2]၊ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ၊ အပြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏီ၊ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏီ၊ ဝိကာလ-ဘောဇနာ ဝေရမဏီ၊ နစ္စဂီတဝါဒိတဝိသူကဒဿနာ ဝေရမဏီ၊ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝေရမဏီ၊ ဥစ္စာ-သယနမဟာသယနာ ဝေရမဏီ၊ ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏီ"တိ[3]။

အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ပန "အဟံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမော ယာဝဇီဝံ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ"တိ ဧဝံ သရဏဒါနံ ဝိယ သိက္ခာပဒဒါနမ္ပိ ဝုတ္တံ၊ တံ နေဝ ပါဠိယံ, နဂုဟတိ ယထာပါဠိယာဝ ဥဒ္ဒိသိတမ္ဗာနိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟိ သရဏဂမနေဟေဝ သိဒ္ဓါ၊ သိက္ခာပဒါနိ ပန ကေဝလံ

၁-ဂတိမာ (က)　　၂-ဝေရမဏီ (ကဝ)　　၃-ဒီ ၃-၁၁၇-ဝိဒ္ဓေ။

သိက္ခာပရိပူရဏတ္ထံ ဇာနိတမ္ဘာနိ။ တသ္မာ တာနိ ပါဋိယံ အာဂတနယေန ဥဂ္ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တေသ ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ အတ္ထဝေသနပိ အာစိက္ခိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယာဝ ပန အတ္ထနာ သိက္ခိတမ္ဘသိက္ခာပဒါနိ နဇာနာတိ၊ သဿ်ာဋ္ဌိပတ္တစီဝရမာရဏာဒ္ဒာနနိသဇ္ဇာဒီသု ပါနဘောဇနာဒိဝိဓိမ္ပိ စ နကုသလော ဟောတိ၊ တာဝ ဘောဇနသာလံ ဝါ သလာကဘာဇနဋ္ဌာနံ ဝါ အညံ ဝါ တထာရူပဋ္ဌာနံ နပေသေတမ္ဘော၊ သန္ဓိကာဝစရောယေဝ ကာတမ္ဘော၊ ဗာလဒါရကော ဝိယ ပဋိဇဂ္ဂိတမ္ဘော၊ သမ္ဘမသ္ဝ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတမ္ပိ၊ နိဝါသနပါရုပနာဒီသု အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတမ္ဘော။ တေနာပိ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒသဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ သာမဏေရံ နာသေတု"န္တိ ဒေဝ ပရတော ဝုတ္တာနိ ဒသ နာသနင်္ဂါနိ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေတ္တာ အာဘိသမာ-စာရိကံ ပရိပူရေန္တေန ဒသဝိဓေ သီလေ သာဓုကံ သိက္ခိတမ္ဘန္တိ။

ပဋ္ဌမကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယမာရကထာ

၃၅။ **မယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိ မယာ ခေါတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ယော မယံ ယောနိသော မနသိကာရော၊ တေန ဟေတုနာတိ အတ္ထော။ ပုန **အနုပ္ပတ္တာ**တိ ဇော ဝိဘတ္တိ ပရိဏာမေတ္တာ မယာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယကထာ

၃၆။ **ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ**တိ တေ ကိရ ရာဇကုမာရာ ရူပေန စ စိတ္တေန စ ဘဒ္ဒကာ ဝဂ္ဂဗန္ဓေန စ ဝိစရန္တိ၊ တသ္မာ "ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ **တေန ဟိ ဝေါ**တိ ဇော ဝေါကာရော နိပါတမတ္တော။ **ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ**တိ ကေသဋ္ဌိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ ကေသဋ္ဌိ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ ကေသဋ္ဌိ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ဥဒပါဒိ။ တယောပိ ဟိ ဇော မဂ္ဂါ "ဓမ္မစက္ခု"တိ ဝုစ္စန္တိ။ တေ ကိရ တုဏ္ဍိလ-ဇာတကေ တိ"သဓုတ္တာ အဟေသုံ၊ အထ တုဏ္ဍိလောဝါဒံ သုတ္တာ ပဠု သီလာနိ ရက္ခိ"သု၊ ဣဒံ နေသံ ပုဗ္ဗကမ္မံ။

ဥရုဝေလပါဋိဟာရိယကထာ

၃၇။ **ပမုခေါ**တိ ပုဗ္ဗင်္ဂမော။ **ပါမောက္ခော**တိ ဥတ္တမော ဝိသုဒ္ဓပညော။

၃၈။ **အနုပဟစ္စာ**တိ အဝိနာသေတ္ဝာ။ **တေဇသာ တေဇန္တိ** အတ္ထနော တေဇေန နာဂသ္ဝ တေဇံ။ **ပရိယာဒိယေယ္ယုန္တိ** အဘိဘဝေယ္ယုံ၊ ဝိနာသေယ္ယုံ ဝါ။ **မဗ္ဗန္တိ** ကောဓံ[1]။ **နတ္ထေ ဝ ခေါ အရဟာ ယထာ အဟန္တိ** အတ္ထာနံ "အရဟာ အဟ"န္တိ မညမာနော ဝဒတိ။

၃၉။ **နေရဉ္ဇရာယံ ဘဂ္ဂေါ**တိအာဒိကာ ဂါထာယော ပစ္ဆာ ပကိဏ္ဏာ။

၄၄။ **ဝိဿဇ္ဇေယ္ယုန္တိ** သုက္ခာပနတ္ထာယ ပသာရေတ္ဝာ ဌပေယ္ယုန္တိ အတ္ထော။ ဘန္တေ အာဟရ ဟတ္ထန္တိ ဧဝံ ဝဒန္တော ဝိယ သြဏတောတိ **အာဟရဟတ္ထော**။ **ဥယ္ယောဇေတ္ဝာ**တိ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ။ **မန္ဒာမုဒိယော**တိ အဂ္ဂိဘာဇနာနိ ဝုစ္စန္တိ။

၅၁။ **စိရပဋ္ဌိကာ**တိ စိရကာလတော ပဋ္ဌာယ။

၅၂။ **ကေသမိဿ**န္တိအာဒိသု ကေသာ ဧဝ ကေသမိဿံ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ခါရိကာဇ**န္တိ ခါရိဘာရော။

ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမကထာ

၅၅။ **လဋ္ဌိဝနေ**တိ တာလုယျာနေ။ **သုပ္ပတိဋ္ဌေ စေတိယေ**တိ အညတရသ္မိံ ဝဋ္ဋရုက္ခေ၊ တသ္ဝ ကိရေတံ နာမံ။ **ဒ္ဝါဒသနဟုတေဟိ**တိ ဣတော ကေ နဟုတံ ဒသသဟဿာနိ။ **အဏ္ဍဘာသီ**တိ တေသံ ကဒ္ဒိန္ဓေဒနတ္ထံ အဘာသိ။

ကိသကောဝဒါနောတိ တာပသစရိယာယ ကိသသရီရတ္ထာ "ကိသကော"တိ လဒ္ဓနာမာနံ တာပသာနံ သြဝါဒကော အနုသာသကော သမာနောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ သယံ ကိသကော တာပသော သမာနော၊ ဝဒါနော စ အညေ သြဝဒန္တော အနုသာသန္တောတိပိ အတ္ထော။ **ကထံ ပဟီနန္တိ** ကေန ကာရဏေန ပဟီနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "တွံ ဥရုဝေလဝါသိအဂ္ဂိပရိစာရကာနံ တာပသာနံ သယံ သြဝါဒါစရိယော သမာနော ကိံ ဒိသ္ဝာ ပဟာသိ၊ ပုစ္ဆာမိ တံ ဧတမတ္ထံ ကေန ကာရဏေန တဝ အဂ္ဂိဟုတံ ပဟီန"န္တိ။

ဒုတိယဂါထာယ အယမတ္ထော၊ ဧတေ ရူပါဒိကေ ကာမေ ဣတ္ထိယော စ ယညာ အဘိဝဒန္တိ၊ သ္ဝာဟံ ဧတံ သဗ္ဗမ္ပိ ရူပါဒိကံ ကာမပ္ပဘေဒံ ခန္ဓုပဓိသုမလန္တိ ဥတ္ဝာ ယသ္ဝာ ဣမေ ယိဋ္ဌဟုတပ္ပဘေဒါ ယညာ မလမေဝ ဝဒန္တိ၊ တသ္ဝာ နယိဋ္ဌေ နဟုတေ အရဏ္ဍိ၊ ယိဋ္ဌေ ဝါ ဟုတေ ဝါ နာဘိရမိန္တိ အတ္ထော။

---

[1]-ကောပံ (သီ)

တတိယဂါထာယ **အထ ကောစရဟိ**တိ အထ ကုစရဟိ။ သေသံ ဥတ္တာန-မေव။

စဘုတ္ထဂါထာယ **ပဒန္တိ** နိဗ္ဗာနပဒံ။ သန္တသဘာဝတာယ **သန္တံ**။ ဥပဓိနံ အဘာဝေန **အနုပဓိကံ**။ ရာဂကိဉ္စနာဒီနံ အဘာဝေန **အကိဉ္စနံ**။ တိသု ဘဝေသု အလဂ္ဂတာယ ယံ ကာမဘဝံ ယညာ ဝဒန္တိ၊ တသ္မိမ္ပိ ကာမဘဝေ အသတ္တံ။ ဇာတိဇရာမရဏာနံ အဘာဝေန **အနညထာဘာဝိ**ံ။ အတ္တနာ ဘာဝိတေန မဂ္ဂေနေဝ အဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ နာ အညေန ကေနစိ အဓိဂမေတဗ္ဗန္တိ **အနညနေယ္ယံ**။ ယသ္မာ ဤဒိသံ ပဒမဒ္ဒသံ၊ တသ္မာ နာ ယိဋ္ဌေ နာ ဟုတေ အရဟ္တိ။ တေန ကိ ဒသ္သေတိ? ယော အဟံ ဒေဝမနုဿလောကသမ္ပတ္တိသာဓကေ နာ ယိဋ္ဌေ နာ ဟုတေ အရဟ္တိ၊ သော ကိ ဝက္ခာမိ "ဣဒ္ဓေ နာမ မေ ဒေဝမနုဿလောကေ ရတောာ မနောာ"တိ။

၅၆။ ဧဝံ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိဘာဝံ ပကာသေတ္တာ အထ ခေါ အာယသ္မာ ဥရုဝေလကဿပေါ "သာဝကောဟမသ္မိ"တိ ဧဝံ ဘဂဝတော သာဝကဘာဝံ ပကာသေသိ။ တဋ္ဌ ခေါ အာကာသေ ဝိဝိဓာနိ ပါဋိဟာရိယာနိ ဒဿေဘ္ဘာ။ **ဓမ္မစက္ခု**န္တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏံ။

၅၇။ **အဿာသကာ**တိ အာသီသနာ၊ ပတ္ထနာတိ အတ္ထော။ **သောဟံ ဘန္တေ**တိ ဣဒ္ဓေ ပန ကိဉ္စာပိ မဂ္ဂပ္ပဋိဝေဓေနေဝ သိဒ္ဓံ သရဏဂမနံ၊ တတ္ထ ပန နိစ္ဆယဂမနမေဝ ဂတော၊ ဣဒါနိ ဝါစာယ အတ္တသန္နိယျာတနံ ကရောတိ။ မဂ္ဂဝသေနေဝါယံ နိယတသရဏတံ ပတ္တော၊ တံ ပရေသံ ဝါစာယ ပါကဋံ ကရောန္တော ပဏိပါတဂမနဋ္ဌ ဂစ္ဆန္တော ဧဝံ ဝဒတိ။

၅၈။ **သိဂ်ိနိက္ခသဝဏ္ဏော**တိ သဂ်ိသုဝဏ္ဏနိက္ခေန သမာနဝဏ္ဏော။ **ဒသ-ဝါသော**တိ ဒသသု အရိယဝါသေသု ဝုတ္ထဝါသော။ **ဒသမ္ပဓိဋ္ဌ**တိ ဒသ-ကမ္မပထဝိဋ္ဌ၊ **ဒသဟိ စုပေတော**တိ ဒသဟိ အသေက္ခေဟိ အင်ေဟိ ဥပေတော။ **သဗ္ဗဓိဒန္တော**တိ သဗ္ဗေသု ဒန္တော၊ ဘဂဝတော ဟိ စက္ခုအာဒီသု ကိဉ္စိ အဒန္တံ နာမ နတ္ထိ။

၅၉။ **ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိ**ံ **ဩနီတပတ္တပါဏိ**ံ **ကေမန္တံ နိသိဒိ**တိ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တဝန္တံ ပတ္တတော စ အပနီတပါဏိ**ံ** သလ္လက္ခေတ္တာ ကေသ္မိ**ံ** ပဒေသေ

နိသိဒိတိ အတ္ထော။ **အတ္ထိကာနန္တိ** ဗုဒ္ဓါဘိဝါဒနဂမနေန[1] စ ဓမ္မသဝနေန စ အတ္ထိကာနံ။ **အဘိက္ကမနီယန္တိ** အဘိဂန္တုံ[2] သက္ကုဏေယ္မဲ့။ **အပ္ပါကိဏ္ဏန္တိ** အနာကိဏ္ဏံ။ **အပ္ပသဒ္ဒန္တိ** ဝစနသဒ္ဒေန အပ္ပသဒ္ဒံ။ **အပ္ပနိဿ္သေ်ဝါသန္တိ** နဂရနိဿ္သေ်ဝါသ-သဒ္ဒေန အပ္ပနိဿ္သေ်ဝါသံ။ **ဝိဇနဝါတန္တိ** အနုသဠရဏဇနသ သရိရဝါတေန ဝိရဟိတံ။ "ဝိဇနဝါဒ"န္တိပိ ပါဠေ၊ အန္တော[3] ဇနဝါဒေန ရဟိတန္တိ အတ္ထော။ "ဝိဇနပါတ"န္တိပိ ပါဠေ၊ ဇနသဠာရဝိရဟိတန္တိ အတ္ထော။ **မနုဿရာဟ-ဿေယျကန္တိ** မနုဿာနံ ရဟသကိရိယဋ္ဌာနိယံ။ **ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပန္တိ** ဝိဝေကာနုရူပံ။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပမ္ဘုဇ္ဈာကထာ

၆၀။ **သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ**တိ သာရိပုတ္တော စ မောဂ္ဂလ္လာနော[4] စ၊ **တေဟိ ကတိကာ ကတာ ဟောတိ "ယော ပဌမံ အမတံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ သော အာရောစေတူ"**တိ တေ ကိရ ဥဘောပိ ဂိဟိကာလေ ဥပတိဿော ကောလိတောတိ ဧဝံ ပညာယမာနနာမာ အမုတေယျသတမာဏဝကပရိဝါရာ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇံ အဂမံသု။ တတြ နေသံ မဟာဇနံ ဒိသ္မာ ဧတဒဟောသိ "အယံ နာမ ဧဝံ မဟာသတ္တနိကာယော[5] အပ္ပတ္တေ ဝယသတေ မရဏမုခေ ပတိဿတိ"တိ။ အထ ဥဘောပိ ဥဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ အညမညံ ပုစ္ဆိတ္မာ ကေစ္ဆာသယာ ပစ္စုပဋ္ဌိတမရဏသညာ သမ္ဘန္တယိ[6]သု "သမ္ဘ မရဏော သတိ အမတေနာပိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဟန္ဒ မယံ အမတံ ပရိယေသာမာ"တိ အမတ-ပရိယေသနတ္ထံ သ[7]ဠယသ ? ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကသ သန္တိကေ သပရိသာ ပဗ္ဗဇိတ္မာ ကတိပါဟေနေ ဝ တသ ဥဏ္ဏာဝိသယေ ပါရိ ဂန္ဒာ အမတံ အပသန္တာ ပုစ္ဆိ[8]သု "ကိ[9] နု ခေါ အာစရိယ အညောပေတ္တ သာရော အတ္ထိ"တိ။ "နတ္ထာဝုသော ဣေကမေဝ ဣဒ"န္တိ စ သုတ္မာ "တုဏ္ဍ ဣဒံ အာဝုသော နိဿာရံ၊ ယော ဒါနိ အမ္ဟေသု ပဌမံ အမတံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ သော ဣတရဿ အာရောစေတူ"တိ ကတိကံ အကံသု။ တေန ဝုတ္တံ "တေဟိ ကတိကာ ကတာ ဟောတိ"တိအာဒိ။

ပါသာဒိကေန အဘိက္ကန္တေနာတိအာဒိသု ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ ကရဏဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂန္တိ** တေ အနုဗန္ဓနသ ကာရဏဝစနံ၊ ဣဒံ ဟိ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယံနူနာဟံ ဣမံ ဘိက္ခုံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓေယ္မဲ့၊

---

[1]-ဗုဒ္ဓါဘိဝါဒနဂမနေန (သျာ)　[2]-အဘိက္ကန္တုံ (က)　[3]-အန္တောပိ (သျာ၊ က)
[4]-မောဂ္ဂလာနော (က)　[5]-မဟာသတ္တကာယော (သီ)၊ မဟာဇနကာယော (သျာ)
[6]-မန္ဘယိ[8]သု (သီ၊ သျာ)　[7]-သ္ဠယသ (သျာ)

ကသ္မာ? ယသ္မာ ဣဒံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓနံ နာမ အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂံ၊ ဣဘော စေဝ ဥပဂတော စ မဂ္ဂေါတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ အတ္ထိကေဟိ အမ္ဟေဟိ "မရဏော သတိ အမတေနာပိ ဘဝိတမ္ဗ"န္တိ ဧဝံ ကေဝလံ အတ္ထိတိ ဥပညာတံ နိဗ္ဗာနံ နာမ၊ တံ မဂ္ဂန္တော ပရိယေသန္တောတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပိဏ္ဍပါတံ အာဒါယ ပဋ္ဌိတ္ကမီတိ သုဒိန္နကဏ္ဍေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ အညတရံ ကုဋုမ္ဗလံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ နိသီဒိ။ သာရိပုတ္တောပိ ခေါ "အကာလော ခေါ တာဝ ပဏ္ဍိ ပုစ္ဆိတု"န္တိ ကာလံ အာဂမယမာနော ဧကမန္တံ ဋ္ဌတ္တာ ဝတ္တပဋိပတ္တိ[1]-ပူရဏတ္ထံ ကတဘတ္တကိစ္စသ ထေရဿ အတ္တနော ကမဏ္ဍလုတော[2] ဥဒကံ ဒတ္တာ ခေါဂဟတ္ထပါဒေန ထေရေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတ္တာ ပဏ္ဍိ ပုစ္ဆိ။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခေါ သာရိပုတ္တောပိ ပရိဗ္ဗာဇကော"တိအာဒိ။ **နတ္ထိ ဘော ဘဏ္ဍာ**ဒီတိ နဘော အဘံ သဏ္ဌောမိ။ ဣတ္ထ စ ပဋိသဒ္ဒါဒါပုတ္တောပိ ထေရော နတ္ထေကံ နတ သဏ္ဌောတိ၊ အထ ခေါ ဣမဿ ဓမ္မဂါရဝံ ဥပ္ပါဒေဿာမီတိ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓိသယေ အဓိသယဘာဝံ ဂဟေတ္တာ ဧဝမာဟ။

ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါတိ ဟေတုပ္ပဘဝါ နာမ ပဋ္ဌာနဗ္ဗာ၊ တေနဿ ဒုက္ခဿစ္စံ ဒဿေတိ။ **တေသံ ဟေတုံ တထာဂတော အာဟာ**တိ တေသံ ဟေတု နာမ သမုဒယသစ္စံ၊ တဋ္ဌ တထာဂတော အာဟာတိ ဒဿေတိ။ **တေသဉ္စ ယော နိရောဓော**တိ တေသံ ဥဘိန္နမ္ပိ သစ္စာနံ ယော အပ္ပဝတ္တိ-နိရောဓော၊ တဋ္ဌ တထာဂတော အာဟာတိ အတ္ထော။ တေနဿ နိရောဓသစ္စံ ဒဿေတိ။ မဂ္ဂသစ္စံ ပနေတ္ထ သရူပတော အဒဿိတမ္ပိ နယတော ဒဿိတံ ဟောတိ၊ နိရောဓေ ဟိ ဝုတ္တေ တဿ သမ္ဘာပကော မဂ္ဂေါ ဝုတ္တောဝ ဟောတိ၊ အထ ဝါ **တေသဉ္စ ယော နိရောဓော**တိ ဣတ္ထ တေသံ ယော နိရောဓော စ နိရောဓုပါယော စာတိ ဧဝံ ဒွေပိ သစ္စာနိ ဒဿိတာနိ ဟောန္တိတိ။ ဣဒါနိ တမေဝတ္ထံ ပဋိပါဒေန္တော အာဟ **ဧဝံဝါဒီ မဟာသမဏော**တိ။

သေဝ ဓမ္မော ယဒိ တာဝဒေဝါတိ သစေပိ ဣတော ဥတ္တရိ နတ္ထိ၊ ဣတ္ထေကမေဝ ဣဒံ သောတာပတ္တိဖလမတ္တမေဝ ပတ္တဗ္ဗံ၊ တထာပိ **သော ဧဝ** ဓမ္မောတိ အတ္ထော။ **ပစ္ဆိဗ္ဗတ[3]ပဒမသောကန္တိ** ယံ မယံ ပရိယေသမာနာ ဝိစရာမ၊ တံ ပဒမသောကံ ပဋိဝိဒ္ဓါတ္ထ တုမ္ဟေ၊ ပတ္တံ တံ တုမ္ဟေဟိတိ အတ္ထော။ **အဒိဋ္ဌံ အဿုတိတံ ဗဟုကေဟိ ကပ္ပနဟုတေဟိ**တိ အမ္ဟေဟိ နာမ ဣဒံ ပဒံ

၁-ဝတ္တပဋိဝတ္တ (သီ) ၂-ကမဏ္ဍလုနာ (သီ) ၃-ပစ္ဆိမုထာ (သီ၊ သျာ)

ဗဟုကေဟိ ကပ္ပနဟုတေဟိ အဒိဋ္ဌမေဝ အဇ္ဈတိတံ၊ ဣတိ တသ ပဒသ အဒိဋ္ဌဘာဝေန ဒီဃရတ္တံ အတ္တနော မဟာဇာနိဘာဝံ ဒီပေတိ။

၆၂။ **ဂန္ဓီရေ ဉာဏဝိသယေ**တိ ဂန္ဓီရေ စေဝ ဂန္ဓီရသ စ ဉာဏသ ဝိသယဘူတေ။ **အနုတ္တရေ ဥပဓိသင်္ခယေ**တိ နိဗ္ဗာနေ။ **ဝိမုတ္တေ**တိ တဒါ-ရမ္မဏာယ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တေ။ **ဗျာကာသိ**တိ "ဧတံ မေ သာဝကယုဂံ ဘဝိဿတိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂ''န္တိ ဝဒန္တော သာဝကပါရမိညာဏေ ဗျာကာသိ။ **သာဝ တေသံ အာယသ္မန္တာနံ ဥပသမ္ပဒါ အဟောသိ**တိ သာ ဟေဘိက္ခူ-ပသမ္ပဒါယေဝ တေသံ ဥပသမ္ပဒါ အဟောသိ။ ဧဝံ ဥပသမ္ပန္နေသု စ တေသု မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော သတ္ထာ ဒိဝသေဟိ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော အနုမာသေန။

အတီတေ ကိရ အနောမဒဿီ နာမ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ၊ တသ သရဒေါ နာမ တ'ာပသော သကေ အဿမေ နာနာပုပ္ဖေဟိ မဏ္ဍပံ ကတ္တာ ပုပ္ဖါသနေယေဝ ဘဂ္ဂဝန္တံ နိသီဒါပေတ္တာ ဘိက္ခုသံဃဿာပိ တထေဝ မဏ္ဍပံ ကတ္တာ ပုပ္ဖါသနာနိ ပညပေတ္တာ အဂ္ဂသာဝကဘာဝံ ပတ္ထေသိ။ ပတ္ထယိတ္တာ စ သိရိဝဏ္ဏ နာမ သေဋ္ဌိနော ပေသေသိ "မယာ အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ ပတ္ထိတံ၊ တ္ဝမ္ပိ အာဂန္ဒာ 'ဧကံ ဋ္ဌာနံ ပတ္ထေဟိ''တိ။ သေဋ္ဌိ နိလုပ္ပလမဏ္ဍပံ ကတ္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ တတ္ထ ဘောဇေတ္တာ ဒုတိယသာဝကဘာဝံ ပတ္ထေသိ။ တေသု သရဒတာပသော သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဇာတော၊ သိရိဝဏ္ဏော မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရောတိ ဣဒံ နေသံ ပုဗ္ဗကမ္မံ။

၆၃။ **အပုတ္တကတာယာ**တိအာဒီသု ယေသံ ပုတ္တာ ပမ္ဗဇန္တိ၊ တေသံ အပုတ္တကတာယ။ ယာသံ ပတိ ပမ္ဗဇန္တိ၊ တာသံ **ဝေဓဗ္ဗာယ** ဝိဓဝါဘာဝါယ။ ဥဘယေနာပိ **ကုလုပဇ္ဇေဒါယ**။ **သဠ္ဠယာနိ**တိ သဠ္ဠယသ အန္ဓေဝါသိကာနိ။ **မဂဓေသု ဂိရိဗ္ဗဇန္တိ** မဂဓေသု ဇနပဒသ ဂိရိဗ္ဗဇံ နဂရံ။ **မဟာဝီရာ**တိ မဟာဝီရိယဝန္တော။ **နယမာနာနန္တိ** နယမာနေသု။ ဘုမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ ဥပယောဂတ္ထေ ဝါ။ **ကာ ဥသ္သုယာ ဝိဇာနတန္တိ** ဓမ္မေန နယန္တိတိ ဧဝံ ဝိဇာနန္တာနံ ကာ ဣဿာ။

ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ

၆၄။ **အနုပဇ္ဈာယကာ**တိ ဝဋ္ဋာဝဋ္ဋံ ဥပနိဇ္ဈာယကေန ဂရုနာ ဝိရဟိတာ။ **အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ**တိ နိ အာကပ္ပေန သမ္ပန္နာ၊ သမဏာသာရုပ္ပါစာရဝိရဟိတာတိ

အတ္ထော။ **ဥပရိဘောဇနေ**တိ ဘောဇနသ ဥပရိ။ **ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ** ဝိဏ္ဏာယ စရဏကပတ္တံ။ တသ္မိं ဟိ မနုဿာ ဥစ္ဆိဋ္ဌသညိနော၊ တသ္မာ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ ဥဋ္ဌဟိတ္တာ ပတ္တံ ဥပနာမေန္တိတိ ဝေမ္မေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယ**န္တိ ဥပဇ္ဈာယံ ဂဟေတုံ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။ **ပုတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ**တိ ပုတ္တော မေ အယန္တိ ဧဝံ ဧဟသိတ-ပေမဝသေန စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿတိ။ ဧသ နယော ဒုတိယပဒေပိ။ **သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာ**တိ ဂရုဘာဝဠ္ဠော ဧဋ္ဌကဘာဝဠ္ဠ ဥပဋ္ဌပေတ္တာ။ **သဘာဂ-ဝုတ္တိနော**တိ သဘာဂဇီဝိကာ။ **သာဟူတိ ဝါ**တိအာဒီနိ ပဠု ပဒါနိ ဥပဇ္ဈာယ-ဘာဝသမ္ပဋ္ဌိဿနဝေဝစနာနိ။ **ကာယေန ဝိညာပေတိ**တိ ဧဝံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန "ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောတိ"တိ တိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တေ သစေ ဥပဇ္ဈာယော သာဟူတိအာဒီသု ပဠုသု ပဒေသု ယဿ ကဿစိ ပဒဿ ဝသေန ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ကာယဝါစာဟိ ဝါ "ဂဟိတော တယာ ဥပဇ္ဈာယော"တိ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ ဝိညာပေတိ၊ ဂဟိတော ဟောတိ ဥပဇ္ဈာယော။ ဧဒမေဝ ဟိ ဏ္ဍေ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ, ယဒိဒံ ဥပဇ္ဈာယဿ ဧဒမေသု ပဠုသု ပဒေသု ယဿ ကဿစိ ပဒဿ ဝါစာယ ဝါ သာဝနံ ကာယေန ဝါ အတ္ထဝိညာပနန္တိ။ ကေစိ ပန သာဝူတိ သမ္ပဋ္ဌိဿနံ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။ နတ္ထိ ပမာဏံ၊ အာယာစနဒါနမတ္တေန ဟိ ဂဟိတော ဟောတိ ဥပဇ္ဈာယော၊ နတ္ထေ သမ္ပဋ္ဌိဿနံ အဂ်ံ။ သဒ္ဓိ-ဝိဟာရိကေနာပိ နကေဝလံ "ဧမိနာ မေ ပဒေန ဥပဇ္ဈာယော ဂဟိတော"တိ ဉတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ "အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဒါနိ ထေရော မယှံ ဘာရော၊ အဟမ္ပိ ထေရဿ ဘာရော"တိ ဧဒမ္ပိ ဉတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

တတြာယံ သမ္မာဝတ္တနာတိ ယံ ဝုတ္တံ သမ္မာ ဝတ္တိတမ္ပန္တိ၊ တတြ အယံ သမ္မာ-ဝတ္တနာ။ **ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ ဥပါဟနာ ဩမုဋ္ဌိတ္ဝာ**တိ သစဿ ပစ္ဘူသကာလေ စက်မနတ္ထာယ ဝါ ဓောတပါဒပရိဟရဏတ္ထာယ ဝါ ပဋိမုက္ကာ ဥပါဟနာ ပါဒဂတာ ဟောန္တိ၊ တာ ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ အပနေတ္ဝာ။ **ဒန္တကဋ္ဌံ ဒါတဗ္ဗန္တိ** မဟန္တံ မဇ္ဈိမံ ခုဒ္ဒကန္တိ တိဏိ ဒန္တကဋ္ဌာနိ ဥပနေတ္ဝာ တတော ယံ တိဏိ ဒိဝသာနိ ဂဏှာတိ၊ စတုတ္ထဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တာဒိသမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ အနိယမံ ကတ္ဝာ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဂဏှာတိ၊ အထ ယာဒိသံ လဘတိ၊ တာဒိသံ ဒါတဗ္ဗံ။

မုခေါဒကံ ဒါတဗ္ဗန္တိ သီတဠ ဥဏှဠ ဥဒကံ ဥပနေတ္ဝာ တတော ယံ တိဏိ ဒိဝသာနိ ဝဋ္ဋတိ၊ စတုတ္ထဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တာဒိသမေဝ

မုခဓောဝနောဒကံ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ အနိယမံ ကတ္တာ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဂဏှာတိ၊ အထ ယာဒိသံ လဘတိ၊ တာဒိသံ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ဒုဝိဓမ္မိ ဝဋ္ဋဿေတိ၊ ဒုဝိဓမ္မိ ဥပနေတဗ္ဗံ။ ဥဒကံ မုခဓောဝနဋ္ဌာနေ ဌပေတ္တာ ဝစ္ဆကုဋ္ဌိတော ပဋ္ဌာယ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ထေရေ ဝစ္ဆကုဋ္ဌိ ဂတေ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပရိဝေဏံ အသုညံ ဟောတိ။ ထေရေ ဝစ္ဆကုဋ္ဌိတော အနိက္ခန္တေယေဝ အာသနံ ပညပေတဗ္ဗံ။ သရီရကိစ္စံ ကတ္တာ အာဂန္ဒာ တသ္မိံ နိသိန္နသ **သစေ ယာဂု ဟောတိ**တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ **ဥဿာပေါ**တိ ကေနစိ ကစဝရေန သံကိဏ္ဏော၊ သစေ ပန အညော ကစဝရော နတ္ထိ၊ ဥဒကဖုသိတာနေဝ ဟောန္တိ၊ ဟတ္ထေနပိ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗော။

သဂ္ဂံ ကတ္တာတိ ဒွေ စီဝရာနိ ကေတော ကတ္တာ၊ တာ ကေတော ကတာ ဒွေပိ သင်္ဃဋ္ဌိယော ဒါတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗံ ဟိ စီဝရံ သင်္ဃဋ္ဌိတတ္တာ သင်္ဃဋ္ဌိတိ ဝုစ္စတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သင်္ဃဋ္ဌိယော ဒါတဗ္ဗာ"တိ။ **နာတိဒူရေ ဂန္တ္ဗ္ဗံ နာစ္စာသန္နေ**တိ ဇေတ္ထ သစေ ဥပဇ္ဈာယံ နိဝတ္တိတ္တာ ဩလောကေန္တံ ကေန ဝါ ဒ္ဝိဟိ ဝါ မဒဝိတိဟာရေဟိ သမ္ဘာဝုဏှာတိ၊ တ္ထောဝတာ နာတိဒူရေ နာစ္စာသန္နေ ဂတော ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ပတ္တပရိယာပန္နံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ** သစေ ဥပဇ္ဈာယေန ဘိက္ခာစာရေ ယာဂုယာ ဝါ ဘတ္တေ ဝါ လဒ္ဓေ ပတ္တော ဥဏှော ဝါ ဘာရိကော ဝါ ဟောတိ၊ အတ္တနော ပတ္တံ တဿ ဒတ္တာ သော ပတ္တော ဂဟေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **နှ ဥပဇ္ဈာယဿ ဘဏ္ဍမာနဿ အန္တ္ရဂ္ဂရာ ကထာ ဩပါတေတဗ္ဗာ**တိ အန္တ္ရဃရေ ဝါ အညတြ ဝါ ဘဏ္ဍမာနဿ အနိဋ္ဌိတေ တဿ ဝစနေ အညာ ကထာ နှ သမုဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။ ဇ္ဈတော ပဋ္ဌာယ စ ပန ယတ္ထ ယတ္ထ နကာရေန ပဋိသေဓော ကရိယတိ၊ သမ္ဘတ္ထ ဒုက္ကဋာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ ဟိ ခန္ဓကဓမ္မတာ။ **အာပတ္တိသာမန္တာ ဘဏ္ဍမာနော**တိ ပဒသောဓမ္မဒုဋ္ဌုလ္လာဒိဝသေန အာပတ္တိယာ အာသန္နဝါစံ ဘဏ္ဍမာနော။ **နိဝါရေတဗ္ဗော**တိ ကိံ ဘန္တေ ဤဒိသံ နာမ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာပတ္တိ နှ ဟောတိတိ ဧဝံ ပုစ္ဆန္တေန ဝိယ ဝါရေတဗ္ဗော။ ဝါရေဿာမီတိ ပန ကတ္တာ "မဟလ္လက မာ ဧဝံ ဘဏာ"တိ နှ ဝတ္တဗ္ဗော။

ပဌမတရံ အာဂန္တ္ဝာတိ သစေ အာသန္နေ ဝါ ဂါမော ဟောတိ၊ ဝိဟာရေ ဝါ ဂိလာနော ဘိက္ခု ဟောတိ၊ ဂါမတော ပဌမတရံ အာဂန္တ္ဗ္ဗံ။ သစေ ဒူရေ ဂါမော ဟောတိ၊ ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တော နတ္ထိ၊ တေနေဝ သဒ္ဓိံ ဂါမတော နိက္ခမိတ္တာ စီဝရေန ပတ္တံ ဝေဌေတ္တာ အန္တ္ရာမဂ္ဂတော ပဌမတရံ

အာဂန္တုံ။ ဝေ၀ နိ၀တ္တေန္တေန ပဋမတရံ အာဂန္ဒာ အာသနပညာပနာဒိ သဗ္ဗံ ကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ။ **သိန္ဓံ ဟောတိ**တိ တိန္ဓံ သေဒဂ္ဂဟိတံ။ **စတုရင်္ဂုလံ ကဏ္ဍံ ဥဿာရေ-တွာ**တိ ကဏ္ဍံ စတုရင်္ဂုလပ္ပမာဏံ အတိရေကံ ကတ္တာ ဝေ၀ စိ၀ရံ သံဟရိတဗ္ဗံ။ ကိံ ကာရဏာ? **မာ မဏ္ဍေ ဘင်္ဂါ အဟောသိ**တိ။ သမံ ကတ္တာ သံဟရိတဿ ဟि မဏ္ဍေ ဘင်္ဂါ ဟောတိ၊ တတော နိစ္စံ ဘိဇ္ဇမာနံ ဒုမ္မလံ ဟောတိ၊ တံ နိ၀ါရဏတ္ထာမေတံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယထာ အဇ္ဇ ဘင်္ဂါ နေ ယေ၀ သ္မေ နဘိဇ္ဇတိ၊ တထာ ဒိ၀သေ ဒိ၀သေ စတုရင်္ဂုလံ ဥဿာရေတ္တာ သံဟရိတဗ္ဗံ။ **သြဘောဂေ ကာယမန္ဓနံ ကာတဗ္ဗန္တိ** ကာယမန္ဓနံ သံဟရိတ္တာ စိ၀ရဘောဂေ ပက္ခိ၀ိတ္တာ ဌပေတဗ္ဗံ။

သစေ ပိဏ္ဍပါတော ဟောတိတိ ဣဒ္ဓေ ယော ဂါမေ ယေ၀ ၀ါ အန္တရဃရေ ၀ါ ပဋိဂ္ဂဟေ ၀ါ ဘုဉ္ဇိတ္တာ အာဂစ္ဆတိ၊ ပိဏ္ဍံ ၀ါ နေ လဘတိ၊ တဿ ပိဏ္ဍပါတော နေ ဟောတိ၊ ဂါမေ အဘုတ္တဿ ပန လဒ္ဓဘိက္ခဿ ၀ါ ဟောတိ၊ တသ္မာ "သစေ ပိဏ္ဍပါတော ဟောတိ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ သစေပိ တဿ နေ ဟောတိ၊ ဘုဉ္ဇိတု-ကာမော စ ဟောတိ၊ ဥဒကံ ဒတ္တာ အတ္တနာ လဒ္ဓတောပိ ပိဏ္ဍပါတော ဥပနေတဗ္ဗော။ **ပါနိယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော**တိ ဘုဉ္ဇမာနော တိက္ခတ္တုံ "ပါနိယံ ဘန္တေ အာဟရိယတူ"တိ ပါနိယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ သစေ ကာလော အတ္ထိ၊ ဥပဇ္ဈာယေ ဘုတ္တေ သယံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ ဥပကဋ္ဌော ကာလော၊ ပါနိယံ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တိကေ ဌပေတ္တာ သယမ္ပိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

အနန္တရဟိတာယတိ တဋ္ဌိကစမ္မခဏ္ဍာဒိသု ယေန ကေနစိ အနတ္ထတာယ ပံသုသက္ခရမိဿာယ ဘူမိယာ ပတ္ထော နေ ဌပေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ သစေ ပန ကာဋ္ဌ၀ဏ္ဏကတာ ၀ါ သုခ၀ဠ္ဠိ ၀ါ ဟောတိ နိရဇမတ္တိကာ၊ တထာရူပါယ ဘူမိယာ ဌပေတုံ ၀ဋ္ဋတိ။ ခေတ၀ါလိကာယပိ ဌပေတုံ ၀ဋ္ဋတိ။ ပံသုရဇ-သက္ခရာဒိသု နေ ၀ဋ္ဋတိ။ တတြ ပန ပဏ္ဍံ ၀ါ အာ၀ရကံ ၀ါ ဌပေတ္တာ တတြ နိက္ခိ၀ိတဗ္ဗော။ **ပါရတော အန္တံ သြရတော ဘောဂန္တိ** ဣဒံ စိ၀ရ၀ံသာဒိနံ ဟေဋ္ဌာ ဟတ္ထံ ပ၀ေသေတ္တာ အာဘိမုခေန ဟတ္ထေန သဏိကံ နိက္ခိပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ အန္တေ ပန ဂဟေတ္တာ ဘောဂေန စိ၀ရ၀ံသာဒိနံ ဥပရိ နိက္ခိပန္တဿ ဘိတ္တိယံ ဘောဂေါ ပဋိဟညတိ၊ တသ္မာ တထာ နေ ကာတဗ္ဗံ။

စုဏ္ဏံ သန္ဓေတဗ္ဗန္တိ နာနစုဏ္ဏံ ဥဒကေန တေမေတ္တာ ပိဏ္ဍိ[1] ကာတဗ္ဗာ။ **ကေမန္တံ နိက္ခိ၀ိတဗ္ဗန္တိ** ကေသိ နိဒ္ဒ။မေ ဌာနေ ဌပေတဗ္ဗံ။ ဇန္တာဃရေ ပရိကမ္မံ

---

[1] ပိဏ္ဍိ (သီ)

နာမ အင်္ဂါရမတ္တိကဥဏ္ဍောဒကဒါနာဒိကံ သဗ္ဗံ ကိစ္စံ။ **ဥဒကေပိ ပရိကမ္မန္တိ** အင်ပစ္စင်ယံသနာဒိကံ သဗ္ဗံ ကိစ္စံ။ **ပါနီယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော**တိ ဇန္ဓာဃရေ ဥဏ္ဍသန္ဓာပေန ပိပါသာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။

သစေ ဥဿဟတီတိ သစေ ပဟောတိ၊ နံ ကေနစိ ဂေလညေန အဘိဘူတော ဟောတိ၊ အဂိလာနေန ဟိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန သဒ္ဓိဝဿေနာပိ သဗ္ဗံ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ၊ အနာဒရေန အကရောန္တဿ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ။ နကာရပဋိသံယုတ္တေသု ပန ပဒေသု ဂိလာနဿာပိ ပဋိက္ခိတ္တကိရိယံ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ **အပ္ပဋိသံသန္တော**တိ ဘူမိယံ အပ္ပဋိသံသန္တေန။ **ကဝါဋဝိဋဋ**န္တိ ကဝါဋဉ္စ ဝိဋဋသင်္ခါတဉ္စ အစ္ဆုပန္တေန။ **သန္ဓာနက**န္တိ ယံကိဉ္စि ကိဉ္စုကုလာဝကမက္ကဋကသုတ္တာဒိ။ **ဥလ္လောကာ ပဋ္ဌမံ ဩဟာရေတဗ္ဗ**န္တိ ဥလ္လောကတော ပဋ္ဌမံ ဥလ္လောကံ အာဒိံကတ္တာ အဝဟရိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏ-ဘာဝါ**တိ အာလောကသန္ဓိဘာဝါ စ ကဏ္ဏဘာဝါ စ၊ အန္ဓရဗာဟိရဝါတ-ပါနကဝါဋကာနိ စ ဂဒ္ဒဿ စ စတ္တာရော ကောဏာ ပမဏ္ဍိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။

ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗန္တိ ယထာ ပဋ္ဌမံ ပညတ္တံ အဟောသိ၊ တထေဝ ပညပေတဗ္ဗံ။ တေဒတ္ထမေဝ ဟိ "ယထာပညတ္တံ သလ္လက္ခေတ္တာ နိဟရိတ္တာ ဧကမန္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗ"န္တိ ပုရိမဝတ္တံ ပညတ္တံ။ သစေ ပန ပဋ္ဌမံ အဇာနန္တေန ကေနစိ ပညတ္တံ အဟောသိ၊ သမန္တတော ဘိတ္တိံ ဒ္ဝဂ်ုလမတ္တေန ဝါ တိဝဂ်ုလ-မတ္တေန ဝါ မောစေတ္တာ ပညပေတဗ္ဗံ။ ဧဒိဒံ ဟိ ပညာပနဝတ္တံ။ သစေ ကဠသာရကော ဟောတိ အတိမဟန္တော စ၊ ဆိန္ဒိတ္တာ ကောဋိံ နိဝတ္တေတ္တာ ဗန္ဓိတ္တာ ပညပေတဗ္ဗော။ သစေ ကောဋိံ နိဝတ္တေတ္တာ ဗန္ဓိတုံ နဿတိ၊ နံ ဆိန္ဒိတဗ္ဗော။ **ပုရတ္ထိမာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ**တိ ပုရတ္ထိမာယ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သေသာပိ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ။

ရူပကာသေတဗ္ဗောတိ အညတ္ထ နေတဗ္ဗော။ **ရူပကာသာပေတဗ္ဗော**တိ အညော ဘိက္ခု ဝတ္တဗ္ဗော "ထေရံ ဂဟေတ္တာ အညတ္ထ ဂစ္ဆာ"တိ။ **ဝိဝေစေ-တဗ္ဗ**န္တိ ဝိသဇ္ဇာပေတဗ္ဗံ[1]။ **ဝိဝေစာပေတဗ္ဗ**န္တိ အညော ဝတ္တဗ္ဗော "ထေရံ ဒိဋ္ဌဂတံ ဝိသဇ္ဇာပေဟိ"တိ။ **ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗ**န္တိ ပရိဝါသဒါနတ္ထံ သော သော ဘိက္ခု[2] ဥပသက်မိတ္တာ ယာစိတဗ္ဗော။ သစေ အတ္တနာ ပဋိဗလော ဟောတိ၊ အတ္တနာဝ ဒါတဗ္ဗော[3]။ နော စေ ပဋိဗလော ဟောတိ၊ အညေန ဒါပေတဗ္ဗော[4]။ **ကိန္တိ နု ခေါ**တိ ကေန နု ခေါ ဥပါယေန။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **လဟုကာယ**

၁-ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗံ (သီ)
၂-အတ္တနာဝ ဒါတဗ္ဗံ (သီ)
၃-သော ဘိက္ခု (သီ)၊ သော ဘိက္ခု သံဃံ (သျာ)
၄-အညေန ဒါပေတဗ္ဗံ (သီ)

ဝါ ပရိဏာမေယျာတိ ဥက္ခေပနီယံ အကတ္တာ တဇ္ဇနီယံ ဝါ နိယဿံ ဝါ ကရေယျာတိ အတ္ထော။ တေန ဟိ "ဥပဇ္ဈာယသ္သ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ ကတ္တု-ကာမော သံဃော"တိ ဥတ္တာ ကေမေကံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ "မာ ဘန္တေ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယသ္သ ကမ္မံ ကရိတ္ထာ"တိ ယာစိတဗ္ဗာ။ သစေ ကရောန္တိယေဝ၊ တဇ္ဇနီယံ ဝါ နိယဿံ ဝါ ကရောထာတိ ယာစိတဗ္ဗာ။ သစေ ကရောန္တိယေဝ၊ အထ ဥပဇ္ဈာယော "သမ္မာ ဝတ္တထ ဘန္တေ"တိ ယာစိတဗ္ဗော။ ဣတိ တံ သမ္မာ ဝတ္တာပေတ္တာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေထ ဘန္တေ ကမ္မန္တိ ဘိက္ခု ယာစိတဗ္ဗာ။

သမ္မရိဝတ္တကံ သမ္မရိဝတ္တကန္တိ သမ္မရိဝတ္တေတ္တာ သမ္မရိဝတ္တေတ္တာ။ **နစ အန္တိဒ္ဓေ ထေဝေ ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ** ယဒိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ရဇနံ ဂဋ္ဌတိ၊ နတ္ထိ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ **နဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ ကေစိသ္ဿ ပတ္တော ဒါတဗ္ဗော**တိ အာဒိ သမ္ဗဒ္ဓံ ဥပဇ္ဈာယသ္သ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလဝသေန ကထိတံ။ **နဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော**တိ ပိဏ္ဍာယ ဝါ အညေန ဝါ ကရဏီယေန ပဝိသိတုကာမေန အာပုစ္ဆိတ္တာဝ ပဝိသိတဗ္ဗော။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော ကာလသ္သေव ဝုဋ္ဌာယ ဒ္ဝိရံ ဘိက္ခာစာရံ ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊ ဒဟရာ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တု။တိ ဝတ္တာ ဂန္တဗ္ဗံ။ အဝတ္တာ ဂတေ ပရိဝေဏံ ဂန္ဓာ ဥပဇ္ဈာယံ အပဿန္တေန ဂါမံ ပဝိသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဂါမံ ပဝိသန္တောပိ ပဿတိ၊ ဒ္ဝိဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ အာပုစ္ဆိတုံယေဝ ဝဋ္ဋတိ။

နသုသာနံ ဂန္တဗ္ဗန္တိ ဝါသတ္ထာယ ဝါ ဒဿနတ္ထာယ ဝါ နဂန္တဗ္ဗံ။ **နဒ္ဒိသာ ပက္ကမိတဗ္ဗာ**တိ တ္ထေ ပက္ကမိတုကာမေန ကမ္မံ အာစိက္ခိတ္တာ ယာဝတတိယံ ယာစိတဗ္ဗော။ သစေ အနုဇာနာတိ၊ သာဓု၊ နော စေ အနုဇာနာတိ၊ တံ နိဿာယ ဝသတော စသ္ဿ ဥဒ္ဒေသော ဝါ ပရိပုစ္ဆာ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ နသမ္ဘဇ္ဇတိ၊ ဥပဇ္ဈာယော ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော၊ ကေဝလံ အတ္တနော သန္တိကေ ဝသာပေတုကာမတာယ ဧဝ ဂန္တုံ နဒေတိ၊ ဝေရုပေ နိဝါရေန္တေပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ဝုဋ္ဌာနမသ္ဿ အာဂမေတဗ္ဗန္တိ** ဂေလညတော ဝုဋ္ဌာနံ အသ္ဿ အာဂမေတဗ္ဗံ၊ နတ္ထိ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ အညော ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အတ္ထိ၊ ဘေသဇ္ဇံ ပရိယေသိတ္တာ တသ္ဿ ဟတ္ထေ ဒတ္တာ "ဘန္တေ အယံ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ"တိ ဝတ္တာ ဂန္တဗ္ဗံ။

ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သဠာယတနဝိဘာဂိကဝတ္တကထာ

၆၇။ ဥပဇ္ဈာယေန သဠာယတနဝိဘာဂိကဒိ သမ္မာဝတ္တနာယံ **သဉ်ဟေတဗ္ဗော အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော**တိ ဥဒ္ဒေသာဒိဟိသ သဉ်ဟော စ အနုဂ္ဂဟော စ ကတ္တဗ္ဗော။ တတ္ထ **ဥဒ္ဒေသော**တိ ပါဠိဝါစနံ။ **ပရိပုစ္ဆာ**ဘိ ပါဠိယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။ **သြဝါဒေ**တိ အနောတိဏ္ဏေ ဝတ္ထုသ္မိံ "ဣဒံ ကရောဟိ၊ ဣဒံ မာ ကရိတ္ထာ"တိ ဝစနံ။ **အနုသာသနီ**တိ သြတိဏ္ဏေ ဝတ္ထုသ္မိံ။ အပိ စ သြတိဏ္ဏေ ဝါ အနော-တိဏ္ဏေ ဝါ ပဌမံ ဝစနံ သြဝါဒေါ၊ ပုနပ္ပုနံ ဝစနံ အနုသာသနီတိ။ **သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ ပတ္ထော ဟောတိ**တိ သစေ အတိရေကပတ္ထော ဟောတိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ပရိကၠာရော**တိ အညောပိ သမဏာပရိကၠာရော။ ဣမ ဥသုကၠံ နာမ ဓမ္မိကေန နယေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနဥပါယပရိယေသနံ။ ဣတော ပရံ ဒန္ဓက-ဋ္ဌဒါနံ အာဒိ ကတ္ဝာ အာစမနကုဋ္ဌိယာ ဥဒကာသိဉ္စနပရိယောသာနံ ဝတ္ထုံ ဂိလာနသေဝ သဠာယတနဝိဘာဂိကဿ ကာတဗ္ဗံ။ အနဘိရတိဝူပကာသနာဒိ ပန အဂိလာနဿာပိ ကတ္တဗ္ဗမေव။ **စီဝရံ ရဇေန္တော**တိ "ဧဝံ ရဇေယျာသိ"တိ ဥပဇ္ဈာယတော ဥပါယံ သုတ္ဝာ ရဇေန္တေန။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သဠာယတနဝိဘာဂိကဝတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

နသမ္မာဝတ္တနာဒိကထာ

၆၈။ **နသမ္မာဝတ္တန္တိ**တိ ယထာပညတ္တံ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ နပူရေန္တိ။ **ယော နသမ္မာဝတ္တေယျာ**ဘိ ယော ယထာပညတ္တံ ဝတ္တံ နပူရေယျ၊ သော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ **ပဏာမေတဗ္ဗော**တိ အပသာဒေတဗ္ဗော။ **နအဓိမတ္တံ ပေမံ ဟောတီ**တိ ဥပဇ္ဈာယမှိ အဓိမတ္တံ ဂေဟသိတပေမံ နဟောတိ။ **နာဓိမတ္တာ ဘာဝနာ ဟောတီ**တိ အဓိမတ္တာ မေတ္တာဘာဝနာ နဟောတိ။ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန သုက္ကပက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အလံ ပဏာမေတုန္တိ** ယုတ္တော ပဏာမေတုံ။

အပ္ပဏာမေန္တော ဥပဇ္ဈာယော သာတိသာရော ဟောတီတိ သဒေါသော ဟောတိ၊ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ နသမ္မာဝတ္တန္တော ပဏာမေတဗ္ဗောဝ။ နသမ္မာဝတ္တနာယ စ ယာဝ စီဝရရဇနံ, တာဝ ဝတ္တေ အကရိယမာနေ

ဥပဇ္ဈာယသ္သ ပရိဟာနိ ဟောတိ။ တသ္မာ တံ အကရောန္တသ္သ နိဿယမုတ္တ-
ကသ္သာပိ အမုတ္တကသ္သာပိ အာပတ္တိယေဝ။ ကေစိ သ္သ ပတ္တဒါနတော
ပဋ္ဌာယ အမုတ္တကနိဿယသ္သေဝ အာပတ္တိ။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ သမ္မာ ဝတ္တန္တိ၊ ဥပဇ္ဈာယော သမ္မာ နဝတ္တတိ၊ ဥပဇ္ဈာယသ္သ
အာပတ္တိ။ ဥပဇ္ဈာယော သမ္မာ ဝတ္တတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ သမ္မာ နဝတ္တန္တိ၊
တေသံ အာပတ္တိ။ ဥပဇ္ဈာယေ ဝတ္တံ သာဒိယန္တေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ဗဟုကာပိ
ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ အာပတ္တိ။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော "မယှံ ဥပဋ္ဌာကော
အတ္ထိ၊ တုမှေ အတ္တနော သဇ္ဈာယမနသိကာရာဒီသု ယောဂံ ကရောထာ"တိ
ဝဒတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ အနာပတ္တိ။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော သာဒိယနံ ဝါ
အသာဒိယနံ ဝါ နဇာနာတိ၊ ဗာလော ဟောတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ
ဗဟုကာ။ တေသု ဧကော ဝတ္တသမ္ပန္နော ဘိက္ခု "ဥပဇ္ဈာယသ္သ ကိစ္စံ အဟံ
ကရိဿာမိ၊ တုမှေ အပ္ပေါဿုက္ကာ ဝိဟရထာ"တိ ဧဝဉ္စေ အတ္တနော
ဘာရံ ကတ္တာ ဋ္ဌတရေ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ တသ္သ ဘာရကရဏတော ပဋ္ဌာယ
တေသံ အနာပတ္တိ။

နသမ္မာဝတ္တနာဒိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ရာဓြောဟ္ဏဝတ္ထုကထာ

၆၉။ ရာဓြောဟ္ဏဝတ္ထုသ္မိံ ကိဉ္စာပိ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝတာ
ဗာရာဏသိယံ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ အနုညာတံ ပဗ္ဗဇ္ဇေဝ ဥပသမ္ပဒဉ္စ
ဇာနာတိ၊ ဘဂဝါ ပန တံ လဟုကံ ဥပသမ္ပဒံ ပဋိက္ခိပိတ္တာ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မေန
ဂရုကံ ကတ္တာ ဥပသမ္ပဒံ အနုညာတုကာမော။ အထသ္သ ထေရော အဇ္ဈာသယံ
ဝိဒိတ္တာ "ကထာဟံ ဘန္တေ တံ ဗြာဟ္မဏံ ပဗ္ဗာဇေမိ ဥပသမ္ပာဒေမိ"တိ အာဟ။
ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ပရိသာ အဇ္ဈာသယကုသလာ ဟောန္တိ၊ အယဉ္စ ဗုဒ္ဓပရိသာယ
အဂ္ဂေါ။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေနာတိ ဣတ္ထေ ဗျတ္တော နာမ ယသ္သ
သာဋ္ဌကထံ ဝိနယပိဋကံ ဝါစုဂ္ဂတံ ပဝတ္တတိ။ တသ္မိံ အသတိ ယသ္သ အန္တမသော
ဣဒံ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာမတ္တမ္ပိ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ၊ ဝါစုဂ္ဂတံ ပဝတ္တတိ၊
အယမ္ပိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ **ဗျတ္တော**။ ယော ပန ကာသသောသသေမ္ပာဒိနာ ဝါ

ဂေလညေန, သြဋ္ဌဒန္တ၏ဂ္ဂါဒိနံ ဝါ အသမ္ဘတ္တိယာ, ပရိယတ္တိယံ ဝါ အကတပရိစ-ယတ္တာ နှ သကြောတိ ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ ကမ္မဝါစံ သာဝေတုံ၊ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ ပဒံ ဝါ ဟာပေတိ၊ အညထာ ဝါ ဝတ္တုမ္ဘံ အညထာ ဝဒတိ၊ အယံ **အပ္ပဋိမလော**။ တမ္ဘိပရိတော ဇုမသ္မိံ အတ္ထေ "ပဋိမလော"တိ ဝေဒိတမ္ဘော။ **သံဃော ဉာပေတမ္ဘော**တိ သံဃော ဇာနာပေတမ္ဘော။ တတော ပရံ ယံ သံဃော ဇာနာပေတမ္ဘော၊ တံ ဒသ္သေတုံ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ"တိ-အာဒိမာဟ။

၇၁။ **ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရာ**တိ ဥပသမ္ပန္နော ဟုတ္ဝာ သမနန္တရာ။ **အနာစာရံ အာစရတိ**တိ ပဏ္ဍိတ္တိုဝိတိက္ကမံ ကရောတိ။ **ဥလ္ဝ၊ မ္ဘတ္ဝ မန္တိ** ဥဒ္ဓရတု မံ၊ အကုသလာ ဝုဋ္ဌာပေတ္ဝာ ကုသလေ ပတိဋ္ဌပေတု၊ သာမဏေရဘာဝါ ဝါ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဘိက္ခုဘာဝေ ပတိဋ္ဌပေတူတိ။ **အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ**တိ အနုဒ္ဒယံ ပဋိစ္စ၊ မယိ အနုကမ္ပံ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော။

၇၃။ **အဋ္ဌတ္ဝာ ဟောတိ**တိ နိစ္စပ္ပဝတ္တိနိ ဟောတိ။ **စတ္ဝာရော နိဿယေ**တိ စတ္ဝာရော ပစ္စယေ။ ယသ္မာ စတ္ဝာရော ပစ္စယေ နိဿာယ အတ္ဝဘာဝေါ ပဝတ္တတိ၊ တသ္မာ တေ နိဿယာတိ ဝုစ္စန္တိ။

ရာဇြောဟ္မဏဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အာစရိယဝတ္တကထာ

၇၅။ **ကိန္တာယံ ဘိက္ခု ဟောတိ**တိ ကိံ တေ အယံ ဘိက္ခု ဟောတိ။ **အညေဟိ သြဝိယော အနုသာသိယော**တိ အညေဟိ သြဝိတမ္ဘော စေဝ အနုသာသိတမ္ဘော စ။ **ဗာဟုလ္လာယ အာဝတ္တော ယဒိဒံ ဂဏမန္ဓိကန္တိ** ဂဏမန္ဓော ဇေတသ ဗာဟုလ္လသ အတ္ထိတိ ဂဏမန္ဓိကံ၊ ဗာဟုလ္လံ။ ယံ ဣဒံ ဂဏမန္ဓိကံ နာမ ဗာဟုလ္လံ၊ တဒတ္ထာယ အတိလဟုံ တုံ အာပန္နောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၇၆။ **အဗျတ္တာ**တိ ပညာဝေယျတ္တိယေန ဝိရဟိတာ။ **အညတရောပိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော**တိ ပသ္ဆရော ပရိဗ္ဗာဇကော။ သော ကိရ "ဓမ္မံ

ထေနေသာမီ"တိ ဥဒါယိတ္ထေရသ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတ္တာ တေန သဟာမ္ဗိကံ ဝုစ္စမာနော တသ ဝါဒံ အာရောပေသိ။ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ**တိအာဒိမှ ဗျတ္တော ပုဗ္ဗေ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တလက္ခဏောယေဝ။ ယော ပန အန္ဓေဝါသိနော ဝါ သဒ္ဓိဝိဟာရိကသ ဝါ ဂိလာနသ သက္ကောတိ ဥပဋ္ဌာနာဒိနိ ကာတုံ၊ အယံ ဗုဓ "ပဋိဗလော"တိ အဓိပ္ပေတော၊ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "ပဋ္ဌဟုပါလိ အဂ်ေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ နိဿယော ဒါတဗ္ဗော၊ သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ ပဋ္ဌဟိ၊ ပဋိဗလော ဟောတိ အန္ဓေဝါသိ ဝါ သဒ္ဓိဝိဟာရိ ဝါ ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဝါ ဥပဋ္ဌာပေတုံ ဝါ၊ အနဘိရတံ ဥပကာသေတုံ ဝါ ဥပကာသာပေတုံ ဝါ၊ ဥပ္ပန္နံ ကုက္ကုစ္စံ ဓမ္မတော ဝိနောဒေတုံ[1]၊ အဘိဓမ္မေ ဝိနေတုံ၊ အဘိဝိနယေ ဝိနေတု"န္တိ [2]။

၇၇။ **ပဏ္ဍသက်န္တေ သ္ဝတိ** တိတ္ထိယပဏ္ဍသက်န္တေသု။ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာစရိယန္တိ** အာစာရသမာစာရသိက္ခာပနကံ အာစရိယံ အနုဇာနာမိ။ **အာစရိယော ဘိက္ခဝေ အန္ဓေဝါသိကမ္ပီ**တိအာဒိ သဗ္ဗံ "ဥပဇ္ဈာယော ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကမ္ပီ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တဝေသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ နာမမတ္တမေဝ ဟိ ဏ္ဍ နာနံ။

အာစရိယဝတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏာမနာဒမနာကထာ

အန္ဓေဝါသိကာ အာစရိယေသု နိ သမ္မာ ဝတ္တန္တိတိ ဏ္ဍ ပန ယံ ပုဗ္ဗေ "နသမ္မာဝတ္တနာယ စ ယာဝ စိဝရရဇနံ၊ တာဝ ဝတ္တေ အကရိယမာနေ ဥပဇ္ဈာယသ ပရိဟာနိ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ အကရောန္တသ နိဿယ-မုတ္တကသာပိ အမုတ္တကသာပိ အာပတ္တိယေဝါ"တိ စ, "ဧကစ္စသ ပတ္တဒါနတော ပဋ္ဌာယ အမုတ္တကနိဿယသ္မေ အာပတ္တိ"တိ စ လက္ခဏံ ဝုတ္တံ၊ နိ တေနေဝ လက္ခဏေန နိဿယန္တေဝါသိကသ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ နိဿယန္တေဝါသိကေန ဟိ ယာဝ အာစရိယံ နိဿာယ ဝသတိ၊ တာဝ သဗ္ဗံ အာစရိယဝတ္တံ ကာတဗ္ဗံ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္ပဒါမ္ဗန္တေဝါသိကေဟိ ပန

---

[1] ဝ-ဝိနောဒေတုံ ဝါ ဝိနောဒါပေတုံ ဝါ (သမ္ဗတ္ထ) [2] ၂-ဝိ ၅–၃၁၄-ဝိဋ္ဌေ။

နိဿယမုတ္တကေဟိပိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ စိဝရရဇနံ၊ တာဝ ဝတ္ဌံ ကာတဗ္ဗံ၊ အနာပုစ္ဆိတ္ဝာ ပတ္တဒါနာဒိမ္ပိ ပန ဧတေသံ အနာပတ္တိ။ ဧတေသု စ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိကော စ ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိကော စ အာစရိယသ္သ ယာဝဇီဝံ ဘာရော။ နိဿယန္တေဝါသိကော စ ဓမ္မန္တေဝါသိကော စ ယာဝ သမီပေ ဝသန္တိ၊ တာဝဒေဝ။ တသ္မာ အာစရိယေနာပိ တေသု သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။ အာစရိယန္တေဝါသိကေသု ဟိ ယော ယော နိ သမ္မာ ဝတ္တတိ၊ တဿ တဿ အာပတ္တိ။

ပဏ္ဏာမနာခမနာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ

ဂ၃။ ဥပဇ္ဈာယမ္ဟာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသု **ဥပဇ္ဈာယော ပတ္တန္တော ဝါ**တိ-အာဒိသု အယံ ဝိနိစ္ဆယော—**ပတ္တန္တော**တိ တမ္ဟာ အာဝါသာ ဝိပ္ပဝသိတု-ကာမော ပတ္တန္တော ဒိသံ ဂတော။ ဧဝံ ဂတေ စ ပန တသ္မိံ သစေ ဝိဟာရေ နိဿယဒါယကော အတ္ထိ၊ ယဿ သန္တိကေ အညဒါပိ နိဿယော ဝါ ဂဟိတပုဗ္ဗော ဟောတိ၊ ယော ဝါ ကေသဉ္စေဝ ပရိဘောဂေါ၊ တဿ သန္တိကေ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော၊ ကေဒိဝသမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထိ။ သစေ တာဒိသော နတ္ထိ၊ အညော လဇ္ဇီ ပေသလော အတ္ထိ၊ တဿ လဇ္ဇီပေသလဘာဝံ[1] ဇာနန္တေန တဒဟေဝ နိဿယော ယာစိတဗ္ဗော။ သစေ ဒေတိ၊ ဠ္ဟေတံ ကုသလံ။ အထ ပန "တုမ္ဟာကံ ဥပဇ္ဈာယော လဟုံ အာဂမိဿတိ"တိ ပုစ္ဆတိ၊ ဥပဇ္ဈာယေန စ တထာ ဝုတ္ထံ၊ "အာမ ဘန္တေ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ဝဒတိ "တေန ဟိ ဥပဇ္ဈာယဿ အာဂမနံ အာဂမေထာ"တိ၊ ဝတ္ဗော။ အထ ပနဿ ပကတိယာ ပေသလဘာဝံ နိ ဇာနာတိ၊ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဒိဝသာနိ တဿ ဘိက္ခုနော သဘာဂတံ ဩလောကေတ္ဝာ ဩကာသံ ကာရေတ္ဝာ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။

သစေ ပန ဝိဟာရေ နိဿယဒါယကော နတ္ထိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ "အဟံ ကတိပါဟေန အာဂမိဿာမိ၊ မာ ဥက္ကဏ္ဌိတ္ထာ"တိ ဝတ္ဝာ ဂတော၊ ယာဝ အာဂမနာ ပရိဟာရော လဗ္ဘတိ။ အထာပိ နံ တတ္ထ မနုဿာ ပရိစ္ဆိန္န-ကာလတော ဥတ္တရိပိ ပဉ္စ ဝါ ဒသ ဝါ ဒိဝသာနိ ဝါသေန္တိယေဝ၊ တေန ဝိဟာရံ ပဝတ္တိ ပေသေတဗ္ဗာ "ဒဟရာ မာ ဥက္ကဏ္ဌန္တု၊ အဟံ အသုကဒိဝသံ

---

[1]-ပေသလဘာဝံ (က)

နာမ အာဂမိဿာမိ''တိ။ ဧဝမ္ပိ ပရိဟာရော လဗ္ဘတိ။ အထ အာဂန္တ္ဝါ အန္တရာမဂ္ဂေ နဒီပူရေန ဝါ စောရာဒီဟိ ဝါ ဥပဒ္ဒဝေါ ဟောတိ၊ ထေရော ဥဒကောသက္ကနံ ဝါ အာဂမေတိ၊ သဟာယေ ဝါ ပရိယေသတိ၊ တမ္ပေ ပဝတ္တိံ ဒဟရာ သုဏန္တိ၊ ယာဝ အာဂမနာ ပရိဟာရော လဗ္ဘတိ။ သစေ ပန သော "ဣဒေါဟံ ဝသိဿာမိ"တိ ပဟိဏာတိ၊ ပရိဟာရော နတ္ထိ။ ယတ္ထ နိသိဒိတ္ဝာ လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဂန္တ္ဗ္ဗံ။

ဝိဟာရေ ပန ကာလက်တေ ပဂ္ဂသက်ေ ဝါ ကေဒါဝသမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထိ။ ယတ္ထ နိသိဒိတ္ဝာ လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဂန္တ္ဗ္ဗံ။ **အာဏတ္တိ**တိ ပန နိသိဒိပဏ္ဍာမနာ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ "ပဏ္ဍာမေမိ တ''န္တိ ဝါ "မာ ဣမ ပဋိဂ္ဂဏိ"တိ ဝါ "နိဟရ တေ ပတ္တစီဝရ"န္တိ ဝါ "နာဟံ တယာ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော"တိ ဝါတိ ဣမိနာ ပါဋိနယေန ''မာ မံ ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆိ''တိအာဒိနာ ပါဋိမုတ္တကနယေန ဝါ ယော နိသိဒိပဏ္ဍာမနာယ ပဏ္ဍာမိတော ဟောတိ၊ တေန ဥပဇ္ဈာယော ခမာပေတဗ္ဗော။

သစေ အာဒိတောဝ နိ ခမတိ၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ အာဟရိတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ တာဝ သယမေဝ ခမာပေတဗ္ဗော။ နော စေ ခမတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ မဟာထေရေ ဂဟေတ္ဝာ ခမာပေတဗ္ဗော။ နော စေ ခမတိ၊ သာမန္တဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဂဟေတ္ဝာ ခမာပေတဗ္ဗော။ သစေ ဧဝမ္ပိ နိ ခမတိ၊ အညတ္ထ ဂန္ဒ္ဝာ ဥပဇ္ဈာ-ယဿ သဘာဂါနံ သန္တိကေ ဝသိတဗ္ဗံ "အပ္ပေဝ နာမ သဘာဂါနံ မေ သန္တိကေ ဝသတီတိ ဥတ္ဝာပိ ခမေယ္ယာ''တိ။ သစေ ဧဝမ္ပိ နိ ခမတိ၊ တတ္ထေဝ ဝသိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ စေ ဒုဗ္ဘိက္ခဝိဒေါသေန နိ သက္ကာ ဟောတိ ဝသိတုံ၊ တံယေဝ ဝိဟာရံ အာဂန္ဒ္ဝာ အညဿ သန္တိကေ နိသိဒိယံ ဂဟေတ္ဝာ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အယမာဏတ္တိယံ ဝိနိစ္ဆယော။

အာစရိယမ္ဟာ နိသိဒိပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသု **အာစရိယော ပက္ကန္တော ဝါ ဟောတိ**တိ ဣတ္ထေ ကောစိ အာစရိယော အာပုစ္ဆိတ္ဝာ ပက္ကမတိ၊ ကောစိ အနာပုစ္ဆိတ္ဝာ။ အန္တေဝါသိကောပိ ဧဝမေဝ။ တတ္ထ သစေ အန္တေဝါသိကော အာစရိယံ အာပုစ္ဆတိ "အသုကံ နာမ ဘန္တေ ဌာနံ ဂန္ဒ္ဝါ ဣစ္ဆာမိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ''တိ၊ အာစရိယေန စ "ကဒါ ဂမိဿသိ"တိ ဝုတ္တော "သာယန္ဟေ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဂမိဿာမိ"တိ ဝဒတိ၊ အာစရိယောပိ ''သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ တခ်ဏည္ဝေ နိသိဒိယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

သစေ ပန "ဘန္တေ အသုကံ နာမ ဌာနံ ဂန္တုကာမောမှိ"တိ ဝုတ္တေ အာစရိယော "အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္မာ ပစ္ဆာ ဇာနိဿသိ"တိ ဝဒတိ၊ သော စ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ တတော စေ ဂတော၊ သုဂတော။ သစေ ပန နဂစ္ဆတိ၊ နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အထာပိ "ဂစ္ဆာမိ"တိ ဝုတ္တေ အာစရိယေန "မာ တာဝ ဂစ္ဆ၊ ရတ္တိံ မန္တေတ္မာ ဇာနိဿာမာ"တိ ဝုတ္တော မန္တေတ္မာ ဂစ္ဆတိ၊ သုဂတော။ နော စေ ဂစ္ဆတိ၊ နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အာစရိယံ အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမန္တသ ပန ဥပစာရသီမာတိက္ကမေ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အန္တောဥပစာရသီမတော ပဋိနိဝတ္တန္တသ နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

သစေ ပန အာစရိယော အန္တေဝါသိကံ အာပုစ္ဆတိ "အာဝုသော အသုကံ နာမ ဌာနံ ဂမိဿာမိ"တိ၊ အန္တေဝါသိကေန စ "ကဒါ"တိ ဝုတ္တေ "သာယန္ဟေ ဝါ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ"တိ ဝဒတိ၊ အန္တေဝါသိကောပိ သာဓူတိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ တဒ်ဏ္ဍာညေ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

. သစေ ပန အာစရိယော "သ္မေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္မာ ဂမိဿာမိ"တိ ဝဒတိ၊ ဒုတရော စ သာဓူတိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ဧကဒိဝသံ တာဝ နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ပုနဒိဝသေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ။ "အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္မာ ဇာနိဿာမိ မမ ဂမနံ ဝါ အဂမနံ ဝါ"တိ ဝတ္မာ သစေ နဂစ္ဆတိ၊ နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အထာပိ "ဂစ္ဆာမိ"တိ ဝုတ္တေ အန္တေဝါသိကေန "မာ တာဝ ဂစ္ဆထ, ရတ္တိံ မန္တေတ္မာ ဇာနိဿထာ"တိ ဝုတ္တော မန္တေတ္မာပိ နဂစ္ဆတိ၊ နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

သစေ ဥဘောပိ အာစရိယန္တေဝါသိကာ ကေနစိ ကရဏီယေန ဗဟိသီမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတော စေ အာစရိယော ဂမိယစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ အနာပုစ္ဆာဝ ဂန္ဒာ ဒ္ဒိန္ဒံ လေဋ္ဌုပါတာနံ အန္တောယေဝ နိဝတ္တတိ၊ နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဒ္ဒေ လေဋ္ဌုပါတေ အတိက္ကမိတ္မာ နိဝတ္တတိ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဒ္ဒေ လေဋ္ဌုပါတေ အတိက္ကမ္မ အညသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တိ၊ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

အာစရိယေ ဝိဗ္ဘန္တေ ကာလကတေ ပက္ခသက်ေ စ တဒ်ဏ္ဍာညေဝ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အာဏတ္တိယံ ပန သစေပိ အာစရိယော မုဋ္ဌိတုကာမောဝ ဟုတ္မာ နိဿယပဏ္ဍာမနာယ ပဏ္ဍာမေတိ၊ အန္တေဝါသိကော စ "ကိဠာပိ မံ အာစရိ-ယော ပဏ္ဍာမေတိ၊ အထ ခေါ ဟဒယေန မုဒုကော"တိ သာလယောဝ ဟောတိ၊ နိဿယော နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိယေဝ။ သစေပိ အာစရိယော သာလယော၊

အန္တေဝါသိကော နိရာလယော၊ ''နာ ဒါနိ ဣမံ နိဿာယ ဝသိဿာမိ''တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ၊ ဧဝမ္ပိ နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဥဘိန္နံ သာလယဘာဝေ ပန နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-ယေဝ။ ဥဘိန္နံ ဓုရနိက္ခေပေန ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ပဏာမိတေန ဒဏ္ဍကမ္မံ အာဟရိတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ ခမာပေတဗ္ဗော။ နော စေ ခမတိ၊ ဥပဇ္ဈာယေ ဝုတ္တနယေန ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ သမောဝေနဝတ္ထုတေတိ ဣတ္ထေ ဒဿနသဝနဝသေန သမော-ဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သစေ ဟိ အာစရိယံ နိဿာယ ဝသန္တော သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ကေဝိဟာရေ စေတိယံ ဝါ ဝန္ဒန္တံ ကေဝါမေ ဝိဏ္ဏာယ ဝါ စရန္တံ ဥပဇ္ဈာယံ ပဿတိ၊ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဥပဇ္ဈာယော ပဿတိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ပန နာ ပဿတိ၊ နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နံ ဝါ အာကာသေန ဝါ ဂစ္ဆန္တံ ဥပဇ္ဈာယံ ဒိသ္ဝာ ဒူရတ္တာ ဘိက္ခူတိ ဇာနာတိ၊ ဥပဇ္ဈာယောတိ နာ ဇာနာတိ၊ နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ သစေ ဇာနာတိ၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဥပရိပါသာဒေ ဥပဇ္ဈာယော ဝသတိ၊ ဟေဋ္ဌာ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော။ တံ အဒိသ္ဝာဝ ယာဂုံ ပိဝိတ္ဝာ ပက္ကမတိ၊ အာသနသာလာယ ဝါ နိသိန္နံ အဒိသ္ဝာဝ ဧကမန္တေ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ပက္ကမတိ၊ ဓမ္မသဝနမဏ္ဍပေ ဝါ နိသိန္နမ္ပိ တံ အဒိသ္ဝာဝ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ ပက္ကမတိ၊ နိဿယော နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ ဧဝံ တာဝ ဒဿနဝသေန သမောဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သဝနဝသေန ပန သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ ဝိဟာရေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ ဓမ္မံ ကထေန္တဿ အနုမောဒနံ ဝါ ကရောန္တဿ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ''ဥပဇ္ဈာယဿ မေ သဒ္ဒေါ''တိ သဇ္ဇာနာတိ၊ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ အသဇ္ဇာနန္တဿ နာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတီတိ အယံ သမောဝေါ ဝိနိစ္ဆယော။

နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပသမ္ပဒါဒေတဗ္ဗပုဗ္ဗကိစ္စကထာ

ဂ၄။ ဣဒါနိ ယံ ပုဗ္ဗေ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန ဒဿဝဿေန ဝါ အတိရေကဒဿဝဿေန ဝါ ဥပသမ္ပဒါတုံ နိဿယံ ဒါတု"န္တိ သခ်ေပတော ဥပဇ္ဈာယာစရိယာနံ လက္ခဏံ ဝုတ္တံ၊ တံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ **ပဋ္ဌမံ ဘိက္ခဝေ အဂ်ေဟိ သမန္နာဂတေနာ**တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပဋ္ဌမံ အဂ်ေဟိ**တိ ပဋ္ဌမံ အဂုဏဂ်ေဟိ။ သော ဟိ သီလက္ခန္ဓာဒီဟိ အသမန္နာ-ဂတတ္ထာဝ အဂုဏဂ်ေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ **နာ ဥပသမ္ပဒါဒေတဗ္ဗန္တိ**

ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတ္ဝာ နဥပသမ္ပာဒေတမ္ဘံ။ **နနိသယော ဒါတမ္ဘော**တိ အာစရိယေန ဟုတ္ဝာ နိသယော နဒါတမ္ဘော။ ဣတ္ထေ စ နအသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေနာတိ စ အတ္ထနာ နအသေက္ခေနာတိ စ အသမ္ဘေါတိ စ အာဒိသု တီသု ပဏ္ဍကေသု အယုတ္တဝသေန ပဋိက္ခေပေါ ကတော၊ နအာပတ္တိအင်္ဂဝသေန။ ယော ဟိ အသေက္ခေဟိ သီလက္ခန္ဓာဒီဟိ အသမန္နာဂတော ပရေ စ တတ္ထ သမာဒပေတုံ အသက္ကောန္တော အသမ္ဘိယာဒိဒေါသယုတ္တောဝ ဟုတ္ဝာ ပရိသံ ပရိဟရတိ၊ တသ္မာ ပရိသာ သီလာဒိဟိ ပရိဟာယတိယေဝ၊ နဝမုတိ။ တသ္မာ တေန နဥပသမ္ပာဒေတမ္ဘန္တိအာဒိ အယုတ္တဝသေန ဝုတ္တံ၊ နအာပတ္တိအင်္ဂဝသေန။ နဟိ ခီဏာသဝေ သေဝ ဥပဇ္ဈာယာစရိယဘာဝေါ ဘဂဝတာ အနုညာတော။ ယဒိ တသေဝ အနုညာတော အဘဝိဿ၊ "သစေ ဥပဇ္ဈာယဿ အနဘိရတိ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ"တိအာဒိ နဝဒေယ္ယ။ ယသ္မာ ပန ခီဏာသဝဿ ပရိသာ သီလာဒိဟိ နပရိဟာယတိ၊ တသ္မာ "ပဏ္ဍဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဥပသမ္ပာဒေတမ္ဘ"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

အဓိသီလေ သီလဝိပန္နောတိအာဒိသု ပါရာဇိကဏ္ဍ သံဃာဒိသေသဏ္ဍ အာပန္နော အဓိသီလေ သီလဝိပန္နော နာမ။ ဣတရေ ပဏ္ဍာပတ္တိက္ခန္ဓေ အာပန္နော **အဇ္ဈာစာရေ အာစာရဝိပန္နော** နာမ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပဟာယ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော **အတိဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော** နာမ။ ယတ္ထကံ သုတံ ပရိသံ ပရိဟရန္တသ ဣစ္ဆိတမ္ဘံ၊ တေန ဝိရဟိတတ္ထာ **အပ္ပဿုတော**။ ယံ တေန ဇာနိတမ္ဘံ အာပတ္တာဒိ၊ တသ အဇာနနတော **ဒုပ္ပညော**။ ဣမသ္မိံ ပဏ္ဍကေ ပုရိမာနိ တိဏိ ပဒါနိ အယုတ္တဝသေန ဝုတ္တာနိ၊ ပစ္ဆိမာနိ ဒွေ အာပတ္တိ-အင်္ဂဝသေန။

အာပတ္တိံ နဇာနာတိတိ ဣဒံ နာမ မယာ ကတန္တိ ဝုတ္တေ ဣမံ နာမ အာပတ္တိံ အယံ အာပန္နောတိ နဇာနာတိ။ **ဝုဋ္ဌာနံ နဇာနာတိ**တိ ဝုဋ္ဌာန-ဂါမိနိတော ဝါ ဒေသနာဂါမိနိတော ဝါ အာပတ္တိတော ဧဝံ နာမ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတီတိ နဇာနာတိ။ ဣမသ္မိံ ပဏ္ဍကေ ပုရိမာနိ ဒွေ ပဒါနိ အယုတ္တဝသေန ဝုတ္တာနိ၊ ပစ္ဆိမာနိ တိဏိ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန။

အာဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယာတိ ခန္ဓကဝတ္တေ ဝိနေတုံ နပဋိဗလော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယာ**တိ သေက္ခပဏ္ဍိတိယံ ဝိနေတုံ နပဋိဗလောတိ အတ္ထော။ **အဘိဓမ္မေ**တိ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ ဝိနေတုံ နပဋိ-ဗလောတိ အတ္ထော။ **အဘိဝိနယေ**တိ သကလေ ဝိနယပိဋကေ ဝိနေတုံ နပဋိဗလောတိ အတ္ထော။ **ဝိနေတုံ နပဋိဗလော**တိ စ သဗ္ဗတ္ထ သိက္ခာပေတုံ နဝ

သက္ကောတိတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မတော ဝိဝေစေတုန္တိ** ဓမ္မေန ကာရဏေန ဝိသဇ္ဇာပေတုံ။ ဣမသ္မိं ပဋ္ဌာနေ သမ္ဘပဒေသု အာပတ္တိ။ အာပတ္တိं နာ ဇာနာတိတိ အာဒိပဋ္ဌာနသ္မိမ္ပိ သမ္ဘပဒေသု အာပတ္တိ။ ဥနဒသဝဿပရိယောသာနပဋ္ဌာနေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ အာဒိတော တယော ပဋ္ဌာနာ, စတုတ္ထေ တိဏိ ပဒါနိ, ပဋ္ဌမေ ဒွေ ပဒါနိတိ သမ္ဘေပိ စတ္တာရော ပဋ္ဌာနာ အယုတ္တဝသေန ဝုတ္တာ။ စတုတ္ထပဋ္ဌာနေ ဒွေ ပဒါနိ, ပဋ္ဌမေ တိဏိ, ဆဋ္ဌသတ္တမအဋ္ဌမာ တယော ပဋ္ဌာနာတိ သမ္ဘေပိ စတ္တာရော ပဋ္ဌာနာ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန ဝုတ္တာ၊ သုက္ကပက္ခေ အဋ္ဌသု အနာပတ္တိယေဝါတိ။

ဥပသမ္ပာဒေတမ္ဘပဋ္ဌာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပသမ္ပာဒေတမ္ဘဆက္ကကထာ

၇၅။ ဆက္ကေသု ဥနဒသဝဿပဒံ ဝိသေသော၊ တံ သမ္ဘတ္ထ အာပတ္တိကရံ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိ-မောက္ခာနိ ဝိတ္ထာရေန နာ သ္သာဂတာနိ ဟောန္တိ**တိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂဝသေန နာ သ္သာဂတာနိ ။ **နာ သုဝိဘတ္တာနိ**တိ မာတိကာဝိဘင်္ဂဝသေန။ **နာ သုပ္ပဝတ္တိနိ**တိ ဝါစုဋ္ဌတဝသေန။ **နာ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော**တိ မာတိကာ-တော စ ဝိဘင်္ဂတော စ နာ သုဋ္ဌု ဝိနိစ္ဆိတာနိ။

ဥပသမ္ပာဒေတမ္ဘဆက္ကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ

၇၆။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုသ္မိံ ယော တာဝ အယံ ပသူရော၊ သော တိတ္ထိယပက္ကန္တကတ္တာ နာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ယော ပန အညောပိ နယိဓ ပဗ္ဗဇိတပုဗ္ဗော အာဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ ယံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဒဿေတုံ **ယော သော ဘိက္ခဝေ အညောပီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တဿ စတ္တာရော မာသေ ပရိ-ဝါသော ဒါတဗ္ဗော**တိ အယံ တိတ္ထိယပရိဝါသော နာမ၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္န-ပရိဝါသောတိပိ ဝုစ္စတိ၊ အယံ ပန နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကသော အာဇီဝကဿ

ဝါ အစေလကသ ဝါ ဒါတမ္ဘော။ သစေ သောပိ သာဌကံ ဝါ ဝါဋကမ္မလာဒိနံ အညတရံ တိတ္ထိယဒ္ဓဇံ ဝါ နိဝါသေတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ နာသ ပရိဝါသော ဒါတမ္ဘော၊ အညသ ပန တာပသပဗ္ဗဇိတဝါဒိကသ နေ ဒါတမ္ဘောဝ။

ပဌမံ ကေသမဿုန္တိအာဒိနာ တသ အာဒိတောဝ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇံ ဒသေတိ။ ဧဝံ ပဗ္ဗာဇေန္တေဟိ ပန တသ္မိံ သံဃမဇ္ဈေ နိသိန္နေယေव "တွံ ပဗ္ဗာဇေဟိ၊ တွံ အာစရိယော ဟောဟိ၊ တွံ ဥပဇ္ဈာယော ဟောဟိ"တိ ထေရာ ဘိက္ခူ နေ ဝတ္တဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဝုတ္တော ဟိ သစေ တသ အာစရိယုပဇ္ဈာယဘာဝေန ဇိဝှဋ္ဌန္တော နေ သမ္ဘဋ္ဌန္တိ၊ အထ သော "နယိမေ မယှံ သဒ္ဒဟန္တိ"တိ ကုဇ္ဈိတ္တောပိ ဝဋ္ဋေယျ။ တသ္မာ တံ ကေမန္တံ နေတွာ တသ အာစရိယုပဇ္ဈာယော ပရိယေသိ-တမ္ဘော။

၇၇။ **ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော အာရာဓကော ဟောတိ၊ ဧဝံ အနာရာဓကော**တိ အယမသ ပရိဝါသဝတ္တဒသနတ္ထံ မာတိကာ။ **ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိ တသေဝ ဝိဘင်္ဂေါ။ တတ္ထ **အတိကာလေန ဂါမံ ပဝိသတီ**တိ ဘိက္ခုနံ ဝတ္တကရဏဝေလာယမေဝ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ။ **အတိဒိဝါ ပဋိက္ကမတီ**တိ ကုလဃရေသု ဇုတ္တိပုရိသဒါရကဒါရိကာဒိဟိ သဒ္ဓိံ ဂေဟသိတကထံ ကထေန္တော တတ္ထေဝ ဘုဉ္ဇိတ္တာ ဘိက္ခုသု ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာ-မေတွာ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒိနိ ဝါ ကရောန္တေသု ပဋိသလ္လီနေသု ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ နေ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ နာစရိယဝတ္တံ ကရောတိ၊ အညဒတ္ထု ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတ္တာ နိဒ္ဒါယတိ။ **ဝေမ္မိ ဘိက္ခဝေ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော အနာရာဓကော ဟောတိ**တိ ဝေမ္မိ ကရောန္တော ပရိဝါသဝတ္တသ သမ္ဘာဒကော ပူရကော နေ ဟောတိ။

ဝေသိယာဂေါစရော ဝါတိအာဒိသု **ဝေသိယာ**တိ အာမိသကိဉ္စိက္ခ-သမ္ဘဒါနာဒိနာ[1] သုလဘဗ္ဗာစာရာ ရူပူပဇီဝိကာ ဇုတ္တိယော။ **ဒိဝေါ**တိ မတပတိကာ ဝါ ပဝုတ္ထပတိကာ ဝါ ဇုတ္တိယော၊ တာ ယေန ကေနစိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ပတ္ထေန္တိ။ **ထုလ္လကုမာရိကာ**တိ ယောဗ္ဗန္နပ္ပတ္တာ ယောဗ္ဗန္နာတိတာ ဝါ ကုမာရိယော၊ တာ ပုရိသာမိပ္ပဋိယာဝ ဝိစရန္တိ၊ ယေန ကေနစိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ပတ္ထေန္တိ။ **ပဗ္ဗဇိတာ**တိ ဥဿန္နကိလေသာ အဝူပသန္တပရိဠာဟာ နပုံသကာ၊ တေ ပရိဠာဟဝေဂါဘိဘူတာ ယေန ကေနစိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ပတ္ထေန္တိ။ **ဘိက္ခုနိယော**တိ သမာနပဗ္ဗဇ္ဇာ ဇုတ္တိယော၊ တာဟိ သဒ္ဓိံ ခိပ္ပမေဝ ဝိဿာသော ဟောတိ၊ တတော သိလံ ဘိဇ္ဇတိ။

---

[1]-အာမိသကိဉ္စိက္ခသမ္ဘဒါနာဒိနာ (သျာ၊ က)

တတ္ထ ဝေသိယာနံ ကုလေသု ကုလုပကော ဟုတ္ဝာ ပိဏ္ဍပါတစရိယာဒီဟိ ဝါ အပဒိသိတ္ဝာ သိနေဟသန္ထဝဇာတေန ဟဒယေန အာဘိဏ္ဍဒဿနသလ္လာပ-ကာမတာယ တာသံ သန္ဓိကံ ဥပသင်္ကမန္တော ဝေသိယာဂေါစရောတိ ဝုစ္စတိ၊ သော နစိရသ္သေဝ "အသုကဝေသိယာ သဒ္ဓိံ ဂတော"တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ။ ဒေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ သစေ ပန ဝေသိယာဒယော သလာကဘတ္တာဒီနိ ဒေန္တိ၊ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္ဓာ သဒ္ဓိံယေဝ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ဝါ အာဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဂိလာနာ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတုံ ဝါ ဓမ္မံ ဝါ ဒေသေတုံ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနိ ဝါ ဒါတုံ ဂစ္ဆန္တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန တထာ အဂန္ဓာ မိတ္တသန္ထဝဝသေန ဂစ္ဆတိ၊ အယံ အနာရာဓကော ဟောတိ။

ဥစ္စာဝစာနိ ကရဏီယာနိတိ[1] မဟန္တခုဒ္ဒကာနိ ကမ္မာနိ။ တတ္ထ ဃဏ္ဍီ[2] ပဟရိတ္ဝာ သမဂ္ဂေန သံဃေန သန္ဓိပတိတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗာနိ စေတိယမဟာ-ပါသာဒပဋိသင်္ခရဏာဒီနိ ကမ္မာနိ **ဥစ္စာနိ** နာမ။ စီဝရခေါဝနရဇနာဒီနိ ခန္ဓကပရိယာပန္နာနိ စ အဂ္ဂိသာလဝတ္တာဒီနိ အာဘိသမာစာရိကာနိ **အဝစာနိ** နာမ။ **တတ္ထ နဒ္ဓော ဟောတီ**တိ တေသု ကမ္မေသု ဆေကော သုသိက္ခိတော နဟောတိ။ **နဒ္ဓ အနလသော**တိ ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နော နဟောတိ၊ "ဘိက္ခုသံဃသ ကမ္မံ အတ္ထိ"တိ သုတ္ဝာ ပဂေဝ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ ဂဗ္ဘန္တရံ ပဝိသိတ္ဝာ ယာဝဒတ္ထံ သုပိတ္ဝာ သာယံ နိက္ခမတိ။ **တ ဗြုပါယာယာ**တိ တေသု ကမ္မေသု ဥပါယ-ဘူတာယ။ **ဝီမံသာယာ**တိ ဌာနုပ္ပတ္တိကဝိမံသာယ။ "ဣဒမေဝံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒမေဝံ နကတ္တဗ္ဗ"န္တိ တသ္မိံယေဝ ခဏေ ဥပ္ပန္နပညာယ သမန္နာဂတော နဟောတိ။ **နဒ္ဓ အလံ ကာတုံ နဒ္ဓ အလံ သံဝိဓာတုန္တိ** သဟတ္ထာပိ ကာတုံ သမတ္ထော နဟောတိ၊ "ဂဏ္ဍထ ဘန္တေ၊ ဂဏ္ဍ ဒဟရ၊ ဂဏ္ဍ သာမဏေရ၊ သစေ တုမ္ဟေ ဝါ နကရိဿထ၊ အမှေ ဝါ နကရိဿာမ၊ ကော ဒါနိ ဣမံ ကရိဿတိ"တိ ဧဝံ ဥဿာဟံ ဇနေတ္ဝာ သံဝိဓာတုံ အညမညံ ကာရေတုမ္ပိ သမတ္ထော နဟောတိ။ ဘိက္ခူဟိ "ကမ္မံ ကရိဿာမာ"တိ ဂုတ္တေ ကိဠိ ရောဝံ အပဒိသတိ၊ ဘိက္ခူနံ ကမ္မံ ကရောန္တာနံ သမီပေနေဝ ဝိစရတိ၊ သိသမေဝ ဒဿေတိ။ အယမ္ပိ အနာ-ရာဓကော ဟောတိ။

နဒ္ဓ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိတိ ဗလဝစ္ဆန္ဒော နဟောတိ။ **ဥဒ္ဒေသေ**တိ ပါဠိပရိယာပုဏနေ။ **ပရိပုစ္ဆာယာ**တိ အတ္ထသံဝဏေ။ **အဓိသီလေ**တိ ပါတိ-မောက္ခသီလေ။ **အဓိစိတ္တေ**တိ လောကိယသမာဓိဘာဝနာယ။ **အဓိပညာယာ**တိ လောကုတ္တရမဂ္ဂဘာဝနာယ။

---

[1]-ကိံကရဏီယာနိတိ (သဗ္ဗတ္ထ) [2]-ဂဏ္ဍိ (သီ၊ သျာ)၊ ဃဏ္ဍိ (က)

သက်ရှိနော ဟောတိတို့ ဗုဒ္ဓဝဂေတော ဟောတိ။ **တဿ သတ္ထုနော**တို့ တဿ တိတ္ထာယတနသာမိကဿ။ **တဿ ဒိဋ္ဌိယာ**တို့ တဿ သန္ဓကာယ လဒ္ဓိယာ။ ဗုဒ္ဓါနိ သာယေဝ လဒ္ဓိ ယသ္မာ တဿ တိတ္ထကရဿ ခမတိ စေဝ ရုစ္စတိ စ၊ "ဗုဒ္ဓမေဝ သစ္စ"န္တိ စ ဒဠ္ဍဂ္ဂါဟေန ဂဟိတာ၊ တသ္မာ တဿ ခန္တိ ရုစိ အာဒါယောတိ ဝုစ္စတိ။ တေန ဝုတ္တံ "တဿ ခန္တိယာ တဿ ရုစိယာ တဿ အာဒါယဿာ"တို့။ **အဝဏ္ဏော ဘည္ဒမာနေ**တို့ ဂရဟာယ ဘည္ဒမာနာယ။ **အနဘိရတ္ဓေါ**တို့ အပရိပုဏ္ဏသက်ပ္ပေါ်၊ နော ပဂ္ဂဟိတစိတ္တော။ **ဥဒ္ဓေါ**တို့ အဇ္ဈာနုတ္ထတကာယစိတ္တော။ **ဗုဒ္ဓံ ဘိက္ခဝေ သင်္ဃတနိုကံ[1] အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ အနာရာဓနိယသ္မိန္တိ** ဘိက္ခဝေ ယမိဒံ တဿ သတ္ထုနော တယော စ လဒ္ဓိယာ အဝဏ္ဏော ဘည္ဒမာနေ "ကိံ ဗုမေ ပရံ ဂရဟန္တိ"တို့ ကာယဝစီဝိကာရနိဗ္ဗတ္တကံ အနုတ္တမနတ္တံ, ဗုဒ္ဓါဒိနဉ္စ အဝဏ္ဏော ဘည္ဒမာနေ အတ္တမနတ္တံ, ယဉ္စ တယော သတ္ထုနော တယော စ လဒ္ဓိယာ ဝဏ္ဏော ဘည္ဒမာနေ အတ္တမနတ္တံ, ဗုဒ္ဓါဒိနဉ္စ ဝဏ္ဏာဘာဝေ အနုတ္တမနတ္တံ၊ ဗုဒ္ဓံ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဿ အနာရာဓနိယသ္မိံ သင်္ဃတနိုကံ၊ အနာရာဓကေ ပရိဝါသဝတ္တံ အပ္ပရကေ ကမ္မေ ဗုဒ္ဓံ လိဂ်ံ ဗုဒ္ဓံ လက္ခဏံ ဗုဒ္ဓမစလပ္ပမာဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဧဝံ အနာရာဓကော ခေါ ဘိက္ခဝေ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော အာဂတော နု ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော**တို့ ဗုဒ္ဓတော ဧကေနပိ အင်္ဂေန သမန္နာဂတော နု ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ သုက္ကပက္ခေ သဗ္ဗံ ဝုတ္တ-ဝိပလ္လာသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ အာရာဓကော ခေါ ဘိက္ခဝေတို့ ဧဝံ နာတိကာလေန ဂါမပ္ပဝေသနာ နာတိဒိဝါ ပဋ္ဌိက္ကမနံ, နဝေသိယာဒိဂေါစရတာ, သမ္ပြဟ္ဘစာရိနံ ကိစ္ဆေသု ဒက္ခတာဒိ, ဥဒ္ဒေသာဒိသု တိမ္ဗ္ဗ္ဗ

လောကိယမ္မော နာမ ကုပ္ပနသဘာဝေါ၊ နာ ဥပသမ္ပာဒေတမ္မော၊ စတ္တာရော မာသေ ပူရိတဝတ္တောဝ ဥပသမ္ပာဒေတမ္မော။ သစေ ပန ပရိဝသန္တော စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ပရိဂ္ဂဏှတိ၊ ဥပါဒါရူပါနိ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတိ၊ တိလက္ခဏံ အာရောပေတ္တာ ဝိပဿနံ အာရဘတိ၊ လောကိယမ္မော နာမ ကုပ္ပနသဘာဝေါ၊ နေဝ ဥပသမ္ပာဒေတမ္မော။ သစေ ပန ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္တာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပဋိလဘတိ၊ ပရိပုဏ္ဏံယေဝ ဟောတိ ဝတ္တံ။ သမ္ပဟတာနိ သမ္ဘဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ အမ္ဘုဇ္ဇံ ဝိစိကိစ္ဆာသလ္လံ၊ တံဒိဝသမေဝ ဥပသမ္ပာဒေတမ္မော။ သစေပိ တိတ္ထိယလိင်္ဂေ ဌိတော သောတာပန္နော ဟောတိ၊ ပရိဝါသကိစ္စံ နတ္ထि၊ တဒဟေဝ ပဗ္ဗာဇေတ္တာ ဥပသမ္ပာဒေတမ္မော။

ဥပဇ္ဈာယမူလကံ စီဝရံ ပရိယေသိတမ္ဘန္တိ ဥပဇ္ဈာယံ ဋ္ဌသရံ ကတ္တာ တသ္သ စီဝရံ ပရိယေသိတမ္ဘံ။ ပတ္တမ္ပိ တထေဝ။ တသ္မာ ယဒိ ဥပဇ္ဈာယသ္သ ပတ္တစီဝရံ အတ္ထိ၊ "ဋ္ဌမသ္သ ဒေဟီ"တိ ဝတ္တမ္ဗော။ အထ နတ္ထိ၊ အညေ ဒါတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တေဟိပိ ဥပဇ္ဈာယသ္သေဝ ဒါတမ္ဗံ "ဋ္ဌဒံ တုမ္ဟာကံ ကတ္တာ ဋ္ဌမသ္သ ဒေထာ"တိ။ ကသ္မာ? တိတ္ထိယာ နာမ ဝိလောမာ ဟောန္တိ၊ "သံဃေန မေ ပတ္တစီဝရံ ဒိန္နံ၊ ကိံ မယှံ တုမ္ဟေသု အာယတ္တ"န္တိ ဝတ္တာ ဩဝါဒါနုသာသနိံ နာ ကရေယ္ယုံ၊ ဥပဇ္ဈာယေန ပန အာယတ္တဧိဝိကတ္တာ တသ္သ ဝစနကရော ဘဝိဿတိ။ တေနသ္သ "ဥပဇ္ဈာယမူလကံ စီဝရံ ပရိယေသိတမ္ဘ"န္တိ ဝုတ္တံ။ **ဘဏ္ဍုကမ္မာယာ**တိ ကေသောရောပနတ္ထံ။ ဘဏ္ဍုကမ္မကထာ ပရတော အာဂမိဿတိ။

အဂ္ဂိကာတိ အဂ္ဂိပရိစရဏကာ။ **ဇဋိလကာ**တိ တာပသာ။ **တေ ဘိက္ခေ ကိရိယံ ဝါဒိနော**တိ တေ ကိရိယံ နာ ပဋိဗာဟန္တိ၊ "အတ္ထိ ကမ္မံ၊ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော"တိ ဧဝံဒိဋ္ဌိကာ။ သမ္ဘဗုဒ္ဓါ ဟိ နေက္ခမ္မပါရမိံ ပူရယမာနာ တေဒေဝ ပမ္ဘဇ္ဇံ ပမ္ဘဇိတ္တာ ပူရေသုံ[1]၊ မယာပိ တထေဝ ပူရိတာ၊ နာ ဧတေသံ သာသနေ ပမ္ဘဇ္ဇာ ဝိလောမာ၊ တသ္မာ ဥပသမ္ပာဒေတမ္ဘာ၊ နာ တေသံ ပရိဝါသော ဒါတမ္ဗောတိ။ **ဋ္ဌမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဥာတိနံ အာဝေဏိကံ ပရိဟာရံ ဒဒါမိ**တိ ဋ္ဌမံ အဟံ တေသံ ပါဒ္ဓေက္ကံ ဩဒိဿကံ ပရိဟာရံ ဒဒါမိ။ ကသ္မာ ဧဝမာဟ? တေ ဟိ တိတ္ထာယတနေ ပမ္ဘဇိတာပိ သာသနသ္သ အဝဏ္ဏကာမာ နာ ဟောန္တိ၊ "အမှာကံ ဥာတိသေဋ္ဌသ္သ သာသန"န္တိ ဝဏ္ဏဝါဒိနော၁ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟာတိ။

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ပါရမိံ ပူရေသုံ (သီ၊ သျာ)၊ ပါရမီ ပူရေသုံ (က)

ပဏ္ဍာဗာဝဝတ္ထုကထာ

၇၇။ **မဂဒေသု ပဏ္ဍ အာဗာဝေ ဥဿန္နာ ဟောန္တိ**တိ မဂဓနာမကေ ဇနပဒေ မနုဿာနဉ္စ အမနုဿာနဉ္စ ပဏ္ဍ ရောဂါ ဥဿန္နာ ဝုဋ္ဌိပ္ပတ္တာ ဖာတိပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ။ ဇိဝကကောမာရဘစ္စကထာ စိဝရက္ခန္ဓကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ **နဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍဟိ အာဗာဝေဟိ ဖုဋ္ဌော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော**တိ ယေ တေ ကုဋ္ဌာဒယော ပဏ္ဍ အာဗာဝာ ဥဿန္နာ၊ တေဟိ ဖုဋ္ဌော အဓိဘူတော နဲ ပဗ္ဗာ-ဇေတဗ္ဗော။

တတ္ထ **ကုဋ္ဌန္တိ** ရတ္တကုဋ္ဌံ ဝါ ဟောတု ကာဠကုဋ္ဌံ ဝါ၊ ယံကိဉ္စိ ကိဉ္စိဘဒ္ဒုကဉ္စုအာဒိပ္ပဘေဒမ္ပိ သဗ္ဗံ ကုဋ္ဌမေဝါတိ ဝုတ္တံ။ တဠ္ဆေ နခပိဋ္ဌပ္ပမာဏမ္ပိ ဝမုနကပက္ခေ ဋ္ဌိတံ ဟောတိ၊ နဲ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ပန နိဝါသနပါရုပနေဟိ ပကတိပဋိစ္ဆန္နေ ဌာနေ နခပိဋ္ဌပ္ပမာဏံ အဝမုနကပက္ခေ ဋ္ဌိတံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ မုခေ ပန ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌေသု ဝါ သစေပိ အဝမုနကပက္ခေ ဋ္ဌိတံ နခပိဋ္ဌတော စ ဝုဋ္ဌကတရမ္ပိ၊ နဲ ဝဋ္ဋတိယေဝါတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။ တိကိစ္ဆာပေတ္ဝာ ပဗ္ဗာ-ဇေန္တေနာပိ ပကတိဝဏ္ဏေ ဇာတေယေဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ဂေါဓပိဋ္ဌိသဒိသ-စုဏ္ဏသြိကိရဏကသရိရမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဲ ဝဋ္ဋတိ။

ဂ္ဃောတိ မေဒဂ္ဃော ဝါ ဟောတု အညော ဝါ၊ ယော ကောစိ ကောလဋ္ဌိမတ္တကောပိ စေ ဝမုနကပက္ခေ ဋ္ဌိတော ဂ္ဃော ဟောတိ၊ နဲ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ ပန ကောလဋ္ဌိမတ္တေ အဝမုနကပက္ခေ ဋ္ဌိတော ဝဋ္ဋတိ။ မုခါဒိကေ အပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ အဝမုနကပက္ခေ ဋ္ဌိတောပိ နဲ ဝဋ္ဋတိ။ တိကိစ္ဆာပေတ္ဝာ ပဗ္ဗာဇေန္တေနာပိ သရီရံ သဏ္ဌိ ကာရေတ္ဝာဝ ပဗ္ဗာဇေ-တဗ္ဗော။ ဥဏ္ဏိဂ္ဃော နာမ ဟောန္တိ ဂေါထနာ ဝိယ အဂ်ုလိကာ ဝိယ စ တတ္ထ တတ္ထ လမ္ဗန္တိ၊ ဧတေပိ ဂ္ဃောယေဝ။ တေသု သတိ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဲ ဝဋ္ဋတိ။ ဒဟရကာလေ ခိရပိဋ္ဌကာ ယောဗ္ဗန္နကာလေ စ မုခေ ခရပိဋ္ဌကာ နာမ ဟောန္တိ၊ မဟလ္လကကာလေ နဿန္တိ၊ နဲ တာ ဂ္ဃသ၎ုံ ဂ္ဃန္တိ၊ တာသု သတိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညေ ပန သရီရေ ခရပိဋ္ဌကာ နာမ အပရာ ပဒုမကဏ္ဏိကာ နာမ ဟောန္တိ၊ အညာ သာသပဗီဇကာ နာမ သာသပမတ္တာ ဇေ သကလသရီရံ ဖရန္တိ၊ တာ သဗ္ဗာ ကုဋ္ဌဇာတိကာ ဇေ၊ တာသု သတိ နဲ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၁-အညာ (သီ၊ သျာ)

ကိလာသောတို့ နဲ့ ဘိဇ္ဇနကံ နဲ့ ပဋ္ဌရဏကံ ပဒုမပုဏ္ဏရိကပတ္တဝဏ္ဏံ ကုဋ်၊ ယေန ဂုန်ဒ် ဝိယ သဗလံ သရိရံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကုဋ္ဌေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သောသော**တို့ သောသဗျာဓိ၊ တသ္မိံ သတိ နဲ့ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **အပမာရော**တို့ ပိတ္တုမ္မာရော ဝါ ယက္ခုမ္မာရော ဝါ၊ တတ္ထ ပုဗ္ဗဝေရိကေန အမနုဿေန ဂဟိတော ဒုတ္ဂိဟိဿော ဟောတိ၊ အပ္ပမတ္တကေပိ ပန အပမာရေ သတိ နဲ့ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ပဏ္ဍာဗာဓဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ရာဇဘဋဝတ္ထုကထာ

၉၀။ ရာဇဘဋဝတ္ထုသ္မိံ **ပစ္ဆိမံ ဥစ္ဆိနထာ**တို့ ပစ္ဆိမံ ဝမေထ၊ စောရေ ပလာပေတ္တာ စောရဘယေန ဝုဋ္ဌိတေ ဂါမေ အာဝါသာပေတ္တာ အာရက္ခံ ဒတ္တာ ကသိကမ္မာဒိနိ ပဝတ္တာပေထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ရာဇာ ပန သောတာပန္နတ္တာ "စောရေ ဃာတေထ၊ ဟနထာ"တိ နဲ့ အာဏာပေတိ။ **ဥပဇ္ဈာယဿ ဒေဝ သီသံ ဆိန္ဒိတဗ္ဗန္တိ**အာဒိ သမ္ဘံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥပဇ္ဈာယော သေဋ္ဌော၊ တတော အာစရိယော၊ တတော ဂဏော့တိ စိန္တေတ္တာ ဗုဒ္ဓံ ဝေါဟာရေ အဋ္ဌဝိနိစ္ဆယေ အာဂတန္တိ အာဟံသု။ **နဲ့ ဘိက္ခဝေ ရာဇဘဋော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော**တို့ ဣတော အမစ္စော ဝါ ဟောတု မဟာမတ္တော ဝါ သေဋ္ဌိ ဋ္ဌာနန္တရံ ပတ္တော ဝါ အပ္ပတ္တော ဝါ၊ ယော ကောစိ ရညော ဘတ္တဝေတနဘဋော၊ သမ္ဘော ရာဇ-ဘဋောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ သော နဲ့ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ တဿ ပန ပုတ္တနတ္တ-ဘာတုကာ[1] ယေ ရာဇတော ဘတ္တဝေတနံ နဲ့ ဂဏ္ဍန္တိ၊ တေ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန ရာဇတော လဒ္ဓံ နိဗဒ္ဓဘောဂံ ဝါ မာသသံဝစ္ဆရပရိဗ္ဗယံ ဝါ ရညောယေဝ နိယျာတေတိ၊ ပုတ္တဘာတုကေ ဝါ တံ ဋ္ဌာနံ သမ္ပဋ္ဌိတေ ရာဇာနံ "နဲ့ ဒါနာဟံ ဒေဝ ဘဋော"တိ အာပုစ္ဆတိ၊ ယေန ဝါ ယံ ကမ္ম-ကာရဏာ ဝေတနံ ဂဟိတံ၊ တံ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ၊ ယော ဝါ "ပဗ္ဗဇဿု"တိ ရညာ အနုညာတော ဟောတိ၊ တမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

စောရဝတ္ထုကထာ

၉၁။ စောရဝတ္ထုသု **မနုဿာ ပဿိတ္တာ**တို့ ယေဟိ ဂိဟိကာလေ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ယေ စ "အယံ သော"တို့ အညေသံ သုဏန္တိ၊ တေ ပဿိတ္တာ ဥဇ္ဇိဏ္ဏန္တိပိ။ပ။

၁-ပုတ္တဘာတုကာ (သီ)၊ ပုတ္တဘာတုနတ္တာဒယော (သျာ)

ဒွါရမ္ဖိ ထကေန္တိ။ ယေ ပန နံ ဇာနန္တိ၊ တေသံ ဃရေသု ဘိက္ခံ လဘတိ။ **နံ ဘိက္ခေ**တိ ဘဂဝါ သယံ ဓမ္မဿာမိ၊ တသ္မာ အာယတိံ အကရဏတ္ထာယ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေန္တော ဧဝမာဟ။ တတ္ထ ဓံ ဗဒ္ဓိတ္ဝာ ဝိယ ဝိစရတိတိ **ဓံဗန္ဓော**၊ မူလဒေဝါဒယော ဝိယ လောကေ ပါကဋော ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တသ္မာ ယော ဂါမဃာတံ ဝါ ပန္ထဒုဟနံ ဝါ နဂရေ သန္ဓိစ္ဆေ-ဒါဒိကမ္မံ ဝါ ကရောန္တော ဝိစရတိ၊ ပညာယတိ စ "အသုကော နာမ ဣဒံ ဣဒံ ကရောတိ"တိ၊ သော နပ္ပဋိဂဏှာတိ။ ယော ပန ရာဇပုတ္တော ရဇ္ဇံ ပတ္ထေန္တော ဂါမဃာတာဒိနိ ကရောတိ၊ သော ပဋိဂဏှာတိ။ ရာဇာနော ဟိ တသ္မိံ ပဋိဇိတေ တုဿန္တိ၊ သစေ ပန နံ တုဿန္တိ၊ နံ ပဋိဂဏှာတိ။ ပုဗ္ဗေ မဟာဇနေ ပါကဋော စောရော ပန္ထော စောရကမ္မံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိလာဒိနိ သမာဒိယတိ၊ ဥဗ္ဗေ မနုဿာ ဧဝံ ဇာနန္တိ၊ ပဋိဂဏှာတိ။ ယေ ပန အမ္မလဗုဇာဒိ-စောရကာ သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိစောရာ ဧဝ ဝါ အဒိဿမာနာ ထေယ္ယံ ကရောန္တိ၊ ပန္ထာပိ "ဣမိနာ နာမ ဣဒံ ကတ"န္တိ နံ ပညာယန္တိ၊ တေပိ ပဋိဂဏှာတိ ဝဋ္ဋတိ။

ဧ၂။ **ကာရံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ**တိ အဋ္ဌမန္ဓနာဒိံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ။ **အဘယူဝရာ**တိ ဘေ ဘယေန ဥပရမန္တိတိ ဘယူဝရာ၊ ဧတေ ပန လဒ္ဓါဘယတ္ထာ နံ ဘယူဝရာတိ **အဘယူဝရာ**၊ ပကာရဿ စေတ္ထ ဝကာရော ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နံ ဘိက္ခဝေ ကာရဘေဒကော ပဋိဂဏှေယ္ယော**တိ ကာရော ဝုစ္စတိ ဗန္ဓနာဂါရံ၊ ဣဓ ပန အန္ဒုဗန္ဓနံ ဝါ[1] ဟောတု သင်္ခလိကဗန္ဓနံ ဝါ ရဇ္ဇုဗန္ဓနံ ဝါ ဂါမဗန္ဓနံ ဝါ နိဂမဗန္ဓနံ ဝါ နဂရဗန္ဓနံ ဝါ ပုရိသဂုတ္တိ ဝါ ဇနပဒဗန္ဓနံ ဝါ ဒိပဗန္ဓနံ ဝါ၊ ယော ဧတေသု ယံကိဉ္စိ ဗန္ဓနံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဝါ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဝါ မုဉ္စိတ္ဝာ ဝါ ဝိဝရိတ္ဝာ ဝါ ပသဿမာနာနံ ဝါ အပသဿမာနာနံ ဝါ ပလာယတိ၊ သော ကာရဘေဒကောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ ဤဒိသော ကာရဘေဒကော စောရော ဒိပဗန္ဓနံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဒိပန္တရံ ဂတောပိ နံ ပဋိဂဏှေယ္ယော။ ယော ပန နံ စောရော၊ ကေဝလံ ဟတ္ထကမ္မံ အကရောန္တော "ဧဝံ နော အပလာယန္တော ကရိဿတိ"တိ ရာဇယုတ္တာဒိဟိ ဗဒ္ဓေါ၊ သော ကာရံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ပလာတောပိ ပဋိဂဏှေယ္ယော။ ယော ပန ဂါမနိဂမပဋ္ဋနာဒိနိ ကေဏိယာ ဂဟေတ္ဝာ တံ အသမ္ဘာဝေန္တော ဗန္ဓနာဂါရံ ပဝေသိတော ဟောတိ၊ သော ပလာယိတ္ဝာ အာဂတော နံ ပဋိဂဏှေ-တဗ္ဗော။ ယောပိ ကသိကမ္မာဒိဟိ ဓနံ သမ္ဘာဝေတ္ဝာ ဇီဝန္တော "နိဓာနံ ဣမိနာ လဒ္ဓ"န္တိ ပေသုညံ ဥပသံဟရိတ္ဝာ ကေနစိ ဗန္ဓာပိတော ဟောတိ၊ တံ တတ္ထေဝ ပဋိဂဏှေယ္ယော နံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပလာယိတ္ဝာ ဂတံ ပန ဂတဋ္ဌာနေ ပဋိဂဏှေယ္ယော ဝဋ္ဋတိ။

၁-အဒ္ဒုဗန္ဓနံ ဝါ (က)

၉၃။ နု **ဘိက္ခဝေ လိခိတကောတိ** ဣတ္ထေ **လိခိတကော** နာမ နကေဝလံ "ယတ္ထ ပဿတိ တတ္ထ ဟန္တမ္ဘော"တိ၊ အထ ခေါ ယော ကောစိ စောရိကံ ဝါ အညံ ဝါ ဂရုံ ရာဇာပရာဓံ ကတ္တာ ပလာတော၊ ရာဇာ စ နံ ပတ္ထေ ဝါ ပေါတ္ထကေ ဝါ "ဣတ္ထန္နာမော ယတ္ထ ဒိဿတိ၊ တတ္ထ ဂဟေတ္တာ မာရေတမ္ဘော"တိ ဝါ, "ဟတ္ထပါဒါနိဿ ဆိန္ဒိတမ္ဘာနိ"တိ ဝါ "ဣတ္ထေကံ နာမ ဒဏ္ဍံ အာဟရာပေ-တမ္ဘော"တိ ဝါ လိခါပေတိ၊ အယံ **လိခိတကော** နာမ၊ သော နု ပဗ္ဗာဇေ-တမ္ဘော။

၉၄။ **ကသာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္ဘော**တိ ဣတ္ထေ ယော ဝစနပေသနာဒီနိ အကရောန္တော ဟညတိ၊ နု သော ကတဒဏ္ဍကမ္ဘော။ ယော ပန ကေဏိယာ ဝါ အညထာ ဝါ ကိဉ္စိ ဂဟေတ္တာ ခါဒိတ္တာ ပုန ဒါတုံ အသက္ကောန္တော "အယမေဝ တေ ဒဏ္ဍော ဟောတု"တိ ကသာဟိ ဟညတိ၊ အယံ ကသာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္ဘော။ သော စ ကသာဟိ ဝါ ဟတော ဟောတု အဒ္ဓဒဏ္ဍကာဒီနံ ဝါ အညတရေန၊ ယာဝ အလ္လဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဝ နု ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ ဝဏ္ဏေ ပန ပါကတိကေ ကတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ သစေ ပန ဇာဏုဟိ ဝါ ကပ္ပရေဟိ ဝါ နာဋ္ဌကေရပါသာဏာဒီဟိ ဝါ ဃာတေတ္တာ မုတ္တော ဟောတိ၊ သရီရေ စဿ ဂဏ္ဍိယော ပညာယန္တိ၊ နု ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ ဖာသုကံ ကတ္တာ ဧဝ ဂဏ္ဍိသု သန္ဓိသိန္ဓာသု ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။

၉၅။ **လက္ခဏာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္ဘော**တိ ဣတ္ထေ ကတဒဏ္ဍကမ္ဘာဝေါ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ဘော။ ယဿ ပန နလာဋေ ဝါ ဥရုအာဒီသု ဝါ တတ္ထေန လောဟေန လက္ခဏံ အာဟတံ ဟောတိ၊ သော သစေ ဘုဇိဿော၊ ယာဝ အလ္လဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဝ နု ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ သစေပိဿ ဝဏ္ဏော ရုဠ္ဟော ဟောန္တိ ဆဝိယာ သမပရိစ္ဆေဒါ၊ လက္ခဏံ နု ပညာယတိ၊ တိမဏ္ဍလဝတ္ထုဿ ဥတ္တရာသင်္ဂေ ကတေ ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ စေ ဟောတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပဋိစ္ဆန္နောကာသေ စေ၊ နု ဝဋ္ဋတိ။

ဣဏာယိကဝတ္ထုကထာ

၉၆။ နု **ဘိက္ခဝေ ဣဏာယိကောတိ** ဣတ္ထေ **ဣဏာယိကော** နာမ ယဿ ပိတိပိတာမဟေဟိ ဝါ ဣဏံ ဂဟိတံ ဟောတိ၊ သယံ ဝါ ဣဏံ ဂဟိတံ ဟောတိ၊ ယံ ဝါ အာထပေတ္တာ[1] မာတာပိတူဟိ ကိဉ္စိ ဂဟိတံ ဟောတိ၊ သော

၁-အာဝါပေတ္တာ (သီ)၊ အာဒ္ဓပေတ္တာ (သျာ၊ က)

တံ ဇရံ ပရေသံ ဓာရေတိတိ ဇရာယိကော။ ယံ ပန အညေ ဥတကာ အာထပေတ္မာ ကိဿ ဂဏ္ဍန္တိ၊ သော နု ဇရာယိကော။ နု ဟိ တေ တံ အာထပေတုံ ဇာသရာ၊ တသ္မာ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဇတရံ နု ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနဿ ဥတိသာလောဟိတာ "မယံ ဒဿာမ၊ ပဗ္ဗာဇေထ နု"န္တိ ဇရံ အတ္တနော ဘာရံ ကရောန္တိ၊ အညော ဝါ ကောစိ တဿ အာစာရသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ "ပဗ္ဗာဇေထ နံ၊ အဟံ ဇရံ ဒဿာမိ''တိ ဝဒတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေသု အသတိ ဘိက္ခုနာ တထာရူပဿ ဥပဋ္ဌာကဿာပိ အာရောစေတဗ္ဗံ "သဟေတုကော သတ္တော ဇရာပလိဗောဓေန နု ပဗ္ဗဇတိ''တိ။ သစေ သော ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေပိ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အတ္ထိ၊ တေ ဒဿာမီတိ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ပန နေဝ ဥတကာဒယော ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ နု အတ္တနော ဓနံ အတ္ထိ၊ "ပဗ္ဗာဇေတ္မာ ဘိက္ခာယ စရိတ္မာ မောစေဿာမိ''တိ ပဗ္ဗာဇေတုံ နု ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ပလာတောပိ အာနေတ္မာ ဒါတဗ္ဗော။ နော စေ ဒေတိ၊ သဗ္ဗံ ဇရံ ဂိဝါ ဟောတိ။ အဇာနိတ္မာ ပဗ္ဗာဇယတော အနာပတ္တိ။ ပဿန္တေန ပန အာနေတ္မာ ဇရာသာမိကာနံ ဒဿေတဗ္ဗော၊ အပဿန္တဿ ဂိဝါ နု ဟောတိ။

သစေ ဇရာယိကော အညံ ဒေသံ ဂန္ဓာ ပုစ္ဆိယမာနောပိ "နာဟံ ကဿစိ ကိဿ ဓာရေမိ''တိ ဝတ္မာ ပဗ္ဗဇတိ၊ ဇရာသာမိကော စ တံ ပရိယေသန္တော တတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ ဒဟရော တံ ဒိသ္မာ ပလာယတိ၊ သော စ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတ္မာ "အယံ ဘန္တေ ကေန ပဗ္ဗာဇိတော၊ မမ ဇေ္ဇကံ နာမ ဓနံ ဂဟေတ္မာ ပလာတော''တိ ဝဒတိ၊ ထေရေန ဝတ္တဗ္ဗံ "မယာ ဥပါသက 'အဏ္ဏော အဟ'န္တိ ဝဒန္တော ပဗ္ဗာဇိတော၊ ကိံ ဒါနိ ကရောမိ၊ ပဿ မေ ပတ္တစီဝရ-မတ္တ''န္တိ။ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။ ပလာတေ ပန ဂိဝါ နု ဟောတိ။

သစေ ပန နံ ထေရဿ သမ္မုခါ ဒိသ္မာ "အယံ မမ ဇရာယိကော''တိ ဝဒတိ၊ "တဝ ဇရာယိကံ တ္မမေ ဇာနာဟိ''တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဧဝမ္ပိ ဂိဝါ နု ဟောတိ။ သစေပိ သော "ပဗ္ဗဇိတော အယံ, ဇဒါနိ ကုဟိံ ဂမိဿတိ''တိ ဝဒတိ၊ ထေရေန "တ္ဝံယေဝ ဇာနာဟိ''တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဧဝမ္ပိဿ ပလာတေ ဂိဝါ နု ဟောတိ။ သစေ ပန ထေရော "ကုဟိံ ဒါနိ အယံ ဂမိဿတိ၊ ဇရေဝ အစ္ဆတ္ဝ''တိ ဝဒတိ၊ သော စေ ပလာယတိ၊ ဂိဝါ ဟောတိ။ သစေ သော သဟေတုကသတ္တော ဟောတိ ဝတ္တသမ္ပန္နော၊ ထေရေန "ဤဒိသော အယ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဇရာသာမိကော စေ သာဓုတိ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ဇရစ္ဆေတံ ကုသလံ။ သစေ ပန "ဥပမ္ပုပမုံ ဒေထာ''တိ ဝဒတိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ အပရေန သမယေန အတိအာရာဓေကော ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ

ဒေထာတိ ဝုတ္တောပိ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ သစေ ပန ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီသု ကုသလော ဟောတိ ဗဟူပကာရော ဘိက္ခူနံ၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ပရိယေသိတ္ဝာပိ ဣဏံ ဒါတဗ္ဗမေဝါတိ။

ဣဏာယိကဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒါသဝတ္ထုကထာ

၉၇။ **နု ဘိက္ခဝေ ဒါသော**တိ ဘဂ္ဂေ စတ္တာရော ဒါသာ အန္တောဇာတော, ဓနက္ကိတော, ကရမရာနီတော, သာမံ ဒါသဗျံ ဥပဂတောတိ။ တတ္ထ အန္တောဇာတော နာမ ဇာတိဒါသော ဃရဒါသိယာ ပုတ္တော။ ဓနက္ကိတော နာမ မာတာပိတူနံ သန္တိကာ ပုတ္တော ဝါ သာမိကာနံ သန္တိကာ ဒါသော ဝါ ဓနံ ဒတ္ဝာ ဒါသစာရိတ္တံ အာရောပေတ္ဝာ ကိတော။ ဧတေ ဒ္ဝေပိ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။ ပဗ္ဗာဇေန္တေန တတ္ထ တတ္ထ စာရိတ္တဝသေန အဒါသံ ကတ္ဝာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။

ကရမရာနီတော နာမ တိရောရဋ္ဌံ ဝိလောပံ ဝါ ကတ္ဝာ ဥပလာပေတ္ဝာ ဝါ တိရောရဋ္ဌတော ဘုဇိဿမာနုသကာနိ အာဟရန္တိ၊ အန္တောရဋ္ဌေယေဝ ဝါ ကတာပရာဓံ ကိဉ္စိ ဂါမံ ရာဇာ "ဝိလုမ္ပထာ"တိ အာဏာပေတိ၊ တတော မာနုသကာနိပိ အာဟရန္တိ။ တတ္ထ သဗ္ဗေ ပုရိသာ ဒါသာ၊ ဣတ္ထိယော ဒါသိယော။ ဝေရ္ဗေါ ကရမရာနီတော ဒါသော ယေဟိ အာနီတော၊ တေသံ သန္တိကေ ဝသန္တော ဝါ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓေါ ဝါ ပုရိသေဟိ ရက္ခိယမာနော ဝါ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပလာယိတ္ဝာ ပန ဂတော ဂတဋ္ဌာနေ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ရညာ တုဋ္ဌေန "ကရမရာနီတကေ မုဉ္စထာ"တိ ဝတ္ဝာ ဝါ သဗ္ဗသာဝေရဏေန ဝါ နယေန ဗန္ဓနာ မောက္ခေ ကတေ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောဝ။

သာမံ ဒါသဗျံ ဥပဂတော နာမ ဇိဝိတဟေတု ဝါ အာရက္ခဟေတု ဝါ "အဟံ တေ ဒါသော"တိ သယမေဝ ဒါသဘာဝံ ဥပဂတော ရာဇုနံ ဟတ္ထိအဿဂေါမဟိံသဂေါပကာဒယော ဝိယ၊ တာဒိသော ဒါသော နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ရညော ဝဏ္ဏဒါသိနံ ပုတ္တာ ဟောန္တိ အမစ္စပုတ္တသဒိသာ၊ တေပိ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။ ဘုဇိဿိတ္ထိယော အသံယတာ ဝဏ္ဏဒါသိဟိ သဒ္ဓိံ ဝိစရန္တိ၊ တာသံ ပုတ္တေ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ သယမေဝ

ပဏ္ဍိ အာရောပေန္တိ၊ နေ ဝန္ဒတိ၊ ဘဒ္ဒိပုတ္တကဂဏ္ဍာဒိနံ[1] ဒါသာပိ တေဟိ အဒိန္နာ နေ ပမ္ဘာဇေတမ္ဘာ။ ဝိဟာရေသု ရာဇူဟိ အာရာမိကဒါသာ နာမ ဒိန္နာ ဟောန္တိ၊ တေပိ ပမ္ဘာဇေတုံ နေ ဝန္ဒတိ၊ ဘုဇိဿေ ပန ဂဟဋ္ဌာ ပမ္ဘာဇေတုံ ဝန္ဒတိ။ မဟာပစ္စရိယံ အန္တောဇာတနေက္ခိတကေ အာနေတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃဿ အာရာမိကေ ဒေမာတိ ဒေန္တိ၊ တက္ကံ သိသေ အာသိတ္တကသဒိသာဝ ဟောန္တိ၊ တေ ပမ္ဘာဇေတုံ ဝန္ဒတိတိ ဝုတ္တံ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန အာရာမိကံ ဒေမာတိ ကပ္ပိယ-ဝေါဟာရေန ဒေန္တိ၊ ယေန ကေနစိ ဝေါဟာရေန ဒိန္နော ဟောတု၊ နေဝ ပမ္ဘာဇေတမ္ဘောတိ ဝုတ္တံ။ ဒုဂ္ဂတမနုဿာ သံဃံ နိဿာယ ဇီဝိဿာမာတိ ဝိဟာရေ ကပ္ပိယကာရကာ ဟောန္တိ၊ ဧတေပိ ပမ္ဘာဇေတုံ ဝန္ဒတိ။ ယဿ မာတာပိတရော ဒါသာ၊ မာတာ ဧဝ ဝါ ဒါသီ၊ ပိတာ အဒါသော၊ တံ ပမ္ဘာဇေတုံ နေ ဝန္ဒတိ။ ယဿ ပန မာတာ အဒါသီ၊ ပိတာ ဒါသော၊ တံ ပမ္ဘာဇေတုံ ဝန္ဒတိ။ ဘိက္ခုဿ ဥတကာ ဝါ ဥပဇ္ဇာကာ ဝါ ဒါသံ ဒေန္တိ ''ဣမံ ပမ္ဘာဇေထ၊ တုမှာကံ ဝေယ္စာဝစ္စံ ကရိဿတိ''တိ၊ အတ္တနော ဝါ ဒါသော အတ္ထိ၊ ဘုဇိဿော ကတော ဝ ပမ္ဘာဇေတမ္ဘော။ သာမိကာ ဒါသံ ဒေန္တိ ''ဣမံ ပမ္ဘာဇေထ၊ သစေ အဘိရမိဿတိ, အဒါသော၊ ဝိဇ္ဇာမိဿတိ စေ, အမှာကံ ဒါသော ဝ ဘဝိဿတိ''တိ၊ အယံ တာဝကာလိကော နာမ၊ တံ ပမ္ဘာဇေတုံ နေ ဝန္ဒတိတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။ နိဿာမိကဒါသော ဟောတိ၊ သောပိ ဘုဇိဿော ကတော ဝ ပမ္ဘာဇေတမ္ဘော။ အဇာနန္တော ပမ္ဘာဇေတ္ဝာ ဝါ ဥပသမ္ပာဒေတ္ဝာ ဝါ ပဏ္ဍာ ဇာနာတိ၊ ဘုဇိဿံ ကာတုမေဝ ဝန္ဒတိ။

ဣမဿ စ အတ္ထဿ ပကာသနတ္ထံ ဣဒံ ဝတ္ထု ဝေဒိတ္ဗံ—ကောဝ ကိရ ကုလဒါသီ ဧကေန သဒ္ဓိံ အနုရာဓပုရာ ပလာယိတ္ဝာ ရောဟဏေ ဝသမာနာ ပုတ္တံ ပဋိလဘိ၊ သော ပမ္ဘဇိတ္ဝာ ဥပသမ္ပန္နကာလေ လဇ္ဇီ ကုက္ကုစ္စကော အဟောသိ။ အထေက-ဒိဝသံ မာတရံ ပုစ္ဆိ "ကိံ ဥပါသိကေ တုမှာကံ ဘာတာ ဝါ ဘာဂိနေယ္ယော ဝါ နတ္ထိ၊ နေ ကဒ္ဓိ ဥတကံ ပဿာမိ''တိ။ တာတ အဟံ အနုရာဓပုရေ ကုလဒါသီ၊ တဝ ပိတရာ သဒ္ဓိံ ပလာယိတ္ဝာ ဣဓ ဝသာမိတိ။ သီလဝါ ဘိက္ခု "အသုဒ္ဓါ ကိရ မေ ပမ္ဘဇ္ဇာ''တိ သံဝေဂံ လဘိတ္ဝာ မာတရံ တဿ ကုလဿ နာမဂေါတ္တံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ အနုရာဓပုရံ အာဂမ္ဘ တဿ ကုလဿ ဃရဒ္ဒါရေ အဋ္ဌာသိ။ ''အတိစ္ဆထ ဘန္တေ''တိ ဝုတ္တေပိ နာတိက္ကမိ၊ တေ အာဂန္ဒ္ဝာ "ကိံ ဘန္တေ''တိ ပုစ္ဆိံသု။ "တုမှာကံ ဣတ္ထန္နာမာ ဒါသီ ပလာတာ အတ္ထိ''တိ။ အတ္ထိ ဘန္တေ။ အဟံ တဿာ ပုတ္တော၊ သစေ မံ တုမှေ အနုဇာနာထ၊ ပမ္ဘဇ္ဇံ လဘာမိ၊ တုမှေ မယ္ဟံ

---

[1]-ဘဒ္ဒိပုတ္တဂဏ္ဍာဒိနံ (သီ)၊ ဘဒ္ဒိပုတ္တကဂဏ္ဍာဒိနံ (သျာ)

သာမိကာတိ။ တေ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဟုတ္ဝာ "သုဋ္ဌု ဘန္တေ တုမှာကံ ပမ္မဇ္ဇာ"တိ တံ ဘုဇိသံ ကတ္ဝာ မဟာဝိဟာရေ ဝသာပေသုံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပရိဇဂ္ဂိံသု။ ထေရော တံ ကုလံ နိဿာယ ဝသမာနောယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတိ။

ဒါသဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကမ္မာရဘဏ္ဍုဝတ္ထုဒီကထာ

၉၇။ **ကမ္မာရဘဏ္ဍု**တိ တုလာဓာရမုဏ္ဍကော သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တော၊ ပဋ္ဌ-သိခေါ တရုဏဒါရကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သံဃံ အပလောကေတုံ ဘဏ္ဍု-ကမ္မာယာ**တိ သံဃံ ဘဏ္ဍုကမ္မတ္ထာယ အာပုစ္ဆိတုံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။ တတ္ထာယံ အာပုစ္ဆနဝိဓိ—သီမာပရိယာပန္နေ ဘိက္ခု သန္ဓိပါတေတ္ဝာ ပမ္မဇ္ဇာ-ပေက္ခံ တတ္ထ နေတ္ဝာ "သံဃံ ဘန္တေ ဣမဿ ဒါရကဿ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆာ-မိ"တိ တိက္ခတ္တုံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ သကိံ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဣတ္ထေ စ ဣမဿ ဒါရကဿ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆာမီတိပိ ဣမဿ သမဏကရဏံ အာပုစ္ဆာမီတိပိ ဣမဿ ပမ္မာဇနံ အာပုစ္ဆာမီတိပိ အယံ သမဏော ဟောတုကာမောတိပိ အယံ ပမ္မဇ္ဇိတုကာမောတိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

သစေ သဘာဂဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဒသ ဝါ ဝိသံ ဝါ တိံသံ ဝါ ဘိက္ခူ ဝသန္တိ ပရိစ္ဆေဒေါ ပညာယတိ၊ တေသံ ဒ္ဋတောကာသံ ဝါ နိသိန္နောကာသံ ဝါ ဂန္ဓွာပိ ပုရိမနယေနေဝ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ပမ္မဇ္ဇာပေက္ခံ ဝိနာဝ ဒဟရဘိက္ခု ဝါ သာမဏေရေ ဝါ ပေသေတ္ဝာပိ "ဧကော ဘန္တေ ပမ္မဇ္ဇာပေက္ခော အတ္ထိ၊ တဿ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆာမာ"တိအာဒိနာ နယေန အာပုစ္ဆာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ကေစိ ဘိက္ခူ သေနာသနံ ဝါ ဂုမ္ဗာဒိနိ ဝါ ပဝိသိတ္ဝာ နိဒ္ဒါယန္တိ ဝါ သမဏမဏ္ဍံ ဝါ ကရောန္တိ၊ အာပုစ္ဆကာ စ ပရိယေသန္တာပိ အဒိသ္ဝာ "သမ္ဘေ အာပုစ္ဆိတာ အမှေဟိ"တိ သညိနော ဟောန္တိ၊ ပမ္မဇ္ဇာ နာမ လဟုကံ ကမ္မံ၊ တသ္မာ ပမ္မဇ္ဇိတော သုပမ္မဇ္ဇိတောဝ၊ ပမ္မာဇေန္တသ္သာပိ အနာပတ္တိ။

သစေ ပန မဟာဝိဟာရော ဟောတိ အနေကဘိက္ခုသဟဿာဝါသော၊ သမ္ဘေ ဘိက္ခု သန္ဓိပါတေတုမ္ပိ ဒုက္ကရံ၊ ပဂေဝ ပဋိပါဋိယာ အာပုစ္ဆိတုံ၊ ခဏ္ဍ-သီမာယံ ဝါ ဌတ္ဝာ နဒိသမုဒ္ဒါဒိနိ ဝါ ဂန္ဓွာ ပမ္မာဇေတဗ္ဗော။ ယော ပန နဝမုဏ္ဍော ဝါ ဟောတိ ဝိဇ္ဇနကော ဝါ နိဂ္ဂုဏ္ဍာဒိသု အညတရော ဝါ

ဒွဂ်ိလကေသော ဝါ ဒိုနဒွဂ်ိလကေသော ဝါ၊ တဿ ကေသဗ္ဗေဒနကိစ္စံ နတ္ထိ။ တသ္မာ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အနာပုစ္ဆိတ္ဝာပိ တာဒိသံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒွဂ်ိလာ-တိရိတ္ထကေသော ပန ယော ဟောတိ အန္ဓမသော ဧကသိခါမတ္တမေရောပိ၊ သော ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာပုစ္ဆိတ္ဝာဝ ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ **ဥပါလိဝတ္ထု** မဟာဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တနယမေဝ။

၁၀၀။ **အဟိဝါတကရောဂေနာ**တိ မာရိဗျာဓိနာ[1]။ ယတ္ထ ဟိ သော ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ကုလံ ဒ္ဝိပဒစတုပ္ပဒံ သမ္ဗံ နသတိ၊ ယော ဘိတ္တိ ဝါ ဆဒနံ ဝါ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ပလာယတိ၊ တိရောဂါမာဒိဂတော ဝါ ဟောတိ၊ သော မုစ္စတိ။ တထာ စေတ္ထ ပိတာပုတ္တာ မုစ္စိံသု။ တေန ဝုတ္တံ "ပိတာပုတ္တကာ သေသာ ဟောန္တိ"တိ။

ကာကုန္ဒေပကန္တိ ယော ဝါမဟတ္ထေန လေဠုံ ဂဟေတ္ဝာ နိသိန္နော သကုဏော်တိ အာဂတာဂတေ ကာကေ ဥဒ္ဒါပေတ္ဝာ ပုရတော နိက္ခိတ္တံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတုံ၊ အယံ ကာကုန္ဒေပကော နာမ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၀၂။ **ဗုတ္ထရော**တိ အပ္ပမတ္ထကော၊ ကတိပါဟမေဝ ဝါသော ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။

၁၀၃။ **ဩဂဏေနာ**တိ ပရိဟီနဂဏေန၊ အပ္ပမတ္ထကေန ဘိက္ခုသံဃေနာတိ အတ္ထော။ **အဗျတ္တေန ယာဝဇီဝ**န္တိ ဣတ္ထေ သစာယံ ဝုဗုတရံ အာစရိယံ နလဘတိ၊ ဥပသမ္ပဒါယ သင္ဌိဝသော ဝါ သတ္ထတိဝသော ဝါ ဟောတု၊ နဝက-တရသာပိ ဗျတ္တသ သန္တိကေ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတ္ဝာ အဠလိံ ပဂ္ဂဟေတ္ဝာ "အာစရိယော မေ အာဝုသော ဟောတိ၊ အာယသ္မတော နိဿာယ ဝစ္ဆာမိ"တိ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္ဝာ နိသယော ဂဟေတဗ္ဗော ဝ။ ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆနေနာပိ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတ္ဝာ အဠလိံ ပဂ္ဂဟေတ္ဝာ "ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆာမိ အာစရိယာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သေ နယော သမ္ဗအာပုစ္ဆနေသု။ ပဠုကဆက္ကေသု စေတ္ထ ယတ္ထကံ သုတံ နိဿယမုတ္တကဿ ဣစ္ဆိတမ္ဗံ၊ တံ ဘိက္ခုနော-ဝါဒကဝတ္ထုနာယံ ဝုတ္တံ၊ တဿ နတ္ထိတာယ စ **အပ္ပဿုတော**, အတ္ထိတာယ စ **ဗဟုဿုတော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

---

[1]-မာရဗျာဓိနာ (သျှာ)

ရာဟုလဝတ္ထုကထာ

၁၀၅။ ယေန ကပိလဝတ္ထု တေန စာရိကံ ပက္ကာမီတိ ဣတ္ထေ အယံ အနုပုဗ္ဗီကထာ—သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ ကိရ ဗောဓိသတ္တသ္သ အဘိနိက္ခမန-ဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ "မမ ပုတ္တော ဇုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီတိ နိက္ခန္တော၊ ဇာတော နု ခေါ ဇုဒ္ဓေါ"တိ ပဝတ္တိသဝနဋ္ဌံ ဩဟိတသောတော၀ ဝိဟရတိ။ သော ဘဂဝတော ပဓာနစရိယဿ သမ္ဘောဓိဿ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနာဒီနိ စ သုဏန္တော "ဣဒါနိ ကိရ မေ ပုတ္တော ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတီ"တိ သုတ္တာ ဧကံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ "အဟံ တာတ ဝုဏ္ဏော မဟလ္လကော၊ သာဓု မေ ဇီ၀န္တသ္သေ၀ ပုတ္တံ ဒဿေဟိ"တိ။ သော "သာဓု"တိ ပဋိဿုဏိတ္တာ ပုရိသ-သဟဿပရိ၀ါရော ရာဇဂဟံ ဂန္တ္ဝာ ဘဂဝတော ပါဒေ ဝန္ဒိတ္တာ နိသီဒိ။ အထဿ ဘဂဝါ ဓမ္မကထံ ကထေသိ၊ သော ပသီဒိတ္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇတ္ထေ ဥပသမ္ပဒဉ္စ ယာစိ။ တတော နံ ဘဂဝါ ဧဟိဘိက္ခုဥပသမ္ပဒါယ ဥပသမ္ပာဒေသိ၊ သော သပရိသော အရဟတ္တံ ပတ္တာ တတ္ထေ၀ ဖလသမာပတ္တိသုခံ အနုဘ၀မာနော ဝိဟာသိ။ ရာဇာ တေနေ၀ ဥပါယေန အ၀ရေပိ အဋ္ဌ ဒူတေ ပဟိဏိ၊ တေပိ သဗ္ဗေ သပရိသာ တထေ၀ အရဟတ္တံ ပတ္တာ တတ္ထေ၀ ဝိဟရိံသု။ "ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန တေ နာ၀ဋ္ဌန္တိ"တိ ရညော ကောစိ ပ၀တ္တိမတ္တမ္ပိ အာရောစေန္တော နတ္ထိ။

အထ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ ဧကဒိ၀သံ[1]ဇာတံ ကာဠဥဒါယိံ နာမ အမစ္စံ ပဟိဏိတုကာမော ပုရိမနယေနေ၀ ယာစိ၊ သော "သစေ အဟံ ပဗ္ဗဇိတုံ လဘာမိ၊ ဒဿေဿာမိ"တိ အာဟ။ တံ ရာဇာ "ပဗ္ဗဇိတ္တာပိ မေ ပုတ္တံ ဒဿေဟိ"တိ ပဟိဏိ၊ သောပိ ပုရိသသဟဿပရိ၀ါရော ဂန္တ္ဝာ တထေ၀ သပရိ၀ါရော အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သော ဧကဒိ၀သံ သမ္ဘတေသု သဗ္ဗသဿေသု ဝိဿဋ္ဌကမ္မန္တေသု ဇနပဒမနုဿေသု ပုပ္ဖိတေသု ထလဇဇလဇပုပ္ဖေသု ပဋိပဇ္ဇ-နက္ခမေ မဂ္ဂေ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္တာ သဒ္ဓိမတ္တာဟိ ဂါထာဟိ ဂမနဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏေသိ။ ဘဂဝါ "ကိမေတ"န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ တုမ္ဟာကံ ပိတာ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ "မဟလ္လကောမှိ, ဇီ၀န္တသ္သေ၀ မေ ပုတ္တံ ဒဿေဟိ"တိ မံ ပေသေသိ၊ သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဥဘတကာနံ သင်္ဂဟံ ကရောတု၊ ကာလော စာရိကံ ပက္ကမိတုန္တိ။ တေန ဟိ သံဃသ္သ အာရောစေဟိ၊ ဘိက္ခု ဂမိယ၀တ္တံ ပူရေဿန္တိတိ။ "သာဓု ဘန္တေ"တိ ထေရော တတ္ထ အကာသိ။ ဘဂဝါ အင်္ဂမဂ၀ေါသိနံ ကုလပုတ္တာနံ ဒသဟိ သဟဿေဟိ ကပိလ၀တ္ထု၀ါသိနံ ဒသဟိတိ သဗ္ဗေဟေ၀

---

[1]-ဧကဒိ၀သေ ဇာတံ (သီ၊ သျာ)

ဝိသတိသဟဿေဟိ ခီဏာသဝေဟိ ပရိဝုတော ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတ္မာ ရာဇဂဟတော သဠ္ဒယောဇနိကံ ကပိလဝတ္ထုံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ယောဇနံ ဂစ္ဆန္တော ဒ္ဝိဟိ မာသေဟိ ပါပုဏိဿာမီတိ အတုရိတစာရိကံ ပက္ကာမိ။ တေန ဝုတ္တံ "ယေန ကပိလဝတ္ထု တေန စာရိကံ ပက္ကာမီ"တိ။

ဧဝံ ပက္ကန္တေ စ ဘဂဝတိ ဥဒါယိတ္ထေရော နိက္ခန္တဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇသ္သ ဂေဟေ ဘတ္တကိစ္စံ ကရောတိ။ ရာဇာ ထေရံ ပရိဝိသိတ္မာ ပတ္တံ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန ဥဗ္ဗဋ္ဋေတ္မာ ဥတ္တမဘောဇနဿ ပူရေတ္မာ "ဘဂဝတော ဒေဟိ"တိ ထေရဿ ဟတ္ထေ ဒ္ဒပေတိ။ ထေရောပိ တထေဝ ကရောတိ။ ဣတိ ဘဂဝါ အန္တေ ရာမဏ္ဍေ ရညော ယေဝ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိ။ ထေရောပိ စ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ရညော အာရောစေတိ "အဇ္ဇ ဘဂဝါ ဇ္ဇေကံ အာဂတော"တိ၊ ဗုဒ္ဓဂုဏပဋိသံယုတ္တာယ စ ကထာယ သာကိယာနံ ဘဂဝတိ သဒ္ဓံ ဥပ္ပါဒေသိ။ တေနေဝ နံ ဘဂဝါ "ဇေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ကုလပ္ပသာဒကာနံ ယဒိဒံ ကာဠုဒါယီ"တိ ဇေဒဂ္ဂေ ဌပေသိ။

သာကိယာပိ ခေါ အနုပုတ္တေ ဘဂဝတိ "အမှာကံ ဥတ္တိသေဋ္ဌံ ပဿိဿာ-မာ"တိ သန္နိပတိတ္မာ ဘဂဝတော ဝသနဋ္ဌာနံ ဝိမံသမာနာ နိဂ္ဂြောဓသက္ကသ္သ အာရာမော ရမဏီယောတိ သလ္လက္ခေတ္မာ တတ္ထ သဗ္ဗံ ပဋိဇဂ္ဂနဝိဓိံ ကာရေတ္မာ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟတ္ထာ ပစ္ဆုဂ္ဂမနံ ကရောန္တာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတေ ဒဟရဒဟရေ နာဂရိကဒါရကေ စ ဒါရိကာယော စ ပဌမံ ပဟိဏိံသု၊ တတော ရာဇကုမာရေ စ ရာဇကုမာရိကာယော စ တေသံ အနန္တရာ သာမံ ဂန္တာ ဂန္ဓပုပ္ဖစုဏ္ဏာဒိဟိ ပူဇယမာနာ ဘဂဝန္တံ ဂဟေတ္မာ နိဂ္ဂြောဓာရာမမေဝ အဂမံသု။ တတြ ဘဂဝါ ဝိသတိသဟဿခီဏာသဝပရိဝုတော ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ။ သာကိယာ မာနဇာတိကာ မာနထဒ္ဓါ၊ တေ "သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော အမှေဟိ ဒဟရတရော၊ အမှာကံ ကနိဋ္ဌော, ဘာဂိနေယ္ယော, ပုတ္တော, နတ္တာ"တိ စိန္တေတ္မာ ဒဟရဒဟရေ ရာဇကုမာရေ အာဟံသု "တုမှေ ဝန္ဒထ၊ မယံ တုမှာကံ ပိဋ္ဌိတော နိသီ-ဒိဿာမာ"တိ။

တေသု ဧဝံ နိသိန္နေသု ဘဂဝါ တေသံ အဇ္ဈာသယံ ဩလောကေတ္မာ "နမံ ဥတ္တိ ဝန္ဒန္တိ၊ ဟန္ဒ နေ[1] ဝန္ဒာပယိဿာမိ"တိ အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္မာ ဝုဋ္ဌာယ ဣဒ္ဓိယာ အာကာသံ အဇ္ဈုဂ္ဂန္တ္မာ တေသံ သီသေ ပါဒပံသုံ

၁-ဟန္ဒ ဒါနိ တေ (သီ၊ သျာ)

သြကိရမာနော ဝိယ ကဏ္ဍမ္ဗူလေ[1] ယမကပါဋိဟာရိယသဒိသံ ပါဋိဟာရိယ-မကာသိ။ ရာဇာ တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသ္မာ အာဟ—"ဘဂဝါ တုမှာကံ မဂ်လဒိဝသေ ဗြာဟ္မဏာသ[2] ဝန္ဒနတ္ထံ ဥပနိတာနံ ပါဒေ ဝေါ ပရိဝတ္တိကွာ ဗြာဟ္မဏာသ မတ္ထကေ ပတိဋ္ဌိတေ ဒိသ္မာပိ အဟံ တုမ္ဟေ ဝန္ဒိံ၊ အယံ မေ ပဌမဝန္ဒနာ။ ဝပ္ပမဂ်ล-ဒိဝသေ ဇမ္ဗုစ္ဆာယာယ သိရိသယနေ နိပန္နာနံ ဝေါ ဇမ္ဗုစ္ဆာယာယ အပရိဝတ္တနံ ဒိသ္မာပိ ပါဒေ ဝန္ဒိံ၊ အယံ မေ ဒုတိယဝန္ဒနာ။ ဇုဒါနိ ဇုမံ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ပါဋိဟာရိယံ ဒိသ္မာပိ တုမှာကံ ပါဒေ ဝန္ဒာမိ၊ အယံ မေ တတိယဝန္ဒနာ"တိ။

သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇေန ပန ဝန္ဒိတေ ဘဂဝတိ အဝန္ဒိတ္မာ ဋ္ဌိတော နာမ ကေသာကိယောပိ နာဟောသိ၊ သမ္ဗေယ်ဝ ဝန္ဒိံသု။ ဇုတိ ဘဂဝါ ဉာတယော ဝန္ဒာပေတ္မာ အာကာသတော သြရယ် ပညတ္တော အာသနေ နိသီဒိ။ နိသိန္နေ ဘဂဝတိ သိခါပ္ပတ္တော ဉာတိသမာဂမော အဟောသိ၊ သမ္ဗေ ကေဋ္ဌါ သန္နိပတိံသု။ တဒေတာ မဟာမေဃော ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿိ၊ တမ္ဗဝဏ္ဏမုဒကံ ဟေဋ္ဌာ ဝိရဝန္တံ ဂဏ္ဍတိ။ ကာသစိ သဏ္ဍိရေ ကေဝိန္ဒုမတ္တမ္ပိ နပတတိ၊ တံ ဒိသ္မာ သမ္ဗေ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတဇာတာ အဟေသုံ။ ဘဂဝါ "နု ဇုဒါနေဝ မယ်ံ ဉာတိ-သမာဂမေ ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿတိ၊ အတိတေပိ ဝဿီ"တိ ဇုမိဿာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဝေဿန္တရဇာတကံ ကထေသိ။ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္မာ သမ္ဗေ ဥဋ္ဌာယ ဝန္ဒိတ္မာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္မာ ပက္ကမိံသု။ ဧကောပိ ရာဇာ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ "သ္မေ အမှာကံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ"တိ ဝတ္မာ ဂတော နာမ နတ္ထိ။

ဘဂဝါ ဒုတိယဒိဝသေ ဝိသတိဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရော ကပိလဝတ္ထုံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ၊ နု ကောစိ ပစ္ဆုဂ္ဂန္ဒာ နိမန္တေသိ ဝါ ပတ္တံ ဝါ အဂ္ဂဟေသိ။ ဘဂဝါ ဇုန္ဒခိလေ ဋ္ဌိတော အာဝဇ္ဇေသိ "ကထံ နု ခေါ ပုဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ကုလနဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရိံသု၊ ကိံ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဇုသရဇနာနံ ဃရာနိ အဂမံသု၊ ဥဒါဟု သဗ္ဗဒါနစာရိကံ စရိံသူ"တိ။ တတော ကေဘုဒ္ဓသပိ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဂမနံ အဒိသ္မာ "မယာပိ ဇုဒါနိ အသမေဝ ဝံသော အယံ ပဝေဏီ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အာယတိဋ္ဌ မေ သာဝကာပိ မမေဝ အနုသိက္ခန္တာ ပိဏ္ဍစာရိယဝတ္တံ ပူရေဿန္တိ"တိ ကောဋ္ဌိယံ နိဝိဋ္ဌဂေဟတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗဒါနိ ပိဏ္ဍာယ စရတိ။ "အယ္ယော ကိရ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော ပိဏ္ဍာယ စရတိ"တိ စတုဘူမကာဒိသု ပါသာဒေသု သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတ္မာ မဟာဇနော ဒဿနဗျာဝဋော အဟောသိ။ ရာဟုလ-မာတာပိ ဒေဝီ "အယျပုတ္တော ကိရ ဇုမသ္မိံယေဝ နဂရေ မဟတာ

---

[1] ဂဏ္ဍမ္ဗမ္ဗူလေ (သီ)၊ ဂဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမ္ဗူလေ (သျာ) [2] ဗြာဟ္မဏာနံ (က)

ရာဇာနုဘာဝေန သုဝဏ္ဏသိဝိကာဒီဟိ ဝိစရိတ္မာ ဣဒါနိ ကေသမဿုံ ဩဟာ-ရေတ္မာ ကာသာယဝတ္ထဝသနော ကပါလဟတ္ထော ပိဏ္ဍာယ စရတိ၊ သောဘတိ နု ခေါ နော ဝါ"တိ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတ္မာ ဩလောကယမာနာ ဘဂဝန္တံ နာနာ-ဝိရာဂသမုဇ္ဇလာယ သရီရပ္ပဘာယ နဂရဝီထိယော ဩဘာသေတ္မာ ဗုဒ္ဓသိရိယာ ဝိရောစမာနံ ဒိသ္မာ ဥဏ္ဏိသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပါဒတလာ နရသီဟဂါထာဟိ နာမ အဋ္ဌဟိ ဂါထာဟိ အဘိတ္ထဝိတ္မာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တ္မာ "တုမှာကံ ပုတ္တော ပိဏ္ဍာယ စရတိ"တိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ သံဝိဂ္ဂဟဒယော ဟတ္ထေန သာဋကံ သဏ္ဌာပယမာနော တုရိတတုရိတံ နိက္ခမိတ္မာ ဝေဂေန ဂန္တ္မာ ဘဂဝတော ပုရတော ဌတ္မာ အာဟ "ကိံ ဘန္တေ အမှေ လဇ္ဇာပေထ၊ ကိမတ္ထံ ပိဏ္ဍာယ စရထ၊ ကိं ဇေ္ဇကာနံ ဘိက္ခူနံ နု သက္ကာ ဘတ္တံ လဒ္ဓုန္တိ ဧဝံသညိနော အဟုဝတ္ထာ"တိ။ ဝံသစာရိတ္တမေတံ မဟာရာဇ အမှာကန္တိ။ နနု ဘန္တေ အမှာကံ မဟာသမ္မတခတ္တိယဝံသော နာမ ဝံသော၊ တတ္ထ စ ဇေ္ဇကေ-ယောပိ ဘိက္ခာစာရော နာမ နတ္ထိတိ။ အယံ မဟာရာဇ ဝံသော နာမ တဝ ဝံသော၊ အမှာကံ ပန ဗုဒ္ဓဝံသော ဝံသော နာမ၊ သမ္ဗုဗုဒ္ဓါ စ ပိဏ္ဍစာရိကာ အဟေသုန္တိ အန္တရဝီထိယံ ဌိတောဝ—

"ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယ္ယ၊ ဓမ္မံ သုစရိတံ စရေ။
ဓမ္မစာရိ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမ္မှိ စာ"တိ—

ဣမံ ဂါထမာဟ။ ဂါထာပရိယောသာနေ ရာဇာ သောတာပတ္တိဖလံ သစ္ဆာကာသိ။

"ဓမ္မံ စရေ သုစရိတံ၊ နနံ ဒုစ္စရိတံ စရေ။
ဓမ္မစာရိ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမ္မှိ စာ"တိ—

ဣမံ ပန ဂါထံ သုတ္မာ သကဒါဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ဓမ္မပါလဇာတကံ သုတ္မာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ၊ မရဏသမယေ သေတစ္ဆတ္တသ ဟေဋ္ဌာ သိရိသယနေ နိပန္နောယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အရညဝါသေန ပဓာနာ-နုယောဂကိစ္စံ ရညော နာဟောသိ။

သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌ သစ္ဆိကတ္မာ ဧဝ ပန ဘဂဝတော ပတ္တံ ဂဟေတ္မာ သပရိသံ ဘဂဝန္တံ မဟာပါသာဒံ အာရောပေတ္မာ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန ပရိဝိသိ။ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သဗ္ဗံ ဇုတ္တာဂါရံ အာဂန္တ္မာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိ ဌပေတ္မာ ရာဟုလမာတရံ။ သာ ပန "ဂစ္ဆ အယျပုတ္တံ ဝန္ဒာဟိ"တိ ပရိဇနေန ဝုစ္စမာနာပိ "သစေ မယံ ဂဏ္ဍော အတ္ထိ၊ သယမေဝ အယျပုတ္တော

အာဂမိဿတိ၊ အာဂတံ နံ ဝန္ဒိဿာမီ''တိ ဝတ္တာ နှ အဂမာသိ။ အထ ဘဂဝါ ရာဇာနံ ပတ္တံ ဂါဟာပေတ္တာ ဒ္ဝိဟိ အဂ္ဂသာဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ရာဇဂိတာယ သိရိဂဗ္ဘံ ဂန္ဓာ ''ရာဇဂိတာ ယထာရုစိယာ ဝန္ဒမာနာ နှ ကိဠ္ဠ ဝတ္တမ္ဘာ''တိ ဝတ္တာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသိဒိ၊ သာ ဝေဂေန အာဂန္ဓာ ဂေါပ္ပကေသု ဂဟေတ္တာ ပါဒပိဋ္ဌိယံ သီသံ ပရိဝတ္တေတ္တာ ပရိဝတ္တေတ္တာ ယထာဗ္ဗာသယံ ဝန္ဒိ။

ရာဇာ ရာဇဂိတာယ ဘဂဝတိ သိနေဟဗဟုမာနာဒိဂုဏာသမ္ပတ္တိံ ကထေသိ။ ဘဂဝါ ''အနန္တရိယံ မဟာရာဇ ယံ ဇ္ဇဒါနိ ပရိပက္ကေ ဉာဏေ တယာ ရက္ခိယမာနာ ရာဇဂိတာ အတ္တာနံ ရက္ခိ၊ သာ ပုဗ္ဗေ အနာရက္ခာ ပဗ္ဗတပါဒေ ဝိစရမာနာ အပရိပက္ကေ ဉာဏေ အတ္တာနံ ရက္ခိ''တိ ဝတ္တာ စန္ဒကိန္နရိဇာတကံ ကထေသိ။

တံဒိဝသမေဝ စ နန္ဒရာဇကုမာရဿ ကေသဝိဿဇ္ဇနံ ပဋ္ဌဗန္ဓော ဃရမဂ်လံ အာဝါဟမဂ်လံ ဆတ္တမဂ်လန္တိ ပဉ္စ မဟာမဂ်လာနိ ဟောန္တိ။ ဘဂဝါ နန္ဒံ ပတ္တံ ဂါဟာပေတ္တာ မဂ်လံ ဝတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ ဇနပဒကလ္ယာဏီ ကုမာရီ. ဂန္ဓဗ္ဗဉ္စ ဒိသ္မာ ''တုဝဋ္ဌံ ခေါ အယျပုတ္တ အာဂစ္ဆေယျာသီ''တိ ဝတ္တာ ဂိဝံ ပသာရေတ္တာ ဩလောကေသိ။ သောပိ ဘဂဝန္တံ ''ပတ္တံ ဂဏှထာ''တိ ဝတ္တုံ အဝိသဟမာနော ဝိဟာရံယေဝ အဂမာသိ။ တံ အနိဋ္ဌမာနံယေဝ ဘဂဝါ ပဋ္ဌာဇေသိ။ ဇ္ဇတိ ဘဂဝါ ကပိလပုရံ အာဂန္ဓာ ဒုတိယဒိဝသေ နန္ဒံ ပဋ္ဌာဇေသိ။

သတ္တမေ ဒိဝသေ ရာဟုလမာတာ ကုမာရံ အလင်္ကရိတ္တာ ဘဂဝတော သန္တိကံ ပေသေသိ ''ပဿ တာတ ဧတံ ဝိသတိသဟဿသမဏ္ဍပရိဝုတံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဗြဟ္မရူပဝဏ္ဏံ သမဏံ၊ အယံ တေ ပိတာ၊ ဧတဿ မဟန္တာ နိဓယော အဟောသုံ၊ တျဿ နိက္ခမနတော ပဋ္ဌာယ နှ ပဿာမ၊ ဂစ္ဆ နံ ဒါယဇ္ဇံ ယာစ 'အဟံ တာတ ကုမာရော ဆတ္တံ ဥဿာပေတ္တာ စက္ကဝတ္တိ ဘဝိဿာမိ၊ ဓနေန မေ အတ္ထော၊ ဓနံ မေ ဒေဟိ၊ သာမိကော ဟိ ပုတ္တော ပိတုသန္တကဿ'တိ''။ ရာဟုလကုမာရော ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္ဓာဝ ပိတုသိနေဟံ[1] ပဋိလဘိတ္တာ ဟဋ္ဌစိတ္တော ''သုခါ တေ သမဏ ဆာယာ''တိ ဝတ္တာ အညမ္မိ ဗဟုံ အတ္တနော အနုရူပံ ဝဒန္တော အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝါ ကတဘတ္တကိစ္စော အနုမောဒနံ ကတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ ကုမာရောပိ ''ဒါယဇ္ဇံ မေ သမဏ ဒေဟိ၊ ဒါယဇ္ဇံ မေ သမဏ ဒေဟိ''တိ ဘဂဝန္တံ အနုဗန္ဓိ။ တေန ဝုတ္တံ ''အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန ကပိလဝတ္ထု။ ပ။ ဒါယဇ္ဇံ မေ သမဏ ဒေဟိ''တိ။

၁-ပိတိသိနေဟံ (က)

အထ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိတိ ဘဂဝါ ကုမာရံ နိဝတ္တာပေသိ၊ ပရိဇနောပိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တံ နိဝတ္တေတုံ နဝိသဟတိ။ အထ အာရာမံ ဂန္ဒာ "ယံ အယံ ပိတုသန္တကံ ဓနံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဝဋ္ဋာနုဂတံ သဝိဿာတကံ၊ ဟန္ဒဿ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပဋ္ဌိလဒ္ဓံ သတ္တဝိဓံ အရိယဓနံ ဒေမိ၊ လောကုတ္တရဒါယဇ္ဇဿ နံ သာမိကံ ကရောမိ"တိ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ။ အာမန္တေတ္တာ စ ပနာဟ "တေန ဟိ. တွံ သာရိပုတ္တ ရာဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေဟိ"တိ။ ယသ္မာ အယံ ဒါယဇ္ဇံ ယာစတိ၊ တသ္မာ နံ လောကုတ္တရဒါယဇ္ဇပဋ္ဌိလာဘာယ ပဗ္ဗာဇေဟိတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ ယာ သာ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ အနုညာတာ၊ တတော ယသ္မာ ဥပသမ္ပဒံ ပဋိက္ခိပိတ္တာ ဂရုဘာဝေ ဌပေတ္တာ ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန ဥပသမ္ပဒါ အနုညာတာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန နေဝ ပဋိက္ခိတ္တာ နဝ ပုန အနုညာတာ၊ တသ္မာ အနာဂတေ ဘိက္ခူနံ ဝိမတိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ "အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ ပုဗ္ဗေ ဥပသမ္ပဒဿဒိသာ၊ ကိံ နု ခေါ ဣဒါနိပိ ဥပသမ္ပဒါ ဝိယ ကမ္မဝါစာယ ဧဝ ကတ္တဗ္ဗာ၊ ဥဒါဟု သရဏဂမနေဟိ"တိ။ ဣမဉ္စ ပနတ္ထံ ဝိဒိတ္တာ ဘဂဝါ ပုန တိဟိ သရဏဂမနေဟိ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနိတုကာမော၊ တသ္မာ ဓမ္မသေနာပတိ တံ ဘဂဝတော အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတ္တာ ဘဂဝန္တံ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာပေတုကာမော အာဟ **ကထာဟံ ဘန္တေ ရာဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေမီ**တိ။

အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ရာဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသိတိ ကုမာရဿ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ကေသေ ဆိန္ဒိတ္တာ ကာသာယာနိ ဒတ္တာ သရဏာနိ အဒါသိ၊ မဟာကဿပတ္ထေရော ဩဝါဒါစရိယော အဟောသိ။ ယသ္မာ ပန ဥပဇ္ဈာယမူလကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ၊ ဥပဇ္ဈာယော၀ တတ္ထ ဣဿရော, နဝ အာစရိယော၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ "အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ရာဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသိ"တိ။

ဧဝံ "ကုမာရော ပဗ္ဗဇိတော"တိ သုတ္တာ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေန ဟဒယေန **အထ ခေါ် သုဒ္ဓေါဒနော သက္ကော**တိ သမ္ဗဒ္ဓံ. ဝတ္တမ္ဗဒ္ဓံ။ တတ္ထ ယသ္မာ ဥဇ္ဇာစရိယာယ ဇိ၀တော ပဗ္ဗဇိတဿ အဝိသေသေန "ဝရံ ယာစာမိ"တိ ဝုတ္တော ယာစဿုတိ ဝစနံ အပ္ပတိရူပံ၊ နဝ စ ဗုဒ္ဓါနံ အာစိဏ္ဏံ၊ တသ္မာ "အတိက္ကန္တဝရာ ခေါ ဂေါတမ တထာဂတာ"တိ ဝုတ္တံ။ **ယဒ္ဓ ဘန္တေ ကပ္ပတိ၊ ယဒ္ဓ အနဝဇ္ဇန္တိ** ယံ တုမှာကမ္ပေ ဒါတုံ ကပ္ပတိ၊ အနဝဇ္ဇဥ္စ ဟောတိ၊ မမ စ သမ္ပဋ္ဌိတ္ထနပစ္စယာ ဝိညူဟိ နဝ ဂရဟိတမ္ဗံ၊ တံ ယာစာမိတိ အတ္ထော။ **တထာ နန္ဒေ အဓိမတ္တံ**

ရာဟုလေတိ ယထေဝ ကိရ ဗောဓိသတ္တံ၊ ဧवं နန္ဒမ္ပိ ရာဟုလမ္ပိ မဂ်လဒိဝသေ နေမိတ္တကာ စက္ကဝတ္တိ ဘဝိဿတီတိ ဗျာကရိံသု။ အထ ရာဇာ ပုတ္တဿ စက္ကဝတ္တိသိရိံ ပဿိဿာမီတိ ဥဿာဟဇာတော ဘဂဝတော ပမ္ဘဏ္ဍာယ မဟန္တံ ဋ္ဌာနဝိဿာတံ ပါပုဏိ။ တတော နန္ဒဿ စက္ကဝတ္တိသိရိံ ပဿိဿာမီတိ ဥဿာဟံ ဇနေသိ၊ တမ္ပိ ဘဂဝါ ပမ္ဘာဇေသိ။ ဋ္ဌတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ အဓိဝါသေတ္မာ ဋ္ဌဒါနိ ရာဟုလဿ စက္ကဝတ္တိသိရိံ ပဿိဿာမီတိ ဥဿာဟံ ဇနေသိ၊ တမ္ပိ ဘဂဝါ ပမ္ဘာဇေသိ။ တေနဿ ဋ္ဌဒါနိ ကုလဝံသောပိ ပစ္ဆိန္နော၊ ကုတော စက္ကဝတ္တိသိရိတိ အဓိကတရံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တေန ဝုတ္တံ "တထာ နန္ဒေ အဓိမတ္တံ ရာဟုလေ"တိ။ ရညော ပန ဋ္ဌတော ပစ္ဆာ အနာဂါမိဖလပ္ပတ္တိ ဝေဒိတမ္ဘာ။

သာဓု ဘန္တေ အယ္ယာတိ ဋ္ဌဒံ ကသ္မာ အာဟ၊ သော ကိရ စိန္တေသိ "ယတ္ထြ ဟိ နာမ အဟမ္ပိ ဗုဒ္ဓမာမကော ဓမ္မမာမကော သံဃမာမကော သမာနော အတ္တနော ပိယတရပုတ္တေ ပမ္ဘာဇိယမာနေ ဥတ္တိဝိယောဂဒုက္ခံ အဓိဝါသေတုံ နိ သက္ကောမိ၊ အညေ ဇနာ ပုတ္တနတ္တကေသု ပမ္ဘာဇိတေသု ကထံ အဓိဝါသေယ္ယုန္တိ၊ တသ္မာ အညေသမ္ပိ တာဝ ဝေရုပံ ဒုက္ခံ မာ အဟောသီ"တိ အာဟ။ ဘဂဝါ "သာသနေ နိယ္ယာနိကကာရဏံ ရာဇာ ဝဒတီ"တိ ဓမ္မကထံ ကတ္မာ နု **ဘိက္ခဝေ အနုညာတောမ္ဟိ မာတာပိတူဟိ ပုတ္တော ပမ္ဘာဇေတဗ္ဗော**တိ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ။

တတ္ထ **မာတာပိတူဟီ**တိ ဇနနီဇနကေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေ ဒွေ အတ္ထိ၊ ဒွေပိ အာပုစ္ဆိတမ္ဘာ။ သစေ ပိတာ မတော မာတာ ဝါ၊ ယော ဇီဝတိ၊ သော အာပုစ္ဆိတမ္ဘော။ ပမ္ဘဇိတာပိ အာပုစ္ဆိတမ္ဘာဝ။ အာပုစ္ဆန္တေန သယံ ဝါ ဂန္တ္မာ အာပုစ္ဆိတမ္ဘံ၊ အညော ဝါ ပေသေတမ္ဘော၊ သော ဇဝ ဝါ ပေသေတမ္ဘော "ဂစ္ဆ မာတာပိတရော အာပုစ္ဆိတ္မာ ဟေ"တိ။ သစေ "အနုညာတောမ္ဟိ"တိ ဝဒတိ၊ သဒ္ဒဟန္တေန ပမ္ဘာဇေတမ္ဘော။ ပိတာ သယံ ပမ္ဘဇိတော ပုတ္တမ္ပိ ပမ္ဘာဇေတုကာမော ဟောတိ၊ မာတရံ အာပုစ္ဆိတ္မာဝ ပမ္ဘာဇေတု။ မာတာ ဝါ ဓီတရံ ပမ္ဘာဇေတုကာမာ၊ ပိတရံ အာပုစ္ဆိတ္မာဝ ပမ္ဘာဇေတု။ ပိတာ ပုတ္တ-ဒါရေန အနတ္ထိကော ပလာယိ၊ မာတာ "ဋ္ဌမံ ပမ္ဘာဇေထာ"တိ ပုတ္တံ ဘိက္ခု॥နံ ဒေတိ၊ "ပိတာဿ ကုဟိ"န္တိ ဝုတ္တေ "စိတ္တကေဋ္ဌိယံ ကိဋ္ဌိတုံ ပလာတော"တိ ဝဒတိ၊ တံ ပမ္ဘာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မာတာ ကေနစိ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ပလာတာ ဟောတိ၊ ပိတာ ပန "ပမ္ဘာဇေထာ"တိ ဒေတိ၊ တ္ထောပိ ဧသေဝ နယော။ ပိတာ ဝိပ္ပဝုတ္ထော ဟောတိ၊ မာတာ ပုတ္တံ "ပမ္ဘာဇေထာ"တိ အနုဇာနာတိ၊

"ပိတာ တသ် ကုဟိ''နှင့် ဝုတ္တေ "ကိုံ တုမှာကံ ပိတရာ၊ အဟံ ဇာနိဿာမိ''တိ ဝဒတိ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။

မာတာပိတရော မတာ၊ ဒါရကော စူဠမာတာဒီနံ သန္တိကေ သံဝဍ္ဎေါ၊ တသ္မိံ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ ဥတကာ ကလဟံ ဝါ ကရောန္တိ ခိယ္ယန္တိ ဝါ၊ တသ္မာ ဝိဝါဒုပစ္ဆေဒနတ္ထံ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော၊ အနာပုစ္ဆာ ပဗ္ဗာဇေန္တသ ပန အာပတ္တိ နတ္ထိ။ ဒဟရကာလေ ဂဟေတွာ ပေါသနကာ မာတာပိတရော နာမ ဟောန္တိ၊ တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပုတ္တော အတ္တာနံ နိဿာယ ဇီဝတိ၊ နှ မာတာပိတရော။ သစေပိ ရာဇာ ဟောတိ၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ မာတာပိတူဟိ အနုညာတော ပဗ္ဗဇိတွာ ပုန ဝိဗ္ဘမတိ၊ သစေပိ သတ္တက္ခတ္တုံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိဗ္ဘမတိ၊ အာဂတာဂတကာလေ ပုနပ္ပုနံ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ သစေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "အယံ ဝိဗ္ဘမိတွာ ဂေဟံ အာဂတော အမှာကံ ကမ္မံ နှ ကရောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ တုမှာကံ ဝတ္တံ နှ ပူရေတိ၊ နှတ္ထိ ဣမဿာပုစ္ဆနကိစ္စံ၊ အာဂတာဂတံ ပဗ္ဗာဇေယျာထာ''တိ၊ ဧဝံ နိဿဋ္ဌံ ပုန အနာပုစ္ဆာပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယောပိ ဒဟရကာလေယေဝ "အယံ တုမှာကံ ဒိန္နော၊ ယဒါ ဣစ္ဆထ၊ တဒါ ပဗ္ဗာဇေယျာထာ''တိ ဧဝံ ဒိန္နော ဟောတိ၊ သောပိ အာဂတာဂတော[1] ပုန အနာပုစ္ဆာဝ ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ ယံ ပန ဒဟရကာလေယေဝ "ဣမံ ဘန္တေ ပဗ္ဗာဇေယျာထာ''တိ အနုဇာနိတွာ ပစ္ဆာ ဝုဏ္ဏိပ္ပတ္တကာလေ နာနုဇာနန္တိ၊ အယံ နှ အနာပုစ္ဆာ ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ ဧကော မာတာပိတူဟိ သဒ္ဓိံ ဘဏ္ဍိတွာ "ပဗ္ဗာဇေထ မ''နှင့် အာဂစ္ဆတိ၊ "အာပုစ္ဆိတွာ ဟေ''တိ စ ဝုတ္တော "နာဟံ ဂစ္ဆာမိ၊ သစေ မံ နှ ပဗ္ဗာဇေထ၊ ဝိဟာရံ ဝါ ဈာပေမိ၊ သတ္ထေန ဝါ တုမှေ ပဟရာမိ၊ တုမှာကံ ဥတကဥပဋ္ဌာကာနံ ဝါ အာရာမစ္ဆေဒနာဒီဟိ အနတ္ထံ ဥပ္ပါဒေမိ၊ ရုက္ခာ ဝါ ပတိတွာ မရာမိ၊ စောရမဇ္ဈေ ဝါ ပရိသာမိ[2]၊ ဒေသန္တရံ ဝါ ဂစ္ဆာမိ''တိ ဝဒတိ၊ တံ ဇီဝသော ရက္ခဏတ္ထာယ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနသ မာတာပိတရော အာဂန္တ္မာ ''ကသ္မာ အမှာကံ့ ပုတ္တံ ပဗ္ဗာဇယိတ္ထာ''တိ ဝဒန္တိ၊ တေသံ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ "ရက္ခဏတ္ထာယ နံ ပဗ္ဗာဇယိမှ၊ ပညာယထ[3] တုမှေ ပုတ္တေနာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ "ရုက္ခာ ပတိဿာမိ''တိ အာရုဟိတွာ ပန ဟတ္ထပါဒေ မုဏ္ဍေန ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

၁-အာဂတာဂတေ (က)　　၂-ပရိသိဿာမိ (က)　　၃-မညထ (က)

ကောပိ ဝိဒေသံ ဂန္ဓာ ပမ္ဘဏ္ဍံ ယာစတိ၊ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ စေ ဂတော၊ ပမ္ဘာဇေတမ္ဘော။ နော စေ၊ ဒဟရဘိက္ခုံ ပေသေတ္ဝာ အာပုစ္ဆာပေတ္ဝာ ပမ္ဘာဇေတမ္ဘော၊ အတိဒ္ဓရတ္ဓေ ဟောတိ၊ ပမ္ဘာဇေတ္ဝာပိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ပေသေတ္ဝာ ဒသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တံ "သစေ ဒ္ဝေ ဟောတိ, မဂ္ဂေါ စ မဟာကန္တာရော၊ 'ဂန္ဓာ အာပုစ္ဆိဿာမာ'တိ ပမ္ဘာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ"တိ။ သစေ ပန မာတာပိတူနံ ဗဟူ ပုတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဧဝ္ဓ ဝဒန္တိ "ဘန္တေ ဧတေသံ ဒါရကာနံ ယံ ဣစ္ဆထ၊ တံ ပမ္ဘာဇေယျာထာ"တိ။ ဒါရကေ ဝိမံသိတ္ဝာ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ သော ပမ္ဘာဇေတမ္ဘော။ သစေပိ သကလေန ကုလေန ဝါ ဂါမေန ဝါ အနုညာတံ ဟောတိ "ဘန္တေ ဣမဿိံ ကုလေ ဝါ ဂါမေ ဝါ ယံ ဣစ္ဆထ၊ တံ ပမ္ဘာဇေယျာထာ"တိ။ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ သော ပမ္ဘာဇေတမ္ဘောတိ။

ယာဝတကေ ဝါ ပန ဥဿဟတီတိ ယတ္တကေ သက္ကောတိ။

ရာဟုလဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သိက္ခာပဒဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာ

၁၀၆။ ဒသသု သိက္ခာပဒေသု ပုရိမာနံ ပဉ္စန္နံ အတိက္ကမော နာသနဝတ္ထု၊ ပစ္ဆိမာနံ အတိက္ကမော ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထု။

၁၀၇။ **အပ္ပတိဿာ**တိ ဘိက္ခု ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ ဣဿရိယဋ္ဌာနေ နဋ္ဌပေန္တိ။ **အသဘာဂဝုတ္တိကာ**တိ သမာနဇီဝိကာ နဘဝန္တိ၊ ဝိသဘာဂဇီဝိကာတိ အတ္ထော။ **အလာဘာယ ပရိသက္ကတီ**တိ ယထာ လာဘံ နလဘန္တိ၊ ဧဝံ ပရက္ကမတိ။ **အနတ္ထာယာ**တိ ဥပဒ္ဒဝါယ။ **အဝါသာယာ**တိ ကိန္တိ ဣမဿိံ အာဝါသေ နဝသေယ္ယုန္တိ ပရက္ကမတိ။ **အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ**တိ အက္ကောသတိ စေဝ ဘယဒဿနေန စ တဇ္ဇေတိ။ **ဘေဒေတိ**တိ ပေသုညံ ဥပသံဟရိတ္ဝာ ဘေဒေတိ။ **အာဝရဏံ ကာတုန္တိ** "မာ ဣဓ ပဝိသာ"တိ နိဝါရဏံ ကာတုံ။ **ယတ္ထ ဝါ ဝသတိ၊ ယတ္ထ ဝါ ပဋိက္ကမတိ**တိ ယတ္ထ ဝသတိ ဝါ ပဝိသတိ ဝါ၊ ဥဘယေနာပိ အတ္ထနော ပရိဝေဏဿ ဝသဏ္ဌေန ပတ္ထသေနာ-သနဿ ဝုတ္တံ။

မုခဿ ဂါရိကံ အာဟာရံ အာဝရဏံ ကရောန္တိတိ "အဇ္ဇ မာ ခါဒ မာ ဘုဉ္ဇာ"တိ ဧဝံ နိဝါရေန္တိ။ **နဘိက္ခဝေ မုခဿ ဂါရိကော အာဟာရော အာဝရဏံ**

ကာတမ္ဘောတိ ဣတ္ထေ "မာ ခါဒ မာ ဘုဉ္ဇာ"တိ ဝဒတောပိ "အာဟာရံ နိဝါရေဿာမိ"တိ ပတ္တစီဝရံ အန္တော နိက္ခိပတောပိ သမ္ဘပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ။ အနာစာရဿ ပန ဒုဗ္ဘစသာမဏေရဿ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကတ္ဝာ ယာဂုံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ပတ္တစီဝရံ ဝါ ဒဿေတ္ဝာ "ဣတော နာမ ဒဏ္ဍကမ္မေ အာဟရေ ဧဒိသံ လစ္ဆသိ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘဂဝတာ ဟိ အာဝရဏမေဝ ဒဏ္ဍကမ္မံ ဝုတ္တံ။ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေ-ရေဟိ ပန အပရာဓနုရူပံ ဥဒကဒါရုဝါလိကာဒီနံ အာဟရာပနမ္ပိ ကာတမ္ဘန္တိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ တမ္ပိ ကာတမ္ဘံ။ တဋ္ဌ ခေါ "ဩရမိဿတိ ဝိရမိဿတိ"တိ အနုကမ္ပာယ, နဿ "နဿိဿတိ ဝိဇ္ဇမိဿတိ"တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တေန ပါပဏ္ဍာသ-ယေန။ "ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောမိ"တိ စ ဥဏ္ဏပါသာဏေ ဝါ နိပဇ္ဇာပေတုံ ပါသာဏိဋ္ဌကာဒီနိ ဝါ သီသေ နိက္ခိပါပေတုံ ဥဒကံ ဝါ ပဝေသေတုံ နဝဋ္ဋတိ။

အနာပုစ္ဆာဝရဏဝတ္ထုအာဒိကထာ

၁၀၈။ **နဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ**တိ ဣတ္ထေ "တုမှာကံ သာမဏေ-ရဿ အယံ နာမ အပရာဓော၊ ဒဏ္ဍကမ္မမဿ ကရောထာ"တိ တိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တေ သစေ ဥပဇ္ဈာယော ဒဏ္ဍကမ္မံ နကရောတိ၊ သယံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ အာဒိတောဝ ဥပဇ္ဈာယော ဝဒတိ "မယှံ သာမဏေရာနံ ဒေါသော သတိ တုမှေ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောထာ''တိ၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ယထာ စ သာမဏေရာနံ၊ ဧဝံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကန္တေဝါသိကာနမ္ပိ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အပလာဒေန္တိတိ "တုမှာကံ ပတ္တံ ဒဿာမ၊ စီဝရံ ဒဿာမာ"တိ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနကရဏတ္ထံ သင်္ဂဏ္ဍန္တိ။ **နဘိက္ခဝေ အညဿ ပရိသာ အပလာဒေ-တဗ္ဗာ**တိ ဣတ္ထေ သာမဏေရာ ဝါ ဟောန္တု ဥပသမ္ပန္နာ ဝါ၊ အန္တမသော ဒုဿီလ-ဘိက္ခုဿာပိ ပရဿ ပရိသဘူတေ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဂဏ္ဍိတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ အာဒိနဝံ ပန ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ ''တယာ နှာယိတုံ အာဂတေန ဂူထမက္ခနံ ဝိယ ကတံ ဒုဿီလံ နိဿာယ ဝိဟရန္တေနာ''တိ။ သစေ သော သယမေဝ ဇာနိတ္ဝာ ဥပဇ္ဈံ ဝါ နိဿယံ ဝါ ယာစတိ၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒသဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ သာမဏေရံ နာသေတုန္တိ ဣတ္ထေ ကဏ္ဋကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တာသု တီသု နာသနာသု လိင်္ဂနာသနာဝ အမိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ ယော ပါဏာတိပါတာဒီသု ဧကမ္ပိ ကမ္မံ ကရောတိ၊ သော လိင်္ဂနာသနာယ နာသေတဗ္ဗော။ ယထာ စ ဘိက္ခုနံ ပါဏာတိ-ပါတာဒီသု နာနာအာပတ္တိယော ဟောန္တိ၊ နတထာ သာမဏေရာနံ။ သာမဏေရော ဟိ ကုန္ဓကိပိလ္လိကမ္ပိ မာရေတ္ဝာ မဂ်ရဏ္ဍကမ္ပိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ

နာသေတမ္ဘတံယေဝ ပါပုဏာတိ၊ တာဝဒေဝသ သရဏဂမနာနိ စ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏဉ္စ သေနာသနဂ္ဂါဟော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ သံဃလာဘံ နလဘတိ၊ လိင်္ဂမတ္တမေဝ ဧကံ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ။ သော သစေ အာကိဏ္ဏ-ဒေါသောဝ ဟောတိ၊ အာယတိံ သံဝရေ နိ တိဋ္ဌတိ၊ နိက္ကဓိတမ္ဘော။ အထ သဟသာ ဝိရဇ္ဈိတ္တာ ''ဒုဋ္ဌု ၁ မယာ ကတ''န္တိ ပုန သံဝရေ ဋ္ဌာတုကာမော ဟောတိ၊ လိင်္ဂနာသနကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယထာနိဝတ္ထပါရုတသော သရဏာနိ ဒါတမ္ဘာနိ၊ ဥပဇ္ဈာယော ဒါတမ္ဘော၊ သိက္ခာပဒါနိ ပန သရဏဂမနေနေဝ ဂုဏ္ဏန္တိ။ သာမဏေရာနံ ဟိ သရဏဂမနံ ဘိက္ခူနံ ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာသဒိသံ၊ တသ္မာ ဘိက္ခူနံ ဝိယ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဂုမိနာပိ ဒသ သီလာနိ သမာဒိန္နာနေဝ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ဒဋ္ဌိကရဏတ္ထံ အာယတိံ သံဝရေ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ ပုန ဒါတမ္ဘာနိ။ သစေ ပုရိမိကာယ ပုန သရဏာနိ ဂဟိတာနိ၊ ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿာဝါသိကံ လဘတိ၊ သစေ ပစ္ဆိမိကာယ ဂဟိတာနိ၊ သံဃေန အပလောကေတ္တာ လာဘော ဒါတမ္ဘော။

အဒိန္နာဒါနေ တိဏသလာကမတ္တေနာပိ ဝတ္ထုနာ, အပြဟ္မစရိယေ တိသု. မဂ္ဂေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝိပ္ပဋိပတ္တိယာ, မုသာဝါဒေ ဟသာဓိပ္ပါယတာယပိ မုသာ ဘဏိတေ အဿမဏော ဟောတိ၊ နာသေတမ္ဘတံ အာပဇ္ဇတိ။ မဇ္ဇပါနေ ပန ဘိက္ခုနော အဇာနိတ္တာပိ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ မဇ္ဇံ ပိဝန္တဿ ပါစိတ္တိယံ၊ သာမဏေရော ဇာနိတ္တာ ပိဝန္တော သီလဘေဒံ အာပဇ္ဇတိ၊ နိ အဇာနိတ္တာ။ ယာနိ ပနဿ ဂုတရာနိ ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ၊ တေသု ဘိန္နေသု နိ နာသေတမ္ဘော၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတမ္ဗံ။ သိက္ခာပဒေ ပန ပုန ဒိန္နေပိ အဒိန္နေပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဒဏ္ဍကမ္မေန ပန ပိဋ္ဌေတ္တာ အာယတိံ သံဝရေ ဋ္ဌပနတ္ထာယ ဒါတမ္ဘမေဝ။ သာမဏေရာနံ မဇ္ဇ-ပါနံ သစိတ္တကံ ပါရာဇိကဝတ္ထု၊ အယံ ဝိသေသော။

အဝဏ္ဏဘာသနေ ပန အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိအာဒိနံ ပဋိပက္ခဝသေန ဗုဒ္ဓသ ဝါ, သ္ဝာက္ခာတောတိအာဒိနံ ပဋိပက္ခဝသေန ဓမ္မသ ဝါ, သုပ္ပဋိ-ပန္နောတိအာဒိနံ ပဋိပက္ခဝသေန သံဃသ ဝါ အဝဏ္ဏံ ဘာသန္တော ရတနတ္တယံ နိန္ဒန္တော ဂရဟန္တော အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒိဟိ "မာ ဧဝံ အဝစ"တိ အဝဏ္ဏ-ဘာသနေ အာဒီနဝံ ဒဿေတ္တာ နိဝါရေတမ္ဘော။ သစေ ယာဝတတိယံ ဝုစ္စမာနော နိ ဩရမတိ၊ ကဏ္ဋကနာသနာယ နာသေတမ္ဘောတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန သစေ ဧဝံ ဝုစ္စမာနော တံ လဒ္ဓိံ နိဿဇ္ဇတိ၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာရေတ္တာ အစ္ဆယံ ဒေသာပေတမ္ဘော။ သစေ နိ နိဿဇ္ဇတိ၊ တထေဝ အာဒါယ

၁-ဒုဋ္ဌံ (သျာ)၊ ဒုက္ကဋံ (က)

ပဂ္ဂယ္ တိဋ္ဌတိ၊ လိင်နာသနာယ နာသေတမ္ဘောတိ ဝုတ္တံ၊ တံ ယုတ္တံ။ အယမေဝ ဟိ နာသနာ ဋ္ဌ အဓိပ္ပေတာတိ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေပိ သေဝ နယော။ သဿတုစ္ဆေဒါနဋ္ဌိ အညတရဒိဋ္ဌိကော သစေ အာစရိယာဒိဟိ သြဝဒိယမာနော နိဿဋ္ဌတိ၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာရေတ္ဝာ အစ္ဆယံ ဒေသာပေတမ္ဘော။ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌန္တော၁ နာသေတမ္ဘောတိ။ ဘိက္ခုနိ-ဒူသကော စေတ္ထ ကာမံ အဗြဟ္မစာရိဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတော၁၀၊ အဗြဟ္မစာရိ၁ ပန အာယတိ သံဝရေ ဌာတုကာမံ သရဏာနိ ဒတ္ဝာ ဥပသမ္ပာဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုနိဒူသကော အာယတိ သံဝရေ ဌာတုကာမောပိ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ နေ လဘတိ၊ ပဂေ၀ ဥပသမ္ပဒန္တိ တေမတ္ထံ ဒသ္သေတုံ "ဘိက္ခုနိဒူသကော"တိ ဋ္ဌံ ဝိသုံ ဒသမံ အင်ံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဏ္ဍကဝတ္ထုကထာ

၁၀၉။ **ဒဟရေ ဒဟရေတိ** တရုဏေ တရုဏေ။ **မောဠိဂလ္လေတိ** ထူလ-သရီရေ။ **ဟတ္ထိဘဏ္ဍေ အဿဘဏ္ဍေတိ** ဟတ္ထိဂေါပကေ စ အဿဂေါပကေ စ။

ပဏ္ဍကော ဘိက္ခဝေတိ ဣတ္ထေ အာသိတ္တပဏ္ဍကော ဥသူယပဏ္ဍကော သြပက္ကမိကပဏ္ဍကော ပက္ခပဏ္ဍကော နပုံသကပဏ္ဍကောတိ ပဉ္စပဏ္ဍကာ။ တတ္ထ ယဿ ပရေသံ အင်ဇာတံ မုခေန ဂဟေတ္ဝာ အသုစိနာ အာသိတ္တဿ ပရိဋ္ဌာဟော ဝူပသမ္မတိ၊ အယံ အာသိတ္တပဏ္ဍကော။ ယဿ ပရေသံ အङ္ဂျာ-စာရံ ပဿတော ဥသူယာယ ဥပ္ပန္နာယ ပရိဋ္ဌာဟော ဝူပသမ္မတိ၊ အယံ ဥသူယပဏ္ဍကော။ ယဿ ဥပက္ကမေန ဗီဇာနိ အပနီတာနိ၊ အယံ သြပက္ကမိက-ပဏ္ဍကော။ ကေစ္စော ပန အကုသလဝိပါကာနုဘာဝေန ကာဠပက္ခေ ပဏ္ဍကော ဟောတိ၊ ဇုဏ္ဏပက္ခေ ပနဿ ပရိဋ္ဌာဟော ဝူပသမ္မတိ၊ အယံ ပက္ခပဏ္ဍကော။ ယော ပန ပဋိသန္ဓိယံယေဝ အဘာ၀ကော ဥပ္ပန္နော၊ အယံ နပုံသက-ပဏ္ဍကောတိ။ တေသု အာသိတ္တပဏ္ဍကဿ စ ဥသူယပဏ္ဍကဿ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နေ ဝါရိတာ၊ ဣတရေသံ တိဏ္ဏံ ဝါရိတာ။ တေသုပိ ပက္ခပဏ္ဍကဿ ယသ္မိံ ပက္ခေ ပဏ္ဍကော ဟောတိ၊ တသ္မိံယေ၀ဿ ပက္ခေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါရိတာတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။ ယဿ စေတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါရိတာ၊ တံ သန္ဓာယ ဋ္ဌံ ဝုတ္တံ "အနုပသမ္ပန္နော နေ ဥပသမ္ပာဒေတမ္ဘော၊ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတမ္ဘော"တိ။

၁-အဗြဟ္မစာရံ (က)

သောပိ လိုက်နာသနေနေ၀ နာသေတမ္ဘော။ ဣတော ပရံ ''နာသေတမ္ဘော''တိ ဝုတ္တေသုပိ ဧသေ၀ နယော။

ထေယျသံ၀ါသကဝတ္ထုကထာ

၁၁၀။ **ပုရာဏကုလပုတ္တောတိ** ပုရာဏသ အနုက္ကမေန ပါရိဇုညံ ပတ္တသ ကုလသ ပုတ္တော။ မာတိပက္ခပိတိပက္ခတော ကောလညာ ဒိဏာ ဝိနဋ္ဌာ မတာ အသ္သာတိ **ဒိဏကောလညော**။ **အနမ်ဂတန်** အပ္ပတ္တံ။ **ဖာတိ'ကာတုန်** ဝဍ္ဎေတုံ။ **ဣဿ'ာ**တိ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတော။ **အနုယုဇ္ဇိယမာနော**တိ ကေမန်ဆ် နေတ္ဝာ ကေသမသ္သုဝြိရောပနကာသာယပဋိဂ္ဂဟဏသရဏဂမန-ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏကမ္မ၀ါစာနိဿယမမ္မေ ပုစ္ဆိယမာနော။ **တေမတ္ထံ အာရော-စေသိ**တိ တေ သယံ ပဗ္ဗဇိတဘာ၀ံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အာစိက္ခိ။

ထေယျသံ၀ါသကော ဘိက္ခဝေတိ ဣတ္ထေ တယော ထေယျသံ၀ါသကာ လိုက်ထွေနကော သံ၀ါသထွေနကော ဥဘယထွေနကောတိ။ တတ္ထ ယော သယံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဝိဟာရံ ဂန္တ္ဝာ နဘိက္ခု၀ဿာနိ ဂဏှောတိ၊ နယထာ၀ုဏှံ ဝန္ဒနံ သာဒိယတိ၊ နအာသနေန ပဋိ၀ဿတိ၊ ဥပေါသထပ၀ါရဏာဒီသု သန္ဒိဿတိ၊ အယံ လိုက်မတ္တသ္သေ၀ ထေနိတတ္ဝာ လိုက်ထွေနကော နာမ။

ယော ပန ဘိက္ခုဟိ ပဗ္ဗာဇိတော သာမဏေရော သမာနောပိ ဝိဒေသံ ဂန္တ္ဝာ "အဟံ ဒသ၀ဿော ၀ါ ဝီသတိ၀ဿော ၀ါ"တိ မုသာ ၀တ္ဝာ ဘိက္ခု-၀ဿာနိ ဂဏှောတိ၊ ယထာ၀ုဏှံ ဝန္ဒနံ သာဒိယတိ၊ အာသနေန ပဋိ၀ဿတိ၊ ဥပေါသထပ၀ါရဏာဒီသု သန္ဒိဿတိ၊ အယံ သံ၀ါသမတ္တသ္သေ၀ ထေနိတတ္ဝာ သံ၀ါသထွေနကော နာမ။ ဘိက္ခု၀ဿဂဏနာဒိကော ဟိ သဗ္ဗောပိ ကိရိယ-ဘေဒေါ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ''သံ၀ါသော''တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ "နမံ ကောစိ ဇာနာတိ"တိ ဧ၀ံ ပဋိပဇ္ဇန္တောပိ ဧသေ၀ နယော။

ယော ပန သယံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဝိဟာရံ ဂန္တ္ဝာ ဘိက္ခု၀ဿာနိ ဂဏှောတိ၊ ယထာ၀ုဏှံ ဝန္ဒနံ သာဒိယတိ၊ အာသနေန ပဋိ၀ဿတိ၊ ဥပေါသထပ၀ါရဏာ-ဒီသု သန္ဒိဿတိ၊ အယံ လိုက်သ စေ၀ သံ၀ါသသ စ ထေနိတတ္ဝာ ဥဘယထွေနကော နာမ၊ အယံ တိဝိဓောပိ ထေယျသံ၀ါသကော အနုပသမ္ပန္နော နဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော၊ ပုန ပဗ္ဗဇ်ံ ယာစန္တောပိ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ဣတ္ထေ စ အသမ္ဘောဟတ္ထံ ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ ဝေဒိတမ္ဗံ—

"ရာဇဒုဋ္ဌကွကန္တာရ၊ ရောဂဝေရိဘယေဟိ ဝါ။
စိဝရာဟရဏတ္ထံ ဝါ၊ လိင်ံ အာဒိယတိဓ ယော။
သံဝါသံ နာဓိဝါသေတိ၊ ယာဝ သော သုဒ္ဓမာနသော။
ထေယျသံဝါသကော နာမ၊ တာဝ သေ နု ဝုစ္စတိ"တိ။

တတြာယံ ဝိတ္ထာရနယော၊ ဣမေကစ္စသ ရာဇာ ကုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သော "ဧဝံ မေ သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ"တိ သယမေဝ လိင်ံ ဂဟေတ္တာ ပလာယတိ။ ဘံ ဒိသ္မာ ရညော အာရောစေန္တိ။ ရာဇာ "သစေ ပဗ္ဗဇိတော၊ နု တံ လဇ္ဇာ ကိဉ္စိ ကာတု"န္တိ တသ္မိံ ကောဓံ ပဋိဝိနေတိ။ သော "ဝူပသန္တံ မေ ရာဇာယ"န္တိ သံဃမဇ္ဈေ အနောသရိတ္တာဝ ဂိဟိလိင်ံ ဂဟေတ္တာ အာဂတော ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။ အထာပိ "သာသနံ နိဿာယ မယာ ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ၊ ဟန္ဒ ဒါနိ အဟံ ပဗ္ဗဇာမီ"တိ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ တေနေဝ လိင်ေန အာဂန္တ္ဝာ အာဂန္တုကဝတ္တံ နု သာဒိယတိ၊ ဘိက္ခူဟိ ပုဋ္ဌော ဝါ အပုဋ္ဌော ဝါ ယထာ-ဘူတမတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစတိ၊ လိင်ံ အပနေတ္တာ ပဗ္ဗာဇေ-တမ္ဘော။ သစေ ပန ဝတ္တံ သာဒိယတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာလယံ ဒသ္သေတိ၊ သမ္ဗဟုလေ ဝုတ္တံ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိမိ" ပဋိပဇ္ဇတိ၊ အယံ နု ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော။

ဣမ ပနေကစ္စော ဒုဋ္ဌကွေ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တော သယမေဝ လိင်ံ ဂဟေတ္တာ သမ္ဗပါသက္ကိယဘတ္တာနိ[1] ဘုဉ္ဇန္တော ဒုဋ္ဌကွေ ဝိတိဝတ္တေ သံဃ-မဇ္ဈေ အနောသရိတ္တာဝ ဂိဟိလိင်ံ ဂဟေတ္တာ အာဂတောတိ သမ္ဗဟုလေ ပုရိမ-သဒိသမေဝ။

အပရော မဟာကန္တာရံ နိတ္ထရိတုကာမော ဟောတိ၊ သတ္ထဝါဟော စ ပဗ္ဗဇိတေ ဂဟေတ္တာ ဂစ္ဆတိ။ သော "ဧဝံ မံ သတ္ထဝါဟော ဂဟေတ္တာ ဂမိဿတိ"တိ သယမေဝ လိင်ံ ဂဟေတ္တာ သတ္ထဝါဟေန သဒ္ဓိံ ကန္တာရံ နိတ္ထရိတ္တာ ခေမန္တံ ပတ္တာ သံဃမဇ္ဈေ အနောသရိတ္တာဝ ဂိဟိလိင်ံ ဂဟေတ္တာ အာဂတောတိ သမ္ဗဟုလေ ပုရိမသဒိသမေဝ။

အပရော ရောဂဘယေ ဥပ္ပန္နေ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တော သယမေဝ လိင်ံ ဂဟေတ္တာ သမ္ဗပါသက္ကိယဘတ္တာနိ ဘုဉ္ဇန္တော ရောဂဘယေ ဝူပသန္တေ သံဃ-

---

၁-သမ္ဗပါသက္ကိကဘတ္တာနိ (က)

မဏ္ဍိ အနောသရိတ္တာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဂဟေတ္တာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသ-မေव။

အပရသ္မိံ ကောဝေရိကောဝ ကုဋ္ဌေ ဟောတိ၊ ဃာတေတုကာမော နံ ဝိစရတိ။ သော "ဧဝံ မေ သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ"တိ သယမေव လိင်္ဂံ ဂဟေတ္တာ ပလာယတိ။ ဝေရိကော ''ကုဟိံ သော''တိ ပရိယေသန္တော ''ပဗ္ဗဇိတ္တာ ပလာ-တော''တိ သုတ္တာ ''သစေ ပဗ္ဗဇိတော၊ နတ္ထိ လဇ္ဇာ ကိဉ္စိ ကာတုံ''န္တိ တသ္မိံ ကောဓံ ပဋိဝိနေတိ။ သော ''ဝူပသန္တံ မေ ဝေရိဘယ''န္တိ သံဃမဇ္ဈေ အနော-သရိတ္တာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဂဟေတ္တာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေव။

အပရော ဥတိကုလံ ဂန္ဓာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဂိဟိ ဟုတ္တာ ''ဣမာနိ စီဝရာနိ ဣဒ ဝိနသိဿန္တိ၊ သစေပိ ဣမာနိ ဂဟေတ္တာ ဝိဟာရံ ဂမိဿာမိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ မံ 'စောရော'တိ ဂဟေဿန္တိ၊ ယံနူနာဟံ ကာယပရိဟာရိယာနိ ကတ္တာ ဂစ္ဆေယ္ယ''န္တိ စီဝရဟရဏတ္ထံ နိဝါသေတ္တာ စ ပါရုပိတ္တာ စ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ။ တံ ဒ္ဝရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ သာမဏေရာ စ ဒဟရာ စ အဇ္ဈုဂ္ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝတ္တံ ဒဿေန္တိ။ သော နသာဒိယတိ၊ ယထာဘူတမတ္တာနံ အာဝိကရောတိ။ သစေ ဘိက္ခူ "နဒါနိ မယံ တံ မုဋ္ဌိဿာမာ"တိ ဗလက္ကာရေန ပဗ္ဗာဇေတုကာမာ ဟောန္တိ၊ ကာသာယာနိ အပနေတ္တာ ပုန ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ သစေ ပန "နယိမေ မမ ဟိနာယာဝတ္တာဘာဝံ ဇာနန္တိ"တိ တံယေဝ ဘိက္ခုဘာဝံ ပဋိဇာနိတ္တာ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိမိ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ အယံ နပ္ပဗ္ဗာဇေ-တဗ္ဗော။

အပရော မဟာသာမဏေရော ဥတိကုလံ ဂန္ဓာ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတ္တာ ကမ္မန္တာ-နုဋ္ဌာနေန ဥဗ္ဗာဠ္ဠော ဟုတ္တာ ပုန ''ဒါနိ အဟံ သမဏောဝ ဘဝိဿာမိ၊ ထေရောပိ မေ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ နဇာနာတိ"တိ တဒေဝ ပတ္တစီဝရံ အာဒါယ ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆတိ၊ နာပိ တမတ္ထံ ဘိက္ခူနံ အာရောစေတိ၊ သာမဏေရဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ။ အယံ ထေယ္ယသံဝါသကောယေဝ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ နလဘတိ။ သစေပိ သ လိင်္ဂဟဏကာလေ ဧဝံ ဟောတိ "နာဟံ ကဿစိ အာရောစေဿာမီ"တိ၊ ဝိဟာရဋ္ဌ ဂတော အာရောစေတိ၊ ဂဟဏေနေဝ ထေယ္ယသံဝါသကော။ အထာပိ သ "ဂဟဏကာလေ အာစိက္ခိဿာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဝိဟာရဋ္ဌ ဂန္ဓာ "ကုဟိံ တ္ဝံ အာဝုသော ဂတော"တိ ဝုတ္တော ''နဒါနိ မံ ဣမေ ဇာနန္တိ''တိ ဝတ္ဝေတ္တာ နာစိက္ခတိ၊ "နာစိက္ခိဿာမီ"တိ သဟ ဓုရနိက္ခေပေန အယမ္ပိ ထေယ္ယ-သံဝါသကောဝ။ သစေ ပနသ္မ ဂဟဏကာလေပိ "အာစိက္ခိဿာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာပိ အာစိက္ခတိ၊ အယံ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘတိ။

အပရော ဒဟရသာမဏေရော မဟန္တော ဝါ ပန အဗျတ္တော၊ သော ပုရိမနယေနေဝ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ ဃရေ ဝစ္ဆကရက္ခဏာဒီနိ[1] ကမ္မာနိ ကာတုံ နဿတိ၊ တမေနံ ဥတ္တကာ တာနိယေဝ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတ္တာ[2] ထာလကံ ဝါ ပတ္တံ ဝါ ဟတ္ထေ ဒတ္တာ "ဂစ္ဆ သမဏောဝ ဟောဟိ"တိ ဃရာ နိဟရန္တိ။ သော ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ၊ နေဝ နံ ဘိက္ခူ ဇာနန္တိ "အယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ ပုန သယမေဝ ပဗ္ဗဇိတော"တိ၊ နာပိ သယံ ဇာနာတိ "ယော ဧဝံ ပဗ္ဗဇတိ၊ သော ထေယျသံဝါသကော နာမ ဟောတိ"တိ။ သစေ တံ ပရိပုဏ္ဏဝဿံ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ၊ သူပသမ္ပန္နော။ သစေ ပန အနုပသမ္ပန္နကာလေယေဝ ဝိနယ-ဝိနိစ္ဆယေ ဝတ္တမာနေ သုဏာတိ "ယော ဧဝံ ပဗ္ဗဇတိ၊ သော ထေယျ-သံဝါသကော နာမ ဟောတိ"တိ။ တေန "မယာ ဧဝံ ကတ"န္တိ ဘိက္ခူနံ အာစိက္ခိတမ္ပိ၊ ဧဝံ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘတိ။ သစေ "နဿ ဒါနိ မံ ကောစိ ဇာနာတိ"တိ နာရောစေတိ၊ ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေ ထေယျသံဝါသကော။

ဘိက္ခူ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ လိင်ံ အနုပနေတ္တာ ဒုဿီလကမ္မံ ကတ္တာ ဝါ အကတ္တာ ဝါ ပုန သမ္ဗဒ္ဓေ ဝုတ္တံ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိမိ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။ သိက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခာယ သလိင်ေ ဋ္ဌတော မေထုနံ ပဋိသေဝိတ္တာ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိမိ အာပဇ္ဇန္တော ထေယျသံဝါသကော နဿ ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ လဘတိ။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ပန "ဧသော ထေယျသံဝါသကော"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ နဿ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဧကော ဘိက္ခု ကာသာယေ သဉ္ဇဿာဟောဝ ဩဒါတံ နိဝါသေတ္တာ မေထုနံ ပဋိသေဝိတ္တာ ပုန ကာသာယာနိ နိဝါသေတ္တာ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ သမ္ဗဒ္ဓံ ဝိမိ အာပဇ္ဇတိ၊ အယမ္ပိ ထေယျသံဝါသကော နဿ ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ လဘတိ။ သစေ ပန ကာသာယေ ဓုရံ နိက္ခိပိတ္တာ ဩဒါတံ နိဝါသေတ္တာ မေထုနံ ပဋိသေဝိတ္တာ ပုန ကာသာယာနိ နိဝါသေတ္တာ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ သမ္ဗဒ္ဓံ ဝိမိ အာပဇ္ဇတိ၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

သာမဏေရော သလိင်ေ ဋ္ဌတော မေထုနာဒိအဿမဏကရဏမ္ပိ အာပဇ္ဇိ-တ္တာပိ ထေယျသံဝါသကော နဿ ဟောတိ။ သစေပိ ကာသာယေ သဉ္ဇဿာဟောဝ ကာသာယာနိ အပနေတ္တာ မေထုနံ ပဋိသေဝိတ္တာ ပုန ကာသာယာနိ နိဝါသေတိ၊ နေဝ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။ သစေ ပန ကာသာယေ ဓုရံ နိက္ခိပိတ္တာ နဂ္ဂေါ ဝါ ဩဒါတနိဝတ္ထော ဝါ မေထုနသေဝနာဒီဟိ

---

[1]–ဝစ္ဆဂေါရက္ခဏာဒီနိ (က)　　[2]–အစ္ဆာဒါပေတ္တာ (သီ)

အဿမဏောဟုတ္တာ ကာသာယံ နိဝါသေတိ၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။ သစေပိ ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယမာနော ကာသာဝံ ဩဝိဋ္ဌကံ ဝါ ကတ္တာ အညေန ဝါ အာကာရေန ဂိဟိနိဝါသနေန နိဝါသေတိ "သောဘတိ နု ခေါ မေ ဂိဟိလိင်ံ နု သောဘတိ"တိ ဝိမံသနတ္ထံ၊ ရက္ခတိ တာဝ။ "သောဘတိ"တိ သမ္ပဋ္ဌိတ္တာ ပန ပုန လိင်ံ သာဒိယန္တော ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။ ဩဒါတံ နိဝါသေတ္တာ ဝိမံသနသမ္ပဋ္ဌိတ္တနေသုပိ ဧသေဝ နယော။

သစေ ပန နိဝတ္ထကာသာယသဿ ဥပရိ ဩဒါတံ နိဝါသေတ္တာ ဝိမံသတိ ဝါ သမ္ပဋ္ဌိတ္တတိ ဝါ၊ ရက္ခတိယေဝ။ ဘိက္ခုနိယာပိ ဧသေဝ နယော။ သာပိ ဟိ ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယမာနာ သစေ ကာသာယံ ဂိဟိနိဝါသနံ နိဝါသေတိ "သောဘတိ နု ခေါ မေ ဂိဟိလိင်ံ နု သောဘတိ"တိ ဝိမံသနတ္ထံ၊ ရက္ခတိ တာဝ။ သစေ "သောဘတိ"တိ သမ္ပဋ္ဌိတ္တတိ၊ နု ရက္ခတိ။ ဩဒါတံ နိဝါသေတ္တာ ဝိမံသနသမ္ပဋ္ဌိတ္တနေသုပိ ဧသေဝ နယော။ နိဝတ္ထကာသာယသဿ ပန ဥပရိ ဩဒါတံ နိဝါသေတ္တာ ဝိမံသတု ဝါ သမ္ပဋ္ဌိတ္တတု ဝါ၊ ရက္ခတိယေဝ။

သစေ ကောစိ ဝုဏ္ဏပဋ္ဌိတော ဝဿာနိ အဂဏှေတ္တာ ပါဋ္ဌိယဋ္ဌိ အဋ္ဌတ္တာ ကေပသေနာဝန္ဓာ မဟာပေဋ္ဌာဒီသု ကဋ္ဌစ္ဆိုနာ ဥက္ခိတ္တေ ဘတ္တပိဏ္ဍေ ပတ္တံ ဥပနာမေတ္တာ သေနော ဝိယ မံသပေသိ ဂဟေတ္တာ ဂစ္ဆတိ၊ ထေယျသံဝါသကော နု ဟောတိ။ ဘိက္ခုဝဿာနိ ပန ဂဏှေတ္တာ ဂဏှန္တော ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

သယံ သာမဏေရောဝ သာမဏေရပဋ္ဌိပါဋ္ဌိယာ ကူဋ္ဌဝဿာနိ ဂဏှေတ္တာ ဂဏှန္တော ထေယျသံဝါသကော နု ဟောတိ။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုပဋ္ဌိပါဋ္ဌိယာ ကူဋ္ဌဝဿာနိ ဂဏှေတ္တာ ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဗ္ဗေန ကာရေတဗ္ဗောတိ။

ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

တိတ္ထိယပက္ကန္တကကထာ

တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဘိက္ခဝေတိ ဣတ္ထေ ပန တိတ္ထိယေသု ပက္ကန္တော ပဝိဋ္ဌောတိ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော။ သော နု ကေဝလံ နု ဥပသမ္ပဒေတဗ္ဗော၊ အထ ခေါ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောပိ။ တတ္ထာယံ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဥပသမ္ပန္နော ဘိက္ခု တိတ္ထိယော ဘဝိဿာမီတိ သလိင်ေနေဝ တေသံ ဥပဿယံ ဂစ္ဆတိ၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ။ တေသံ လိင်ေ အာဒိန္နမတ္တေ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ။

ယောပိ သယမေव ''တိတ္ထိယော ဘဝိဿာမိ''တိ ကုသစိရာဒိနိ နိဝါသေတိ၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိယေဝ။ ယော ပန နဂ္ဂေါ နှာယန္တော အတ္တာနံ ဩလောကေတွာ ''သောဘတိ မေ အာဇီဝကဘာဝေါ၊ အာဇီဝကော ဘဝိဿာမိ''တိ ကာသာယာနိ အနာဒါယ နဂ္ဂေါ အာဇီဝကာနံ ဥပဿယံ ဂစ္ဆတိ၊ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပနဿ အန္တရာမဂ္ဂေ ဟိရောတ္တပ္ပံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒုက္ကဋာနိ ဒေသေတွာ မုစ္စတိ။ တေသံ ဥပဿယံ ဂန္တွာပိ တေဟိ ဝါ ဩဝဒိတော အတ္တနာ ဝါ ''ဣမေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အတိဒုက္ခာ''တိ နိဝတ္တန္တောပိ မုစ္စတိယေဝ။

သစေ ပန ''ကိံ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥက္ကဋ္ဌ''န္တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ကေသမဿု-လုဉ္စနာဒိနိ''တိ ဝုတ္တော ကေကေသမ္မိ လုဉ္စာပေတိ၊ ဥက္ကုဋိကပဓာနာဒိနိ ဝါ ဝတ္တာနိ အာဒိယတိ၊ မောရပိဉ္ဆာဒိနိ ဝါ နိဝါသေတိ၊ တေသံ လိင်ံ ဂဏှာတိ၊ ''အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သေဋ္ဌာ''တိ သေဋ္ဌဘာဝံ ဝါ ဥပဂစ္ဆတိ၊ နှ မုစ္စတိ၊ တိတ္ထိယ-ပက္ကန္တကော ဟောတိ။ သစေ ပန ''သောဘတိ နု ခေါ မေ တိတ္ထိယပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ နှ နု ခေါ သောဘတိ''တိ ဝိမံသနတ္ထံ ကုသစိရာဒိနိ ဝါ နိဝါသေတိ၊ ဇဋံ ဝါ ဗန္ဓတိ၊ ခါရိကာဇံ ဝါ အာဒိယတိ။ ယာဝ နှ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆတိ၊ တာဝ နံ လဒ္ဓိ ရက္ခတိ၊ သမ္ပဋ္ဌိစ္ဆိတမတ္တေ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ။ အစ္ဆိန္နစီဝရော ပန ကုသစိရာဒိနိ နိဝါသေန္တော ရာဇာဘယာဒီဟိ ဝါ တိတ္ထိယလိင်ံ ဂဏှန္တော လဒ္ဓိယာ အဘာဝေန နေဝ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဟောတိ။

အယဉ္စ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော နာမ ဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနာ ကထိတော၊ တသ္မာ သာမဏေရော သလိင်ေန တိတ္ထာယတနံ ဂတောပိ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဇဉ္စ ဥပသမ္ပဒဉ္စ လဘတိတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။ ပုရိမော ပန ထေယျသံဝါသကော အနုပသမ္ပန္နေန ကထိတော၊ တသ္မာ ဥပသမ္ပန္နော ကူဋဝဿံ ဂဏှန္တောပိ အဿမဏေရော နှ ဟောတိ။ လိင်ံ သဉ္ဇာတော ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇိတ္တာ ဘိက္ခုဝဿာဒိနိ ဂဏှန္တောပိ ထေယျသံဝါသကော နှ ဟောတိတိ။

တိတ္ထိယပက္ကန္တကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုကထာ

ဘ၁။ **နာဂယောနိယာ အဋ္ဌိယတိ**တိ ဣတ္ထေ ကိဉ္စာပိ သော ပဝတ္တိယံ ကုသလဝိပါကေန ဒေဝသမ္ပတ္တိသဒိသံ ဣဿရိယသမ္ပတ္တိံ အနုဘောတိ၊

အကုသလဝိပါကပဋိသန္ဓိကဿ ပန တဿ သဇာတိယာ မေထုနပဋိသေဝနေ စ ဝိဿဋ္ဌနိဋ္ဌေါက္ကမနေ[1] စ နာဂသရိရံ ပါတုဘဝတိ ဥဒကသဏ္ဌာရိကံ မဏ္ဍူကဘက္ခံ၊ တသ္မာ သော တာယ နာဂယောနိယာ အဋ္ဌိယတိ။ **ဟရာယတိ**တိ လज्जတိ။ **ဇိဂုစ္ဆတိ**တိ အတ္တာဘာဝံ ဇိဂုစ္ဆတိ။ **တဿ ဘိက္ခုနော နိက္ခန္တေ**တိ တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ နိက္ခန္တေ။ အထ ဝါ တဿ ဘိက္ခုနော နိက္ခမနေတိ အတ္ထော။ **ဝိဿဋ္ဌော နိဋ္ဌံ ဩက္ကမိ**တိ တသ္မိံ အနိက္ခန္တေ ဝိဿရဘယေန သတိံ အဝိဿဇ္ဇိတ္တာ ကပိမိဒ္ဓဝသေနေဝ[2] နိဋ္ဌါယန္တော နိက္ခန္တေ သတိံ ဝိဿဇ္ဇိတ္တာ ဝိဿဋ္ဌော နိရာသင်္ကော မဟာနိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇိ။ **ဝိဿရမကာသိ**တိ ဘယဝသေန သမဏသညံ ပဟာယ ဝိရူပံ မဟာသဒ္ဒမကာသိ။

တုမ္မေ ခေါ ဣတ္ထာတိ တုမ္မေ ခေါ အတ္ထ၊ အကာရဿ လောပံ ကတ္တာ ဝုတ္တံ။ တုမ္မေ ခေါ နာဂါ ဗျာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနံ အဘာဗတ္တာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဝိရုဇ္ဈိတ္ဝာ အတ္ထ၊ ဝိရုဇ္ဈိတ္ဝာ နု ဘဝထာတိ အယမေတ္ထ သခ်ေပတ္ထော။ **သဇာတိယာ**တိ နာဂိယာ ဧဝ။ ယဒါ ပန မနုဿိတ္ထိအာဒိဘေဒါယ အညဇာတိယာ ပဋိသေဝတိ၊ တဒါ ဒေဝပုတ္တော ဝိယ ဟောတိ။ ဣတ္ထေ စ ပဝတ္တိယံ အဘိဏှံ သဘာဝပါတုကမ္မဒဿနဝသေန "ဒ္ဝေ ပစ္စယာ"တိ ဝုတ္တံ၊ နာဂဿ ပန ပဋ္ဌသု ကာလေသု သဘာဝပါတုကမ္မံ ဟောတိ ပဋိသန္ဓိကာလေ, တစဇဟနကာလေ, သဇာတိယာ မေထုနကာလေ, ဝိဿဋ္ဌနိဋ္ဌေါက္ကမနကာလေ; စုတိကာလေတိ။

တိရစ္ဆာနဂတော ဘိက္ခဝေတိ ဣတ္ထေ နာဂေါ ဝါ ဟောတု သုပဏ္ဏမာဏဝကာဒိနံ ဝါ အညတရော, အန္တမသော သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဥပါဒါယ ယော ကောစိ အမနုဿဇာတိယော၊ သမ္ဘောဝ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ "တိရစ္ဆာနဂတော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော နေဝ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နောပိ နာသေတဗ္ဗောတိ။

တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

မာတုဃာတကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၂။ မာတုဃာတကာဒိဝတ္ထူသု **နိက္ခန္တိ ကရေယျန္တိ** နိက္ခမနံ နိဂ္ဂမနံ အပဝါဟနံ ကရေယျန္တိ အတ္ထော။ **မာတုဃာတကော ဘိက္ခဝေ**တိ ဣတ္ထေ ယေန

---

[1] - ဝိဿဋ္ဌနိဋ္ဌေါက္ကမနေ (သီ)

[2] - ကပိနိဒ္ဒါဝသေနေဝ (သီ)

မနုဿိတ္ထိဘူတာ ဇနိကာ မာတာ သယမ္ပိ မနုဿဇာတိကေနေဝ သတာ သဒ္ဓိစ္စ ဇိဝိတာ ဝေါရောပိတာ၊ အယံ အာနန္တရိယေန မာတုဃာတကကမ္မေန မာတုဃာတကော၊ ဧတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ပဋိက္ခိတ္တာ။ ယေန ပန မနုဿိတ္ထိဘူတာပိ အဇနိကာ ပေါသာဝနိကာ မာတာ ဝါ မဟာမာတာ ဝါ စူဠမာတာ ဝါ ဇနိကာပိ ဝါ နု မနုဿိတ္ထိဘူတာ မာတာ ဃာတိတာ၊ တတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နု ဝါရိတာ၊ နု စ အာနန္တရိကော ဟောတိ။ ယေန သယံ တိရစ္ဆာန-ဘူတေန မနုဿိတ္ထိဘူတာ မာတာ ဃာတိတာ၊ သောပိ အာနန္တရိကော နု ဟောတိ၊ တိရစ္ဆာနဂတတ္ထာ ပနဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဋိက္ခိတ္တာ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ပိတုဃာတကေပိ ဧသေဝ နယော။ သစေပိ ဟိ ဝေသိယာ ပုတ္တော ဟောတိ၊ "အယံ မေ ပိတာ"တိ နု ဇာနာတိ၊ ယဿ သမ္ဘဝေန နိဗ္ဗတ္တော၊ သော စေ အနေန ဃာတိတော၊ "ပိတုဃာတကော"တ္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ အာနန္တရိယဉ္စ ဖုသတိ။

၁၁၄။ အရဟန္တဃာတကောပိ မနုဿအရဟန္တဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ မနုဿဇာတိယံ ဟိ အန္တမသော အပဗ္ဗဇိတမ္ပိ ခီဏာသဝံ ဒါရကံ ဒါရိကံ ဝါ သဒ္ဓိစ္စ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေန္တော အရဟန္တဃာတကောဝ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယဉ္စ ဖုသတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စဿ ဝါရိတာ။ အမနုဿဇာတိကံ ပန အရဟန္တံ မနုဿဇာတိကံ ဝါ အဝသေသံ အရိယပုဂ္ဂလံ ဃာတေတ္တာ အာနန္တ-ရိယော နု ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိဿ နု ဝါရိတာ၊ ကမ္မံ ပန ဗလဝံ ဟောတိ။ တိရစ္ဆာနော မနုဿအရဟန္တမ္ပိ ဃာတေတ္တာ အာနန္တရိယော နု ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပန ဘာရိယန္တိ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ **တေ ဝေဝယ ဩနိယန္တိ**တိ ဝမတ္ထောယ ဩနိယန္တိ၊ မာရေတုံ နိယန္တိတိ အတ္ထော။ ယံ ပန ပါဠိယံ "သစာ စ မယ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ သစေ မယန္တိ အယမေဝတ္ထော။ "သစေ"တိ ဟိ ဝတ္တမ္ဗေ ဇော "သစာ စ" ဣတိ အယံ နိပါတော ဝုတ္တော၊ "သစေ စ" ဣစ္စေဝ ဝါ ပါဠော၊ တတ္ထ သစေတိ သမ္ဘာဝနတ္ထေ နိပါတော၊ "စ" ဣတိ ပဒပူရဏမတ္တေ။ "သစဇ္ဇ မယ"န္တိပိ ပါဠော၊ တတ္ထ သစေ အဇ္ဇ မယန္တိ အတ္ထော။

၁၁၅။ **ဘိက္ခုနိဘူသကော ဘိက္ခဝေ**တိ ဇော ယော ပကတတ္တံ ဘိက္ခုနိံ တိက္ခိတ္တုံ မဂ္ဂါနံ အညတရသ္မိံ ဘူသေတိ၊ အယံ ဘိက္ခုနိဘူသကော နာမ။ ဧတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ဝါရိတာ။ ယော ပန ကာယသံသဂ္ဂေန သီလဝိနာသံ ပါပေတိ၊ တတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ နု ဝါရိတာ။ ဗလက္ကာရေန ဩဒါတဝတ္ထဝသနံ ကတ္တာ အနိစ္ဆမာနံယေဝ ဘူသေန္တောပိ ဘိက္ခုနိဘူသကော-ယေဝ၊ ဗလက္ကာရေန ပန ဩဒါတဝတ္ထဝသနံ ကတ္တာ ဣစ္ဆမာနံ ဘူသေန္တော

ဘိက္ခုနိဿသကော နာ ဟောတိ။ ကသ္မာ ? ယသ္မာ ဂိဟိဘာဝေ သမ္ဘဋ္ဌိတမတ္တေ-ယေဝ သာ အဘိက္ခုနီ ဟောတိ။ သကိံ သိလဝိပန္နံ ပန ပစ္ဆာ ဒုဿေန္တော သိက္ခမာနာသာမဏေရိသု စ ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇန္တော နေဝ ဘိက္ခုနိဿသကော ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ ဥပသမ္ပဒမ္ပိ လဘတိ။

သံဃဘေဒကော ဘိက္ခေတိ ဣဒ္ဓေ ယော ဒေဝဒတ္တော ဝိယ သာသနံ ဥဒ္ဒမ်ံ ဥဗ္ဗိနယံ ကတ္တာ စတုန္နံ ကမ္မာနံ အညတရဝသေန သံဃံ ဘိန္ဒတိ၊ အယံ သံဃဘေဒကော နာမ။ တေသဉ္စ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ဝါရိတာ။

လောဟိတုပ္ပါဒကော ဘိက္ခေတိ ဣဒ္ဓေဝိ ယော ဒေဝဒတ္တော ဝိယ ဒုဋ္ဌစိတ္တေန ဝဓကစိတ္တေန တထာဂတဿ ဇီဝမာနကသရီရေ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ ပိဝနကမတ္တမ္ပိ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အယံ လောဟိတုပ္ပါဒကော နာမ။ တေသဉ္စ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ ဝါရိတာ။ ယော ပန ရောဂဝူပသမနတ္ထံ ဇီဝကော်ဝ ဝိယ သတ္ထေန ဖာလေတ္တာ ပူတိမံသဉ္စ လောဟိတဉ္စ နီဟရိတ္တာ ဖာသုံ ကရောတိ၊ ဗဟုံ သော ပုညံ ပသဝတိတိ။

ဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကဝတ္ထုကထာ

၁၁၆။ **ဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကော ဘိက္ခေ**တိ ဣတ္ထိနိမိတ္တုပ္ပါဒနကမ္မတော စ ပုရိသနိမိတ္တုပ္ပါဒနကမ္မတော စ ဥဘတော ဗ्यဉ္ဇနမသ္သ အတ္ထိတိ **ဥဘတော-ဗ्यဉ္ဇနကော**။ **ကရောတီ**တိ ပုရိသနိမိတ္တေန ဣတ္ထိသု မေထုနဝိတိက္ကမံ ကရောတိ။ **ကာရာပေတီ**တိ ပရံ သမာဒပေတ္တာ အတ္တနော ဣတ္ထိနိမိတ္တေ ကာရာပေတိ။ သော ဒုဝိဓော ဟောတိ ဣတ္ထိဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကော ပုရိသ-ဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကောတိ။

တတ္ထ ဣတ္ထိဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကဿ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ပုရိသနိမိတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နံ။ ပုရိသဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကဿ ပုရိသနိမိတ္တံ ပါကဋံ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နံ။ ဣတ္ထိဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကဿ ဣတ္ထိသု ပုရိသတ္တံ ကရောန္တဿ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ၊ ပုရိသနိမိတ္တံ ပါကဋံ ဟောတိ။ ပုရိသဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကဿ ပုရိသာနံ ဣတ္ထိဘာဝံ ဥပဂစ္ဆန္တဿ ပုရိသနိမိတ္တံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတိ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဣတ္ထိဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကော သယဉ္စ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ၊ ပရဉ္စ ဂဏှာပေတိ။ ပုရိသဥဘတောဗ्यဉ္ဇနကော ပန သယံ နဂဏှာတိ၊ ပရံ ဂဏှာပေတိတိ ဣဒမေတေသံ နာနာကရဏံ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ဝုတ္တံ "ယဒိ ပဋိသန္ဓိယံ ပုရိသလိင်္ဂံ ပဝတ္တေ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ယဒိ ပဋိသန္ဓိယံ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပဝတ္တေ ပုရိသလိင်္ဂံ

နိဗ္ဗတ္တတိ"တိ။ တတ္ထ ဝိစာရဏက္ကမော ဝိတ္ထာရတော အဌသာလိနိယာ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမသ္မိ ပန ဒုဝိဓေ ဩဘာသေ-ဗျဉ္ဇနကသ္မိ နေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အတ္ထိ၊ နာ ဥပသမ္ပဒါတိ ဣဒမိဓ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အနုပဗ္ဗာယကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၇။ **တေန ခေါ ပန သမယေနာ**တိ ယေန သမယေန ဘဂဝတာ သိက္ခာပဒံ အပညတ္တံ ဟောတိ၊ တေန သမယေန။ **အနုပဗ္ဗာယကန္တိ** ဥပဇ္ဈာ အဂါဟာပေတ္တာ သမ္ဘေန သဗ္ဗံ ဥပဗ္ဗာယဝိရဟိတံ။ ဧဝံ ဥပသမ္ပန္နာ နေဝ ဓမ္မတော နာ အာမိသတော သင်္ဂဟံ လဘန္တိ၊ တေ ပရိဟာယန္တိယေဝ၊ နာ ဝဏ္ဏန္တိ။ **နာ ဘိက္ခဝေ အနုပဗ္ဗာယကော**တိ ဥပဇ္ဈာ အဂါဟာပေတ္တာ နိရုပဗ္ဗာယကော နာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ **ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ သိက္ခာပဒ-ပညတ္တိတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ ဥပသမ္ပာဒေန္တဿ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပန နာ ကုပ္ပတိ။ ကေစိ ကုပ္ပတီတိ ဝဒန္တိ၊ တံ နာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ **သံဃေန ဥပဗ္ဗာယေနာ**တိ-အာဒီသုပိ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကုပဗ္ဗာယပရိယောသာနေသု ဧသေဝ နယော။

အပတ္တကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၈။ **ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ**တိ ယော ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍော လဗ္ဘတိ၊ တဒတ္ထာယ စရန္တိ။ **သေယျထာပိ တိတ္ထိယာ**တိ ယထာ အာဇီဝကနာမကာ တိတ္ထိယာ၊ သူပဗျဉ္ဇနေဟိ မိသ္သေတ္တာ ဟတ္ထေသု ဌပိတပိဏ္ဍမေဝ ;ဟိ တေ ဘုဉ္ဇန္တိ။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဧဝံ ဥပသမ္ပာဒေန္တဿေဝ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပန နာ ကုပ္ပတိ။ **အစီဝရကာ**ဒိဝတ္ထူသုပိ ဧသေဝ နယော။

ယာစိတကေနာတိ ယာဝ ဥပသမ္ပဒံ ကရောမ၊ တာဝ ဒေထာတိ ယာစိတ္တာ ဂဟိတေန၊ တာဝကာလိကေနာတိ အတ္ထော။ ဤဒိသေန ဟိ ပတ္တေန ဝါ စီဝရေန ဝါ ပတ္တစီဝရေန ဝါ ဥပသမ္ပာဒေန္တဿေဝ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပန နာ ကုပ္ပတိ။ တသ္မာ ပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရောဝ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ သစေ တဿ နတ္ထိ၊ အာစရိယုပဗ္ဗာယာ စဿ ဒါတုကာမာ ဟောန္တိ, အညေ ဝါ ဘိက္ခူ၊ နိရပေက္ခေဟိ နိဿဋ္ဌိတ္တာ အမိဋ္ဌာနုပဂံ ပတ္တစီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ ပန ပဏ္ဍုပလာသံ ယာစိတကေနာပိ ပတ္တစီဝရေန ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သဘာဝဋ္ဌာနေ ဝိဿာသေန ဂဟေတ္တာပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန အပက္ကံ ပတ္တံ စီဝရပဂါနိ စ ဝတ္ထာနိ ဂဟေတ္တာ အာဂတော ဟောတိ၊ ယာဝ ပတ္တော ပစ္စတိ စီဝရာနိ စ ကရိယန္တိ၊ တာဝ ဝိဟာရေ

ဝသန္တသ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ထာလကေ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရေဘတ္တံ သာမဏေရဘာဝသမကော အာမိသဘာဝေါ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သေနာသနဂ္ဂါ-ဟော ပန သလာကဘတ္တဥဒ္ဒေသဘတ္တနိမန္တနာဒီနိ စ နေ ဝဋ္ဋန္တိ။ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ သာမဏေရဘာဝသမော တေလမဓုဖါဏိတာဒိဘေသဇ္ဇဘာဝေါ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဂိလာနော ဟောတိ၊ ဘေသဇ္ဇမသ္သ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သာမဏေရဿ ဝိယ စ သဗ္ဗံ ပဋိဇဂ္ဂနကမ္မန္တိ။

ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၉။ ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထူသု **ဟတ္ထစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ ဟတ္ထတလေ ဝါ မဏိဗန္ဓေ ဝါ ကပ္ပရေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကေနော ဝါ ဒ္ဝေ ဝါ ဟတ္ထာ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ **ပါဒစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ အဋ္ဌပါဒေ ဝါ ဂေါပ္ဖကေသု ဝါ ဇင်္ဃာယ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကေနော ဝါ ဒ္ဝေ ဝါ ပါဒါ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ **ဟတ္ထပါဒစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ စတူသု ဟတ္ထပါဒေသု ဒ္ဝေ ဝါ တယော ဝါ သဗ္ဗေ ဝါ ဟတ္ထပါဒါ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ **ကဏ္ဏစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ ကဏ္ဏမူလေ ဝါ ကဏ္ဏသက္ခလိကာယ ဝါ ကေနော ဝါ ဒ္ဝေ ဝါ ကဏ္ဏာ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ ယဿ ပန ကဏ္ဏာဝိဒ္ဓေ[1] ဆိဒ္ဒန္တိ, သက္ကာ စ ဟောတိ သဏ်ာဒ္ဌေတုံ၊ သော ကဏ္ဏံ သဏ်ာဒ္ဌေတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **နာသစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ အဇပဒကေ ဝါ အဂ္ဂေ ဝါ ကေပုဒ္ဓေ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နာသာ ဆိန္နာ ဟောတိ။ ယဿ ပန နာသိကာ သက္ကာ ဟောတိ သန္ဓေတုံ၊ သော တံ ဖာသုကံ ကတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **ကဏ္ဏနာသစ္ဆိန္နော** ဥဘယဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အင်္ဂုလိစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ နခသေသံ အဒသ္သေတ္တာ ကေနော ဝါ ဗဟူ ဝါ အင်္ဂုလိယော ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ ယဿ ပန သုတ္တတန္တ္ရမတ္တမ္ပိ နခသေသံ ပညာယတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အဋ္ဌစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ စတူသု အင်္ဂုဋ္ဌကေသု အင်္ဂုလိယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ကေနော ဝါ ဗဟူ ဝါ အင်္ဂုဋ္ဌကာ ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ **ကဏ္ဍရစ္ဆိန္နော**တိ ယဿ ကဏ္ဍရ-နာမကာ မဟာနှာရု ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ ယေသု ကေသုစိ ဆိန္နတ္တာ အဋ္ဌပါဒေန ဝါ စက်မတိ၊ မူလေန ဝါ စက်မတိ၊ နဝါ ပါဒံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ သက္ကောတိ။

ဖဏဟတ္ထကောတိ ယဿ ဝဏ္ဏုလိပဋ္ဌကာ ဝိယ အင်္ဂုလိယော သမ္ဗဒ္ဓါ ဟောန္တိ၊ တေ ပဗ္ဗာဇေတုကာမေန အင်္ဂုလန္တရိကာယော ဖာလေတ္တာ သဗ္ဗံ အန္တရစမ္မံ အပနေတ္တာ ဖာသုကံ ကတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယဿပိ ဆ

---

[1] - ကဏ္ဏာဗဒ္ဓေ (ကၠ)၊ ကဏ္ဏမုဒ္ဓေ (သျာ)

အင်္ဂလိယော ဟောန္တိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုကာမေန အဓိကအင်္ဂလိ ဆိန္ဒိတ္တာ ဖာသုကံ ကတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ခုဇ္ဇောတိ ယော ဥရဿ ဝါ ပိဋ္ဌိယာ ဝါ ပဿဿ ဝါ နိက္ခန္တတ္တာ ခုဇ္ဇသရိရော။ ယဿ ပန ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံ ဤသကံ ဝက်ံ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာပုရိသော ဧဝ ဟိ မြဟ္ဘုဇ္ဇုဂတ္တော၊ အဝသေသော သတ္တော အခုဇ္ဇော နာမ နတ္ထိ။

ဝါမနောတိ ဇယ်ဝါမနော ဝါ ကဋ္ဌဝါမနော ဝါ ဥဘယဝါမနော ဝါ။ ဇယ်ဝါမနဿ ကဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌိမကာယော ရဿော ဟောတိ၊ ဥပရိမကာယော ပရိပုဏ္ဏော။ ကဋ္ဌဝါမနဿ ကဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ ဥပရိမကာယော ရဿော ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌိမကာယော ပရိပုဏ္ဏော။ ဥဘယဝါမနဿ ဥဘောပိ ကာယာ ရဿာ ဟောန္တိ၊ ယေသံ ရဿတ္တာ ဘူတာနံ ဝိယ ပရိဝဋ္ဋမော မဟာကုစ္ဆိဃဋ္ဋသဒိသော အတ္တဘာဝေါ ဟောတိ။ တံ တိဝိဓမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝဋ္ဋတိ။

ဂလဂဏ္ဍီတိ ယဿ ကုမ္ဘဏ္ဍံ ဝိယ ဂလေ ဂဏ္ဍော ဟောတိ။ ဒေသနာမတ္တ-မေဝ စေတံ၊ ယဿ ကိသ္မိဉ္စိ ပန ပဒေသေ ဂဏ္ဍော သတိ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ တတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော "နဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဟိ အာဗာဓေဟိ ဖုဋ္ဌော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော"တိ ဇာတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **လက္ခဏာဟတကသာဟတလိခိတကေသု** ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ "နဘိက္ခဝေ လက္ခဏာဟတော"တိအာဒိသု ဝုတ္တမေဝ။

သိပဒီတိ ဘာရပါဒေါ ဝုစ္စတိ။ ယဿ ပါဒေါ ထူလော ဟောတိ သဗ္ဗာတ-ပိဋ္ဌကော ခရော၊ သော နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယဿ ပန နတာဝ ခရဘာဝံ ဂဏှာတိ၊ သက္ကာ ဟောတိ ဥပနာဟံ ဗန္ဓိတ္တာ ဥဒကအာဝါဋေ ပဝေသေတ္တာ ဥဒကဝါလိကာယ ပူရေတ္တာ ယထာ သိရာ ပညာယန္တိ, ဇယ်ာ စ တေလနာဠိကာ ဝိယ ဟောတိ၊ ဧဝံ မိလာပေတုံ သက္ကာ၊ တဿ ပါဒံ ဤဒိသံ ကတ္တာ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပုန ဝမ္ဘတိ၊ ဥပသမ္ပာဒေန္တေနာပိ တထာ ကတ္တာဝ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။

ပါပရောဂီတိ အရိသဘဝန္ဒရပိတ္တသေမ္ဘကာသသောသာဒိသု ယေန ကေနစိ ရောဂေန နိစ္စာတုရော အတေကိစ္ဆရောဂေါ ဇေဂုစ္ဆော အမနာပေါ။ အယံ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ပရိသဒူသကောတိ ယော အတ္တနော ဝိရူပတာယ ပရိသံ ဒူသေတိ၊ အတိဒီဃော ဝါ ဟောတိ အညေသံ သီသပ္ပမာဏနာဘိပ္ပဒေသော၊

အတိရသော ဝါ ဥဘယဝါမနဘူတရူပံ ဝိယ၊ အတိကာဋ္ဌော ဝါ ဗျာပိတခေတ္တေ ခါဏုကော ဝိယ၊ အစ္ဆောဒါတော ဝါ ဒဓိတက္ကာဒီဟိ ပမဇ္ဇိတမဋ္ဌတမ္ဗုလောဟ-ဝဏ္ဏော၊ အတိကိသော ဝါ မန္ဒမံသလောဟိတော အဋ္ဌိသိရာစမ္မသရီရော ဝိယ၊ အတိထူလော ဝါ ဘာရိယမံသော၊ မဟောဒရော ဝါ မဟာဘူတသဒိသော၊ အတိမဟန္တသီသော ဝါ ပစ္ဆိ သီသေ ကတ္တာ ဋ္ဌိတော ဝိယ၊ အတိခုဒ္ဒက-သီသော ဝါ သရိရသ အနနုရူပေန အတိခုဒ္ဒကေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ ကုဋ္ဌကုဋ္ဌသီသော[1] ဝါ တာလဖလပိဏ္ဍိသဒိသေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ သိခရသီသော ဝါ ဥဗ္ဗံ အနုပုဗ္ဗတနုကေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ နာဋ္ဌိသီသော ဝါ မဟာဝေဋ္ဌပမ္ဗသဒိသေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ ကပ္ပသီသော ဝါ ပဇ္ဇာရသီသော ဝါ စတူသု ပဿေသု ယေန ကေနစိ ပဿေန သြဏတေန သီသေန သမန္နာဂတော၊ ဝဏ္ဏသီသော ဝါ ပူတိသီသော ဝါ ကဏ္ဏိကကေသော[2] ဝါ ပါဏကေဟိ ခါယိတကေဒါရေ သဿသဒိသေဟိ တဟိ တဟိ ဥဋ္ဌိတေဟိ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော၊ နိလ္လောမသီသော ဝါ ထူလထဋ္ဌကေသော ဝါ တာလဟိရသဒိသေဟိ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော၊ ဇာတိပလိတေဟိ ပဏ္ဏရသီသော ဝါ ပကတိတမ္ဗကေသော ဝါ အာဒိတ္တေဟိ ဝိယ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော၊ အာဝဋ္ဋသီသော ဝါ[3] ဂုဏ္ဍ သရိရေ အာဝဋ္ဋသဒိသေဟိ ဥဗ္ဗဂ္ဂေဟိ ကေသာဝဋ္ဋေဟိ သမန္နာဂတော၊ သီသလောမေဟိ သဗ္ဗိ ကောဗ္ဗဘမုက-လောမော ဝါ ဇာလဗဒ္ဓေန ဝိယ နလာဋ္ဌေန သမန္နာဂတော။

သမ္ဗဒ္ဓဘမုကော ဝါ နိလ္လောမဘမုကော ဝါ မဏ္ဍဋ္ဌဘမုကော ဝါ အာဘိမဟန္တကို ဝါ အတိခုဒ္ဒကကို ဝါ မဟိ သစမ္ဗေ ဝါသိကောဏေန[4] ပဟရိတ္တာ ကဘဆိဒ္ဒသဒိသေဟိ အက္ခိဟိ သမန္နာဂတော၊ ဝိသမက္ခိ ဝါ ဧကေန မဟန္တေန ဧကေန ခုဒ္ဒကေန အက္ခိနာ သမန္နာဂတော၊ ဝိသမစက္ခုလော[5] ဝါ ဧကေန ဥဗ္ဗံ ဧကေန အဓောတိ ဧဝံ ဝိသမဇာတေဟိ အက္ခိစက္ခုလေဟိ[6] သမန္နာဂတော၊ ဧကရော ဝါ ဂမ္ဘီရက္ခိ ဝါ, ယသ ဂမ္ဘီရေ ဥဒပါနေ ဥဒကတာရကာ ဝိယ အက္ခိတာရကာ ပညာယန္တိ၊ နိက္ခန္တက္ခိ ဝါ, ယသ ကဏ္ဍကသော-အက္ခိတာရကာ နိက္ခန္တာ ဟောန္တိ၊ ဟတ္ထိကဏ္ဏော ဝါ မဟတိဟိ ကဏ္ဏသက္ခလि-ကာဟိ သမန္နာဂတော။ မူသိကကဏ္ဏော ဝါ ဇဋ္ဌကကဏ္ဏော ဝါ ခုဒ္ဒိကာဟိ ကဏ္ဏသက္ခလိကာဟိ သမန္နာဂတော၊ ဆိဒ္ဒမတ္တကဏ္ဏော ဝါ, ယသ ဝိနာ

၁-ကုဋ္ဌသီသော (သီ)၊ ကုဋ္ဌကုဋ္ဌကသီသော (သျာ၊က)
၂-ဝါသိကဏ္ဏေန (သီ)
၃-အာဝတ္တသီသော ဝါ (သီ)
၄-ဝိသမစက္ခုလော (သီ)
၅-အက္ခိစက္ခုလေဟိ (သီ)၊ အက္ခိစက္ခေဟိ (က)

ကဏ္ဏသက္ခလိကာဟိ ကဏ္ဏဆိဒ္ဒမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ အဝိဒ္ဓကဏ္ဏော ဝါ၊ ယောနကဇာတိကော ပန ပရိသဒ္ဒသကော နု ဟောတိ၊ သဘာဝေါယေဝ ဟိ သော တဿ။ ကဏ္ဏဘဝန္ဒရိကော ဝါ နိစ္စပူတိနာ ကဏ္ဏေန သမန္နာဂတော၊ ဂဏ္ဍကဏ္ဏော ဝါ သဒါပဋ္ဌရိတပုဗ္ဗေန ကဏ္ဏေန သမန္နာဂတော၊ ဌ္ဍ်ိတကဏ္ဏော ဝါ ဂေါဘတ္ထနာဋ္ဌိကာယ အဂ္ဂသဒိသေဟိ ကဏ္ဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ အတိ-ပိဂ်ံလက္ခိ ဝါ၊ မရုပိဂ်ံလံ ပန ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နိပ္ပခုမက္ခိ ဝါ အသု-ပဋ္ဌရဏက္ခိ ဝါ ပုပ္ပိတက္ခိ ဝါ အက္ခိပါကေန သမန္နာဂတက္ခိ ဝါ။

အတိမဟန္တနာသိကော ဝါ အတိခုဒ္ဒကနာသိကော ဝါ စိပိဋ္ဌနာသိကော ဝါ မဏ္ဍေ အပ္ပတိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဇေပသေ ဋ္ဌိတဝက်နာသိကော ဝါ ဒီဃနာသိကော ဝါ သုကတုဏ္ဍသဒိသာယ ဇိဝှါယ လေဟိတုံ သက္ကုဏေယျာယ နာသိကာယ သံမန္နာဂတော၊ နိစ္စပဋ္ဌရိတသိဃ်ာဏိကနာသော ဝါ။

မဟာမုခေါ ဝါ, ယသ ပဋ္ဌဂ်ံမဏ္ဍ॥ကသေဝ မုခနိမိတ္တံယေဝ မဟန္တံ ဟောတိ၊ မုခံ ပန လာဗုသဒိသံ အတိခုဒ္ဒကံ။ ဘိန္နမုခေါ ဝါ ဝက်မုခေါ ဝါ မဟာသြဋ္ဌော ဝါ ဥက္ခလိမုခဝဋ္ဋိသဒိသေဟိ သြဋ္ဌေဟိ သမန္နာဂတော။ တနုကသြဋ္ဌော ဝါ ဘေရိစမ္မသဒိသေဟိ ဒန္တေ ဝိဒဟိတုံ အသမတ္တေဟိ သြဋ္ဌေဟိ သမန္နာဂတော၊ မဟာဓရောဋ္ဌော ဝါ တနုကဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ တနုက-အဓရောဋ္ဌော ဝါ မဟာဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ သြဋ္ဌဆိန္နကော ဝါ ဋ္ဌေမုခေါ ဝါ ဥပ္ပဋ္ဌမုခေါ ဝါ သခ်ံတုဏ္ဍကော ဝါ ဗဟိသေတေဟိ အန္တော အတိရတ္တေဟိ သြဋ္ဌေဟိ သမန္နာဂတော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓကုဏ္ဍပမုခေါ ဝါ။

မဟာဒန္တော ဝါ အဋ္ဌကဒန္တသဒိသေဟိ ဒန္တေဟိ သမန္နာဂတော၊ အသုရ-ဒန္တော ဝါ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ဥပရိ ဝါ ဗဟိနိက္ခန္တဒန္တော။ ယသ ပန သက္ကာ ဟောတိ သြဋ္ဌေဟိ ဝိဒဟိတုံ၊ ကထေန္တသေဝ ပညာယတိ, နော အကထေန္တသ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပူတိဒန္တော ဝါ နိဋ္ဌန္တော ဝါ၊ ယသ ပန ဒန္တန္တရေ ကလန္ဒကဒန္တော ဝိယ သုခုမဒန္တော ဟောတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

မဟာဟနုကော ဝါ ဂေါဟနုသဒိသေန ဟနုနာ သမန္နာဂတော၊ ဒီဃဟနုကော ဝါ စိပိဋ္ဌဟနုကော ဝါ အန္တောပဝိဋ္ဌေန ဝိယ အတိရသေန ဟနုကေန သမန္နာဂတော၊ ဘိန္နဟနုကော ဝါ ဝက်ဟနုကော ဝါ၊ နိမ္မသု-ဒါဋ္ဌိကော ဝါ ဘိက္ခုနိသဒိသမုခေါ ဒီဃဂလော ဝါ ဗဟဂလသဒိသေန ဂလေန သမန္နာဂတော၊ ရဿဂလော ဝါ အန္တောပဝိဋ္ဌေန ဝိယ ဂလေန သမန္နာဂတော၊ ဘိန္နဂလော ဝါ ဘဋ္ဌအံသကူဋော ဝါ အဟတ္ထော ဝါ ကေဟတ္ထော ဝါ

အတိရသဟတ္ထော ဝါ အတိဒီဃဟတ္ထော ဝါ ဘိန္နဥရော ဝါ ဘိန္နပိဋ္ဌိ ဝါ ကစ္ဆုဂတ္ထော ဝါ ကဏ္ဏုဂတ္ထော ဝါ ဒဒ္ဒုဂတ္ထော ဝါ ဂေါခဂတ္ထော ဝါ၊ ယဿ ဂေါခယ ဝိယ ဂတ္ထတော စုဏ္ဏာနိ ပတန္တိ။ သဗ္ဗဿေတံ ဝိရူပကရဏံ သန္ဓာယ ဝိတ္ထာရိကဝသေန ဝုတ္တံ။ ဝိနိစ္ဆယော ပနေတ္ထ "နဘိကွဝေ ပဗ္ဗဟိ အာဗာဓာမေဟိ"တိ ဣတ္ထေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘဋ္ဌကဋ္ဌိကော ဝါ မဟာအာနိသဒေါ ဝါ ဥဒ္ဓနကူဋသဒိသေဟိ အာနိသဒ-မံသေဟိ အစ္ဆုဂ္ဂတေဟိ သမန္ဓာဂတော၊ မဟာဥိရုကော ဝါ ဝါတဏ္ဍိကော ဝါ မဟာဇာဏုကော ဝါ သဃ်ဋနဇာဏုကော ဝါ ဒီဃဇင်္ဃော ဝါ ယဋ္ဌိသဒိသ-ဇင်္ဃော၊ ဝိကဋ္ဌော ဝါ ပဏ္ဍော ဝါ[1] ဥဗ္ဗဋ္ဌပိဏ္ဍိကော[2] ဝါ၊ သော ဒုဝိဓော ဟေဋ္ဌာ သြရုဋ္ဌာဟိ ဝါ ဥပရိ အာရုဋ္ဌာဟိ ဝါ မဟတီဟိ ဇင်္ဃပိဏ္ဍိကာဟိ သမန္ဓာဂတော၊ မဟာဇင်္ဃော ဝါ ထူလဇင်္ဃပိဏ္ဍိကော ဝါ မဟာပါဒေါ ဝါ မဟာပဏ္ဍိ ဝါ ပိဋ္ဌိကပါဒေါ ဝါ ပါဒဝေမ္ဗျတော ဥဋ္ဌိတဇင်္ဃော၊ ဝက်ပါဒေါ ဝါ၊ သော ဒုဝိဓော အန္ကော ဝါ ဗဟိ ဝါ ပရိဝတ္တပါဒေါ၊ ဂဏ္ဌိကဂ်လိ ဝါ. သိဂ်ိဝေရဖဏသဒိသာဟိ အဂ်လိဟိ သမန္ဓာဂတော၊ အန္ဓနခေါ ဝါ ကာဋ-ဝဏ္ဏော ဘိ ပူတိနခေဟိ သမန္ဓာဂတော၊ သဗ္ဗောပိ သေ ပရိသဒ္ဒသကော။ ဇေရ္ဓပေါ ပရိသဒ္ဒသကော နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ကာဏောတိ ပသန္ဓန္ဓော ဝါ ဟောတု ပုပ္ပါဒိဟိ[3] ဝါ ဥပဟတပသာဒေါ၊ ယော ဒ္ဋိဟိ ဝါ ဧကေန ဝါ အက္ခိနာ နပဿတိ၊ သော နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ မဟာပစ္စရိယံ ပန ဧကက္ခိကာဏော ကာဏောတိ ဝုတ္တော၊ ဒ္ဋိအက္ခိကာဏော အန္ဓေန သင်ဟိတော။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဇစ္စန္ဓော အန္ဓောတိ ဝုတ္တော။ တသ္မာ ဥဘာယမ္ပိ ပရိယာယေန ယုဇ္ဇတိ။ **ကုဏီ**တိ ဟတ္ထကုဏီ ဝါ ပါဒကုဏီ ဝါ အဂ်လိကုဏီ ဝါ၊ ယဿ ဧတေသု ဟတ္ထာဒီသု ယံကိဉ္စိ ဝက်ံ ပညာယတိ၊ သော ကုဏီ နာမ။ **ခဇ္ဇော**တိ နတဇာဏုကော ဝါ ဘိန္နဇင်္ဃော ဝါ, မဇ္ဈေ သက်ံဋ္ဌိတပါဒတ္တာ ကုဏ္ဍပါဒကော ဝါ, ပိဋ္ဌိပါဒမဇ္ဈေန စက်မန္တော အဂ္ဂေ သက်ံဋ္ဌိတပါဒတ္တာ ကုဏ္ဍပါဒကော ဝါ, ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန စက်မန္တော အဂ္ဂပါဒေနေဝ စက်မနခဇ္ဇော ဝါ, ပဏ္ဍိကာယ စက်မနခဇ္ဇော ဝါ, ပါဒဿ ဗာဟိရန္တေန စက်မနခဇ္ဇော ဝါ, ပါဒဿ အဗ္ဘန္တရန္တေန စက်မနခဇ္ဇော ဝါ, ဂေါပ္ပကာနံ ဥပရိ ဘဂ္ဂတ္တာ သကလေန ပိဋ္ဌိပါဒေန စက်မနခဇ္ဇော ဝါ၊ သဗ္ဗောပေသ ခဇ္ဇော ယေဝ၊ သော နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၁-သံဃာဋ္ဌော ဝါ (သီ)၊ သဏ္ဌော ဝါ (သျာ) ၂-ဥပဗ္ဗပိဏ္ဍိကော (က) ၃-ပုပ္ဗာဒီဟိ (က)

ပက္ခဟတောတိ ယသ ဧကော ဟတ္ထো ဝါ ပါဒေါ ဝါ အမုသရိရံ ဝါ သုခံ နဝဟတိ။ **ဆိန္နရိယာပထော**တိ ပိဋ္ဌသပ္ပိ ဝုစ္စတိ။ **ဇရာဒုဗ္ဗလော**တိ ဇိဏ္ဏာဘာဝေန ဒုဗ္ဗလော အတ္တနော စိဝရရဇနာဒိကမ္မံ ကာတုမ္ပိ အသမတ္ထো။ ယော ပန မဟလ္လကောပိ ဗလဝါ ဟောတိ အတ္တာနံ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ သက္ကောတိ၊ သော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ **အန္ဓော**တိ ဇစ္စန္ဓော ဝုစ္စတိ။ **မူဠှော**တိ ယသ ဝစီဘေဒေါ နပ္ပဝတ္တတိ၊ ယဿာပိ ပဝတ္တတိ၊ သရဏဂဂမနံ ပန ပရိပုဏ္ဏံ ဘာသိတုံ နသက္ကောတိ၊ တာဒိသံ မမ္မနမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန သရဏဂဂမနမတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ ဘာသိတုံ သက္ကောတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဗဓိရောတိ ယော သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ နသုဏာတိ။ ယော ပန မဟာသဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အန္ဓမူဠှ**ဒယော ဥဘယဒေါသဝသေန ဝုတ္တာ။ ယေသဉ္စ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ဥပသမ္ပဒါပိ တေသံ ပဋိက္ခိတ္တာဝ။ သစေ ပန တေ သံဃော ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ သဗ္ဗေပိ ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒယော သုပသမ္ပန္နာ၊ ကာရကသံဃော ပန အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ အာပတ္တိတော နမုစ္စန္တိ။ ဝက္ခတိ စ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော အပုတ္တော ဩသာရဏံ၊ တဉ္စေ သံဃော ဩသာရေတိ၊ ကေစ္စော သုဩသာရိတော ဧကေစ္စော ဒုဩသာရိတော"တိ၊ တသ္မာ အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ အာဝိ ဘဝိဿတီတိ။

ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အလဇ္ဇိနိဿယဝတ္ထုကထာ

၁၂၀။ **အလဇ္ဇိနံ နိဿာယ ဝသန္တီ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ အလဇ္ဇိ-ပုဂ္ဂလေ နိဿာယ ဝသန္တီတိ အတ္ထော။ **ယာဝ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဇာနာမီ**တိ နိဿယဒါယကဿ ဘိက္ခုနော ဘိက္ခုဟိ သဘာဂတံ လဇ္ဇိဘာဝံ ယာဝ ဇာနာမီတိ အတ္ထော။ တသ္မာ နဝံ ဌာနံ ဂတေန "ဟေ ဘိက္ခု, နိဿယံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝုစ္စမာနေနာပိ စတူဟပဏ္ဍာဟံ နိဿယဒါယကဿ လဇ္ဇိဘာဝံ ဥပပရိက္ခိတ္တာ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။

သစေ "ထေရော လဇ္ဇီ"တိ ဘိက္ခုနံ သန္တိကေ သုတ္တာ အာဂတဒိဝသေယေဝ ဂဟေတုကာမော ဟောတိ၊ ထေရော ပန "အာဂမေဟိ တာဝ, ဝသန္တော ဇာနိဿသိ"တိ ကတိပါဟံ အာစာရံ ဥပပရိက္ခိတ္တာ နိဿယံ ဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ပကတိယာ နိဿယဂ္ဂဟဏဋ္ဌာနံ ဂတေန တဒဟေဝ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ကေဒိဝသမ္ပိ

ပရိဟာရော နတ္ထိ။ သစေ ပဌမယာမေ အာစရိယသ ဩကာသော နတ္ထိ၊ ဩကာသံ အလဘန္တော "ပစ္ဆိသသမယေ ဂဟေဿာမိ''တိ သယတိ၊ အရုဏံ ဥဋ္ဌတမ္ပိ နဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိ။ သစေ ပန "ဂဏ္ဍိဿာမိ"တိ အာဘောဂံ အကတ္တာ သယတိ၊ အရုဏုဋ္ဌမနေ ဒုက္ကဋံ။ အဂတပုဗ္ဗံ ဌာနံ ဂတေန ဒွေ တိဏိ ဒိဝသာနိ ဝသိတ္တာ ဂန္တုကာမေန အနိဿိတေန ဝသိတဗ္ဗံ။ "သတ္တာဟံ ဝသိဿာမိ"တိ အာလယံ ကရောန္တေန ပန နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ သစေ ထေရော "ကိံ သတ္တာဟံ ဝသန္တဿ နိဿယေနာ"တိ ဝဒတိ၊ ပဋိက္ခိတ္တ-ကာလတော ပဋ္ဌာယ လဗ္ဘပရိဟာရော ဟောတိ။

ဂမိကာဒိနိဿယဝတ္ထုကထာ

၁၂၁။ **နိဿယကရဏီယော**တိ ကရဏီယနိဿယော၊ ကရဏီယော မယာ နိဿယော၊ ဂဟေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **နိဿယံ အလဘမာနေနာ**တိ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေသု နိဿယဒါယကေ အသတိ နိဿယံ နလဘတိ နာမ။ ဧဝံ အလဘန္တေန အနိဿိတေန ဗဟူနိပိ ဒိဝသာနိ ဂန္တုံ။ သစေ ပုဗ္ဗေပိ နိဿယံ ဂဟေတ္တာ ဝုတ္ထပုဗ္ဗံ ကဠိ အာဝါသံ ပဝိသတိ၊ ဧကရတ္တံ ဝသန္တေနာပိ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝိဿမန္တော ဝါ သတ္ထံ ပရိယေသန္တော ဝါ ကတိပါဟံ ဝသတိ၊ အနာပတ္တိ။ အန္တောဝသေ ပန နိဗဒ္ဓဝါသံ ဝသိတဗ္ဗံ၊ နိဿယော စ ဂဟေတဗ္ဗော။ နာဝါယ ဂစ္ဆန္တဿ ပန ဝဿာနေ အာဂတေပိ နိဿယံ အလဘန္တဿ အနာပတ္တိ။

ယာစိယမာနေနာတိ တေန ဂိလာနေန ယာစိယမာနေန အနိဿိတေန ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ "ယာစာဟိ မ"ဒ္ဓိ ဝုစ္စမာနောပိ ဂိလာနော မာနေန နယာစတိ၊ ဂန္တုံ။

ဖာသု ဟောတီတိ သမထဝိပဿနာနံ ပဋိလာဘဝသေန ဖာသု ဟောတိ။ ဣမဿိ ပရိဟာရံ နေဝ သောတာပန္နော နသကဒါဂါမိ အနာဂါမိ အရဟန္တော လဘန္တိ၊ နဝ ထာမဂတသ သမာဓိနော ဝါ ဝိပဿနာယ ဝါ လာဘိ၊ ဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနေ ပန ဗာလပုထုဇ္ဇနေ ကထာဝ နတ္ထိ။ ယသ ခေါ ပန သမထော ဝါ ဝိပဿနာ ဝါ တရုဏာ ဟောတိ၊ အယံ ဣမံ ပရိဟာရံ လဘတိ၊ ပဝါရဏာသင်္ခေါပိ တေသော အနုညာတော။ တသ္မာ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေန အာစရိယေ ပဝါရေတ္တာ ဂတေပိ "ယဒါ ပတိရူပေါ နိဿယဒါယကော အာဂစ္ဆိဿတိ၊ တဿ နိဿာယ ဝသိဿာမိ"တိ အာဘောဂံ ကတ္တာ ပုန

ယာဝ အာသာဠ္ဠိပုဏ္ဏမာ၊ တာဝ အနိသိတေန ဝတ္ထုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အာသာဠ္ဠိမာသေ အာစရိယော နာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ နိသယော လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ ဂန္တွမ္ပိ။

၁၂၂။ **ဂေါဏ္ဍေနပိ အနုသာဝေတုန္တိ** "မဟာကဿပသ ဥပသမ္ပဒါ-ပေက္ခော"တိ ဧဝံ ဂေါဏ္ဍံ ဝတ္ဝာ အနုသာဝေတုံ-အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။

၁၂၃။ **ဒွေ ကောနုသာဝနေတိ** ဒွေ ကေတော အနုသာဝနေ၊ ကေန ကေသု, အညေန ဇုတရသာတိ ဧဝံ ဒ္ဝိဟိ ဝါ အာစရိယေဟိ ကေန ဝါ ကေဏ္ဍေ ကမ္မဝါစံ အနုသာဝေန္တေဟိ ဥပသမ္ပာဒေတုံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။

ဒွေ တယော ကောနုသာဝနေ ကာတုံ၊ တဉ္စ ခေါ ကေန ဥပဇ္ဈာ-ယေနာတိ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ဇနေ ပုရိမနယေနေဝ ကေတော အနုသာဝနေ ကာတုံ အနုဇာနာမိ၊ တဉ္စ ခေါ အနုသာဝနကိရိယံ ကေန ဥပဇ္ဈာယေန အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။ တသ္မာ ကေန အာစရိယေန ဒွေ ဝါ တယော ဝါ အနုသာဝေတမ္ဘာ။ ဒ္ဝိဟိ ဝါ တိဟိ ဝါ အာစရိယေဟိ ဝိသုံ ဝိသုံ ကေန ကေသာဘိ ဧဝံ ကေပဟာရေနေဝ ဒွေ တိသော ဝါ ကမ္မဝါစာ ကာတမ္ဘာ။ သစေ ပန နာနာစရိယာ နာနုပဇ္ဈာယာ ဟောန္တိ၊ တိသတ္ထေရော သုမနတ္ထေ-ရသ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ, သုမနတ္ထေရော တိသတ္ထေရသ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အနုသာဝေတိ၊ အညမညဉ္စ ဂဏပူရကာ ဟောန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန နာနာ-ဥပဇ္ဈာယာ ဟောန္တိ၊ ကေစ အာစရိယော ဟောတိ၊ "နတ္ထေ ဝ နာနု-ပဇ္ဈာယေနာ"တိ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ နိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒံ သန္ဓာယ ဟိ ဩ ပဋိက္ခေပေါ။

ဥပသမ္ပဒါဝိဓိကထာ

၁၂၄။ **ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတမ္ဘောတိ** ဣတ္ထ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇံ ဥပနိဇ္ဈာယတီတိ ဥပဇ္ဈာ။ တံ ဥပဇ္ဈံ "ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ"တိ ဧဝံ ဝဒါပေတ္ဝာ ဂါဟာပေတမ္ဘော။ **ဝိတ္ထာယန္တီ**တိ ဝိတ္ထဒ္ဓဂတ္တာ ဟောန္တိ။[1] **ယံ ဇာတန္တိ** ယံ တဝ သရီရေ ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ တံ သံဃမဇ္ဈေ ပုစ္ဆန္တေ သန္တံ အတ္ထိတိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ အာဒိ[2]။ **ဥလ္လေ့ဗတု မန္တိ** ဥဒ္ဓရတု မံ။

၁-၁-အယံ ပါဠိ သီ-သျာပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ။

စတ္တာရောနိဿယာဒိကထာ

၁၂၇။ **တာဝဒေဝါ**တို့ ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရမေဝ။ **ဆာယာ မေတဗ္ဗာ**တို့ ကေပေါ်ရိသာ ဝါ ဒ္ဝိပေါရိသာ ဝါတို့ ဆာယာ မေတဗ္ဗာ။ **ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိ-တဗ္ဗန္တိ** "ဝဿာနော ဟေမန္တော ဂိမ္ဟော"တို့ ဧဝံ ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ ဣဒေ စ ဥတုယေဝ ဥတုပ္ပမာဏံ။ သစေ ဝဿာနာဒယော အပရိပုဏ္ဏာ ဟောန္တိ၊ ယတ္တကေဟိ ဒိဝသေဟိ ယသ္မ ယော ဥတု အပရိပုဏ္ဏော၊ တေ ဒိဝသေ သလ္လက္ခေတ္ဝာ သော **ဒိဝသဘာဂေါ** အာစိက္ခိတဗ္ဗော။ အထ ဝါ အယံ နာမ ဥတု၊ သော စ ခေါ ပရိပုဏ္ဏော ဝါ အပရိပုဏ္ဏော ဝါတို့ ဧဝံ ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ "ပုဗ္ဗဏ္ဏော ဝါ သာယဏ္ဟော ဝါ"တို့ ဧဝံ ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗော။ **သဂ္ဂီ**တို့ ဣဒမေဝ သဗ္ဗံ ကေတော ကတ္ဝာ "တ္ဝံ ကိံ လဘသိ၊ ကာ တေ ဆာယာ၊ ကိံ ဥတုပ္ပမာဏံ၊ ကော ဒိဝသဘာဂေါ"တို့ ပုဋ္ဌော "ဣဒံ နာမ လဘာမိ ဝဿံ ဝါ ဟေမန္တံ ဝါ ဂိမှံ ဝါ၊ အယံ မေ ဆာယာ၊ ဣဒံ ဥတုပ္ပမာဏံ၊ အယံ ဒိဝသဘာဂေါ"တို့ ဝဒေယျာသိ"တို့ ဧဝံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။

၁၂၉။ **ဩဟာယာ**တို့ ဆဒ္ဒေဘ္ဂာ။ **ဒုတိယံ ဒါ**တုန္တိ ဥပသမ္ပဒမာဌကတော[1] ပရိဝေဏံ ဂန္ဓိန္တသ္မ ဒုတိယကံ ဒါတုံ အနုဇာနာမိ စတ္တာရိ စ အကရဏီယာနိ အာစိက္ခိတုန္တိ အတ္ထော။ **ပဏ္ဏုပလာသော**တို့ ပဏ္ဏုဝဏ္ဏော ပတ္ထော။ **ဗန္ဓနာ ပဋုတ္ထော**တို့ ဝဏ္ဏတော ပတိတော။ **အဘဗ္ဗော ဟရိတတ္ထာယာ**တို့ ပုန ဟရိတော ဘဝိတုံ အဘဗ္ဗော။ **ပုထုသိလာ**တို့ မဟာသိလာ။

၁၃၀။ **အလဇ္ဇမာနာယ သာမဏ္ဍိယာ အနာပတ္တိ သမ္ဘောဂေ သံဝါသေ**တို့ ယာဝ တသ္မ ဥက္ခေပနီယကမ္မဂ္ဂဟဏတ္ထာယ သာမဏ္ဍိ နိ လဇ္ဇတိ၊ တာဝ တေန သဒ္ဓိံ သမ္ဘောဂေ စ ဥပေါသထာဝါရဏာဒိကရဏဘေဒေ သံဝါသေ စ အနာပတ္တိတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ မဟာဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တာနုသာရေန သုဝိညေယ္ယတ္တာ ပါကဋမေဝါတိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ
ဒ္ဝါသတ္တတိအဓိကဝဏ္ဏသတပဋ္ဌိမဏ္ဍိတသ္မ မဟာခန္ဓကသ္မ
အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

မဟာခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

[1] ဥပသမ္ပဒမာဌကတော (သျာ၊ က)

၂-ဥပေါသထကွန်ရှင်

သန္ဓိပါတာနုဇာနနာဒိကထာ

၁၃၂။ ဥပေါသထကွန်ရှင်ကေ **အညတိတ္ထိယာ**တိ ဣတ္ထေ တိတ္ထံ ဝုစ္စတိ လဒ္ဓိ၊ အညံ တိတ္ထံ အညတိတ္ထံ၊ အညတိတ္ထံ ဧတေသံ အတ္ထိတိ **အညတိတ္ထိယာ**၊ ဣတော အညလဒ္ဓိကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဓမ္မံ ဘာသန္တီ**တိ ယံ တေသံ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ကထေန္တိ။ **တေ လဘန္တီ**တိ တေ မနုဿာ လဘန္တိ။ **မုဂသူကရာ**တိ ထူလသရီရသူကရာ။

၁၃၅။ **အနဏ္ဏာပန္နော ဝါ ဟောတိ အာပဇ္ဇိတ္တာ ဝါ ဝုဋ္ဌိတောတိ** ဣတ္ထေ ယံ အာပတ္တိ ဘိက္ခု အနဏ္ဏာပန္နော ဝါ ဟောတိ, အာပဇ္ဇိတ္တာ ဝါ ဝုဋ္ဌိတော၊ အယံ အသန္တိ နာမ အာပတ္တိတိ ဝေမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေ ကိं ဟောတီ**တိ ယွာယံ သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေါ အသ ဟောတီတိ ဝုတ္တော၊ သော အာပတ္တိတော ကိं ဟောတိ၊ ကတရာ အာပတ္တိ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဒုက္ကဋံ ဟောတီ**တိ ဒုက္ကဋာပတ္တိ ဟောတိ၊ သာ စ ခေါ နမုသာဝါဒလက္ခဏေန၊ ဘဂဝတော ပန ဝစနေန ဝစီဒ္ဒါရေ အကိရိယသမုဋ္ဌာနာ အာပတ္တိ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝက္ခတိ ဟိ—

> "အနာလပန္တော မနုဇေန ကေနစိ၊
> ဝါစာဂိရံ နော စ ပရေ ဘဏေယ္ယ။
> အာပဇ္ဇေယ္ယ ဝါစသိကံ နု ကာယိကံ၊
> ပဋ္ဌာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ"တိ[1]။

အန္ဓရာယိကောတိ အန္ဓရာယကရော။ **ကိသ ဖာသု ဟောတီ**တိ ကိမတ္ထာယ ဖာသု ဟောတိ။ **ပဌမသ ဈာနသ အဓိဂမာယာ**တိ ပဌမသ ဈာနသ အဓိဂမနတ္ထာယ တသ ဘိက္ခုနော ဖာသု ဟောတိ သုခံ ဟောတိ၊ သေ နယော သမ္ဘတ္ထ။ ဣတိ ဘဂဝါ ဥဒ္ဒေသတော စ နိဒ္ဒေသတော စ ပဌမံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ ဒဿေသိ။

၁၃၆။ **ဒေဝသိကန္တိ** ဒိဝသေ ဒိဝသေ။ **စာတုဒ္ဒသေ ဝါ ပန္နရသေ ဝါ**တိ ကေသ ဥတုနော တတိယေ စ သတ္တမေ စ ပက္ခေ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ စာတုဒ္ဒသေ အဝသေသေ ဆက္ခတ္တုံ ပန္နရသေ၊ အယံ တာဝ ကေါ အတ္ထော။ အယံ ပန

---

[1] ၁-၀ ၅-၃၇၄-၀ဋ္ဌေ။

ပကတိစာရိတ္တဝသေန ဝုတ္တော၊ "သကိ" ပကၽသ စာတုဒ္ဒသေ ဝါ ပန္နရသေ ဝါ"တိ ဝစနတော ပန တထာရူပေ ပန္နရသေ သတိ ယသ္မိं တသ္မိं စာတုဒ္ဒသေ ဝါ ပန္နရသေ ဝါ ဥဒ္ဒိသိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ "အာဝါသိကာနံ ဘိက္ခူနံ စာတုဒ္ဒသော ဟောတိ၊ အာဂန္တုကာနံ ပန္နရသော။ သစေ အာဝါသိကာ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ၊ အာဂန္တုကေဟိ အာဝါသိကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗ"န္တိ ဝစနတောပိ စေတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သီမာနုဇာနနကထာ

၁၃၀။ **ပဌမံ နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာ**တိ ဝိနယရေန ပုစ္ဆိတမ္ပိ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိं နိမိတ္တ"န္တိ။ ပမ္ဘောဘ ဘန္တေတိ။ ပုန ဝိနယရေန "ဧသော ပမ္ဘတော နိမိတ္တ"န္တိ ဧဝံ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတမ္ပိ။ "ဧတံ ပမ္ဘတံ နိမိတ္တံ ကရောမ၊ ကရိဿာမ၊ နိမိတ္တံ ကတော၊ နိမိတ္တံ ဟောတု၊ ဟောတိ၊ ဘဝိဿတီ"တိ ဧဝံ ပန ကိတ္တေတုံ နဝ ဝဋ္ဋတိ။ ပါသာဏာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ။ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ။ ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ။ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ။ ပစ္ဆိမာယ အနုဒိသာယ။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ။ ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ ကိं နိမိတ္တံ။ ဥဒကံ ဘန္တေ။ တေ ဥဒကံ နိမိတ္တန္တိ၊ ဣဒေ ပန အဋ္ဌတ္ထာ ပုန "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိं နိမိတ္တံ၊ ပမ္ဘတော ဘန္တေ။ ဧသော ပမ္ဘတော နိမိတ္တ"န္တိ ဧဝံ ပဌမံ ကိတ္တိတနိမိတ္တံ ကိတ္တေတ္ထာဝ ဌပေတမ္ပိ။ ဧဝဋ္ဌိ နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဃဋ္ဋိတံ ဟောတိ။ ဧဝံ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတ္ထာ အထာနန္တရံ ဝုတ္တာယ ကမ္မဝါစာယ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ နိမိတ္တာနံ အန္တော သီမာ ဟောတိ၊ နိမိတ္တာနိ သီမတော ဗဟိ ဟောန္တိ။ တတ္ထ နိမိတ္တာနိ သကိं ကိတ္တိတာနိပိ ကိတ္တိတာနေဝ ဟောန္တိ။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ပန "တိက္ခတ္တုံ သီမမဏ္ဍလံ သမ္မန္နန္တေန နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ။ "ပမ္ဘတော ဘန္တေ"တိ။ပ။ "ဥဒကံ ဘန္တေ"တိ ဧဝံ ပန ဥပသမ္ပန္နော ဝါ အာစိက္ခတု အနုပသမ္ပန္နော ဝါ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ဣဒါနိ ပမ္ဘတနိမိတ္တာဒိသု ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော—တိဝိဓော ပမ္ဘတော သုဒ္ဓပံသုပမ္ဘတော သုဒ္ဓပါသာဏပမ္ဘတော ဥဘယမိဿကောတိ။ သော တိဝိဓောပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝါလိကရာသိ ပန နဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရောပိ ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော ဩမကတရော နဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော ပန ပဌာယ သိနေရုပ္ပမာဏောပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ စတူသု ဒိသာသု စတ္တာရော တိသု ဝါ တယော ပမ္ဘတာ ဟောန္တိ၊ စတူဟိ ဝါ တီဟိ ဝါ ပမ္ဘတနိမိတ္တေဟိ ဧဝ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒ္ဝီဟိ ပန နိမိတ္တေဟိ

ဧကေန ဝါ သမ္ဘဒ္ဓိတုံ နဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတော ပရေသု ပါသာဏနိမိတ္တာဒီသုပိ ဧသေव နယော။ တသ္မာ ပဗ္ဗတနိမိတ္တံ ကရောန္တေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ "ကောဘဋ္ဌေ, နု ဧကောဘဋ္ဌေ"တိ။ သစေ ဧကောဘဋ္ဌေ ဟောတိ၊ နု ကာတဗ္ဗော။ တံ ဟိ စတူသု ဝါ အဋ္ဌသု ဝါ ဒိသာသု ကိတ္တေန္တေနာပိ ဧကမေဝ နိမိတ္တံ ကိတ္တိတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ယော ဧဝံ စက္ကသဏ္ဌာနေန ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတ္တာ ဋ္ဌိတော ပဗ္ဗတော၊ တံ ဧကဒိသာယ ကိတ္တေတ္တာ အညာသု ဒိသာသု တံ ဗဟိဋ္ဌိ ကတ္တာ အန္တော အညာနိ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။

သစေ ပဗ္ဗတသ္မ တတိယဘာဂံ ဝါ ဥပရိံ ဝါ အန္တောသီမာယ ကတ္တုကာမော ဟောန္တိ၊ ပဗ္ဗတံ အကိတ္တေတ္တာ ယတ္တကံ ပဒေသံ အန္တော ကတ္တုကာမော၊ တဿ ပရတော တသ္မိံ ယေဝ ပဗ္ဗတေ ဇာတရုက္ခဝမ္မိကာဒိသု အညတရံ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ သစေ ဧကယောဇနဋ္ဌိယောဇနပ္ပမာဏံ သဗ္ဗံ ပဗ္ဗတံ အန္တော ကတ္တုကာမော ဟောန္တိ၊ ပဗ္ဗတသ္မ ပရတော ဘူမိယံ ဇာတရုက္ခဝမ္မိကာဒိနိ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။ (၁)

ပါသာဏနိမိတ္တေ အယဂုဠောပိ ပါသာဏသင်္ခေပေ ဂဏ္ဌတိ၊ တသ္မာ ယော ကောစိ ပါသာဏော ဝဋ္ဋတိ။ ပမာဏတော ပန ဟတ္ထိပ္ပမာဏော ပဗ္ဗတသင်္ခ်ံ ဂတော၊ တသ္မာ သော နဝ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာဂေါဏမဟာမဟိံသပ္ပမာဏော ပန ဝဋ္ဋတိ။ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန ဒ္ဝတ္တိံသပလဂုဠပိဏ္ဍပရိမာဏော ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ခုဒ္ဒကတရော ဣဋ္ဌကာ ဝါ မဟန္တိပိ နဝ ဝဋ္ဋတိ။ အနိမိတ္တုပဂပါသာဏရာသိပိ နဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဂေဝ ပံသုဝါလိကရာသိ။ ဘူမိသမော ခလမဏ္ဍလသဒိသော ပိဋ္ဌပါသာဏော ဝါ ဘူမိတော ခါဏုကော ဝိယ ဥဋ္ဌိတပါသာဏော ဝါ ဟောတိ၊ သောပိ ပမာဏုပဂေါ ဧ, ဝဋ္ဋတိ။ ပိဋ္ဌပါသာဏော အတိမဟန္တောပိ ပါသာဏသင်္ခေပေ ဂဏ္ဌတိ၊ တသ္မာ သစေ မဟတော ပိဋ္ဌပါသာဏသ ဧကပ္ပဒေသံ အန္တောသီမာယ ကတ္တုကာမော ဟောန္တိ၊ တံ အကိတ္တေတ္တာ တသ္မုပရိ အညော ပါသာဏော ကိတ္တေတဗ္ဗော။ သစေ ပိဋ္ဌပါသာဏုပရိ ဝိဟာရံ ကရောန္တိ၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေန ဝါ ပိဋ္ဌပါသာဏော ဝိနိဗိဗ္ဗိတ္တာ ဂဏ္ဌတိ၊ ဧဝရူပေါ ပိဋ္ဌပါသာဏော နဝ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဟိ တံ ကိတ္တေန္တိ၊ နိမိတ္တသ္ဒ ဥပရိ ဝိဟာရော ဟောတိ၊ နိမိတ္တဿ နာမ ဗဟိသီမာယ ဟောတိ၊ ဝိဟာရောပိ ဗဟိသီမာယံ အာပဇ္ဇတိ။ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတ္တာ ဋ္ဌိတပိဋ္ဌပါသာဏော ကေတ္ထ ကိတ္တေတ္တာ အညတ္ထ နဝ ကိတ္တေတဗ္ဗော။ (၂)

ဝနနိမိတ္တေ တိဏဝနံ ဝါ တစသာရတာလနာဠိကေရာဒိရုက္ခဝနံ ဝါ နဝ ဝဋ္ဋတိ။ အန္တောသာရာနံ ပန သာကသာလာဒီနံ အန္တောသာရမိဿကာနံ ဝါ

ရုက္ခာနံ ဝနံ ဝဋ္ဋတိ၊ တဗ္ဗ ခေါ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန စတုပဉ္စရုက္ခမတ္တမ္ပိ၊ တတော ဩရံ နဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ ယောဇနသတိကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝနမဇ္ဈေ ဝိဟာရံ ကရောန္တိ၊ ဝနံ နကိတ္တေတမ္ပိ။ ကေဒေသံ အန္တောသီမာယ ကတ္တုကာမေဟိပိ ဝနံ အကိတ္တေတွာ တတ္ထ ရုက္ခပါသာဏာဒယော ကိတ္တေတမ္ပိ။ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတဝနံ ကေတ္ထ ကိတ္တေတွာ အညတ္ထ နကိတ္တေတမ္ပိ။ (၃)

ရုက္ခနိမိတ္တေ တစသာရော တာလနာဠိကေရာဒိရုက္ခော နဝဋ္ဋတိ၊ အန္တောသာရော ဇီဝမာနကော အန္တမသော ဥမ္ဘေဝတော အဋ္ဌင်္ဂုလော ပရိဏာဟတော သူစိဒဏ္ဍကပ္ပမာဏောပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ဩရံ နဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ ဒ္ဝါဒသ-ယောဇနော သုပ္ပတိဋ္ဌိတနိဂ္ဂြောဓောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝံသနဋ္ဌကသရာဝါဒိသု ဗီဇံ ရောပေတွာ ဝဏ္ဏာပိတော ပမာဏုပဂေါပိ နဝဋ္ဋတိ။ တတော အပနေတွာ ပန တမ်ဏမ္ပိ ဘူမိယံ ရောပေတွာ ကောဋ္ဌကံ ကတွာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတွာ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နဝမူလသာခါနိဂ္ဂမနံ အကာရဏံ။ ခန္ဓံ ဆိန္ဒိတွာ ရောပိတေ ပန ဧတံ ယုဇ္ဇတိ။ ကိတ္တေန္တေန စ "ရုက္ခော"တိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ "သာကရုက္ခောတိပိ သာလရုက္ခော"တိပိ။ ကောဗဒ္ဓံ ပန သုပ္ပတိဋ္ဌိတနိဂ္ဂြောဓသဒိသံ ကေတ္ထ ကိတ္တေတွာ အညတ္ထ ကိတ္တေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ (၄)

မဂ္ဂနိမိတ္တေ အရညခေတ္တနဒီတဠာကမဂ္ဂါဒယော နဝဋ္ဋန္တိ၊ ဇယ်-မဂ္ဂေါ ဝါ သကဋမဂ္ဂေါ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ ယော နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ ဒ္ဝေ တိဏိ ဂါမန္တရာနိ ဂစ္ဆတိ။ ယော ပန ဇယ်မဂ္ဂေါ သကဋမဂ္ဂတော ဩက္ကမိတွာ ပုန သကဋမဂ္ဂမေဝ ဩတရတိ၊ ယေ ဝါ ဇယ်မဂ္ဂသကဋမဂ္ဂါ အဝဋ္ဋာ၊ တေ နဝဋ္ဋန္တိ။ ဇယ်သတ္ထ-သကဋသတ္ထေဟိ ဝဋ္ဋဏ္ဍယမာနာယေဝ ဝဋ္ဋန္တိ။ သစေ ဒ္ဝေ မဂ္ဂါ နိက္ခမိတွာ ပစ္ဆာ သကဋဓုရမိဝ ဧကီဘဝန္တိ၊ ဒ္ဝိဓာ ဘိန္နဋ္ဌာနေ ဝါ သမ္မန္နဋ္ဌာနေ ဝါ သကိံ ကိတ္တေတွာ ပုန နကိတ္တေတမ္ပိ၊ ကောဗဒ္ဓနိမိတ္တံ ဟေတံ ဟောတိ။

သစေ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတွာ စတ္တာရော မဂ္ဂါ စတူသု ဒိသာသု ဂစ္ဆန္တိ၊ မဇ္ဈေ ဧကံ ကိတ္တေတွာ အပရံ ကိတ္တေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ကောဗဒ္ဓနိမိတ္တံ ဟေတံ ဟောတိ။ ကောဏံ နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ ဂတမဂ္ဂံ ပန ပရဘာဂေ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဟာရမဇ္ဈေန နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ ဂတမဂ္ဂေါ ပန နကိတ္တေတမ္ပေါ။ ကိတ္တိတေ နိမိတ္တသ ဥပရိ ဝိဟာရော ဟောတိ။ သစေ သကဋမဂ္ဂသ အန္တိမစက္ကမဂ္ဂံ နိမိတ္တံ ကရောန္တိ၊ မဂ္ဂေါ ဗဟိသီမာယ ဟောတိ။ သစေ ဗာဟိရစက္ကမဂ္ဂံ နိမိတ္တံ ကရောန္တိ၊ ဗာဟိရစက္ကမဂ္ဂေါ ဗဟိသီမာယ ဟောတိ၊ သေသံ အန္တောသီမံ ဘဇတိ။

ဝ-ဥက္ကမိတွာ (သီ၊ သျာ)

မဂ္ဂ ကိတ္တေန္တေန "မဂ္ဂေါ ပန္ထော ပထော ပဇ္ဇော"တိ ဒသသု ယေန ကေနစိ နာမေန ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပရိခါသဏ္ဌာနေန ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတ္တာ ဂတမဂ္ဂေါ ကေတ္ထ ကိတ္တေတ္တာ အညတ္ထ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ (၅)

ဝမ္မိကနိမိတ္တေ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန တံ ဒိဝသံ ဇာတော အဌဂ်လုဗ္ဗေဓေ ဂေါရိသာဏပ္ပမာဏောပိ ဝမ္မိကော ဝဋ္ဋတိ၊ တတော ဩရံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတသဒိသောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတ္တာ ဌိတံ ပန ကောဗဠံ ကေတ္ထ ကိတ္တေတ္တာ အညတ္ထ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ (၆)

နဒီနိမိတ္တေ ယသာ ဓမ္မိကာနံ ရာဇူနံ ကာလေ အန္တေ္ဓ ဝမာသံ အနုဒသာဟံ အနုပဇ္ဇာဟန္တိ ဧဝံ အနတိက္ကမိတ္တာ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဝလာဟကေသု ဝိဂတ-မတ္တေသု သောတံ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ အယံ နဒီသင်္ခေ်ံ န ဂစ္ဆတိ။ ယသာ ပန ဤဒိသေ သုဝုဋ္ဌိကာလေ ဝဿာနသ္ဌ စာတုမာသေ သောတံ န ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ တိမဏ္ဍလံ ပဋ္ဌိစ္ဆာဒေတ္တာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥတ္တရန္တိယာ ဘိက္ခုနိယာ အန္တရ-ဝါသကော တေမိယတိ၊ အယံ နဒီသင်္ခေ်ံ ဂစ္ဆတိ၊ သိမံ ဗန္ဓန္တာနံ နိမိတ္တံ ဟောတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ နဒီပါရဂမနေပိ ဥပေါသထာဒိသံဃကမ္မကရဏေပိ နဒီပါရသီမ-သမ္မန္ဓနေပိ အယမေဝ နဒီ။

ယာ ပန မဂ္ဂေါ ဝိယ သကဋမုရသဏ္ဌာနေန ဝါ ပရိခါသဏ္ဌာနေန ဝါ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတ္တာ ဂတာ၊ တံ ကေတ္ထ ကိတ္တေတ္တာ အညတ္ထ ကိတ္တေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဟာရသ္ဌ စတူသု ဒိသာသု အညမညံ ဝိနိဗ္ဗိဇ္ဈိတ္တာ ဂတေ နဒီ-စတုက္ကေပိ ဧသေဝ နယော။ အသမ္ဘိဿနဒိယော ပန စတဿောပိ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဝတိ ကရောန္တော ဝိယ ရုက္ခပါဒေ နိခဏိတ္တာ ဝလ္လိပလာလာဒိဟိ နဒိသောတံ ရုန္ဓန္တိ[1]၊ ဥဒကဿ အဗ္ဗောတ္ထရိတ္တာ အာဝရဏံ ပဝတ္တတိယေဝ၊ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယထာ ပန ဥဒကံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ ဧဝံ သေတုမ္ဘိ ကတေ အပ္ပဝတ္တမာနာ နဒီ နိမိတ္တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ နဒီနိမိတ္တံ, အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ဥဒကနိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယာ ပန ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာလေ ဝါ ဂိမ္ဟေ ဝါ နိရုဒကဘာဝေန နပ္ပဝတ္တတိ၊ သာ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာနဒိတော ဥဒကမာတိကံ နီဟရန္တိ၊ သာ ကုန္ဓဒိသဒိသာ ဟုတ္တာ တိဏိ သဿာနိ သမ္ပာဒေန္တိ နိစ္စံ ပဝတ္တတိ၊ ကိဏ္ဏာပိ ပဝတ္တတိ, နိမိတ္တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယာ ပန မူလေ မဟာနဒိတော နိဂ္ဂတာပိ ကာလန္တရေန တေနေဝ

---

[1]-ရုန္ဓန္တိ (က)

နိုဋ္ဌတမဂ္ဂေန နဒီ ဘိန္နိတ္တာ သယဉ္စ ဂစ္ဆတိ၊ ဂစ္ဆန္တိ ပရတော သုသုမာရာဒိ-သမာကိဏ္ဏာ နာဝါဒိဟိ သဉ္စရိတမ္ဘာ နဒီ ဟောတိ၊ တံ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ (၇)

ဥဒကနိမိတ္တေ နိရုဒကေ ဌာနေ နာဝါယ ဝါ စာဋိအာဒီသု ဝါ ဥဒကံ ပူရေတ္တာ ဥဒကနိမိတ္တံ ကိတ္တေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမိဂတမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ တဉ္စ ခေါ အပ္ပဝတ္ထုနဥဒကံ အာဝါဋပေါက္ခရဏိတဋာကဇာတသရလောဏိသမုဒ္ဒါဒီသု ဋ္ဌိတံ၊ အဋ္ဌိတံ ပန ဩဃနဒီဥဒကဝါဟကမာတိကာဒီသု ဥဒကံ နဝဋ္ဋတိ။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ပန "ဂမ္ဘီရေသု အာဝါဋာဒီသု ဥက္ခေဝိမံ ဥဒကံ နိမိတ္တံ နကာတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဒုဝုတ္တံ အတ္ထနောမတိမတ္ထမေဝ။ ဋ္ဌိတံ ပန အန္တမသော သူကရခတာယပိ ဂါမဒါရကာနံ ကီဋနဝါပိယမ္ပိ တမ်ဏ္ဍပ္ပေ ပထဝိယံ အာဝါဋကံ ကတ္တာ ကုဋ္ဌေဟိ အာဟရိတ္တာ ပူရိတဥဒကမ္ပိ သစေ ယာဝ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနာ တိဋ္ဌတိ အပ္ပံ ဝါ ဟောတု ဗဟု ဝါ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မိံ ပန ဌာနေ နိမိတ္တသညာကရဏတ္ထံ ပါသာဏဝါလိကာပံသုအာဒိရာသိ ဝါ ပါသာဏတ္ထမ္ဘော ဝါ ဒါရုတ္ထမ္ဘော ဝါ ကာတဗ္ဗော။ တံ ကာတုဉ္စ ကာရေတုဉ္စ ဘိက္ခုဿ ဝဋ္ဋတိ။ လာဘသိမာယံ ပန နဝဋ္ဋတိ။ သမာနသံဝါသကသိမာ ကဿစိ ပိဋ္ဌံ နကရောတိ၊ ကေဝလံ ဘိက္ခူနံ ဝိနယကမ္မမေဝ သာဓေတိ၊ တသ္မာ ဇ္ဇော ဝဋ္ဋတိ။ (၈)

ဣမေဟိ စ အဋ္ဌဟိ နိမိတ္တေဟိ အသမ္ဘိဿေဟိပိ အညမညံ သမ္ဘိဿေဟိပိ သိမံ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သာ ဧဝံ သမ္မန္နိတ္တာ ဗဒ္ဓမာနာ ဧကေန ဒ္ဝိဟိ ဝါ နိမိတ္တေဟိ အဗဒ္ဓါ ဟောတိ၊ တိဏိ ပန အာဒိံ ကတ္တာ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ နိမိတ္တာနံ သတေနာပိ ဗဒ္ဓါ ဟောတိ၊ သာ တိဟိ သိဃ်ာဋကသဏ္ဌာနာ ဟောတိ၊ စတူဟိ စတုရဿာ ဝါ သိဃ်ာဋကအဖုစန္ဒမုဒိင်္ဂါဒိသဏ္ဌာနာ ဝါ၊ တတော အဓိကေဟိ နာနာသဏ္ဌာနာ[1]။ တံ ဗန္ဓိတုကာမေဟိ သာမန္တ-ဝိဟာရေသု ဘိက္ခု တဿ တဿ ဝိဟာရဿ သီမာပရိစ္ဆေဒံ ပုစ္ဆိတ္တာ ဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာနံ သီမာယ သီမန္တရိကံ, အဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာနံ သီမာယ ဥပစာရံ ဌပေတ္တာ ဒိသာစာရိကာဘိက္ခူနံ နိဿဋ္ဌာရသမယေ သစေ ဧကသ္မိံ ဂါမခေတ္တေ သီမံ ဗန္ဓိတုကာမာ၊ ယေ တတ္ထ ဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာ, တေသု ဘိက္ခူနံ "မယံ အဇ္ဇ သီမံ ဗန္ဓိဿာမ၊ တုမ္ဟေ သကသီမာပရိစ္ဆေဒတော မာ နိက္ခမိတ္ထာ"တိ ပေသေ-တဗ္ဗံ။ ယေ အဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာ, တေသု ဘိက္ခူ ကေစ္စိ သန္ဓိပါတေတဗ္ဗာ၊ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒော အာဟရာပေတဗ္ဗော။ သစေ အညာနိပိ ဂါမခေတ္တာနိ

---

[1]-နာနာသဏ္ဌာနာ ဝါ (သျှာ၊ က)

အန္တောကာတုကာမာ၊ တေသု ဂါမေသု ယေ ဘိက္ခူ ဝသန္တိ၊ တေဟိပိ အာဂန္တွေ့။ အနာဂန္ဆန္တာနံ ဆန္ဒော အာဟရိတမ္ဘောတိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန "နာနာဂါမခေတ္တာနိ နာမ ပါဠေ့ကွံ ဗဒ္ဓသီမာ-သဒိသာနိ၊ နိ တတော ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ အာဂစ္ဆတိ။ အန္တောနိမိတ္တဂတေဟိ ပန ဘိက္ခူဟိ အာဂန္တွေ့"န္တိ ဝတ္တာ ပုန အာဟ "သမာနသံဝါသကသီမာသမ္ဘေဒ-ကာလေ အာဂမနဗ္ဗိ အနာဂမနဗ္ဗိ ဝဋ္ဋတိ။ အဝိပ္ပဝါသသီမာသမ္ဘေဒကာလေ ပန အန္တောနိမိတ္တဂတေဟိ အာဂန္တွေ့၊ အနာဂန္ဆန္တာနံ ဆန္ဒော အာဟရိတမ္ဘော"တိ။

ဧဝံ သန္ဓိပတိတေသု ပန ဘိက္ခူသု ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒေ အာဟရေ့ တေသု တေသု မဂ္ဂေသု နဒီတိတ္ထဂါမဒ္ဒါရာဒိသု စ အာဂန္တုကဘိက္ခူနံ သီဃံ သီဃံ ဟတ္ထပါသာနယနတ္ထဉ္စ ဗဟိသီမာကရဏတ္ထဉ္စ အာရာမိကေ စေဝ သမဏုဒ္ဒေသေ စ ဌပေတ္တာ ဘေရိသညံ ဝါ သင်္ခသညံ ဝါ ကတ္တာ နိမိတ္တကိတ္တနာနန္တရံ ဝုတ္တာယ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော"တိအာဒိကာယ ကမ္မဝါစာယ သီမာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေယေဝ နိမိတ္တာနိ ဗဟိ ကတ္တာ ဟေဋ္ဌာ ပထဝိသန္ဓာရကံ ဥဒကံ ပရိယန္တံ ကတ္တာ သီမာ ဂတာ ဟောတိ။

ဣမံ ပန သမာနသံဝါသကသီမံ သမ္ဘေဒေ့ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇုပသမ္ပဒါဒိနံ သံဃကမ္မာနံ သုခကရဏတ္ထံ ပဌမံ ခဏ္ဍသီမာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ တံ ပန ဗန္ဓေ့ဟိ ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သစေ ဟိ ဗောဓိစေတိယဘတ္တသာလာဒိနိ သမ္ဘဝတ္ထူနိ ပတိဋ္ဌာပေတ္တာ ကတ-ဝိဟာရေ ဗန္ဓန္တိ၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဗဟုနံ သမောသရဏဋ္ဌာနေ အဗန္ဓိတ္တာ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဝိဝိတ္တောကာသေ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ အကတဝိဟာရေ ဗန္ဓေ့ဟိ ဗောဓိစေတိယာဒိနံ သမ္ဘဝတ္ထူနံ ဌာနံ သလ္လက္ခေတ္တာ ယထာ ပတိဋ္ဌိတေသု ဝတ္ထူသု ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဝိဝိတ္တောကာသေ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ သာ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန သစေ ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တတော ဩရံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပရံ ဘိက္ခုသဟဿံ ဂဏ္ဍန္တိပိ ဝဋ္ဋတိ။ တံ ဗန္ဓေ့ဟိ သီမာမာဠကသ သမန္တာ နိမိတ္တုပဂါ ပါသာဏာ ဌပေတဗ္ဗာ၊ နိ ခဏ္ဍသီမာယ ဌိတေဟိ မဟာသီမာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ၊ နိ မဟာသီမာယ ဌိတေဟိ ခဏ္ဍသီမာ၊ ခဏ္ဍသီမာယမေဝ ပန ဌတ္တာ ခဏ္ဍသီမာ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ၊ မဟာသီမာယမေဝ ဌတ္တာ မဟာသီမာ။

တတြာယံ ဗန္ဓနဝိဓိ—သမန္တာ "ဧသော ပါသာဏော နိမိတ္တ"န္တိ ဧဝံ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတ္တာ ကမ္မဝါစာယ သီမာ သမ္ဘန္ဓိတဗ္ဗာ။ အထ တဿာ ဧဝ ဒဠ္ဠီကမ္မတ္ထံ အဝိပ္ပဝါသကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။ ဧဝဉ္စိ "သီမံ သမူဟနိဿာမာ"တိ

အာဂတာ သမ္ဘဟနိတုံ နာ သက္ခိဿန္တိ။ သီမံ သမ္မန္တိတ္ထာ ဗဟိ သီမန္တရိက-ပါသာဏာ ဌပေတဗ္ဗာ။ သီမန္တရိကာ ပစ္ဆိမကောဋိယာ ဧကရတနပ္ပမာဏာ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏာပိ ဝဋ္ဋတိတိ ကုရုန္ဒိယံ၊ စတုရဂ်လပ္ပမာဏာပိ ဝဋ္ဋတိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။ သစေ ပန ဝိဟာရော မဟာ ဟောတိ၊ ဒွေပိ တိသော်ပိ တတ္ထတ္ထရိပိ ခဏ္ဍသီမာယော ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ခဏ္ဍသီမံ သမ္မန္တိတ္ထာ မဟာသီမာသမ္ဘတိကာလေ ခဏ္ဍသီမတော နိက္ခမိတ္ထာ မဟာသီမာယ ဌတ္ထာ သမန္တာ အနုပရိယာယန္တေဟိ သီမန္တရိက-ပါသာဏာ ကိတ္တေတဗ္ဗာ။ တတော အဝသေသနိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတ္ထာ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟန္တေဟိ ကမ္မဝါစာယ သမာနသံဝါသကသီမံ သမ္မန္တိတ္ထာ တသ္မာ ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံ အဝိပ္ပဝါသကမ္မဝါစာပိ ကာတဗ္ဗာ။ ဧဝဋ္ဌ "သီမံ သမ္ဘဟနိသ္သာမာ"တိ အာဂတာ သမ္ဘဟနိတုံ နာ သက္ခိဿန္တိ။ သစေ ပန ခဏ္ဍသီမာယ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတ္ထာ တတော သီမန္တရိကာယ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတ္ထာ မဟာသီမာယ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေန္တိ၊ ဧဝံ တိသု ဌာနေသု နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတ္ထာ ယံ သီမံ ဥဒ္ဓန္တိ၊ တံ ပဌမံ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယထာဝုတ္တနယေန ခဏ္ဍသီမတောဝ ပဌာယ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဗဒ္ဓါသု ပန သီမာသု ခဏ္ဍသီမာယ ဌိတာ ဘိက္ခူ မဟာသီမာယ ကမ္မံ ကရောန္တာနံ နာ ကောပေန္တိ၊ မဟာသီမာယ ဝါ ဌိတာ ခဏ္ဍသီမာယ ကမ္မံ ကရောန္တာနံ။ သီမန္တရိကာယ ပန ဌိတာ ဥဘိန္နမ္ပိ နာ ကောပေန္တိ။ ဂါမခေတ္တေ ဌတ္ထာ ကမ္မံ ကရောန္တာနံ ပန သီမန္တရိကာယ ဌိတာ ကောပေန္တိ။ သီမန္တရိကာ ဟိ ဂါမခေတ္တံ ဘဇတိ။

သီမာ စ နာမသာ နာ ကေဝလံ ပထဝိတလေယေဝ ဗဒ္ဓါ ဗဒ္ဓါ နာမ ဟောတိ၊ အထ ခေါ ပိဋ္ဌိပါသာဏေပိ ကုဋ္ဌိဂေဟေပိ လေဏေပိ ပါသာဒေပိ ပဗ္ဗတမတ္ထကေပိ ဗဒ္ဓါ ဗဒ္ဓါယေဝ ဟောတိ။ တတ္ထ **ပိဋ္ဌိပါသာဏေ** ဗန္ဓန္တေဟိ ပါသာဏပိဋ္ဌိယံ ရာဇိ ဝါ ကောဋ္ဌေတ္ထာ ဥဒုက္ခလံ ဝါ ခဏိတ္ထာ နိမိတ္တံ နာ ကာတမ္ဗံ၊ နိမိတ္တုပဂပါသာဏေ ဌပေတ္ထာ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ သီမာ ပထဝိသန္ဓာရကံ ဥဒကံ ပရိယန္တံ ကတ္ထာ သြတရတိ။ နိမိတ္တပါသာဏာ ယထာဌာနေ နာ တိဋ္ဌန္တိ။ တသ္မာ သမန္တတော ရာဇိ ဝါ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ စတူသု ဝါ ကောဏေသု ပါသာဏာ ဝိဏ္ဍိတဗ္ဗာ၊ "အယံ သီမာပရိစ္ဆေဒေါ"တိ ဝတ္ထာ အက္ခရာနိ ဝါ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာနိ။ ကေစိ ဥသ္သုယကာ သီမံ ဗျာပေဿာမာတိ အဂ္ဂိံ ဒေန္တိ၊ ပါသာဏာဝ ဗျာယန္တိ၊ နာ သီမာ။

ကုဋ္ဌိဂေဟေပိ ဗန္ဓနေဟိ ဘိတ္တိံ အကိတ္တေတွာ ဧကာဒသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသဒ္ဒါနံ အနေ္တာ ကရိတွာ ပါသာဏနိမိတ္တာနိ ဌပေတွာ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ၊ အနေ္တာကုဋ္ဌမေဝ သီမာ ဟောတိ။ သစေ အနေ္တာကုဋ္ဌေ ဧကာဒသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသော နတ္ထိ၊ ပမုခေ နိမိတ္တပါသာဏေ ဌပေတွာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ သစေ ဧဝမ္ပိ နပ္ပဟောတိ၊ ဗဟိ နိမ္မောဒကပတနဋ္ဌာနေပိ[1] နိမိတ္တာနိ ဌပေတွာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သမ္မတာယ ပန သမ္ဗံ ကုဋ္ဌိဂေဟံ သီမဋ္ဌမေဝ ဟောတိ။

စတုဘိတ္တိယလေဏေပိ ဗန္ဓနေဟိ ကုဋ်ံ အကိတ္တေတွာ ပါသာဏာဝ ကိတ္တေတဗ္ဗာ။ သစေ အနေ္တာ ဩကာသော နတ္ထိ[2]၊ ပမုခေပိ နိမိတ္တာနိ ဌပေတဗ္ဗာနိ။ သစေ နပ္ပဟောတိ၊ ဗဟိ နိမ္မောဒကပတနဋ္ဌာနေပိ နိမိတ္တ-ပါသာဏေ ဌပေတွာ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ လေဏသ အနေ္တာ စ ဗဟိ စ သီမာ ဟောတိ။

ဥပရိပါသာဒေပိ ဘိတ္တိံ အကိတ္တေတွာ အနေ္တာ ပါသာဏေ ဌပေတွာ သီမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ သစေ နပ္ပဟောတိ၊ ပမုခေပိ ပါသာဏေ ဌပေတွာ သမ္မန္နိ-တဗ္ဗာ။ ဧဝံ သမ္မတာ ဥပရိပါသာဒေယေဝ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ နဿတိ။ သစေ ပန ဗဟူသု ထမ္ဘေသု တုလာနံ ဥပရိ ကတပါသာဒသ ဟေဋ္ဌိမတလေ ကုဋ္ဌော ယထာ နိမိတ္တာနံ အနေ္တာ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဥဋ္ဌဟိတွာ တုလာရုက္ခေဟိ ဧကသမ္ဗန္ဓေါ ဌိတောဝ၊ ဟေဋ္ဌာပိ သိဿတိ။ ဧကထမ္ဘပါသာဒသ ပန ဥပရိမ-တလေ ဗဟိ သီမာ သစေ ထမ္ဘမတ္ထကေ ဧကာဒသတိယာ ဘိက္ခူနံ ဩကာသော ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ သိဿတိ။ သစေ ပါသာဒဘိတ္တိတော နိဋ္ဌတေသု နိယ္ယူဟကာဒီသု ပါသာဏေ ဌပေတွာ သီမံ ဗန္ဓန္တိ၊ ပါသာဒဘိတ္တိ အနေ္တာ-သီမာယံ ဟောတိ။ဟေဋ္ဌာ ပနဿာ သိဿတိ ရတ္ဌာနဿ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ကိတ္တေန္တေဟိပိ ဘိတ္တိ စ ရုက္ခထမ္ဘာ စ နကိတ္တေတဗ္ဗာ။ ဘိတ္တိလဂ္ဂေ ပန ပါသာဏထမ္ဘေ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ကိတ္တိတာ သီမာ ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒဿ ပရိယန္တထမ္ဘာနံ အနေ္တာယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဟေဋ္ဌာပါသာ[3]ဒဿ ကုဋ္ဌော ဥပရိမတလေန သမ္ဗဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဥပရိ-ပါသာဒမ္ပိ အဘိရုဟတိ။ သစေ ပါသာဒဿ ဗဟိ နိမ္မောဒကပတနဋ္ဌာနေ နိမိတ္တာနိ ကရောန္တိ၊ သမ္ဗော ပါသာဒေါ သီမဋ္ဌော ဟောတိ။

၁-နိမ္မောဒက (သီ) ၂-အနေ္တာ ဩကာသေ အသတိ (သီ၊ သျာ)

ပဋ္ဌတမတ္ထေ တလံ ဟောတိ ကေဝိသတိယာ ဘိက္ခူနံ သြကာသာရဟံ၊ တတ္ထ ဝိဋ္ဌပါသာဏေ ဝိယ သိမံ ဗန္ဓန္တိ။ ဟေဋ္ဌာပဋ္ဌတေပိ တေနေဝ ပရိဏ္ဍေဒေန သိမာ သြတရတိ။ တာလမူလကပဋ္ဌတေပိ ဥပရိ သိမာ ဗဒ္ဓါ ဟေဋ္ဌာ သြတရတေဝ။ ယော ပန ဝိတာနသဏ္ဌာနော ဟောတိ၊ ဥပရိ ကေဝိသတိယာ ဘိက္ခူနံ သြကာသော အတ္ထိ, ဟေဋ္ဌာ နတ္ထိ၊ တဿ ဥပရိ ဗဒ္ဓါ သိမာ ဟေဋ္ဌာ နဿ သြတရတိ။ ဧဝံ မုဒိဂ်သဏ္ဌာနော ဝါ ဟောတု ပဏ္ဏဝသဏ္ဌာနော ဝါ၊ ယဿ ဟေဋ္ဌာ ဝါ မဏ္ဍေ ဝါ သိမပ္ပမာဏံ နတ္ထိ၊ တဿုပရိ ဗဒ္ဓါ သိမာ ဟေဋ္ဌာ နေဝ သြတရတိ။ ယဿ ပန ဒွေ ကူဋဋ္ဌာနိ အာသန္နေ ဋ္ဌိတာနိ၊ ဧကဿပိ ဥပရိ သိမပ္ပမာဏံ နပ္ပဟောတိ၊ တဿ ကူဋဋ္ဌန္တရံ စိနိတ္တာ ဝါ ပူရေတ္တာ ဝါ ဧကာဗဒ္ဓံ ကတ္တာ ဥပရိ သိမာ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။

ဧကော သပ္ပဖဏသဒိသော ပဋ္ဌတော၊ တဿုပရိ သိမပ္ပမာဏဿ အတ္ထိတာယ သိမံ ဗန္ဓန္တိ။ တဿ စေ ဟေဋ္ဌာ အာကာသပဒ္ဒါရံ ဟောတိ၊ သိမာ နဿ သြတရတိ။ သစေ ပနဿ ဝေမဏ္ဍေ သိမပ္ပမာဏော သုသိရပါသာဏော ဟောတိ၊ သြတရတိ။ သော စ ပါသာဏော သိမဋ္ဌောယေဝ ဟောတိ။ အထာပိဿ ဟေဋ္ဌာ လေဏဿ ကုဋ္ဌော အဂ္ဂကောဋိ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ၊ သြတရတိ၊ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ သိမာယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ ဥပရိမဿ သိမာပရိဏ္ဍေဒဿ ပါရတော အန္တောလေဏံ ဟောတိ၊ ဗဟိ သိမာ နဿ သြတရတိ။ အထာပိ ဥပရိမဿ သိမာပရိဏ္ဍေဒဿ သြရတော ဗဟိလေဏံ ဟောတိ၊ အန္တော သိမာ နဿ သြတရတိ။ အထာပိ ဥပရိ သိမာယ ပရိဏ္ဍေဒေါ ခုဒ္ဒကော, ဟေဋ္ဌာ လေဏံ မဟန္တံ၊ သိမာပရိဏ္ဍေဒမတိက္ကမိတ္တာ ဋ္ဌိတံ၊ သိမာ ဥပရိယေဝ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ နဿ သြတရတိ။ ယဒိ ပန လေဏံ ခုဒ္ဒကံ သဗ္ဗပစ္ဆိမသိမာပရိမာဏံ၊ ဥပရိ သိမာ မဟတိ၊ တံ အဏ္ဍောတ္ထရိတ္တာ ဋ္ဌိတာ၊ သိမာ သြတရတိ။ အထ လေဏံ အတိခုဒ္ဒကံ၊ သိမပ္ပမာဏံ နဟောတိ၊ သိမာ ဥပရိယေဝ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ နဿ သြတရတိ။ သစေ တတော ဥပရိံ ဘိဇ္ဇိတ္တာ ပတတိ၊ သိမပ္ပမာဏံ စေပိ ဟောတိ၊ ဗဟိ ပတိတံ အသိမာ။ အပတိတံ ပန ယဒိ သိမပ္ပမာဏံ၊ သိမာ ဟောတိယေဝ။

ခဏ္ဍသိမာ နိစ္စဝတ္ထုကာ ဟောတိ၊ တံ ပူရေတ္တာ ဥစ္စဝတ္ထုကံ ကရောန္တိ၊ သိမာ-ယေဝ။ သိမာယ ဂေဟံ ကရောန္တိ၊ သိမဋ္ဌကမေဝ ဟောတိ။ သိမာယ ပေါက္ခရဏိံ ခဏန္တိ၊ သိမာယေဝ။ သြဃော သိမာမဏ္ဍလံ သြတ္ထရိတ္တာ ဂစ္ဆတိ၊ သိမာ-မာဋ္ဌကေ အဋ္ဌံ ဗန္ဓိတ္တာ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သိမာယ ဟေဋ္ဌာ ဥမဂ်နဒီ ဟောတိ၊ ဏ္ဍိမာ ဘိက္ခု တတ္ထ နိသီဒတိ၊ သစေ သာ နဒီ ပဌမံ ဂတာ, သိမာ ပစ္ဆာ

ဗဒ္ဓါ၊ ကမ္မံ နာ ကောပေတိ။ အထ ပဌမံ သီမာ ဗဒ္ဓါ, ပစ္ဆာ နဒီ ဂတာ၊ ကမ္မံ ကောပေတိ။ ဟေဋ္ဌာပထဝိတလေ ဋ္ဌိတော ပန ကောပေတိယေဝ။

သီမာမာဠကေ ဝဋ္ဋရုက္ခော ဟောတိ၊ တဿ သာခါ ဝါ တတော နိဂ္ဂတ-ပါရေဟော ဝါ မဟာသီမာယ ပထဝိတလံ ဝါ တတ္ထဇာတရုက္ခာဒိနိ ဝါ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ၊ မဟာသီမံ သောဓေတွာ ဝါ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ တေ ဝါ သာခါပါရေဟာ ဆိန္နိတ္တာ ဗဟိဋ္ဌကာ ကာတဗ္ဗာ။ အနာဟစ္စ ဋ္ဌိတသာခါဒိသု အာရုဠ္ဠဘိက္ခု ဟတ္ထပါသံ အာနေတဗ္ဗော။ ဧဝံ မဟာသီမာယ ဇာတရုက္ခသ သာခါ ဝါ ပါရေဟော ဝါ ဝုတ္တနယေနေဝ သီမာမာဠကေ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဝုတ္ထ-နယေနေဝ သီမံ သောဓေတွာ ဝါ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ တေ ဝါ သာခါပါရေဟာ ဆိန္နိတ္တာ ဗဟိဋ္ဌကာ ကာတဗ္ဗာ။

သစေ သီမာမာဠကေ ကမ္မေ ကရိယမာနေ ကောစိ ဘိက္ခု သီမာမာဠကသ အန္တော ပဝိသိတ္တာ ဝေဟာသဋ္ဌိတသာခါယ နိသီဒတိ၊ ပါဒါ ဝါသ ဘူမိဂတာ ဟောန္တိ၊ နိဝါသနပါရုပနံ ဝါ ဘူမိ ဖုသတိ၊ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ပါဒေ ပန နိဝါသနပါရုပနဿ ဥက္ခိပါပေတွာ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဒဿ လက္ခဏံ ပုရိမနယေပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ တတြ ဥက္ခိပါပေတွာ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဟတ္ထ-ပါသမေဝ အာနေတဗ္ဗော။ သစေ အန္တောသီမတော ပဗ္ဗတော အဇ္ဇုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တတြဋ္ဌော ဘိက္ခု ဟတ္ထပါသံ အာနေတဗ္ဗော။ ဣဋ္ဌိယာ အန္တောပဗ္ဗတံ ပဝိဋ္ဌေပိ ဧသေဝ နယော။ ဗဟ္ဗမာနာ ဧဝ ဟိ သီမာ ပမာဏရဟိတံ ပဒေသံ နတ္ထိတရတိ။ ဗဒ္ဓသီမာယ ဇာတံ ယံကိဉ္စိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဧကသမ္ဗဒ္ဓေန ဂတံ သီမာသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိတိ။

၁၄၀။ **တိယောဇနပရမန္တိ** ဣတ္ထ တိယောဇနံ ပရမံ ပမာဏမေတိဿာတိ တိယောဇနပရမာ၊ တံ **တိယောဇနပရမံ**။ သမ္ဘဒ္ဒန္တေန ပန မဇ္ဈေ ဌတ္တာ ယထာ စတူသုပိ ဒိသာသု ဒိယဗုဒ္ဓိယဗုယောဇနံ ဟောတိ၊ ဧဝံ သမ္ဘဒ္ဓိတဗ္ဗာ။ သစေ ပန မဇ္ဈေ ဌတ္တာ ဧကေကဒိသတော တိယောဇနံ ကရောန္တိ၊ ဆယောဇနံ ဟောတိတိ နဝဋ္ဋတိ။ စတုရဿံ ဝါ တိကောဏံ ဝါ သမ္ဘဒ္ဒန္တေန ယထာ ကောဏတော ကောဏံ တိယောဇနံ ဟောတိ၊ ဧဝံ သမ္ဘဒ္ဓိတဗ္ဗာ။ သစေ ဟိ ယေန ကေနစိ ပရိယန္တေန ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ တိယောဇနံ အတိက္ကာမေတိ၊ အာပတ္တိဋ္ဌ အာပဇ္ဇတိ၊ သီမာ စ အသီမာ ဟောတိ။

နဒီပါရန္တိ ဣတ္ထ ပါရယတီတိ ပါရာ။ ကိံ ပါရယတိ? နဒိံ။ နဒိယာ ပါရာ နဒီပါရာ၊ တံ **နဒီပါရံ**၊ နဒိံ အဏ္ဏောတ္ထရမာနန္တိ အတ္ထော။ ဣတ္ထ စ နဒိယာ

လက္ခဏာ နဒီနိမိတ္တေ ဝုတ္တနယမေဝ။ **ယတ္ထသ ဓုဝနာဝါ ဝါ**တိ ယတ္ထ နဒိယာ သီမာဗန္ဓနဋ္ဌာနဂတေသု တိတ္ထေသု နိစ္စသဗ္ဗရဏနာဝါ အသ၊ ယာ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ပါဒနပုရိသေန သဒ္ဓိ တယော ဇနေ ဝဟတိ။ သစေ ပန သာ နာဝါ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ပုန အာဂမနတ္ထာယ နိတာ, စောရေဟိ ဝါ[1] ဟဋာ, အဝသံ လဗ္ဘနေယျာ၊ ယာ ပန ဝါတေန ဝါ ဆိန္နဗန္ဓနာ ဝိစိဟိ နဒိမဇ္ဈံ နိတာ အဝသံ အာဟရိတဗ္ဗာ၊ ဓုဝနာဝါ၀ ဟောတိ။ ဥဒကေ ဩဂတေ ထလံ ဥဿာရိတာပိ[2] သုဓာကသဋ္ဌာဒီဟိ[3] ပူရေတ္ဝာ ဌပိတာပိ ဓုဝနာဝါ၀။ သစေ ဘိန္နာ ဝါ ဝိသခ်ံတပဒရာ ဝါ၊ နေ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာပဒုမတ္ထေရော ပနာဟ "သစေပိ တာဝကာလိကံ နာဝံ အာနေတ္ဝာ သီမာဗန္ဓနဋ္ဌာနေ ဌပေတ္ဝာ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေန္တိ၊ ဓုဝနာဝါ၀ ဟောတိ''တိ။ တတြ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ "နိမိတ္တံ ဝါ သီမာ ဝါ ကမ္မဝါစာယ ဂစ္ဆတိ၊ နေ နာဝါယ။ ဘဂဝတာ စ ဓုဝနာဝါ အနုညာတာ၊ တသ္မာ နိဗဒ္ဓနာဝါယေ၀ ဝဋ္ဋတိ''တိ။

ဓုဝသေတု ဝါတိ ယတ္ထ ရုက္ခသယ်ာဌမယော ဝါ ပဒရဗဒ္ဓေါ ဝါ ဇယ်-သတ္ထသေတု ဝါ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ သဗ္ဗရဏယောဂ္ဂေါ မဟာသေတု ဝါ အတ္ထိ၊ အန္တမသော တခ်ံဏပ္ပေ၀ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ မနုဿာနံ သဗ္ဗရဏယောဂ္ဂေါ ဇကေပဒိကသေတုပိ ဓုဝသေတုတ္ထေ၀ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ပန ဥပရိ ဗဒ္ဓါနိ ဝေတ္ထ-လတာဒီနိ ဟတ္ထေန ဂဟေတ္ဝာပိ နေ သက္ကာ ဟောတိ တေန သဗ္ဗရိတုံ၊ နေ ဝဋ္ဋတိ။

ဝေရုပ် နဒီပါရသီမံ သမ္မန္ဒိတုန္တိ ယတ္ထာယံ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဓုဝနာဝါ ဝါ ဓုဝသေတု ဝါ အဘိမုခတိတ္ထေယေ၀ အတ္ထိ၊ ဝေရုပ် နဒီပါရသီမံ သမ္မန္ဒိတုံ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။ သစေ ဓုဝနာဝါ ဝါ ဓုဝသေတု ဝါ အဘိမုခတိတ္ထေ နတ္ထိ၊ ဤသကံ ဥဒ္ဓံ အဘိရုဟိတ္ဝာ အဓော ဝါ သြရောဟိတ္ဝာ အတ္ထိ၊ ဝေမ္ဘိ ဝဋ္ဋတိ။ ကရဝိကတိဿတ္ထေရော ပန ဂါဝုတမတ္တဗ္ဘန္တရေပိ ဝဋ္ဋတီတိ အာဟ။

ဣမဗ္ဗ ပန နဒီပါရသီမံ သမ္မန္ဒေန္တေန ကေသ္မိ ဝိရေ ဌတ္ဝာ ဥပရိသောတေ နဒီတိရေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတ္ဝာ တတော ပဋ္ဌာယ အတ္ထာနံ ပရိကၠိပန္တေန ယတ္ထကံ ပရိစ္ဆေဒံ ဣစ္ဆတိ၊ တသ ပရိယောသာနေ အဓောသောတေပိ နဒီတိရေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတ္ဝာ ပရတိရေ သမ္ဗုခဋ္ဌာနေ နဒီတိရေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ တတော ပဋ္ဌာယ ယတ္ထကံ ပရိစ္ဆေဒံ ဣစ္ဆတိ၊ တသ ဝသေန ယာ၀ ဥပရိသောတေ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တသ သမ္ဗုခါ နဒီတိရေ နိမိတ္တံ၊ တာ၀ ကိတ္တေတ္ဝာ ပစ္ဆာဟရိတ္ဝာ

၁-ထေနေဟိ ဝါ (သီ၊ သျာ) ၂-ဥဿာဒိတာပိ (သီ) ၃-သုဓာကသာ၀ါဒီဟိ (က)

ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တေန သဒ္ဓိं ဃဋ္ဋေတမ္ဘံ။ အထ သမ္ဘနိမိတ္တာနံ အန္တော ဌိတေ ဘိက္ခူ ဟတ္ထပါသဂတေ ကတ္တာ ကမ္မဝါစာယ သီမာ သမ္မန္နိတမ္ဘာ။ နဒိယံ ဌိတာ အနာဂတာပိ ကမ္မံ နကောပေန္တိ။ သမ္ဘုတိပရိယောသာနေ ဌပေတ္တာ နဒိုံ နိမိတ္တာနံ အန္တော ပါရတိရေ စ ဩရိမတိရေ စ ဧကသီမာ ဟောတိ၊ နဒီ ပန ဗဟုသီမာသင်္ခေါ် နဂ္ဂတိ၊ ဝိသုံ နဒိသီမာ ဧဝ ဟိ သာ။

သစေ အန္တောနဒိယံ ဒီပကော ဟောတိ၊ တံ အန္တောသီမာယ ကာတုကာမေန ပုရိမနယေနေဝ အတ္တနာ[1] ဌိတတီရေ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတ္တာ ဒီပကဿ ဩရိမန္တေ စ ပါရိမန္တေ စ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတမ္ဘံ။ အထ ပရတီရေ နဒိယာ ဩရိမတီရေ နိမိတ္တဿ သမ္ဘုခဋ္ဌာနေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတ္တာ တတော ပဋ္ဌာယ ပုရိမနယေနေဝ ယာဝ ဥပရိသောတေ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တဿ သမ္ဘုခါ နိမိတ္တံ၊ တာဝ ကိတ္တေတမ္ဘံ။ အထ ဒီပကဿ ပါရိမန္တေ စ ဩရိမန္တေ စ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတ္တာ ပစ္ဆာဟရိတ္တာ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တေန သဒ္ဓိं ဃဋ္ဋေတမ္ဘံ။ အထ ဒ္ဝိသု တီရေသု ဒီပကေ စ ဘိက္ခူ သဗ္ဗေဝ ဟတ္ထပါသဂတေ ကတ္တာ ကမ္မဝါစာယ သီမာ သမ္မန္နိတမ္ဘာ။ နဒိယံ ဌိတာ အနာဂစ္ဆန္တာပိ ကမ္မံ နကောပေန္တိ။ သမ္ဘုတိ-ပရိယောသာနေ ဌပေတ္တာ နဒိုံ နိမိတ္တာနံ အန္တော တီရဒ္ဒယဉ္စ ဒီပကော စ ဧကသီမာ ဟောတိ၊ နဒီ ပန နဒိသီမာယေဝ။

သစေ ပန ဒီပကော ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ အဓိကတရော ဟောတိ၊ အထ ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တဿ ဥဇုကမေဝ သမ္ဘုခိဘူကေ ဒီပကဿ ဩရိမန္တေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတ္တာ တတော ပဋ္ဌာယ ဒီပကသီခရံ ပရိက္ခိပန္တေန ပုန ဒီပကဿ ဩရိမန္တေ နိမိတ္တသမ္ဘုခေ ပါရိမန္တေ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတမ္ဘံ။ တတော ပရံ ပုရိမနယေနေဝ ပါရတိရေ သမ္ဘုခနိမိတ္တမာဒိ-ကတ္တာ ပါရတိရနိမိတ္တာနိ စ ဒီပကဿ ပါရိမန္တဩရိမန္တနိမိတ္တာနိ စ ကိတ္တေတ္တာ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တေန သဒ္ဓိं ဃဋ္ဋနာ ကာတမ္ဘာ။ ဧဝံ ကိတ္တေတ္တာ သမ္ဘတာ သီမာ ပဗ္ဗတသဏ္ဌာနာ ဟောတိ။

သစေ ပန ဒီပကော ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော ဥဒ္ဓမ္မဓိ အဓောပိ အဓိကတရော ဟောတိ၊ ပုရိမနယေနေဝ ဒီပကဿ ဥဘောပိ သိခရာနိ ပရိက္ခိပိတ္တာ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေန္တေန နိမိတ္တဃဋ္ဋနာ ကာတမ္ဘာ။ ဧဝံ ကိတ္တေတ္တာ သမ္ဘတာ သီမာ မုဒင်္ဂသဏ္ဌာနာ ဟောတိ။

၁-အန္တော (သီ)

သစေ ဒီပကော ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒသ အန္တော ခုဒ္ဒကော ဟောတိ သမ္ဘပဋ္ဌမနယေန ဒီပကေ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတမ္ဘာနိ။ ဧဝံ ကိတ္တေတ္တာ သမ္မတာ၊ သီမာ ပဏ္ဏဝသဏ္ဌာနာ ဟောတိ။

သီမာနုဇာနနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပေါသထာဂါရဒီကထာ

၁၄၁။ **အနုပရိဝေဏိယန္တိ** ကေသီမမဟာဝိဟာရေ တသ္မိံ တသ္မိံ ပရိ-ဝေဏေ။ **အသင်္ကေတေနာ**တိ သင်္ကေတံ အကတ္တာ။ **ကေ သမ္ဘဟနိတ္တာ**တိ ကမ္မဝါစာယ သမ္ဘဟနိတ္တာ။

၁၄၂။ **ယတော ပါတိမောက္ခံ သုဏာတီ**တိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဘိက္ခူနံ ဟတ္ထပါသေ နိသိန္နော ယသ္မာ ပါတိမောက္ခံ သုဏာတိ၊ ကတောဝသ ဥပေါသထောတိ အတ္ထော။ ဗုဒ္ဓ ဝတ္ထုဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဟတ္ထပါသေ နိသိန္နသ ပန အသုဏန္တသ္သာပိ ကတောဝ ဟောတိ ဥပေါသထော။ **နိမိတ္တာ ကိတ္တေ-တမ္ဘာ**တိ ဥပေါသထပမုခသ ခုဒ္ဒကာနိ ဝါ မဟန္တာနိ ဝါ ပါသာဏဂုဋ္ဌကဒါရု-ခဏ္ဍဒဏ္ဍကာဒီနိ ယာနိ ကာနိစိ နိမိတ္တာနိ အတ္ထောကာသေ ဝါ မာဠကာဒီသု ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ သညံ ကတ္တာ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ဝါ **နိမိတ္တာ ကိတ္တေ-တမ္ဘာ**တိ နိမိတ္တုပဂါ ဝါ အနိမိတ္တုပဂါ ဝါ ပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ ကိတ္တေတမ္ဘာ။

ထေရေဟိ ဘိက္ခူဟိ ပဋ္ဌမတရံ သန္နိပတိတုန္တိ ဣတ္ထ သစေ မဟာထေရော ပဋ္ဌမတရံ နိ အာဂစ္ဆတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ **သမ္ဘေဟေ ကေ ဝါ သန္နိပတိတ္တာ ဥပေါသထော ကာတမ္ဘော**တိ ဣတ္ထ သစေ ပေါရာဏကော အာဝါသော မဇ္ဈေ ဝိဟာရသ ဟောတိ၊ ပဟောတိ စေတ္ထ ဘိက္ခူနံ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနံ၊ တတ္ထ သန္နိပတိတ္တာ ဥပေါသထော ကာတမ္ဘော။ သစေ ပေါရာဏကော ပရိဒုမ္ဘလော စေဝ သမ္ဘာခော စ၊ အညော ပန္ထာ ဥဋ္ဌိတာဝါသော အသမ္ဘာခော၊ တတ္ထ ဥပေါသထော ကာတမ္ဘော။

ယတ္ထ ဝါ ပန ထေရော ဘိက္ခု ဝိဟရတီတိ ဣတ္ထောပိ သစေ ထေရသ ဝိဟာရော သမ္ဘေသံ ပဟောတိ၊ ဖာသုကော ဟောတိ၊ တတ္ထ ဥပေါသထော ကာတမ္ဘော။ သစေ ပန သော ပစ္ဆန္တေ ဝိသမပ္ပဒေသေ ဟောတိ၊ ထေရသ ဝတ္ထုံ "ဘန္တေ တုမ္ဘာကံ ဝိဟာရော အဖာသုကဒေသော၊ နတ္ထိ ဣတ္ထ သမ္ဘေသံ

သြကာသော၊ အသုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ သြကာသော အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ သစေ ထေရော နာဂစ္ဆတိ၊ တဿ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ အာနေတ္ဝာ သဗ္ဗေသံ ပဟောနကေ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။

အဝိပ္ပဝါသသီမာနုဇာနနကထာ

၁၄၃။ **အန္ဓကဝိန္ဒာ**တိ ရာဇဂဟတော ဂါဝုတတ္တယေ အန္ဓကဝိန္ဒံ နာမ၊ တံ ဥပနိဿာယ ထေရော ဝသတိ၊ တတော ရာဇဂဟံ ဥပေါသထံ အာဂစ္ဆန္တော။ ရာဇဂဟံ ဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ အဋ္ဌာရသ မဟာဝိဟာရာ သဗ္ဗေ ကေသိမာ၊ ဓမ္မသေနာပတိနာ နေသံ သိမာ ဗဒ္ဓါ။ တသ္မာ ဝေဠုဝနေ သံဃသ္သ သာမဂ္ဂိဒါနတ္ထံ အာဂစ္ဆန္တောတိ အတ္ထော။ **နဒိံ တရန္တော**တိ သိပ္ပိနိယံ[1] နာမ နဒိံ အတိက္ကမန္တော။ **မနံ ဝုဋ္ဌော အဟောသိ**တိ ဤသကံ အပ္ပတ္တဝုဋ္ဌဘာဝေါ အဟောသိ။ သာ ကိရ နဒီ ဂိဇ္ဈကူဋတော သြတရိတ္ဝာ စက္ကောန သောတေန ဝဟတိ။ တတ္ထ ဝေဂေန အာဂစ္ဆန္တံ ဥဒကံ အမနသိကရောန္တော ထေရော မနံ ဝုဋ္ဌော အဟောသိ၊ နာ ပန ဝုဋ္ဌော၊ ဥဒကဗ္ဗာဟတာနိဿ စီဝရာနိ အလ္လာနိ ဇာတာနိ။

၁၄၄။ **သမ္မတာ သာ သီမာ သံဃေန တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသာ ဌပေတ္ဝာ ဂါမဋ္ဌ ဂါမူပစာရဋ္ဌာ**တိ ဣမိဿာ ကမ္မဝါစာယ ဥပ္ပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခူနံ ပုရိမကမ္မဝါစာ နာ ဝဋ္ဋတိ။ အယမေဝ ဟိ ထာဝရာ ဟောတိ။ ဘိက္ခုနိနံ ပန အယံ နာ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရိမာယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? ဘိက္ခုနိသံဃော ဟိ အနောဂါမေ ဝသတိ။ ယဒိ ဧဝံ သိယာ၊ သော ဧတာယ ကမ္မဝါစာယ တိစီဝရပရိဟာရံ နာ လဘေယ္ယ၊ အတ္ထိ စဿ ပရိဟာရော။ တသ္မာ ပုရိမာယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုနိသံဃသ္သ ဟိ ဒ္ဝေပိ သီမာယော လဗ္ဘန္တိ။ တတ္ထ ဘိက္ခူနံ သီမံ အဗ္ဗောဟရိတ္ဝာပိ တဿာ အနောပိ ဘိက္ခုနိနံ သီမံ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခူနမ္ပိ ဘိက္ခုနိသီမာယ ဧသေဝ နယော။ နာ ဟိ တေ အညမညဿ ကမ္မေ ဂဏပူရကာ ဟောန္တိ၊ နာ ကမ္မဝါစံ ဝဂ္ဂံ ကရောန္တိ။ ဣတော စ နိဂမနဂရာနမ္ပိ ဂါမေနေဝ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဂါမူပစာရောတိ ပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပေါ အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပေါ-ကာသော။ တေသု အမိဋ္ဌိတတေစီဝရိကော ဘိက္ခု ပရိဟာရံ နာ လဘတိ။

---

[1] - သပ္ပိနိယံ (သီ)

ဗုတ္တိ ဘိက္ခူနံ အဝိပ္ပဝါသသီမာ ဂါမဋ္ဌ ဂါမူပစာရဋ္ဌ နိ ဩတ္ထရတိ၊ သမာန-သံဝါသကသီမာဝ ဩတ္ထရတိ။ သမာနသံဝါသကသီမာ စေတ္ထ အတ္ထိနော ဓမ္မတာယ ဂစ္ဆတိ၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ ပန ယတ္ထ သမာနသံဝါသကသီမာ၊ တတ္ထေဝ ဂစ္ဆတိ။ နိ ဟိ တဿာ ဝိသုံ နိမိတ္တကိတ္တနံ အတ္ထိ။ တတ္ထ သစေ အဝိပ္ပဝါသာယ သမ္ဘုတိကာလေ ဂါမော အတ္ထိ၊ တံ သာ နိ ဩတ္ထရတိ။ သစေ ပန သမ္ဘတာယ သီမာယ ပစ္ဆာ ဂါမော နိဝိသတိ၊ သောပိ သီမာသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။ ယထာ စ ပစ္ဆာ နိဝိဋ္ဌော၊ ဧဝံ ပဌမံ နိဝိဋ္ဌဿ ပစ္ဆာ ဝနိတပုဗ္ဗသောပိ သီမာသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။ သစေပိ သီမာသမ္ဘုတိကာလေ ဂေဟာနိ ကတာနိ၊ ပရိသိဿာမာတိ အာလယောပိ အတ္ထိ၊ မနုဿာ ပန အပ္ပဝိဋ္ဌာ၊ ပေါရာဏကဂါမံ[1] ဝါ သဂေဟမေဝ[2] ဆဒ္ဒေတ္တာ အညတ္ထ ဂတာ၊ အဂါမောယေဝ သေ၊ သီမာ ဩတ္ထရတိ။ သစေ ပန ကေမ္ပိ ကုလံ ပဝိဋ္ဌံ ဝါ အဂတံ ဝါ အတ္ထိ၊ ဂါမောယေဝ၊ သီမာ နိ ဩတ္ထရတိ။

ဝေဠု ပန ဘိက္ခဝေ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသော သမူဟန္တုဗ္ဗောတိ ဣဒ္ဓေ သမူဟနန္တေန ဘိက္ခုနာ ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တတြိဒံ ဝတ္တံ—ခဏ္ဍသီမာယံ ဌတ္တာ အဝိပ္ပဝါသသီမာ နိ သမူဟန္တုဗ္ဗာ၊ တထာ အဝိပ္ပဝါသသီမာယံ ဌတ္တာ ခဏ္ဍသီမာပိ။ ခဏ္ဍသီမာယံ ပန ဌိတေန ခဏ္ဍသီမာဝ သမူဟနိတဗ္ဗာ၊ တထာ ဗုတရာယ ဌိတေန ဗုတရာ။ သီမံ နာမ ဒ္ဝိဟိ ကာရဏေဟိ သမူဟနန္တိ ပကတိယာ ခုဒ္ဒကံ ပုန အာဝါသဝဏ္ဏာယ မဟတိ ဝါ ကာတုံ, ပကတိယာ မဟတိ ပုန အညေသံ ဝိဟာရောကာသဒါနတ္ထာယ ခုဒ္ဒကံ ဝါ ကာတုံ။ တတ္ထ သစေ ခဏ္ဍသီမဋ္ဌ အဝိပ္ပဝါသသီမဋ္ဌ ဇာနန္တိ၊ သမူဟနိတုဗ္ဗေဝ ဗန္ဓိတုဋ္ဌ သက္ခိသန္တိ။ ခဏ္ဍသီမံ ပန ဇာနန္တာ အဝိပ္ပဝါသံ အဇာနန္တာပိ သမူဟနိတုဗ္ဗေဝ ဗန္ဓိတုဋ္ဌ သက္ခိသန္တိ။ ခဏ္ဍသီမံ အဇာနန္တာ အဝိပ္ပဝါသံယေဝ ဇာနန္တာ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏ-ဥပေါသထာဂါရာဒိသု နိရာသင်္ကာနေသု ဌတ္တာ အပ္ပေဝ နာမ သမူဟနိတုံ သက္ခိသန္တိ၊ ပဋိဗန္ဓိတုံ ပန နိ သက္ခိသန္တေဝ။ သစေ ဗဟွေယျုံ၊ သီမာသမ္ဗေဒံ ကတ္တာ ဝိဟာရံ အဝိဟာရံ ကရေယျုံ။ တသ္မာ နိ သမူဟနိတဗ္ဗာ။ ယေ ပန ဥဘောပိ နိ ဇာနန္တိ၊ တေ နေဝ သမူဟနိတုံ, နိ ဗန္ဓိတုံ သက္ခိသန္တိ။ အယံ ဟိ သီမာ နာမ ကမ္မဝါစာယ ဝါ အသီမာ ဟောတိ သာသနန္တရဓာနေန ဝါ၊ နိ စ သက္ကာ သီမံ အဇာနန္တေဟိ ကမ္မဝါစာ ကာတုံ၊ တသ္မာ နိ သမူဟနိတဗ္ဗာ။ သာဓုကံ ပန ဥတ္တာယေဝ သမူဟနိတဗ္ဗာ စ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ စာတိ။

---

[1]-ပေါရာဏကဂါမေ (သီ) [2]-သစေ ဂေဟမေဝ (သီ၊က)

ဂါမသီမာဒီကထာ

၁၄၇။ ဧဝံ ဗဒ္ဓသီမာဝသေန သမာနသံဝါသဿ ကေ္ကပေါသထဘာဝဿ ဒသ္သေတွာ ဣဒါနိ အဗဒ္ဓသီမေသုပိ သြကာသေသု တံ ဒသ္သေန္တော **အသမ္ဘတာယ ဘိက္ခဝေ သီမာယ အဋ္ဌပိတာယာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဋ္ဌပိတာယာ**တိ အပရိစ္ဆိန္နာယ။ ဂါမဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ နဂရမ္ပိ ဂဟိတမေव ဟောတိ။ တတ္ထ ယတ္ထကေ ပဒေသေ တဿ ဂါမဿ ဘောဇကာ ဗလိ လဘန္တိ၊ သော ပဒေသော အပ္ပေါ ဝါ ဟောတု မဟန္တော ဝါ **ဂါမသီမာ**တ္တေဝ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ **နဂရနိဂမသီမာ**သုပိ ဧသေဝ နယော။ ယမ္ပိ ကေသ္မိံယေव ဂါမခေတ္တေ ကေ၊ ပဒေသံ "အယံ ဝိသုံ ဂါမော ဟောတူ"တိ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ ရာဇာ ကဿစိ ဒေတိ၊ သောပိ ဝိသုံဂါမသီမာ ဟောတိယေဝ။ တသ္မာ သာ စ ဣတရာ စ ပဂ်တိဂါမနဂရနိဂမသီမာ ဗဒ္ဓသီမာသဒိသာယေဝ ဟောန္တိ၊ ကေဝလံ ပန တိစီဝရဝိပ္ပဝါသပရိဟာရံ နလဘန္တိ။

ဧဝံ ဂါမန္တဝါသိနံ သီမာပရိစ္ဆေဒံ ဒသ္သေတွာ ဣဒါနိ အာရညကာနံ သီမာပရိစ္ဆေဒံ ဒသ္သေန္တော **အဂါမကေ စေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဂါမကေ စေ**တိ ဂါမနိဂမနဂရသီမာဟိ အပရိစ္ဆိန္နေ အဋ္ဌဝိပ္ပဒေသေ။ အထ ဝါ **အဂါမကေ စေ**တိ ဝိဗ္ဘာဋ္ဌဝိသဒိသေ အရညေ ဘိက္ခု ဝသတိ၊ အထဿ ဒ္ဝိတောကာသတော သမန္တာ သတ္တဘ္ဘန္တရာ သမာနသံဝါသကသီမာတိ အတ္ထော။ အယံ သီမာ တိစီဝရဝိပ္ပဝါသပရိဟာရမ္ပိ လဘတိ။ တတ္ထ ကေ အဘ္ဘန္တရံ အဋ္ဌဝိသတိ ဟတ္ထပ္ပမာဏံ ဟောတိ၊ မဇ္ဈေ ဒ္ဝိတဿ သမန္တာ သတ္တဘ္ဘန္တရာ ဝိနိမ္ဗေဓေန စုဒ္ဒသ ဟောန္တိ။ သစေ ဒ္ဝေ သံဃာ ဝိသုံ ဝိနယကမ္မာနိ ကရောန္တိ၊ ဒ္ဝိန္နံ သတ္တဘ္ဘန္တရာနံ အန္တရေ အညံ ကေ သတ္တဘ္ဘန္တရံ ဥပစာရဋ္ဌာယ ဌပေတဗ္ဗံ။ သေသာ သတ္တဘ္ဘန္တရသီမကထာ မဟာဝိဘင်္ဂေ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တန-ယေန ဂဟေတဗ္ဗာ။

သဗ္ဗာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသီမာတိ ယာ ကာစိ နဒီလက္ခဏပ္ပတ္တာ နဒီ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ "တေ ဗဒ္ဓသီမံ ကရောမာ"တိ ကတာပိ အသီမာဝ ဟောတိ၊ သာ ပန အတ္တနော သဘာဝေနေဝ ဗဒ္ဓသီမာသဒိသာ၊ သဗ္ဗမေတ္ထ သံဃကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **သမုဒ္ဒဇာတဿရေ**သုပိ ဧသေဝ နယော။ တ္ထေ စ ဇာတဿရော နာမ ယေန ကေနစိ ခဏိတ္တာ အကတော သယံဇာတသောဠ္ဟော[1] သမန္တတော အာဂတေန ဥဒကေန ပူရိတော တိဋ္ဌတိ။

၁-သယံဇာတသောဠ္ဟော (က)

ဧဝံ နဒီသမုဒ္ဒဇာတသရာနံ ဗဒ္ဓသီမာဘာဝံ ပဋိက္ခိပိတ္မာ ပုန တတ္ထ အဗဒ္ဓသီမာပရိစ္ဆေဒံ ဒဿေန္တော **နဒိယာ ဝါ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယံ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သမန္တာ ဥဒကုက္ခေပါ**တိ ယံ ဌာနံ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သမန္တတော ဥဒကုက္ခေပေန ပရိစ္ဆိန္နံ။ ကထံ ပန ဥဒကံ ဥက္ခိပိတမ္ဘံ? ယထာ အက္ခရုတ္တာ ဒါရုဂုဠံ ခိပန္တိ၊ ဧဝံ ဥဒကံ ဝါ ဝါလိကံ ဝါ ဟတ္ထေန ဂဟေတ္မာ ထာမမဇ္ဈိမေန ပုရိသေန သမ္ဘထာမေန ခိပိတမ္ဘံ။ ယတ္ထ ဧဝံ ခိတ္တံ ဥဒကံ ဝါ ဝါလိကာ ဝါ ပတတိ၊ အယမေကော **ဥဒကုက္ခေပေါ**၊ တဿ အန္တော ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတ္မာ ဌိတော ကမ္မံ ကောပေတိ။ ယာဝ ပရိသာ ဝမ္ဘတိ၊ တာဝ သီမာပိ ဝမ္ဘတိ၊ ပရိသပရိယန္တတော ဥဒကုက္ခေပေါယေဝ ပမာဏံ။ ဇာတသရသမုဒ္ဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဣဒ္ဓေ စ သစေ နဒီ နာတိဒီဃာ ဟောတိ၊ ပဘဝတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မုခဒ္ဒါရာ[1] သမ္ဘတ္ထ သံဃော နိသီဒတိ၊ ဥဒကုက္ခေပသီမာကမ္မံ နတ္ထိ၊ သကလာပိ နဒီ ဧတေသံယေဝ ဘိက္ခူနံ ပဟောတိ။ ယံ ပန မဟာသုမတ္ထေရေန ဝုတ္တံ "ယောဇနံ ပဝတ္တမာနာယေဝ နဒီ၊ တတြာပိ ဥပရိ အဒ္ဓယောဇနံ ပဟာယ ဟေဋ္ဌာ အဒ္ဓယောဇနေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ၊ တံ မဟာပဒုမတ္ထေရေနေဝ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ဘဂဝတာ ဟိ "တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေတ္မာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥတ္တရန္တိယာ ဘိက္ခုနိယာ အန္တရဝါသကော တေမိယတီ"တိ ဧဒံ နဒိယာ ပမာဏံ ဝုတ္တံ၊ နယောဇနံ ဝါ အဒ္ဓယောဇနံ ဝါ။ တသ္မာ ယာ ဧမသ သုတ္တသ ဝသေန ပုမ္ဗေ ဝုတ္တလက္ခဏာ နဒီ၊ တဿာ ပဘဝတော ပဋ္ဌာယ သံဃကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။ သစေ ပနေတ္ထ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဝိသုံ ဝိသုံ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ သမ္ဘေဟိ အတ္တနော စ အညေသဉ္စ ဥဒကုက္ခေပပရိစ္ဆေဒဿ အန္တရာ အညော ဥဒကုက္ခေပေါ သီမန္တရိကတ္ထာယ ဌပေတမ္ဘော။ တတော အမိကံ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ ဥိနကံ ပန န ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။ ဇာတသရသမုဒ္ဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

နဒိယာ ပန ကမ္မံ ကရိဿာမာတိ ဂတေဟိ သစေ နဒီ ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတိ သမတိတ္ထိကာ၊ ဥဒကသာဋ္ဌကံ နိဝါသေတ္မာပိ အန္တောနဒိယံယေဝ ကမ္မံ ကာတမ္ဘံ။ သစေ န သက္ကောန္တိ၊ နာဝါယပိ ဌတ္မာ ကာတမ္ဘံ။ ဂစ္ဆန္တိယာ ပန နာဝါယ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ကသ္မာ? ဥဒကုက္ခေပမတ္တမေဝ ဟိ သီမာ၊ တံ နာဝါ သီဃမေဝ အတိက္ကာမေတိ။ ဧဝံ သတိ အညိဿာ သီမာယ ဥတ္ထိ, အညိဿာ အနုသာဝနာ ဟောတိ၊ တသ္မာ နာဝံ အရိတ္ထေန ဝါ ဌပေတ္မာ ပါသာဏော ဝါ

---

[1] ယာဝ မုခဒ္ဒါရံ (က)

လမ်ဖြတ်[1] အန္တောနဒီယံ ဇာတရုက္ခေ ဝါ ဗန္ဓိတ္တာ ကမ္မံ ကာတမ္ဗံ။ အန္တောနဒီယံ ဗဟိအန္တကေပိ အန္တောနဒီယံ ဇာတရုက္ခေပိ ဌိတေဟိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန ရုက္ခသ သာခါ ဝါ တတော နိက္ခန္တပါရောဟော ဝါ ဗဟိနဒီ-တီရေ ဝိဟာရသီမာယ ဝါ ဂါမသီမာယ ဝါ ပတိဋ္ဌိတော၊ သီမံ ဝါ သောဓေတ္တာ သာခံ ဝါ ဆိန္ဒိတ္တာ ကမ္မံ ကာတမ္ဗံ။ ဗဟိနဒီတီရေ ဇာတရုက္ခသ အန္တောနဒီယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယ ဝါ ပါရောဟေ ဝါ နာဝံ ဗန္ဓိတ္တာ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ကရောန္တေဟိ သီမာ ဝါ သောဓေတမ္ဗာ၊ ဆိန္ဒိတ္တာ ဝါသ ဗဟိ ပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ နာသေတမ္ဗော။ နဒီတီရေ ပန ခါဏုကံ ကောဋ္ဋေတ္တာ တတ္ထ ဗဒ္ဓနာဝါယ နဝဋ္ဋတိယေဝ။

နဒီယံ သေတုံ ကရောန္တိ၊ သစေ အန္တောနဒီယံယေဝ သေတု ဝါ သေတုပါဒါ ဝါ၊ သေတုမှိ ဌိတေဟိ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သေတု ဝါ သေတုပါဒါ ဝါ ဗဟိတီရေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ သီမံ သောဓေတ္တာ ကာတမ္ဗံ။ အထ သေတုပါဒါ အန္တော, သေတု ပန ဥဘိန္နမ္ပိ တီရာနံ ဥပရိအာကာသေ ဌိတော၊ ဝဋ္ဋတိ။ အန္တောနဒီယံ ပါသာဏော ဝါ ဒီပကော ဝါ ဟောတိ၊ တသ ယတ္ထကံ ပဒေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္ထပုကာရေ ပကတိဝဿကာလေ ဝဿာနသ စတ္ဂုသု မာသေသု ဥဒကံ သြတ္ထရတိ၊ သော နဒီသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။ အတိဝုဋ္ဌကာလေ ပန သြဃေန သြတ္ထဌောကာသော နဂဟေတမ္ဗော၊ သော ဟိ ဂါမသီမာသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။

နဒိတော မာတိကံ နီဟရန္တာ နဒီယံ အာဝရဏံ ကရောန္တိ၊ တဗ္ဗေ သြတ္ထရိတ္တာ ဝါ ဝိနိဗ္ဗိဇ္ဈိတ္တာ ဝါ ဥဒကံ ဂစ္ဆတိ၊ သမ္ဗတ္ထ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန အာဝရဏေန ဝါ ကောဋ္ဌကဗန္ဓနေန[2] ဝါ သောတံ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ဥဒကံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ အာဝရဏ-မတ္ထကေပိ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကောစိ အာဝရဏပ္ပဒေသော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္ထ-ပါသာဏဒီပကပ္ပဒေသော ဝိယ ဥဒကေန အဗ္ဘောတ္ထရိယတိ၊ တတ္ထ ဝဋ္ဋတိ။ သော ဟိ နဒီသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။ နဒီ ဝိနာသေတ္တာ တဋ္ဌာကံ ကရောန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာ ပါဠိ ဗဒ္ဓါ၊ ဥဒကံ အာဂန္တ္ဝာ တဋ္ဌာကံ ပူရေတ္တာ တိဋ္ဌတိ၊ ဣတ္ထေ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ဥပရိ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ ဟေဋ္ဌာ စ ဆဋ္ဌိတမောဒကံ နဒိ သြတ္ထရိတ္တာ သန္ဓနဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဝဋ္ဋတိ။ ဒေဝေ အဝဿန္တေ ဟေမန္ဒ-ဂိမ္ဟေသု ဝါ သုက္ခနဒီယာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ နဒိတော နီဟဋ္ဌမာတိကာယ နဝဋ္ဋတိ။

---

[1]-လဗ္ဘေတ္တာ (သီ)

[2]-ကောဋ္ဌကဗန္ဓနေန (သီ၊ သျာ)

သစေ သာ ကာလန္တရေန ဘိက္ခိတ္ဝာ နဒီ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကာစိ နဒီ ကာလန္တရေန ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဂါမနိဂမသီမံ သြတ္ထရိတ္ဝာ ပဝတ္တတိ၊ နဒီယေဝ ဟောတိ။ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝိဟာရသီမံ သြတ္ထရတိ၊ ဝိဟာရ-သီမာတ္တေဝ သင်္ဃံ ဂစ္ဆတိ။

သမုဒ္ဒေ ကမ္မံ ကရောန္တေဟိ ယံ ပဒေသံ ဥဒ္ဓံ ဝဟုနဉဒကံ ဝါ ပကတိဝိစိ ဝါ ဝေဂေန အာဂန္ဓာ သြတ္ထရတိ၊ တတ္ထ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ယသ္မိံ ပန ပဒေသေ ပကတိဝိစိယော သြတ္ထရိတ္ဝာ သဏ္ဌာဟန္တိ၊ သော ဥဒကန္တတော ပဋ္ဌာယ အန္တောသမုဒ္ဒေ နာမ၊ တတ္ထ ဋ္ဌိတေဟိ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ သစေ ဒ္ဝိမိဝေဂေါ ဗာဓတိ၊ နာဝါယ ဝါ အဋ္ဌကေ ဝါ ဌတ္ဝာ ကာတဗ္ဗံ။ တေသု ဝိနိစ္ဆယော နဒိယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သမုဒ္ဒေ ပိဋ္ဌိပါသာဏော ဟောတိ၊ တံ ကဒါစိ ဥမိယော အာဂန္ဓာ သြတ္ထရန္တိ၊ ကဒါစိ နဝ သြတ္ထရန္တိ၊ တတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ သော ဟိ ဂါမသီမာသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ပန ဝိစိသု အာဂတာသုပိ အနာဂတာသုပိ ပကာဘိဥဒကေနေဝ သြတ္ထရိယတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဒီပကောဝါ ပမ္ဗတော ဝါ ဟောတိ၊ သော စေ ဒ္ဝရေ ဟောတိ မစ္ဆဗန္ဓာနံ အဂမနပထော၊ အရည-သီမာသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။ တေသံ ဂမနပရိယန္တသ သြရတော ပန ဂါမသီမာသင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ ဂါမသီမံ အသောဓေတ္ဝာ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ သမုဒ္ဒေါ ဂါမသီမံ ဝါ နိဂမသီမံ ဝါ သြတ္ထရိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ သမုဒ္ဒေါဝ ဟောတိ၊ တတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဝိဟာရသီမံ သြတ္ထရတိ၊ ဝိဟာရသီမာတ္တေဝ သင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိ။

ဇာတဿရေ ကမ္မံ ကရောန္တေဟိပိ ယတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္ထပ္ပကာရေ ဝဿကာလေ ဝဿေ ပစ္ဆိန္နမတ္တေ ဝိဝိတုံ ဝါ[1] ဟတ္ထပါဒေ ဝါ ဓောဝိတုံ ဥဒကံ နဟောတိ, သုက္ခတိ၊ အယံ နဇာတဿရော၊ ဂါမခေတ္တသင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ ကမ္မံ နကာတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ပန ဝုတ္ထပ္ပကာရေ ဝဿကာလေ ဥဒကံ သန္တိဋ္ဌတိ၊ အယမေဝ ဇာတဿရော။ တဿ ယတ္ထကေ ပဒေသေ ဝဿာနံ စာတုမာသေ ဥဒကံ တိဋ္ဌတိ၊တတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဂမ္ဘီရံ ဥဒကံ၊ အဋ္ဌကံ ဗန္ဓိတ္ဝာ တတ္ထ ဋ္ဌိတေဟိပိ ဇာတဿရဿ အန္တော ဇာတရုက္ခမ္မိ ဗဒ္ဓအဋ္ဌကေပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပိဋ္ဌိပါသာဏဒီပကေသု ပနေတ္ထ နဒိယံ ဝုတ္တသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။ သမ-ဝဿဒေဝကာလေ ပဟောနကဇာတဿရော ပန သစေပိ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာလေ ဝါ ဂိမ္ဟေမန္တေသု ဝါ သုက္ခတိ၊ နိရုဒကော ဟောတိ၊ တတ္ထ သံဃကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ "သဗ္ဗော ဇာတဿရော သုက္ခော

---

[1] ဝိဝိတုံ ဝါ နဟာယိတုံ ဝါ (သျာ)

အနောဒကော ဂါမခေတ္တံယေဝ ဘဇတိ''တိ၊ တံ နဂဟေတမ္ပံ။ သစေ ပနေတ္ထ ဥဒကတ္ထာယ အာဝါဋံ ဝါ ပေါက္ခရဏိအာဒိနိ ဝါ ခဏန္တိ၊ တံ ဌာနံ အဇာတသတ္ရော ဟောတိ၊ ဂါမသီမာသင်္ခေ့ ဂစ္ဆတိ။ လာဗုတိပုသကာဒိဝပ္ပေ[1] ကတေပိ ဧသေဝ နယော။

သစေ ပန တံ ပူရေတွာ ထလံ ဝါ ကရောန္တိ၊ ကေသို့ ဒိသာဘာဂေ ပါဋိ့ ဗန္ဓိတွာ သဗ္ဗမေဝ တံ မဟာတဋ္ဌာကံ ဝါ ကရောန္တိ၊ သဗ္ဗောပိ အဇာတသတ္ရော ဟောတိ၊ ဂါမသီမာသင်္ခေ့မေဝ ဂစ္ဆတိ။ လောဏိပိ ဇာတသတ္ရသင်္ခေ့မေဝ ဂစ္ဆတိ။ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ဥဒကဋ္ဌာနောကာသေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။

၁၄၈။ **သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တိ**တိ အတ္တနော သီမာယ ပရေသံ ဗဒ္ဓသီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တိ။ သစေ ဟိ ပေါရာဏကသ္ သ ဝိဟာရသ္ သ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ အမ္ဘော စေဝ ဇမ္ဗု။ စာတိ ဒွေ ရုက္ခာ အညမညံ သံသဋ္ဌဝိဋပါ ဟောန္တိ၊ တေသု အမ္ဘသ္ သ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ဇမ္ဗု။ ဝိဟာရသီမာ စ ဇမ္ဗုံ အန္တော ကတွာ အမ္ဗံ ကိတ္တေတွာ ဗဒ္ဓါ ဟောတိ၊ အထ ပစ္ဆာ တသ္ သ ဝိဟာရသ္ သ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဝိဟာရံ ကတွာ သီမံ ဗန္ဓန္တာ တံ အမ္ဗံ အန္တော ကတွာ ဇမ္ဗုံ ကိတ္တေတွာ ဗန္ဓန္တိ၊ သီမာယ သီမာ သမ္ဘိန္နာ ဟောတိ။ ဧဝံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ အကံသု၊ တေနာဟ ''သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တိ''တိ။

သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိတိ အတ္တနော သီမာယ ပရေသံ ဗဒ္ဓသီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ၊ ပရေသံ ဗဒ္ဓသီမံ သကလံ ဝါ တသ္ သ ပဒေသံ ဝါ အန္တော ကတွာ အတ္တနော သီမံ ဗန္ဓန္တိ။ **သီမန္တရိကံ ဌပေတွာ သီမံ သမ္မန္နိတုန္တိ** ဣဒ္ဓ သစေ ပဌမတရံ ကတသ္ သ ဝိဟာရသ္ သ သီမာ အသမ္မတာ ဟောတိ၊ သီမာယ ဥပစာရော ဌပေတဗ္ဗော။ သစေ သမ္မတာ ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌိယာ ဟတ္ထမတ္တာ သီမန္တရိကာ ဌပေတဗ္ဗာ။ ကုရုန္ဒိယံ ဝိဒတ္ထိမတ္တမ္ပိ, မဟာပစ္စရိယံ စတုရဂ်လမတ္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိတိ ဝုတ္တံ။ ဧကရုက္ခောပိ စ ဒ္ဝိန္နံ သီမာနံ နိမိတ္တံ ဟောတိ၊ သော ပန ဝဗုန္တော သီမာသင်္ခေ့ကရောတိ၊ တသ္မာ နဿ ကာတဗ္ဗော။

ဥပေါသထဘေဒါဒိကထာ

၁၄၉။ **စာတုဒ္ဒသိကော စ ပန္နရသိကော စာ**တိ ဣဒ္ဓ စာတုဒ္ဒသိကသ္ သ ပုဗ္ဗကိစ္စေ ''အဇ္ဇုပေါသထော စာတုဒ္ဒသော''တိ ဝတ္တမ္ပိ။

---

[1]-လာဗုတိမ္ဗရုသကာဒိဝပ္ပေ (သီ)

အဓမ္မေနဝဂ္ဂန္တိအာဒီသု သစေ ကေသို့ ဝိဟာရေ စတ္ဂသု ဘိက္ခူသု ဝသန္တေသု ကေသ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ အာဟရိတ္ဝာ တယော ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ တီသု ဝါ ဝသန္တေသု ကေသ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ အာဟရိတ္ဝာ ဒွေ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ **အဓမ္မေန ဝဂ္ဂံ** ဥပေါသထကမ္မံ ဟောတိ။ သစေ ပန စတ္ဂာရောပိ သန္ဓိပတိတ္ဝာ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ တယော ဝါ ဒွေ ဝါ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ **အဓမ္မေနသမဂ္ဂံ** နာမ ဟောတိ။ သစေ စတ္ဂသု ဇနေသု ကေသ ပါရိသုဒ္ဓိ အာဟရိတ္ဝာ တယော ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ တီသု ဝါ ဇနေသု ကေသ ပါရိသုဒ္ဓိ အာဟရိတ္ဝာ ဒွေ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ **ဓမ္မေနဝဂ္ဂံ** နာမ ဟောတိ။ သစေ ပန စတ္ဂာရော ကေတ္ထ ဝသန္တာ သဗ္ဗေ သန္ဓိပတိတ္ဝာ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ တယော ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ ဒွေ အညမညံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ **ဓမ္မေနသမဂ္ဂံ** နာမ ဟောတီတိ။

ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကထာ

၁၅၀။ **နိဒါနံ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗန္တိ** "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ပ။ အာဝိကတာ ဟိဿ ဖာသု ဟောတီ"တိ ဣမံ နိဒါနံ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ "ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ၊ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ ကစ္စိတ္ထ ပရိသုद္ဓာ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ။ပ။ ဧဝမေတံ ဓာရယာမိ"တိ[1]။ သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ စတ္ဂာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ။ပ။ အဝိဝဒမာနေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ ဧဝံ အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ။ ဘေဒနယေန သေသာပိ စတ္ဂာရော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သဝရဘယန္တိ[2] အဒ္ဓိမနုဿဘယံ။ **ရာဇန္တရာယော**တိအာဒီသု သစေ ဘိက္ခူသု "ဥပေါသထံ ကရိဿာမာ"တိ နိသိန္နေသု ရာဇာ အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ ရာဇန္တရာယော။ စောရာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အယံ စောရန္တရာယော။ ဒဝဒါဟော ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ အာဝါသေ ဝါ အဂ္ဂိ ဥဋ္ဌဟတိ၊ အယံ အဂ္ဂန္တရာယော။ မေဃော ဝါ ဥဋ္ဌေတိ၊ သြဃော ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဥဒကန္တရာယော။ ဗဟူ မနုဿာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အယံ မနုဿန္တရာယော။ ဘိက္ခုံ ယက္ခော ဂဏှာတိ၊ အယံ အမနုဿန္တရာယော။ ဗျဂ္ဃဒီပယော စက္ကမိဂါ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အယံ ဝါဠန္တရာယော။ ဘိက္ခုံ သပ္ပါဒယော ဒံသန္တိ၊ အယံ သရိသပန္တရာယော။ ဘိက္ခု ဂိလာနော ဝါ ဟောတိ၊ ကာလံ ဝါ ကရောတိ၊ ဝေရိနော ဝါ တံ မာရေတုကာမာ ဂဏှန္တိ၊

---

[1]-ဓာရယာမိတိ ဝတ္ဝာ (သျာ) [2]-သဒ္ဓရဘယန္တိ (သျာ)

အယံ ဇိဝိတန္တရာယော။ မနုဿာ ဧကံ ဝါ ဗဟူ ဝါ ဘိက္ခူ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေတုကာမာ ဂဏ္ဍန္တိ၊ အယံ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော။ ဝေရုပေသု အန္တရာ-ယေသု သံဝိဇ္ဇေန ပါတိမောက္ခော ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော၊ ပဌမော ဝါ ဥဒ္ဒေသော ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော, အာဒိမှိ ဒွေ တယော စတ္တာရော ဝါ။ ဣဒ္ဓေ စ ဒုတိယာဒီသု ဥဒ္ဒေသေသု ယသ္မိံ အပရိယောသိတေ အန္တရာယော ဟောတိ၊ သောပိ သုတေနေဝ သာဝေတဗ္ဗော။

အနုဒ္ဓိဋ္ဌာတိ အနာဏတ္တာ, အယာစိတာ ဝါ။ အဒ္ဓေသနာ စေတ္ထ သံဃေန သမ္မတမမ္မဒ္ဓေသကာယတ္တာ ဝါ သံဃတ္ထေရာယတ္တာ ဝါ၊ တသ္မိံ မမ္မဒ္ဓေသကေ အသတိ သံဃတ္ထေရံ အာပုစ္ဆိတ္တာ ဝါ တေန ယာစိတော ဝါ ဘာသိတုံ လဘတိ။ သံဃတ္ထေရေနာပိ သစေ ဝိဟာရေ ဗဟူ ဓမ္မကထိကာ ဟောန္တိ၊ ဝ.ါရပဋိပါဋိယာ ဝတ္တမ္ဗာ "တုံ ဓမ္မံ ဘဏ၊ ဓမ္မံ ကထေဟိ၊ ဓမ္မဒါနံ ဒေဟိ"တိ ဝါ၊ ဝုတ္တေန တီဟိပိ ဝိဓီဟိ ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော။ "သြသာရေဟိ"တိ ဝုတ္တော ပန သြသာရေတုမေဝ လဘတိ။ "ကထေဟိ"တိ ဝုတ္တော ကထေတုမေဝ။ "သရဘညံ ဘဏာဟိ"တိ ဝုတ္တော သရဘညမေဝ။ သံဃတ္ထေရောပိ စ ဥစ္စတရေ အာသနေ နိသိန္နော ယာစိတုံ နေ လဘတိ။ သစေ ဥပဇ္ဈာယော စေဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော စ ဟောန္တိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ နံ ဥစ္စာသနေ နိသိန္နော "ဘဏာဟိ"တိ ဝဒတိ၊ သဇ္ဈာယံ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ ဘဏိတဗ္ဗံ။ သစေ ပနေတ္ထ ဒဟရာ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ တေသံ "ဘဏာမိ"တိ ဘဏိတဗ္ဗံ။

သစေ ဝိဟာရေ သံဃတ္ထေရော အတ္တနောယေဝ နိဿိတကေ ဘဏာပေတိ၊ အညေ မဓုရဘာဏကေပိ နာဒ္ဓေသတိ၊ သော အညေဟိ ဝတ္တမ္ဗော"ဘန္တေ အသုကံ နာမ ဘဏာပေမာ"တိ။ သစေ "ဘဏာပေထ"တိ ဝါ ဝဒတိ၊ တုဏ္ဍီ ဝါ ဟောတိ၊ ဘဏာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ပဋိဗာဟတိ၊ နေ ဘဏာပေတဗ္ဗံ။ ယဒိ အနာဂတေယေဝ သံဃတ္ထေရေ ဓမ္မသဝနံ အာရဒ္ဓံ၊ ပုန အာဂတေ ဌပေတ္တာ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သြသာရေတ္တာ ပန ကထေန္တေန အာပုစ္ဆိတ္တာ ဝါ အဌပေတ္တာယေဝ ဝါ ကထေတဗ္ဗံ၊ ကထေန္တသ ပုန အာဂတေပိ ဧသေဝ နယော။

ဥပနိသိန္နကထာယပိ သံဃတ္ထေရောဝ သာမီ၊ တသ္မာ တေန သယံ ဝါ ကထေတဗ္ဗံ၊ အညော ဝါ ဘိက္ခု "ကထေဟိ"တိ ဝတ္တမ္ဗော၊ နော စ ခေါ ဥစ္စတရေ အာသနေ နိသိန္နေန။ မနုဿာနံ ပန "ဘဏာဟိ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ မနုဿာ အတ္တနော ဇာနနကဘိက္ခုံ အာပုစ္ဆန္တိ၊ တေန ထေရံ အာပုစ္ဆိတ္တာ ကထေတဗ္ဗံ။ သစေ သံဃတ္ထေရော "ဘန္တေ ဣမေ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆန္တိ"တိ ပုဋ္ဌော

"ကထေဟိ"တိ ဝါ ဘဏတိ၊ တုဏ္ဍိ ဝါ ဟောတိ၊ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အန္တရဃရေ အနုမောဒနာဒီသုပိ ဧသေव နယော။ သစေ သံဃတ္ထေရော ဝိဟာရေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ "မံ အနာပုစ္ဆိတ္တာပိ ကထေယျာသိ"တိ အနုဇာနာတိ၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

သဏ္ဌာယံ ကရောန္တေနာပိ ယေရော အာပုစ္ဆိတမ္ဘောယေဝ။ ဧကံ အာပုစ္ဆိတ္တာ သဏ္ဌာယန္တသ အပရော အာဂစ္ဆတိ၊ ပုန အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သစေ ဝိသမိသာမိတိ ဌပိတသ အာဂစ္ဆတိ၊ ပုန အာရဘန္တေနာပိ အာပုစ္ဆိတမ္ဗံ။ သံဃတ္ထေရေ အနာဂတေယေဝ အာရဒ္ဓံ သဏ္ဌာယန္တသာပိ ဧသေव နယော။ ဧကေန သံဃတ္ထေရေန "မံ အနာပုစ္ဆာပိ ယထာသုခံ သဏ္ဌာယာဟိ"တိ အနုညာတေ ယထာသုခံ သဏ္ဌာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အညသ္မိံ ပန အာဂတေ တံ အာပုစ္ဆိတ္တာဝ သဏ္ဌာယိတမ္ဗံ။

အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ သမ္မန္ဒိတမ္ဗန္တိ အတ္တနာ ဝါ အတ္တာ သမ္မန္ဒိတမ္ဗော။ ပုဗ္ဗန္တေန ပန ပရိသံ သြလောကေတ္တာ သစေ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာဝေါ နတ္ထိ၊ ဝိနယော ပုစ္ဆိတမ္ဗော။

၁၅၃။ **ကတေ**ဝိ **သြကာသေ ပုဂ္ဂလံ တုလယိတ္တာ**တိ "အတ္ထိ နု ခေါ မေ ဣတော ဥပဋ္ဌာဝေါ, နတ္ထိ"တိ ဧဝံ ဥပပရိက္ခိတ္တာ။ **ပုရမ္ဘာကန္တိ** ပဋမံ အမ္ဘာကံ။ **ပဋိကစ္စေဝါ**တိ ပဋမတရမေဝ။ **ပုဂ္ဂလံ တုလယိတ္တာ သြကာသံ ကာတုန္တိ** "ဘူတမေဝ နု ခေါ အာပတ္တိ ဝဒတိ၊ အဘူတ"န္တိ ဧဝံ ဥပပရိက္ခိတ္တာ သြကာသံ ကာတုံ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။

အဓမ္မကမ္မပဋိက္ခောသနာဒိကထာ

၁၅၄။ **အဓမ္မကမ္မံ** ဝုတ္တနယမေဝ။ **ပဋိက္ခောသိတုန္တိ** ဝါရေတုံ။ **ဒိဋ္ဌိမ္ပိ အာဝိကာတုန္တိ** "အဓမ္မကမ္မံ ဣဒံ နု မေ ခမတိ"တိ ဧဝံ အညသ သန္တိကေ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိံ ပကာသေတုံ။ **စတူဟိ ပဉ္စဟိ**တိအာဒိ တေသံ အနုပဋ္ဌဝတ္ထာယ ဝုတ္တံ။ **သဠိစ္စ နု သာဝေန္တီ**တိ ယထာ နု သုဏန္တိ၊ ဧဝံ ဘဏိသာမာတိ သဠိစ္စ သဏိကံ ဥဋ္ဌိသန္တိ။

၁၅၅။ **ထေရာဓိကန္တိ** ထေရာဓိနံ၊ ထေရာယတ္တံ ဘဝိတုန္တိ အတ္ထော၊ ထေရာယျန္တိပိ ပါဋိ။ တသ္မာ ထေရေန သယံ ဝါ ဥဋ္ဌိသိတမ္ဗံ၊ အညော ဝါ အဏ္ဏေသိတမ္ဗော၊ အဏ္ဏေသနဝိဓာနဥ္စေတ္ထ ဓမ္မဏ္ဏေသနေ ဝုတ္တနယမေဝ။ **သော**

နံ ဇာနာတိ ဥပေါသထံ ဝါတိအာဒိသု စာတုဒ္ဒသိကပန္နရသိကဘေဒေန ဒုဝိဓံ သံဃဥပေါသထာဒိဘေဒေန နဝဝိဓမ္ပိ ဥပေါသထံ နံ ဇာနာတိ၊ စတုဒ္ဒသီ ဥပေါသထကမ္မံ နံ ဇာနာတိ၊ ဒုဝိဓံ ပါတိမောက္ခံ နံ ဇာနာတိ၊ နဝဝိဓံ ပါတိ-မောက္ခုဒ္ဒေသံ နံ ဇာနာတိ။ **ယော တတ္ထ ဘိက္ခု ဗျတ္တော ပဋိဗလော**တိ ဣတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒဟရသာမဏေရာ ဗျတ္တာ ပါတိမောက္ခေ အနုညာတာ၊ အထ ခေါ ဣတ္ထ အယမဓိပ္ပါယော၊ သစေ ထေရသ ပဉ္စ ဝါ စတ္တာရော ဝါ တယော ဝါ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ နာဂစ္ဆန္တိ၊ ဒ္ဝေ ပန အခဏ္ဍာ သုဝိသဒါ ဝါစုဂ္ဂတာ ဟောန္တိ၊ ထေရာယတ္ထောဝ ပါတိမောက္ခာ။ သစေ ပန ဣတ္ထကမ္ပိ ဝိသဒံ ကာတုံ နံ သက္ကောတိ၊ ဗျတ္တသ ဘိက္ခုနော အာယတ္ထော ဟောတိ။

သာမန္တာ အာဝါသာတိ သာမန္တံ အာဝါသံ။ **သဇ္ဇုကန္တိ** တဒဟေဝ အာဂမနတ္ထာယ။ **နဝံ ဘိက္ခုံ အာဏာပေတုန္တိ** ဣတ္ထ ယော သက္ကောတိ ဥဋ္ဌဟေတုံ၊ ဧဝရူပေါ အာဏာပေတဗ္ဗော၊ နံ ဗာလော။

ပက္ခဝဏနာဒိဥဋ္ဌဟဏာနုဇာနနကထာ

၁၅၆။ **ကတိမီ**[1] **ဘန္တေ**တိ ဣတ္ထ ကတိနံ ပူရဏီတိ **ကတိမီ**[1]။ **ကာလ-ဝတော**တိ ကာလယောဝ၊ ပဝေဝါတိ အတ္ထော။

၁၅၇။ **ယံ ကာလံ သရတီ**တိ ဣတ္ထ သာယမ္ပိ ''အဇ္ဇပေါသထော သမန္တာ-ဟရထာ''တိ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၅၉။ **ထေရေန ဘိက္ခုနာ နဝံ ဘိက္ခုံ အာဏာပေတုန္တိ** ဣတ္ထာပိ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တော ဝါ သဒါကာလမေဝ ကေစိ ဝါ ဘာရနိတ္ထရဏကော ဝါ သရဘာဏကဓမ္မကထိကာဒိသု အညတရော ဝါ နံ ဥပေါသထာဂါရသမ္မုခေ နတ္ထိ အာဏာပေတဗ္ဗော၊ အဝသေသာ ပန ဝါရေန အာဏာပေတဗ္ဗာ။ သစေ အာဏတ္ထော သမ္ဘုဏိ တာဝကာလိကမ္ပိ နံ လဘတိ၊ သာခါဘင်္ဂံ ကပ္ပိယံ ကာရေတ္ဝာ သမ္ဘဏ္ဍိတဗ္ဗံ၊ တမ္ပိ အလဘန္တသ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ။

၁၆၀။ အာသနပညာပနာဏတ္ထိယမ္ပိ ဝုတ္တနယေနေဝ အာဏာပေတဗ္ဗော။ အာဏတ္ထေန စ သစေ ဥပေါသထာဂါရေ အာသနာနိ နတ္ထိ၊ သံဃိကာဝါသ-တောပိ အာဟရိတ္ဝာ ပညပေတ္ဝာ ပုန အာဟရိတဗ္ဗာနိ။ အာသနေသု အသတိ ကဋ္ဌသာရကေပိ တဋ္ဌိကာယောပိ ပညပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တဋ္ဌိကာသုပိ အသတိ

---

[1]-ကတမီ (သီ၊ သျာ)

သာခါဘင်္ဂါနိ ကပ္ပိယံ ကာရေတွာ ပညပေတမ္ဘာနိ၊ ကပ္ပိယကာရကံ အလဘန္တဿ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ။

၁၆၁။ ပဒီပကရဏေပိ ဝုတ္တနယေနေဝ အာဏာပေတမ္ဘော။ အာဏာ-ပေန္တေန စ "အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ တေလံ ဝါ ဝဋ္ဋိ ဝါ ကပလ္လိကာ ဝါ အတ္ထိ၊ တံ ဂဟေတ္မာ ကရောဟိ"တိ ဝတ္တမ္ဘော။ သစေ တေလာဒီနိ နတ္ထိ၊ ပရိယေသိတမ္ဘာနိ။ ပရိယေသိတ္မာ အလဘန္တဿ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ။ အပိစ ကပါလေ အဂ္ဂိပိ ဇာလေတမ္ဘော။

ဒိသံဂမိကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၆၂။ **သင်္ဂဟေတမ္ဘော**တိ "သာဓု ဘန္တေ အာဂတာတ္ထ၊ ဣဒံ ဘိက္ခာ သုလဘာ သူပဗျဉ္ဇနံ အတ္ထိ၊ ဝသထ အနုက္ကဏ္ဌမာနာ"တိ ဧဝံ ပိယဝစနေန သင်္ဂဟေ-တမ္ဘော။ ပုနပ္ပုနံ တထာကရဏဝသေန **အနုဂ္ဂဟေတမ္ဘော**။ "အာမ ဝသိဿာမိ"တိ ပဋိဝစနဒါပနေန **ဥပလာပေတမ္ဘော**။ အထ ဝါ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သင်္ဂဟေတမ္ဘော စေဝ အနုဂ္ဂဟေတမ္ဘော စ။ ပိယဝစနေန ဥပလာပေတမ္ဘော၊ ကဏ္ဏသုခံ အာလပိ-တမ္ဘောတိ အတ္ထော။ စုက္ကာဒီဟိ **ဥပဋ္ဌာပေတမ္ဘော**။ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ သစေ သကလောပိ သံဃော နံ ကရောတိ၊ သမ္ဘေသံ ဒုက္ကဋ်။ ဣမ နေဝ ထေရာ နံ ဒဟရာ မုစ္စန္တိ၊ သမ္ဘေဟိ ဝါရေန ဥပဋ္ဌာပေတမ္ဘော။ အတ္ထနော ဝါရေ အနုပဋ္ဌဟန္တဿ အာပတ္တိ။ တေန ပန မဟာထေရာနံ ပရိဝေဏသမ္မဇ္ဇနဒန္တကဋ္ဌ-ဒါနာဒီနိ နံ သာဒိတမ္ဘာနိ၊ ဧဝမ္ပိ သတိ မဟာထေရေဟိ သာယံပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္တုံ။ တေန ပန တေသံ အာဂမနံ ဥတ္မာ ပဌမတရံ မဟာထေရာနံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္တုံ။ သစဿ သဒ္ဓိ"စရာ ဘိက္ခုဥပဋ္ဌာကာ အတ္ထိ၊ "မယ္ပံ ဥပဋ္ဌာကာ အတ္ထိ၊ တုမ္ဟေ အပ္ပေါဿုက္ကာ ဝိဟရထာ"တိ ဝတ္တုံ။ အထာပိဿ သဒ္ဓိ"စရာ နတ္ထိ၊ တသ္မိ"ယေဝ ပန ဝိဟာရေ ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ ဝတ္တသမ္ဘန္နာ ဝဒန္တိ "မယံ ထေရဿ ကတ္တုံ ကရိဿာမ၊ အဝသေသာ ဖာသု ဝိဟရန္တု"တိ၊ သမ္ဘေသံ အနာပတ္တိ။

သော အာဝါသော ဂန္တမ္ဘောတိ ဥပေါသထကရဏတ္ထာယ အန္တဒ္ဓမာသံ ဂန္တမ္ဘော။ သော စ ခေါ ဥတုဝသေယေဝ၊ ဝဿာနေ ပန ယံ ကတ္တုံ၊ တံ ဒသေတုံ **ဝဿံ ဝသန္တိ ဗာလာ အဗျတ္တာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နိ ဘိက္ခဝေ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ တသ္မိ"ံ အာဝါသေ ဝဿံ ဝသိတဗ္ဗန္တိ** ပုရိမိကာယ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝိနာ နံ ဝဿံ ဥပဂန္တုံ။ သစေ သော ဝဿူပဂတာနံ

ပဏ္ဍမတိ ဝါ ဝိဇ္ဇမတိ ဝါ ကာလံ ဝါ ကရောတိ၊ အညဿိ သတိယေဝ ပစ္ဆိမိကာယ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အသတိ အညတ္ထ ဂန္တုံ၊ အဂ္ဂန္ဒာနံ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ပစ္ဆိမိကာယ ပဏ္ဍမတိ ဝါ ဝိဇ္ဇမတိ ဝါ ကာလံ ဝါ ကရောတိ၊ မာသဒ္ဒယံ ဝသိတဗ္ဗံ။

ပါရိသုဒ္ဓိဒါနကထာ

၁၆၄။ **ကာယေန ဝိညာပေတိ**ဘိ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ ယေန ကေနစိ အင်ပစ္စင်ေန ဝိညာပေတိ ဇာနာပေတိ။ ဝါစံ[1] ပန နိစ္ဆာရေတုံ သက္ကောန္တော ဝါစာယ ဝိညာပေတိ၊ ဥဘယထာ သက္ကောန္တော ကာယဝါစာဟိ။ **သံဃေန တတ္ထ ဂန္တွာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော**တိ သစေ ဗဟူ တာဒိသာ ဂိလာနာ ဟောန္တိ၊ သံဃေန ပဋိပါဋိယာ ဌတွာ သဗ္ဗေ ဟတ္ထပါသေ ကာတဗ္ဗာ။ သစေ ဒူရေ ဒူရေ ဟောန္တိ၊ သံဃော နပ္ပဟောတိ၊ တံ ဒိဝသံ ဥပေါသထော နကာတဗ္ဗော၊ နတ္ထေဝ ဝဏ္ဏေန သံဃေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။

တတ္ထေဝ ပဏ္ဍမတိတိ သံဃမဇ္ဈေ အနာဂန္ဒာ တတော၀ ကတ္ထစိ ဂစ္ဆတိ။ **သာမဏေရော ပဋိဇာနာတိ**တိ "သာမဏေရော အဟ"န္တိ ဧဝံ ပဋိဇာနာတိ၊ ဘိက္ခုယေဝ ဝါ သာမဏေရဘာဝံ အာရောစေတိ၊ ပဏ္ဍာ ဝါ သာမဏေရ-ဘူမိယံ တိဋ္ဌတိတိ အတ္ထော။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

သံဃပ္ပတ္တော ပဏ္ဍမတိတိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ဥပေါသထတ္ထာယ သန္နိပတိတာနံ စတုန္နံ ဘိက္ခူနံ ဟတ္ထပါသံ ပတ္တော ပဏ္ဍမတိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ တတ္ထ စ ကေန ဗဟုနမ္ပိ အာဟဋ္ဌာ ပါရိသုဒ္ဓိ အာဟဋ္ဌာ ဟောတိ။ သစေ ပန သော အန္တရာမဂ္ဂေ အညံ ဘိက္ခုံ ဒိသ္မာ ယေသံ အနေန ပါရိသုဒ္ဓိ ဂဟိတာ၊ တေသဉ္စ အတ္ထနော စ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေတိ၊ တယော ပါရိသုဒ္ဓိ အာဂစ္ဆတိ၊ ဇုတရာ ပန ဗိလာဋ္ဌသမ်ိလိကပါရိသုဒ္ဓိ နာမ ဟောတိ၊ သာ နဲ အာဂစ္ဆတိ။

သုတ္တော နဲ အာရောစေတိတိ အာဂန္ဒာ သုပတိ၊ "အသုကေန ပါရိသုဒ္ဓိ ဒိန္နာ"တိ နဲ အာရောစေတိ။ **ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကဿ အနာပတ္တိ**တိ တတ္ထ သစေ သဒ္ဓိဒ္ဓိ နာရောစေတိ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ပန အာဟဋ္ဌာ ဟောတိ။ အသဒ္ဓိဒ္ဓိ အနာရောစိတတ္တာ ပနဿ အနာပတ္တိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ စ ဥပေါသထော ကတောယေဝ ဟောတိ။

---

[1] ပဋိ၀ါစံ (က)

ဆန္ဒဒါနကထာ

၁၆၅။ ဆန္ဒဒါနေပိ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနေ ဝုတ္တသဒိသောယေဝ ဝိနိစ္ဆယော။ **ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေန ဆန္ဒမ္ပိ ဒါတုန္တိ** ဣတ္ထေ သစေ ပါရိသုဒ္ဓိမေဝ ဒေတိ၊ နဆန္ဒံ၊ ဥပေါသထော ကတော ဟောတိ။ ယံ ပန သံဃော အညံ ကမ္မံ ကရောတိ၊ တံ အကတံ ဟောတိ။ ဆန္ဒမေဝ ဒေတိ, နပါရိသုဒ္ဓိံ၊ ဘိက္ခုသံဃသ ဥပေါသထောပိ ကမ္မမ္ပိ ကတမေဝ ဟောတိ၊ ဆန္ဒဒါယကဿ ပန ဥပေါသထော အကတော ဟောတိ။ သစေပိ ကောစိ ဘိက္ခု နဒိယာ ဝါ သီမာယ ဝါ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ အာဂစ္ဆတိ၊ ''ကတော မယာ ဥပေါသထော''တိ အစ္ဆိတုံ နလဘတိ၊ သာမဂ္ဂိ ဝါ ဆန္ဒော ဝါ ဒါတဗ္ဗော။

၁၆၇။ **သရတိ**ပိ **ဥပေါသထံ** နပိ **သရတိ**တိ ကေဒါ သရတိ၊ ကေဒါ နသရတိ။ **အတ္ထိ နေဝ သရတိ**တိ ယော ကေန္ဓံ နေဝ သရတိ၊ တဿ သမ္ဘုတိ-ဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အနာဂစ္ဆန္တောပိ ကမ္မံ နကောပေတိ။

သံဃုပေါသထာဒိကထာ

၁၆၈။ **သော ဒေသော သမ္ဘဋ္ဌိတ္တာ**တိ တံ ဒေသံ သမ္ဘဋ္ဌိတ္တာ၊ ဥပယောဂတ္ထေ ပစ္စတ္တံ။ **ပါနိယံ ပရိဘောဇနီယ**န္တိအာဒိ ပန ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ကသ္မာ ပနေတံ ဝုတ္တံ? ဥပေါသထဿ ပုဗ္ဗကရဏာဒိဒဿနတ္ထံ။ တေနာဟု အဋ္ဌကထာစရိယာ—

> "သမ္ဘဋ္ဌနိ ပဒီပေါ စ၊ ဥဒကံ အာသနေန စ။
> ဥပေါသထဿ တောနိ၊ 'ပုဗ္ဗကရဏ'န္တိ ဝုစ္စတိ"။

ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ 'ပုဗ္ဗကရဏ'န္တိ အက္ခာတာနိ။

> "ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာနံ၊ ဘိက္ခုဂဏနာ စ ဩဝါဒေါ။
> ဥပေါသထဿ တောနိ၊ 'ပုဗ္ဗကိစ္စ'န္တိ ဝုစ္စတိ"။

ဣတိ ဣမာနိ ပဉ္စ ပုဗ္ဗကရဏတော ပစ္ဆာ ကတ္တဗ္ဗာနိ 'ပုဗ္ဗကိစ္စ'န္တိ အက္ခာတာနိ။

> "ဥပေါသထော ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခု၊ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊
> သဘာဂါပတ္တိယော စ နဝိဇ္ဇန္တိ။
> ဝဇ္ဇနိယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ နဟောန္တိ၊
> 'ပတ္တကလ္ဟ'န္တိ ဝုစ္စတိ"။

ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ 'ပတ္တကလ္ဟ'န္တိ အက္ခာတာနိတိ။

တေဟိ သဒ္ဓိန္တိ တေဟိ အာဂတေဟိ သဒ္ဓိံ တောနိ ပုဗ္ဗကရဏာဒီနိ ကတ္တာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ **အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော**တိ ဣဿ သစေ ပန္နရသော ဟောတိ၊ "အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော ပန္နရသော"တိပိ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ စာတုဒ္ဒသိကေပိ ဧသေဝ နယော။

အာပတ္တိပဋိကမ္မဝိဓိကထာ

၁၆၉။ **ဘဂဝတာ ပညတ္တံ နု သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော**တိ ဣဒံ "ယသ သိယာ အာပတ္တိ"တိအာဒိဝစနေနေဝ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနပညာပနေန စ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထပညာပနေန စ ပညတ္တံ ဟောတိတိ ဝေဒိတမ္ဗံ။ **ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိ**န္တိ ထုလ္လစ္စယာဒီသု ကေသဏာ နာမံ ဂဟေတ္တာ "ထုလ္လစ္စယံ အာပတ္တိံ ပါစိတ္တိယံ အာပတ္တိ"န္တိ ဧဝံ ဝတ္တမ္ဗံ။ **တံ ပဋိဒေသေမီ**တိ ဣဒံ "တံ တုမ္ဟမူလေ, တံ တုယ္ဟမူလေ ပဋိဒေသေမီ"တိ ဝုတ္တေပိ သုဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။ **ပဿသီ**တိ ဣဒဉ္စ "ပဿသိ အာဝုသော တံ အာပတ္တိံ၊ ပဿထ ဘန္တေ တံ အာပတ္တိ"န္တိ ဧဝံ ဝတ္တမ္ဗံ။ **အာမ ပဿာမီ**တိ ဣဒံ ပန "အာမ ဘန္တေ ပဿာမိ၊ အာမ အာဝုသော ပဿာမီ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တမ္ပိ သုဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။ **အာယတိံ သံဝရေယ္ယာသီ**တိ ဣဿ ပန သစေ ဝုဋ္ဌတရော, "အာယတိံ သံဝရေယ္ယာထ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဧဝံ ဝုတ္တေန ပန "သာဓု သုဋ္ဌု သံဝရိဿာမိ"တိ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ။

ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကောဘတိ ဣဿ သစေ ပနေသ နိဗ္ဗေမတိကော နု ဟောတိ[1]၊ ဝတ္ထုံ ကိတ္တေတ္တာဝ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ တတြာယံ ဒေသနာဝိဓိ၊ သစေ မေဃစ္ဆန္နေ သုရိယေ "ကာလော နု ခေါ နော"တိ ဝေမတိကော ဘဝေယ္ယ၊ တေန ဘိက္ခုနာ "အဟံ ဘန္တေ ဝေမတိကော ဘဝိံ"၊ သစေ ကာလော အဿ၊ "သမ္ဗဟုလာ ဒုက္ကဋာ အာပတ္တိယော အာပန္နောမှိ"၊ နော စေ အဿ၊ "သမ္ဗဟုလာ ပါစိတ္တိယာ အာပန္နောမှိ"တိ ဧဝံ ဝတ္ထုံ ကိတ္တေတ္တာ "အဟံ ဘန္တေ ယာ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ သမ္ဗဟုလာ ဒုက္ကဋာ ဝါ ပါစိတ္တိယာ ဝါ အာပတ္တိယော အာပန္နော၊ တာ တုမ္ဟမူလေ ပဋိဒေသေမီ"တိ ဝတ္တမ္ဗံ[2]၊ သေ နယော သမ္ဘာပတ္တိသု။

နု ဘိက္ခဝေ သဘာဂါ အာပတ္တိတိ ဣဿ ယံ ဒွေပိ ဇနာ ဝိကာလ-ဘောဇနာဒိနာ သဘာဂဝတ္ထုနာ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝရူပါ ဝတ္ထုသဘာဂါ

---

[1]-ဟောတိ (က) [2]-ဧဝံ ဒေသေတဗ္ဗံ (က)

"သဘာဝါ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိကာလဘောဇနပစ္စယာ အာပန္နံ ပန အနတိရိတ္တ-ဘောဇနပစ္စယာ အာပန္နသ္ သန္တိကေ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယာဝိ စာယံ ဝဏ္ဏသဘာဝါ၊ သာဝိ ဒေသိတာ သုဒေသိတာဝ။ အညံ ပန ဒေသနပစ္စယာ ဒေသကော, ပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ ပဋိဂ္ဂဟကော စာတိ ဥဘောပိ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇန္တိ။ တံ နာနာဝဏ္ဏကံ ဟောတိ၊ တသ္မာ အညမညံ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၇၀။ **သာမဏ္ဍော ဘိက္ခု ဒေမသု ဝစနီယောတိ** ဣဒေ သဘာဂေါယေဝ ဝတ္တမ္ဘော။ ဝိသဘာဂသ္ သ ဟိ ဝုစ္စမာနေ ဘဏ္ဍနကလဟသံဃဘေဒါဒိနိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တသ္ သ အဝတ္ဘာ "ဣတော ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပဋိကရိဿာမိ"တိ အာဘောဂံ ကတ္ဝာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗောတိ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။

အနာပတ္တိပန္နရသကာဒိကထာ

၁၇၂။ အနာပတ္တိပန္နရသကေ **တေ နေ ဇာနိ'ဿုတိ** သိမံ သြက္ကန္တာတိ ဝါ သြက္ကမန္တိတိ ဝါတိ နေ ဇာနိ'သု။ **အထညေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အာဂန္ဆန္တိတိ** ဂါမံ ဝါ အရညံ ဝါ ကေနစိ ကရဏီယေန ဂန္တ္ဝာ တေသံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ။ **ဝဋ္ဋိ သမဋ္ဌသညိနောတိ** တေသံ သိမံ သြက္ကန္တတ္တာ ဝဋ္ဋိ သိမံ သြက္ကန္တ-ဘာဝသ္ သ အဇာနနတော သမဋ္ဌသညိနော။

၁၇၃။ ဝဋ္ဋိဝဋ္ဋသညိပန္နရသကေ **တေ ဇာနန္တိတိ** ပဗ္ဗတေ ဝါ ထလေ ဝါ ဌိတာ သိမံ သြက္ကန္တေ ဝါ သြက္ကမန္တေ ဝါ ပဿန္တိ။ ဝေမတိကပန္နရသကံ ဥတ္တာနမေဝ။

၁၇၅။ ကုက္ကုစ္စပကတပန္နရသကေ ယထာ ဣဒ္ဓိယာ အဘိဘူတော "ဣဒ္ဓိ-ပကတော"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဂေ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာပိ ကရဏကေ အကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာသမ်ိတေန ကုက္ကုစ္စေန အဘိဘူတာ "ကုက္ကုစ္စ-ပကတာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၇၆။ ဘေဒပုရေက္ခာရပန္နရသကေ အကုသလမူလဝတာယ ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တံ။

သီမောက္ကန္တိကပေယ္ယာလကထာ

၁၇၇။ အာဝါသိကေနအာဂန္တုကပေယ္ယာလေ ယထာ ပုရိမေ အာဝါသိ-ကေနအာဝါသိကပေယ္ယာလေ "တေ နေ ဇာနန္တိ၊ အထညေ အာဝါသိကာ"တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ "တေ နေ ဇာနန္တိ၊ အထညေ အာဂန္တုကာ"တိအာဒိနာ

နယေန သဗ္ဗံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အာဂန္တုကေနအာဝါသိကပေယျာလေ ပန ယထာ ပုရိမပေယျာလေ "အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ သန္ဓိပတန္တိ"တိ အာဂတံ၊ ဧဝံ "အာဂန္တုကာ ဘိက္ခူ သန္ဓိပတန္တိ"တိ အာနေတဗ္ဗံ။ အာဂန္တုကေနအာဂန္တုကပေယျာလေ ပန ဥဘယပဒေသု အာဂန္တုကဝသေန ယောဇေတဗ္ဗောတိ။

၁၇၀။ **အာဝါသိကာနံ ဘိက္ခူနံ စာတုဒ္ဒသော ဟောတိ၊ အာဂန္တုကာနံ ပန္နရသော**တိ ဣဒေ ယေသံ ပန္နရသော၊ တေ တိရောရဋ္ဌတော ဝါ အာဂတာ၊ အတိတံ ဝါ ဥပေါသထံ စာတုဒ္ဒသိကံ အကံသူတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အာဝါသိကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ** အာဝါသိကေဟိ "အဇ္ဇုပေါသထော စာတုဒ္ဒသော"တိ ပုဗ္ဗကိစ္စေ ကရိယမာနေ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ နပဋိက္ခောသိတဗ္ဗံ။ **နာ အကာမာ ဒါတဗ္ဗာ**တိ နအနိစ္ဆာယ ဒါတဗ္ဗာ။

လိင်္ဂါဒိဒဿနကထာ

၁၇၉။ **အာဝါသိကာကာရန္တိ** အာဝါသိကာနံ အာကာရံ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **အာကာရော** နာမ ယေန တေသံ "ဝတ္ထသမ္ပန္နာ ဝါ နဝါ"တိ အာစာရသဏ္ဌာနံ ဂယ္ဟတိ။ **လိင်္ဂံ** နာမ ယံ တေ တတ္ထ တတ္ထ လိနေ ဂမယတိ၊ အဒိဿမာနေပိ ဇာနာပေတိတိ အတ္ထော။ **နိမိတ္တံ** နာမ ယံ ဒိသ္မာ တေ အတ္ထိတိ ဉာယန္တိ။ **ဥဒ္ဒေသော နာမ** ယေန တေ ဧဝရူပဝရိက္ခာရာတိ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ အပဒေသံ လဘန္တိတိ အတ္ထော။ သဗ္ဗမေတံ သုပညတ္တမ္ပိ ဗုဒ္ဓါဒိနဉ္ဇေဝ ပဒသဒ္ဒါဒိနဉ္ဇ အမိဝစနံ၊ ယထာယောဂံ ပန ယောဇေတဗ္ဗံ။ **အာဂန္တုကာ-ကာရာ**ဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ **အညာတကန္တိ** အညေသံ သန္တကံ။ **ပါဒါနံ ဓောတံ ဥဒကနိဿေကန္တိ** ပါဒါနံ ဓောတာနံ ဥဒကနိဿေကံ။ ဗဟုဝစနသ ဧကဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပါဒါနံ ဓောတဥဒကနိဿေကန္တိ ဝါ ပါဒ္ဓော၊ ပါဒါနံ ဓောဝနဥဒကနိဿေကန္တိ အတ္ထော။

၁၈၀။ နာနာသံဝါသကာဒိဝတ္ထုသု **သမာနသံဝါသကဒိဋ္ဌိ**န္တိ "သမာနသံဝါ-သကာ ဧတေ"တိ ဒိဋ္ဌိ။ **နာ ပုဗ္ဗန္တိ**တိ တေသံ လဒ္ဓိ နပုဗ္ဗန္တိ၊ အပုစ္ဆိတ္တာဝ ဝတ္ထုပဋိပတ္တိ ကတ္တာ ဧကေတော ဥပေါသထံ ကရောန္တိ။ **နာဘိဝိတရန္တိ**တိ နာနာသံဝါသကဘာဝံ မဒ္ဒိတုံ အဘိဘဝိတုံ နသက္ကောန္တိ၊ တံ ဒိဋ္ဌိ နနိဿဇ္ဇာပေန္တိတိ အတ္ထော။

နဂန္တဇဂန္တဇဝါရကထာ

၁၈၁။ **သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ**တိ ယသ္မိံ အာဝါသေ ဥပေါသထ-ကာရကာ ဘိက္ခူ အတ္ထိ၊ တမ္မာ အာဝါသာ ယံ နသက္ကောတိ တဒဟေဝ

အာဂန္တုံ၊ သော အာဝါသော ဥပေါသထံ အကာသိ နု ဂန္တုမ္ဟော။ **အညတြ သံဃေနာ**တိ သံဃပုဗ္ဗောနကေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဝိနာ။ **အညတြ အန္တရာယာ**တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ ဒသဝိဓံ အန္တရာယံ ဝိနာ။ သမ္ဘန္တိမေန ပန ပရိဗ္ဗေဒေန အတ္တစတုတ္ထေန[1] အန္တရာယေ ဝါ သတိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အနာဝါသော**တိ နဝကမ္မသာလာဒိကော ယော ကောစိ ပဒေသော။ ယထာ စ အာဝါသာဒယော နု ဂန္တုမ္ဟာ၊ ဧဝံ သစေ ဝိဟာရေ ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ ဥပေါသထာဝိဋ္ဌာနတ္ထံ သီမာပိ နဒီပိ နု ဂန္တုမ္ဟာ။ သစေ ပနေတ္ထ ကောစိ ဘိက္ခု ဟောတိ၊ တဿ သန္တိကံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိဿဋ္ဌဥပေါသထာပိ အာဝါသာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ ဂတော အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ လဘတိ။ အာရညကေနာပိ ဘိက္ခုနာ ဥပေါသထဒိဝသေ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ အတ္တနော ဝိဟာရမေဝ အာဂန္တုမ္ဟံ၊ သစေ အညံ ဝိဟာရံ သြိုက္ကမတိ၊ တတ္ထ ဥပေါသထံ ကတ္တာဝ အာဂန္တုမ္ဟံ၊ အကတ္တာ နု ဝဋ္ဋတိ။

ယံ ဇညာ သက္ကောမိ အဇ္ဇေဝ ဂန္တုန္တိ ယံ ဇာနေယျ "အဇ္ဇေဝ တတ္ထ ဂန္တုံ သက္ကောမိ"တိ၊ ဝေရုပေါ အာဝါသော ဂန္တုမ္ဟော။ တတ္ထ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရောန္တေနာပိ ဟိ ဗ္ဟမိနာ နေဝ ဥပေါသထန္တရာယော ကတော ဘဝိဿတိတိ။

ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂလသန္ဓဿနကထာ

၁၈၃။ **ဘိက္ခုနိယာ နိဿိန္နပရိသာယာ**တိအာဒိသု ဟတ္ထပါသုပဂမနမေဝ ပမာဏံ။ **အညတြ အဝုဋ္ဌတာယ ပရိသာယာ**တိ ဗ္ဟဒ်ံ ဟိ ပါရိဝါသိယပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ နာမ ပရိသာယ ဝုဋ္ဌတကာလတော ပဋ္ဌာယ နု ဝဋ္ဋတိ၊ အဝုဋ္ဌတာယ ပန ဝဋ္ဋတိ။ တေနာဟ "အညတြ အဝုဋ္ဌတာယ ပရိသာယာ"တိ။ တဿ လက္ခဏံ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ ပါရိဝါသိယဆန္ဒဒါနဝဏ္ဏနတော ဂဟေတဗ္ဗံ။ **အနုပေါသထေ**တိ စာတုဒ္ဒသိကော စ ပန္နရသိကော စာတိ ဗ္ဟမေ ဒွေ ဥပေါသထေ ဌပေတ္တာ အညသ္မိံ ဒိဝသေ။ **အညတြ သံဃသာမဂ္ဂိယာ**တိ ယာ ကောသမ္ဗကဘိက္ခူနံ ဝိယ ဘိန္နေ သံဃေ ပုန သံဃသာမဂ္ဂိ ကရိယတိ၊ တထာရူပေ သံဃသာမဂ္ဂိံ ဌပေတ္တာ။ တဒါ စ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော အဇ္ဇုပေါသထော သာမဂ္ဂီ"တိ ဝတ္တာ ကာတဗ္ဗော။ ယေ ပန ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အပ္ပမတ္တကေ ဥပေါသထံ ဌပေတ္တာ ပုန သမဂ္ဂါ ဟောန္တိ၊ တေဟိ ဥပေါသထေယေဝ ကာတဗ္ဗောတိ။

ဥပေါသထက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-....အတ္တစတုတ္ထေန အတ္တပဋ္ဌမေန ဝါ (က)၊ အတ္တစတုတ္ထေန ဝါ အတ္တပဋ္ဌမေန ဝါ (သျာ)

၃-ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓက

ဝဿူပနာယိကာနုဇာနနကထာ

၁၈၄။ ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကေ **အပညတ္တော**တိ အနနုညာတော, အသံ-ဝိဟိတော ဝါ။ **တေ ဣဒ ဘိက္ခူ**တိ တေ ဘိက္ခူ၊ ဣဒသဒ္ဒေါ နိပါတမတ္တော။ **သဃ်ဘတ် အာပါဒေန္တာ**တိ ဝိနာသံ အာပါဒေန္တာ။ **သံကသာယိဿန္တီ**တိ အပ္ပေါဿုက္ကာ နိမ္ဗဒ္ဓဝါသံ ဝသိဿန္တိ။ **သကုန္တ္ကာ**တိ သကုဏာ။ **ဝဿာနေ ဝဿံ ဥပဂန္တ္ဝါ**နန္တိ ဝဿာနနာမကေ တေမာသေ ဝဿံ ဥပဂန္တမ္ဘနန္တိ အတ္ထော။ **ကတိ နု ခေါ ဝဿူပနာယိကာ**တိ ကတိ နု ခေါ ဝဿူပဂမနာနိ။ **အပရဇ္ဇုဂတာယာ**တိ ဇော အပရဇ္ဇု ဂတာယ အဿာတိ အပရဇ္ဇုဂတာ၊ တဿာ အပရဇ္ဇုဂတာယ၊ အတိက္ကန္တာယ အပရသ္မိံ ဒိဝသေတိ အတ္ထော။ ဒုတိယနယေပိ မာသော ဂတာယ အဿာတိ **မာသဂတာ**၊ တဿာ မာသ-ဂတာယ၊ အတိက္ကန္တာယ မာသေ ပရိပုဏ္ဏေတိ အတ္ထော။ တ.သ္မာ အာသာဠ္ဠိ-ပုဏ္ဏမာယ အနန္တရေ ပါဋိပဒဒိဝသေ, အာသာဠ္ဠိပုဏ္ဏမိတော ဝါ အပရာယ ပုဏ္ဏမာယ အနန္တရေ ပါဋိပဒဒိဝသေယေဝ ဝိဟာရံ ပဋိဇဂ္ဂိတ္တာ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေတ္တာ သမ္ဗံ စေတိယဝန္ဒနာဒိသာမီစိကမ္မံ နိဋ္ဌာပေတ္တာ "ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဣမံ တေမာသံ ဝဿံ ဥပေမိ"တိ သကိံ ဝါ ဒ္ဝတ္တိက္ခတ္တုံ ဝါ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတ္တာ ဝဿံ ဥပဂန္တမ္ဘံ။

ဝဿာနေစာရိကာပဋိက္ခေပါဒိကထာ

၁၈၅။ **ယော ပဏ္ဍမေယျော**တိ ဇော အနပေက္ခဂမနေန ဝါ အညတ္တ အရဏ်ံ ဥဋ္ဌာပနေန ဝါ အာပတ္တိ ဝေဒိတမ္ဘာ။ **ယော အတိက္ကမေယျော**တိ ဇော ဝိဟာရ-ဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတမ္ဘာ။ သစေ ဟိ တံ ဒိဝသံ ဝိဟာရသတသဟ ဥပစာရံ ဩက္ကမိတ္တာ အတိက္ကမတိ၊ သတံ အာပတ္တိယော။ သစေ ပန ဝိဟာရူပစာရံ အတိက္ကမိတ္တာ အညဿ ဝိဟာရဿ ဥပစာရံ အနောက္ကမိတ္တာဝ နိဝတ္တတိ၊ ဧကာ ဧဝ အာပတ္တိ။ ကေနစိ အန္တရာယေန ပုရိမိကံ အနုပဂတေန ပစ္ဆိမိကာ ဥပဂန္တမ္ဘာ။

ဝဿံ ဥက္ကိုတုကာမောတိ ဝဿနာမကံ ပဌမမာသံ ဥက္ကိုတုကာမော၊ သာဝဏမာသံ အကတ္တာ ပုန အာသာဠ္ဠိမာသမေဝ ကတ္တုကာမောတိ အတ္ထော။ **အာဂမေ ဇ္ဈော**တိ အာဂမေ မာသေတိ အတ္ထော။ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဟေဋ္ဌာ အနုဝတ္ထိတုန်** ဇော ဝဿုက္ကမုနေ ဘိက္ခူနံ ကာစိ ပရိဟာနိ နာမ နတ္ထိတိ

အနုဝတ္တိတုံ အနုညာတံ၊ တသ္မာ အညသ္မိံ မေဓိကေ ကမ္မေ အနုဝတ္တိတမ္ပိ။ အဓမ္မိကေ ပန နာ ကာသစိ အနုဝတ္တိတမ္ပိ။

သတ္တာဟကရဏီယာနုဇာနနကထာ

၁၀၇။ သတ္တာဟကရဏီယေသု **သတ္တာဟကရဏီယေန ဂန္တုန္တိ** သတ္တာဟ-ဘ္ဘန္တရေ ယံ ကတ္တမ္ပိ၊ တံ သတ္တာဟကရဏီယံ၊ တေန သတ္တာဟကရဏီယေန ကရဏာဘူတေန ဂန္တုံ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။ **ပဟိတေ ဂန္တုန္တိ** ဣမေဟိ သတ္တဟိ ဘိက္ခုအာဒီဟိ ဒူတေ ပဟိတေယေဝ ဂန္တုံ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။ **သတ္တာဟံ သန္ဓိဝတ္ထော ကာတဗ္ဗော**တိ သတ္တာဟေယေဝ သန္ဓိဝတ္ထိတဗ္ဗော၊ အဋ္ဌမော အရုဏောဒ တတ္ထေဝ နဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။

ဘိက္ခုနိသံဃံ ဥဒ္ဒိဿာဘိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဝစ္စကုဋိ ဇန္ဒာဃရံ ဇန္ဒာ-ဃရသာလာတိ ဣမာနိ တီဏိ ပရိဟီနာနိ။

၁၀၉။ **ဥဒေါသိတာဒီနိ** ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒါဒိသု ဝုတ္တာနေဝ။ **ရသဝတီ**တိ ဘတ္တရေဏ ဝုစ္စတိ။ **ဝါရေယ္ယုံ** သဏ္ဌရိတ္တသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တမေဝ။ **ပုရာယံ သုတ္တန္တော ပလုဇ္ဇတီ**တိ ယာဝ အယံ သုတ္တန္တော နပလုဇ္ဇတိ၊ ယာဝ အယံ သုတ္တန္တော နဝိနဿတိ။ **အညတရံ ဝါ ပနဿ ကိစ္စံ ဟောတိ ကရဏီယံ ဝါ**တိ ဧတေန ပရိသခ်ံတံ ယံကိဉ္စိ ကရဏီယံ သင်ဟိတံ ဟောတိ။ သမ္ဘတ္တ စ "ဣဏ္ဍာမိ ဒါနဏ္ဍ ဒါတုံ ဓမ္မဏ္ဍ သောတုံ ဘိက္ခု။ စ ပဿိတု"န္တိ ဣမိနာဝ ကပ္ပိယဝစနေန ပေသိတေ ဂန္တုမ္ပိ, ဧတေသံ ဝါ ဝေဝစနေန။ ပေယ္ယာလက္ကမော ပန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယထာ "ဥပါသကေန သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟာရာဒယော ကာရာပိတာ ဟောန္တိ၊ သမ္ဘဟုလေ ဘိက္ခု။ ဥဒ္ဒိဿ, ဧကံ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ, ဘိက္ခုနိသံဃံ ဥဒ္ဒိဿ, သမ္ဘဟုလာ ဘိက္ခုနိယော, ဧကံ ဘိက္ခုနိံ, သမ္ဘဟုလာ သိက္ခမာနာယော, ဧကံ သိက္ခမာနံ, သမ္ဘဟုလေ သာမဏေရေ, ဧကံ သာမဏေရံ, သမ္ဘဟုလာ သာမဏေရိယော, ဧကံ သာမဏေရိံ ဥဒ္ဒိဿ အတ္တနော အတ္ထာယ နိဝေသနံ ကာရာပိတံ ဟောတီ"တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝမေဝ "ဥပါသိကာယ၊ ဘိက္ခုနာ၊ ဘိက္ခုနိယာ၊ သိက္ခမာနာယ၊ သာမဏေရေန၊ သာမဏေရိယာ သံဃံ ဥဒ္ဒိဿာ"တိ သဗ္ဗံ ဝတ္တမ္ပိ။ ဧတေသု သတ္တပ္ပကာရေသု ကရဏီယေသု ပဟိတေ ဂန္တုမ္ပိ။

ပဏ္ဍန္ဒံအပ္ပဟိတေပိအနုဇာနနကထာ

၁၉၃။ **ပဏ္ဍန္ဒံ သတ္တာဟကရဏီယေနာ**တိ ဧတေသံ ဘိက္ခုအာဒီနံ သဟမ္ပိကာနံ "ဂိလာနဘတ္တံ ဝါ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တံ ဝါ ဘေသဇ္ဇံ ဝါ

ပရိယေသိဿာမိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ ဝါ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ ဝါ''တိ ဧဝမာဒိနာ ပရတောဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ဒဿိတေန ကာရဏေန အပ္ပဟိတေပိ ဂန္ဓမ္ဗံ၊ [1]ပဂေဝ ပဟိတေ။ ဘိက္ခု ဂိလာနော ဟောတိ၊ အနဘိရတိ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ၊ ကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဂရုဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နော ဟောတိ ပရိဝါသာရဟော၊ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟော ဟောတိ၊ မာနတ္တာရဟော၊ အဗ္ဘာနာရဟော၊ သံဃော ကမ္မံ ကတ္တုကာမော ဟောတိ၊ ကတံ ဝါ သံဃေန ကမ္မံ ဟောတိတိ ဧတေဟိ ဒသဟိ ကာရဏေဟိ ဘိက္ခုဿ သန္တိကံ ဂန္ဓမ္ဗံ။ ဘိက္ခုနိယာ သန္တိကံ နဝဟိ ကာရဏေဟိ ဂန္ဓမ္ဗံ၊ သိက္ခမာနာယ သန္တိကံ ဆဟိ—အာဒိတော စတူဟိ, သိက္ခာ ကုပ္ပိတာ ဟောတိ၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတုကာမာ ဟောတိတိ။ သာမဏေရဿာပိ ဆဟိ—အာဒိတော စတူဟိ, ဝဿံ ပုစ္ဆိတုကာမော ဥပသမ္ပဇ္ဇိတုကာမော ဟောတိတိ။ သာမဏေရိယာ ဥပသမ္ပဒံ အပနေတ္ဝာ သိက္ခာပဒံ ဒါတုကာမော ဟောတိတိ ဧမိနာ သဒ္ဒေါ ပဗ္ဗဟိ[2]။ ပရတော မာတာပိတူနံ အနုညာတဋ္ဌာနေပိ ဧသေဝ နယော။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ပန ''ယေ မာတာပိတူနံ ဥပဋ္ဌာကာ ဥတကာ ဝါ အညာတကာ ဝါ၊ တေသမ္ပိ အပ္ပဟိတေ ဂန္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ''တိ ဝုတ္တံ၊ တံ နေဝ အဋ္ဌကထာယံ, နပါဠိယာ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ နဂဟေတဗ္ဗံ။

ပဟိတေယျဝအနုဇာနနကထာ

၁၉၉။ **ဘိက္ခုဂတိကော**တိ ကေသ္မိ ဝိဟာရေ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ဝသနကပုရိသော။ **ဥဒ္ဒိဿတီ**တိ ပလုဇ္ဈတိ။ **ဘဏ္ဍံ ဆေဒါပိတန္တိ** ဒဗ္ဗသမ္ဘာရဘဏ္ဍံ ဆေဒါပိတံ။ **အာဝဟာပေယ္ယုန္တိ** အာဟရာပေယ္ယုံ။ **ဒဇ္ဇာဟန္တိ** ဒဇ္ဇေ အဟံ။ **သံဃကရဏီယေနာ**တိ ဣဒေ ယံကိဉ္စိ ဥပေါသထာဂါရာဒိသု သေနာသနေသု စေတိယဆဏ္ဍေဝေဒိကာဒိသု ဝါ ကတ္တမ္ဗံ, အန္တမသော ဘိက္ခုနော ပုဂ္ဂလိကသေနာသနမ္ပိ၊ သမ္ဗံ သံဃကရဏီယမေဝ။ တသ္မာ တဿ နိပ္ပါဒနတ္ထံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာဒိနိ ဝါ အာဟရိတုံ ဝမုကိပဘုတိနံ ဘဏ္ဍဝေတနာဒိနိ ဝါ ဒါပေတုံ ဂန္ဓမ္ဗံ။

အယံ ပနေတ္ထ ပါဠိမုတ္တကရတ္တိဿ ဒဝိနိစ္ဆယော—ဓမ္မသဝနတ္ထာယ အနိမန္တိတေန ဂန္ဓုံ နဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကေသ္မိ မဟာဝါသေ ပဌမံယေဝ ကတိကာ ကတာ ဟောတိ ''အသုကဒိဝသံ နာမ သန္ဓိပတိတမ္ဗ''န္တိ၊ နိမန္တိတောယေဝ နာမ ဟောတိ၊ ဂန္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ။ ''ဘဏ္ဍကံ ဓောဝိဿာမိ''တိ ဂန္ဓုံ နဝဋ္ဋတိ။ သစေ

---

[1]-[2]-ဇွေကာ ပါဠိ သီ သျောပေါ်ထွကေသု နတ္ထိ။

ပန် အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ပဟိဏန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ နာတိဒူရေ ဝိဟာရော ဟောတိ၊ တတ္ထ ဂန္ဓာ အဋ္ဌေဝ အာဂမိဿာမိတိ သမ္ဘာပုဏိတုံ နိ သက္ကောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနံ အတ္ထာယပိ ဂန္ဓုံ နိ ဝဋ္ဋတိ။ ''အာစရိယံ ပဿိဿာမိ''တိ ပန် ဂန္ဓုံ လာဘတိ။ သစေ ပန် နံ အာစရိယော ''အဇ္ဇ မာ ဂစ္ဆာ''တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဝါ ဉာတိကုလံ ဝါ ဒဿနာယ ဂန္ဓုံ နိ လာဘတိတိ။

အန္တရာယေ အနာပတ္တိဝဿစ္ဆေဒကထာ

၂ဝ၁။ **ယေန ဂါမော၊ တေန ဂန္ဓုန္တိ**အာဒိသု သစေ ဂါမော အဝိဒူရေ ဂတော ဟောတိ။ တတ္ထ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ဝိဟာရမေဝ အာဂန္ဓာ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ ဒူရေ ဂတော၊ သတ္တာဟဝါရေန အရုဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ နိ သက္ကာ စေ ဟောတိ၊ တတြေဝ သဘာဂဋ္ဌာနေ ဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ မနုဿာ ယထာပဝတ္တာနိ သလာကဘတ္တာဒီနိ ဒေန္တိ၊ ''နိ မယံ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသိမှာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။ ''မယံ ဝိဟာရသ ဝါ ပါသာဒသ ဝါ နိ ဒေမ၊ တုမှာကံ ဒေမ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝသိတ္ဝာ ဘုဉ္ဇထာ''တိ ဝုတ္တေ ပန် ယထာသုခံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တေသံယေဝ တံ ပါပုဏာတိ။ ''တုမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနေ ပါပုဏာပေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇထာ''တိ ဝုတ္တေ ပန် ယတ္ထ ဝသန္တိ၊ တတ္ထ နေတ္ဝာ ဝသဏ္ဌေန ပါပုဏာပေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

သစေ ပဝါရိတကာလေ ဝဿာဝါသိကံ ဒေန္တိ၊ ယဒိ သတ္တာဟဝါရေန အရုဏံ ဥဋ္ဌာပယိံသု၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဆိန္နဝဿေဟိ ပန် ''နိ မယံ တတ္ထ ဝသိမှ၊ ဆိန္နဝဿာ မယ''န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ယဒိ ''ယေသံ အမှာကံ သေနာသနံ ပါပိတံ၊ တေ ဂဏှန္တု''တိ ဝဒန္တိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယံ ပန် ဝိဟာရေ ဥပနိက္ခိတ္တကံ မာ ဝိနသိတိ ဣဝ အာဟဋ္ဌံ စီဝရာဒိဝေဘဋ်ယဘဏ္ဍံ၊ တံ တတ္ထေဝ ဂန္ဓာ အပလောကေတ္ဝာ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ ''ဣတော အယျာနံ စတ္ထာရော ပစ္စယေ ဒေထ''တိ ကပ္ပိယကာရကာနံ ဒိန္နေ ခေတ္တဝတ္ထုအာဒိကေ တတြုပ္ပါဒေပိ ဧသေဝ နယော။ သံဃိကံ ဟိ ဝေဘဋ်ယဘဏ္ဍံ အန္တောဝိဟာရေ ဝါ ဗဟိသိမာယ ဝါ ဟောတု၊ ဗဟိသိမာယ ဋ္ဌိတာနံ အပလောကေတ္ဝာ ဘာဇေတုံ နိ ဝဋ္ဋတိ။ ဥဘယတ္ထ ဋ္ဌိတမ္ပိ ပန် အန္တောသိမာယ ဋ္ဌိတာနံ အပလောကေတ္ဝာ ဘာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

၁-အဝိဒူရတော (သီ)

သံဃဘေဒေအနာပတ္တိဝဿဋ္ဌေဒကထာ

၂၀၂။ **သံဃော ဘိန္နော**တိ ဣတ္ထေ ဘိန္နေ သံဃေ ဂန္ဓာ ကရဏီယံ နတ္ထိ၊ ယော ပန "ဘိဇ္ဇိဿတိ"တိ အာသင်္ကိတော၊ တံ သန္ဓာယ "ဘိန္နော"တိ ဝုတ္တံ။ **သမ္မဟုလာဟိ ဘိက္ခုနိဟိ သံဃော ဘိန္နော**တိ ဣတ္ထေ နှ ဘိက္ခုနိဟိ သံဃော ဘိန္နောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝုတ္တဥ္ဧတံ "နှ ခေါ ဥပါလိ ဘိက္ခုနိ သံဃံ ဘိန္ဒတိ"တိ။ တော ပန နိဿာယ အနုဗလံ ကတ္တာ ယံ သံဃံ "ဘိက္ခု ဘိန္ဒေယ္ယ"န္တိ အာသင်္ကာ ဟောတိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဝေဒီသုဝဿူပဂမနကထာ

၂၀၃။ **ဝေဒေ**တိ ဂေါပါလကာနံ နိဝါသဋ္ဌာနံ။ **ယေန ဝေဒေ**တိ ဣတ္ထေ ဝေဒေန သဒ္ဓိံ ဂတသဿ ဝဿဋ္ဌေဒေ အနာပတ္တိ။

ဥပကဋ္ဌာယာတိ အာသန္နာယ။ **သတ္ထေ ဝဿံ ဥပဂန္တုန္တိ** ဣတ္ထေ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ တေန ဘိက္ခုနာ ဥပါသကာ ဝတ္တဗ္ဗာ "ကုဋ္ဌိကာ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ"တိ။ သစေ ကရိတ္တာ ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ပဝိသိတ္တာ "ဣဓ ဝဿံ ဥပေမိ"တိ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ သာလာသခေါ်ပေန ဌိတ-သကဋ္ဌေ ဟေဋ္ဌာ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ တမ္ပိ အလဘန္တေန အာလယော ကာတဗ္ဗော၊ သတ္ထေ ပန ဝဿံ ဥပဂန္တုံ နှ ဝဋ္ဋတိ။ အာလယော နာမ "ဣဓ ဝဿံ ဝသိဿာမိ"တိ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တံ။ သစေ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေယေဝ သတ္ထေ ပဝါရဏ-ဒိဝသော ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ အထ သတ္ထော အန္တောဝဿေယေဝ ဘိက္ခုနာ ပတ္ထိတဋ္ဌာနံ ပတ္တာ အတိက္ကမတိ၊ ပတ္ထိတဋ္ဌာနေ ဝသိတ္တာ တတ္ထ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ အထာပိ သတ္ထော အန္တောဝဿေယေဝ အန္တရာ ကေသ္မိံ ဂါမေ တိဋ္ဌတိ ဝါ ဝိပ္ပကိရတိ ဝါ၊ တသ္မိံယေဝ ဂါမေ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဝသိတ္တာ ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ အပဝါရေတ္တာ တတော ပရံ ဂန္တုံ နှ ဝဋ္ဋတိ။

နာဝါယံ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တေနာပိ ကုဋ္ဌိယံယေဝ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ ပရိယေသိတ္တာ အလဘန္တေန အာလယော ကာတဗ္ဗော။ သစေ အန္တောတေမာသံ နာဝါ သမုဒ္ဒေယေဝ ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ အထ နာဝါ ကူလံ လဘတိ၊ အယဉ္စ ပရတော ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊ ဂန္တုံ နှ ဝဋ္ဋတိ။ နာဝါယ လဒ္ဓ-ဂါမေယေဝ ဝသိတ္တာ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ သစေပိ နာဝါ အနုတိရမေဝ အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ ဘိက္ခု စ ပဌမံ လဒ္ဓဂါမေယေဝ ဝသိတုကာမော၊ နာဝါ ဂစ္ဆတု၊ ဘိက္ခုနာ တတ္ထေဝ ဝသိတ္တာ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပဝါရေတဗ္ဗံ။

ဣတိ ဝေ သတ္တေ နာဝါယန္တိ တီသု ဌာနေသု နတ္ထိ ဝဿဿေဒေ အာပတ္တိ၊ ပဝါရေတုန္တု လဘတိ။ ပုရိမေသု ပန ''ဝါဋေဟိ ဥဗ္ဗာဋ္ဌာ ဟောန္တိ''တိအာဒီသု သံဃဘေဒပရိယန္တေသု ဝတ္ထူသု ကေဝလံ အနာပတ္တိ ဟောတိ၊ ပဝါရေတုံ ပန နေ လဘတိ။

နေ ဘိက္ခဝေ ရုက္ခသုသိရေတိ ဣတ္ထ သုဒ္ဓေ ရုက္ခသုသိရေယေဝ နေ ဝဋ္ဋတိ၊ မဟန္တသ ပန ရုက္ခသုသိရသ အန္တော ပဒရစ္ဆဒနံ ကုဋ္ဌကံ ကတ္တာ ပဝိသနဋ္ဌါနံ ယောဇေတ္တာ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတ္တာ ခါဏုကမတ္ထကေ ပဒရစ္ဆဒနံ ကုဋ္ဌကံ ကတ္တာပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **ရုက္ခဝိဋပေ ဘိယာ**တိ ဣတ္ထာပိ သုဒ္ဓေ ဝိဋပမတ္ထေ နေ ဝဋ္ဋတိ။ မဟာဝိဋပေ ပန အန္တကံ ဗန္ဓိတ္တာ တတ္ထ ပဒရစ္ဆဒနံ ကုဋ္ဌကံ ကတ္တာ ဥပဂန္တုမ္ပိ။ **အသေနာသနိကေနာ**တိ ယသ ပဗ္ဗန္နံ ဆဒနာနံ အညတရေန ဆန္နံ ယောဇိတဋ္ဌါရဗန္ဓနံ သေနာသနံ နတ္ထိ၊ တေန နေ ဥပဂန္တုမ္ပိ။ **နေ ဘိက္ခဝေ ဆဝကုဋိ-ကာယ**န္တိ ဆဝကုဋိကာ နာမ ဌကိတမဗ္ဗာဒိဘေဒါ ကုဋိ၊ တတ္ထ ဥပဂန္တုံ နေ ဝဋ္ဋတိ။ သုသာနေ ပန အညံ ကုဋိကံ ကတ္တာ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **နေ ဘိက္ခဝေ ဆတ္တေ**တိ ဣတ္ထာပိ စတူသု ထမ္ဘေသု ဆတ္တံ ဌပေတ္တာ အာဝရဏံ ကတ္တာ ဋ္ဌါနံ ယောဇေတ္တာ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဆတ္တကုဋိကာ နာမေသာ ဟောတိ။ **စာဋိယာ**တိ ဣတ္ထာပိ မဟန္တေန ကပလ္လေန ဆတ္တေ ဝုတ္တနယေန ကုဋိံ ကတ္တာ ဥပဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

အဓမ္မိကကတိကာဒိကထာ

၂၀၅။ **ဝေရုပါ ကတိကာ**တိ ဣတ္ထ အညာပိ ယာ ဤဒိသီ အဓမ္မိကာ ကတိကာ ဟောတိ၊ သာ နေ ကာတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ တသာ လက္ခဏံ မဟာဝိဘင်ေ ဝုတ္တံ။

၂၀၇။ **ပဋိသဝေ စ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ္သာ**တိ ဣတ္ထ နေ ကေဝလံ "ဣမံ တေမာသံ ဣဓ ဝသိံ ဝသထာ"တိ ဧတသ္မိံ ပဋိသဝေ အာပတ္တိ၊ "ဣမံ တေမာသံ ဘိက္ခံ ဂဏှထ၊ ဥဘောပိ မယံ ဣဓ ဝသိံ ဝသိဿာမ၊ ကေတော ဥဋ္ဌိသာပေဿာမာ"တိ ဧဝမာဒိနာပိ တသ္မိံ တသ္မိံ ပဋိသဝေ ဒုက္ကဋံ၊ တဗ္ဗ ခေါ ပဌမံ သုဒ္ဓစိတ္တသ္သ ပစ္ဆာ ဝိသံဝါဒနပစ္စယာ၊ ပဌမမ္ပိ အသုဒ္ဓစိတ္တသ္သ ပန ပဋိသဝေ ပါစိတ္တိယံ, ဝိသံဝါဒနေ ဒုက္ကဋန္တိ ပါစိတ္တိယေန သဒ္ဓိံ ဒုက္ကဋံ ယုဇ္ဇတိ။

သော တဒဟေ အကရဏီယောတိအာဒိသု သစေ ဝဿံ အနုပဂန္ဓာ ဝါ ပတ္တမတိ၊ ဥပဂန္ဓာ ဝါ သတ္တာဟံ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိတိနာမေတိ၊ ပုရိမိကာ စ နပညာယတိ၊ ပဋိသဝေ စ အာပတ္တိ။ ဝဿံ ဥပဂန္ဓာ ပန အရုဏံ အနုဋ္ဌာ-ပေတ္မာ တဒဟေ သတ္တာဟကရဏီယေန ပတ္တမန္တသာပိ အန္တောသတ္တာဟေ နိဝတ္တန္တသ အနာပတ္တိ။ ကော ပန ဝါဒေါ ဒ္ဝိဟတိဟံ ဝသိတ္မာ အန္တော-သတ္တာဟေ နိဝတ္တန္တသ။ **ဒ္ဝိဟတိဟံ ဝသိတ္မာ**တိ ဣတ္ထောပိ နိရပေက္ခေနေ ဥပစာရတိက္ကမေ ဝဿဿ ဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သစေ ဣဓ ဝသိဿာမိတိ အာလယော အတ္ထိ၊ အသတိယာ ပန ဝဿံ နု ဥပေတိ၊ ဂဟိတသေနာသနံ သုဋ္ဌိတံ၊ ဆိန္နဝသော နု ဟောတိ၊ ပဝါရေတုံ လဘတိယေဝ။

သတ္တာဟံ အနာဂတာယ ပဝါရဏာယာတိ ဣတ္ထ နဝမိတော ပဋ္ဌာယ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဂစ္ဆတု ဝါ မာ ဝါ, အနာပတ္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပဝါရဏာဂန္ဓကဏ်

အဖာသုကဝိဟာရကထာ

၂၀၉။ ပဝါရဏာဂန္ဓကေ **နေဝ အာလပေယျာမ နာ သလ္လပေယျာမာ**တိ ဣဒေ **အာလာပေါ** နာမ ပဌမဝစနံ။ **သလ္လာပေါ** ဒုတိယဝစနံ။ **ဟတ္ထဝိလဿ-ကေနာ**တိ ဟတ္ထုက္ခေပကေန။ **ပသုသံဝါသန္တိ** ပသူနံ ဝိယ သံဝါသံ။ ပသဝေါ ဟိ အတ္ထနော ဥပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ အညမညဿ နာ အာရောစေန္တိ၊ ပဋိသန္ထာရံ နာ ကရောန္တိ၊ တထာ ဧကေပိ နာ အကံသု။ တသ္မာ နေသံ သံဝါသော "ပသု-သံဝါသော"တိ ဝုစ္စတိ။ သေ နယော သဒ္ဒတ္ထော။ **နာ ဘိက္ခဝေ မုဂဒ္ဒတံ တိတ္ထိယ-သမာဒါနန္တိ** ဣမံ တေမာသံ နာ ကထေတဗ္ဗန္တိ ဧဝရူပံ ဝတသမာဒါနံ နာ ကာတဗ္ဗံ၊ အဓမ္မကတိကာ ဟေသာ။ **အညမညာနုလောမတာ**တိ အညမညံ ဝတ္တုံ အနုလောမဘာဝေါ။ ဝဒန္တု မံ အာယသ္မန္တောတိ ဟိ ဝဒန္တံ သက္ကာ ဟောတိ ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ၊ နာ ဣတရံ။ **အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနတာ ဝိနယပုရေက္ခာရတာ**တိ အာပတ္တိဟိ ဝုဋ္ဌာနဘာဝေါ ဝိနယံ ပုရတော ကတ္တာ စရဏဘာဝေါ။ "ဝဒန္တု မံ အာယသ္မန္တော"တိ ဟိ ဧဝံ ဝဒန္တော အာပတ္တိဟိ ဝုဋ္ဌဟိဿတိ၊ ဝိနယဉ္စ ပုရက္ခတ္တာ ဝိဟရိဿတီတိ[1] ဝုစ္စတိ။

၂၁၀။ **သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ပဝါရေယျာ**တိ အယံ သဒ္ဒသင်္ခေပေါ နာမ ဥတ္တိ၊ ဧတ္ထ ဝုတ္တေ တေဝါစိကံ ဒွေဝါစိကံ ဧကဝါစိကဉ္စ ပဝါရေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သမာနဝဿိကံ နာ ဝဋ္ဋတိ။ တေဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ ဝုတ္တေ ပန တေဝါစိကမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ အညံ နာ ဝဋ္ဋတိ။ ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ ဝုတ္တေ ဒွေဝါစိကဉ္စ တေဝါစိကဉ္စ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧကဝါစိကဉ္စ သမာနဝဿိကဉ္စ နာ ဝဋ္ဋတိ။ ဧကဝါစိကံ ပဝါရေယျာတိ ဝုတ္တေ ပန ဧကဝါစိကဒွေဝါစိကတေဝါစိကာနိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ သမာနဝဿိကမေဝ နာ ဝဋ္ဋတိ။ သမာနဝဿိကန္တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။

၂၁၁။ **အစ္ဆန္တိ**တိ နိသီဒန္တာဝ ဟောန္တိ၊ နာ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ **တဒမ္ဘုရာ**တိ တဒန္တရာ၊ တာဝတကံ[2] ကာလန္တိ အတ္ထော။

---

[1]-ဝိဟရတီတိ (သီ၊ သျာ)

[2]-တာဝတ္တကံ (သျာ)

ပဝါရဏာဘေဒကထာ

၂၁၂။ **စာတုဒ္ဒသိကာ စ ပန္နရသိကာ စာ**တိ ဣဒ္ဓ စာတုဒ္ဒသိကာယ "အဇ္ဇ ပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသီ"တိ ဧဝံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကာတမ္ပိ၊ ပန္နရသိကာယ "အဇ္ဇ ပဝါရဏာ ပန္နရသီ"တိ။

ပဝါရဏကမ္မေသု သစေ ကေသဿ ဝိဟာရေ ပဉ္စသု ဘိက္ခူသု ဝသန္တေသု ကေသဝ ပဝါရဏံ အာဟရိတ္ဝာ စတ္တာရော ဂဏာ ဒ္ဒတ္တိ ဒ္ဒပေတ္ဝာ ပဝါရေန္တိ၊ စတ္ဟသု တီသု ဝါ ဝသန္တေသု ကေသ ပဝါရဏံ အာဟရိတ္ဝာ တယော ဝါ ဒ္ဒေ ဝါ သံဃဒ္ဒတ္တိ ဒ္ဒပေတ္ဝာ ပဝါရေန္တိ၊ သမ္ဘမေတံ အဓမ္မေနဝဂ္ဂံ ပဝါရဏကမ္မံ။

သစေ ပန သမ္ဘေပိ ပဉ္စ ဇနာ ကေတော သန္ဓိပတိတ္ဝာ ဂဏာ ဒ္ဒတ္တိ ဒ္ဒပေတ္ဝာ ပဝါရေန္တိ၊ စတ္တာရော တယော ဝါ ဒ္ဒေ ဝါ ဝသန္တာ ကေတော သန္ဓိပတိတ္ဝာ သံဃဒ္ဒတ္တိ ဒ္ဒပေတ္ဝာ ပဝါရေန္တိ၊ သမ္ဘမေတံ အဓမ္မေနသမဂ္ဂံ ပဝါရဏကမ္မံ။

သစေ ပဉ္စသု ဇနေသု ကေသ ပဝါရဏံ အာဟရိတ္ဝာ စတ္တာရော သံဃဒ္ဒတ္တိ ဒ္ဒပေတ္ဝာ ပဝါရေန္တိ၊ စတ္ဟသု တီသု ဝါ ကေသ ပဝါရဏံ အာဟရိတ္ဝာ တယော ဝါ ဒ္ဒေ ဝါ ဂဏာ ဒ္ဒတ္တိ ဒ္ဒပေတ္ဝာ ပဝါရေန္တိ၊ သမ္ဘမေတံ ဓမ္မေနဝဂ္ဂံ ပဝါရဏကမ္မံ။

သစေ ပန သမ္ဘေပိ ပဉ္စ ဇနာ ကေတော သန္ဓိပတိတ္ဝာ သံဃဒ္ဒတ္တိ ဒ္ဒပေတ္ဝာ ပဝါရေန္တိ၊ စတ္တာရော ဝါ တယော ဝါ ကေတော သန္ဓိပတိတ္ဝာ ဂဏာ ဒ္ဒတ္တိ ဒ္ဒပေတ္ဝာ ပဝါရေန္တိ၊ ဒ္ဒေ အညမညံ ပဝါရေန္တိ၊ ကေကော ဝသန္တော အဓိဋ္ဌာန-ပဝါရဏံ ကရောတိ၊ သမ္ဘမေတံ ဓမ္မေနသမဂ္ဂံ နာမ ပဝါရဏကမ္မန္တိ။

ပဝါရဏာဒါနာနုဇာနနကထာ

၂၁၃။ **ဒိန္နာ ဟောတိ ပဝါရဏာ**တိ ဣဒ္ဓ ဧဝံ ဒိန္နာယ ပဝါရဏာယ ပဝါရဏာဟာရကေန သံဃံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝံ ပဝါရေတမ္ဘ "တိသော ဘန္တေ ဘိက္ခု သံဃံ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတု တံ ဘန္တေ သံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿတိ။ ဒုတိယမ္ပိ။ တတိယမ္ပိ ဘန္တေ တိသော ဘိက္ခု သံဃံ ပဝါရေတိ။ ပ ။ ပဋိကရိဿတီ''တိ။ သစေ ပန ဝုဏ္ဏတရော ဟောတိ၊ "အာယသ္မာ ဘန္တေ တိသော"တိ ဝတ္တမ္ဘံ၊ ဧဝဋ္ဌိ တေန တဿတ္ထာယ ပဝါရိတံ ဟောတီတိ။

ပဝါရဏံ ဒေန္တေန ဆန္ဒမ္ပိ ဒါတုန္တိ ဣတိ ဆန္ဒဒါနံ ဥပေါသထကမ္မန္တကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဝေပိ စ ဆန္ဒဒါနံ အဝသေသကမ္မတ္ထာယ။ တသ္မာ သစေ ပဝါရဏံ ဒေန္တော ဆန္ဒံ ဒေတိ၊ ဝုတ္တနယေန အာဟဋာယ ပဝါရဏာယ တေန စ ဘိက္ခုနာ သံဃေန စ ပဝါရိတမေဝ ဟောတိ။ အထ ပဝါရဏမေဝ ဒေတိ၊ နဆန္ဒံ၊ တသ္မာ စ ပဝါရဏာယ အာရောစိတာယ သံဃေန စ ပဝါရိတေ သဗ္ဗေသံ သုပ္ပဝါရိတံ ဟောတိ၊ အညံ ပန ကမ္မံ ကုပ္ပတိ။ သစေ ဆန္ဒမေဝ ဒေတိ၊ နပဝါရဏံ၊ သံဃသ္သ ပဝါရဏာ စ သေသကမ္မာနိ စ နကုပ္ပန္တိ၊ တေန ပန ဘိက္ခုနာ အပ္ပဝါရိတံ ဟောတိ။ ပဝါရဏဒိဝသေ ပန ဗဟိသီမာယံ ပဝါရဏံ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ အာဂတေနပိ ဆန္ဒော ဒါတဗ္ဗော၊ တေန သံဃသ္သ ပဝါရဏာကမ္မံ နကုပ္ပတိ။

၂၁၈။ **အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာ**တိ ဣတိ သစေ စာတုဒ္ဒသိကာ ဟောတိ၊ "အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသီ"တိ, သစေ ပန္နရသိကာ၊ "အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာ ပန္နရသီ"တိ ဧဝံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။

၂၁၉။ **တဒဟုပဝါရဏာယ အာပတ္တိန္တိ**အာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ။

အနာပတ္တိပန္နရသကာဒိကထာ

၂၂၂။ **ပုန ပဝါရေတဗ္ဗန္တိ** ပုန ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကတ္တာ ဥတ္တိံ ဌပေတ္တာ သံဃတ္ထေရတော ပဋ္ဌာယ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ သေသံ ဥပေါသထကမ္မန္တကဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၂၀။ **အာဂန္တုကေဟိ အာဝါသိကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ** အဇ္ဇ ပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသိတိ တေဒေဝ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ။ ပန္နရသိကဝါရေပိ ဧသေဝ နယော။ **အာဝါသိကေဟိ နိဿီမံ ဂန္တွာ ပဝါရေတဗ္ဗန္တိ** အဿာဝသာနေ အယံ ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော—သစေ ပုရိမိကာယ ပဋ္ဌ ဘိက္ခု။ ဝဿံ ဥပဂတာ၊ ပစ္ဆိမိကာယပိ ပဋ္ဌ၊ ပုရိမေဟိ ဥတ္တိံ ဌပေတ္တာ ပဝါရိတေ ပစ္ဆိမေဟိ တေသံ သန္တိကေ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ နကေသ္မိံ ဥပေါသထဋ္ဌေ ဒွေ ဥတ္တိယော ဌပေတဗ္ဗာ။ သစေပိ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတာ စတ္တာရော တယော ဒွေ ကော ဝါ ဟောတိ၊ ဧသေဝ နယော။ အထ ပုရိမိကာယ စတ္တာရော ပစ္ဆိမိကာယပိ စတ္တာရော တယော ဒွေ ကော ဝါ၊ ဧသေဝ နယော။ အထာပိ ပုရိမိကာယ တယော ပစ္ဆိမိကာယပိ တယော ဒွေ ဝါ၊ ဧသေဝ နယော။ ဣဒဉ္စေတ္ထ လက္ခဏံ "သစေ ပုရိမိကာယ ဥပဂတေဟိ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတာ

ထောကတရာ စေဝ ဟောန္တိ သမသမာ စ၊ သံဃပဝါရဏာယ ဂဏံ ပူရေန္တိ၊ သံဃပဝါရဏာဝသေန ဥတ္တိ ဒ္ဒပေတမ္ဘာ"တိ။

သစေ ပန ပုရိမိကာယ တယော, ပစ္ဆိမိကာယ ဧကော ဟောတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ တေ စတ္တာရော ဟောန္တိ၊ စတုန္နံ သံဃဉ္တိံ ဒ္ဒပေတ္မာ ပဝါရေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ဂဏဉ္တိယာ ပန သော ဂဏပူရကော ဟောတိ။ တသ္မာ ဂဏဝသေန ဥတ္တိ ဒ္ဒပေတ္မာ ပုရိမေဟိ ပဝါရေတမ္ဗံ။ ဧတရေန တေသံ သန္တိကေ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော ကာတမ္ဗော။ သစေ ပုရိမိကာယ ဒ္ဒေ ပစ္ဆိမိကာယ ဒ္ဒေ ဝါ ဧကော ဝါ ဟောတိ၊ သေသ နယော။ သစေ ပုရိမိကာယ ဧကော, ပစ္ဆိမိကာယပိ ဧကော ဟောတိ၊ ဧကေန ဧကဿ သန္တိကေ ပဝါရေတမ္ဗံ၊ ဧကေန ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော ကာတမ္ဗော။ သစေ ပန ပုရိမဝဿူပဂတေဟိ ပစ္ဆိမဝဿူပဂတာ ဧကေနပိ အမိကတရာ ဟောန္တိ၊ ပဌမံ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတ္မာ ပစ္ဆာ ထောကတရေဟိ တေသံ သန္တိကေ ပဝါရေတမ္ဗံ။

ကတ္တိကစာတုမာသိနိယာ ပဝါရဏာယ ပန သစေ ပဌမံ ဝဿူပဂတေဟိ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတေဟိ ပစ္ဆာ ဥပဂတာ အမိကတရာ ဝါ သမသမာ ဝါ ဟောန္တိ၊ ပဝါရဏာဥတ္တိံ ဒ္ဒပေတ္မာ ပဝါရေတမ္ဗံ။ တေဟိ ပဝါရိတေ ပစ္ဆာ ဧတရေဟိ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော ကာတမ္ဗော။ အထ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ ပစ္ဆိမဝဿူပဂတာ ထောကတရာ ဝါ ဧကော ဝါ၊ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဋ္ဌေ ပစ္ဆာ တေသံ သန္တိကေ တေန ပဝါရေတမ္ဗံ။

၂၃၃။ **နု စ ဘိက္ခဝေ အပ္ပဝါရဏာယ ပဝါရေတမ္ဗံ အညတြ သံဃ-သာမဂ္ဂိယာ**တိ ဣဒ္ဓေ ကောသမ္ဗကသာမဂ္ဂိသဒ္ဒိသာဝ သာမဂ္ဂိ ဝေဒိတမ္ဗာ၊ "အဇ္ဇ ပဝါရဏာ သာမဂ္ဂိ"တိ ဝေဠ္ဍေ ဣ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ကာတမ္ဗံ။ ယေ ပန ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အပ္ပမတ္တကေ ပဝါရဏံ ဒ္ဒပေတ္မာ သမဂ္ဂါ ဟောန္တိ၊ တေဟိ ပဝါရဏာယမေဝ ပဝါရဏာ ကာတမ္ဗာ။ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ ကရောန္တေဟိ စ ပဌမပဝါရဏံ ဒ္ဒပေတ္မာ ပါဋိပဒတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကတ္တိကစာတုမာသိနီ ပုဏ္ဏမာ ဣဒ္ဓေန္တရေ ကာတမ္ဗာ၊ တတော ပစ္ဆာ ဝါ ပုရေ ဝါ နဝဋ္ဋတိ။

ဒွေဝါစိကာဒိပဝါရဏာကထာ

၂၃၄။ **ဒွေဝါစိကံ ပဝါရေတုန္တိ** ဣဒ္ဓေ ဥတ္တိံ ဒ္ဒပေန္တေနာပိ "ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဒ္ဒေဝါစိကံ ပဝါရေယ္မာ"တိ ဝတ္တမ္ဗံ၊ ကေဝါစိကေ

"ကေဝါစိကံ ပဝါရေယျာ''တိ၊ သမာနဝဿိကေပိ "သမာနဝဿိကံ ပဝါ-ရေယျာ''တိ ဝတ္တမ္ဘိ၊ ဣတ္ထေ စ ဗဟူပိ သမာနဝဿာ ကေတောဝ ပဝါရေတုံ လဘန္တိ။

ပဝါရဏာဒ္ဌပနကထာ

၂၃၆။ **ဘာသိတာယ လပိတာယ အပရိယောသိတာယာ**တိ ဣတ္ထေ သမ္ဘ-သင်္ဃိကဿ ပုဂ္ဂလိကဿာတိ ဒုဝိဓံ ပဝါရဏာဒ္ဌပနံ။ တတ္ထ သမ္ဘသင်္ဃိကေ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ ပ။ သံဃော တေဝါစိကံ ပဝါရေ''ဣတိ သုကာရတောဝ ယာဝ ရေကာရော၊ တာဝ ဘာသိတာ လပိတာ အပရိယောသိ-တာဝ ဟောတိ ပဝါရဏာ။ ဣတ္ထန္တရေ ကေပဒေပိ ဌပေန္တေန ဌပိတာ ဟောတိ ပဝါရဏာ၊ ယျကာရေ ပန ပတ္တေ ပရိယောသိတာ ဟောတိ၊ တသ္မာ တတော ပဋ္ဌာယ ဌပေန္တေန ဌပိတာပိ အဋ္ဌပိတာ ဟောတိ။ ပုဂ္ဂလိကဌပနေ ပန "သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိ။ ပ။ တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ။ ပ။ ပဿန္တော ပဋိ''တိ သံကာရတောဝ ယာဝ အယံ သမ္ဘပဏ္ဍိမော ဋ္ဌိကာရော၊ တာဝ ဘာသိတာ လပိတာ အပရိယောသိတာဝ ဟောတိ ပဝါရဏာ၊ ဣတ္ထန္တရေ ကေပဒေပိ ဌပေန္တေန ဌပိတာ ဟောတိ ပဝါရဏာ၊ ကရိဿာမိတိ ဝုတ္တေ ပန ပရိယော-သိတာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ကရိဿာမိတိ တေသိံ ပဒေ ပတ္တေ ဌပိတာပိ အဋ္ဌပိတာ ဟောတိ။ သေ နယော ဒွေဝါစိကကေဝါစိကသမာနဝဿိကာသုပိ။ တောသုပိ ဟိ ဋ္ဌိကာရာဝသာနံယေဝ ဌပနခေတ္တန္တိ။

၂၃၇။ **အနုယုဇ္ဇိယမာနော**တိ "ကိမ္ပိ နံ ဌပေသိ''တိ ပရတော ဝုတ္တနယေန ပုစ္ဆိယမာနော။ **သြမဒ္ဒိတ္ဝာ**တိ တောနိ "အလံ ဘိက္ခု မာ ဘဏ္ဍန''န္တိအာဒိနိ ဝစနာနိ ဝတ္ဝာ၊ ဝစနောမဒ္ဒနာ ဟိ ဣဓ သြမဒ္ဒနာတိ အဓိပ္ပေတာ။ **အနုဒ္ဓံသိတံ ပဋိဇာနာတိ**တိ "အမူလကေန ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓံသိတောဝ အယံ မယာ''တိ ဧဝံ ပဋိဇာနာတိ။ **ယထာဓမ္မန္တိ** သံဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသနေ ပါစိတ္တိယံ၊ ဣတရေဟိ ဒုက္ကဋံ။ **နာသေတ္ဝာ**တိ လိင်္ဂနာသနာယ နာသေတ္ဝာ။

၂၃၈။ **သာသ ယထာဓမ္မံ ပဋိကတ္ဝာ**တိ ဣတ္ထကမေဝ ဝတ္ဝာ ပဝါရေထာတိ ဝတ္တမ္ဘာ၊ အသုကာ နာမ အာပတ္တိတိ ဣဒံ ပန နိ ဝတ္တမ္ဘိ၊ ဧတံ ဟိ ကလဟသ မူဒံ ဟောတိ။

ဝတ္ထုဌပနာဒိကထာ

၂၃၉။ **ဣဒံ ဝတ္ထု ပညာယတိ နု ပုဂ္ဂလော**တိ ဣတ္ထေ စောရာ ကိရ အရညပိဟာရေ ပေါက္ခရဏိတောဝ မဏ္ဍေ ဂဟေတ္ဝာ ပစိတ္ဝာ ခါဒိတ္ဝာ အဂမံသု။

သော တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသ္မာ အာရာမေ ဝါ ကိဉ္စိ ဓုတ္တေန ကတံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသ္မာ "ဘိက္ခုသ္မိ ဣမိနာ ကမ္မေန ဘဝိတမ္ဗ"န္တိ သလ္လက္ခေတ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဝတ္ထုံ ဒ္ဝေတ္မာ သံဃော ပဝါရေယ္ယာ**တိ ယဒါ တံ ပုဂ္ဂလံ ဇာနိဿာမ၊ တဒါ နံ စောဒေဿာမ။ ဣဒါနိ ပန သံဃော ပဝါရေတ္ဝာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **ဣဒါနေဝ နံ ဝဒေဟိ**တိ သစေ ဣမိနာ ဝတ္ထုနာ ကဉ္စိ ပုဂ္ဂလံ ပရိသင်္သိ၊ ဣဒါနေဝ နံ အပဒိသာဟိတိ အတ္ထော။ သစေ အပဒိသတိ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ အနုဝိဇ္ဇိတ္မာ ပဝါရေတမ္ဗံ။ နော စေ အပဒိသတိ၊ ဥပပရိက္ခိတ္မာ ဇာနိဿာမာတိ ပဝါရေတမ္ဗံ။

အယံ ပုဂ္ဂလော ပညာယတိ နု ဝတ္ထုတိ ဣတ္ထေ ဧကော ဘိက္ခု မာလာဝန္ဓ-ဝိလေပနေဟိ စေတိယံ ဝါ ပူဇေသိ၊ အရိဋ္ဌံ ဝါ ဝိဝိ၊ တသ္မ တဒနုရူပေါ သရီရဝန္ဓော အဟောသိ။ သော တံ ဝန္ဓံ သန္ဓာယ "ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဧဝရူပေါ သရီရဝန္ဓော"တိ ဝတ္ထုံ ပကာသေန္တော ဧဝမာဟ။ **ပုဂ္ဂလံ ဒ္ဝေတ္မာ သံဃော ပဝါရေယ္ယာ**တိ ဧတံ ပုဂ္ဂလံ ဒ္ဝေတ္မာ သံဃော ပဝါရေတု။ **ဣဒါနေဝ နံ ဝဒေဟိ**တိ ( )[1] ယံ တွံ ပုဂ္ဂလံ ဒ္ဝေသိ၊ တသ္မ ပုဂ္ဂလဿ ဣဒါနေဝ ဒေါသံ ဝဒ။ သစေ အယမဿ ဒေါသောတိ ဝဒတိ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ သောဓေတ္မာ ပဝါရေတမ္ဗံ။ အထ နာဟံ ဇာနာမီတိ ဝဒတိ၊ ဥပပရိက္ခိတ္မာ ဇာနိဿာမာတိ ပဝါရေတမ္ဗံ။

ဣဒံ ဝတ္ထု စ ပုဂ္ဂလော စ ပညာယတိတိ ပုရိမနယေနေဝ စောရေဟိ မဏ္ဍေ ဂဟေတ္မာ ပစိတ္မာ ပရိဘုတ္တဋ္ဌာနဋ္ဌ ဂန္ဓာဒိဟိ နဟာနဋ္ဌာနဋ္ဌ ဒိသ္မာ "ပဗ္ဗဇိတသ္မ ကမ္မ"န္တိ မညမာနော သော ဧဝမာဟ။ **ဣဒါနေဝ နံ ဝဒေဟိ**တိ ဣဒါနေဝ တေန ဝတ္ထုနာ ပရိသင်္သိတံ ပုဂ္ဂလံ ဝဒေဟိ၊ ဣဒံ ပန ဥဘယမ္ပိ ဒိသ္မာ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ဝိနိစ္ဆိနိတ္မာဝ ပဝါရေတမ္ဗံ။ **ကလ္လံ ဝစနာယာ**တိ ကလ္လံ စောဒနာယ၊ စောဒေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ပဝါရဏတော ပုဗ္ဗေ အဝိနိစ္ဆိတတ္တာ ပစ္ဆာ စ ဒိသ္မာ စောဒိတတ္တာတိ။ **ဥဏ္ဏောဒ္ဒနကံ ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဣဒံ ဟိ ဥဘယံ ပုဗ္ဗေ ပဝါရဏာယ ဒိသ္မာ ဝိနိစ္ဆိနိတ္မာဝ ဘိက္ခု ပဝါရေန္တိ၊ တသ္မာ ပုန တံ ဥဏ္ဏောဒ္ဒေန္တသ္မ အာပတ္တိ။

ဘဏ္ဍနကာရကဝတ္ထုကထာ

၂၄၀။ **ဒ္ဝေ တယော ဥပေါသထေ စာတုဒ္ဒသိကေ ကာတုန္တိ** ဣတ္ထေ စတုတ္ထပဉ္စမာ ဒ္ဝေ၊ တတိယော ပန ပကတိယာပိ စတုဒ္ဒသိကောယေဝါတိ။

၁-(သစေ ဣမိနာ ဝတ္ထုနာ ကဉ္စိ ပုဂ္ဂလံ ပရိသင်္သိ) (သီ)

တသ္မာ တတိယစတုတ္ထာ ဝါ တတိယစတုတ္ထပဉ္စမာ ဝါ ဒွေ တယော စာတုဒ္ဒသိကာ ကာတမ္မာ။ အထ စတုတ္ထေ ကတေ သုဏာန္တိ၊ ပဉ္စမော စာတုဒ္ဒသိကော ကာတမ္မော၊ ဧဝမ္ပိ ဒွေ စာတုဒ္ဒသိကာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ကရောန္တာ ဘဏ္ဍနကာရကာနံ တေရသေ ဝါ စာတုဒ္ဒသေ ဝါ ဣမေ ပန္နရသီ-ပဝါရဏံ ပဝါရေဿန္တိ။ ဧဝံ ပဝါရေန္တေဟိ စ ဗဟိသီမာယ သာမဏေရေ ဌပေတ္မာ "တေ အာဂစ္ဆန္တိ"တိ သုတ္မာ လဟုံ လဟုံ သန္ဓိပတိတ္မာ ပဝါရေတမ္ဗံ။ တေမတ္တံ ဒသေတုံ "တေ စေ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ တထာ ကရောန္တု"တိ ဝုတ္တံ။

အသံဝိဟိတာတိ သံဝိဒဟနရဟိတာ၊ အာဂမနဇာနနတ္ထာယ အကတသံဝိဒ-ဟိတာ အဝိညာတာဝ ဟုတ္မာတိ အတ္ထော။ **တေသံ ဝိက္ခိတ္တာ**တိ[1] "ကိလန္တတ္ထ, မုဟုတ္တံ ဝိဿမထာ"တိအာဒိနာ နယေန သမ္မောဟံ ကတ္မာတိ အတ္ထော။ **နော စေ လဘေထာ**တိ နော စေ ဗဟိသီမံ ဂန္တုံ လဘေယ္ယုံ၊ ဘဏ္ဍနကာရကာနံ သာမဏေရေဟိ စ ဒဟရဘိက္ခူဟိ စ နိရန္တရံ အနုဗန္ဓါဝ ဟောန္တိ။ **အာဂမေ ဇ္ဈေ**တိ ယံ သန္ဓာယ "အာဂမေ ဇ္ဈေ ပဝါရေယ္ယာမာ"တိ ဥတ္တိံ ဌပေသုံ၊ တသ္မိံ အာဂမေ ဇ္ဈေ ကောမုဒိယာ စာတုမာသိနိယာ အကာမာ ပဝါရေတမ္ဗံ၊ အဝသံ ပဝါရေတမ္ဗံ၊ နဟိ တံ အတိက္ကမိတ္မာ ပဝါရေတုံ လဗ္ဘတိ။ **တေဟိ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူဟိ ပဝါရိယမာနေ**တိ ဧဝံ စာတုမာသိနိယာ ပဝါရိယမာနေ။

ပဝါရဏာသင်္ဂဟကထာ

၂၄၁။ **အညတရော ဖာသုဝိဟာရော**တိ တရုဏသမထော ဝါ တရုဏ-ဝိပဿနာ ဝါ။ **ပရိဗာဟိရာ ဘဝိဿာမာ**တိ အနိဗဒ္ဓရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒိ-ဘာဝေန ဘာဝနာနုယောဂံ သမ္မာဒေတုံ အသက္ကောန္တာ ဗာဟိရာ ဘဝိဿာမ။ **သဗ္ဗေဟေव ကေဠိ သန္ဓိပတိတမ္ဗန္တိ** ဣမိနာ ဆန္ဒဒါနံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဘိန္ဒဿ ဟိ သံဃဿ သမဂ္ဂကရဏကာလေ တိဏဝတ္ထာရကသမထေ ဣမသ္မိဉ္စ ပဝါရဏာ-သင်္ဂဟေတိ ဣမေသု တီသု ဌာနေသု ဆန္ဒံ ဒါတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ပဝါရဏာသင်္ဂဟော နာမာယံ ဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနာနံ ထာမဂတသမထဝိပဿနာနံ သောတာပန္နာဒိနဉ္စ ဒါတမ္ဗော။ တရုဏသမထဝိပဿနာလာဘိနော ပန သမ္ဗေ ဝါ ဟောန္တု, ဥပဓုာ ဝါ ကေပုဂ္ဂလော ဝါ၊ ကေဿပိ ဝသေန ဒါတမ္ဗောယေဝ။ ဒိန္နေ

၁–ဝိက္ခိပါပေတ္မာတိ (?)

ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ အန္တောဝဿေ ပရိဟာရော ဟောတိ၊ အာဂန္တုကာ တေသံ သေနာသနံ ဂဟေတုံ နေ လဘန္တိ။ တေဟိပိ ဆိန္နဝဿေဟိ နေ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပဝါရေတ္ဝာ ပန အန္တရာပိ စာရိကံ ပက္ကမိတုံ လဘန္တိတိ ဒဿနတ္ထံ **တေဟိ စေ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပဝါရဏာကွန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စမ္ဘကွန္ဒကာ

သောဏကောဋိဝိသဝတ္ထုကထာ

၂၄၂။ စမ္ဘကွန္ဒကေ **ဣဿရိယာဓိပစ္စန္တိ** ဣဿရဘာဝေန စ အဓိပတိ-ဘာဝေန စ သမန္နာဂတံ။ **ရဇ္ဇန္တိ** ရာဇဘာဝံ၊ ရညာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ဝါ။ **သောဏော နာမ ကောဋိဝိသော**တိ ဣေ **သောဏော**တိ တဿ နာမံ။ **ကောဋိဝိသော**တိ ဂေါတ္တံ။ **ပါဒတလေသု လောမာနိ**တိ ရတ္တေသု ပါဒတလေသု သုခုမာနိ အဠုနဝဏ္ဏာနိ ကမ္မစိတ္တိကတာနိ လောမာနိ ဇာတာနိ ဟောန္တိ။ သော ကိရ ပုဗ္ဗေ အသီတိသဟဿာနံ ပုရိသာနံ ဇေဋ္ဌပုရိသော ဟုတ္ဝာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓဿ ဝသနဋ္ဌာနေ ပဏ္ဏသာလံ ကတ္ဝာ အတ္တနော သသိရိကံ ဥဏ္ဏပါဝါရဏံ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓဿ ပါဒေဟိ အက္ကမနဋ္ဌာနေ ပါဒပုဉ္ဇနိကံ ကတ္ဝါ ဌပေသိ။ တေမာသံ ပန သဗ္ဗေ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓံ ဥပဋ္ဌဟိံသု၊ အယံ တဿ စ တေသဉ္စ အသီတိယာ ဂါမိကသဟဿာနံ ပုဗ္ဗယောဂေါ။

အသီတိဂါမိကသဟဿာနိတိ တေသု ဂါမေသု ဝသန္တာနံ ကုလပုတ္တာနံ အသီတိသဟဿာနိ။ **ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ**တိ ကေနစိ ကရဏီယေန ဝိယ၊ နဿ ပနဿ ကိဠိ ကရဏီယံ အတ္ထိ အညတြ တဿ ဒဿနာ။ ရာဇာ ကိရ တာနိပိ အသီတိကုလပုတ္တသဟဿာနိ သန္ဓိပါတာပေန္တော "ဧဝံ အပရိသက်န္တော သောဏော အာဂမိဿတီ"တိ သန္ဓိပါတာပေသိ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မိကေ အတ္ထေ**တိ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒိနိ ဓမ္မေန ကတ္တဗ္ဗာနိ၊ မာတာပိတရော ဓမ္မေန ပေါသိတဗ္ဗာတိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ဣဓလောကဟိတေ အတ္ထေ အနုသာသိတ္ဝာ။ **သော နော ဘဂဝါ**တိ သော အမှာကံ ဘဂဝါ တုမှေ သမ္မရာယိကေ အတ္ထေ အနုသာသိဿတီတိ အတ္ထော။

ဘဂဝန္တံ ပဋိဝေဒေမိတိ ဘဂဝန္တံ ဇာနာပေမိ။ **ပါဋိကာယ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ**တိ သောပါနဿ ဟေဋ္ဌာ အဖုစန္ဒပါသာဏေ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ။ **ယဿ ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ**တိ ယဿ တေသံ ဟိတကိရိယတ္ထာယ ဘဂဝါ ကာလံ ဇာနာတိ။ **ဝိဟာရပစ္ဆာယာယ**န္တိ ဝိဟာရပစ္ဆေ ဆာယာယံ။ **သမန္နာဟရန္တိ**တိ ပသာဒဝသေန ပုနပ္ပုနံ မနသိ ကရောန္တိ။ **ဘိယ္ယောသော မတ္တာယာ**တိ ဘိယ္ယောသော မတ္တာယ ပုနဝိသိဋ္ဌတရံ ဒဿေဟိတိ အတ္ထော။ **အန္တရဝေယတိ**တိ အဒဿနံ ဟောတိ။

သောဏသ ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၂၄၃။ **လောဟိတေန ဖုဋ္ဌော ဟောတိ**တိ လောဟိတေန မက္ခိတော ဟောတိ။ **ဂဝါဃာတနန္တိ** ယတ္ထ ဂါဝေါ ဟညန္တိ၊ တာဒိသောတိ အတ္ထော။ [1]**ကုသလော** နာမ ဝိဏာယ ဝါဒနကုသလော။ **ဝိဏာယ တန္တိဿရေတိ** ဝိဏာယ တန္တိယာ သရေ[2]။ **အစ္ဆာယတာ**တိ အတိအာယတာ ခရမုဒ္ဓိတာ။ **သရဝတီ**တိ သရသမ္ပန္နာ။ **ကမ္မညာ**တိ ကမ္မကွမာ။ **အတိသိထိလာ**တိ မန္ဒမုဒ္ဓနာ။ **သမေ ဂုဏေ ပတိဋ္ဌိတာ**တိ မဇ္ဈိမေ သရေ ဌပေတွာ မုဒ္ဓိတာ။ **ဝိရိယသမတं အဓိဋ္ဌဟာ**တိ ဝိရိယသမ္ပယုတ္တသမတံ အဓိဋ္ဌာဟိ၊ ဝိရိယံ သမထေန ယောဇေဟိတိ အတ္ထော။ **ဣန္ဒြိယာနဉ္စ သမတं ပဋိဝိဇ္ဈာ**တိ သဒ္ဓါဒိနံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတံ သမဘာဝံ။ တတ္ထ သဒ္ဓံ ပညာယ, ပညဉ္စ သဒ္ဓါယ, ဝိရိယံ သမာဓိနာ, သမာဓိဉ္စ ဝိရိယေန ယောဇယမာနော ဣန္ဒြိယာနံ သမတံ ပဋိဝိဇ္ဈ။ **တတ္ထ စ နိမိတ္တံ ဂဏှာ**တိ တသ္မိံ သမထေ သတိ ယေန အာဒါသေ မုခဝိမ္ဗေနေဝ နိမိတ္တေန ဥပ္ပဇ္ဇိတမ္ပိ၊ တံ သမထနိမိတ္တံ ဝိပဿနာနိမိတ္တံ မဂ္ဂနိမိတ္တံ ဖလနိမိတ္တဉ္စ ဂဏှာ[3]ဟိ၊ နိမ္မတ္တေဟိတိ အတ္ထော။

၂၄၄။ **အည်ံ ဗျာကရေယ္ယန္တိ** အရဟာ အဟန္တိ ဇာနာပေယ္ယုံ။ **ဆ ဌာနာနိ**တိ ဆ ကာရဏာနိ။ **အဓိမုတ္တော ဟောတိ**တိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ ဌိတော ဟောတိ။ **နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော**တိအာဒိ သမ္ဘံ အရဟတ္တဝသေန ဝုတ္တံ။ အရဟတ္တဏ္ဍိ သမ္ဘကိလေသေဟိ နိက္ခန္တတ္တာ **နေက္ခမ္မံ**၊ တေဟေဝ ပဝိဝိတ္တတ္တာ **ပဝိဝေကော**၊ ဗျာပဇ္ဇာဘာဝတော **အဗ္ယာပဇ္ဇံ**၊ ဥပါဒါနသ ခယန္တေ ဥပ္ပန္နတ္တာ **ဥပါဒါ-နက္ခယော**၊ တဏှာကွယန္တေ ဥပ္ပန္နတ္တာ **တဏှာက္ခယော**၊ သမ္မောဟာ-ဘာဝတော **အသမ္မောဟော**တိ စ ဝုစ္စတိ။

ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကန္တိ ပဋိဝေဓရဟိတံ ကေဝလံ ပဋိဝေဓပညာယ အသမ္ဘိဿံ သဒ္ဓါမတ္တကံ။ **ပဋိစယန္တိ** ပုနပ္ပုနံ ကရဏေန ဝဏ္ဏံ။ **ဝိတရာဂတ္တာ**တိ မဂ္ဂပဋိဝေဓေန ရာဂဿ ဝိဂတတ္တာယေဝ နေက္ခမ္မသင်္ခါတံ အရဟတ္တံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဌိတော ဟောတိ။ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေနေဝ[4] ဝိဟရတိ၊ တန္နိန္နမာနသောယေဝ ဟောတီတိ အတ္ထော။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၁-၁-ဝိဏာယ တန္တိဿရေ ကုသလတာ နာမ ဝိဏာယ ဝါဒနကုသလတာ (အံ-ဋ ၁-ဆဋ္ဌနိပါတေ သောဏသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ)

၂-ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေန (သျာ)

လာဘဘက္ကာရသိလောကန္တိ စတုပစ္စယလာဘဉ္စ တေသံယေဝ သုကတ-ဘာဝဉ္စ ဝဏ္ဏဘဏနဉ္စ။ **နိကာမယမာနောတိ** ဣစ္ဆမာနော ပတ္ထယမာနော။ **ပဝိဝေကာဓိမုတ္တောတိ** ဝိဝေကေ အဓိမုတ္တော အဟန္တိ ဧဝံ အရဟတ္တံ ဗျာကရောတီတိ အတ္ထော။

သီလဗ္ဗတပရာမာသန္တိ သီလဉ္စ ဝတဉ္စ ပရာမသိတ္ဝာ ဂဟိတဂဟဏမတ္တံ။ **သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆန္တောတိ** သာရဘာဝေန ဇာနန္တော။ **အဗ္ဘညာ-ဓိမုတ္တောတိ** အဗ္ဘညာဓိမုတ္တံ အရဟတ္တံ ဗျာကရောတီတိ အတ္ထော။ ဣမိနာဝ နယေန သမ္ဘဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘုသာတိ ဗလဝန္တော။ **နေဝသ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တီတိ** ဘေသ ဒိဏ္ဏာသဝဿ စိတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ဌာတုံ နိ သက္ကောန္တိ။ **အမိသ်ိကတန္တိ** အမိသ်ကတံ။ ကိလေသာ ဟိ အာရမ္မဏေန သဒ္ဓိံ စိတ္တံ မိသ်ံ ကရောန္တိ၊ တေသံ အဘာဝါ အမိသ်ိကတံ။ **ဌိတန္တိ** ပတိဋ္ဌိတံ။ **အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တန္တိ** အစလနပ္ပတ္တံ။ **ဝယဓ္ဓမ္မာနုပဿတီတိ** တသ စိတ္တသ ဥပ္ပါဒမ္ပိ ဝယမ္ပိ ပဿတိ။

နေက္ခမ္မံ အဓိမုတ္တသာတိ အရဟတ္တံ ပဋိပဇ္ဇိတ္ဝာ ဌိတသ။ သေသပဒေဟိပိ အရဟတ္တမေဝ ကထိတံ။ **ဥပါဒါနက္ခယသာတိ** ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ။ **အသမ္မောဟဉ္စ စေတသောတိ** စိတ္တသ စ အသမ္မောဟံ အဓိမုတ္တသ။ **ဒိသ္မာ အာယတနုပ္ပါဒန္တိ** အာယတနာနံ ဥပ္ပါဒဉ္စ ဝယဉ္စ ဒိသ္မာ။ **သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတီတိ** သမ္မာ ဟေတုနာ နယေန ဣမာယ ဝိပဿနာယ ပဋိပတ္တိယာ ဖလသမာပတ္တိ-ဝသေန စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေ အဓိမုစ္စတိ။ **သန္တံ စိတ္တသာတိ** နိဗ္ဗုတစိတ္တသ။ **တာဒိနောတိ** ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ အနုနယပဋိဃေဟိ အကမ္ပိယတ္ဝာ[1] တာဒိ၊ တသ တာဒိနော။

ဒိဋ္ဌာဒိဥပါဟနပဋိက္ခေပကထာ

၂၄၅။ **အညံ ဗျာကရောန္တီတိ** အရဟတ္တံ ဗျာကရောန္တိ။ **အတ္ထော စ ဝုတ္တောတိ** ယေန အရဟာတိ ဉာယတိ၊ သော အတ္ထော ဝုတ္တော။ သုတ္တတ္ထော ပန သုတ္တဝဏ္ဏနတောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ **အတ္ထာ စ အနုပနီတောတိ** အဟံ အရဟာတိ ဧဝံ ဗျဉ္ဇနဝသေန အတ္ထာ နိ ဥပနီတော။ **အထ စ ပနိဓေကစ္စေ မောဃပုရိသာတိ** အညေ ပန တုစ္ဆပုရိသာ ဟသမာနာ ဝိယ အသန္တမေဝ အညံ ဝစနမတ္တေန သန္တံ ကတ္ဝာ ဗျာကရောန္တိ။ **ကေပလာသိကန္တိ**

---

[1]-အနုပ္ပိယတ္ဝာ အကမ္ပိယတ္ဝာ စ (က)

ကေပဋ္ဌလံ။ **အသီတိသကဋ္ဌဝါဟေ**တိ ဣေ ဒွေ သကဋ္ဌဘာရာ ကော ဝါဟောတိ ဝေဒိတမ္ဘော။ **သတ္တဟတ္ထိကဋ္ဌ အနိကန္ဒ**ိ ဣေ ဆ ဟတ္ထိနိယော ကော စ ဟတ္ထိတိ ဣဒမေကံ **အနိကံ**။ ဤဒိသာနိ သတ္တ အနိကာနိ သတ္တဟတ္ထိကံ အနိကံ နာမ။ **ဒိဂုဏ္ဏာ**တိ ဒွိပဋ္ဌလာ။ **တိဂုဏ္ဏာ**တိ တိပဋ္ဌလာ။ **ဂုဏ္ဏိ[1]ဟနာ**တိ[2] စတုပဋ္ဌလတော ပဋ္ဌာယ ဝုစ္စတိ။

သမ္ဘနိလိကာဒိပဋ္ဌိကၠေပကထာ

၂၄၆။ **သမ္ဘနိလိကာ**တိ သမ္ဘာဝ နိလိကာ။ သေ နယော **သမ္ဘဝိတိကာ**ဒိသုပိ။ တတ္ထ စ နိလိကာ ဥမာပုပ္ဖဝဏ္ဏာ[3] ဟောတိ၊ ဝိတိကာ ကဏိကာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာ၊ လောဟိတိကာ ဇယသုမနပုပ္ဖဝဏ္ဏာ၊ မဇ္ဇိဋ္ဌကာ မဇ္ဇိဋ္ဌဝဏ္ဏာ[4] ဧဝ၊ ကဏ္ဏာ အဒ္ဒါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ၊ မဟာရဂ်ရတ္တာ သတပဒိပိဋ္ဌဝဏ္ဏာ၊ မဟာနာမရတ္တာ သမ္ဘိန္နဝဏ္ဏာ ဟောတိ ပဏ္ဏုပလာသဝဏ္ဏာ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန "ပဒုမပုပ္ဖဝဏ္ဏာ"တိ ဝုတ္တာ။ ဧတာသု ယံကိဉ္စိ လဘိတ္တာ ရဇနံ စောဒ္ဒကေန ပုဏ္ဏိတ္တာ ဝဏ္ဏံ ဘိန္ဒိတ္တာ ဓာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အပ္ပမတ္တကေပိ[5] ဘိန္နေ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

နီလကဝဋ္ဋိကာတိ ယာသံ ဝဋ္ဋိယေဝ နီလာ။ သေ နယော သမ္ဘတ္ထ။ တောပိ ဝဏ္ဏဘေဒံ ကတ္တာ ဓာရေတမ္ဘော။ **ခလ္လကမဋ္ဌိ**တိ[6] ပဏ္ဍိပိဓာနတ္ထံ တလေ ခလ္လကံ မဋ္ဌိတ္တာ ကတာ။ **ပုဋ္ဌမဋ္ဌိ**တိ ယောနကဥပါဟနာ ဝုစ္စတိ၊ ယာ ယာဝ-ဇဃ်တော သမ္ဘပါဒံ ပဋ္ဌိဏ္ဍာဒေတိ။ **ပါလိဂုဏ္ဌိမာ**တိ ပလိဂုဏ္ဌိတ္တာ ကတာ၊ ယာ ဥပရိ ပါဒမတ္တမေဝ ပဋ္ဌိဏ္ဍာဒေတိ၊ နဇဃ်ံ။ **တူလပုဏ္ဏိကာ**တိ တူလ-ပိစုနာ ပူရေတ္တာ ကတာ။ **တိတ္တိရပတ္တိကာ**တိ တိတ္တိရပတ္တသဒိသာ ဝိစိတ္တမဋ္ဌိ။ **မေဏ္ဍဝိသာဏဝဋ္ဋိကာ**တိ ကဏ္ဍိကဋ္ဌာနေ မေဏ္ဍကသိင်္ဂသဏ္ဌာနေ ဝဋ္ဋေ[7] ယောဇေတ္တာ ကတာ။ **အဇဝိသာဏဝဋ္ဋိကာ**ဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဝိဏ္ဍိကာဋ္ဌိကာ**ပိ တတ္ထေဝ ဝိဏ္ဍိကနဂ်ိဋ္ဌသဏ္ဌာနေ ဝဋ္ဋေ[8] ယောဇေတ္တာ ကတာ။ **မောရပိဉ္ဆပရိသိဒ္ဓိတာ**တိ တလေသု ဝါ ဝဋ္ဋေသု ဝါ မောရပိဉ္ဆေဟိ သုတ္တက-သဒိသေဟိ ပရိသိဒ္ဓိတာ။ **စိတ္ကြာ**တိ ဝိစိတ္ကြာ၊ တောသု ယံကိဉ္စိ လဘိတ္တာ သစေ တာနိ ခလ္လကာဒိနိ အပနေတ္တာ သဏ္ဌာ ဟောန္တိ ဝဋ္ဋဋ္ဌိတုံ၊ ဝဋ္ဋဏ္ဍေတမ္ဘော၊ တေသု ပန သတိ ဝဋ္ဋဏ္ဍန္တိသ ဒုက္ကဋံ။ **သီဟစမ္မပရိက္ခဋ္ဌာ** နာမ ပရိယန္တေသု စိဝရေ အနုဝါတံ ဝိယ သီဟစမ္မံ ယောဇေတ္တာ ကတာ။ **လုဝကစမ္မပရိက္ခဋ္ဌာ**တိ

၁-ဂဏ္ဍိ[1]ဟနာတိ (က)
၂-ဥမ္မာပုပ္ဖဝဏ္ဏာ (သီ၊ က) ဥမ္မာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာ (သျာ၊ က)
၃-မဇ္ဇိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ (သီ)၊ မဇ္ဇေဋ္ဌကဝဏ္ဏာ (သျာ)
၄-အပ္ပမတ္တကေနပိ (က)
၅-ခလ္လကမဋ္ဌာတိ (က)
၆-ဝဋ္ဋေ (က)

ပက္ခိပိဋ္ဌာလစမ္မပရိက္ခဋာ။ တောသုပိ ယာ ကာစိ လဘိတ္ဝာ တံ စမ္မံ အပနေတ္ဝာ ဓာရေတမ္ဘာ။

၂၄၇။ ဩမုက္ကန် ပဋိမုဉ္စိတ္ဝာ အပနိတံ။ **နဝါ**တိ အပရိဘုတ္ဝာ။

အဏ္ဍာရာမေ ဥပါဟနပဋိက္ခေပကထာ

၂၄၈။ **အဘိဇိဝနိကသာ**တိ ယေန သိပ္ပေန အဘိဇိဝန်၊ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန်၊ တသ္မာ ကာရဏာတိ အတ္ထော။ **ဣမ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ**တိ ဣတ္ထေ တန် နိပါတမတ္တံ၊ ဣမ ခေါ ဘိက္ခဝေ သောဘေယျာထာတိ အတ္ထော။ **ယံ တုမ္ဟေ**တိ ယေ တုမ္ဟေ။ အထ ဝါ ယဒိ တုမ္ဟေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယဒိသဒ္ဒသ္သ ဟိ အတ္ထေ အယံ. နိပါတော။ **အာစရိယေသု**တိအာဒိမှိ ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယော ဥပသမ္ပဒါစရိယော နိဿယာစရိယော ဥဒ္ဒေသာစရိယောတိ ဣမေ စတ္တာရောပိ ဣမ အာစရိယာ ဇေ။ အဝသိကသ္သ ဆဗ္ဗဿော အာစရိယမတ္တော။ သော ဟိ စတုဝဿကာလေ တံ နိဿာယ ဝတ္ထတိ၊ ဇေံ ကေဝသ္သ သတ္တဝဿော၊ ဒုဝဿသ္သ အဋ္ဌ-ဝဿော၊ တိဝဿသ္သ နဝဝဿော၊ စတုဝဿသ္သ ဒသဝဿော။ ဣမေပိ အာစရိယမတ္တာ ဇေ။ ဥပဇ္ဈာယသ္သ သန္ဓိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာ ပန သဟာယဘိက္ခု, ယေ ဝါ ပန ကေစိ ဒသဟိ ဝဿေဟိ မဟန္တတရာ၊ တေ သဗ္ဗေပိ ဥပဇ္ဈာယမတ္တာ နာမ။ ဣတ္ထေကေသု ဘိက္ခုသု အနုပါဟနေသု စက်မန္တေသု သဥပါဟနဿ စက်မတော အာပတ္တိ။

၂၄၉။ **ပါဒဒီလာဗာဟေ** နာမ ပါဒတော ခီလသဒိသံ မံသံ နိက္ခန်တံ ဟောတိ။

၂၅၁။ **တိဏပါဒုကာ**တိ ယေန ကေနစိ တိဏေန ကတပါဒုကာ။ **ဟိန္တာလ-ပါဒုကာ**တိ ခဇ္ဇူရိပတ္တေဟိ ကတပါဒုကာ၊ ဟိန္တာလပတ္တေဟိပိ နဝ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **ကမလပါဒုကာ**တိ ကမလတိဏံ နာမ အတ္ထိ၊ တေန ကတပါဒုကာ။ ဥသိရ-ပါဒုကာတိပိ ဝဋ္ဋန်။ **ကမ္ဗလပါဒုကာ**တိ ဥဏ္ဏာဟိ ကတပါဒုကာ။ **အသက်မနိ-ယာ**တိ ဘူမိယံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ နိစ္စလာ အသံဟာရိယာ။

၂၅၂။ **အင်ဇာတံ ဆုပန်တိ** အင်ဇာတေနေဝ အင်ဇာတံ ဆုပန်။ **ဩဂါဟေတ္ဝာ မာရေန်**တိ အန္တော ဥဒကေ ဒဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဝာ မာရေန်။

ယာနာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၂၅၃။ **ဇုတ္တိယုတ္တေနာ**တိ ဓေနုယုတ္တေန။ **ပုရိသန္တရေနာ**တိ ပုရိသ-သာရထိနာ။ **ပုရိသယုတ္တေနာ**တိ ဂေါဏယုတ္တေန။ **ဇုတ္တိန္တရေနာ**တိ ဇုတ္တိ-သာရထိနာ။ **ဂဂ်ါမဟိယာယာ**တိ ဂဂ်ါမဟကိဠိကာယ။ **ပုရိသယုတ္တံ ဟတ္ထ-ဝန္ဒုကန္တိ** ဣတ္ထေ ပုရိသယုတ္တံ ဇုတ္တိသာရထိ ဝါ ဟောတု ပုရိသသာရထိ ဝါ, ဝန္ဒုတိ။ ဟတ္ထဝန္ဒုကံ ပန ဇုတ္တိယော ဝါ ဝန္ဒေန္တေ ပုရိသာ ဝါ, ဝန္ဒုတိယေဝ။ **ယာနုဿ္ဌိတေနာ**တိ ယာနံ အဘိရုဟန္တသ္မ သဗ္ဗော ကာယော စလတိ, တပ္ပစ္စယာ။ **သိဝိကန္တိ** ဝိဋ္ဌကသိဝိကံ။ **ပါဠ္ဍိကိန္တိ** ဝံသေ လဂ္ဂေတ္ဝာ ကတံ ပဋ္ဌပေါတလိကံ [1]။

၂၅၄။ **ဥစ္ဆာသယနမဟာသယနာနီ**တိ ဣတ္ထေ **ဥစ္ဆာသယန**န္တိ ပမာဏာ-တိက္ကန္တံ မဉ္စံ။ **မဟာသယန**န္တိ အကပ္ပိယတ္ထရဏံ၊ အာသန္ဒိအာဒိသု **အာသန္ဒီ**တိ ပမာဏာတိက္ကန္တာသနံ။ **ပလ္လင်္ကော**တိ ပါဒေသု ဝါဠရူပါနိ ဌပေတ္ဝာ ကတော။ **ဂေါနကော**တိ ဒီဃလောမကော မဟာကောဇဝေါ၊ စတုရဂ်လာမိကာနိ ကိရ တဿ လောမာနိ။ **စိတ္တကာ**တိ ဝါနစိတ္တြော ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏော [2]၊ **ပဋိကာ**တိ ဥဏ္ဏာမယော သေတတ္ထရဏော။ **ပဋလိကာ**တိ ဃနပုပ္ဖကော ဥဏ္ဏာမယ-လောဟိတတ္ထရဏော၊ ယော အာမလကပဋ္ဋောတိပိ ဝုစ္စတိ။ **တူလိကာ**တိ ပကတိတူလိကာယေဝ။ **ဝိကတိကာ**တိ သီဟမ္ပ္ဍဒိရူပဝိစိတ္တြော ဥဏ္ဏာ-မယတ္ထရဏော၊ **ဥဒ္ဒလောမီ**တိ ကေတော ဥဂ္ဂတလောမံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ။ ဥဒ္ဒလောမီတိပိ ပါဌော။ **ကေသ္တလောမီ**တိ ဥဘတော ဥဂ္ဂတလောမံ ဥဏ္ဏာ-မယတ္ထရဏံ။ **ကဋ္ဌိဿ**န္တိ ရတနပရိသိဒ္ဓိတံ ကောသေယျကဋ္ဌိဿမယံ ပစ္စတ္ထရဏံ။ **ကောသေယ္ယ**န္တိ ရတနပရိသိဒ္ဓိတံ ကောသိယသုတ္တမယံ ပစ္စတ္ထရဏံ။ သုဒ္ဓ-ကောသေယ္ယံ ပန ဝဋ္ဋတိ။

ကုတ္တကန္တိ သောဋ္ဌသန္ဓံ နာဋ္ဌကိတ္တိနံ ဌတ္ဝာ နစ္စနယောဂ္ဂံ ဥဏ္ဏာမယ-အတ္ထရဏံ။ **ဟတ္ထတ္ထရအဿတ္ထရာ** ဟတ္ထိအဿပိဋ္ဌိသု အတ္ထရဏကအတ္ထရဏာ ဇေ။ **ရထတ္ထရေ**ပိ ဧသေဝ နယော။ **အဇိနပ္ပဝေဏီ**တိ အဇိနစမ္မေဟိ မဉ္ဇပ္ပ-မာဏေန သိဒ္ဓိတ္ဝာ ကတာ ပဝေဏီ။ **ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏ**န္တိ ကဒလိမိဂ-စမ္မံ နာမ အတ္ထိ၊ တေန ကတံ ပဝရပစ္စတ္ထရဏံ၊ ဥတ္တမပစ္စတ္ထရဏန္တိ အတ္ထော။ တံ ကိရ သေတဝတ္ထသ ဥပရိ ကဒလိမိဂစမ္မံ ပတ္ထရိတ္ဝာ သိဒ္ဓိတ္ဝာ ကရောန္တိ။ **သဥ္ဇာရန္ဓ**န္တိ သဟ ဥတ္တရန္ဓဒနေန၊ ဥပရိမဋ္ဌေန ရတ္တဝိတာနေန သဒ္ဓိန္တိ

---

[1]-ပဋ္ဌပေါဠိလိကံ (သီ၊ သျာ) [2]-ဝါဠဝိစိတ္တြဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏော (သျာ)

အတ္ထော။ သေတဝိတာနမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ အကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏော သတိ နေ ဝဋ္ဋတိ။ အသတိ ပန ဝဋ္ဋတိ။ **ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနန္တိ** သိသူပဓာနဉ္စ ပါဒူ-ပဓာနဉ္စာတိ မဉ္ဇသ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနံ၊ တေ နေ ကပ္ပတိ။ ယံ ပန ဂေမေ ဥပဓာနံ ဥဘောသု ပဿေသု ရတ္တံ ဝါ ဟောတိ ပဒုမဝဏ္ဏံ ဝါ စိတ္တြီ ဝါ၊ သစေ ပမာဏယုတ္တံ, ဝဋ္ဋတိ။ မဟာဥပဓာနံ ပန ပဋိက္ခိတ္တံ။

သမ္ဘစမ္မပဋိက္ခေပါဒိကထာ

၂၅၅။ **ဒိဝိစ္ဆာပေါ**တိ ဒိဝိပေါတကော။ **ဩဂုမ္ဖိယန္တိ**တိ ဘိတ္တိဒဏ္ဍကာဒိသု ဝေဒ္ဓေတ္ဝာ ဗန္ဓန္တိ။

၂၅၆။ **အဘိနိသီဒိတုန္တိ** အဘိနိသီဒိတုံ။ အပဿယံ ကတ္ဝာ နိသီဒိတုန္တိ အတ္ထော။ **ဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ သဉ္ဇပါဟနေနာ**တိ ဣတ္ထေ ဂိလာနော နာမ ယော နေ သက္ကောတိ အနုပါဟနော ဂါမံ ပဝိသိတုံ။

၂၅၇။ **ကုရုရဃရေ**တိ[1] ဧဝံနာမကေ နဂရေ၊ ဧတေနဿ ဂေါစရဂါမော ဝုတ္တော။ **ပပတကေ ပမ္ဘေ**တိ ပပတနာမကေ ပမ္ဘေ၊ ဧတေနဿ နိဝါသန-ဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ။ **သောဏော**တိ တဿ နာမံ၊ ကောဋိအဋ္ဌနကံ ပန ကဏ္ဏပိဋ္ဌနကံ ဓာရေတိ၊ တဿ "ကုဋိကဏ္ဏော"တိ ဝုစ္စတိ၊ ကောဋိကဏ္ဏောတိ အတ္ထော။( )[2] **ပါသာဒိကန္တိ** ပသာဒဇနကံ။ **ပသာဒနီယန္တိ** ဇုဒ္ဓံ တသ္မေ ဝ အတ္ထဝေဝစနံ။ **ဥတ္တမဒမထသမထန္တိ** ဥတ္တမံ ဒမထဉ္စ သမထဉ္စ ပညဉ္စ သမာဓိဉ္စ၊ ကာယူပသမဉ္စ စိတ္တူပသမဉ္စာတိပိ အတ္ထော။ **ဒန္တန္တိ** သမ္ဘေသံ ဝိသူကာယိကဝိပ္ပန္နိတာနံ ဥပစ္ဆိန္နတ္တာ ဒန္တံ၊ ခီဏကိလေသန္တိ အတ္ထော။ **ဂုတ္တန္တိ** သံဝရဂုတ္တိယာ ဂုတ္တံ။ **သန္တိန္ဒြိယန္တိ** ယတိန္ဒြိယံ။ **နာဂန္တိ** အာဂုဝိရဟိတံ။ **တိဏ္ဏံ မေ ဝဿာနံ အစ္စယေနာ**တိ မမ ပမ္ဘေ ဒ္ဝေဝဿတော ပဋ္ဌာယ တိဏ္ဏံ ဝဿာနံ အစ္စယေန။ **ဥပသမ္ပဒံ အလတ္ထန္တိ** အဟံ ဥပသမ္ပဒံ အလဘိံ။ **ကဏ္ဏုတ္ထရာ**တိ ကဏ္ဏမတ္တိ-ကုတ္ထရာ၊ ဥပရိ ဝမိတကဏ္ဏမတ္တိကာတိ အတ္ထော။ **ဂေါကဏ္ဏကဟတာ**တိ ဂုန္ဒံ ခုရေဟိ အက္ကန္တဘူမိတော သမုဋ္ဌိတေဟိ ဂေါကဏ္ဏကေဟိ ဥပဟတာ။ တေ ကိရ ဂေါကဏ္ဏကေ ဧကပဋ္ဌလိကာ ဥပါဟနာ ရက္ခိတုံ နေ သက္ကောန္တိ၊ ဧဝံ ခရာ ဟောန္တိ။ **ရေဂ္ဂ မောရဂ္ဂ မဇ္ဇာရ ဇန္တ**ုတိ ဇုမာ စတသောပိ တိဏ-ဇာတိယော၊ ဧတေဟိ ကဋ္ဌသာရကေ စ တဋ္ဌိကာယော စ ကရောန္တိ။ ဣတ္ထေ

---

[1]-ကုရုရဃရေတိ (က)

[2]-(ဧကသေယ္ယန္တိ ဧကသ သေယ္ယံ။ ကာလယုတ္တန္တိ ဥပေါသထကာလယုတ္တံ။ ဥပေါသထကာလန္တိ အတ္ထော။) (က)

ရေရှုတိ ရေကတိဏ်၊ တံ ဩဋ္ဌာရိကံ။ မောရရှုတိဏံ တမ္မသီသံ မုဒုကံ သုခသမ္ဗဿံ၊ တေန ကတတဋ္ဌိကာ နိပဇ္ဇိတ္တာ ဝုဋ္ဌိတမတ္တေ ပုန ဥဒ္ဓုမာတာ ဟုတ္တာ တိဋ္ဌတိ။ မဇ္ဈာရုနာ သာဋ္ဌကေပိ ကရောန္တိ။ ဇန္ဓုဿ မဏိသဒိသော ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ **သေနာသနံ ပညပေသီ**တိ ဘိက္ခေ ဝါ ကဋ္ဌသာရကံ ဝါ ပညပေသိ၊ ပညပေတ္တာ စ ပန သောဏဿ အာရောစေတိ "အာဝုသော သဏ္ဌာ တယာ သဒ္ဓိံ ကောဝါသေ ဝသိတုကာမော၊ ဂန္ဓကုဋိယံယေဝ တေ သေနာသနံ ပညတ္တ"န္တိ။

၂၅၀။ **အယံ ခ္ဓဿ ကာလော**တိ အယံ ခေါ ကာလော ဘဝေယ္ယ။ **ပရိဒဿီ**တိ ပရိဒဿေသိ၊ ဇုဒ္ဓိဒ္ဓိ ဝဒေယ္ယာသီတိ ယံ မေ ဥပဇ္ဈာယော ဇာနာပေသိ၊ တဿ အယံ ကာလော ဘဝေယ္ယ၊ ဟန္ဒ ဒါနိ အာရောစေမိ တံ သာသနန္တိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

၂၅၉။ **ဝိနယရေပဋ္ဌမေနာ**တိ အနုဿာဝနာစရိယပဋ္ဌမေန။ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗပစ္ဆိမေသု ဇနပဒေသု ဂဏဒုတိယေန**န္တိ ဣတ္ထ မနုဿစမ္မံ ဌပေတ္တာ ယေန ကေနစိ စမ္မေန ဥပါဟနာ ဝဋ္ဋတိ။ ဥပါဟနကောသကသဏ္ဌ-ကောသကကုဋ္ဌိကကောသကေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **စမ္မာနိ အတ္ထရဏာနိ**တိ ဣတ္ထ ပန ယံကိဉ္စိ ဧဠကစမ္မံ အဇစမ္မဉ္စ အတ္ထရိတ္တာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝါ နိသီဒိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ မိဂစမ္မေ ဏာမိဂေါ ဝါတမိဂေါ ပသဒမိဂေါ ကုရင်မိဂေါ မိဂမာတုကောရောဟိတမိဂေါတိ ဧတေသံယေဝ စမ္မာနိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ အညေသံ ပန—

> မဏ္ဍဋ္ဌော ကာဠသီဟော စ၊ သရဘော ကဒလိမိဂေါ။
> ယေ စ ဝါဠမိဂါ ကေစိ၊ တေသံ စမ္မံ နဝဋ္ဋတိ။

တတ္ထ **ဝါဠမိဂါ**တိ သီဟဗျဂ္ဃအစ္ဆတရစ္ဆာ၊ နဝ ကေဝလဉ္စ ဧတေသံ-ယေဝ၊ ယေသံ ပန စမ္မံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ၊ တေ ဌပေတ္တာ အဝသေသာ အန္တမသော ဂေါမဟိံသသသမိဠာရာဒယောပိ သဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ဝါဠမိဂါတ္ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတေသဉ္စိ သဗ္ဗေသံ စမ္မံ နဝဋ္ဋတိ။ **နတ္ထ ဝ ဝ ဝ ဂဏ္ဍုပဒံ ယာဝ နဟတ္ထိ ဝ ဗ္ဗ ဝ ဝ**တိ ယာဝ အာဟရိတ္တာ ဝါ နဝ ဒိန္နံ၊ တုမ္ဗာကံ ဘန္တေ စိဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပဟိဏိတ္တာ ဝါ နာရောစိတံ၊ တာဝ ဂဏနံ နဥပေတိ။ သစေ အနမိဋ္ဌတံ, ဝဋ္ဋတိ၊ အမိဋ္ဌတဉ္စ ဂဏနံ နဥပေတီတိ အတ္ထော။ ယဒါ ပန အာနေတ္တာ ဝါ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝါ သုတံ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဒသာ-ဟမေဝ ပရိဟာရံ လဘတီတိ။

စမ္မက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက

ပဌမဘေသဇ္ဇာဒိကထာ

၂၆၀။ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကေ **သာရဒိကေန အာမာဝေနာ**တိ သရဒကာလေ ဥပ္ပန္နေန ပိတ္တာဗာဓေန၊ တသ္မိံ ဟိ ကာလေ ဝဿောဒကေနပိ တေမေန္တိ၊ ကဒ္ဒမပိ မဒ္ဒန္တိ၊ အန္ဓရန္ဓရာ အာတပေါပိ ခရော ဟောတိ၊ တေန တေသံ ပိတ္တံ ကောဒ္ဒဿန္တိရဂတံ ဟောတိ။ **အာဟာရတ္ထဥ္စ ဖရေယ္ယာ**တိ အာဟာရတ္ထံ သာဓေယ္ယ။

၂၆၁။ **နန္ဒာဘေန္တိ**တိ နဒိရန္တိ၊ နဝါတရောဂံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတုံ သက္ကောန္တိ။ **သေနေသိတာနိ**တိ[1] သိနိဒ္ဓါနိ။ **ဘတ္တာဒ္ဆာဒကေနာ**တိ ဘတ္တံ အရောစိကေန[2]။

၂၆၂။ **အဒ္ဓဝသန္တိ**အာဒီသု နိဿဋ္ဌိယဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ကာလေ ပဋိဋ္ဌိတန္တိ**အာဒီသု မဇ္ဈန္ဟိကေ အဝိတိဝတ္တေ ပဋိဋ္ဌိတေ ပစ္ဘာ ပရိဿာဝေတ္တာ စာတိ အတ္ထော။ **တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဥ္ဇိတုန္တိ** သတ္တာဟကာလိကတေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဥ္ဇိတုံ။

၂၆၃။ **မူလဘေသဇ္ဇာ**ဒိဝိနိစ္ဆယောပိ ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တောယေဝ။ တသ္မာ ဗုဓ ယံ ယံ ပုဗ္ဗေ အဝုတ္တံ၊ တံ တဒေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ **ဝစတ္ထန္တိ** သေတဝစံ။ **နိသဒံ နိသဒပေါတကန္တိ** ပိသနသိလာ စ ပိသနပေါတော စ။ **ဖဏ္ဍံ**န္တိ လတာဗာတိ။ **နတ္ထမာလန္တိ** ကရဉ္ဇံ။ **ဟိရံ်ဟိရံ်ဗတုဟိရံ်သိပါဋိကာ** ဟိရံ်ဗာတိယောယေဝ။ **တက တကပတ္ထိ တကပဏ္ဏိယော** လာခါဗာတိယော။

သာမုဒ္ဒန္တိ သမုဒ္ဒတိရေ ဝါလုကာ ဝိယ သန္တိဋ္ဌတိ။ **ကာဠလောဏန္တိ** ပကတိလောဏံ။ **သိန္ဓဝန္တိ** သေတဝဏ္ဏံ ပဗ္ဗတေ ဥဋ္ဌဟတိ။ **ဥဒ္ဘိဒန္တိ** ဘူမိတော အဂ္ဂံရံ ဥဋ္ဌဟတိ။ **ဗိလန္တိ** ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေဟိ သဒ္ဓိံ ပစိတံ၊ တံ ရတ္တဝဏ္ဏံ။

၂၆၄။ **ကာယော ဝါ ဒုဋ္ဌော**တိ ကဿစိ အဿာဒိနံ ဝိယ ကာယဂန္ဓော ဟောတိ၊ တဿာပိ သိရိသကောသုမ္ဘာဒိစုဏ္ဏာနိ ဝါ ဂန္ဓစုဏ္ဏာနိ ဝါ သမ္ဘာနိ ဝဋ္ဋန္တိ။ **ဆကဏန္တိ** ဂေါမယံ။ **ရဇနနိပ္ပဏ္ဏန္တိ** ရဇနကသဋ္ဌံ၊ ပါကတိကစုဏ္ဏမိုဿကောဋ္ဌေတ္တာ ဥဒကေန တေမေတ္တာ နှာယိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တေမိုဿ ရဇနနိပ္ပဏ္ဏသခ်ေပမေဝ ဂဏ္ဌတိ။

---

[1]-သေနေသိကာနိတိ (သီ၊ သျာ)၊ သေနေဟိကာနိတိ (ယောဇနာ)

[2]-ဘတ္တသ အနာရောစကေန (သျာ)၊ ဘတ္တာရောစကေန (ယောဇနာ)

အာမကမံသဉ္စ ခါဒိ၊ အာမကလောဟိတဉ္စ ဖိစိတိ နှ တံ ဘိက္ခု ခါဒိ နှ ဖိစိ၊ အမနုဿော ခါဒိတွာ စ ဖိစိတွာ စ ပက္ကန္တော၊ တေန ဝုတ္တံ "တဿ သော အမနုဿိကာဗာဓော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓော"တိ။

အဋ္ဌနန္တိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝစနမေတံ။ **ကာဋ္ဌဋ္ဌနန္တိ** ကော အဋ္ဌနဇာတိ၊ **ရသဋ္ဌနံ** နာနာသမ္ဘာရေဟိ ကတံ။ **သောတဋ္ဌနန္တိ** နဒိသောတာဒိသု ဥပ္ပဇ္ဇနကံ အဋ္ဌနံ၊ **ဂေရုကော** နာမ သုဝဏ္ဏဂေရုကော။ **ကပလ္လန္တိ** ဒီပသိခတော ဂဟိတမသိ။ **အဋ္ဌနူပဓိသနေဟိ**တိ အဋ္ဌနေန သဒ္ဓိ ကေတော ဝိသိတမ္ဘေဟိ၊ နှ ဟိ ကိဉ္စိ အဋ္ဌနူပဓိသနံ နှ ဝဋ္ဋတိ။ **စန္ဒနန္တိ** လောဟိတစန္ဒနာဒိကံ ယံကိဉ္စိ။ **တဂရာဒိနိ** ပါကဋ္ဌာနိ၊ အညာနိပိ နိလုပ္ပလာဒိနိ ဝဋ္ဋန္တိယေဝ။

အဒ္ဓိမယန္တိ မနုဿဒ္ဓိ ဌပေတွာ အဝသေသအဒ္ဓိမယံ။ **ဒန္တမယန္တိ** ဟတ္ထိ-ဒန္တာဒိသမ္ဘဒန္တမယံ။ **ဝိသာဏမယေပိ** အကပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ၊ **နဋ္ဌမယာဒယော** ကေန္တကပ္ပိယာယေဝ။ **သလာကဋ္ဌာနိယန္တိ**[1] ယတ္ထ သလာကံ ဩဒဟန္တိ၊ တံ သုသိရဒဏ္ဍကံ ဝါ ထဝိကံ ဝါ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။ **အံသမဋ္ဌကော**တိ အဋ္ဌနိတ္ထဝိကာယ အံသမဋ္ဌကော။ **ယမကနတ္ထုကရဏီ**န္တိ သမသောတာဟိ ဒ္ဝိဟိ ပနာဋ္ဌိကာဟိ ကေံ နတ္ထုကရဏိ[2]။

၂၆၇။ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တေလပါက**န္တိ ယံကိဉ္စိ ဘောဇ္ဇပက္ခိတ္တံ[3] သဗ္ဗံ အနုညာတမေဝ ဟောတိ။ **အတိပက္ခိတ္တမဇ္ဇာနီ**တိ[4] အတိဝိယ ခိတ္တမဇ္ဇာနိ၊ ဗဟုံ မဇ္ဇံ ပက္ခိပိတွာ ယောဇိတာနိတိ အတ္ထော။

အင်ဝါတောတိ ဟတ္ထပါဒေ[5] ဝါတော။ **သမ္ဘာရသေဒ**န္တိ နာနာဝိဓပဏ္ဏ-ဘင်္ဂသေဒံ။ **မဟာသေဒ**န္တိ မဟန္တံ သေဒံ၊ ပေါရိသပ္ပမာဏံ အာဝါဋံ အင်္ဂါရာနံ ပူရေတွာ ပံသုဝါလိကာဒီဟိ ပိဒဟိတွာ တတ္ထ နာနာဝိဓာနိ ဝါတဟရဏပဏ္ဏာနိ သန္ထရိတွာ တေလမက္ခိကေန ဂတ္တေန တတ္ထ နိပဇ္ဇိတွာ သမ္ပရိဝတ္တေန္တေန သရီရံ သေဒေတုံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။ **ဘင်္ဂါဒကန္တိ** နာနာပဏ္ဏဘင်္ဂကုထိတံ ဥဒကံ၊ တေဟိ ပဏ္ဏေဟိ စ ဥဒကေန စ သိဉ္စိတွာ သိဉ္စိတွာ သေဒေတမ္ဘော။ **ဥဒကကောဋ္ဌက**န္တိ ဥဒကကောဋ္ဌေ[6] စာဋိ ဝါ ဒေါဏိ ဝါ ဥဏ္ဏောဒကဿ ပူရေတွာ တတ္ထ ပဝိသိတွာ သေဒကမ္မကရဏံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။

၁-သလာကောဝေနိယန္တိ (သီ၊ သျာ) ၂-ဘောဇ္ဇံ ပက္ခိပိတုံ (သျာ)၊ ဘောဇ္ဇံ ပက္ခိပန္တံ (က)
၃-အတိက္ခိတ္တမဇ္ဇာနိတိ (က) ၄-အင်္ဂမင်္ဂေသု (သျာ)
၅-ဥဒကောဋ္ဌကန္တိ ဥဒကကောဋ္ဌကံ (သျာ)

ပဋ္ဌဝါတော ဟောတိတို့ ပဋ္ဌေ ပဋ္ဌေ ဝါတော ဝိဿတိ။ **လောဟိတံ မောစေတုန်** သတ္တကေန လောဟိတံ မောစေတုံ။ **ပဇ္ဇံ အာဘိသန်ရိတုန်** ယေန ဖာလိတပါဒါ ပါကတိကာ ဟောန်၊ တံ နာဠိကေရာဒိသု နာနာဘေသဇ္ဇာနိ ပက္ခိပိတ္တာ ပဇ္ဇံ အာဘိသန်ရိတုံ၊ ပါဒါနံ သပ္ပါယဘေသဇ္ဇံ ပစိတုန် အတ္ထော။ **တိလကဏ္ဏေန အတ္ထော**တို့ ပိဋ္ဌေဟိ တိလေဟိ အတ္ထော။ **ကမ္ဗိုကန်** ဝဏ္ဏမုခေ သတ္တုပိဏ္ဍံ ပက္ခိပိတုံ။ **သာသပကုဋ္ဌေနာ**တို့ သာသပပိဋ္ဌေန။ **ဝဏ္ဏမံသန်** အဝိကမံသံ အာဏိ ဝိယ ဥဋ္ဌဟတိ။ **လောဏသက္ခရိကာယ ဆိန္ဒိတုန်** ခုရေန ဆိန္ဒိတုံ။ **ဝိကာသိကန်** တေလရုန္ဓနပိလောတိကံ။ **သဗ္ဗံ ဝဏ္ဏပဋိကမ္မန်** ယံကိဉ္စိ ဝဏ္ဏပရိကမ္မံ နာမ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။

၂၆ဂ။ **သာမံ ဂဟေတ္တာ**တို့ ဇုဒံ နု ကေဝလံ သပ္ပဒဋ္ဌသေဝ၊ အညဿိမ္ပိ ဒဋ္ဌဝိသေ သတိ သာမံ ဂဟေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ အညေသု ပန ကာရဏေသု ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ **ကတော[1] နု ပုန ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော**တို့ သစေ ဘူမိပ္ပတ္တော, ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ အပ္ပတ္တံ ပန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၂၆ဇ။ **ဃရဒိန္နကာမာဝေ**တို့ ဝသိကရဏပါနကသမုဋ္ဌိတရောဂေ။ **သိတာ-လောဋ္ဌိန်** နဂ်လေန ကသန္တသ ဖာလေ လဂ္ဂမတ္တိကံ ဥဒကေန အာလော-ဋ္ဌေတ္တာ ပါယေတုံ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။

ဥဒ္ဓဂဟဏိကောတို့ ဝိပန္နဂဟဏိကော၊ ကိဏ္ဏေန ဥစ္စာရော နိက္ခမတိတိ အတ္ထော။ **အာမိသခါရန်** သုက္ခောဒနံ ဗျာပေတ္တာ တာယ ဆာရိကာယ ပဋ္ဌရိတံ ခါရောဒကံ။ **မုတ္တဟရိတကန်** ဂေါမုတ္တပရိဘာဝိတံ ဟရိတကံ။ **အာဘိသန္ဓကာယော**တို့ ဥဿန္ဓဒေါသကာ ခယာ။ **အစ္ဆကဋ္ဌိယန်** တက္ကု-လောဒကမက္ခော[2]။ **အကဋုယုသန်** အသိနိဒ္ဓေါ မုဂ္ဂပစိတပါနိယော။ **ကဋုဝ-ကဋုန်** သောဝ ဓောတသိနိဒ္ဓေါ[3]။ **ပဋ္ဌိစ္ဆာဒနိယေနာ**တို့ မံသရသေန။

ဂုဋ္ဌာဒိအနုဇာနနကထာ

၂၇၂။ **သစေ ဘိက္ခဝေ ပက္ကာဒိ မုဂ္ဂါ ဇာယန္တိ**တို့ ပက္ကာ မုဂ္ဂါ သစေပိ ဇာယန္တိ၊ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ။ ပက္ကတ္တာ ဟိ တေ ကပ္ပိယာ ဧဝ။

၁-ကတော ပန (?) ၂-ဘက္ခုလကမန္ဒာ (သျှာ)၊ တက္ခုလောဒကမက္ခော (က)
၃-ထောကံ သိနိဒ္ဓေါ (သျှာ)

၂၇၄။ **အန္ကောဝုဏ္ဏန်** အကပ္ပိယကုဋိယံ ဝုတ္တံ။ **သာမံ ပဏ္ဏန်** ထွေ ယံကိဉ္စိ အာမိသံ ဘိက္ခုနော ပစိတုံ နဝဋ္ဋတိ။ သစေပိသဟ ဥဏ္ဏယာဂုယာ သုလသိ-ပဏ္ဏာနိ ဝါ သိင်ဂေရံ ဝါ လောဏံ ဝါ ပက္ခိပန်၊ တမ္ပိ စာလေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ "ယာဂုံ နိဗ္ဗာပေမိ"တိ ပန စာလေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ လဘိတ္တာပိ ပိဒဟိတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ သစေ ပန မနုဿာ ပိဒဟိတ္တာဝ ဒေန်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ "ဘတ္တံ ဝါ မာ နိဗ္ဗာယတု"တိ ပိဒဟိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ခိရတက္ကာဒိသု ပန သကိုံ ကုထိတေသု အဂ္ဂိုံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုနပါကသ အနုညာတတ္တာ။ **ဥက္ကပိဏ္ဍကာပိ ခါဒန်**တိ ဗိဋ္ဌာလမူသိကဂေါဓာမဂ်သာ ခါဒန်။ **ဒမကာ**တိ ဝိဃာသာဒါ။

၂၇၆။ **တတော နီဟဋန်** ယတ္ထ နိမန်တာ ဘုဇ္ဇန်၊ တတော နီဟဋံ။

၂၇၇။ **ဝနဋ္ဌံ ပေါက္ခရဏ္ဏန်** ဝနေ စေဝ ပဒုမိနိဂ္ဂေ စ ဇာတံ။ **အမိဇ္ဈန်** တရုဏဖလံ၊ ယဿ ဗီဇံ နအက်ုံ ဇနေတိ။ **နိဗ္ဗဋ္ဋဗီဇန်**[1] ဗီဇံ နိဗ္ဗဋ္ဋေတ္တာ[2] အပနေတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗကံ အမ္ဗပနသာဒိ။

၂၇၉။ **ဒုရောပယော ဝဏ္ဏော**တိ ဒုက္ခေန ရုဟတိ၊ ဒုက္ခေန ပါကတိကော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဒုပ္ပရိဟာရံ သတ္ထန်** သမ္ဘာဝေ ဒုက္ခေန သတ္ထံ ပရိ-ဟရေယ္ယုံ။ **သတ္ထကမ္မံ ဝါ ဝတ္ထိကမ္မံ ဝါ**တိ ယထာပရိစ္ဆိန္နေ ဩကာသေ ယေန ကေနစိ သတ္ထေန ဝါ ဘူစိယာ ဝါ ကဏ္ဏကေန ဝါ သတ္ထိကာယ ဝါ ပါသာဏသက္ခလိကာယ ဝါ နခေန ဝါ ဆိန္ဒနံ ဝါ ဖာလနံ ဝါ ဝိဗ္ဗနံ ဝါ လေခနံ ဝါ နကာတဗ္ဗံ၊ သမ္ဘံ ဟေတံ သတ္ထကမ္မမေဝ ဟောတိ။ ယေန ကေနစိ ပန စမ္မေန ဝါ ဝတ္ထေန ဝါ ဝတ္ထိပိဋ္ဌံ နကာတဗ္ဗံ၊ သမ္ဘံ ဟေတံ ဝတ္ထိကမ္မမေဝ ဟောတိ။ ထွေ စ **သမ္ဘာဝေ သာမန္တာ ဒွဂ်ုလာ**တိ ဇုဒံ သတ္ထကမ္မံယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဝတ္ထိကမ္မံ ပန သမ္ဘာဝေယေဝ ပဋိက္ခိတ္တံ။ တတ္ထ ပန ခါရံ အာဒါတုံ ယေန ကေနစိ ရဇ္ဇုကေန ဝါ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယဒိ တေန ဆိဇ္ဇတိ၊ သုဋ္ဌိန္ဒ်ံ။ အဏ္ဏဝုမ္ဘိရောဂေပိ သတ္ထကမ္မံ နဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ အဏ္ဏံ ဖာလေတ္တာ ဗီဇာနိ ဥဒ္ဓရိတ္တာ "အရောဂံ ကရိဿာမိ"တိ နကတ္တဗ္ဗံ။ အဂ္ဂိတာပနဘေသဇ္ဇာ-လိမ္ဗနေသု ပန ပဋိက္ခေပေါ နတ္ထိ။ ဝစ္ဆမဂ္ဂေ ဘေသဇ္ဇမက္ခိတာ[3] အာဒါနဝဋ္ဋိ ဝါ ဝေဋ္ဌနာဋ္ဌိကာ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ ယာယ ခါရကမ္မံ ဝါ ကရောန်၊ တေလံ ဝါ ပဝေသေန်။

၁-နိဗ္ဗတ္တဗီဇန်(က) ၂-နိဗ္ဗတ္တေတ္တာ(က) ၃-ဘေသဇ္ဇမက္ခိကာ(က)

၂၈၀။ **ပဝတ္တမံသန္တိ** မတသ မံသံ။ **မာယာတောတိ** တံဒ်ဝသံ နဲ့ လဗ္ဘာ ကေနစ် ကိုဋ္ဌ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ။ **ပေါတ္ထနိကန္တိ** မံသဆ္ဆေဒနသတ္ထကံ ဝုစ္စတိ။ **ကိုဋ္ဌမာယာတိ** ကိုမ္ပ ဣမာယ။ **နဘဝေါ ဥဿဟတီတိ** နဘဝေါ သက္ကောတိ။ **ယတ္ထ ဟိ နာမာတိ** ယသ္မာ နာမ။ **ပဋိဝေဓေ့ဟိ** ဝိမံသိ၊ ပဋိပုစ္ဆိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အပ္ပဋိဝေဓ့ဟိတ္ထာတိ** အပ္ပဋိပုစ္ဆိတ္ထာ။ သစေ ပန "အသုကမံသ"န္တိ ဇာနာတိ၊ ပဋိပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ အဇာနန္တေန ပန ပုစ္ဆိတ္ထာဝ ခါဒိတမ္ဗံ။

ဟတ္ထိမံသာဒိပဋိဂ္ဂဟကထာ

၂၈၁။ **သုနခမံသန္တိ** ဣဒ္ဓေ အရညကောကာ နာမ သုနခသဒိသာ ဟောန္တိ၊ တေသံ မံသံ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန ဂါမသုနခိယာ ဝါ ကောကေန ကောက-သုနခိယာ ဝါ ဂါမသုနခေန သံယောဂါ ဥပ္ပဇ္ဇေါ၊ တသ မံသံ နဲ့ ဝဋ္ဋတိ၊ သော ဟိ ဥဘယံ ဘဇတိတိ။ **အဟိမံသန္တိ** ကဿစိ အပါဒကဿ ဒိဃ-ဇာတိကဿ မံသံ နဲ့ ဝဋ္ဋတိ။ **သီဟမံသာဒိနိ** ပါကဋာနေဝ။

ဣဒ္ဓေ စ မနုဿမံသံ သဇာတိတာယ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ဟတ္ထိအဿမံသံ ရာဇဂ်-တာယ၊ သုနခမံသဉ္စ အဟိမံသဉ္စ ပဋိက္ကုလတာယ၊ သီဟမံသာဒိနိ ပဉ္စ အတ္တနော အနုပဒ္ဒဝတ္ထာယတိ။ ဣမေသံ မနုဿာဒိနံ ဒဿန္ဒ် မံသမ္ပိ အဋ္ဌိ လောဟိတမ္ပိ စမ္မမ္ပိ လောမမ္ပိ သမ္ဗ် နဲ့ ဝဋ္ဋတိ၊ ယံကိုဋ္ဌ ဥတ္တာ ဝါ အဥတ္တာ ဝါ ခါဒန္တဿ အာပတ္တိယေဝ။ ယဒါ ဇာနာတိ၊ တဒါ ဒေသေတဗ္ဗာ။ "အပုစ္ဆိတ္ထာ ခါဒိဿာမိ"တိ ဂဏ္ဍတော ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ "ပုစ္ဆိတ္ထာ ခါဒိဿာမိ"တိ ဂဏ္ဍတော အနာပတ္တိ။ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ပန ဇာနိတ္ထာ ခါဒန္တဿေဝ အာပတ္တိ၊ ပစ္ဆာ ဇာနန္တော အာပတ္တိယာ နဲ့ ကာရေတဗ္ဗောတိ။

ယာဂုမရုဂေါဠကာဒိကထာ

၂၈၂။ **ကေဘ္ဘကောတိ** ဧကေကော၊ နတ္ထိ မေ ဒုတိယောတိ အတ္ထော။ **ပဟုတံ ယာဂုဉ္စ မရုဂေါဠကဉ္စ ပဋိယာဒါပေတ္ထာ**တိ သော ကိရ သတ-သဟဿံ ဝယံ ကတ္ဝာ ပဋိယာဒါပေသိ။ အနုမောဒနာဂါထာပရိယောသာနေ "ပဘ္ဘယတံ ဣစ္ဆာ"န္တိ ပဒါနံ "အလမေဝ ဒါတု"န္တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓေါ။ သစေ ပန ပတ္ထယတာ ဣစ္ဆတာတိ ပါဌော အတ္ထိ၊ သောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။

၂၈၃။ **ဘောဇ္ဇယာဂုန္တိ** ယာ ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ **ယဒ္ဓေနာ**တိ ယံ အာဒိ ကတ္ဝာ။ **သဂ္ဂါ တေ အာရုဠ္ဌာ**တိ သဂ္ဂနိမ္ဗတ္တကပုညံ ဥပစိတန္တိ အတ္ထော။

ယထာမ္ဘော ကာရေတမ္ဘောတိ ပရမ္ပရဘောဇနေန ကာရေတမ္ဘော။ ဘောဇ္ဇ-ယာဂုယာ ဟိ ပဝါရဏာ ဟောတီတိ။

၂၀၄။ **နာဟံ တံ ကစ္စာနာ**တိ တသ္မိं ကိရ အဝသိဋ္ဌဂုဠ္ဠေ ဒေဝတာ သုခုမောဇံ ပက္ခိပိ သု၊ သာ အညေသံ ပရိဏာမံ နဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဂိလာနဿ** ဂုဠ္ဠန္တိ တဿာရ္ဘပေန ဗျာဓိနာ ဂိလာနဿ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဂုဠ္ဠံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။

ပါဠိလိဂါမဝတ္ထုကထာ

၂၀၅။ **သမ္ဘသန္ဓိရိန္တိ** ယထာ သမ္ဘံ သန္ဓတံ ဟောတိ၊ ဧဝံ။

၂၀၆။ **သုနိဝေသကာရာ**တိ သုနိဝေါ စ ဝဿကာရော စ ဒွေ ဗြာဟ္မဏာ မဂဓရညော မဟာမတ္တာ မဟာမစ္စာ။ **ဝဇ္ဇိနံ ပဋိမဟာယာ**တိ ဝဇ္ဇိရာဇ-ကုလာနံ အာယမုခပစ္ဆိန္ဒနတ္ထံ။ **ဝတ္ထူနိ**တိ ဃရဝတ္ထူနိ။ **စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုန္တိ** တာ ကိရ ဒေဝတာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာပါဌကာနံ သရီရေ အဓိမုစ္စိတ္တာ ဧဝံ စိတ္တာနိ နာမေန္တိ၊ ကသ္မာ? အမှာကံ ယထာနုရူပံ သက္ကာရံ ကရိဿန္တိတိ အတ္ထော။ **တာဝတိံသေဟိ**တိ လောကေ ကိရ သက္ကံ ဒေဝ-ရာဇာနံ ဝိဿကမ္မဿ ဥပါဒါယ တာဝတိံသာ ပဏ္ဍိတာတိ သဒ္ဒေါ အဇ္ဈုဂ္ဂတော၊ တေနေဝါဟ တာဝတိံသေဟိတိ၊ တာဝတိံသေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတ္တာ ဝိယ မာပေန္တိတိ အတ္ထော။ **ယာဝတာ အရိယံ အာယတနန္တိ** ယတ္တကံ အရိယ-မနုဿာနံ ဩသရဏဋ္ဌာနံ နာမ အတ္ထိ။ **ယာဝတာ ဝဏိပ္ပထော**တိ ယတ္တကံ ဝါဏိဇာနံ အာဘတဘဏ္ဍသ ရာသိဝသေနေဝ ကယဝိက္ကယဋ္ဌာနံ နာမ အတ္ထိ။ **ဣဒံ အဂ္ဂနဂရန္တိ** တေသံ အရိယာယတနဝဏိပ္ပထာနံ ဣဒံ အဂ္ဂနဂရံ ဘဝိဿတိ။ **ပုဋဘေဒနန္တိ** ပုဋဘေဒနဋ္ဌာနံ၊ မောစနဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဂ္ဂိတော ဝါ**တိအာဒိသု သမုစ္စယတ္ထော ဝါသဒ္ဒေါ။ တတ္ထ ဟိ ကေသ ကောဋ္ဌာသသ အဂ္ဂိတော, ကေသ ဥဒကတော, ကေသ အဇ္ဈန္ဓရတော အညမည-ဘေဒါ အန္ဓရာယော ဘဝိဿတိ။ **ဥဋ္ဌေ**ဒန္တိ ပါရဂမနတ္ထာယ အာဏိယော အာကောဋ္ဌေတ္တာ ကတံ။ **ကုလ**န္တိ ဝလ္လိအာဒိဟိ ဗန္ဓိတ္တာ ကတံ။

အဏ္ဏဝန္တိ သမ္ဘန္တိမေန ပရိဏ္ဍေဒေန ယောဇနမတ္တံ ဂမ္ဘီရဿ စ ပုထုလဿ စ ဥဒကဋ္ဌာနသ္သေတံ အဓိဝစနံ။ **သရ**န္တိ ဋ္ဌ နဒီ အဓိပ္ပေတာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—

ယေ ဂမ္ဘီရံ ဝိတ္ထတံ[1] တဏှာသရံ တရန္တိ၊ တေ အရိယမဂ္ဂသင်္ခါတံ သေတုံ ကတ္တာန ဝိသဇ္ဇ ပလ္လလာနိ အနာမသိတ္တာဝ ဥဒကဘရိတာနိ နိန္နဋ္ဌာနာနိ၊ အယံ ပန ဣဒံ အပ္ပမတ္တကံ ဥဒကံ ဥတ္တရိတုကာမောပိ ကုလ္လံ ဟိ ပရိဇနော ဗန္ဓတိ၊ ဗုဒ္ဓါ ပန ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ ဝိနာ ဧဝ ကုလ္လေန တိဏ္ဏာ မေဓာဝိနော ဇနာတိ။

၂၇၇။ **အနုမောဒတိ** အဗုဒ္ဓေနေန။ **သန္ဓာဝိတန္တိ** ဘဝတော ဘဝံ ဂမနဝသေန သန္ဓာဝိတံ။ **သံသရိတန္တိ** ပုနပ္ပုနံ ဂမနဝသေန သံသရိတံ။ **မမ ဥဗ္ဘေ ဝုတ္ထာကဥ္ဇာ**တိ မယာ စ တုမှေဟိ စ။ အထ ဝါ **သန္ဓာဝိတံ သံသရိတန္တိ** သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ မမ ဥဗ္ဘေ ဝုတ္ထာကဥ္ဇ အဟောသိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **သံသိတန္တိ** သံသရိတံ။ **ဘဝနေတ္တိ သမူဟတာ**တိ ဘဝတော ဘဝဂမနာ သန္ဓာဝနာ တဏှာရဇ္ဇု သုဋ္ဌု ဟတာ ဆိန္နာ အပ္ပဝတ္တိကတာ။

၂၇၉။ **နိလာ**တိ ဣဒံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကံ။ **နိလဝဏ္ဏာ**တိအာဒိ တသ္မေ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ။ တတ္ထ နီ တေသံ ပကတိဝဏ္ဏာ နီလာ၊ နီလဝိလေပနာနံ ဝိစိတ္တတာဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **ပဒ္ဒိဝနေ**သိတိ ပဟာရေသိ။ **သာဟာရံ ဒဇ္ဇေယ္ယာထာ**တိ သဇနပဒံ ဒဒေယ္ယာထ။ **အင်္ဂုလိ ဖောဋ္ဌေသုန္တိ** အင်္ဂုလိ စာလေသုံ။ **အမ္ဗကာယာ**တိ ဣဏ္ဍိကာယ။ **ဩလောကေထာ**တိ ပဿထ။ **အပလောကေထာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ပဿထ၊ **ဥပသံဟရထာ**တိ ဥပနေထ။ ဣမံ လိဏ္ဍဝိပရိသံ တုမှာကံ စိတ္တေန တာဝတိံသပရိသံ ဟရထ၊ တာဝတိံသသ သမကံ ကတ္တာ ပဿထာတိ အတ္ထော။

သီဟသေနာပတိဝတ္ထုအာဒိကထာ

၂၉၀။ **ဧမ္မသ စ အနုမ္ပံ ဗျာကရောန္တိ**တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တကာရဏာသ အနုကာရဏံ ကထေန္တိ။ **သဟမ္ပိကော ဝါဒါနုဝါဒေါ**တိ အပရေဟိ ဝုတ္တကာရဏေန သကာရဏော ဟုတ္တာ တုမှာကံ ဝါဒေါ ဝိညုဂရဟိတမ္ပိ ကာရဏံ ကောစိ အပ္ပမတ္တကောပိ ကိံ နု အာဂစ္ဆတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ကိံ သဗ္ဗကာရေနာပိ တုမှာကံ ဝါဒေ ဂါရယှကာရဏံ နတ္ထိ"တိ။ **အနုဇ္ဇာတု-ကာမာ**တိ အဘိဘဝိတ္တာ နု အာစိက္ခိတုကာမာ။

၂၉၁။ **အနုဝိစ္စကာ**ရန္တိ[2] အနုဝိဒိတ္တာ စိန္တေတ္တာ တုလယိတ္တာ ကာတမ္ပံ ကရောဟိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥတ္တမနုဿာ**နန္တိ လောကေ ပါကဋာနံ။ **သာဓု**

---

[1]-ဂမ္ဘီရဝိတ္ထတံ (သီ၊ သျာ) [2]-အနုဝိဇ္ဇကာရန္တိ (က)

ဟောတိတိ သုန္ဒရံ ဟောတိ။ **ပဒ္ဒာကံ ပရိဟရေယျုန္တိ** ပဒ္ဒာကံ ဥက္ခိပိတ္တာ နဂရေ ဃောသန္တာ အာဟိဏ္ဍေယျုံ။ ကသ္မာ?"ဧဝံ နော အမှာကံ မဟန္တဘာဝေါ ဘဝိဿတီ"တိ။ **ဩပါနဘူတန္တိ** ပဋိယတ္တဥဒပါနော ဝိယ ဌိတံ။ **ကုလန္တိ** နိဝေသနံ။ **ဒါတဗ္ဗံ မညေယျာသီ**တိ မာ ဒုမေသံ ဒေယျမမ္မံ ဥပစ္ဆိန္ဒိတ္ထ၊ သမ္ပတ္တာနဋ္ဌ ဒါတမ္မမေဝါတိ ဩဝဒတိ။ **ဩကာရော**တိ အဝကာရော လာမကဘာဝေါ။ **သာမုဏ္ဍိကာ**တိ အတ္တနာယေဝ ဥဋ္ဌရိတ္တာ ဂဟိဘာ၊ အသာဝေရဏံ အညေသန္တိ အတ္ထော။ **ဥဋ္ဌိသ ကတ**န္တိ ဥဋ္ဌိသိတ္တာ ကတံ။

၂၉၄။ **ပဋ္ဌိစ္စကမ္မ**န္တိ အတ္တာနံ ပဋ္ဌိစ္စ ကတန္တိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ပဋ္ဌိစ္စကမ္မ**န္တိ နိမိတ္တကမ္မသ္မေတံ အဓိဝစနံ၊ တံ ပဋ္ဌိစ္စကမ္မံ ဇတ္ထ အတ္ထိတိ မံသမ္ပိ ပဋ္ဌိစ္စကမ္မန္တိ ဝုတ္တံ။ ယော ဟိ ဧဝရူပံ မံသံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သောပိ တဿ ကမ္မဿ ဒါယာဒေါ ဟောတိ၊ ဝဓကဿ ဝိယ တဿာပိ ပါဏာ ဃာတကမ္မံ ဟောတိတိ အဓိပ္ပါယော။ **ဇိရိဒ္ဓန္တိ**တိ ဇိရန္တိ၊ အဇ္ဇာစိက္ခန္တာ နဇိရန္တိ၊ အဇ္ဇကွာနဿ အန္တံ နဂ္ဃန္တိတိ အတ္ထော။ **တိကောဋ္ဌိပရိသုဒ္ဓကထာ** သံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တာ။

ကပ္ပိယဘူမိအနုဇာနနကထာ

၂၉၅။ **သကဋပရိဝဋ္ဋ**န္တိ သကဋေဟိ ပရိက္ခေပံ ဝိယ ကတ္တာ အစ္ဆန္တိ။ **ပစ္ဆိမ**န္တိ အဘိလာပမတ္တမေတံ၊ "ယံ သံဃော အာကင်္ခတိ"တိ ဝုတ္တတ္တာ ပန ဓုရဝိဟာရောပိ သမ္ဘဒ္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကမ္မဝါစံ အဝတ္တာ အပလောကနေနာပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **ကာကောရဝသဒ္ဒ**န္တိ တတ္ထ တတ္ထ ပဝိဋ္ဌာနံ အာမိသခါဒနတ္ထာယ အနုပ္ပဝေယေဝ သန္ဓိပတိတာနံ ကာကာနံ ဩရဝသဒ္ဒံ။ **ယသောဇော** နာမ ကပိလသုတ္တပရိယောသာနေ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပဏ္ဍိတ္ခဏ သတာနံ အဂ္ဂပုရိသော။

ဥဿာဝနန္တိကန္တိအာဒိသု ဥဿာဝနန္တိကာ တာဝ ဧဝံ ကတ္တမ္ဘာ။ ယော ထမ္ဘာနံ ဝါ ဥပရိ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ နိခနိတ္တာ ဝိဟာရော ကရိယတိ၊ တဿ ဟေဋ္ဌာ ထမ္ဘပဋ္ဌိစ္ဆကာ ပါသာဏာ ဘူမိဂတိကာ ဧဝ။ ပဌမထမ္ဘံ ပန ပဌမဘိတ္တိပါဒံ ဝါ ပတိဋ္ဌာပေန္တေဟိ ဗဟူဟိ သမ္ဘရိဝါရေတ္တာ "ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမ၊ ကပ္ပိယကုဋိ ကရောမာ"တိ ဝါစံ နိစ္ဆာရေန္တေဟိ မနုဿေသု ဥက္ခိပိတ္တာ ပတိဋ္ဌာပေန္တေသု အာမသိတ္တာ ဝါ သယံ ဥက္ခိပိတ္တာ ဝါ ထမ္ဘော ဝါ ဘိတ္တိပါဒေါ ဝါ ပတိဋ္ဌာပေတမ္ဘော။ ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရိသု ပန "ကပ္ပိယကုဋိ ကပ္ပိယကုဋိ"တိ ဝတ္တာ ပတိဋ္ဌာပေတမ္ဘန္တိ ဝုတ္တံ။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ "သံဃသ္သ ကပ္ပိယကုဋိ အမိဋ္ဌာမိ"တိ ဝုတ္တံ။ တံ ပန အဝတ္တာပိ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တနယေန

ဝုတ္တော ဒေါသော နတ္ထိ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ သာဓာရဏလက္ခဏံ၊ ထမ္ဘပတိဋ္ဌာနဿ ဝစနပရိယောသာနဿ သမကာလံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဟိ အနိဋ္ဌိတေ ဝစနေ ထမ္ဘော ပတိဋ္ဌာတိ၊ အပတိဋ္ဌိတေ ဝါ တသ္မိံ ဝစနံ နိဋ္ဌာတိ၊ အကတာ ဟောတိ ကပ္ပိယကုဋိ။ တေနေဝ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ "ဗဟူဟိ သမ္ဘရိဝါရေတ္ဝာ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အဝသံ ဟိ ဣတ္ထေ ဧကဿပိ ဝစနနိဋ္ဌာနဿ ထမ္ဘပတိဋ္ဌာနဿ ကေတော ဘဝိဿတိ"တိ။

ဣဋ္ဌကသိလာမတ္တိကာကုဋ္ဋိကာသု ပန ကုဋိသု ဟေဋ္ဌာ စယံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဝါ အဗန္ဓိတ္ဝာ ဝါ ကရောန္တု၊ ယတော ပဋ္ဌာယ ဘိတ္တိံ ဥဋ္ဌာပေတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တံ သမ္ဘပဋ္ဌမံ ဣဋ္ဌကံ ဝါ သိလံ ဝါ မတ္တိကာပိဏ္ဍံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ဝုတ္တနယေနေဝ ကပ္ပိယကုဋိ ကာတမ္ဗာ။ ဣဋ္ဌကာဒယော ဟိ ဘိတ္တိယာ ပဋ္ဌမိဋ္ဌကာဒိနံ ဟေဋ္ဌာ နဝ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ထမ္ဘာ ပန ဥပရိ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋန္တိ။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ "ထမ္ဘေဟိ ကရိယမာနေ စတူသု ကောဏေသု စတ္တာရော ထမ္ဘာ ဣဋ္ဌကာဒိကုဋ္ဋေ စတူသု ကောဏေသု ဒွေ တိယော ဣဋ္ဌကာ အဓိဋ္ဌာတမ္ဗာ"တိ ဝုတ္တံ။ တထာ ပန အကတာယပိ ဒေါသော နတ္ထိ၊ အဋ္ဌကထာသု ဟိ ဝုတ္တမေဝ ပမာဏံ။

ဂေါနိသာဒိကာ ဒုဝိဓာ အာရာမဂေါနိသာဒိကာ, ဝိဟာရဂေါနိသာဒိ-ကာတိ။ တာသု ယတ္ထ နေဝ အာရာမော, နဿ သေနာသနာနိ ပရိက္ခိတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ အယံ **အာရာမဂေါနိသာဒိကာ** နာမ။ ယတ္ထ သေနာသနာနိ သမ္ဘာနိ ဝါ ကေစ္စာနိ ဝါ ပရိက္ခိတ္တာနိ၊ အာရာမော အပရိက္ခိတ္တော၊ အယံ **ဝိဟာရ-ဂေါနိသာဒိကာ** နာမ။ ဣတိ ဥဘယတ္ထာပိ အာရာမသ္မိံ အပရိက္ခိတ္တဘာဝေါယေဝ ပမာဏံ။ အာရာမော ပန ဥပဓုပရိက္ခိတ္တောပိ ဗဟုတရံ ပရိက္ခိတ္တောပိ ပရိက္ခိတ္တောယေဝ နာမာတိ ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရိယာဒီသု ဝုတ္တံ။ ဣတ္ထေ ကပ္ပိယကုဋိ လဗ္ဘတိ ဝဋ္ဋတိ။

ဂဟပတိတိ မနုဿာ အာဝါသံ ကတ္ဝာ "ကပ္ပိယကုဋိံ ဒေမ၊ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ သော ဂဟပတိ နာမ။ "ကပ္ပိယကုဋိံ ကာတုံ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တောပိ ဝဋ္ဋတိ-ယေဝ။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ပန "ယသ္မာ ဘိက္ခူ ဌပေတ္ဝာ သေသသဟဓမ္မိကာနံ သဗ္ဗေသဉ္စ ဒေဝမနုဿာနံ ဟတ္ထတော ပဋိဂ္ဂဟော စ သန္ဓိမိ စ အနုဇာဝုတ္ထဉ္စ တေသံ သန္တကံ ဘိက္ခုဿ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ တေသံ ဂေဟာနိ ဝါ တေဟိ ဒိန္နာ ကပ္ပိယကုဋိ ဝါ ဂဟပတိတိ ဝုစ္စတိ"တိ ဝုတ္တံ။ ပုနပိ ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုသံဃဿ ဝိဟာရံ ဌပေတ္ဝာ ဘိက္ခုနုပဿယော ဝါ အာရာမိကာနံ ဝါ တိတ္ထိယာနံ ဝါ ဒေဝတာနံ ဝါ နာဂါနံ ဝါ အပိ ဗြဟ္မာနံ ဝိမာနံ ကပ္ပိယကုဋိ ဟောတိ"တိ၊ တံ သုဝုတ္တံ၊

သံဃသန္တကမေဝ ဟိ ဘိက္ခုသန္တကံ ဝါ ဂေဟံ ဂဟပတိကုဋုံကာ နာ ဟောတိ။ **သမ္မုတိကာ** နာမ ကမ္မဝါစံ သာဝေတ္မာ ကတာတိ။

ယံ ဣမာသု စတူသု ကပ္ပိယဘူမီသု ဝုတ္တံ အာမိသံ၊ တံ သဗ္ဗံ အန္တောဝုတ္ထသင်္ခ်ံ နာ ဂစ္ဆတိ။ ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ အန္တောဝုတ္ထအန္တောပက္ကမောစနတ္ထံ ဟိ ကပ္ပိယကုဋိယော အနုညာတာ။ ယံ ပန အကပ္ပိယဘူမိယံ သဟသေယ္ယပ္ပ-ဟောနကေ ဂေဟေ ဝုတ္ထံ သံဃိကံ ဝါ ပုဂ္ဂလိကံ ဝါ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ သန္တကံ ဂေရတ္ထမ္ပိ ဌပိတံ၊ တံ အန္တောဝုတ္ထံ၊ တတ္ထ ပက္ကဉ္စ အန္တောပက္ကံ နာမ ဟောတိ၊ တေ နာ ကပ္ပတိ။ သတ္ထာဟကာလိကံ ပန ယာဝဇီဝိကဉ္စ ဝဋ္ဋတိ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—သာမဏေရော ဘိက္ခုဿ တဏ္ဍုလာဒိကံ အာမိသံ အာဟရိတ္မာ ကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိပိတ္မာ ပုနဒိဝသေ ပစိတ္မာ ဒေတိ၊ အန္တောဝုတ္ထံ နာ ဟောတိ။ တတ္ထ အကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိတ္တသပ္ပိအာဒိသု ယံကိဉ္စိ ပက္ခိပိတ္မာ ဒေတိ၊ မုခသန္ဓိမိ နာမ ဟောတိ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန "အန္တောဝုတ္ထံ ဟောတိ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ နာမမတ္တမေဝ နာနာကရဏံ။ ဘိက္ခု အကပ္ပိယကုဋိယံ ဌပိတသပ္ပိဉ္စ ယာဝဇီဝိကပဏ္ဏဉ္စ ကေတော ပစိတ္မာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သတ္ထာဟံ နိရာမိသံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အာမိသသံသဋ္ဌံ ကတ္မာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အန္တောဝုတ္ထဉ္ဘေ သာမံပါကဉ္စ ဟောတိ။ ဒေတေနုပါယေန သဗ္ဗသံသဋ္ဌါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣမာ ပန ကပ္ပိယကုဋိယော ကဒါ ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောန္တိ? ဥဿာဝ-နန္တိကာ တာဝ ယာ ထမ္ဘာနံ ဥပရိ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ နိခဏိတ္မာ ကတာ၊ သာ သမ္ဗေသု ထမ္ဘေသု စ ဘိတ္တိပါဒေသု စ အပနီတေသု ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောတိ။ သစေ ပန ထမ္ဘေ ဝါ ဘိတ္တိပါဒေ ဝါ ပရိဝတ္တေန္တိ၊ ယော ယော ဌိတော၊ တတ္ထ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာတိ။ သမ္ဗေသုပိ ပရိဝတ္တိတေသု အဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။ ဣဋ္ဌကာဒီဟိ ကတာ စယသ ဥပရိ ဘိတ္တိအတ္ထာယ ဌပိတံ ဣဋ္ဌကံ ဝါ သိလံ ဝါ မတ္တိကာပိဏ္ဍံ ဝါ အာဒိ"ကတ္မာ ဝိနာသိတကာလေ ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောတိ။ ယေဟိ ပန ဣဋ္ဌကာဒီဟိ အဓိဋ္ဌိတာ၊ တေသု အပနီတေသုပိ တဒညာသု ပတိဋ္ဌိတာသု အဇဟိတဝတ္ထုကာဝ ဟောတိ။

ဂေါနိသာဒိကာ ပါကာရာဒီဟိ ပရိက္ခေပေ ကတေ ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောတိ။ ပုန တသ္မိံ အာရာမေ ကပ္ပိယကုဋိ လဗ္ဘတိ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ပုနပိ ပါကာရာဒယော တတ္ထ တတ္ထ ခဏ္ဍာ ဟောန္တိ၊ တတော တတော ဂါဝေါ ပဝိသန္တိ၊ ပုန ကပ္ပိယကုဋိ ဟောတိ။ ဣတရာ ပန ဒွေ ဂေါပါနသီမတ္တံ

ဌပေတွာ သမ္ဘတ္ပိ ဆဒနေ ဝိနဋ္ဌေ ဇဟိတဝတ္ထုကာ ဟောန္တိ။ သစေ ဂေါပါနသိနံ ဥပရိ ကေမ္ပိ ပက္ခိပါသကမဏ္ဍလံ အတ္ထိ၊ ရက္ခတိ။

ယတြ ပနိမာ စတသောပိ ကပ္ပိယဘူမိယော နတ္ထိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာတဗ္ဗံ? အနုပသမ္ပန္နသ ဒတ္ဝာ တသ သန္တကံ ကတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—ကရဝိကတိသတ္ထေရော ကိရ ဝိနယဓရပါမောက္ခော မဟာသီဝတ္ထေရသ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သော ဒီပါလောကေန သပ္ပိကုမ္ဘံ ပဿိတ္ဝာ ''ဘန္တေ ကိမေတ''န္တိ ပုစ္ဆိ။ ထေရော "အာဝုသော ဂါမတော သပ္ပိကုမ္ဘော အာဘတော လူခဒိဝသေ သပ္ပိနာ ဘုဉ္ဇနတ္ထာယာ"တိ အာဟ။ တတော နံ တိသတ္ထေရော "နံ ဝဋ္ဋတိ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ ထေရော ပုနဒိဝသေ ပမုခေ နိက္ခိပါပေသိ။ တိသတ္ထေရော ပုန ကေဒိဝသေ အာဂတော တံ ဒိသ္ဝာ တထေဝ ပုစ္ဆိတ္ဝာ "ဘန္တေ သဟသေယ္ယုပဂေါနကဋ္ဌာနေ ဌပေတုံ နံ ဝဋ္ဋတိ"တိ အာဟ။ ထေရော ပုနဒိဝသေ ဗဟိ နီဟရာပေတ္ဝာ နိက္ခိပါပေသိ၊ တံ စောရာ ဟရိံသု။ သော ပုန ကေဒိဝသံ အာဂတံ တိသတ္ထေရံ အာဟ "အာဝုသော တယာ 'နံ ဝဋ္ဋတိ'တိ ဝုတ္တော သော ကုမ္ဘော ဗဟိ နိက္ခိတ္တော၊ စောရေဟိ အဝဟတော''တိ။ တတော နံ တိသတ္ထေရော အာဟ ''နနု ဘန္တေ အနုပ-သမ္ပန္နသ ဒါတဗ္ဗော အသ၊ အနုပသမ္ပန္နသ ဟိ ဒတ္ဝာ တသ သန္တကံ ကတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ''တိ။

၂ဧ၆။ **မေဏ္ဍကဝတ္ထု** ဥတ္တာနမေဝ။ အပိ စေတ္ထ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍ ဂေါရသေ**တိ ဇုမေ ပဏ္ဍ ဂေါရသေ ဝိသုံ ပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။ **ပါထေယ္ယံ ပရိယေသိတုန္တိ** ဣတ္ထ သစေ ကေစိ သယမေဝ ဥတ္ဝာ ဒေန္တိ၊ ဇုစ္ဆေတံ ကုသလံ။ နော စေ ဒေန္တိ၊ ဥတ္တိပဝါရိတ-ဋ္ဌာနတော ဝါ ဘိက္ခာစာရဝတ္ထေန ဝါ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ တထာ အလဘန္တေန အညာတိကအပဝါရိတဋ္ဌာနတော ယာစိတ္ဝာပိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ကေဒိဝသေန ဂမနီယေ မဂ္ဂေ ကေဘတ္တတ္ထာယ ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ ဒိဝေ အဋ္ဌိနေ ယတ္တကေန ကန္တာရံ နိတ္ထရတိ၊ တတ္တကံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။

ကေဏိယဇဋိလဝတ္ထုကထာ

၃၀၀။ **ကာဇေဟိ ဂါဟာပေတ္ဝာ**တိ ပဏ္ဍိတ ကာဇသတေဟိ သုသခ်ံတသ ဗဒရပါနသ ကုဋ္ဌသဟသံ ဂါဟာပေတ္ဝာ။ **တေသ္မိံ နိဒါနေ တေသ္မိံ ပကရဏေ ဓမ္မိံ ကထံ ကတ္ဝာ**တိ "သာဓု ဘိက္ခဝေ ပါနံ အပိဝန္တာ သမဏသ

ဂေါတမသ သာဝကာ ပစ္စယဗာဟုလိကာတိ ဝါဒံ နဲ ဥပ္ပါဒယိတ္ထ၊ မယိ စ ဂါရဝံ အကတ္ထ၊ မမ စ တုမ္ဟေသု ဂါရဝံ ဇနယိတ္ထ၊ ဣတိ ဝေါ အဟံ ဣမိနာ ကာရဏေန သုဋ္ဌု ပသန္နောတိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မိ ကထံ ကတ္ဝာ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ ပါနာနိ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အမ္မပါနန္တိ** အာမေဟိ ဝါ ပက္ကေဟိ ဝါ အမ္မေဟိ ကတပါနံ။ တတ္ထ အာမေဟိ ကရောန္တေန အမ္မတရဏာနိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဥဒကေ ပက္ခိပိတ္ဝာ အာတပေ အာဒိစ္စပါကေန ပစိတ္ဝာ ပရိသာဝေတ္ဝာ တဒဟုပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတေဟိ မဒုသက္ကရကပ္ပ[1]ရာဒီဟိ ယောဇေတ္ဝာ ကာတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ကတံ ပုရေဘတ္တမေव ကပ္ပတိ၊ အနုပသမ္ပန္နေဟိ ကတံ လဘိတ္ဝာ ပန ပုရေဘတ္တံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ ပုရေဘတ္တံ သာမိသပရိဘောဂေနာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ နိရာမိသပရိဘောဂေန ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဧသ နယော သဗ္ဗပါနေသု။

တေသု ပန **ဇမ္ဗုပါနန္တိ** ဇမ္ဗုဖလေဟိ ကတပါနံ။ **စောစပါနန္တိ** အဋ္ဌိကေဟိ ကဒလိဖလေဟိ ကတပါနံ။ **မောစပါနန္တိ** အနဋ္ဌိကေဟိ ကဒလိဖလေဟိ ကတပါနံ။ **မဒုကပါနန္တိ**[2] မဒုကာနံ ဇာတိရသေန ကတပါနံ။ တံ ပန ဥဒက-သမ္ဖိန္နံ ဝဋ္ဋတိ၊ သုဒ္ဓံ နဲ ဝဋ္ဋတိ။ **မုဒ္ဒိကပါနန္တိ** မုဒ္ဒိကာ ဥဒကေ မဒ္ဒိတ္ဝာ အမ္မပါနံ ဝိယ ကတပါနံ။ **သာလူကပါနန္တိ** ရတ္တုပ္ပလနီလုပ္ပလာဒီနံ သာလူကေ မဒ္ဒိတ္ဝာ ကတပါနံ။ **ဖာရုသကပါနန္တိ** ဖာရုသကဖလေဟိ အမ္မပါနံ ဝိယ ကတပါနံ။ ဣမာနိ အဋ္ဌ ပါနာနိ သီတာနိပိ အာဒိစ္စပါကာနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ အဂ္ဂိပါကာနိ နဲ ဝဋ္ဋန္တိ။ **ဥေဖလရသန္တိ** သတ္တုနံ့ မညာနံ ဖလရသံ။ **ဒုဘရသန္တိ** ပက္ကဒုဘရသံ။ ယာဝကာလိကပတ္တာနံ ဟိ ပုရေဘတ္တံယေဝ ရသော ကပ္ပတိ၊ ယာဝဇီဝိကာနံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဌပိတသပ္ပိအာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ပက္ကာနံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတိ။ သစေ ပန သုဒ္ဓဥဒကေန ပစတိ၊ ယာဝဇီဝမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ခီရာဒီဟိ ပန သဒ္ဓိံ ပစိတုံ နဲ ဝဋ္ဋတိ။ အညေဟိ ပက္ကမ္ပိ ဒုဘရသသင်္ခေမေဝ ဂစ္ဆတိ။ကုရုန္ဒိယံ ပန "ယာဝကာလိကပတ္တာ-နမ္ပိ သီတောဒကေန မဒ္ဒိတ္ဝာ ကတရသော ဝါ အာဒိစ္စပါကော ဝါ ဝဋ္ဋတိ"တိ ဝုတ္တံ။ **ဌပေတ္ဝာ မဒုကပုပ္ဖရသန္တိ** ဣဒ္ဓေ မဒုကပုပ္ဖရသော အဂ္ဂိပါကော ဝါ ဟောတု အာဒိစ္စပါကော ဝါ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ နဲ ဝဋ္ဋတိ။ ပုရေဘတ္တမ္ပိ ယံ ပါနံ ဂဟေတ္ဝာ မဇ္ဇံ ကရောန္တိ၊ သော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ နဲ ဝဋ္ဋတိ။ မဒုကပုပ္ဖံ ပန အလ္လံ ဝါ သုက္ခံ ဝါ ဘဇ္ဇိတံ ဝါ တေန ကတဖာဏိတံ ဝါ ယတော ပဋ္ဌာယ မဇ္ဇံ နဲ ကရောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ ပုရေဘတ္တံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥစ္ဆုရသော နိကသဋ္ဌော ပစ္ဆာဘတ္တံ

---

[1]-မဒုပါနန္တိ (သီ)

ဝန္ဒတိ။ ဣတိ ပါနာနိ အနုဇာနန္တေန ဣမေပိ စတ္တာရော ရသာ အနုညာတာတိ။ **အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါ ယညာ**တိအာဒီသု အဂ္ဂိဟုတံ သေဋ္ဌံ၊ အဂ္ဂိဟုတံ မုခန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ရောဇမလ္လာဒိဝတ္ထုကထာ

၃၀၁။ ရောဇဝတ္ထု ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ တတ္ထ **သက်ရံ အကံသူ**တိ ကတိကံ အကံသု။ **ဥဒ္ဒာရံ ခေါ တေ ဣဒန္တိ** သုန္ဒရံ ခေါ တေ ဣဒံ။ **နာဟံ ဘန္တေ အာနန္ဒ ဗဟုကတောတိ** နာဟံ ဗုဒ္ဓါဒိဂတပသာဒဗဟုမာနေန ဣဓေဝဂတောတိ ဒသေတိ။ **သဗ္ဗဥ္ဇ ဒုဂ္ဂန္တိ** သပ္ပိအာဒီဟိ ပက္ကံ ဝါ အပက္ကံ ဝါ ယံကိဉ္စိ ဒုဂ်ံ။ **ဝိဋ္ဌခါဒနီယန္တိ** ဝိဋ္ဌမယံ ခါဒနီယံ။ ရောဇော ကိရ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ သတသဟဿံ ဝယံ ကတ္တာ ပဋ္ဌိယာဒါပေသိ။

၃၀၂။ **မဒ္ဒုကာ**တိ မဒုရဝစနာ။ **ပဋ္ဌိဘာနေယ္ယကာ**တိ သကေ သိပ္ပေ ပဋ္ဌိဘာနသမ္ပန္နာ။ **ဒကွာ**တိ ဆေကာ အနလသာ ဝါ။ **ပရိယောဒါတသိပ္ပါ**တိ နိဒ္ဒေါသသိပ္ပါ။ **နာဠိယာဝါပကေနာ**တိ နာဠိယာ စ အာဝါပကေန စ။ အာဝါပကော နာမ ယတ္ထ လဗ္ဘံ လဗ္ဘံ အာဝပန္တိ၊ ပက္ခိပန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နစ ဘိက္ခဝေ နဟာပိတပုဗ္ဗေန ခုရဘဏ္ဍန္တိ** ဣဒေ ဂဟေတ္တာ ပရိဟရိတုမေဝ နဝဋ္ဋတိ၊ အညဿ သန္တကေန ကေသေ ဆေဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ဝေတနံ ဂဟေတ္တာ ဆိန္ဒတိ၊ နဝဋ္ဋတိ။ ယော အနဟာပိတပုဗ္ဗော၊ တဿ ပရိဟရိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ဝါ အညံ ဝါ ဂဟေတ္တာ ကေသေ ဆေဒေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

၃၀၄။ **ဘာဂံ ဒတ္တာ**တိ ဒသမဘာဂံ ဒတ္တာ။ ဣဒံ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပေ ပေါရာဏကစာရိတ္တံ။ တတ္ထ ဒသ ကောဋ္ဌာသေ ကတ္တာ ဧကော ကောဋ္ဌာသော ဘူမိသာမိကာနံ ဒါတဗ္ဗော။

စတုမဟာပဒေသကထာ

၃၀၅။ **ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ဣဒံ နကပ္ပတီ**တိ ဣမေ စတ္တာရော မဟာပဒေသေ ဘဂဝါ ဘိက္ခူနံ နယဂ္ဂဟဏတ္ထာယ အာဟ။ တတ္ထ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရာ သုတ္တံ ဂဟေတ္တာ ပရိမဒ္ဒန္တာ ဣဒံ အဒ္ဒသံသု။ **ဌပေတ္တာ ဣဒ္ဓိဖလရသန္တိ** သတ္တ ဣဒ္ဓိရသာနိ ပဓာနဘတ္တံ နကပ္ပန္တိတိ ပဋ္ဌိကိတ္တာနိ။ တာလနာဠိကေရပနသလဗုဇအလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍပုဿဖလတိပုသဖလဋ္ဌောဋ္ဌကာနိ နဝ မဟာဖလာနိ သဗ္ဗဥ္ဇ အပရဏ္ဏံ ဣဒ္ဓိဂတိကမေဝ။ တံ ကိဉ္စာပိ နပဋ္ဌိကိတ္တံ၊ အထ ခေါ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ။ တတ္ထ ပဓာနဘတ္တံ နကပ္ပတိ။

အဋ္ဌ ပါနာနိ အနုညာတာနိ၊ အဝသေသာနိ ဝေတ္တတိန္တိကိကမာတုလုဂ်-ကပိတ္ထကောသမ္ဗကရမန္ဒာဒိခုဒ္ဒကဖလပါနာနိ အဋ္ဌပါနဂတိကာနေဝ။ တာနိ ကိဉ္စာပိ နု အနုညာတာနိ၊ အထ ခေါ် ကပ္ပိယံ အနုလောမေန္တိ၊ တသ္မာ ကပ္ပန္တိ။ ဌပေတ္ဝာ ဟိ သာနုလောမံ ဓညဖလရသံ အညံ ဖလပါနံ နာမ အကပ္ပိယံ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ ယာမကာလိကံယေဝါတိ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။

ဘဂဝတာ ဆ စီဝရာနိ အနုညာတာနိ။ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ တေသံ အနုလောမာနိ ဒုကူလံ, ပတ္တုဏ္ဏံ, စိနပဋ္ဋံ, သောမာရပဋ္ဋံ, ဋ္ဌဋ္ဌမယိကံ, ဒေဝဒတ္တိယန္တိ အပရာနိ ဆ အနုညာတာနိ။ တတ္ထ **ပတ္တုဏ္ဏန္တိ** ပတ္တုဏ္ဏဒေသေ ပါဏကေဟိ သဉ္ဇာတဝတ္ထုံ။ ဒွေ ပဋ္ဌာ ဒေသနာမေနေဝ ဝုတ္တာ။ တာနိ တိဏိ ကောသေယျသာနုလောမာနိ၊ ဒုကူလံ သာဏသ၊ ဋ္ဌတရာနိ ဒွေ ကပ္ပါသိ-ကဿ ဝါ သဗ္ဗေသံ ဝါ။

ဘဂဝတာ ဧကာဒသ ပတ္တေ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဒွေ ပတ္တာ အနုညာတာ လောဟပတ္တော စေဝ, မတ္တိကာပတ္တော စ။ လောဟထာလကံ, မတ္တိကာ-ထာလကံ, တမ္ဗလောဟထာလကန္တိ တေသံယေဝ အနုလောမာနိ။ ဘဂဝတာ တယော တုမ္ဗာ အနုညာတာ လောဟတုမ္ဗော, ကဋ္ဌတုမ္ဗော, ဖလတုမ္ဗောတိ၊ ကုဏ္ဍိကာ ကဉ္ဇနကော ဥဒကတုမ္ဗောတိ တေသံယေဝ အနုလောမာနိ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန ပါနိယသခ်ပါနိယသရာဝကာနိ ဧတေသံ အနုလောမာနိတိ ဝုတ္တံ။ ပဋိကာ သုကရန္တိန္တိ ဒွေ ကာယဗန္ဓနာနိ အနုညာတာနိ၊ ဒုဿပဋ္ဋေန ရဇ္ဇုကေန စ ကတကာယဗန္ဓနာနိ တေသံ အနုလောမာနိ။ သေတဆ္ဆတ္တံ, ကိလဉ္ဇဆ္ဆတ္တံ, ပဏ္ဏဆ္ဆတ္တန္တိ တိဏိ ဆတ္တာနိ အနုညာတာနိ။ ဧကပဏ္ဏဆ္ဆတ္တံ တေသံယေဝ အနုလောမန္တိ ဋ္ဌမိနာ နယေန ပါဠိဉ္စ အဋ္ဌကထဉ္စ အနုပေက္ခိတ္ဝာ အညာနိပိ ကပ္ပိယာကပ္ပိယာနံ အနုလောမာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ ကပ္ပတိတိအာဒိ သဗ္ဗံ သမ္ပိန္ဓရသံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သစေ ဟိ ဆလ္လိမ္ပိ အနုပနေတ္ဝာ သကလေနေဝ နာဠိကေရဖလေန သဒ္ဓိံ ပါနကံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ၊ နာဠိကေရံ အပနေတ္ဝာ တံ ဝိကာလေပိ ကပ္ပတိ။ ဥပရိ သပ္ပိပိဏ္ဍံ ဌပေတ္ဝာ သီတလပါယာသံ ဒေန္တိ၊ ယံ ပါယာသေန အသံသဋ္ဌံ သပ္ပိ၊ တံ အပနေတ္ဝာ သတ္တာဟံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဗဒ္ဓမဓုဖာဏိတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ တက္ကောလဇာတိဖလာဒီဟိ အလက်ရိတ္ဝာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တိ၊ တာနိ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဓောဝိတ္ဝာ ယာဝဇီဝံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ ယာဂုယံ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဒိန္နသိဂ်ိဝေရာဒီသုပိ တေလာဒီသု ပက္ခိပိတ္ဝာ ဒိန္နလင္ဗိမဓုကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ ယံ ယံ အသမ္ပိန္ဓရသံ ဟောတိ၊ တံ တံ ကေတော ပဋိဂ္ဂဟိတမ္ပိ

ယထာ သုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တထာ ဓောဝိတ္တာ ဝါ တစ္ဆေတ္တာ ဝါ တသ္မ တသ္မ ကာလဝသေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန သမ္ဘိန္နရသံ ဟောတိ သံသဋ္ဌံ၊ နေ ဝဋ္ဋတိ။ ယာဝကာလိကဉ္စိ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သမ္ဘိန္နရသာနိ တီဏိပိ ယာမကာလိကာဒီနိ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ။ ယာမကာလိကံ ဒ္ဝေပိ သတ္တာဟကာလိကာဒီနိ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ။ သတ္တာဟကာလိကမ္ပိ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌံ ယာဝဇီဝိကံ အတ္တနော သဘာဝညေဝ ဥပနေတိ၊ တသ္မာ တေန တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေန သဒ္ဓိံ တဒဟု-ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ယာဝဇီဝိကံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတိ ဒ္ဝိဟပဋိဂ္ဂ-ဟိတေန ဆာဟံ။ တိဟပဋိဂ္ဂဟိတေန ပဏ္ဏာဟံ။ ပ။ သတ္တာဟပဋိဂ္ဂဟိတေန တဒဟေဝ ကပ္ပတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာယေဝ ဟိ "သတ္တာဟကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ယာဝဇီဝိကံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတ"န္တိ အဝတ္တာ "ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတိ"တိ ဝုတ္တံ။

ကာလယာမသတ္တာဟာတိက္ကမေသု စေတ္ထ ဝိကာလဘောဇနသန္ဓိမ်ဘေသဇ္ဇ-သိက္ခာပဒါနံ ဝသေန အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမေသု စ ပန စတူသု ကာလိကေသု ယာဝကာလိကံ ယာမကာလိကန္တိ ဣဒမေဝ ဒ္ဝယံ အန္တောဝုတ္ထကဇ္ဇေဝ သန္ဓိမ်ကာရကဉ္စ ဟောတိ၊ သတ္တာဟကာလိကဉ္စ ယာဝဇီဝိကဉ္စ အကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိပိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သန္ဓိမ်ဒ္ပိ နေ ဇနေတိတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ကထိနက္ခန္ဓက

ကထိနာနုဇာနနကထာ

၃၀၆။ ကထိနက္ခန္ဓကေ **ပါ၀ေယျကာ**တိ ပါ၀ေယျရဋ္ဌ၀ါသိနော။ ပါ၀ေယ္ယံ[1] နာမ ကောသလေသု ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ရဋ္ဌံ၊ တတ္ထ ၀ါသိနောတိ ၀ုတ္တံ ဟောတိ။ ကောသလရညော ကေပိတုကဘာတုနံ ဘဒ္ဒ၀ဂ္ဂိယထေရာနံ ဇေတံ အဓိ၀စနံ။ တေသု သဗ္ဗဇေ္ဌကော အနာ၀ါမိ၊ သဗ္ဗပစ္ဆိမကော သောတာပန္နော၊ ဇေကောပိ အရဟာ ၀ါ ပုထုဇ္ဇနော ၀ါ နတ္ထိ။ **အာရညိကာ**တိ ဓုတင်သမာဒါန-၀သေန အာရညိကာ၊ နာ အရညေ ၀ါသမတ္တေန။ ပိဏ္ဍပါတိကာဒိဘာ၀ေပိ တေသံ ဘေေ၀ နယော၊ သိသ၀သေန စေတံ ၀ုတ္တံ။ ဣမေ ပန တေရသာပိ ဓုတင်ါနိ သမာဒါယေ၀ ၀တ္တန္တိ။ **ဥဒကသင်္ဂေ**တိ ဥဒကေန သင်ဟိတေ ဃဋ္ဋိတေ သံသဋ္ဌေ၊ ထလေ စ နိန္နေ စ ဇေကောဒကီဘူတေတိ အတ္ထော။

ဥဒကစိက္ခလ္လေတိ အက္ကန္တအက္ကန္တဋ္ဌာနေ ဥဒကစိက္ခလ္လော ဥဋ္ဌဟိတ္တာ ယာ၀ အာနိသဒါ ပဟရတိ၊ ဤဒိသေ စိက္ခလ္လေတိ အတ္ထော။ **သြကပုဏ္ဏေဟိ**တိ ဥဒကပုဏ္ဏေဟိ။ တေသံ ကိရ စီ၀ရာနိ ဃနာနိ၊ တေသု ပတိတံ ဥဒကံ နပ္ပ၊ ရတိ၊ ဃနတ္တာ ပုဒ္ဓ၀ဋ္ဌံ[2] ၀ိယ တိဋ္ဌတိ။ တေန ၀ုတ္တံ "သြကပုဏ္ဏေဟိ စီ၀ရေဟိ"တိ။ သြဃပုဏ္ဏေဟိတိပိ ပါဋ္ဌော။

အ၀ိ၀ဒမာနာ ၀ဿံ ၀သိမှာတိ ဣတ္ထ အာ၀ဏ္ဏကဋ္ဌာနေ သေနာသန-ဖာသုတာယ အဘာ၀ေန စ ဘဂ၀တော ဒဿနာလာဘေန ဥက္ကဏ္ဌိတတာယ စ တေ ဘိက္ခူ ဖာသုံ နာ ၀သိ"သု။ တသ္မာ "အ၀ိ၀ဒမာနာ ဖာသုကံ ၀ဿံ ၀သိ-မှာ"တိ နာ၀ေါ၀ုံ။ **ဓမ္မိံ ကထံ ကတ္တာ**တိ ဘဂ၀ါ တေသံ ဘိက္ခူနံ အနုမတဂ္ဂိယ-ကထံ ကထေသိ၊ တေ သဗ္ဗေ၀ိ ကထာ၀ဓိယော သာ၀ေနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတ္တာ နိသိန္နဋ္ဌာနတော ယေ၀ အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္တာ အဂမံသု၊ တံ သန္ဓာယ ၀ုတ္တံ "ဓမ္မိံ ကထံ ကတ္တာ"တိ။ တတော ဘဂ၀ါ "သစေ ကထိနတ္ထာရော ပညတ္တော အဘာ၀ိဿ၊ ဇေတ ဘိက္ခူ ကေ စီ၀ရံ ဌပေတ္တာ သန္ဓရတ္တရေန အာ၀ဇ္ဇန္တာ နာ ဝေ ကိလန္တာ အဿု၊ ကထိနတ္ထာရော စ နာမေသ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ အနုညာတော"တိ စိန္တေတ္တာ ကထိနတ္ထာရံ အနုဇာနိတုကာမော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ၊ အာမန္တေတ္တာ စ ပန **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခ၀ေ**တိအာဒိမာဟ။

---

[1]–ပါဋ္ဌေယ္ယကာတိ ပါဋ္ဌေယျရဋ္ဌ၀ါသိနော။ ပါဋ္ဌေယ္ယံ (သီ) [2]–ပုဒ္ဓဘတ္တံ (က)

တတ္ထ **အတ္ထတကထိနာနံ ဝေါ**တိ နိပါတမတ္တံ ဝေါကာရော၊ အတ္ထတကထိ-နာနန္တိ အတ္ထော။ ဝေဠိ သတိ ပရတော "သော နေသံ ဘဝိဿတီ"တိ ယုဇ္ဇတိ။ အထ ဝါ **ဝေါ**တိ သာမိဝစနမေဝေတံ။ **သော နေသန္တိ** တ္ထေ ပန သော စိဝရုပ္ပါဒေါ ယေ အတ္ထတကထိနာ၊ တေသံ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။

တတ္ထ **အနာမန္တ္တစာရော**တိ ယာဝ ကထိနံ နာ ဥဒ္ဓရိယတိ၊ တာဝ အနာ-မန္တေတ္ဝာ စရဏံ ကပ္ပိဿတိ၊ စာရိတ္တသိက္ခာပဒေန အနာပတ္တိ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။ **အသမာဒါနစာရော**တိ တိစီဝရံ အသမာဒါယ စရဏံ၊ စီဝရဝိပ္ပ-ဝါသော ကပ္ပိဿတီတိ အတ္ထော။ **ဂဏဘောဇနန္တိ** ဂဏဘောဇနမ္ပိ ကပ္ပိဿတိ။ **ယာဝဒတ္ထစီဝရန္တိ** ယာဝတ္တကေန စီဝရေန အတ္ထော၊ တာဝတ္တကံ အနမိဋ္ဌံ အဝိကပ္ပိတံ ကပ္ပိဿတီတိ အတ္ထော။ **ယော စ တတ္ထ စီဝရုပ္ပါဒေါ**တိ တတ္ထ ကထိနတ္ထတသိမာယံ မတကစီဝရံ ဝါ ဟောတု သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဒိန္နံ ဝါ သံဃိကေန တတြုပ္ပါဒေန အာဘတံ ဝါ၊ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ယံ သံဃိကစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ တေသံ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထော။

ဝေဠု ပန ဘိက္ခဝေ ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ တ္ထေ ကထိနတ္ထာရံ ကေ လဘန္တိ၊ ကေ နာ လဘန္တိတိ။ ဂဏနဝသေန တာဝ ပစ္ဆိမကောဋိယာ ပဉ္စ ဇနာ လဘန္တိ၊ ဥဒ္ဓံ သတသဟဿမ္ပိ၊ ပဉ္စန္နံ ဟေဋ္ဌာ နာ လဘန္တိ။ ဝုတ္ထဝဿဝသေန ပုရိမိကာယ ဝဿံ ဥပဂန္ဓာ ပဌမပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ လဘန္တိ၊ ဆိန္နဝဿာ ဝါ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတာ ဝါ နာ လဘန္တိ၊ အညဿိ ဝိဟာရေ ဝုတ္ထဝဿာပိ နာ လဘန္တိတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ၊ ပုရိမိကာယ ဥပဂတာနံ ပန သမ္ဘေ ဂဏပူရကာ ဟောန္တိ၊ အာနိသံသံ နာ လဘန္တိ၊ အာနိသံသော ဇုတရေသံယေဝ ဟောတိ။ သစေ ပုရိမိကာယ ဥပဂတာ စတ္တာရော ဝါ ဟောန္တိ တယော ဝါ ဒ္ဝေ ဝါ ဧကော ဝါ၊ ဇုတရေ ဂဏပူရကေ ကတ္ဝာ ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ။ အထ စတ္တာရော ဘိက္ခူ ဥပဂတာ၊ ဧကော ပရိပုဏ္ဏဝဿော သာမဏေရော၊ သော စေ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဂဏပူရကော စေဝ ဟောတိ အာနိသံသဉ္စ လဘတိ။ တယော ဘိက္ခူ ဒ္ဝေ သာမဏေရာ၊ ဒ္ဝေ ဘိက္ခူ တယော သာမဏေရာ၊ ဧကော ဘိက္ခု စတ္တာရော သာမဏေရာတိ ဇ္ဈောပိ သေဝ နယော။ သစေ ပုရိမိကာယ ဥပဂတာ ကထိနတ္ထာရကုသလာ နာ ဟောန္တိ၊ အတ္ထာရကုသလာ ခန္ဓကဘာဏကထေရာ ပရိယေသိတ္ဝာ အာနေတဗ္ဗာ။ ကမ္မဝါစံ သာဝေတ္ဝာ ကထိနံ အတ္ထရာပေတ္ဝာ ဒါနဉ္စ ဘုဇ္ဇိတ္ဝာ ဂမိဿန္တိ၊ အာနိသံသော ပန ဇုတရေသံယေဝ ဟောတိ။

ကထိန် ကေန ဒိန္ဓ ဝ၄္ဂတိ? ယေန ကေနစိ ဒေဝေန ဝါ မနုဿေန ဝါ ပဏ္ဍိတေန ဝါ သဟမမ္မိကာနံ အညတရေန ဒိန္ဓ ဝ၄္ဂတိ။ ကထိနဒါယကဿ ဝတ္တံ အတ္ထိ၊ သစေ သော တံ အဇာနန္တော ပုစ္ဆတိ "ဘန္တေ ကထံ ကထိနံ ဒါတဗ္ဗ"န္တိ၊ တဿ ဧဝံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ "တိက္ခိတ္တုံ စီဝရာနံ အညတရပ္ပဟောနကံ သူရိယုဂ္ဂမနသမယေ ဝတ္ထုံ 'ကထိနစီဝရံ ဒေမာ'တိ ဒါတုံ ဝ၄္ဂတိ၊ တဿ ပရိကမ္မတ္ထံ တ္ထေကာ နာမ သူစိယော, ဇ္ဇေကံ သုတ္တံ, ဇ္ဇေကံ ရဇနံ, ပရိကမ္မံ ကရောန္တောနံ ဇ္ဇေကာနံ ဘိက္ခူနံ ယာဂုဘတ္တာဒိ ဒါတုံ ဝ၄္ဂတိ"တိ။

ကထိနတ္ထာရကေနာပိ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပန္နံ ကထိနံ အတ္ထရန္တေန ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တန္တဝါယဂေဟတော ဟိ အာဘတသန္တာနေနေဝ ခလိမက္ခိတသာ၄္ဂကော နု ဝ၄္ဂတိ၊ မလိနသာ၄္ဂကောပိ နု ဝ၄္ဂတိ၊ တသ္မာ ကထိနတ္ထာရသံသာ၄္ဂကံ လဘိတ္တာ သုဒ္ဓ ဓောဝိတ္တာ သူစိအာဒိနိ စီဝရကမ္မ||ပကရဏာနိ သဇ္ဇေတ္တာ ဗဟူဟိ ဘိက္ခူ||ဟိ သဒ္ဓိံ တဒဟေဝ သိဗ္ဗိတ္တာ နိဋ္ဌိတသူစိကမ္မံ ရဇိတ္တာ ကပ္ပဗိန္ဒုံ ဒတ္တာ ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ။ သစေ တသ္မိံ အနတ္ထတေယေဝ အညံ ကထိနသာ၄္ဂကံ အာဟရတိ၊ အညာနိ စ ဗဟူနိ ကထိနာနိသံသဝတ္ထာနိ ဒေတိ၊ ယော အာနိသံသံ ဗဟုံ ဒေတိ၊ တဿ သန္တကေနေဝ အတ္ထရိတဗ္ဗံ။ ဇ္ဇတရော ယထာ တထာ ြ[1]ြ[2]ဒိတ္တာ သညာပေတဗ္ဗော။

ကထိနံ ပန ကေန အတ္ထရိတဗ္ဗံ? ယဿ သံဃော ကထိနစီဝရံ ဒေတိ။ သံဃေန ပန ကဿ ဒါတဗ္ဗံ? ယော ဇိဏ္ဏစီဝရော ဟောတိ။ သစေ ဗဟူ ဇိဏ္ဏစီဝရာ ဟောန္တိ၊ ဝုဏ္ဏဿ ဒါတဗ္ဗံ။ ဝုဏ္ဏသုပိ ယော မဟာပရိသော တဒဟေဝ စီဝရံ ကတ္တာ အတ္ထရိတုံ သက္ကောတိ၊ တဿ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ဝုဏ္ဏော နု သက္ကောတိ၊ နဝကတရော သက္ကောတိ၊ တဿ ဒါတဗ္ဗံ။ အပိစ သံဃေန မဟာထေရဿ သင်ဟံ ကာတုံ ဝ၄္ဂတိ၊ တသ္မာ "တုမ္ဟေ ဘန္တေ ဂဏ္ဍထ၊ မယံ ကတ္တာ ဒဿာမာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တိသု စီဝရေသု ယံ ဇိဏ္ဏံ ဟောတိ၊ တဒတ္ထာယ ဒါတဗ္ဗံ။ ပကတိယာ ဒုပ္ဗ္ဗစီဝရဿ ဒုပ္ဗ္ဗတ္ထာယေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိဿ ဧကေပ္ဗ္ဗစီဝရံ ဃနံ ဟောတိ၊ ကထိနသာ၄္ဂကော စ ပေလဝေါ၊ သာရ||ပ္ပတ္ထာယ ဒုပ္ဗ္ဗပ္ပဟောနကမေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ "အဟံ အလဘန္တော ဧကေပ္ဗ္ဗံ ပါ||ပါမိ"တိ ဝဒန္တဿာပိ ဒုပ္ဗ္ဗံ ဒါတုံ ဝ၄္ဂတိ။ ယော ပန လောဘပကတိကော ဟောတိ၊ တဿ နု ဒါတဗ္ဗံ။ တေနာပိ ကထိနံ အတ္ထရိတ္တာ ပဏ္ဍာ သိဗ္ဗိတ္တာ "ဒ္ဝေ စီဝရာနိ ကရိဿာမိ"တိ နု ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယဿ ပန ဒိယတိ၊ တဿ ယေန ဝိမိနာ ဒါတဗ္ဗံ၊

---

[1]-တထာ တထာ (က)

တံ ဒသေတုံ "ဧဝ၌ ပန ဘိက္ခဝေ ကထိနံ အတ္ထရိတမ္ဒ"န္တိ အာရဘိတ္တာ **သုဏာတု မေ ဘန္တေ**တိအာဒိကာ ဒါနကမ္မဝါစာ တာဝ ဝုတ္တာ။

ဧဝံ ဒိန္နေ ပန ကထိနေ သစေ တံ ကထိနဒုသံ နိဋ္ဌိတပရိကမ္မမေဝ ဟောတိ၊ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။ နော စေ နိဋ္ဌိတပရိကမ္မံ ဟောတိ၊ "အဟံ ထေရော"တိ ဝါ "ဗဟုသုတော"တိ ဝါ ဧကေနာပိ အကာတုံ နေ လဗ္ဘတိ၊ သမ္ဘေဟေ သန္ဓိပတိတ္တာ ခေါဝနသိမ္ဘနရဇနာနိ နိဋ္ဌာပေတမ္ဘာနိ။ ဣဒဏ္ဍိ ကထိနဝတ္ထံ နာမ ဗုဒ္ဓပ္ပသတ္ထံ။ အတိတေ ပဒုမုတ္တရောပိ ဘဂဝါ ကထိနဝတ္ထံ အကာသိ၊ တသ္မာ ကိရ အဂ္ဂသာဝကော သုဇာတတ္ထေရော နာမ ကထိနံ ဂဏ္ဍိ၊ တံ သတ္ထာ အဋ္ဌသင်္ခ်ယာ ဘိက္ခုသတသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ နိသိဒိတ္တာ အကာသိ။

ကတပရိယောသိတံ ပန ကထိနံ ဂဟေတ္တာ အတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ "သစေ သင်္ဃဿ ကထိနံ အတ္ထရိတုကာမော ဟောတိ၊ ပေါရာဏိကာ သင်္ဃဿ ပစ္စုဒ္ဓရိတမ္ဘာ၊ နဝါ သင်္ဃဿ အဓိဋ္ဌာတမ္ဘာ။ ဣမာယ သင်္ဃဿ ကထိနံ အတ္ထရာမိတိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတမ္ဘာ"တိအာဒိနာ ပရိဝါရေ ဝုတ္တဝိဓာနေန ကထိနံ အတ္ထရိတမ္ဒံ။ အတ္ထရိတ္တာ စ ပန "တေန ကထိနတ္ထာရကေန ဘိက္ခုနာ သံဃံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဃံ ကရိတ္တာ အဠလိံ ပဂ္ဂဟေတ္တာ ဧဝမဿ ဝစနီယော 'အတ္ထတံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိနံ၊ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒထ'တိ။ တေဟိ အနုမောဒကေဟိ ဘိက္ခုဟိ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဃံ ကရိတ္တာ အဠလိံ ပဂ္ဂဟေတ္တာ ဧဝမဿ ဝစနီယော 'အတ္ထတံ အာဝုသော သံဃဿ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒါမာ'တိ" ဧဝမာဒိနာ ပရိဝါရေ ဝုတ္တဝိဓာနေနေဝ အနုမောဒါပေတမ္ဒံ၊ ဣတရေဟိ စ အနုမောဒိတမ္ဒံ။ ဧဝံ သမ္ဘေသံ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ။ ဝုတ္တဉ္ဧေတံ ပရိဝါရေ "ဒ္ဝိန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ အတ္ထာရကဿ စ အနုမောဒကဿ စာ"တိ[1]။ ပုနပိ ဝုတ္တံ "နေ သံဃော ကထိနံ အတ္ထရတိ၊ နေ ဂဏော ကထိနံ အတ္ထရတိ၊ ပုဂ္ဂလော ကထိနံ အတ္ထရတိ။ သံဃဿ အနုမောဒနာ ဂဏဿ အနုမောဒနာ ပုဂ္ဂလဿ အတ္ထာရာ သံဃဿ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ၊ ဂဏဿ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ၊ ပုဂ္ဂလဿ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိန"န္တိ[2]။

ဧဝံ အတ္ထတေ ပန ကထိနေ သစေ ကထိနစိဝရေန သဒ္ဓိံ အာဘတံ အာနိသံသံ ဒါယကာ "ယေန အမှာကံ ကထိနံ ဂဟိတံ၊ တသ္မေ ဒေမာ"တိ

---

[1] ၁-၀ ၅-၃၀၂-ဝိဒ္ဓေ။ [2] ၁-၀ ၅-၃၀၉-ဝိဒ္ဓေ။

ဒေန္တိ၊ ဘိက္ခုသံဃော အနိသဿရော။ အထ အဝိစာရေတ္ဝာဝ ဒတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဘိက္ခုသံဃော ဋ္ဌသရော။ တသ္မာ သစေ ကထိနတ္ထာရကသ သေသစီဝရာနိပိ ဒုဗ္ဗလာနိ ဟောန္တိ၊ သံဃေန အပလောကေတ္ဝာ တေသမ္ပိ အတ္ထာယ ဝတ္ထာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ကမ္မဝါစာ ပန ဧကာယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ အဝသေသေ ကထိနာနိသံသေ ဗလဝဝတ္ထာနိ[1] ဝဿာဝါသိကဒ္ဒိတိကာယ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဒ္ဒိတိကာယ အဘာဝေ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ နေ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဧကသိမာယ ဗဟူ ဝိဟာရာ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေ ဘိက္ခူ သန္ဓိပါတေတ္ဝာ ဧကတ္ထ ကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ ဝိသုံ ဝိသုံ အတ္ထရိတုံ နေ ဝဋ္ဋတိ။

၃၀၇။ ဋ္ဌဒါနိ ယထာ စ ကထိနံ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ယထာ စ အနတ္ထတံ၊ တံ ဝိမိ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ **ဝေဠု ပန ဘိက္ခဝေ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ ဧဝံ အနတ္ထတ**န္တိ ဝတ္ဝာ အကရဏီယဠ္ဠေ မဟာဘူမိကဠ္ဠ အနတ္ထတလက္ခဏံ တာဝ ဒဿေန္တော **နေ ဥလ္လိခိတမတ္တေနာ**တိအာဒိကေ စတုဝိသတိ အာကာရေ ဒဿေသိ။ တတော ပရံ အတ္ထတလက္ခဏံ ဒဿေန္တော "**အဟတေန အတ္ထတ**"န္တိ-အာဒိကေ သတ္တရသ အာကာရေ ဒဿေသိ။ ပရိဝါရေပိ ဟိ "စတုဝိသတိယာ အာကာရေဟိ အနတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ၊ သတ္တရသဟိ အာကာရေဟိ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိန"န္တိ ဋ္ဌဒမေဝ လက္ခဏံ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ဥလ္လိခိတမတ္တေနာ**တိ ဒီဃတော စ ပုထုလတော စ ပမာဏဂ္ဂဟဏ-မတ္တေန။ ပမာဏံ ဟိ ဂဏ္ဍေန္တော တသ္မ တသ္မ ပဒေသသ္မ သဠာနနတ္ထံ နခါဒီဟိ ဝါ ပရိစ္ဆေဒံ ဒဿေန္တော ဥလ္လိခတိ၊ နလာဋ္ဌာဒီသု ဝါ ဃံသတိ၊ တသ္မာ တံ ပမာဏဂ္ဂဟဏံ "ဥလ္လိခိတမတ္တ"န္တိ ဝုစ္စတိ။ **ဝေဝနမတ္တေနာ**တိ ကထိနဒုဿဝေဝနမတ္တေန။ **စီဝရဝိစာရဏမတ္တေနာ**တိ "ပဠုကံ ဝါ သတ္တကံ ဝါ နဝကံ ဝါ ဧကာဒသကံ ဝါ ဟောတू"တိ ဧဝံ ဝိစာရိတမတ္တေန။ **ဆေဒန-မတ္တေနာ**တိ ယထာဝိစာရိတဿ ဝတ္ထဿ ဆေဒနမတ္တေန။ **ဗန္ဓနမတ္တေနာ**တိ မောဃသုတ္တကာရောပနမတ္တေန။ **ဩဝဋ္ဋိယကရဏမတ္တေနာ**တိ မောဃသုတ္ထ-ကာနုသာရေန ဒီဃသိဗ္ဗိတမတ္တေန[2]။ **ကဏ္ဏသုတ္တကရဏမတ္တေနာ**တိ မုဋ္ဌိယပတ္ထ-ဗန္ဓနမတ္တေန[3]။ **ဒဋ္ဌိကမ္မကရဏမတ္တေနာ**တိ ဒ္ဝေ စိမိလိကာယော[4] ကေတော ကတ္ဝာ သိဗ္ဗိတမတ္တေန။ အထ ဝါ ပဌမစိမိလိကာ ဃဋ္ဋေတ္ဝာ ဌပိတာ ဟောတိ၊ ကထိနသာဋကံ တဿာ ကုစ္ဆိစိမိလိကံ ကတ္ဝာ သိဗ္ဗိတမတ္တေနာတိပိ အတ္ထော။

၁-အဝသေသကထိနာနိသံသဝတ္ထာနိ (သျာ)　　၂-ဒီဃသိဗ္ဗနိ သိဗ္ဗိတမတ္တေန (သီ)
၃-မုဋ္ဌိယပဋ္ဌဗန္ဓနမတ္တေန (သျာ)၊ မုဋ္ဌိယပဋ္ဌဗန္ဓနမတ္တေန (သီ)　　၄-စိလိမိကာယော (သီ)

မဟာပစ္စရိယံ "ပကတိစီဝရသ ဥပသယဒါနေနာ"တိ ဝုတ္တံ။ ကုရုန္ဒိယံ ပန "ပကတိပတ္တဗန္ဓစီဝရံ ဒုပဋ္ဌံ ကာတုံ ကုစ္ဆိစိမိလိကံ အလ္လိယာပနမတ္တေနာ"တိ ဝုတ္တံ။ **အနုဝါတကရဏမတ္တေနာ**တိ ပိဋ္ဌအနုဝါတာရောပနမတ္တေန။ **ပရိဘဏ္ဍ-ကရဏမတ္တေနာ**တိ ကုစ္ဆိအနုဝါတာရောပနမတ္တေန။ **ဩဝဋ္ဋေယျကရဏ-မတ္တေနာ**တိ[1] အာဂန္တုကပတ္တာရောပနမတ္တေန၊ ကထိနစီဝရတော ဝါ ပတ္တံ ဂဟေတ္မာ အညဿိံ အကထိနစီဝရေ ပတ္တာရောပနမတ္တေန။

ကမ္မလမဒ္ဒနမတ္တေနာတိ ဧကေဝါရံယေဝ ရဇနေ ပက္ခိတ္တေန ဒန္ဓဝဏ္ဏေန, ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏေန ဝါ။ သစေ ပန သကိံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ ရတ္တမှိ သာရုပ္ပံ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ **နိမိတ္တကတေနာ**တိ "ဣမိနာ ဒုသေန ကထိနံ အတ္ထရိဿာမီ"တိ ဧဝံ နိမိတ္တကတေန။ တ္တေကမေဝ ဟိ ပရိဝါရေ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌကထာသု ပန "အယံ သာဋကော သုန္ဒရော၊ သက္ကာ ဣမိနာ ကထိနံ [အတ္ထရိတုန္တိ ဧဝံ နိမိတ္တကမ္ပိ ကတ္မာ လဗ္ဘေနာ"တိ ဝုတ္တံ။ **ပရိကထာကတေနာ**တိ ကထိနံ နာမ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကထိနဒါယကော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတိတိ ဧဝံ ပရိကထာယ ဥပ္ပါဒိတေန။ ကထိနံ နာမ အတိဥက္ကဋ္ဌံ ဝဋ္ဋတိ၊ မာတရမှိ ဝိညာပေတုံ နေ ဝဋ္ဋတိ၊ အာကာ-သတော သြတိဏ္ဏသဒိသမေဝ ဝဋ္ဋတိတိ။ **ကုက္ကုကတေနာ**တိ တာဝကာလိကေန။ **သန္ဓိမကတေနာ**တိ ဘ္ဂေ ဒုဝိဓော သန္ဓိမိ ကရဏသန္ဓိမိ စ နိစယသန္ဓိမိ စ။ တတ္ထ တဒဟေဝ အကတ္မာ ဌပေတ္မာ ကရဏံ ကရဏသန္ဓိမိ။ သံဃော အဇ္ဇ ကထိန-ဒုသံ လဘိတ္မာ ပုနဒိဝသေ ဒေတိ၊ အယံ နိစယသန္ဓိမိ။

နိဿဋ္ဌယေနာတိ ရတ္တိနိဿဋ္ဌယေန။ ပရိဝါရေပိ ဝုတ္တံ "နိဿဋ္ဌယံ နာမ ကရိယမာနေ အရုဏံ ဥဋ္ဌဟတိ"တိ။ **အကပ္ပကတေနာ**တိ အနာဒိန္ဓကပ္ပမိန္ဒုနာ။ **အညတြ သယ်ာဒ္ဒိယာ**တိအာဒိသု ဌပေတ္မာ သယ်ာဒ္ဒိဥတ္တရာသင်္ဃန္တရ-ဝါသကေ အညေန ပစ္ဆတ္တရဏာဒိနာ အတ္ထတံ အနတ္ထတံ ဟောတိတိ။ **အညတြ ပဋ္ဌကေန ဝါ အတိရေကပဋ္ဌကေန ဝါ**တိ ပဋ္ဌ ဝါ အတိရေကာနိ ဝါ ခဏ္ဍာနိ ကတ္မာ မဟာမဏ္ဍလအမုမဏ္ဍလာနိ ဒသေတ္မာ ကတေနေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝ္ဍိ သမဏ္ဍလိကတံ ဟောတိ။ တံ ဌပေတ္မာ အညေန အစ္ဆိန္နကေန ဝါ ဒွတ္တိစတု-ခဏ္ဍေန ဝါ နေ ဝဋ္ဋတိ။ **အညတြ ပုဂ္ဂလဿ အတ္ထာယ**တိ ပုဂ္ဂလဿ အတ္ထာယ ဌပေတ္မာ နေ အညေန သံဃဿ ဝါ ဂဏဿ ဝါ အတ္ထာယေန အတ္ထတံ ဟောတိ။ **နိဿီမဋ္ဌော အနုမောဒတီ**တိ ဗဟိဥပစာရသီမာယ ဌိတော အနုမောဒတိ။

---

[1] ဩဝဋ္ဋေယျကရဏမတ္တေနာတိ (သီ၊ သျာ)

၃၀၉။ **အဟတေနာ**တိ အပရိဘုတ္တေန။ **အဟတကပ္ပေနာ**တိ အဟတ-သဒိသေန ဧကဝါရံ ဝါ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ ဝါ ဓောတေန။ **ဝိလောတိကာယာ**တိ ဟတဝတ္ထကသာဋကေန။ **ပံသုကူလေနာ**တိ တေဝိသတိယာ ခေတ္တေသု ဥပ္ပန္န-ပံသုကူလေန။ ပံသုကူလိကဘိက္ခုနာ စောဋကဘိက္ခုံ အာဟိတ္ထိတ္တာ လဒ္ဓ-စောဋကေဟိ ကတစီဝရေနာတိပိ ကုရုန္ဒိမဟာပစ္စရိသု ဝုတ္တံ။ **ပါပဏိကေနာ**တိ အာပဏဒ္ဓါရေ ပတိတပိလောတိကံ ဂဟေတ္တာ ကထိနတ္ထာယ ဒေတိ၊ တေနာပိ ဝဋ္ဋတိတိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ သဟ ကထိနဿ အတ္ထာရာ ကတိ ဓမ္မာ ဇာယန္တိတိအာဒိ ဗဟုအဋ္ဌ-ကထာသု ဝုတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗံ ပရိဝါရေ ပါဠိအာရုဠ္ဠမေဝ၊ တသ္မာ တတ္ထ အာဂတ-နယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နု ဟိ တေန ဣမ အဝုစ္စမာနေန ကထိနတ္ထာရကဿ ဂ္ဂိဠ္ဠိ ပရိဟာယတိ။

၃၁၀။ ဧဝံ ကထိနတ္ထာရံ ဒဿေတ္တာ ဣဒါနိ ဥဒ္ဒာရံ ဒဿေတုံ **ကထ္ဌ ဘိက္ခဝေ ဥဒ္ဒတ် ဟောတိ ကထိန**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မာတိကာ**တိ မာတရော၊ ဇနေတ္တိယောတိ အတ္ထော။ ကထိနုဒ္ဒာရံ[1] ဟိ ဧတာ အဋ္ဌ ဇနေတ္တိယော[2]။ တာသု ပဏ္ဏမနံ အန္တော အဿာတိ **ပဏ္ဏမနန္တိကာ**။ ဧဝံ သေသာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အာဒါယသတ္တကကထာ

၃၁၁။ **နု ပစ္ဆေ**ဿ**န္တိ** နု ပုန အာဂမိဿံ။ တေသ္မိံ ပန ပဏ္ဏမနန္တိကေ ကထိနဒ္ဓါရေ ပဌမံ စီဝရပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊ ပစ္ဆာ အာဝါသပလိဗောဓော။ ဧဝံ ပဏ္ဏမတော ဟိ စီဝရပလိဗောဓော အန္တောသီမာယမေဝ ဆိဇ္ဇတိ။ အာဝါသပလိဗောဓော သီမာတိက္ကမေ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ပရိဝါရေ—

> "ပဏ္ဏမနန္တိကော ကထိနဒ္ဓါရော၊ ဝုတ္တော အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
> တေဒ္ဓ တာဟံ ဝိဿဇ္ဇိဿံ၊ စီဝရပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ။
> ပစ္ဆာ အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတီ"တိ[3]။

စီဝရံ အာဒါယာတိ အကတစီဝရံ အာဒါယ။ **ဗဟိသီမဂတသ္သာ**တိ အညံ သာမန္တဝိဟာရံ ဂတဿ။ **ဧဝံ ဟောတိ**တိ တသ္မိံ ဝိဟာရေ သေနာ-သနဖာသုကံ ဝါ သဟာယသမ္ပတ္တိံ ဝါ ဒိသ္မာ ဧဝံ ဟောတိ။ တေသ္မိံ ပန နိဋ္ဌာနန္တိကေ ကထိနဒ္ဓါရေ အာဝါသပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ။ သော ဟိ "နု ပစ္ဆေ"ဿ"န္တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နမတ္တေယေဝ ဆိဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

၁-ကထိနုဒ္ဒါရာယ (သီ) ၂-ဇနေန္တိ (?) ၃-ဒီ ၅-၃၁၀-ဝိဌေ။

"နိဋ္ဌာနန္တိကော ကထိနုဒ္ဓါရော၊ ဝုတ္တော အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
တေဒ္ဓ တာဟံ ဝိဿဇ္ဇိဿံ၊ အာဝါသပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ။
စီဝရေ နိဋ္ဌိတေ စီဝရပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ"တိ။

ဧတေန နယေန သေသမာတိကာဝိဘင်္ဂေပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ သန္နိဋ္ဌာနန္တိကေ ဒွေပိ ပလိဗောဓာ "နေဝိမံ စီဝရံ ကာရေဿံ၊ နပ္ပစ္ဆိဿ"န္တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နမတ္တေယေဝ ကေတော ဆိဇ္ဇန္တိတိ။ ဝုတ္တဥ္ဧတံ—

"သန္နိဋ္ဌာနန္တိကော ကထိနုဒ္ဓါရော၊ ဝုတ္တော အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
တေဒ္ဓ တာဟံ ဝိဿဇ္ဇိဿံ၊ ဒွေ ပလိဗောဓာ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဆိဇ္ဇန္တိ"တိ။

ဧဝံ သဗ္ဗကထိနုဒ္ဓါရေသု ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ပန ယသ္မာ ဣမိနာ စ ဝုတ္တနယေန ပရိဝါရေ စ အာဂတဘာဝေန သက္ကာ ဇာနိတုံ၊ တသ္မာ ဝိတ္ထာရတော နုတ္တော။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ နာသနန္တိကေ အာဝါသပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ စီဝရေ နဋ္ဌေ စီဝရပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ။ ယသ္မာ စီဝရေ နဋ္ဌေ စီဝရပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ "နာသနန္တိ-ကော"တိ ဝုတ္တံ[1]။

သဝနန္တိကေ စီဝရပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တဿ သဟ သဝနေန အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ။

အာသာဝစ္ဆေဒိကေ အာဝါသပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ စီဝရာသာယ ဥပစ္ဆိန္နာယ စီဝရပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ။ အယံ ပန ယသ္မာ "အနာသာယ လဘတိ၊ အာသာယ နုလဘတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ 'ဣဓေဝိမံ စီဝရံ ကာရေဿံ၊ နပ္ပစ္ဆိဿ'န္တိ"အာဒိနာ နယေန ဣတရေဟိ ဥဒ္ဓါရေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေါမိဿဒေသနော အနေကပ္ပဘေဒေါ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပရတော ဝိသုံ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ဝုတ္တော၊ ဣဓ နုတ္တော။ ဣဓ ပန သဝနန္တိကဿ အနန္တရံ သီမာတိက္ကန္တိကော ဝုတ္တော။ တတ္ထ စီဝရပလိဗောဓော ပဌမံ ဆိဇ္ဇတိ၊ တဿ ဗဟိသီမေ အာဝါသပလိဗောဓော ဆိဇ္ဇတိ။ သဟုဗ္ဘာရေ ဒွေ ပလိဗောဓာ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဆိဇ္ဇန္တိတိ။

---

[1] ဝုစ္စတိ (သီ)

၃၁၆-၃၂၅။ ဧကံ အာဒါယဝါရေ သတ္တကထိနုဒ္ဓါရေ ဒသေတ္တာ ပုန သမာဒါယဝါရေပိ ဝိပ္ပကတစိဝရသ အာဒါယသမာဒါယဝါရေသုပိ ယထာ-သမ္ဘဝံ တေယေဝ ဒသိတာ။ တတော ပရံ အန္တောသီမာယံ "ပစ္ဆေသံ နပစ္ဆေသ''န္တိ ဗုမ်ံ ဝိမိ" အနာမသိတ္ဝာဝ "နပစ္ဆေသ''န္တိ ဗုမမေဝ အာမသိတ္ဝာ "အနမိဋ္ဌတေနာ''တိအာဒိနာ နယေန စ ယေ ယေ ယုဇ္ဇန္တိ၊ တေ တေ ဒသိတာ။ တတော ပရံ "စိဝရာသာယ ပဋ္ဌမတိ"တိအာဒိနာ နယေန ဗုတရေဟိ သဒ္ဓိ" ဝေါမိဿကနယေန အနေကကွတ္ဂုံ အာသာဝဏ္ဍေဒိကံ ဒသေတ္တာ ပုန ဒိသံဂမိယဝသေန စ ဖာသုဝိဟာရိကဝသေန စ နိဋ္ဌာနန္တိကေသု ယုဇ္ဇမာနာ ကထိနုဒ္ဓါရာ ဒသိတာ။ ဧကံ ပဘေဒတော ကထိနုဒ္ဓါရံ ဒသေတ္တာ ဗုဒါနိ ယေ တေန တေန ကထိနုဒ္ဓါရေန ပလိဗောဓာ ဆိဇ္ဇန္တိတိ ဝုတ္တာ၊ တေသံ ပဋိပက္ခေ ဒ့သေန္တော **ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ ကထိနဿ ပလိဗောဓာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **စတ္တောနာ**တိ ယေန စိတ္တေန သော အာဝါသော စတ္တော ဟောတိ၊ တံ စတ္တံ နာမ၊ တေန စတ္တေန။ **ဝန္တမုတ္တေသုပိ** ဧသေဝ နယော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ကထိနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈–စိ၀ရက္ခန္ဓက

ဇိ၀ကဝတ္ထုကထာ

၃၂၆။ စိ၀ရက္ခန္ဓကေ **ပ၁ဝ်ကွီ့ကာ**တိ ဆေကာ ကုသလာ။ **အဘိသဒ္ဒာ**တိ အဘိဂတာ။ ကေဟိ အဘိဂတာတိ၊ အတ္ထိကေဟိ အတ္ထိကေဟိ မနုဿေဟိ၊ ကရကာတ္ထေ ပန သာမိ၀စနံ ကတ္တာ "အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ မနုဿာန"န္တိ ၀ုတ္တံ။ **ပညာသာယ စ ရတ္တိ ဂ္ဃတိ**တိ ပညာသ ကဟာပဏော ဂဟေတ္တာ ရတ္တိ ဂ္ဃတိ။ **နေဂမော**တိ ကုဋုမ္ဗိယဂဏော။

၃၂၇။ **သာလ၀တိ ကုမာရိ ဂဏိကံ ၀ုဋ္ဌာပေသိ**တိ နာဂရာ ဒွေ သတ-သဟဿာနိ, ရာဇာ သတသဟဿန္တိ တိဏိ သတသဟဿာနိ အညဉ္စ အာရာမုယျာနဝါဟနာဒိပရိဏ္ဍေ၁ံ ဒတ္တာ ၀ုဋ္ဌာပေသုံ၊ ဂဏိကဋ္ဌာနေ ဌပေသုန္တိ အတ္ထော။ **ပဋ္ဌိသတေန စ ရတ္တိ ဂ္ဃတိ**တိ ရတ္တိ[1] ပဋ္ဌိသတေန ဂ္ဃတိ။ **ဂိလာနံ ပဋ္ဌိ၀ေ၁ေ၁ယျ**န္တိ ဂိလာနဘာ၀ံ ဇာနာပေယ္ယုံ။ **ကတ္ဟရသုပ္ပေ**တိ ဇိဏ္ဏသုပ္ပေ။

၃၂၈။ **ကာ မေ ဒေ၀ မာတာ၊ ကော ပိတာ**တိ[2] ကသ္မာ ပုစ္ဆိ? တံ ကိရ အညေ ရာဇဒါရကာ ကီဋ္ဌန္တာ ကလဟေ ဥဋ္ဌိတေ "နိမ္မာတိကော နိပ္ပိတိကော"တိ ၀ဒန္တိ။ ယထာ စ အညေသံ ဒါရကာနံ ဆဏာဒိသု စူဋ-မာတာမဟာမာတာဒယော ကိဠိ ပဏ္ဍာကာရံ ပေသေန္တိ၊ တထာ တဿ နကောစိ ကိဠိ ပေသေတိ။ ဇုတိ သော တံ သဗ္ဗံ စိန္တေတ္တာ "နိမ္မာတိကော-ယေ၀ နု ခေါ အဟ"န္တိ ဇာနနတ္ထံ "ကာ မေ ဒေ၀ မာတာ၊ ကော ပိတာ"တိ ပုစ္ဆိ။

ယန္နူနာ**ဟံ သိပ္ပံ သိက္ခေ**ယျန္တိ "ယံနူန အဟံ ဝေဇ္ဇသိပ္ပံ သိက္ခေယျ"န္တိ စိန္တေသိ။ တဿ ကိရ ဇောဒဟောသိ "ဇုမာနိ ခေါ ဟတ္ထိအဿသိပ္ပါဒိနိ ပရ္ဝပ္ဖသာတပဋ္ဌိသံယုတ္တာနိ၊ ဝေဇ္ဇသိပ္ပံ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂံ သတ္တာနံ ဟိတပဋ္ဌ-သံယုတ္တ"န္တိ။ တသ္မာ ဝေဇ္ဇသိပ္ပမေ၀ သန္ဓာယ "ယံနူနာ**ဟံ** သိပ္ပံ သိက္ခေယျ"န္တိ စိန္တေသိ။ အ၀ိစာယံ ဇုတော ကပ္ပသတသဟဿသ ဥပရိ ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂ၀တော ဥပဋ္ဌာကံ "ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော အယ"န္တိ စတုပရိသန္တရေ ပတ္ထတဂ္ဂံ ဝေဏ္ဏ ဒိသ္မာ "အဟော ၀တာဟမ္ပိ ဇေရ္ဝပံ ဌာနန္တရံ ပါပုဏေယျ"န္တိ စိန္တေတ္တာ သတ္ထာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံ၊ဃဿ ဒါနံ ဒတ္တာ ဘဂ၀န္တံ ၀န္ဒိတ္တာ "အဟမ္ပိ ဘဂ၀ါ

---

[1] ရတ္တိ ရတ္တိ (သီ၊ သျာ) [2] ကော တေ ပိတာတိ (သီ)

တုမ္ဘာကံ ဥပဋ္ဌာကော အသုကဝေဇ္ဇော ဝိယ အနာဂတေ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော ဘဝေယျ"နှင့် ပတ္ထနမကာသိ။ တာယ ပုရိမပတ္ထနာယ စောဒိယမာနောပေသ ဝေဇ္ဇသိပ္ပမေဝ သန္ဓာယ "ယံနူနာဟံ သိပ္ပံ သိက္ခေယျ"နှင့် စိန္တေသိ။

၃၂၉။ **ဒိသာပါမောက္ခော**တိ သမ္ဘဒိသာသု ဝိဒိတော ပါကဋော ပဓာနော ဝါတိ အတ္ထော။ တသ္မိဉ္စ သမယေ တက္ကသိလတော ဝါဏိဇာ အဘယရာဇ-ကုမာရံ ဒဿနာယ အာဂမံသု၊ တေ ဇီဝကော "ကုတော တုမှေ အာဂတာ"တိ ပုစ္ဆိ။ "တက္ကသိလတော"တိ ဝုတ္တေ "အတ္ထိ တတ္ထ ဝေဇ္ဇသိပ္ပါစရိယော"တိ ပုစ္ဆိ။ "အာမ ကုမာရ, တက္ကသိလာယံ ဒိသာပါမောက္ခော ဝေဇ္ဇော ပဋိဝသတိ"တိ သုတ္တာ "တေန ဟိ ယဒါ ဂစ္ဆထ၊ မယ္ဟံ အာရောစေယျာထာ"တိ အာဟ။ တေ တထာ အကံသု။ သော ပိတရံ အနာပုစ္ဆာ တေဟိ သဒ္ဓိံ တက္ကသိလံ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အဘယံ ရာဇကုမာရံ အနာပုစ္ဆာ"တိအာဒိ။

ဠ္ဟာမဟံ အာစရိယ သိပ္ပံ သိက္ခိတုန္တိ တံ ကိရ ဥပသက်မန်္တ ဒိသ္မာ သော ဝေဇ္ဇော "ကောသိ တွံ တာတာ"တိ ပုစ္ဆိ။ သော "ဗိမ္ဗိသာရမဟာရာဇဿ နတ္တာ၊ အဘယကုမာရဿ ပုတ္တောမှိ"တိ အာဟ။ ကသ္မာ ပန တုမသိ တာတ ဠှာဝဂတောတိ၊ တတော သော "တုမ္ဘာကံ သန္တိကေ သိပ္ပံ သိက္ခိတု"နှင့် ဝတ္တာ "ဠ္ဟာမဟံ အာစရိယ သိပ္ပံ သိက္ခိတု"နှင့် အာဟ။ **ဗဟုဠ ဂဏ္ဍာတိ**တိ ယထာ အညေ ခတ္တိယကုမာရာဒယော အာစရိယဿ ဓနံ ဒတ္တာ ကိဉ္စိ ကမ္မံ အကတ္တာ သိက္ခန္တိယေဝ၊ နဿ သော ဧဝံ။ သော ပန ကိဉ္စိ ဓနံ အဒတ္တာ ဓမ္မန္တေဝါသိကောဝ ဟုတ္တာ ဧကံ ကာလံ ဥပဋ္ဌာယဿ ကမ္မံ ကရောတိ၊ ဧကံ ကာလံ သိက္ခတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နော ကုလပုတ္တော အတ္တနော မေဓာဝိတာယ ဗဟုဠ ဂဏ္ဍာတိ၊ လဟုဠ ဂဏ္ဍာတိ၊ သုဋ္ဌု စ ဥပဓာရေတိ၊ ဂဟိတဠ္ဌဿ န သမ္ဘဿတိ။

သတ္တ စ မေ ဝဿာနိ အဓီယန္တဿ နယိမဿ သိပ္ပဿ အန္တော ပညာ-ယတိတိ ဣတ္ထေ အယံ ကိရ ဇီဝကော ယတ္တကံ အာစရိယော ဇာနာတိ၊ ယံ အညေ သောဠသဟိ ဝဿေဟိ ဥဂ္ဂဏှန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ သတ္တဟိ ဝဿေဟိ ဥဂ္ဂဟေသိ။ သက္ကသ္မ ပန ဒေဝရညော တေဒဟောသိ "အယံ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပဋ္ဌာကော အဂ္ဂဝိဿာသကော ဘဝိဿတိ၊ ဟန္ဒ နံ ဘေသဇ္ဇယောဇနံ သိက္ခာပေမိ"တိ အာစရိယဿ သရီရေ အဏ္ဏာဝသိတ္တာ ယထာ ဌပေတ္တာ ကမ္မဝိပါကံ အဝသေသရောဂံ ဧကေနေဝ ဘေသဇ္ဇယောဂေန တိကိစ္ဆိတုံ သက္ကောတိ၊ တထာ နံ ဘေသဇ္ဇယောဇနံ သိက္ခာပေသိ။ သော ပန "အာစရိ-ယဿ သန္တိကေ သိက္ခာမိ"တိ မညတိ၊ တသ္မာ "သမတ္ထော ဠဒါနိ ဇီဝကော

တိကိန္ဓိတု''နဲ့ သက္ကေန ဝိဿဇ္ဇမတ္တေ ဧဝံ စိန္တေတွာ အာစရိယံ ပုစ္ဆိ။ အာစရိယော ပန "နဂ္ဂမိနာ မမာနုဘာဝေန ဥဋ္ဌဟိတံ၊ ဒေဝတာနုဘာဝေန ဥဋ္ဌဟိတ''နဲ့ ဥတ္တာဝ **တေန ဟိ ဘဏေ**တိအာဒိမာဟ။ **သမ္ဗဗ္ဗာ ယောဇနံ အာဟိဏ္ဍန္တော**တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ကေကေန ဒ္ဝါရေန နိက္ခမိတွာ စတ္တာရော ဒိဝသေ အာဟိဏ္ဍန္တော။ **ပရိတ္တံ ပါထေယ္ယံ ပါဒါသိ**တိ အပ္ပမတ္တကံ အဒါသိ။ ကသ္မာ? တသ္မာ ကိရ တေဒဟောသိ ''အယံ မဟာကုလသ္မာ ပုတ္တော ဂတမတ္တောယေဝ ပိတိပိတာမဟာနံ သန္တိကာ မဟာသက္ကာရံ လဘိဿတိ၊ တတော မယံ ဝါ သိပ္ပဿ ဝါ ဂုဏံ နဇာနိဿတိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ပန ခီဏပါထေယ္ယော သိပ္ပံ ပယောဇေတွာ အဝသံ မယ္ဟဲ့ သိပ္ပဿ စ ဂုဏံ ဇာနိဿတိ''တိ ပရိတ္တံ ဒါပေသိ။

သေဋ္ဌိဘရိယာဒိဝတ္ထုကထာ

၃၃၀။ **ပသတေနာ**တိ ကေဟတ္ထပုဋ္ဌေန[1]။ **ဝိဇုနာ**တိ ကပ္ပါသပဋ္ဌလေန။ **ယတ္ထိ ဟိ နာမာ**တိ ယာ နာမ။ **ကိမ္ပိ မာယ**နဲ့ ကိမ္ပိ မေ အယံ။ **ဥပဇာနာမေ-တ္ထ သံယမဿာ**တိ ကတ္ထ စ ရောဂုပသမ္ပဿ စ ဥပကာရံ ဇာနာမာတိ အမိပ္ပါယော။

၃၃၁။ **သမ္ဗာလက်ာရံ တုယ္ဟံ ဟောတု**တိ ရာဇာ ကိရ "သစေ ဇုမ်ံ ဂဏ္ဍိဿတိ၊ ပမာဏယုတ္တေ ဌာနေ နံ ဌပေဿာမိ။ သစေ နဂ္ဂ ဂဏ္ဍိဿတိ၊ အဇ္ဈန္ဓရိကံ နံ ဝိဿာသကံ ကရိဿာမိ''တိ စိန္တေတွာ ဧဝမာဟ။ အဘယကုမာရဿာပိ နာဋ္ဌကာနမ္ပိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ ''အဟော ဝတ နဂ္ဂေ့ယျာ''တိ။ သောပိ တေသံ စိတ္တံ ဥတ္တာ ဝိယ ''ဇုဒ်ံ မေ ဒေဝ အယ္ပိကာနံ အာဘရဏံ၊ နယိဒံ မယ္ဟံ ဂဏ္ဍိတုံ ပတိရူပ''နဲ့ ဝတ္တာ **အလံ ဒေဝ**တိအာဒိမာဟ။ **အမိကာရံ မေ ဒေဝ သရတူ**တိ ကတ္ထ ဥပကာရံ မေ ဒေဝေါ သရတူတိ အတ္ထော။ ရာဇာ ပသန္နော သမ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ ဂေဟဲ့ အမ္ဗဝနုယ္ယာနဲ့ အနုသံဝစ္ဆရံ သတသဟဿဥဋ္ဌာနကံ ဂါမဲ့ မဟာသက္ကာရဲ့ ဒတ္တာ **တေန ဟိ ဘဏေ**တိအာဒိမာဟ။

ရာဇဂဟသေဋ္ဌိဝတ္ထုကထာ

၃၃၂။ **သဂ္ဂိဿသိ ပန တွံ ဂဟပတီ**တိ ကသ္မာ အာဟ? ဇုရိယာပထ-သမ္ပရိဝတ္တနေန ကိရ မတ္ထလုဂ်ံ နဲ့ သဏ္ဌာတိ၊ အသ္ဝ စ တိဟိ သတ္ထာဟေဟိ

---

[1]-ကေဟတ္ထပုရေန (သီ)

နိစ္စလသ နိပန္နသ မတ္ထလုဂ်ံ သဏ္ဌာဟိသတိတိ ဥတ္တာ အပ္ပေဝ နာမ သတ္တ-သတ္တမာသေ ပဋိဇာနိတ္တာ သတ္တသတ္တဒိဝသေပိ နိပဇ္ဇေယ္ယာတိ နံ ဧဝမာဟ။ တေနေဝ ပရတော ဝုတ္တံ "အပိ စ ပဋိကစ္စေဝ မယာ ဥ္ဘတော"တိ။ **သီသစ္ဆိဒိံ ဥ္ပပ္ပါဒ္ဒေတ္ဝာ**တိ သီသစမ်ံ အပနေတ္ဝာ။ **သိဒ္ဓိနိ ဝိနာမေတ္ဝာ**တိ သိဒ္ဓိနိ ဝိဝရိတ္ဝာ။ **နာဟံ အာစရိယ သဏ္ဌောမီ**တိ တယ ကိရ သရိရေ မဟာဒုဗ္ဗာဟော ဥ္ပပ္ပဇ္ဇိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **တိဟိ သတ္ဌာဟေဟိ**တိ တိဟိ ပယေဟိ ဧကေကေန သတ္ဌာဟေန။

၃၃၃။ **ဇနံ ဥ္ဃာရေတ္ဝာ**တိ ဇနံ နိဟရာပေတ္ဝာ။

ပဇ္ဇောတရာဇဝတ္ထုကထာ

၃၃၄။ **ဇေဂုစ္ဆံ မေ သပ္ပိ**တိ အယံ ကိရ ရာဇာ ဝိစ္ဆိကသ ဇာတော၊ ဝိစ္ဆိကဝိသပဋိဃာတာယ စ သပ္ပိ ဘေသဇ္ဇံ ဟောတိ ဝိစ္ဆိကာနံ ပဋိကူလံ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဥ္ဒ္ဒေကံ ဒဿတိ**တိ ဥ္ဂ္ဂါရံ ဒဿတိ။ **ပညာသ ယောဇနိကာ ဟောတိ**တိ ပညာသ ယောဇနာနိ ဂန္ဓုံ သမတ္ထာ ဟောတိ။ နှ ကေဝလ္ဟသ ရညော ဟတ္ထိနိယေဝ၊ နာဠာဂိရိ နာမ ဟတ္ထိ ယောဇနသတံ ဂစ္ဆတိ၊ စေလကဏ္ဏော စ မုဠ္ဟကေသော စာတိ ဒ္ဒေ အဿာ ဝိသယောဇနသတံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကာကော ဒါသော သဒ္ဒယောဇနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ကေသ ကိရ ကုလပုတ္တသ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ကေဒါဝသံ ဘုဇ္ဇိတုံ နိသိန္နသ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓေါ ဒ္ဒါရေ ဌတ္ဝာ အဂမာသိ၊ တသ္ကေကော ပုရိသော "ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓေါ အာဂန္ဓာ ဂတော"တိ အာရောစေသိ။ သော သုတ္ဝာ "ဂစ္ဆ ဝေဂေန ပတ္ထံ အာဟရာ"တိ အာဟရာပေတ္ဝာ အတ္ထနော သဇ္ဇိတံ ဘတ္ထံ သမ်ံ ဒတ္ဝာ ပေသေသိ။ ဇ္ဇတရော တံ အာဟရိတ္ဝာ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓသ ဟတ္ထေ ဌပေတ္ဝာ "အဟံ ဘန္တေ တုမှာကံ ကတေန ဇ္ဇမိနာ ကာယဝေယ္ယာဝတိကေန ယတ္ထ ယတ္ထ နိမ္ဗတ္ထောပိ ဝါဟနသမ္ပန္နော ဟောမိ"တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ သော အယံ ဇေရဟိ ပဇ္ဇောတော နာမ ရာဇာ ဇာတော၊ တာယ ပတ္ထနာယ အယံ ဝါဟနသမ္ပတ္တိ။

သပ္ပိ ပါယေတ္ဝာတိ သပ္ပိဿ ပါယေတ္ဝာ ပရိစာရိကာနဿ အာဟာရာစာရေ ဝိမိ အာစိက္ခိတ္ဝာ။ **နခေန ဘေသဇ္ဇံ ဩလုမ္ပေတ္ဝာ**တိ နခေန ဘေသဇ္ဇံ ဩဒဟိတ္ဝာ၊ ပက္ခိပိတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **နိန္ဓာရေသိ**တိ ဝိရေစေသိ။

သီဝေယျကဒုဿယုဂကထာ

၃၃၅။ **သီဝေယျကံ** နာမ ဥတ္တရကုရုသု သိဝထိကံ[1] အဝမင်္ဂလဝတ္ထုံ။ တတ္ထ ကိရ မနုဿာ မတံ တေန ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေတ္မာ နိက္ခိပန္တိ၊ တံ "မံသပေသီ"တိ သလ္လက္ခေတ္မာ ဟတ္ထိသောဏ္ဍကသကုဏာ ဥက္ခိပိတ္မာ ဟိမဝန္တကူဋေ ဌပေတ္မာ ဝတ္ထုံ အပနေတ္မာ ခါဒန္တိ၊ အထ ဝနစရကာ ဝတ္ထုံ ဒိသ္မာ ရညော အာဟရန္တိ။ ဝေမိဒံ ပဇ္ဇောတေန လဒ္ဓံ။ သိဝိရဋ္ဌေ ကုသလာ ဇ္ဇတ္ထိယော တိဟိ အံသူဟိ သုတ္တံ ကန္တန္တိ၊ တေန သုတ္တေန ဝါယိတဝတ္ထုံ တေန္တိပိ ဝဒန္တိ။ ( )[1]

သမတ္တိံသဝိရေစနကထာ

၃၃၆။ **သိနေဟေထာ**တိ ကိံ ပန ဘဂဝတော ကာယော လူခေါတိ၊ နု လူခေါ။ ဘဂဝတော ဟိ အာဟာရေ သဒါ ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗောဇံ ပက္ခိပန္တိ၊ သိနေဟပါနံ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဒေါသေ တေမေတိ၊ သိရာ မုဒုကာ ကရောတိ။ တေနာယံ ဝေမာဟ။ **တိဏိ ဥပ္ပလဟတ္ထာနိ**တိ ကေ သြဋ္ဌာရိကဒေါသဟရဏတ္ထံ, ကေ မဇ္ဈိမဒေါသဟရဏတ္ထံ, ကေ သုခုမဒေါသဟရဏတ္ထံ။ **နစိရသ္မေ ပကတတ္ထော အဟောသိ**တိ ဧဝံ ပကတတ္ထော ပန ကာယေ နာဂရာ ဒါနံ သမ္မာဒေသုံ။ ဇိဝကော အာဂန္ဒာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ "ဘဂဝါ အဇ္ဇ နာဂရာ တုမ္ဟာကံ ဒါနံ ဒါတုကာမာ၊ မာ အန္တောဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသထာ"တိ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော စိန္တေသိ "ကုတော နု ခေါ အဇ္ဇ ဘဂဝတော ပဌမံ ပိဏ္ဍပါတော လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ တတော စိန္တေသိ "သောဏော သေဋ္ဌိပုတ္တော ခေတ္တပရိကမ္မတော ပဋ္ဌာယ အညေဟိ အသာမာရဏာနံ ခီရောဒကသေစန-သံဝဋ္ဋါနံ ဂန္ဓသာလိနံ သြဒနံ ဘုဉ္ဇတိ၊ တတော ဘဂဝတော ပိဏ္ဍပါတံ အာဟရိဿာမီ"တိ ဇ္ဈာယော ဂန္ဒာ တဿ ပါသာဒတလေ အတ္ထာနံ ဒဿေသိ။ သော ထေရဿ ပတ္တံ ဂဟေတ္မာ ပဏီတံ ပိဏ္ဍပါတံ အဒါသိ။ ထေရဿ စ ဂမနာကာရံ ဒိသ္မာ "ဘုဉ္ဇထ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ ထေရော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ "ဘုဉ္ဇထ ဘန္တေ, အဟံ အညံ ဘဂဝတော ဒဿာမီ"တိ ထေရံ ဘောဇေတ္မာ ဂန္ဓေဟိ ပတ္တံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတ္မာ ပိဏ္ဍပါတဿ ပူရေတ္မာ အဒါသိ၊ တံ ထေရော အာဟရိတ္မာ ဘဂဝတော အဒါသိ။

ရာဇာပိ ခေါ ဗိမ္ဗိသာရော "အဇ္ဇ ဘဂဝါ ကိံ ဘုဉ္ဇိဿတိ"တိ ဝိဟာရံ အာဂန္ဒာ ပဝိသမာနောဝ ပိဏ္ဍပါတဂ္ဂံ ဃာယိတ္မာ ဘုဉ္ဇိတုကာမော အဟောသိ။

---

[1]-သိဝတ္ထိကံ (သျာ၊က)

[1]-(တေနာဟသိဝေယျကန္တိ ဥတ္တရကုရုသု သိဝတ္ထိကဝတ္ထုံ၊ သိဝိရဋ္ဌေ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုန္တိပိ ဝဒန္တိတိ။) (က)

ဘဂဝတော ဒ္ဒိသုယေဝ ပိဏ္ဍပါတေသု ဘာဇနဂတေသု ဒေဝတာ ဩဇံ ပက္ခိပိံသု၊ ယဉ္စ သုဇာတာ အဒါသိ, ယဉ္စ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ စုန္ဒော ကမ္မာရ-ပုတ္တော။ အညေသု ကဗ္ဗေ ကဗ္ဗေ ပက္ခိပိံသု၊ တသ္မာ ဘဂဝါ ရညော ဣဒ္ဓိ-ဇာနိတ္တာ အပက္ခိတ္တောဇမေဝ ထောကံ ပိဏ္ဍပါတံ ရညော ဒါပေသိ။ သော ပရိဘုဉ္ဇိတ္တာ ပုစ္ဆိ "ကိံ ဘန္တေ ဥတ္တရကုရုတော အာဘတံ ဘောဇန"န္တိ။ "နမဟာရာဇ ဥတ္တရကုရုတော၊ အပိစ ခေါ တဝေဝ ရဋ္ဌဝါသိနော ဂဟပတိ-ပုတ္တသ ဘောဇနံ ဇေ"န္တိ ဝတ္တာ သောဏသ သမ္ပတ္တိံ အာစိက္ခိ။ တံ သုတ္တာ ရာဇာ သောဏံ ဒဋ္ဌုကာမော ဟုတ္တာ စမ္မကွန္ဒကေ ဝုတ္တနယေန အသီတိယာ ကုလပုတ္တသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ သောဏသ အာဂမနံ အကာသိ။ တေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတ္တာ သောတာပန္နာ ဇာတာ။ သောဏော ပုန ပဗ္ဗဇိတ္တာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော။ ဘဂဝါပိ ဇေတဝနမေဝ ရညော ပိဏ္ဍပါတံ ဒါပေသိ။

ဝရယာစနကထာ

၃၃၇။ ဧဝံ ကတဘတ္တကိစ္စေ ဘဂဝတိ အထ ခေါ ဇီဝကော ကောမာရ-ဘစ္စော တံ သိဝေယျကံ ဒုဿယုဂံ အာဒါယ။ ပ။ ဇေတဝေါစ။ **အတိက္ကန္တ-ဝရာ**တိ ဣတော ဝိနိစ္ဆယော မဟာခန္ဓကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဘဂဝါ ဘန္တေ ပံသုကူလိကော ဘိက္ခုသံဃော စာ**တိ ဘဂဝတော ဟိ ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဣဒံ ဝတ္ထုံ၊ ဣတ္ထန္တရေ ဝိသတိ ဝဿာနိ နကောစိ ဂဟပတိစီဝရံ သာဒိယိ၊ သဗ္ဗေ ပံသုကူလိကာဝ အဟေသုံ။ တေနာဝယံ ဧဝမာဟ။ **ဂဟပတိစီဝရန္တိ** ဂဟပတိဟိ ဒိန္နစီဝရံ။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ ဝတ္ထုဒါနာနိသံသပဋိသံယုတ္တာယ ကထာယ။ **ဣတရီတရေနာ**ပိတိ အပ္ပဋ္ဌေနပိ မဟဋ္ဌေနပိ ယေန ကေနစိတိ အတ္ထော။ **ပါဝါ**ရောတိ သလောမကော ကပ္ပါသာ[1]ဒိဘေဒေါ။ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကောဇဝ**န္တိ ဣတ္ထေ ပကတိ-ကောဇဝမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ မဟာပိဋ္ဌိယကောဇဝံ နဝဋ္ဋတိ။ မဟာပိဋ္ဌိယကောဇဝန္တိ ဥဏ္ဏာမယော ပါဝါရသဒိသော ကောဇဝေါ။

ကမ္မလာနုဇာနနာဒိကထာ

၃၃၈။ **ကာသိရာဇာ**တိ ကာသိနံ ရာဇာ၊ ပသေနဒိသ ကေပိတိကဘာတာ ဧသေ။ **အဇုကာသိယ**န္တိ ဣတ္ထေ ကာသိတိ သဟသံ ဝုစ္စတိ၊ တံ အဋ္ဌနကော

၁-ကပ္ပါသိကပါဝါရော (သျာ)

ကာသိယော။ အယံ ပန ပဗ္ဗသတာနိ အဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ "အမုကာသိယော"တိ ဝုတ္တော။ တေနေဝါဟ "ဥပမုကာသိနံ ခမမာန"န္တိ။

၃၃၉။ **ဥစ္ဆာဝစာနိ**တိ သုန္ဒရာနိ စ အသုန္ဒရာနိ စ။ **ဘဏ်ံ** နာမ ခေါမာဒိဟိ ပဗ္ဗဟိ သုတ္တေဟိ မိသ္သေတ္တာ ကတံ၊ ဝါကမယမေဝါတိပိ ဝဒန္တိ။

၃၄၀။ **ကေ်ယေ ဘဂဝတာ စီဝရံ အနုညာတံ** နု ဒ္ဒေတိ တေ ကိရ "ဣတရိတရေန စီဝရေနာ"တိ ဧတသ "ဂဟပတိကေန ဝါ ပံသုကူလေန ဝါ"တိ ဧဝံ အတ္ထံ သလ္လက္ခိံသု။ **နာဂမေသုန္တိ** ယာဝ တေ သုသာနတော အာဂစ္ဆန္တိ၊ တာဝ တေ နု အစ္ဆိံသု, ပက္ကမိံသုယေဝ။ **နာကာမာ ဘာဂံ ဒါတုန္တိ** နု အနိစ္ဆာယ ဒါတုံ။ ယဒိ ပန ဣစ္ဆန္တိ၊ ဒါတမ္ဘော။ **အာဂမေသုန္တိ** ဥပစာရေ အစ္ဆိံသု။ တေနာဟ ဘဂဝါ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဂမေန္တာနံ အကာမာ ဘာဂံ ဒါတု"န္တိ။ ယဒိ ပန မနုဿာ "ဣမာဂတာ ဧဝ ဂဏ္ဍန္တု"တိ ဒေန္တိ၊ သညာဏံ ဝါ ကတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ "သမ္ဘတ္တာ ဂဏ္ဍန္တု"တိ၊ သမ္ဘတ္တာနံ သမ္ဘေသမ္ပိ ပါပုဏန္တိ။ သစေ ဆဠေတ္တာ ဂတာ၊ ယေန ဂဟိတံ၊ သော ဧဝ သာမီ။ **သဒ္ဓိသာ သုသာနံ** ဩကမ်ိံသူတိ သမ္ဘေ သမံ ဩကမ်ိံသု၊ ကေဒိသာယ ဝါ ဩကမ်ိံ-သူတိပိ အတ္ထော။ **တေ ကတိကံ ကတ္တာ**တိ လဒ္ဓံ ပံသုကူလံ သမ္ဘေ ဘာဇေတ္တာ ဂဏ္ဍိသာမာတိ ဗဟိမေဝ ကတိကံ ကတ္တာ။

၃၄၂။ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကန္တိ ယော ဂဟပတိကေဟိ သံဃသ္သ ဒိယမာနံ စီဝရံ ဂဏ္ဍာတိ။ **ယော နု ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆေယ္ယာ**တိ အာဒိသု စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကေသု ပဗ္ဗာ အာဂတာနမ္ပိ အတ္တနော ဥတကာဒိနံ ပဌမတရံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဏန္တော ဝါ ကေစ္စသ္မိံ ပေမံ ဒသ္သေတ္တာ ဂဏ္ဍန္တော ဝါ လောဘပကတိကတာယ အတ္တနော ပရိဏာမေန္တော ဝါ **ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ ပဌမတရံ အာဂတသ္သာပိ ကောဓဝသေန ပဗ္ဗာ ဂဏ္ဍန္တော ဝါ ဒုဋ္ဌတမနုဿေသု အဝမညံ ကတ္တာ ဂဏ္ဍန္တော ဝါ "ကိံ ဝေါ ဃရေ ဌပနောကာသော နတ္ထိ၊ တုမ္ဟာကံ သန္တကံ ဂဟေတ္တာ ဂစ္ဆထာ"တိ ဧဝံ သံဃသ္သ လာဘန္တရာယံ ကရောန္တော ဝါ **ဒေါသာဂတိ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ ယော ပန မုဠ္ဟတိ အသမ္ဘဇ္ဈာနော၊ အယံ **မောဟာဂတိ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ ပဗ္ဗာ အာဂတာနမ္ပိ ဣဿရာနမ္ပိ ဘယေန ပဌမတရံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဏန္တော ဝါ "စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကဋ္ဌာနံ နာမေတံ ဘာရိယ"န္တိ သန္တသန္တော ဝါ **ဘယာဂတိ ဂစ္ဆတိ** နာမ။ "မယာ ဣဒ္ဓိဒ္ဓဋ္ဌ ဂဟိတံ၊ ဣဒ္ဓိဒ္ဓဋ္ဌ နု ဂဟိတ"န္တိ ဧဝံ ဇာနန္တော **ဂဟိတာဂဟိတံ ဇာနာတိ** နာမ။ တသ္မာ ယော နု ဆန္ဒာဂတိအာဒိဝသေန ဂစ္ဆတိ၊ ဥတကအညာတကအမုဒ္ဒဂ္ဂတေသု ဝိသေသံ

အကတ္တာ အာဂတပဋိပါဋိယာ ဂဏ္ဍာတိ၊ သီလာစာရပဋိပတ္တိယုတ္တောာ ဟောတိ၊ သတိမာ မေဓာဝီ ဗဟုဿုတောာ သင်္ကောတိ ဒါယကာနံ ဝိဿဇ္ဇဝါစာယ ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ အနုမောဒနံ ကရောန္တောာ ပသာဒံ ဇနေတုံ၊ ဧဝရူပေါ သမ္မန္ဒိတဗ္ဗောာ။

ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ သမ္မန္ဒိတဗ္ဗောာတိ ဘုတ္တ ပန တောယ ယထာဝုတ္တာယ ကမ္မဝါစာယပိ အပလောကနေနာပိ အန္တောဝိဟာရေ သမ္ဗသံဃမဇ္ဈေပိ ခဏ္ဍ-သီမာယပိ သမ္မန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဧဝံ သမ္မတေန စ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဝါ ပဓာနဃရေ ဝါ နိ အစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ယတ္တ ပန အာဂတာဂတာ မနုဿာ သုခံ ပဿန္တိ၊ တာဒိသေ ဝုရဝိဟာရဋ္ဌာနေ ဗီဇနိံ ပသေ ဌပေတ္တာ သုနိဝတ္ထေန သုပါရုတေန နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ။

တတ္ထေဝ ဥဒ္ဓိတ္တာတိ "ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ အမှာကံ ဘာရော"တိ ဝတ္တာ ဂဟိ-တဋ္ဌာနေယေဝ ဆဋ္ဌေတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ။ **စီဝရနိဒဟကန္တိ** စီဝရပဋိသာမကံ။ **ယော ,နိ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျာ**တိအာဒိသု စေတ္ထ ဗုတောာ ပရဇ္ဇ သမ္ဗတ္ထ ဝုတ္ထ-နယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောာ။ သမ္ပတ္တိဝိနိစ္ဆယောပိ ကထိတာနုသာရေ-နေဝ ဇာနိတဗ္ဗောာ။

ဘဏ္ဍာဂါရသမ္ပတိအာဒိကထာ

၃၄၃။ **ဝိဟာရံ ဝါ**တိအာဒိသု ယော အာရာမမဇ္ဈေ အာရာမိက-သာမဏေရာဒိဟိ အဝိဝိတ္တောာ သမ္ဗသံ သမောသရဏဋ္ဌာနေ ဝိဟာရော ဝါ အမုယောဂေါ ဝါ ဟောတိ၊ သော သမ္မန္ဒိတဗ္ဗောာ။ ပစ္စန္တသေနာသနံ ပန နိ သမ္မန္ဒိတဗ္ဗံ။ ဗုဒ္ဓံ ပန ဘဏ္ဍာဂါရံ 'ခဏ္ဍသီမံ ဂန္တွာ ခဏ္ဍသီမာယ နိသိန္နေဟိ သမ္မန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ သမ္မန္ဒိတဗ္ဗံ။

ဂုတ္တာဂုတ္တဉ္စ ဇာနေယျာတိ ဘုတ္ထ ယသ တာဝ ဆဒနာဒိသု ကောစိ ဒေါသော နတ္ထိ၊ တံ ဂုတ္တံ။ ယသ ပန ဆဒနတိဏံ ဝါ ဆဒနိဋ္ဌကာ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပတိတာ။ ယေန ပြေဝဿတိ ဝါ။ မူသိကာဒိနံ ဝါ ပဝေသော ဟောတိ၊ ဘိတ္တိအာဒိသု ဝါ ကတ္ထစိ ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ ဥပစိကာ ဝါ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ အဂုတ္တံ နာမ။ တံ သလ္လက္ခေတ္တာ ပဋိသင်္ခရိတဗ္ဗံ။ သီတသမယေ ဒ္ဝါရဇ္ဇ ဝါတပါနဇ္ဇ သုပိဟိတံ ကာတဗ္ဗံ၊ သီတေန ဟိ စီဝရာနိ ကဏ္ဏကိတာနိ ဟောန္တိ။ ဥဏ္ဍသမယေ အန္တရန္တရာ ဝါတပ္ပဝေသနတ္ထံ ဝိဝရိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ကရောန္တောာ ဟိ ဂုတ္တာဂုတ္တံ ဇာနာတိ နာမ။

ဤမေဟိ ပန စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကာဒီဟိ တိဟိပိ အတ္တနော ဝတ္တုံ ဇာနိတမ္ဘဲ။ တတ္ထ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကေန တာဝ ယံ ယံ မနုဿာ ''ကာလစီဝရ''န္တိ ဝါ "အကာလစီဝရ"န္တိ ဝါ "အစ္ဆေကစီဝရ"န္တိ ဝါ "ဝဿိကသာဋိက"န္တိ ဝါ "နိသီဒန"န္တိ ဝါ "ပစ္ဆိတ္ထရဏ"န္တိ ဝါ "မုခပုဉ္ဆနစောဋ"န္တိ ဝါ ဒေန္တိ၊ တံ သမ္ဘဲ ဧကရာသိံ ကတ္တာ မိဿေတ္တာ နဲ ဂဏှိတမ္ဘဲ၊ ဝိသုံ ဝိသုံ ကတ္တာဝ ဂဏှိတ္တာ စီဝရနိဒဟကဿ တထေဝ အာစိက္ခိတ္တာ ဒါတမ္ဘဲ။ စီဝရနိဒဟကေနာပိ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဒဒမာနေန "ဤဒံ ကာလစီဝရံ"။ပ။ "ဤဒံ မုခပုဉ္ဆန-စောဋ"န္တိ အာစိက္ခိတ္တာဝ ဒါတမ္ဘဲ ဘဏ္ဍာဂါရိကေနာပိ တထေဝ ဝိသုံ ဝိသုံ ဝိယ သညာဏံ ကတ္တာ ဌပေတမ္ဘဲ။ တကော သံဃေန "ကာလစီဝရံ အာဟရာ"တိ ဝုတ္တေ ကာလစီဝရမေဝ ဒါတမ္ဘဲ။ပ။ "မုခပုဉ္ဆနစောဋကံ အာဟရာ''တိ ဝုတ္တေ တဒေဝ ဒါတမ္ဘဲ။

ဤတိ ဘဂဝတာ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကော အနုညာတော၊ စီဝရနိဒဟကော အနုညာတော၊ ဘဏ္ဍာဂါရံ အနုညာတံ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော အနုညာတော နု ဗာဟုလိကတာယ[1] နဲ အသန္တုဋ္ဌိယာ၊ အပိစ ခေါ သံဃသာနုဂ္ဂဟာယ။ သစေ ဟိ အာဟဋ္ဌာဟဋ္ဌံ ဂဟေတ္တာ ဘိက္ခု။ ဘာဇေယျုံ၊ နေဝ အာဟဋ္ဌံ နဲ အနာဟဋ္ဌံ နဲ ဒိန္နံ နာဒိန္နံ နဲ လဒ္ဓံ နာလဒ္ဓံ ဇာနေယျုံ၊ အာဟဋ္ဌာဟဋ္ဌံ ထေရာသနေ ဝါ ဒဒေယျုံ၊ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ဝါ ဆိန္ဒိတ္တာ ဂဏှေယျုံ၊ ဧဝံ သတိ အယုတ္တပရိဘောဂေါ စ ဟောတိ၊ နဲ စ သမ္ဘေသံ သဂ်ဟော ကတော ဟောတိ။ ဘဏ္ဍာဂါရေ ပန စီဝရံ ဌပေတ္တာ ဥဿန္နကာလေ ဧကေကဿ ဘိက္ခုနော တိစီဝရံ ဝါ ဒွေ ဒွေ ဝါ ဧကေကံ ဝါ စီဝရံ ဒဿန္တိ၊ လဒ္ဓါလဒ္ဓံ ဇာနိဿန္တိ၊ အလဒ္ဓဘာဝံ ဥတ္တာ သဂ်ဟံ ကာတုံ မညိဿန္တိတိ။

နဲ ဘိက္ခဝေ ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဝုဋ္ဌာပေတမ္ဘောတိ ဣတ္ထေ အညေပိ အဝုဋ္ဌာ-ပနိယာ ဇာနိတမ္ဘာ။ စတ္တာရော ဟိ နဲ ဝုဋ္ဌာပေတမ္ဘာ ဝုမ္ဘတရော ဘဏ္ဍာ-ဂါရိကော ဂိလာနော သံဃတော လဒ္ဓသေနာသနော တိ။ တတ္ထ ဝုမ္ဘတရော အတ္တနော ဝုမ္ဘတာယ နဝကတရေန နဲ ဝုဋ္ဌာပေတမ္ဘော၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော သံဃေန သမ္မန္နိတ္တာ ဘဏ္ဍာဂါရဿ ဒိန္နတာယ၊ ဂိလာနော အတ္တနော ဂိလာ-နတာယ၊ သံဃော ပန ဗဟုသုတဿ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ ဗဟုပကာရဿ ဘာရနိတ္ထာရကဿ ဖာသုကံ အာဝါသံ အနုဋ္ဌာပနိယံ ကတ္တာ ဒေတိ၊ တသ္မာ သော ဥပကာရတာယ စ သံဃတော လဒ္ဓတာယ စ နဲ ဝုဋ္ဌာပေတမ္ဘောတိ။

---

[1] ဗာဟုလ္လိကတာယ (သျှာ)

ဥဿန္ဒီ ဟောတိတိ ဗဟု ရာသိကတံ ဟောတိ၊ ဘဏ္ဍာဂါရံ နဏ္ဍာတိ။ **သမ္ပုဒီဘူတေနာ**တိ အန္တောဥပစာရသီမာယံ ဌိတေန။ **ဘာဇေတုန္တိ** ကာလံ ဃောသေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဘာဇေတုံ။ **ကောလာဟလံ အကာသိ**တိ "အမှာကံ အာစရိယဿ ဒေထ၊ ဥပဇ္ဈာယဿ ဒေထာ"တိ ဧဝံ မဟာသဒ္ဒံ အကာသိ။ စိဝရဘာဇနကရော်သု သဘာဂါနံ ဘိက္ခူနံ အပါပုဏန္တမ္ပိ မဟဋ္ဌံ စိဝရံ ဒေန္တော ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ။ အညေသံ ဝုဋ္ဌတရာနံ ပါပုဏန္တမ္ပိ မဟဋ္ဌံ စိဝရံ အဒတွာ အပ္ပဋ္ဌံ ဒေန္တော ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ။ မောဟမူဠှော စိဝရဒါန-ဝတ္ထုံ အဇာနန္တော မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ။ မုခရာနံ နဝကာနမ္ပိ ဘယေန အပါပုဏန္တမေဝ မဟဋ္ဌံ စိဝရံ ဒေန္တော ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ နာမ။ ယော ဧဝံ နဂစ္ဆတိ၊ သမ္ဘေသံ တုလာဘူတော ပမာဏဘူတော မဇ္ဈတ္တော ဟောတိ၊ သော သမ္မန္ဒိတမ္ဘော။ **ဘာဇိတာဘာဇိတန္တိ** တ္တေကာနိ ဝတ္ထာနိ ဘာဇိတာနိ၊ တ္တေကာနိ အဘာဇိတာနိတိ ဇာနန္တော "ဘာဇိတာဘာဇိတဉ္စ ဇာနေယ္ယာ"တိ ဝုစ္စတိ။

ဥစ္စိနိတ္ဝာတိ ဋ္ဌဒံ ထူလံ၊ ဋ္ဌဒံ သဏ္ဌံ၊ ဋ္ဌဒံ ဃနံ၊ ဋ္ဌဒံ တနုကံ၊ ဋ္ဌဒံ ပရိဘုတ္တံ၊ ဋ္ဌဒံ အပရိဘုတ္တံ၊ ဋ္ဌဒံ ဒီဃတော တ္တေကံ ပုထုလတော တ္တေကန္တိ ဧဝံ ဝတ္ထာနိ ဝိစိနိတ္ဝာ။ **တုလယိတ္ဝာ**တိ ဋ္ဌဒံ တ္တေကံ အဋ္ဌတိ၊ ဋ္ဌဒံ တ္တေကန္တိ ဧဝံ အဋ္ဌပရိစ္ဆေဒံ ကတ္ဝာ။ **ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ ကတ္ဝာ**တိ သစေ သမ္ဘေသံ ဧကေကမေဝ ဒသဋ္ဌနကံ ပါပုဏာတိ၊ ဋ္ဌစ္ဆေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပါပုဏာတိ၊ ယံ နဝ ဝါ အဋ္ဌ ဝါ အဋ္ဌတိ၊ တံ အညေန ဧကအဋ္ဌနကေန စ ဒ္ဝိအဋ္ဌနကေန စ သဒ္ဓိံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဧတေန ဥပါယေန သမေ ပဋိဝိသေ ဌပေတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ဘိက္ခူ ဂဏေတ္ဝာ ဝဂ္ဂံ ဗန္ဓိတ္ဝာ**တိ သစေ ဧကေကဿ ဒိယျမာနေ ဒိဝသော နပ္ပဟောတိ၊ ဒသ ဒသ ဘိက္ခူ ဂဏေတ္ဝာ ဒသ ဒသ စိဝရပဋိဝိသေ ဧကဝဂ္ဂံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဧကံ ဘဏ္ဍိကံ ကတ္ဝာ ဧဝံ စိဝရပဋိဝိသံ ဌပေတုံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဌပိတေသု စိဝရပဋိဝိသေသု ကုသော ပါတေတမ္ဘော။ တေဟိပိ ဘိက္ခူဟိ ပုန ကုသပါတံ ကတ္ဝာ ဘာဇေတမ္ဗံ။

သာမဏေရာနံ ဥပနုပဋ္ဌိဝိသန္တိ တ္တေ ယေ သာမဏေရာ အတ္တိသရာ ဘိက္ခုသံဃဿ ကတ္တမ္ဘကမ္မံ နကရောန္တိ၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာသု ယုတ္တာ အာစရိ-ယုပဇ္ဈာယာနံယေဝ ဝတ္တပဋ္ဌိပတ္တိံ ကရောန္တိ၊ အညေသံ နကရောန္တိ၊ တေသံ-ယေဝ ဥပဓုဘာဂေါ ဒါတမ္ဘော။ ယေ ပန ပုရေဘတ္တဉ္စ ပစ္ဆာဘတ္တဉ္စ ဘိက္ခု-သံဃဿေဝ ကတ္တမ္ဘကိစ္စံ ကရောန္တိ၊ တေသံ သမကော ဒါတမ္ဘော။ ဋ္ဌဒ္ဌ

၁-စိဝရဘာဇကေသု (က)

ပိဋ္ဌိသမယေ ဥပ္ပန္နေန ဘဏ္ဍာဂါရေ ဌပိတေန အကာလစီဝရေနေဝ ကထိတံ၊ ကာလစီဝရံ ပန သမကမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ တတြ၊ ပ္ပါဒဝဿာဝါသိကံ သမ္ဘုဇ္ဇနီ-ဗန္ဓနာဒိ သံဃဿ ဖာတိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ တေ ဟေတ္ထ သမ္ဘေသံ ဝတ္ထုံ။ ဘဏ္ဍာဂါရိကစီဝရေပိ သစေ သာမဏေရာ အာဂန္ဒ္ဝာ "ဘန္တေ မယံ ယာဂုံ ပစာမ၊ ဘတ္တံ ပစာမ၊ ခဇ္ဇကံ ပစာမ၊ အပ္ပဟရိတကံ ကရောမ၊ ဒန္တကဋ္ဌံ အာဟရာမ၊ ရဂ်ဆလ္လိံ ကပ္ပိယံ ကတ္ဝာ ဒေမ၊ ကိံ အမှေဟိ နကတံ နာမာ"တိ ဥက္ကုဋ္ဌိံ ကရောန္တိ၊ သမဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ တေ ယေ စ ဝိရဒ္ဓိတ္ဝာ ကရောန္တိ၊ ယေသဉ္စ ကရဏဘာဘေါ နပညာယတိ၊ တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန "သစေ သာမဏေရာ 'ကသ္မာ မယံ ဘန္တေ သံဃကမ္မံ နကရောမ၊ ကရိဿာမာ'တိ ယာစန္တိ၊ သမပဋ္ဌိဝိသော ဒါတဗ္ဗော"တိ ဝုတ္တံ။

ဥတ္တရိတုကာမောတိ နဒိံ ဝါ ကန္တာရံ ဝါ ဥတ္တရိတုကာမော၊ သတ္ထံ လဘိတ္ဝာ ဒိသာ ပက္ကမိတုကာမောတိ အတ္ထော။ **သကံ ဘာဂံ ဒါတုန္တိ** ဧတ္ထ ဘဏ္ဍာဂါရတော စီဝရာနိ နီဟရိတ္ဝာ ပုဗ္ဗေ ကတေ ဃဏ္ဍိယာ ပဟရ္ဒ္ဓာယ ဘိက္ခုသံဃေ သန္ဓိပတိတေ သတ္ထံ လဘိတ္ဝာ ဂန္တုကာမော သတ္ထတော မာ ပရိဟာယိတိ တေမတ္ထံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ အနီဟတေသု ဝါ စီဝရေသု အပ္ပဟရ္ဒ္ဓာယ ဝါ ဃဏ္ဍိယာ အသန္ဓိပတိတေ ဝါ သံဃေ ဒါတုံ နဝဋ္ဋတိ။ စီဝရေသု ပန နီဟတေသု ဃဏ္ဍိံ ပဟရိတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃေ သန္ဓိပတိတေ စီဝရဘာဇကေန "ဣမဿ ဘိက္ခုနော ကောဋ္ဌာသေန တ္ထောကေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ တက္ကေတ္ဝာ နယဂ္ဂါဟေန စီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ။ တုလာယ တုလိတမိဝ ဟိ သမသမံ ဒါတုံ နသက္ကာ၊ တသ္မာ ဒ္ဝိနံ ဝါ ဟောတု အဓိကံ ဝါ၊ ဧဝံ တက္ကေန နယေန ဒိန္နံ သုဒိန္နံ။ နေဝ ဒ္ဝိနကံ ပုန ဒါတဗ္ဗံ၊ နာတိရိတ္တံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍိတဗ္ဗန္တိ။

အတိရေကဘာဂေနာတိ ဒသ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ သာဋကာပိ ဒသေဝ၊ တေသု ဧကော ဒ္ဝါဒသ အဋ္ဌတိ၊ သေသာ ဒသဋ္ဌနကာ။ သမ္ဘေသု ဒသဋ္ဌန-ကဝသေန ကုသေ ပါတိတေ ယဿ ဘိက္ခုနော ဒ္ဝါဒသဋ္ဌနကော ကုသော ပါတိတော၊ သော "တ္ထောကေန မမ စီဝရံ ပဟောတိ"တိ တေန အတိရေက-ဘာဂေန ဂန္တုကာမော ဟောတိ။ ဘိက္ခူ "အတိရေကံ အာဝုသော သံဃဿ သန္တက"န္တိ ဝဒန္တိ။ တံ သုတ္ဝာ ဘဂဝါ "သံဃိကေ စ ဂဏသန္တကေ စ အပ္ပကံ နာမ နတ္ထိ၊ သမ္ဘတ္ထ သံယမော ကာတဗ္ဗော၊ ဂဏ္ဍန္တေနာပိ ကုက္ကုစ္စာယိ-တဗ္ဗ"န္တိ ဒသ္သေတုံ **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အနုက္ခေပေ ဒိန္နေ**တိ အာဟ။ တတ္ထ **အနုက္ခေပေါ** နာမ ယံကိဉ္စိ အနုက္ခိပိတဗ္ဗံ အနုပ္ပဒါတဗ္ဗံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ၊

ယတ္တကံ တသ္မ ပဋိဝိသေ အမိကံ၊ တတ္တကေ အဋ္ဌနကေ ယသ္မိံ ကိသ္မိဉ္စိ ကပ္ပိယဘာဝေ့ ဒိန္နေတိ အတ္ထော။

ဝိကလကေ တောသေတ္တာတိ ဣတ္ထေ စိဝရဝိကလကံ ပုဂ္ဂလဝိကလကန္တိ ဒ္ဝေ ဝိကလကာ။ **စိဝရဝိကလကံ**နာမ သမ္ဘေသံ ပဉ္စ ပဉ္စ ဝတ္ထာနိ ပတ္တာနိ၊ သေသာနိပိ အတ္ထိ၊ ဧကေကံ ပန နပါပုဏာတိ၊ ဆိန္နိတ္တာ ဒါတမ္ဘာနိ။ ဆိန္နန္တေ့ဟိ စ အမုမ္ပိ-လာဒိနံ ဝါ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒိနံ ဝါ ပဟောနကာနိ ခဏ္ဍာနိ ကတ္တာ ဒါတမ္ဘာနိ၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန စတုရဂ်လဝိတ္ထာရမ္ပိ အနုဝါတပ္ပဟောနကာယာမံ ခဏ္ဍံ ကတ္တာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပရိဘောဂံ ပန နကာတမ္ဘန္တိ ဧဝမေတ္ထ စိဝရသ အပ္ပဟောနကဘာဝေါ စိဝရဝိကလကံ။ ဆိန္နိတ္တာ ဒိန္နေ ပန တံ တောသိတံ ဟောတိ၊ အထ ကုသပါတော ကာတမ္ဘော။ သစေပိ ဧကသ္မ ဘိက္ခုနော ကောဋ္ဌာသေ ဧကံ ဝါ ဒ္ဝေ ဝါ ဝတ္ထာနိ နပ္ပဟောန္တိ၊ တတ္ထ အညံ သာမဏကံ ပရိက္ခာရံ ဌပေတ္တာ ယော တေန တုဿတိ၊ တသ္မ တံ ဘာဂံ ဒတ္တာ ပစ္ဆာ ကုသပါတော ကာတမ္ဘော။ ဣဒမ္ပိ စိဝရဝိကလကန္တိ **အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။

ပုဂ္ဂလဝိကလကံ နာမ ဒသ ဒသ ဘိက္ခူ ဂဏေတ္တာ ဝဏ္ဏံ ကရောန္တာနံ ဧကော ဝဏ္ဏေါ နပ္ပရတိ၊ အဒ္ဓ ဝါ နဝ ဝါ ဟောန္တိ၊ တေသံ အဒ္ဓ ဝါ နဝ ဝါ ကောဋ္ဌာသာ "တုမ္ဟေ ဣမေ ဂဟေတ္တာ ဝိသုံ ဘာဇေထာ"တိ ဒါတမ္ဘာ။ ဧဝမယံ ပုဂ္ဂလာနံ အပ္ပဟောနကဘာဝေါ ပုဂ္ဂလဝိကလကံ။ ဝိသုံ ဒိန္နေ ပန တံ တောသိတံ ဟောတိ၊ ဧဝံ တောသေတ္တာ ကုသပါတော ကာတမ္ဘောတိ။ အထ ဝါ ဝိကလကေ တောသေတ္တာတိ ယော စိဝရဝိဘာဂေါ ဥိနကော၊ တံ အညေန ပရိက္ခာရေန သမံ ကတ္တာ ကုသပါတော ကာတမ္ဘော။

စိဝရရဇနကထာ

၃၄၄။ **ဆကဏေနာ**တိ ဂေါမယေန။ **ပဏ္ဍုမတ္တိကာယာ**တိ တမ္မမတ္တိ-ကာယ။ မူလရဇနာဒိသု ဟလိဒ္ဒိံ ဌပေတ္တာ သမ္ဘံ မူလရဇနံ ဝဋ္ဋတိ။ မဇ္ဇိဋ္ဌေ တုဂ်ဟာရဇ္ဇ ဌပေတ္တာ သမ္ဘံ ခန္ဓရဇနံ ဝဋ္ဋတိ။ တုဂ်ဟာရော နာမ ဧကော သကဏ္ဌကရုက္ခော၊ တသ္မ ဟရိတာလဝဏ္ဏံ ခန္ဓရဇနံ ဟောတိ။ လောဒ္ဓဇ္ဇ ကဏ္ဍုလဇ္ဇ ဌပေတ္တာ သမ္ဘံ တစရဇနံ ဝဋ္ဋတိ။ အလ္လိပတ္တံ နီလိပတ္တဇ္ဇ[1] ဌပေတ္တာ သမ္ဘံ ပတ္တရဇနံ ဝဋ္ဋတိ။ ဂိဟိပရိဘုတ္တံ ပန အလ္လိပတ္တေန ဧကဝါရံ ရဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကိံသုကပုပ္ဖဇ္ဇ ကုသုမ္ဘပုပ္ဖဇ္ဇ ဌပေတ္တာ သမ္ဘံ ပုပ္ဖရဇနံ ဝဋ္ဋတိ။ ဖလရဇနေ ပန နကိဒ္ဓိ နဝ ဝဋ္ဋတိ။

၁-နီလ္လိပတ္တဇ္ဇ (သီ)၊ နီလိပတ္တဇ္ဇ (သျာ)

သီတုဒကာတို[1] အပက္ကရဇနံ ဝုစ္စတိ။ **ဥတ္တရာဠ္ဠမ်ိုး**ကို ဝန္ဒာဝေရကံ၊ ရဇန-ကုန်ယာ မရှေ့ ဌပေတွာ တံ အာဝေရကံ ပရိကျွတ်ပြီတွာ ရဇနံ ပက္ခိပိတုံ အနုဇာနာဒီတိ အတ္ထော။ ဝေဠု ကတေ ရဇနံ နဉ္ဇတိ။ **ဥဒကေ ဝါ နခဝိဋ္ဌ-ကာယ ဝါ**တိ သစေ ပရိပက္ကံ ဟောတိ၊ ဥဒကပါတိယာ ဒိန္နော ထေဝေါ[2] သဟသာ နဝိသရတိ၊ နခပိဋ္ဌယမ်ိုး အဝိသရန္တော တိဋ္ဌတိ။ **ရဇနုဠ္ဠက်**ကို ရဇနဥဋ္ဌက်[3]။ **ဒဏ္ဍကထာလက**ကို တမေဝ သဒဏ္ဍက်။ **ရဇနကောလမ်ုကို**[4] ရဇနကုဏ္ဍံ။ **ဩမဒ္ဒနီ**တိ သမ္မဒ္ဒနီ။ **နစ အဒ္ဓိန္ဒေ ထေဝေ ပက္ကမိတုကို** ယာဝ ရဇနမိန္ဒု ဂဠိတံ နဆိဇ္ဇတိ၊ တာဝ နအညတြ ဂန္တုံ။ **ပတ္ထိန္ဒကို** အတိရဇိတတ္တာ ထဠံ[5]။ **ဥဒကေ ဩသာရေတုကို** ဥဒကေ ပက္ခိပိတွာ ဌပေတုံ။ ရဇနေ ပန နိက္ခန္တေ တံ ဥဒက် ဆဒ္ဒေတွာ စီဝရံ မဒ္ဒိတဗ္ဗံ။ **ဒန္တကာသာဝါနီ**တိ ကေ ဝါ ဒွေ ဝါ ဝါရေ ရဇိတွာ ဒန္တဝဏ္ဏာနိ ဓာရေန္တိ။

ဆိန္နကစီဝရာနုဇာနနကထာ

၃၄၅။ **အဒ္ဓိမဒ္ဓကို** စတုရဿကေဒါရကမဒ္ဓံ။ **ပါဒ္ဓိမဒ္ဓကို** အာယာမတော စ ဝိတ္ထာရတော စ ဒီဃမရိယာဒမဒ္ဓံ။ **မရိယာဒမဒ္ဓကို** အန္တရန္တရာ ရဿ-မရိယာဒမဒ္ဓံ။ **သိယ်ာဌကမဒ္ဓကို** မရိယာဒါယ မရိယာဒံ ဝိနိဝိဗ္ဗိတွာ ဂတဋ္ဌာနေ သိယ်ာဌကမဒ္ဓံ၊ စတုက္ကသဏ္ဌာနန်တို့ အတ္ထော။ **သံဝိဒဟိတုကို** ကာတုံ။ **ဥဿဟသိ တွံ အာနန္ဒာ**တိ သက္ကောသိ တွံ အာနန္ဒ။ **ဥဿဟာမိ ဘဂဝါ**တိ တုမှေဟိ ဒိန္နနယေန သက္ကောမိတိ ဒသေတိ။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ယော နာမ။ **ကုသိဋ္ဌိ နာမာ**တိအာဒိသု **ကုသီ**တိ အာယာမတော စ ဝိတ္ထာရတော စ အနုဝါတာဒိနံ ဒီဃပတ္တာနမေတံ အဓိဝစနံ။ **အနုကုသီ**တိ အန္တရန္တရာ ရဿပတ္တာနံ နာမံ။ **မဏ္ဍလ**ကို ပဠုခဏ္ဍိကစီဝရဿ ကေကသ္မိံ ခဏ္ဍေ မဟာမဏ္ဍလံ။ **အနုမဏ္ဍလ**ကို ခုဒ္ဒကမဏ္ဍလံ။ **ဝိဝဋ္ဋ**ကို မဏ္ဍလဿ အနုမဏ္ဍလဿ ကေတော ကတ္တာ သိဗ္ဗိတံ မဏ္ဍိမခဏ္ဍံ။

အနုဝိဝဋ္ဋကို တဿ ဥဘောသု ပယေသု ဒွေ ခဏ္ဍာနိ။ **ဂိဝေယျက**ကို ဂိဝါဝေဌနဋ္ဌာနေ ဒဠ္ဍိကရဏတ္ထံ အညံ သုတ္တသံသိဗ္ဗိတံ အာဝဋ္ဋကပတ္တံ။ **ဇဃေယျက**ကို ဇဃပါပုဏနဋ္ဌာနေ တထေဝ သံသိဗ္ဗိတံ ပတ္တံ၊ ဂိဝဋ္ဌာနေ စ ဇဃဋ္ဌာနေ စ ပတ္တာနမေဝေတံ နာမကို ဝဒန္တိ။ **ဗာဟန္တ**ကို အနုဝိဝဋ္ဌာနံ ဗဟိ ကေကံ ခဏ္ဍံ။ ဣတိ ပဠုခဏ္ဍိကစီဝရေနေတံ ဝိစာရိတကို။ အထ ဝါ **အနုဝိဝဋ္ဋ**ကို

၁-သီဘုဒ္ဓိကာတိ (သီ)
၂-ရဇနကောဋ္ဌုမ်ုကို (သီ)၊ ရဇနကောဋ္ဌုမ်ုကို (က)
၃-ပဒ္ဓံ (က)
၄-ဒိန္နေ ထေဝေ (က)

ဝိဝဋ္ဋသ ကေဝသတော ဒ္ဒိန္ဒ ကေပသ်တော ဒ္ဒိန္ဒန္တိ စတုန္ဒမ္ပိ ခဏ္ဍာနမေတံ နာမံ။ **ဗာဟန္တန္တိ** သုပ္ပမာဏံ စီဝရံ ပါရုပန္တေန သံဟရိတ္ဝာ ဗာဟာယ ဥပရိ ဌပိတာ ဥဘော အန္တာ ဗဟိမုခါ တိဋ္ဌန္တိ၊ တေသံ တေံ နာမံ။ အယမေဝ ဟိ နယော မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တောတိ။

တိစီဝရာနုဇာနနကထာ

၃၄၆။ **စီဝရေဟိ ဥဇ္ဇဂ္ဃိကေ**တိ[1] စီဝရေဟိ ဥဇ္ဇဂ္ဃော ကတော။ ယထာ ဥက္ခိတ္တာဘဏ္ဍာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ကတော၊ ဥက္ခိတ္တာဘဏ္ဍိကဘာဝံ အာပါဒိတောတိ အတ္ထော။ **စီဝရဘိသိန္တိ** ဣတ္ထေ **ဘိသီ**ဘိ ဒ္ဝေ တိဏိ ဧကတော ကတ္ဝာ ဘိသိသဒ္ဒေ ပေန သံဟရိတစီဝရာနိ ဝုတ္တာနိ။ တေ ကိရ ဘိက္ခူ "ဒက္ခိဏာဂိရိတော ဘဂဝါ လဟုံ ပဋိနိဝတ္တိဿတိ"တိ တတ္ထ ဂန္ဓန္တာ ဇိဝကဝတ္ထုသ္မိံ လဒ္ဓစီဝရာနိ ဌပေတ္ဝာ အဂမံသု။ ဣဒါနိ ပန စိရေန အာဂမိဿတီတိ မညမာနာ အာဒါယ ပက္ကမိံသု။ **အန္တရဋ္ဌကာ**သုတိ မာဃသ စ ဖဂ္ဂုဏသ စ အန္တရာ အဋ္ဌသု။ **နဘဂဝန္တံ သီတံ အဟောသီ**တိ ဘဂဝတော သီတံ နာဟောသိ။ **တေဒဟောသိ ယေဝိ ခေါ တေ ကုလပုတ္တာ**တိ နဘဂဝါ အဏ္ဍောကာသေ အနိသိဒိတ္ဝာ ဧတမတ္ထံ နဇာနာတိ၊ မဟာဇနသညာပနတ္ထံ ပန ဧဝမကာသိ။ **သီတာလုကာ**တိ သီတပကတိကာ၊ ယေ ပကတိယာဝ သီတေန ကိလမန္တိ။ **ဒိဂုဏံ သဃ်ာဋ္ဌိန္တိ** ဒုပဋ္ဌံ သဃ်ာဋ္ဌိံ။ **ကေစ္စိယန္တိ** ကေပဋ္ဌံ။ ဣတိ ဘဂဝါ အတ္တနာ စတူဟိ စီဝရေဟိ ယာပေတိ၊ အမှာကံ ပန တိစီဝရံ အနုဇာနာတိတိ ဝစနသ ဩကာသံ ဥပဋ္ဌဒ္ဓိတုံ ဒိဂုဏံ သဃ်ာဋ္ဌိံ အနုဇာနာတိ၊ ကေစ္စိကေ ဣတရေ။ ဧဝဋ္ဌိ နေသံ စတ္တာရိ ဘဝိသန္တိတိ။

အတိရေကစီဝရာဒိကထာ

၃၄၇။ **အဂ္ဃံ အဋ္ဌပေယ္ယန္တိ** ဆိဒ္ဒဋ္ဌာနေ ပိလောတိကခဏ္ဍံ လဂ္ဂါပေယ္ယုံ။ **အဟတကပ္ပါနန္တိ** ဧကဝါရံ ဓောတာနံ။ **ဥတုဒ္ဓဇာနန္တိ** ဥတုတော ဒိဃ-ကာလတော ဥဒ္ဓဇာနံ ဟတဝတ္ထုကာနံ၊ ပိလောတိကာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပါပဏိကေ**တိ အန္တရာပဏတော ပတိတပိလောတိကစီဝရေ။ **ဥဿာဟော ကရဏီယော**တိ ပရိယေသနာ ကာတဗ္ဗာ၊ ပရိစ္ဆေဒေါ ပနေတ္ထ နတ္ထိ၊ ပဋ္ဌသတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ သမ္ဘမိဒံ သာဒိယန္တသ ဘိက္ခုနော ဝသေန ဝုတ္တံ။ **အဂ္ဃံ တုန္ဒန္တိ** ဣတ္ထေ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ အလ္လိယာပနခဏ္ဍံ **အဂ္ဃံ**၊ သုတ္ထေန သံသိဗ္ဗိတံ **တုန္ဒံ**၊ ဝဋ္ဋေတ္ဝာ ကရဏံ

၁-ဥဇ္ဇဂ္ဃိကတေတိ (သျာ)

ဩ၀ဋ္ဌိကံ။ **ကဏ္ဍုသကံ** ဝုစ္စတိ မုဒ္ဒိကာ။ **ဒဋ္ဌိကမ္မဿ** အနုဒ္ဓရိတ္ဝာ ဥပသယံ ကတ္ဝာ အလ္လိယာပနကံ ဝတ္ထုခဏ္ဍံ။

၃၄၉-၃၅၁။ ဝိသာခါ၀တ္ထု ဥတ္တာနတ္ထံ။ တတော ပရံ ပုဗ္ဗေ ဝိနိစ္ဆိတမေ၀။ (**သော၀ဂ္ဂိကဿ** သဂ္ဂပ္ပတ္တဟေတုကံ။ တေနေ၀ါဟ ''သော၀ဂ္ဂိက''ဿ။ သောကံ အပနေတိတိ **သောကနုဒံ**။ **အနာမယာ**တိ အရောဂါ။ **သဗ္ဗမ္ပိ ကာယမ္ပိ**တိ သဗ္ဗေ၀ါပပန္နာ။

၃၅၃။ **ပုထုဇ္ဇနာ ကာမေသု ဒီတရာဂါ**တိ ဗျာနလာဘိနော။

၃၅၆။ **သန္ဓိဋ္ဌော**တိ ဒိဋ္ဌမတ္တကမိတ္တော။ **သမ္ဘတ္တော**တိ ကေသမ္ဗောဂေါ ဒဋ္ဌမိတ္တော။ **အာလပိတော**တိ "မမ သန္တကံ ယံ ဣစ္ဆေယျာသိ၊ တံ ဂဏှာဟိ"တိ ဧ၀ံ ဝုတ္တော။ ဧတေသု တိသု အညတရနာမေန သဒ္ဓိံ ဇီ၀တိ, ဂဟိတေ အတ္တမနော ဟောတိတိ ဣမေဟိ ဂဟိတဝိသာသော ရုဟတိ)[1]။

ပဏ္ဍိမဝိကပ္ပနုပဂစီ၀ရဒိကထာ

၃၅၉။ **ပံသုကူလကတော**တိ ကတပံသုကူလော။ **ဂရုကော ဟောတီ**တိ ဇိဏ္ဏဇိဏ္ဏဋ္ဌာနေ အဂ္ဂဋ္ဌာရောပနေန ဂရုကော ဟောတိ။ **သုတ္တလူခံ ကာတုန္တိ** သုတ္တေနေ၀ အဂ္ဂဋ္ဌံ ကာတုန္တိ အတ္ထော။ **ဝိကဏ္ဏော ဟောတီ**တိ သုတ္တံ အဠ္ဠိတ္ဝာ အဠ္ဠိတ္ဝာ[2] သိဗ္ဗန္တာနံ ဧကော သဝိသေသဋ္ဌကောဏော ဒီဃော ဟောတိ။ **ဝိကဏ္ဏံ ဥဒ္ဓရိတုန္တိ** ဒီဃကောဏံ ဆိန္ဒိတုံ။ **ဩကိရိယန္တီ**တိ[3] ဆိန္နကောဏတော ဂဠန္တိ[4]။ **အနု၀ါတံ ပရိဘဏ္ဍန္တိ** အနု၀ါတဗ္ဗေ၀ ပရိဘဏ္ဍဗ္ဗု။ **ပတ္တာ လုဇ္ဇန္တီ**တိ မဟန္တေသု ပတ္တမုခေသု ဒိန္နာနိ သုတ္တာနိ ဂဠန္တိ၊ တတော ပတ္တာ လုဇ္ဇန္တိ။ **အဠ္ဌပဒကံ ကာတုန္တိ** အဠ္ဌပဒကစ္ဆဏ္ဍေန ပတ္တမုခံ သိဗ္ဗိတုံ။

၃၆၀။ **အန္ဓာဒိကမ္ပိ အာရောပေတုန္တိ** အာဂန္တုကပတ္တမ္ပိ ဒါတုံ။ ဣဒံ ပန အပ္ပဟောနကေ အာရောပေတမ္ပိ။ သစေ ပဟောတိ၊ အာဂန္တုကပတ္တံ နဝဋ္ဌတိ၊ ဆိန္ဒိတမ္ပမေ၀။

၃၆၁။ **နစ ဘိက္ခေ သဒ္ဓါဒေယ္ယန္တိ** ဣတ္ထေ သေသဉ္ဉတိနံ ဒေန္တော ဝိနိပါ-တေဘိယေ၀။ မာတာပိတရော ပန သစေ ရဇ္ဇေ ဋ္ဌိတာ ပတ္ထယန္တိ၊ ဒါတမ္ပိ။

---

[1]-( ) နတ္ထိ သီဟဠပေါတ္ထကေ။
[2]-အဠ္ဠိတ္ဝာ အဠ္ဠိတ္ဝာ (သီ)၊ အဠ္ဠေတ္ဝာ (သျာ)
[3]-ဩကိရယတီတိ (သီ၊ က)
[4]-ဂဠတိ (သီ၊ သျာ၊ က)

၃၆၂။ **ဂိလာနော**တိ ဂိလာနတာယ ဂဟေတ္မာ ဂန္တုံ အသမတ္ထော။ **ဝဿိကသင်္ကေတန္တိ** ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ။ **နဒီပါရန္တိ** နဒိယာ ပါရေ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဟောတိ။ **အဂ္ဂဠုဂ္ဂိဝိဟာရော**တိ သမ္ဗေသ္ယေ စေတေသု ဂိလာနဝဿိကသင်္ကေတနဒီပါရဂမနအတ္ထတကထိနဘာဝေသု အဂ္ဂဠုဂ္ဂိယေ ပမာဏံ။ ဂုတ္တေ ဧေ ဟိ ဝိဟာရေ ဧတေသု ကာရဏေသု နိက္ခိပိတ္မာ ဗဟိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နာ အဂုတ္တေ။ အာရညကဿ ပန ဝိဟာရော နာ သုဂုတ္တော ဟောတိ၊ တေန ဘဏ္ဍုကွလိကာယ ပက္ခိပိတ္မာ ပါသာဏသုသိရ ရုက္ခသုသိရာဒီသု သုပ္ပဋိစ္ဆန္နေသု ဌပေတ္မာ ဂန္တုံ။

သံဃိကစိုဝရုပ္ပါဒကထာ

၃၆၃။ **တုယ္ဟေ ဘိက္ခု တာနိ စိုဝရာနိ**တိ အညတ္ထ ဂဟေတ္မာ ဟဋ္ဌာနိ ပိ တုယ္ဟေ၊ နာ တေသံ အညော ကောစိ ဋ္ဌသရော်တိ။ **ဧဝ**ဉ္စ ပန ဝတ္မာ အနာဂတေ ပိ ကုက္ကုစ္စာ ဂဏ္ဍိသန္တိတိ ဒသ္ဝေတုံ **ဋ္ဌ ပနာ**တိအာဒိမာဟ။ **တသ္ဝေ တာနိ စိုဝရာနိ ယာ ကထိနဿ ဥဒ္ဓာ**ရော်တိ သစေ ဂဏ္ဍပူရကေ ဘိက္ခု လဘိတ္မာ ကထိန် အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ပဉ္ဇမာသေ, နော စေ အတ္ထတံ ဟောတိ၊ ဧကံ စိုဝရမာသမေဝ, ယံ "သံဃဿ ဒေမာ"တိ ဝါ ဒေန္တိ၊ "သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဒေမာ''တိ ဝါ ဒေန္တိ၊ ''ဝဿံဝုတ္ထသံဃဿ ဒေမာ''တိ ဝါ ဒေန္တိ၊ ''ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာ''တိ ဝါ ဒေန္တိ၊ သစေပိ မတကစိုဝရံ အဝိဘဇိတ္မာ တံ ဝိဟာရံ ပဝိသန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ တသ္ဝေ ဘိက္ခုနော ဟောတိ။ ယမ္ပိ သော ဝဿာဝါသတ္ထာယ ဝမ္ပိ ပယောဇေတ္မာ ဌပိတဥပနိက္ခေပတော ဝါ တတ္ထုပ္ပါဒတော ဝါ ဝဿာဝါသိကံ ဂဏ္ဍာတိ၊ သဗ္ဗံ သုဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ဋ္ဌဒ္ဒေတ္ထ လက္ခဏံ၊ ယေန တေနာကာရေန သံဃဿ ဥပ္ပန္နံ ဝတ္ထုံ အတ္ထတ-ကထိနဿ ပဉ္ဇမာသေ, အနတ္ထတကထိနဿ ဧကံ စိုဝရမာသံ ပါပုဏာတိတိ။ ယံ ပန ''ဋ္ဌဒံ ဋ္ဌမ ဝဿံဝုတ္ထသံဃဿ ဒေမာ''တိ ဝါ ''ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာ''တိ ဝါ ဝတ္မာ ဒိန္နံ၊ တံ အနတ္ထတကထိနဿာပိ ပဉ္ဇမာသေ ပါပုဏာတိ။ တတော ပရံ ပန ဥပ္ပန္နံ ဝဿာဝါသိကံ ပုန္ဓိတဗ္ဗံ ''ကိံ အတီတ-ဝသ္ဝေ ဋ္ဌဒံ ဝဿာဝါသိကံ၊ ဥဒါဟု အနာဂတဝသ္ဝေ''တိ။ ကသ္မာ? ဝိဇ္ဇိသမယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ။

ဥတုကာလန္တိ ဝဿာနတော အညံ ကာလံ။ **တာနိ စိုဝရာနိ အာဒါယ သာဝတ္ထိ**ံ **ဂန္ဒာ**တိ တ္ထေ တာနိ စိုဝရာနိ ဂတဂတဋ္ဌာနေ သံဃိကာနေဝ ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခုဟိ ဒိဋ္ဌမတ္တမေဝေတ္ထ ပမာဏံ။ တသ္မာ သစေ ကေစိ ပဋ္ဌိပထံ အာဂစ္ဆန္တာ

"ကုဟိ" အာဝုသော ဂစ္ဆသိ"တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္တံ သုတွာ 'ကိ" အာဝုသော မယံ သံဃော နု ဟောမာ''တိ တတ္ထေဝ ဘာဇေတွာ ဂဏှန္တိ၊ သုဠဟိတာနိ။ သစေပိ သေ မဂ္ဂါ ဩက္ကမိတွာ ကဠိ ဝိဟာရံ ဝါ အာသနသာလံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ကေ ဂေဟမေဝ ဝါ ပဝိသတိ၊ တတြ စ နံ ဘိက္ခူ ဒိသွာ တမတ္တံ ပုစ္ဆိတွာ ဘာဇေတွာ ဂဏှန္တိ၊ သုဠဟိတာနေဝ။

အဓိဋ္ဌာတုန္တိ ဣတ္ထ အဓိဋ္ဌာနဉ္စေန ဝတ္တံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ကာလံ ဃောသေတွာ ဆောကံ အာဂမေတွာ သစေ ဃဏ္ဋိသညာယ ဝါ ကာလသညာယ ဝါ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ။ နော စေ အာဂစ္ဆန္တိ "မယှိမာနိ စီဝရာနိ ပါပုဏန္တိ"တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ အဓိဋ္ဌိတေ သဗ္ဗာနိ တသ္မေဝ ဟောန္တိ၊ ဋ္ဌိတိကာ ပန နတ္ထိ။

သစေ ဧကေကံ ဥဒ္ဓရိတွာ "အယံ ပဌမဘာဂေါ မယှံ ပါပုဏာတိ၊ အယံ ဒုတိယဘာဂေါ"တိ ဧဝံ ဂဏှာတိ၊ ဂဟိတာနိ စ သုဠဟိတာနိ ဟောန္တိ၊ ဋ္ဌိတိကာ စ တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ ပါပေတွာ ဂဏှန္တေနာပိ အဓိဋ္ဌိတမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ဝါ အပ္ပဟရိတွာ ဝါ ကာလမ္ပိ ဃောသေတွာ ဝါ အဃော-သေတွာ ဝါ "အဟမေဝေတ္ထ, မယှမေဝ ဇုမာနိ စီဝရာနိ"တိ ဂဏှာတိ၊ ဒုဠဟိတာနိ ဟောန္တိ။ အထ "အညော ကောစိ ဇုမ နတ္ထိ၊ မယှံ ဧတာနိ ပါပုဏန္တိ"တိ ဂဏှာတိ၊ သုဠဟိတာနိ။

ပါတိတေ ကုသေတိ ဧကေကောဋ္ဌာသေ ကုသဒဏ္ဍကေ ပါတိတမတ္တေ သစေပိ ဘိက္ခုသဟဿံ ဟောတိ၊ ဂဟိတမေဝ နာမ စီဝရံ၊ နာကာမာ ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ ပန အတ္တနော ရုစိယာ ဒါတုကာမာ ဟောန္တိ၊ ဒေန္တု။ အနုဘာဂေပိ ဧသေဝ နယော။

သစီဝရာနိတိ "ကာလစီဝရဿ သံဃသ ဇုတောဝ ဒဿာမ၊ ဝိသုံ သဒ္ဓိယ-မာနေ အတိစိရံ ဟောတိ"တိ ခိပ္ပံယေဝ သစီဝရာနိ ဘတ္တာနိ အကံသု။ **ထေရေ အာဂမ္ဘ ဥပ္ပန္နာနိ**တိ တုမှေသု ပသာဒေန ခိပ္ပံ ဥပ္ပန္နာနိ။

သံဃသ ဒေမာတိ စီဝရာနိ ဒေန္တိတိ သကလမ္ပိ စီဝရကာလံ သကိကံ သကိကံ ဒေန္တိယေဝ။ ပုရိမေသု ပန ဒ္ဝိသု ဝတ္ထူသု ပစ္ဆိန္နဒါနတ္တာ အဒံသုတိ ဝုတ္တံ။ **သမ္ဘုလာ ထေရာ**တိ ဝိနယဓရပါမောက္ခထေရာ။ ဣဒံ ပန ဝတ္ထု သဒ္ဓိံ ပုရိမေန ဒ္ဝေဘာတိကဝတ္ထုနာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ ဥပ္ပန္နံ၊ ဣမေ စ ထေရာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ တထာဂတံ၊ တသ္မာ ပုရိမေသု ဝတ္ထူသု တထာဂတေန ပညတ္တနယေ-နေဝ ကထေသုံ။

ဥပနန္ဒသက္ယပုတ္တဝတ္ထုကထာ

၃၆၄။ **ဂါမကာဝါသံ အဂမာသိ**တိ အပ္ပေဝ နာမ စိဝရာနိ ဘာဇေန္တော မယ္ပမ္ပိ သင်္ဃံ ကရေယျုန္တိ စိဝရဘာဇနကာလံ သလ္လက္ခေတ္တွာဝ အဂမာသိ။ **သာဒိယိဿသိ**တိ ဂဏ္ဍိဿသိ။ ဣတ္ထေ စ ကိဉ္စာပိ တဿ ဘာဂေါ နတ္ထိ ပါပုဏာတိ၊ အထ ခေါ "နဂရဝါသိကော အယံ မုခရော ဓမ္မကထိကော"တိ တေ ဘိက္ခူ "သာဒိယိဿသိ"တိ အာဟံသု။ **ယော သာဒိယေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ**တိ ဣတ္ထေ ပန ကိဉ္စာပိ လဟုကာ အာပတ္တိ၊ အထ ခေါ ဂဟိတာနိ ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဒါတမ္မာနိ။ သစေပိ နဋ္ဌာနိ ဝါ ဗိဏ္ဍာနိ ဝါ ဟောန္တိ၊ တသ္မေ ဝ ဂိဝါ။ ဒေဟိတိ ဝုတ္တေ အဒေန္တော ဓုရနိက္ခေပေ ဘဏ္ဍဗ္ဗေန ကာရေတမ္ဗော။

ကောမိပ္ပါယန္တိ ကေ အမိပ္ပါယံ၊ ကေ ပုဂ္ဂလပဋိဋိသမေဝ ဒေထာတိ အတ္ထော။ ဣဒါနိ ယထာ သော ဒါတမ္ဗော၊ တံ ဒဿေတုံ တန္တိ ဌပေန္တော **ဣဒ ပနာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သစေ အမုတြ ဥပဇ္ဈံ အမုတြ ဥပဇ္ဈန္တိ** ကေကသ္မိံ ကောဟမေကာဟံ ဝါ သတ္တာဟံ သတ္တာဟံ ဝါ သစေ ဝသတိ၊ ကေကသ္မိံ ဝိဟာရေ ယံ ကော ပုဂ္ဂလော လဘတိ၊ တတော တတော ဥပဇ္ဈံ ဥပဇ္ဈံ ဒါတမ္ဗံ။ ဧဝံ ကောမိပ္ပါယော ဒိန္နော ဟောတိ။ **ယတ္ထ ဝါ ပန ဗဟုတရန္တိ** သစေ ကေသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တော ဗဟုတရသ္မိံ သတ္တာဟဝါရေန အရုဏမေဝ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ ဧဝံ ပုရိမသ္မိံ ဗဟုတရံ ဝသတိ နာမ။ တသ္မာ တတော ဗဟုတရံ ဝသိတဝိဟာရတော တဿ ပဋိဝိသော ဒါတမ္ဗော၊ ဧဝမ္ပိ ကော-မိပ္ပါယော ဒိန္နော ဟောတိ။ ဣဒဉ္စ နာနာလာဘေဟိ နာနုပစာရေဟိ ကေသိမဝိဟာရေဟိ ကထိတံ၊ နာနာသိမဝိဟာရေ ပန သေနာသနဋ္ဌာဟော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတိ။ တသ္မာ တတ္ထ စိဝရပဋိဝိသော နတ္ထိ ပါပုဏာတိ၊ သေသံ ပန အာမိသဘေသဇ္ဇာဒိ သမ္ဗံ သမ္ဗတ္ထ အန္တောသိမဂတသ္မ ပါပုဏာတိ။

ဂိလာနဝတ္ထုကထာ

၃၆၅။ **မဉ္ဇကေ နိပါတေသု**န္တိ ဧဝံ ဓောဝိတ္တာ အညံ ကာသာဝံ နိဝါသေတ္တာ မဉ္ဇကေ နိပဇ္ဇာပေသုံ၊ နိပဇ္ဇာပေတ္တာ စ ပနာယသ္မာ အာနန္ဒော မုတ္တကရိသ-ကိလိဋ္ဌံ ကာသာဝံ ဓောဝိတ္တာ ဘူမိယံ ပရိဘဏ္ဍံ အကာသိ။ **ယော ဘိက္ခဝေ မံ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ သော ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌဟေယျာ**တိ ယော မံ သြဝါဒါနုသာသနီ-ကရဏေန ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ သော ဂိလာနံ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ မမ သြဝါဒကာရကေန ဂိလာနော ဥပဋ္ဌာတမ္ဗောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ဘဂဝတော စ ဂိလာနဿ စ ဥပဋ္ဌာနံ ကေသဒိသန္တိ ဧဝံ ပနေတ္ထ အတ္ထော နတ္ထိ ဟေတမ္ဗော။

သံဃေန ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗောတိ ယသေတေ ဥပဇ္ဈာဒယော တသ္မိံ ဝိဟာရေ နတ္ထိ၊ အာဂန္တုကော ဟောတိ ကေစာရိကော ဘိက္ခု၊ သော သံဃသ္သ ဘာရော၊ တသ္မာ သံဃေန ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော။ နော စေ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ သကလသ္သ သံဃသ္သ အာပတ္တိ။ ဝါရံ ဌပေတ္မာ ဇဂ္ဂန္တေသု ပန ယော အတ္တနော ဝါရေ နဇဂ္ဂတိ၊ တသ္သေဝ အာပတ္တိ။ သံဃတ္ထေရောပိ ဝါရတော နမုစ္စတိ။ သစေ သကလော သံဃော ကေသ္သ ဘာရံ ကရောတိ၊ ကော ဝါ ဝတ္တသမ္ပန္နော ဘိက္ခု အဟမေဝ ဇဂ္ဂိဿာမီတိ ပဋိဇဂ္ဂတိ၊ သံဃော အာပတ္တိတော မုစ္စတိ။

၃၆၆။ **အာဘိဂ္ဂမဉ္စ ဝါ အာဘိဂ္ဂမတိ**တိ အာဒိသု ဝမုဉ္စံ ဝါ အာဗာဓံ "ဣဒံ နာမ မေ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ္သ ဝမုတိ၊ ဣဒံ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ္သ ပရိဟာယတိ၊ ဣဒံ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ္သ တိဋ္ဌတိ"တိ ယထာဘူတံ နာဝိကရောတိတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **နာလဉ္စ** နပတိရ္ဘပေါ နယုတ္တော ဥပဋ္ဌာတုံ။ **ဘေသဇ္ဇံ သံဝိဘေတုဉ္စ** ဘေသဇ္ဇံ ယောဇေတုံ အသမတ္ထော ဟောတိ။ **အာမိသဉ္စ ရောတိ** အာမိသံ အသ္သ အန္တရဉ္စ အာမိသဉ္စ ရော။ **အန္တရဉ္စ** ကာရဏံ ဝုစ္စတိ၊ အာမိသကာရဏာ ယာဂုဘတ္တ-ပတ္တစီဝရာနိ ပတ္ထေန္တော ဥပဋ္ဌာတိတိ အတ္ထော။

မတသဋ္ဌကကထာ

၃၆၇။ **ကာလက်ေတ**တိ ကာလကိရိယာယ။ **ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတုဉ္စ** ဣတ္ထေ အနန္တရံ ဝုတ္တာယ ကမ္မဝါစာယ ဒိန္နမ္ပိ အပလောကေတ္မာ ဒိန္နမ္ပိ ဒိန္နမေဝ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၃၆၉။ **ယံ တတ္ထ လဟုဘဏ္ဍံ ယံ တတ္ထ ဂရုဘဏ္ဍန္တိ** ဣတ္ထေ လဟုဘဏ္ဍ-ဂရုဘဏ္ဍာနံ နာနာကရဏံ ပရတော ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကလာဘေ ပန အယံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိနိစ္ဆယော—

သစေ သကလေ ဘိက္ခုသံဃေ ဥပဋ္ဌဟန္တေ ကာလံ ကရောတိ၊ သမ္ဘေပိ သာမိကာ။ အထ ကေစ္စေဟိ ဝါရေ ကတေ ကေစ္စေဟိ အကတေယေဝ ကာလံ ကရောတိ၊ တတ္ထ ကေစ္စေ အာစရိယာ ဝဒန္တိ "သမ္ဘေပိ အတ္တနော ဝါရေ သမ္ပတ္တေ ကရေယျုံ၊ တသ္မာ သမ္ဘေပိ သာမိနော"တိ။ ကေစ္စေ ဝဒန္တိ "ယေဟိ ဇဂ္ဂိတော၊ တေ ဧဝ လဘန္တိ၊ ဣတရေ နလဘန္တိ"တိ။ သာမဏေရေ ကာလက်ေတ သစေ စီဝရံ အတ္ထိ၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတဗ္ဗံ။ နော စေ အတ္ထိ၊ ယံ အတ္ထိ၊ တံ ဒါတဗ္ဗံ။ အညသ္မိံ ပရိက္ခာရေ သတိ စီဝရဘာဂံ ကတ္မာ ဒါတဗ္ဗံ။

ဘိက္ခု စ သာမဏေရော စ သစေ သမံ ဥပဋ္ဌဟိ'သု၊ သမကော ဘာဝေါ ဒါတဗ္ဗော။ အထ သာမဏေရောဝ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ ဘိက္ခုသ္မိ သံဝိဒဟနမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ သာမဏေရသ္မိ ဇေဋ္ဌကဘာဝေါ ဒါတဗ္ဗော။ သစေ သာမဏေရော ဘိက္ခုနာ အာနိတဥဒကေန ယာဂုံ ပစိတ္တာ ပဋ္ဌိဂ္ဂါဟာပနမတ္တမေဝ ကရောတိ၊ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌဟတိ၊ ဘိက္ခုသ္မိ ဇေဋ္ဌကဘာဝေါ ဒါတဗ္ဗော။

ဗဟူ ဘိက္ခူ သမဂ္ဂါ ဟုတ္တာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ သမကော ဘာဝေါ ဒါတဗ္ဗော။ ယော ပနေတ္ထ ဝိသေသေန ဥပဋ္ဌဟတိ၊ တဿ ဝိသေသော ကာတဗ္ဗော။ ယေန ပန ကေဒိဝသမ္မိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဝသေန ယာဂုဘတ္တံ ဝါ ပစိတ္တာ ဒိန္နံ, နဟာနံ ဝါ ပဋ္ဌိယာဒိတံ၊ သောပိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကောဝ။ ယော သမီပံ အနာဂန္ဓွာ ဘေသဇ္ဇတဏ္ဍုလာဒိနိ ပေသေတိ၊ အယံ ဂိလာနု-ပဋ္ဌာကော နဟောတိ။ ယော ပရိယေသိတ္တာ ဂါဟာပေတ္တာ အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဂိလာနုပဋ္ဌာကောဝ။

ကော ဝတ္တသီသေန ဇဂ္ဂတိ၊ ကော ပစ္စာသာယ၊ မတကာလေ ဥဘောပိ ပစ္စာသီသန္တိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ ဒါတဗ္ဗံ။ ကော ဥပဋ္ဌဟိတ္တာ ဂိလာနသ္မိ ဝါ ကမ္မေန အတ္ထနော ဝါ ကမ္မေန ကတ္ထစိ ဂတော "ပုန အာဂန္ဓွာ ဇဂ္ဂိဿာမိ"တိ၊ တေသပိ ဒါတဗ္ဗံ။ ကော စိရံ ဥပဋ္ဌဟိတ္တာ "ဣဒါနိ နဿ သက္ကောမိ"တိ ဧရံ နိက္ခိပိတ္တာ ဂစ္ဆတိ၊ သစေပိ တံဒိဝသမေဝ ဂိလာနော ကာလံ ကရောတိ၊ ဥပဋ္ဌာကဘာဝေါ နဒါတဗ္ဗော။

ဂိလာနုပဋ္ဌာကော နာမ ဂိဟိ ဝါ ဟောတု ပဗ္ဗဇိတော ဝါ အန္တမသော မာတုဂါမောပိ၊ သဗ္ဗေ ဘာဝံ လဘန္တိ။ သစေ တဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တစီဝရမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ အညံ နတ္ထိ၊ သမ္ဗံ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံယေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိ သဟသံ အဋ္ဌတိ၊ အညံ ပန ဗဟုမ္ပိ ပရိက္ခာရံ တေ နလဘန္တိ၊ သံဃသ္မေဝ ဟောတိ။ အဝသေသံ ဘဏ္ဍံ ဗဟုကဠေဝ မဟဋ္ဌဠ၊ တိစီဝရံ အပ္ပဋ္ဌံ၊ တတော ဂဟေတ္တာ တိစီဝရပရိက္ခာရော ဒါတဗ္ဗော။ သမ္ဗဠေတံ သံဃိကတောဝ လဗ္ဘတိ။

သစေ ပန သော ဇီဝမာနောယေဝ သမ္ဗံ အတ္ထနော ပရိက္ခာရံ နိဿဇ္ဇိတ္တာ ကဿစိ အဒါသိ၊ ကောစိ ဝါ ဝိဿာသံ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယဿ ဒိန္နံ ယေန စ ဂဟိတံ၊ တဿေဝ ဟောတိ၊ တဿ ရုစိယာ ဧဝ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ လဘန္တိ။ အညေသံ အဒတ္တာ ဒုရေ ဌပိတပရိက္ခာရာပိ တတ္ထ တတ္ထ သံဃသ္မေဝ ဟောန္တိ၊ ဒ္ဝိန္နံ သန္တကံ ဟောတိ အဝိဘတ္တံ၊ ကေသ္မိ'ံ ကာလက်တေ ဠုတရော

သာမီ။ ဗဟူနမ္ပိ သန္တကေ ဧသေဝ နယော။ သမ္ဘေသု မတေသု သံဃိကံ ဟောတိ။ သစေပိ အဝိဘဇိတ္တာ သဗ္ဗဝိဟာရိကာဒိနံ ဒေန္တိ၊ အဒိန္နမေဝ ဟောတိ။ ဝိဘဇိတ္တာ ဒိန္နံ ပန သုဒိန္နံ။ တံ တေသု မတေသုပိ သဗ္ဗဝိဟာရိကာဒိနံ-ယေဝ ဟောတိ၊ နဿ သံဃသ္သ။

ကုသစီရာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၃၇၁။ ကုသစီရာဒိသု **အက္ကနာဠန္တိ** အက္ကနာဠမယံ။ **ပေါတ္ထကောတိ** မကစိမယော ဝုစ္စတိ။ သေသာနိ ပဋမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တာနိ။ တေသု ပေါတ္ထကေ ဧဝ ဒုက္ကဋံ၊ သေသေသု ထုလ္လစ္စယာနိ။ အက္ကဒုဿကဒလိဒုဿ-ရေကဒုဿာနိ ပန ပေါတ္ထကဂတိကာနေဝ။

၃၇၂။ သမ္ဘနိလကာဒိနိ ရဇနံ ဓောဝိတ္တာ[1] ပုန ရဇိတ္တာ ဓာရေတမ္ဘာနိ။ နဿက္ကာ စေ ဟောန္တိ ဓောဝိတုံ၊ ပစ္စတ္ထရဏာနိ ဝါ ကာတမ္ဘာနိ၊ ဒုပဋ္ဋစီဝရဿ[2] ဝါ မဇ္ဈေ ဒါတမ္ဘာနိ။ တေသံ ဝဏ္ဏနာနတ္ထံ ဥပါဟနာသု ဝုတ္တနယမေဝ။ အစ္ဆိန္နဒသဒီဃဒသာနိ ဒသာ ဆိန္ဒိတ္တာ ဓာရေတမ္ဘာနိ။ ကဉ္စုကံ လဘိတ္တာ ဖာလေတ္တာ ရဇိတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဝေဌနေပိ ဧသေဝ နယော။ တိရိဋ္ဌကံ ပန ရုက္ခဆလ္လိမယံ၊ တံ ပါဒပုဉ္ဆနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၃၇၃။ **ပတိရူပေ ဂါဟကေတိ** သစေ ကောစိ ဘိက္ခု ''အဟံ တဿ ဂဏ္ဍာမီ''တိ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဒါတမ္ဘန္တိ အတ္ထော။ **ဝေမေတေသု** တေဝိသတိယာ ပုဂ္ဂလေသု သောဠသ ဇနာ နဿ လဘန္တိ၊ သတ္တ ဇနာ လဘန္တိတိ။

သံဃေ ဘိန္နေ စီဝရုပ္ပါဒကထာ

၃၇၄။ **သံဃော ဘိဇ္ဇတိ**တိ ဘိဇ္ဇိတ္တာ ကောသမ္ဗကဘိက္ခူ ဝိယ ဒ္ဝေ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ **ကေသ္မိं ပက္ခေ**တိ ကေသ္မိं ကောဋ္ဌာသေ ဒက္ခိဏော-ဒကဿ ဂန္ဓာဒိနိ စ ဒေန္တိ၊ ကေသ္မိं စီဝရာနိ။ **သံဃသ္သေဝေတ**န္တိ သကလသ္သ သံဃသ္သ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ကောဋ္ဌာသာနံ တေ ဟောတိ၊ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတ္တာ ဒ္ဝိဟိပိ ပက္ခေဟိ ဧကတော ဘာဇေတမ္ဘံ။ **ပက္ခသ္သေဝေတ**န္တိ ဧဝံ ဒိန္နေ ယဿ ကောဋ္ဌာသဿ ဥဒကံ ဒိန္နံ၊ တဿ ဥဒကမေဝ ဟောတိ၊ ယဿ စီဝရံ ဒိန္နံ၊ တဿေဝ စီဝရံ။ ယတ္ထ ပန ဒက္ခိဏောဒကံ ပမာဏံ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဧကော ပက္ခော

၁-ဝါမေတ္တာ (သီ)၊ ဝမေတ္တာ (သျာ) ၂-တိပဋ္ဋစီဝရဿ (က)၊ ဒ္ဝိပဋ္ဋစီဝရဿ (သျာ)

ဒကို့ကောဒကသ လဋ္ဌတ္တာ စိဝရာနိ လဘတိ၊ ကောဘ စိဝရာနမေဝ လဋ္ဌတ္တာတိ ဥဘောဟိပိ ကေတောဘ ဟုတ္ဝာ ယထာဝုတ္တံ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ကိရ ပရသမုဒ္ဒေ လကၢဏ်ာ်ကို မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ **တသ္မိံ ယေဝ ပက္ခေ**တိ ဣတ္ထေ ပန ဣတရော ပက္ခော အနိ.သရောယေဝ။ **စိဝရပေသနဝတ္ထု**နိ ပါကဋာနေဝ။

အဋ္ဌစိဝရမာတိကာကထာ

၃၇၉။ ဣဒါနိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝုတ္တစိဝရာနံ ပဋိလာဘခေတ္တံ ဒသေတုံ **အဋ္ဌမာ ဘိက္ခဝေ မာတိကာ**တိအာဒိမာဟ။ **သီမာယ ဒေတိ**တိအာဒိ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနနယေန ဝုတ္တံ။ ဣတ္ထေ ပန သီမာယ ဒါနံ ကော မာတိကာ[1]၊ ကတိကာယ ဒါနံ ဒုတိယာ။ပ။ ပုဂ္ဂလသ ဒါနံ အဋ္ဌမာ။ တတ္ထ သီမာယ ဒ၎ီမ္ဟိ ဝေ သီမံ ပရာမသိတ္ဝာ ဒေန္တော **သီမာယ ဒေတိ** နာမ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

သီမာယ ဒေတိ၊ ယာဝတိကာ ဘိက္ခု၊ အန္တောသီမဂတာ၊ တေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗန္တိအာဒိမ္ဟိ ပန မာတိကာနိဒ္ဒေသေ **သီမာယ ဒေတိ**တိ ဣတ္ထေ တာဝ ခဏ္ဍသီမာ ဥပစာရသီမာ သမာနသံဝါသသီမာ အဝိပ္ပဝါသသီမာ လာဘသီမာ ဂါမသီမာ နိဂမသီမာ နဂရသီမာ အဗ္ဘန္တရသီမာ ဥဒကုက္ခေပသီမာ ဇနပဒသီမာ ရဋ္ဌသီမာ ရဇ္ဇသီမာ ဒိပသီမာ စက္ကဝါဠသီမာတိ ပန္နရသ သီမာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ ခဏ္ဍသီမာ သီမာကထာယံ ဝုတ္တာဝ။ ဥပစာရသီမာ ပရိက္ခိတ္တသ ဝိဟာရသ ပရိက္ခေပေန, အပရိက္ခိတ္တသ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန ပရိစ္ဆိန္နာ ဟောတိ။ အပိစ ဘိက္ခုနံ ဝုဝသန္ဒိပါတဋ္ဌာနတော ဝါ ပရိယန္တေ ဋ္ဌိတ-ဘောဇနသာလတော ဝါ နိဗဒ္ဓဝသနကအာဝါသတော ဝါ ထာမမဇ္ဈိမသ ပုရိသသ ဒ္ဋိန္ဒံ လေ၎ုပါတာနံ အန္တော ဥပစာရသီမာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သာ ပန အာဝါသေသု ဝဿေသု ဝဿတိ၊ ပရိဟာယန္တေသု ပရိဟာယတိ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန "ဘိက္ခုသုပိ ဝဿေသု ဝဿတိ"တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ သစေ ဝိဟာရေ သန္ဒိပတိတဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ကောဗဒ္ဓါ ဟုတ္ဝာ ယောဇနသတမ္ပိ ပူရေတ္ဝာ နိသီဒန္တိ၊ ယောဇနသတမ္ပိ ဥပစာရသီမာဝ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသံ လာဘော ပါပုဏာတိ။ သမာနသံဝါသအဝိပ္ပဝါသသီမာဒ္ဒယမ္ပိ ဝုတ္တမေဝ။

---

[1] ပဋ္ဌမာ မာတိကာ (သျှာ)

လာဘသီမာ နာမ နေဝ သမ္မာသမ္ဗုद्ध နာ အနုညာတာ၊ နာ ဓမ္မသင်္ဂါဟက-ထေရေဟိ ဌပိတာ၊ အပိစ ခေါ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ ဝိဟာရံ ကာရေတ္ဝာ ဂါဝုတံ ဝါ အဒ္ဓုယောဇနံ ဝါ ယောဇနံ ဝါ သမန္တတော ပရိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ ''အယံ အမှာကံ ဝိဟာရသီမာ လာဘသီမာ''တိ နာမလိခိတကေ ထမ္ဘေ နိခဏိတ္ဝာ "ယံ ထေရေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သမ္ဘံ တံ အမှာကံ ဝိဟာရသီမာ ဒေမာ''တိ သီမံ ဌပေန္တိ၊ အယံ လာဘသီမာ နာမ။ ဂါမနိဂမနဂရအဇ္ဈတ္တရဋ္ဌဒကုက္ခေပသီမာပိ ဝုတ္တာ ဧဝ။ ဇနပဒသီမာ နာမ ကာသိကောသလရဋ္ဌာဒီနံ အန္တော ဗဟူ ဇနပဒါ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ကေကော ဇနပဒပရိစ္ဆေဒေါ ဇနပဒသီမာ။ ရဋ္ဌသီမာ နာမ ကာသိကောသလာဒိရဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ။ ရဇ္ဇသီမာ နာမ စောဠဘောဂေါ ကေရဋဘောဂေါတိ ဧဝံ ကေကသ္မ ရညော အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနံ။ ဒိပသီမာ နာမ သမုဒ္ဒန္တေန ပရိစ္ဆိန္နမဟာဒီပါ စ အန္တရဒီပါ စ။ စက္ကဝါဠသီမာ နာမ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတေနေဝ ပရိစ္ဆိန္နာ။

ဝေမေတာသု သီမာသု ခဏ္ဍသီမာယ ကေနစိ ကမ္မေန သန္ဓိပတိတံ သံဃံ ဒိသ္ဝာ "ဣတ္ထေဝ သီမာယ သံဃသ္သ ဒေမိ''တိ ဝုတ္တေ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ အန္တောခဏ္ဍသီမဂတာ၊ တေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ တေသံယေဝ ဟိ တံ ပါပုဏာတိ၊ အညေသံ သီမန္တရိကာယ ဝါ ဥပစာရသီမာယ ဝါ ဌိတာနမ္ပိ နာ ပါပုဏာတိ။ ခဏ္ဍသီမာယ ဌိတေ ပန ရုက္ခေ ဝါ ပဗ္ဗတေ ဝါ ဌိတသ္မ ဟေဋ္ဌာ ဝါ ပထဝီ-ဝေမဇ္ဈဂတသ္မ ပါပုဏာတိယေဝ။ ''ဣမိဿာ ဥပစာရသီမာယ သံဃသ္သ ဒမ္မိ''တိ ဒိန္နံ ပန ခဏ္ဍသီမာသီမန္တရိကာသု ဌိတာနမ္ပိ ပါပုဏာတိ။ ''သမာန-သံဝါသသီမာယ ဒမ္မိ''တိ ဒိန္နံ ပန ခဏ္ဍသီမာသီမန္တရိကာသု ဌိတာနံ နာ ပါပုဏာတိ။ အဝိပ္ပဝါသသီမာလာဘသီမာသု ဒိန္နံ တာသု သီမာသု အန္တောဂတာနံ ပါပုဏာတိ။ ဂါမသီမာဒီသု ဒိန္နံ တာသံ သီမာနံ အဇ္ဈတ္တရေ ဗဟိသီမာယ ဌိတာနမ္ပိ ပါပုဏာတိ။ အဇ္ဈတ္တရသီမာဥဒကုက္ခေပသီမာသု ဒိန္နံ တတ္ထ အန္တောဂတာနံယေဝ ပါပုဏာတိ။ ဇနပဒရဋ္ဌရဇ္ဇဒီပစက္ကဝါဠသီမာသုပိ ဂါမသီမာဒီသု ဝုတ္တသဒိသောယေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

သစေ ပန ဗဟိဒီပေ ဌိတော "တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ သံဃသ္သ ဒမ္မိ''တိ ဒေတိ၊ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပတော ဧကောပိ ဂန္တ္ဝာ သဗ္ဗေသံ ဂဏှိတုံ လဘတိ။ သစေပိ တတြေဝ ကော သဘာဂဘိက္ခု သဘာဂါနံ ဘာဂံ ဂဏှာတိ၊ နာ ဝါရေတဗ္ဗော။ ဧဝံ တာဝ ယော သီမံ ပရာမသိတ္ဝာ ဒေတိ၊ တသ္မ ဒါနေ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-နာ ပါပုဏာတိ (သီ)

ယော ပန အသုကသီမာယ၀ါတိ ဝတ္ထုံ နဿာတိ၊ ကေ၀လံ သီမာတိ ဝစနမတ္တမေ၀ ဇာနန္တော ဝိဟာရံ ဂန္တွာ သီမာယ ဒမ္မိတိ ဝါ သီမဋ္ဌက-သံဃသ ဒမ္မိတိ ဝါ ဘဏတိ၊ သော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော ''သီမာ နာမ ဗဟုဝိဓာ၊ ကတရသီမံ သန္ဓာယ ဘဏသီ''တိ။ သစေ ဝဒတိ ''အဟံ အသုကသီမာတိ နဿာမိ၊ သီမဋ္ဌကသံဃော ဘာဇေတ္တာ ဂဏှာတူ''တိ၊ ကတရသီမာယ ဘာဇေတဗ္ဗံ? မဟာသီ၀တ္ထေရော ကိရာဟ "အဝိပ္ပ၀ါသသီမာယာ"တိ။ တတော နံ အာဟံသု "အဝိပ္ပ၀ါသသီမာ နာမ တိယောဇနာပိ ဟောတိ၊ ဧ၀ံ သန္တေ တိယောဇနေ ဌိတာ လာဘံ ဂဏှိဿန္တိ၊ တိယောဇနေ ဌတ္တာ အာဂန္တုက-ဝတ္ထုံ ပူရေတ္တာ အာရာမံ ပဝိသိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ ဂမိကော တိယောဇနံ ဂန္တွာ သေနာသနံ အာပုစ္ဆိဿတိ၊ နိဿယပဋိပန္နဿ တိယောဇနာတိက္ကမေ နိဿယော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဿတိ၊ ပါရိ၀ါသိကေန တိယောဇနံ အတိက္ကမိတ္တာ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ တိယောဇနေ ဌတ္တာ အာရာမပ္ပ၀ေသနံ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ သမ္ဗမ္ဗေတံ ဥပစာရသီမာယ ပရိစ္ဆေဒ၀သေနေ၀ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ ဥပစာရသီမာယမေ၀ ဘာဇေ-တဗ္ဗ''န္တိ။

ကတိကာယာတိ သမာနလာဘကတိကာယ။ တေနေ၀ါဟ ''သမ္ဗဟုလာ အာ၀ါသာ သမာနလာဘာ ဟောန္တိ''တိ။ တတြေ၀ံ ကတိကာ ကာတဗ္ဗာ၊ ကေသ္မိ ဝိဟာရေ သန္ဓိပတိတေဟိ ဘိက္ခူဟိ ယံ ဝိဟာရံ သင်္ဃိတုကာမာ သမာနလာဘံ ကာတုံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တသ္မိ နာမံ ဂဟေတ္တာ အသုကော နာမ ဝိဟာရော ပေါရာဏကောတိ ဝါ ဗဟုဝါမိ၀ုတ္ထောတိ ဝါ အပ္ပလာဘောတိ ဝါ ယံကိဉ္စိ ကာရဏံ ဝတ္တာ တံ ဝိဟာရံ ဣမိနာ ဝိဟာရေန သဒ္ဓိံ ကေ၀လာဘံ ကာတုံ သံဃသ ရုစ္စတိတိ တိက္ခတ္တုံ သာ၀েတဗ္ဗံ။ ဇ္ဈာ၀တာ တသ္မိ ဝိဟာရေ နိသိန္နောပိ ဣမ နိသိန္နော၀ ဟောတိ။ တသ္မိ ဝိဟာရေပိ သံဃေန ဧ၀မေ၀ ကာတဗ္ဗံ၊ ဇ္ဈာ၀တာ ဣမ နိသိန္နောပိ တသ္မိ နိသိန္နော၀ ဟောတိ။ ကေသ္မိ လာဘေ ဘာဇိယမာနေ ဣတရသ္မိ ဌိတသ ဘာဂံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧ၀ံ ကေန ဝိဟာရေန သဒ္ဓိံ ဗဟူပိ အာ၀ါသာ ကေ၀လာဘာ ကာတဗ္ဗာ။

ဘိက္ခာပညတ္တိယာတိ အတ္တနော ပရိစ္ဆာဂပညာပနဋ္ဌာနေ၊ တေနေ၀ါဟ ''ယတ္ထ သံဃသ ဓု၀ကာရာ ကရိယန္တိ''တိ။ တသ္မိ ဇ္ဈော—ယသ္မိ ဝိဟာရေ ဣမသ္မိ စိ၀ရဒါယကသ္မိ သန္တကံ သံဃသ ပါကဝဋ္ဋံ[1] ဝါ ဝတ္တတိ၊ ယသ္မိ ဝါ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ အတ္တနော ဘာရံ ကတ္တာ သဒါ ဂေဟေ ဘောဇေတိ၊ ယတ္ထ

---

[1]-ပါကဝတ္ထုံ (က)

ဝါ အနေန အာဝါသော ကာရိတော၊ သလာကဘတ္တာဒီနိ ဝါ နိဗဒ္ဓါနိ၊ ယေန ပန သကလောပိ ဝိဟာရော ပတိဋ္ဌာပိတော၊ တတ္ထ ဝတ္ထုမ္ဘမေဝ နတ္ထိ၊ ဣမေ ဓုဝကာရာ နာမ။ တသ္မာ သစေ သော "ယတ္ထ မယံ ဓုဝကာရာ ကရိယန္တိ၊ တတ္ထ ဒမ္မိ"တိ ဝါ "တတ္ထ ဒေထာ"တိ ဝါ ဘဏတိ၊ ဗဟူသု စေပိ ဌာနေသု ဓုဝကာရာ ဟောန္တိ၊ သမ္ဘတ္ထ ဒိန္နမေဝ ဟောတိ။

သစေ ပန ကေသို ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ၊ တေဟိ ဝတ္ဗမ္ပိ "တုမှာကံ ဓုဝကာရေ ကေတ္ထ ဘိက္ခူ ဗဟူ၊ ကေတ္ထ အပ္ပကာ"တိ၊ သစေ "ဘိက္ခု-ဂဏနာယ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဘဏတိ၊ တထာ ဘာဇေတ္တာ ဂဏ္ဍိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တ္ထေ စ ဝတ္ထုဘေသဇ္ဇာဒိ အပ္ပကမ္ပိ သုခေန ဘာဇိယတိ။ ယဒိ ပန မဠ္ဠော ဝါ ပိဋ္ဌကံ ဝါ ကေမေဝ ဟောတိ၊ တံ ပုဗ္ဗိတ္တာ ယဿ ဝါ ဝိဟာရဿ ကေဝိဟာရေပိ ဝါ ယဿ သေနာသနဿ သော ဝိစာရေတိ၊ တတ္ထ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ "အသုကဘိက္ခု-ဂဏ္ဍာတူ"တိ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ အထ "မယံ ဓုဝကာရေ ဒေထာ"တိ ဝတ္တာ အဝိစာရေတ္တာဝ ဂစ္ဆတိ၊ သံဃဿာပိ ဝိစာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ပန ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ ''သံဃတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနေ ဒေထာ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ တဿ သေနာသနံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ ယတ္ထ နပ္ပဟောတိ၊ တတ္ထ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ကေဝေ ဘိက္ခု "မယံ ဝသနဋ္ဌာနေ သေနာသနပရိဘောဂဘဏ္ဍံ နတ္ထိ"တိ ဝဒတိ၊ တတ္ထ ဒါတဗ္ဗံ။

သံဃဿ ဒေတိတိ ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္တာ ဣမာနိ စီဝရာနိ သံဃဿ ဒမ္မိတိ ဒေတိ။ **သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတေနာ**တိ ဥပစာရသီမာယ ဌိတေန သံဃေန ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတ္တာ ကာလံ ဃောသေတ္တာ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ သီမဋ္ဌဿ အသမ္ဘတ္တဿာပိ ဘာဂံ ဂဏ္ဍန္တော နေ ဝါရေတဗ္ဗော။ ဝိဟာရော မဟာ ဟောတိ၊ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဝတ္ထေသု ဒိယျမာနေသု အလသဇာတိကာ မဟာထေရာ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ "ဘန္တေ ဝိသတိဝဿာနံ ဒိယျတိ၊ တုမှာကံ ဌိတိကာ အတိက္ကန္တာ"တိ နေ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဌိတိကံ ဌပေတ္တာ တေသံ ဒတ္တာ ပစ္ဆာ ဌိတိကာယ ဒါတဗ္ဗံ။

အသုကဝိဟာရေ ကိရ ဗဟုံ စီဝရံ ဥပ္ပန္နန္တိ သုတ္တာ ယောဇနန္တရိက-ဝိဟာရတောပိ ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ၊ သမ္ဘတ္တသမ္ဘတ္တာနံ ဌိတဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဒါတဗ္ဗံ၊ အသမ္ဘတ္တာနမ္ပိ ဥပစာရသီမံ ပဝိဋ္ဌာနံ အန္တေဝါသိကာဒိသု ဂဏ္ဍန္တေသု ဒါတဗ္ဗမေဝ။ ''ဗဟိဥပစာရသီမာယ ဌိတာနံ ဒေထာ''တိ ဝဒန္တိ၊ နေ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ဥပစာရသီမံ ဩက္ကန္တေဟိ ကောဗ္ဗါ ဟုတ္တာ အတ္တနော ဝိဟာရဋ္ဌါရေ ဝါ အန္တေဝါသိကာရေယေဝ ဝါ ဟောန္တိ၊ ပရိသဝသေန ဝမ္ပိတာ နာမ ဟောတိ

၁-ဂ.ရိဿန္တိ (က)

သီမာ၊ တသ္မာ ဒါတဗ္ဗံ။ သံဃနဝကသ ဒိန္နေပိ ပဌာ အာဂတာနံ ဒါတဗ္ဗမေव။ ဒုတိယဘာဂေ ပန ထေရာသနံ အာရုဠ္ဍေ အာဂတာနံ ပဌမဘာဂေါ နပါပုဏာ'တိ၊ ဒုတိယဘာဂတော ဝသ္သဂ္ဂေန ဒါတဗ္ဗံ။

ကေသ္မိံ ဝိဟာရေ ဒသ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ ဒသ ဝဿာနိ "သံဃသ ဒေမာ"တိ ဒေန္တိ၊ ပါရ္ဒေ ဂ္ဂံ ဘာဇေတဗ္ဗာနိ။ သစေ "သဗ္ဗာနေဝမ္ဘာကံ ပါပုဏန္တိ"တိ ဂဟေတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒုပ္ပါပိတာနိ စေဝ ဒုဂ္ဂဟိတာနိ စ၊ ဂတဂတ-ဋ္ဌာနေ သံဃိကာနေဝ ဟောန္တိ။ ကေ ပန ဥဒ္ဓရိတ္တာ "ဣဒံ တုမ္ဘာကံ ပါပုဏာတိ"တိ သံဃတ္ထေရသ ဒတ္တာ "သေသာနိ အမ္ဘာကံ ပါပုဏန္တိ"တိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ကေမေဝ ဝတ္ထုံ သံဃသ ဒေမာတိ အာဟရန္တိ၊ အဘာဇေတ္တာဝ အမ္ဘာကံ ပါပုဏန္တိတိ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဒုပ္ပါပိတဗ္ဗေဝ ဒုဂ္ဂဟိတဗ္ဗေ။ သတ္ထကေန ပန ဟလိဒ္ဒိအာဒိနာ ဝါ လေခံ ကတ္တာ ကေ ကောဋ္ဌာသံ ဣမံ ဌာနံ တုမ္ဘာကံ ပါပုဏာတိတိ သံဃတ္ထေရသ ပါပေတ္တာ သေသံ အမ္ဘာကံ ပါပုဏာတိတိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန ဝတ္ထသ္မေဝ ပုပ္ပံ ဝါ ဝလိ ဝါ၊ တေန ပရိစ္ဆေဒံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ သစေ ကေ တန္တိ ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဣဒံ ဌာနံ တုမ္ဘာကံ ပါပုဏာတိတိ သံဃတ္ထေရသ ဒတ္တာ သေသံ အမ္ဘာကံ ပါပုဏာတိတိ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ခဏ္ဍံ ခဏ္ဍံ ဆိန္ဒိတ္တာ ဘာဇိယမာနံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ကေဘိက္ခုကေ ဝိဟာရေ သံဃသ စီဝရေသု ဥပ္ပန္နေသု သစေ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ သော ဘိက္ခု သဗ္ဗာနိ မယ္ဟံ ပါပုဏန္တိတိ ဂဏ္ဍာတိ၊ သုဂ္ဂဟိတာနိ၊ ဒ္ဒိတိကာ ပန နတ္ထိ။ သစေ ကေကံ ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဣဒံ မယ္ဟံ ပါပုဏာတိတိ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဒ္ဒိတိကာ တိဋ္ဌတိ။ တတ္ထ အဒ္ဒိတာယ ဒ္ဒိတိကာယ ပုန အညသ္မိံ စီဝရေ ဥပ္ပန္နေ သစေ ကော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ၊ မဗ္ဗေ ဆိန္ဒိတ္တာ ဒ္ဒိဟိပိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဒ္ဒိတာယ ဒ္ဒိတိကာယ ပုန အညသ္မိံ စီဝရေ ဥပ္ပန္နေ သစေ နဝကတရော အာဂစ္ဆတိ၊ ဒ္ဒိတိကာ ဟေဋ္ဌာ သြရောဟတိ[1]။ သစေ ဝုဋ္ဌတရော အာဂစ္ဆတိ၊ ဒ္ဒိတိကာ ဥဋ္ဌံ အာရောဟတိ။ အထညော နတ္ထိ၊ ပုန အတ္တနော ပါပေတ္တာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

"သံဃသ ဒေမာ"တိ ဝါ "ဘိက္ခုသံဃသ ဒေမာ"တိ ဝါ ယေန ကေနစိ အာကာရေန သံဃံ အာမသိတ္တာ ဒိန္နံ ပန ပံသုကူလိကာနံ နဝဋ္ဋတိ၊ "ဂဟပတိစီဝရံ ပဋိက္ခိပါမိ ပံသုကူလိကင်္ဂံ သမာဒိယာမိ"တိ ဝုတ္တတ္တာ၊ နပန

၁-ဂစ္ဆတိ (သီ၊ သျာ)

အကပ္ပိယတ္တာ။ ဘိက္ခုသံဃေန အပလောကေတ္တာ ဒိန္နမ္ပိ နဂဟေတဗ္ဗံ။ ယံ ပန ဘိက္ခု အတ္တနော သန္တကံ ဒေတိ၊ တံ ဘိက္ခုဒတ္တိယံ နာမ ဝဋ္ဋတိ၊ ပံသုကူလံ ပန နဟောတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဓုတင်ံ နဘိဇ္ဈတိ[1]။ "ဘိက္ခူနံ ဒေမ, ထေရာနံ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ ပန ပံသုကူလိကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ "ဣဒံ ဝတ္ထုံ သံဃဿ ဒေမ၊ ဣမိနာ ဥပါဟနတ္ထရိကပတ္တတ္ထရိကအာယောဂအံသဗဒ္ဓကာဒီနိ ကရောန္တု"တိ ဒိန္နမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

ပတ္တတ္ထရိကာဒီနံ အတ္ထာယ ဒိန္နာနိ ဗဟူနိပိ ဟောန္တိ၊ စီဝရတ္ထာယပိ ပဟောန္တိ၊ တတော စီဝရံ ကတ္တာ ပါရုပိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သံဃော ဘာဇိတာတိရိတ္တာနိ ဝတ္ထာနိ ဆိန္ဒိတ္တာ ဥပါဟနတ္ထရိကာဒီနံ အတ္ထာယ ဘာဇေတိ၊ တတော ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သာမိကေဟိ ဝိစာရိတမေဝ ဟိ ဝဋ္ဋတိ၊ န ဣတရံ။

ပံသုကူလိကသံဃဿ ဓမကရဏပဋ္ဌာဒီနံ အတ္ထာယ ဒေမာတိ ဝုတ္တေပိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိက္ခာရော နာမ ပံသုကူလိကာနမ္ပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော။ ယံ တတ္ထ အတိရေကံ ဟောတိ၊ တံ စီဝရေပိ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သုတ္တံ သံဃဿ ဒေန္တိ၊ ပံသုကူလိကေဟိပိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အယံ တာဝ ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္တာ ဣမာနိ စီဝရာနိ သံဃဿ ဒမ္မိတိ ဒိန္နေသု ဝိနိစ္ဆယော။

သစေ ပန ဗဟိဥပစာရသီမာယံ အဋ္ဌိနပုဗ္ဗပန္နေ ဘိက္ခူ ဒိသ္မာ "သံဃဿ ဒမ္မိ"တိ သံဃတ္ထေရဿ ဝါ သံဃနဝကဿ ဝါ အာရောစေတိ၊ သစေပိ ယောဇနံ ဖရိတ္တာ ပရိသာ ဌိတာ ဟောတိ၊ ကေဘဋ္ဌါ စေ၊ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ။ ယေ ပန ဋ္ဌါဒသဟိ ဟတ္ထေဟိ ပရိသံ အသမ္ဘုတ္တာ၊ တေသံ န ပါပုဏာတိ။

ဥဘတောသံဃဿ ဒေတိတိ ဣတ္ထေ ဥဘတောသံဃဿ ဒမ္မိတိ ဝုတ္တေပိ ဒ္ဝိဓာ သံဃဿ ဒမ္မိ၊ ဒ္ဝိန္နံ သံဃာနံ ဒမ္မိ၊ ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဘိက္ခုနိသံဃဿ စ ဒမ္မိတိ ဝုတ္တေပိ ဥဘတောသံဃဿ ဒိန္နမေဝ ဟောတိ။ **ဥပနံ ဒါတဗ္ဗန္တိ** ဒ္ဝေဘာဂေ သမေ ကတ္တာ ဧကော ဒါတဗ္ဗော။ ဥဘတောသံဃဿ စ တုယ္ဟမ္ပိ ဒမ္မိတိ ဝုတ္တေ သစေ ဒသ ဒသ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဟောန္တိ၊ ကေဝိသတိ ပဋ္ဌိဝိသေ ကတ္တာ ဧကော ပုဂ္ဂလဿ ဒါတဗ္ဗော၊ ဒသ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ဒသ ဘိက္ခုနိ-သံဃဿ။ ယေန ပုဂ္ဂလိကော လဒ္ဓေါ၊ သော သံဃတောပိ အတ္တနော ဝဿဂ္ဂေန ဂဟေတုံ လဘတိ။ ကသ္မာ? ဥဘတောသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ။

---

[1] ဘိန္နတိ (က)

"ဥဘတောသံဃသ စ စေတိယသ စ ဒမ္မိ"တိ ဝုတ္တေပိ သေ၀ နယော။ ဣမ ပန စေတိယသ သံဃတော ပါပုဏနကောဋ္ဌာသော နာမ နတ္ထိ၊ ကေ-ပုဂ္ဂလသ ပတ္တကောဋ္ဌာသသမော၀ ကောဋ္ဌာသော ဟောတိ။

ဥဘတောသံဃသ စ တုယ္ဗ္ဗ စေတိယသ စာတိ ဝုတ္တေ ပန ဒ္ဝါဒသတိ ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ဝာ ဒသ ဘိက္ခူနံ, ဒသ ဘိက္ခုနိယော, ဧကော ပုဂ္ဂလသ, ဧကော စေတိယသ ဒါတဗ္ဗော။ တတ္ထ ပုဂ္ဂလော သံဃတောပိ အတ္တနော ၀သဋ္ဌေန ပုန ဂဟေတုံ လဘတိ၊ စေတိယသ ဧကောယေ၀။

ဘိက္ခုသံဃသ စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ ဒမ္မိကိ ဝုတ္တေ ပန နမ္ဗ္ဗေ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဂဏှေတ္ဝာ ဒါတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခုသံဃသ စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ တုယ္ဗ္ဗာတိ ဝုတ္တေ ပန ပုဂ္ဂလော ဝိသုံ နလဘတိ၊ ပါပုဏနဋ္ဌာနတော ဧကမေ၀ လဘတိ။ ကသ္မာ? ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ။ ဘိက္ခုသံဃသ စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ တုယ္ဗ္ဗ စေတိယသ စာတိ ဝုတ္တေပိ စေတိယသ ဧကပုဂ္ဂလ-ပဋ္ဌိဝိသော လဗ္ဘတိ၊ ပုဂ္ဂလသ ဝိသုံ နလဗ္ဘတိ။ တသ္မာ ဧကံ စေတိယသ ဒတ္ဝာ အ၀သေသံ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဂဏှေတ္ဝာ ဘာဇေတဗ္ဗံ။

ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ ဒမ္မိတိ ဝုတ္တေပိ မနမ္ဗ္ဗေ ဘိန္ဒိတ္ဝာ နဒါတဗ္ဗံ၊ ပုဂ္ဂလ-ဂဏှနာယ ဧ၀ ဝိဘဇိတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနိနဉ္စ တုယ္ဗ္ဗ စေတိယသ စာတိ ဧ၀ံ ဝုတ္တေပိ စေတိယသ ဧကပုဂ္ဂလပဋ္ဌိဝိသော လဗ္ဘတိ၊ ပုဂ္ဂလသ ဝိသုံ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဂဏှေတ္ဝာ ဧ၀ ဘာဇေတဗ္ဗံ။ ယထာ စ ဘိက္ခုသံဃံ အာဒိံ ကတ္ဝာ နယော နိတော၊ ဧ၀ံ ဘိက္ခုနိသံဃံ အာဒိံ ကတ္ဝာပိ နေ၀ဗ္ဗော။ ဘိက္ခုသံဃသ စ တုယ္ဗ္ဗာတိ ဝုတ္တေ ပုဂ္ဂလသ ဝိသုံ နလဗ္ဘတိ၊ ၀သဋ္ဌေနေ၀ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခုသံဃသ စ စေတိယသ စာတိ ဝုတ္တေ ပန စေတိယသ ဝိသုံ ပဋ္ဌိဝိသော လဗ္ဘတိ။ ဘိက္ခုသံဃသ စ တုယ္ဗ္ဗ စေတိယသ စာတိ ဝုတ္တေပိ စေတိယသေ၀ လဗ္ဘတိ၊ နပုဂ္ဂလသ။

ဘိက္ခူနဉ္စ တုယ္ဗ္ဗာတိ ဝုတ္တေပိ ဝိသုံ နလဗ္ဘတိ။ ဘိက္ခူနဉ္စ စေတိယသ စာတိ ဝုတ္တေ ပန စေတိယသ လဗ္ဘတိ။ ဘိက္ခူနဉ္စ တုယ္ဗ္ဗ စေတိယသ စာတိ ဝုတ္တေပိ စေတိယသေ၀ ဝိသုံ လဗ္ဘတိ၊ နပုဂ္ဂလသ။ ဘိက္ခုနိသံဃံ အာဒိံ ကတ္ဝာပိ ဧ၀မေ၀ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ပုဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခသ ဥဘတောသံဃသ ဒါနံ ဒေန္တိ၊ ဘဂ၀ါ မနမ္ဗ္ဗေ နိသီဒတိ၊ ဒက္ခိဏတော ဘိက္ခူ, ၀ါမတော ဘိက္ခုနိယော နိသီဒန္တိ၊ ဘဂ၀ါ ဥဘိန္နံ သံဃဿောရော။ တဒါ ဘဂ၀ါ အတ္တနာ လဒ္ဓပစ္စယေ အတ္တနာပိ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊

ဘိက္ခူနမ္ပိ ဒါပေတိ။ ဧတရဟိ ပန ပဏ္ဍိတမနုဿာ သဓာတုကံ ပဋ္ဌိမံ ဝါ စေတိယံ ဝါ ဌပေတ္မာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဥဘတောသံဃဿ ဒါနံ ဒေန္တိ။ ပဋ္ဌိမာယ ဝါ စေတိယဿ ဝါ ပုရတော အာဓာရကေ ပတ္တံ ဌပေတ္မာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတ္မာ ဗုဒ္ဓါနံ ဒေမာတိ၊ တတ္ထ ယံ ပဌမံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဒေန္တိ၊ ဝိဟာရံ ဝါ အာဟရိတ္မာ ဣဒံ စေတိယဿ ဒေမာတိ ပိဏ္ဍပါတဿ မာလာဂန္ဓာဒီနိ စ ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ကထံ ပဋ္ဌိပဇ္ဇိတမ္ဘန္တိ? မာလာဂန္ဓာဒီနိ တာဝ စေတိယေ အာရောပေတမ္ဘာနိ၊ ဝတ္ထေဟိ ပဋာကာ တေလေန ပဒီပါ ကာတမ္ဘာ၊ ပိဏ္ဍပါတမရုဖာကိတာဒီနိ ပန ယော နိဗ္ဗတ္တစေတိယဇဋကော ဟောတိ ပမ္ဘဇိတော ဝါ ဂဟဋ္ဌော ဝါ၊ တသ္မေ ဒါတမ္ဘာနိ။ နိဗ္ဗတ္တဇဋကေ အသတိ အာဟဋ္ဌဘတ္တံ ဌပေတ္မာ ဝတ္ထံ ကတ္မာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ ဘုဉ္ဇိတ္မာ ပဏ္ဍာပိ ဝတ္ထံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

မာလာဂန္ဓာဒီသု စ ယံကိဉ္စိ ဣဒံ ဟရိတ္မာ စေတိယဿ ပူဇံ ကရောထာတိ ဝုတ္တေ ဒူရမ္ပိ ဟရိတ္မာ ပူဇေတမ္ဘံ။ ဘိက္ခံ သံဃဿ ဟရာတိ ဝုတ္တေပိ ဟရိတမ္ဘံ။ သစေ ပန အဟံ ပိဏ္ဍာယ စရာမိ၊ အာသနသာလာယ ဘိက္ခူ အတ္ထိ၊ တေ အာဟရိဿန္တိ ဝုတ္တေ ဘန္တေ တုယ္ဟံယေဝ ဒမ္ဘိတိ ဝဒတိ၊ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ပန ဘိက္ခုသံဃဿ ဒဿာမီတိ ဟရန္တဿ ဂစ္ဆတော အန္တရာဝ ကာလော ဥပကဋ္ဌော ဟောတိ၊ အတ္တနော ပါပေတ္မာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒေတိတိ ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္မာ "ဣမာနိ စီဝရာနိ ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒမ္ဘိ"တိ ဒေတိ။ **ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ တသ္မိံ အာဝါသေ ဝဿံဝုဋ္ဌာ**တိ ယတ္တကာ ဝဿဏ္ဍေဒံ အကတ္မာ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌာ၊ တေဟိ ဘာဇေတမ္ဘံ၊ အညေသံ နပါပုဏာတိ။ ဒိသာပက္ခန္တသာပိ သတိ ပဋ္ဌိဂ္ဂါဟကေ ယာဝ ကထိနသုဇ္ဇာရာ ဒါတမ္ဘံ၊ အနတ္ထတေ ပန ကထိနေ အန္တောဟေမန္တေ၊ ဝေဠု ဝတ္မာ ဒိန္နံ ပန္နိမဝဿံဝုဋ္ဌာနမ္ပိ ပါပုဏာတိတိ လက္ခဏညူ ဝဒန္တိ။ အဋ္ဌကထာသု ပနေတံ နဝိစာရိတံ။

သစေ ပန ဗဟိဥပစာရသီမာယံ ဌိတော ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒမ္ဘိတိ ဝဒတိ၊ သမ္ဘတ္တာနံ သမ္ဘေသံ ပါပုဏာတိ။ အထ အသုကဝိဟာရေ ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿာတိ ဝဒတိ၊ တတြ ဝဿံဝုဋ္ဌာနမေဝ ယာဝ ကထိနသုဇ္ဇာရာ ပါပုဏာတိ။ သစေ ပန ဂိမ္ဟာနံ ပဌမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ ဝဒတိ၊ တတြ သမ္ဘဝိတုကာနံ သမ္ဘေသံ ပါပုဏာတိ။ ကသ္မာ? ပိဋ္ဌိသမယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ။ အန္တောဝဿေယေဝ ဝဿံ ဝသန္တာနံ ဒမ္ဘိတိ ဝုတ္တေ ဆိန္နဝဿာ နလဘန္တိ၊ ဝဿံ ဝသန္တာဝ လဘန္တိ။

စိဝရမာသေ ပန ဝဿံ ဝသန္တာနံ ဒမ္မိတိ ဝုတ္တေ ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿူပဂတာနံယေဝ ပါပုဏာတိ၊ ပုရိမိကာယ ဝဿူပဂတာနဉ္စ ဆိန္နဝဿာနဉ္စ နပါပုဏာတိ။

စိဝရမာသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဟေမန္တသ ပစ္ဆိမော ဒိဝသော၊ တာဝ ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာတိ ဝုတ္တေ ကထိနံ အတ္ထတံ ဝါ ဟောတု အနတ္ထတံ ဝါ၊ အတိတဝဿံဝုဋ္ဌာနမေဝ ပါပုဏာတိ။ ဂိမှာနံ ပဋမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝုတ္တေ ပန မာတိကာ အာရောပေတဗ္ဗာ "အတိတဝဿာဝါသသ ပဋ္ဌ မာသာ အတိက္ကန္တာ၊ အနာဂတော စတုမာသစ္စယေန ဘဝိဿတိ၊ ကတရဝဿာ-ဝါသသ ဒေတိ"တိ။ သစေ အတိတဝဿံဝုဋ္ဌာနံ ဒမ္မိတိ ဝဒတိ၊ တံအန္တော-ဝဿံဝုဋ္ဌာနမေဝ ပါပုဏာတိ၊ ဒိသာပက္ကန္တာနမ္ပိ သဘာဂါ ဂဏ္ဌိတုံ လဘန္တိ။

သစေ အနာဂတေ ဝဿာဝါသိကံ ဒမ္မိတိ ဝဒတိ၊ တံ ဌပေတ္တာ ဝဿူ-ပနာယိကဒိဝသေ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အထ အဂတ္တော ဝိဟာရော၊ စောရဘယံ အတ္ထိ၊ နသက္ကာ ဌပေတုံ၊ ဂဏ္ဌိတ္တာ ဝါ အာဟိဏ္ဍိတုန္တိ ဝုတ္တေ သမ္ပတ္တာနံ ဒမ္မိတိ ဝဒတိ၊ ဘာဇေတ္တာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သစေ ဝဒတိ "ဣတော မေ ဘန္တေ တတိယေ ဝဿေ ဝဿာဝါသိကံ နဒိန္နံ၊ တံ ဒမ္မိ"တိ၊ တသ္မိံ အန္တောဝဿေ ဝုဋ္ဌဘိက္ခူနံ ပါပုဏာတိ။ သစေ တေ ဒိသာ ပက္ကန္တာ၊ အညော ဝိဿာသိကော ဂဏှာတိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ အထ ဧကောယေဝ အဝသိဋ္ဌော၊ သေသာ ကာလကတာ၊ သဗ္ဗံ ဧကဿေဝ ပါပုဏာတိ။ သစေ ဧကောပိ နတ္ထိ၊ သံဃိကံ ဟောတိ၊ သမ္ဘဒါဘူတေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗံ။

အာဒိဿ ဒေတိတိ အာဒိသိတ္တာ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ ဒေတိ။ **ယာဝုယာ ဝါ**တိ-အာဒိသု အယမတ္ထော၊ ယာဝုယာ ဝါ။ ပ။ ဘေသဇ္ဇေ ဝါ အာဒိဿ ဒေတိ။ တတြာယံ ယောဇနာ—ဘိက္ခူ အဇ္ဇတနာယ ဝါ သ္စွာတနာယ ဝါ ယာဝုယာ နိမန္တေတ္တာ တေသံ ဃရံ ပဝိဋ္ဌာနံ ယာဂုံ ဒေတိ၊ ယာဂုံ ဒတ္တာ ပိတာယ ယာဝုယာ "ဣမာနိ စိဝရာနိ ယေဟိ မယှံ ယာဂု ပိတာ၊ တေသံ ဒမ္မိ"တိ ဒေတိ၊ ယေဟိ နိမန္တိတေဟိ ယာဂု ပိတာ၊ တေသံယေဝ ပါပုဏာတိ။ ယေဟိ ပန ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ဃရဒ္ဒါရေန ဂန္တွေဟိ ဝါ ဃရံ ပဝိဋ္ဌေဟိ ဝါ ယာဂု လဒ္ဓါ၊ ယေသံ ဝါ အာသနသာလတော ပတ္တံ အာဟရိတ္တာ မနုဿေဟိ နီတာ၊ ယေသံ ဝါ ထေရေဟိ ပေသိတာ၊ တေသံ နပါပုဏာတိ။ သစေ ပန နိမန္တိတဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အညေပိ ဗဟူ အာဂန္တွာ အန္တောဂေဟဉ္စ ဗဟိဂေဟဉ္စ ပူရေတ္တာ နိသိန္နာ၊ ဒါယကော စ ဧဝံ ဝဒတိ "နိမန္တိတာ ဝါ ဟောန္တု၊ အနိမန္တိတာ ဝါ၊ ယေသံ မယာ ယာဂု ဒိန္နာ၊ သဗ္ဗေသံ ဣမာနိ ဝတ္ထာနိ ဟောန္တု"တိ၊ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏန္တိ။ ယေဟိ ပန ထေရာနံ ဟတ္ထတော ယာဂု

လဋ္ဌါ၊ တေသံ နေ ပါပုဏာတိ။ အထ သော "ယေဟိ မယှံ ယာဂု ပိတာ၊ သမ္ဘေသံ ဟောန္တု။"တိ ဝဒတိ၊ သမ္ဘေသံ ပါပုဏာတိ။ ဘဏ္ဍာဂါဒနိယေသုပိ ဧသေဝ နယော။

စီဝရေ ဝါတိ ပုမ္ဘေပိ ယေန ဝသံ ဝါသေတ္တာ ဘိက္ခူနံ စီဝရံ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ဟောတိ၊ သော စေ ဘိက္ခူ ဘောဇေတ္တာ ဝဒတိ "ယေသံ မယာ ပုဗ္ဗေ စီဝရံ ဒိန္နံ၊ တေသံယေဝ ဣမံ စီဝရံ ဝါ သုတ္တံ ဝါ သပ္ပိမဓုဖာဏိတာဒိနိ ဝါ ဟောန္တု။"တိ၊ သဗ္ဗံ တေသံယေဝ ပါပုဏာတိ။ **သေနာသနေ ဝါ**တိ ယော မယာ ကာရိတေ ဝိဟာရေ ဝါ ပရိဝေဏေ ဝါ ဝသတိ၊ တဿိဒံ ဟောတူတိ ဝုတ္တေ တသ္မိံ ဟောတိ။ **ဘေသဇ္ဇေ ဝါ**တိ မယံ ကာလေန ကာလံ ထေရာနံ သပ္ပိအာဒိနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဒေမ၊ ယေဟိ တာနိ လဘ္ဘိနိ၊ တေသံယေဝိဒံ ဟောတူတိ ဝုတ္တေ တေသံယေဝ ဟောတိ။

ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိတိ ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မိတိ ဧဝံ ပရမ္မုခါ ဝါ, ပါဒမူလေ ဌပေတ္တာ ဣမံ ဘန္တေ တုမှာကံ ဒမ္မိတိ ဧဝံ သမ္မုခါ ဝါ ဒေတိ။ သစေ ပန ဣဒံ တုမှာကဉ္စ တုမှာကံ အန္တေဝါသိကာနဉ္စ ဒမ္မိတိ ဧဝံ ဝဒတိ၊ ထေရဿ စ အန္တေဝါသိကာနဉ္စ ပါပုဏာတိ။ ဥဒ္ဒေသံ ဂဟေတုံ အာဂတော ဂဟေတ္တာ ဂစ္ဆန္တော စ အတ္ထိ၊ တဿာပိ ပါပုဏာတိ။ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ နိဗဒ္ဓစာရိကဘိက္ခူနံ ဒမ္မိတိ ဝုတ္တေ ဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနံ ဝတ္တံ ကတ္တာ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒိနိ ဂဟေတ္တာ ဝိစရန္တာနံ သမ္ဘေသံ ပါပုဏာတိ။ အယံ ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိတိ ဣမသ္မိံ ပဒေ ဝိနိစ္ဆယော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

စီဝရက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉—စမ္မေယျကွန္ဓကာ

ကသပဝေါဒ္ဘိက္ခုဝတ္ထုကထာ

၃၇၀။ စမ္မေယျကွန္ဓကေ **ဂဠရာယ ပေါ့ဿရဏိယာ** တိ**ရေ**တိ ဂဠရာ-နာမိကာယ ဗုဒ္ဓိယာ ကာရိတပေါ့ဿရဏိယာ တိ**ရေ**။ **တ**ဿ**ိ**ဗ**ျ**ဒ္ဓေါ**ိ**တိ တသ္မိံ အာဝါသေ ကတ္တမ္ဘူတာတဿ**ိ**ပ**ိ**ဗ**ျ**ဒ္ဓေါ**ိ**။ **ဥ**သုက္ကမ**ိ** **အ**ကာ**သ**ိ **ယ**ာ**ဂ**ုယာ**တ**ိ-အာဒီသု မနုဿေဟိ အာဂန္တုကေသု အာဂတေသု အာစိက္ခေယျာထာတိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေယေဝ ဥသုက္ကံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နာ အဝုတ္တဋ္ဌာနေ။ **ဂ**ဏ**ိ** **တ**ုံ **ဘ**ိက္ခု**။**တိ သတ္ထာ တဿ ဘိက္ခုနော တတ္ထေဝ သေနာသနံ သပ္ပါယဿ အဒ္ဒသ၊ ဧတနေဝမာဟ။

၃၇၂။ **အ**စ**မ**ျ**ေ**ယ**ျ** **ဝ**ဏ္ဏ**ကမ**ုံ **ကရ**ောန**ိ**တိအာဒီနံ ပရတော ပါဠိယံယေဝ နာနာကရဏံ အာဂမိဿတိ။

၃၇၃။ **အ**ညတ**ြ**ာ**ပ**ိ **စ**ျ**ာ** **ကမ**ုံ[1] **ကရ**ောန**ိ**တိ အညတြာပိ ဓမ္မံ ကမ္မံ ကရောန္တိ။ အယမေဝ ဝါ ပါဋိေ။ ဘူတေန ဝတ္ထုနာ ကတံ ဓမ္မေန ကတံ နာမ ဟောတိ၊ တထာ နာ ကရောန္တိတိ အတ္ထော။ **အ**ညတ**ြ**ာ**ပ**ိ **ဝ**ိန**ယ**ာ **ကမ**ုံ**၊ အ**ညတ**ြ**ာ**ပ**ိ **သ**တ္ထု**သ**ာ**သ**နာ **ကမ**ုန္တိ ဧတေသုပိ ဧသေဝ နယေါ။ ဣေ ပန **ဝ**ိန**ယ**ောတိ စောဒနာ စ သာရဏာ စ။ **သ**တ္ထု**သ**ာ**သ**နန္တိ ဥတ္တိသမ္ပဒါ အနုသာဝနသမ္ပဒါ စ၊ တာဟိ ဝိနာ ကမ္မံ ကရောန္တိတိ အတ္ထော။ **ပ**ဋိ**ကု**ဋ္ဌ**ကတ**န္တိ ပဋိကုဋ္ဌဿေဝ ကတန္တု၊ ယံ အညေသု ပဋိက္ခေါသဿေသု ကတံ၊ တံ ပဋိကုဋ္ဌဿေဝ ဟောတိ ကတန္တု၊ တာဒိသမ္ပိ ကမ္မံ ကရောန္တိတိ အတ္ထော။

၃၇၄။ **ဆ**ယိ**မ**ာန**ိ** **ဘ**ိက္ခ**ေ**, **ကမ**ုာန**ိ** **အ**စ**မ**ျ**ကမ**ုန္တိအာဒီသု ပန **စ**ျ**ေ**

ာတိ ပါဋိယာ အမိဝစနံ။ တသ္မာ ယံ ယထာဝုတ္တာယ ပါဋိယာ နာ ကရိယတိ၊ တံ အစမ္မကမ္မန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ပါဋိယံယေဝ အာဂတော။ သော စ ခေါ ဥတ္တိဒုတိယဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မာနံယေဝ ဝသေန။ ယသ္မာ ပန ဥတ္တိကမ္မေ ဥတ္တိဒုတိယဥတ္တိစတုတ္ထေသု ဝိယ ဟာပနံ ဝါ အညထာ ကရဏံ ဝါ နတ္ထိ၊ အပလောကနကမ္မဿ သာဝေတ္တာ ကရိယတိ၊ တသ္မာ တာနိ ပါဋိယံ နာ ဒဿိတာနိ၊ တေသံ သမ္ဘေသမ္ပိ ကမ္မာနံ ဝိနိစ္ဆယံ ပရတော ဝက္ခယိဿာမ။

---

[1]-အညတ္ြ:ပ ိ ဓမ္မကမ္မံ (သီ)

စတုဝဂ္ဂကရဏာဒိကထာ

၃၀၀။ ဣဒါနိ ယဒိဒံ ဆဋ္ဌံ ဓမ္မေန သမဂ္ဂကမ္မံ နာမ၊ တံ ‘ယေဟိ သံဃေဟိ ကာတမ္ဘံ’ တေသံ ပဘေဒံ ဒဿေတုံ **ပဠ္ဗ သံဃာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **ကမ္မပ္ပတ္တောတိ** ကမ္မံ ပတ္တော၊ ကမ္မယုတ္တော ကမ္မာရဟော၊ နိ ကိ ဣ ကမ္မံ ဂ၊ာတုံ နာရဟတီတိ အတ္ထော။

၃၀၉။ **စတုဝဂ္ဂကရဏဠ္ဠေ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဘိက္ခုနိစတုတ္ထောတိအာဒိ** ပရိသတော ကမ္မဝိပတ္တိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဥက္ခိတ္တကဂ္ဂဟဏေန ကမ္မနာနာ-သံဝါသကော ဂဟိတော၊ နာနာသံဝါသကဂ္ဂဟဏေန လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကော။ **နာနာသီမာယ ဋ္ဌိတစတုတ္ထောတိ** သီမန္တရိကာယ ဝါ ဗဟိသီမာယ ဝါ ဟတ္ထပါသေ ဋ္ဌိတေနာပိ သဒ္ဓိံ စတုဝဂ္ဂေါ ဟုတ္ဝာတိ အတ္ထော။

၃၉၃။ **ပါရိဝါသိကစတုတ္ထောတိအာဒိ** ပရိဝါသာဒိကမ္မာနံယေဝ ပရိ-သတော ဝိပတ္တိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ တေသံ ဝိနိစ္ဆယံ ပရတော ဝက္ခယိဿာမ။

၃၉၄။ **ကေစ္စသ ဘိက္ခဝေ သံဃမဇ္ဈေ ပဋိဏ္ဍောသနာ ရုဟတီ**တိအာဒိ ပဋိကုဋ္ဌကတကမ္မသ ကုပ္ပါကုပ္ပဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ပကတတ္တသ**တိ အဝိပန္န-သီလသ ပါရာဇိကံ အနဇ္ဈာပန္နသ။ **အာနန္တရိကသ**တိ အတ္တနော အနန္တရံ နိသိန္နသ။

ဒွေနိသာဒရဏာဒိကထာ

၃၉၅။ **ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ နိသာဒရဏာ**တိအာဒိ ဝတ္ထုတော ကမ္မာနံ ကုပ္ပါကုပ္ပ-ဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အပ္ပတ္တော နိသာဒရဏံ၊ တဠ္ဗေ သံဃော နိသာရေတိ၊ သုနိသာရိတောတိ** ဣဒံ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မေန ဟိ ဝိဟာရတော နိသာရေန္တိ၊ တသ္မာ တံ “နိသာရဏာ”တိ ဝုစ္စတိ။ တဠ္ဗေသ ယသ္မာ ကုလဒူသကော နဟောတိ၊ တသ္မာ အာဝေဏိကေန လက္ခဏေန အပ္ပတ္တော။ ယသ္မာ ပနသ အာကခ်မာနော သံဃော ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ ကရေယျာတိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ သုနိသာရိတော ဟောတိ။ **တဠ္ဗေ သံဃော နိသာရေတိ**တိ သစေ သံဃော တဇ္ဇနီယကမ္မာဒိဝသေန နိသာရေတိ၊ သော ယသ္မာ တတ္ထ “တိဏ္ဏံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ အာကခ်မာနော သံဃော တဇ္ဇနီယကမ္မံ ကရေယျ၊ ဧကော ဘဏ္ဍနကာရကော ဟောတိ ကလဟကာရကော ဝိဝါဒကာရကော ဘဿကာရကော သံဃေ အဓိကရဏကာရကော၊ ဧကော

ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော အာပတ္တိဗဟုလော အနုပဒါနော၊ ကေဝ ဂိဟိသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ အနနုလောမိကေဟိ ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိ''တိ[1] ဧဝံ ဧကေကေနပိ အဂ်ေန နိဿာရဏာ အနုညာတာ၊ တသ္မာ သုနိဿာရိတော။

၃၉၆။ **သြသာရဏာ**တိ ပဝေသနာ။ တတ္ထ **တဋ္ဌေ သံဃော သြသာရေတီ**တိ ဥပသမ္ပဒကမ္မဝသေန ပဝေသေတိ။ **ဒေါသာရိတော**တိ ဒုသြသာရိတော။ သဟသဿကွတ္တုမ္ပိ ဥပသမ္ပာဒိတော အနုပသမ္ပန္နောဝ ဟောတိ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ သာတိသာရာ၊ တထာ သေသော ကာရကသံဃော၊ နဲ ကောစိ အာပတ္တိတော မုစ္စတိ။ ဧတိ ဧမေ ကောဒသ အာဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာ ဒေါသာရိတာ။ ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒယော ပန ဒ္ဒတ္တိ်သ သုသြသာရိတာ၊ ဥပသမ္ပာဒိတာ ဥပသမ္ပန္နာဝ ဟောန္တိ၊ နဲ တေ လဇ္ဇာ ကိဠိ ဝတ္တုံ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ပန ကာရကသံဃော စ် သာတိသာရာ၊ နဲ ကောစိ အာပတ္တိတော မုစ္စတိ။

၃၉၇။ **ဧဝ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဿ နဲ ဟောတိ အာပတ္တိ ဒ္ဒဗ္ဗာ**တိအာဒိ အာဘူတဝတ္ထုဝသေန အဓမ္မကမ်ံ ဘူတဝတ္ထုဝသေန ဓမ္မကမ္မဉ္ဉ ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပဋိနိဿဇ္ဇိတာ**တိ ပဋိနိဿဇ္ဇိတဗ္ဗာ။

ဥပါလိပုစ္ဆာကထာ

၄၀၀။ ဥပါလိပညှေသုပိ ဝတ္ထုဝသေနေဝ ဓမ္မာဓမ္မကမ်ံ ဝိဘတ္တံ။ တတ္ထ ဒ္ဒေ နယာ ဧကမ္မလကော စ ဒ္ဒိမ္မလကော စ။ ဧကမ္မလကော ဥတ္တာနောယေဝ။ ဒ္ဒိမ္မလကေ ယထာ သတိဝိနယော[2] အမူဠ္ဠဝိနယေန သဒ္ဓိ်ံ ကော ပုစ္ဆာ ကတာ၊ ဧဝံ အမူဠ္ဠဝိနယာဒယောပိ တဿပါပိယျသိကာဒီဟိ။ အဝသာနေ ပန **ဥပသမ္ပဒါ-ရဟံ ဥပသမ္ပာဒေတီ**တိ ဧကမေဝ ပဒံ ဟောတိ။ ပရတော ဘိက္ခုနမ္ပိ သတိဝိနယံ အာဒိ်ံ ကတ္တာ ဧကေကေန သဒ္ဓိ်ံ သေသပဒါနိ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

တဏ္ဍနိယကမ္မကထာ

၄၀၇။ **ဧဝ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘဏ္ဍနကာရကော**တိအာဒိ အဓမ္မေန-ဝဂ္ဂံ, အဓမ္မေနသမဂ္ဂံ, ဓမ္မေနဝဂ္ဂံ, ဓမ္မပတိရူပကေနဝဂ္ဂံ, ဓမ္မပတိရူပကေနသမဂ္ဂန္တိ ဧမေသံ ဝသေန စက္ကံ ဗန္ဓိတ္တာ တဏ္ဍနိယာဒီသု သတ္တသု ကမ္မေသု ပဋိပဿဒ္ဓိသု

---

[1] ၁-၀ ၄-၉-ဗိဒ္ဓေ။ [2] သတိဝိနယေန (သီ)

စ ဝိပတ္တိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အနပဒါနော**တိ အပဒါနဝိရဟိတော။ အပဒါနံ ဝုစ္စတိ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒဝိရဟိတောတိ အတ္ထော။ တတော ပရံ ပဋိကုဋ္ဌကတကမ္မပ္ပဘေဒံ ဒဿေတုံ သာယေဝ ပါဠိ "အကတံ ကမ္မ"န္တိ အာဒိဟိ သံသန္ဒိတ္တာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ နိ ကိ ဣ ပါဠိအနုသာရေန နိ သက္ကာ ဝိဒိတုံ၊ တသ္မာ ဝဏ္ဏနံ နိ ဝိတ္ထာရယိမှာတိ။

စမ္ပေယ္ယက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓက

ကောသမ္ဗကဝိဝါဒကထာ

၄၅၁။ ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ **တံ ဘိက္ခုံ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိပိံသူ**တိ ဣဒေ အယမနုပုဗ္ဗီကထာ—ဒွေ ကိရ ဘိက္ခူ။ ကေသ္မိ အာဝါသေ ဝသန္တိ ဝိနယဓရော စ သုတ္တန္တိကော စ၊ တေသု သုတ္တန္တိကော ဘိက္ခု ကေဒိဝသံ ဝစ္ဆကုဋ္ဌိ ပဝိဋ္ဌော အာစမနဥဒကာဝသေသံ ဘာဇနေ ဌပေတ္ဝာဝ နိက္ခမိ။ ဝိနယဓရော ပစ္ဆာ ပဝိဋ္ဌော တံ ဥဒကံ ဒိသ္မာ နိက္ခမိတ္ဝာ တံ ဘိက္ခုံ ပုစ္ဆိ "အာဝုသော တယာ ဣဒံ ဥဒကံ ဌပိတ"န္တိ။ အာမာဝုသောတိ။ ကိं တ္မေ ဣဒေ အာပတ္တိဘာဝံ နဇာနာသီတိ။ အာမ နဇာနာမီတိ။ ဟောတိ အာဝုသော ဣဒေ အာပတ္တိတိ။ သစေ ဟောတိ, ဒေသေဿာမီတိ။ သစေ ပန တေ အာဝုသော အသ္မိ စ္ဆ အသတိယာ ကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တိတိ။ သော တဿ အာပတ္တိယာ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ အဟောသိ။

ဝိနယဓရောပိ အတ္တနော နိဿိတကာနံ "အယံ သုတ္တန္တိကော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇမာနောပိ နဇာနာတီ"တိ အာရောစေသိ။ တေ တဿ နိဿိတကေ ဒိသ္မာ "တုမ္ဟာကံ ဥပဇ္ဈာယော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတ္ဝာပိ အာပတ္တိဘာဝံ နဇာနာတီ"တိ အာဟံသု။ တေ ဂန္ဓာ အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ အာရောစေသုံ။ သော ဧဝမာဟ "အယံ ဝိနယဓရော ပုဗ္ဗေ အနာပတ္တိ"တိ ဝတ္ဝာ "ဣဒါနိ အာပတ္တိ"တိ ဝဒတိ၊ မုသာဝါဒီ ဧသောတိ။ တေ ဂန္ဓာ "တုမ္ဟာကံ ဥပဇ္ဈာယော မုသာဝါဒီ"တိ ဧဝံ အညမညံ ကလဟံ ဝဋ္ဋယိံသု။ တတော ဝိနယဓရော ဩကာသံ လဘိတ္ဝာ တဿ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "တံ ဘိက္ခုံ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိပိံသူ"တိ။

၄၅၂။ **ဘိန္နော ဘိက္ခုသံ္ဃော ဘိန္နော ဘိက္ခုသံ္ဃော**တိ ဣဒေ နတ္ထိ ဘိန္နော၊ အပိစ ခေါ ယထာ ဒေဝေ ဝုဋ္ဌေ ဣဒါနိ သသံ နိပ္ပန္နန္တိ ဝုစ္စတိ၊ အဝသံ ဟိ တံ နိပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဧဝမေဝ ဣမိနာ ကာရဏေန အာယတိံ အဝသံ ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ သော စ ခေါ ကလဟဝသေန, နဝသံ္ဃဘေဒဝသေန၊ တသ္မာ "ဘိန္နော"တိ ဝုတ္တံ။ သမ္ဗမအတ္ထဝသေန စေတ္ထ အာမေဋိတံ[1] ဝေဒိတဗ္ဗံ။

---

[1]-အာမေဏ္ဍိတံ (သီ)

၄၅၄။ **တေမတ္တံ ဘာသိတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ**တိ ကသ္မာ ဧဝံ ဘာသိတ္တာ ပက္ကာမိ? သစေ ဟိ ဘဂဝါ ဥက္ခေ့ပကေ ဝါ "အကာရဏော ဘုမ္မေဟိ သော ဘိက္ခု ဥက္ခိတ္တောာ"တိ ဝဒေယျ၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကေ ဝါ "ဘုမ္မေ အာပတ္တိံ အာပန္နာ"တိ ဝဒေယျ၊ "ဧတေသံ ဘဂဝါ ပက္ခော ဧတေသံ ဘဂဝါ ပက္ခော"တိ ဝတ္တာ အာဃာတံ ဗန္ဓေယျုံ၊ တသ္မာ တန္တိမေဝ ဌပေတ္တာ ဧတေတ္တံ ဘာသိတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

၄၅၅။ **အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနန္တိ** ဣတ္ထေ ယော သံဃေန ဥက္ခေ့ပနီယကတာနံ အဓမ္မဝါဒိနံ ပက္ခေ နိသိန္နော "ဘုမ္မေ ကိံ ဘဏထာ"တိ တေသဉ္စ ဧတရေသဉ္စ လဒ္ဓိံ သုတ္တာ "ဧမေ အဓမ္မဝါဒိနော၊ ဧတရေ ဓမ္မဝါဒိနော"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အယံ တေသံ မဇ္ဈေ နိသိန္နောဝ တေသံ နာနာသံဝါသကော ဟောတိ၊ ကမ္မံ ကောပေတိ။ ဧတရေသမ္ပိ ဟတ္ထပါသံ အနာဂတတ္တာ ကောပေတိ။ ဧဝံ အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ နာနာသံဝါသကံ ကရောတိ။ **သမာနသံဝါသက**န္တိ ဣတ္ထောပိ ယော အဓမ္မဝါဒိနံ ပက္ခေ နိသိန္နော "အဓမ္မဝါဒိနော ဧမေ၊ ဧတရေ ဓမ္မဝါဒိနော"တိ တေသံ မဇ္ဈေ ပဝိသတိ၊ ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ ပန ပက္ခေ နိသိန္နော "ဧမေ ဓမ္မဝါဒိနော"တိ ဂဏှာတိ၊ အယံ အတ္တနာ ဝါ အတ္တာနံ သမာနသံဝါသကံ ကရောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၅၆။ **ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မန္တိ** ဣတ္ထေ ကာယေန ပဟရန္တော ကာယကမ္မံ ဥပဒံသေန္တိ၊ ဖရုသံ ဝဒန္တော ဝစီကမ္မံ ဥပဒံသေန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဟတ္ထပရာမာသံ ကရောန္တီ**တိ ကောဓဝသေန ဟတ္ထေဟိ အညမညံ ပရာမသနံ ကရောန္တိ။ **အဓမ္မိယာယမာနေ**တိ? အဓမ္မိယာနိ ကိစ္စာနိ ကုရုမာနေ။ **အသမ္ဘောဒိကာ ဝတ္တမာနာယာ**တိ အသမ္ဘောဒိကာယ ဝတ္တမာနာယ။ အယမေဝ ဝါ ပါဋိ၊ သမ္ဘောဒနကထာယ အဝတ္တမာနာယာတိ အတ္ထော။ **ဣတ္ထောဝတာ နု အညမညန္တိ** ဣတ္ထေ ဒွေ ပန္တိယော ကတ္တာ ဥပစာရံ မုဉ္စိတ္တာ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဓမ္မိယာယမာနေ ပန သမ္ဘောဒိကာယ ဝတ္တမာနာယ အာသနန္တရိကာယ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ဧကေကံ

အမိပ္ပါယော ''ဣမေ ဘိက္ခူ။ ကောဓာဘိဘူတာ သတ္တု ဝစနံ နဂ္ဂဏ္ဍန္တိ၊ မာ ဘဂဝါ ဧတေ ဩဝဒန္တော ကိလမိတ္ထာ''တိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ ဘဂဝါ ပန "ပန္ဓာပိ သည်ံ လဘိတ္မာ ဩရမိဿန္တိ''တိ တေသံ အနုကမ္ပာယ အတိတဝတ္ထုံ အာဟရိတ္မာ ကထေသိ။ တတ္ထ **အနတ္ထတော**တိ အနတ္ထော အတော၊ ဧတသ္မာ မေ ပုရိသာ အနတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ အနတ္ထတောတိ အနတ္ထဒေါ။ သေသံ ပါကဋမေव။

၄၆၄။ **ပုထုသဒ္ဒေါ**တိအာဒိဂါထာသု ပန ပုထု မဟာ သဒ္ဒေါ အဿာတိ **ပုထုသဒ္ဒေါ။ သမဇနော**တိ သမာနော ဧကသဒိသော ဇနော၊ သမ္ဗော စာယံ ဘဏ္ဍနကာရကော ဇနော သမန္တတော သဒ္ဒနိစ္ဆာရဏေန ပုထုသဒ္ဒေါ စေဝ သုဒိသော စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နဗာလော ကောစိ မညိတ္ထ**တိ တတ္ထ ကောစိ ဧကောပိ အဟံ ဗာလောတိ နမညိတ္ထ၊ သမ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတမာနိနောယေဝ။ **နာညံ ဘိယ္ယော အမညိတ္ထ**န္တိ ကောစိ ဧကောပိ အဟံ ဗာလောတိ စ နမညိတ္ထ၊ ဘိယ္ယော စ သံဃသ္မိံ ဘိဇ္ဇမာနေ အညမ္မိ ဧကံ မယ္ဟံ ကာရဏာ သံဃော ဘိဇ္ဇတီတိ၊ ဣဒံ ကာရဏံ နမညိတ္ထာတိ အတ္ထော။

ပရိမုဋ္ဌာတိ ပရိမုဋ္ဌသတိနော။ **ဝါစာဂေါစရ ဘာဏိနော**တိ ရာ-ကာရဿ ရဿာဒေသော ကတော၊ ဝါစာဂေါစရာ နသကိပဋ္ဌာနာဒိဂေါစရာ, ဘာဏိနော စ၊ ကထံ ဘာဏိနော? **ယာဝိစ္ဆန္တိ မုခါယာမံ** ယာဝ မုခံ ပသာရေတုံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တာဝ ပသာရေတ္မာ ဘာဏိနော၊ ဧကောပိ သံဃ-ဂါရဝေန မုခသင်္ကော်စံ နကရောတီတိ အတ္ထော။ **ယေန နီတာ**တိ ယေန ကလဟေန ဣမံ နိလ္လဇ္ဇဘာဝံ နီတာ။ **နတံ ဝိဒူ**တိ နတံ ဇာနန္တိ ''ဧဝံ သာဒီနဝေါ အယ''န္တိ။

ယေ စ တံ ဥပနယ္ဟန္တိတိ တံ "အက္ကောစ္ဆိ မံ အဝမိ မ''န္တိ[1]အာဒိကံ အာကာရံ ယေ စ ဥပနယ္ဟန္တိ။ **သနန္တနော**တိ ပေါရာဏော။

ပရေတိ ပဏ္ဍိတေ ဌပေတ္မာ တတော အညေ ဘဏ္ဍနကာရကာ ပရေ နာမ။ တေ ဣတ္ထေ သံဃမဇ္ဈေ ကလဟံ ကရောန္တာ "မယံ ယမာမသေ ဥပယမာမ[2] သတတံ သမိတံ မစ္စုသန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ''တိ နဇာနန္တိ။ **ယေ စ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိ**တိ ယေ တတ္ထ ပဏ္ဍိတာ "မယံ မစ္စုသမီပံ ဂစ္ဆာမာ''တိ ဝိဇာနန္တိ။

---

[1]-မမ (သီ) [1]-အက္ကောစ္ဆိ အယံ မန္တိ (က)

[2]-ဥပရမာမ (သျာ)၊ ဥပယမာမ နသာမ (သီ)

တတော သမ္မန္တိ မေဓဂါတို့ ဧဝ၌ တေ ဇာနန္တာ ယောနိသောမနသိကာရံ ဥပ္ပါဒေတွာ မေဓဂါနံ ကလဟာနံ ဝူပသမာယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။

အဋ္ဌိဿန္ဒာတို့ အယံ ဂါထာ ဗြဟ္မဒတ္တဿ ဒီဃာဝုကုမာရဿ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ။ တေသမ္ပိ ဟောတိ သင်္ဂတိ၊ ကသ္မာ တုမှာကံ နဟောတိ၊ ယေသံ ဝေါ နေဝ မာတာပိတူနံ အဋ္ဌိနိ ဆိန္နာနိ၊ နပါဏာ ဟတာ, နဂဝါသဓနာနိ ဟဋာနိတိ။

သစေ လဘေထာတိအာဒိဂါထာ ပဏ္ဍိတသဟာယသ စ ဗာလသဟာယသ စ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာဒိပနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ **အဘိဘုယ္ယ သမ္ဘာနိ ပရိဿယာနိ**တို့ ပါကဋ-ပရိဿယေ စ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယေ စ အဘိဘဝိတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ အတ္တမနော သတိမာ စရေယ္ယ။

ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ဝိဇိတန္တိ ယထာ အတ္တနော ဝိဇိတံ ရဋ္ဌံ မဟာဇနကရာဇာ စ အရိန္ဒမမဟာရာဇာ စ ပဟာယ ဧကကာ စရိံသု၊ ဧဝံ စရေယ္ယာတိ အတ္ထော။ **မာတင်ရညေ နာဂေါ**တို့ မာတင်္ဂေါ အရညေ နာဂေါ၀။ **မာတင်္ဂေါ**တို့ ဟတ္ထိ ဝုစ္စတိ။ **နာဂေါ**တို့ မဟန္တာဝိ၀စနမေတံ၊ ယထာ ဟိ မာတုပေါသကော မာတင်နာဂေါ အရညေ ဧကော စရိ၊ နစ ပါပါနိ အကာသိ။ ယထာ စ ပါလိလေယ္ယကော၊ ဧဝံ ဧကော စရေ၊ နစ ပါပါနိ ကယိရာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပါလိလေယ္ယကဂမနကထာ

၄၆၇။ **ပါလိလေယ္ယကေ ဝိဟရတိ** ရက္ခိတ၀နသဏ္ဍေတို့ ပါလိလေယ္ယကံ ဥပနိဿာယ ရက္ခိတ၀နသဏ္ဍေ ဝိဟရတိ။ **ဟတ္ထိနာဂေါ**တို့ မဟာဟတ္ထိ။ **ဟတ္ထိကဠဘေဟိ**တို့ ဟတ္ထိပေါတကေဟိ။ **ဟတ္ထိစ္ဆာပေဟိ**တို့ ခီရုပကေဟိ ဒဟရ-ပေါတကေဟိ။ **ဆိန္နဂ္ဂါနိ**တို့ တေဟိ ပုရတော ပုရတော ဂစ္ဆန္တေဟိ ဆိန္နဂ္ဂါနိ ခါယိတာ၀သေသာနိ ခါဏုသဒ္ဒါသာနိ တိဏာနိ ခါဒတိ။ **ဩဘဂ္ဂေါဘဂ္ဂန္တိ** တေန ဟတ္ထိနာဂေန ဥစ္ဆဋ္ဌာနတော ဘဇ္ဇိတ္တာ ဘဇ္ဇိတ္တာ ပါတိတံ။ **အဿ သာခါဘင်္ဂန္တိ** တေဿ သန္တကံ သာခါဘင်္ဂံ တေ ခါဒန္တိ။ **အာ၀ိလာနိ**တို့ တေဟိ ပဌမတရံ ဩတရိတ္တာ ပိ၀ေန္တေဟိ အာလုလိတာနိ ကဒ္ဒမောဒကာနိ ပိ၀တိ။ **ဩဂါဟာ**တို့ တိတ္ထတော။

နာဂဿ နာဂေနာတို့ ဟတ္ထိနာဂဿ ဗုဒ္ဓနာဂေန။ **ဤသာဒန္တဿာ**တို့ ရထဤသာသဒိသဒန္တဿ။ **ယဒေကော ရမတိ ဝနေ**တို့ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓနာဂေါ ဝိယ အယမ္ပိ ဟတ္ထိနာဂေါ ဧကော ပ၀ိ၀ိတ္တော ဝနေ ရမတိ၊ တသ္မာဿ

နာဂသ နာဂေန စိတ္တံ သမေတိ၊ ကေဘာဝရတိယာ ကေသဒိသံ ဟောတိတိ အတ္ထော။

ယထာဘိရန္တိ ဝိဟရိတ္ဝာတိ ဣတ္ထ တေမာသံ ဘဂဝါ တတ္ထ ဝိဟာသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတ္ထောဝတာ ကောသမ္ဗကေဟိ ကိရ ဥဗ္ဘာဠ္ဟော ဘဂဝါ တေမာသံ အရညံ ပဝိသိတ္ဝာ ဝသီတိ သဗ္ဗတ္ထ ကထာ ပတ္ထဋ္ဌာ အဟောသိ။

အထ ခေါ ကောသမ္ဗကာ ဥပါသကာတိ အထ ခေါ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ သုတ္ဝာ ကောသမ္ဗိဝါသိနော ဥပါသကာ။

အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာ

၄၆ဂ။ **အမ္ဘော ဗ္ရဟ္မဏ**တိအာဒိနိ အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနိ သံဃ-ဘေဒကက္ခန္ဓကေ ဝဏ္ဏယိဿာမ။( )[1]

၄၇၅။ **တံ ဥက္ခိတ္တကံ ဘိက္ခုံ ဩသာရေတ္ဝာ**တိ တံ ဂဟေတ္ဝာ သီမံ ဂန္တ္ဝာ အာပတ္တိံ ဒေသာပေတ္ဝာ ကမ္မဝါစာယ ဩသာရေတ္ဝာ။ **တာဝဒေဝ ဥပေါ-သထော**တိ တံဒိဝသမေဝ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ ဝုတ္တနယေနေဝ သာမဂ္ဂိ-ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။

၄၇၆။ **အမူလာ မူလံ ဂန္တ္ဝာ**တိ နမူလာ မူလံ ဂန္တ္ဝာ၊ တံ ဝတ္ထုံ အဝိနိစ္ဆ-နိတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **အယံ ဝုစ္စတိ ဥပါလိ သံဃသာမဂ္ဂီ အတ္ထာပေတာ ဗျဉ္ဇနုပေတာ**တိ အတ္ထတော အပဂတာ, "သံဃသာမဂ္ဂီ"တိ ဣမံ ပန ဗျဉ္ဇနမတ္တံ ဥပေတာ။

၄၇၇။ **သံဃသ ကိစ္စေသု**တိ သံဃသ ကရဏီယေသု ဥပ္ပန္နေသု။ **မန္တနာသု**တိ ဝိနယမန္တနာသု။ **အတ္ထေသု ဇာတေသု**တိ ဝိနယအတ္ထေသု ဥပ္ပန္နေသု။ **ဝိနိစ္ဆယေသု**တိ တေသံယေဝ အတ္ထာနံ ဝိနိစ္ဆယေသု။ **မဟတ္ထိကော**တိ မဟာဥပကာရော။ **ပဋ္ဌဟာရဟော**တိ ပဋ္ဌဏ္ဍိတုံ ယုတ္တော။

အနာနုဝဇ္ဇော ပဋ္ဌမေန သီလတောတိအာဒိမ္ဟိယေဝ တာဝ သီလတော နဥပဝဇ္ဇော။ **အဝေက္ခိတာစာရော**တိ အပေက္ခိတာစာရော၊ အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရိတိအာဒိနာ နယေန ဥပပရိက္ခိတာစာရော။ အဋ္ဌကထာသု ပန "အပ္ပဋိစ္ဆန္နာစာရော"တိ ဝုတ္တံ။

---

[1]-(အာဒါယန္တိ လဒ္ဓိဂဟဏံ။ ဝိဝိတ္တန္တိ သုညံ။) (သျာ၊က)

ဝိသယ္ဟာတိ အဘိဘဝိတ္တာ။ **အနုယျုတံ ဘဏန္တိ** အနုညာတံ[1] အနုပဂတံ ဘဏန္တော။ ယသ္မာ ဟိ သော အနုယျုတံ ဘဏတိ၊ ဥသ္သုယာယ ဝါ အဂတိဂမနဝသေန ဝါ ကာရဏာပဂတံ နဘဏတိ၊ တသ္မာ အ်ဏ္ဍံ နဟာပေတိ။ ဥသ္သုယာယ ပန အဂတိဂမနဝသေန ဝါ ဘဏန္တော အ်ဏ္ဍံ ဟာပေတိ၊ ကာရဏံ နဒေတိ။ တသ္မာ သော ပရိသဂတော ဆမ္ဘတိ စေဝ ဝေဓတိ စ။ ယော ဤဒိသော နဟောတိ၊ အယံ "ပဋ္ဌဟာရဟော"တိ ဒသ္သေတိ။

ကိဉ္စ ဘိယ္ယော "တထေဝ ပဋ္ဌ"န္တိ ဂါထာ၊ တဿတ္ထော—ယထာ စ အနုယျုတံ ဘဏန္တော အ်ဏ္ဍံ နဟာပေတိ၊ တထေဝ ပရိသာယ မဇ္ဈေ ပဋ္ဌံ ပုစ္ဆိတော သမာနော နစေဝ ပဇ္ဇာယတိ၊ နစ မက္ခံ ဟောတိ။ ယော ဟိ အ်ဏ္ဍံ နဇာနာတိ၊ သော ပဇ္ဇာယတိ။ ယော ဝတ္ထုံ နသဇ္ဇောတိ၊ သော မက္ခံ ဟောတိ။ ယော ပန အ်ဏ္ဍဉ္စ ဇာနာတိ၊ ဝတ္ထုဉ္စ သဇ္ဇောတိ၊ သော နပဇ္ဇာယတိ၊ နမက္ခံ ဟောတိ။ **ကာလာဂတန္တိ** ကထေတုမ္ဘယုတ္တကာလေ အာဂတံ။ **ဗျာကရဏာရဟန္တိ** ပဋ္ဌသ အတ္ထာနုလောမတာယ ဗျာကရဏာ-နုစ္ဆဝိကံ။ **ဝစော**တိ ဝဒန္တော၊ ဧဝရူပံ ဝစနံ ဘဏန္တောတိ အတ္ထော။ **ရဠ္ဆေ**တိ တောသေတိ။ **ဝိညူပရိသ**န္တိ ဝိညူနံ ပရိသံ။

အာစေရကမ္ပိ စ သကေတိ အတ္တနော အာစရိယဝါဒေ။ **အလံ ပမေတု**န္တိ ဝိမံသိတုံ တံ တံ ကာရဏံ ပညာယ တုလယိတုံ သမတ္ထော။ **ပဂုဏော**တိ ကတပရိစယော လဒ္ဓါသေဝနော။ **ကထေတဝေ**တိ ကထေတဗ္ဗေ။ **ဝိရဒ္ဓိ-ကော်ဝိဒေါ**တိ ဝိရဒ္ဓဋ္ဌာနကုသလော။

ပစ္စတ္ထိကာ ယေန ဝဇ္ဇန္တိတိ အယံ ဂါထာ ယာဒိသေ ကထေတဗ္ဗေ ပဂုဏော၊ တံ ဒသ္သေတုံ ဝုတ္တာ။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော—ယာဒိသေန ကထိတေန ပစ္စတ္ထိကာ စ နိဂ္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ၊ မဟာဇနော စ သညပနံ ဂစ္ဆတိ၊ သညတ္တိ် အဝဗောဓနံ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ ယဉ္စ ကထေန္တော သကံ အာဒါယံ အတ္တနော အာစရိယဝါဒံ နဟာပေတိ၊ ယသ္မိ် ဝတ္ထုသ္မိ် အဓိကရဏံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဒနုရူပံ အနုပဃာတကရံ ပဋ္ဌံ ဗျာကရမာနော တာဒိသေ ကထေတဗ္ဗေ ပဂုဏော ဟောတီတိ။

ဒုတေယျကမ္မေသု အလန္တိ အဋ္ဌဟိ ဒူတဂေါဟိ သမန္နာဂတတ္တာ သံဃသဒ္ဒေယျကမ္မေသု သမတ္ထော။ သုဋ္ဌု ဥဂ္ဂဏှာတီတိ **သမုဂ္ဂဟော**။ ဧဝံ ဝုတ္တံ

---

[1]–အနုညတ္တံ (သျှာ)

ဟောတိ—ယထာ နာမ အာဟုနံ အာဟုတိပိဏ္ဍံ သမုဋ္ဌဏ္ဍန္တိ၊ ဧဝံ ဗိတိ-သောမနဿဇာတေနေဝ စေတသာ သံဃသ ကိစ္စေသု သမုဋ္ဌဟော၊ သံဃသ ကိစ္စေသု တသ တသ ကိစ္စသ ပဋိဋ္ဌိဟကောတိ အတ္ထော။ **ကရံ ဝစောတိ** ဝစနံ ကရောန္တော။ **နံ တေန မညတီ**တိ တေန ဝစနကရဏေန "အဟံ ကရောမိ သံဃဘာရံ နိတ္ထရာမိ"တိ နံ မာနာတိမာနံ ဇပ္ပေတိ။

အာပဇ္ဇတိ ယာဝတကေသု ဝတ္ထု။သူ[1]တိ ယတ္ထကေသု ဝတ္ထု။သု အာပတ္တိ အာပဇ္ဇမာနော အာပဇ္ဇတိ[2]။ **ဟောတိ ယထာ စ ဝုဋ္ဌိ**တိ[3] တသာ စ အာပတ္တိယာ ယထာ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ **ဇေ ဗိဘင်္ဂါ**တိ ယေသု ဝတ္ထု။သု အာပဇ္ဇတိ၊ ယထာ စ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဤမေသံ အတ္ထာနံ ဇောတကာ ဇေ ဗိဘင်္ဂါ။ **ဥဘယသာ**တိ ဥဘယေ အသ။ **သွာဂတာ**တိ သုဋ္ဌု အာဂတာ။ **အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနပဒသ ကောဗိဒေါ**တိ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကာရဏကုသလော။

ယာနိ စာစရန္တိ ယာနိ စ ဘဏ္ဍနကာရဏာဒီနိ အာစရန္တော တဇ္ဇနီယ-ကမ္မာဒိဝသေန နိဿာရဏံ ဂစ္ဆတိ။ **ဩသာရဏံ တံ ဝုသိတသ ဇန္တုနော**တိ တံ ဝတ္ထုံ ဝုသိတသ ဇန္တုနော ယာ ဩသာရဏာ ကာတဗ္ဗာ၊ တေမ္ပိ ဇာနာတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ

မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အာပဇ္ဇိတာ ဟောတိ (သီ)၊ အာပတ္တိ ဟောတိ (က) ၂-ဝုဋ္ဌာတိတိ (သီ၊ က)

သံဝဏ္ဏိတပဒါနိ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အက္ကန္တသ	၁၆၈
အက္ကနာဋံ	၄၁၆
အက္ခန္ဓိယာ	၁၈၉
အကဋ္ဌယုသံ	၃၇၄
အကဋ္ဌာနုဝမ္မေန	၁၃၉
အကပ္ပကတေန	၃၉၂
အကပ္ပိယကတံ	၉၅
အကာလမေဃော	၂၃၉
အကိဉ္စနံ	၁၇၆
အကိတ္တိ	၁၇၆
အဂ္ဂဋ္ဌပနာယ	၄၉
အဂ္ဂဋံ	၄၀၉
အဂါမကေ	၁၈၆-၃၃၃
အဂ္ဂိကာ	၂၇၆
အင်ဇာတံ ဆုပန္တိ	၃၆၈
အင်ဝါတော	၃၇၃
အင်ါရကာသူပမာ	၁၃၉
အဂ်ုလိပတောဒကေန	၁၂၈
အင်ုလိဖောဋ္ဌေသုံ	၃၇၈
အစ္ဆယော	၁၆
အစ္ဆာဝဒတိ	၁၉၈
အစိတ္တိကတံ	၅
အစိဝရကာ	၃၀၇
အစ္ဆကဋ္ဌိယံ	၃၇၄
အစ္ဆတ္တိ	၃၅၆
အစ္ဆိန္နစိဝရိကာယ	၂၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အစ္ဆိမဒ္ဒံ	၄၀၈
အဇိနပ္ပဝေဏိ	၃၆၉
အဇ္ဈေသနံ	၂၄၄
အဇ္ဇနူပဝိသနေဟိ	၃၇၃
အဇ္ဇနံ	၃၇၃
အညတိတ္ထိယာ	၃၁၇
အညဒတ္ထိကေန	၁၉၂
အညမညာနုလောမတာ	၃၅၆
အညဝါဒကေ	၃၅
အညာဏတာယ	၁၄၁
အညာတကံ	၃၄၇
အညာတုံ	၁၆
အညိဿာ မာတုဂါမဿ	၁၇
အညုဒ္ဒိသိကေန	၁၉၂
အညေနညံ ပဋ္ဌိစရတိ	၂-၃၄
အညံ ဗျာကရောန္တိ	၃၆၆
အဋ္ဌစ္ဆိန္နာ	၄၃၄
အဋ္ဌကက်ဏ္ဍပမာ	၁၃၉
အဋ္ဌတာ ဟောတိ	၂၆၅
အဋ္ဌိ ကတ္ဝာ	၁၄၆
အဓုကာသိယံ	၄၀၁
အဓုကုသိ	၄၀ဂ
အဓုမဏ္ဍလံ	၄၀ဂ
အဒ္ဓော	၁ဂ၀
အဒ္ဓုတကထိနာနံ ဝေါ	၃ဂဂ
အဒ္ဓုပုရေက္ခာရော	၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အဘ္ဘိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂံ	၂၅၅
အတ္ထုပသဏ္ဌိတော	၈
အတိက္ကန္တဝရာ	၄၀၁
အတိပက္ခိတ္တမဇ္ဇာနိ	၃၇၃
အထ ကောစရဟိ	၂၅၄
အထသ ကမ်ိ ဝပယန္တိ	၂၃ဖ
အဒဗုဘိ	၂၁
အဒိဋ္ဌံ အဇ္ဈတိတံ	၂၅ဖ
အဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ မေ	၂
အဒိန္နံ	၁၀ဓ
အဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိ	၂၀-၁၃၅
အဓမ္မကမ္မေ	ဖဖ
အဓမ္မိယာယမာနေ	၄၃၂
အဓမ္မေနဝဂ္ဂံ	၃၃၀
အဓိဂမသဒ္ဓမ္မော	၁၄၄
အဓိကာရံ မေ	၃ဓ၀
အဓိစ္ဆေ	၂၇၄
အဓိစေတသော	ဖ၇
အဓိပညာယ	၂၇၄
အဓိသီလေ	၂၇၄
အဓောဂါမိနိ	၇၄
အဓောဇာဏုမဏ္ဍလံ	၁၇၅
အနစ္ဆရိယာ	၂၄၃
အနဏ္ဏော	၃၃ဓ
အနညထာဘာဝိ	၂၅၄
အနညနေယျ	၂၅၄
အနတ္ထတော	၄၃၃
အန္တက	၂၄၀
အန္တရဋ္ဌကာသု	၄၀ဓ
အန္တရဓာယတိ	ဖ၀-၃ဖ၄
[အ]	
အန္တရာ စ ဂယံ	၂၄၅
အန္တရာကထာ	၇၅
အန္တရာယိကော	၃၁၇
အန္တရာယေ	၂၁၁
အန္တရာရာမံ	၁၂၄-၁၅၄
အန္တရံ	၄၁၄
အန္တလိက္ခစရော	၂၄၀
အနတိရိတ္တံ	ဓ၅
အန္တေဝါသိ	၁၅၂.
အန္တောဝုတ္ထံ	၃၇၅
အန္ဓကဝိန္ဒာ	၃၃၁
အန္ဓမူဂါ	၃၁၃
အန္ဓော	၃၁၃
အနန္တရာယိကိနိ	၂၀၅
အနနုဗောဓာ	၃၇၀
အနနုလောမိကေန	၁၀၀
အနပဒါနော	၄၃၀
အနဇ္ဈက္ခာတုကာမာ	၃၇၀
အနဘိရဒ္ဓေါ	၂၇၅
အနရိယဝေါဟာရာ	၂
အနလသာ	၁၇၃
အန္ဓကၖရံ	၇
အန္ဓဒ္ဓမာသံ	၅ဓ-၁၄ဖ
အန္ဓာဓိကမ္ပိ	၄၁၀
အနဿာသကော	၁၂၀
အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ	၂၅၇
အနာစာရံ	၃၄-ဓ၇-၁၂၁
အနာပုစ္ဆာ	၂၂၄
အနာပုစ္ဆံ	၄၃
အနာမယာ	၄၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အနာဝဝါသော	၃၄၈
အနာဟရေ	၁၆၆
အနုက္ကေပေါ	၄၀၆
အနုစ္ဆာရိတကတံ	၉၅
အနုဠ်ဆေန်	၁၄၈
အနုပခဇ္ဇ သေယ်ျ	၄၅
အနုပဇ္ဈာယကော	၃၀၇
အနုပဒံ	၇
အနုပမိကံ	၂၅၄
အနုပရိဝေဏိယံ	၃၃၀
အနုပသမ္ပန္နသ	၁၄၇-၁၄၈
အနုပဟစ္စ	၂၅၃
အနုပေါသထေ	၃၄၈
အနုဗျဉ္ဇနံ	၇-၅၆
အနုယုဇ္ဇိယမာနော	၃၆၀
အနုယျုတံ ဘဏ်ံ	၄၃၆
အနုလောမပဋိလောမံ	၂၃၅
အနုဝါတံ ပရိဘဏ္ဍံ	၄၁၀
အနုဝိစ္စကာရံ	၃၇၈
အနုဝိဝဋ်ံ	၄၀၈
အနုသာသနီ	၂၆၃
အနုသာသနီ ပုရေက္ခာရော	၆
အနောကာသကတံ	၂၂၈
အနောဒိဿ	၇၇-၂၂၈
အနောဝရော	၆၆
အပညတ္တေန	၁၂၉
အပညတ္တော	၃၄၉
အပနိဓေန်	၁၃၂
အပ္ပကတညုနော	၁၂၈
အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတံ	၉၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အပ္ပဋိဃံသန္တေန	၂၆၁
အပ္ပဋိမလော	၂၆၅
အပ္ပဋိဝေကွိတ္ဝာ	၃၇၆
အပ္ပတိဿ	၇
အပ္ပဒိပေ	၂၀၂
အပ္ပနိဿ္ဌေါသံ	၂၅၅
အပ္ပမဇ္ဇတော	၆၇
အပ္ပဿုတော	၂၇၁-၂၈၅
အပ္ပသဒ္ဒေါ	၁၆၃
အပ္ပဟရိတေ	၅၀-၁၇၁
အပ္ပါကိဏ္ဏံ	၂၅၅
အပါပုရေတံ	၂၄၃
အပါရုတာ	၂၄၄
အပမာရော	၂၇၈
အပလောကေထ	၃၇၈
အပ္ပရဇက္ခတိကာ	၂၄၃
အပရဇ္ဇုဂတာယ	၃၄၉
အပရဏ္ဏံ	၁၉၉
အပရိကိ္ခတ္တသ	၁၅၂-၁၈၄
အပ္ပသက္က	၁၅၈
အပသက္ကန်	၇၇
အပုတ္တကတာယ	၂၅၇
အပေက္ခဝတိ	၁၇၄
အပေဟိ	၁၅၇
အပ္ပေါဿုက္ကတာယ	၂၄၃
အဗ္ဗုယျာတော	၁၂၅
အဗ္ဗုတ္ဝာ	၂၆၅
အဗ္ဗာပဇ္ဇာဓိမုတ္တော	၃၆၆
အဗိဇ်	၃၇၅
အဘယ္ယဝရာ	၂၇၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အဘိ	၄၀
အဘိက္ကမနီယံ	၂၅၅
အဘိဇာနာထ မေ နော	၂၄၆
အဘိဇိ၀နိကသ	၃၆၀
အဘိဒေါသကာလံကတော	၂၄၅
အဘိမ္မေ	၂၇၁
အဘိနိသီဒတိ ၀ါ အဘိနိပဇ္ဇတိ ၀ါ	၄၆
အဘိ၀ိနယေ	၂၇၁
အဘိသဒ္ဓာ	၃၉၆
အဘိသန္ဓကာယော	၃၇၄
အဘိသပေယ္ယ	၂၀၄
အဘိဟဋ္ဌုं ပ၀ါရေယ္ယ	၉၇
အဘိဟရတိ	၀၀-၉၂
အမဇ္ဈံ အရိဋ္ဌံ	၁၂၇
အမတမဓိ၀တံ	၂၄၆
အမတသ ဒ္ဓါရ	၂၄၄
အမ္ဗကာယ	၃၇၀
အမ္ဗပါနံ	၃၀၃
အမိသိကတံ	၃၆၆
အယျ၀ေါသာဋ္ဌိတကာနိ	၁၀၀
အယသော	၁၇၆
အရဏိကေ	၁၅၄
အလဇ္ဇိတာယ	၁၄၁
အလတ္ထံ	၃၇၀
အလံ	၁၇၃-၂၆၃-၄၃၆
အ၀ကဏ္ဏကာ	၅
အ၀ဏ္ဏကာရကံ	၁၆၆
အ၀ဇာနိတ္ဝာ ပဋိဇာနာတိ	၁
အ၀ညာတံ	၅
အ၀ဏ္ဏော ဘညမာနေ	၂၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အ၀ဏ္ဏော	၁၇၆
အ၀စာနိ	၂၇၄
အ၀ရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ	၁၅၉
အ၀ဿိကသင်္ကေတေ	၃၇
အ၀ဿုတာ	၁၇၄-၁၇၇
အ၀ေက္ခိတာစာရော	၄၃၅
အသက်မနိယာ	၃၆၀
အသင်္ကေတေန	၃၃၀
အသနံ ပညာယတိ	၀၀
အသမာဒါနစာရော	၃၀၀
အသမ္ဘေါဒိကာ ၀တ္ထုမာနာယ	၄၃၂
အသဘာ၀ဝုတ္တိကာ	၇
အသဒ္ဓမ္မော	၁၇၀
အဿ၀နတာ	၂၄၀
အသာတာနံ	၁၃၅
အဿာ၀ေါ	၁၅၆
အဿာသကာ	၂၅၄
အသိသူနုပမာ	၁၃၉
အသေသ၀ိရာ၀နိရောဓော	၂၃၅
အသံ၀ိဟိတာ	၃၆၂
အဟတကပ္ပါနံ	၄၀၉
အဟတေန	၃၉၁-၃၉၃
အဟိမံသံ	၃၇၆
အဟိ၀ါတကရောဂေန	၂၀၅
အဋ္ဌစ္ဆိန္နော	၃၀၀
အံသ၀ဋ္ဌကော	၃၇၃
[အာ]	
အာကာရော	၃၄၇
အာကိရန္တေ၀	၁၆၄
အာ၀မေ ဇုဏ္ဏေ	၃၄၉-၃၆၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဿကော်
[အာ]	
အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော	၅၄
အာစေရကမ္မိ	၄၃၆
အာဇာနိယတိ	၂၄၅
အာတာပိနော	၂၃၆
အာဒိယ အာဒိယ	၁၄၅
အာဒိယ ဒိန္နံ	၁၉၀
အာဒိယ ဒေတိ	၄၂၅
အာနန္ဒရိကယ	၄၂၀
အာနိသံသံ	၂၀၆-၂၀၇-၂၀၀
အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ	၃၆၆
အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနတာ	၃၅၆
အာပတ္တိသာမန္တာ ဘဏ- မာနော	၂၅၉
အာပဒါသု	၄၇-၇၄-၁၂၄-၁၂၅
အာပန္နသတ္တာ	၂၁၉
အာပုန္ဆံ ဂန္ဆတိ	၄၂-၄၄
အာဗာဓပစ္စယာ	၁၉၆-၁၉၇-၁၉၉
အာဘရဏံ ဩမုဉ္စိတ္ဝာ	၁၅၂
အာမကမံသဉ္စ ခါဒိ	၃၇၃
အာမတ္တိကာပဏံ	၁၉၀
အာမိသခါရံ	၃၇၄
အာမိသန္တရော	၄၁၄
အာရညိကာ	၃၀၇
အာရာဓကော	၂၇၃-၂၇၅
အာရာပထေ အာရာပထေ	၇၁
အာရာမံ	၁၅၉-၂၁၂
အာလပိတော	၄၁၀
အာလယရတာ	၂၄၃
အာလယရာမာ	၂၄၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဿကော်
[အာ]	
အာလယသမ္မုဒိတာ	၂၄၃
အာလောကသန္ဓိ	၅၀
အာလောကသန္ဓိကဏ္ဍဘာဝါ	၂၆၁
အာဝဏ္ဏော ဗာဟုလ္လာယ	၂၄၆
အာဝသထဒ္ဓါရေ	၁၆
အာဝသထပိဏ္ဍော	၇၆
အာဝဟာပေယ္ယုံ	၁၅၁
အာဝါပကော	၃၀၄
အာဝိလာနိ	၄၃၄
အာသန္ဒိ	၃၆၉
အာသနံ	၅၇
အာသာဒနာပေက္ခော	၉၇
အာဟဉ္ဆံ အမတဒုန္ဒုဘိံ	၂၄၆
အာဟရဟတ္ထော	၂၅၃
အာဟာရတ္ထဉ္စ ဖရေယ္ယ	၃၇၂
အာဟုန္ဒရိကာ	၂၁၁
[ဣ]	
ဣဏာယိကော	၂၀၀
ဣတ္ထရော	၂၀၅
ဣတ္ထန္တရေန	၃၆၉
ဣတ္ထိယုတ္တေန	၃၆၉
ဣတရိတရေနာပိ	၄၀၁
ဣဒ္ဓေါ	၅၃
ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ	၂၄၃
ဣဓ	၁၄၅
ဣရိယာယ	၂၄၆
ဣသရိယာမိပစ္စံ	၃၆၄
ဣသာပကတာ	၂၀၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဌ]	
ဌဃာသော ဟောတိ	၁၃၂
ဌသိဘာသိတော	ဂ
[ဏ]	
ဏသာဒနွဲသ	၄၃၄
[ဒ]	
ဒကွပိဏ္ဍကာဝိ	၃၇၅
ဒကွလာ	၂၄၁
ဒကွုဋ္ဌိကာယ	၁ဖ၄
ဒကွောဒ္ဓေန်	၁၃၄
ဒကွိတ္ထကာယ	၁ဖ၃
ဒကွာပေါ	၂၅ဇ
ဒဂ္ဂိရတိ	၁၄ဂ
ဒစ္ဆာနိ	၂၇၄
ဒစ္ဆာဝစာနိ	၂၇၄-၄၀၂
ဒစ္ဆာသယနံ	၃ဖ၉
ဒစ္ဆိနိတ္ထာ	၄၀၅
ဒစ္ဆေ အာသနေ	၁၇၀
ဒဇ္ဇဋ္ဌိကာယ	၁ဖ၃
ဒဇ္ဇဝုဇ္ဇဝေ	၂၁၃
ဒဏ္ဍာပေန်	၃ဖ
ဒဏ္ဍိတ္ထာ	၄၀၃
ဒညာယ	၁ဂဇ
ဒတ္တိဋ္ဌပတ္တံ	၂၅ဂ
ဒတ္တမဒမထသမထံ	၃၇၀
ဒတ္တရတ္ထရဏံ	၄၁
ဒတ္တရိတုကာမော	၄၀ဖ
ဒတ္တရိဒိရတ္ထတိရတ္ထံ	၁၁
ဒတ္တသန္ဓော	၁၂ဂ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဒ]	
ဒတုကာလံ	၄၁၁
ဒတုဒ္ဓဇာနံ	၄၀ဇ
ဒဒကကောဋ္ဌကံ	၃၇၃
ဒဒကစိက္ခလ္လေ	၃ဂ၇
ဒဒကသင်ဟေ	၃ဂ၇
ဒဒကုက္ခေပေါ	၃၃၄
ဒဒကေ ဟသမ္မေ	၁၂ဂ
ဒဒ္ဒေါ	၂၇၅
ဒဒ္ဒလောမိ	၃ဖ၉
ဒဒရသ ကာရဏာ	၁ဂ
ဒဒါနံ ဒဒါနေသိ	၂၃၇
ဒဒ္ဒိသ ကတံ	၃၇ဇ
ဒဒ္ဒိသမာနေ	၁၄၅-၁၄ဖ
ဒဒ္ဒေကံ ဒသတိ	၃ဇဇ
ဒဒ္ဒေသော	၂ဖ၃
ဒဒ္ဒေသော နာမ	၃၄၇
ဒဒေါသိတံ	၁ဂဝ
ဒဒ္ဒံ ဂါမိနိ	၇၄
ဒဒ္ဒြယတိ	၃၅၁
ဒပကဋ္ဌာယ	၃၅၃
ဒပစာရေ	၄ဖ
ဒပဋ္ဌာနသာလာ	၄၃
ဒပဒဟန်	၁၄ဂ
ဒပနဒ္ဓေါ ဘိက္ခု	ဇ၇
ဒပနိက္ခိပိတ္ထာ ဒေတိ	၁၂၁
ဒပရိဂေါ့ပကေ	၁၂ဂ
ဒပရိပါသာဒဝရဂတော	၁၅၁
ဒပရိပါသာဒေပိ	၃၂၅
ဒပရိဘောဇနေ	၂၅ဂ
ဒပရိဝေဟာသကုဋ္ဌိယာ	၄ဂ

ပဒါနုက္ကမော	စိတ္တင်္ကော
[ဉ]	
ဉပလာပေယျ	၁၄၀
ဉပ္ပလိနိယံ	၂၄၄
ဉပသန္ကသ	၆၇
ဉပသမ္ပန္နသမနန္တရာ	၂၆၅
ဉပဿယော နာ သမ္ဘတိ	၂၂၅
ဉပသုတိ	၁၄ဋ
ဉပသံဟရထ	၃၇၀
ဉပေါသထပုစ္ဆကံ	၅ဋ
ဉဇ္ဈကွကံ	၁၇၅
ဉဇ္ဈဇာဏုမဏ္ဍလံ	၁၇၄
ဉဇ္ဈိဒံ	၃၇၂
ဉဘတောပသန္ဓိ	၁၅၀
ဉဘတောလောဟိတ-ကူပဓာနံ	၃၇၀
ဉမ္ဘတ္ထကဿ	၄၀
ဉရုဝေလာယံ	၂၃၄
ဉယျာနံ	၂၁၂
ဉယျုတ္တံ	၁၂၅
ဉယျောဇေတွာ	၂၅၃
ဉယျောဓိကံ	၁၂ဖ
ဉလ္လိခိတမတ္တေန	၃ဋ၁
ဉလ္လုမ္ပတု မံ	၂ဖ၅-၃၁၅
ဉဿယဝါဒိကာ	၁၀၀
ဉဿန္ဒီ ဟောတိ	၄၀၅
ဉဿဟသိ တွံ	၄၀၀
ဉဿာရိယိတ္ထ	၁၂၃
ဉဿာရေတွာ	၂ဖ၀-၃ဋ၆
ဉဿာဝနန္ဓိကံ	၃၇ဋ
ဉသုရေ အာဟရိယိတ္ထ	၀၄
ဉဋ္ဌာရသမ္ဘာဝိတာ	၂၀ဋ
[ဌ]	
ဉဋ္ဌာရံ	၃၀၄
ဉဋ္ဌမိံ	၃၇၇
[ဍ]	
ဍကကမ္ပံ	၂၁၀
ဍကစ္ဆိယံ	၄၀ဋ
ဍန္ဓလောမိ	၃ဖ၆
ဍတောအဝသုတေ	၁၀၇
ဍတော ဉပသမ္ပန္နာယ	၅၇ ဖ၆
ဍတ္ထကော	၃၇ဖ
ဍတ္ထရဏပါဝုရဏာ	၂၀ဋ
ဍပလာသိကံ	၃ဖ၆
ဍပလ္လင်္ကေန	၂၃၄
ဍာမိပ္ပါယံ	၄၁၃
ဍတမတ္ထံ ဝိဒိတ္ဝာ	၂၃ဋ
ဍတသ္မိ နိဒါနေ	၃၀၂
ဍရဂ္ဂ မောရဂ္ဂ မဇ္ဇာရ ဍန္ဓ	၃၇၀
ဍဝရ္ဏပ် ဘာသိတမေတံ	၂၄ဖ
ဍဝံ ဗျာခေါ	၁၃ဋ
ဍဝံဝါဒီ မဟာသမဏော	၂၅ဖ
ဍသောဟံ ဘန္တေ	၂၅၄
ဍသေဝ ဓမ္မော ယဒိ တာဝဒေဝ	၂၅ဖ
ဍဟိဘိက္ခူပသမ္ပဒါ	၂၄ဖ
[ဏ]	
ဏကပုဏ္ဏေဟိ	၃၀၇
ဏကာရော	၃၇ဋ
ဏကိရိယန္ဓိ	၄၁၀
ဏက္ခိတ္တစက္ခု	၁ဖ၃
ဏက္ခိဝိတ္ဝာ	၁ဖ

ပဒါနုက္တမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဩ]	
ဩဂဏေန	၂၀၅
ဩဂါဟာ	၄၃၄
ဩဂါဟေဘဋ္ဌာ မာရေန္တိ	၃၆၀
ဩဂုဏ္ဌိဘသီသဿ	၁၆၉
ဩဂုပ္ပိယန္တိ	၃၇၀
ဩညာတံ	၅
ဩကာပေန္တော	၄၂
ဩဒဟထ ဘိက္ခဝေ သောတံ	၂၄၆
ဩဒိဿ ပညတ္တော ဟောတိ	၇၀
ဩပါနဘူတံ	၃၇၉
ဩဘဂ္ဂေါဘဂ္ဂံ	၄၃၄
ဩဘောဂေ	၂၆၀
ဩမဋ္ဌန္တိ	၄၀၀
ဩမသန္တိ	၄
ဩမုက္ကော	၁၆၀
ဩရကော	၁၅၁
ဩလောကေထ	၃၇၀
ဩဝဋ္ဋိကံ	၄၁၀
ဩဝဋ္ဋိယကရဏမတ္တေန	၃၉၁
ဩဝဋ္ဌော	၆၆
ဩဝဋ္ဌံ ဟောတိ	၃၇
ဩဝဋ္ဌေယျကရဏမတ္တေန	၃၉၂
ဩဝါဒါယ	၂၁၇
ဩဝါဒေါ	၂၆၃
ဩသာရဏာ	၄၂၉
ဩသာရဏံ တံ ဝုသိတသ ဇန္တုနော	၄၃၇
ဩသာရေန္တိ ဩပါတေတိ	၁၀
ဩသာရေတမ္ဘော	၅၇
ဩဟာယ	၃၁၆

ပဒါနုက္တမော	ဝိဋ္ဌကော်
[က]	
ကဂ်ံ	၀၉
ကစ္စိ နော သာ	၁၇၆
ကဋ္ဌာကဋ်ံ	၃၇၄
ကဋ္ဌိသံ	၃၆၉
ကဋ္ဌုကာနံ	၁၃၅
ကဏ္ဏရစ္ဆိန္နော	၃၀၀
ကဏ္ဏုပဋ္ဌိစ္ဆာဒိ	၁၅၆
ကဏ္ဏုသကရဏမတ္တေန	၃၉၁
ကဏ္ဏူ	၁၅၆
ကဏ္ဍုတ္တရာ	၃၇၀
ကတ္တရသုပ္ပေ	၃၉၆
ကတိကာယ	၄၁၉
ကန္ဒိတသုတ္တံ	၂၁၃
ကတိမီ	၃၄၁
ကထဋ္ဌ နာမ	၁၀
ကထာယံ နသ္သေယ္ယ	၁၂၉
ကထေတဝေ	၄၃၆
ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏံ	၃၆၉
ကပလ္လံ	၃၇၃
ကမ္မလမဋ္ဌနမတ္တေန	၃၉၂
ကဗ္ဗိကံ	၃၇၄
ကမ္မပ္ပတ္တော	၄၂၀
ကမလပါဒုကာ	၃၆၀
ကမ္ဘာရဘဏ္ဍု	၂၀၄
ကမ္ဘိယာ	၁၃၇
ကယေန	၁၉၁
ကရဋ္ဌေ ကရဋ္ဌေ	၅၁
ကလဟော	၆
ကလိသာသနံ	၁၂၂
ကံလ္လံ ဝစနာယ	၃၆၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဿဇ္ဇနော
[က]	
ကလျာဏဝါစော	၅၆
ကလျာဏဝါက္ကရဏော	၅၆
ကဝါဠဝိဇ္ဇံ	၂၆၁
ကဿ သမ္ပန္နံ နု မနာပံ	၁၀၆
ကသာဟတော	၂၈၀
ကာကဿမာနာ	၁၀
ကာကုဠေပကံ	၂၈၅
ကာကောရဝသဒ္ဒံ	၈၈-၃၇၉
ကာဠံ	၅
ကာဏော	၃၁၂
ကာပေါတိကာ	၁၂၆
ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ကာယံ	၁၀၉-၁၇၄
ကာရဘေဒကော	၂၇၉
ကာရံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ	၂၇၉
ကာလက်တေ	၄၁၄
ကာလဝတော	၃၄၁
ကာလာဂတံ	၄၃၆
ကုလုပဇ္ဇေဒါယ	၂၅၇
ကာသာယဝတ္ထဝသနာယ	၅၆
ကာသာဝဠော	၂၁၆
ကာဠဇ္ဇုနံ	၃၇၃
ကာဠလောဏံ	၃၇၂
ကိန္နာယံ ဘိက္ခု	၂၆၅
ကိန္နိ နု ခေါ	၂၆၁
ကိမ္မိမာယ	၃၇၆
ကိမ္မိမာယံ	၃၉၈
ကိရော	၈၄
ကိလဒ္ဓဆတ္တံ	၁၆၇
ကိလာသော	၂၇၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဿဇ္ဇနော
[က]	
ကိသကောဝဒါနော	၂၅၃
ကိသ္မိ ဝိယ	၈၆
ကုက္ကုကတေန	၃၉၂
ကုက္ကုစ္စာယန္တော	၇၇
ကုက္ကုဋ္ဌသမ္ဘဒေါ	၇၂
ကုဋ္ဌိဂေဟေ	၃၂၅
ကုဋ္ဌံ	၂၇၇
ကုဏီ	၃၁၂
ကုတ္တကံ	၃၆၉
ကုမ္ဘဏ္ဍကာ	၂၀၇
ကုရရဃရေ	၃၇၀
ကုလမဒ္ဓရိနီ	၂၁၇
ကုလဿ အဝဏ္ဏံ	၂၁၇
ကုလံ	၃၇၉
ကုလ္လံ	၃၇၇
ကုသိ	၄၀၈
ကုဋ္ဌိရပါဒကော	၃၉
ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန	၃၆၄
ကေဝလဿ	၂၃၅
ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ	၁၉၇
ကေသမိဿံ	၂၅၃
ကောကနဒံ	၁၆၇
ကောဌိကာ	၅
ကောဌကကမ္ပံ	၅
ကောလာဟလံ အကာသိ	၄၀၅
ကောသေယ္ယံ	၃၆၉
ကောဋ္ဌိသော	၃၆၄
ကံသနီလံ	၁၃၁
ကျာဟံ	၁၅၂-၁၇၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ခ]	
ခဠော	၃၁၂
ခရာနံ	၁၃၅
ခလ္လကဗဒ္ဓါ	၃၆၇
ခါရိကာဇံ	၂၅၃
ခိယျန္တိ	၃၆
ခုဇ္ဇော	၃၀၉
ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေဟိ	၁၄၆
ခုံသေန္တိ	၄
ခုံသေတုကာမော	၅
[ဂ]	
ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ	၄၂၇
ဂဂ်ါမဟိယာယ	၃၆၉
ဂဏ္ဍော	၂၇၇
ဂဏနာ	၅
ဂဏဘောဇနေ	၇၉
ဂဏံ ဝါ	၁ဂ၃
ဂဒ္ဒဗာဓိပုဗ္ဗော	၁၃ဂ
ဂန္ဓဂန္ဓိနိ	၁၆
ဂန္ဓဝဏ္ဏကေန	၂၂၇
ဂရုဓမ္မေဟိ	၅၇
ဂရုဓမ္မံ	၅၆
ဂရုပါဝုရဏံ	၁၉၃
ဂရုံကတ္ဝာ	၅ဂ
ဂလဂဏ္ဍိ	၃၀၉
ဂဟဝတိ	၃ဂ.၀
ဂဟပတိစီဝရံ	၄၀၁
ဂါမန္တရေ ဂါမန္တရေ	၇၄
ဂါမသီမာ	၃၃၃
ဂါမူပစာရော	၃၃၁
[ဃ]	
ဃရဏီ	၁၆
ဃရသုဏ္ဍာ	၁၆
ဃရဒိန္နကာဗာဓော	၃၇၄
ဃရံ	၁၅၇
[စ]	
စက္ခုကရဏီ	၂၄၆
စတုက္ကံသပရမံ	၁၉၃
စတုဒ္ဒိသာ	၂၄၂
စတုဘိတ္တိယလေဏေဝိ	၃၂၅
စတုရင်္ဂလောမကော	၁၅၆
ဂါမော	၂၆
ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇော	၉ဂ
ဂိရာ	၂
ဂိလာနာတိရိတ္တံ	၉၇
ဂိလာနာယ	၂ဝ၃-၂၁၄-၂၂ဂ
ဂိလာနဿ	၁၅၉-၁၆၂
ဂိလာနဿ ဂုဏ်ံ	၃၇၇
ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတုံ	၄၁၄
ဂိလာနံ ပဋ္ဌိဝေဒေယ္ယံ	၃၉၆
ဂိဝေယျကံ	၄ဝဂ
ဂုတ္တိံ	၃၇ဝ
ဂုဠ္ဠာသဝေါ	၁၂၇
ဂေရုကော	၃၇၃
ဂေါကဏ္ဏကဟတာ	၃၇ဝ
ဂေါတ္တေနပိ အနုဿာဝေတုံ	၃၁၅
ဂေါနကော	၃၆၉
ဂေါနိသာဒိကာ	၃ဂဝ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[စ]	
စတ္တေန	၃၉၅
စန္ဒနံ	၃၇၃
ဓမ္မခဏ္ဍော	၄၁
စရဏဂိလာနာ	၁၇၄
စိတ္တကာ	၃ဖ၉
စိတ္တာဝါရံ	၂၁၂
စိတ္ထြ	၃ဖ၇
စိမိလိကာ	၄၁
စိရပ္ပဋိကာ	၂၅၃
စိရာစိရံ ဂစ္ဆတိ	၁၉၇
စီဝရနိဒဟကံ	၄၀၃
စီဝရဝိကလကံ	၄၀၇
စီဝရဝိစာရဏမတ္တေန	၃၉၁
စုဏ္ဏံ သန္ဓေတဗ္ဗံ	၂ဖ၀
စေတာပေတ္ဝာ	၁၉၂
စောစပါနံ	၃၀၃
စောရကထာ	၁၅၃
[ဆ]	
ဆကဏေန	၄၀၇
ဆကဏံ	၃၇၂
ဆဋ္ဌိတခေတ္တေ	၂၀၀
ဆန္ဒကံ	၁၉၂
ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆတိ	၄၀၂
ဆပကဿ	၁ဖ၉
ဆပကီ	၁ဖ၉
ဆပ္ပဇ္ဇဝါစာဟိ	၁ဖ
ဆမာယံ နိသိန္ဒေန	၁ဖ၉
ဆဝကုဋ္ဌိကာယံ	၃၅၄
ဆဟာကာရေဟိ အာပဇ္ဇတိ	၁၄၁
ဆာယာ မေတဗ္ဗာ	၃၁ဖ
[ဆ]	
ဆိန္နဂ္ဂါနိ	၄၃၄
ဆိန္နိရိယာပထော	၃၁၃
[ဇ]	
ဇယေယ္ယုကံ	၄၀ဂ
ဇဋိလကာ	၂၇ဖ
ဇတုမဋ္ဌကေ	၁၉၇
ဇမ္ဗုပါနံ	၃ဂ၃
ဇရာဒုဗ္ဗလာ	၁၇၄
ဇရာဒုဗ္ဗလော	၃၁၃
ဇာတဿရေ	၃၃ဖ
ဇာတာ စ ပထဝီ	
အဇာတာ စ ပထဝီ	၂၀
ဇာနံ	၄၅-၉၇
ဇိဝှါနိန္ဒြာရကံ	၁ဖ၆
ဇိရိဒန္တိ	၃၇၉
ဇိဝိတာ ဝေါရောပိတာ	၁၃၂
ဇေဂုဏ္ဍံ မေ သပ္ပိ	၃၉၉
ဇောတိကေပိ	၁၃၀
[ဈ]	
ဈာယတော	၂၃ဖ
[ဉ]	
ဉာဏမနုဿဝံ	၃၇ဂ
ဉာတိသာလောဟိတာ ဒေဝတာ	၂၄၁
[ဋ]	
ဋ္ဌိတံ	၃ဖ၆
[ဌ]	
ဌာကရသံ	၃ဂ၃
ဌံသာ	၁၃၅

ပဒါနုက္တမော	စာမျက်နှာ
[တ]	
တက တကပတ္တိ တကပဏ္ဍိယော	၃၇၂
တဋ္ဌိကံ	၄၁
တဏှကွယေ ဝိမုတ္တော	၂၄၅
တန္ဒိဗဒ္ဓေါ	၄၂၇
တတြ(ပါယာယ	၁၇၃-၂၇၄
တတြာယံ သမ္မာဝတ္တနာ	၂၅၈
တတ္ထဇာတကံ	၁၆၀
တထာရူပပစ္စယာ	၁၃၀
တဒမန္တရာ	၃၅၆
တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ	၃၀၅
တမောခန္ဓေန အာဝုဋ္ဌာ	၂၄၃
တလဃာတကေ	၁၉၆
တလသတ္တိကံ ဥဋ္ဌရန္တိ	၁၄၀
တာဒိနော	၆၇-၃၆၆
တာဝတိံသေဟိ	၃၇၇
တာဝဒေဝ	၃၁၆-၄၃၅
တာယံ ဝေလာယံ	၂၃၆
တိကွိန္ဒြိယာ	၂၄၄
တိဂုဏာ	၃၆၇
တိဏပါဒုကာ	၃၆၀
တိဏသန္ထာရော	၄၂
တိဏုက္ကူ(ပမာ	၁၃၉
တိတ္တိရပတ္တိ(ကာ	၃၆၇
တိဗ္ဗာနံ	၁၃၅
တိယောဇနပရမံ	၃၂၇
တိရစ္ဆာနကထံ	၁၅၃
တိရိယံ တရဏာယ	၇၄
တိလကဏ္ဍေန အဏ္ဍော	၃၇၄
တေ ဗုဓ ဘိက္ခု	၃၄၉
တေဇသာ တေဇံ	၁၂၆-၂၅၃

ပဒါနုက္တမော	စာမျက်နှာ
[တ]	
တေဓ ဗဟူ ဘိက္ခု	၁၄၅
တေန စတ္တာမနော အဟု	၄
တေသဉ္စ ယော နိရောဓော	၂၅၆
တေသံ ဟေတုံ	၂၅၆
တုဋ္ဌသ	၂၄၀
တုန္ဒံ	၄၀၉
တုယ္ဟေ ဘိက္ခု	၄၁၁
တုလယိတ္ဝာ	၄၀၅
တူလပုဏ္ဍိကာ	၃၆၇
တူလိကာ	၃၆၉
တူလောနဒ္ဓံ	၁၅၅
တံ ဝေါ	၂၄၁
[ထ]	
ထုလ္လကစ္ဆ ဝါ အာဗာဓော	၁၅၆
ထုလ္လကုမာရိကာ	၂၇၃
ထူပကတော	၁၆၅
ထေရာမိကံ	၃၄၀
ထေရာ ဘိက္ခု ဝုဋ္ဌာပေန္တိ	၄၅
ထေရေ အာဂမ္ဘ ဥပ္ပန္နာနိ	၄၁၂
ထေရော	၁၀၀
[ဒ]	
ဒဏ္ဍာ	၁၇၃-၃၀၄
ဒဇ္ဇာဟံ	၃၅၁
ဒဇ္ဇေယ္ယာထ	၃၇၀
ဒဏ္ဍကထာလကံ	၄၀၀
ဒဏ္ဍပါဏိသ	၁၆၀
ဒန္တကာသာဝါနိ	၄၀၀
ဒန္တမယံ	၃၇၃
ဒန္ဒံ	၃၇၀
ဒုတ္တိစ္ဆဒနသ ပရိယာယံ	၅၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[၁]	
ဒ္ဒတ္ဘိပတ္တဲပူရေ ပဒ္ဒိဂ္ဂဟေတ္ဝာ	၈၇
ဒမကာ	၃၇၅
ဒသမမ္ဘရိဒ္ဓ	၂၅၄
ဒသဘိစု ပေတော	၂၅၄
ဒသဝါသော	၂၅၄
ဒဠ္ဍိကမ္ဘကရဏမတ္ထေန	၃၉၁
ဒဠ္ဍိကမ္ပံ	၄၁၀
ဒါတဗ္ဗံ မညေယျာသိ	၃၇၉
ဒါရကဿ ဗာဟုံ အာကောဋ္ဌေသိ	၂၅
ဒါသော	၂၀၂
ဒ္ဒါကာရာ	၂၄၄
ဒ္ဒါဒသ နဟုတေဟိ	၂၅၃
ဒိဂုဏာ	၃၆၇
ဒိဂုဏံ သမ်ာဒ္ဓိ	၄၀၉
ဒိဋ္ဌမမ္ဘိကေ အတ္ထေ	၃၆၅
ဒိဋ္ဌဂတံ ဥပ္ပန္နံ	၁၄၀
ဒိဋ္ဌမ္ပိ အာဝိကာတုံ	၃၄၀
ဒိဋ္ဌယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ	၅၄
ဒိန္နံ	၁၀၉
ဒိဗ္ဗာ	၂၄၀
ဒိဝသဘာဂေါ	၃၁၆
ဒိသာပါမောက္ခော	၃၉၇
ဒိဝိဋ္ဌာပေါ	၃၇၀
ဒုက္ခက္ခန္ဓသ	၂၃၅
ဒုက္ခာနံ	၁၃၅
ဒုစ္ဆောဌာ	၁၉၀
ဒုဋ္ဌဂဟဏိကော	၃၇၄
ဒုဋ္ဌုल्ला နာမ အာပတ္တိ	၁၉-၁၃၄
ဒုတိယံ ဒါတုံ	၃၁၆
ဒုပ္ပညော	၂၇၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[၁]	
ဒုပ္ပရိဟာရံ သတ္ထံ	၃၇၅
ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ အာဒါတဗ္ဗံ	၁၃၁
ဒုဗ္ဗလစိတ္တရပစ္စာသာယ	၂၀၈
ဒုဗ္ဗလ္ယာ	၁၈၉
ဒုရောပယော ဝဏ္ဏော	၃၇၅
ဒုဿပလ္လတ္ထိကာယ	၁၆၄
ဒူတေယ္ယကမ္မေသု အလံ	၄၃၆
ဒူသေသုံ	၇၂
ဒေဝတာဘာသိတော	၈
ဒေဝသိကံ	၃၁၇
ဒေဝံ	၂၄၀
ဒ္ဒေ ဧကာနုဿာဝနေ	၃၁၅
ဒ္ဒေ တယော။ ပ။ ဥပဇ္ဈာယေန	၃၁၅
ဒ္ဒေ တယော ဘက္ခိကေ	၁၉၅
ဒ္ဒေ ဓမ္မာ ပစ္စာသီသိတဗ္ဗာ	၅၉
ဒ္ဒေ မဂ္ဂေ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ	၅၁
ဒ္ဒေဝါစိကာ	၂၄၂
ဒေါသာဂတိ ဂစ္ဆတိ	၄၀၂
ဒေါသာရိတော	၄၂၉
[ဓ]	
ဓဇဗန္ဓော	၂၇၉
ဓညဖလရသံ	၃၈၃
ဓမ္မစက္ကံ	၂၅၂-၂၅၄
ဓမ္မတော ဝိဝေစေတုံ	၂၇၂
ဓမ္မပုရေက္ခာရာယ	၂၀၄
ဓမ္မပုရေက္ခာရော	၆
ဓမ္မသ စ အနုဓမ္မံ ဗျာကရောန္တိ	၃၇၈
ဓမ္မာ	၂၃၆
ဓမ္မိကာနံ	၁၄၉
ဓမ္မိယာ ကထာယ	၈၆-၄၀၁

ပဒါနုက္တမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဓ]	
ဓမ္မိ ကထံ ကတ္ဝာ	၁၃၂-၃၀၇
ဓမ္မူပသဋ္ဌိတော	၈
ဓမ္မေန	၁၇၇
ဓမ္မေန ဝဏ္ဏံ	၃၃၀
ဓာရေထ	၁၉၇
ဓုဝပညတ္တေ	၂၀၃
ဓုဝသေတု ဝါ	၃၂၀
ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေ	၁၃၄-၂၁၁
ဓုရံ နိက္ခိပိတ္ဝာ	၂၁၃
ဓောဝနမတ္တေန	၃၉၁
[နံ]	
နံ အကာမာ ဒါတဗ္ဗာ	၃၄၇
နံ အညော ကောစိ ပစ္စယော ဟောတိ	၁၂၂
နံ အမိမတ္တံ ပေမံ ဟောတိ	၂ဖ၃
နံ ဥပ္ပထေန	၁၇၁
နံ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ	၂၇၀
နခေန ဘေသဇ္ဇံ သြလုမ္ပေတ္ဝာ	၃၉၉
နံ ခေါ ဗ္ဘဒ် သြရကံ ဘဝိဿတိ	၈၃
နံ ခေါ မေတံ ပတိရူပံ	၂၅
နဂရနိဂမသိမာသု	၃၃၃
နံ စ အစ္ဆိန္နေ ထေဝေ ပက္ကမိတဗ္ဗံ	၂ဖ၂
နံ စ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါဒေယျံ	၄၁၀
နစ္ဆံ	၂၀၁
နစ္ဆာဒေန္တိ	၃၇၂
နဋ္ဌကာ	၂၀၇
နဋ္ဌာ	၂၀၇
နတ္ထမာလံ	၃၇၂
နံ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ	၂၇၄
[နံ]	
နဒ္ဒိဝိသာလော နာမ	၄
နဒီပါရသိမံ	၃၂၈
နဒီပါရံ	၃၂၇-၄၁၁
နံ နိဿယော ဒါတဗ္ဗော	၂၇၁
နံ ပစ္ဆေသံ	၃ဇ၃
နံ ဗဟုကတာ	၇၀
နံ ဘဂဝန္တံ သိတံ အဟောသိ	၄၀ဇ
နံ ဘေသဇ္ဇေန ကရဏီယေန	၁၂၄
နယမာနာနံ	၂၅ဋ
နံ ယာဝဒတ္ထော	၇၈
နဝကမ္မိကံ	၁၇၃
နဝ ပဌမာပတ္တိကာ	၁၈ဇ
နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စီဝရ-လာဘေန	၁၃၁
နံ သမ္မာ ဝတ္တန္တိ	၂ဖ၃
နံ သမ္ဘာဝေသိ	၁၂၁
နံ သာမိသေန ဟတ္ထေန	၁ဖ၇
နံ သုပ္ပဝတ္တိနိ	၂၇၂
နံ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ	၂၇၂
နံ သုဝိဘတ္တာနိ	၂၇၂
နံ သုသာနံ ဂန္တဗ္ဗံ	၂ဖ၂
နဋ္ဌမယံ	၃၇၃
နာကာမာ ဘာဂံ ဒါတုံ	၄၀၂
နာဂဿ နာဂေန	၄၃၄
နာဂံ	၃၇၀
နာနာဒိသာ နာနာဇနပဒါ	၂၄ဂ
နာနာဝေရဇ္ဇကေ	၇ဇ
နာဘိမဏ္ဍလံ ဇာဏုမဏ္ဍလံ	၁ဖ၁
နာဘိဝိတရန္တိ	၃၄၇
နာသေတု	၁၄၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[နာ]	
နိကဏ္ဏိကံ	၂၀၂
နိကာမယမာနော	၃၆၆
နိဗ္ဗာရေသိ	၃၉၉
နိပ္ပတိတ္ဝာ	၄၈
နိပ္ပါတေသိ	၁၃၇
နိဗ္ဗဋ္ဋမိဇံ	၃၇၅
နိဗ္ဗိဇ္ဇရာဇာဒ္ဓော	၂၀၀
နိဗ္ဗုတော	၂၄၅
နိမိတ္တကတေန	၃၉၂
နိမိတ္တာ ကိတ္တေတမ္ဘာ	၃၃၀
နိမိတ္တံ	၁၅၃-၃၄၇
နိယျာဒေတမ္ဘော	၅၇
နိလိနော	၁၆၉
နိဝါရေတမ္ဘော	၂၅၉
နိဝေသနဋ္ဌါရေ	၁၆
နိသဒံ နိသဒပေါတကံ	၃၇၂
နိသဂ္ဂိယေန	၁၀၉-၃၉၂
နိသယကရဏီယော	၃၁၄
နိသယံ အလဘမာနေန	၃၁၄
နိသာရဏီယံ	၁၀၁
နိသီဒနံ	၁၅၅
နိလကဝဋ္ဌိကာ	၃၆၇
နိလာ	၃၇၀
နေက္ခမ္မံ အဓိမုတ္တသ	၃၆၆
နေသာဒဇာတိ	၅
[ပ]	
ပကတသ	၄၂၀
ပကတိပဋိယတ္တံ	၇၆
ပက္ကန္တော	၂၆၇
ပက္ကမနန္တိကာ	၃၉၃
[ပ]	
ပကာသိတုံ	၂၄၃
ပက္ခသက်န္တာ ဝါ	၁၀၆
ပက္ခဟတော	၃၁၃
ပဂ္ဂဏှော	၄၃၆
ပဂ္ဂဟာရဟော	၄၃၅
ပစ္စယ္ယေ	၂၄၂
ပစ္စန္တိမံ	၃၇၉
ပစ္စတ္ထရဏံ	၄၂
ပစ္စတ္ထိကေ	၁၄၃
ပစ္စဗျတ္ထပဒမသောကံ	၂၅၆
ပဇ္ဇံ အဘိသခ်ရိတုံ	၃၇၄
ပဇ္ဇောဟိကံ	၂၀၆
ပညာသာယ စ ရတ္တိ ဂစ္ဆတိ	၃၉၆
ပညတ္တံ ဟောတိ	၁၆
ပဋလိကာ	၃၆၉
ပဋာကံ ပရိဟရေယျုံ	၃၇၉
ပဋာဏိ ဒိန္နာ ဟောတိ	၄၉
ပဋိကစ္စော	၃၄၀
ပဋိက္ကမနေဝိ	၁၂၁
ပဋိက္ကမနံ	၀၇
ပဋိကာ	၃၆၉
ပဋိက္ကောသိတုံ	၃၄၀
ပဋိစ္စကမ္မံ	၃၇၉
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ	၂၃၅
ပဋိစ္ဆာဒနိယေန	၃၇၄
ပဋိဇာနိတ္ဝာ အဝဇာနာတိ	၁
ပဋိနိဿဇ္ဇိတာ	၄၂၉
ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မော	၁၄၄
ပဋိပဒါယ	၂၄၆
ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ	၁၇၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပဋ္ဌိဗလော	၅၆
ပဋ္ဌိဗာဟေယျ	၂၀၇
ပဋ္ဌိဘာနစိတ္တံ	၇၁
ပဋ္ဌိဘာနေယျကာ	၃၇၄
ပဋ္ဌိဘံသု	၂၄၃
ပဋ္ဌိမုက္ကဿ	၁၆၀
ပဋ္ဌိယာလောကံ	၁၃၇
ပဋ္ဌိဝိဿကေ	၀၀
ပဋ္ဌိဝေက္ခိ	၃၇၆
ပဋ္ဌိဝန္ဒေသိ	၃၇၀
ပဋ္ဌိသတေန စ ရတ္တိ ဂစ္ဆတိ	၃၉၆
ပဋ္ဌိသလ္လာနသာရုပ္ပံ	၂၅၅
ပဋ္ဌိသောတဂါမိံ	၂၄၃
ပဌမာပတ္တိကံ	၁၀၁
ပဌမာဘိသမ္ဘုဒ္ဓေါ	၂၃၄
ပဌော	၇၁
ပဏ္ဍကာ	၂၇၃
ပဏ္ဍိတာ	၁၇၃
ပဏ္ဍိတော	၂၄၅
ပဏ္ဍုပလာသော	၃၁၆
ပဏ္ဍုမတ္တိကာယ	၄၀၇
ပဏ္ဏာဋ္ဌတ္တံ	၁၆၇
ပဏ္ဏာမေတမ္ဘော	၂၆၃
ပဏီတဘောဇနာနိ	၁၀၆
ပတ္တပရိယာပန္နံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ	၂၅၉
ပတ္တသညီ	၁၆၄
ပတ္တသန္ဓိစယံ ကရေယျ	၁၉၀
ပတ္တာ လုဇ္ဇန္တိ	၄၁၀
ပတိမာနေန္တိ	၁၇၄
ပတိမာနေထ	၂၄၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပတိရူပေ ဂါမကေ	၄၁၆
ပတ္ထုဏ္ဍံ	၃၀၅
ပထာဝိနော	၁၂၆
ပတ္ထိန္ဒုံ	၄၀၀
ပဒက္ခိဏာ	၃၉၆
ပဒရသဋ္ဌိတံ ဟောတိ	၄၉
ပဒသော ဓမ္မံ ဝါစေယျ	၇
ပဒီပေါ	၁၃၀
ပဒံ	၇-၂၅၄
ပဓာနပဟိတတ္တံ ဥပဋ္ဌဟိ သု	၂၄၅
ပဓူပေန္တော နိသီဒိ	၁၃၇
ပဓာနဝိဇ္ဇန္တော	၂၄၆
ပန	၁၃၁
ပပတကေ ပဗ္ဗတေ	၃၇၀
ပဗ္ဗတမတ္ထကေ	၃၂၆
ပဗ္ဗဝါတော ဟောတိ	၃၇၄
ပမုခေါ	၂၅၂
ပမုဋ္ဌန္တု သဒ္ဒံ	၂၄၄
ပရလောကဝဇ္ဇဘယ-ဒဿာဝိနော	၂၄၄
ပရိကထာကတေန	၃၉၂
ပရိကွယံ အဂမာသိ	ဂ၆
ပရိကွာရော	၂၆၃
ပရိတ္တံ	၂၁၅
ပရိတ္တံ ပါထေယ်ျ ပါဒါသိ	၃၉ဂ
ပရိဒဿိ	၃၇၁
ပရိပါတေသိ	၁၃၀
ပရိပုစ္ဆာ	၂၆၃
ပရိပုစ္ဆာယ	၂၇၄
ပရိပုစ္ဆံ ဒေန္တော	၆၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပရိပုဏ္ဏာဝိသတိဝဿော	၁၃၅
ပရိဗာဟိရာ ဘဝိဿာမ	၃၆၂
ပရိဗ္ဗာဇကသမာပန္နော	၁၂၁
ပရိဘဝေန	၁၀၉
ပရိဘဏ္ဍကရဏမတ္တေန	၃၉၂
ပရိဘူတံ	၅
ပရိမဏ္ဍလံ	၁၆၁-၁၆၂
ပရိမုဋ္ဌာ	၄၃၃
ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မော	၁၄၄
ပရိယာဒိယေယ္ယုံ	၂၅၃
ပရိယာယေန	၅၁-၆၇
ပရိယုဋ္ဌိတော	၁၂၂
ပရိယေသိတ္ဝာ	၂၂၁
ပရိယောဒါတသိပ္ပါ	၃၀၄
ပရိဝိတက္ကော	၂၄၂
ပရိဝေဏံ ဥန္ဒြိယတိ	၁၉၃
ပရိဝေသနံ	၁၂၁
ပရိသဒ္ဒသကော	၃၀၉
ပရိဟာယန္တိ	၂၄၀
ပရိဟီနလာဘသက္ကာရော	၇၀
ပလဝတိ	၁၂၀
ပလ္လတ္ထိကာယ	၁၆၉
ပလ္လင်္ကော	၃၆၉
ပလာသနိလံ	၁၃၁
ပလိဗုဒ္ဓေါ	၁၂၆
ပလိဗုဒ္ဓံ	၄၂
ပလိဗုဒ္ဓေန္တိ	၄၅
ပဝတ္တမံသံ	၃၇၆
ပဝါရိတာနံ	၁၂၄
ပဝါရိတော	၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပဝိဝေကာမိမုတ္တော	၃၆၆
ပသတေန	၃၉၀
ပသဿတော	၂၄၀
ပသန္နာ	၁၂၆
ပသဝေယ္ယာသိ	၂၅
ပသာခေ	၂၁၀
ပသာဒနီယံ	၃၇၀
ပဿုသံဝါသံ	၃၅၆
ပဟာရသမုစ္ဆိတာ	၁၄၀
ပဟိတေ ဝန္ဒုံ	၃၅၀
ပဟူတံ ယာဝဇ္ဇ မဓုဝေါဋ္ဌကဇ္ဇ ပဋိယာဒါပေတ္ဝာ	၃၇၆
ပဟေဏကတ္ထာယ	၀၆
ပါဋိကၽိ	၅
ပါဋ္ဌကိ	၃၆၉
ပါဋိကာယ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ	၃၆၄
ပါဏာဘူတေသု သံယမော	၂၄၀
ပါဏဟရာနံ	၁၃၄
ပါတဗ္ဗတာ	၂၆
ပါတိတေ ကုသေ	၄၁၂
ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော	၅၃
ပါတုဘဝန္တိ	၂၃၆
ပါတုရဟောသိ	၂၄၃
ပါထေယျတ္ထာယ	၀၇
ပါထေယ်ျ ပရိယေသိတုံ	၃၀၂
ပါဒကဋ္ဌလိကာ	၁၀၇
ပါဒစ္ဆိန္နော	၃၀၀
ပါဒတလေသု လောမာနိ	၃၆၄
ပါဒပီဋ္ဌ	၁၀၇
ပါဒပုဏ္ဏာနိ	၄၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပါဒါနံ ဓောတံ ဥဒကနိဿေကံ	၃၄၇
ပါဒါဝိ ဖလိတာ	၈၀
ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ	၃၄၄
ပါပဏိကေန	၃၉၃
ပါပရောဂီ	၃၀၉
ပါပသဒ္ဓါ	၁၈၉
ပါပသိလောကာ	၁၈၉
ပါမောက္ခော	၂၅၂
ပါယန္တိ	၂၁၉
ပါရတော အန္တံ ဩရတော ဘောဂံ	၂၆၀
ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနေန	၂၂၄
ပါလိဂုဏ္ဍိမာ	၃၆၇
ပါဝါရော	၄၀၁
ပါဝေယ္ယကာ	၃၀၇
ပါသာဒိကံ	၃၇၀
ပါဠိမဒ္ဓံ	၄၀၀
ပိစုနာ	၃၉၀
ပိဋ္ဌခါဒနီယံ	၃၀၄
ပိဋ္ဌသမ်ာဒ္ဌသ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတ္ဝာ	၁၂၂
ပိဋ္ဌိပါသာဏော	၃၂၄
ပိဋ္ဌိဝံသံ အတိက္ကမိတ္ဝာ	၁၂၃
ပိဏ္ဍုက္ခေပကံ	၁၆၆
ပိတရံ ပတ္ထေတိ	၁၅၁
ပိယကမျသ ဝါ	၇
ပိရေ	၁၄၀
ပိလောတိကာယ	၃၉၃
ပိဋ္ဌကာ	၁၅၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပုက္ကုသဇာတိ	၅
ပုဂ္ဂလဝိကလကံ	၄၀၇
ပုဒ္ဓဘောဒနံ	၃၇၇
ပုဏ္ဏပတ္တံ	၁၅၂
ပုတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေယ္ယတိ	၂၅၀
ပုထုဇ္ဇနာ ကာမေသု ဝိတရာဂါ	၄၁၀
ပုထုသဒ္ဓေါ	၄၃၃
ပုထုသိလာ	၃၁၆
ပုပ္ဖါသဝေါ	၁၂၇
ပုဗ္ဗာနုပုဗ္ဗကာနံ	၂၄၇
ပုရမ္ဘာကံ	၃၄၀
ပုရာဏရာဇောရောဓ	၁၉၇
ပုရာယံ သုတ္တန္တော ပလုဇ္ဇတိ	၃၅၀
ပုရိသန္တရေန	၃၆၉
ပုရိသယုတ္တေန	၃၆၉
ပူဂံ	၁၀၃
ပေသုည်	၆
ပေါတ္ထကော	၄၁၆
ပေါတ္ထနိကံ	၃၇၆
ပံသုကူလကတော	၄၁၀
ပံသုကူလေန	၃၉၃
[ဖ]	
ဖဂ္ဂဝံ	၃၇၂
ဖဏဟတ္ထကော	၃၀၀
ဖလကပီဋ္ဌံ	၄၁
ဖလာသဝေါ	၁၂၇
ဖာရုသကပါနံ	၃၀၃
ဖာသုဝိဟာရော	၃၆၂
ဖာသု ဟောတိ	၃၁၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဿဇ္ဇနော
[မ]	
မဒရမိသေန	၈၄
မဒရာ ပဋိယတ္တာ	၈၄
မန္ဒနမတ္ထေန	၃၉၁
မန္ဒနာ ပဝုတ္ထော	၃၁၆
မဓိရော	၃၁၃
မလဂ္ဂံ	၁၂၆
မဟိသိမဂတသ	၃၉၃
မဟုကာရ	၂၄၅
မဟုသုတော	၅၄-၂၀၅
မာဟန္ကံ	၄၀၈-၄၀၉
မာဟိရကံ အနတ္ထသံဟိတံ	၂၁၅
မာဟုလ္လိကော	၂၄၆
ဗီဇဇာတာနိ	၂၇
ဗုန္ဓိကာမဒ္ဒေါ	၃၉
ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ	၂၄၄
ဗုဒ္ဓဘာသိတော	၈
ဗေလဋ္ဌသီသော	၁၀၄
ဗောဓိရုက္ခမူလေ	၂၃၄
ဗျတ္တာ	၁၇၃
ဗျတ္ထော	၂၄၅-၂၆၄
ဗျပ္ပထော	၂
ဗျာကရဏာရဟံ	၄၃၆
ဗျာကာသိ	၂၅၇
ဗြဟ္မစရိယေန အဘိသပတိ	၂၀၄
ဗြဟ္မစရိယံ စိဏ္ဏေန	၂၀၅
ဗြာဟ္မဏသ	၂၃၆
[ဘ]	
ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိ သြနိတ-ပတ္တပါဏိ ဧကမန္တံ နိသိဒိ	၂၅၄
ဘဂ္ဂါ	၁၃၀
ဘဂ်ေါဒကံ	၃၇၃
ဘဏ္ဍနဇာတာနံ	၆
ဘဏ္ဍနံ	၆
ဘတ္တရွေ	၁၇၃
ဘတ္တဝိဿဂ္ဂံ	၁၂၁-၁၉၈
ဘတ္တာ စ္ဆာဒကေန	၃၇၂
ဘတ္တိယဃရံ	၁၂၄
ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ	၂၅၂
ဘဒ္ဒဝတိကာ	၁၂၆
ဘယဒဿာဝိ	၅၄
ဘယာဂတိ ဂစ္ဆတိ	၄၀၂
ဘဝနေတ္တိ သမ္ဘဟတာ	၃၇၈
ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မသ အညာတာရော	၂၄၃
ဘာဇိတာဘာဇိတံ	၄၀၅
ဘာဇေတုံ	၄၀၅
ဘိက္ခာပညတ္တိယာ	၄၁၉
ဘိက္ခုဂတိကော	၃၅၁
ဘိက္ခုနိဋ္ဌသကော	၃၀၅
ဘိက္ခုပေသုညေ	၇
ဘိယျောသော မတ္တာယ	၃၆၄
ဘိသိ	၄၀၉
ဘုတ္တာဝိ	၈၈
ဘုသာ	၃၆၆
ဘူတဂါမပါတဗျတာယ	၂၆
ဘူတဂါမော နာမ	၂၆-၂၇
ဘူတာ	၂၆
ဘူတံ ဘဂဝါ	၁၇

ပဒါနုက္တမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဘ]	
ဘူမဋ္ဌရဏံ	၄၁
ဘေဒါဓိပ္ပါယသ ဝါ	၇
ဘောဇနိယံ နာမ ပဏ္ဍ ဘောဇနာနိ	၁၀၃
ဘောဇ္ဇယာဂုံ	၃၇၆
[မ]	
မက်ုကတ္ထုကာမော	၅
မကွံ	၂၅၃
မဏ္ဍုကာ	၃၀၄
မဏ္ဍပေ ဝါ	၃၇-၄၃
မဏ္ဍလဗဒ္ဓံ သလာကဗဒ္ဓံ	၁၆၇
မဏ္ဍလံ	၄၀၀
မန္ဒနာသု	၄၃၅
မန္ဒေနံ	၁၄၉
မန္ဒေန စ မရုပိဏ္ဍိကာယ စ	၂၄၁
မန္ဒာမုခိယော	၂၅၃
မဓွာသဝေါ	၁၂၇
မရုကပါနံ	၃၀၃
မနုသာနုပေက္ခိတာ	၅၄
မနံ ဝုဋ္ဌော	၃၃၁
မနုဿရာဟသေယျကံ	၂၅၅
မရိယာဒဗဒ္ဓံ	၄၀၀
မသာရကော	၃၉
မဟတ္ထိကော	၄၃၅
မဟာဇနိကေန	၁၉၃
မဟာဇာနိယော	၂၄၅
မဟာနာဂေ တိဋ္ဌမာနေ	၇၅
မဟာနာမော	၁၂၄
မဟာရဇဂ္ဂာ	၂၄၄

ပဒါနုက္တမော	ဝိဋ္ဌကော်
[မ]	
မဟာဝိရာ	၂၅၇
မဟာသယနံ	၃၆၉
မဟာသေဒံ	၃၇၃
မာ ဧကေန ဒွေ	၂၄၀
မာဂဓကံ	၁၉၅
မာဃာတော	၃၇၆
မာတင်ရညော	၄၃၄
မာတိကာ	၃၉၃
မာနုသာ	၂၄၀
မာနေတ္ဝာ	၅၀
မာ ဘဂဝန္တံ သီတံ	၂၄၀
မာ မဏ္ဍေ ဘင်ေါ	၂၆၀
မာယျော	၁၀၀
မာသဂတာ	၃၄၉
မိဂဒါယော	၁၃၀
မုစလိန္ဒမူလာ	၂၄၀
မုဋ္ဌဿတိ အသမ္ဘောနာ	၁၀
မုတ္တဟရိတကံ	၃၇၄
မုဒ္ဒါ	၅
မုဒိန္ဒြိယာ	၂၄၄
မုဒ္ဒိကပါနံ	၃၀၃
မုဒ္ဓါဝသိတ္တသ	၁၅၁
မုနိနော	၆၇
မူဂသူကရာ	၃၁၇
မူဂေါ	၃၁၃
မူလဗီဇံ	၂၇
မေဏ္ဍဝိသာဏဝဋ္ဌိကာ	၃၆၇
မေဓဂါ	၄၃၄
မေဓာဝီ	၂၄၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[မ]	
မောက္ခာမိပ္ပါယော	၁၄၇
မောစပါနံ	၃၀၃
မောနပထေသု	၆၇
မောရပိဏ္ဍပရိသိဒ္ဓိတာ	၃၆၇
မောဟာဂတိ ဂစ္ဆတိ	၄၀၂
မံ အစ္ဆဂမာ	၁၆
မံသပေသူပမာ	၁၃၉
မံသသမ္ဘာကေ	၁၂၇
[ယ]	
ယတြ ဟိ နာမ	၁၆၉-၂၄၃-၃၇၆-၃၉ဂ-၄၀ဂ
ယထာဓမ္မံ	၁၃၄
ယထာဓမ္မော	၁၄၆-၃၇၇
ယထာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗံ	၂၆၁
ယထာဘိရန္တံ	၄၃၇
ယထာမိတ္တတာ	၁၅၀
ယထာသံဟဋ္ဌံ	၇၁
ယဒဂ္ဂေန	၃၇၆
ယဒါ ဟဝေ	၂၃၆
ယဒိဒံ	၂၄၃
ယန္ဒူနာဟံ	၂၅-၃ဝ၆
ယမကနတ္ထုကရဏိ	၃၇၃
ယသောဇော	၃၇ဝ
ယာစိတကူပမာ	၁၃ဝ
ယာစိတကေန	၃ဝ၇
ယာစိယမာနေန	၃၁၄
ယာနဂတသ	၁၆ဂ
ယာနုဋ္ဌိတေန	၃၆ဝ
ယာမကာလိကံ	၁ဝ၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ယ]	
ယာဝကာလိကံ	၁ဝ၅
ယာဝဇီဝိကံ	၁ဝ၅
ယာဝတာ ဝဏ္ဏိပ္ပထော	၃၇၇
ယာဝဒတ္ထစိဝရံ	၃ဂဂ
ယာဝဒတ္ထော	၇၇
ယာဝ ဒ္ဌိရကောသာ	၄ဝ
ယာဝဒေဝ	၁၄၆
ယုဂမတ္တံ ပေက္ခမာနော	၁၆၃
ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ	၂၅၆
[ရ]	
ရက္ခံ ယာစတိ	၁ဂ၂
ရဇနကောလမ္ဗံ	၄ဝဂ
ရဇနနိပ္ပက္ကံ	၃၇၂
ရဇနီယာနိ	၁၅၁
ရဇနုဋ္ဌက်ံ	၄ဝဂ
ရဠေတိ	၄၃၆
ရဏ်ံ	၃၆၄
ရထကာရဇာတိ	၅
ရထတ္ထရေ	၃၆ဝ
ရသဠနံ	၃၇၃
ရသဝတိ	၃၅ဝ
ရာဂရတ္တာ	၂၄၃
ရာဇကထံ	၁၅၃
ရာဇန္တရာယော	၃၃ဂ
ရာဇာဒ္ဓော	၂၇ဂ
ရာဇာဂါရံ	၂၁၂
ရာဇာယတနံ	၂၄ဝ
ရိတ္တဟတ္ထံ ဂန္တုံ	ဂ၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ရ]	
ရုက္ခဖလူပမာ	၁၃၉
ရုက္ခမူလေ	၃၇
[လ]	
လက္ခဏာဟတော	၂၀၀
လဿကာ	၂၀၇
လဇ္ဇိတာယ	၁၄၂
လဋ္ဌိဝနေ	၂၅၃
လဟုပါဝုရဏံ	၁၉၃
လာဘသက္ကာရသိလောကံ	၃၆၆
လိခိတကော	၂၀၀
လိဂ်ံ	၃၄၇
လုဝကစမ္မပရိက္ခဋာ	၃၆၇
လေခါ	၅
လောဏသက္ခရိကာယ ဆိန္ဒိတုံ	၃၇၄
လောဟိတုပ္ပါဒကော	၃၀၄
[ဝ]	
ဝစနုပထော	၆၆
ဝစသာ ပရိစိတာ	၅၄
ဝစီဘေဒေါ	၂
ဝစီဝိညတ္တိ	၂
ဝဇော	၃၅၃
ဝဋ္ဌရော	၁၀၀
ဝမုမ်ံသံ	၃၇၄
ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏံ ကတွာ	၄၀၅
ဝတ္ထုန်ိ	၅၇
ဝတ္ထိကမ်ံ	၃၇၅
ဝဓာယ ဩနိယန်ိ	၃၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဝ]	
ဝနဇာတိ	၅
ဝနဋ္ဌံ ပေါက္ခရဏ်ံ	၃၇၅
ဝမ္ဘေတုကာမော	၅
ဝမ္ဘေန်ိ	၄
ဝယဗ္ဗယသာနုပဿတိ	၃၆၆
ဝရကော	၀၉
ဝရဘဏ္ဍံ	၁၀၃
ဝသံ ဥက္ကမ်ိတုကာမော	၃၄၉
ဝသိကသင်္ကေတံ	၄၁၁
ဝသိကသာဋ်ိကာ	၁၅၆
ဝါစာ	၂
ဝါစေယျ	၂၁၅
ဝါဒက္ခိဏ္ဏော	၁
ဝါဒါနုဝါဒေါ	၃၇၀
ဝါမနော	၃၀၉
ဝါရေယ်ျ	၃၅၀
ဝါသူပဂတသ	၁၆၂
ဝိကဏ္ဏော ဟောတိ	၄၁၀
ဝိကတိကာ	၃၆၉
ဝိကလကေ တောသေတွာ	၄၀၇
ဝိကာလေ	၉၀
ဝိကာသိကံ	၃၇၄
ဝိကူဇမာနာ	၁၀
ဝိဂတဝလာဟကံ	၂၄၀
ဝိဆ်ိကာဋ်ိကာ	၃၆၇
ဝိဇနဝါတံ	၂၅၅
ဝိဇိတသင်္ကိမော	၂၄၄
ဝိညတ္တိ	၂၀၉
ဝိညာပေတွာ	၁၉၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဝ]	
ဝိညုန်ဘ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန	၁၆
ဝိတ္ထာယန္တိ	၃၁၅
ဝိဒ္ဓံ	၂၄၀
ဝိဓဝါ	၂၇၃
ဝိဓူပယံ	၂၃၇
ဝိဓေ	၁၅၄
ဝိနယကထံ	၁၄၁
ဝိနယဓရပဠုမေန	၃၇၁
ဝိနယပရိယတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ	၁၄၁
ဝိနယသ ဝဏ္ဏံ	၁၄၁
ဝိနယေန	၁၇၇
ဝိနယော	၄၂၇
ဝိနသ	၁၄၀
ဝိနိစ္ဆယေသု	၄၃၅
ဝိနေတုံ နဝ ပဋိဗလော	၂၇၁
ဝိပ္ပကတာ	၇၅
ဝိပ္ပကိရိယိ"သု	၂၂၇
ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒိ	၂၃၄
ဝိမုတ္တေ	၂၅၇
ဝိရဒ္ဓိကောဝိဒေါ	၄၃
ဝိဝဏ္ဏံ	၄၀ဂ
ဝိဝဋ္ဋေန	၁၆
ဝိဝါဒါပန္နာနံ	၆
ဝိဝါဒေါ	၆
ဝိဝိစ္စထ	၁ဂ၉
ဝိဝေစေတဗ္ဗံ	၂၆၁
ဝိသကေ်တေန	၇၃-၇၅-၁၃၇
ဝိသဇ္ဇေယ္ယ	၂၅၃
ဝိသဋ္ဌေန	၁၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဝ]	
ဝိသယ	၄၃၆
ဝိသရိတ္ဝာ	၁၅၂
ဝိသရော မေ ဘဝိသတိ	၁၇၃
ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရသ	၂
ဝိသာဏမယံ	၃၇၃
ဝိသာရဒေါ	၁၄၃
ဝိသိခါယ	၇၀
ဝိဟရတိ	၅၃
ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ	၃၆၄
ဝိဟာရသ ဥပစာရေ	၄၃
ဝိမံသာယ	၁၇၃-၂၇၄
ဝိရော	၂၄၄
ဝုဋ္ဌာနံ နဇာနာတိ	၂၇၁
ဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ	၂၂၅
ဝူပကာသေတမ္ဘော	၂၆၁
ဝူပသမိဿာမိ	၁၄ဇ
ဝေဌိတသီသသ	၁၆ဇ
ဝေဗျာယ	၂၅၇
ဝေဘသိယာ	၁ဂဇ
ဝေလာ	၂၃၄
ဝေသိယာ	၂၇၃
ဝေါ	၃ဂဂ
ဝေါရောပေယ္ယ	၁၃၂
ဝေါသာဋိတကာနိ	၁ဝဂ
[သ]	
သဉ္ဇာတရစ္ဆဒံ	၃၆ဇ
သဏ္ဍိ	၁၆၄-၁၆၅
သကဋ္ဌပရိဝဏ္ဏံ	၃၇ဇ
သဏ္ဍတ္ဝာ	၅ဂ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သက်ရံ အကံသု	၃၀၄
သကဝဏ္ဏံ	၂၄၀
သက်ခ္ကော ဟောတိ	၂၇၅
သဂုန္ဓကာ	၃၄၉
သကေ်တံ ကတ္ဝာ	၂
သခ်ါရနိရောဓော	၂၃၅
သက္ခိသသိ ပန	၃၉၀
သဂ္ဂမ္ဂိ ကာယမ္ဂိ	၄၁၀
သဂ်ဟေတမ္ဘော	၃၄၂
သဂ္ဂါ တေ အာရဒ္ဓါ	၃၇၆
သဂါရဝါ သပ္ပတိသာ	၂၅၀
သဂ်ိတိ	၃၁၆
သဂုဏံ ကတ္ဝာ	၂၅၉
သဃ်ာဋိစာရော	၂၀၆
သဃ်ာတံ အာပါဒေန္တာ	၃၄၉
သစဇ္ဇ တ္ဝံ ဒေဝတေ	၂၅
သဠ္ဠယာနိ	၂၅၇
သဠ်ိစ္ဆ န သာဝေန္တိ	၃၄၀
သစိ်ဝရာနိ	၄၁၂
သစေ စ မယံ ဇာနေယျာမ	၁၄၉
သဇ္ဇုကံ	၃၄၁
သညတ္တိဗဟုလာ	၂၀၉
သညာစိကေန	၁၉၂-၁၉၃
သဏ္ဌပေသုံ	၂၄၆
သန္ဓစိတ္တသ	၃၆၆
သန္ဓံ	၂၅၄
သန္ဓာနကံ	၂၆၁
သတ္တာဟကရဏီယေန	၃၅၀
သတ္တာဟကာလိကံ	၁၀၅
သတ္တာဟဝဒ္ဓလိကာ	၂၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သတ္တာဟံ သန္ဓိဝတ္တော ကာတမ္ဘော	၃၅၀
သတိ အန္တရာယေ	၂၁၀
သတိ ကရဏီယေ	၂၀၁-၂၀၂
သန္ဓိန္ဒြိယံ	၃၇၀
သတိ ပစ္စယေ	၉၇
သတိ သမ္ဘောသာယ	၁၄၂
သတ္တိသူလူပမာ	၁၃၉
သတ္ထကမ္ဘံ	၃၇၅
သတ္ထဝါဟော	၂၄၄
သတ္ထုသာသနေန	၁၇၇
သတ္ထုသာသနံ	၄၂၇
သန္ဒိဋ္ဌာ	၇၀
သန္ဒိဋ္ဌော	၄၁၀
သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ ပဋိပန္နော	၁၄၄
သန္ဓာဝိတံ	၃၇၀
သနန္ဓနော	၄၃၃
သန္ဓိမိကတေန	၃၉၂
သန္ဓိမိကာရကံ	၁၀၄
သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသတိ	၂
သပဒါနံ	၁၆၅
သမ္ပရိဝတ္တကံ သမ္ပရိဝတ္တကံ	၂၆၂
သပ္ပသိရူပမာ	၁၃၉
သပ္ပိ ပါယေတ္ဝာ	၃၉၉
သပ္ပါဏကံ	၁၃၃
သမ္ဘဒ္ဓန္ဓာ	၁၁
သမ္ဘဋ္ဌဟော	၂၄၅
သမ္ဘမိ ဒန္ကော	၂၅၄
သမ္ဘနိလိကာ	၃၆၇
သမ္ဘပံသုကူလိကော	၁၀၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သဗ္ဗဝိဒူ	၂၄၅
သဗ္ဗသန္ဓရိ	၃၇၇
သဗ္ဗာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသိမာ	၃၃၃
သဗ္ဗာဘိဘူ	၂၄၅
သမ္ဗံ ဟတ္ထံ	၁၆၆
သမ္ဘာဝဿ သာမန္တာ ဒ္ဝဂ်ိလာ	၃၇၅
သမ္ဘတ္ထော	၄၁၀
သဘာဂဝုတ္ထိနော	၂၅၀
သဘာဂါ အာပတ္တိ	၃၄၅
သမ္ဘာရသေဒံ	၃၇၃
သဘောဇနေ	၁၂၂
သမတိတ္ထိကံ	၁၆၄
သမဂ္ဂါတ္ထ	၅၇
သမဇနော	၄၃၃
သမန္ဒာဂတာ	၁၇၃
သမန္ဒာဟာရန္တိ	၃၆၄
သမလေဟိ စိန္တိတော	၂၄၃
သမ္ဘာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ	၃၆၆
သမာဒဟိတ္တာ	၁၃၀
သမာဒါယ သိက္ခတိ	၅၄
သမာနသံဝါသကံ	၄၃၂
သမာနသံဝါသကဒိဋ္ဌိ	၃၄၇
သမာနသံဝါသကာ	၁၇၇
သမာရမ္ဘော	၇၅
သမ္ဘုခီဘူတေန	၄၀၅-၄၂၀
သမုဂ္ဂဟော	၄၃၆
သမုဒ္ဒဇာတသရေသု	၃၃၃
သမောဒကံ ဒ္ဒတာနိ	၂၄၄
သယနဂတသ	၁၆၉
သယနိဃရေ	၁၂၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သယံ အဘိညာယ	၂၄၅
သရံ	၃၇၇
သလ္လပေယျ ဝါ	၂၀၂
သလာကဒ္ဓာနိယံ	၃၇၃
သဝရဘယံ	၃၃ဂ
သဟ အရုဏုဂ္ဂမနာ	၁ဂ၅
သဟမ္ပတိကော ဝါဒါနုဝါဒေါ	၃၇ဂ
သဟသာ ဘဏတိ	၃
သဟသေယ္ယံ	၁၁
သဟာယာ	၁၇၇
သွာကာရာ	၂၄၄
သွာဂတာ	၄၃၇
သွာဂတာနိ	၅၆
သာဌကံ နိက္ခိပိတ္တာ	၁၆
သာဒိတ္ထာ	၁၂၄
သာဒိယိဿသိ	၄၁၃
သာဓုကံ	၁၄၆
သာဓု ဟောတိ	၃၇ဂ
သာမန္တာ အာဝါသာ	၃၄၁
သာမန္တော ဘိက္ခု	၃၄၆
သာမံ ဂဟေတ္တာ	၃၇၄
သာမိကေ အပလောကေတ္တာ	၁ဇ၂
သာမိစိကမ္မံ	၅ဂ
သာမုက္ကံသိကာ	၃၇ဇ
သာမုဒ္ဒံ	၃၇၂
သာရတ္ထာ	၁၇၄
သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆန္တော	၃၆၆
သာရဒိကေန အာဗာဓေန	၃၇၂
သာလိ	ဂဇ
သာလုကပါနံ	၃ဂ၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သာဝကဘာသိတော	ဂ
သာသနသ ပဋိပတ္တိမူလံ	၁၄၄
သာသနသ ပရိယတ္တိမူလံ	၁၄၄
သာသပကုဋ္ဌေန	၃၇၄
သာဟာရံ	၃၇ဂ
သာဋ္ဌော	၁၇၃
သိဃ်ာဋ္ဌကဗဒ္ဓံ	၄၀ဂ
သိဂ်ိနိက္ခသဝဏ္ဏော	၂၅၄
သိဠေယျ ဝါ သိဠာပေယျ ဝါ	၅၁
သိတ္ထာဝကာရကံ	၁ဖ၆
သိန္ဒ ဟောတိ	၂ဖ၀
သိနေဟေထ	၄၀၀
သိဒ္ဓိနိ ဝိနာမေတွာ	၃၉၉
သိဝိကံ	၃ဖ၉
သိဝေယျကံ	၄၀၀
သိတ၀ါတဒုဋ္ဌိနိ	၂၃၉
သိတာလုကာ	၄၀၉
သိတာလောဋ္ဌိ	၃၇၄
သိတိဘူတော	၂၄၅
သိတုဒကာ	၄၀ဂ
သိပဒိ	၃၀၉
သိမန္တရိကံ ဌပေတွာ	၃၃၇
သိမံ သမ္ဘဒ္ဓတိ	၁၃၅
သိမာယ သိမံ အဏ္ဏောတ္ထရန္တိ	၃၃၇
သိမာယ သိမံ သမ္ဘိန္နန္တိ	၃၃၇
သိလဗ္ဗတပရာမာသံ	၃ဖ၆
သိလ၀ါ	၅၃
သိသဃ္ဌာယ	၄ဂ
သိသ္ဆိုဝိ ဥပ္ပါဒေတွာ	၃၉၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သိသံ ဩကမ္မေတွာ	၂၄ဖ
သိသံ ပဂ္ဂဟေတွာ	၁ဖ၃
သိသာနုလောကိကာ	၂၁၅
သိဟမံသံ	၃၇ဖ
သုခေါ ဝိ၀ေကော	၂၄၀
သုစိမံသူပသေစနော	၁၇၀
သုတ၀မ္မသ	၂၄၀
သုတ၀ရော	၅၄
သုတသန္ဓိစယော	၅၄
သုတ္တလူခံ ကာတုံ	၄၁၀
သုနခမံသံ	၃၇ဖ
သုပ္ပဋ္ဌိဿ္ဆန္ဒေန	၁ဖ၂
သုပ္ပတိဋ္ဌေ စေတိယေ	၂၅၃
သုပ္ပ၀တ္ထိနိ	၅ဖ
သုပိနကူပမာ	၁၃၉
သုရာ	၁၂၇
သုဝိညာပယာ	၂၄၄
သုဝိနိစ္ဆိတာနိ	၅ဖ
သုဝိဘတ္တာနိ	၅ဖ
သုသံဝုတော	၁ဖ၂
သူပသမ္ဘာကေ	၁၂၇
သေဏိ	၁ဂ၃
သေနာဗျူဟံ	၁၂ဖ
သေနာသနံ ပညပေသိ	၃၇၁
သေနေသိတာနိ	၃၇၂
သေယျထာပိ ပုရာဏာ- သိကောဋ္ဌော	၁၅၅
သေယျာ	၁၁
သေလမယေ ပဏ္ဍေ	၂၄၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သေလေ ယထာ	၂၄၄
သောကဗ္ဗာယိကာ	၂၀၇
သောကနုဒံ	၄၁၀
သောကာဝါသံ	၂၂၃
သောတဠုနံ	၃၇၃
သော ဒေသော သမ္မဒ္ဓိတ္ဝာ	၃၄၄
သောဝဏ္ဏိကံ	၄၁၀
သောသော	၂၇၀
သံကသာယိသန္ဓိ	၃၄၉
သံဃကရဏီယေန	၃၅၁
သံဃဘေဒကော	၃၀ဖ
သံဃသ ကိစ္စေသု	၄၃၅
သံဃသ ဒေတိ	၄၂၀
သံဃိကေန	၁၉၂
သံဝါသာယ	၂၁၇
သံဝိဒဟိတုံ	၄၀၀
သံဝိဓာယ	၇၂-၇၄
သံဝိဘဇိတမ္ပံ	၀၇
သံသဋ္ဌာ	၁၀၀
သံသရိတံ	၃၇၀
သံသုမာရဂိရံ	၁၃၀
သံဟဠော	၂၁ဖ
သံဟရိ	၂၁ဖ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဟ]	
ဟတ္ထဂ္ဂဟကံ	၁၇၇
ဟတ္ထတ္ထရအသတ္ထရာ	၃ဖ၉
ဟတ္ထနိလ္လေဟကံ	၁ဖ၇
ဟတ္ထနိဒ္ဒုနကံ	၁ဖဖ
ဟတ္ထပရာမာသံ	၄၃၂
ဟတ္ထပါသေ ဌိတော	၀၀-၉၂
ဟတ္ထဝိလမ်ံကေန	၃၅ဖ
ဟတ္ထိကဠဘေဟိ	၄၃၄
ဟတ္ထိစ္ဆာပေဟိ	၄၃၄
ဟတ္ထိနာဂေါ	၄၃၄
ဟတ္ထိသမ္ဓဒ္ဒံ	၁၅၁
ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍာယ	၃၀၇
ဟန္ဒ	၁၉၁
ဟရိတံ	၅၀
ဟလံ	၂၄၃
ဟသာဓိပ္ပါယော	၁၂၀
ဟသာပေက္ခော	၁၃၂
ဟိဂ်ုဟိဂ်ုဇတုဟိဂ်ုသိပါဠိကာ	၃၇၂
ဟိန္ဓာလပါဒုကာ	၃ဖ၀
ဟိယျောပိ	၇ဖ
ဟိဠ္ဠိတံ	၅
ဟုပေယျပါဝုသော	၂၄ဖ
ဟေမန္တိကေ ကာလေ	၃၇

ပါဠိတျာဒီအဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ....သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကံ၊ သျာ....သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ....ကမ္မောဇပေါတ္ထကံ၊ ဇ....ဇုဂ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က....ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ....ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ ဋ....အဋ္ဌကထာ။

ပါဠိတျာဒီအဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ	ဒိဋ္ဌက်ာ
[အ]	
အကမ္ပိယတ္ထာ = အနုပ္ပိယတ္ထာ အကမ္ပိယတ္ထာ စ (က)	၃၆၆
အကာရဏော = အကာရဏောန (သျာ)	၄၃၂
အက္ကောစ္ဆိ မံ အဝမိ မန္တိ = အက္ကောစ္ဆိ အယံ မန္တိ (က)	၄၃၃
အက္ခိစက္ကလေဟိ = အက္ခိစက္ခုလေဟိ (သီ) အက္ခိစက္ကေဟိ (က)	၃၁၀
အဂ္ဂမာနာ = အာဂ္ဂမာနာနံ (သီ၊ က)	၂၂၃
အဂ္ဂိပရိဇိတံ = အဂ္ဂိပရိစိတံ (သီ၊ သျာ)	၃၂
အစ္ဆာဒေတွာ = အစ္ဆာဒါပေတွာ (သီ)	၃၀၁
အဇ္ဇိတွာ အဇ္ဇိတွာ = အစ္ဆိတွာ အစ္ဆိတွာ (သီ) အစ္ဆေတွာ (သျာ)	၄၁၀
အညတြာပိ ဓမ္မာ ကမ္မံ = အညတြာပိ ဓမ္မကမ္မံ (သီ)	၄၂၇
အညတရော = အညတရကောဋ္ဌာသော (က)	၂၁
အညေ = အညာ (သီ၊ သျာ)	၂၇၇
အညေန ဒါပေတမ္ပော = အညေန ဒါပေတမ္ပံ (သီ)	၂၆၁
အဒ္ဒိတာ = အဓိဋ္ဌိတာ (က)	၂၆၅
အတိက္ခိတ္တမဇ္ဇံ = အတိဓိဏမဇ္ဇံ (က)	၁၂၇
အတိပက္ခိတ္တမဇ္ဇာနိတိ = အတိက္ခိတ္တမဇ္ဇာနိတိ (က)	၃၇၃
အတိဟရိတွာ = အဘိဟရိတွာ (က)	၄၅
အတ္ထစတုဋ္ဌေန = အတ္ထစတုဋ္ဌေန အတ္ထပဋ္ဌမေန ဝါ (က)	
အတ္ထစတုဋ္ဌေန ဝါ အတ္ထပဋ္ဌမေန ဝါ (သျာ)	၃၄၀
အတ္ထနာဝ ဒါတမ္ပော = အတ္ထနာဝ ဒါတမ္ပံ (သီ)	၂၆၁
အတ္ထနာ ဝါ = အတ္ထနာဝ (သမ္ဘတ္ထ)	၄၃၂

နာနာပါဌာ	ဗိဋ္ဌက်ာ
[အ]	
အထ ဧတံ = အပိစ တံ (သီ) အထ စ တံ (သျာ)	၂၉
အဒိန္နသေနာသနောပိ = အဒိန္နသေနာသနေပိ (က)	၄၆
အဒုဋ္ဌုလ္လော = အဒုဋ္ဌုလ္လာနိ (က)	၂၀
အဓမ္မိယာယမာနေတိ = အဓမ္မိယမာနေတိ (ဗဟူသု)	၄၃၂
အဓမ္မောတိ = ဓမ္မောတိ (သီ)	၁၇၀
အန္ဓရဝေယတိပိတိ = အန္ဓရာပိဝေယတိပိတိ (သီ)	၆၈
အန္ဓေဝါသိကေန = အန္ဓေဝါသိကေ (သီ၊ သျာ)	၁၄၆
အန္ဓော = အန္ဓောပိ (သျာ၊ က)	၂၅၅
အန္ဓော ဩကာသော နတ္ထိ = အန္ဓော ဩကာသေ အသတိ (သီ၊ သျာ)	၃၂၅.
အန္ဒုဗန္ဓနံ ဝါ = အဒ္ဒုဗန္ဓနံ ဝါ (က)	၂၇၉
အနတိက္ကိတ္တမဇ္ဇေယေ၀ = အနတိဓာဝမဇ္ဇေယေ၀ (က)	၁၂၇
အနန္ဓရေ ဂါမေ = အနန္ဓရဂါမေ (သီ)	၇၂
အနိဂ္ဂတရတနကေ = အနိဘတရတနကေ (သီ၊ သျာ)	၁၅၁
အနိဂ္ဂတံ = အနိဘတံ (သီ၊ သျာ)	၁၅၁
အနိမန္ဓိတစတုတ္ထံ = အနိမန္ဓိတစတုက္ကံ (က)	ဂ၁
အနုဂ္ဂဏ္ဟန္တသ = အနုဂ္ဂဏ္ဟန္တသေ၀ (သီ၊ သျာ)	၁၆၁
အနုလောမပစ္စယာကာရ = အနုလောမပဋိလောမပစ္စယာကာရ (က)	၂၃၆
အနုညာတံ = အနုညုတ္တံ (သျာ)	၄၃၆
အနုဝိစ္စကာရန္တိ = အနုဝိဇ္ဇကာရန္တိ (က)	၃၇ဂ
အနောကာသာ = အနောကာသော (သီ၊ သျာ)	၂၂၅
အပရော နယော = အပရော ပန (သျာ၊ က)	၃
အပ္ပမတ္တကေပိ = အပ္ပမတ္တကေနပိ (က)	၃၆၇
အပ္ပါ = အပ္ပံ (သီ)	၂၀
အဗျာပဇ္ဇန္တိ = အဗျာပဇ္ဇန္တိ (သီ၊ သျာ)	၂၄၀
အဗြဟ္မစာရိ = အဗြဟ္မစာရံ (က)	၂၉၇
အဘိဂန္ဓုံ = အဘိဂ္ဂန္ဓုံ (က)	၂၅၅
အဘိနိသီဒနမဘ္ဘေ အဘိနိပဇ္ဇနမဘ္ဘေ = အဘိနိသီဒနမဘ္ဘေန အဘိနိပဇ္ဇနမဘ္ဘေန (က)	၄၆
အဘိမုခေါ = အဘိမုခံ (က)	၁၂၅
အမူလ၀ဏ္ဏိ = အမ္ဘိလ၀ဏ္ဏိ (သျာ၊ က)	၂၇

နာနာပါဌ်ာ	ဒီဋ္ဌက်ာ
[အ]	
အမ္ဗလိကာ = အမ္ဗလကာ(က)	၃၀
အရညတော = အညတော (သီ၊ သျာ)	၁၉၉
အရိသဘဂန္ဓရမဓုမေဟာဒိနံ = ဘဂန္ဓရပမေဟာဒိနံ (သီ)	၁၅၆
အဝဇာနာပေတိ—အဝဗျာပေတိ (?)	၃၇
အဝဇာနာပေန္တိ = အဝဗျာပေန္တိ (?)	၃၆
အဝသေသေ ကထိနာနိသံသေ ဗလဝဝတ္ထာနိ = အဝသေသကထိနာနိ-သံသဝတ္ထာနိ (သျာ)	၃၉၁
အဝိဇ္ဇာယ တု ဧဝ = အဝိဇ္ဇာယ ဧဝ တု (သီ၊ က)	၂၃၅
အဝိဒူရံ ဂတော = အဝိဒူရတော (သီ)	၃၅၂
အဝိရဟိတသ = အဝိဇဟိတသ (သီ)	၆၇
အဟုဝုဗ္ဗာတိ = အဟုဝန္တိ စာတိ (သဗ္ဗတ္ထ)	
အဟုဝတ္ထုဗ္ဗာတိ (ယောဇနာ)	၂၆
[အာ]	
အာဂတာဂတော = အာဂတာဂတေ (က)	၂၉၃
အာဂန္ဒုကပဋ္ဌံ = အာဂန္ဒုကပတ္ထံ (သီ) အာဂန္ဒုကပဋ္ဌံ (သျာ)	ဂ၀
အာဏိပိ = အာဏိဟိ (က)	၄ဂ
အာထပေတ္ဝာ = အာဝါပေတ္ဝာ (သီ) အာဌပေတ္ဝာ (သျာ၊ က)	၂ဂ၀
အာပဇ္ဇတိ = အာပဇ္ဇိတာ ဟောတိ (သီ) အာပတ္တိ ဟောတိ (က)	၄၃ဂ
အာမိသကိဉ္စိက္ခသမ္ဘဒါနာဒိနာ = အာမိသကိဉ္စက္ခ-သမ္ဘဒါနာဒိနာ (သျာ၊ က)	၂ဂ၃
အာမေဋိတံ = အာမေဏ္ဍိတံ (သီ)	၄၃၁
အာရာပထေ အာရာပထေ = အာရပထေ အာရပထေတိ (သီ)	ဂ၁
အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ = အာဝိဇ္ဇိတ္ဝာ (သျာ၊ က)	ဂ၉
အာဝဇ္ဇသီသော ဝါ = အာဝတ္ထသီသော ဝါ (သီ)	၃၁ဝ
အာဝိဇ္ဇိတ္ဝာ = အာဝိဇ္ဇိတ္ဝာ (သျာ) အဝိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ (က)	၁၃၃
အာဟဏ္ဍ = အာဟည်ိ (သျာ၊ က)	၂၄၆
[ဣ]	
ဣဋ္ဌကကပါလာဒိသုပိ = ဣဋ္ဌကပါသာဏာဒိသုပိ (သျာ၊ က)	၂၄
ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညာဏေန = ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိညာဏေန (သျာ၊ က)	၂၄၄

နာနာပါဌာ	ဗိဋ္ဌကံ
[ဉ]	
ဉစ္ဆာရဏာမတ္တံ = ဉသရဏာမတ္တံ (သီ)	၁၀၉
ဉဋ္ဌာပေတ္ဝာ = ဉဋ္ဌာပေတ္ဝာဝ (သျာ၊ က)	၄၂
ဉဒကကောဋ္ဌကန္တိ ဉဒကကောဋ္ဌေ = ဉဒကောဋ္ဌကန္တိ ဉဒကကောဋ္ဌကံ (သျာ)	၃၇၃
ဉဒရေ ဗဒ္ဓေါ = ဉဒရေကဗဒ္ဓေါ (က)	၁၇၀
ဉဒေါသိတန္တိ = ဉဒ္ဒေါသိတန္တိ (သီ၊ သျာ)	၁၈၀
ဉဒ္ဓရန္တာနံ = ဉဒ္ဓါရေန္တာနံ (သီ)	၃
ဉန္ဒြိယတိတိ = ဉပ္ပြိယတိတိ (သီ) ဉဒ္ဓရိယတိတိ (သျာ)	၁၉၃
ဉပယာမာမ = ဉပရမာမ (သျာ) ဉပယမာမ နသာမ (သီ)	၄၃၃
ဉပသမ္ဘဒမာဋ္ဌကတော = ဉပသမ္ဘဒမာဋ္ဌတော (သျာ၊ က)	၃၁၆
ဉပ္ပိလဝတိ = ဉပ္ပလဝတိ (က)	၁၁၁
ဉဗ္ဗဒ္ဓပိဏ္ဍိကော = ဉပဒ္ဓပိဏ္ဍိကော (က)	၃၁၂
ဉဗ္ဘဏ္ဍိကေတိ = ဉဗ္ဘဏ္ဍိကတေတိ (သျာ)	၄၀၉
ဉဘတောဗျူဠှနကာနံ = ဉဘတောဗျူဠှနကာဒီနံ (သီ)	၁၃၀
ဉမာပုပ္ပဝဏ္ဏာ = ဉမ္ဘာပုပ္ပဝဏ္ဏာ (သီ၊ က) ဉမ္ဘာရပုပ္ပဝဏ္ဏာ (သျာ၊ က)	၃၆၇
ဉမ္ဘဒ္ဒနေ = ဉဗ္ဗဒ္ဒနေ (သီ)	၂၂၇
ဉမ္ဘဒ္ဒါပေတိ = ဉဗ္ဗဒ္ဒါပေတိ (သီ)	၂၂၇
ဉဿာရိတာပိ = ဉဿာဒိတာပိ (သီ)	၃၂၀
ဉဿူရေ = ဉဿူရေန (က)	၀၄
[ဏ]	
ဏကတော ဉပသမ္ပန္နာယာတိ = ဏကတော ဉပသမ္ပန္နန္တိ (ပါဠိယံ)	၅၇
ဏဒိဝသံ ဇာတံ = ဏဒိဝသေ ဇာတံ (သီ၊ သျာ)	၂၀၆
ဏဟတ္ထပုဋ္ဌေန = ဏဟတ္ထပူရေန (သီ)	၃၉၀
ဏော မာတိကာ = ပဌမာ မာတိကာ (သျာ)	၄၁၇
ဏ္ဍေ ပဝတ္တိန္တိ = တေမဏ္ဍန္တိ (သီ၊ သျာ)	၁၀၁
ဏေမိဝေပိ = ဏေမိဝေပိ တံ (သျာ) ဏေမိဝေပိတိ (က)	၁၅
ဏေမေတံ ဓာရယာမီတိ = ဓာရယာမီတိ (သျာ)	၃၃၀
ဏံ ဘေစ္ဆတိ = ဏံ မာ ဘိဇ္ဇ (သီ) ဏံ ဘိဇ္ဇတိ (သျာ၊ က)	၁၇၀

နာနာပါဠိ	**ဝိဋ္ဌက်ာ**
[သ]	
သြကိ,ရိယန္တိ = သြကိရယတိတိ (သီ၊ က)	၄၁၀
သြက္ကမိတ္ဝာ = ဥက္ကမိတ္ဝာ (သီ၊ သျာ)	၃၂၀
သြရောဓ = သြရောဓ (သီ၊ သျာ)	၁၉၇
သြရောဟတိ = ဂ၌တိ (သီ၊ သျာ)	၄၂၁
သြဝဒနမူလကံ = ဂရုဓမ္မမူလကံ (က)	၆၉
သြဝဒ္ဓေယျကရဏမတ္ထေနာတိ = သြဝဒ္ဓေယျကရဏမတ္ထေနာတိ (သီ၊သျာ)	၃၉၂
[ဏ]	
ကဋ္ဌကဖလာဒိဝဋ္ဌံသကေ = ကမုကဖလာဒိဝဋ္ဌံသကေ (သီ) ကဋ္ဌကဖလာဒိဝဋ္ဌံသကံ (သျာ)	၁၆၅
ကဏ္ဏမ္ဗမူလေ = ဂဏ္ဏမ္ဗမူလေ (သီ) ဂဏ္ဏမ္ဗရုက္ခမူလေ (သျာ)	၂၀၀
ကဏ္ဏကမ္ပိ = ကဏ္ဏိကမ္ပိ (က)	၃၀
ကဏ္ဏကံ = ကဏိကာ (သီ၊ သျာ) ကဏ္ဏိကံ (က)	၁၁၅
ကဏ္ဏာဝိဒ္ဓေ = ကဏ္ဏာဗဒ္ဓေ (က) ကဏ္ဏာဗုန္ဓေ (သျာ)	၃၀၀
ကတိမီ = ကတမီ (သီ၊ သျာ)	၃၄၁
ကတော နု ပုန = ကတော ပန (?)	၃၇၄
ကတော ဟောတိတိ = ဌိတော ဟောတိ (ဝိ ၂-၆၇-ပိဋ္ဌေ)	၃၉
ကထလာတိ = ကဌလာတိ (သီ)	၂၁
ကထိနုဇ္ဇာရံ = ကထိနုဇ္ဇာရာယ (သီ)	၃၉၃
ကန္ဒ = ကုန္ဒ (က)	၂၇
ကပ္ပါသာဒိဘေဒေါ = ကပ္ပါသိကပါဝါရော (သျာ)	၄၀၁
ကပိမိဒ္ဓဝသေနေဝ = ကပိနိဒ္ဓါဝသေနေဝ (သီ)	၃၀၄
ကပေါတပါဒသမဝဏ္ဏရတ္ထောဘာသာ = ကပေါတပါဒသမဝဏ္ဏာ ရတ္ထောဘာသာ (?)	၁၂၆
ကမဏ္ဍလုတော = ကမဏ္ဍလုနာ (သီ)	၂၅၆
ကမ္ပိယာတိ = ကမ္ပိကာတိ (သီ၊ သျာ)	၁၃၇
ကရဏီယာနိတိ = ကိ ကရဏီယာနိတိ (သမ္ဘတ္ထ)	၂၇၄
ကရိယန္တိ = ကရိသန္တိ (က)	၄၂၀
ကာယကမ္မံ = ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ (သီ၊ သျာ)	၁၂၀-၁၉၆
ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ = ကာယေ ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓေ ဝါ (က)	၁၀၉

နာနာပါဌာ	စိဋ္ဌကံ
[က]	
ကာရဝိန္ဒကဒဏ္ဍာဒယော = အရဝိန္ဒကဒဏ္ဍာဒယော (သီ၊ သျာ)	၃၀၁
ကိသေဝံ = ကိသေဝမသာရပ္ပံ (သီ)	၃၄
ကုစ္ဆိပရိဋ္ဌသတ္တာ = ကုစ္ဆိ ံပရိဋ္ဌသတ္တာ (သီ၊ သျာ၊ က)	၂၁၉
ကုဒါလံ ဝါ = ကုဒ္ဒါလံ ဝါ (သီ၊ သျာ)	၃၃
ကုရရဃရေတိ = ကုရုရဃရေတိ (က)	၃၇၀
ကူဋကူဋသိသော = ကူဋသိသော (သီ) ကူဋကူဋကသိသော(သျာ၊ က)	၃၁၉
ကေဋိဟသာဓိပ္ပါယတာ = ကေဋိဟသ္သာဓိပ္ပါယတာ (သီ)	၆
ကောဋ္ဌကဗန္ဓနေန = ကောဋ္ဌကဗန္ဓနေန (သီ၊ သျာ)	၃၃၅
ကောဋ္ဌလိကာယ = ကောဏ္ဍလိကာယ (သီ)	
ကောဏ္ဍလိယာ (ဝိ ၁-၂၇၇-ဝိဋ္ဌေ)	၁၅
ကောမေနာတိ = ကောပေနာတိ (သီ၊ သျာ)	၁၇၉
ကောမံ = ကောပံ (သီ)	၂၅၃
ကော ဝိတာတိ = ကော ဇ်တေ ဝိတာတိ (သီ)	၃၉၆
[ခ]	
ခလ္လကဗဒ္ဓါတိ = ခလ္လကဗန္ဓာတိ (က)	၃၆၇
ခါရကမ္ဘလံ = ဝါရကမ္ဘလံ (သီ၊ သျာ)	၉၉
ခီရဝလ္လိကန္ဒော = ဝလ္လိကန္ဒော (သီ၊ သျာ)	၁၀၀
[ဂ]	
ဂဏ္ဌိပိ နု ကာတမ္ဘော = ဂဏ္ဌိမ္ပိ ကာတုံ နု ဝဋ္ဋတိ (သီ၊ သျာ)	၃၁
ဂဏ္ဍန္ကောပိ = ဘဏ္ဍန္ကောပိ (က)	၉
ဂဗ္ဘိနိ = သဂဗ္ဘံ (သျာ၊ က)	၂၄၇
ဂမ္ဘီရံ ဝိတ္ထတံ = ဂမ္ဘီရဝိတ္ထတံ (သီ၊ သျာ)	၃၇၈
ဂဋ္ဌန္တိ = ဂဋ္ဌတိ (သီ၊ သျာ၊ က)	၄၁၀
ဂုဏာဂုဏုပါဟနာတိ = ဂဏာဂဏုပါဟနာတိ (က)	၃၆၇
ဂုဋ္ဌမဂ္ဂ = ဂုဋ္ဌဋ္ဌမဂ္ဂ (သီ)	၉
[ဃ]	
ဃဏ္ဍိ = ဂဏ္ဍိ (သီ၊ သျာ) ဃဏ္ဍိ (က)	၂၇၄

နာနာပါဋ္ဌာ	စာမျက်နှာ
[စ]	
စစ္ခုမ္ဟလံ = ဗုစ္ခုမ္ဟလံ (သီ) ပုစ္ခုမ္ဟလံ (သျှာ)	၉၉
စာပလသုဏ္ဏာ = စာဝလ့သုဏ္ဏာ (သီ)	၁၉၅
စာရေသုန္တိ = ဝါရေသုန္တိ (သီ) ဟရိံသူတိ (သျှာ)	၄
စိမိလိကာယော = စိလိမိကာယော (သီ)	၃၉၁
စိမိလိကံ ဝါတိအာဒီသု = စိလိမိကံ ဝါတိအာဒီသု (သီ) ဧဝမုပရိပိ။	၄၁
စီဝရဘာဇနကဏ်သု = စီဝရဘာဇကေသု (က)	၄၀၅
စောရေဟိ ဝါ = ထေနေဟိ ဝါ (သီ၊ သျှာ)	၃၂၀
[ဆ]	
ဆတ္တပါဒုကာယ = ဆတ္တံ ပါဒုကာယ (သီ)	၁၆၀
ဆာဒနံ = ဆာဒိတံ (က)	၅၁
ဆာဒေတုံ = ဆာဒါပေတုံ (သီ၊ သျှာ)	၅၁
[ဇ]	
ဇတုမဋ္ဌကေတိ = ဇတုမဋ္ဌကေတိ (သီ)	၁၉၇
ဇတ္တုမ္ပိ = ဇာဏုမ္ပိ (သျှာ၊ က)	၁၆၂
ဇာတိဒါသော = ဇာတိယာ ဒါသော (သျှာ)	၂၀၂
ဇနေတ္တိယော = ဇနေန္တိ (?)	၃၉၃
[ဌ]	
ဌိတာနိ = တိဋ္ဌန္တိ (သျှာ၊ က)	၂၄၄
ဌိတာနိတိ = တိဋ္ဌန္တိတိ (သျှာ)	၂၄၄
ဌိတေ = ဌိတော (သီ)	၂၄၀
[တ]	
တက္ကမ္ပိ = တတ္ထကမ္ပိ (သီ၊ သျှာ)	၂၁၃
တက္ကုလောဒကမက္ကော = တက္ကုလကမန္ဒာ (သျှာ)	
တက္ကုလောဒကမတ္ထော (က)	၃၇၄
တပုဿော = တပဿု (သီ)	၂၄၁
တသ္ဓာ = တဿာ (သီ) တဿ (သျှာ)	၆၀

နာနာပါဌာ	ဗိဋ္ဌက်ာ
[တ]	
တသ္မိမ္ပိ = တမ္ပိ (သီ၊ သျာ)	၃၁၆
တာဒိသာ အာစာရောတိ = တာဒိသော အာစာရောတိ (သျာ)	
တာဒိသအာစာရာတိ (?)	၁၀၉
တာဒိသံ = တာသံ (သျာ၊ က)	၅၆
တာဝတကံ = တာဝတ္ဘကံ (သျာ)	၃၅၆
တိရစ္ဆာနကထန္တိ = တိရစ္ဆာနကထာယ (ပါဠိယံ)	၅၃
တိဝေဒနန္တိ = ဒ္ဝိဝေဒနန္တိ (သီ၊ သျာ)	၁၉၇
တေန သမယေန နန္ဒိဝိသာလော နာမ ဟောတိ = တေန သမယေန	
ဟောတိ (သီ၊ သျာ၊ သာရတ္ထ)	၄
( ) = တံ ကိဿ ဟေတု (သမ္ဘတ္ထ) ပါဠိယံ နတ္ထိ။	၁၁၂
[ထ]	
ထဒ္ဓံ = ဗဒ္ဓံ (က)	၄၀၀
ထေရာ ဘိက္ခူ = ထေရေ ဘိက္ခူ (သီ၊ သျာ)	၄၅
[ဒ]	
ဒိန္နော ထေဝေါ = ဒိန္နေ ထေဝေ (က)	၄၀၀
ဒိန္နံ = ဒိန္နေ (သျာ၊ က)	၁၃၂
ဒိသာ = ဒေသာ (သီ၊ သျာ)	၁၇၀
ဒိဃသိဒ္ဓိတမတ္ထေန = ဒိဃသိဒ္ဓိနိ သိဒ္ဓိတမတ္ထေန (သီ)	၃၉၁
ဒုက္ကရဗ္ဘရိယာယ = ဒုက္ကရစရိယာယ (သျာ၊ ဂ)	၂၄၆
ဒုက္ခဝေဒနန္တိ = တိဝေဒနန္တိ (သီ)	၇၀
ဒုဋ္ဌ = ဒုဋ္ဌံ (သျာ) ဒုက္ခဋ္ဌ (က)	၂၉၆
ဒုပဋ္ဌစိဝရဿ = တိပဋ္ဌစိဝရဿ (က) ဒ္ဝိပဋ္ဌစိဝရဿ (သျာ)	၄၁၆
ဒေမိတိ = ဒေဟိတိ (သီ)	၄၀
[ဓ]	
ဓမ္မသာဝနတ္ထာယ = ဓမ္မသဝနတ္ထာယ (သီ၊ သျာ၊ က)	၅၄
ဓာတာ = ဓတာ (သီ၊ သျာ)	၅၄
ဓောတသိနိဒ္ဓေါ = ထောကံ သိနိဒ္ဓေါ (သျာ)	၃၇၄
ဓောဝိတ္ဝာ = ဝါမေတ္ဝာ (သီ) ဝမေတ္ဝာ (သျာ)	၄၁၆

နာနာပါဌာ	ဝိဌက်ာ
[နဲ]	
နဒီပူရော ပန အာဂတော = နဒီပူရာ ပုန အာဂတာ (က)	၂၁၁
နဲ နပက္ကာမိတိ = နဲ ပက္ကာမိတိ (က)	၂၃၈
နဲ နသယတိတိ = နဲ သယတိတိ (က)	၂၃၈
နဲ ဘိဇ္ဇတိ = နဲ ဘိန္ဒတိ (က)	၄၂၂
နဲ လဘ္ဘတိ = နဲ လဘတိ (သီ) နဲ လဘန္တိ (သျာ၊က)	၆၄
နဲ လေသကပ္ပိယံ = နဲ လေသကပ္ပံ (သီ)	၈၀
နဲ ဝဋ္ဋန္တိ = နဲ ဝဋ္ဋတိ (သီ၊သျာ)	၃၇
နဲ ဟောတိ = ဟောတိ (က)	၃၄၅
နာနာသဏ္ဌာနာ = နာနာသဏ္ဌာနာ ဝါ (သျာ၊က)	၃၂၂
နိဂ္ဂတန္တိ = နိဘတန္တိ (သီ၊ သျာ)	၁၅၁
နိစ္ဆယဂမနမေဝ = ဝိနိစ္ဆယဂမနမေဝ (က)	၂၅၄
နိဗ္ဗကောသဗ္ဘန္တရေ = နိမ္မကောသဗ္ဘန္တရေ (သီ)	၁၃
နိဗ္ဗဋ္ဋဗီဇန္တိ = နိဗ္ဗတ္တဗီဇန္တိ (က)	၃၇၅
နိဗ္ဗဋ္ဋေတ္ဝာ = နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ (က)	၃၇၅
နိဗ္ဗတ္တတ္တာ = နိဗ္ဗတ္တတ္တာ စ (သျာ)	၂၄၅
နိမ္ဗောဒက = နိမ္ဗောဒက (သီ)	၃၂၅
နိဝတ္ထဋ္ဌာနေ = ဌာနေ (သီ၊သျာ)	၁၆၁
နိလိပတ္တဲ = နိလ္လိပတ္တဲ (သီ) နိလိပတ္တဲ (သျာ)	၄၀၇
[ပ]	
ပက္ကမိ ံသူတိ = ဝိပက္ကမိ ံသူတိ (သျာ)	၂၀၇
ပက္ခိပိယမာနံ = ပက္ခိပ္ပမာနံ (သီ)	၁၆၅
ပစ္ဆဗ္ဗတ္ထ = ပဗ္ဗတ္ထာ (သီ၊ သျာ)	၂၅၆
ပညာယထ = မညထ (က)	၂၉၃
ပဋ္ဌပေါ ဋ္ဌလိကံ = ပဋ္ဌပေါ ဋ္ဌလိကံ (သီ၊ သျာ)	၃၆၉
ပဋ္ဌိဂ္ဂါဟေတဗ္ဗော = ပဋ္ဌိဂ္ဂါဟာပေတဗ္ဗာနိ (သီ)	၂၅၀
ပဋ္ဌိပက္ခနယေန = ပဋ္ဌိက္ခေပေန (သျာ)	၉၆
ပဏ္ဍောတိ = ပဏ္ဍုတိ (သီ)	၇၁
ပဏ္ဍော ဝါ = သံဃာဋ္ဌော ဝါ (သီ) သဏ္ဍော ဝါ (သျာ)	၃၁၂

နာနာပါဌာ	ဗိဋ္ဌက်ာ
[ပ]	
ပထဝိ = ပဌဝိ (သီ၊ သျာ)	၂၀
ပဒုမံ = ပဒ္ဒံ (က)	၆၀
ပမုဿိတ္ဝာ = သမ္ဘုဿိတ္ဝာ (သီ)	၁၅၂
ပယောဂဘေဒေ = ပယောဂဘေဒေန (က)	၆၄
ပရိကထာယ = ကထာယ (သီ)	၇၀
ပရိဇိတံ = ပရိစိတံ (သီ၊ သျာ)	၃၂
ပရိဝေဏံ = သဗ္ဗံ (သီ)	၂၅၉
ပဝိသာမိ = ပဝိသိဿာမိ (က)	၂၉၃
ပဿိဿန္တိ = နဿန္တိ (သျာ၊ က)	၂၄၃
ပဟေဏကတ္ထာယာတိ = ပဟိဏကတ္ထာယာတိ (က)	၈၆
ပါကဝဏ္ဏံ = ပါကဝတ္ထံ (က)	၄၁၉
ပါဠလိစမ္ပကမလ္လိကာ = ပါဠလိကမလ္လိကာ (သျာ၊ က)	၁၁၉
ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေ ဥဒ္ဒိသန္တေ = ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန (က)	၁၄၆
ပါဒပဟာရေဟိ = ဝါတပဟာရေဟိ (က)	၅၇
ပါပုဏာတိ — နဿ ပါပုဏာတိ (သီ)	၄၁၀
ပါဝေယျကာတိ ပါဝေယျရဋ္ဌဝါသိနော။ ပါဝေယ်ျ = ပါဒ္ဒေယျကာတိ ပါဒ္ဒေယျရဋ္ဌဝါသိနော။ ပါဒ္ဒေယ်ျ (သီ)	၃၀၇
ပါသာဏံ ဝါ = ထမ်ံ ဝါ ပါသာဏံ ဝါ (သီ)	၂၃
ပိဏ္ဍိ = ပိဏ္ဍိ (သီ)	၂၆၀
ပိတုသိနေဟံ = ပိတိသိနေဟံ (က)	၂၉၀
ပိရေတိ = ပရေတိ (သီ)	၁၄၀
ပိဝိတုံ ဝါ = ဝိဝိတုံ ဝါ နဟာယိတုံ ဝါ (သျာ)	၃၃၆
ပိသုဏဝါစံ = ပိသုဏဘာဝံ (က)	၆
ပုဒ္ဓဗ္ဓံ = ပုဒ္ဓဘတ္တံ (က)	၃၀၇
ပုတ္ထနတ္ထဘာတုကာ = ပုတ္ထဘာတုကာ (သီ) ပုတ္ထဘာတုနတ္ထာဒယော (သျာ)	၂၇၀
ပုပ္ပါဒိဟိ = ပုဗ္ဗာဒိဟိ (က)	၃၁၂
ပုပ္ပါနိ = ပုပ္ပါနံ (သီ)	၁၀၂
ပုပ္ပိအတ္ထာယ = ခုဗ္ဗိအတ္ထာယ (သီ၊ သျာ)	၉၀
ပုဗ္ဗပယောဂေသု = သဗ္ဗပယောဂေသု (သျာ၊ က)	၂၁၃

နာနာပါဌာ	ဝိဋ္ဌက်ာ
[ပ]	
ပုရာဏရာဇောရောဓောတိ = ပုရာဏရာဇောရောဓောတိ (သီ၊ သျာ)	၁၉၇
ပူရေသုံ = ပါရမိ ပူရေသုံ (သီ၊ သျာ) ပါရမီ ပူရေသုံ (က)	၂၇၆
ပေါ်ဋ္ဌလိကေ = ဖောဋ္ဌလကေ (က)	၁၉၅
ပေါရာဏကဂါမံ = ပေါရာဏကဂါမေ (သီ)	၃၃၂
[ဖ]	
ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေနေ၀ = ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေန (သျာ)	၃၆၅
ဖလိတာတိ = ဖာလိတာတိ (သီ၊ သျာ)	၈၀
[ဗ]	
ဗလပ္ပကာသနေန၊ သမုတ္ထြာသနေနာတိ = ဗလပ္ပကာသနသမုတ္ထြာ-သနေနာတိ (သျာ)	၁၈၉
ဗလိဗဒ္ဓသ = ဗလိ၀ဒ္ဓသ (သီ၊ သျာ)	၄
ဗဟလံ = ဗဟလော (က)	၂၁
ဗဟုတရာ သက္ခရာ = ဗဟုတရသက္ခရာ (?)	၂၁
ဗဟုဿုတာ = ဗဟူ သုတာ (?)	၅၄
ဗာဟုလိကတာယ = ဗာဟုလ္လိကတာယ (သျာ)	၄၀၄
ဗီဇကတာနိ = ဗီဇာနိ (သီ၊ သျာ)	၂၇
ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ ဝေနယျသတ္တေ = ဗုဒ္ဓဝိနေယျသတ္တေ (သီ၊ သျာ)	၆၈
ဗုဒ္ဓါဘိ၀ါဒနဂမနေန = ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေန (သျာ)	၂၅၅
ဗုဒ္ဓိကဒဏ္ဍက = ဗုဒ္ဓိကရဏ္ဍက (သီ၊ သျာ)	၉
ဗေလဋ္ဌသီသော = ဗေလဋ္ဌသီသော (သီ)	၁၀၄
ဗောဓိမဏ္ဍေ = ဗောဓိမဟာမဏ္ဍေ (က)	၂၃၄
ဗြာဟ္မဏသ = ဗြာဟ္မဏာနံ (က)	၂၀၀
[ဘ]	
ဘဂ၀ါ ဝိဟရတိ = ဘဂ၀ါတိ (သီ၊ သျာ)	၂၄၁
ဘဋ္ဌပုတ္တကဂဏာဒိနံ = ဘန္ဓုပုတ္တဂဏာဒိနံ (သီ) ဘဋ္ဌပုတ္တက-ဂဏာဒိနံ (သျာ)	၂၀၃
ဘဏ္ဍိကလသုဏမေ၀ = ဂဏ္ဍိကလသုဏမေ၀ (က)	၁၉၅

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ဘ]

ဘဏ္ဍိကေတိ = ဂဏ္ဍိကေတိ (က) ၁၉၅
ဘတ္တုဂ္ဂါရော = ဘုတ္တုဂ္ဂါရော (သီ၊ သျာ) ၁၁၉
ဘတ္တံ အရောစိကေန = ဘတ္တသ အနာရောစကေန (သျာ)
ဘတ္တာရောစကေန (ယောဇနာ) ၃၇၂
ဘိက္ခုနိဝဏ္ဏော = ဩဝါဒဝဏ္ဏော (ပါဠိယံ) ၇ဖ
ဘိက္ခုနိ = ဘိက္ခု (က) ၂၁၇
ဘိန္နံ = ဆိဒ္ဒံ (သီ၊ က) ၁၄၇
ဘေသဇ္ဇပက္ခိတ္တံ = ဘေသဇ္ဇံ ပက္ခိပိတုံ (သျာ) ဘေသဇ္ဇံ ပက္ခိပန္တိ (က) ၃၇၃
ဘေသဇ္ဇမက္ခိတာ = ဘေသဇ္ဇမက္ခိကာ (က) ၃၇၅

[မ]

မဂ်ုလပိဋ္ဌမတ္ထံ = မံကုဏပိဋ္ဌမတ္ထံ (သီ) ၁၃၁
မဏ္ဍနိကော = မဏ္ဍန်ကော (သမ္ဘတ္ထ) ၉၀
မဒ္ဒိဋ္ဌကာ မဒ္ဒိဋ္ဌဝဏ္ဏာ = မဒ္ဒိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ (သီ) မဒ္ဒေဋ္ဌကဝဏ္ဏာ (သျာ) ၃ဖ၇
မဒ္ဒဒဏ္ဍကေ = မဒ္ဒဒဏ္ဍကေ (သီ) ၁၉၇
မတိမာ = ဂတိမာ (က) ၂၅၁
မဓုကပါနန္တိ = မဓုပါနန္တိ (သီ) ၃ဝ၃
မလ္လဂဏဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏာဒိကံ = ...ဘတ္တပုတ္တဂဏာဒိကံ (သီ)
... ဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏာဒိကံ (သျာ) ၁ဝ၃
မဟတိ ဇာနိ = မဟာဇာနိ (သျာ၊ က) ၂၄၅
မဟာဗောဓိဋ္ဌါရကောဋ္ဌကအမ္ဗဂ်ဏသဒိသေသု = မဟာဗောဓိဋ္ဌါရက-
အမ္ဗဂ်ဏသဒိသေသု (သီ) ၁၅၂
မဟာသတ္ထနိကာယော = မဟာသတ္ထကာယော (သီ)
မဟာဇနကာယော (သျာ) ၂၅၅
မာ အာဂမိတိ = မာ အာဂမာတိ (သီ) မာ အာဂမိတ္ထာတိ (က) ၁၄၇
မာ တမော တမပရာယဏော = မာ တမောသီ၊ မာ
တမပရာယနော (သျာ၊ က) ၆
မာရိဗျာမိနာ = မာရဗျာမိနာ (သျာ) ၂ဝ၅
မိဂလုဒ္ဒကာဒိဇာတိ = မိဂလုဒ္ဒကဇာတိ (က) ၁
မိဠ္ဠံ = ဗီဇာနိ (က) ၃၃

[မ]

မုဋ္ဌိယပတ္တာဗန္ဓနမတ္တေန = မုဋ္ဌိယပဋ္ဌာဗန္ဓနမတ္တေန (သျာ)
မုဋ္ဌိယပဋ္ဌာဗန္ဓနမတ္တေန (သီ) ၃၉၁
မုနိတ္ဌာ = မုတ္ဌာ (သီ၊ က) ၂
မူသိကုက္ကရ = မူသိကကုက္ကုရ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂၂
မောဂ္ဂလ္လာနော = မောဂ္ဂလာနော (က) ၂၅၅

[ယ]

ယထာဌိတောဝ = ဌိတော၊ သော စ (သျာ၊ က)
မ-ဌ ၂-ပါသရာသိသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ စ ၂၄၄
ယထာ တထာ = တထာ တထာ (က) ၃၀၉
ယာဝ မုခဋ္ဌိရာ = ယာဝ မုခဋ္ဌိရံ (က) ၃၃၄

[ရ]

ရဇနကောလမ္ဗန်္ဓ = ရဇနကောဋ္ဌမ္ဗန်္ဓ (သီ) ရဇနကောဋ္ဌမ္ဗန်္ဓ (က) ၄၀၀
ရတ္တိ = ရတ္တိ ရတ္တိ (သီ၊ သျာ) ၃၉၆
ရုက္ခပပ္ပဋိကာယပိ = ရုက္ခပပဋိကာယပိ (သီ) ၃၀
ရုမ္ဘန်္ဓ = ရုဗ္ဘန်္ဓ (က) ၃၂၁
ရူပဂဏနာယ = ပ္ပဝဂဏနာယ (ကင်္ခါဝိတရဏိယံ) ၂၁၃

[လ]

လဇ္ဇိပေသလဘာဝံ = ပေသလဘာဝံ (က) ၂၆၇
လမ္ဗိတ္ဌာ = လဂ္ဂေတ္ဌာ (သီ) ၃၃၅
လာဗုတိပုသကာဒိဝပ္ပေ = လာဗုတိမ္ဗရုသကာဒိဝပ္ပေ (သီ) ၃၃၇

[ဝ]

ဝဏ္ဏကရက္ခဏာဒိနိ = ဝဏ္ဏဂေါရက္ခဏာဒိနိ (က) ၃၀၁
ဝဇ္ဇော = ဝဇ္ဇော စ (သီ) ၁၀၀
ဝတိဒဏ္ဍကေသု = ဒဏ္ဍကေသု (သီ) ၁၁၅
ဝတိယာ ဝါ = တိဏော ဝါ (သီ) ၃၃
ဝတ္ထုပဋိပတ္တိ = ဝတ္ထုပဋိဝတ္ထု (သီ) ၂၅၆
ဝတ္ထုပဋိပတ္တိ = ဝတ္ထုပဋိဝတ္ထုံ (သီ) ၁၄၅
ဝဒ္ဓေ = ဗဒ္ဓေ (က) ၃၆၇

နာနာပါဋိ	ဝိဋ္ဌက်ာ
[ဝ]	
ဝါစံ = ပဋိဝါစံ (က)	၃၄၃
ဝါနစိတြောဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏောဝ = ဝါဋိဝိစိတြဥဏ္ဏာမ-ယတ္ထရဏောဝ (သျှာ)	၃၆၉
ဝါသိကောဏေန = ဝါသိကဏ္ဍေန (သီ)	၃၁၀
ဝိတ္ထာရော = ဝိတ္ထာရံ (သီ၊ သျှာ)	၅၄
ဝိမေတိ ဝေမကေ = ဝိဌေတိ ဝိဌကေ (သီ) ဝိထေတိ ဝိထကေ (သျှာ)	၁၅၄
ဝိကွိတ္ဌာတိ = ဝိကွိပါပေတ္ဌာတိ (?)	၃၆၂
ဝိနောဒေတုံ = ဝိနောဒေတုံ ဝါ ဝိနောဒါပေတုံ ဝါ (သမ္ဘတ္ထ)	၂၆၆
ဝိသဇ္ဇာပေတမ္ဘံ = ဝိသဇ္ဇေတမ္ဘံ (သီ)	၂၆၁
ဝိသဋ္ဌနိဋ္ဌေါက္ကမနေ = ဝိသတ္ထနိဋ္ဌေါက္ကမနေ (သီ)	၃၀၄
ဝိသမစက္ကလော = ဝိသမစက္ခုလော (သီ)	၃၁၀
ဝိဟရိဿတိတိ = ဝိဟရတိတိ (သီ၊ သျှာ)	၃၅၆
ဝုဋ္ဌာနသမ္ဘုတိ = သိက္ခာသမ္ဘုတိ (သီ၊ သျှာ)	၂၂၀
ဝုဋ္ဌိတိတိ = ဝုဋ္ဌာတိတိ (သီ၊ က)	၄၃၇
ဝုတ္ထ = ဝုတ္ထော (သီ၊ သျှာ)	၇
ဝေနဇာတိတိ = ဝေဏဇာတိတိ (သီ၊ သျှာ)	၅
ဝေဘသိယာတိ = ဝေဘသာတိ (သီ၊ သျှာ)	၁၀၉
ဝေယျတ္ထိကေန = ဝေယျတ္ထိယေန (သီ၊ သျှာ)	၁၇၃
ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ = ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ (သီ၊ သျှာ)	၂၂၀
ဝေရမဏိ = ဝေရမဏိ° (က)	၂၅၁
[သ]	
သဂေဟမေဝ = သစေ ဂေဟမေဝ (သီ၊ က)	၃၃၂
သဃ်ာတနိကံ = သဃ်ာတနိယံ (သီ၊ က)	၂၇၅
သဠ္ဠယသ = သဠ္ဠယသ (သျှာ)	၂၅၅
သဠ္ဠရတိ = သဠ္ဠရန္တိ (က)	၃၃
သတိဝိနယော = သတိဝိနယေန (သီ)	၄၂၉
သန္ဌရိတ္ဌာ = ပတ္ထရိတ္ဌာ (သီ)	၁၁၉
( ) = သန္ဓိမဂ်ိရိယန္တိ အတ္ထော (သျှာ၊ က)	၁၀၄

[သ]

သဗ္ဗညုတပ္ပတ္တိသမနန္တရမေဝ = သဗ္ဗညုတံ ပတ္တသမနန္တရမေဝ (က) ၂၃၇
သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နတာ = သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နတ္တာ (သျှာ) ၁၄
သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ = သဗ္ဗပါသဏ္ဍိကဘတ္တာနိ (က) ၂၉၉
သဗ္ဗာ = သမ္ဗာ (က) ၅၇
သဗ္ဗေသမ္ပိ = သဗ္ဗမ္ပိ (သီ) ၁၆၀
သမ္ဘာရမ္ဟောတိ = သမာရမ္ဟောတိ (သျှာ၊ က) ၇၅
သမ္ဘတ္တန္တိ = သမ္ဘတန္တိ (သီ၊ သျှာ) သမတ္တန္တိ (က) ၁၅၁
သမ္ဘန္ဓနံ = သမန္ဓနံ (က) ၆
သမ္ဘယိ°သု = မန္ဓယိ°သု (သီ၊ သျှာ) ၂၅၅
သယန္ဓသာဝိ = ဝသန္ဓသဝိ (သီ၊ သျှာ) ၁၁
သယံဇာတသောဇ္ဇော = သယံဇာတသောမ္ဟော (က) ၃၃၃
သလာကဒ္ဓာနိယန္တိ = သလာကောဓနိယန္တိ (သီ၊ သျှာ) ၃၇၃
သဝရဘယန္တိ = သဉ္ဇရဘယန္တိ (သျှာ) ၃၃၀
သဟာယိကဘာဝေန = သဘာဝဘာဝေန (သီ)
°သဟာယဘာဝေန (သျှာ) ၂၁၃
သာမဏေရိ° = သာမဏေရာဒိ° (က) ၁၉၀
သာသနေ စသ = နသာသနေ ဝါသ (သီ) နသာသနေ တသ (သျှာ) ၁၉
သိပ္ပိနိယံ = သပ္ပိနိယံ (သီ) ၃၃၁
သိဝထိကံ = သိဝတ္ထိကံ (သျှာ၊ က) ၄၀၀
သီဃံ သီဃံ = သီဃသီဃံ (သီ) ၃၂၃
သီတုဒကာတိ = သီတုဒ္ဓိကာတိ (သီ) ၄၀၀
သီဟဗျ္ဃ စမ္ဘပရိကိ္ခတ္တမ္ပိ = ····ပရိကိ္ခတမ္ပိ (သီ) ၃၉
သုတ္တဇ = ယုတ္တဇ (သီ) ၅၆
သုဒ္ဓန္တေ = သုဒ္ဓတ္တေ (သီ) ၁၄၂
သုဓာကသဒ္ဒါဒီဟိ = သုဓာကသာဝါဒီဟိ (က) ၃၂၀
သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ = သူပဋ္ဌိတာ (?) ၁၄၃
သေနာသနဝဂ္ဂေါ = ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ (ပါဋိယံ) ၅၂
သေနေသိတာနိတိ = သေနေသိကာနိတိ (သီ၊ သျှာ)
သေနေဟိကာနိတိ (ယောဇနာ) ၃၇၂
သောကဗ္ဗာယိကာ = သောကသာယိကာ (သီ) ၂၀၇

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌ

[သ]

သောကာဝါသန္တိ = သောကဝသန္တိ (သီ) ၂၂
သော သော ဘိက္ခု = သော ဘိက္ခု (သီ) သော ဘိက္ခုသံဃံ (သျာ) ၂၆
သံဟာရိမာနံ = သံဟာရိယမာနာနံ (သီ) ၂၀
သွာဂတာနိ = ဝုတ္တာနိ (သျာ၊ က) ၂၇

[ဟ]

ဟတ္ထပါဒေ = အင်္ဂမင်္ဂေသု (သျာ) ၃၇
ဟန္ဒ နေ = ဟန္ဒ ဒါနိ ကေ (သီ၊ သျာ) ၂၀
ဟသဓမ္မေတိ = ဟသဓမ္မေတိ (သီ၊ သျာ) ၁၂
ဟိနဇာတိကံ = ဟီနဇာတိယာ (သျာ၊ က)
ဟုံဟုက်ဇာတိကောတိ = ဟုဟုက်ဇာတိကောတိ (သီ) ၂၃